Vaikala Noxou Lataua

Genesis, Jonah, and the New Testament in the Pele-Ata Language of Papua New Guinea

Buk Stat, Jona, na Nupela Testamen long tokples Pele-Ata long Niugini

Wycliffe
BIBLE TRANSLATORS

Vaikala Noxou Lataua

The New Testament plus Genesis and Jonah in the Pele-Ata language of West New Britain, Papua New Guinea

Translation by Wycliffe Bible Translators

Print Publisher, © 2009, by The Bible Society of Papua New Guinea
in cooperation with the Maebashi Christ Church and Higashikurume Izumi Church
ISBN 9980 63 993 2

Web version
© 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.
www.Wycliffe.org

http://pngscriptures.org

www.ScriptureEarth.org

Creative Commons license (Attribution-Noncommercial-No Derivative Works)
http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0

Your are free to share — to copy, distribute and transmit the text under the following conditions:

- **Attribution.** You must attribute the work to *Wycliffe Bible Translators* (but not in any way that suggests that they endorse you or your use of the work).
- **Noncommercial.** You may not use this work for commercial purposes.
- **No Derivative Works.** You may not alter, transform, or build upon this work.
- **In addition,** you have permission to port the text to different file formats, as long as you don't change any of the text or punctuation of the Bible.

Notice — For any reuse or distribution, you must make clear to others the license terms of this work.

Tok Orait

Dispela Buk Baibel i kam wantaim tok orait na lo bilong Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivative Works license. Em i tok olsem **yu ken givim kopi long narepela manmeri.** Yu ken wokim kopi na givim long husat i laikim. Tasol, yu mas tok klia dispela samting i kam long http://tokplesbaibel.org. Yu no ken kisim mani na salim dispela. **Yu mas givim nating.** Na tu, **yu no ken senisim Tok.**

Ol piksa i kam wantim ol Baibel na narapela buk i stap long dispela sait i gat tok orait long usim wantaim dispela samting tasol. Sapos yu laik narapela tok orait, yu mas askim husat i papa bilong copyright long dispela ol piksa.

Sapos yu laik stretim samting i no orait long dispela tok orait, stretim tok, salim Buk Baibel, o tainim Tok bilong God long nupela tok ples, yu ken **askim mipela.**

Olgeta tok orait na lo long tok ples English i stap long

http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0.

Sapos yu gat askim long dispela, **plis askim mipela.**

Vaikala Muai no Nano Lavuku Tavuna

Ualauala	*Uala ataxu*	*Itiiti*
Tava'u	Tav	1
Iona	Io	114
Mataio	Mat	119
Maluko	Mak	200
Luka	Luk	253
Ioanesi	Ioa	340
Aposeli	Apo	395
Romu	Rom	474
1 Kolinito	1Ko	515
2 Kolinito	2Ko	546
Xalatia	Xal	566
Epeso	Ep	580
Pilipai	Pil	593
Kolosi	Kol	602
1 Tesalonika	1Te	612
2 Tesalonika	2Te	620
1 Timoti	1Ti	625
2 Timoti	2Ti	636
Tito	Tit	644
Pilimoni	Plm	649
Evalaio	Eva	652
Iakovo	Iak	681
1 Pita	1Pi	691
2 Pita	2Pi	702
1 Ionesi	1Ioa	709
2 Ionesi	2Ioa	718
3 Ioanesi	3Ioa	720
Iudasi	Iud	722
Revelesen	Pal	726
Ualauala Laalaaxu		765

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Vaikala Lamana

Eni amasaxa lexe avikala laixe musuku ulai noxou Lataua Maminge. Sou vaikalau muxolu no Lavuku Tavuna. Ane muxiu mune'e no anu vaikala noxinge Ata 'o. Xo noxou Latauasi ane Anu molu mu'oxonu vote'isou. Vaikalau ane 'o sou texiunu la sou ane vaimomo 'o nenge tamaisou ngiaxu no ienge.

Eni avikala laixe musuku kalumo ulai noxi'a ane'i ane misu'uli sou mixiunu vaikala no 'a Lavuku Tavuna se'i sou mune'e mupita. La sou muxali Lavuku Tavuna 'o. Eni a'osa mo a'itinu Lataua ualasou manina xo eni emaisou lexe vaikalau ne muxolu no 'a vaikala iouiou la ta mitema no 'a Ata iitisou ia ilavusou laaxu uasi mania.

La sou eni avikala pekia'u manina ulai noxinge ngingi ta mitema sou Ata lexe xavingengi u'oki manina sou ngaitisou vaikalau Lataua no 'a vaikalamengi uisalili mo sou ngalamana laixe manina no 'a laaxu xe ngamuxaxu tangengi no anu la ngano'u mauli ane kaluxu uasi. Manina.

Preface

Vaikala Noxou Lataua is a translation of the New Testament into the Ata language of Papua New Guinea. This language is spoken by approximately 2,000 people in West New Britain Province, Papua New Guinea.

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tava'u

Vaikala lamana

Lavuku ane 'o mua'aloxu mimii latala e Lataua mukoinu mukalusi. Anu musokou la mua'aloxu a'alosou lialia ilou loxotolo mo mua'aloxa'a ta mitema misoko sou mipaa no lia 'o a loxovaa, mo mua'aloxu tava'u susu ilou tu'utu'umaxu xe navunavu e muxali no lia 'o. Mo mua'aloxu vote'i ma'ia Lataua molu mu'oxonusinge nenge ta mitema iouiou no lialia 'o mukalusi.

No nano no anu lavuku 'o, mikalipalanu la muxali la'oluxu ta tamei.

(1) No anu mautunu 1-11 la, a'alosou lialia ilou loxotolo xe a'alosou mimii latala muxali no lialia 'o tatei no mine ta mitema mixali no lialia 'o. Mo a'alosi'a Adamu ilee Iva ilo'a ta 'ili'a Kaini ilou Aveli mo a'alosou Noa ilou alipaa toxoxa'a muxali no lialia 'o, xe a'alosou tani veveeni mulai teitexi ne Vaviloni.

(2) Ta tameisou musoko no anu mautunu 12-50 la, a'alosou ta mutu ovuxa'a ta Isilaeli. Musoko noxou Avalaamu anu itema sou utaloxolixu sou umulinu masaxa noxou Lataua xe mumuxaxu tanu noxou Lataua maninasou. Anu mulosienge ta mitema sou tamuxaxu tanenge maninasou. Mo mulosienge ta mitema sou tamuxaxu tanenge maninasou. Mo a'alosou Aisaki ilou 'olu Iakovo ilo'a ta 'olu mavulovexa mulu'e lia tamei e mixalixu mata noxi'a ta Isilaeli. Mo a'alosou Iosepu kalumo no mine muxolu ne Aixiputo xe a'alosi'a ta Isilaeli no mine mixolu ne Aixiputo. Lavuku ane 'o mua'aloxu a'alosi'a ta mitema tavu'alo, ia mii mutila manina ane a'alosou mimii tavu'alo Lataua mukoinu. Tei manina la Lataua mukoinu mimii mukalusi xe ili'i no mine ta mitema misokou sou mi'oxonu 'ili'ilixo masumasua, la Lataua mukalusi'a no anu alipaa toxoxa'a, ia Noa ilee semau xe ta 'olu ane'isisi mimauli. Xe ili'i la Lataua musosovosou Avalaamu la musakiinu vaikala noxou lexe u'oxonu laixe noxou xe noxi'a ta xaixasou xe ta 'ilu'ilusunu ili'i.

A'alo muai no nano aloxo 'o

Lataua mukoinu mimii latala mukalusi xe ta mitema 1:1–2:25
Susu ilou tu'utu'umaxu musoko 3:1-24
Nana musoko noxou Adamu mulai muxali noxou Noa 4:1–5:32
A'alosou Noa xe alipaa toxoxa'a 6:1–10:32
Tani veveeni ne Vaviloni 11:1-9
Nana musoko noxou Semu mulai muxali noxou Avalaamu 11:10-32
Ta Isilaeli ta 'ilu'ilusune'i: Avalaamu, Aisaki xe Iakovo 12:1–35:29
Nanasi'a Esau ta xaixasou 36:1-43

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Iosepu ilo'a ta vimovimou 37:1–45:28
A'alosi'a ta Isilaeli no mine mixolu ne Aixiputo 46:1–50:26

Lataua Mukoinu Mimii Latala Mukalusi

1 1 Tatei manina no voxo ane Lataua musokou sou mukoinu mimii
latala loxo loxotolo ilou lia 'o, 2 la lia 'o ne, loxo tamaisou vaimomo
'o uasi. Muxolu muxovulaulau vitanisi mo xalusousi. Isivoxo musu'asou
lexa toxoxa'a ia Lataua Uleenusi muxixaoxao no loxou lexa ne. 3 [a]Ioxe,
Lataua muavuti la muvikala aloxo 'o, "Lamana upaa!", la lamana muxali.
4 Anu mumaisou la muxali laixe misevile. Xe muavuti la mukalipala'ane'i
lamana ilou isivoxo. 5 Lamana mumoxo'u lexe "Aso" xe isivoxo lexe
"'Olovoxo". 'Olovoxo xe kakau la anu voxo vile a mukalu ne.
6 [b]Xe ili'i la, la Lataua muvikala aloxo 'o, "Vimelu vile upaa no lexa
lixinu mo ukalipala'anu lexa ulai no xalee tamei." 7 La anu vimelu ane ne,
muxali vitanisi. Lataua mu'oxonu vimelu ane ne sou utaluxu lexa teitexi
xe lexa no lia. 8 Anu mumoxo'u vimelu ne lexe, "Loxotolo". 'Olovoxo xe
kakau la anu voxo tamei a mukalu ne.
9 Xe ili'i, la Lataua muvikala aloxo 'o, "Lexa no laaxu loxotolo ulai upita
no xalee vile mo sou tani 'esi'esi upaa." La anu tani 'esi'esi mupaa muxali
vitanisi. 10 Tani 'esi'esi ne, anu Lataua mumoxo'u lexe "Lia" xe lexa ane
mulai mutavo no xalee vile 'ole ne, mumoxo'u lexe "Luaki". Xe Lataua
mumaisou la muxali laixe. 11 Xe Lataua muavuti, la muvikala aloxo 'o
la, "Lia uxalixu ia'eia'e ilou kamakala xe ovuovu iouiou ane unene'a
la uxalixu ngiangiaxu xe tematemanu." La mimii ane ne, lia muxalixu
mukalusi. 12 Xe anu mumaisou la muxali laixe. 13 'Olovoxo xe kakau la
anu voxo tatalu a mukalu ne.
14 Xe ili'i la, la Lataua muvikala aloxo 'o, "Ta mimii sou ikaakaa ipaa
teitexi no loxotolo sou ikalipala'a aso ilou 'olovoxo xe sou ivikalanengexu
voxo iouiou mo voxovoxo mo tauutauu ie. 15 Ta mimii ane ne ipaa no
loxotolo sou ikaa ulu'e no lia." La ta mimii ane ne ane'i mixali. 16 Lataua
muxalixa'a ta mii tamei sou iiei. Vile uiei no aso xe vile sou uiei no
'olovoxo. Anu muxalixa'a ta oto kalumo. 17 Anu mumulaxa'a ta mii ane ne
teitexi no loxotolo sou ikaa ulu'e no lia 18 xe sou isaxila'a aso ilou 'olovoxo
xe sou ikalipala'ane'i lamana ilou isivoxo. Xe Lataua mumaisi'a la mixali
laixe. 19 'Olovoxo xe kakau la anu voxo tami'a a mukalu ne.
20 Xe ili'i la, la Lataua muvikala aloxo 'o, la "Ta mimii iouiou ane
sou lexa tanu no nano, ipaa no lexa sou imauli ukalusi mo ta ngiala
iouiou ixali sou ivavava teitexi." 21 La sou Lataua mukoine'i ta mimii
ta toxotoxoxa'a sou luaki xe mukoine'i ta mimii se'i la ane mauli uxolu

---

[a] **1:3** 2Ko 4:6 [b] **1:6-8** 2Pi 3:5

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

noxi'a kalumo sou lexa. Mo ta ngiala iouiou. Xe mumaisi'a la mixali
laixe. 22 Xe anu Lataua muavuti la mualusi'a ta mimii ane ne la muvikala
aloxo 'o, “Ta mimii iouiou 'o ipaa tavu'alo sou i'ana'ana no luaki. Mo ta
ngiangiala ipaa tavu'alo kalumo.” 23 'Olovoxo mulai mukalu xe kakau la
anu voxo ta'uve a mukalu ne.
24 Xe ili'i la, la Lataua muvikala aloxo 'o, “Ta mimii iouiou ane mauli
uxoo noxi'a ipaa no lia 'o. Ane'i ane ta temene mo ane'i ane ta vova ta
tatila mo ta kitukitu'a mo ane'i ane ixalaxala.” La ane'i ta mimii ane ne
mixali. 25 Xe mumaisi'a la mixali laixe.
26 [c]Xe ili'i, la Lataua muvikala aloxo 'o la, “Ioxe, nenge takoine'i ta
mitema mo ixali loxo nenge. Tamuxaxa'a sou isaxila'a ta sinana ilo'a
ta ngiala mo ta mimii iouiou latala ane ta temene mo ta vova mo ta
mimii iouiou ane ixaxalaxala no lia.” 27 [d] [e]Mukoine'i la mixali loxo anu,
Lataua. Mukoine'i ta mulu xe ta sema aloxo anu nesi. 28 Lataua mualusi'a
la muvikala aloxo 'o, “Ngapalaane'i ta 'ilinge tavu'alo mo i'ana'ana no
xalexalee lia mo ngasaxisaxila'a ta sinana ilo'a ta ngiala mo ta mimii
iouiou ane imauli no lia 'o.” 29 Xe Lataua muavuti la muvikala aloxo 'o la,
“Eni aitingenge kamakamakala iouiou mo ovuovu iouiou ane unene'a la
ngiangiaxu xe tematemanu ne lexe ngingi la'ilalingenge ane. 30 Mo eni
aitixa'a ta mimii iouiou ane imauli no voxosila ilo'a ane'i ane ixaxalaxala
no lia mo ta ngiala ia'eia'e iouiou mo ovuovu iouiou volovoloxu mo
seseseenu.” La ta mimii ane ne mixali aloxo Lataua muvikala ne.
31 Lataua mumaisi'a ta mimii ane anu molusi mukoine'i la mixali laixe.
'Olovoxo mulai mukalu xe kakau la voxo muxatele vile a mukalu ne.

2 1 Lataua mukoinu loxotolo ilou lia mo ta mimii latala aloxo ne
mukalu. 2 [f] [g]Xe no voxo muxatele tamei la anu muma'ila xo anu
mukalusou xaixai noxou. 3 Musosovosou voxo muxatele tamei ne lexe anu
voxo tavuna noxou xo anu mukalusou xaixai noxou xe no voxo ane ne la
sou anu muma'ila.

Adamu Ilee Iva

4 Nana sou Lataua mukoinu loxotolo ilou lia ne aloxo 'o.
No voxo ane Lataua IAUE* mukoinu loxotolo ilou lia, la 5 mimii iouiou
ane uleleme no lia loxo ia'eia'e xe kamakala ne, uleme uao. Xo anu
ukalanu la'iua ulu'e no lia mo itema vile sou uxaxai no lia kalumo uao.
6 Tani pitapita'usi xo lexa a uxalixali utetelo no lia latanusi o.
7 [h]Io ili'i la sou Lataua IAUE mukoinu itema vile no anu lia. Xe mutauu
tauuxu sou mauli mu'unalai no kusinou, la sou itema ne anu mutulu.

---

[c] **1:26** 1Ko 11:7 [d] **1:27** Mat 19:4; Mak 10:6 [e] **1:27-28** Tav 5:1-2 [f] **2:2** Eva 4:4, 10
[g] **2:2-3** Mul 20:11 * **2:4** IAUE ne anu Lataua ualasou e ane'i ta Iutaia imoxou'u aloxo ne.
[h] **2:7** 1Ko 15:45

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

8 Xe ili'i la sou Lataua IAUE muxalixu ovuovu lailaixe no xale lia ne
Eden no xalee mulai loxo no xalee ane aso uxaxali utelo no anu. Itema
e anu mukoinu ne, anu mulai mu'italonu no xalee lia ane ne. 9 [i]Anu
muxalixu ovuovu iouiou lailaixe muleme no nano no lia xalee ane ne la
munene'a la muxalixu tematemanu lailaixe misevile sou ta'o'ou. Ovu ane
ulosinge mauli xe ane sou ulosinge lavulavu sou talavu no anu mimii
ma'ia ane laixe xe mii ma'ia ane masua.
10 Lexa luuxu vile mupaa ne Eden sou u'oxonu mimii no xale lia
ane ne uleme laixe. Lexa ne musiali mulai va'axu la sou mukalipala'a
la muxalixu lexa aiinu tami'a. 11 Vile ilemele lexe Pisoni, ane misiali
mixixaoxao tuala vile tila ilemolu lexe Avila. 12 Lavo'o ilemolu lexe
"xoulu" mo vile ne laulauoinu, ilemo lexe "onikisi", mixalisou no lia
xalee ane ne. Ta mii tamei ne lamolisi'a tatila misevile. Ovu vile kalumo
muleme lai ne. Luuxu ne tuma'u lailaixe misevile.
13 Lexa tamei sou ne ilemele lexe Xioni, ane misiali mixixao tuala vile
tila ilemolu lexe Kusu. 14 Lexa tatalusi'a ne ilemele lexe Taixilisi. Ane
misiali milai loxo no xalee ane aso uxaxali utelo no anu ne Asiria. Xe
tami'asi'a ne ilemele lexe Iupileitisi.
15 Xe ili'i la sou Lataua IAUE mulai mu'italonu itema ne no xalee lia ne
Eden sou uxoxoo uxaxai ane xe usaxisaxila'u xalee lia ane ne. 16 Lataua
muavuti la muvikalanu aloxo 'o, "Ovuovu ane muleme no xalee lia 'o
ne, nini na'ou ngiangiaxu ukalusi, 17 ia ovu ane sou ulosou itema vile
lavulavu no anu mimii ma'ia laixe xe mimii ma'ia ane masua ne, na'ou
uasi. Xo maasi xe nini na'ou la nini nasoli manina."
18 Xe ili'i la, la Lataua IAUE muvikala aloxo 'o, "Itema anusisi
uxoxoo loxo la laixe uasi. Eni akoinu menexu vile sou ilou ixoxolu sou
usu'usu'ulinu." 19 La sou anu muno'u lia 'o sou mukoine'i ta mimii iouiou
ane imauli no voxosila mo ta ngiangiala no anu. Mukoine'i mukalu la
sou muno'a milai noxou itema ne sou anu molu mumoxo'u ualaualasi'a
vilevilesi. Ta mimii iouiou ane ne ilo'a ta ngiangiala vilevilesi ualaualasi'a
ne anu itema molusi mumoxo'a no anu. 20 Anu itema mumoxo'u
ualaualasi'a ta mimii iouiou ne ilo'a ta ngiangiala mukalu, ia vile noxi'a
ne uxali menexu sou usu'usu'ulinu uasi.
21 Ioxe, IAUE Lataua muavuti la mu'oxonu itema ne la muai ne
muva'ava'amimi avile. Muai muva'ava'amimi aloxo ne, io ulavu ua.
Lataua mune'e mulaanu alamanu vile no vainu. Mulaanu mukalu, la
musovolou xiasinu ilou alamanu tanixu no vainu itema ne, 22 io muno'u
alamanu ne mulai sou mukoine sema vile no anu. Mukoine mukalu la
muno'e milai noxou mulu ne. 23 Xe anu iou muvaxa loxo 'o la sema eie
mine'e mixali noxou 'o. Xe anu muavuti la muvikala aloxo 'o,

---

[i] **2:9** Pal 2:7; 22:2, 14

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

"Anu! Mukalu soxu! Eni tangaxo maninasou ane.
Xine ilou xiasine ne molu ane noxilo 'osi.
Lataua muno'u ane noxilo 'o la sou ane Anu mukoine no anu.
Eni amoxoe lexe 'sema', xo ane mipaa ne no anu xilelisi."
24 [j]Tava'u aloxo ne la sou ane, itema u'umesi'a momu ilee nenu sou ulai
ilee semau ixolu ipita sou ixali vilesisi. 25 Ane'i ilou itoxu uasi ilou mixoo
vitanisi, ia ilou imaela uasi.

Mulu Ilee Sema Ilomuxu Lataua Vaikalau Uasi

3 1 [k]IAUE Lataua mukoine'i ta mimii iouiou ane imauli no voxosila mo
ane'i ane ixaxalaxala mo ane'i ane ivavava 'o ukalusi, ia vile noxi'a
ne umomomo noxou sinana veveeni uasi, xo anu mulavu misevile.
No voxo vile la anu sinana veveeni ne mulai muxali noxie sema la
mutali'isie aloxo 'o, "Manina lexe Lataua mupela'inge ngongou lexe
ngongou ngaxoxoolu la mamu ngongou ngao'u ovu se'i muleme no nano
no xalee lia 'o ngiangiaxu uasi?" 2 Ane miavuti la mikolinu aloxo 'o,
"Ovuovu ane muleme no nano no xalee lia ano 'o ne, nexi ta'ani'ani
ngiangiaxu ukalusi, 3 ia vilesisi e ututulu no nixi 'ole ne anu mupela'ixe
lexe nexi ta'ou ngiaxu uasi. Xo maasi xe nexi tano'u sou ta'ou, la nexi
tasoli. Anu Lataua muvikalanexi aloxo ne." 4 Xe sinana veveeni muavuti
la mukolinu vaikalaie aloxo 'o, "Vaikala ane ne manina uasi. Ngongou
ngasoli manina uasi. 5 Lataua mulavusou lexe maasi xe ngingi ngongou
nga'ou, la iengi ngongou lamana la ngaxali loxo anu Lataua. La ngalavu
no anu mimii ma'ia ane laixe xe ma'ia ane masua. Tava'u aloxo ne la sou
ane Anu mu'apingengexu ne."
6 Xe aliku 'o iei mulai mutukumusou ovu ne nigangiaxu, la lailaixe
misevile. Lailaixe loxo ta'o'ousi. La sou xavutalaie muvikala lexe,
"Manina, lexe eni a'ou ovu ne ngiaxu, la eni ano'u lavulavu no anu mimii
piena misevile." La aliku 'o minanavaa 'o, milutu 'o la milai mi'elexu ovu
ne ngiaxu sou mi'ou. Xe miitixu mulue sou anu mu'ou kalumo. 7 Xe alaxu
vilesisi 'o la ilou ie'i lamana xe mixamuli loxo 'o, la ane'i ilou i'a mii
loxo 'o sou utaluxu vasime'a uasi. La sou ilou milai mixatelexu ovu vile
volovoloxu loxo xalupe sou ilou mitoxu'u.
8 Xe no 'olo'olovoxo mine tani lelemesou, la ane'i ilou mixamulinu
IAUE Lataua mine mumuamua'i no nano no xalee lia ane ne, la ilou milai
mitalume no ovu tavatava'u. 9 Xe IAUE Lataua mune'e la mukamuline'i
ilou la sou mu'avalou itema "Nini a ne'ei?" 10 Xe anu muavuti la mukolinu
aloxo 'o, "Elomusine ia e'ume mo eni ane atatalume 'o, xo eni xeni mii
vile sou ataluxu vasimelo no anu uasi, mo eni ane axoxoolu vitanisi 'o."
11 Xe IAUE Lataua muavuti la mutali'isou aloxo 'o, "'Ena'ei muvikalaneni

---

[j] **2:24** Mat 19:5; Mak 10:7-8; 1Ko 6:16; Ep 5:31 [k] **3:1** Pal 12:9; 20:2

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

lexe nini meni mii vile sou nataluxu vasimene no anu uasi? Loxovaa,
ne'ou ovu ngiaxu e epela'inexu lexe na'ou uasi 'ole?" 12 Anu muavuti la
mukolinu aloxo 'o, "Sema e nini nekoine ka nene'ene noxilo lexe menexilo
ane, ane mele mino'u ovu ne ngiaxu la milosilo la ane eni e'eu ne." 13 [l]Xe
IAUE Lataua muxiu vaxa la mutali'isie sema ne aloxo 'o, "Tava'u loxovaa
ane nini ne'oxo mii ano 'o?" Ane mikolinu aloxo 'o, "Sinana veveeni
mu'oxo loloxo la mukalavoileli, la sou ane eni eno'u la e'eu."
14 Xe IAUE Lataua muavuti la muvikalanu sinana veveeni aloxo 'o,
"Tava'u xo nini neolexa'a ta tamei 'o,
la nini nano'u navunavu tatila loxo 'o.
Navunavu ane eni alosine ne,
anu toxoxa'a no anu navunavu noxi'a ta mimii iouiou ane imauli
no voxosila
mo ane'i ane ixaxalaxala mo ta ngiangiala kalumo.
Usoko ane vaimomo 'o mo ulai utalo avile ili'i ne,
nini nalalaave no oponenisi, mo 'ani'anixene ane lialia.
15 [m]Sema uluaie ane nini xe nini uluameni ane ane.
Mo ane'i ane ipaa ili'i noxine xe noxie sema ne aloxo ne kalumo.
Xe ane'i imaloxo'u kisine la nini nakikatu sou
navalinu anaxene une'e sou nangaasou tava'a."
16 Ioxe, IAUE Lataua muxiu vaxa la muvikalane sema aloxo 'o,
"Ulai xe nini oponeni la nini naxamulinu navunavu tatila.
Xe navo'o 'iline la nano'u navunavu mine tatila loxo.
Navunavu ane ne molu noxilosi.
Nini namasaxa lexe nasaxila'u mulumeni, ia uasi.
Anu molu usaxila'ine xo nini kisine ane anu."
17-19 [n]Xe muxiu vaxa la muvikalanu Adamu aloxo 'o,
"Tava'u xo nini nelomuxe semameni,
la ne'eu ovu ngiaxu ane eni e'apixenexu lexe na'ou uasi ne,
la eni a'oxo masua lia 'o.
Nini mene xavineni sou naxaxai no voxovoxo
ane nini namamaulixu mo natotouxene la'ilali.
Ovuovu ngiangiaxu mo ia'eia'e ane auauexu mo ane
upalapalasinge
mo mimii ane anaanaxu la ukalukalusinge ne ileme no lia no
xaixene kalumo.
Naxoxoolu xe nasolixene la namolo ovuovu ngiangiaxu
ilou ovuovu se'i volovoloxu la na'ou.
Naxaxai xavineni mo sou sasaieni upaapaa la sou lia e natotou
mimii no anu 'o ne,

---

[l] **3:13** 2Ko 11:3; 1Ti 2:14 [m] **3:15** Pal 12:17 [n] **3:17-19** Eva 6:8

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

uxalixu la'ilali sou na'ou xo mole
nini nalivu ulai no lia e nini nepaa no anu 'o.
Xo eni ekoineni no anu lia.
Anu aloxo ne la sou ane nini nalivu nalai naxali loxo lia la."
20 Adamu mumoxoe semau ualasie lexe Iva. Xo ane ta mitema
ukalusi neni'a ane ane. 21 Ioxe, ili'i la sou IAUE Lataua molu muvau
vile noxi'a ta mimii sou musulukinu sosou ka mulailixu noxi'a ilou sou
misakiinu.
22 [o] Ioxe, ili'i la, la IAUE Lataua muvikala aloxo 'o, "Vaimomo 'o,
itema anu muxali loxo nenge, mo anu mulavu no anu mii ma'ia
ane laixe xe mii ma'ia ane masua. La sou nenge tamasaxa lexe anu
uno'u ovu ane sou ulosinge mauli ne ngiaxu mo u'ou sou uxolu mo
umauli kaluxu uasi, uasi." 23 La sou IAUE Lataua mukusau muatulai
muxexesou xalee lia ne Eden, la muvikalanu sou uxaxai no lia ane anu
Lataua muxalixu no anu. 24 Xe no xalee mulai loxo aso uxali utelo no
anu ne, IAUE Lataua mumuxaxa'a ta angelo xe viso vile ukakaakaa ia
uxixaoxao uxalixaliliou pa'upa'umolu xalee lia ne sou ilo'a ta angelo
isaxila'u xo loxo 'o io, evile une'e 'alai no anu ovu sou mauli kaluxu
uasi.

Kaini Ilou Aveli

4 1 Xe ili'i la sou Adamu mulai noxie semau la opoone. Xe ili'i la ane
mivo'onu 'ilie e oposou la mivikala aloxo 'o, "IAUE musu'ulileli
mole ane eni eno'u 'alixe mulu 'o." La sou mimoxo'u ualasou lexe
Kaini. [*] 2 Xe ili'i la mivo'onu 'ilie mulu vile la. Mimoxo'u ualasou lexe
Aveli anu itema sou usaxisaxila'a ta sipsip. Xe Kaini anu itema sou xai.
3 Mixoxoolu mo mixaxai xoo xe, ili'i la Kaini mulai mumolo la'ilali no
xaixu, ka mutavulenu mulai sou mu'elaxu mulai noxou IAUE Lataua.
4 [p] Xe Aveli kalumo ne mulai muno'a ta sipsip ta 'ili'a se'i ta laixe
misevile ta laposalaxu, ka mupalepeine'i sou mu'elaxa'a milai noxou
IAUE Lataua. IAUE Lataua mumaisou la mumasaxau mo mu'osasou
Aveli ne ilou lolovolo noxou misevile. 5 Ia Kaini ne uasi. Xe Kaini
mulavu aloxo ne la, iou ne masua loxo. La'iaxu misevile. 6 IAUE Lataua
muavuti la muvikalanu Kaini aloxo 'o, "Nini la'iaxene mamu. Mo ieni
ututuma loxo ne mamu. 7 Alexe nini namulinu mo na'oxonu 'ilixo ane
mulapu, la ano 'o ne nini na'osa'osasi. Ia tava'u xo nini ne'oxo 'ilixo
masua, la sou anu 'ilixo masua ne ane anu ungiuleleine mo a ulolooxene
ne. Anu umasaxa lexe utaloxolixene mo uatasine ulu'elai. Ia nini
xavineni mo nataloxolixu ulu'elai."

---

[o] **3:22** Pal 22:14 [*] **4:1** No anu vaikala Evalaio, uala e Kaini o tamaxu loxo "eno'u".
[p] **4:4** Eva 11:4

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

8 [q]Ia Kaini ne opoonu lelemesou uasi manina. No voxo vile la mu'avalou
vimou Aveli la muvikalanu aloxo 'o, “Nane'e mo nengei talai taxixaoxao.”
Ilou milalai xoo xe, Kaini muavuti vaxa la muvau vimou Aveli musoli ne.
9 Xe ili'i la IAUE Lataua mutali'isou Kaini aloxo 'o, “Vivine Aveli 'ava?”
Kaini mukolinu aloxo 'o, “Eni alavusou uasi. Xo ma'i, eni amitema
sou saxisaxila'u sou vivilo ne?” 10 [r]Xe IAUE Lataua muxiu vaxa la
mutali'isou, “Loxovaa ane nini ne'oxonu 'ilixo masua ane ne? Eni elavu
lexe nini vivine sialuxu munixi mulu'e no lia 'o mo sialuxu ne loxo itema
mukatuleli sou lexe nini nano'u navunavu tatila sou lakoli 'ilixo masua
ane nini ne'oxonu ne. 11 Ioxe, eni vaimomo 'o eni alosine tu'umaxu vile
aloxo 'o, umomomo sou nini naxaxai mo natotou mimii ulu'e no lia 'o la
uasi, xo lia ne muaa mo muiexu vivine sialuxu no voxo ane nini nevau
no anu. 12 Ulai xe nini natovo mo lexe natotou mimii toxotoxosou ne la
ulemeieni uasi. Xe nini ne sine tuala mo tani sou naxolu talo no anu uasi.
Naxixaoxao no lia 'o vitavitanisi, ia naxoo talo uasi.”
13 Xe Kaini muavuti vaxa la mukoli vaikalau IAUE Lataua aloxo 'o,
“Tu'umaxu ane nini nelosilo 'o ne tatila misevile. Eni amomomo no
anu uasi. 14 Mo nini a nakusailo 'o sou eni alai axolu va'axu, ia axolu
no lia no pa'umene 'o la uasi. Mo silo tuala mo tani sou axolu no anu la
ua, axixaoxao mo avavaxa anene'e aloxo nesi, ia axoo talo no lia 'o la
uasi. Itema vile uxalisilo ne la uvelosi mole asoli.” 15 Ioxe, IAUE Lataua
muavuti la muvikalanu lamana aloxo 'o, “Evile umomomo sou uvene
uasisi manina. Ia lexe evile uvene xe nasoli la eni alosou navunavu tatila
lakolineni.” La sou IAUE mumuxaxu sosovo vile noxou Kaini sou lexe ta
mitema imaisou la ivau uasi. 16 Ioxe, Kaini muavuti la mu'umesou IAUE
sou mulai muxolu no lia xalee vile ilemo lexe “Nod”. Lia xalee ane ne
muxolu no xale lia ne Eden loxo aso uxaxali utetelo no anu.
17 Xe ili'i la Kaini mutaula'i, la sou ilee semau mipalaa 'ili'a vile mulu la
mimoxo'u ualasou lexe Enoko. Xe ili'i la, la Kaini mu'ilii tuala vile tatila
la mumoxo'u tuala ne ualasou noxou 'olu ualasou. 18 Enoko mupalaa
'olu vile la mumoxo'u ualasou lexe Ielati. Ielati mupalaanu Meusaleli.
Meusaleli mupalaanu Metusaeli. Metusaeli mupalaa Lameki. 19 Xe Lameki
muavuti la mu'uluxa'a ta sema tamei, eiae Ada ilee Sila. 20 Lameki mulai
noxie Ada xe opoone, la sou mivo'onu 'ilie vile la mimoxo'u ualasou lexe
Iavala. Iavala anu 'ilusune'i ta mitema ane ilavusou isaxila'a ta kau xe
ixoxoo no tani alelaxu. 21 Xe vimou Iuvalu ane anu 'ilusune'i ta mitema
ane ilala'ati xe itatau iuxoxo. 22 Sila opoone la mipala'alixu Tuvala-Kaini.
Anu mukoinu mimii iouiou ane sou taxaxai no anu. Mu'oxonu no anu
kopa ilou aen. Anu Tuvala-Kaini ne vimou sema ane Naama. 23 Xe Lameki
muavuti la muvikalane'i ta semasemau tamei ne aloxo 'o,

---

[q] **4:8** Mat 23:35; Luk 11:51; 1Ioa 3:12 [r] **4:10** Eva 12:24

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

"Ada, ngongie Sila ngalomu une'e noxilo.
Eni evau maulu vile mo musoli xo anu muvelo.
24 [s]Ia lexe evile uxalisou Kaini xe uvau usoli
la IAUE Lataua ulosou navunavu tatila.
Mo eni kalumo ne lexe evile uvelo asoli
la IAUE Lataua ulosou navunavu toxoxa'a misevile."
25 Adamu ilee semau mipalaa 'ili'a mulu vile la, la Iva mivikala aloxo 'o, "Lataua mulosilo 'o sou lakolisou Aveli e Kaini muvau musoli." Ane mimoxo'u ualasou lexe Seti.
26 Seti mutaula'i la ilee semau mipalaa 'ili'a vile mulu, la mumoxo'u ualasou lexe Enosi. No tauu ie ane ne, la ta mitema misokou sou mi'ava no anu ualasou IAUE anu uala tavuna no nano no anu xoluxolu noxi'a no anu lalotu.

Ualaualasi'a Adamu ta Xasoxasou Ilo'a ta 'Ilu'ilusunu

5 1 [t]Nanasi'a Adamu ta xasoxasou ilo'a ta 'ili'ilisunu a ano. No voxo ane Lataua mukoine'i ta mitema la mixali aloxo anu Lataua.
2 [u]Mukoine'i ta mulu xe ta sema ka mualusi'a. Ka mumoxo'a lexe "ta mitema". 3 Adamu mumaulixu tauu ie itemaxu ta'uve mo mavulovexa tatalu (130) mukalu, la mupalaa 'olu mulu vile la. La 'olu ne, maulixu loxo momu manina. La mumoxo'u ualasou lexe Seti. 4 Adamu mumaulixu tauu ie loxo itemaxu mavulovexa tami'a (800) la. No nano no anu tauutauu ie ane ne, anu mupalaane'i ta 'olu se'i la. 5 Xe tauu iexu mulai muxali loxo itemaxu mavulovexa tami'a mo itemaxu ta'uve mo mavulovexa tatalu (930), la sou anu musoli.
6 Xe 'olu Seti ne mumaulixu tauu ie loxo itemaxu ta'uve mo ta'uve (105) mukalu, la mupalaa 'olu mulu, ualasou lexe Enosi. 7 Seti muxolu mumaulixu tauu ie loxo itemaxu mavulovexa tami'a mo muxatele tamei (807) la. No nano no tauutauu ie ane ne, anu mupalaane'i ta 'olu se'i la.
8 Xe tauu iexu mulai muxali loxo itemaxu mavulovexa tami'a mo itemaxu ta'uve mo mavulovexa vile mo mulelia tamei (912), la sou anu musoli.
9 Enosi mumaulixu tauu ie loxo mavulovexa muxatele tami'a (90) mukalu, la mupalaa 'olu mulu. Mumoxou ualasou lexe Kenan. 10 Io, anu muxolu mumaulixu tauu ie loxo itemaxu mavulovexa tami'a mo mavulovexa vile mo mulelia ta'uve (815) la. No nano no tauutauu ie ane ne, anu mupalaane'i ta 'olu se'i la. 11 Xe tauu iexu mulai muxali loxo itemaxu mavulovexa tami'a mo itemaxu ta'uve mo ta'uve (905), la sou anu musoli.
12 Kenan mumaulixu tauu ie loxo mavulovexa muxatele tamei (70) mukalu la mupalaa 'olu vile mulu. Mumoxou ualasou lexe Maalaleli.

---

[s] **4:24** Mat 18:22 [t] **5:1-2** Tav 1:27-28 [u] **5:2** Mat 19:4; Mak 10:6

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

13 Kenan muxolu mumaulixu tauu ie loxo itemaxu mavulovexa tami'a mo
mavulovexa tami'a (840) la. No nano no tauu ie ane ne, anu mupalaane'i
ta 'olu se'i la. 14 Xe tauu iexu mulai muxali loxo itemaxu mavulovexa
tami'a mo itemaxu ta'uve mo mavulovexa vile (910), la sou anu musoli.
15 Maalaleli mumaulixu tauu ie loxo mavulovexa muxatele vile mo
ta'uve (65) mukalu la mupalaanu 'olu vile mulu, la mumoxo'u ualasou
lexe Ielati. 16 Io, anu muxolu mumaulixu tauu ie loxo itemaxu mavulovexa
tami'a mo mavulovexa tatalu (830) la. No nano no tauutauu ie ane ne,
anu mupalaane'i ta 'olu se'i la. 17 Xe tauu iexu mulai muxali loxo itemaxu
mavulovexa tami'a mo mavulovexa muxatele tami'a mo ta'uve (895), la
sou anu musoli.
18 Xe Ielati tauu iexu mulai muxali loxo itemaxu ta'uve mo mavulovexa
muxatele vile mo tamei (162), la mupalaanu 'olu vile ualasou lexe Enoko.
19 Io, anu muxolu mumaulixu tauu ie loxo itemaxu mavulovexa tami'a
(800) la. No nano no tauutauu ie ane ne, anu mupalaane'i ta 'olu se'i
la. 20 Xe tauu iexu mulai muxali loxo itemaxu mavulovexa tami'a mo
itemaxu ta'uve mo mavulovexa muxatele vile mo tamei (962), la sou anu
musoli.
21 'Olu Enoko ne, tauu iexu mulai muxali loxo mavulovexa muxatele
vile mo ta'uve (65), la sou mupalaa 'olu Metusela. 22 Xoluxolu ilou
toxotoxo noxou mulai noxou Lataua pumuxu no nano no tauutauu ie
aloxo itemaxu mavulovexa vile mo itemaxu ta'uve (300). No nano
no tauutauu ie ane ne, anu mupalaane'i ta 'olu se'i la. 23 La sou anu
mumaulixu tauu ie loxo itemaxu mavulovexa vile mo itemaxu ta'uve
mo mavulovexa muxatele vile mo ta'uve (365). 24 [v]Xoluxoluxu mo
muamua'ixu ne, ilou Latauasi. Aloxo ne la sou ane Lataua mupasikinoxu
mole tasiauxusi, io usoli mo imaisou uasi.
25 Metusela mumaulixu tauu ie loxo itemaxu ta'uve mo mavulovexa
muxatele tatalu mo muxatele tamei (187) mukalu, la sou anu mupalaa
'olu vile ualasou lexe Lameki. 26 Ka muxolu mumaulixu tauu ie loxo
itemaxu mavulovexa tatalu mo itemaxu ta'uve mo mavulovexa muxatele
tatalu mo tamei (782) la. No nano no tauu ie ane ne, anu mupalaane'i ta
'olu se'i la. 27 Xe tauu iexu mulai muxali loxo itemaxu mavulovexa tami'a
mo itemaxu ta'uve mo mavulovexa muxatele vile mo muxatele tami'a
(969), la sou anu musoli.
28 Ioxe, xe Lameki tauu iexu mulai muxali loxo itemaxu ta'uve mo
mavulovexa muxatele tatalu mo tamei (182), la sou mupalaa 'olu vile
la, 29 muvikala aloxo 'o, "No anu lia ane IAUE mu'oxo masuanu 'o, la
molomolo ano 'o sou ukalusou 'au'au toxoxa'a noxinge," la sou mumoxo'u
'olu ne ualasou lexe Noa. 30 Lameki mumaulixu tauutauu ie se'i la loxo

---

[v] **5:24** Eva 11:5; Iud 14

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

itemaxu mavulovexa tamei mo itemaxu ta'uve mo mavulovexa muxatele tami'a mo ta'uve (595). No nano no tauu ie ane ne, la anu mupalaane'i ta 'olu se'i la, 31 xe tauu iexu mulai muxali loxo itemaxu mavulovexa tatalu mo itemaxu ta'uve mo mavulovexa muxatele tamei mo muxatele tamei (777), la sou anu musoli.

32 Noa muxolu mo tauu iexu mulai muxali loxo itemaxu mavulovexa tamei mo itemaxu ta'uve (500), xe ili'i la sou mupalaane'i ta 'olu ta mulu tatalu ualaualasi'a lexe Semu ilou Amu mo Iapeti.

La'iua Toxoxa'a

6 1 [w]Xe ili'i noxi'a ane'i nenge tenanasi'a mukalu 'o, la ta mitema mitautaula'i la, la mipalaane'i ta 'ili'a tapiena mole itiitisi'a mu'oki'oki tani mo mitaasou xalexalee tuatuala mukalu. Mipalaane'i ta 'ili'a ta sema xe ta mulu. 2 Lataua ta 'olu ta mulu mimaisi'a ta sema ne, la ta mitema ta 'ili'a ta sema ne ta lailaixe misevile, la sou milutu vaxa sou mino'a ane ane'i mimasaxai'a sou mi'uluxa'a. 3 Anu aloxo ne la sou IAUE muavuti la muvikala aloxo 'o, "Eni umomomo sou amasaxai'a ta mitema 'o ixolu mo imauli maulixa'a veveeni la uasi, xo ane'i ta mitemasi, ta mitema sou isoisolisi. Usoko ane vaimomo 'o mo ulai avile ili'i, ane'i imaulixu tauu ie loxo itemaxu ta'uve mo mavulovexa tameisi (120)."

4 [x]No nano no voxovoxo ane tatei mo ili'i, ta mitema mipalaane'i ta 'ili'a, la ta toxotoxoxa'asi. Ta mitema ane ne, ane'i ta 'ilusulusune'i ta sema ane mi'uluxa'a Lataua ta 'olu ta mulu. Ane'i ta mitema sou xavi. Ta mitema no xalexalee tuatuala milavusi'a manina.

5 [y]Xe IAUE mumaisou lexe no voxovoxo utotomu ne, ta mitema ane mitaasou xalexalee tuatuala mukalu ne, misusu misevile no anu 'ili'ilixo masumasua ane ane'i mi'oxo'oxonu mo xavutalai'a umasaxau 'ili'ilixo masumasuasi. 6 La tanuxa'a misevile mo tanu u'elai'a, xo Anu molusi mupaalixa'a sou mimauli no lia 'o, 7 la sou muvikala aloxo 'o, "Eni akalusi'a ta mitema ane eni melo ekoine'i 'o mo ta mimii iouiou ane ta vova mo ane ta temene ilo'a ta mimii ane ixaxalaxala, ane'i ane ilalave, mo ane'i ane ivavava mo ta ngiangiala. Eni talelixa'a xo eni melosi ekoine'i." 8 Ia, itema vilesisi no taine'i nesi ane, anu IAUE opoonu laixeu misevile. Itema ane ne, ualasou lexe Noa.

9-10 [z]Nana ano 'o sou Noa. Noa mutaula'i la mupalaane'i ta 'olu tatalu, ualaualasi'a lexe Semu ilou Amu mo Iapeti. Noa ne, anu itema vile mulapu. Mo mii vile ususu no anu xoluxoluxu uasi. Mo muamua'i noxou ne, ane ilou Latauasi. 11 Ia ta mitema tavu'alo ne, 'ili'ilixo masumasua loxo, 'oto'oto mo ialivula tuala, mo ivau itema usoli ne, mu'oki'oki

---

[w] **6:1-4** Iop 1:6; 2:1 [x] **6:4** Iti 13:33 [y] **6:5-8** Mat 24:37; Luk 17:26; 1Pi 3:20 [z] **6:9-10** 2Pi 2:5

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

tani mo mu'ana'ana no xalexalee tuatuala mukalu. Lataua mumaisou
mo mulavusou 'ili'ilixo masumasua noxi'a ne mukalu. 12 Iou mulu'e no
xalexalee tuatuala 'o, la masua misevile. Ta mitema mi'oxo masuanu
mukalu no anu 'ili'ilixo masumasua noxi'a.
13 La sou anu muvikalanu Noa aloxo 'o, "Eni emaisou mo elavusou
'ili'ilixo masumasua noxi'a ta mitema loxo 'oto'oto mo ialivula tuala
mo ivau itema usoli mukalu, mo eni amasaxa lexe akalusi'a ukalusi, xo
'ili'ilixo masumasua noxi'a mu'ana'ana no xalexalee tuatuala mukalu.
14 Eni emasaxaine lexe natulusou lasipi vile tatila. Naxexeta ovu xopa,
ka navalavala alealelaxu la sou natulusou no anu. Natulusou ukalu, la
nakaviutunu no nano ka naluluu koluta no nano xe no ale no vasimolu.
15 Nalovaxu nasokou no ta'u ulai uxali no kusinou limaxu itemaxu
mavulovexa vile mo itemaxu ta'uve (300). Xe no anaxu pa'umolu vile
ulai uxali xalee vile limaxu mavulovexa ta'uve (50). Xe no lia no ta'u
ulai teitexi, limaxu mavulovexa tatalu (30). 16 Natulusou lasipi ne laxa'u
loxo tani 'o, ia laxa'u ne une'e utalo vaxa no lasipi pa'upa'umolu uasi.
Namuxaxu taiinu ilimaxu vile no nixi no laaxu xe no pa'upa'umolu. No
nano no tanu, la nasia'u lavalataxu no nano loxo tani lavalata tatalu. Vile
no lia, vile no nixi xe vile teitexi. Ukalu, la sou namuxaxu aitenga vilesisi
no xalee vile.
17 Xo eni asou a'oxo la'iua toxoxa'a usili sou uxalixu kupa tatila loxo
luaki 'o sou unononu xalexalee tuatuala mo u'unane'i ta mitema latala
ilo'a ta mimii iouiou latala ane mimauli no xalexalee tuatuala 'o mo
isoisoli ukalusi, 18 ia eni emasaxa lexe asakiinu vaikala sou opo vilesisi, ia
apala'alixu noxine ili'i o. Ngongi'a ta 'iline ilo'a neni'a mo ta ua'aua'aneni
nga'unalai no nano no lasipi ne. 19 Ta mimii iouiou ta temene mo ta vova,
ane'i ane ixaxalaxala mo ane'i ane ivavava mo ta ngiangiala iouiou 'o
ne, 20 nano'u mulu vile xe sema vile noxi'a vilevilesi sou napamauline'i.
21 Mo nano'u ngenge ngongi'a la'ilali iouiou kalumo." 22 [a]Noa mulomuxu
vaikala noxou IAUE la mimii piena e muvikalanuxu lexe u'oxo ne,
mu'oxonu mukalusi.

7 1 Xe ili'i la, la IAUE muvikalanu Noa aloxo 'o, "Ngongi'a ta 'iline
ilo'a neni'a mo ta ua'aua'aneni nga'unalai no nano no lasipi ne, xo
eni elavusou lexe ninisisi itema vile mulapu no taine'i ta mitema ane
mimauli no xalexalee tuatuala 'o. 2 Nano'a ta mimii iouiou latala ane
ta temene mo ta vova ane ngingi ngalavusou nga'i'a, tangatangaxa'a
muxatele tamei noxi'a vilevilesi, sema xe mulu. Xe ane'i ane ngingi
ngalavusou nga'i'a uasi ne, la nano'a tangatangaxa'a vilevilesi, sema xe
mulu ikalusi. 3 Xe ta ngiangiala latala iouiou 'o ne, nano'a tangatanga
muxatele tamei noxi'a vilevilesi kalumo. Na'oxo aloxo eni elemolu ne,

---

[a] **6:22** Eva 11:7

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

xo ta mimii ane ne imauli sou ulai ili'i, la ipalaa la sou ixali tapiena,
la i'ana'ana no xalexalee tuatuala ukalusi la. 4 Voxo muxatele tameisi
a uxolu sou eni apalusou la'iua toxoxa'a sou usili aso xe 'olovoxo
mavulovexa tami'a sou u'unane'i ta mitema latala ane eni ekoine'i ilo'a ta
mimii iouiou latala ane ta temene mo ta vova mo ane'i ane ixaxalaxala,
mo ane'i ane ivavava mo ta ngiangiala iouiou ne ukalusi." 5 Noa
mulomuxu vaikala noxou IAUE mo mimii piena ane anu muvikalanuxu
lexe u'oxonu ne, mumulinu mo mu'oxonu mukalusi.

6 No tauu ie ane Noa tauu iexu muxali loxo itemaxu mavulovexa tatalu
(600) mukalu, la sou la'iua toxoxa'a musokou sou musili. 7 [b]Anu ilee
semau mo ta 'olu ilo'a ta semasemai'a mi'unalai no lasipi mo sou mamu
iulua. 8-9 Ta mimii iouiou latala ane anu IAUE muvikalanu Noa lexe uno'a
sou itelo no lasipi ne, ane'i mitelotelo kalumo. 10 Mi'unalai mo mixoo
no nano voxo muxatele tamei mukalu xe ili'i la sou voxo sou la'iua ne
muxali.

11 [c]No tauu ie ane Noa tauu iexu muxali loxo itemaxu mavulovexa
tatalu (600), no voxo mavulovexa mo mulelia ta'uve mo muvaxa simi
tamei no anu so'io tamei, la lexa luuluuxu no lia no xalexalee tuatuala
muopuopu mutelo mukulukulupei lialia ilou lavolavo'o sou musiali loxo
lexa u'ani, xe lexa ane no loxotolo 'ole taxataxasou kalumo mua'a sou
la'iua tatila muxauxaumu mulu'e no lia. 12 La'iua ane ne musisili aloxo ne
aso xe 'olovoxo mavulovexa tami'a.

13 No voxo ane ne, la Noa ilee semau mo ta 'olu tatalu, Semu, Amu mo
Iapeti ilo'a ta semasemai'a mi'unalai no lasipi. 14 Ta mimii iouiou latala
ane ta temene mo ane'i ane ta vova ta toxotoxoxa'a mo ta kitukitu, ane'i
ane ixaxalaxala mo ane'i ane ivavava, mo ta ngiangiala iouiou latala ne
mi'unalai kalumo no lasipi tanu.

15-16 Ta mimii iouiou latala e IAUE muvikalanu Noa lexe uno'a ne, vile
pa'usou uasi, muno'u sema vile xe mulu vile noxi'a vilevilesi mukalusi.
Ilo'a mi'unalai mukalu, la sou Lataua molu mutatusou lasipi aitengaxu.

17 No nano no anu aso mo 'olovoxo mavulovexa tami'a ne, lexa
mupaapaa mutetelo ne mole mutetelo ne. Mo la'iua kalumo muxauxaumu
mululu'e ne mo mululu'e ne, ia uxoxoto uasisi manina. 18 Lautu tatila
mole lasipi asou upuati no kupa loxo'u. Kupa lautuxu munononu
xalexalee tuatuala mole lasipi ne mupuati no loxo'u lexa. 19 Lexa
lautuxu mutelai mutelai xoo mole mua'ulixu mo mutaasou laxalaxa'ilu
no xalexalee tuatuala mukalu. 20 Ia musoxo mususuku mutetelai mo
mutetelai la loxo lima mavulovexa vile mo mulelia ta'uve. 21-22 Ta mimii
iouiou latala ane mauli muxolu noxi'a mimauli no lia no xalexalee
tuatuala 'o ne, misoisoli mukalu. Ta ngiangiala iouiou ilo'a ta mimii

---

[b] **7:7** Mat 24:38-39; Luk 17:27 [c] **7:11** 2Pi 3:6

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

iouiou latala ane ta temene mo ta vova mo ane'i ane ixaxalaxala mo ta
mitema latala ne misoisoli mukalusi. 23 Ta mimii iouiou latala ane mauli
muxolu noxi'a mimauli no lia no xalexalee tuatuala 'o mo ta ngiangiala
latala iouiou ilo'a ta mimii iouiou ane latala ta temene mo ta vova mo
ane'i ane ixaxalaxala mo ta mitema latala ne misoisoli mukalusi. Anu
IAUE molusi mukalusi'a avile. 24 Lexa lautuxu ne usii ulu'elai palea uasi,
mutavo muxoxoo aloxo ne voxo itemaxu ta'uve mo mavulovexa ta'uve
(150).

8 1 Noa ilo'a ta 'olu mo semau ilo'a ta ua'aua'ane'i ilou, mo ta mimii
iouiou ane muno'a sou mitelo no lasipi kalumo ne, Lataua iou si'isi'a
uasi, anu mupalusou atume sou muiili, la sou lexa lautuxu loxo luaki ne,
musokou sou musii se'isisi mulu'elai. 2 Lexa luuluuxu no lia no xalexalee
tuatuala mo lexa ane no loxotolo taxataxasou ne musovosovo mukalusi,
la sou la'iua muxoto. 3 No nano no anu voxo aloxo itemaxu ta'uve mo
mavulovexa ta'uve (150), la lexa mine lautuxu loxo luaki ne musii se'isisi
mululu'elai. 4 Xe no voxo mavulovexa vile mo mulelia ta'uve mo tamei
no anu so'io muxatele tamei, la lasipi mulai mu'oso no laxa'ilu vile kisou
no laxalaxa'ilu ne Alalati mole mutulu avile ane. 5 Lexa musii mululu'elai
ne mo mululu'elai ne. Xe no voxo vile voxosou so'io mavulovexa, la
laxalaxa'ilu kisokisou mupaapaa mukalu 6 xe voxo mavulovexa tami'a
mukalu la, la Noa mukisiinu aitengasou no lasipi 7 sou mupalusou 'ola
mulai sou ukili lexe lexa musii mukalu, la ua. Anu muvavava muvavaxa
mulai muxixaoxao xoo mole lexa musii mo lia ne mutala. 8 Noa uutiti lexe
'ola ulivu une'e la uasi, la sou mupalusou utu sou mulai mukili lexe lexa
a musii mulu'elai. La uasi. 9 Lexa a mutaasou xalexalee tuatuala sio mole
anu mii vile sou uxolu no anu uasi, la muvava mulivu mune'e no lasipi.
Noa mukalanu avolu muatulai sou muxolu no anu, la sou mu'unalaixu
no nano. 10 Noa muxolu no nano no lasipi sou muxoomaiou lexa sou
usii ulu'elai voxo muxatele tamei, xe ili'i la sou mupalusou utu ne mulai
la. 11 No 'olo'olovoxo no voxo ane ne, la utu mulivu mune'e noxou Noa
mu'alavevenu lovo voloxu vile alavua no anaxu. Noa mumaisou la
mulavu lexe lexa a usisii ulu'elai sio. 12 Ioxe, anu mulavusou lexe lexa usii
manina mo tani utala manina uao, la ane'i ilo'a mixolu no nano ne, voxo
muxatele tamei la. Ia utusi ane anu mupalusou mulai sou mukili la. No
voxo ane ne, la ulivu une'e la ua, mulai muxolu avile.

13 No voxo vile sou so'io vile no anu tauu ie ane, Noa tauu iexu muxali
loxo itemaxu mavulovexa tatalu mo vile (601), la lexa musii mukalu
avile. Xe muavuti la mulokenu lasipi laxa'u sou anu mulai mutulu teitexi
sou musu'anu iou mulu'e no xalexalee tuatuala. Iou mulu'e la mumaisou
lexe lexa a musii mukalu, ia tanisi a utala laixe uao. 14 Ilo'a mixoxoo no
nano ne la, xe no voxo itemaxu vile mo ta'uve mo muxatele tamei (27)
sou so'io tamei, la tani mutala mukalu.

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

15 La sou Lataua muvikalanu Noa aloxo 'o, 16 “Ngongie semameni mo
ta 'ilinge ngongou ilo'a ta semasemai'a ngauatulai no ale. 17 Ngano'a ta
ngiangiala ilo'a ta mimii iouiou ane ngongi'a ngexoo no nano ne mo
ngongi'a ngalai no ale, mo sou ane'i ilai ixolu no tuala alavua sou ipalaa
mo ixalixa'a ta 'ili'ili'a tapiena mo itaasou xalexalee tuatuala ukalusi.”
18 Ioxe, ane'i miavuti la milutu sou milalaa miuatulai. 19 Ta ngiangiala
iouiou ilo'a ta mimii iouiou ne ane'i mikalikaline'i sou milalaa milai no
ale kalumo.
20 Milalaa mukalu, la Noa mutaxu lavo'o sou muta'olunu mupita
sou muxali loxo valovalo xe mukalu la muno'a ta mimii iouiou ilo'a ta
ngiangiala ane'i ane ilavusou i'i'a vilevilesi noxi'a sou ilee semau ilo'a ta
'ili'ili'a mo ta ua'aua'ane'i mi'elaxa'a mulai noxou Lataua mukalusi. 21 Anu
IAUE mumaisou mo mutuma'u ne, la mumasaxau la mu'osasou misevile.
La sou tanu muvikala aloxo 'o, “Eni ulai ili'i la a'oxo masuanu xalexalee
tuatuala aloxo eni e'oxonu 'o, tava'u no anu 'ili'ilixo masumasua noxi'a
ta mitema la ua, xo eni elavusou lexe no mine ane'i uao ta maumaulu
mo ta vuavuanga 'o, la ane'i imasaxa lexe i'oxo 'ili'ilixo masumasua
ulalai ne. Mo eni akalusi'a ta mimii iouiou ane mimauli no lia, ilo'a ta
ngiangiala iouiou mo ta mitema la ua. Mukalu ano 'o. 22 Ia vaimomo 'o,
mo ulai utalo ili'i manina no anu voxo ane xalexalee tuatuala ukalu no
anu ne, voxo uxolu sou ixaxai mo itotou mimii mo ikookooli. Voxo se'i, la
ixamuli tani lelemesou xe tani ialuxu. Voxo se'i, la aso xe la'iua xe aso xe
'olovoxo, ia ukalu uasi, xo xalexalee tuatuala 'o ne, uxolu aloxo ne.”

Muloxu Lele'e ne Anu Sosovo sou Vaikala sou Opo Vilesisi Lataua Musakiinu Noxou Noa

9 1 [d]Xe Lataua muavuti, la mualusi'a Noa ilo'a ta 'olu, la muvikalane'i
aloxo 'o, “Ngapalaa mo ta 'ilinge ixali tapiena mo sou ta xasixasinge
ilo'a ta 'ilu'ilusungengi ixali tavu'alo sou i'ana'ana no xalexalee tuatuala
ukalusi. 2 Ta mimii iouiou ane ta temene mo ta vova mo ane'i ane
ixalaxala mo ta ngiangiala iouiou ilo'a ta sinana ne, i'umenge. Ia ane'i
ixolu no avonge. 3 Ngingi ngamasaxai'a lexe nga'i'a, la sou ngave'a sou
nga'i'a. Mo kamakamakala iouiou ne, ngainixu sou nga'ou kalumo xo eni
emuxaxa'a lexe ngingi la'ilalingenge ane. 4 [e]Ia, mii vilesisi lexe mamu
nga'ou ane, mii xiasi siasialuxu o. Eni emasaxainge lexe mamu nga'ou, xo
sialuxu ne mauli a uxoo no anu sio. 5 Io, ta mii ane ta temene mo ta vova
ivau itema vile usoli, la eni ave'a isoli kalumo. Xe itema ane uvau itema
vile usoli, la akalusou maulixu mitema ane ne kalumo. 6 [f]Ta mitema ne,
Lataua mukoine'i, la mixali loxo anu Lataua. La sou lexe itema vile uvau

---

[d] **9:1** Tav 1:28 [e] **9:4** Liv 7:26-27; 17:10-14; 19:26; Lap 12:16, 23; 15:23 [f] **9:6** Tav 1:26; Mul 20:13

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

menexu vile, la vile une'e ukolinu ane musoli ne sou uvau. 7[g]Emasaxa
lexe ngapalaane'i ta 'ilinge tapiena, mo sou ta xasixasinge ilo'a ta
'ilu'ilusungengi ixali tavu'alo sou i'ana'analixu xalexalee tuatuala 'o
ukalusi."
8 Xe Lataua muavuti la muvikalane'i Noa ilo'a ta 'olu aloxo 'o,
9 "Vaimomo 'o eni apala'alixu vaikala sou opo vilesisi eni asakiinu
noxinge. Mii ane eni alemolu 'o, uxolu mo umauli noxinge mo noxi'a
ta xasixasinge ilo'a ta 'ilu'ilusungengi ane ipaa ili'i 10 mo ta mii iouiou
latala ane ngongi'a ngelalaa muatu no lasipi 'o. 11 Vaikala sou opo vilesisi
eni asakiinu noxinge aloxo 'o, eni umomomo sou a'oxo masuane'i mo
a'unane'i ta mitema ilo'a ta mimii iouiou 'o mo xalexalee tuatuala la ua.
12 Sosovo ane eni amuxaxu 'o sou u'oxo tu'umaxu sou opo vilesisi ane eni
esakiinu noxinge ngongi'a ta mimii iouiou e ngongi'a ngaxoxolu vaimomo
'o xe noxi'a ane'i ane ixali ili'i. 13 Muloxu lele'e eni e'oxonu muxolu
no tamuxala ne anu sosovo sou opo vilesisi eni esakiinu ulai noxi'a ta
mitema no xalexalee tuatuala no lialia ukalusi ane. 14 Lexe eni asu'asou
loxotolo no anu tamuxala xe lele'e muloxu upala'a, 15 la eni axavutalanu
vaikala sou opo vilesisi eni esakiinu noxinge, lexe mamu la eni a'oxo
masuanu mo a'unanu xalexalee tuatuala mo ta mitema ilo'a ta mimii
iouiou ane ixoo sou imauli no anu tauu ano 'o, mo ulai avile ili'i. 16 Lexe
eni amaisou muloxu lele'e uxali no anu tamuxala, la eni axavutalanu
vaikala sou opo vilesisi e eni esakiinu noxinge. Vaikala sou opo vilesisi e
eni esakiinu ane ne, uxolu aloxo nesi mo kaluxu uasi manina.
17 Muloxu lele'e ne, anu sosovo sou vaikala sou opo vilesisi ane eni
esakiinu mulai noxinge ngongi'a ta mimii mukalusi e ixoxolu imaumauli
no lia 'o."
18 Noa ta 'olu tatalu e ilo'a milalaa muatu no lasipi ano, eiae Semu ilou
Amu mo Iapeti (Amu ne, anu Kanani momu). 19 Ta mitema ane mimauli
no xalexalee tuatuala 'o ne, ta mutu'u ovuxa'a ane Noa ta 'olu tatalu ne.
20 Noa ne, anu itema sou xai. Anu itema ane musokou sou mutou
ovu uaini tei ane. 21 Voxo vile, la anu muiexu uaini se'i la xavutalau ne
muxovulaulau, mole ulavu ua. Muavuti la muxexenu lavalavau ia, muai
vitanisi no nano no taasou. 22 'Olu Amu mu'unalai la mumaisou momu
muai loxo nesi, xe muatu la mua'aloi'a ta vimovimou ta tamei 'ole. 23 La
sou Semu ilou Iapeti mino'u lavalava vile sou mixavulalanu ia mitetelisou
ili'i no laxasi'a, io sou ane'i ilou mimuamua'i tumali'a mulai loxo noxou
mami'a uai 'ole sou milai misu'asou. Ia ilou ie'i uxiu ulai no tumali'a sou
imaisou mami'a uasi. 24 Ili'i xe Noa mutulu, la sou tanu tema la mulavu
no anu mii e anu 'olu Amu mu'oxonu noxou. 25 Xe anu mami'a muavuti la
muvikala aloxo 'o,

---

[g] **9:7** Tav 1:28

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

"Eni elavu lexe Latauasi ulosou Kanani navunavu.
Ili'i la anu uxali itema vile vitanisi no laaxa'a ta vimovimou sou
ipalupalusousi.
26 Ia nenge ta'iti ualasou IAUE, Lataua noxou Semu.
Kanani ne uxolu no laaxu Semu sou upalupalusou.
27 Lataua molu ualusou Iapeti sou ta 'olu ixali tavu'alo
sou ilo'a ta mitema noxou Semu ixolu xoluxoluxa'a vilesisi.
Kanani ne, uxolu no laaxu Iapeti sou upalupalusou."
28 Xe ili'i no anu la'iua toxoxa'a te mu'unane'i ta mitema ilo'a ta
mimii iouiou 'o mukalu, la Noa muxolu sou mumaulixu tauu ie itemaxu
mavulovexa vile mo itemaxu ta'uve mo mavulovexa ta'uve (350) la. 29 Xe
tauu iexu mulai muxali loxo itemaxu mavulovexa tami'a mo itemaxu
ta'uve mo mavulovexa ta'uve (950) la sou musoli.

Noa ta Xasoxasou Ilo'a ta 'Ilu'ilusunu Ualaualasi'a

10 1 Xe ili'i no anu la'iua toxoxa'a ne, la anu Noa ta 'olu ne mipalaa
la mixalixa'a ta 'ili'ili'a. Nanasi'a mulai aloxo 'o. 2 Iapeti
mupalaa, la muxalixa'a ta 'olu ta mulu la ualaualasi'a aloxo 'o, Xomeli,
Maxoxu, Matai, Iavani, Tuvalu, Meseki mo Tilasi. 3 Xomeli ta 'olu mo ta
xasoxasou mo ta 'ilu'ilusunu ane mixalixa'a ta tema tuala ne Asikena,
mo ne Lipata mo ne Toxama. 4 Xe Iavani noxou ane mixalixa'a ta tema
tuala ne Elisa mo ne Tasisi, ne Saipasi xe ne Lotan. 5 Ane'i ta mitema
ane ne, ta xasixasi'a ta mitema ane mixolu mimauli no la'ola'olu xe no
luaki pa'umolu. Ane'i ta mitema ane ne, ane'i Iapeti ta xasoxasou mo
ta 'ilu'ilusunu. Ane'i mikalikaline'i no anu matamata noxi'a sou milai
mixolu no tuatualasi'a vilevilesi. Mo ivivikala no anu vaivaikalai'a
vilevilesi.
6 Xe Amu mupalaa, la ta 'olu ualaualasi'a ano 'o, Kusu, Aixiputo, Livia
xe Kanani. 7 Kusu mupalaane'i ta 'olu ta mulu, la ta 'olu mixalixa'a ta
mitema sou tuala ne Siva, ne Avila, ne Savata, ne Lama xe ne Savateka.
Lama mupalaane'i ta 'olu, la ta 'olu mixalixa'a ta mitema sou tuala ne
Seva xe ne Tetan. 8 Kusu mupalaa 'olu vile la mumoxo'u ualasou lexe
Nimuloti. Nimuloti muxali tei loxo anu itema sou xavi manina no lia no
xalexalee tuatuala. 9 No anu xavi mo su'uli noxou IAUE, anu muxali loxo
itema sou paipaa. Anu aloxo ne la sou ane ta mitema ivikala lexe, "IAUE
molu ualusine mo sou naxali namitema sou paipaa loxo Nimuloti." 10 Anu
musaxila'u tuala tami'a tei, Vaviloni, Eliki, Akati xe Kalune. Anu tuala
tami'a mixolu no nano no tuala tila ne Vaviloni. 11 Mulutu lai ne la sou
mulai ne Asiria sou mu'ilii tuala tila ne Ninive, xe ne Leovotia ne Kala xe
12 ne Leseni. Leseni ne mixoo no nixi ne Ninive xe tuala tila ne Kala.
13 Aixiputo ta 'olu, mo ta xasoxasou mo ta 'ilusulusu mixalixa'a ta
mitema ane ta tema tuala sou tuala ne Litia mo ne Anama, ne Leavu mo

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ne Naputu. 14 Ne Patulusi, ne Kasulu xe ne Kilite. Ta mitema ne Pilisutain
ne, ta 'ilusulusune'i mitulu ane ne Kilite.
15 Kanani ta 'olu ualaualasi'a aloxo 'o, Saidoni laposalaxu xe Keti.
16 Kanani ta 'ilu'ilusunu ane mixalixa'a ta mitema sou tuala ne Ievusi,
ne Amolu, ne Xilixasi, 17 ne Ivi, ne Alikete, ne Sini, 18 ne Aluvati, ne
Semari xe ne Amati. Ta Kanani mixali tavu'alo la mikalikalipala'a sou
milai mixolu no xalexalee tuatuala tavu'alo. 19 Pilixaxa'a musokou ane
ne Saidoni la sou mulai mutalo ane ne Xasa no xalee ne Xelalu. Xe
no xalee mulai loxo aso uxali utelo no anu mulai mutalo ne Sodomu,
xe ne Xomola, ne Atama xe ne Sevoimu ulai ne Lasa. 20 Ane'i ane ne,
ane'i mixali noxou itema vilesisi ane, Amu. Ane'i mikalikaline'i no anu
matamata noxi'a sou milai mixolu no tuatualasi'a vilevilesi mo ivivikala
no anu vaivaikalai'a vilevilesi.
21 Semu, anu Iapeti vimou tila, anu muxalixa'a Eve ta 'olu ilo'a ta
xasoxasou mo ta 'ilusulusunu. 22 Semu ta 'olu ane, Elamu, Asulu, Apasata,
Litia xe Alamu. 23 Alamu ta 'olu mixalixa'a ta mitema sou tuala ne Usu,
ne Ulu, ne Xelete mo ne Meseki. 24 Apasata 'olu ane Sela. Xe Sela 'olu ane
Eve. 25 Xe Eve mupalaa la sou muxalixa'a ta 'olu tamei, vile ualasou lexe
Pelexi, xo no anu imamanu ane ne la ta mitema no xalexalee tuautala
'o mikalipala'a, xe 'olu vile ualasou lexe Iokutani. 26 Iokutani ta 'olu
mixalixa'a ta mitema sou tuala ane, ne Alamota, ne Selepi, ne Asamaveti,
ne Iela, 27 ne Atolamu, ne Usala, ne Tikala, 28 ne Ovala, ne Avimaele, ne
Seva, 29 ne Opili, ne Avila xe ne Iovavu. Ta mitema no tuatuala ane ne,
mixali noxou itema vilesisi ane, Iokutani. 30 Lia xalee ane ane'i mixolu no
anu ne, molu ane ne Mesa la mulai mutalo ane ne Sepa no laxalaxa'ilu
no xalee mulai loxo aso utelo no anu. 31 Ane'i ta mitema ane ne, mipaa
noxou itema vilesisi ane Semu. Ane'i mikalikaline'i no anu matamata
noxi'a sou mixolu no tuatualasi'a vilevilesi mo mivivikala no anu
vaivaikalai'a vilevilesi.
32 Ane'i ta mitema ane ane'i ta matamata noxi'a Noa ta 'olu tatalu ne.
Xe ili'i no anu la'iua toxotoxoxa'a, la Noa ta 'olu mixalixa'a ta mitema no
xalexalee tuatuala ukalusi. Ane'i ta mitema ane ne, ane'i ta matamata
noxi'a manina.

Tani Veveeni ne Vavelu

11 1 Tei, la ta mitema ane mimauli no lia no xalexalee tuatuala 'o
ne, vaikalai'a vilesisi. Vaivaikala maumautunu ane ane'i ivivikala
no anu ne vilesisi kalumo. 2 Mixixaoxao no xalexalee lia mulai loxo no
xalee ane aso uxali utelo no anu, la sou milai mixali no latia vile ne
Vaviloni sou mixolu ane. 3 Xe miavuti la mivikalane'i ngato'o aloxo 'o,
“Laixe nenge taulaluumenge pilika maumautunu ka ta'elaxu mo sou uxali
pekia'u loxo lavo'o.” La sou ane'i mino'u pilika maumautunu loxo ulaluu

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ia pekia'u sou mitulusou tani no anu. Miteitei koluta sou mutetelisou
pekia'u. 4 Ioxe, ane'i miavuti la mivikala aloxo 'o, “Vaimomo, 'o nenge
ta 'iliisinge tuala vile tatila mo tatulusou tani vile veveeni utelai utalo
teiteixi no loxotolo mo sou nenge ualasinge utelai. Mo nenge taxolu tapita
vilesisi ano 'osi, ia tapaxele mo talai taxolu va'axu no xalexalee tuatuala
se'i la uasi.”
5 Xe ili'i, la IAUE Lataua mulu'e sou mumaisou tuala ilou tani e ta
mitema mitulusou ne, 6 la muvikala aloxo 'o, “Ta mitema ano 'o ne,
ane'i ta mitema vilesisi mo vaikalai'a vilesisi. Ane'i a misokou 'o sou
imasaxa lexe imulinu masaxa noxi'a sou lexe ixotataone'i. Ili'i xe ane'i
ie'isou la, xe imasaxa lexe i'oxonu mii vile la, la ane'i i'oxonusi. 7 Laixe
nenge talu'elai mo ta'inanu vaikalai'a no anu vaivaikala piena mo sou
mamu ane'i ivivikala no anu vaikala vilesisi.” 8 IAUE Lataua muavuti la
mukalipala'ane'i sou milai mixolu va'ava'axu no xalexalee tuatuala mole
tuala ilou tani e mitutulusou ne musu'a. 9 Tuala ne milemolu ualasou lexe
Vavelu xo IAUE Lataua mu'inanu vaikalai'a xe mukalipala'ane'i sou milai
mixolu va'ava'axu ane.
10 Ioxe, nanasi'a ta mitema ane Semu muxalixa'a aloxo 'o. Tauu ie tamei
mukalu ili'i no anu, lexa mu'unanu xalexalee tuatuala, la Semu tauu
iexu mulai muxali loxo itemaxu ta'uve (100), la anu mupalaanu 'olu vile
ualasou lexe Apasata. 11 Xe ili'i la anu mumaulixu tauu ie loxo itemaxu
mavulovexa tamei mo itemaxu ta'uve (500) la. No nano no tauutauu ie
ane ne, la anu mupalaane'i ta 'olu se'i la, ka musoli.
12 Xe Apasata tauu iexu mulai muxali loxo mavulovexa tatalu
mo ta'uve, la mupalaanu 'olu vile ualasou lexe Sela. 13 Anu muxolu
mumaulixu tauutauu se'i la. Xe tauu iexu mulai muxali loxo itemaxu
mavulovexa tamei mo tatalu (403), la anu mupalaane'i ta 'olu se'i la, ka
musoli.
14 Xe Sela tauu iexu mulai muxali loxo mavulovexa tatalu, la
mupalaanu 'olu vile ualasou lexe Eve. 15 Xe ili'i, la mupalaane'i ta 'olu se'i
la. Xe tauu iexu mulai muxali loxo itemaxu mavulovexa tamei mo tatalu
(403), la sou anu musoli.
16 Xe Eve tauu iexu mulai muxali loxo mavulovexa tatalu mo tami'a,
la mupalaanu 'olu vile ualasou lexe Pelexi. 17 Xe ili'i la, la mupalaane'i ta
'olu se'i la. Xe tauu iexu mulai muxali loxo itemaxu mavulovexa tamei
mo mavulovexa tatalu (430), la sou anu musoli.
18 Xe Pelexi tauutauu iexu mulai muxali loxo mavulovexa tatalu,
la sou anu mupalaanu 'olu laposalaxu ualasou lexe Leu. 19 Xe ili'i, la
mupalaane'i ta 'olu se'i la. Xe tauu iexu mulai muxali loxo itemaxu
mavulovexa tamei mo muxatele tami'a (209), la sou anu musoli.
20 Xe Leu tauu iexu mulai muxali loxo mavulovexa tatalu mo tamei,
la sou mupalaanu 'olu laposalaxu ualasou lexe Seluxu. 21 Xe ili'i, la

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mupalaane'i ta 'olu se'i la, xe tauu iexu mulai muxali loxo itemaxu
mavulovexa vile mo muxatele tamei (207), la sou anu musoli.
22 Xe Seluxu tauu iexu mulai muxali loxo mavulovexa tatalu, la
mupalaanu 'olu laposalaxu ualasou lexe Naola. 23 Xe ili'i, la mupalaane'i
ta 'olu se'i la. Xe tauu iexu mulai muxali loxo itemaxu mavulovexa vile
(200), la sou anu musoli.
24 Xe Naola tauu iexu mulai muxali loxo itemaxu vile mo muxatele
tami'a, la sou mupalaanu 'olu laposalaxu ualasou lexe Tela. 25 Xe ili'i, la
mupalaane'i ta 'olu se'i la. Xe tauu iexu mulai muxali loxo itemaxu ta'uve
mo muvaxa simi tami'a (119), la sou anu musoli.
26 Xe Tela tauu iexu mulai muxali loxo mavulovexa muxatele tamei
(70), la sou anu mupalaane'i Avalamu ilou Naola mo Alani.
27 Ioxe, nanasi'a ane'i ta mitema ane Tela muxalixa'a ano 'o. Tela
mupalaane'i Avalamu ilou Naola mo Alani. Xe Alani, la mupalaanu
eiae Loto. 28 Xe ili'i, la sou musoli no tualasou ne Ulu no nano no xalee
lia tila ne Vaviloni. Alani musoli, ia momu Tela ne usoli palea uasi,
anu muxoxoolu 'o. 29 Xe ili'i, la sou Avalamu mu'uluxe Salai, xe Naola
mu'uluxe Milika, Alani 'olu sema mo 'olu mulu vile kalumo ualasou lexe
Isika. 30 Ia Avalamu semau Salai ne ipalaa uasi.
31 Tela mukasi noxou 'olu Avalamu xe xasou Loto eiae Alani 'olu, xe
ua'anu Salai, Avalamu semau, la ilo'a mivulasou tualasi'a ne Ulu no nano
no xalee tila ne Vaviloni sou ilai ixolu ne Kanani. Milai mixali no tuala
ne Alani la mixolu ane, 32 la sou Tela, Avalamu momu tauu iexu mulai
muxali loxo itemaxu mavulovexa vile mo ta'uve (205), la sou musoli.

IAUE Mu'avalou Avalamu

12 1 [h]Ioxe, IAUE muavuti la muvikalanu Avalamu aloxo 'o,
"Mamine ta minuminu ixoo no tualasinge ngongi'a
mo lialiangenge ngongi'a ne,
ia nini nalutu mo nalai no lia xalee ane eni melo alosienixu sou
nalai no anu.
2 Lexe nini nalomuxo mo na'oxo aloxo ne,
la nini naxalixa'a ta mitema tapiena aso vile mo eni aalusine
sou nini naxali itema vile toxoxa'a mo itema sou lavuluti.
Ualasine kalumo ne, uxali tatila sou ta mitema tapiena ilavusine.
La sou ualasine upala'a no anaxa'a ane'i ane ialusi'a aso vile ili'i.
Ivikala aloxo 'o, 'Lataua ualusinge loxo mualusou Avalamu.'
3 [i]Eni aalusi'a ane'i ane ialusine.
Ta mitema ane i'oxo masuaneni ne,
eni akolineni la a'oxo mausane'i kalumo.

---

[h] **12:1** Apo 7:2-3; Eva 11:8 [i] **12:3** Xal 3:8

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Eni aalusi'a ta mitema no xalexalee tuatuala ukalusi no anu vote'i vilesisi.
Vote'i ane ne, anu nini Avalamu."
4 La sou anu mulutu muxexesie Alani loxo IAUE muvikalanu sou
mulai. No anu voxo ane ne, anu Avalamu tauu iexu mulai muxali loxo
mavulovexa muxatele tamei mo ta'uve (75). Loto kalumo ne, mumulinu
sou ilou milai.
5 Mulutu la muno'e Semau Salai xe vimou 'olu, ualasou lexe Loto. Ta
mitemau mo ta miumiu ane usasaxila'a loxo ta kau ilo'a ta sipsip, mo ta
mee mo lavulavuluti iouiou ne, mukaoline'i mukalusi sou ilo'a milai no
xalee lia ne Kanani. 6 Avalamu mumuamua'i mu'unalai no nano no lia
xalee ane IAUE mupalusou lexe ulai no anu xoo la, mulai muxali no tuala
vile sou la lotu noxi'a ta mitema ne Kanani. Tuala ane ne, ilemolu lexe
Sikemu. Ovu tavuna vile a muleme no tuala ane ne ilemo lexe More. No
voxo ane ne, la ta mitema sou tuala ne Kanani, ane'i mixoxoolu no tuala
ane ne sio. 7 [j]IAUE mupala'a noxou Avalamu, la muvikalanu aloxo 'o,
"Tuala e lexe eni alosi'a ta xasixasine ilo'a ta 'ilu'ilusuneni ane." La sou
Avalamu muavuti la muta'olunu lavolavo'o sou muxali loxo valovalo sou
mu'elaxa'a ta sipsip mulai noxou IAUE. 8 Xe ili'i la anu musuku mulai ili'i
no laxalaxa'ilu no xalee mulai loxo aso uxaxali utelo no anu no tuala tila
ne Veteli. Veteli ne mixolu no xalee mulai loxo aso ulololo no anu. Xe ne
Ai no xalee mulai loxo aso uxaxali utelo no anu. Mulai muxolu ane no
nixi no tuala tamei ne. Xe muavuti la muvalovalo no lavo'o alaxu vile la
sou mu'elaxa'a ta sipsip se'i mulai noxou, xe mulotu mulai noxou IAUE.
9 Xe muavuti la musukusukululu no tuatuala mulalai loxo ne Nexevu.

Avalamu Mulai ne Aixiputo

10 Xe ili'i, la soli muxali ne Nexevu, mole ta mitema ne xa'a la'ilali
uasi manina. Soli mupakipakikine'i manina. La sou Avalamu mulu'e
'alai ne Aixiputo sou muxolu ane, ia uxolu maxuveni lai ne uasi, xo anu
u'unalai ne Aixiputo ne uao. 11 Ioxe, anu alalai sou lexe uaalasou pilixa
sou u'unalai ne Aixiputo, la mupela'e semau aloxo 'o, "Eiseo, nini ne nini
sema laixe misevile, ieni ne lailaixe misevile. 12 Maasi xe ta Aixiputo
imaisine la ane'i ilavusi lexe eni semaxe ane nini, la ane'i ivelo asoli, ia
ninisi naxolu, ia ivene uasi. 13 [k]Maasi xe nenge nengei ta'unalai no tuala
ne Aixiputo ne, xe itali'isine la navikalane'i lexe eni vivilo sema ane nini
ne. Mo sou ane'i ie'i uvaxailosi mo i'oxo laixe noxilosi."
14 Xe ilee semau mimuamua'i mi'unalai ne Aixiputo, la ta Aixiputo
mimaisie Salai la miisuxe. 15 Ta mitema se'i ta tatila noxou tatananu
tuala vile ne Aixiputo ne mimaisie kalumo la milai mivikalanu tatananu

---

[j] **12:7** Apo 7:5; Xal 3:16 [k] **12:13** Tav 20:2; 26:7

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

tuala ne Aixiputo lexe sema vile iei lailaixe misevile a ilou mulu vile
mixali. Anu muavuti la mupalusi'a sou milai mine'ene milai noxou. 16 Xe
mumaisie la mumasaxaie misevile. Mulue Avalamu ne, iou muvaxausi mo
mu'oxo laixe noxousi. Xe muavuti la muitiu ta sipsip mo ta mee mo ta kau
mo ta donki mo ta kameli mo ta mitema sou upalupalusi'a.
17 Ia ili'i, la IAUE muxalixu pipiena ilou navunavu iouiou noxi'a tatananu
tuala ne Aixiputo ilo'a ta mitema noxou xo tatananu tuala ne, muno'e Salai
mo mulai sou mu'uluxe. 18 Aloxo ne la sou anu mu'avalou Avalamu sou
mulai noxou sou mutali'isou aloxo 'o, "Loxovaa ane nini ne'oxo 'ilixo ano 'o
noxilo loxo 'o? Navikalaleli lamana lexe Salai ane semameni ua, 19 nevikala
lexe vivine ane ane, la sou ane eni eno'e lexe semaxeni 'o. E'e, semameni
ane nalivulixe ilai noxine mo ngongou ngauatulai ane alalae 'osi."
20 Tatananu tuala ne muvikalanu aloxo ne xe mukalu, la sou mupalusi'a
ta tatila noxou sou mino'a Avalamu ilee semau mo mi'ami'a sou
miuatulailixa'a sou milaa mixexeesou tualasou.

Avalamu Ilou Loto Mikalipala'a

13 1 Ioxe, Avalamu mulaa molu ne Aixiputo muatu la mulai no xalee
ne Nexevu, ilee semau. Mi'ami'a latala ne mino'u mukalusi. Loto
kalumo ne ilo'a milai. 2 Avalamu anu itema sou lavuluti. Ta sipsipou mo
ta meeou mo ta kauou ne tavu'alo misevile. Lamoliou kalumo tavu'alo
misevile.
3 Xe ili'i la anu musukusou tuala ane ne sou mulai loxo ne Veteli. Mulai
xoo la mulai muxali no tuala vile no nixi no tuala tila tamei ne Veteli xe
ne Ai. 4 Anu mune'e muxali no valovalo ane anu mutulusou sou muxolu
tei ane, sou mulotu mulai noxou. 5 Loto kalumo ne miumiu piena misevile
aloxo Avalamu mo ta mitemau kalumo tapiena misevile. 6 Ilo'a ikekei sou
isukusuku ilalai aloxo ne la sou ta meei'a ilo'a ta sipsipi'a mo ta kaui'a
ne tapiena misevile la ia'eia'e latilatiasou mine tatatila ne, ia i'ou la
ukalasi'a uasi. 7 La sou anu, 'oto'oto muxali no nixi noxi'a ta mitema sou
isaxisaxila'a ta meei'a ilo'a ta sipsip mo ta donki mo ta kau. No tauu ie
ane ne, ta Kanani ilo'a ta Peresi mixoxoolu no xalee lia ane ne 'o.
8 Ioxe, Avalamu muavuti la muvikalanu Loto aloxo 'o, "Nenge nengei
'o ne, nenge nengei vilesisi, mamu ta mitema noxinge nengei i'oto'oto
loxo 'o. 9 Natulu mo namaisou lia xalee toxoxa'a e no talanenge 'o. Laixe
nenge nengei takalipala'a. Lexe masaxa noxine aloxo ne, la sou nini mene
nalemolu xalee ane nini namasaxa lexe nini nalai no anu. Lexe nini nalai
no xalee ano 'ole, la eni alai no xalee ano 'ole."
10 [1]Xe Loto muavuti la mutulu sou musu'asu'a iou xoo la mumaisou
vanunuxe Ioridani mulai muxali ne Soalu lexe anu lia xale ane ne,

---

[1] **13:10** Tav 2:10

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

lexalexasou piena loxo xalee lia noxou IAUE xe loxo lialia ne Aixiputo.
11 Aloxo ne, la sou Loto muilou sou mumasaxau Ioridani vanunuxe lexe
anu ulai no anu. La sou anu mulutu sou mulai no anu no xalee mulai loxo
no xalee ane aso uxaxali utelo no anu. Anu a'alosou kalipala'a noxi'a ilou
aloxo ne.
12 Io, anu Avalamu ne muxolu ane ne Kanani ne, ia Loto ne mulai
muxolu no nixi no tuatuala se'i no vanunu ne sou mu'ilii tualasou 'alai
ne Sodomu. 13 Ta mitema sou tuala ane ne, ane'i ta mitema masumasua
misevile. Ane'i ilavusou i'oxo'oxo 'ili'ilixo iouiou masumasua misevile no
iou IAUE utotomu.
14 Ioxe, Loto mulai io, IAUE muvikalanu Avalamu aloxo 'o, "Natulu
ane naxoxoo no anu ne, mo nasu'asu'a ieni ulai no xalexalee lialia 'o
ukalusi. 15 [m]Lialia no xalexalee tuatuala ane ne, eni alosine ngongi'a ta
'ili'iline mo ta xasixasine mo ta 'ilusulusuneni mo kaluxu uasi. Lialia
ane ne ngingi nga'angingi ukalusi avile. 16 Eni axalixa'a ta 'ilusulusuneni
tavu'alo misevile mo ixali tapiena loxo io'iio'i no tasi'i la evile umomomo
sou uitisi'a uasi. 17 Ioxe, nalutu mo nalai nakilolou lia xalexalee ane ne
ukalusi, xo eni aitixene ukalusi."
18 La sou Avalamu musukunu taasou sou mulai mutulusou 'alai no ovu
tavuna ne Mamule no tuala ne Ebulon, la sou muvalovalo no lavo'o sou
mu'elaxa'a ta sipsip se'i mulai noxou IAUE.

Avalamu Mulivunoxu Loto

14 1-9 Ioxe, no tauu ie ane Bera, anu tatananu tuala ne Sodomu xe
Bilusa anu tatananu tuala ne Xomola, xe Sinap anu tatananu
tuala ne Atama, xe Semevelu anu tatananu tuala ne Sevoimu, xe tatananu
tuala ne Bela, tuala ane ne ilemolu kalumo lexe Soalu. Kedolulaome anu
tatananu tuala ne Elamu. Anu musaxila'a ta tatananu tuala no xalee ne
Sodomu mo ne Xomola mo ne Atama mo ne Sevoimu mo ne Bela. Anu
musaxila'a tauu ie mavulovexa mo mulelia tamei. Xe no anu tauu ie
mavulovexa mo mulelia tatalu la ane'i ilomuxu vaikalau Kedolulaome
uasi. Ioxe, no anu tauu iexu mavulovexa vile mo mulelia tami'asou, la
sou anu mu'avali'a ta menexu tatalu, eiae Amulapelu anu tatananu tuala
ne Vaviloni, Alioku anu tatananu tuala ne Elasa mo Taitalu anu tatananu
tuala ne Xoimu. Ane'i ta tatananu tuala tami'a ne, ilo'a ta mitema sou
'oto'oto noxi'a milai sou ilo'a ta mitema sou 'oto'oto noxou Lepaimu
ne Asutelo-kananimu sou ilo'a mi'oto, la ane'i tami'a ne mitaloxolixa'a
Lepaimu ilo'a ta mitema sou 'oto'oto noxou. La mitaloxolixa'a ta Sus ne
Amu mo ta Emu ilo'a ta mitema sou 'oto'oto noxi'a no latia ne Kiliataimu.
Xe mitaloxolixa'a ta Xori no laxa'ilu ne Seiru ka milelemuline'i milai

---

[m] **13:15** Apo 7:5

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mitalo no tuala ne Elu-paran 'alai no xalee lia vitanisi. Ka sou mixiu sou
mixixao milivu mine'e ne Kadesi. Mitaloxolixa'a ta mitema sou mive'ave'a
no xalee lia ne Ameleki mukalusi. Ka ilo'a ta Amolu ne Asason-tama
mi'oto la ane'i mitaloxolixa'a mukalusi. Xe ili'i, la ta tatananu tuala ta'uve
ne Sodomu ilee Xomola mo ne Atama mo ne Sevoimu mo ne Bela mino'a
ta mitema sou 'oto'oto noxi'a sou milai no vanunu ne Sitimu sou ilo'a
ta tatananu tuala ne Elamu mo ne Xoimu, mo ne Vaviloni mo ne Elasa
mi'oto. Ane'i ta mitema sou 'oto'oto noxi'a ta tatananu tuala ta'uve ne,
ilo'a ta mitema sou 'oto'oto noxi'a ta tatananu tuala tami'a ualasi'a lexe,
Amulapelu ilou Alioku mo Kedolulaome xe Taidalu, ilo'a mi'oto.
10 Vanunu ne Sitimu ne, koluta taxataxasou mu'ana'ana no anu. Ioxe,
ta tatananu tuala ne Sodomu ilee Xomola iexe lexe i'ume loxo 'o la ua,
ilo'a ta mitema sou 'oto'oto noxi'a se'i mitalotaloxo milu'e no taxataxa,
ia tavu'alo noxi'a ne mi'ume milai no laxalaxa'ilu. 11 Kedolulaome ilo'a
ta menexu tatalu ne, mitaloxolixa'a ane'i ta'uve ne mole mi'unalai ne
Sodomu ilee Xomola. Mi'unalai xe miuatu sou milai, la mitavule mimii no
nano ne mukalusi, mo mitavule la'ilali kalumo. 12 Loto ne, anu muxolu ne
Sodomu, mole ane'i mi'una la mino'u kalumo mo mixumixu.
13 Ia itema vile noxi'a ane ne, ane'i mi'oto la anu mu'ume mulai noxou
Avalamu anu itemasie Evalaio la mua'alou sou eiae Loto, xo anu Avalamu
ne mulai muxolu 'alai no ovu tavuna noxou Mamule itemasie Amolu.
Mamule ilo'a ta vimovimou eiae Esikolu ilou Anelu. Ane'i tatalu ne
Avalamu ta menexu. 14 Ioxe, anu Avalamu mulomu lexe vimou 'olu, Loto
ane ta mitema mino'u ne, la sou mu'avali'a ta mitema sou 'oto'oto noxou
itiitisi'a muxali loxo itemaxu mavulovexa vile mo itemaxu ta'uve mo
mavulovexa vile mo ta'uve mo muxatele tatalu (318) sou milelemuline'i
Kedolulaome ilo'a ta menexu tatalu mole milai mixali ne Den. 15 Milai
xe milai mixali ne Den, la Avalamu mukalipala'ane'i ta mitema noxou
la'oluxa'a tamei. Xe no 'olovoxo la mialivulane'i la mitaloxolixa'a moso
mukalusi. Milelemuline'i xoo mole milai mixali ne Ova ne Temasukasi.
Tuala ane ne muxolu no paxa sevile ne Temasukasi. 16 Mi'ume mimii e
ane'i mino'u mo milivunoxu Loto ilo'a ta sema mo ta mitema noxou mo
mi'ami'a kalumo.
17 Milivu mixali, io ili'i no anu 'oto'oto ane ne, la tatananu tuala ne
Sodomu mulai sou mualaxu Avalamu no vanunu vile ilemolu lexe Save.
Ilemolu vanunu ane ne kalumo lexe "Vanunu Noxou Tatananu Tuala".
18 [n] Xe Melikisateki tatananu tuala ne Salemu, anu itema sou u'elaxa'a
ta sipsip ulai noxou Lataua Manina Teitexi. Muno'u la'ilali xe uaini sou
mulai noxou Avalamu. 19 Mulai muxali noxou, la mualusou, muvikala
aloxo 'o, "Lataua Manina Teitexi anu ane mukoinu mimii latala loxo

---

[n] **14:18-20** Eva 7:1-10

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

loxotolo ilou lia ualusine! 20 Anu molu mulosine xavi sou netaloxolixa'a
ta mitema sou 'oto'oto ane ngongi'a nge'oto ne. Laixe nenge ta'itinu
Lataua ualasou." Xe Avalamu muavuti la muta'olunu mimii ane anu mulai
mu'umenu mulivunoxu ne, la'oluxu mavulovexa vile. Xe muavuti la
mulosou Melikisateki la'oluxu vile.
21 Xe tatananu tuala ne Sodomu muavuti la muvikalanu Avalamu aloxo
'o, "Mimii piena e ne'umenu mulivu ne, natetelisou mo uai noxine ne,
ia ta mitema noxilo ne, nalivulixa'a ine'e noxilo ukalusi." 22 Xe Avalamu
muavuti la mukolinu aloxo 'o, "Eni atulu no iou IAUE Lataua Manina
Teitexi, Anu molu mukoinu loxotolo mo lia, mo eni avikala manina aloxo
'o. 23 Eni umomomo sou atetelisou mo ano'u mii vile uai noxine uasi, loxo
'o io nini navikala lexe ninisi ane, nini neitixeni mimii la ane eni exali
itema sou lavuluti 'o. 24 Mo eni umomomo sou eni ano'u mii vile uasi.
Mimii ane ta mitema noxilo mino'u, ane eni opoleli musexelaxusi. Ia
ta vivilo tatalu e Anelu ilou Esikolu mo Mamulesi ane lexe nini nalosi'a
na'a."

Lataua Musakiinu Vaikala sou Opo Vilesisi Noxou Avalamu

15 1 Xe ili'i la sou IAUE muxali noxou Avalamu no anu loxo
aipiepiena, la mulomusou IAUE muvikalanu aloxo 'o, "Avalamu,
na'ume mamu, xo eni xaliausine sou asaxila'ine no anu tu'utu'umaxu
ane lexe uxali noxine, mo nini naxali itema tila manina." 2 Ioxe, Avalamu
muavuti la mukolinu aloxo 'o, "IAUE Lataua noxilo, mii ma'ia ane nini
nalosilo loxo alu e nelosilo no anu. Eni ulai la asoli io, apalaa 'alixe vile
sou eni ualasilo ulai ili'i la ilemolemo ua. Eliaselu sie Temasukasi ane
anu sou ulai xe eni asoli, la anu ualasou utelo no anu mimii noxilo. 3 Nini
naxalixa'a ta 'ali'alixeni mo ta xasixasilo uasi, mo 'alixe vile eni apalaanu
sou lexe eni asoli la anu ualasou utelo no anu mimii noxilo uasi."
4 IAUE mukolinu Avalamu la muvikalanu aloxo 'o, "Eliaselu e uxoxoolu
noxine sou napalupalusou ne, ulai ili'i la anu ualasou utelo no anu mimii
noxine uasi, 'iline vile manina ualasou utelo no anu." 5 [o] Xe ili'i la sou
IAUE muno'u anu Avalamu ne sou mulailixu no ale sou muvikalanu aloxo
'o, "Ieni utelai no loxotolo mo natovo lexe naitisi'a ta oto 'o ukalusi, xo
ulai ili'i la ta 'iline mo ta xasixasine mo ta 'ilusulusuneni ixali tavu'alo
aloxo ne."
6 [p] Avalamu mumuxamuxaxu tanu noxou IAUE, la IAUE mumoxo'u lexe
anu itema mulapu. 7 La sou IAUE muvikalanu aloxo 'o, "Eni IAUE ane
elaalixene ne Ulu no xalee lia ne Vaviloni mo elosine lia ano 'o lexe na'a
nini." 8 Xe Avalamu muavuti la mutali'isou Lataua aloxo 'o, "Lataua IAUE
noxilo, eni alavu a loxovaa lexe lia ano 'o ulai la eni na'a xeni?" 9 Anu

---

[o] **15:5** Rom 4:18; Eva 11:12 [p] **15:6** Rom 4:3; Xal 3:6; Iak 2:23

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mukolinu aloxo 'o, “Nano'e kau sema vile mo mee sema vile mo sipsip
mulu vile tauu iexa'a tatalusi. Nano'a ine'e noxilo. Nano'u utu vile mo
kuau vile kalumo.”
10 Avalamu muavuti la muno'a ta mimii ane ne milai noxou IAUE, ka
anu molu muxotone'i tamomone'i tamei ka sou muta'olune'i tangatanga
tametamei, ia ta ngiala ne uvalane'i uasi. 11 Ta nenusuluvi se'i mivava
mulu'e sou lexe itokixa'a mo ilai i'ou la ua. Avalamu mukusai'a milai.
12 [q]Xe no 'olo'olovoxo mine aso ululu'elai 'o la, Avalamu iou muvuvuvu
la muai. Anu muai ne la muaipiepiena lexe isivoxo toxoxa'a mutaasou
mukalu. La mu'olo'olo la mu'ume. 13 [r]Xe IAUE muavuti la muvikalanu
aloxo 'o, “Ulai aso vile la ta 'ilu'ilusuneni ne ixolu no tuala vile mo.
Mo ilai ixolu no tuala vile va'axu mo. Mo ta mitema imuxaxa'a sou
ipalupalusi'asi no tuala ane ne. Xoluxoluxa'a kalumo ne masuasi no
nano no anu tauu ie loxo itemaxu mavulovexa tamei (400). 14 [s]Ia ta
mitema ane i'oxo 'ilixo aloxo ne ulai noxi'a ne, eni alosi'a navunavu, ia
ta 'ilusulusuneni ne no voxo ane ane'i i'umesou tuala ane ne, la itavulei'a
lavuluti piena misevile sou ilailixu. 15 Xe nini ne, naxoxoo namauli laixe
xoo mole nalai naaululu manina mole namuamua'i la ua. Naxoxoo laixe
loxo ne ia, oponeni uavuti sou la'iaxeneu mii vile uasi manina xoo mole
nasoli la i'asixene. 16 Ta 'ilu'ilusuneni ne ilivu ilai palea uasi xo ta mitema
ne Amolu ne, eni umomomo sou eni akusai'a ilai palea uasi. Ixoxoo ane
'o mo lexe 'ili'ilixo masumasua noxi'a ne lexe u'oki'oki tani, la sou eni
alosi'a navunavu, xe la sou akusai'a ilai. Ia ane'i ta 'ilu'ilusuneni ne ilivu
ine'e lexe tauu ie itemaxu mavulovexa tamei ukalu.”
17 IAUE muvikala aloxo ne mukalu, la aso mulu'elai mole tani isivoxo.
Lasopeni vile sou navu xe telu vile ne mukaa mu'okinu, ilou mipaa
vitanisi ka ilou miiave vaxa no taiinu la'ola'oluxu mimii ane anu
Avalamu musu'a la'oluxu ne. 18 [t]No voxo ane ne, la IAUE ilou Avalamu
misakiinu vaikala sou opo vilesisi la IAUE muvikalanu Avalamu aloxo
'o, “Eni aitixa'a ta 'ili'iline ilo'a ta xasixasine mo ta 'ilusulusuneni lialia
e pilixasou musokou no lexa ne Aixiputo la mulai mutalo ne lexa tila ne
Iupileitisi. 19 Lialiaxa'a ta Kenan ilo'a ta Kenisi mo ta Kademon 20 mo ta
Keti ilo'a ta Peresi mo ta Lepaimu 21 ilo'a ta Amolu mo ta Kanani ilo'a ta
Xilixasi mo ta Ievusi ne, eni alosi'a ukalusi.”

Axali Ilou 'Ilie Isimaeli

16 1 Avalamu semau e Salai ne ipapaala uasi. Ane'i ilou muluesi xe
semasie Aixiputo vile ualasie lexe Axali ane ane'i ilo'a mixoxoolu
ne. Salai mino'e Axali ne sou ixoo noxie sou ipalupalusie sou i'oxo'oxo

---

[q] **15:12** Iop 4:13-14 [r] **15:13** Mul 1:1-14; Apo 7:6 [s] **15:14** Mul 12:40-41; Apo 7:7
[t] **15:18** Apo 7:5

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mimii. 2 No voxo vile, la Salai miavuti la mivikalanu mulue Avalamu aloxo
'o, “Tila noxilo, IAUE molu mumasikalaleli mole umomomo sou eni avo'o
uasi. Nini nalai mo ngongie Axali ngaai. Male nini na'oxo aloxo ne la sou
ane ivo'onuxeni keakea vile.” Avalamu mulomu aloxo ne, la xavutalau
mumasaxau xavutalaie semau ne. 3 La sou ane mino'e Axali sou milailixe
noxou Avalamu. Avalamu muxolu ne Kanani tauu ie mavulovexa mukalu, 4 la
Axali milai mixolu noxou Avalamu la sou anu mulai noxie la sou ane opoone.
Ioxe, ili'i xe ane Axali milavu lexe ane a opoone, la ane mi'osa misevile
la milevetesie tila noxie. 5 La sou Salai miavuti la mivikalanu mulue
Avalamu aloxo 'o, “Nini namoosou e ne'oxo la sou Axali milevetesilo ane.
Eni elavu lexe eni melo e'italone milai noxine, ia no voxo ane, ane milavu
lexe ane a opoone, la ane mixamaile misevile la milevetesilo. Ia eni
avikalaneni, anu mii noxou IAUE. Anu molu uvikalanenge lamana lexe
'ena'ei noxinge nengei ane anu mususu xe 'ena'ei uasi.”
6 Avalamu muavuti la mukolinu vaikalaie aloxo 'o, “Anu laixesi, Axali
ne ane mixoxoo ane noxinge nengei 'o sou nini napalupalusie. Ane mixoo
no anu saxisaxila'u noxingesi. Namasaxa lexe na'oxone a loxovaa, la anu
mii noxinesi.” No voxo ane ne, la xoluxolu noxie Axali ne laixe la ua.
Salai imolomolosilane sou ilalavixe utotomusi la sou ane mi'ume.
7 Xe ili'i la sou angelo noxou IAUE mulai muxalisie Axali ne no lexa
luuxu vile no lexa uxaxali utetelo no anu no xalee lia vitanisi no vote'i
ulai loxo ne Suru la mutali'isie aloxo 'o, 8 “Axali, sema noxie Salai, mene
ne'ei? Ia, nalalai loxo ne'ei?” Ane mikolinu angelo ne aloxo 'o, “Eni
e'umele Salai sema tatila noxilo, la sou ane ene'e 'o.”
9 Xe angelo muavuti la muvikalane aloxo 'o, “Nalivu ulai noxie
mo ipalupalusinexu mimii sou na'oxo'oxo loxo nexoo noxie tei la
ne'oxo'oxonu.” 10 Ka muvikalane aloxo 'o la,

“Ulai ili'i la eni axalixa'a ta xasixasine ilo'a ta 'ilu'ilusuneni ixali
tapiena,
la evile umomomo sou uitisi'a uasi.
11 Keakea e uxoxoo no nano no oponeni ne, nini navo'onu la mulu.
La namoxo'u ualasou lexe Isimaeli, xo IAUE mulomusou tamaxene
sou tu'umaxu ane muxali noxine ne.
12 Ia 'iline ne uxali itema vile sou la'ia loxo donki vova.
Anu uluai'a ta mitema ukalusi mo ane'i ta mitema ukalusi ne,
uluai'a ane anu. Mo ta vimovimou kalumo ne,
ilo'a ixoo ipita uasi.”

13 Xe Axali miavuti la mivikala aloxo 'o, “Vaimomo 'o, eni emaisou
Lataua anu ulavusou umaisilo.” La sou ane miavuti la mimoxo'u IAUE
lexe, “Lataua anu Lataua sou umamaisilo.” 14 La sou ane ta mitema
vaimomo 'o ilemolu lexa iou mi'asou no nixi ne Kadesi xe ne Bereti lexe,
“Lexa noxou anu ane mauli muxolu noxou mo umamaisilo.”

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

15 [u]Xe ili'i la sou Axali mivo'onu 'ilie mulu la sou momu mumoxo'u
ualasou lexe Isimaeli, aloxo angelo mulemolu noxie. 16 No tauu ie ane ne,
la Avalamu tauu iexu muxali loxo itemaxu tami'a mo muxatele vile (86).

Lataua Musakiinu Vaikala sou Opo Vilesisi Ane Lexe Xooxoo Ungaasi'a ta Mulu Ukalusi

17 1 Xe no tauu ie ane Avalamu tauu iexu mulai muxali loxo
mavulovexa muxatele tami'a mo muxatele tami'a (99), la IAUE
muxali mupala'a noxou la muvikalanu aloxo 'o,
"Eni Lataua ane xaviinu misevile.
Nini nalomuxo mo namulinu masaxa noxilo
mo na'oxonu 'ili'ilixo ane lailaixesi no ieli utotomu.
2 Nenge nengei tasakiinu vaikala sou opo vilesisi.
La eni axalixa'a ta 'iline mo ta xasixasine
mo ta 'ilu'ilusuneni ixali tavu'alo aso vile."
3 Xe Avalamu muavuti la mutangatulu mulu'elai iou mulai no lia, la sou
Lataua muvikalanu aloxo 'o,
4 "Nenge nengei tasakiinu vaikala sou opo vilesisi 'o,
la sou avikalaneni lexe ulai aso vile,
la nini mutu'uovuxa'a ta mitema tavu'alo.
5 [v]Maasi la ualasine lexe Avalamu la ua, amoxoine lexe Avalaamu,
xo eni aalusine sou nini naxali mutu'u ovuxa'a
ta mitema no xalexalee tuatuala ukalusi.
6 Eni axalixa'a ta xasixasine mo ta 'ilu'ilusuneni tapiena misevile, mo
sou se'i noxi'a ixali loxo ta tatananu tuala. 7 [w]Eni apala'alixu vaikala sou
opo vilesisi ne aloxo 'o. Ta 'ilu'ilusuneni ne ixali tavu'alo misevile la
ixalixa'a ta mitema iouiou sou xalexalee tuatuala ukalusi. Vaikala sou
opo vilesisi eni esakiinu noxine ne, uxolu mo umauli no nixi noxinge
nengei, mo no nixi noxi'a ta xasixasine ilo'a ta 'ilu'ilusuneni ane ipaa ili'i
mo kaluxu uasi. Eni Lataua noxine mo noxi'a ta 'ilu'ilusuneni kalumo.
8 [x]Lia ane nini nene'e nexolu no anu 'o nga'a ngingi ngongi'a uasi, xo
ngingi ngene'e ngexolu no anu 'o loxo ta aasilasi, ia eni aitingenge
ngongi'a ta 'ilu'ilusuneni lialia ne Kanani ne ukalusi. Ta xasixasine ilo'a
ta 'ilu'ilisuneni liaxa'a manina ane, mo eni axali Lataua noxinge ngongi'a
manina."
9 Xe Lataua muavuti la muvikalanu Avalaamu aloxo 'o la, "Vaikala sou
opo vilesisi ane nenge nengei tasakiinu ne, nini mo ta 'ili'iline ilo'a ta
xasixasine mo ta 'ilu'ilusuneni ane ipaa aso vile ili'i imulinusi. 10 [y]Vaikala
sou opo vilesisi nengei tasakiinu aloxo 'o. Ta mulu noxinge ukalusi

---

[u] **16:15** Xal 4:22 [v] **17:5** Rom 4:17 [w] **17:7** Luk 1:55 [x] **17:8** Apo 7:5 [y] **17:10** Apo 7:8; Rom 4:11

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ne xooxoo ungasi'a ukalusi. Vaikala sou opo vilesisi ane nenge nengei
tesakiinu 'o ne nga'oxonu xe ngamulinu. 11-12 Usoko ane vaimomo 'o mo
ulai ili'i ngatetelisou 'ilixo sou xooxoo ungasi'a ta mulu, xo anu sosovo
sou vaikala sou opo vilesisi ane nengei tesakiinu. Xooxoo ungaasi'a ta
keakea ta mulu ane ta neni'a mivo'one'i mo voxosi'a uao ta'uvesi mo
muxatele tatalu. Ta mitema ane ngeno'a sou mine'e mixolu noxinge sou
ngapalupalusi'a ne ta 'ili'ili'a ilo'a ane'i ane ngelotone'i no xalexalee tuala
se'i va'axu ne ta 'ili'ili'a kalumo. 13 Ta mulusinge ne, xooxoo ungasi'a
ukalusi. Mo sou sosovo ane ne upala'alixu vaikala sou opo vilesisi
nenge tesakiinu. Vaikala sou opo vilesisi ane nenge tesakiinu ne uxoo
aloxo ne mo umomomo sou ukalu uasi. 14 Ia lexe vile no nixi noxinge ne
xooxoo ungasou uasi, la anu ane ne anu noxilo uasi, xo anu umulinu mo
utetelisou vaikala sou opo vilesisi ane eni esakiinu uasi."

15 Xe ili'i la, la Lataua muvikalanu Avalaamu aloxo 'o, "Maasi la nini
namoxoe semameni lexe Salai la ua, vaimomo 'o mo ulai avile ili'i ne
namoxoe lexe Sala. 16 Eni aalusie la sou ane ivo'onumeni keakea mulu
vile xe ane ixali ta mitema no xalexalee tuatuala neni'a. Ta xasixasie
ilo'a ta 'ilu'ilusune ne ulai ili'i la se'i noxi'a ixali ta tatananu tuala no
xalexalee tuatuala aso vile."

17 Xe Avalaamu mulomu noxou Lataua aloxo ne mukalu, la muxola'u
tava'u tamei sou mutulu no tava'u vo'uvo'uxu ka sou mutangatulu
mulu'elai no lia sou motoxonu ia mukeke xo tanu muvikala lexe, itema
vile tauu iexu uxali loxo itemaxu ta'uve (100), ia upalaa loxovaa 'o? Xe
Sala ne, ane tauu iexe muxali loxo mavulovexa muxatele tami'a (90), ia
ane ipalaa loxovaa? 18 Xe Avalaamu muavuti la muvikalanu Lataua aloxo
'o, "Eni emasaxa lexe Isimaeli ne uxolu no anu saxisaxila'u noxine." 19 Xe
Lataua muavuti la mukolinu vaikalau aloxo 'o, "Uasi. Semameni Sala ne,
ivo'onumeni keakea mulu la sou nini namoxo'u ualasou lexe Aisaki. Eni
apala'alixu vaikala sou opo vilesisi eni esakiinu noxine 'o uxolu noxou
xe noxi'a ta 'olu ilo'a ta xasoxasou mo ta 'ilu'ilusunu, mo kaluxu uasi
manina. 20 Eni elomusou xavutala noxine sou eiae Isimaeli ne. La eni
aalusou mo sou anu upalaane'i ta 'olu tavu'alo la sou ane'i ixalixa'a ta
xasoxasou ilo'a ta 'ilu'ilusunu tavu'alo aso vile. Anu uxali ta mitema ta
tatila sou isaxila'a ta mitema noxi'a vilevilesi, mavulovexa vile mo tamei
mami'a. Anu upalaane'i la sou ixalixa'a ta mitema tavu'alo ane evile
umomomo sou utaloxolixa'a uasi. 21 Ia, lexe Sala ivo'onu Aisaki no anu
tauu ie alavua, la nexi noxousi tasakiinu vaikala sou opo vilesisi ne."

22 Lataua muvikala aloxo ne noxou Avalaamu mukalu, la mulai. 23 Xe
no voxo ane ne, Avalaamu mulomuxu vaivaikala noxou Lataua la muno'u
'olu Isimaeli sou xooxoo mungaasou ilo'a ta mitemau mo ta mitemau sou
upalupalusi'a ta mulu ane anu mulotone'i ilo'a ta mitemau ta 'ili'ili'a ta
mulu kalumo. 24 Xe no voxo ane Avalaamu tauu iexu mulai muxali loxo

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mavulovexa muxatele tami'a mo muxatele tami'a (99), la sou xooxoo
mungaasi'a ilou 'olu Isimaeli. 25 No voxo ane ne la Isimaeli tauu iexu
muxali loxo mavulovexa vile mo tatalu. 26-27 Mo ta mitemau no taasou
kalumo. Ane'i ane mixoxoo noxou tatei mo ane'i ane mulotone'i ne,
xooxoo mungaasi'a kalumo no voxo vilesisi ane.

Ta Mitema Tatalu Mixali Noxou Avalaamu

18 1 Xe ili'i la, no voxo vile la IAUE muxali mupala'a noxou
Avalaamu no ovu tavuna ilemolu lexe Mamule. No voxo ane ne
la, aso ialuxu misevile la sou Avalaamu muatu muxolu no aitenga sou
taasou. 2 [z]Xe mumalei mutelo loxo 'o la mumaisi'a ta mitema tatalu a
itutulu, xe muavuti la muiave mulai noxi'a sou mualaxa'a. Muxali noxi'a
la mutangatulu mulu'elai sou mutoxone'i 3 la sou muvikalane'i aloxo 'o,
"Ta tatila, lexe ngingi opongengi usexelaxo la mamu ngingi ngapolopepee
tualasilo. 4 Eni apalusou itema vile sou utau lexa mo une'e mo nga'uinu
tavainge no anu mo ngane'e ngama'ila no maimaixu ovu 'o. 5 Eni
ano'ungenge la'ilali sevile une'e sou ulosinge xavi sou ngingi ngasolo
muamua'i noxinge. Laixe musuku xo ngingi ngene'e noxilo." Ane'i
ilo'a mikolinu vaikalau aloxo 'o, "Laixe musuku noxine, nexi oponexi
mu'osasou 'ilixo laixe ane ne."

6 Muvikalane'i ilo'a aloxo ne mukalu la muiave mulai no taasou la
muvikalane Sala aloxo 'o, "Napalea nano'u palaua tivasou sene mo
napuinu veleti se'i mo napalea naxaumusou ane alalae 'osi." 7 Xe muavuti
la muiave mulai no taasi'a ta kau sou muno'u kau 'olu vile lailaixe
ka muno'u mulai noxou itema sou xaixai noxou sou mupalepeinu ka
muxutulalau. 8 Muxutulalau mukalu la mu'ele'elexu sou muxutuxu.
Muxutuxu mukalu la anu Avalaamu muno'u ilou susu lovoxu mo susu
sou molu mulai mulosi'a no ovu tava'u e ixoxoo no anu sou mi'ou. Ane'i
mi'ani'ani, ia Avalaamu ne mututulu sou muxoxoomaie'i no ovu tava'u
'alai noxi'a.

9 Mi'ani mukalu la mitali'isou aloxo 'o, "Semameni Sala ane 'ava?" Anu
muvikalane'i lexe, "Ane a ixoxoo no tani." 10 [a]Xe vile noxi'a muavuti la
muvikala aloxo 'o, "Usoko vaimomo mo ulai utalo no anu so'io ano 'o
no tauu ie alavua xe eni alivu alu'e manina la ane ivo'o 'ilie vile mulu
manina." Sala ne a itutulu ili'i no tumalou no aitengaxu taasi'a mo ane
a ilolomu kalumo. 11 Anu Avalaamu ilee semau ne ane'i ta aululu, mole
semau ne ikukulukemele la ua. 12 [b]Mole ane milomu aloxo ne la ane
mikeke la mivikala aloxo 'o, "Vaimomo 'o ne, eni a aululu mo xavileli la
ua, taleli u'osa mo umasaxau muluxeni loxovaa la? Xo anu kalumo ne
anu aululu."

---

[z] **18:2** Eva 13:2 [a] **18:10** Rom 9:9 [b] **18:12** 1Pi 3:6

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

13 Xe ili'i la IAUE mutali'isou Avalaamu, “Tava'u loxovaa la Sala mikeke
ka mivikala lexe umomomo sou ane ivo'onu keakea vile mine ane a
aululu 'o? 14 [c]Mii ma'ia ane pekia'u noxou IAUE? Anu aloxo eni elemolu
ne, so'io ano 'o tauu ie alavua la eni alivu une'e, la Sala ivo'onu 'ilie vile
mulu.” 15 Tava'u xo Sala mi'ume, la ane misingi lexe ane ikeke uasi. Ia
anu muvikala lexe, “Manina, nini nekekeiou vaikala ane ne.”
16 Xe ili'i la ane'i ta mitema tatalu ne milai no xalee vile sou ilai
itulu teitexi sou ie'i ulu'elai sou imaisou tuala ne Sodomu. Avalaamu
mumuline'i sou musaxane'i milai. 17 Xe IAUE muavuti la tanu muvikalanu
aloxo 'o, “Mamu eni atalumeu mii e eni emasaxa lexe eni a'oxonu.
18 Ta xasoxasou mo ta 'ilu'ilusunu ixali tavu'alo mo ane'i ta mitema
sou xavi sou tuala. Vote'i ane noxou 'osi, la sou eni aalusi'a ta mitema
iouiou no xalexalee tuatuala 'o ukalusi. 19 Eni melosi esosovosou mo sou
anu uulaxune'i ta 'olu ilo'a ta xasoxasou mo ta 'ilu'ilusunu mo sou ta
mitema imuli masaxa noxou Lataua mo imuli 'ili'ilixo ane lailaixe mo
ane manina. Lexe ane'i imulinu aloxo eni emasaxau ne, la eni mimii e
epala'alixu noxou lexe eni a'oxonu ulai noxou ne, eni a'oxo ukalusi.”
20 Ioxe, xe ili'i la, la IAUE muvikalanu Avalaamu aloxo 'o, “A'alo piena
musuku eni elomusou lexe tuala tamei e Sodomu ilee Xomola ne mixali
masua. Ta mitema sou tuala tamei ne, 'ili'ilixo masumasua noxi'a ne
mu'oki'oki tani misevile. 21 Eni alai mo ataxuu a'alo sou xoluxolu noxi'a
ne mo alomu laixe lexe anu vaivaikala ane ne manina.”
22 IAUE muvikala aloxo 'o ne mulai noxou Avalaamu mukalu, la
sou ta mitema tamei e ilo'a mikei ne, ilou milutu sou milai loxo ne
Sodomu, ia IAUE nesi, anu muxolu noxou Avalaamu. 23 Xe Avalaamu
muavuti la musuku mulai 'alai noxou IAUE la mutali'isou, “Loxovaa,
maasi la nini nakalusi'a ta mitema ane milapu ilo'a ane'i ane ta masua
ukalusi? 24 Loxovaa, lexe ta mitema mavulovexa ta'uve ane milapu
ixoo no nano no tuala tila ane ne, nini nakalusi'a kalumo mo ilo'a
tualasi'a iulua ukalusi? Tanenixu tuala tila ne mo, uxolusi mo sou ta
mitema mavulovexa ta'uve ne iulua uasi? 25 Manina, eni elavu lexe
nini umomomo sou nakalusou maulixa'a ane'i ane milapu ilo'a ane'i
ane ta masumasua uasi. Anu ane ne, umomomo no anu xavutala uasi.
Umomomo sou nini na'oxo loxo ne uasi. Anu ane ne masua. Laixe nini
namulinu xavutala ane mulapusi, ka sou nini na'oxo aloxo nini nemasaxa
lexe na'oxonu noxi'a ta mitema ukalusi.”
26 Xe IAUE muavuti la mukolinu Avalaamu vaikalau aloxo 'o, “Lexe eni
axalisi'a ta mitema mavulovexa ta'uve ane milapu no nano ne Sodomu
ne, la eni akalusou tuala uasi, xo ane'i ta mitema milapu ane ne, ixoo no
nano no tuala ne, ia iulua uasi.”

---

[c] **18:14** Luk 1:37

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

27 Ioxe, Avalaamu muavuti la muvikala aloxo 'o la, “IAUE, mamu nini
la'iaxeneilo sou vaikala ilou tali'i piepiena noxilo 'o. Xo eni itema vile
vitanisi, eni amomomo sou avikalanenixu mii vile sou nini na'oxonu uasi.
28 Ia lexe ta mitema mavulovexa ta'uve ane milapu uasi ixoo no tuala ne
uasi, ia mavulovexa tami'a mo ta'uvesi a ixoo, la loxovaa nini nakalusou
tuala ane nesi?” Xe IAUE muavuti la mukolinu tali'iiou Avalaamu aloxo
'o, “Lexe eni amaisi'a ta mitema mavulovexa tami'a mo ta'uve ane
milapu, la eni akalusou tuala ne uasi.”
29 Xe Avalaamu muavuti la mutali'i aloxo 'o la, “Lexe nini namaisi'a ta
mitema mavulovexa tami'a ane milapu ixolu, la loxovaa noxi'a ane'i ane
ne?” Anu IAUE mukolinu aloxo 'o, “Lexe eni amaisi'a aloxo nini nelemolu
ne, la eni amomomo sou akalusou tuala ne uasi.”
30 Xe Avalaamu muavuti la muvikalanu IAUE aloxo 'o la, “Mamu
la'iaxenenilo, xo eni amasaxa lexe avivikala ulai noxine la. Ioxe, lexe
itiitisi'a ulu'e loxo mavulovexa tatalusi la ane ne loxovaa?” La Lataua
mukolinu lexe, “A lexe eni amaisi'a xe itiitisi'a muxali aloxo ne, la eni
amomomo sou akalusi'a uasi.”
31 Xe Avalaamu muavuti la muvikala aloxo 'o la, “IAUE, mamu
la'iaxeneilo sou talitali'i ilou vaivaikala piepiena te a'oxo'oxonu une'e
noxine 'o, xo eni amasaxa lexe atali'isine la. Ia lexe itiitisi'a ulu'e loxo
itemaxu vile, la ane ne loxovaa noxine?” Anu muavuti la mukolinu tali'i
noxou Avalaamu aloxo 'o, “A lexe itiitisi'a loxo itemaxu vile, la ane ne eni
amomomo sou akalusou tuala tile ne uasi.”
32 Xe Avalaamu muavuti la muvikala aloxo 'o la, “IAUE, mamu
la'iaxene. Eni amasaxa lexe atali'i kaluxusou la. Lexe itiitisi'a ulu'elai
loxo mavulovexa vile, la loxovaa no anu ane ne?” Anu mukolinu aloxo
'o, “Lexe eni amaisou lexe ta mitema mavulovexasi milapu a ixolu, la eni
amomomo sou akalusou tuala tila ne uasi.”
33 Ilou mivivikala aloxo ne mukalu la, IAUE mulai xe Avalaamu mulivu
mulai no taasou.

Sodomu Ilee Xomola

19 1 No voxo ane ta angelo tamei e ilo'a IAUE milai mixali noxou
Avalaamu mine'e mixali ne Sodomu, la anu 'olo'olovoxo. Loto
mulai mo a uxoxoo no aitengaxu vimelusou tuala tila ne Sodomu, mole
anu mumaisi'a mine mitelo, la anu mutulu sou mulai noxi'a ilou sou
muxali noxi'a ilou la muxola'u tava'u sou mutulu no tava'u vo'uxu sou
mutangatulu mulu'elai no talaxa'a ilou sou mutoxone'i, 2 la muvikalane'i
ilou aloxo 'o, “Ae, ta menexilo, eni sou asu'ulingengi ngongou. Ngongou
ngane'e mo nenge'a talai no tani noxilo mo ngongou nga'uinu tavainge
mo nenge'a taai, xe ne'iela no kakau la sou ngongou ngasolonu laingenge
ngongou ulai no xalee ane lexe ngongou ngalai no anu.”

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ia, ane'i ilou miavuti la mikolinu vaikalau aloxo 'o, “Uasi, nexi talai
taai no tilovolovo.”
3 Ia uasi, Loto pekia'u mole, ane'i ilou mamalaxa'asi la ilou mimulinu
sou ilo'a milai no tani noxou. Xe muavuti la mupalusi'a ta mitema sou
xaixai noxou sou mixutuxu veleti se'i vitanisi, ia iisi sou uasi. Xe mukalu
la, mi'oxoxa'a la'ilali mine lailaixe loxo 'o. Milalaxi la'ilali ne mukalu la
mi'avali'a sou mine'e mi'ou.
4 'Olovoxo, ia ta aasilaxu Loto ne ilo'a iaai uao. Ta mulusie Sodomu
mine'e mixaliliu tani e ane'i mixoxoo no anu ne. Ta mulusie Sodomu ne
mine'e mukalusi, ta maumaulu mo ta tatila mo ta auaululu ne mine'e
mukalusi. 5 [d]Mine'e mitulutulu no ale, io sou mi'ava mu'unalai sou
mitali'isou Loto aloxo 'o, “Ta mitema tamei e mine'e mi'una no tani
noxine no 'olo'olovoxo sou ngongi'a ngaai maasi no 'olovoxo 'o 'ava?
Nano'a iuatu noxixe!” Ane'i mine'e mitalitali'isi'a loxo ne, xo imasaxa
lexe i'oxo 'ilixo masua sou ilai noxi'a.
6 Xe Loto muavuti la mukisiinu aitenga sou muatulai. Muatulai mukalu
la mutatusi'a pekia'u. 7 Io sou muvikalane'i ta mulusie Sodomu ne aloxo
'o, “Ta menexilo, eni alingainge aloxo 'o, nga'oxo 'ilixo ane ne mamu!
8 Ngalomu, eni ta 'alixe ta sema ta vuanga tamei a ixoxoo no nano no
tani. Evile ulai noxi'a uao. Eni alai ano'a iuatu mo ngingi ngakalusou
masaxa noxinge noxi'a ilou. Ia mamu nga'oxo masua noxi'a ta mitema
tamei 'o, xo eni ta aasilaxeni ane, eni atatusi'asi mo ixoxoo a no nano ne.”
9 Ia, uasi. Ane'i la'iaxa'a la mikaikaitolonu Loto, “Vavalau sou tani,
naxexesixe. Nini nene'e 'o loxo aasila vile, ia nini navivikala loxo itema
tila lai 'o. Naxexesixe, loxo 'o io nexi ta'oxonu masuaneni tila, ia ane'i
ne ta'oxo masuane'i xolosi.” Xe miavuti, la misounu Loto mulai ili'i no
tumali'a, io sou ane'i misuku mulai no aitenga sou lexe imamulonu
tatusou aitenga. La ua.
10 Ta mitema tamei no nano ne mipasipaa la mikisiinu aitenga sou
milapunu palea mu'una no nano, io sou ilou mitatu. 11 [e]Xe ilou miavuti
la ilou mi'oxonu ta mitema latala ne ie'i seleveenu mukalasi mole
umomomo sou imaisou aitenga la ua.
12 Xe ilou miavuti la mivikalanu Loto aloxo 'o, “Lexe nini ta
minemineni se'i loxo ta 'ili'iline ta mulu mo ta sema, ta leualeuaneni mo
ta tulatulaneni se'i kalumo a ixoo no nano no tuala ano 'o, la nalailixa'a
ilai no ale. 13 Xo nexi asou takalusou tuala ano 'o. IAUE mulomusou
vaivaikala sou 'ili'ilixo masumasua noxi'a mukalu ne, la sou ane anu
mupalusixe tene'e sou lexe takalusou tualasi'a 'o.”
14 Xe Loto muavuti la mulutu mulai noxi'a ta mitema tamei e lexe i'uluxa'a
ta 'olu ta sema tamei la muvikalane'i aloxo 'o, “Ngapalea mo ngaxexesou tuala

---

[d] **19:5-8** Kis 19:22-24 [e] **19:11** 2Ta 6:18

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ano 'o mo nga'ume ulai va'axu, xo IAUE anu asou ukalusou tuala ano 'o!" Ia
ane'i milomu aloxo nesi ka mixolu xo ane'i miexe lexe anu umomolo vila'i.
15 Xe no maxasesela, la ta angelo mitulusou Loto sou mipalusou mo upalea
u'umesou tuala ne Sodomu. Mivikalanu aloxo 'o, "Nano'e semameni mo ta
'iline ta sema tamei ne, mo ngapalea mo ngalaa ane alalae 'osi mo sou mamu
ngaulua!" 16 [f]Loto mulomu aloxo ne la mu'ume, ia ulutu mo ilee semau ilo'a ta
'olu i'ume palea uasi. Ia, IAUE tanuxu la sou ta angelo mikasi vaxa no avo'a
ilee semau mo ta 'olu sou mitila'a milaalixa'a milai no ale no tuala ne. 17 Xe
angelo vile muavuti la muvikalane'i aloxo, "Tangengixu maulingenge mo
ngaiave avilesi. Ia iengi uxiuxiu mo ngatulu sou ngama'ila no vanunu vile
uasi. Ngaiave utelai no laxalaxa'ilusi mo sou mamu ngaulua."
18 Xe Loto muavuti la mukatunu aloxo 'o, "Ae, mamu na'oxonexi tamulinu
aloxo nelemolu ne. 19 Xo nini tanenixo mo a nelaalixo 'o mo sou eni aulua
uasi, ia nalomu, laxalaxa'ilu e nelemolu lexe nexi tatelai no anu 'ole ne, no
paxa misevile. Nexi tapalea loxovaa la talai taxali ne. Loxo 'o io nexi taulua
ane no lia 'osi, io talai taxali ne ua. 20 Namaisou tuala kitu'a se 'ole. Anu 'alaisi
lexe nexi talai mo lexe taxali ane, la nexi taulua uasi."
21 Anu mukolinu vaikalau Loto aloxo 'o, "Ioxe, anu laixesi, eni amulinu
masaxa noxine. Eni akalusou tuala se ne uasi. 22 Ia napalea! Naiave!
Eni umomomo sou a'oxo mii vile palea uasi mo lexe nini nalai mo lexe
naxali ane." Tava'u xo Loto mulemele tuala se ne lexe kitu'a, la sou ane'i
milemele lexe Soalu.
23 Xe aso muxali mutelo la Loto mulai muxali ne Soalu. 24 [g]Xe alaxu vilesisi
'o la, IAUE mu'italo navu mulu'e loxo la'iua sou mu'elaxu tuala tamei, eiae
Sodomu ilee Xomola. 25 Navu mu'elaxu tuala tamei mo vanunu ne mukalu. Ta
mitema mo mimii latala loxo kamakamakala ne mu'ela mukalu avilesi. 26 [h]Ia
Loto semau ne, ivaxasi mo imuli mulue ilaisi ua. Iei muxiu sou lexe imaisou
tuala tamei nesi, la mixali loxo lavo'o au, mole mitulu ane.
27 No kakau la Avalaamu mulutu mulai no tanixa'a ilou IAUE e ilou
mitutulu no anu, 28 sou iou mulu'elai ne Sodomu ilee Xomola. Iou
mulu'elai, la vanunu ne navu iauxuxu mutomu mo a uiaiauxu utetelo.
29 No voxo ane Lataua mu'elaxu tuala tamei no vanunu e Loto muxoo ne
la, xavutalau a muxoo noxou Avalaamu, la sou ane anu tanuxu Loto sou
mu'oxonu vote'isou sou mupamaulinu.

Loto Ilo'a ta 'Olu ta Sema Tamei

30 Xe ili'i la, Loto umasaxa lexe anu uxolu ne Soalu uasi, xo anu u'ume.
La sou ilo'a ta 'olu ta vuanga tamei ne mi'ume mitelai no laxalaxa'ilu sou
milai mixolu mitalume no taxa vile no tava'u maea.

---

[f] **19:16** 2Pi 2:7 [g] **19:24-25** Mat 10:15; 11:23-24; Luk 10:12; 17:29; 2Pi 2:6; Iud 7
[h] **19:26** Luk 17:32

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

31 No voxo vile, la 'olu laposalaxu mivikalane vimoe aloxo 'o,
"Maminge nengei soxu a sou aululu, ia ta mulu sou i'ulunenge sou
nenge'a taxalixa'a ta 'ilinge uasi, xo ta mulu se'i ixoo no xalexalee
tuatuala 'o uasi. 32 Ia maasi la nenge nengei ta'oxo vote'i vile aloxo 'o.
Nengei taienu la sou nenge'a taai la sou anu upalaane'i ta 'olu noxinge
nengei mo sou ta xasoxasou ilo'a ta 'ilu'ilusunu ne ipaa ili'i." 33 Ilou
mivikala aloxo ne, xe no 'olovoxo la ilou milosou uaini sou muiexu. La
sou 'olu laposalaxu milai noxou sou anu mulai noxie, ia mamie ne muie
mu'oki mole ulavu ua. 34 Xe loxo ne'iela no kakau, la 'olu laposalaxu ne
mivikalane vimoe aloxo 'o, "Mei no 'olovoxo ne elai noxou mo noxou teai,
ia maasi no 'olovoxo, la nenge nengei taienu la mo sou nini nalai ngongou
ngaai, la sou nenge nengei tapalaa ta 'ilinge. Maminge nengei molu
uxalixa'a noxinge nengei." 35 Xe no 'olovoxo la ane'i ilou miienu mami'a
la. Anu muie mu'oki mole ulavu ua. 'Olu mipasipaa la mine'e sou ilou
miai sou anu mulai noxie.
36 Vote'i ane ane'i ilou mino'u opo noxou mami'a a'alosou aloxo ne.
37 'Olu laposalaxu ne mivo'o, la 'ilie mulu. La mimoxo'u ualasou lexe
Moabu. Anu Moabu ne, mutu'u ovuxa'a ta mitema ta Moabu ane mipaa
ili'i mo mimauli vaimomo 'o. 38 Xe vimoe ne mivo'o, la 'ilie mulu kalumo,
la mimoxo'u ualasou lexe Veni-ami. Anu mutu'u ovuxa'a ta mitema ne
Amoni ane mipaa ili'i mo mimauli vaimomo 'o.

Avalaamu Ilou Avimeleki

20 1 Avalaamu muavuti la muvulasou tuala ne Mamule sou mulai
ili'i no xalee ne Kanani. Mulai muxolu no nixi ne Kadesi xe
ne Suru. Xe ili'i, la sou ilou misuku milai mixolu ne Xelalu. 2 [i]La anu
muvikalane'i lexe Sala ne anu vimou sema. La sou tatananu tuala ne
Xelalu ualasou lexe Avimeleki muno'e Sala milai noxou. 3 Xe no 'olovoxo
la anu muaipiepiena lexe Lataua muxali noxou la muvikalanu aloxo 'o,
"Maasi la nini nasoli, xo nini neno'e sema ane ne, ane mitaula'i." 4 Xe
Avimeleki muavuti la muvikalanu Lataua aloxo 'o, "IAUE, eni asusu uasi,
ia loxovaa ane nakalusixe noxi'a ta mitema noxilo ane ane'i isusu uasi?
5 Anu Avalaamu molu muvikala lexe anu vimou ane, mo ane kalumo
mivikala aloxo ne. Eni xavutalaxeni muvikala lexe anu mii vile masua
no anu uasi, la sou eni eno'e semau, ia eni a'oxo 'ilixo vile masua noxie
uasi." 6 Xe Lataua muavuti la mukolinu vaikalau aloxo 'o, "Ani, manina.
Eni elavusou xavutalameni la sou ane eni e'oxo xavutalameni ne mutulu
pekia'u mo sou mamu nini nasusu no ieli. Mole ane nini nalai 'alai noxie
sou na'oxonu 'ilixo vile masua noxie ua. 7 Ia maasi 'o, nano'e sema ne
mo nalivulixe ilai noxou mulue. Mulue ne, anu itema sou usova vaikala

---

[i] **20:2** Tav 12:13; 26:7

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

noxou Lataua. Anu umaisine lexe nini nalivulixe semau ne, la sou anu ulingaine mo sou mamu nini nasoli. Ia lexe nini nalivulixe uasi, la eni avikalaneni lamana aloxo 'o, nini mo ta mitema noxine ne, ngongi'a ngasoisoli manina."

8 Xe no kakau no mine loxo taai tatutulu 'o la anu Avimeleki mupasipaa la mu'avali'a ta mitema sou xaixai noxou sou muvikalane'ixu vaivaikala e Lataua muvikalanuxu no anu aipiepiena noxou no 'olovoxo. Ane'i milomusou la mimama'u misevile. 9 Xe muavuti la mu'avalou Avalaamu sou mutali'isou, "'Ilixo mii ma'ia ane nini ne'oxo mune'e noxixe loxo 'o? Susu ma'ia ane eni e'oxo mulai noxine la sou ane nini ne'oxo tu'umaxu ano 'o muxali noxixe noxi'a ta mitema noxilo 'o? Evile ulavusou u'oxo 'ilixo vile aloxo 'o une'e noxilo uasi. 10 Ia loxovaa la nini ne'oxo loxo 'o?"

11 Xe Avalaamu muavuti la mukolinu tali'i noxou Avimeleki aloxo 'o, "Eni eloxomale lexe ta mitema lai 'o ne itoxonu Lataua uasisi manina, la loxo io ivelo asoli io sou ane'i i'umene semaxeni. 12 Xe, Sala ne ane vivilo sema manina, mamixe noxie vilesisi. Ia ane nenie vile mo, la sou ane eni e'uluxe ne. 13 No voxo ane Lataua mupalusilo sou e'umesou mamilo taasou sou elai no tuala va'axu, la eni e'unaa noxie Sala aloxo 'o, 'Lexe nini namasaxailo manina, la nini namaxa'u taneni noxilo aloxo 'o, lexe nenge nengei ta muamua'i xe ta mitema itali'isine, la nini navikalane'i lexe nini vivine ane eni.' "

14 Xe Avimeleki muavuti la mulivulixe Sala milai noxou Avalaamu. Xe mukalu la muitiu ta sipsip, ta kau xe ta mitema sou upalupalusi'a. 15 Xe muavuti la muvikalanu Avalaamu aloxo 'o, "Namaisou, lialia ano 'o ne noxilo mukalusi, namasaxa lexe nalai na'iliisine tuala sou naxolu no anu a ne'ei ne la, mii noxinesi." 16 Xe muavuti la muvikalane Sala, "Vaimomo 'o, eni alosou vivine Avalaamu lamoli siliva itemaxu mavulovexa ta'uve (1,000). Anu umomomo no anu tu'umaxu ane muxali noxine. Ta mitema imaisou la ilavu lexe uasi manina, nini nasusu uasi. Ane'i latala ne, ilavu aloxo ne lexe nini na'oxo 'ilixo vile masua uasi."

17-18 Ioxe, tava'u xo anu Avimeleki muno'e Sala milai noxou, la sou IAUE mumasikalane Avimeleki semau ilo'a ta sema sou upalupalusi'a noxou no tuala ne mole vile noxi'a ne umomomo sou upalaa uasi. Ioxe, Avalaamu muavuti, la mulinga sou Avimeleki, la sou Lataua mupamaulinu. Lataua mupamauline semau mo ta sema sou upalupalusi'a noxi'a ilee semau, sou ipalaa ta 'ili'a.

Sala Mivo'onu Aisaki

21 1 Xe ili'i la IAUE mune'e sou musu'uline Sala aloxo anu mulemolu tei, 2 [j]la sou ane opoone. Xe ili'i la sou ane mivo'onu 'ilie mulu no

[j] **21:2** Eva 11:11

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mine momu Avalaamu ne anu itema tila maninanu. Mivo'onu ne no voxo
ane anu Lataua molu musosovosou lexe nenu ivo'onu no anu. 3 Xe momu
muavuti la mumoxo'u ualasou lexe Aisaki, 4 [k]xe voxo sou muxatele tatalu
mukalu, la sou xooxoo mungaasou aloxo Lataua mulemolu lamana tei.
5 No voxo ane Avalaamu tauu iexu loxo itemaxu ta'uve, la Aisaki nenu
mivo'onu. 6 Xe nenu miavuti la mivikala aloxo 'o, "Lataua molu mulosilo
'osa'ila mo keke. Ta mitema ane ilomusou a'alosou mii ane muxali noxilo
'o, la ane'i kalumo i'osa mo ikeke." 7 Xe miavuti la mivikala aloxo 'o,
"Evile uvikalanu Avalaamu lexe ulai ili'i la semau ne ipalaa ta 'ilie uasi.
Ia Avalaamu anu soxu ane, itema tila mukalu 'o, eni evo'onu iu keakea
mulu 'o."
8 Aisaki muleme tatila mupasipaa loxo. Xe no voxo ane anu mu'italonu
susu, la momu mu'oxonu la'ilali toxoxa'a.

Sala Mikusai'a Axali Ilou 'Ilie Isimaeli

9 No voxo vile, la Isimaeli e Axali semasie Aixiputo, Avalaamu mulai
noxie la mivo'onu, muvikala masua mulai noxou Aisaki, Sala 'ilie. 10 [l]Xe
Sala milomusou la mivikalanu Avalaamu aloxo 'o, "Napalusi'a Axali ilou
'ilie ne mo ilai. 'Ilie ne umomomo sou ualasou utelo no anu mimii se'i
noxine uasi. Mimii ne eni 'alixe Aisaki miumiu ukalusi."
11 Avalaamu mulomusou vaikala ane ne, la uai laixe no opo uasi,
xo Isimaeli ne anu 'olu kalumo. 12 [m]Ia Lataua muavuti la muvikalanu
Avalaamu, "Taneni utamasi'a 'iline ilee nenu ne mamu. Namuli vaikalaie
Salasi, xo ulai ili'i, la ta xasixasine mo ta 'ilusulusuneni ixali tavu'alo
ane noxou Aisaki 'osi, aloxo eni epala'alixu noxine ne. 13 Isimaeli kalumo
ne eni axalixa'a ta 'olu mo ta xasoxasou mo ta 'ilusulusunu tavu'alo aso
vile, mo sou ane'i mata ane ne ixali tavu'alo. Anu Isimaeli ne nini 'iline
kalumo."
14 Miai xe mitulu no kakau ne la, Avalaamu muno'u la'ilali se'i sou
mulai mulosie Axali ilou lexa mutavulenu no anu mee sosou. Xe mulutu
vaxa la muvo'onu 'olu Isimaeli sou mu'italonu vaxa noxie nenu tumalie,
io sou mupalusi'a ilou milai. Ane'i ilou 'ilie soxu milutu mole milai. Milai
mixixaoxao mivaxa mine'e ne Beru-seva. Xalee lia ane ne, xalee vitanisi.
Ovuovu ilou ia'eia'e ne uleme u'oki uasi, vilevilesi. Xalee se'i la tani
taxulunusi. Lavolavo'o mo io'iio'isi. Lexa kalumo uasi. 15 Xe no voxo ane
lexaxa'a ilou mukalu la, ane milai mi'italonu 'ilie ne no ovu soxo vile
maimaixu, 16 ia ane milai mixolu no paxa sevile, io ane mixavuxavutala,
la mivikala aloxo 'o, "Eni elavu lexe umomomo sou eni amaisou 'alixeni
usoli uasi." Ane mixolu sou mixavuxavutala aloxo ne la mitatama. 17 'Ilie
kalumo ne mutatama xe Lataua mulomusou mine ane itatama, la sou

---

[k] **21:4** Tav 17:12; Apo 7:8 [l] **21:10** Xal 4:29-30 [m] **21:12** Rom 9:7; Eva 11:18

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

angelo noxou Lataua teitexi no opoonu loxotolo mutali'isie Axali aloxo 'o,
“Ma'ia ane nini oponeni uai no anu laixe uasi ne, Axali? Na'ume mamu,
xo Lataua mulomusou molomolo e utatama ne. 18 Natulu mo nalai mo
navo'onu, mo naxolixolinu. Xo ulai ili'i la eni axalixa'a ta 'olu mo ta
xasoxasou mo ta 'ilusulusunu ixali tavu'alo sou ixali ta mitema sou mata
vile toxoxa'a.” 19 Xe Lataua musu'uline la sou ane iei mukaa lamana laixe,
la sou ane mimaisou lexa iou uopuopu utetelo no taxasou. Ane milutu
milai sou mitau no anu tavulu e Avalaamu mulosi'a ilou sou miienu
Isimaeli.

20 Lataua muxolu noxou Isimaeli la sou anu muleme toxoxa'a. Ilee
nenu mixolu no xalee lia vitanisi ne Paran mole anu muxali itema vile
sou uvau mii manina no anu pasiko ilou tavi. 21 Xe nenu miavuti la milai
mino'e semasie Aixiputo vile sou mine'e mu'uluxe.

Avalaamu Ilou Avimeleki Misakii Xavutalai'a

22 [n]No tauu ie ane ne, la Avimeleki ilou Pikolu itema tila sou uulaxune'i
ta mitema sou 'oto'oto noxou anu Avimeleki milai mixali noxou
Avalaamu, la mivikalanu aloxo 'o, “Lataua a uxoo noxine mo no anu
xaixai noxine ukalusi, 23 anu aloxo ne la sou alalae 'o, eni amasaxa lexe
nini napala'alixu taneni no iou Lataua mo navikala lamana lexe nini
ulai la nini namomomo sou nakalavoinexi noxi'a ta 'ali'alixeni mo ta
xasixasilo mo ta 'ilu'ilusuleli uasi. Xo eni esu'ulineni mo asusu no anu
'ilixo vile masua no ieni uasi. Ia lexe nini kalumo napala'alixu taneni lexe
nini kalumo nini tanenixo mo nasu'ulileli no xalee tuala ane nini nene'e
naxoxoo no anu 'o.” 24 Xe Avalaamu muavuti la muvikala aloxo 'o, “Eni
a'oxo aloxo nini nelemolu ne.” 25 Xe muavuti la, la musolo vaivaikalau
mulai noxou Avimeleki sou mukalapuusou lexa iou anu mu'asou lexe anu
ilo'a ta minuminu na'a, ia ta mitema sou xaixai noxou anu Avimeleki
mivukosou lexe ane'i lexaxa'a iou ane. 26 Xe Avimeleki muavuti la
muvikalanu aloxo 'o, “Eni alavu no anu mii ane nini nalemolu 'o uasi.
Mo alavusi'a ta mitema ane mi'oxo 'ilixo ane ne uasi. Nini navikalalelixu
lamana uasi, ia uao eni alomusou 'o.”

27 Xe Avalaamu muavuti la muitiu Avimeleki ta sipsip ilo'a ta kau se'i xe
mukalu la sou ane'i ilou misakiinu xavutalai'a ilou lexe, ane'i ilou maasi,
la xoluxoluxa'a ilou ne vilesisi, ia mii vile loxo 'oto'oto la uasi. 28 Xe
Avalaamu mulutu la mulai no taasi'a ta sipsip noxou sou mukalipala'ane'i
ta sipsip ta 'ili'ili'a ane ta sema sou muno'a muxatele tamei no nano
no la'oluxa'a sou mulai muta'olune'i va'axu. 29 Avimeleki muavuti la
mutali'isou, “Loxovaa ane nini ne'oxo loxo ne?” 30 Xe Avalaamu muavuti
la mukolinu aloxo 'o, “Maasi 'o la oponeni u'osasi, mo nano'a ta sipsip ta

---

[n] **21:22** Tav 26:26

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

'ili'ili'a muxatele tamei 'o. Nini nano'a mo sou nini napala'alixu lexe eni
amoosou lexa iou e'asou ano."
31 La sou lia xalee se ne ane'i mipotongalelee lexe Beru-seva.[*] Xo ane'i
ilou misakiinu xavuxavutalai'a ane. 32 Mukalu la sou anu Avimeleki ilou
Pikolu milivu milai no tualasi'a ne Pilistia. 33 Xe ili'i la sou Avalaamu
mutounu ovu vile ne Beru-seva ne sou mulotu mulai noxou IAUE anu
Lataua kaluxu uasi. 34 Avalaamu muxolu no xalesi'a ta Pilistia ne,
maxuvee misevile.

Lataua Mutovonu Avalaamu

22 1 [o]Mixoxoo ne, xe alaxu vile la Lataua mutovonu Avalaamu, la
mu'avalou, "Avalaamu!" La Avalaamu mukolinu, "Ma'ia, eni 'a!"
2 [p] "Nano'u 'iline soxu vilesisi e Aisaki, nini tanetanenixu mo namasaxau
misevile, mo ngongou ngalai no xalee lia e ilemolu lexe Moria. Ngalai
ne la sou eni alosiengixu laxa'ilu vile lai ne, sou nini navau mo na'elaxu
Aisaki ukalusi une'e noxilo."
3 Ioxe, no kakau no mine uao sivosivo se 'o, la Avalaamu mutulu sou
muvalavala ovu sou ulai u'elaxu 'olu Aisaki loxo Lataua muvikalanuxu.
Muvotunu ovu e musiasia'u ne, ka muiti mutelo noxou donki, xe mukalu
la sou muno'a Aisaki ilo'a ta mitema sou xaixai noxou tamei sou ilo'a
milai ne Moria loxo Lataua mupela'uxu. 4 Ilo'a mimuamua'i voxo vile
mo tamei xe tatalusou, la Avalaamu iou mulai mutukumusou laxa'ilu e
Lataua muvikalanuxu 'ole. 5 Xe muavuti la muvikalane'i ta mitema sou
xaixai noxou aloxo 'o, "Donki a, mo ngongi'a ngaxoxoolu 'o, ia nexi noxou
soxu 'o talai 'ole mo, ka sou nexi noxou talivu une'e noxinge."
6 Avalaamu muvikalanu Aisaki sou mutavule ovu tavalanu, xe anu sou
muno'u viso ilou navu mu'ani'ani no totou sou anu umuxaxu navu iou
sou utauxu no anu. 7 Ilou mimuamua'i mikei milai xoo, xe Aisaki muavuti
la muvikala momu, "Mamilo," la momu mukolinu, "Ma'ia, 'alixeni?"
Aisaki muavuti la mutali'isou momu aloxo 'o, "Eni emaisou lexe nini
ovu tavalanu mo navu mo momoiou ano 'o, ia sipsip 'ilie sou ta'elaxu
ukalusi uali noxou Lataua 'ava?" 8 Momu muavuti la mukolinu aloxo 'o,
"Lataua molu ukamuli vile la sou ulosinge." Ilou mivivikala aloxo ne la,
ane'i ilou mimuamua'i mikei milalai. 9 [q]Ilou mimuamua'i xe mixali no
laxa'ilu e Lataua mupela'uxu Avalaamu, la sou anu Avalaamu muta'olunu
lavo'o musokou no lia mulai muxali teitexi sou muxali loxo valovalo. Xe
mukalu la muta'olunu ovu vaxa. Xe muavuti la mukasi vaxa noxou 'olu
ka musakisakii. Mukalu la mu'itinu sou mumuxaxu vaxa no ovu latanu
e muta'olunu vaxa. 10 Xe mukasi vaxa no viso sou lexe uvau usoli, la ua.

---

[*] **21:31** Beru-seva laaxu lexe lexa iou muxatele tamei. [o] **22:1-13** Eva 11:17-19
[p] **22:2** 2A'a 3:1 [q] **22:9** Iak 2:21

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

11 Angelo noxou IAUE mu'ava teitexi molu no opo loxotolo mulu'e noxou
sou muvikalanu aloxo 'o, “Avalaamu, Avalaamu!” Avalaamu mukolinu,
“Ma'ia, eni 'a.” 12 “Navila'isou 'iline sou navau usoli mamu. Vaimomo
'o, eni elavusou lexe lolomu a muxoo noxine maninanu mo nini netaxaa
Lataua manina, la sou ane nini tanenixu 'iline soxu e vilesisi 'o mo
na'apisou noxou uasi.”
13 Xe Avalaamu muavuti la iou muxixao laxa'ilu kulutitinoxu se anu
ututulu no anu ne la iou mulai mutukumusou sipsip 'ilie mulu vile
ne sikiliu mu'oso no ovu soxo vile avoavolu. Aliku 'o mupasipaa 'o la
mulai muno'u sou muvau musoli, ka sou mu'elaxu mukalusi. Ia 'olu ne,
Avalaamu uvau usoli uasi, xo anu muvau sipsip 'ilie mulu vile. 14 Xe
Avalaamu muavuti la mumoxo'u laxa'ilu kulutitinoxu se ne lexe, “IAUE
Ulosinge”. Vaimomo 'o ne, ta mitema ilemolu lia xalee se ne lexe, “No
laxa'ilu noxou Lataua e anu ulosinge.”
15 Xe angelo noxou IAUE muavuti la muvikala molu no opo loxotolo alaxu
tameisou mulai noxou Avalaamu aloxo 'o, 16 [r] “No ualasilo, eni avikalaneni
manina lexe, eni IAUE ane avivikala 'o, tava'u xo nini na'apisou 'iline
soxu vilesisi ne uasi. 17 [s] Nelomuxosi, la eni aalusine. Eni evikala lamana
noxine mo epala'alixu masaxa noxilo lexe eni axalixa'a ta xasixasine mo
ta 'ilusulusuneni tavu'alo mo ixali i'oki'oki loxo ta oto no loxotolo 'o mo
loxo io'iio'i no tasi'i. Mo ulai ili'i la ta mitema sou 'oto'oto imomomo sou
italoxolixa'a uasi manina. 18 [t] Eni aalusi'a ta mitema no xalexalee tuatuala
ukalusi no anu vote'i vilesisi. Vote'i ane ne, nini ta xasixasine ilo'a ta
'ilu'ilusuneni ane. Xo nini nelomuxu vaikala noxilo manina misevile.”
19 Ilou mivikala mukalu, la Avalaamu ilou 'olu Aisaki milivu milai
noxi'a ta mitema sou xaixai noxou e ilo'a mine'e sou ilo'a milivu milai ne
Beru-seva xe muxolu no anu.

Naolu ta 'Olu

20 Avalaamu muxoxoo xe ili'i la mulomu lexe, “Milika a mipalaa mo ta
'ilie se'i. Milika ne eiae Naola semau. Anu Naola ne nini vivine. 21 Naola ilee
Milika ta 'ili'a ualaualasi'a ano 'o, Usu, anu laposalaxu. Vusu mo Kemueli
eiae Alamu momu. 22 Mo Keseti mo Kaso mo Piludasi mo Itilapu mo eiae
Betueli.” 23 Betueli ne Liveka mamie. Milika ilou Naola mipalaane'i ta 'ili'a
ta mulu ane muxatele tatalu ne. 24 Xe Leuma mipalaane'i ane eiae Teva ilou
Xaamu mo Taasi mo Maaka. Leuma ne eiae Naola semau ane ili'i ane.

Sala Misoli

23 1 Sala mixoo mo mimaulixu tauu ie loxo itemaxu ta'uve mo
mavulovexa tamei mo muxatele tamei (127), la sou misoli.

---

[r] **22:16-17** Eva 6:13-14 [s] **22:17** Eva 11:12 [t] **22:18** Apo 3:25

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

2 Misoli ne Ebulon no xalee ne Kanani, la mulue Avalaamu muxolu sou
mutamasie.
3 Xe muavuti la semau xalusie muai ne, ia anu mulutu mulai noxi'a ta
Keti sou muvikalane'i aloxo 'o, 4 [u]"Eni 'o sou tuala vile va'axu mo a, ia
eni ene'e exoo no nixi no taingengi 'o. Emasaxa lexe aloto lia xalee sevile
noxinge mo a'asixe semaxe no anu."
5 Xe ane'i miavuti la mikolinu vaikalau aloxo 'o, 6 "Nalomu une'e
noxixe, nexi telavu lexe nini toxo tila vile maninanu, la anu mii vile uasi,
na'asixe semameni no anu taxa no maea tava'u lai 'o. Nini nasosovosou
vile ane nini namasaxau. Vile noxixe 'o opo u'osa mo lexe ui'talonu taxa
vile sou nini na'asixe no anu, la anu mii vile uasi."
7 Xe Avalaamu muavuti la, muxola'u tava'u sou mutulu no tava'u vo'uxu
ka mutangatulu mulu'elai no laxune'i sou mutoxone'i sou 8 muvikala aloxo
'o, "Lexe ngingi opongengi mu'osasi mo ngemasaxa lexe eni a'asixe Sala lai
'o, la eni emasaxa lexe ngingi ngatali'isou Epulon, eiae Sokaru 'olu, 9 lexe
umasaxa la eni alotonu taxa Makapela noxou. Taxa ne mi'asou muxoo ane
no liaxu pa'umolu. Ngatali'isou mo sou lexe anu umasaxa la eni alotonu
noxou no anu lapee toxoxa'a umomomo no anu ane alalae no iengi 'osi, mo
sou anu lia xalee ane ne eni na'axeni sou a'asixa'a ta mitema no anu."
10 Epulon to a uxoxoolu ulolomu no taine'i ta menexu no anu pita ane
ne no aitengaxu vimelusou tualasi'a ne. Xe muavuti soxu la muvikala no
ie'i ane'i ta tatila ilo'a ta menexu sou mukolinu tali'i noxou Avalaamu
aloxo 'o, 11 "Ae, nalomu. Eni alosine lia xalee ane ne ukalusi mo taxa
e mi'asou muxolu no nano no anu ne, kalumo. Eni avivikala 'o, la ta
mitema noxilo ane ita'ota'olu ilolomusilo eni avikala no iengi ngongi'a 'o.
Eni alosine vitanisi sou nini na'asixe Sala no anu."
12 Xe Avalaamu muavuti la mutangatulu sou mutoxone'i no ie'i ta Keti
ane mine'e mipita ne sou 13 mukolinu vaikalau Epulon mo sou ane'i latala
ne ilomusou, "Epulon, eni alingaine lexe nini nalomu une'e noxilo. Eni
masaxa noxilo tila lexe alotonu lia xalee ane ne ukalusi. Xavutalameni
u'osasou masaxa noxilosi mo sou eni a'asixe semaxeni ane."
14 Xe Epulon muavuti la muvikalanu Avalaamu aloxo 'o, 15 "Ae, lia
ne mumomomo no anu lamoli siliva alelaxu[*] loxo itemaxu mavulovexa
tamei (400). Ia anu mii vitanisi no nixi noxinge nengei. Nalai naasixe
semameni no anusi."
16 Avalaamu mulomu aloxo ne, la mulavu lexe lapee ane ne, anu
mumomomo aloxo Epulon mulemolu la sou mulosou lamoli no ie'i ta Keti
ane mine'e mipita no voxo ane ne.
17 La sou anu lia xalee ane ne ilou taxa ne, anu Epulon na'u, ia
Avalaamu mulotonu noxou mole anu na'u. Lia xalee ane ne, muxolu

---

[u] **23:4** Apo 7:16; Eva 11:9, 13 [*] **23:15** Siliva alelaxu vile tu'umaxu loxo 11.5 gramus.

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ne Makapela no xalee ane aso uxaxali utelo no anu ne Mamule. Lia
ane Avalaamu mulotonu noxou Epulon ne a'alosou aloxo ne. Mulotonu
taxa mo ovuovu ma'ima'i a ane muleme no lia ane ne mukalusi. 18 Ta
mitema ta Keti ane mine'e mixolu no anu pita ane ne, ane'i milavu lexe
lia xalee ane ne, anu Avalaamu na'u. 19 Xe vaivaikalasou lia mukalu, la
sou Avalaamu mulai muluvone semau sou mune'e mu'asixe no taxa ne
Makapela alai ne Mamule. Lia xalee ane ne muxolu no nano no lia tila ne
Kanani. 20 La sou lia xalee ane anu Avalaamu mulotonu ne, ta Keti na'a
la ua, anu na'u. Mo lia xalee ane sou i'asixa'a ta mitema no anu ne, anu
Avalaamu na'u.

Aisaki Ilee Liveka

24 1 Avalaamu mumaulixu tauu ie piena xoo mole, anu aululu
mukalu. Mimii piepiena ane anu mu'oxonu ne, IAUE mualusouxu
no anu mukalusi. 2 Xe muavuti la mu'avalou itema sou xaixai noxou vile.
Anu itema ane ne anu itema tila kena. Anu sou usaxisaxila'u mimii noxou
Avalaamu mukalusi. Muvikalanu aloxo 'o, “Namuxaxu avone vaxa no
laaxu poxo'ilo mo navikalaleli manina. 3 Eni emasaxaine lexe navikala
manina no ualasou IAUE anu Lataua sou loxotolo mo lia, lexe mamu
nini nasosovosie sema vile iu 'alixeni noxi'a ta mitema lai ne Kanani 'o.
4 Laixe nini nalivu ulai no tuala noxilo mo nano'e sema vile iu 'alixeni
Aisaki noxi'a ta milemileli lai ne.”

5 Xe anu itema ne muavuti la mutali'isou Avalaamu, “Lexe eni alai xe
axalisie sema vile iu 'iline xe eni avikalane, xe imulileli ine'e 'o uasi la
ane ne loxovaa? Eni apalusou Aisaki ulivu ulai no tuala nini ne'umesou?”

6 Avalaamu muavuti la mukolinu aloxo 'o, “Mamu nini napalusou
'alixeni ulivu ulai ne, naxavutalanu ane ne laixe. 7 IAUE Lataua sou opo
loxotolo muno'ilo no tualasou mamilo mo no lia liaxa'a ta milemileli
mo anu muvikala manina lexe lialia ano 'o ne anu ulosi'a ta 'ali'alixe
ilo'a ta xasixasilo mo ta 'ilu'ilusuleli. Anu molu upalusou angelo noxou
sou uulaxuneni sou nini naxalisie sema vile iu 'alixeni. 8 Lexe nini
naxalisie sema vile, xe imulineni sou ngongou ngane'e uasi, la vaikala
eni evikalanenixu ne umomomo sou utaluxene uasi. Ia nalailixu 'alixeni
ulivu ulai no tuala noxilo ne uasi.” 9 Ioxe, anu itema sou xaixai noxou
ne muavuti la mumuxaxu avolu vile ne no laaxu Avalaamu poxo'u sou
muvikala manina lexe anu umulinu aloxo anu Avalaamu mulemolu ne.

10 Xe itema sou xaixai noxou anu Avalaamu muavuti la muno'a ta
kameli mavulovexa noxou anu Avalaamu ne, xe muno'u mimii piena
lailaixe kalumo. Muno'u mimii ane ne mukalu, la sou anu mulutu sou
mulai noxou Naola ne Mesopotamia. 11 Mulai xe muxali, la muta'olune'i
ta kameli 'alai no lexa iou no ale no tuala ne sou mita'olu no lia. Anu
asou 'olo'olovoxo mole ta sema ane'i sou ine'e itau lexa. 12 Xe muta'olune'i

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ta kameli mukalu, la sou anu mulinga, “IAUE, nini Lataua noxou tatila
noxilo Avalaamu. Nini menesi na'oxo mii ano 'o manina noxilo vaimomo
'osi. Mo namaxa'u alauna noxine noxou itema tila noxilo Avalaamu.
13 Namalei, eni ane atutulu no pa'umolu lexa iou 'o, mo ta mitema no
tuala 'o, ta 'ili'ili'a ta vuanga ane inene'e sou itau lexa. 14 Ia lexe eni
avikalane vile aloxo 'o, ‘Eiseo, namuxaxu lexaxene netau ne no lia mo
eni aie.’ Xe ane ivikala lexe, ‘Ioxe, amula 'o, ka sou naie. Xe naie ukalu,
la sou eni aiene'i ta kameli kalumo.’ Eni emasaxa lexe ane sema ane nesi
ane nini mene nesosovosie lexe itema sou xaixai noxine Aisaki semau.
Lexe anu masaxa ane ne uxali manina, la eni alavusi lexe nini nemaxau
alauna noxine noxou itema tila noxilo.”

15 Anu a ulilinga mo ukalu uao, ia Liveka mitavulenu lexaxe vexasou no
laxasie mine'e mixali. Liveka ne Betueli 'olu sema. Betueli ne momu ane
Naola, eiae Avalaamu vimou. Xe semau ne Milika. 16 Liveka ne vuanga 'o,
iei ne lailaixe misevile mo ilou mulu vile iai uao. Mine'e la milai avile no
lexa iou sou mitau lexa, xe mukalu la milivu mitelo.

17 Xe itema sou xaixai noxou Avalaamu ne mupasipaa 'o la muiave
mulai noxie la muvikalane aloxo 'o, “Naiele no anu lexaxene mo aie
sevile.”

18 Xe ane miavuti la mivikalanu aloxo 'o, “Ioxe, Naie.” La sou ane
mitaloxolixu lexa vexasou mititilonu ne mulu'e mitetelisou sou mitelixu
sou muie. 19 Xe muie mukalu la ane mivikalanu aloxo 'o, “Neie mukalu,
ia eni alai mo aiene'i ta kamelimeni mo ane'i iie kalumo.” 20 Xe ane
miavuti la milai minixi'u lexa pa'usou no lupexa'a ta kameli io milai sou
mitauxa'a lexa la. Miiene'i xoo mole, ta kameli tavu'alo ne mikalusi'a.
21 Ia itema ne anu iou a ulalai noxie sou uutiei, ia uvivikala uasi. Anu
umasaxa lexe umaisou Lataua IAUE uxaxai no anu mii ane ne mo lexe
uxali maninasou loxo mulingau mulai noxou.

22 Xe ane miiene'i mukalu, la anu muno'u suva xoulu vile ne tu'umaxu
muxali loxo gramu ta'uve sou mulilixu no kusinei xe mukalanu lasa xoulu
tamei tu'umaxu muxali loxo gramu itemaxu ta'uve (100) no avole. 23 Xe
mukalu la mutali'isie aloxo 'o, “Maula se, navikalaleli, mamine 'ena'ei?
Mo lovoxaa tani noxou ne tila sevile sou nexi noxi'a ta mitema noxilo
noxi'a taai no anu maasi?”

24 Xe ane miavuti la mikolinu aloxo 'o, “Mamilo ne ualasou lexe
Betueli, eiae Naola ilee Milika 'ili'a. 25 Mo nexi ta kameli taasi'a lailaixe a
uxolu mo la'ilalixa'a kalumo piena misevile a uai sou i'ou mo tani a uxolu
sou ngaxolu no anu.”

26 Xe itema ne muavuti la muxola'u tava'u vo'uxu sou mutulu no anu
sou mutangatulu mulu'elai sou mulotu mulai noxou IAUE. 27 Muvikala
aloxo 'o, “Eni a'iti ualasine IAUE, nini Lataua noxou tila noxilo Avalaamu.
Nini nemaxau alauna noxine noxou itema tila noxilo mo nini ne'oxo

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

maninasou vaikala noxine ane nini nevikalanu no anu. Vaimomo 'o, nini
menesi neoleleli mole ane eni emuamua'i elapu ene'e noxi'a ta minuminu
'o.”
28 Xe sema miavuti la miiave alaxu vilesisi milai noxie nenie taasie
sou mia'aloi'a ta minemine. 29 Liveka vimoe vile mulu ualasou lexe
Lavani, anu mulomu la muiave muatulai no ale sou mulai avile no
lexa iou e itema sou xaixai noxou Avalaamu mune'e muxalisie vimou
no anu. 30 Lavani mumaisou suva noxie vimou kusinei xe lasa no
avole, xe mulomusou vaivaikala e itema sou xaixai noxou Avalaamu
muvikalanexu, la anu mulai noxou. Anu itema ne a ilo'a ta kameli itutulu
no lexa iou pa'umolu. 31 Lavani mulai xe muxali noxou, la muvikalanu
aloxo 'o, “Nane'e mo nengei talai no tani. Lataua IAUE tanuxene mo
mualusine. Ia loxovaa ane nini natutulu loxo 'o? Eni epaipou taasine no
taasilo mukalu, mo ta kameli ne taasi'a kalumo a muxolu.”
32 Xe itema sou xaixai noxou Avalaamu mulomu aloxo ne xe mukalu la
mumulinu Lavani mulai no tani. Ilou milai xe mixali no tani, la Lavani
muvikalane'i ta mitema sou xaixai noxou sou misu'uline'i sou milu'enu
mimii ne no latane'i ta kameli, xe mukalu la miitixa'a ia'eia'e mo la'ilali
sou mi'ou. Xe mukalu la mino'u lexa mulai noxou itema sou xaixai noxou
Avalaamu ilo'a ta mitemau sou i'uinu tava'a. 33 Mino'u la'ilali mine'enu
sou i'ou, la anu itema sou xaixai noxou Avalaamu ne muvikala aloxo 'o,
“Eni umomomo sou a'ani palea uasi, lexe eni avikala lamana no anu mii
ane eni ene'e lexe alemolu lamana noxinge, la sou eni a'ani.” Xe Lavani
muavuti la mukolinu vaikalau aloxo 'o, “Ioxe, navivikala.”
34 Xe anu muavuti la muvikala musokou aloxo 'o, “Eni itema sou
xaixai noxou Avalaamu, 35 IAUE Lataua mualusou tatila noxilo Avalaamu
misevile, mo mu'oxonu muxali itema sou lavuluti. Muitiu ta sipsip mo
ta mee mo ta kau, siliva mo xoulu. Ta mitema ane sou upalulapusi'a,
ane'i ane ta sema xe ta mulu. Muitiu ta kameli mo ta donki kalumo.
36 Sala e tatila noxilo semau, ane aululu, ia ane mivo'onu 'ilie vile mulu.
Tatila noxilo Avalaamu muitiu mimii noxou latala ne mukalusi. 37 Anu
muvikala pekia'u noxilo aloxo 'o, ‘Eni axoxoo lai 'o ne Kanani, ia mamu
nini nasosovosie sema vile noxi'a ta Kanani lexe 'alixe semau, uasi.
38 Nini nalai noxi'a mamilo ta temanu tuala sou mo nakamuli iu 'alixeni
sema ane.’ Anu muvikala aloxo ne la sou eni evikala lamana manina
lexe eni amulinu vaikala anu muvikalalelixu ne. 39 La sou eni evikalanu
tatila noxilo aloxo 'o, ‘Lexe sema ane ne, imasaxa lexe imulileli ine'e
uasi, la ane ne loxovaa?’ 40 La anu muvikala aloxo 'o la, ‘Eni amitema sou
alolomu mo amulinu vaikala noxou IAUE. Anu molu upalusou angelo
noxou sou umulineni sou mii e nini nalai na'oxo ne, anu uxali laixesi.
La sou nini namomomo sou nano'e iu 'alixe sema vile noxi'a ta mitema
noxou mamilo. 41 Lexe nini na'oxo aloxo, ne la vaikala ano 'o umomomo

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

sou utaluxene la uasi. Mo lexe nini nalai noxi'a ta milemileli xe, ilomuxu
vaikalameni uasi, la anu aloxo nesi, vaikala eni evikalanenixu ne
umomomo sou utaluxene uasi.'
42 Vaimomo 'o eni ene'e exali no lexa iou la elinga aloxo 'o, 'IAUE,
Lataua noxou tatila noxilo Avalaamu, nini mene na'oxo xaixai ane eni
ene'e lexe a'oxonu 'o mo uxali manina. 43 Eni a axoxoo 'alai no lexa iou,
ia lexe sema vuanga vile ine'e itau lexa, la eni avikalane aloxo 'o, "Eiseo,
natauxenixo lexa une'e mo aie." 44 Xe ane imasaxa, xe imasaxa sou iiene'i
ta kameli xe kalumo, la ane sema e nini nesosovosie lexe tatila noxilo
'olu semau ane.' 45 Eni akalusou lingalinga noxilo uao, ia Liveka mine'e
mixali. Mitavulenu lexa vexasou no laxasie milu'elai no lexa iou sou itau
lexa. Xe eni eavuti la evikala aloxo 'o, 'Eiseo, natauxenixo lexa sevile
une'e mo aie.' 46 Xe ane mipasipaa 'o la milu'enu lexa vexasou no laxasie
la mivikala lexe naie. La sou mitelixu sou eie. Xe miavuti la mivikala
lexe eni alai mo aiene'i ta kamelimeni kalumo. 47 Xe eni elutu vaxa la
etali'isie, 'Mamine 'ena'ei?' Ane miavuti la mikolinu tali'ixeni lexe, 'Eni
mamilo ualasou lexe Betueli, eiae Naola ilee Milika 'ili'a.' Eni elomu
aloxo ne, xe eavuti la eno'u suva vile ka ekelelixu no kusinei xe lasa no
avole tamei. 48 Xe eavuti la exola'u tava'ilo vo'uxu sou etulu no anu sou
elotu mulai noxou IAUE. Evikala laixe mo e'iti ualasou Lataua IAUE, anu
Lataua noxou tatila noxilo Avalaamu. Anu molu mupaamuxale mune'e
noxou tatila noxilo vimou mole ane eni ene'e exalisie sema vuanga 'o sou
i'uluxu tatila noxilo 'olu. 49 Ia ngingi alalae 'osi ne lexe ngingi ngamaxa'u
alauna ulai noxou tatila noxilo mo nga'oxo 'ilixo laixe ulai noxousi, la
ngavikala lamana noxilo, xe uasi la ngavikala lamana kalumo, mo sou eni
atovo xavutala vile la."
50 Xe Lavani ilou Betueli miavuti la mikolinu vaikalau itema ne aloxo
'o, "Nexi telavusou lexe mii ano 'o molu noxou IAUE Lataua, la anu
umomomo sou nexi tamuli xavutala vile la uasi. 51 Ia Liveka ano, nano'e
mo nalailixe sou tatila noxine 'olu u'uluxe aloxo masaxa noxou IAUE."
52 Xe itema sou xaixai noxou Avalaamu mulomu aloxo ne la
mutangatulu mulu'elai sou mulotu mulai noxou IAUE. 53 Xe muavuti
la mulaasou lavuluti ane anu mutaataa no tivaxu sou mulosie Liveka.
Muno'u mimii se'i loxo siliva ilou xoulu mo lavalava sou mulosie Liveka
xe mulosou vimoe ilee nenu lavuluti se'i ane lailaixe kalumo.
54 Ilo'a mivikala mo mulosi'a mimii ne mukalu, la sou anu ilo'a ta
mitemau mi'ani mo miie. Xe mukalu la milai miai. Xe mitulu no kakau, la
anu muvikala lamana noxi'a aloxo 'o, "Eni emasaxa lexe alivu ulai noxou
tatila noxilo."
55 Xe Liveka vimoe ilee nenu miavuti la mivikala aloxo 'o, "Ngingi
ngongi'a ta mitema noxine ngalai, ia Liveka ne lexe ixolu voxo
mavulovexa vile, ka sou ilai."

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

56 Ia anu muavuti la muvikala aloxo 'o, “Mamu nga'oxonexi sou taxolu
la. IAUE molu musu'ulileli mo xaixai noxilo ane munene'a 'o. Ia nga'apixo
mamu, nga'italoleli mo alivu ulai noxou tatila noxilo.” 57 Xe ane'i miavuti
la mivikala lexe, “Ta'avalie ine'e mo tatali'isie 'o.” 58 La sou mi'ava Liveka
milai sou mitali'isie lexe, “Loxovaa, nemasaxa lexe namulinu itema 'o?”
La ane mikolinu lexe, “Ani, eni emasaxa lexe alai.”
59 La sou nenie ilou vimoe mipalusie ilee sema tila milai sou
mimulinu itema sou xaixai noxou Avalaamu ilo'a ta mitema noxou. 60 Xe
miavuti la mialusie no anu vaivaikala ano 'o, “Vivixe sema, ulai ili'i la
tavu'alo misevile neni'a ane nini. Ulai aso vile la ta xasixasine ilo'a ta
'ilu'ilusuneni italoxolixa'a ta uluai'a.” 61 La sou Liveka ilo'a ta sema sou
xaixai noxie mitaxusou mi'ami'a sou mimulinu itema sou xaixai noxou
Avalaamu ilo'a ta mitema noxou sou milai.
62 No voxo ane ne, Aisaki mu'umesou xalee lia vile, ia no nano no xalee
lia ane ne lexa iou vile a uxolu. Ilemo lexe, “Lexa Noxou Lataua Ane
Mauli Muxolu Noxou Mo Umamaisilo”. Xe anu muxoxoolu ne Nexevu.
63 No 'olo'olovoxo no voxo ane ne, la anu mulutu sou mukilaka no tani
tatatexa xe iou mulai la iou mutukumusi'a ta kameli inene'e loxo noxou.
64 Xe Liveka mimaisou la mitaloxo noxou kamelie milu'e no lia, 65 xe
miavuti la mitali'isou itema sou xaixai noxou Avalaamu, “Itema 'ena'ei e
uaalanenge umumuamua'i unene'e ne?” Anu muxiu vaxa la muvikalane
lexe, “Ua, tatila noxilo ane.” Xe ane milomu aloxo ne, la ane mipasipaa
misu'asou iei no anu lavalava sou kisie.
66 Aisaki mune'e muxali noxi'a la sou itema sou xaixai noxou mua'aloxu
muamua'i noxou mo mimii ane muxali no anu muamua'i noxou. 67 Aisaki
muavuti sou muno'e mi'unalai no taasie nenu Sala, la sou anu mu'uluxe
semau ne. Anu umasaxaie misevile mole tanutanuxe nenu la ua.

Avalaamu Musoli

25 1 Sala misoli la Avalaamu mu'uluxe sema vile la, ualasie lexe
Ketula. 2 La sou ilou mipalaane'i ta 'ili'a la ualaualasi'a ano
'o, Simulani, Iokusani, Medani, Midiani, Isivaki xe Sua. 3 Iokusani
mupalaane'i ta 'olu ane Seva ilou Tetan. Tetan ta 'olu ane mixalixa'a ta
mitema sou tuala ne Asulu mo ta mitema ne Letusi mo ne Leumi. 4 Xe
Midiani ta 'olu ta mulu ane Epa ilou Epe mo Kanoko mo Avita mo Eluda.
Ane'i ane ne Ketula ta 'ili'ilie ilo'a ta xasixasie.
5 Avalaamu mu'italonu lavuluti noxou mukalusi mulai noxou 'olu Aisaki.
6 Xe no mine anu uao uxoxoolu o, la lavulavuluti se'i ne muiti'a ta 'olu ane
noxi'a ta semasemau ane ili'i. Mulosi'a mukalu la mupalusi'a sou milai
mixolu va'axu noxou Aisaki no lia xalee ane aso uxaxali utelo no anu.
7 Avalaamu muxolu mumaulixu tauu ie loxo itemaxu ta'uve mo
mavulovexa muxatele tamei mo ta'uve (175), 8 mole anu aululu soxu

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

manina. Muxoxolusi xe mulapuu tauuxu kaluxu alaxu vilesisi loxo 'osi
la musivita soxu. Anu aululu manina vile xo mumaulixu tauu ie piena
misevile. Xe no voxo ane anu musoli no anu ne, la uleenu mulu'elai no
tualasi'a ta mitema sou soli. 9 Ta 'olu tamei eiae Aisaki ilou Isimaeli
mitavule sou milai mi'asixu ne Makapela. Makapela ne muxoo no xalee
mulai loxo aso uxaxali utelo no anu ne Mamule. Tei la lia xalee ane
ne, Epulon liaxu. Epulon ne itemasie tuala ne Keti, momu ualasou lexe
Sokaru. 10 [v]Avalaamu molu mulotonu lia ane ne noxi'a ta mitema ne Keti.
Milai mi'asixu anu Avalaamu no pa'umele semau Sala ane. 11 Avalaamu
musoli io Lataua muavuti la mualusou 'olu Aisaki. Aisaki mulai muxolu
'alai no lexa iou vile ilemolu lexe, “Lexa Noxou Lataua Ane Mauli Muxolu
Noxou Mo Umamaisilo”.

Isimaeli ta 'Olu

12 Ioxe nanasou Isimaeli ano 'o. Isimaeli ne, Avalaamu mupalaanu
noxie Axali semasie Aixiputo e Sala mino'e sou mixoo noxie sou
ipalupalusie ne. 13 Mupalaane'i la ta 'olu ualaualasi'a ano 'o. Musokou
noxou ane laposalaxu la mulai muxali noxou soxu ane kaluxusi'a.
Laposalaxu ane Nevaiote ka Kedaru, Atibelu, Mipusamu, 14 Misima,
Tuma, Masa, 15 Kadati, Tema, Ieturu, Napisi xe Kedema. 16 Ane'i, ta
mitema e mavulovexa mo mulelia tamei ne, Isimaeli ta 'olu ta mulu ane.
Ualaualasi'a ne, mimoxo'u tuatualasi'a ilou tanitanixu maulixa'a no anu.
Ane'i Isimaeli ta 'olu mixalixa'a ta mitema sou mata noxi'a vilevilesi.
17 Xe Isimaeli tauu iexu mulai muxali loxo itemaxu ta'uve mo mavulovexa
tatalu mo muxatele tamei (137) la sou anu musoli. Xe no voxo ane anu
musoli no anu ne, la uleenu mulu'elai no tualasi'a ta mitema sou soli.
18 Ta xasoxasou ilo'a ta 'ilusulusunu ne milai mixolu no lia xalee no nixi
ne Avila xe ne Suru no vote'i mulai ne Asulu 'alai ne Aixiputo. Ane'i milai
mixolu va'axu noxi'a Avalaamu ta xasoxasou ilo'a ta 'ilusulusunu ane
noxou 'olu Aisaki.

Iakovo Ilou Esau

19 Avalaamu 'olu e ualasou lexe Aisaki, nanasou aloxo 'o. 20 Aisaki
tauu iexu mulai loxo itemaxu tamei (40) la sou anu mu'uluxe Liveka eiae
Betueli 'olu. Betueli anu sou tuala ne Alamu no xalee ne Mesopotamia.
Vimoe mulu ualasou lexe Lavani. 21 Aisaki mu'uluxe semau Liveka ne,
ia ipalaa uasi, la sou mulinga mulai noxou IAUE la sou ane opoone.
22 Opone ne la ta 'ilie tamei a mixolu no nano, la ilou i'oto'oto. La sou ane
miavuti la mitali'i aloxo 'o, “Loxovaa ane mii ano 'o muxali noxilo loxo
'o?” Xe miavuti imasaxa lexe ilavu no anu tava'u 'oto'oto noxi'a ta keakea

---

[v] **25:10** Tav 23:3-16

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

tamei ne. La sou mele mitali'i no anu linga noxie mulai noxou IAUE.
23 [w]La sou IAUE mukolinu tali'i noxie aloxo 'o,
"Ta mutu'u ovuxa'a ta mitemta tamei ane ixoxoo no nano no
oponeni ne,
ulai ili'i, la sou nini navo'one'i, ia ulai ili'i la ixolu ipita uasi,
ikalipala'a.
Vile xaviinu xe vile ne xaviinu uasi.
Ane kitu'a e uxali la ulu'e ili'i ne, ulai la anu usaxila'u anu ane
nini navo'onu tei."
24 Xe no voxo ane sou Liveka mivo'o, la mivo'one'i ta 'ilie ta vunaxa'a
ta sema ta mulu tamei. 25 Ane mulu'e tei ne, vasimolu lauolauoinu xe
laxulaxusou. La sou mimoxo'u ualasou lexe Esau. 26 Xe ane mulu'e ili'i ne
mulu'e la avolu muteteli noxou ane muuli ne tava'u ulu'u. La sou mimoxo'u
ualasou lexe Iakovo. No tauu ie ane, ane Liveka mivo'one'i ta 'ilie tamei ne
la Aisaki anu tauu iexu mulai muxali loxo mavulovexa muxatele vile (60).
27 Ta 'olu ta tamei ne mileme mipalea loxo 'o. Esau ne muxali itema vile
sou paipaa manina. Mulavu laixe misevile sou uvau mii. Ia Iakovo ne anu
itema vile sou uxoxoo se'isisi sou u'ole'ole no tualasi. 28 Aisaki umasaxau
Esau misevile xo anu u'osasou taataa e unono'u anu u'o'ou utotomu. Xe
Liveka ne ane imasaxau Iakovo misevile.
29 No voxo vile la Iakovo uxuxutuxu la'ilali se'i ne se'isisi. Xe Esau mulai
mupaipaa xe muxali, la musolixu. 30 Xe muavuti la muvikalanu vimou
Iakovo aloxo 'o, "Eni esolixo misevile, naitixo la'ilali lauoinu e naxuxutuxu
ne se'i." La sou ane ane'i mimoxo'u Esau ualasou vile lexe Edomu.[*] 31 Ioxe,
anu Iakovo muavuti la mukolinu vaikalau Esau aloxo 'o, "Lexe nini nalosilo
ualasine lexe nini laposalaxu ne, la sou eni aitixene la'ilali 'o." 32 Xe Esau
muavuti la muvikala aloxo 'o, "Anu mii vile uasi. Eni a 'alalai sou asoli.
Uala ane ne, anu mii vitanisi, umomomo sou uxalixu mii vile noxilo uasi."
33 [x]Xe Iakovo muavuti la muvikalanu vimou ne lexe, "Ia lexe nini navikala
maninasou lexe nini nemasaxa manina lexe na'italo uala ane ne une'e
noxilo." Esau muavuti la muvikala maninasou, la sou mulosou uala ne lexe
anu Iakovo anu laposalaxu. 34 Xe Iakovo muavuti la sou muitixu vimou
Esau ne, veleti ilou la'ilali se'i ane anu muxuxutuxu ne. Mu'ani mo muie
mukalu, la sou mulutu sou mulai. No anu xavutala ane Esau mumulinu
sou muxexeenu ualasou lexe anu laposalaxu mulai noxou vimou ne, anu
lamana lexe anu uala ane ne, anu mii vitanisi noxou anu Esau.

Aisaki Ilou Avimeleki

26 1 Tauu vile sou soli muxali ne Kanani la loxo ane muxali no
tauu ane Avalaamu muxoxoolu 'o, la sou Aisaki mulai noxou

---

[w] **25:23** Rom 9:12 [*] **25:30** Edomu laaxu lexe lauoinu. [x] **25:33** Eva 12:16

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Avimeleki, anu tatananu tuala noxi'a ta Pilistia no tuala tila ne Xelalu.
2 IAUE mupala'a noxou no voxo ane ne la muvikalanu aloxo 'o, "Nalu'elai
ne Aixiputo uasi, naxolu no xalee lia ane eni melo avikalaneni sou
naxolu no anu. 3 [y]Naxolu no lia xalee ane ne la eni kalumo axolu noxine
mo aalusine. Lia xalexalee ano 'o eni alosinge ngongi'a ta 'iline mo ta
xasixasine ilo'a ta 'ilu'ilusuneni ukalusi, aloxo 'o eni elemolu lamana
noxou mamine Avalaamu. 4 Eni axalixa'a ta 'ili'iline mo ta xaisxasine
ilo'a ta 'ilu'ilusuneni ixali tavu'alo loxo ta oto teitexi no loxotolo. Mo sou
a'italonu lia xalexalee no anu lia lololinu ano 'o noxi'a. Xe ulai ili'i, la eni
aalusi'a ta mitema no xalexalee tuatuala ukalusi no anu vote'i vilesisi.
Vote'i ane ne, nini ta xasixasine ilo'a ta 'ilusulusuneni, 5 xo Avalaamu
anu mulomuxo mo mumulinu masaxa noxilo mo vaivaikala noxilo laixe
mukalusi. Tava'u aloxo ne, la sou ane eni a'oxonu 'ilixo laixesi ulai
noxine." 6 Aisaki mulomusou vaivaikala lamana noxou IAUE mukalu, la
sou anu muxolu ane ne Xelalu.

7 [z]Xe no voxo ane ta mitema sou tuala tila ne Xelalu mitali'isou sie
semau Liveka ne, la anu muvikalane'i lexe, Liveka ne, anu semau uasi,
vimou ane. Muxavutala lexe utalumeie'i ilou aloxo ne xo loxo io anu
upala'alixe lexe anu semau ane, la ane'i ivau. Xo ane Liveka ne iei lailaixe
misevile.

8 Aisaki muxoxoolu no xalee tuala ane ne maxuveeni misevile, xe no
voxo vile la Avimeleki tatananu tuala noxi'a ta Pilistia mutulu no aitenga
sou atume no taasou la iou mulaiiou Aisaki mine usa'asa'avunoxe Liveka.
9 Avimeleki mumaisou Aisaki aloxo ne mukalu, la mu'avalou mulai noxou
la muvikalanu aloxo 'o, "Aisaki, vaimomo 'o eni elavu, sema e ngongou
ngaxoxoolu ne, nini semameni ane, ia loxovaa la nini nevikala lexe nini
vivine sema ane?" Xe Aisaki muavuti la mukolinu tali'i noxou Avimeleki
aloxo 'o, "Eni xavutalaxeni mu'ume xo loxo 'o io maasi xe eni apala'alixe
lexe ane semaxe ane, la ta mitema ine'e ivelo asoli io sou ine'e ino'e la
ilai i'uluxe."

10 Xe Avimeleki muavuti, la muvikalanu aloxo 'o la, "Nini nesusu
toxoxa'a. Lexe itema vile noxixe 'o ilee semameni miai, la anu susu ane
vaikalasou utelo noxixe. Ia ano 'o ne uasi, anu susu ane muxali no nano
'o ne, vaikalasou utelo ane noxinesi." 11 Xe ili'i la sou anu Avimeleki ne
molu muavuti sou muvikala pekia'u sou mupeletotosi'a ta mitema noxou
mukalusi. Muvikalane'i aloxo 'o, "Lexe itema vile u'oxo susu vile noxou
itema ano 'o ilee semau, la tava'u itema ane ne mo usoli."

12 Aisaki muxoxoo ne xe ili'i la sou muxaxai sou mutounu la'ilali se'i
mulu'e no lia no xai ane anu muxaisou ne. No tauu ie ane ne, la'ilali
no xai ane ne, temanu piena misevile, xo IAUE mualusou anu Aisaki.

---

[y] **26:3-4** Tav 22:16-18 [z] **26:7** Tav 12:13; 20:2

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

13 Aisaki muxali loxo itema tila vile maninasou lavuluti tavu'alo mo
lavulutiu mu'oki'oki tani manina. 14 Anu itema vile toxoxa'a manina. Ta
sipsipou ilo'a ta kau mo ta mitemau sou ixaxaixu ne tavu'alo misevile,
la sou ta Pilistia opone'i masuau. 15 Xe miavuti la lexa taxataxasou e ta
mitema sou xaixai noxou momu Avalaamu mi'asou mine anu Avalaamu
uxoxoolu ne, misovosovolou mukalusi no anu lialia.
16 Xe Avimeleki muavuti la muvikalanu Aisaki aloxo 'o, “Eni
emasaxa lexe nini naxoo no lia 'o la uasi. Naxexesou tualasixe 'o
mo nalai naxoo va'axu, xo nexi tamomomo noxine la uasi. Nini
xavineni misevile.” 17 Aisaki mulomu aloxo ne mukalu, la mulutu
sou mulai. Mulai xoo la mu'ilii tualasou alavua no vanunu ne Xelalu
ne sou mutulusou taasou ane. 18 Tatei la Avalaamu muxoxoolu ane,
mo mu'asou lexa iou sou miie no anu, ia ili'i no anu soli noxou la ta
Pilistia misovolou lexa taxataxasou ne mukalusi. Ia Aisaki mulutu xe
mulai muxolu ane, la anu mu'asou lexa taxataxasou ne la. Mu'asou
mukalu la mumoxo'u ualaualasi'a aloxo momu mumoxo'u no anu tei.
19 Alaxu vile la ta mitema sou xaixai noxou Aisaki mi'asou lexa
iou vile no vanunu e ane'i milai mixolu no anu ne. 20 Xe ta mitema
sou isaxisaxila'a ta kau ne Xelalu ne miavuti la ilo'a ta mitema sou
isaxisaxila'a ta kau noxou Aisaki mi'otosou lexa iou ane ne. Ta mitema
sou isaxisaxila'a ta kau ne Xelalu miavuti la mivikala lexe, “Lexa iou
ane ne, nexi na'anexi.” Xe ili'i la sou Aisaki mumoxo'u lexa iou ane ne
lexe, “'Otosou”. 21 Ioxe, ta mitema sou xaixai noxou Aisaki miavuti la
mi'asou xa'a lexa iou vile la. Xe ili'i la 'oto'oto muxali no anu la. La sou
Aisaki mumoxo'u lexa iou ane ne lexe, “Ulua”. 22 Xe Aisaki muavuti la
musukusou xalee lia ane ta mitema sou xaixai noxou mi'asou lexa iou
no anu ne, ia musuku mulai no xalee vile sou mu'asou lexa iou vile
alavua la. Xe mumalei la ta mitema i'otosou uasi, la mumoxo'u lexa iou
ane ne lexe, “Xoluxolu laixesi”, xo anu muvikala aloxo 'o, “Vaimomo
'o IAUE mulosinge tuala laixe sou taxolu laixesi no anu, mo ulai ili'i la
nenge mimii tavu'alo ne anu molu ulosinge no anu xoluxolu noxinge no
anu lia xalee ano 'o.”
23 Xe ili'i la anu Aisaki mutelai ne Beru-seva. 24 Xe no 'olovoxo la
IAUE mupala'a noxou la muvikalanu aloxo 'o, “Eni Lataua noxou
mamine Avalaamu. Na'ume mamu, xo eni axoo noxine, mo aalusine
mo sou ta 'ili'iline mo ta xasixasine ilo'a ta 'ilu'ilusuneni ixali
tavu'alo xo eni emasaxau itema sou xaixai noxilo Avalaamu misevile.”
25 Aisaki muavuti la muvalovalo no anu lavo'o sou mutauuxu navu sou
mu'elaxa'a ta sipsip sou mulinga no anu IAUE ualasou noxou IAUE. Xe
muavuti la mu'ilii tuala sou mutulusou taasou no xalee lia ane ne. Xe ta
mitema sou xaixai noxou miavuti la mi'asou lexa iou vile kalumo a no
xalee lia ane ne.

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

26 [a]No voxo vile la Avimeleki molu no tuala ne Xelalu sou mulai
mumaisou Aisaki, la eiae Ausate e anu itema vile sou ulolosou Avimeleki
xavuxavutala mo Pikolu anu itema vile toxoxa'a sou uuli noxi'a ta mitema
sou 'oto'oto noxou Avimeleki ne ilou mimulinu sou milai noxou Aisaki.
27 Ilo'a mimuamua'i xe milai mixali noxou Aisaki la mutali'isi'a aloxo 'o,
"Tatei la ngelavixo la ngekusailo la exexeesou liangenge, ia loxovaa la
ngingi ane a ngane'e ngaxali noxilo 'o la?" 28 Xe ane'i tatalu ne miavuti la
mikolinu tali'iiou aloxo 'o, "Vaimomo 'o nexi telavu lexe IAUE anu a uxoo
noxine. La sou nexi temasaxa lexe nenge nenge'a tasakii xavutala vile no
nixi noxinge nenge'a. 29 Xavutala ane nenge nenge'a tasakiinu 'o aloxo
'o, Mamu nini na'oxo masua une'e noxixe xo nexi ta'oxo masua noxinge
uasi. Nexi te'oxo laixesi mulai noxingesi. Mo no voxo ane nini ne'umesou
lianexe, la nexi iexi muvaxainesi mole nelai opoone lelemesousi, ia
la'iaxene uasi. La sou nexi temaisou lexe IAUE musu'ulineni laixe
misevile."
30 Xe Aisaki muavuti la mu'oxoxa'a la'ilali toxoxa'a sou mi'ou xe miie.
31 Ilo'a miai xe mi'emo la ilo'a mixalixu masaxa vile toxoxa'a lexe usoko
ane vaimomo mo ulai utalo ili'i ne ane'i ilo'a xoluxoluxa'a vilesisi.
Misakii xavutala ane ne mukalu, la Aisaki musaxane'i sou milai, ia
opone'i muai se'isisi.
32 No anu voxo ane nesi la ta mitema sou xaixai noxou anu Aisaki ne
mine'e mixali noxou la mivikalanu aloxo 'o, "Nexi te'asou lexa iou vile la
lexa muxali mutelo no anu." 33 Xe Aisaki muavuti la mumoxo'u lexa iou
ane ne lexe, "Seva (tavu'alo)". La sou musoko no voxo ane ne mole mune'e
vaimomo 'o ne, ane'i mimoxo'u tuala ane ne lexe Beru-seva.
34 Ioxe, Esau tauu iexu mulai muxali loxo itemaxu tamei (40), la
mu'uluxe eiae Iudi, Beri 'olu sema. Beri anu itemasie Keti. Xe muavuti
la mu'uluxe Basemati, eiae Eloni 'olu. Eloni kalumo anu itemasie Keti.
35 Aisaki ilee Liveka ixoxolu xe ie'i uvavaxai'a ta sema tamei ne la, tane'i
navuxui'a misevile.

Aisaki Mualusou Iakovo

27 1 Aisaki mumaulixu tauu ie piena misevile mole anu aululu
manina. Iou ne isivoxo mole umamalei la ua. No voxo vile, la
anu mu'avalou 'olu laposalaxu Esau mune'e noxou la muvikalanu aloxo
'o, "Esau, 'alixeni. Nini 'ava?" La Esau mukolinu la muvikala lexe, "O! Eni
a axoxoolu 'o." 2 Xe momu muavuti la muvikala aloxo 'o, "'Alixeni, eni a
amitema tila mukalu, mole eni alavusou voxo ane sou eni asoli no anu
uasi. 3 La sou eni emasaxaine lexe nano'u pasikomeni ilou tavimeni mo
nalai napaipaa mo navau xenixo miposi. 4 Xe naxali la naxutulala'u ukalu

---

[a] **26:26** Tav 21:22

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

la naxutuxu xenixo la'ilali tu'axu lailaixe loxo nexutuxu e'ou. La'ilalixo
ne uxutu ukalu la nano'u une'e noxilo. Eni a'ou ukalu xe ili'i la sou eni
aalusine kaluxusou ka sou eni asoli."
5 No voxo ane Aisaki upepela'u 'olu Esau aloxo ne la Liveka a ilolomu.
Xe Esau mulutu la mulai mupaipaa. 6 Xe ane Liveka milomu aloxo ne xe
milutu la milai mivikalanu 'ilie Iakovo aloxo 'o, "'Alixeni, nalomu. Alalae
se 'o elomusou mamine upepela'u 'olu Esau aloxo 'o, 7 'Nalai napaipaa
mo navau xenixo miposi mo naxutuxu xenixo la'ilali tu'axu lailaixe loxo
nexutuxu e'ou. Xe a'ou ukalu la sou eni aalusine kaluxu no talaxu IAUE
ka sou eni asoli.' 8 'Alixeni, nalomu noxilo. Mii ma'ia ane avikalanenixu
lexe na'oxo alalae 'o, la namulinu vaikalaxenisi mo na'oxonu. 9 Nalai no
kalesi'a ta mee 'ole mo nano'a tamei ta lailaixe ane uao ileleme utetelo
o mo ine'e axaumusi'a, xe axutuxuxou mamine la'ilalixu e umasaxau
utotomu, 10 la sou nano'u ilou ulai noxou sou u'ou, la sou anu ualusine xe
ili'i la sou anu usoli."
11 Ia Iakovo soxu ne muavuti la muvikalane nenu aloxo 'o, "Atie, nini
nelavu lexe Esau ne anu vasimolu laxulaxusou, ia eni 'o ne, vasimelo
muvelisi. 12 Loxo 'o io anu uvava'ou vasimelo xe ukasilo, la anu ulavusi
lexe enisi ane a'oxo loloxu ne, la u'oxo masualeli io ualusilo ua."
13 Xe nenu miavuti la mikolinu vaikala aloxo 'o, "Mii masua ma'ia ne
une'e utelo ane noxilo eni anenine 'o, ia nalaisi mo na'oxo mii e elemolu
noxine."
14 Anu mulomuxu vaikalaie nenusi mole mulai muno'a ta mee loxo
nenu mimasaxai'a la mune'ene'i noxie sou mi'oxo xou momu la'ilali
tu'axu lailaixe loxo anu mumasaxau. 15 Liveka mixutuxu la'ilali ne
mukalu, la milai mino'u Esau tokolomou lailaixe e muai no taasi'a ne sou
mitoxu'u 'ilie Iakovo no anu. 16 Xe mino'u mee sosou, ia laxulaxusou ka
misakisakii muvaxa no avolu xe no xolanu xo tokolomou vimou e mutaa
ne, utaluxu xolanu uasi. 17 Xe miavuti la misulu veleti muvaxa noxou sou
muno'u ilou la'ilali tu'axu lailaixe mulai noxou momu.
18 Mumuamua'i xe mulai muxali noxou momu la muvikala aloxo 'o,
"Mamilo o!" "Ma'ia?" Momu mutali'i mulivu mulai noxou aloxo ne. Xe
momu muavuti la muvikala aloxo 'o, "Ngingi ta 'ali'alixe ne tamei, ia
'ena'ei noxinge ngongou ane une'e u'avalilo 'o?" 19 Xe anu Iakovo muavuti
la mukolinu momu aloxo 'o, "Eni Esau, 'iline laposalaxu. Natulu mo
natalupexa mo na'ou la'ilalixene eno'u mune'e noxine 'o. Xe ukalu la sou
naalusilo."
20 Xe Aisaki muavuti la mutali'isou, "'Alixeni, nepalea loxovaa?" Iakovo
mukolinu la muvikalanu momu lexe, "Lataua IAUE noxine musu'ulileli la
sou eni exalisou palea." 21 Xe Aisaki muavuti la muvikala lexe, "'Alixeni,
nasuku une'e 'alai mo sou eni akasine mo axamulinu vasimene. Loxovaa
nini Esau manina?" 22 Iakovo muavuti la musuku mulai 'alai noxou momu

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

sou mukasou sou muxamulinu vasimolu. Xe muavuti la muvikalanu
'olu aloxo 'o, “Xolineni loxo Iakovo xolinu, ia avone maumautunu 'o
examulinu la laxulaxusou loxo noxou Esau.” 23 Muvikala aloxo ne, ia
utongonu uasi xo vasimolu ne laxulaxusou loxo Esau. Xe muavuti, la lexe
ualusou la ua, 24 muavuti la mutali'isou la, “Loxovaa, nini Esau manina?”
La anu mukolinu lexe, “Ani, eni manina.”
25 Xe Aisaki muavuti la muvikalanu 'olu aloxo 'o, “Ioxe, nano'u la'ilali
se'i e nexutuxu ne une'e mo a'ou. Xe ukalu la sou aalusine.” Iakovo
muavuti la muno'u la'ilali ne mulai noxou momu sou mu'ou. Muno'u xou
uaini lumamo sou muiemolu kalumo. 26 Xe ili'i la sou Aisaki muvikalanu
'olu aloxo 'o, “'Alixeni, nasuku une'e 'alai noxilo mo na'aulaxo mo
natimunu xaleleli.” 27 [b]Iakovo muavuti la musuku mulai 'alai manina
noxou momu pa'umolu sou mu'aulaxu xe mutimunu momu xalenu, la
momu mutuma'u tokolomou la tuma'u lailaixe misevile, la sou mualusou.
Muvikala aloxo 'o,

“'Alixeni tokolomou ilou vasimolu 'o tumatuma'u lailaixe
loxo xai vile IAUE mualusou.
28 Laixe Lataua molu ulosine ta oto kui'a sou usilisou liaxene
mo sou liaxene ne utuxu piena la la'ilalixene uleme laixe.
Anu molusi uitixene la'ilali ilou uaini piena.
29 [c]Ta mitema no xalexalee tuatuala ukalusi ne ixali loxo
ta mitema sou xaixai noxinesi.
Mo ta mitema sou xalexalee tuatuala ne'eine'ei ne ixolu no lia no
laaxenesi.
Ta viivine ne ixolu no laaxenesi. Nini menesi nasaxila'a.
Ane'i kisi'a ane nini. Mo nenine ta xasixasie ilo'a ta 'ilusulusune
ane'i kalumo ne aloxo ne.
Ulai xe ta mitema imasaxa lexe ilingau Lataua sou
ulosine tu'umaxu sou u'oxo masuaneni,
la anu mii ane ne ulivui'a la.
Xe ane'i ane imasaxa lexe Lataua u'oxo laixe noxinesi mo ualusine,
la anu Lataua kalumo u'oxo laixe noxi'asi mo ualusi'a kalumo.”

30 Xe Aisaki mualusou Iakovo mukalu mo mulaa mulai, io ili'i se la,
la Esau e mulai mupaipaa xou momu 'ole mulivu muxali. 31 Anu kalumo
muxutuxu xou momu la'ilali tu'axu lailaixe mo anu a unene'e noxou.
Mu'unalai noxou momu la muvikalanu aloxo 'o, “Mamilo, natulu mo
natalupexa mo na'ou la'ilalixene o se'i. Eno'u mune'e sou lexe na'ou ukalu
la sou naalusilo.” 32 Xe momu muavuti la mutali'i, “Nini 'ena'ei ne?” “Ua,
eni Esau e 'iline laposalaxu o.”, anu Esau mukolinu tali'iiou momu aloxo
ne.

---

[b] **27:27-29** Eva 11:20 [c] **27:29** Tav 12:3

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

33 Xe Aisaki mulomu aloxo ne la mukuluke, la vasimolu mu'olo'olo.
Xe muavuti la mutali'i, “Ia 'ena'ei e muvau miposi mo muno'u la'ilali
mune'e eno'u 'o? Nini naxali uao ia eni e'ou la'ilali ne, mo alu kaluxusou
ane elosou ne. Alu ane ne, uxolu noxou aloxo ne xo anu na'u mukalu.”
34 Xe Esau mulomu aloxo ne la la'iaxu misevile. La sou mutaloxu iii mii e
toxoxa'a loxo 'o, sou mutama. Xe muavuti la muvikala tamatama mulai
noxou momu aloxo 'o, “Naalusilo kalumo, eni kalumo naalusilo, mamilo
soxu!” 35 Momu muavuti la muvikalanu aloxo 'o, “Vivine ane mune'e
mukalavoileli o. Mo alu lexe eni aalusine no anu ane muno'u ne.”
36 [d]Xe Esau muavuti la muvikala aloxo 'o, “Mukalavoileli alaxu vile
ka tameisou ano 'o la. Uala ane Iakovo ne, laaxu mumomomo noxou
manina. Eni 'o ne, eni laposalaxu, ia anu mune'e mukalavoileli la muno'u
uala laposalaxu ne mulai noxou. Ka une'e u'umenu alusilo 'o la. Ia
loxovaa, alu sevile la sou naalusilo no anu la uasi?” 37 Xe momu muavuti
la muvikalanu aloxo 'o, “Eni emuxaxu lexe anu uxali loxo tila noxine ne,
mo ta minuminu ne ulai ili'i la ixolu loxo ta mitema sou upalupalusi'a
noxou. Mo evikalanu lexe ulai ili'i la la'ilalixu tavu'alo misevile, mo uaini
kalumo. Ia 'alixeni, eni mii vile la sou alosine la uasi.”
38 [e]Xe Esau muavuti la mulingau momu la, “Mamilo, lexe alu noxine
vile a uxoo noxine o, la naalusilo no anu. Naalusilo kalumo.” Aliko soxu
'o mutaloxu iii sou mutama alaxu vile la noxou momu. 39 [f]Xe momu
muavuti la muvikalanu aloxo 'o,

“Ulai ili'i la liaxene ne, lia laixe uasi.
Natounu la'ilalixene la uleme laixe uasi.
Mo ta oto kui'a umomomo sou usilisou xaixene uasi.
40 [g]Visomeni uulaxuneni no anu voxo ane lexe nini na'oto sou
nakamulinuxene la'ilali.
Vivine ne anu tila noxine.
Nini naxoo no laaxu sou anu upalupalusine sou na'oxo'oxo
mixumixu.
Ia ulai ili'i la nini la'iaxene, la anu umomomo sou usaxila'ine la
ua.”

Iakovo U'ume Ulai Noxou Lavani

41 Ia Esau ne la'iaxu mo tanu masuau Iakovo misevile, xo momu
mualusou laixe, ia anu uasi. Xe muxoxoolu la xavutalau ukakamuli vote'i
sou uvau vimou. Xe muavuti la muvikala aloxo 'o, “'Ala'alai sou mamilo
asou usoli. Usoli ukalu mo ta'asixu xe ili'i la sou eni avau vivilo Iakovo
ne.”

---

[d] **27:36** Tav 25:29-34 [e] **27:38** Eva 12:17 [f] **27:39-40** Eva 11:20 [g] **27:40** Tav 36:8; 2Ta 8:20

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

42 Xe Liveka neni'a ilou milomu aloxo ne la mikalaa anaxeu 'ilie
Iakovo sou mune'e noxie. Mune'e muxali la ane mivikalanu aloxo 'o,
"Nalomu, vivine Esau la'iaxu mo umasaxa lexe uvene nasoli. 43 Nalomu
mo na'oxo aloxo eni alemolu noxine o. Nalutu ane alalae 'osi mo na'ume
ulai noxou iameni Lavani, eni vivilo, anu a uxoxoolu ne Alani. 44 Nalai
naxoo noxou ne mo lexe vivine tanu lelemesou 45 mo lexe iou si'isou mii e
ne'oxo noxou, la sou eni apalusou vile sou ulai uno'ine une'eneni. Xo eni
amasaxa lexe ngingi ta 'alixe tamei 'o mamu ngakalu no voxo vilesisi."
46 Alaxu vile la Liveka mivikalanu mulue Aisaki aloxo 'o, "Eni amamaisi'a
Esau ta semasemau tamei 'o la opoleli laixui'a uasi, mo etotosa noxi'a.
Male lexe Iakovo kalumo u'uluxe sema vile noxi'a ta Keti la, la male eni
ne asolisi."

28 1 Xe Aisaki muavuti la mu'avalou 'olu Iakovo mulai noxou sou
mualusou la muvikalanu pekia'u aloxo 'o, "Mamu na'uluxe
semasie Kanani vile. 2 Nalai ne Mesopotamia no tuala noxou xasine
mo sou na'uluxe sema vile lai ne, iameni Lavani 'olu. 3 Lataua anu
xaviinu misevile, molu uxolu noxine mo molu ualusou taula'ixene mo
molu ulosine ta 'iline tavu'alo mo sou ulai ili'i la ta mitema tavu'alo no
xalexalee tuautala ne'eine'ei ne mami'a ane nini. 4 [h] Anu molusi ualusinge
ngongi'a ta 'ili'iline mo ta xasixasine ilo'a ta 'ilu'ilusuneni aloxo anu
mualusou Avalaamu. La sou ulai ili'i la nini natatananu lia ane nini
nexoo no anu 'o. Lia ano 'o Lataua mu'italonu noxou Avalaamu." 5 Aisaki
muvikalanu 'olu Iakovo aloxo ne mukalu la mupalusou sou mulai ne
Mesopotamia noxou Lavani. Lavani momu ane Betueli. Anu itemasie
Alamu. 'Olu sema ane Liveka, eiae Iakovo ilou Esau neni'a.
6 No voxo ane Esau mulomu lexe momu Aisaki mualusou vimou Iakovo
mo mupalusou mulai ne Mesopotamia sou ulai u'uluxe sema vile lai ne,
la anu mulavu kalumo lexe no voxo ane anu Aisaki mulingau Lataua
sou uxoo noxou Iakovo, la anu mupela'u lexe mamu ulai ili'i la u'uluxe
sema vile ne Kanani. 7 La mulavu kalumo lexe vimou Iakovo mulomuxu
vaikala noxi'a momu ilee nenu la sou ane anu mulai ne Mesopotamia ne.
8 Tava'u aloxo ne la sou anu Esau mulavu lexe momu Aisaki umasaxai'a
ta semasie Kanani uasi. 9 Ioxe, anu soxu muavuti la mulutu mulai noxou
Isimaeli e Avalaamu 'olu ilo'a ta 'olu. Mulai muxolu ane la sou mu'uluxe
sema vile la. Ualasie lexe Makaleti, Isimaeli 'olu. Vimoe mulu ualasou
lexe Nevaiote.

Iakovo Muaipiepiena ne Veteli

10 Iakovo mulutu ne Beru-seva sou mulai ne Alani, 11 la mumuamua'i
xoo mole anu asou 'olo'olovoxo. Mumuamua'i mulai xe aso mulolo,

---

[h] **28:4** Tav 17:4-8

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

la muxali no lia xalee vile, la mutalupexa sou muai ane. Muavuti la
muno'u lavo'o vile sou mutixalaxu. 12 [i]No 'olovoxo, la muaipiepiena
lexe mumaisou teetelo vile mutulu no lia la mulai muxali avile teitexi
no loxotolo, mo ta angelo noxou Lataua ilulu'e itetelo no anu. 13 [j]Xe iou
muvaxa la mumaisou Lataua mune'e mutulu no pa'umolu. Xe muavuti
la muvikala aloxo 'o, "Eni IAUE, Lataua noxou Avalaamu ilou Aisaki.
Ulai ili'i la eni alosinge ngongi'a ta 'ili'iline mo ta xasixasine ilo'a
ta 'ilu'ilusuneni lia ane nini naai no latanu 'o. 14 [k]Ta 'ili'iline ilo'a ta
xaisxasine mo ta 'ilu'ilusuneni ne itiitisi'a uxali tavu'alo loxo lialia no lia
'o. Xe ulai ili'i, la sou ane'i isukusukunu pilipilixasou lialiaxa'a 'o ulai
umomoxu atume iou tami'a o sou ilai ixolu no anu. Eni aalusi'a ta mitema
no xalexalee tuatuala ukalusi no anu vote'i vilesisi. Vote'i ane ne, nini
ta 'ili'iline mo ta xasixasine ilo'a ta 'ilu'ilusuneni. 15 Mo nalomu la, eni
axolu noxine mo asaxila'ine no anu muamua'ixene no xalexalee tuatuala
ane nini nalai no anu. Xe ili'i, la alivulixene une'e no lia 'o. Umomomo
sou eni a'umesine uasi, axoo noxine mo sou mimii e eni elemolu lexe eni
a'oxo noxine ne uxali maninasou."

16 Aliku 'o mukuluke xe mutulu la mutalupexa xe tanu tema, la sou
muvikala aloxo 'o, "Manina, IAUE a uxoo no lia xalee se ane eni eai mo
ane axoxoo no anu 'o, ia eni alavusou uasi." 17 Mumama'u misevile, la
sou muavuti la muvikala aloxo 'o, "Eni emama'u misevile xo tuala ano 'o,
iou vilemo. Anu Lataua taasou ano 'o, mo aitengasou ane mukisi mulai
teitexi no opo loxotolo e emaisou 'o."

18 Muai ne xe mutulu no kakau no sivo, la muno'u lavo'o e
mutixalaxu no 'olovoxo sou mulaanu mulu'elai no lia, loxo atola sou
sosovo. Mutulusou mukalu la munixi'u ovu vile lexaxu no latanu sou
musosovosou tani ano 'o lexe Lataua na'u. 19 Xe ili'i, la sou mumoxo'u
lia xalee ane lavo'o kisou mutulu no anu ne lexe Veteli. Tei la ilemolu
tuala xalee ane ne lexe Lusu. 20 Xe Iakovo muavuti la mupala'alixu
tanu mulai noxou Lataua, la muvikala aloxo 'o, "Lexe nini naxoo noxilo
mo nasaxila'ilo no anu muamua'i noxilo ano 'o, mo naitixo la'ilali ilou
tokolomo 21 mo lexe eni alivu mo alai axali noxou mamilo taasou, la
sou nini Lataua noxilo manina. 22 Lavo'o kisou e e'asixu ne, anu sosovo
lexe nini taasine ane. Xe ulai ili'i la mimii ma'ima'i ane nini nalosilo mo
naitixo ne, eni akalipala'anu la nini na'a nini pa'usou sevile loxo vile no
anu mavulovexa ane eni alosine ulivu ulai noxine."

Iakovo Muxali Noxou Iau Lavani

29 1 Iakovo muvikala aloxo ne sou mupala'alixu tanu mulai noxou
Lataua mukalu, la sou anu muavuti sou musokou muamua'i

---

[i] **28:12** Ioa 1:51 [j] **28:13** Tav 13:14-15 [k] **28:14** Tav 12:3; 22:18

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

noxou sou ulai. Mumuamua'i ne, la mulalai aloxo no xalee lia ane aso
uxaxali utetelo no anu. 2 Mumuamua'i mulalaisi xe musu'a iou loxo 'osi la
mumaisi'a ta sipsip la'oluxa'a tatalu ane misu'a la'oluxa'a miai mixaliliiou
iou lexa vile. Ta sipsip ne, mine'ene'i sou iiene'i ane, ia mine'ene'i la
iiene'i palea uasi xo lavo'o toxoxa'a te ipipalopalo'u sou uxexesou taxa e
lexa uxaxali utelo no anu ne uao. 3 Ta mitema sou isaxisaxila'a kalumo
a ixoxoomaie'i. No voxo ane sou ta mitema sou isaxisaxila'a ta sipsipi'a
ine'e sou iiene'i, la ane'i ipipalo'u lavo'o to ne uxexesou lexa iou sou ta
sipsipi'a iie. Xe ukalu la sou ane'i ipipalo'u ulivu no tanixu la. 4 Iakovo
mumuamua'i musuku mulai 'alai manina noxi'a sou mutali'isi'a aloxo
'o, "Ta vivilo, ngingi sou tuala ne'ei?" Ane'i mikolinu la mivikala lexe,
"Nexi sou tuala ne Alani." 5 Xe anu muxiu vaxa la mutali'isi'a la, "Ia
ngingi ngelavusou itema e ualasou lexe Lavani o? Eiae Naola 'olu." "Ani,
nexi telavusou." Ane'i mikolinu aloxo ne. 6 Xe muavuti la mutali'isi'a la
aloxo 'o, "Ia loxovaa, anu laixenusi?" "Ani, anu laixenusi. Namalei, 'olu
sema Lakeli ane inene'ene'i ta sipsip noxou 'ole." Ane'i mikolinu aloxo
ne la. 7 Xe anu muavuti la muvikalane'i aloxo 'o, "Aso a uao teitexi 'o mo
umomomo sou ngingi ngalivulixa'a ta sipsip ilai no nano no taasi'a palea
uasi, ia nganavaa e ngaiene'i palea mo sou ukalu la ngalailixa'a sou i'ani
ia'eia'e ua o?" 8 Xe ane'i miavuti la mivikalanu lamana aloxo 'o, "Nexi
talavusou ta'oxo loxo ne uasi. Nexi taxoomaie'i ta menexixe mo lexe ane'i
ixalixa'a ta sipsipi'a no lexa iou 'o ukalusi, la sou nexi tapipalo'u lavo'o
uxexesou lexa 'o taxanu, la sou ta sipsipmexi 'o ne, ilu'e sou iie alaxu
vilesisi."

9 Anu Iakovo ilo'a ane'i ane miuli mine'e no lexa iou ne, ivivikala ia
Lakeli ane mipasipaa mo mine'e mixalixa'a mamie ta na'u ta sipsip no
lexa iou ne. Xo ane ilavusou isaxisaxila'a ta sipsip noxou mamie. 10 Xe
aliku 'o iou muvaxa loxo 'o la iau 'olu ane mine'ene'i ta sipsipou 'o, xe
muavuti la molu mulai sou mupipalo'u lavo'o muxexesou lexa iou sou
muiene'i. 11 Xe muavuti la mutimunu xalene tei 'o sou muvikala "aso
laixe" mulai noxie mo mutaloxu tama xo anu mu'osasie. 12 Xe ili'i la sou
muvikalane lamana, "Eni vivilo tavuna ane nini 'o, iaxe ane mamine
Lavani ne, xo mamine vimou sema e ualasie lexe Liveka, ane eni atie." Xe
sema 'o miavuti no lia 'o la ane miiave milai noxou mamie sou mia'alou.
13 Lavani mulomu lexe iau ane mune'e muxali 'o xe, muavuti la muiave
mulai mualaxu sou mu'osasou. Muavuti vaxa la mu'aulaxu ka mutimunu
xale. Xe mukasi vaxa no avolu la muno'u mu'unalailixu no taasou.
Xe ili'i, la sou anu muvikalanu iau lamana noxi'a momu ilee nenu mo
vimou, xe mua'alouxu mimii ane muxali noxou no anu muamua'i noxou.
14 Xe Lavani mulomu noxou iau aloxo ne xe mukalu, la muvikala aloxo
'o, "Manina musuku, nini ne noxilo manina. Nenge nengei ienge lavo'o
vilesisi." La sou Iakovo muxoo noxou iau ne, so'io vile.

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Iakovo Mu'uluxa'a Lea Ilee Lakeli

15 Xe no voxo vile, la Lavani muvikalanu Iakovo, “Nini naxoxoo noxilo
'o sou nasu'usu'ulilelixu mixomixo vitanisi loxo 'o uasi. Loxo 'o io nini
xavutalameni uexe lexe, eni alotoneni uasi o xo, nini noxilosi. Uasi, eni
emasaxa lexe alotonenixu xaixai e nini nasu'usu'ulilelixu 'o. Nemasaxa
lexe alotoneni no anu ta'ei?” 16 No tauu ie ane Iakovo mulai muxoo noxou
iau ne la iau ta 'olu ta sema tamei ne, ane'i ta vuanga. Ane laposalaxu ne,
ualasie lexe Lea, xe ane no talie Lea ne ualasie lexe Lakeli. 17 Lea ne, iei
laixe malaxo uasi, ia Lakeli nesi, iei laixe misevile. 18 Xe Iakovo muavuti
la mukolinu tali'i noxou iau Lavani aloxo 'o, “Eni emasaxa lexe axoo
noxine 'o tauu ie muxatele tamei mo axaxaixene, lexe nini nemasaxa lexe
eni a'uluxe Lakeli.” 19 Iau Lavani muavuti la muvikalanu aloxo 'o, “Anu
mii vile uasi, eni a'italone noxine sou na'uluxe, xo 'ena'ei ane uxoxoo
noxilo 'o sou uxaxaixo la sou eni a'italone noxou sou u'uluxe?” 20 Anu
muxolu xe muxaxaixu iau tauu ie muxatele tamei sou u'uluxe Lakeli ne.
Tanu mu'oxoxe la tauu ie muxatele tamei ne loxo, voxo moso tatalusi no
xavutalau.
21 Muxolu sou muxaxaixu iau ne, xe tauu ie muxatele tamei mulai
mukalu, xe mulutu la mulai muxali noxou iau, la muvikala aloxo 'o,
“Nano'e 'iline ine'e mo a'uluxe, xo tauu ie eni elemolu lexe eni axoo sou
axaxaixene no anu ane mukalu ne.” 22 Xe Lavani muavuti la mu'oxonu
la'ilali sou iau ilee 'olu Lakeli taula'ixa'a. Mukala anaxu mulai noxi'a ta
mitema no nano no tuala ne, sou mine'e no anu la'ilali ane ne mukalusi.
23 Xe no 'olovoxo la Lavani uno'e Lakeli ilai noxou iau loxo mulemolu tei
'ole ua, mukasivaxa noxie vimoe tila Lea mole mulailixe noxou sou ilou
miai no 'olovoxo ne. 24 Lavani muno'e sema vile noxi'a ta sema e ixoxoo
noxou sou upalupalusi'a sou i'oxo'oxo mixumixu ne sou ie 'olu Lea. Sema
ne ualasie lexe Silipa. 25 Miai xe mitulu no kakalu xe, Iakovo iou muvaxa
loxo 'o, la ano 'o Lea mo ane ilou miai 'o. Xe aliku 'o muavuti la mulai
muxali noxou iau la muvikalanu aloxo 'o, “Loxovaa ane nini ne'oxo 'ilixo
ano 'o mune'e noxilo loxo 'o? Eni exaxaixene 'o sou lexe eni ano'e Lakeli,
ia loxovaa la, nini ne'oxo loloxo loxo 'o?” 26 Xe iau muavuti la muvikalanu
lamana aloxo 'o, “Lai noxixe 'o, nexi talavusou tavaitaula'ine'i ta 'ilixe ta
sema ane mipaa no tali'a ta laposalaxu tei uasi. Ta laposalaxu ane nexi
tavaitaula'ine'i tei. 27 Ia naxolu 'o mo voxo sou taula'i ano ulai usivita no
anu voxo muxatele tameisou 'o ka sou eni ano'e Lakeli ilai noxine, lexe
nini namasaxa lexe naxolu tauu ie muxatele tamei la sou naxaxaixo. Xo
eni masaxa noxilo aloxo ne.”
28 Xe Iakovo muavuti la muvikalanu iau lexe, “Anu mii vile uasi.”
Xe voxo sou taula'i ane mi'oxo tei 'ole mulai musivita, la sou Lavani
muno'e 'olu Lakeli sou mulailixe noxou iau Iakovo sou mu'uluxe. 29 Ka

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

muno'e Vila mulailixe noxie 'olu Lakeli ne sou ipalupalusie sou i'oxo'oxo
mixemixe. 30 Iakovo muno'e Lakeli kalumo sou milai ilou miai. Anu
mumasaxaie Lakeli misevile noxie Lea. Xe muavuti la mumulinu masaxa
noxou iau sou muxolu tauu ie muxatele tamei la sou muxaxaixu.

Iakovo ta 'Olu

31 Iakovo ilo'a ta semasemau tamei ne ixoxoolu, la anu ulai ilee Lea
ixoxoo malamalaxo uasi, ia Lakelisi ane ilou itautinane'i misevile. Xe
IAUE mumalei la mumaisou aloxo ne, la tanuxe Lea la sou musu'uline
la ane opoone. Ia Lakeli ne uasi. 32 Ilo'a mixoxoo xe ili'i la sou Lea
mivo'o 'ilie vile mulu. Xe miavuti la mivikala aloxo 'o, “IAUE mulavusou
tu'umaxu ane muxoo noxilo. Anu manina lexe muluxeni umasaxailo
manina.” La sou mimoxo'u ualasou lexe Luven. 33 Xe ili'i la, la Lea opoone
la mivo'onu 'ilie mulu vile la. Xe miavuti la mivikala aloxo 'o, “IAUE
muitixeni keakea mulu 'o xo anu mulavusou lexe Iakovo ne umasaxailo
malaxo uasi.” La sou mimoxo'u ualasou lexe Simeoni. 34 Xe ili'i la, ane
opoone la. La mivo'onu 'ilie vile mulu la. Xe miavuti la mivikala aloxo
'o la, “Vaimomo 'o eni elavu lexe eni muluxeni maasi la anu masaxa
noxou utila une'e noxilo mo unene'e noxilo sou noxi'a ilo'a ta 'olu taxoo
tapita utotomu, xo eni ane evo'one'i ta 'olu tatalu ta mulu 'o.” La sou 'ilie
ane ne, ane mimoxo'u ualasou lexe Levi. 35 Xe ili'i la, ane opoone la. La
mivo'onu 'ilie vile mulu la. Xe miavuti la mivikala aloxo 'o, “Vaimomo
'o eni a'iti IAUE ualasou sou molomolo ano 'o la.” La sou ane mimoxo'u
ualasou lexe Iuda. Io, ili'i la ane ivo'o la ua.

30 1 Leasi ane ipapalaa loxo ne, ia Lakeli uasi, la opoone masuaie
vimoe Lea ne misevile. La sou milutu milai noxou Iakovo la
mivikalanu aloxo 'o, “Eni emasaxa lexe apalaa ta 'alixe kalumo. Xe uasi,
la eni emasaxa lexe asolisi.” 2 Xe mulue la'iaxu la muvikala toxoxa'a noxie
aloxo 'o, “Nalavusou lexe Lataua molusi ane mumasikalaneni uasi? Eni
Lataua sou axalixu keakea no oponeni uasi. Anu molusi mumomomo
sou u'oxonu ane ne.” 3 Xe Lakeli miavuti la mivikalanu mulue aloxo 'o,
“Ioxe, nano'e Vila, sema sou xaixai noxilo 'o mo, ilai ngongou ngai la
sou ane ivo'onuxeni keakea. Keakea e ane ivo'onu ne, nenu ane eni 'o.”
4 Mivikalanu mulue aloxo ne, xe ili'i la sou milai mivikalane Vila lamana
no anu masaxa noxie ane, ane mipala'alixu noxou mulue ne. Xe ili'i la
sou mino'e Vila ne milai noxou Iakovo sou ilou miai loxo semau. Mulai
noxie 5 la sou opoone xe ili'i la sou mivo'onu keakea mulu noxou Iakovo.
6 Xe Lakeli miavuti la mivikala aloxo 'o, “Lataua mumaisou mo mulavu
no anu tu'umaxu ane Lea mi'oxo'oxonu mune'e noxilo la sou mulomuxu
linga noxilo la ane muitixeni keakea mulu 'o.” La sou ane mimoxo'u
ualasou lexe Den. 7 Xe ili'i la Vila opoone la, la mivo'onu keakea vile la.
8 Xe Lakeli miavuti la mivikala aloxo 'o, “Nexi noxie Lea te'oto'oto xoo

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mole, vaimomo 'o eni euli." La sou ane mimoxo'u keakea ne ualasou lexe
Napitali.
9 Lea mixoxoolu xe milavu lexe ane imomomo sou ipalaa la ua la
sou ane miavuti kalumo sou mino'e sema sou xaixai noxie ualasie lexe
Silipa sou milailixe noxou Iakovo. Silipa milai mixolu noxou Iakovo
loxo semau. 10 Ilou mixoxoolu ne, xe ane mulai noxie xe opoone, la sou
mivo'onu keakea vile mulu. 11 Xe Lea miavuti la mivikala aloxo 'o, "Voxo
laixe muxali." La sou ane mimoxo'u keakea ne ualasou lexe Xati. 12 Ilo'a
mixoxoolu xe ili'i la, la Silipa mivo'onu 'ilie tameisou mulu. 13 Xe Lea
miavuti la mi'osa misevile la mivikala aloxo 'o, "Vaimomo 'o, eni 'osa'ila
toxoxa'a manina uxoo noxilo. Ulai ili'i, la ta sema tavu'alo ivikala lexe
eni asema sou 'osa'ila." La sou mimoxo'u keakea ne ualasou lexe Aselu.
14 No tauu ie ane ne la, uiti munene'a mole Luven, Lea 'ilie laposalaxu
ne, mulai no xai, la iou mulai mutukumusou ovu vile seseenu. Ngiaxu ne
sou i'oxoxa'a ta sema mii no anu. Muavuti la mulai mu'elesou ngiangiaxu
ne sou mulailixu noxie nenu no tuala. Muno'u xe muxalixu noxie la nenu
kokope Lakeli ne mimaisou, la milai noxie vimoe Lea la mivikalane
aloxo 'o, "Loxovaa umomomo sou naitixeni se'i?" 15 Xe Lea miavuti la
mivikalane aloxo 'o, "Neno'u muluxeni mo a ulai uxoxoo noxine ne ia,
nini a nene'e 'o sou lexe nano'u 'alixe miu 'o la, ne?" Xe Lakeli miavuti
la mikolinu vimoe vaikalaie aloxo 'o, "Lexe nini nalosilo mii ne, la eni
avikala Iakovo la ngongou ngaai maasi no 'olovoxo." 16 Mixoxoo xe
'olo'olovoxo, la Lea mialaxu Iakovo. Milai xe mixalisou mine ulilivu une'e
no tuala, la mivikalanu aloxo 'o, "Maasi no 'olovoxo la nane'e sou nengei
taai, xo eni elotoneni noxie Lakeli no anu ovuxa'a ta sema ngiaxu e Luven
'alixe miu ne molu muno'u no xai." Iakovo mulomuxesi mole no 'olovoxo
la mulai noxie sou ilou miai. 17 Xe ili'i, la Lea milinga noxou Lataua la anu
tanuxe la sou ane opoone. Mixoxoo xe voxo sou ivo'o 'ilie ne muxali, la
sou mivo'onu 'ilie mulu ta'uvesou. 18 Xe miavuti la mivikala aloxo 'o, "Eni
e'italone Silipa sema sou xaixai noxilo milai noxou muluxeni la sou ane
Lataua tanuxo la mulosilo keakea soxu e lailaixe 'o." La sou mimoxo'u
ualasou lexe Isikali. 19 Isikali muxoxoo xe tila, la sou nenu ne opoone
la, la mivo'onu 'ilie mulu muxatele vile sou la. 20 Xe miavuti la mivikala
aloxo 'o, "Lataua mulosilo mii vile toxoxa'a 'o la. Iakovo vaimomo 'o ne
anu u'osa misevile mo u'iti ualasilo mo utoxoleli xo eni evo'one'i ta 'olu
muxatele vile." La sou mimoxo'u ualasou keakea ne lexe Sevulon. 21 Xe
Sevulon mulai muxali tila, la Lea opoone la. Mixoxoo xe voxo muxali sou
mivo'o, la mivo'one 'ilie sema vile. La sou mimoxo'u ualasie lexe Tina.
22 Tauu ie piena mulai mukalu, ia Lakeli ne ipalaa uasi manina. Ia
vaimomo 'o, Lataua tanuxe la sou mulomuxu linga noxie la sou molu
mululusie. Mululusie ne, la anu maxuveni la ua, ane opoone. 23 Mixoxoo
xe voxo muxali sou ivo'o no anu, la sou mivo'onu 'ilie vile mulu. Xe

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

aliku 'o miavuti la 'osa'ila misevile, la mivikala aloxo 'o, “Vaimomo 'o,
eni a'osa xo Lataua tanuxo mo molu mukalusou tu'umaxu noxilo, mole
eni umomomo sou amaela no anu mii vile la uasi. 24 Mo eni emasaxa
lexe anu molu uitixeni keakea mulu vile la.” Xe miavuti la sou mimoxo'u
keakea ane, ane mivo'onu ne lexe Iosepu.

Ta Temene Noxou Iakovo Mixali Tavu'alo

25-26 Lakeli mivo'o Iosepu mukalu, xe ili'i la momu Iakovo mulai muxali
noxou iau Lavani la muvikalanu aloxo 'o, “Eni ene'e exoo noxine 'o mo
exaxaixene piena misevile sou lailotosi'a ta sema tamei 'o mo ta 'ili'ili'a.
Mo nelavusou lexe exaxaixene laixe misevile. Ia vaimomo 'o eni emasaxa
lexe na'italonexi noxi'a ta semasemaxeni ilo'a ta 'ili'ilixe noxi'a mo talivu
uali no tualasilo.” 27 Lavani muavuti la mukolinu vaikalau iau Iakovo aloxo
'o, “Laixe no anu vaikalameni, ia loxo nalomu 'o mo eni alemolu mii 'o. Eni
exoxoo la emaisou aloxo 'o, IAUE tanuxo la musu'ulileli xo nini ane nene'e
nexoo noxilo 'o. 28 Ia navikalaleli laixe no anu mii ane nini namasaxau, la
sou eni alosine sou nini naxolu la, sou naxaxaixo.” 29 Xe Iakovo muavuti
la mukolinu aloxo 'o, “Nini nelavu no anu xaixai ane eni ene'e exolu 'o la
e'oxo'oxonu. Mo nini nelavusou kalumo lexe eni esaxila'a ta sipsipmeni
lailaixe misevile, mole ane vaimomo ane'i mixali tapiena misevile. 30 Tatei
la ta sipsipmeni ne tavu'alo uasi, ta ta'ei mososi. Ia musoko no tauu ie ane
eni ene'e exoo noxine mo mune'e mutalo vaimomo 'o ne, ta sipsipmeni
mipaa tavu'alo misevile. Xo IAUE muxolu noxilo sou musu'ulileli no anu
xaixai noxilo la sou anu musu'ulineni. Ia vaimomo 'o eni emasaxa lexe
nexi mexi mii se'i sou nexi mexe tasaxila'u va'axu mo.” 31 Xe iau muavuti
la mutali'isou aloxo 'o, “Ia mii ma'ia ane eni alosine?” Xe Iakovo muavuti
la mukolinu aloxo 'o, “Nalosilo mii vile mamu. Ia lexe na'oxo aloxo eni
alemolu 'o, eni axolu la mo alai aolene'i ta sipsipmeni mo asaxila'a. 32 Alai
maasi, la ieli uiloi'a laixe mo sou asosovosi'a laixe. Asosovosi'a ta sipsip
ta 'ili'ili'a ane ta muximuxi mo ane matomatovine'i ilo'a ta mee ane
matomatovine'i kalumo. Ane'i ane ne eni ano'a ukalusi loxo lailotosou
xaixai tapiena e eni ene'e exoo noxine la e'oxo'oxonu ane. 33 Ulai ili'i
xe nini nane'e sou nataxune'i laixe xe namaisi'a lexe eni eno'a aloxo
eleme'a noxine ne, la lexe eni evikala manina. Xe nane'e xe namaisi'a se'i
vasime'a loxo eni eleme'a noxine uasi, la lexe ane'i ane ne epakaline'i ane.”
34 “Anu laixesi. Tamulinu aloxo nelemolu ne.” Lavani mukolinu iau Iakovo
vaikalau aloxo ne. 35 Xe muavuti la no voxo ane nesi ne, mulai muno'a ta
mee ta mulu xe ta sema latala e ta kea ia matomatovine'i ilo'a ta sipsip ta
muximuxi ne sou ta 'olu misaxila'a. 36 Xe ili'i la sou mumuline'i ta 'olu sou
ilo'a milailixa'a ta meei'a ilo'a ta sipsipi'a ne. Mimuamua'ilixa'a voxo tamei
xe tatalu sou la sou mixalixa'a no xalee lia ane lexe ane'i ilailixa'a no anu
ne. Ia Iakovo muxolixa'a pa'usi'a ne sou musaxila'a.

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

37 Iakovo muxoxoolu ne, xe ili'i la sou mulai muxoxola ovu iouiou se'i
avoavolu ka muvili'isou ovu avoavo ne sou kalaxa'a keakea no nano 'ole
mupala'a, ia usuluki uasi. 38 Xe muavuti la mutavulenu ovu avoavolu ne
mulai sou mulaalaa no pa'umolu lexaxa'a ne sou lexe ane'i ine'e sou iie la
lexe ovu avoavolu ne a ututulu no talaxa'a sou imamaisou. Xe ine'e sou
iie 39 la ivavailo no pa'umolu ovu avoavolu e mulaalaa ne, la sou isulune'i
ta 'ili'a la xooxoolaxa'a aloxo ne. 40 Xe Iakovo muavuti, la muno'a ta sipsip
ilo'a ta 'ili'ili'a ane ngolangola'a sou milai mixolu va'axu, ia ta sipsip
ilo'a ta mee ane ngolangola'a mo ane ta muximuxi ta mulu ilo'a ta sema
noxou Lavani ne mixolu ne sou ane ta mulu ivavaialone'i ane ta sema.
Mu'oxo vote'i ane ne, la ta sipsip ilo'a ta mee ane misulune'i alavua ne
anu ta na'usi, ia upitane'i ilo'a ta mee ane noxou Lavani uasi. 41 Uxoxoo
xe umalei lexe ta sipsip ilo'a ta mee ane xavine'i mo ta lailaixe ialuxa'a
xe ine'e sou iie xe umalei lexe ane'i a sou ivaialo, la anu upasipaa ulai
uno'u ovuovu avoavolu 'ole sou une'e ulaa no talaxa'a sou ane'i ivavaialo
la imamaisou, 42 ia ane'i ane ta lailaixe mo xavixavine'i uasi ne, anu
iou uvaxa'iasi. La sou mulai ili'i la ta sipsip ilo'a ta mee ane ta laixe mo
xavine'i musuku ane anu ta na'u. Xe ane'i ane xavine'i uasi, ane Lavani ta
na'u. 43 Anu mu'oxo aloxo ne la sou ane, anu muxali itema vile toxoxa'a
manina. Miumiu piena misevile. Ta sipsipou ilo'a ta mee mixali tavu'alo
misevile. Ta mulu ilo'a ta sema sou upalupalusi'a sou i'oxo'oxo mixumixu
ne tavu'alo misevile, mo ta kameli ilo'a ta donki kalumo.

Iakovo Mu'ume Mulai

31 1 Ilo'a mixoxoo ne xe alaxu vile, la Iakovo mulomu lexe iau,
Lavani ta 'olu ta mulu misu'anu vaikala vile. Mivikala aloxo 'o,
"Iakovo to ne mune'e la, iu mimii uasi ia, mune'e muxolu noxinge nenge'a
maminge mole ane mutaxusou maminge miumiu mukalu 'o. Mole ane
anu muxali itema sou lavuluti vile manina." 2 Mami'a kalumo ne, iau
Iakovo umamaisou, la iou la'ila'iaxu mo uvivikalanu lailaixe loxo tei uasi,
muxiu mo loxo iou ututumasi. 3 Xe IAUE muavuti la muvikalanu Iakovo
aloxo 'o, "Naxoxoo 'o uasi, nalutu mo nalivu ulai no lialiaxa'a mamine
ilo'a ta minemineni xo eni kalumo alai axoo ane sou axoo noxine sou
asaxila'ine." 4 Xe Iakovo muavuti la mukalanu anaxui'a Lakeli ilee Lea
sou milai noxou e uxoxoolu sou usaxisaxila'a ta sipsip ilo'a ta mee no
anu. 5 Ilou milutu xe milai mixali noxou, la muvikalane'i ilou, "Emaisou
maminge ngongou, la maulixu muxiu. Tei, la nenge'a ta'osa'osasinge
ngato'o mo uvivikalanenge nenge'a ne lailaixe loxo 'o, ia vaimomo 'o ne
uasi manina, emaisou iou ne, la iou masuailosi. Ia Lataua noxou mamilo
Aisaki ane uxoxoo noxilo 'o. 6 Ngingi ngongou ngelavu lexe, eni exaxai
misevile xou maminge ngongou, 7 ia anu mukalavoileli alaxu mavulovexa
la ulotoleli uasi. Mu'oxo 'ilixo ane ne noxilo ia umomomo sou u'oxo 'ilixo

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

vile masua une'e noxilo uasi xo Lataua a uxolu noxilo. 8 Muvikalaleli
lexe ta sipsip ilo'a ta mee ane tolotolone'i ne eni ta na'axeni. Ioxe,
ane'i isulu xe tolotolone'i ukalusi, la anu uxiunu la lexe eni ta na'axeni
ane misa'esa'eutu. 9 La sou ane Lataua muno'a maminge ngongou ta
sipsipou ilo'a ta meeu la ane mune'e muitixeni 'o. 10 No tauu ane ta mee
ta mulu ane'i sou ivaialone'i ta mee ta sema, la eni eaipiepiena lexe
emaisi'a ta mee ta mulu ane tolotolone'i mo ane'i ane misa'esa'eutusi
ane mivaialone'i ta mee ta sema ne. 11 Xe angelo noxou Lataua muavuti
la mu'avalilo, 'Iakovo,' la eni ekolinu 'O! Ma'ia?' 12 La anu musolonu
vaikala la, 'Natulu mo namalei ta mee ta mulu ane tolotolone'i mo ane
ngolangola'a mo ane'i ane misa'esa'eutusi ane ivavaialone'i ane'i ane ta
sema. Eni emaisou 'ili'ilixo e Lavani mu'oxo'oxo noxine ne mukalu, la sou
ane eni e'oxo vote'i ano 'o sou usu'ulineni. 13 [1]Eni e avivikalaneni 'o, eni
Lataua e epala'a noxine ne Veteli, anu lia xalee ane nini nelaa lavo'o e
netixalaxu ka nenixiu ovu vile lexaxu no latanu sou nepala'alixu taneni
mune'e noxilo. Ia, alalae 'osi ne, nataxusou mimemimeni mo nalivu ulai
no liaxene.' " 14 Lakeli ilee Lea milolomu noxou mului'a ilou aloxo ne
mukalu, la ilou mikolinu, "Nexi umomomo sou tano'umexi mimii se'i
noxou mamixe miumiu 'o uasi. 15 Xo anu mu'oxonexi loxo nexi ta 'olu
uasi, nexi ta sema sou tuala va'axu mo a. Muno'u 'ulusixe ne ia musu'a
mukalu ne. 16 Mimii tavu'alo e Lataua muxexe noxou mamixe avolu ne,
une'e nexi noxi'a ta 'ili'ilixe mii mexi ukalusi. La sou nexi umomomo sou
tamulesine uasi. Namuli aloxo Lataua muvikalaneni ne."
17 Xe ili'i la sou anu mutelone'i ta semasemau ilo'a ta 'ili'ili'a noxi'a ta
kameli. 18 Anu mutelone'i mukalu la muolene'i ta sipsip ilo'a ta mee sou
muulaxune'i sou milai. Lavulavuluti'a e muno'u ne Mesopotamia ne,
mutavulenu kalumo sou mulailixu ne Kanani noxou Aisaki. 19 Lavani ne
ulavu uasi, xo mulai no paxa mo a uxoxotosou ta sipsip laxusi'a. Lakeli
miavuti la milai mipakaline'i ta miiu e mupuine'i sou isaxila'u taasou
sou mino'a milailixa'a. 20 Itemasie Alamu kena Lavani ne, 'ei muvikala
lamana no anu lailutu ane ne. Iakovo xavutalau lexe, ane'i ipasikisi
mo ilai. 21 Mitaxusou mi'ami'a tavu'alo ne mukalu, la mipasikisi mole
milai. Mimuamua'i xoo xe, milai la mixisa'isou lexa toxoxa'a Iupileitisi.
Mixisa'isou mukalu la sou mimuamua'i milai loxo no laxalaxa'ilu ne
Xileati.

Lavani Mumulinu Iakovo

22 Iakovo ena milai mo voxo tatalu mupolo, ia ili'i la sou ta mitema se'i
milai mivikalanu Lavani lexe Iakovo ane mupasiki mo mu'ume mulai ne.
23 Xe Lavani mulomu aloxo ne, la mutaxusi'a ta minuminu se'i sou ilo'a

---

[1] **31:13** Tav 28:18-22

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mimuline'i. Mimuline'i milalai xoo xe, voxoxa'a muxatele vile mukalu xe
muxatele tamei sou, la sou mixalisi'a no laxalaxa'ilusie Xileati. 24 Mixali
xe 'olovoxo la ilo'a miai. Lavani muai la muaipiepiena lexe Lataua
muxali noxou la muvikalanu aloxo 'o, “Nelelemulinu Iakovo mo a nene'e
nexalisou 'o, ia mamu nini navikala vile loxo 'o noxou uasi!”
25 Iakovo ena miuli la milai mixolu ane no laxalaxa'ilu ne Xileati sou
mitulusi'a tani, la sou ane Lavani ilo'a ta minuminu mine'e mixalisi'a
ne. Lavani kalumo muavuti la mutulusou tani vile ane no laxalaxa'ilu
ne, no pa'umolu Iakovo. 26 Xe ili'i, la sou Lavani mulai noxou Iakovo la
muvikalanu aloxo 'o, “Loxovaa ane nini ne'oxo loloxo la nelavene'i ta
'alixe tamei 'o ilo'a ta xasixasilo loxo ta motu ilulutu sou ilai ialivula
no tuala vile 'o? 27 Loxovaa ane nini ne'oxo loloxo mo nepasikisi ia
navikalaleli lamana ua 'o? Lexe nini navikala lamana tei noxilo la
nenge nenge'a taxolu tapita mo ta'ani sevile ka tavalivali kulumiso
mo talala'ati sou talelexe mo talelei, ka sou nexi tasaxangengi la sou
ta'italongengi ngalai. 28 Ano 'o ne ua, nini netalumeie'i ta xasixasilo
ilo'a ta neeni'asi mole ne'umene'i 'o ia, eni asaxane'i laixe mo atimu
no xalexalene'i mo aioone'i ka sou i'umesilo ilai uasi. Nexovulaulau
misevile. 29 Eni umomomo sou akalusine ane alalae 'o ia, umomomo la
uasi xo no 'olovoxo la Lataua noxou mamine mumulesilo la muvikalaleli
lexe, ‘Nene'e nexalisou Iakovo ne ia mamu nini navikala vile loxo 'o
noxou uasi!’ 30 Eni elavu lexe nini taneni mutulu pekia'u lexe na'umesilo
mo nalivu ulai no tualasine, ia loxovaa la nalutusi mo nalaisi ua ia,
nelutu la nepakaline'i ta mimii e epuine'i sou isaxila'u taasilo?” 31 Xe
Iakovo muavuti la muvikalanu iau Lavani aloxo 'o, “Ua, lexe avikalaneni
lamana ia, emama'u xo loxo io maasi xe eni avikalaneni lamana, la
nini na'apixa'a ta 'iline 'o pekia'u la na'umene'i ilivu ilai noxine. 32 Ia
avikalaneni aloxo 'o, nakamuline'i ta mimii noxine alalae 'o, xe naxalisi'a
no tivaxu vile noxixe 'o la anu ane ne usoli ane alalae 'osi. Nexi noxi'a ta
molomolo noxilo ilo'a ta neeni'a mo ta mitema sou xaixai noxilo mo, ane'i
ane ngongi'a ngene'e 'o ane, nexi noxi'a tatutulu 'o ia nini mene na'una
no taataasixe ne mo nalulusou tivativanexe ne mo namalei lexe naxalisi'a.
Lexe naxalisi'a la nalaasi'a mo nano'a, ia nexi latala 'o tatulu mo
tautiieni.” Iakovo uvivikala Lavani loxo ne ia, ulavu uasi. Mii ne, semau
Lakeli mipakali noxou mamie taasou mo a itatalumeiou ne. 33 Lavani
muavuti la mulai mu'unalai noxou Iakovo taasou tei sou mukamuli.
Mukamuli xe uasi, la musuku mulai noxie Lea no tani. Mu'unalai
mukamuli xe uxalisou mii vile uasi, la mulaa muatu. Xe muavuti la
musuku mulai no tani noxi'a Silipa ilee Vila, la uasi. Xe musuku la
mulai noxie 'olu Lakeli no tani. 34-35 Ane moosou e mipakaline'i ta miiu
mamie ane. Ane miavuti la mitaane'i mu'una no anu tixalasou ixolu no
anu kameli la ixolusou mo milai mixolusou. Mamie mune'e xe mu'una

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

no taasie, la ane mipasipaa mivikalanu lamana aloxo 'o, “Tila, na'una
mo nakamuli, ia nalavixo uasi, xo eni ekulukemelo mo umomomo sou
eni atulu sou asukusine uasi.” Mamie mu'una la ukakamuli no nano
no tivativaxe xoo mole ua, la mulaa. 36 Iakovo ne la'iaxu misevile. Xe
muavuti la muasaxau iau Lavani ne sou mutali'i xatixati vaxa noxou. “Ae!
Susu ma'ia ane eni e'oxonu la sou ane nini nelelemulileli, nene'e avone
muxaixai mimemimexi mukalu 'o? 37 Ioxe, lexe nexalisou mii vile, la
namuxaxu ulu'e no talanexe nexi latala e tatutulu 'o, mo sou ta mitema
noxilo 'o ilo'a ane'i ane noxine imaisou kalumo, la sou ane'i imomosou
vaikalasou no nixi noxinge nengei. 38 Xo nalomu, eni elai exolu noxine
tauu ie mavulovexa tamei, la ta sipsipmeni ilo'a ta meemeni ne isusulu
utotomu lailaixesi ia ixotoxoto uasi. Mo avau sipsipmeni mulu vile mo
a'ou uasi. 39 Mo no 'olovoxo ane, ta mii se'i ine'e ipakaline'i ta sipsipmeni
sou ive'a i'i'a, mo ane ive'a mo i'i'a pausi'a uai ne, eni ano'u mo ane'e
amaxa'u noxine uasi. Eni melo axiu vaxa la, akoli mii e tasiauxu ne la.
Xe naavuti la, navikala pekia'u une'e noxilo misevile sou melo akolinu
mii ane ta mitema ipakali no aso xe no 'olovoxo kalumo. 40 Voxo piena
musuku aso ulakaisilo xo mole kisilo ne lexe uvala. Xe no 'olovoxo la sivo
ukasilo mole aolopipi loxo 'o. Mo aai laixe uasi manina. 41 Nengei texolu
tepita tauu ie mavulovexa tamei, la e'ausou ane sou exaxaixene nesi.
Exaxaixeni tauu ie mavulovexa vile mo mulelia tami'a xo eni e'uluxa'a ta
'iline ta sema tamei 'o. Xe ili'i la exolu sou exaxaixene tauu ie muxatele
vile sou lexe ano'axeni ta sipsip se'i noxine sou lailoto sou xaixai latala
ne la ua. Nini nekalakalavoilelisi alaxu mavulovexa vile. 42 Ia, lexe
Lataua noxou mamilo, mo Lataua noxou Avalaamu uxoo noxilo uasi,
la male eni alivu vitanisi, ia mii vile sou ano'u no avolo uasi. Ia tava'u
xo Lataua mumaisou mo mulavusou xaixai tapiena e eni e'oxoxene, mo
tu'utu'umaxu ane muxoo noxilo 'o, la sou ane anu muxali noxine no
'olovoxo sou muvikala pekia'u noxine ne.”

43 Xe Lavani muavuti la mukolinu vaikala noxou Iakovo aloxo 'o, “Lea
ilee Lakeli ne, eni ta 'ali'alixe ta sema ane. Mo ta 'ili'ili'a ilou ne, eni ta
xasixasilo ane, mo ta sipsip ilo'a ta mee kalumo ne, eni ta miixe ane.
Mo namalei, mimii tavu'alo 'o ne, molu ane noxilosi, ia a'oxo mii vile
noxi'a Lea ilee Lakeli mo ta 'ili'ili'a uasi.” 44 Xe anu Lavani molu muavuti
la muvikalanu Iakovo la, “Eni emasaxa lexe ane alalae 'osi 'o, nane'e
mo nengei tasakiinu vaikala sou opo vilesisi pumuxu sou usakinenge
nenge'a no anu. Xe ili'i la sou nenge'a tasu'a la'oluxu lavo'o no lia 'o sou
loxo sosovomenge. Ili'i xe nenge tane'e tamaisou, la nenge taxavutalanu
vaikala e nenge taxalixu alalae 'o.” 45 Xe Iakovo muavuti no lia 'o, la mulai
mutavulenu lavo'o to vile veveeni ka mune'e mulaa loxo atola pumuxu
mulu'elai no lia, 46 ka muvikalane'i ta 'olu ilo'a ta mitema noxou sou
milai mitavule lavo'o se'i la, sou mine'e mita'olunu vaxa muxaliliou ane

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

anu mulaa tei. Xe mukalu, la sou ane'i ilo'a mi'ani ane no lavo'o la'oluxu
pa'umolu ne. 47 Xe mi'ani mukalu, la Lavani mulemolu lavo'o la'oluxu
ane ne lexe, “Iaxaru Sa'aduta” no anu vaikala noxou, xe Iakovo kalumo
mulemolu lexe Xaleti no anu vaikala noxou. 48 Xe Lavani muavuti la
muvikalanu Iakovo aloxo 'o, “Lavo'o la'oluxu ano 'o, anu uxolu loxo sosovo
sou nenge nengei taxavutalanu vaikala ane nenge nengei tasakiinu ili'i.”
La sou ane ane'i mimoxo'u lavo'o la'oluxu ne lexe Xaleti. 49 Xe Lavani
muavuti la muvikala aloxo 'o la, “IAUE molusi umaisinge nengei mine
nenge nengei takalipala'a.” La sou lavo'o la'oluxu ane ne, milemolu kalumo
lexe Misipa. 50 Xe Lavani muavuti la muvikalanu Iakovo la, “Ia, lexe nini
nasaxila'a mo na'oxo laixe noxi'a ta 'alixeni ta sema tamei 'o uasi, mo male
nalai na'uluxa'a ta sema se'i va'axu, ia eni alavu uasi ne, ia anu laixe nini
naxavutalanu lexe Lataua a umamaisinge nengei. 51 Lavo'o ane eni elaanu
mo ane eni esu'a la'oluxu no tava'u ane, eni elaanu no nixi noxinge nengei
ne, ane uxolu 'o. 52 Uxolu sou nenge tamaisou aso vile, la taxavutalanu
vaikala ane nenge nengei tasakiinu. Eni amomomo sou aalasou pilixa
ano 'o sou avenge mo ngingi umomomo sou ngaalasou sou ngavelo uasi.
53 Lataua noxou Avalaamu mo Naolu molusi umaisinge, la sou ulavu no
anu 'ili'ilixo noxinge nengei.” Xe no ualasou Lataua anu Lataua noxou
Iakovo momu Aisaki, anu Iakovo muavuti la mupala'alixu tanu lexe anu
utetelisou mo umulinu vaikala ane ne. 54 Xe muavuti la muve'a ta sipsip
se'i sou mu'elaxa'a mulai noxou Lataua teitexi no laxa'ilu ne. Xe ili'i la sou
mu'avali'a ta mitema noxou mine'e ilo'a mi'ani. Mi'ani mukalu, la miai
'olovoxo vile la, teitexi no laxa'ilu ne. 55 Xe no kakau manina, la sou Lavani
mulai noxi'a ta 'olu tamei ne ilo'a ta 'ili'ili'a sou mutimutimunu xalexalene'i
ka mualusi'a io sou mu'italone'i ia anu mulivu mulai no tualasou.

Iakovo Musosovosi'a ta mimii Noxou Vimou Tila Esau

32 1 Lavani mulutu sou mulivu mulai, la Iakovo kalumo mulutu sou
mulai e lexe anu ulilivu ulai no anu. Mumuamua'i xe mulai la
ta angelo noxou Lataua mixalisou. 2 Xe Iakovo mumaisi'a la muvikala
aloxo 'o, “Tuala ano 'o noxou Lataua.” La sou anu mumoxo'u lia xalee
ane ne, lexe Maanaimu. 3 Xe Iakovo muavuti la mupalusi'a ta mitema
se'i sou milai noxou vimou Esau no tuala vile ilemolu lexe ne Seiru no
xalee lia ne Edomu. 4 Milutu sou milai, la anu mulosi'a vaivaikala aloxo
'o, “Ngalai xe ngaxali noxou Esau itema tila noxilo la ngavikalanu lexe
eni Iakovo, elai exolu maxuvee misevile noxou Lavani, mo ane mune'e
mutalo vaimomo 'o. 5 Ngavikalanu kalumo lexe eni alivu unene'e 'o eni
anene'e vitanisi uasi, eni ta mitema mo ta sema sou xaixai noxilo a noxi'a
tanene'e 'o. Mo ta kauxeni ilo'a ta mee mo ta donki mo ta sipsip kalumo.
Eni ekalanu anaxo une'e noxine nini tatila noxilo lexe eni ane'e axali
noxine la nini opoone laixeilosi.”

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

6 Xe ta mitema ane anu Iakovo mupalusi'a ne milai xe milivu mixali,
la mivikalanu aloxo 'o, “Nexi telailixu vaikalameni noxou vivine
Esau, la muvikalanexi lexe anu une'e sou ualaxene no vote'i. Ilo'a ta
mitema itemaxu mavulovexa tamei (400).” 7 Iakovo mulomu aloxo ne
la mumama'u misevile la tanu kalaua mo xavutalau ne laixe uasi. Xe
muavuti la mukalipala'ane'i ta mitema noxou sou xaixai ilo'a ta sipsip
mo ta mee mo ta kau mo ta kameli ilo'a ta donki la'oluxa'a tamei. 8 Ka
muvikala aloxo 'o, “Lexe Esau une'e xe umasaxa lexe uxalixu 'oto'oto
vile, la anu ilo'a ta mitema noxilo la'oluxa'a ano 'o i'oto ia, ane'i
la'oluxa'a ano 'o i'ume.”

9 Xe muavuti la mukilaka aloxo 'o, “Lataua noxou Avalaamu, eni xasilo
mo nini Lataua noxou Aisaki, eni mamilo, nalomusou linga noxilo. IAUE,
nini nevikalaleli lexe eni alivu ulai noxi'a ta milemileli no tualasilo ne, la
nini naalusilo sou eni axali itema sou lavuluti. 10 Lataua eni amitema sou
xaixai noxine. Ia eni amitema vile laixe uasi. Ia nini tanenixo la ne'oxo
laixe noxilosi. No voxo ane eni exisa'isie lexa Ioridani sou elai exoo noxou
Lavani ne, la ano'u mii vile no avolo sou elai ne uasi. Vilaxoxosi 'a ane
eni enono'u sou evilaxoxu. Ia ane 'o ne, eni ane alivu une'e 'o noxi'a ta
mitema xuxulusi'a tamei 'o. 11 Eni alingaine lexe nini nasu'ulileli mo
sou mamu vivilo Esau une'e ualivulanexi. Eni amama'u misevile xo
loxo io anu une'e usokou 'oto'oto vile, la uvexevexe ukalusi, la uve'a ta
sema ilo'a ta 'ili'ili'a 'o kalumo. 12 [m]Nexavutalanu vaikala e nini mene
nevikalalelixu. Nevikala lexe nini naxoo noxilo mo naalusilo sou eni ta
xasixasilo ilo'a ta 'ilusulusuleli ixali tavu'alo ili'i loxo io'iio'i no tasi'i, ia
evile umomomo sou uitisi'a uasi.”

13 'Olovoxo la Iakovo ena miai xe loxo ne'iela, la anu Iakovo
musosovosi'a ta kau ilo'a ta mee mo ta sipsip mo ta kameli mo ta donki
se'i sou iu vimou Esau. 14 Itiitisi'a ta mimii ne aloxo 'o ta mee ta sema ne
muno'a itemaxu mavulovexa vile (200). Xe ta mulu, la muno'a itemaxu
vile. Ta sipsip ta sema la muno'a itemaxu mavulovexa vile (200) xe
ta mulu la muno'a itemaxu vile (20). 15 Xe ta kameli ane misulu mo
ta 'ili'ili'a a no tava'a ne, muno'a mavulovexa tatalu (30). Xe ta kau la
muno'a mavulovexa tami'a (40) ane sema, xe ta mulu mavulovexa. Ta
donki la muno'a ta sema itemaxu vile (20) xe ta mulu mavulovexa (10).
16 Xe muavuti la musosovosi'a ta mitema sou xaixai noxou sou vilevilesi
isaxila'a ta mee ilo'a ta sipsip mo ta kameli mo ta kau ilo'a ta donki
e anu Iakovo musosovosi'a sou lexe uitiu vimou Esau. Mu'italone'i ta
mitema vilevile sou isaxila'a ta mimii la'oluxa'a vilevilesi ne mukalu
la muvikalane'i aloxo 'o, “Maasi xe nenge'a talutu sou talai, la ngingi
ngauli, ia ngasaxila'a Esau ta miu ne mo sou mamu imua'i ipita.

---

[m] **32:12** Tav 22:17

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ngamuxaxu taitaiinu. Nini ane nasaxila'u la'oluxa'a vile, la nauli, ioxe
anu ane uno'a noxou sou umulineni, la umuxaxu taiinu o ka sou uili'i
no tumaline. Nga'oxo aloxo ne, la ulai utalo noxou ane sou uili'i.” 17 Xe
muavuti la mulosi'a vaikala tamei sou. Muvikalanu itema sou xaixai
noxou ane sou uulaxune'i aloxo 'o, “Nauli xe eni vivilo Esau uala xe
une'e uxalisine xe utali'i lexe, ‘Nini namitema sou xaixai noxou ene'ei?
Ia nalalai ne'ei 'o? Ta mimii te naoolene'i ne 'ena'ei ta miu?’ 18 Ioxe nini
naavuti la navikalanu lexe, ‘Ta mii 'o, itema sou xaixai noxine Iakovo
anu musovane'i mine'e noxine nini tila noxou lexe nini ta miimeni. Anu
muitimeni vitanisi. Ia anu Iakovo a uili'i sio.’ ” 19 Musuku mune'e noxou
itema sou xaixai noxou tamei sou mo tatalu sou la mulosi'a vaikala
vilesisi aloxo ne. Mo ane'i ane tavu'alo mo mulai upee noxou ane ili'i ne,
vaikala vilesisi anesi, ane anu muvikalane'ixu sou ikolinu tali'i noxou
vimou Esau. 20 Xe muavuti la muvikalane'i la, “Vaikala vilesi anesi, lexe
uxalisine xe utali'i aloxo ne la, ngakoli vilesisi aloxo ne. Ngaxavutalanu
sou ngavikalanu lexe, ‘Ani, itema sou xaixai noxine a uili'i sio.’ ” Xe
muavuti la muvikala lexe, “Male no anu xavutala ano 'osi la sou eni
axolixoli no anu, la sou anu uxiunu tumalouxu 'ilixo masua e eni e'oxo
noxou la sou anu la'iaxuilo no anu.” 21 Xe muavuti la musova iu vimou
mimii muuli mulai noxou ia anu muxolu sou muai 'olovoxo vile la.

Iakovo Ilou Lataua Mi'oto'oto

22 No 'olovoxo la Iakovo muavuti la muno'a ta semasemau tamei
ne ilo'a ta sema sou xaixai noxou tamei mo ta 'olu mulelia vile (11)
milai mixisa'isou lexa Iavoku. 23 Mulailixa'a no lexa no xalee vile xe
mukalu, la mulivu mune'e sou uvikalane'i ta mitema sou xaixai noxou
sou itavulenu miumiu ulai no xalee lexa noxi'a ane'i ane miuli 'ole,
24 [n]ia anusisi muxoxoo ne, xe no 'olovoxo la itema vile mune'e muxali
noxou sou ilou mi'oto. Ilou mi'oto xoo mole lamana mukea. 25 Xe itema
ne muxamuli loxo 'o la anu a xavixavinu ua, xe muavuti la mu'otunu
Iakovo tanga'u no avolu la tanga'u muxatele. 26 Xe itema ne muavuti la
muvikalanu Iakovo aloxo 'o, “Naxexeenu avone mo eni alai xo anu asou
lamana ukea.” Iakovo muavuti la muvikalanu aloxo 'o, “Eni umomomo
sou eni axexeenu avolo uasi. Lexe nini naalusilo 'o, la sou eni axexee
avolo.” 27 Xe anu itema ne, muavuti la mutali'isou Iakovo aloxo 'o,
“Ualasine loxovaa?” Xe Iakovo muavuti la mukolinu lexe, “Eni ualasilo
lexe Iakovo.” 28 [o]Xe anu itema ne muavuti la muvikalanu Iakovo, “Tava'u
xo ngingi ngongou Lataua nge'oto mo ngongi'a ta mitema kalumo la nini
netaloxolixa'a, la ualasine lexe Iakovo ne usu'a, ia ualasine lexe Isilaeli.”
29 [p]Iakovo muxiu vaxa la mutali'isou itema ne lexe, “Nini ualasine 'ena'ei?

---

[n] **32:24-26** Ose 12:3-4 [o] **32:28** Tav 35:10 [p] **32:29** Kis 13:17-18

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Nalemolu noxilo." La anu itema ne, mukolinu lexe, "Tava'u loxovaa la
nini nemasaxa lexe nalavusou ualasilo?" Xe muavuti la mualusou Iakovo.
30 Xe Iakovo muavuti la muvikala lexe, "Vaimomo 'o eni emaisou Lataua
iou, ia eni asoli uasi." La sou mumoxo'u lia xalee se ane ne, lexe Penuelu.
31 Aso muxali mutelo, la Iakovo mulutu sou musukusou lia xalee ne sou
mulukeluke mulai xo tanga'u mupee. 32 La sou musoko ane tatei ne mole
ane mune'e mutalo vaimomo 'o ne, Iakovo ta 'olu'olu ilo'a ta xasoxasou
mo ta 'ilusulusunu ne i'ou mii xiasinu no texesou 'o uasi xo itema e ane'i
ilou mi'oto, la mu'otunu ane no tanga'u ne.

Iakovo Mualaxu Vimou Tila Esau

33 1 Xe Iakovo muavuti la mulutu sou mulai muxisa'isou lexa Iavoku
sou mumuline'i ta semasemau ilo'a ta 'olu'olu mo ta mitema
sou xaixai noxou sou ilo'a misolonu muamua'i noxi'a ulai ne Kanani.
Ilo'a mimuamua'i xoo xe, anu Iakovo musu'a iou loxo 'o, la vimou Esau
ane ilo'a ta mitema sou 'oto'oto noxou itemaxu mavulovexa tamei
(400) imumuamua'i inene'e. Ia uao no paxa sio. Xe aliku 'o muavuti la
mupalusi'a ta 'olu'olu milailai noxi'a ta neneni'a sou mitulu no tavatava'a.
2 Lea ta na'e milai noxie, xe Lakeli noxie milai xe ta sema sou xaixai
noxou tamei ne, ta noxi'a milai noxi'a ilou kalumo. Xe muavuti la
muvikalane'i ta sema sou xaixai noxou ilo'a ta 'ili'ili'a sou miulaxune'i.
Ka Lea ilo'a ta 'ili'ilie. Ka Lakeli ilou 'ilie Iosepu sou miili'i no tumali'a.
3 Ioxe, anu Iakovo mumomomo sou muamua'ixa'a aloxo ne, mukalu io
sou anu mulai sou muulaxune'i sou ilo'a milai. Ilo'a milalai xoo xe, ane'i
asou ilo'a ixali alaalai, la Iakovo muxola'u tava'u sou mutulu no tava'u
vo'uxu sou mutangatulu mulu'elai sou mutaxanu vimou. Anu mu'oxonu
aloxo ne alaxu muxatele tamei xoo mole mulai muxali 'alai noxou vimou.
4 Xe vimou muiave mune'e la mua'ulaxu ka mutimunu xalenu, la sou ilou
mitama. 5 Xe Esau musu'anu iou la mumaisi'a ta sema ilo'a ta 'ili'ili'a, la
mutali'isou Iakovo aloxo 'o, "Ia ta'ei ngongi'a ngakekei 'o?" Xe Iakovo
muavuti la mukolinu vimou lexe, "Ta molomolo ane ne Lataua tanuxo
musuku la sou muitixeni eni amitema sou xaixai noxine." 6 Xe ta sema
sou xaixai noxou tamei ne ilo'a ta 'ili'ili'a miavuti la mimuamua'i mulai
no talaxu Esau sou mitangatulu mulu'elai sou mitaxanu. 7 Ka Lea ilo'a ta
'ilie, ka Lakeli ilou 'ilie Iosepu. 8 Xe Esau muavuti la muvikalanu vimou
lexe, "Eni exalisi'a ane'i e nepalusi'a sou miuli no vote'i. Ia nepalusi'a
sou miulilixa'a ta mimii ne mine'e noxilo sou ma'ia?" Xe anu Iakovo
muavuti la mukolinu vimou lexe, "Tatila, a eni e'oxo loxo ne sou lexe nini
opoone laixeilosi." 9 Xe Esau muavuti la mukolinu vaikalau vimou aloxo
'o, "Vivilo, eni mixemixe tavu'alo misevile. Ta miimeni ne, anu laixe
lexe nalivulixa'a." 10 Ia Iakovo ne pekia'u misevile. Muavuti la mukolinu
vimou vaikalau lexe, "Lexe nini oponeni laixeilo mo lexe nemasaxailo

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

manina, la nini oponeni usexelasi mo nano'a ta mimii e eni eitimeni ne.
Xo eni emaisine la loxo eni emaisou Lataua iou, tava'u xo nini opoone
laixeilosi mo nemasaxailo manina. 11 La sou ane vaimomo 'o eni emasaxa
lexe ta mimii e eni eitimeni ne namulesi'a mamu nano'asi, xo eni Lataua
tanuxo misevile la muitixeni mii piena misevile." Anu Iakovo kapia'u
aloxo ne, la sou vimou Esau ne, opoonu musexela sou muno'asi.
12 Xe ili'i la, la Esau muvikalanu vimou aloxo 'o, "Alalae 'o eni emasaxa
lexe nenge ta'iti mo tatavuevule mimii mo nenge'a talai, eni aulaxunenge
nenge'a." 13 Ia Iakovo muavuti la muvikala lexe, "Tatila, nini nelavu lexe
ta molomolo 'o ne xavine'i sou ipalepalea uasi. Mo ta sipsip ilo'a ta kau
mo ta mee ta 'ili'ili'a e uao i'o'ou susu 'osi. Xo Maasi xe nenge taiavelixa'a
no voxo vilesisi 'o sou talai taxali no tuala ane alalae oosi 'o, la ane'i
isoisoli ukalusi xo xavine'i uasi. 14 La sou tatila noxilo, eni emasaxa lexe
nini naulaxuleli mo nauli, ia eni aili'i se'isisi sou apalalaxa'a. Xe ili'i
la sou eni alai axalisine ne Edomu." 15 Xe Esau muavuti la muvikalanu
vimou Iakovo ne aloxo 'o la, "Ioxe, la eni asosovosi'a ta mitema noxilo 'o
se'i sou ngongi'a ngaxolu 'o sou ino'inge ine'engengi." Ia Iakovo muavuti
la mukolinu vimou vaikalau lexe, "Itema tila, nini oponeni laixeilo
misevile, ia mii vile uasi, ta mitema sou xaixai noxilo me'a ipalalanexe la
sou ixalinexe." 16 Xe Esau muavuti la no voxo ane anu mune'e muxalisou
vimou sou ilou mivikala ne la mulivu sou mulai ne Edomu. 17 Xe Iakovo
muavuti la mulai loxo ne Sukoti. Mulai xe muxali la mutulusou taasou xe
taasi'a ta mee ilo'a ta sipsip mo ta kau mo ta kameli mo ta donki. La sou
ane'i milemolu tuala se ne lexe Sukoti.
18 No tauu ie ane anu Iakovo mu'umesou tuala ne Mesopotamia sou
mulivu mulai no liaxu ne Kanani, la mii vile masua uxalisou uasi. Anu
mulai ne Sikemu sou mu'ilii tualasou ane. 19 [q]Xe ili'i la sou, ulotonu lia
xalee ane ne noxi'a Sikemu ilo'a ta vimovimou ane'i ta mitemasie Amolu.
Lia ne, mulotonu no anu lamoli siliva alelaxu itemaxu ta'uve (100). 20 Xe
ili'i la, la sou mutulusou valovalo sou u'elaxu ta mii no anu ulai noxou
Lataua kalumo lai ne no tualasou alavua ne. La mumoxo'u tani ne lexe
"Elu, Lataua noxi'a ta Isilaeli."

Sikemu Mu'oxonu 'Ilixo Masua Mulai Noxie Tina

34 1 No voxo vile la eiae Tina e, Iakovo ilee semau Lea 'ili'a, milai
mixixaoxao sou mimaisi'a ta sema no tuala tila ne Sikemu.
2 Amolu anu itema vile tila no anu mata Ivi, anu tatananu tani no xalee
lia ne Kanani ne, 'olu mulu ualasou lexe Sikemu. Mumaisie Tina la
mulapune sou mulai noxie. 3 Mulai noxie mukalu la mu'unanu tanu noxie
mo sou lexe ane imasaxau. 4 Xe ili'i la sou mulai muvikalanu momu

---

[q] **33:19** Ies 24:32; Ioa 4:5

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

lexe, “Mamilo, eni emasaxa lexe nano'e sema 'o ine'e mo a'uluxe!” 5 Xe
Iakovo mulomu lexe 'olu Tina ane Sikemu mu'oxonu 'ilixo masua noxie
ne, la uvikala vile uasi xo ta 'olu ta mulu ane mikei milai sou milailixa'a
ta sipsip sou iiene'i xe i'ani ia'eia'e. Muxoomaie'i mo lexe ixali la sou
uvikalane'i. 6 Amolu, Sikemu momu muavuti la mulutu mulai noxou
Iakovo sou ilou mivivikalasou masaxa noxou 'olu. 7 No voxo ane Amolu
mune'e sou ilou Iakovo mivivikala ne, la anu Iakovo ta 'olu milivu
mixali. Mixali xe milomusou a'alosie vimo'a Tina lexe Sikemu mulapune
sou mulai noxie, la mitamasie xe la'iaxa'a misevile, xo 'ilixo masua
ane Sikemu mu'oxonu noxie Tina ne, anu masua misevile no ie'i ane'i
ta Isilaeli. Itema vile ulai noxie sema aloxo ne, ane'i imama'u no anu
misevile xo anu susu taxoxa'a ane.

8 Xe Amolu muavuti la muvikalane'i Iakovo ilo'a ta 'olu aloxo 'o, “Eni
'alixeni Sikemu ne, tanu mutulu pekia'u noxie Tina ne misevile, la sou
ane eni atali'isinge lexe ngamasaxa la iengi uvaxaieisi mo u'uluxe.
9 Anu laixe lexe nenge nenge'a tataula'inenge nenge'a ngato'o mo sou
xoluxolunenge nenge'a laixesi. Ta 'ilinge ta sema ine'e i'ulunexe, xe nexi
ta 'ilixe ta sema ilai i'ulungenge. 10 Ngemasaxa lexe ngaxoo no lia xalee
anevaa ne la mii noxingesi. Ngamasaxa lexe nga'oxomengi vote'i se'i sou
mimii se'i uxali no anu, sou usu'ulingengi no anu xoluxolungenge mo
ngingi mengesi ngasaxila'u, la anu mii vile uasi.” 11 Xe Sikemu muavuti
la muvikalane'i Tina mamie ilo'a ta 'olu aloxo 'o, “Lexe ngingi opongengi
u'osasou masaxa noxilo sie Tina, la mii ma'ia ane ngingi ngamasaxau
ne, eni alosingesi. 12 Ia ngasosovosou 'ulusie mo ngavikalaleli lamana
no anu mimii lailaixe ane ngemasaxau lexe eni alosinge. Mimii ma'i ane
ngemasaxau ne, eni alosingesi, ia lexe ngano'e Tina ne ine'e mo a'uluxe.”

13 Ioxe, tava'u xo Sikemu mu'oxonu 'ilixo masua noxie Tina sou
mulapune sou mulai noxie, la ta vimovimoe mixalixu xavutala vile sou
ikalavoine'i Sikemu ilou momu Amolu. 14 Ta motu miavuti la mivikalane'i
Sikemu ilou momu aloxo 'o, “Nexi umomomo sou ta'italone vivixe sou
i'uluxu itema vile ane xooxoo ungaasou uao uasi. Xo maasi xe nexi
ta'oxo aloxo ne la, anu mii sou maela toxoxa'a noxixe. 15 La sou lexe
ngingi nga'oxo mii toxoxa'a 'o tei, ta mulu sou tualasinge ne lexe xooxoo
ungasi'a ukalusi aloxo nexi 'o. 16 Lexe ngingi nga'oxo aloxo nexi telemolu
ne, la sou nexi iexi uvaxainge sou nga'uluxa'a ta 'ili'ilixe ta sema xe nexi
ta'uluxa'a noxinge. La sou nenge nenge'a taxolu tapita sou taxali loxo
ta mitema sou tuala vilesisi. 17 Ia lexe ngingi ngamulinu masaxa noxixe
aloxo telemolu lamana 'o uasi, la nexi tano'e vivixe sema 'o mo noxi'a
talivu.”

18 Xe Amolu ilou 'olu Sikemu milomusou vaikalai'a Iakovo ta 'olu ne
la tu'umaxu xe mutama laixe misevile no sangali'a ilou, la mimasaxa
lexe ilai i'oxo aloxo milomusou noxi'a Iakovo ta 'olu ne. 19 Sikemu ne

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

anu maulu vile e ta maulu ilavusou imasaxau mo itoxonu misevile.
Anu momu ta minuminu. Anu mulomusou vaikala ane ne, la umasaxa
lexe uvoovoxo la uasi, xo anu tanu u'elaie Tina lexe u'uluxesi. 20 Xe ilou
momu milomu aloxo ne, xe miavuti la ilou milai no tilovolovo 'alai no
aitengaxu vimelu sou tualasi'a tila ne sou mivikalane'i ta mulu sou tuala
ne. 21 Vaikala e mivikalane'ixu aloxo 'o, “Ta mitema e nexi telai sou
noxi'a tevivikala ne, ta laixe misevile. Mo mimasaxa lexe ine'e nenge'a
taxolu tapita. Nenge lia nenge toxoxa'a misevile. Lexe nenge tamasaxai'a,
la ane'i ine'e mo nenge'a taxolu tapita ano 'o, mo mii ma'ia ane ane'i
imasaxa lexe i'oxonu ne, ane'i i'oxonusi, xo nenge lianenge toxoxa'a
misevile. Lexe ane'i ine'e nenge'a taxolu tapita maninasou ane lai 'o, la
sou nenge ta'uluxa'a ta 'ili'a ta sema xe ane'i i'uluxa'a ta noxinge. 22 Ia
masaxa noxi'a vilesisi e ane'i mitulu pekia'u no anu ane lexe, ta mulu
sou tuala tila noxinge 'o lexe xooxoo ungaasi'a ukalusi aloxo ane'i. Lexe
nenge ta'oxo aloxo ane'i milemolu ne, la sou ane'i opone'i u'osa sou
nenge'a taxolu, 23 la sou male ta sipsipi'a ilo'a ta kau mo mi'ami'a tavu'alo
ne nenge miimenge kalumo. Ia tamulinu masaxa noxi'asi mo sou ine'e
nenge'a taxolu.” 24 Ta mulu tavu'alo mukalusi e milai mipita no aitengaxu
vimelu sou tuala pa'umolu ne, milomu noxi'a Amolu ilou 'olu Sikemu
aloxo ne, la ane'i latala ne, mimasaxa lexe i'oxo aloxo ane'i ilou milemolu
noxi'a ne. Mole ta mulu sou tuala tila ne xooxoo mungaasi'a mukalusi, ia
vile pa'usou uasi.

25 Ta motu ixoxolixu xalexalevine'i voxo vile, mo tamei sou mo tatalu,
mo navunavuxa'a 'ole ukalu uao, ia Iakovo ta 'olu tamei e, eiae Simeoni
ilou Levi, Tina ta vimovimoe, ilou mino'u viso ka mitoke mimuamua'i
miali no nano no tuala tila ne Sikemu ne, sou mixali'a. Ilou mive'ave'a
ta mulu e ixoxolixu xooxoo anaxu tanixu ne mukalusi. 26 Miavuti vaxa
la mive'a Amolu ilou 'olu Sikemu ne kalumo. Xe mitokine vimo'a Tina
e ixoxoo no tani noxou Sikemu ne sou ilo'a milai. 27 Simeoni ilou Levi
mive'a ta mulu sou tuala ne Sikemu ne mukalu, xe ta vimovimo'a ane
ilo'a mami'a mixolu 'ole, milutu sou milai mi'unalai no tuala tila ne
sou mipakali mimii. Mimii piena lailaixe ne, mitavule mulai mukalusi.
Ane'i mi'oxo loxo ne sou lexe ikolinu 'ilixo masua e Sikemu mu'oxo noxie
vimo'a Tina. 28 Xe miavuti vaxa la mino'a ta sipsip ilo'a ta kau mo ta
donkii'a ne mukalusi. Mimii iouiou no nano mo no ale no tuala ne mino'u
mukalusi. 29 Mimii iouiou e 'ulusou toxotoxoxa'a ne mino'u mukalusi.
Ta sema sou tuala tila ilo'a ta 'ili'ili'a ne mino'a mukalusi kalumo. Mo
mi'ami'a no taataasi'a ne mitaxusou mukalusi sou mitavule mulai. 30 Xe
Iakovo muavuti la muvikalane'i Simeoni ilou Levi aloxo 'o, “Ngingi
ngongou nge'oxo 'ilixo ano 'o, la mulosilo tu'umaxu toxoxa'a misevile. Ta
mitema latala e ixoxolu no lia xalee ano 'o, loxo ta Kanani mo ta Peresi.
Maasi xe ipita sou imasaxa lexe ialivulaleli, la umomomo sou ikalusixe

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

noxi'a ta 'alixenisi, xo nexi tapiena uasi." 31 Xe ane'i ilou miavuti la
mikolinu vaikalau mami'a aloxo 'o, "Xo ma'i, nexi noxou iexi uvaxaie
vivixe loxo nesi, mole ane'i i'oxone loxo sema sou vote'i loxo ne mole
loxovaa?"

Iakovo Mulivu Mulai ne Veteli

35 1 [r]Xe Lataua muavuti la muvikalanu Iakovo aloxo 'o, "Nalutu
mo navulasou tuala ano 'o, ia nalai mo naxolu ne Veteli mo
natulusou valovalo sou na'elaxa'a ta sipsip utelo noxilo. Eni Lataua
e epala'a noxine no voxo ane nini ne'umolu vivine Esau la nene'e
netatalume." 2 Iakovo mulomu noxou Lataua aloxo ne xe mukalu, la
muvikalane'i ta 'olu ilo'a ta semasemai'a mo ta 'ili'ili'a mo ane'i ta
mitema latala e ilo'a ikekei ne aloxo 'o, "Ngingi latala 'o ne maasi
la ngaxexene'i ta maliava sou kalavoi noxinge latala ne ukalusi, mo
ngaxali malemalenga ukalusi mo ngatokolomo no anu tokolomo alavua
ukalusi, 3 xo nenge asou tasuku sou tuala ano 'o ia talai ne Veteli sou eni
atulusou valovalo sou a'elaxa'a ta sipsip ilai noxou Lataua no anu. Lataua
e musu'ulileli no anu tu'umaxu ane muxali noxilo xe muxolu noxilo
sou musaxila'ilo no xalexalee tuatuala ane eni emumuamua'i no anu."
4 Xe ta motu miavuti la milai mitavulene'i ta maliavai'a sou milailixa'a
noxou Iakovo. Mo paxoxo sou sangasangali'a kalumo ne milaxalaxalixu
sou milosou sou mi'asixa'a no ovu tavuna tava'u 'alai ne Sikemu. 5 Xe
mukalu la sou ane'i Iakovo ilo'a ta 'olu milutu sou milai. Milutu sou
milai, la Lataua muxalixu 'ume toxoxa'a noxi'a ta mitema ane mixolu
no nano no tuala tatatila 'alai ne Sikemu, opone'i mole ilelemuline'i ua.
6 Mimuamua'i xoo, la milai mixali ne Lusu. Vaimomo 'o ane'i ilemolu
tuala ane ne lexe Veteli. Anu tuala ane ne muxolu no xalee lia ne Kanani.
7 Milai mixolu ane sou anu mutulusou valovalo sou u'elaxa'a ta sipsip
ane. La sou mulemolu lia xalee ane Veteli ne lexe, "Lataua sou Veteli" Xo
Lataua mupala'a noxou no voxo ane anu mu'umolu vimou Esau la mulai
mutalume no anu. 8 Milai mixolu ane, la sou Debora sema tila e misusune
Liveka no molomoloxe misoli ane. La sou mi'asixe no ovu tavuna tava'u
no xalee mulai ili'i ne Veteli. La sou mimoxo'u ovu ne lexe, "Ovu Tavuna
Sou Tama".
9 No tauu ie ane Iakovo molu ne Mesopotamia sou mulivu mune'e ne
Kanani, la Lataua mupala'a noxou la. Xe muavuti la mualusou aloxo 'o,
10 [s] "Ualasine lexe Iakovo, ia usokou ane vaimomo 'o mo ulai avile ili'i
ne,
imoxoine lexe Isilaeli."
La sou mumoxo'u lexe Isilaeli.

---

[r] **35:1** Tav 28:11-17 [s] **35:10** Tav 32:28

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

11 [t]Xe Lataua muavuti la muvikalanu aloxo 'o la,
"Eni Lataua, eni xavileli misevile.
Eni emasaxa lexe napalaane'i ta 'iline tapiena,
mo sou nini naxali loxo ta mitema tapiena 'ilusune'i
mo ta tatila sou xalexalee tuatuala kalumo.
12 Lia ano 'o eni elosi'a Avalaamu ilou Aisaki tei,
ia vaimomo 'o eni a'italonu ulai noxine.
Mo ta 'iline ilo'a ta xasixasine mo ta 'ilusulusuneni ane ipaa ili'i ne,
eni aitixa'a lia ano 'o kalumo."
13 Lataua muvivikalanu aloxo ne, xe mukalu la sou mulai. 14 [u]Xe Iakovo muavuti la mutulusou lavo'o vile veveeni ane ilou Lataua mitutulu mivivikala ne. Xe mukalu la munixi'u uaini ilou ovu vile lexaxu teitexi no latanu lavo'o ne, sou Lataua miu. 15 La sou xalee lia se ane ane'i Lataua ilou Iakovo mitutulu sou mivivikala no anu ne, anu Iakovo mumoxo'u lexe Veteli.
16 Xe ili'i la sou anu Iakovo ilo'a ta minuminu mivulasou tuala ne Veteli ne sou lexe isuku ulai no tuala tila ne Epurata. Milutu mo a imumuamua'i sou ilalai ne Epurata mo ixali uao, ia voxo sou lavulo'o noxie Lakeli sou ivo'o muxalisie. No voxo ane ne, ane mixamuli navunavu toxoxa'a misevile. 17 Xe sema e mine'e sou mipaipixone ne, mivikalane aloxo 'o, "Taneni kalaua mo na'ume mamu xo 'iline mulu vile la 'a." Sema ne imasaxa lexe ixolixoline Lakeli aloxo ne la ua, ane misuxula'e sou soli. 18 Xe misuxula'e kaluxusou ne la, ane mimoxo'u 'ilie keakea ne ualasou. Mimoxo'u lexe Beni-Oni. Xe ili'i la, la momu mumoxo'u ualasou lexe Beniamini. 19 Mino'e Lakeli milai sou mi'asixe no vote'i pa'umolu ulai ne Epurata ne. Vaimomo 'o ne ilemolu tuala ne Epurata ne lexe Vetiliemu. 20 Xe ili'i la sou mulue mutulusou lavo'o vile veveeni no lousie ne. Mo lavo'o ne a uai sio, mo mutalo vaimomo 'o. 21 Mi'asixe Lakeli mo mitulusou lavo'o vile veveeni no lousie loxo ne xe mukalu, la misolo muamua'i noxi'a mulai sou milai mixali ne Migudalu Ederu. Xe misuku mulai sevile la, la sou milai mi'ilii tuala sou mitulu tani sou mixolu no anu. 22 [v]No tauu ie ane Iakovo muxolu no lia xalee ane ne, la Luven anu Iakovo 'olu vile mulai noxie Vila anu Iakovo semau vile. Xe ili'i la sou ane'i mia'alou momu.
Ioxe, anu Iakovo ta 'olu mavulovexa mulelia tamei.
23 Ta 'olu ane noxie Lea ualaualasi'a ano, laposalaxu ane Luven ka Simeoni, ka Levi, ka Iuda, ka Isikali, ka Sevulon. 24 Xe ta 'olu ane noxie Lakeli ualaualasi'a ane, Iosepu ilou Beniamini. 25 Xe ta 'olu ane noxie Vila, sema sou xaixai noxie Lakeli, ualaualasi'a ane Den ilou Napitali.

---

[t] **35:11-12** Tav 17:4-8 [u] **35:14-15** Tav 28:18-19 [v] **35:22** Tav 49:4

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

26 Xe ta 'olu ane noxie Silipa, sema sou xaixai noxie Lea, ualaualasi'a
ane Xati ilou Aselu. Ane'i Iakovo ta 'olu 'o ne ta neni'a mivo'one'i ane ne
Mesopotamia.
27 [w]Mixoxoolu ne xe Iakovo muavuti la mulai noxou momu Aisaki ne
Mamule. Tuala ne Mamule ne 'alai ne Ebulon tualasi'a Avalaamu ilou
'olu Aisaki mixolu no anu tei. 28 Aisaki mumaulixu tauu ie loxo itemaxu
ta'uve mo mavulovexa muxatele tatalu (180). 29 Xe no voxo anu sou usoli
la sou mulapunu tauuxu alaxu vilesisi loxo 'osi, la musivita. La uleenu
mulu'elai no tualasi'a ta mitema sou soli. Xo anu aululu mine manina. La
sou ta 'olu Esau ilou Iakovo mi'asixu.

Esau ta 'Olu Mo ta Xasoxasou Ilo'a ta 'Ilu'ilusunu

36 1 Nanasi'a ta mitema ane Esau muxalixa'a aloxo 'o. Anu Esau ne
ilemolu ualasou vile kalumo lexe Edomu.
2 [x]Anu mu'uluxa'a ta sema ne Kanani. Vile ualasie lexe Ada, eiae Eloni
'olu. Eloni anu itemasie Keti. Vile ualasie lexe O'olivama, eiae Ana 'ilie.
Ana mamie ualasou lexe Sibeoni, anu itemasie Ivi. 3 [y]Xe vile ualasie lexe
Basemati, Isimaeli 'olu. Vimoe mulu ualasou lexe Navaiote. 4 Ada opoone
la sou mivo'onu Elipasi. Xe Basemati mivo'onu Leuelu 5 xe O'olivama
mivo'onu Ieusu ilou Ialamu mo Kola. Esau ta 'olu ane ne anu mupalaane'i
mine ane'i mixoxoolu ne Kanani.
6 Xe Esau muavuti la muno'a ta semasemau ilo'a ta 'ili'ili'a mo ta mitema
noxou mo ta mee mo ta kau mo ta donki mo ta kameli mo ta mimii iouiou
ne muno'a mukalusi sou ilo'a misuku milai no xalee lia vile va'axu no
paxa. 7 Milai mixolu va'axu noxou vimou Iakovo, xo ilo'a mixolu mipita la
ilou vimou mi'ami'a ilou mixamixa'a piena misevile la umomomo sou ilou
ixolu ipita uasi xo tanixa'a uasi. Lia xalee se ane ilo'a mixolu no anu ne
umomomo sou ilo'a ixolu ipita la uasi, xo ta sipsip ilo'a ta mee mo ta kau
mo ta donki noxi'a ilou tapiena misevile mole lia xalee vile pa'usou la uasi.
8 La sou Esau musuku sou mulai muxolu no laxalaxa'ilu ne Seiru. Esau anu
mutu'u ovuxa'a ta mitema ne Edomu ane mixolu no laxalaxa'ilu ne Seiru.
9 Ta 'olu ualaualasi'a aloxo 'o, 10 Elipasi, nenu ualasie lexe Ada, Leuelu
nenu ualasie lexe Basemati. 11 Xe Elipasi mupalaa la ta 'olu ualaualasi'a
aloxo 'o, eiae Teman ilou Omaru mo Sepo mo Xatamu ilou Kenisi. 12 Xe
Timuna, Elipasi semau ane vile mipalaa eiae Amaleki. Ane'i ta mitema
ane ne, Esau ta xasoxasou. 13 Xe Leuelu ta 'olu ta mulu ualaualasi'a aloxo
'o, Nakati ilou Sela mo Sama mo Misa. Ane'i ta molomolo ane ne, Esau
ilee semau Basemati ta xasixasi'a ane. 14 Xe O'olivama e Esau semau,
nenie ualasie lexe Ana. Ana mamie ualasou lexe Sibeoni, O'olivama xasie.
Ane O'olivama mipalaane'i ta 'ilie ane eiae Ieusu ilou Ialamu mo Kola.

---

[w] **35:27** Tav 13:18 [x] **36:2** Tav 26:34 [y] **36:3** Tav 28:9

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

15-16 Ta mitema ano 'o, ane'i ta tatila ane, Esau 'olu laposalaxu Elipasi
muxalixa'a ualaualasi'a ano 'o, eiae Teman, Omaru, Sepo, Kenisi, Kola,
Xatamu mo Amaleki. Ane'i e teitiitisou ualaualasi'a ne Elipasi ta 'olu.
Ane'i ta tatila sou tuala tila ne Edomu, ane'i Ada ta xasixasie. 17 Ane'i
ta tatila ano Esau 'olu e ualasou lexe Leuelu muxalixa'a. Ualaualasi'a
ano 'o, eiae Nakati, Selau, Sama mo Misa. Ane'i ta tatila ane teitisou
ualasi'a 'o la ne Leuelu muxalixa'a. Basemati, Esau semau ane tatalusi'a
ta xasixasie. 18 Ane'i ta tatila sou tuala tila ne Edomu kalumo. Xe ane'i
ane noxie O'olivama ane Ieusu ilou Ialamu mo Kola. Ane'i ta tatila ane ne
O'olivama e Esau semau ane tameisi'a mixalixa'a. O'olivama nenie ane
Ana. 19 Ane'i ta mitema ane nenge teitisou ualaualasi'a mukalu ne Esau e
ualasou vile lexe Edomu muxalixa'a. Ane'i mixali ta tatila sou tuala tila
noxi'a la.

20 Xe Seiru ta 'olu ta mulu ualaualasi'a aloxo 'o. Seiru anu itemasie Xoli,
ia anu muxolu no tuala tila ne Edomu. Ta 'olu ualaualasi'a ano 'o, vile
ualasou lexe Lotan mo Sobalu mo Sibeoni mo Ana 21 mo Disoni mo Eseru
mo Disan. Ane'i ane ualaualasi'a mupala'a 'o ne, anu Seiru ta 'olu. Ane'i
ta tatilasi'a ta mitema ne Xori no nano no tuala tila ne Edomu. 22 Seiru
'olu vile e ualasou lexe Lotan muxalixa'a ta 'olu ta mulu ane, eiae Xori
ilou Koman. Lotan vimou sema ualasie lexe Timuna. 23 Sobalu ta 'olu
ta mulu ualaualasi'a ane Aluvani ilou Manakati mo Ebalu mo Sepo mo
Onamu. 24 Xe Sibeoni ta 'olu ta mulu ualaualasi'a ane Aia ilou Ana. Ana
e mia'aloxu lexe mulai musaxila'a momu Sibeoni ta donkiiu la mumaisou
tivula taxataxasou. La tivula uopuopu utetelo no taxataxa ne. 25 Xe Ana
mulai xe mupalaa, la mupalaane'i ta 'olu ane, Disoni ilee O'olivama.
26 Xe Disioni la muxalixa'a ta 'olu ane, Emudan ilou Esuban mo Itiran mo
Keran. Ane'i ta mulu mukalusi. 27 Xe Eseru ta 'olu ta mulu ualaualasi'a
aloxo 'o, eiae Bila ilou Savani mo Akan. 28 Xe Disan ta noxou ane, Usu
ilou Aran. Ane'i ta mitema ano 'o ane'i ta tatilasi'a ta mitema ne Xori.
29-30 Ualaualasi'a ano 'o, Lotan ilou Sobalu mo Sibeoni mo Ana mo Disoni
mo Eseru mo Disan.

31 Xe no tauutauu ie ane ta Isilaeli'a tila vile sou usaxila'a uasi, la ane'i
ta mitema ano 'o, ane'i mixali ta tatila sou tuala xalee ne Edomu. 32 Itema
ane musaxila'u tuala xalee ne Edomu tei ane Bela. Momu ualasou lexe
Beori. Anu muxolu sou musaxila'u tuala tila ne Dinava. 33 Xe Bela musoli,
la Iovavu muno'u tanixu. Iovavu momu ualasou lexe Selau. Selau anu
sou tuala tila ne Bosura. 34 Xe Iovavu musoli, la Usamu anu sou xalee lia
ne Teman muno'u tanixu. 35 Xe Usamu musoli, la Kadati muno'u tanixu.
Kadati momu ualasou lexe Bedati. Xe Kadati mulutu sou mulai ne Moabu
sou mu'oto ne Midiani, la mutaloxolixa'a. La sou mulai muxolu ne Aviti
sou musaxila'a ta mitema ne Aviti. 36 Xe Kadati musoli, la Samula anu sou
tuala ne Masureka muno'u tanixu. 37 Xe Samula musoli, la Saulo itemasie

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Leovotia muno'u tanixu. Tuala ne Leovotia ne, muxolu 'alai no lexa tila
ne Iupileitisi. 38 Xe Saulo musoli, la Balukanan muno'u tanixu sou muxali
tila noxi'a. Balukanan momu ualasou lexe Akuboru. 39 Xe Balukanan
musoli, la Kadati muno'u tanixu. La sou anu muxolu sou musaxila'u
tuala tila ne Pau. Semau ualasie lexe Me'etavelu. Momu ualasou lexe
Matele, xe Matele mamie ualasou lexe Mesaapu. 40-43 La sou ta mitema ta
tatila ane noxou Esau ualaualasi'a aloxo 'o, Timuna ilou Aluva mo Ieteti
mo O'olivama mo Ela mo Pinon mo Kenisi mo Taman mo Mipusalu mo
Makadielu mo Iramu. Ane'i ta mitema ane ne ane'i ta mitema ta tatila
noxi'a ta mitema noxou Edomu. Edomu ne Esau ualasou vile aloxo ne.
Anu Esau ne ta mitema ne Edomu xasi'a. Ane'i ta tatila vilevilesi no
tualasi'a mo ta mitema sou isaxila'a a ixolu.

Aipiepiena Noxou Iosepu

37 1 Ia Iakovo ne u'umesou tuala ne Kanani e momu Aisaki muxoxoo
no anu ne uasi. 2 Muxoxoo ane, la sou nanasi'a ilo'a ta 'olu
mikaukavunu muxolu aloxo 'o. Iosepu anu Iakovo 'olu maulu tauu iexu
mumomomo loxo mavulovexa vile mo mulelia ta'uve mo muvaxa simi
tamei (17). Anu ulavusou sou usaxila'a ta sipsip ilo'a ta mee noxou momu
ilo'a ta vimovimou noxi'a Vila ilee Silipa. Ane'i ta sema tamei ne, momu
ta semasemau. Ia anu mulai noxou momu la mua'alouxu 'ili'ilixone'i ta
vimovimou e i'oxo'oxonu masumasua.

3 Iosepu ne, momu Iakovo ualasou vile lexe Isilaeli, anu umasaxai'a
ta 'olu ia umasaxau Iosepu misevile mu'oki noxi'a. Xo nenu mivo'onu
no mine anu Isilaeli ne aululu manina. Tava'u aloxo ne la sou momu
mu'oxonu iu tokolomo vile lailaixe, utaa la ulai uxali no lia no tava'u,
xe avolu veveeni. 4 Xe ta vimovimou milavu lexe mami'a anu umasaxau
'olu Iosepu misevile mu'oki noxi'a Iosepu ta vimovimou, la ane'i opone'i
masuau vimo'a ne misevile mo ivivikala lailaixe ulai noxou uasi.

5-7 No 'olovoxo vile, la Iosepu muaipiepiena la mulai mua'aloi'a ta
vimovimou aloxo 'o, “Ngalomu une'e noxilo mo aa'alomengixu aipiepiena
noxilo 'o. Nenge'a telai no xai sou nenge'a tevovotu uiti tavatavalanu.
Xe noxilo tavalanu muavuti la mutulu mulapu. Ia ta noxinge miavuti la
mitulu mixaliliu noxilo ka mitangatuluou.” Xe ane'i milomu aloxo ne la
la'iaxa'a misevile.

8 Xe miavuti la mitali'isou aloxo 'o, “Loxovaa, nini xavutalameni
lexe nini sou naxali tila sou nasaxila'ixe?” Ane'i la'iaxa'a mu'oki'oki xo
milomusou aipiepiena noxou xe vaivaikala ane anu mulemolusi'a.

9 Xe ili'i la Iosepu muaipiepiena alaxu vile la. Xe muavuti la
muvikalane'i ta vimovimou aloxo 'o, “Eni eaipiepiena la, la emaisou aso
xe so'io ilo'a ta oto mavulovexa mo mulelia vile mitulutulu no talaxo ka
mitangatulu mulu'e noxilo.”

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

10 Xe muavuti la mulai noxou momu kalumo sou mua'aloxu aipiepiena
noxou ne. Xe momu muavuti la mukaitolonu la muvikalanu lexe,
“Aipiepiena ma'i to axoo ne? Loxovaa, nini nemasaxa lexe nexi noxie
nenine mo ta viivine tane'e taxola'u tava'ixe mo tatangatulu sou
tatoxoneni?” 11 [z]Ta vimovimou ne, opone'i masua misevile ia mami'asi ne
iou si'isou aipiepiena ne uasi, uxoxoolu la uxavuxavutalanu.
12 No voxo vile, la Iosepu ta vimovimou milailixa'a mami'a ta sipsipu
ilo'a ta meeou ne Sikemu sou mi'ani ia'eia'e xe miie lexa. 13 Xe Iakovo
muavuti la muvikalanu 'olu Iosepu aloxo 'o, “'Alixeni, eni emasaxaine
lexe nalutu mo namuline'i ta viivine ulai ne Sikemu.” Xe Iosepu muavuti
la muvikalanu momu lexe, “Ani, eni asou alutu alai.”
14-15 Xe momu muavuti la muvikalanu aloxo 'o la, “Nalai mo namaisi'a
ta viivine lexe ane'i a laixene'isi. Mo namaisi'a ta sipsipxeni kalumo
lexe laixene'isi. Nalai mo nakilisi'a lexe laixene'isi la sou nalivu une'e
sou naa'aloxeni.” La sou momu mupalusou sou mulai mukilisi'a ta
vimovimou. Ia momu ne, anu muxoxoo no vanunu ne Ebulon. Iosepu
mumuamua'i xe mulai muxali ne Sikemu, la mulai muxixaoxao no lia
xalee ane ne, la sou mumaisou itema vile la itema ne mutali'isou aloxo 'o,
“Nakakamuli ma'ia?”
16 Xe Iosepu muavuti la muvikalanu lexe, “Eni akakamuline'i ta viivilo
e mine'ene'i mamilo ta sipsipou sou ikamulixa'a lexa sou iiexu xe ia'eia'e
sou i'ou. Nemaisi'a a ne'ei la napela'ilo mo amuline'i.”
17 Xe itema ne, muavuti la muvikalanu Iosepu lexe, “Ane'i a milutu
mo milai. Elomusi'a mivivikala lexe ilai loxo ne Dotani.” La sou anu
mumuline'i la mulai muxalisi'a ne Dotani. 18 Xe anu a uao no paxa, ia
ane'i mimaisou mine anu umuamua'i ulai noxi'a, la ane'i mipotoxu sou
lexe ivau usoli.
19 Ta motu miavuti la mivikalane'i ngato'o lexe, “Anu, itema sou
aipiepiena a uxali 'o. 20 Tapalea mo tava'u soxu mo tasu'anu ulu'elai no
lexa taxasou vile musii 'o. Ia talai la taa'alo lexe mii vile loxo laeoni
muvau. La sou nenge tamalei lexe mii ma'ia ane uxali no anu aipiepiena
noxou ne.”
21 Xe Luven mulomusi'a mivikala aloxo ne, la mukamuli vote'i sou
upamaulinu Iosepu no anu. Muavuti la muvikalane'i aloxo 'o, “Nenge'a
tava'u mamu. 22 Tatetelisousi ka talea ulu'elai no taxa sou lexa 'o no xalee
lia vitanisi, ia ta'oxo masua loxo 'o uasi.” Anu mulosi'a vote'i ane ne xo
anu mumasaxa lexe anu molu ulivu une'e sou ulivunoxu vimou utelo sou
upalusou ulivu ulai noxou momu.
23 Iosepu mumuamua'i xe mune'e muxali noxi'a ta vimovimou ne,
xe ane'i miavuti vaxa la mitetelisou ka milulusou tokolomo lailaixe e

---

[z] **37:11** Apo 7:9

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mutaanu, 24 ka sou miavuti la mi'itinu ka mileanu mulu'elai no lexa
taxasou vile musii.
25 Mileanu maulamenge soxu loxo ne mukalu, ia ane'i milai mita'olu
sou mi'ani. Mi'ani'ani ia mimalei la ta Isimaeli se'i ilo'a ta kamelii'a me'a
loxo ne Xileati ia ilalai loxo ne Aixiputo. Ta kamelii'a mitavule mimii
lailaixe loxo mii ane tuma'u laixe sou la'ilali mo lamalasile mo ovu vile
lexaxu ane tuma'u laixe.
26 Xe Iuda muavuti la muvikalane'i ta vimovimou aloxo 'o, "Taemoso,
lexe nenge tava'u vivinge usoli ka tatalumeiou, la mii ma'ia laixe ane
nenge nenge'a taxalisou no anu xavutala ane ne? 27 Nenge'a tano'u mo
talosi'a ta mitema e inene'e 'o mo ilotonu. Mo sou mamu nenge ta'oxo
masuanu. Xo nenge vivinge maninasou ane. Nenge xiasinenge ilou
sialunenge ane." Xe ta vimovimou miavuti la mivikala lexe, "Ioxe, nenge
tamulinu aloxo nelemolu ne."
28 [a] Xe ta mitema sou ivaivalo sou ino'u lamoli e mimaisi'a minene'e
'ole mine'e mixali 'alai noxi'a manina, la sou Iosepu ta vimovimou ne
milai milaanu sou milosi'a. Ta Midiani milotonu Iosepu mulai noxi'a ta
vimovimou no anu lamoli siliva alelaxu mavulovexa tamei. Milotonu
mukalu, la sou mino'u milailixu ne Aixiputo.
29 Xe ili'i, la Luven mulivu no taxa e ane'i misu'anu vimo'a Iosepu no
anu ne la umaisou vimou uasi. Xe muavuti la musinasinanu tokolomou
no vasimolu ne xo tanuxu vimou misevile. 30 Xe mulivu mulai noxi'a ta
vimovimou, la muvikalane'i lexe, "Ae, molomolo soxu 'ole a tasiauxu! Ka
eni anavaa maasi?"
31 Xe ta motu miavuti la mivau mee vile ka mino'u sialuxu sou
mi'unanu Iosepu tokolomou mulu'e no anu. 32 Xe ili'i la sou mino'u
tokolomou ne mulai sou mimaxa'u noxou mami'a. Mixali la mivikalanu
mami'a aloxo 'o, "Namaisou mii 'o. Nexi texalisou. Male 'iline miiu."
33 Xe Iakovo iou muvaxa no anu tokolomou 'olu ne la mutongonu la
muvikalane'i lexe, "Ani, 'alixe Iosepu tokolomou ane! Ta mii se'i loxo ta
laeoni mivau 'alixeni ne mo mi'ou."
34 Xe muavuti la musinasinanu tokolomou no vasimolu ne, io mutelonu
tokolomo su'i sou tama xo tanuxu 'olu ne misevile. Muxoxoolu tanutanuxu
'olu mo mutatamasou ne maxuvee misevile. 35 Ta 'olu ta mulu mo ane ta
sema mine'e noxou sou lexe ixolixolinu, la anu umasaxa lexe ane'i ine'e
ixolixoli mamu. La sou muvikalane'i lexe, "Taletalelixu 'alixeni 'o mo
atatamasou mole eni amulinu 'alixeni ulai no tualasi'a ta mitema sou soli
ne ia ukalu uasi." La sou anu muxolu sou mutamasou 'olu ne voxo se'i la.
36 Ioxe, ta Midiani e milotonu Iosepu noxi'a ta vimovimou ne, milailixu
ne Aixiputo, la itema vile ualasou lexe Potipaa mulotonu, anu itema sou

---

[a] **37:28** Apo 7:9

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

xaixai noxou tatananu tuala ne Aixiputo. Anu tila noxi'a ane'i ane sou isaxila'u taasou tatananu tuala.

Iuda Ilee Tamari

38 1 No tauu ie ane ne, la Iuda mulutu mu'umesi'a ta vimovimou ia mulai muxolu noxou itema vile ualasou lexe Ira. Ira anu itemasie tuala tila ne Adulamu. 2 Iuda mulai muxolu ne la mu'uluxe semasie Kanani vile. Mamie ualasou lexe Sua. 3 Ilou mixoxoolu xe opoone, la mivo'onu 'ilie laposalaxu, la mulu. Mimoxo'u ualaosu lexe Eri. 4 Xe ili'i la, la ane opoone la. Xe mivo'o, la 'ilie ne mulu la. La mimoxo'u ualaosu lexe Onani. 5 Xe ili'i la, la ane opoone la. La sou ane mivo'onu 'ilie mulu vile la. La mimoxo'u ualasou lexe Sela. No voxo ane Iuda semau mivo'onu 'ilie Sela ne la, anu Iuda mulai mo a uxoxoolu no tuala ne Kesipu.

6 Mixoxoolu xoo xe, Iuda 'olu e laposalaxu, ualasou lexe Eri muxali itema tila, la sou momu muno'e iu sema vile ualasie lexe Tamari. 7 Ia Eri ne, 'ilixonu laixe noxou IAUE iou uasi. La sou IAUE muvau musoli.

8 Xe Iuda muavuti la muvikalanu 'olu Onani, “Nalai mo ngongie omeni Tamari ngaai xo vivine musoli la ta 'olu uasi. Xoluxolu na'a nenge aloxo 'o, nini nano'e vivine semau sou napalaane'i vivine ta 'olu mo sou vivine ualasou ne ukalu uasi. La sou ulai ili'i la ta 'ilie ane ane ivo'one'i ne, vivine Eri ta 'olu.” 9 Ia Onani ne, mulavu lexe ta molomolo ane anu uxalixa'a ne ta 'olu uasi. La sou no voxovoxo ane ane'i ilee Tamari iai sou anu ulai noxie xe 'uve'uve'u sou unixi, la anu uxexee sou unixi ulai va'axu no lia. Anu mu'oxo aloxo ne xo anu umasaxa lexe upalaane'i ta 'olu iu vimou uasi. 10 'Ilixo ane ne, IAUE mumaisou la laixe no iou uasisi manina, la muvau musoli aloxo vimou Eri.

11 Xe Iuda muavuti la muvikalane ua'anu Tamari aloxo 'o, “Nalutu mo nalivu ulai noxou mamine mo naxolu aloxo nesi ia nataula'i uasi mole 'alixe Sela uxali itema tila o.” Anu muvikalane aloxo ne xo anu umama'u xo loxo 'o io Sela usoli kalumo loxo ta vimovimou tamei. La sou Tamari milivu milai noxou mamie.

12 Tauu ie tavu'alo mulai mukalu xe ili'i, la Iuda semau ane Sua 'olu sema misoli. Muxolu sou tamasie semau xo tanuxe misevile. Xe mukalu, la sou ane'i ilou menexu vile ualasou lexe Ira sou tuala ne Adulamu milai ne Timuna sou ilou imaisi'a ta mitema noxou ixoxotosou ta sipsip noxou laxusi'a.

13 Xe Tamari milomu lexe ua'ane Iuda a mune'e ne Timuna sou uxotosou ta sipsip laxusi'a ne. 14 La ane mipasipaa sou mixexeenu tokolomoxe ane ane mitokolomoxu sou mipoulilosou mulue, ia misakii mii vile loxo taunamo o sou mutaluxu iei ia milai mitalupexa no vote'i no iou xalengaxu tuala tila ne Enaimu. Tuala ane ne muxolu no vote'i ane mulai loxo ne Timuna. Xo ane milavu lexe Iuda 'olu e ualasou lexe Sela ne, anu itema tila, ia ane'i ino'u ulai noxie sou i'uluxu uasi.

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

15 Iuda mumuamua'i mune'e xe mumaisie, la muloxomale lexe ane sema
sou vote'i vile ane xo ane misu'asou iei. 16 Ia utongone lexe ane ua'anu
Tamari uasi manina. Ioxe, anu muavuti la mumuamua'i mulai loxo noxie
no vote'i pa'umolu, la muvikalane, “Ioxe, nengei taai.” Xe ane miavuti la
mikolinu lexe, “Nalosilo ma'ia?”
17 Xe anu muavuti la muvikala lexe, “Alivu la sou asovanumeni mee 'ilie
soxo vile une'e noxine.” Xe ane miavuti la mivikalanu aloxo 'o, “Anu laixe,
ia lexe nini nalosilo mii vile sou eni amuxaxu loxo sosovo ulai utalo no voxo
ane nini nasovanu mee ne une'e. La sou alivunoxu sosovo ne ulai noxine.”
18 Xe anu muavuti vaxa la mutali'isie, “Mii ma'ia ane nemasaxa lexe
eni alosine?” Xe ane miavuti la mivikalanu lexe, “Nalosilo miimeni e
nasosovosou mimii no anu lexe na'a nini ilou lamotasou ulili no xolaneni
mo vilaxoxene e natatavulenu ne.” Xe anu muavuti la mulosie mii tamei
ne xe mukalu, la sou mulai noxie. 19 Xe Tamari miavuti la milivu milai
no tuala sou mixexeenu mii e misakii sou mitaluxu iei no anu, io sou
ane mitelonu tokolomo sou poulilosou mulue 'ole mutelo la. Ane milai
mixoxoo ne xe ili'i la sou opoone mupala'a.
20 Ioxe, Iuda muavuti la mupalusou menexu vile ne Adulamu sou
ulailixu mee noxie sema 'ole, xe uno'u mimii e ane milingau sou
mimuxaxu muai noxie sou umaxa'u vaikala noxou Iuda lexe anu
muvikala manina, sou ulivunoxu ulai noxou. Itema ane ne mulutu xe
mulai la uxalisie uasi. 21 Xe muavuti la mutali'isi'a ta mitema se'i ne
Enaimu, “Sema sou vote'i e ilavusou ixoxolu no vote'i 'o 'ava?” Xe ane'i
miavuti la mivikalanu lexe, “Nexi sema sou vote'i vile ixolu lai 'o uasi.”
22 Xe itema ne mulomu aloxo ne la, mulutu sou mulivu mulai noxou
Iuda la muvikalanu lexe, “Axalisie sema ne uasi. Ta mitemasie Enaimu ne
mivikalaleli lexe ane'i sema sou vote'i vile ixolu noxi'a no tuala ne uasi
manina.”
23 La sou Iuda muavuti la muvikalanu lexe, “Mii vile uasi, mimii e sema
ne mino'u ne, uai noxie ne, xo loxo 'o io ta mitema ikekeienge. Eni esova
mee vile 'ilie ulai noxie, ia naxalisie uasi ne la, mii vile uasi.”
24 Xe male loxo so'io tatalu mukalu xe ili'i la sou vaikala mune'e muxali
noxou Iuda lexe ua'anu Tamari ane mi'oxo loxo sema vile sou vote'i mo
ane a opoone. Xe anu Iuda muavuti la mupalusi'a lexe ino'e iuatulailixe
mo i'elaxe mo isoli.
25 Mino'e miuatulailixe la ane mivikala lexe, “Ngavikalanu ua'aleli
lexe, opo ano 'o itema e miumiu ane uai noxilo 'o, opou. Ngano'u mii 'o
ulai noxou mo utongonu.”
26 Mii ne mino'u xe milailixu noxou Iuda, la anu mutongonusi. La sou
muvikala lexe, “Susu noxie ne tatila malaxo uasi, ia noxilo ne tatila
misevile. Xo ano'e sou i'uluxu 'alixeni Sela la ua.” Xe ili'i, la Iuda ulai
noxie la uasi manina.

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

27 Xe no voxo ane sou ane ivo'o no anu, la milavu lexe ane ivo'one'i
ta 'ilie tamei. 28 Xe no mine sema vile mine'e sou ipapaipixone, la 'ilie
vile avolu muxali muuatu, la sema e ipapaipixone nenu ne mitetelisou
avolu sou misakii no anu lamota lauoinu. Xe miavuti la mivikala lexe,
"Ane ulu'e tei a." 29 La ua. Anu mu'umenu avolu mulivunoxu mulai no
nano, ia vimou mulu'e tei. La sou sema e mine'e sou mipaipixone nenu
ne mivikala lexe, "Ee, xavineni sou nelo'e la sou ane nelu'e tei 'o!" La sou
mimoxo'u ualasou lexe Peresi. 30 Xe ili'i la sou ane misakii avolu no anu
lamota lauoinu ne mulu'e. La sou mimoxo'u ualasou lexe Sela.

Iosepu Ilee Potipaa Semau

39 1 Ioxe, Iosepu e ta Isimaeli mino'u mulai ne Aixiputo ne, mino'u
mulai noxou Potipaa sou mulotonu. Potipaa ne, anu itema tila
vile. Anu itema sou xaixai noxou tatananu tuala ne Aixiputo. Anu tila
noxi'a ane'i ane sou isaxila'u taasou tatananu tuala ne Aixiputo.
2 [b]IAUE uxoo noxou Iosepu, la sou mii ma'ia ane anu u'oxonu ne,
uxali laixe misevile. Io, anu Iosepu mulai muxolu noxou Potipaa. 3 Anu
uxoxoolu noxou tilasou Potipaa ne la, tilasou mutongonu lexe IAUE a
uxoo noxou mole ane xaixai piepiena ne anu mu'oxonu laixe mukalusi.
4 Potipaa opoonu usexelaxu Iosepu misevile la sou molu musosovosou
lexe anu uxali loxo itema vile sou uxoo 'alai noxou. La sou mumuxaxu
sou usaxila'u taasou mo mixumixu mo miumiu no nano no taasou
ne ukalusi. 5 Tava'u xo Iosepu ane Potipaa muno'u sou mune'e sou
usaxisaxila'u mixumixu ilou miumiu, la sou ane IAUE mualusou tila
noxou mo ane'i ane ilo'a ixoxoo no tani noxou ne mo miumiu ilou
mixumixu no taasou mo no xaixu kalumo. 6 La sou Potipaa mu'italonu
mimii tavu'alo ne no avolu Iosepu sou anu molu usaxila'u ukalusi. Ia anu
uxavutalanu mii vile la uasi. Anu uxavutalasou la'ilalisi.
Iosepu ne muleme maulu vile xaviinu misevile. Mo iou ne lailaixe
misevile. 7 La sou maxuvee uasi manina, Potipaa semau miisuxu xe
miavuti la ixoloxixiiou. La sou mivikalanu lexe, "Nane'e mo nengei talai
taai no luu noxilo."
8 Ia Iosepu mulomu ua la muvikalane lexe, "Tila noxilo musosovosilo
mo mumuxaxo lexe eni sou asaxisaxila'u mimii no nano no tani 'o
ukalusi. Miumiu mo mixumixu tavu'alo ne anu mumuxaxo lexe enisi
melo asaxila'u. 9 Tani 'o mo, mimii no nano 'o ne muxolu no anu
saxisaxila'u noxilosi aloxo anu, ia mii vile no nano 'o anu uvikalalelixu
lexe eni amomomo sou asaxila'u uasi, uasi. Ia nini ne, anu uvikalalelisine
uasi, xo anu semau ane nini. Anu umomomo sou eni amulinu masaxa
noxine uasi. Xo maasi xe eni amuli masaxa noxine, la loxo eni a'oxo 'ilixo

---

[b] **39:2** Apo 7:9

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

masua manina no iou Lataua." 10 Ia ane ilomu uasi manina. No voxovoxo
utotomu ne, ane ilai noxou sou ixoloxixiioi sou lexe anu ulai noxie, ia
anu ne xaviinu misevile la ulomuxe uasi manina, mo anu muxolu va'axu
noxie.
11 Io, no voxo vile la anu Iosepu mulai no nano no taasou tila noxou
mo a u'oxo'oxonu xaixai noxou se'i. Ta mitema sou xaixai noxou tila
noxou vile noxi'a ne uxolu no nano uasi. 12 Xe aliku 'o miavuti xe
mine'e la miteteli pekia'u vaxa no anu tokolomou veveeni e utataanu
ka mivikalanu lexe, "Nane'e mo nengei talai taai." Xe anu muavuti la
mulo'ene sou mu'ume mulai no ale. Miisou e mutataanu ne, muluvu no
vasimolu mole ane mitetelisou no avole ne.
13 Xe ane mimalei loxo 'o la anu ane u'ume ulai no ale, ia tokolomou
ane ane itetelisou 'o xe, 14 miavuti la mi'ava mulai noxi'a ta mitema sou
xaixai noxie lexe, "Ngamaisou mii 'o! Itemasie Evalaio e muluxeni muno'u
sou mune'enu muxolu no tani noxixe 'o, utoxonenge uasi. Mulutusi ka
mune'e no ano no taasilo e aai no anu sou uexe utetelisilo mo ulai noxilo
no anu masaxa noxousi. 15 Ia eni eunga toxoxa'a sila anu muiave mulai no
ale io mutautalonu tokolomou e mutaanu muai no pa'umelo."
16 Ane mimuxaxu muai ne xe mulue muxali, 17 la sou ane mia'alou,
"Itemasie Evalaio e neno'u mune'e muxolu 'o sou napalupalusou, utoxole
uasi manina, mune'e mu'una no taasilo e aai no anu sou lexe ulai
noxilo, sila ua. 18 Eni eungaunga sila anu mu'ume muiave mulai no ale ia
mutautalonu tokolomo e mutataa no vasimolu no pa'umelo."
19 Xe Potipaa mulomu aloxo ne, la la'iaxu misevile. Tanu no nano
ne navu ukaakaa. 20 La sou muvikalane'i ta mitema sou 'oto'oto noxou
tatananu tuala sou mine'e mitetelisou Iosepu sou milailixu no taasou
navunavu noxou tatananu tuala sou uno'u navunavu sou 'ilixo ane anu
mu'oxonu ne. Mulai muxolu no taasou navunavu ne 21 [c]ia IAUE muxolu
noxou mo mualusou mole mimii e anu u'oxo'oxonu no nano ne u'oxonu
laixe ukalusi. La sou itema sou usaxila'u tani ane ne, opoonu usexelaxu
Iosepu misevile. 22 Itema ane ne muavuti la mumuxaxu Iosepu sou
usaxila'a ta menexu e ilo'a ixoxoo no nano no taasou navunavu ne mo
xaixai piepiena no nano ne anu molu usaxila'u ukalusi. 23 Mole anu itema
ne, umomomo sou usaxila'u xaixai vile la uasi xo xaixai tavu'alo ne uxoo
no avolu Iosepusi. Anu molusi u'oxo mimii ne la laixe ukalusi xo IAUE
muxoo noxou.

Itema sou Usaxila'u La'ilali Ilou Itema sou Usaxila'u Uaini

40 1-3 Iosepu mulai muxolu no ano ne maxuvee malaxo uasi, ia
mumalei la mino'a ta mitema sou xaixai tamei noxou tatananu

---

[c] **39:21** Apo 7:9

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

tuala ne Aixiputo mine'e mi'unane'i no tani noxou itema sou xaixai uuli
noxi'a ta mitema sou 'oto'oto. Anu itema tila ne ilo'a ta mitemau ixoxoo
ane sou isaxisaxila'u taasou tatananu tuala ne Aixiputo. Ta mitema sou
xaixai noxou tatananu tuala tamei ne, vile anu tila noxi'a ta mitema
sou isaxisaxila'u uaini noxou tatananu tuala xe vile ne anu tila noxi'a
ta mitema sou isaxisaxila'u la'ilalixu tatananu tuala. Ane'i ilou misusu
no anu 'ilixo vile masua la tatananu tuala la'iaxui'a ilou misevile la
sou mulai mu'unalailixa'a no taasou e Iosepu mulai mu'unalai no anu.
4 Mi'unalai mixoo no ano ne maxuvee misevile mole tila noxi'a ta mitema
sou 'oto'oto ne musosovosou Iosepu sou usaxisaxila'a ilou. 5 Xe no
'olovoxo vile, la ane'i ta mitema tamei ne ilou miaipiepiena. Aipiepiena
noxi'a ilou ne laaxu vilesisi uasi. Vile noxou aipiepiena ne vile mo xe vile
noxou ne vile mo.

6 Iosepu mulutu no kakau xe mune'e muxali noxi'a ilou, la mumaisou
ie'i ne la, ilou ie'i kalauasi. 7 Xe muavuti la mutali'isi'a ilou, "Loxovaa ane
iengi kalaua loxo 'o? Tu'umaxu vile muxali noxinge ngongou vaimomo
'osi?"

8 Ane'i ilou miavuti la mivivkalanu aloxo 'o, "Nexi noxou teaipiepiena,
la evile sou usu'ulinexi noxou sou ululusou laaxu uasi." Xe Iosepu
muavuti la muvikalane'i ilou aloxo 'o, "Lataua anusisi ane anu
molu ulosou itema lavulavu sou ululusou aipiepiena. Ioxe, ngongou
ngavikalalelixu aipiepiena noxinge ngongou vilevilesi."

9 La sou anu ane sou usaxisaxila'u uaini noxou tatananu tuala ne
mua'aloxu noxou tei. Muvikala aloxo 'o, "No anu aipiepiena noxilo, eni
eai la emaisou uaini aiinu vile mutulu no talaxo, 10 ia avolu tatalusi.
Xe alaxu vilesisi 'o la, volovoloxu mupaa vitanisi vaxa no avoavolu ne
mo seseseenu kalumo. Xe alaxu vilesisi 'o la, tematemanu mupaa la
mumomoxo alaxu vilesisi. 11 Eni a etutulu eteteli sou kapuxu tatananu
tuala tila ne Aixiputo no avolo. Xe eavuti la eno'u uaini ngiangiaxu
mumomoxo ne ka ekapinu mulu'elai no kapuxu ne ka elosou."

12 Xe Iosepu muavuti la muvikalanu, "Aipiepiena noxine ne laaxu aloxo
'o. Uaini avolu tatalu ne voxo tatalu. 13 Voxo tatalusi a uxolu sou tatananu
tuala ulaalixene sou ulivulixene ulai no anu xaixai noxine la. La sou nini
nalosou kapuxu aloxo nini ne'oxo'oxo tei. 14 Ia ulai xe nini nalivu ulai no
ale sou naxoo laixe, la ieni si'isilo uasi, naxavutalaleli lexe xoluxoluxene
ne lailaixe ukalusi. Mo lexe tanenixo la naa'aloxo noxou tatananu tuala
ne Aixiputo mo nasu'ulileli sou eni kalumo alaa axexesou tani ano 'o.
15 Xo eni 'o ne mino'ilosi ka misululeli vaxa noxi'a ta mitema no liaxa'a
ta Evalaio no voxo ane ane'i ta mitema ane ne mimuamua'i minene'e
loxo ne Aixiputo la sou ane'i milotoleli. Xe ene'e exoo ne lai 'o la, asusu
no anu 'ilixo vile uasi, ia mino'ilo vitanisi ka ane mine'e mi'unaleli no
taasou navunavu 'o."

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

16 Iosepu ululusou aipiepiena noxou itema sou usaxila'u uaini ne, la
itema sou usaxisaxila'u la'ilalixu tatananu tuala ne mulolomu vaxa
noxou Iosepu, la aipiepiena laaxu e anu ululusou ne, anu tamaxu laixe
no anu xavutala noxou. La sou anu muavuti vaxa la muvikalanu Iosepu,
"Eni kalumo eaipiepiena lexe, eni evo'utulolixu ti'a sou veleti tatalu no
kisilo ia e'ulu'u. 17 No nano no ti'a ane muai teitexi ne, la'ilali iouiou ane
muxutu a mu'ana'ana no anu. Anu tatananu tuala ne Aixiputo la'ilalixu,
ia ta ngiala mine'e mo a i'o'ou."
18 Xe Iosepu muavuti la mululusou laaxu aipiepienau ne aloxo 'o.
"Ti'a tatalu ne voxo tatalu. 19 Voxo tatalusi a uxolu sou tatananu tuala
ulaalixene. Nalaa ulai no ale la ixotonu xolaneni. Xe ukalu la sou ilaa
ovu vile ka ililixene no anu. Io sou ta ngiala ine'e i'ou xiasineni." 20 Ilo'a
mixoxoo no nano ne xe voxo tatalu mukalu la sou tatananu tuala ne
Aixiputo ne mu'oxonu la'ilali vile toxoxa'a xa'a ta mitema sou xaixai
noxou. Anu mu'oxonu la'ilali ane ne sou uxavutalanu voxo ane nenu
mivo'onu no anu. La sou muvikala, la milaalixa'a itema sou xaixai noxou
sou usaxisaxila'u uaini xe itema sou usaxisaxila'u la'ilali. 21 Xe ilou milaa
mukalu, la sou tatananu tuala muvikalanu itema sou usaxisaxila'u uaini
ne sou mulivu mulai no anu xaixai noxou. 22 Xe muavuti la muvikalane'i
ta mitema sou 'oto'oto noxou sou mililixu itema sou usaxisaxila'u la'ilali
ne no ovu e milaanu. Mimii ane ne muxali ne aloxo Iosepu mulemolu ne.
23 Ia itema sou usaxisaxila'u uaini ne iou si'isou Iosepu ne mole
uxavutalanu la ua.

Tatananu Tuala Muaipiepiena

41 1 Xe ili'i no anu tauu ie tamei mukalu, la tatananu tuala ne
Aixiputo ne muaipiepiena lexe anu mulai mo a mututulu no lexa
Nailu pa'umele, 2 la mumaisi'a ta kau muxatele tamei ta toxotoxoxa'a.
Vasime'a ne muveli loxo 'o. Mo lovoxa'a misevile. Me'a no lexa mitelo mo
a i'ani'ani ia'eia'e no lexa pa'umolu. 3 Xe ili'i la ta kau muxatele tamei la
mitelo. Ane'i ta kau ane ne, alaalamane'isi, mo vasime'a ne mu'ita'itasi.
Me'a no lexa xe mixali mutelo, la mitulu no pa'ume'a ane'i ane mixali
mitelo tei. 4 Xe miavuti vaxa la mi'i'a ane'i ane mixali mitelo tei ne
mukalusi. Tatananu tuala mumaisou aipiepiena ane ne xe mukuluke la
mutulu.
5 Xe ili'i, la mulivu sou muai, la muaipiepiena la. No anu aipiepiena
ane tameisou ne, la mumaisou uiti ngiangiaxu palepanu toxotoxoxa'a
muxatele tamei no aiinu vilesisi. Uiti ngiangiaxu ne lingamo sou
ivalitusou. 6 Xe ili'i la, la mumaisou uiti ne ngiangiaxu palepanu
muxatele tamei no aiinu vilesisi muxali mutelo la, ia kisou ngialanusi.
Palepalepanu ne kitukitusi xo atume ialuxu muili molu loxo no xalee lia
ane aso utetelo no anu la muxutuxu. 7 Xe ane'i ta uiti ane ne, miavuti

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

la mimalukusi'a ane'i ane ta toxotoxoxa'a e mixali mutelo tei ne. Xe
tatananu tuala mukuluke la, la mutulu avile la sou tanu tema. La sou
mulavu lexe anu muaipiepiena.
8 [d]Xe mutulu no kakau la tanu laixe uasi. La sou mukala anaxu mulai
noxi'a ta mitema sou lavulavu no tuala tila ne Aixiputo ne mo ta mitema
ane milavu no anu alualu iouiou ne sou mine'e noxou mukalusi. Ta motu
mine'e mixali noxou mukalu, la sou anu muvikalane'ixu aipiepiena noxou
ne. Ia vile noxi'a ne umomomo sou ululusou aipiepiena tamei ne laaxu
ulai noxou uasi.
9 Xe itema e sou usaxisaxila'u uaini ne muxavutala, la muvikalanu
tatananu tuala ne aloxo 'o, "Vaimomo 'o eni apala'alixu lexe eni
e'oxo susu vile. 10 No voxo ane nini la'iaxenei'a ta mitema sou xaixai
noxine la mino'ixe noxou itema sou usaxisaxila'u la'ilalixene sou milai
mi'unalailinexe no tani noxou itema sou xaixai uuli noxi'a ta mitema
sou 'oto'oto. 11 La nexi noxou teai la teaipiepiena mukei. Ia aipiepiena
noxixe noxou ne laaxu vilesisi uasi. 12 No nano no tani sou navunavu ne,
maulusie Evalaio vile a nexi noxi'a texoo no nano ne. Anu uxoxoo noxou
tila noxi'a ta mitema sou 'oto'oto sou isaxisaxila'u taasine. Maulu ne a
uxoxoo noxou sou anu upalupalusou. Nexi noxou tevikalanuxu aipiepiena
noxixe noxou, la anu mululusou laaxu aipiepiena noxixe vilevilesi ne
mune'e noxixe. 13 Xe ili'i, la mimii ne muxali maninasou aloxo anu
mulemolu lamana noxixe ne. Nini nelaalinexe noxou, la nelivunixo
sou elivu elai no anu xaixai noxilo la, ia nelilixu itema sou usaxila'u
la'ilalixene."
14 Xe tatananu tuala ne Aixiputo mulomu aloxo ne, la mukalanu
anaxuou Iosepu sou une'e noxou. Alaxu vilesisi 'o la milai milaanu
Iosepu no nano no tani sou navunavu. Iosepu mulaa mukalu, la mulai sou
musala saexu laxusou muxexe xe mutokolomo laixe. Xe ili'i la sou mino'u
mulai noxou tatananu tuala.
15 Mulai muxali noxou, la sou anu muvikalanuxu aipiepiena noxou
aloxo 'o, "Eai la eaipiepiena, ia evile sou ululusou noxilo uasi. Eni elavu
xo mivikalaleli lexe nini nalavusou nalulusou aipiepiena laaxu."
16 Xe Iosepu muavuti la muvikalanu tatananu tuala aloxo 'o, "Toxo tila,
eni amomomo uasi, ia Lataua molusi ululusou aipiepiena noxine laaxu."
17 Tatananu tuala muavuti la muvikalanuxu Iosepu sou aipiepienau
aloxo 'o, "Eni eaipiepiena lexe, eni elai mo a atutulu no lexa Nailu
pa'umele, 18 xe emalei la ta kau muxatele tamei ta toxotoxoxa'a, vasime'a
ne muveli mo lovoxa'a misevile. Me'a no lexa mitelo mo a i'ani'ani
ia'eia'e. 19 Xe ili'i la, la ta kau muxatele tamei la mixali mutelo. Ia ta
kau ane ne vasime'a ne mu'ita'itasi mo alaalamane'isi. Eni alavusou

---

[d] **41:8** Tan 2:2

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

amaisi'a ta kau se'i loxo ne lai 'o ne Aixiputo uasisi manina. 20 Ane'i ta
kau ane ne miavuti vaxa la mi'i'a ane'i ane ta toxotoxoxa'a e emaisi'a tei.
21 Ia talavusou laixe uasi xo, mi'i'a loxo ne ia vasime'a uxali laixe uasi.
Vasime'a mu'ita'ita mo alaalamane'i ne a uxoo nesi. Eaipiepiena aloxo ne
xe ekuluke, la etulu.
22 Xe eai mulu'elai la, la eaipiepiena la. No anu aipiepiena ane ne,
la emaisou uiti ngiangiaxu palepanu toxotoxoxa'a muxatele tamei no
aiinu vilesisi. Uiti ngiangiaxu ne lingamo sou ivalitusou. 23 Xe ili'i la, la
emaisou uiti ngiangiaxu palepanu muxatele tamei la, ia atume ialuxu
muili molu no lia xalee ane aso utetelo no anu muxutuxu mole uleme
laixe uasi, palepalepanu ne kitukitusi. 24 Xe ane'i ta uiti ane ne miavuti
vaxa la mimalukusi'a ane ta toxotoxoxa'a e mixali mutelo tei ne. Ioxe, no
kakau xe etulu, la ekalaa anaxoi'a ta mitema ane milavu no anu alualu
iouiou ne Aixiputo sou mine'e sou ea'aloi'axu aipiepiena noxilo 'o, ia vile
noxi'a umomomo sou ululusou laaxu noxilo uasi manina."
25 Xe Iosepu muavuti la muvikalanu tatananu tuala ne Aixiputo
ne aloxo 'o, "Aipiepiena tamei ne laaxu vilesisi. Lataua mulosienixu
mimii ane anu u'oxonu uxali ili'i ane nemaisou. 26 Ta kau muxatele
tamei ta toxotoxoxa'a mo vasime'a muvelisi mo lovoxa'a misevile ne
mo uiti ngiangiaxu palepanu toxotoxoxa'a muxatele tamei nemaisou
no aiinu vilesisi ne laaxu vilesisi lexe tauu ie muxatele tamei. 27 Xe ta
kau muxatele tamei ane vasime'a mu'ita'ita mo alaalamane'isi ne mo
uiti ngiangiaxu palepanu muxatele tamei ia kisou ngialanusi ne laaxu
vilesisi lexe nenge ulai la taxolixu soli toxoxa'a tauu ie muxatele tamei.
28 Nalomu, aloxo elemolu noxine tei, Lataua mulosienixu mimii ane anu
u'oxonu uxali ili'i ane nemaisou ne. 29 Ulai, la nenge nenge la'ilali piena
misevile sou ta'ou no anu, no anu tauu ie muxatele tamei. Tuala xalee vile
no ano no tuala tila ne Aixiputo 'o pa'usou uasi. 30 Xe ili'i no anu tauu ie
muxatele tamei ne lexe ukalu, la nenge taxolu no anu tauu ie muxatele
tamei sou soli toxoxa'a manina. Umomomo sou evile uxavutalanu
tauutauu ie ane xoluxolu lailaixe ta mitema mixolu sou 'osa'ila no anu
uasi, xo soli toxoxa'a ano 'o ne utaasinge mo u'oxo masuanenge ukalusi.
31 Umomomo sou ta mitema ixavutalanu tauutauu ie ane ane'i mixoxoolu
la mi'o'ou la'ilali iouiou piepiena no anu la ua, xo soli toxoxa'a ane uxali
noxinge 'o ne, utila manina misevile. 32 Lataua mulosienixu mii vile tatila
no anu aipiepiena tamei xo anu umasaxa lexe nini nalavu no anu mii ane
sou anu u'oxonu uxali manina. Mii ane ne a 'ala'alai sou uxali.
33 Ioxe, maasi la nini napasipaa mo nasosovosou itema vile ane
xavutalau lailaixe mo mulavu laixe manina sou usaxila'u muamua'ixu
xaixai no nano ne Aixiputo 'o. 34-35 Mo nasosovosi'a ta mitema se'i
sou xaixai kalumo la sou isu'uli sou iiavelixu xoluxoluxa'a ta mitema
laixe. Navikalane'i pekia'u lexe ino'u la'ilali noxi'a ta mitema no nano

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

no anu tauu ie muxatele tamei ane asou nenge taxoo no anu tei 'o la,
ikalipala'anu la'oluxu vile no anu la'oluxu ta'uve ne sou ilai i'unanu
no taasou la'ilali no xalexalee tuala tila 'o ukalusi. Ka isaxila'u laixe.
36 La'ilali ane ne uai sou ta mitema i'ou no nano no tauu ie muxatele
tamei sou soli toxoxa'a ane uxali noxinge lexe tauu ie muxatele tamei sou
xoluxolu lailaixe mo la'ilali piepiena ukalu. Lexe nenge tamulinu xavutala
ano 'o, la umomomo sou ta mitema isolixa'a uasi."
37 Xe tatananu tuala ne Aixiputo ne, mulomusou xavutala ane ne la
mutama pumuxu laixe no anu xavutalau, la sou ilo'a ta mitema ta tatila
sou xaixai noxou mimasaxa lexe imulinu aloxo Iosepu mulemolu ne. 38 Xe
anu muavuti la muvikalane'i ta tatila sou xaixai noxou aloxo 'o, "Nenge
umomomo sou taxalisou itema vile laixe loxo Iosepu 'o uasi. Itema e
Lataua uleenu muxoo noxou."
39 Xe tatananu tuala muavuti la muvikalanu Iosepu aloxo 'o, "Eni elavu
lexe Latauasi ane molu mulosienixu mimii ane nini nelemolu lexe uxali
noxinge 'o, la sou anu lamanasi lexe ninisi ane nini namitema vile sou
xavutala lailaixe mo nelavu laixe manina. Evile umomomo loxo nini uasi.
40 [e]Eni emasaxa lexe eni asosovosine sou nini naxali loxo itema tila sou
nasaxila'u taasilo. Mo ta mitema noxilo sou xalexalee tuatuala sou tuala
tila 'o ne ilomuxenesi. No anu ualasi, eni tila noxine, ia nini nasaxila'u
tuala tila noxilo lai 'o."

Iosepu Usaxila'u Tuala Tila ne Aixiputo

41 La sou tatananu tuala ne Aixiputo muavuti la muvikalanu Iosepu
aloxo 'o la, "Nalomu, vaimomo 'o eni amuxaxene sou nini naxali itema
sou nasaxila'u xalexalee tuatuala no nano no tuala tila ne Aixiputo
'o ukalusi." 42 [f]Xe muavuti la mulaa ring no avolu simisou sou mulai
mukelelixu noxou Iosepu avolu simisou. Ia ring ane ne, sosovo vile noxou
tatananu tuala ne a muxolu no anu. Xe muavuti la mutokolomonu no anu
tokolomo noxou laixe ka mutaa xapo xoulu vile vaxa no xolanu Iosepu.
43 Xe muavuti la mulosou karisi sou 'oto'oto noxou ane tameisou sou
utavulenu. Ta mitema i'ava lexe, "Ngaxexesou vote'i! Ngaxexesou vote'i!"
La sou musosovosou Iosepu sou muxali loxo itema sou usaxila'u xalexalee
tuatuala no xalee lia tila ne Aixiputo ukalusi.
44 Xe tatananu tuala ne Aixiputo ne, muavuti la muvikalanu Iosepu
aloxo 'o la, "Enisi eni tatananu tuala. Ia eni avikalaneni aloxo 'o,
itema vile lai 'o umomomo sou u'oxonu mii vile no anu masaxa noxou
vitanisi uasi manina. Lexe itema vile umasaxa u'oxonu mii vile, la anu
utali'isinexu tei o." 45 Xe tatananu tuala muavuti la mumoxo'u Iosepu
no anu uala vile noxi'a ta Aixiputo. Mumoxo'u lexe Sapenati-Panea.

---

[e] **41:40** Apo 7:10 [f] **41:42** Tan 5:29

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Xe muavuti la, la muvaitaula'inu Iosepu noxie sema vile ualasie lexe
Asenata, eiae Potipera 'olu. Potipera ne anu itema sou uvala suluvixa'a
ta maliava no tuala vile ilemolu lexe Eliopolisi. Xe Iosepu ne muavuti la
muxixaoxao sou umaisou xalexalee tuatuala ukalusi no nano ne Aixiputo.
46 Iosepu ne tauu iexu muxali loxo mavulovexa tatalu, la sou anu
musokou sou muxaxai noxou tatananu tuala ne Aixiputo. Xe muavuti la
mulaa no taasou sou mulai mumuamua'i no xalexalee tuatuala no nano
no tuala tila ne Aixiputo mukalusi. 47 No nano no anu tauu ie muxatele
tamei, la la'ilali muxali tavu'alo mo mu'oki'oki tani manina. 48 La sou
Iosepu mumolo la'ilali sou mu'unanu no taataasou la'ilali no tuatuala tila
vilevilesi no nano no tuala tila ne Aixiputo. No anu tuala tila vilevilesi
ne, mu'unanu la'ilali molu no xaixai no pa'upa'umolu tuatuala vilevilesi
ne. 49 Iosepu mumolo la'ilali tavu'alo misevile loxo io'iio'i no tasi'i.
Tavu'alo tavu'alo misevile, la sou anu umomomo sou uitisou uasi.
50 Ili'i no anu tauu ie muxatele tamei sou soli toxoxa'a uxalisi'a uao, ia
Iosepu ilee Asenata mipalaane'i ta 'ili'a tamei ta mulu. Asenata ane eiae
Potipera 'olu. 51 La sou muvikala lexe, "Lataua musu'ulileli mole eni ieli
si'isou tu'utu'umaxu ane muxali noxilo mo ieli si'isi'a mamilo ilo'a ta viivilo
mo ta minuminu no tualasixe noxi'a." La sou mumoxo'u 'olu laposalaxu ne
lexe Manase. 52 Xe muavuti la muvikala la aloxo 'o, "Tava'u xo Lataua molu
muxalixa'a ta 'alixeni tamei no tuala ane eni ene'e exalisou tu'utu'umaxu
no anu 'o, la eni amoxo'u 'alixeni ane tameisou 'o lexe Epalaimu."
53 Tauu ie muxatele tamei sou la'ilali mo xoluxolu lailaixe ne Aixiputo
a mune'e muxali no telexu, 54 [g]mo tauu ie muxatele tamei ane sou ane'i
ixolixu soli toxoxa'a a musoko aloxo Iosepu mulemolu. Soli toxoxa'a
mutaasou xalexalee tuatuala mukalusi, ia no nano no tuala ne Aixiputo
mu'isalili no tuatuala no xalee lia ne Aixiputo ukalusi ne la'ilali a
uxolu. 55 [h]Ta mitema ne Aixiputo ixoxolu xe isolixa'a, la ilai ikatu noxou
tatananu tuala ne Aixiputo, la sou anu molu upalusi'a ilai noxou Iosepu
sou anu uvikalane'ixu mii ane ane'i i'oxonu.
56 Mixoxoolu xe, soli toxoxa'a ne mu'oki'oki tani mo mutaasou xalexalee
tuatuala ne Aixiputo ne mukalu, la sou Iosepu mukisiinu aiaitengaxu
taataasou la'ilali ne mukalusi sou ta mitema mine'e milotoxa'a la'ilali. 57 Ta
mitema me'a no xalexalee tuatuala mukalusi no paxapaxa ne, mine'e mixali
noxou Iosepu ne Aixiputo ne sou ilotoxa'a la'ilali noxou xo soli toxoxa'a ne
mu'oki'oki mo mutaasou xalexalee tuatuala ne'ei ne'ei ne mukalusi.

Iosepu ta Vimovimou Ilai ne Aixiputo

42 1 Ioxe, Iakovo ilo'a ta 'olu ixoxolu no tualasi'a ne Kanani xe anu
mami'a mulavu lexe la'ilali tavu'alo a uai ne Aixiputo, la anu

---

[g] **41:54** Apo 7:11 [h] **41:55** Ioa 2:5

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

muavuti la muvikalane'i ta 'olu aloxo 'o, “Ngananavaa e ngata'ota'olu
vitani 'o, ngaavuti mo nga'oxo mii vile uasi? 2 [i]Ngalomu! Eni elomu lexe
ta mitema a ilalai ne Aixiputo sou ilolotoxa'a la'ilali. Ngalai ane mo
ngalotonenge, ua tasoisoli sou soli maasi.”
3 Xe ane'i milomu vaxa noxou mami'a aloxo ne, la sou ane'i Iosepu
ta vimovimou mavulovexa vile milutu sou milai ne Aixiputo sou
ilotoxa'a la'ilali, 4 ia mami'a upalusou vimo'a soxu e kitu'a, Iosepu vimou
maninasou sou ilo'a ilai uasi. Vimou soxu ne ualasou lexe Beniamini.
Mami'a umasaxa lexe umuline'i uasi xo loxo 'o io, male mii vile u'oxo
masuanu no vote'i. 5 Ta mitema se'i ne Kanani ne milutu sou milai
milotoxa'a la'ilali, la ane'i Isilaeli ta 'olu mavulovexa ne milutu sou
mimuline'i, xo soli tila ne mulai mutaasou xalee lia ne Kanani mukalu.
6 Iosepu ne, anu muxali itema sou usaxila'u tuala tila ne Aixiputo,
mo ta mitema no xalee xalee tuatuala ne'ei ne'ei ne a ilalai noxou sou
ilolotoxa'a la'ilali. Xe anu ta vimovimou mine'e mixali noxou, la mixola'u
tava'a sou mitulu no tava'a vo'uvo'uxu ka sou mitangatulu mulu'elai no
talaxu sou mitoxonu. 7 Anu Iosepu ne, mumaisi'a ta vimovimou ne ka
mutongone'i, ia anu muavuti la muvivikalane'i loxo anu ulavusi'a uasi.
Muavuti la mutali'i xatixati vaxa noxi'a aloxo 'o, “Ngingi menge ne'ei e
ngene'e 'o?” Xe ane'i miavuti la mivikalanu lexe, “Nexi mexe no xalee lia
ne Kanani ane tene'e 'o, xo temasaxa lexe talotonexe la'ilali.”
8 Anu mulavusi'a xo mutongone'i, ia ane'i ne itongonu uasi. 9 [j]Mumaisi'a
mine ane'i mine'e sou mixola'u tava'a sou mitulutulu no tava'a vo'uxu
sou mitangatulu mulu'elai no talaxu, la anu muxavutalanu aipiepiena
noxou e muai la mumaisou, ia anu muavuti la muvikalane'i lexe, “Ngingi
ta mitema ano 'o, ngingi ngene'e 'o sou ngatulunexe sou ngalavu lexe
tualasixe xalee anevaa ane pekia'u uasi.”
10 Xe ane'i miavuti la mikolinu vaikalau aloxo 'o, “Tila, uasi! Nexi tene'e
'o loxo nexi ta mitema vitanisi sou lexe talotonexe la'ilali. 11 Nexi latala 'o
ne, itema vilesisi ta 'olu, ia nexi tene'e sou tatulungenge uasi, xo nexi ta
mitema ano ne, nexi ta mitema sou vaikala manina. Takalavoi uasi.”
12 Ia anu Iosepu muavuti la muvikala kiipali vaxa noxi'a, “Uasisi
manina! Ngingi ngene'e 'o sou ngatulunexe sou ngalavu lexe tualasixe
xalee anevaa pekia'u uasi.”
13 Xe ane'i miavuti la, la mivikalanu la aloxo 'o, “Tila. Nexi 'o ne nexi
itema vilesisi ta 'olu. Nexi itiitisixe muxali loxo mavulovexa mo mulelia
tamei. Mo nexi sou xalee lia ne Kanani. Vivixe vile ne musoli, xe soxu e
kaluxusixe a ilou mamixe mixolu.”
14 “Uasisi! Ngingi ngene'e sou ngatulunexesi!” Anu Iosepu muavuti la
muvikalane'i aloxo ne la. 15 “Ia eni amasaxa lexe alavusinge manina no

---

[i] **42:2** Apo 7:12 [j] **42:9** Tav 37:5-10

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

anu vote'i vile aloxo 'o. Eni atulu no xavi noxou tatananu tuala lai ne
Aixiputo, la sou eni avikala manina aloxo 'o, umomomo sou ngingi ngalivu
ulai no tualasinge uasi manina. Mole vivinge soxu e kaluxusinge ne lexe
une'e 'o mo eni amaisou no ieli maninasou. 16 La sou emasaxa lexe vile
noxinge ne ulivu mo ulai uno'u une'e, ia ngingi tavu'alo ne ngane'e ngaxoo
no anu taasou navunavu 'o mo nexi takamuli mo talavu manina lexe
ngingi ngevikala maninasou. Xe uasi, la eni atulu no xavi noxou tatananu
tuala ne Aixiputo, la sou eni avikala manina lexe, ngingi ngene'e 'o sou
ngatulunexe manina." 17 Muvivikalane'i aloxo ne xe mukalu, la muno'a sou
mulai mitatuxa'a sou mixolu no nano no taasou navunavu voxo tatalu.
18 Xe no voxo tatalusou, la anu Iosepu mulai sou muvikalane'i aloxo 'o,
"Ngalomu, eni 'o ne, eni alavusou ataxaanu Lataua misevile. La sou eni
emasaxa lexe apamaulingengi no anu vote'i vile aloxo 'o. 19 Lexe ngingi
ta mitema sou ngavikala manina, la eni emasaxa lexe vile noxingesi
ane maasi la ulivu mo ulai uxolu no nano no taasou navunavu e ngingi
ngongi'a ngelai ngexoo no anu, ia ngingi muxatele tami'asi ne, ngano'u
la'ilali e ngelotonu ne mo ngalivu ulai noxi'a maminge ilou 'olu mo ta
mingemingengi e ixolu sou soli no tuala. 20 Ngalailixu la'ilali 'o no tuala
ukalu, la sou ngatilo vivinge soxu e kaluxusinge ne une'e noxilo. Xo
lexe eni amaisou no ieli maninasou, la sou eni alavu manina lexe ngingi
ngevikala manina. La sou umomomo sou ngingi ngaulua uasi." Ane'i
milomu noxou aloxo ne xe mukalu la sou mimasaxa lexe imulinu aloxo
anu mulemolu noxi'a ne.
21 Xe ane'i miavuti la mivikalane'i ngato'o lexe, "Ngamaisou, nenge
te'oxo masuanu vivinge la sou ane vaimomo 'o nenge texalisou tu'umaxu
ano 'o lakoli 'ilixo ne. Nenge nenge'a temaisou tu'umaxu toxoxa'a ane
muxali noxou ne mo, anu soxu mutama mune'e noxinge sou tasu'ulinu
ne, ia nenge texiunu tumalingeusi. La sou ane nenge nenge'a talu
tu'umaxu ano ane mune'e musu'asinge 'o."
22 [k]Xe Luven muavuti la mukoline'i ta vimovimou aloxo 'o, "Eni
evikalangengi laixe lexe mamu nga'oxo masuanu maulamenge soxu,
ia ngingi ngalomuxo uasi, la sou ane nenge taxalisou tu'umaxu ano 'o
lakolisou soli noxou ne." 23 Ia Iosepu ta vimovimou ne ilavu lexe Iosepu
mulavu no anu vaivaikala noxi'a e i'oxo'oxonu uasi, xo anu uvivikalane'i
no anu vaikala noxi'a ta Aixiputo ia, itema vile a sou uxiuxiunu
ulai noxi'a no anu vaikalai'a. 24 Muvivikalane'i aloxo ne xe tamaxu
mulokolaxu, la mulai mutalume no nano mo mutama o. Xe mutama
mukalu, la sou anu muuatulai noxi'a sou muvivikalane'i la. Xe ili'i la sou
mupalusi'a ta mitema sou xaixai noxou sou mitila'u Simeoni mulai loxo
noxi'a sou misakisakiinu no ie'i ta vimovimou ne.

---

[k] **42:22** Tav 37:21-22

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

25 Xe muavuti la muvikalane'i ta mitema sou xaixai noxou sou mitataa
la'ilali mu'unalai no tivativaxa'a ta vimovimou ne, xe muvikalane'i sou
itataa lamoli'a ulivu no tivativaxa'a vilevilesi kalumo. Mo mino'uxa'a
la'ilali ane muxutu kalumo sou i'ou tuxane'i no vote'i. La ane'i mi'oxonu
aloxo anu mulemolu noxi'a ne. Xe ta mitema sou xaixai noxou mi'oxonu
aloxo anu mulemolu ne mukalu, 26 la sou ane'i Iosepu ta vimovimou ne
mitelotelo tivativa sou la'ilalixa'a e milotonu ne mutelo noxi'a ta donkii'a
vilevilesi sou milutu milai.
27 Milutu milai xoo xe, 'olovoxo la mita'olu sou miai. Xe vile noxi'a
muavuti la mululusou tivaxu sou lexe ulaanu la'ilali se'i sou ua'anu donki
noxou sila, mumaisou lamoliu e mulotonu la'ilali no anu ane uai no
latanu la'ilali no tiva anaxu 'o. 28 Xe aliku 'o muavuti la muvikalane'i ta
vimovimou, “Ae, taemoso! Lamoli noxilo e elotonu la'ilali 'o no anu ane
mulivu mune'e noxilo 'o. Ngamalei, ane uai no la'ilali 'o latanu no nano
no tiva 'o.” Xe ta motu mimalei loxo 'o, la manina. Ka inavaa. 'E'ene'i
ne mutelo mulokolaxa'a manina. Tane'i kalaua sou u'umesi. Xe miavuti
la mitalitali'isi'a ngatongato'o, “Lataua mu'oxonu 'ilixo ma'ia ane loxo 'o
noxinge 'o?”
29 Milutu sou mimuamua'i ilalai xoo xe, milai mixali noxou mami'a
Iakovo ne Kanani, la mia'aloxu mimii e muxali noxi'a ne Aixiputo ne
aloxo 'o, 30 “Telutu e nepalusixe sou telai, xe texali ne Aixiputo, la itema
tila ane usaxila'u tuala ne Aixiputo ne, muvikala pekia'u noxixe mo
mukalavoisixe lexe nexi telai ne sou tatuluxa'a. 31 Xe nexi teavuti la
tevikalanu lamana lexe, ‘Nexi ta mitema sou tatulungenge uasi, nexi 'o,
nexi ta mitema sou vaikala manina. 32 Mo nexi 'o, nexi itema vilesisi ta
'olu. Nexi itiitisixe mulai muxali loxo mavulovexa mo mulelia tamei.
Ioxe, ili'i, la vile musoli, xe soxu anu kaluxusixe a ilou mamixe mixolu
no tualasixe.’ 33 Xe itema tila ane usaxila'u tuala ane ne muavuti la
muvikalanexi aloxo 'o la, ‘Ngalomu, eni emasaxa lexe alavu manina
lexe ngingi vaikalamengi 'o manina, la vile noxinge ne une'e mo noxou
taxolu, ia ngingi ane muxatele tami'a ne ngatavule la'ilalixa'a maminge
ilou 'olu, mo ta mingemingengi no tuala mo ngalai. 34 Xe ngalivu une'e
la, ngatilo vivinge soxu ane kaluxusinge sou ngane'e noxilo. Lexe eni
amaisou soxu ne, la sou eni alavu manina lexe ngingi ngane'e sou
ngatulunexe uasi mo lexe ngingi ngamitema sou kalavoi uasi. La sou
eni alivunoxu vivinge ane uxoo noxilo 'o sou ulivu ulai noxinge. La sou
ngingi ngane'e ngaxoo lai 'o sou ngavaivaoli sou ngano'u lamoli.’ ”
35 Mixali mia'alou mami'a aloxo ne xe mukalu la sou ane'i vilevilesi
ne milulusou tivativaxa'a sou milaasou la'ilali e milai miloto ne, xe ie'i
muvaxa loxo 'o la, lamoli'a soxisoxisou kalumo ane muai no nano no
tivativaxa'a 'o, la mimama'u misevile. Mami'a kalumo ne mumama'u
misevile. 36 Xe muavuti la muvikalane'i ta 'olu ne lexe, “Nga'oxole mole

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

eni ta 'alixeni tasitasiauxa'a noxilo ukalu io? Iosepu tasiauxu tei mo
musu'a ne. Ka Simeoni ane kalumo tasiauxu ne. Ia ngingi a ngevikala
lexe ngano'u Beniamini kalumo sou ngalailixu la. Ia talu la axoo laixe."
37 Xe 'olu Luven muavuti la muvikalanu momu aloxo 'o, "Ano'u mo
alailixu, xe namalei lexe eni alivu uxali noxine ia, anu uasi, la sou
eni melo ano'a ta 'alixeni ta mulu tamei ine'e noxine sou nave'a isoli.
Na'italonu Beniamini no avolo mo eni melo asaxila'u sou alailixu ka
alivunoxu une'e noxine." 38 Ia momu ne, pekia'u misevile. Muavuti
la muvikalane'i ta 'olu, "'Alixeni 'o umomomo sou umulingengi uasi
manina, xo vimou ane musoli ne, ia anusisi soxusi ane noxou taxolu 'o.
Ngalailixu uasi xo loxo 'o io, mii vile uvau no vote'i. Ngamalei, eni soxu
ane a aululu manina mukalu, lexe mii vile masua uxali noxou la eni
talelixu misevile mole eni asoli mo alu'elai no tualasi'a ta mitema sou
soli."

Ane'i Ilai ne Aixiputo La

43 1 Ioxe, soli toxoxa'a muxali ne mulai mutaasou xalexalee tuatuala
no lia ne Kanani mukalusi mole mu'oki'oki tani manina. 2 Iakovo
ilo'a ta 'olu mi'ou la'ilali e ta 'olu milai milotonu ne Aixiputo ne mole
mukalu. La sou mami'a muavuti la muvikalane'i, "Ta molomolo, ngalutu
mo ngalai ngalotonenge la'ilali se'i la."
3 Xe 'olu Iuda muavuti la muvikalanu aloxo 'o, "Ani, nexi talai. Ia
aloxo nexi tevikalanenixu ne. Itema ne muvikala pekia'u noxixe lexe anu
umomomo sou umaisixe lexe nexi tano'u Beniamini ulai sou umaisou,
xe uasi, la anu umomomo sou nexi talai taxali noxou uasi. 4 Ia, lexe nini
oponeni u'osasi mo na'italonu Beniamini ne une'esi mo noxi'a talai, la sou
nexi talai sou talotonuxene la'ilali. 5 Xe uasi, la nexi umomomo sou talai
uasi. Xo aloxo nexi tevikalaneni ne. Itema ne muvikala pekia'u noxixe
misevile lexe anu umomomo sou umaisixe lexe nexi tano'u Beniamini
ulai sou umaisou, xe uasi la anu umomomo sou nexi talai taxali noxou
uasi."
6 Xe Isilaeli muavuti la muvikalane'i aloxo 'o, "Ngingi nge'oxonu
tu'umaxu ano 'o musu'asilo manina. 'Ei muvikalangengi lexe ngavikalanu
itema ne lexe ngingi vivinge a muxolu no tuala?"
7 Xe ane'i miavuti la mikolinu aloxo 'o, "Ua anu umolo tali'i misevile.
Mutali'isi'a ta mineminexi, xe mutali'i lexe, 'Maminge a uxoxoolusi 'o?
Mo vivinge vile la uasi?' La sou nalomu, anu molusi mutali'isixe aloxo ne,
la sou ane nexi tekolinu tali'i iou ne mukalusi. Nexi talavusou lexe anu
uvikalanexi sou tano'u vivixe soxu 'o ulai sou noxi'a talai noxou uasi."
8 Iuda muavuti la muvikalanu momu la, "Na'apixu mamu! Na'italonusi
une'e noxilo mo noxi'a talai ane alalae 'osi xo loxo 'o io, nini mo nexi
mo, ta 'ili'ilixe mo ta semasemamexi kalumo ne massi la nenge nenge'a

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

tasoisoli ukalusi no 'a soli ane 'o. 9 Une'esi mo noxi'a talai. Naxavutala
piena uasi, eni melo asaxila'u. Ia ulai xe namalei lexe eni alivunoxu une'e
noxine uasi, la susu ane ne anu susu noxilo. Ulai la vaikalasou utelo
noxilosi mole maulixo ukalu. 10 Lexe nini opoone u'osasi sou na'italonu
Beniaminisi mo noxi'a talai palea, la male ano 'o ne nexi telai mo telivu
mune'e alaxu tamei mukalu."
11 Xe mami'a Isilaeli muavuti la muvikalane'i aloxo 'o, "Ioxe, nenge
vote'i vile la sou tamulinu uasi, ia lexe nenge tamulinu aloxo ngelelemolu
ne, la anu laixe musuku lexe ngingi ngalai, la ngatavule mimii se'i ane
lailaixe musuku molu no lialia nenge 'o loxo lamalasile mo unuxu lexaxu
mo mii ane tuma'u laixe sou la'ilali mo ovu vile lexaxu tuma'u lailaixe
mo la'uele lailaixe mo ngataataa no tivativangenge ulai xou itema tila ne
loxo lolovolo noxinge ulai noxou. 12 Mo ngano'u lamoli ane sou ngaloto
no anu xe ane mulivu muai no nano no tivativangenge. Xo loxo 'o io
male, ane'i ie'i si'isou la mitaataa mulivu la. 13 Ngatila'u vivinge soxu 'o
mo ngapasipaa ngalivu ulai. 14 Lataua anu xaviinu musuku, molu u'oxonu
itema sou anu tanungenge la, ulivunoxu Beniamini ilou Simeoni ine'e
noxinge. Ia lexe Lataua umasaxa lexe eni axovulaune'i ta 'alixeni, la eni
axovulaune'isi."
15 Xe ane'i miavuti 'o la, mimolo mimii e mami'a muvikalane'ixu lexe
ino'u ne mo mino'u lamoli ane sou iloto la'ilali no anu xe ane mulivu 'ole.
Xe mikasi vaxa noxou Beniamini 'o la, milai ne Aixiputo. Milai xe mixali,
la milai mipala'a avile noxou Iosepu iou. 16 Xe anu Iosepu mumaisou
Beniamini no taine'i, la muvikalanu itema vile sou xaixai noxou e sou
usaxisaxila'u taasou ne aloxo 'o, "Nano'a ta mitema 'o mo nalailixa'a no
tani noxilo, xo noxi'a ta'ani no aso lixinu. Ka nalai nasa'avunoxu kau vile
mo navau. Navau ukalu, la sou ulai uxutu. Xe nalalaxii la'ilali se'i sou
noxi'a ta'ou ilou."
17 Itema sou xaixai mulomu aloxo ne xe mukalu, la sou anu muno'a
Iosepu ta vimovimou ne sou mulailixa'a no tani noxou vimo'a ne.
18 Muno'a sou mulailixa'a no tani, ka ane'i ne tane'i kalaua sou 'ume,
tane'i mukuni lexe, "Anu a une'enenge 'o, xo tava'u no anu lamoli e
mulivu mune'e no tivativanenge loxo tene'e tei. Xe, la sou itetelisinge ka
ino'a ta donkimenge ilaii'a. Io sou ane'i ino'inge sou i'oxonenge taxali
loxo ta mitema sou upalupalusinge sou ta'oxo'oxo mixumixu."
19 Xe mimalei loxo 'o la itema sou xaixai noxou Iosepu e uxoxoolu no
taasou sou usaxisaxila'u ane mune'e mutulu no aitenga, la sou ane'i
miavuti vaxa la mivikalanu lexe, 20 "Ae, tila. Nexi tene'e alaxu vile tei
sou telotonexe la'ilali lai 'o. 21 Ia telivu, la telai tema'ila no vote'i. Xe
telulusou tivativanexe vilevilesi sou lexe tamaisou la'ilali e, mitaataanexe
ne, la tekuluke xo lamoli e nexi vilevilesi telosi'a lapee sou la'ilali nexi
teno'u 'o, ane mulivu mune'e muai no tivativanexe ne. La sou nexi tene'e

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

'o sou talivunoxu lamoli ane ne, 22 xe teno'u ane sou nexi talotonexe
la'ilali se'i la no anu. Nexi tanexi liliu lamoli ane mulivu 'o xo, nexi
talavusou itema ane mulivunoxu uasi manina."
23 Xe anu muavuti la muvikalane'i aloxo 'o, "Ngaxavutala piena uasi.
Mo nga'ume uasi. Male Lataua noxinge, anu Lataua noxou mamingesi ane
mulivunoxu lamolimengi ne. Ia mii vile uasi, xo lamoli ne a eno'u." Xe
ili'i la sou mulai muno'u Simeoni sou mune'enu noxi'a.
24 Muno'u Simeoni mune'e noxi'a mukalu, la sou muolene'i sou
mu'unalailixa'a no nano no tani noxou vimo'a ne. Xe muavuti la mulai
mutau lexa mulailixu noxi'a sou mi'uinu tavatava'a no anu, xe mukalu la
mulai mu'a'ane'i ta donkii'a. 25 Mixoxoo no nano ne sou mixoxoomaiou
Iosepu sou une'e sou ilo'a i'ani, la ane'i mipitanu mimii se'i lailaixe ane
ane'i mino'u no tualasi'a mune'e sou ilolovoloxu no anu.
26 Mixoxoo xe aso lixinu la anu Iosepu mune'e muxali noxi'a 'o. Xe ane'i
mipasipaa 'o la, milai noxou sou milolovoloxu no anu mimii se'i e mino'u
no tualasi'a mune'e. Xe miavuti la mitulutulu no tava'a vo'uvo'uxu no
talaxu sou mitangatulu mulu'elai noxou sou mitoxonu. 27 Xe anu muavuti
la mutali'isi'axu maulixa'a, lexe ane'i laixene'isi. Xe muavuti la muvikala
lexe, "Ngene'e tei, la ngea'aloxenixu aululu maminge soxu lexe anu a
uxoxoolu no tuala, la loxovaa noxou? Anu a uxoxoolu laixenusi?"
28 Xe ane'i miavuti mivikalanu vimo'a ne lexe, "Tilasixe, mamixe ne
anu soxu a uxoxoolu mo laixenusi." Xe miavuti la mitulutulu no tava'a
vo'uvo'uxu mulu'e no talaxu la, sou mitangatulu mulu'elai noxou sou
mitoxonu la.
29 Xe Iosepu iou muvaxa la mumaisou vimou soxu e ualasou lexe
Beniamini anu vimou manina ilou neni'a vilesisi la sou mutali'isi'a lexe,
"Vivinge sou ane kaluxusinge e, ngevikalalelixu ano 'o?" La sou iou mulai
noxou Beniamini sou muvikalanu lexe, "'Ei soxu, Lataua uxoo noxine mo
ualusine." 30 Xe muavuti no lia noxi'a ta vimovimou ne la mulai avile no
nano no taasou xo mumaisou vimou Beniamini la tanuxu misevile. La
'ala'alai sou utama no ie'i. La sou ane anu mulai mutalumeiou tamaxu no
anu sou mutama.
31 Mutama mukalu, la mulai mu'uinu iou. Ka sou muuatulai no ale ne
la tamaxu mulokolaxu ne ia pekia'usi sou muvikalane'i ta mitema noxou
sou ino'u la'ilali une'e sou ulosi'a.
32 Ane'i mino'u la'ilali ne mukalu la sou Iosepu ne, milai mimuxaxu
na'u no luu vile va'axu sou anusisi mulai muxolu sou muno'u. Xe ta
vimovimou ne, milai mikaline'i sou mi'ani no luu vile va'axu mo. Xe ta
mitema se'i ne Aixiputo e ilo'a Iosepu ixoxolu no tani noxou ne, mi'ani
va'axu mo, xo ta Aixiputo ne, ilavusou ilo'a ta Evalaio ixolu ipipita
sou i'ani'ani uasi. 33 Ane'i ilo'a ta Evalaio ixolu ipita la, ane ne masua
misevile noxi'a ta Aixiputo. Xe ane'i ta vimovimou mimaisou mine ane'i

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mixoluxolu loxo no talaxa'a mulai noxou, la mikuluke, la ie'i mukaai'a
ngatongato'o. Xo ane'i mita'olu sou mi'ani ne la, vimo'a ane laposalaxu
muxolu tei, ka sou vimo'a ane tameisi'a ka tatalusi'a xoo la sou mulai
mutalo noxou Beniamini. 34 Xe ta mitema sou xaixai noxou anu Iosepu
miavuti la, ivavauxa'a ta vimovimou la'ilali ne molu loxo no luu sou na'u
la'ilali ne, ulalai loxo noxi'a. Vimo'a soxu e Beniamini ne, mivau xou
la'ilali piena misevile loxo umomomo noxi'a ta mitema ta'uve sou i'ou.
Ane'i ilo'a Iosepu mi'ani mo miie.

Iosepu Siliva Kapuxu

44 1 Xe ilo'a mi'ani mukalu, la sou Iosepu muvikalanu itema e sou
usaxila'u taasou ne aloxo 'o, "Nalai mo namoloxa'a ta mitema 'o
la'ilali mo nataataa u'una no tivativaxa'a vilevilesi mo u'ana'ana manina.
Nataataa e piena. Xe ukalu la, nataataa lamoli'a vilevilesi ne ulivu ulai
no nano no tivativaxa'a vilevilesi. Namuxaxu teiteixi no tivativaxa'a
anaanaxu. 2 Ia vimo'a soxu e kaluxusi'a ne, nano'u kapuxo siliva 'o, ka
nataanu ilou lamoli ulai no nano no tivaxu." Xe anu itema ne muavuti la,
alaxu vilesisi. Mu'oxonu mimii ne mukalusi aloxo tatilasou mupela'uxu
ne.
3 Ilo'a miai xe mitulu no kakau manina, la ta mitema sou xaixai noxou
Iosepu ne misaxane'i ilo'a ta donkii'a sou milai. 4 Milutu mo mi'umesou
tuala tila ne mo ilai no paxa uao ia, Iosepu muavuti la muvikalanu
itema sou xaixai noxou e usaxisaxila'u taasou ne aloxo 'o, "Nalutu mo
namuline'i ta aliku e milivu alalae 'o mo lexe naxalisi'a la natali'isi'a
aloxo 'o, 'Loxovaa ane nexi te'oxo laixe noxinge ia, ngingi ngekoli no anu
masua 'o la ngepakalinu tila noxilo siliva kaluxu o?' 5 Kapu ane ne anu
uie no anu xe sou ulavu no anu sou umaisou mii ane utalume kalumo.
Susu ane ngingi nge'oxonu 'o anu mutila misevile!"
6 Xe anu itema sou usaxisaxila'u taasou Iosepu ne muavuti 'o la
mumuline'i anu Iosepu ta vimovimou ne xoo la, mulai muxalisi'a. Xe
muavuti la, muvikalane'i aloxo tila noxou mupela'u ne. 7 Xe ane'i miavuti
la mikolinu, "Ae, tila. Tali'imeni ne laaxu loxovaa? Nexi tanexi lili. Nexi
telavu lexe nexi ta'oxo 'ilixo vile loxo ne uasi manina. 8 Namaisou, nini
nelavu lexe nexi mexe no lia xalee ane ne Kanani sou telivu tene'e 'o la
nexi teno'u lamoli e texalisou no tivativanexe anaanaxu vilevilesi sou
telivunoxu mune'e. Ia nexi tapakalinu xoulu ilou siliva no taasou tila
noxine loxo ne mole loxovaa o?" 9 Xe miavuti moso la misolonu vaikalai'a
mulai noxou itema ne aloxo 'o la, "Ae, tila. Lexe nini naxalisou vile
noxixe 'o muno'u kapu ne, la uulua avilesi. Ia nexi latala 'o, nexi taxolu
noxine sou napalupalusixe sou ta'oxo'oxo mixemixene."
10 Xe anu muavuti la muvikalane'i lexe, "Ua ma'i, eni emasaxa aloxo
ne. Anu ane lexe eni axalisou kapu noxousi, ane eni ano'u sou ulai uxolu

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

noxilo sou eni apalupalusou sou u'oxo'oxonu mixomixo, ia ngingi latala
nesi ngalivulivu ulai no tualasinge."
11 Xe ane'i milomu aloxo ne, la mita'olunu tivativaxa'a no lia alaxu
vilevilesi. Ka me'a milulusou tivativaxa'a ne anaxu vilevilesi. 12 Xe
milulusou mukalu, la sou anu itema ne molu mune'e sou mukamuli
kapu ne no nano no tivativaxa'a. Uxilexilenu tivativa ne laixe loxo 'o.
Musoko noxou vimo'a ane laposalaxu xoo la sou, mulai musivitanoxu
noxou soxu e kaluxusi'a. La sou muxalisou siliva kapu tila noxou ane
noxou Beniamini no tiva. 13 Ta vimovimou mimalei loxo 'o la manina. Xe
miavuti la misinasinanu tokolomoi'a no vasime'a vilevilesi ne mukalu. Xo
tane'ixu misevile. Xe miavuti no lia 'o la, mitelo mixamixa'a no latane'i
ta donkii'a alaxu vilesisi, xe miavuti la milivu mulai ne Aixiputo.
14 Milivu xe milai mixali no tani noxou Iosepu ne, la anu Iosepu a
uxoxoolu no taasou nesi o. Iuda ilo'a ta vimovimou mi'unalai no taasou
la mitulutulu no tava'a vo'uvo'uxu sou mitangatulu mulu'elai no talaxu
vimo'a sou mitoxonu ne. 15 Xe anu muavauti la mutali'isi'a, "Ngingi
nge'oxonu 'ilixo ma'i ane loxo 'o? Ngalavu lexe itema vile loxo eni
umomomo sou ulavu mii ane utalume uasi?"
16 Vimou Iuda muavuti la mukolinu aloxo 'o, "Tila, nexi talemolu mii
ma'ia la ulai noxine? Mo nexi tavikala piepiena sou taxilili lexe nexi
ta'oxonu mii ano 'o uasi, loxovaa e Lataua molusi mupala'alixu susu
noxixe 'o io. Maasi la nexi latala ukalusi 'o ne, nini nano'ixe sou nexi
taxolu noxine sou napalupalusixexu mixemixene sou nexi ta'oxo'oxonu. Ia
anu ane muno'u kapuxenesi uasi. Nexi noxi'a ukalusi."
17 Xe Iosepu muavuti la muvikala aloxo 'o, "Uasi manina! Umomomo
sou eni a'oxonu loxo ne uasi! Anu ane muno'u kapusi ane anu uxolu
noxilo sou apalupalusou sou u'oxo'oxo mixomixo. Ia, ngingi latala
nesi mii vile noxinge uasi. Tangengi uai laixesi mo ngalivu ulai noxou
maminge."
18 Xe Iuda muavuti la musuku mulai 'alai noxou Iosepu ka muvikalanu
aloxo 'o, "Tatila noxilo. Eni emaisine la nini aloxo tatananu tuala ne
Aixiputo manina. Ia na'apixo mamu, ieni uvaxailosi mo avivikalaneni
'o. Ia la'iaxene'ilo mamu. 19 Nalomu, no voxo ane loxo nexi tene'e tei,
la nini netali'isixe lexe, 'Maminge a uxoxoolu mo vivinge vile la uasi?'
20 La sou nexi tevikalaneni lexe, 'Ua ma'i, mamixe soxu ne aululu. Anu a
uxoxoolu. Ilou vivixe soxu ane kalusixe. Anu mamixe soxu ne, aululu ia,
anu mupalaa vivixe soxu ne. Mo vimou vile kalumo, ia vimou ne musoli.
Ane'i ilou neni'a vilesisi, ia anu vimou soxu nesi ane umauli uxolu ne.
Momu tanuxu mo usaxila'u laixe misevile.'
21 Ia tatila, nini nevikalanexi lexe nexi talai tano'u mo tane'enu noxine
mo namaisou. 22 Xe nexi teavuti la tevikalaneni lexe anu umomomo sou
u'umesou momu uasi, xo maasi xe anu u'umesou la momu soxu ne anu

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ukalu. 23 Xe nini neavuti la nevikala toxoxa'a noxixe lexe nexi umomomo
sou namaisixe lexe nexi tano'u vivixe ane kaluxusou une'e noxine. Xe
uasi, la umomomo sou nexi tane'e taxali noxine uasi. 24 Nexi telomu
noxine aloxo ne xe mukalu, la sou nexi telutu sou telivu mulai noxou
mamixe la tea'aloxu vaivaikalameni e nevikalanexixu.
25 Xe anu muavuti la mupalusixe sou talivu une'e 'o la sou taloto
la'ilali sevile la. 26 Xe nexi teavuti la tevikalanu lamana aloxo 'o, 'Nexi
umomomo sou talai uasi. Xo maasi xe nexi talai, la umomomo sou tila
opoonu usexelaixe sou nexi talai noxou uasi manina. Ia lexe nexi tano'u
vivixe ane kaluxusou 'o ulai, la sou anu opoonu usexelanexe sou nexi
talai taxali noxou aloxo anu molu mulemolu noxixe ne.'
27 Anu mamixe soxu muavuti la mukolinu vaikalamexi ne aloxo 'o,
'Ngingi ngelavu lexe semaxeni mivo'one'i ta 'alixeni ta mulu tamei.
28 Vile ane mu'umesilo tatei mo ne. Male ta mii se'i mivau ne, xo amaisou
uasi xoo mole ane mune'e mutalo vaimomo 'o. 29 Ia maasi xe ngingi
ngano'u soxu 'o sou ngalailixu xe mii vile uvau no vote'i, ka eni asolisi
mo alu'elai no tualasi'a ta mitema sou soli. Xo eni soxu ane aaululu ukalu
'o. La tu'umaxu ane ne umomomo sou ukalusou maulixosi.'
30-31 Ia vaimomo 'o, tatila nalomu lexe eni alivu ulai noxou mamilo xe
anu umaisou maulu 'o no tava'ilo uasi, la anu ukalu soxu. Xo 'olu nesi ane
anu 'e'enu manina ane. Mamixe soxu ne anu aululu maninanu. Ia lexe
nexi talivunoxu 'olu ne uasi, la nexi mexe taolexu soxusi la, anu usoli
mo ulu'elai no tualasi'a ta mitema sou soli. 32 Anu mamilo ne mu'apixu
'olu ne pekia'u misevile. Ia eni melo eavuti la epala'alixu masaxa noxilo
maninasou mulai noxou aloxo 'o, 'Naxavutala piena uasi, une'e la sou eni
melo asaxila'u. Ia ulai xe namalei lexe eni alivunoxu une'e noxine uasi,
la tu'umaxu ano 'o ne, vaikalasou utelo ane noxilo 'osi mo ulai utalo lexe
eni akalu.'
33 La sou nalomu, eni emasaxa aloxo 'o, eni ano'u tanixu maulu 'o
mo axoo noxine 'o sou napalupalusilo sou a'oxo'oxonu mixemixene, ia
na'italonu soxu mo ulai noxi'a ta vimovimou mo ilo'a ilivu. 34 Lexe maulu
'o nexi noxou talivu ulai noxou mamixe uasi, la enisisi alai axali noxou
loxovaa o? Xo eni amasaxa lexe amaisou tu'umaxu ano 'o uvila'isou
mamilo uasi."

Iosepu Mupala'alixu Mulai Noxi'a Lexe Anu Vimo'a

45 1 [l]Iuda uvivikalanu aloxo ne la Iosepu ne tamaxu mulokolaxu
mukalu sou lexe utama. La sou muvikalane'i ta mitema sou
xaixai noxou sou milaalaa mulai no ale ia anusisi ilo'a ta vimovimousi
mixolu no nano ne sou anu mupala'alixu mulai noxi'a lexe anu Iosepu,

---

[l] **45:1** Apo 7:13

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

vimo'a. 2 Xe mutaloxu iii mie 'olu'olu uasi manina la ta mitema ne
Aixiputo ilo'a ta mitema sou ixoxolu no taasou tatananu tuala ne
milomusou.
3 Iosepu muavuti la muvikalane'i ta vimovimou aloxo 'o, “Eni Iosepu
a, loxovaa, mamilo a uxoxoolu laixesi?” Xe ta vimovimou milomu vaxa
noxou aloxo ne, xe mi'ume misevile la milemolu ma'ia.
4 Anu muavuti la muvikalane'i, “Ngasuku une'e 'alai noxilo.” La ane'i
misuku mulai noxou. Xe anu muavuti la muvikalane'i la, “Eni vivinge
Iosepu a, ngingi menge ngeno'ilo ka nge'italoleli no avo'a ta mitema
ne Midiani sou milotoleli, la sou mino'ilo mine'eleli ne Aixiputo 'o. 5 Ia
mamu ngaxavutala piena mo mamu ngamaela no anu 'ilixo ane nge'oxo
noxilo ne uasi, xo eni elavusou lexe Latauasi ane Anu molu mupalusilo
sou eni euli mune'e 'o sou apamauline'i ta mitema. 6 Soli toxoxa'a te
muxali 'o, uao tauu ie sou tamei ano 'o. Ia tauu ie tau've a uao uxolu 'o.
Umomomo sou evile uxaxai mo ukookooli la uasi manina. 7 Lataua molusi
mupalusilo sou euli ene'e 'o sou apamaulingengi ngongi'a ta xasixasinge
ilo'a ta 'ilusulusungengi mo sou mamu ngasoisoli. Vote'i ane Lataua
mu'oxonu 'o iou vile mo.
8 La sou eni emasaxa lexe ngingi ngalavu lexe ngingi ngapalusilo une'e
'o uasi. Lataua ane anu molu mupalusilo ene'e 'o. Anu mu'oxole exali loxo
tatananu tuala ne Aixiputo momu loxo molomolo vile momu usaxila'u mo
asaxila'a ta mitema no taasou ne ukalusi mo amitema sou saxisaxila'u si'a
ta mitema no xalexalee tuatuala no nano ne Aixiputo ukalusi. 9 [m]Ia alalae
'osi 'o, ngapalea mo ngalivu ulai noxou mamilo mo ngavikalanu aloxo
'o, ‘Vaikala ano 'o molu noxou 'iline Iosepu, muvikala aloxo 'o. Lataua
muno'ilo mune'eleli ne Aixiputo 'o mole mu'oxole exali loxo itema sou
saxisaxila'usi'a ta mitema no xalexalee tuatuala lai 'o. Ia naxoxoolu la
uasi, napalea une'e noxilo. 10 Nane'e la sou naxolu ne Xosen 'alai noxilo.
Ngongi'a ta 'ili'iline mo ta xasixasine mo ta sipsipmengi ilo'a ta mee,
mo ta kau mo lavulavulutimengi tavu'alo ukalusi ne. 11 Nane'e naxolu
ne Xosen 'o mo sou eni asaxila'ine, xo soli tila e muxali 'o ne, tauu iexu
ta'uve a uao. Eni emasaxa aloxo ne, xo emasaxa lexe ngingi ngongi'a ta
'ili'iline mo ta xasixasine mo ta minemine latala ilo'a ta sipsipmeni, mo ta
mee ilo'a ta kau ne mamu ngaxolu sou soli lai ne.’ ”
12 Xe muavuti la muvikalane'i ta vimovimou aloxo 'o la, “Emasaxa lexe
ngingi mo vivilo Beniamini 'o, ngamaisilo mo ngalavusilo. Evile uasi, eni
Iosepusi ane avivikalangengi 'o. 13 Ngalai mo ngavikalanu mamilo lexe
eni ene'e exolu ne Aixiputo 'o la, mi'oxole exali itema tila vile manina.
Mo ngavikalanuxu mimii tavu'alo e ngemaisou lai 'o. Ioxe ngapalea ulai
mo ngano'u mamilo une'e 'o.”

---

[m] **45:9-11** Apo 7:14

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

14 Muvivikalane'i aloxo ne xe mukalu, la sou muavuti sou mulai
mu'aulaxu vimou Beniamini la mutama. Xe anu Beniamini kalumo
mu'aulaxu vimou la mutama. 15 Xe muavuti la musuku mulai noxi'a ta
vimovimou 'ole sou mutimunu xalexalene'i. La tama 'a ululu'e noxi'a. Ilo'a
mitama mukalu, la sou ta vimovimou tane'i laixe sou ilo'a mivivikala.
16 Xe ili'i xe a'alosi'a anu Iosepu ne ilo'a ta vimovimou mulai muxali
noxou tatananu tuala ne Aixiputo ilo'a ta tatila sou xaixai noxou,
la opone'i mu'osa misevile. 17 Xe anu tatananu tuala ne Aixiputo ne
muavuti la muvikalanu Iosepu aloxo 'o, "Navikalane'i ta viivine mo itelo
tivativasou la'ilalixa'a noxi'a ta donkii'a mo ilivu ulai no xalee lia ne
Kanani, 18 mo ino'u maminge ilo'a ta mingemingengi ane mixoluxolu
'ole mo ilivu ine'e noxilo. La sou eni a'italonu lia xalee vile ane laixe mo
lovoxu misevile lai 'o sou nga'ani laixe.
19 Navikalane'i mo ino'u karisi se'i ne Aixiputo 'o kalumo sou itelone'i
ta 'ili'ili'a ilo'a ta semasemai'a mo maminge ngongi'a mo ino'a ine'ene'i
'o. 20 Ixavutala no anu mimii e i'umesou ne Kanani ne uasi, xo mimii ane
lailaixe lai 'o ne, ane'i na'asi."
21 Ioxe, ane'i Isilaeli ta 'olu miavuti la mi'oxo aloxo tatananu tuala
mulemolu noxi'a ne. Iosepu mulosi'a karisi aloxo tatananu tuala
mulemolu ne mo la'ilali kalumo sou i'ou tuxane'i no vote'i. 22 Mulosi'a
ta vimovimou ne tokolomo vilevilesi, ia vimou Beniamini ne, mulosou
ta'uve xe lamoli siliva alelaxu itemaxu mavulovexa vile mo itemaxu
ta'uve (300). 23 Xe muavuti la musovane'i iu momu ta donki ta mulu
mavulovexa vile la mutelonu mimii lailaixe ne Aixiputo noxi'a, xe ta
donki ta sema mavulovexa vile kalumo la mutelonu momu la'ilalixu
mo la'ilali se'i kalumo sou vote'i. 24 Mulosi'a mimii ne mukalu, la
sou mupalusi'a sou milivu milai, la muvikalane'i aloxo 'o, "Ngalai ia
nga'oto'oto no vote'i uasi."
25 La sou ane'i milutu ne Aixiputo ne sou mitelai ne Kanani sou milai
noxou mami'a Iakovo. 26 Milai mixali la mia'alou mami'a aloxo 'o, "Iosepu
usoli uasi! Anu a uxoxoolu! Anu muxali loxo itema sou saxisaxila'u sou
xalexalee tuatuala no nano ne Aixiputo mukalusi!" Xe mami'a mulomu
aloxo la mukuluke la ulee muvava avile, ia anu muloxomale lexe
ane'i ikakalavoinusi. 27 Ia ane'i mivikalanuxu vaivaikala e anu Iosepu
muvikalane'ixu, xe mumaisou karisi e anu musova mune'e sou uno'u
ulai ne Aixiputo, la tanu ne muai se'isisi loxo 'o. 28 Xe Isilaeli muavuti la
muvikala aloxo 'o, "Manina musuku! Eni elavu lexe 'alixeni Iosepu usoli
uasi. Anu laixe lexe eni alutu mo alai amaisou tei 'o, ka sou asoli."

Iakovo Ulai ne Aixiputo

46 1 Isilaeli mulomu aloxo ne xe mukalu, la mutaxusou miumiu sou
ilo'a ta 'olu ilo'a ta semasemai'a mo ta 'ili'ili'a mo ta minemine'i

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

latala ne mivula sou milai ne Aixiputo. Milutu xe milai mixali ne Beru-
seva, la anu mu'elaxa'a ta sipsip se'i lai ne mulai noxou Lataua. Anu
Lataua noxou momu Aisaki.
2 Xe no 'olovoxo, la Lataua muxali noxou la mumaisou loxo ta mitema
imaisou mii no anu aipiepiena. La mu'avalou, “Iakovo! Iakovo!” Xe Iakovo
muavuti la mukolinu aloxo 'o, “Ma'ia ne! Eni 'a!”
3 Xe Lataua muavuti la muvikalanu aloxo 'o, “Eni Lataua, Lataua noxou
mamine. Nalutu mo nalai ne Aixiputo, ia na'ume mamu, xo eni axalixa'a
ta 'iline mo ta xasixasine mo ta 'ilu'ilusuneni sou ixali ta mitema
tavu'alo sou tuala vile toxaxa'a manina lai ne. 4 Eni amulineni sou nengei
talai taxolu ne Aixiputo ne. Xe ili'i, la eni ano'a ta xasixasine ilo'a ta
'ilu'ilusuneni sou alivulixa'a ine'e no liangenge ngongi'a ne la. Nalai
naxoo ne xe, no voxo ane sou nasoli, la Iosepu uxoo alai noxine.”
5 Ioxe, Iakovo mulutu sou mu'umesou tuala ne Beru-seva la, Iakovo
ta 'olu mitelonu anu mami'a ne ilo'a ta xasoxasou ilo'a ta neeni'a no
anu karisi e tatananu tuala ne Aixiputo musova mulai sou milailixa'a.
6 [n]Mino'a ta kaui'a ilo'a ta sipsipi'a mo ta meei'a mo lavulavuluti'a
tavu'alo ne Kanani ne sou milai ne Aixiputo. Ta minuminu latala ne
muno'a sou ilo'a milailai. 7 Muno'a ta 'olu ta mulu mo ta xasoxasou ta
mulu mo ta 'olu ta sema ilo'a ta xasoxasou ta sema sou ilo'a milai.
8 Ane'i anu Isilaeli muno'a sou milai ne Aixiputo ne, ia ta 'olu ta mulu
ualaualasi'a aloxo 'o. Luven, anu 'olu laposalaxu, 9 ilo'a ta 'olu. Ta 'olu
ualaualasi'a ane, Kanoko ilou Palu mo Esuloni ilou Kami. 10 Simeoni xe ta
'olu. Ta 'olu ualaualasi'a ane, Iemuelu ilou Iamin mo O'adi ilou Iakin mo
Sokaru mo Saulo. Saulo ne, sema vile ne Kanani 'ilie. 11 Levi kalumo ilo'a
ta 'olu. Ta 'olu ualaualasi'a ane, Xeson ilou Koati mo Merari. 12 Iuda ilo'a
ta 'olu kalumo. Ta 'olu ualaualasi'a ane, Peresi ilou Selau. Ta 'olu tamei la
ane, Eru ilou Onani. Ia ilou misoisoli ne Kanani. Iuda 'olu vile e ualasou
lexe Peresi mupalaane'i ta 'olu la ualaualasi'a ane, Esuloni ilou Amulu.
13 Isikali ilo'a ta 'olu. Ta 'olu ualaualasi'a ane, Tola ilou Pua mo Iasupu mo
Simuron. 14 Sevulon ilo'a ta 'olu. Ta 'olu ualaualasi'a ane, Sereti ilou Eloni
mo Ialelu.
15 Ane'i ane ne, anu Iakovo ta 'olu e semau ualasie lexe Lea, ilou anu
Iakovo mixalixa'a ne Mesopotamia. Lea mivo'one 'ilie sema vile kalumo,
ualasie lexe Tina. La sou anu Iakovo ta 'olu ilo'a ta xasoxasou mo ta
'ilu'ilusunu ane Lea mixalixa'a itiitisi'a muxali loxo mavulovexa tatalu mo
tatalu (33).
16 Ioxe, Iakovo ta 'olu se'i la ano 'o. Vile ualasou lexe Xati. Xati ta 'olu
ualaualasi'a ane, Seponi ilou Axi mo Suni mo Esubon mo Eri mo Arodi
mo Areli. 17 'Olu vile la ane, Aselu. Aselu ta 'olu ta mulu ane, Imuna

---

[n] **46:6** Apo 7:15

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ilou Isiva mo Isivi mo Beria. Xe vimo'a sema ane Sela. Aselu 'olu vile e
ualasou lexe Beria, mupalaane'i ta 'olu ane, Eberu ilou Malakieli.
18 Ane'i ane ne anu Iakovo ta 'olu ilo'a ta xasoxasou mo ta 'ili'ilusunu
ane anu ilee Silipa mipalaane'i ane. Silipa ne ane sema e Lavani muno'e
sou milai mixoo noxie 'olu Lea sou ipalupalusie sou i'oxo'oxo mixemixe
ane. Itiitisi'a muxali loxo, mavulovexa vile mo mulelia ta'uve mo muvaxa
simi vile.
19 Ioxe, Iakovo semau ane ualasie lexe Lakeli, ane mivo'one'i ta 'ilie
noxou mulue ne ane, Iosepu ilou Beniamini. 20 [o]Xe Iosepu mu'uluxe
Potipera 'olu ualasie lexe Asenata ne Aixiputo ne, la sou ilou mupalaane'i
ta 'ili'a ta mulu tamei. Vile ualasou lexe Manase, xe vile ualasou
lexe Epalaimu. Potipera ne anu aili'i ne Eliopolisi. 21 Xe Beniamini la
mupalaane'i na'u ta 'olu ane, Bela ilou Beke mo Asibelu mo Xera mo
Naamani mo Eki ilou Rosi mo Mupimu mo Upimu mo Ati. 22 Ane'i ane ne
anu Iakovo ilee Lakeli ta 'ili'ili'a ilo'a ta xasixasi'a. Itiitisi'a muxali loxo,
mavulovexa vile mo mulelia tami'a.
23 Iakovo 'olu vile la ane Den. Den mupalaanu 'olu vilesisi ane ualasou
lexe Usimu. 24 Xe 'olu ane ualasou lexe Napitali, mupalaane'i ta 'olu ane
Iakusielu ilou Xuni mo Ieseru ilou Silemu. 25 Ane'i ane muxatele tamei ne,
Iakovo ilee Vila e Lavani muno'e sou mulosie 'olu Lakeli sou ixolu noxie
sou ipalupalusie sou i'oxo'oxo mixemixe mipalaane'i.
26 Itiitisi'a Iakovo ta 'olu ilo'a ta xasoxasou mo ta 'ilu'ilusunu e milai
sou mixolu ne Aixiputo ne ane, mupita la muxali loxo mavulovexa
muxatele vile mo muxatele vile. Ia ta 'olu ta semasemai'a ne iitisi'a
ipitane'i uasi. 27 [p]Iosepu mupalaane'i ta 'olu tamei lai ne Aixiputo ne, la
sou itiitisi'a mutelai muxali loxo mavulovexa muxatele tamei.
28 Ilo'a mimuamua'i xoo xe milai, la Iakovo mupalusou 'olu Iuda muuli
sou ulai uvikalanu Iosepu une'e ualaxa'a ne Xosen. Xe ane'i mine'e
mixali ne Xosen, 29 la Iosepu mutelo no anu karisi sou 'oto'oto noxou sou
mune'e muxali noxou momu Isilaeli. Mune'e xe muxali noxou momu ka
mu'aulaxu la utatama xoo mole, maxuveeni loxo 'o.
30 Xe momu muavuti la muvikala aloxo 'o, “Eni a'osa sou soli, xo eni a
ene'e mo emaisine 'o mo elavu lexe nini a naxoxoolu.”
31 Xe Iosepu muavuti la muvikalane'i ta vimovimou ilo'a momu ta
minuminu ane ilo'a mine'e ne lexe, “Eni alai mo avikalanu tatananu
tuala ne Aixiputo lexe eni ta vivilo mo mamilo ta minuminu e ilo'a
mixoo ne Kanani ane mine'e mixali noxilo 'o. 32 Avikalanu lexe ngingi
ne ngingi ta mitema sou saxisaxila'a ta sipsip. Mo avikalanu kalumo
lexe ngingi ngene'e 'o la, ngeno'a mine'e kalumo. Mo ngetavuevule
lavulavulutimengi piena misevile kalumo mune'e. 33 Lexe u'avalinge sou

---

[o] **46:20** Tav 41:50-52 [p] **46:27** Apo 7:14

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

utali'isinge mo lexe ulavu no anu xaixai noxinge, 34 la ngavikalanu lexe
ngingi ne ngingi ta mitema sou saxisaxila'a ta sipsip ne tatei mo, loxo ta
xasixasixe tatei. Lexe ngapalomatananu aloxo ne, la anu upelemasaxainge
sou ngaxolu no xalee lia ne Xosen." Iosepu muvikalane'ixu vote'i ane ne
xo ta Aixiputo ne imasaxai'a ta mitema sou isaxila'a ta sipsip ne uasi.

47 1 Xe Iosepu muavuti la muuoloi'a ta vimovimou ta'uve sou ilo'a
milai mixali noxou tatananu tuala ne Aixiputo. Ilo'a milai xe
mixali noxou la Iosepu muvikalanu aloxo 'o, "Mamilo ilo'a ta viivilo mo
ta sipsipi'a ilo'a ta kaui'a mo ta kamelii'a mo ta donkii'a mo ta meei'a
me'a ne Kanani mo a mine'e mo a ixoo ne Xosen. Mitavule lavulavulutii'a
piena misevile kalumo mune'e." 2 Xe muno'a ta vimovimou ta'uve e
muiloi'a ne sou milai noxou tatananu tuala.

3 Xe anu tatananu tuala muavuti la mutali'isi'a, "Xaixai ma'i ane
ngingi ngaxoxoo la nga'au'ausou sou nga'oxo'oxonu?" Xe ane'i miavuti
la mikolinu aloxo 'o, "Tatila, nexi ta mitema vitanisi 'o, nexi ta mitema
sou tasaxisaxila'a ta sipsip aloxo ta xasixasixe tatei." 4 Xe miavuti la
mivikalanu aloxo 'o la, "Nexi tene'e 'o xo soli tila 'o mulai mutaasixe
mo mu'oki'oki tani no xalee noxixe ne Kanani mo nexi ia'eia'e sou ta
sipsipmexi ilo'a ta kaumexi uasisi manina. La sou ane nexi tene'e 'o
sou taxolu lai 'o, ia taxolu maxuveeni uasi. Ia tatila, vaimomo 'o, nexi
temasaxa lexe nini opoone usexelaixesi mo nexi taxoo ane ne Xosen ne."

5 Xe anu tatananu tuala ne muavuti la muvikalanu Iosepu aloxo 'o,
"Mamine ilo'a ta viivine ane mine'e mo mixali noxine 'o sou ngongi'a
ngaxolu lai ne Aixiputo 'o. 6 Na'italone'i mo ixolu no xalee lia vile ane
lailaixe misevile. Ieni uvaxai'asi mo ilai ixolu ne Xosen, xo anu lia xalee
ane ne anu laixe musuku. Xe lexe nelavu lexe, se'i no nixi noxi'a ne
milavu lailaixe musuku no anu xaixai ane sou isaxisaxila'a ta sipsip ilo'a
ta kau lailaixe misevile, la mene nasosovosi'a ka nalai na'italone'i sou
isaxisaxila'a eni ta na'axeni ta sipsip ilo'a ta kau."

7 Xe ili'i la, la sou Iosepu muno'u momu Iakovo sou mune'enu noxou
tatananu tuala ne. Xe Iakovo muavuti la mualusou lexe, "Lataua uxoo
noxine mo ualusine." 8 Xe tatananu tuala muavuti la mutali'isou Iakovo
aloxo 'o, "Tauu iexene ta'ei?"

9 Xe Iakovo muavuti la muvikalanu lexe, "Maulixo sou xoluxolu mo
xixaoxao no lia 'o muxali loxo tauu ie itemaxu ta'uve mo mavulovexa
tatalusi. Tauu ie piena uasi, ia tu'utu'umaxu piena misevile muxalisilo.
Ta xasixasilosi ne mixolu mo mimauli maxuveeni misevile mo tauu iexa'a
ne veveeni misevile no anu ane noxilo." 10 Ilou muvivikala aloxo ne xe
mukalu, la sou Iakovo mualusou ka muioonu io sou mulivu mulai.

11 Ilo'a tatananu tuala mivivikala aloxo xe mukalu, xe ili'i la sou Iosepu
mulai sou mu'oxo loxo tatananu tuala muvikalanuxu sou musu'uline'i
momu ilo'a ta vimovimou sou mu'italone'i no lia xalee vile ne Aixiputo

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ne. Mulai mu'italone'i no anu lia no tuala ne Lamesesu. Lia sou tuala
xalee ane ne laixe misevile. Muuli no anu lialia ne Aixiputo mukalusi.
12 No voxo sou soli toxoxa'a ane ane'i ixoxolixu ne, la Iosepu iou si'isi'a
momu ena uasi, la'ilali a ulalai noxi'a sou i'o'ou. Momu mo ta vimovimou
mo, momu ta minuminu mo moso ane ta molomolo ne ukalusi.

Ta Mitema Milotoxa'a La'ilali Noxou Iosepu

13 Soli toxoxa'a e muxali ne, muxoo maxuveeni mole mu'oki tani mole
la'ilali sevile uxolu no xalee lia sevile loxo uasi manina. Ta mitema sou
tuala ne Aixiputo mo ne Kanani ne misoisolixa'a mole xavine'i la uasi
manina. 14 Ta mitema ine'e sou iloto la'ilali, la Iosepu utaxusou lamoli
ne sou ulai umuxaxu noxou tatananu tuala ne Aixiputo taasou. 15 Xe ta
mitema ne Aixiputo mo ne Kanani ilai ilotoloto la'ilai xe lamoli'a ukalu
manina, la ane'i ilai noxou Iosepu la ivikalanu aloxo 'o, “Naitinexe
la'ilali, xe uasi la nexi tasoisoli sou soli avile. Nasu'ulinexi no anu vote'i
vile mo nexi tamauli xo nexi lamolimexi ane mukalukalu ne.”
16 Xe Iosepu muavuti la muvikalane'i aloxo 'o, “Lexe ngingi lamoli
sou ngalotongenge la'ilali no anu uasi, la ngano'a ta sipsipmengi ilo'a
ta kaumengi ine'e noxilo la sou eni aitingenge la'ilali.” 17 La sou ane'i
mino'a ta mii loxo ta oosii'a ilo'a ta sipsipi'a mo ta meei'a mo ta kaui'a
mo ta donkii'a ne sou milosou Iosepu, la sou anu muitixa'a la'ilali. Ane'i
mi'oxo'oxonu aloxo ne mole tauu ie ano 'o ukalu.
18 Xe no tauu ie ili'i, la ta motu mine'e noxou Iosepu la, la mivikalanu
aloxo 'o, “Tila, nexi tamomomo sou tatalumeiou tu'umaxu noxixe noxine
uasi, nexi tene'e 'o sou tavikalaneni manina lexe, nexi lamolimexi ane
mukalu ne, mo ta sipsipmexi ilo'a ta kaumexi, mo ta donkimexi mo ta
meemexi mo ta kamelimexi ane milaimeni mukalu ne. Mii vile la sou
nexi talosine la uasi. Nexi vasimexe ilou lialianexesi a uxolu. 19 Ia ieni
uvaxaixesi mamu, xo maasi la nexi tasoisoli ulu'e no ieni 'o mo lialianexe
uxali masua ukalusi. Nalotonexi mo lialianexe no anu la'ilali mo sou
taxali loxo ta mitema sou palupalusou noxou. Ia tila, anu laixe lexe nini
naitinexe la'ilali toxosou sou tatounu mo sou temanu la ta'ou, xe uasi, la
nexi tasoisolisi. Nexi tamasaxa lexe nexi taxolu laixe mo lialianexe uxali
masua uasi.”
20 Anu aloxo ne la sou Iosepu mulotonu lialia ne Aixiputo ne mukalusi
xou tatananu tuala to ne. Ta mitema ne Aixiputo vilevilesi ne mulotonu
lialiaxa'a mukalu, xo soli u'oki'oki tani manina avile. Lialiaxa'a ne mulai
tatananu tuala tila na'u mukalu ne. 21 Iosepu muvikalane'i lexe ta mitema
ne Aixiputo no xalexalee tuatuala ukalusi ne, mi'umesou liaxa'a mo
misuku milai mixolu no tuala tila se'i. 22 Ia Iosepu ulotonu lia xalexalee
noxi'a ta aili'i uasi, xo tatananu tuala ulolosi'a lamoli la sou ane ane'i
ilotoloto la'ilali no anu ne. La sou ane lialiaxa'a muxolusi ne.

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

23 Xe Iosepu muavuti la muvikalane'i ta mitema aloxo 'o, “Ngalomu,
vaimomo 'o eni elotongengi iu tatananu tuala, mo elotonu lialiangenge
kalumo ne lexe xou, ia la'ilali ngiangiaxu, ngano'u mo ngatootou ulu'e no
lia 'o. 24 Ia ulai ili'i xe unene'a xe tematemanu, la ngano'u la'oluxu vile
no anu la'oluxu ta'uve ulai noxou tatananu tuala. Xe la'oluxu tami'a ne
ngamuxaxu, se'i sou ngatounu xe se'i sou ngongi'a ta 'ili'ilinge mo ane'i
ane ngongi'a ngaxoxoo ne nga'ou.”
25 Xe ta mitema ne miavuti la mivikalanu Iosepu, “Laixe musuku xo
nini nepamaulinexi mole ane nexi latala 'o temauli laixe 'o. Mo ane
nexi taxolu loxo ta mitema noxou tatananu tuala sou upalupalusixexu
mixumixu sou ta'oxo'oxonu.”
26 La sou Iosepu muxalixu vote'i vile no nano ne Aixiputo ne lexe, ta
mitema itootou la'ilali xe ulai ili'i xe temanu xe lingamo, xe imolou la
la'oluxu vile no anu la'oluxu ta'uve ne ino'u ulai noxou tatananu tuala.
Vote'i ane ne, a uxoxoolu sio mo a imumulinu mo mutalo vaimomo 'o. Ia
ta alili'i ne, lialiaxa'asi 'a Iosepu ulotonu ulai xou tatananu tuala uasi.
27 Io, ta Isilaeli e mine'e mixolu ne Aixiputo no xalee lia ne Xosen
ne, mipalaa ta 'ili'a mole mixali tavu'alo misevile, mo mi'ami'a ilou
mixamixa'a kalumo ne tavu'alo misevile.
28 Iakovo e mune'e kalumo sou ilo'a mixolu ne, mune'e muxolu
mole tauu iexu mulai muxali loxo mavulovexa mo mulelia ta'uve mo
muvaxasimi tamei. La sou tauu iexu maulixu mutelai loxo itemaxu ta'uve
mo mavulovexa tami'a mo muxatele tamei (147). 29 [q]Xe voxo a 'ala'alai
sou Isilaeli usoli, la mu'avalou 'olu Iosepu sou muvikalanu aloxo 'o,
“Lexe nemasaxailo manina, la namuxaxu avone no laaxu poxo'ilo mo
napala'alixu taneni lexe nini namaxa'u alauna noxine noxilo mo lexe eni
asoli, la na'asixo lai ne Aixiputo 'o uasi, 30 ia lexe eni ieli uvuvu sou alai
noxi'a ta xasixasilo ane'i ane misoisoli la natavulenu xalusilo uuatulai
no ale ne Aixiputo sou nalai na'asixo ane no pa'ume'a ne.” Xe Iosepu
muavuti la mukolinu momu lexe, “Eni amuli masaxa noxine mo a'oxo
aloxo nini mene nelemolu ne.”
31 Xe Iakovo muavuti la muvikala la lexe, “Eni amasaxa lexe nini
navikala maninasou lexe nini na'oxo aloxo nelemolu ne.” Xe Iosepu
muavuti la, la mupala'alixu tanu maninasou noxou momu, la sou momu
Iakovo mutangatulu no luusou sou mulotu noxou Lataua.

Manase Ilou Epalaimu

48 1 Ilo'a mixoxoo xe ili'i, la vaikala lamana mune'e muxali noxou
Iosepu lexe momu a pipiena mu'oxonu. La sou anu muno'a ta
'olu tamei, eiae Masase ilou Epalaimu sou ilo'a milai mikilisou. 2 Xe

---

[q] **47:29-30** Tav 49:29-32; 50:6

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

anu Iakovo mulomu lexe 'olu Iosepu a mune'e la anu mupulili sou molu
muavuti sou mutulu mutalupexa no luusou ne.
3 [r]Xe muavuti la muvikalanu 'olu Iosepu, “Lataua ane xaviinu misevile
mupala'a noxilo ne Lusu no xalee lia ne Kanani, la mualusilo ane.
4 Muvikalaleli aloxo 'o, ‘Eni axalixa'a ta 'iline tavu'alo misevile mo sou
itiitisinge utelai, la sou ngingi ngaxali ta mitema tavu'alo manina ili'i. Mo
eni a'italonu lia ano 'o lexe ta 'iline ilo'a ta xasixasine mo ta 'ilu'ilusuneni
liaxa'a ulai avile ili'i mo kaluxu uasi.’ ”
5 Xe musolonu vaikalau la muvikalanu 'olu aloxo 'o la, “Ta 'iline ta
tamei e nepalane'i ne Aixiputo 'o ka sou eni ene'e ne, eni ta 'alixeni.
Emasaxa lexe Manase ilou Epalaimu ne, eni ta na'axeni ta 'alixeni, aloxo
'o Luven ilou Simeoni. 6 Ia ulai ili'i xe male nini napalaane'i ta 'iline se'i
la, la nini ta na'a nini ane. Xe ulai ili'i xe ikalaa pilipilixasou lialiaxa'a
sou i'ita'italonu noxi'a vilevilesi, la ane'i ta 'iline ane nini napalaane'i no
tumali'a Manase ilou Epalaimu ne ane'i imoxo'u liaxa'a no anu ualasi'a
tamei. 7 [s]Eni e'oxo xavutala ano 'o xo taleli utamasie nenine Lakeli
misevile. Ane misoli no xalee lia ne Kanani no voxo ane nexi tevulasou
tuala ne Mesopotamia sou tasuku ulai ne Epurata. Misoli, la e'asixe no
vote'i pa'umolu ulai ne Epurata. (Vaimomo 'o ne ilemolu tuala ne Epurata
ne lexe Vetiliemu.)”
8 Xe Isilaeli mumaisi'a Iosepu ta 'olu tamei e ilo'a mine'e ne la
mutali'isou aloxo 'o, “Ta molomolo ta 'ei moso ne?” 9 La anu muvikalanu
momu lexe, “Eni ta 'alixene e Lataua mulosilo lai ne Aixiputo 'o ane.” La
sou momu muvikala lexe, “Nano'a ine'e noxilo mo aalusi'a ilou.”
10 Isilaeli ne iou isiisivoxo mo umalei laixe la uasi, xo anu itema tila
manina. La sou 'olu Iosepu muno'a ta 'olu tamei ne milai 'alai manina
noxou momu sou momu mu'aulaxa'a ilou ka mutimunu xalene'i ilou.
11 Xe Isilaeli muavuti la muvikalanu 'olu Iosepu, “Eloxomale lexe
umomomo sou amaisou ieni la ua, ia vaimomo 'o Lataua molu mumasaxa
la sou emaisou ieni xe emaisi'a ta 'iline kalumo.”
12 Xe momu muvikala aloxo ne xe mukalu, la sou anu mutila'a ta 'olu
sou muxexene'i noxou momu tava'u, ia anu mutangatulu mulu'elai no
talaxu momu. 13 Xe muavuti la muno'a ta 'olu tamei ne ka mutulusi'a no
pa'umolu. Epalaimu no avolu tema sou musaxi mulai loxo noxou Isilaeli
avolu ae, xe Manase ne mutulusou no pa'umolu no avolu ae sou musaxi
mulai loxo noxou Isilaeli avolu tema. Io sou musukune'i ilou milai sou
mitulu 'alai manina noxou momu talaxu. 14 Ia Isilaeli muxiunu la muno'u
avolu tema, ka mutelo sou mumuxaxu noxou ane kitu'a Epalaimu kisou,
xe muno'u avolu ae, la mutelo mumuxaxu noxou ane laposalaxu, Manase
kisou.

---

[r] **48:3-4** Tav 28:13-14 [s] **48:7** Tav 35:16-19

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

15 Io sou mualusou Iosepu la muvikala aloxo 'o,
"Nini Lataua e xasilo Avalaamu ilou mamilo Aisaki mimuamua'i noxine
maninanu mo nini Lataua sou saxisaxila'u noxilo tatei
mo mune'e mutalo vaimomo 'o.
16 Mo nini Lataua e nene'e nexali noxilo loxo angelo sou
nesaxila'ilo mo nepamaulileli no anu tu'utu'umaxu ane lexe
ukalusou maulixo.
Amasaxa lexe nini naalusi'a ta molomolo tamei 'o.
Ipalaane'i ta 'ili'a tavu'alo mo sou ta 'ili'ili'a ilo'a ta xasixasi'a ixali
tavu'alo manina
sou i'ana'ana no xalexalee tuatuala ukalusi ili'i.
La sou eni ualasilo mo xasilo Avalaamu ilou mamilo Aisaki
ualasi'a kalumo
ne uxexee no anaxa'a ta mitema uasi."
17 Xe Iosepu iou muvaxa la mumaisou momu mine mumuxaxu avolu
tema no latanu Epalaimu kisou, la opoonu u'osa uasi manina. Xe muavuti la
mukasi vaxa noxou momu avolu sou muxexeenu noxou Epalaimu kisou sou
mumuxaxu noxou Manase kisou, 18 ia muvikalanu lexe, "Ane nemuxaxu avone
no kisou ne uasi, anu ane laposalaxu ano 'o. Namuxaxu avone tema no kisou."
19 Ia momu umasaxa uasi, la muvikalanu lexe, "'Alixeni, eni elavusou.
Manase ne ulai la ta 'olu ilo'a ta xasoxasou mo ta 'ilu'ilusunu ne ixali
tavu'alo misevile sou tuala vile. Ia kitu'a 'o anu ulai la utila musuku
noxou. Ta 'olu ilo'a ta xasoxasou mo ta 'ilu'ilusunu ne ixali ta mitema
sou xavi, mo ixali tavu'alo loxo ta mitema sou xalexalee tuatuala piena."
20 [t]La sou no voxo ane ne, Isilaeli mualusi'a la muvikala aloxo 'o,
"Ulai ili'i, la ta Isilaeli imoxo'u ualasinge ngongou no voxo ane
lexe ane'i ilingau Lataua sou ualusi'a se'i. Ivikala aloxo 'o,
'Lataua molu ualusinge loxo mualusi'a Epalaimu ilou Manase.' "
Anu aloxo ne la sou ane anu Isilaeli muxiune'i ilou sou mumuxaxu
Epalaimu muuli noxou Manase.
21 Xe muavuti la muvikala vaxa noxou 'olu Iosepu, "Eni asou asoli, ia
Lataua uxolu noxinge. Mo anu molu uno'inge sou ulivulingenge ulai no
liaxu xasine ilou 'ilusuneni. 22 Lia e no tuala ne Sikemu ne, anu lia xalee
ane ne laixe misevile. Tatei la eni eno'u viso ilou pasiko sou noxi'a ta
Amolu te'otosou la eni eno'u e'umenu noxi'a. La sou, tava'u xo ninisi ane
nini tila noxi'a ta viivine, la ane eni a'italonu lia ane ne noxine."

Iakovo Mualusi'a ta 'Olu Vilevilesi

49 1 Xe Iakovo muavuti, la mu'avali'a ta 'olu sou mine'e noxou
mukalusi sou muvikalane'i,

---

[t] **48:20** Eva 11:21

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

"Ngata'olu ngaxalili no pa'umelo mo eni avikalangengixu mii ane sou
uxali noxinge mo noxi'a ta 'ili'ilinge mo ta xasixasinge ilo'a
ta 'ilu'ilusungengi no voxovoxo ane unene'e ili'i.
2 Ta 'alixeni, ngingi ngane'e ngapita mo ngalomu.
Ngalomu noxilo maminge Isilaeli."
3 Xe mita'olu mukalu, la anu musokou sou muvikalanu Luven tei,
"Luven, nini 'alixeni laposalaxu ane, eni xavileli ane nini.
Eni no mine xavileli ia epalaaneni.
Nini itema vile tatila misevile mo xavineni misevile kalumo.
4 Nini loxo lexa u'ani la evile umomomo sou utalutaluxene uasi.
Ia umomomo sou nini naxali itema vile tila la ua,
xo nelai ngongie sema noxilo vile ualasie lexe Vila ngeai,
la nexomaulaleli la nepamaelaleli sou ne'oxo 'ilixo masua no luusilo."
5 Xe mukalu la musuku mulai noxi'a Simeoni ilou Levi.
"Simeoni ilou Levi ne ngingi ta taumetali.
Ngingi ngalavusou nga'oxo masuane'i ta mitema sou ngave'a
no anu mimii sou 'oto'oto noxinge.
6 Umomomo sou eni alai axolu no taingengi,
mo alai nenge'a taxolu no anu xolu pita noxinge sou vaivaikalasou mimii uasi,
xo ngingi la'iangenge la ngalavusou ngave'a ta mitema,
xe loxo ngingi la'iangenge uasi ia ngaxoxoo lailaixesi,
la ngingi ngamulinu masaxa noxinge sou ngaxoxolasou
ta kau tavatava'a vitavitanisi.
7 Tava'u xo ngingi ngongou ta mitema sou la'ia,
la tu'umaxu uxolu noxinge ngongou,
xo opongengi e ututulu palepalea sou la'ia ne masua manina misevile.
Eni avelune'i ta xasixasinge mo ta 'ilu'ilusungengi sou
ilai ixolu va'ava'axu no xalexalee lia ne Isilaeli
mo ilai ixolu no nixi noxi'a ta minemine'i mo sou xavine'i uasi."
8 Muvikalane'i ta tamei ne mukalu, la musuku mulai noxou Iuda.
"Iuda, nini ne ta vivine i'iti ualasine.
Ta uluameni ne ulai la nakapilaxa'a.
Ta viivine 'o ulai la ixola'u tava'a ka itulu no tava'a vo'uxu sou
itangatulu ulu'e no talaxene sou itoxoneni.
9 [u]Iuda, nini ne, loxo laeoni 'olu. Nini xavineni misevile.
O! Iuda, 'alixeni. Nini loxo laeoni anu uvau xou mii sou u'ou

---

[u] **49:9** Iti 24:9; Pal 5:5

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ka ulivu une'e sou uai no taasou se'isisi.
Umeximexi tava'u ilou avolu ka ulivu sou uai no lia la.
Evile umomomo sou utulusou uasi xo i'ume noxou.
10 Iuda ne, anu uxolu aloxo tatananu tuala vile,
mo utetelisou vilaxoxu ane sosovosou lexe anu tatananu tuala.
Ia tatananu tuala noxou manina uxali,
la anu usaxila'a ta mitema no xalexalee tuatuala ukalusi.
11 Ovu uaini uleme tavu'alo la sou utali'isou donkiiu,
la ulai usakii no ovu uaini aiinu mo utali'isou oosiiu
la ulai usakii no anu uaini avolu laixe.
Xe uaini lexaxu tavu'alo misevile
la sou uno'u uaini lexaxu ane sou u'uinu tokolomou,
xe uno'u uaini lexaxu lauoinu sou u'uinu tolomuou laixe no anu.
12 Iou lavo'nu ne lauoinu u'okinu, xo uiexu uaini lexaxu tavu'alo.
Anaxu ilanu ne ukea u'okinu, xo uiexu kau susu tavu'alo."
13 Xe muavuti la muvikalanu Sevulon.
"Sevulon ne ulai la uxolu no luaki pa'umolu.
Xalee tuala ane anu ulai uxolu no anu ne,
luaki lalu'uxu mo lautuxu lailaixe sou lasilasipi u'una utulu no anu.
Pilixasou liaxu ulai utalo ane ne Saidoni."
14 Muvivikalanu Sevulon aloxo ne mukalu la musuku mulai sou muvikalanu Isikali.
"Isikali ne anu xaviinu loxo donki,
utavule tavuevule ia utalupexa sou uma'ila.
15 Ia lexe umaisou tilovolovo sou lexe lailaixe mo lexe lialiaxu kalumo ne lailaixe,
la utangatulu ulu'elai sou ususunu laxasou sou utavulenu tavuevule.
Xe ipalupalusou sou uxaxai u'okinu.
16 Xe Den ne, anu ulai la anu itema vile tila sou usaxila'a ta mitema noxou sou
ulosieixu 'ilixo ane mulapu sou imulinu.
Ta mitema noxou ne, ulai la ane'i aloxo ane'i ta mata ne Isilaeli ane se'i.
17 Den ulai la, anu loxo sinana veveeni uai no vote'i pa'umolu.
Sinana veveenu vile masua manina no pa'umolu vote'i.
Oosi uiave umulinu vote'i la, ungaasou tava'u ulu'u
la sou uleanu tatananu e mutelo noxou ne ulai ili'i.
18 'IAUE, eni axoomaieni sou napamaulileli.' "
19 Xe muavuti la muvikalanu Xado.
"Xado ne ulai ili'i la ta mitema sou pakali ilooxu sou ivau.

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ia anu uxiu ulai noxi'a sou umuline'i mo uve'ave'a.
20 Aselu ne, ulai la liaxu uxalixu la'ilai lovolovoxu lailaixe misevile.
Anu uxutuxu la'ilaili tuma'u mo tu'axu lailaixe loxo tatananu tuala la'ilalixu.
21 Napitali ne ulai la anu loxo mee.
I'italonu la uxixaoxao no anu masaxa noxousi.
Xe uxalixa'a ta 'olu la ta lailaixe misevile."
22 Xe musuku mulai noxou 'olu Iosepu la muvikala aloxo 'o,
"Iosepu nini ovu uaini vile ne nene'axu lailaixe misevile.
Ovu uaini ane ne, uleme no pa'umolu lexa luuxu uopuopu utetelo no anu.
Ukalakala avoavolu utelo umulinu tani kakapisou.
23 Ta uluameni ixaline la ivene no anu tavi.
'Oto'oto ane ne 'olu'olu uasi.
24 Ia nini Iosepu pasikomeni ne utalivimi uxolu aloxo ne xo Lataua noxilo,
eni Iakovo anu ulosine xavi. Avone ne pekia'u misevile.
Lataua ane ne, anu usaxisaxila'a ta Isilaeli,
mo kulu noxi'a sou italume no anu.
25 Anu Lataua noxilo, eni mamine Iakovo mo anu Lataua xaviinu misevile.
Anusi ualusine no anu la'iua molu teitexi no loxotolo,
mo lexa molu no lia tanu, mo ualusine sou napalaane'i ta 'iline tavu'alo.
26 Ualusine sou nini mii piena.
Alualu noxilo, eni mamine ne,
anu mutila musuku mo uva'usou xii laxalaxa'ilu ne ukalusi,
mo mutila no anu mimii lailaixe e ta xasixasilo mino'u sou mimuxaxu no taataasi'a tatei.
Alualu latala ne ulai ili'i la uxali noxine nini Iosepu manina no ieni nini tila no taine'i ta viivine.
27 Beniamini ne anu a'aa vova toxoxa'a.
No kakau xe no 'olo'olovoxo, anu u'i'a ta mii anu muve'a mo ukalipala'ane'i."
28 Ane'i ta mitema ane ne, ane'i mata mavulovexa mo mulelia tamei noxi'a ta Isilaeli ane. Mami'a vaivaikalau sou mualusi'a no anu ane telomusou mo mune'e mutalo noxou Beniamini. Alualu ane anu mualusi'a no anu ne, mumomomo manina no anu maulixa'a vilevilesi.

Iakovo Musoli

29 Xe muavuti la mupela'a aloxo 'o, "Eni asou alai noxi'a ta milemileli tapita no tuala sou soli. La sou emasaxa lexe nga'asixo ane ta xasixasilo

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

miai no anu. Mi'asixa'a no taxa no lia noxou Epulon anu itemasie Keti.
30 [v]Taxa ane ne, muxolu no xalee lia ne Makapela 'alai ne Mamure, no
xalee lia tila ne Kanani. Avalaamu mulotonu taxa ane ne noxou Epulon
itemasie Keti no lia xalee ane ne kalumo. 31 [w]Mi'asixu Avalaamu ilee
semau Sala mo Aisaki ilee semau Liveka mo eni e'asixe Lea kalumo ane
'olele. 32 Lia xalee ane ne, mo taxa sou ta'asixa'a ta mitema no anu ne,
Avalaamu muloto noxi'a ta Keti."

33 [x]Xe Iakovo mupela'a ta 'olu aloxo ne xe mukalu, la sou mutelailixu
tava'u no luusou sou muai mulu'elai, xe musuxula'e alaxu vilesisi ne la,
musoli. La mulai sou ilo'a ta minuminu ane misoli tei mipita no tuala
noxi'a ta mitema sou soli.

50

1 Xe Iosepu mumalei loxo 'o la, momu ane musivita ne. Xe
muavuti la muai mutelo noxou momu latanu sou utamasou xe
utitimunu momu xaleenu. 2 Xe muavuti la muvikalane'i ta mitema sou
lavulavu sou ipamaulinenge no anu pipiena iouiou sou mine'e mi'uinu
vasimolu no anu lamalasile se'i iouiou sou mamu u'ui palea. 3 Ta mitema
ne mine'e mi'uinu vasimolu voxo mavulovexa tami'a. Xo anu xaixai ane
ne, voxosou umomomo aloxo ne. Xe ta Aixiputo mine'e la itatamasou
itatamasou xoo mole, voxo mavulovexa muxatele tamei.

4 Xe voxo sou mixoxolixu sou mitatamasou mukalu, la Iosepu mulai
muvikalane'i ta tatila sou xaixai noxou tatananu tuala aloxo 'o, "Lexe
eni amitema vile laixe no iengi, la emasaxa lexe ngano'u anaxo ulai
noxou tatananu tuala mo ngavikalanu lexe, 5 [y]mamilo a alalali sou usoli
la muvikalaleli lexe eni apala'alixu taleli manina noxou lexe anu usoli,
la eni amulinu masaxa noxou maninasou sou alai a'asixu no taxa e anu
mu'asou no xalee ne Kanani. Alalae 'osi lexe eni atelaixu mamilo mo
a'asixu ane, ka sou alivu une'e."

6 Xe vaikalau Iosepu mulai muxali, la tatananu tuala muvikala lexe,
"Nalai mo na'asixu mamine ane, aloxo anu mupala'alixu tanu lexe nini
na'oxonu."

7 La sou Iosepu mutelai sou mu'asixu momu. Ta tatila sou xaixai noxou
tatananu tuala ilo'a ta tatila sou xaixai no anu taasou lolomu sou vaivaikala
sou tu'utu'umaxu mo ta tatilasi'a ta Aixiputo 8 mo anu Iosepu ilo'a ta
mitemau mo ta vimovimou mo momu ta tamitemau ne mimulinu, ia ta
'ili'ili'asi ilo'a ta sipsipi'a ilo'a ta kaui'a mo ta meei'a mo ta kamelii'a mo ta
donkii'asi mixoluxolu ne Xosen. 9 Ta mitema sou mitelotelo no anu karisi
sou 'oto'oto mo ane'i ane sou mitelotelo noxi'a ta oosi kalumo ne milailai
mukalusi sou mimulinu Iosepu. Ta mitema tavu'alo misevile ane milailai ne.

10 Ilo'a milalai xoo xe, milai mixali ne Atade no xalee mulai loxo aso
uxaxali utetelo no anu, anu xalee lia ane ne latia sou ane'i ipaupaunoxou

---

[v] **49:30** Tav 23:3-20 [w] **49:31** Tav 25:9-10; 35:29 [x] **49:33** Apo 7:15 [y] **50:5** Tav 47:29-31

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

uiti palepalepanu no anu. Atade ne muxolu 'alai no lexa Ioridani. Milai
xe mixali ane la mixolu sou mimatengaleisou Iakovo ane. Iosepu mumuli
loxo ane'i maulixa'a sou tane'ixu itema usoli, la muxoo mutatama voxo
muxatele tamei ane. 11 Xe ta Kanani e mixoxoo ne, mimaisi'a ane'i e
mine'e mixoo ne Atade sou mimatengaleisou Iakovo ne, la mivikala lexe,
"Ta Aixiputo ane mine'e imamatengalei sou soli 'osi." La sou ane ane'i
mimoxo'u lia xalee se ne lexe, Aveli Misiraimu.
12 Iakovo ta 'olu mimulinu aloxo 'o anu muvikalane'ixu lexe i'oxonu. 13[z] La sou
mitavulenu mami'a vasimolu ne mitelailixu no lia tila ne Kanani sou mi'asixu no
taxa no xalee lia ne Makapela. Makapela ne mixolu 'alai ne Mamule. Taxa ane ne
Avalaamu mulotonu lexe sou i'asixa'a ta mitema no anu. Mulotonu noxou Epulon
anu itemasie Keti. Avalaamu mulotonu lia xalee ane taxa muxolu no anu kalumo.
14 Ilo'a mi'asixu mukalu, la Iosepu ilo'a ta vimovimou mo ane'i ta mitema latala e
ilo'a milailai sou mi'asixu momu ne, milivulivu milai ne Aixiputo.

Iosepu Muxolixolinu ta Vimovimou Tane'i

15 Iosepu momu musoli, ia ta vimovimou miavuti la mivikala aloxo
'o, "Maminge nenge'a musoli, ia male vivinge Iosepu xavutalau a
uxoxoolu no anu 'ilixo masua e nenge te'oxo noxou la ukolinu." 16 La sou
mikalaa anaxa'a mulai noxou Iosepu sou mivikala aloxo 'o, "Maminge
mu'italonu peletoto noxou mine usoli uao aloxo 'o, 17 'Lexe ulai ili'i la
nexi tavikalaneni lexe anu muvikala lexe anu mumasaxa lexe laixe nini
naxiunu tumalineu 'ilixo masua ane nexi te'oxo masuaneni no anu.' La
sou vaimomo 'o, nexi ta mitema vitanisi Lataua noxou maminge nenge'a
Iakovo talingaine lexe laixe nini naxiunu tumalineu 'ili'ilixo masumasua
noxixe ne." Xe anaxa'a mulai muxali noxou vimo'a Iosepu la mutama.
18 Xe ane'i milutu xe mine'e mixali noxou la mitangatulu mulu'e no talaxu, xe
miavuti la mivikalanu lexe, "Nexi vaimomo 'o nexi tene'e noxine sou tavikalaneni
lexe, nexi taxoo no laaxene sou napalupalusixe sou ta'oxo'oxo mixemixene."
19 Ia anu Iosepu mukolinu vaikalai'a aloxo 'o, "Opongengi kalaua mo nga'ume
vitanisi mamu. Loxovaa, eni loxo Lataua sou akolinu 'ilixo masua noxinge ne?
20 Anu manina lexe ngingi ngetovo mo lexe nga'oxo masualeli sou ngakalusou
maulixo, ia Lataua iou muvaxainge sou nge'oxonu 'ilixo ane ne, xo muxavutala
lexe anu umasaxa lexe upamauline'i ta mitema tavu'alo. 21 Ia mii vile sou ngingi
nga'umolu uasi. Eni ano 'o sou asaxila'inge ngongi'a ta 'ilinge." La sou vaikalau
muxavulala mo muxolixoli tane'i xe muvikala lailaixe mulai noxi'a.

Iosepu Musoli

22 Iosepu ilo'a ta vimovimou mo momu ta minuminu mixoo ane ne
Aixiputo ne, mole anu tauu iexu mulai muxali loxo itemaxu ta'uve mo

---

[z] **50:13** Apo 7:16

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mavulovexa (110). 23 Mo mumaisi'a 'olu Epalaimu ta 'olu mo ta xasoxasou
ta 'ili'ili'a 'o. Mo xasou Makiru e Manase 'olu ne, semau mivo'one'i ta 'ilie
la milailixa'a noxou mo muvo'one'i ka mumuxaxa'a mulu'e no tava'u.
24 Xe muavuti la muvikalane'i ta vimovimou lexe, “Eni asou asoli. Ia
ngaxavutala piena uasi, xo Lataua molusi usaxila'inge. Xe ili'i la sou Anu
uuatulailingenge no ale sou ngaxexesou tuala ane nenge'a taxoxoo no
anu 'o, sou ulailingenge no lia ane, Anu molusi muvikalane'i Avalaamu
ilou Aisaki mo Iakovo tatei lexe ulosi'a maninasou.” 25 [a]Xe muavuti
la muvikalane'i ta vimovimou ilo'a ta xasoxasou mo ta 'ilu'ilusunu
aloxo 'o la, “Eni emasaxa lexe ngingi ngapala'alixu tangengi noxilo mo
ngavikalaleli maninasou lexe, Lataua molu usu'ulingengi mo sou lexe
ngingi ngavulasou tuala ano 'o la ngatavulenu xileli ulai no tuala ane
Lataua molu ulailingenge sou ngalai ngaxolu no anu.”
26 Iosepu tauu iexu muxali loxo itemaxu ta'uve mo mavulovexa vile
(110), la sou anu musoli ne Aixiputo. Musoli la mi'uinu vasimolu no anu
lamalasile iouiou sou mamu vasimolu u'ui palea. Mi'oxo aloxo ne xe
mukalu la, miluvonu ka miaisou no nano no anu luvo.

---

[a] **50:25** Mul 13:19; Ies 24:32; Eva 11:22

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

IONA

Vaikala lamana

Lavuku noxou Iona 'o ne iou loxo lavuku mose'i noxi'a ta mitema sou palomatana mikaukavunu uasi. Mo ua'aloxu vaikala palopalomatana mose'i uasi. Ia mua'aloxu mii ma'ia Iona mu'oxonu.

Lataua mupalusou Iona lexe ulai ne Ninive. Ia Iona umasaxa sou ulai ua'aloxu vaikala noxou Lataua ne uasi. Xo anu mulavusou lexe maasi xe anu ulai ua'alo xe ta Ninive ixiunu opone'i, la Lataua umomomo sou u'oxonu masuane'i uasi. La sou anu mutovo sou lexe u'ume la Lataua muno'u mulivu mune'e ne Ninive.

Lavuku ane 'o mulosienge lexe Lataua mumasaxai'a ta mitema no lialia 'o mukalusi, ia umasaxai'a mose'isi uasi. Mo anu Lataua sou alauna, mo Anu umomomo sou uxexeenu susu xe Anu umomomo sou upamauline'i ane'i ane mixali ta uluaia'a ta mitema noxou. Xe Anu umomomo sou ulosi'a navunavu xe umamulone'i la isu'a avile.

A'alo muai no nano aloxo 'o

Lataua mupalusou Iona la anu mu'ume 1:1-17
Lakilaka noxou Iona 2:1-10
Iona mulomu la mulai ne Ninive 3:1-10
Iona la'iaxu xe Lataua mualaunasi'a ta Ninive 4:1-11

Iona Mu'umexu IAUE Mo Mulai

1 1 No voxo vile, la IAUE muvikalanu Iona e Amitai 'olu aloxo 'o,
2 "Nalutu mo nalai no tuala tila e ne Ninive mo navikala lamana
pekia'u ulai noxi'a lexe ane'i ixiunu opone'i xo 'ili'ilixo masumasua ane
ane'i mi'oxo'oxonu ne, mupalaa no ieli mukalu, xe uasi la eni akalusi'a."
3 Ia Iona mulomuanu IAUE, la umasaxa lexe u'ume ulai ne Tasisi. Mulutu,
la mulai no tuala vile ilemo lexe Iopa tei, sou lexe uxalisou lasipi vile
ulai loxo ne Tasisi. Mulai xoo xe muxali, la lasipi vile asou ulutu sou ulai.
Mumomomosou vote'isou mukalu, la mutelai no anu sou ilo'a milai. Xo
umasaxa lexe ulomuxu IAUE vaikalau uasi.
4 Xe ili'i, la IAUE muxalixu la'ave tatila no luaki, la xaviinu misevile,
mole lasipi ne 'ala'alai sou uvalavala. 5 Ta mitema sou xaixai no lasipi

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mi'ume misevile. Xe miavuti la mikakava mulai noxi'a ta maliavai'a
vilevilesi sou isu'uline'i. Xe miavuti, la mipeinu mimii se'i mulai no luaki
mo lexe lasipi papaxexusi. Ia Iona ne, mulu'elai no lia no lasipi tanu mo
muai muva'ava'amiminu avile.
6 Tatila sou lasipi molu muxalisou, la mutali'isou aloxo 'o, "Loxovaa
ane nini naai loxo 'o? Natulu mo na'ava ulai noxou maliava noxine mo
lexe anu tanunenge, la usu'ulinenge mo mamu nenge taulua." 7 Xe ane'i
miavuti, la mivikala lexe, "Nenge takaukavu ualaualasinge vilevilesi no
anu ovu alelaxu mo tataanu no tiva sou talaanu vile sou lexe taxalisou
tava'u la'ave toxoxa'a ane muxalisinge 'o." Mi'oxo aloxo ne, la sou
mixalisou Iona ualasou. 8 Ioxe miavuti, la mitali'i vaxa noxou aloxo 'o,
"Navikalanexi no anu tava'u la'ave toxoxa'a ane muxalisinge nenge'a 'o.
Netetelisou xaixai ma'ia? Tualasine ne'ei? Nini sou xalee tuala anevaa?
Mo vaikala noxine ma'i?"
9 Iona mukoline'i aloxo 'o, "Eni amitemasie Evalaio. Eni alavusou
a'umolu mo ataxaanu IAUE anu Lataua sou tuala teitexi no opo loxotolo.
Anu mukoinu mimii latala loxo luaki ilou lia. Ia eni amasaxa lexe
alomuxu vaikalau uasi, la sou ane eni e'ume ene'e 'o." 10 Ane'i milomu
noxou aloxo ne, la mimama'u manina. Xe miavuti vaxa, la mivikalanu
aloxo 'o, "'Ei soxu 'o, nini nesusu manina."
11 Xe ie'i uvaxa, la la'ave u'oki'oki tani ukalu, miavuti la mitali'isou,
"Nexi ta'oxone loxovaa mo sou la'ave 'o tasiau?" 12 Anu mukoline'i aloxo
'o, "Ngasu'aleli ulu'elai no luaki la sou anu utalo xo enisi ane, eni tava'u
la'ave tatila ane muxalisinge 'o."
13 Ane'i xavine'iu lasipi mo lexe ilapunu ulai no tasi'i. Ia imomomo uasi
xo xasi mu'oki'okinu tani manina. 14 Ioxe ane'i miavuti, la mi'ava mulai
noxou IAUE. "Mamu nini nalosixe navunavu no anu soli lakolisou itema
'o maulixu e nexi ta'oxo masua 'o, aloxo nini nalavusou nalosou itema
ane uva'u menexu usoli navunavu. Nini mene namulinu masaxa noxine
mo na'oxo mii ano." 15 Xe miavuti, la sou mileanu mulu'elai no luaki.
Alaxu vilesisi 'o, la la'ave tasiau. 16 Ane'i mimalei aloxo ne, la mimama'u
noxou IAUE. La sou mi'elaxu sipsip mulai noxou, xe mipala'alixu tane'i
sou lexe ane'i imasaxa itaxaanu mo imulinu anusisi.
17 Ioxe, ili'i, la sou IAUE mupalusou sinana vile toxoxa'a sou mune'e
mumalukusou Iona. Anu muxolu no nano noxou sinana opoonu aso xe
'olovoxo tatalu.

Iona Mukilaka

2 1 No nano noxou sinana opoonu, la anu muvikala lamana noxou
Lataua IAUE noxou aloxo 'o,
2 "Auo! IAUE o, eni e'ava noxine sou mii tu'umaxu ane muxalisilo 'o.
La nini nelomusou 'ava noxilo.

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Eni elai exolu 'alai no tuala masua noxi'a ta mitema sou soli.
Eni elinga sou su'uli, la nini nelomusou linga noxilo.
3 Nini nesu'aleli, la eni elu'elai no lia no luaki tanu.
Luaki mutaasilo mukalusi mo xaviinu mukikatukatusilo
mo nini ne'oxonu xasi tatatila kisou uluxu mukavukavulasi no lataleli.
4 Eni evikala aloxo 'o,
‘Nini nekusailo.
Ia, eni emuxamuxaxu taleli lexe amaisou tani tavuna noxine la.’
5 Xasi tatila kisou uluxu mukavukavulasi no lataleli,
la mu'otusou muaxo, xo luaki mutaasilo mukalusi.
Ia'eia'e sou luaki muausou kisilo kalumo.
6 Eni elu'elai manina no tavatava'u laxalaxa'ilu no lia no luaki tanu.
Tuala noxi'a ta mitema sou soli ne mutatuxo pekia'u avile.
Ia IAUE, nini Lataua noxilo, nini nepamaulileli,
la sou eni e'umesou tuala ane masua mole ane eni eno'u mauli laixe 'o.
7 Auo! IAUE, eni examuli lexe eni xavileli la ua,
aloxo ne la sou eni exavutalaneni
la 'ava noxilo mulai muxali noxine no tani tavuna.
8 Ta mitema ilavusou imuxamuxaxu tane'i noxi'a ta maliavai'a sou kalavoi
mole mixovulaunu.
Muamua'i laixe ane noxine mo mixiunu tumali'a,
ia imulineni la ua.
9 Ia eni amasaxa lexe alexe lexe sou a'iti ualasine,
mo a'elaxu sipsip ulai noxine mo amulinu aloxo eni epala'alixu ne.
IAUE, ninisi namitema sou pamauli la sou nexi temauli laixe.”
10 Ioxe ili'i, la sou IAUE muvikalanu sinana sou mulai muexinu Iona no tasi'i.

Iona Mulai ne Ninive

3 1 IAUE muvikalanu Iona la, 2 “Nalutu mo nalai no tuala tila ne Ninive mo napala'alixu taleli ulai noxi'a.”
3 Iona mulomuxu vaikalau, la mulai. Ninive ne, anu tuala tatila manina. Itema vile umasaxa lexe ulutu no iou xalenga vile mo ulai uxali xalee vile la umuamua'i voxo tatalu. 4 Ioxe, Iona mulutu la mulai no nano la mumuamua'i voxo vile. Anu mu'ava noxi'a aloxo 'o, “Ili'i lexe voxo itemaxu tamei ukalu, la sou IAUE ukalusinge ngingi ta mitema ne Ninive.” 5 Xe ane'i milomusou vaikala noxou Lataua ne, la mimuxamuxaxu tane'i no anu, la sou mivikala aloxo 'o, “Nenge ta'ani

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mamu. Taxolu loxo nesi. Nenge latala 'o, nenge tatelo tokolomo su'inu
sou tama ukalusi. Usoko noxi'a ta tatila mo ulai utalo noxi'a ta mitema
vitanisi sou tamaxainge lexe nenge a texiunu oponenge."
6 Tatananu tuala ne Ninive mulomusou a'alo ane ne, la mu'umesou
puloulou noxou. Mu'umesou mukalu, la muxexeenu tokolomou laixe ia
mutelo tokolomo su'inu sou tama sou mulai muxolu no lia no lomulo.
7 Anu mukalaa anaxu mulai noxi'a ta mitema ne Ninive, la muvikala
aloxo 'o, "Nexi noxi'a ta tatila sou xaixai noxilo temasaxa lexe evile
umomomo sou u'ani uasi. Ngingi ta mitema ngongi'a ta kau mo ta sipsip
mengi nga'ani mo ngaie mamu. Ngingi latala ne ngaxolu loxo nesi.
8 Ngatelo tokolomo su'inu sou tama noxinge mo noxi'a ta kau ilo'a ta
sipsip ukalusi mo ngingi ngatama pekia'u ulai noxou Lataua. Ngalulusou
'ili'ilixo masumasua noxinge mo ngave'a ta mitema isoli uasi. 9 Lexe
nenge ta'oxo aloxo ne, la male anu uxiunu xavutalau la nenge taulua
uasi."
10 Lataua mumaisou lexe ane'i milulusou 'ili'ilixo masumasua ane ane'i
mi'oxo'oxonu. La sou anu muxiunu xavutalau, la ukalusi'a ta mitema loxo
mulemolu tei ua.

Iona La'iaxu

4 1 Iona opoonu masua, la la'iaxu misevile xo Lataua muxiunu
xavutalau, la ukalusi'a ta mitema ne Ninive uasi. 2 Xe muavuti la
mulinga mulai noxou IAUE aloxo 'o, "IAUE, nini nalomusou vaikala
noxilo. Eni exolu no tualasilo, la elavusou lexe nini ulai la naxiu
xavutalameni, la nakalusi'a ta Ninive uasi. La sou eni e'ume mo emasaxa
lexe alai ne Tasisi. Eni elavusou lexe nini Lataua sou alauna. Nalavusou
la'iaxene palepalea uasi. Nini nalavusou na'oxo lailaixe noxixe utotomu
mo nalavusou naxiunu xavutalameni sou nalosou itema vile navunavu
uasi. 3 Ioxe, IAUE nini nakalusou maulixo alalae 'osi. Laixe lexe eni asoli
ia lexe eni asoli uasi, la anu laixe uasi." 4 IAUE mukolinu vaikalau aloxo
'o, "Nini la'iaxeneu xo ma'i?"
5 Iona mu'umesou tuala tila ne Ninive, la mulai no ale no xalee tuala
ane aso uxali utelo no anu. Anu mutulusou tani alelaxu, la muxolu no
anu xo umasaxa lexe umaisou mii ma'ia ane uxali ne Ninive. 6 Ili'i, la
sou Lataua IAUE muxalixu ovu vile sou Iona mutalume no maimaixu,
la sou aso uieisou uasi. Anu muxolu laixesi. Iona mu'osasou ovu ane ne
misevile. 7 Ia loxo ne'iela no kakau, la Lataua mupalusou tavaluli vile
mulai mu'otunu ovu ne mole muxalo. 8 Ili'i xe aso muxali tatila, la Lataua
muxalixu atume ialuxu mune'e no xalee ane aso uxali utelo no anu. Xe
aso muieisou Iona kisou, la iou muxalixalili la alaalai sou ulapau. La sou
Iona muxavutala, la muvikala aloxo 'o, "Laixe lexe eni asoli ia lexe eni
asoli uasi, la anu laixe uasi."

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

9 Ia Lataua muvikalanu aloxo 'o, “Nini la'iaxeneu ovu ane muxalo
'o?” Iona mukolinu aloxo 'o, “Ani, eni la'iaxo misevile. Opoleli masua.
Eni asolisi.” 10 IAUE muvikala aloxo 'o, “Ovu ane muxali no 'olovoxo
vilesisi ka musoli no 'olovoxo vile la ne, nini na'oxo mii vile no anu
uasi. Nini nasaxila'u uasi. Ia nini tanenixu mii ane kitu'a vitanisi 'o. 11 Ia
eni talelixu tuala ne Ninive misevile. Xo anu tuala tatila mo ta mitema
sou tavu'alo misevile. Ane'i ilavusou 'ili'ilixo mulapu uasi. Itiitisi'a
muxali loxo, itemaxu mavulovexa mavulovexa mavulovexa muxatele
vile (120,000) xe ta mi'ami'a loxo ta kau ilo'a ta sipsip kalumo tavu'alo
misevile.”

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

A'ALO LA98IXE NOXOU IESU KALISITO ANE

MATAIO

MUKAUKAVUNU

Vaikala lamana

A'alo laixe e Mataio mukakavunu 'o ne anu mua'aloxu a'alo laixe sou Iesu lexe Anu itema nesi ane Lataua musakiinu vaikalasou tei lexe Anu une'e sou upamauline'i ta mitema. Noxousi la sou Lataua mumomosou vaikala noxou e musakiinu noxi'a ta mitema tatei e ilo'a opone'i vilesisi no anu. A'alo laixe ane 'o ne ta Iutaia e Iesu mupaa noxi'a mo ilo'a mixolusi na'a uasi. A'alo laixe ane 'o ne anu noxi'a ta mitema no xalexalee tuatuala ukalusi kalumo.

No anu a'alo noxou Mataio la mua'alo laixe manina. Xo anu musokou a'alo noxou no mine Iesu nenu mivo'onu xe mukalu, la mua'aloxu Iesu no mine Ioanesi mu'ulusou xe mukalu la mulai no anu tovotovo. Xe mukalu la mua'aloxu Iesu no mine musokou xaixai noxou sou mua'aloxu a'alo laixe mo mulosi'a ta mitema lavulavu no anu vaikala noxou Lataua xe mupamauline'i ta mitema ane pipiena iouiou mu'oxone'i. Anu musokou xaixai noxou ne Xalilaia, xe mukala la mua'aloxu muamua'i noxou sou mulai ne Ielusalemu. Xe mua'aloxu mii ma'ia Iesu mu'oxonu no anu voxo kalukaluxusou mulai muxali no mine mivau mo mililixu teitexi no ovu valautu xe tulu noxou.

A'alo laixe noxou Mataio 'o ne, anu mulosinge lamana lexe Iesu anu Tisa tila vile, mo Anu muno'u xavi sou uvulaxu lapuloto noxou Lataua laaxu laixe, xe mua'aloxu saxisaxila'u noxou Lataua. No nano no anu lavuku noxou Mataio 'o, la mumila'a a'alo noxou muxali la'oluxu ta'uve.

(1) A'alo noxou Iesu teitexi no laxa'ilu e Iesu muvivikala no anu 'ili'ilixo ilou xaixai mo 'ili'ilixo ma'ia ta mitema i'oxonu la ixalisou mauli no anu ili'i teitexi no opo loxotolo. (Mautunu 5-7) (2) Ta tameisou mua'aloxu Iesu sou mupela'a ta molomolo noxou no anu xaixai noxi'a, xe mii ma'ia i'oxonu no mine ilai ia'aloxu a'alo laixe ulai noxi'a mose'i. (Mautunu 10) (3) Tatalusou, la mua'aloxu vaikala latilovo sou saxisaxila'u noxou Lataua teitexi no opo loxotolo. (Mautunu 13) (4)

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tami'asou ne mua'aloxu Iesu mululusou lamana xaixai sou molomolo noxou Iesu, xe uxaxaisou a loxovaa. (Mautunu 18) (5) Xe ta'uvesou la a'alosou Iesu mua'alo no anu mii ma'ia uxali no anu voxo kaluxusou xe mii ma'ia ane uxali ili'i no anu saxisaxila'u noxou Lataua teitexi no opo loxototo. (Mautunu 24-25)

A'alo muai no nano aloxo 'o

Nana sou Iesu xe a'alosou Iesu Kalisito nenu mivo'onu 1:1–2:23
A'alosou xaixai noxou Ioanesi itema sou u'ulosi'a ta mitema 3:1-12
Iesu mu'ulo xe mukalu la Satani mutovonu 3:13–4:11
Xaixai noxou Iesu ne Xalilaia 4:12–18:35
Iesu mulutu ne Xalilaia sou mulai ne Ielusalemu 19:1–20:34
Voxo kalukaluxusou noxou Iesu xe mii ma'ia muxali no ale ne Ielusalemu 21:1–27:66
Iesu mutulu no anu soli xe mupalapala'a 28:1-20

Nana sou Iesu
(Luk 3:23-38)

1 1 [a]Vaikala ane ne anu si'a Iesu Kalisito tamutu'ovuxu. Iesu ne Anu
noxou Deviti 'ilusunu, xe Deviti ne anu Avalaamu 'ilusunu. 2 Xe
Avalaamu 'olu ane Aisaki, xe Aisaki 'olu ane Iakovo, xe Iakovo 'olu ane
Iuta ilo'a ta vimovimou, 3 [b]xe Iuta ta 'olu ane Peresi ilou Sela, neni'a ne
Tamari, xe Peresi 'olu ane Esuloni xe Esuloni 'olu ane Ramu, 4 xe Ramu
'olu ane Aminadavu, xe Aminadavu 'olu ane Nasoni, xe Nasoni 'olu ane
Solomoni, 5 [c]xe Solomoni 'olu ane Boasi xe nenu ane Reebu xe Boasi 'olu
ane Oveti, xe nenu ane Rutu, xe Oveti 'olu ane Iesi xe Iesi ne momu ane
Tatananu tuala Deviti. 6 [d]Xe Tatananu tuala Deviti ne 'olu ane Solomoni,
Solomoni nenu ne tei la Ulia semau, 7 xe Solomoni 'olu ane Rovoamu
la Rovoamu 'olu ane Avia, Avia 'olu ane Asa. 8 Xe Asa 'olu ane Iosaveti,
xe Iosaveti ne 'olu Iolamu, xe Iolamu 'olu ane Usia, 9 xe Usia ne 'olu ane
Iotamu, xe Iotamu 'olu ane Axasi, xe Axasi 'olu ane Esekia. 10 Xe Esekia
'olu ane Manase, xe Manase 'olu ane Amoni, xe Amoni 'olu ane Iosia,
11 [e]Xe Iosia 'olu ane Ekonia, xe Ekonia ilo'a ta vimovimou. No voxo ane
ne ane'i milai mixolu no paxa no tani sou navunavu no tuala tila ne
Vaviloni.
12 [f]Ili'i no voxo ane ta Isilaeli milai mixolu no tani sou navunavu ne
Vaviloni, la Ekonia 'olu ane Salatieli xe Salatieli 'olu ane Seluvaveli. 13 Xe
Seluvaveli 'olu ane Aviuti, xe Aviuti ne 'olu ane Eliakimu, xe Eliakimu
'olu ane Asolu, 14 xe Asolu 'olu ane Sadoku, xe Sadoku ne 'olu ane Akimu
la Akimu 'olu ane Eliutu, 15 xe Eliutu 'olu ane Eliasa xe Eliasa 'olu ane

---

[a] **1:1** Tav 22:18; 1A'a 17:11 [b] **1:3** Tav 38:29-30; Rut 4:18-22 [c] **1:5** Rut 4:13-17 [d] **1:6** 2Sa 12:24 [e] **1:11** 2Ta 22–24; 2A'a 36:10; Iel 27:20 [f] **1:12** Esi 3:2

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Matani, ia Matani ne 'olu ane Iakovo, 16 Xe Iakovo ne 'olu ane Iosepu, xe
Iosepu anu Malia mulue, la sou Malia mivo'onu Iesu la ane'i mimoxo'u
lexe anu Kalisito.
17 La sou Avalaamu ta 'ilusulusunu musoko noxou anu Avalaamu
mune'e muxali noxou Deviti la ane'i mixali loxo mavulovexa mo mulelia
tami'a, mo musoko noxou Deviti mune muxali no voxo ane'i milai mixolu
no paxa no tani sou navunavu no tuala tila ne Vaviloni anu mavulovexa
mo mulelia tami'a. Xe musoko no voxo ane ane'i milai mixolu no tanisou
navunavu ne Vaviloni mune'e muxali no voxo e Kalisito muxali ne la
muxali loxo mavulovexa mo mulelia tami'a.

Malia Mivo'onu Iesu
(Luk 2:1-7)

18 [g]A'alosou Iesu kalisito muxali aloxo. Nenu Malia ane'i misosovosie
mukalu sou iuluxu Iosepu ia ilou ixolu ipita uao, ia ane'i mimaisie lexe ane
opoone. Keakea ane ne no anu xavi noxou Uleenu Tavuna la mumulaxu
no nano no opoone. 19 Mulue Iosepu anu itema mulapu, anu mulomu lexe
Malia opoone la anu lexe usuane ia anu umasaxa lexe upamaela ne Malia
no ie'i ta mitema uasi, la sou anu umasaxa lexe usu'ane se'isisi. 20 Iosepu
uxoo uxavuxavutala la muai pipiena lexe angelo noxou tila muxali noxou
la sou muvikalanu aloxo 'o. "Iosepu, nini Deviti 'ilusunu, na'ume mamu
nano'e Malia loxo semameni. Nalomu! Molomolo ane muxolu no opoone
ne muxali no anu xavi noxou Ulee Tavunasi. 21 [h]Ane ivo'onu 'ilie mulu, la
nalemolu ualasou lexe Iesu xo Anu sou uxexeenu 'ili'ilixo masua noxi'a
ta mitema mo ulivunoxa'a." 22 Mimii tavu'alo 'o, muxali sou umomosou
vaikala vile tila mu'oxonu no anaxa'a ta mitemasou palomatana.
23 [i]Muvikala aloxo 'o. "Nalomu, sema vile ilou mulu iai ipita uao, ia ane
opoone la ivo'onu molomolo mulu vile la ngingi ngamoxo'u ualasou lexe
Enmanueli." (Uala ne laaxu lexe Lataua uxolu nonginge.) 24 No voxo ane
Iosepu mutulu la anu mulai mu'oxonu aloxo angelo noxou Tila muvikala
nuxu lexe anu uno'e semau. 25 [j]Ia ilou iai uasi, mulai muxali no voxo e
Malia mivo'onu 'ilie no anu, la sou mumoxo'u ualasou lexe Iesu.

Ta Mitema sou Lavulavu no Aso Uxali Utelo
Ane'i Mine'e sou Imaisou Iesu

2 1 Malia mivo'onu Iesu no tuala ne Vetiliemu, no xalee lia tila ne
Iutaia, no voxo ane Elodesi muxolu tatananu tuala. Ane mivo'onu
Iesu mukalu xe ili'i la ta mitema sou lavulavu me'a no aso uxali utelo
mine'e ne Ielusalemu. 2 [k]La ane'i mitalitali'i aloxo 'o. "Molomolo e muxali

---

[g] **1:18** Luk 1:27, 35 [h] **1:21** Luk 1:31; 2:21 [i] **1:23** Ais 7:14 [j] **1:25** Luk 2:21 [k] **2:2** Iti 24:17

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

lexe anu tatananu tuala ne Iutaia ne Anu muxolu 'ava? Xo nengi temaisou
oto sou no xalee mutelo no anu aso uxali utelo, la sou nexi tene'e sou
talotu ulai noxou." 3 Xe Elodesi tatananu tuala mulomu aloxo ne la anu
muxavutala piena no anu, mo ta mitema ne Ielusalemu kalumo. 4 La sou
Elodesi muavuti la mu'avali'a ta kisi'a ta aili'i xe ta mitema sou lavulavu
no 'a lapuloto ne Isilaeli mine'e mipita sou mutali'isi'a lexe mivo'onu
Kalisito a ne'ei? 5 Ane'i mikolinu lexe, "Ne Vetiliemu no xalee lia tila ne
Iutaia. Xo ta mitema sou palomatana mikaukavu aloxo.
6 [l] 'Nini ta mitema ne Vetiliemu no xalee lia tila ne Iutaia,
nini naxavutala lexe nini mii vitanisi no iei tatananu tuala ne
Iutaia uasi.
Xo tila uxali noxine, sou usaxila'a ta mitema noxilo ne Isilaeli.' "
7 Xe Elodesi musova anaxu mulai noxi'a ta mitema sou lavulvavu ne la
mitalumesi, la milai noxou sou ulavusou laixe noxi'a lexe oto ne muxali
a talu. 8 La sou anu mupalusi'a milai ne Vetiliemu, la muvikalane'i aloxo
'o. "Ngingi ngalai la ngakamuli molomolo ne laixe. Lexe ngingi naxali
sou ukalu la sou ngasovanu vaikala ulivu une'e noxilo. Mo eni kalumo
alai alotu noxou." 9 Xe ane'i milomusou vaikala noxou tatananu tuala ne
mukalu, la sou ane'i milai. Ane'i mimaisou oto loxo ane'i mimaisou te'i
no aso uxali utelo, oto ne muulaxune'i mulai mutulu muisalili teitexi
no tani e molomolo ne muai no anu. 10 Xe ane'i mimaisou oto aloxo ne
la mi'osa manina. 11 [m] La ane'i mi'unalai no tani, la mimaisi'a keakea
ilee nenu Malia, la mixola'u tava'a vo'uxu mo mitangatulu mulu'elai no
lia sou milotu mulai noxou keakea. Ane'i mino'u mimii e loxo xoulu, xe
ueli, xe avuavu e tuma'u laixe sou milolovolo mulai noxou. 12 Xe miai no
'olovoxo la miai pipiena lexe Lataua muvikalane'i lexe mamu sou ngingi
ngalivu ngalai noxou Elodesi, la sou ane'i mimulinu vote'i vileli sou
milivu milai no tualasi'a.

Iosepu Ilee Semau Mo Keakea Mivula Milai ne Aixiputo

13 Ane'i milivu mukalu, la sou Iosepu muai pipiena lexe angelo noxou
Tila muxali noxou la muvikalanu aloxo 'o. "Natulu mo nano'a keakea
ilee nenu mo ngavula ngalai ne Aixiputo. Ngaxolu ne ulai uxali no anu
voxo ane lexe eni avikala neni. Xo Elodesi anu ukamulinu keakea ne
sou lexe uvau usoli." 14 Anu muavuti la muvulane'i keakea ilee nenu no
'olovoxo la ilo'a milai ne Aixipto, 15 [n] La ilo'a milai mixolu ne mutalo no
voxo ane Elodesi musoli, la mimii ane ne anu mumomosou vaikala vile
Tila muxalixu te'i no anaxu itema sou palomatana vile ne muvikala
aloxo 'o, "Eni a'avalou alixeni uatu ne Aixipto." 16 Xe Elodesi mulavu lexe
ta mitema sou lavulavu no aso uxali utelo 'ole ne mikalavoinu, la anu

---

[l] **2:6** Mai 5:2; Ioa 7:42 [m] **2:11** Lex 72:10-15; Ais 60:6 [n] **2:15** Ose 11:1

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

la'iaxu misevile la anu mupalusi'a ta mitema sou 'oto'oto noxou milai no
tuala tila ne Vetiliemu. La muvikalane'i aloxo 'o. “Ngalai no tuala tila
mo ngave'ave'a ta molomolo ta mulu e tauu iexa'a muxali loxo tamei mo
ulu'e isoisoli.” Xo anu xavutalau lexe u'vea ta molomolo ta kitukitu e
ta neni'a mi'vo'one'i no voxo ane ne. Umomomo loxo anu mutali'isi'a ta
mitema sou lavulavu lexe voxo ane vaa ne oto muxali no anu. **17** La sou
mimii ane ne umomosou vaikala noxou Ieremaia itema sou palomatana
mulemolu aloxo 'o.

18 [o] “Tama tila mo imatengalei ilomu sou uxali no tuala tila ne Lama.
Ia Lakeli itatamasi'a ta 'ili'e misoisoli.
La ane imasaxa lexe ta mitema ixolixoline uasi.
Xo ta 'ili'e tavu'alo ne ixolu uasi.”

Iosepu Ilee Semau mo 'Ili'a Milivu

19 Ili'i no voxo e Elodesi musoli mukalu, la Iosepu muxolu ne Aixiputo.
Anu muai pipiena lexe angelo noxou Tila muxali noxou la muvikalanu
aloxo 'o. **20** “Nini natulu, mo nano'a molomolo ilee nenu 'o mo nalivu
ulai ne Isilaeli. Xo ta mitema imasaxa lexe iva'u keakea ne a misoisoli
mukalu.” **21** Iosepu muavuti la muno'a keakea ilee nenu milivu milai no
tuala tila ne Isilaeli. **22** Anu mulomu lexe Akelao muno'u tanixu momu
Elodesi sou usaxila'a ta Iutaia. Iosepu mumama'u sou lexe ulai no xalee
ane ne. La Lataua muvikalanu no anu aipiepiena lexe nalai no tuala
tila ne Xalilaia. **23** [p] La sou anu mulai muxolu no tuala tila ne ilemolu
lexe Nasaleti. 'Ilixo ane ne mumomosou vaikala noxi'a ta mitema sou
palomatana lexe, “Ane'i ilemolu lexe itema si'e Nasaleti.”

Ioanesi Itema sou U'ulosi'a ta Mitema Xe Ulalaxiinu Vote'i
(Mak 1:1-8; Luk 3:1-18; Ioa 1:19-28)

3 **1** No voxo ane no mine Iesu muxoxolu ne Naseleti ne Ioanesi itema
sou u'ulosi'a ta mitema anu muxali. Anu mune'e mu'ava'ava no xalee
lia vitanisi ne Iutaia, la muvikala aloxo 'o. **2** [q] “Ngingi ngaxiu opongengi.
Xo saxisaxila'u teitexi no opo loxotolo anu a 'ala'alai mukalu.” **3** [r] Ioanesi
anu itema e Lataua muvikalanu no anaxu itemasou palomatana Aisaia,
anu muvikala aloxo 'o,

“Ngalomu sou itema vile u'ava'ava no xalee lia vitanisi lexe
ngalalaxiinu vote'i mo ngamomosou vote'i sou Tila.”

4 [s] Ioanesi ne musakii kameli laxusou sou mutaluxu vasimolu, xe
muutupokoxu bulumakau sosou. 'Ani'anixu ane musia'e taula ilou unuxu.
5 Ta mitema mutelo ne Ielusalemu mo ne Iutaia mo tuatuala e 'alai no

---

[o] **2:18** Tav 35:19; Iel 31:15 [p] **2:23** Ais 11:1; 53:2; Luk 2:39; Ioa 1:45 [q] **3:2** Mat 4:17; Mak 1:15 [r] **3:3** Ais 40:3 [s] **3:4** 2Ta 1:8

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

lexa Ioridani ane'i mine'e noxou Ioanesi, 6 la ane'i mipa'alixu lamana
'ili'ilixo masumasua noxi'a, la sou anu mu'ulosi'a no lexa ne Ioridani.
7 [t]Ia mumaisi'a ta Palisaio ilo'a ta Sadokaio mine'e sou lexe u'ulosi'a la
anu muvikalane'i aloxo 'o. "Ngingi loxo lasile molosila ta 'olu, Lataua
la'iaxuinge ia 'ei muvikalangengi lexe nga'ume sou ngapolopepeenu
lai'a noxou." 8 Lexe ngingi ngaxiu opongengi manina, la 'ili'ilixomengi
ne umaxa'inge, lexe ngingi ngexiu opongengi. 9 [u]Ia mamu sou tangengi
uvikalangengi, "lexe ngingi Avalaamu ta 'ilu'ilusunu." Eni avikalangengi
aloxo. Lataua umomomo sou u'oxonu lavo'o la uxali Avalaamu ta
'ilu'ilusunu. 10 [v]Lapemu a mulalaxii muai no ovu tava'u. Lexe ovu ane
unene'a laixe uasi la ixetau loxo itema vile uxetau ovu sou uleanu no
navu. 11 [w]La sou eni avikalangengi lexe eni a'ulosinge no anu lexa vitanisi
loxo sosovo, sou ngingi ngexiunu opongengi, la ili'i la itema vile xaviinu
une'e la u'ulosinge no anu Uleenu Tavuna mo navu, la xavi noxou ne
uaulixu xavi noxilo. Mo eni amomomosou alulusou lamotasou siove sou
tava'u uasi. 12 Anu une'e loxo itema vile, utetelisou silapa no avolu sou
ukalipalanu uiti sosou sou u'elaxu no anu navu e ukalu uasi. Ia temanu la
uai no taasou la'ilali.

Ioanesi Mu'ulosou Iesu
(Mak 1:9-11; Luk 3:21-22)

13 No voxo vile la Iesu molu ne Xalilaia mune'e no lexa ne Ioridani, sou
umasaxa lexe Ioanesi u'ulosou. 14 Ia Ioanesi mumulesou la muvikalanu
aloxo 'o, "umomomo lexe nini na'ulosilo ia loxovaa ane nini nene'e
noxilo 'o?" 15 La sou Iesu mukolinu vaikalau aloxo, "Na'oxo loxo ne
uasi. Nenge ta'oxonu mimii tavu'alo ne umomomo ukalusi ulai noxou
Lataua aloxo ne." La sou Ioanesi mumulinu vaikala noxou. 16 [x]No mine
Iesu mu'ulo mukalu, la sou mulaa no lexa sou mulai no ale. La sou opo
loxotolo mukisi la Iesu mumaisou Uleenu Tavuna mulu'e loxo ngiala kuau
muvava mulu'e muxolu no kisou. 17 [y]La sou vaikala vile molu teitexi no
opo loxotolo mu'ava aloxo. "Eni 'alixeni ane, eni amasaxau mo opoleli
u'osasou misevile."

Satani Mutovonu Iesu
(Mak 1:12-13; Luk 4:1-13)

4 1 [z]Iesu mu'ulo mukalu la Uleenu Tavuna mulutulixu sou mulailixu
no xalee lia vitanisi, sou Satani utovonu. 2 [a]Iesu mupelemu la
uno'u 'ani uasi aso mavulovexa tami'a xe 'olovoxo mavulovexa tami'a la

---

[t] **3:7** Mat 12:34; 23:33 [u] **3:9** Ioa 8:33, 39; Rom 4:12 [v] **3:10** Mat 7:19; Luk 13:6-9
[w] **3:11** Ioa 1:26-27, 33; Apo 1:5 [x] **3:16** Ioa 1:32 [y] **3:17** Lex 2:7; Ais 42:1; Mat 12:18; 17:5;
Luk 9:35 [z] **4:1** Eva 2:18; 4:15 [a] **4:2** Mul 34:28

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Anu musolixu. 3 Itemasou tovotovo mune'e sou utovonu la muvikalanu
aloxo 'o. “Lexe nini Lataua 'olu manina la navikalanu lavo'o mo uxali
veleti.” 4 [b]La Iesu mukolinu vaikalau aloxo 'o. “Vaikala muai no nano no
Lavuku Tavuna teinu noxou Lataua muvikala aloxo, ‘Ta mitema imauli
no anu veletisi uasi ia ane'i imauli no anu vaivaikala ane ulaa no anaxu
Latauasi.’ ” 5 Anu muvikala loxo ne mukalu, la sou Satani muno'u mulai
no tuala tila ne Ielusalemu, sou mutelailixu no tani tila noxou Lataua
kisou teitexi manina. 6 [c]La muvikalanu lexe. “Nini Lataua 'Olu manina
la naili'e ulu'elai. Xo lavuku noxou Lataua muvikala lexe anu uvikalane'i
ta angelo noxou la ilooxene mo iamoneni teitexi no avo'a si, mo sou
na'otunu tava'ine no 'a lavo'o uasi.” 7 [d]Iesu muavuti la mukolinu aloxo
'o. “Vaikala noxou Lataua muvikala lexe, mamu sou natovonu Lataua
Tila noxine.” 8 Mukalu la Satani mulutulixu Iesu mutelailixu teitexi no
laxa'ilu kisou, mukalu la mulosioxu mimii iouiou no xalexalee lia 'o ilou
tokolomosou. 9 La anu muvikalanu Iesu aloxo 'o. “Lexe nini naxola'u
tava'ine vo'oxu no lia sou nalotu une'e noxilo la sou eni alosine mimii
tavu'alo 'o ne ukalusi.” 10 [e]Iesu muavuti la mukaitolonu lexe, “Satani
nalai va'axu vaikala noxou Lataua muvikala aloxo 'o. ‘Nini nalu'elailixene
noxou Lataua Tila noxine mo nini nalotu ulai noxou Anusisi.’ ” 11 Xe
Satani mu'ume la mulai, la ta angelo mine'e mixali noxou Iesu sou
misu'ulinu.

Iesu Musokou Xaixai ne Xalilaia
(Mak 1:14-15; Luk 4:14-15)

12 [f]Xe ili'i la Iesu mulomu lexe ane'i miteteli sou Ioanesi sou milailixu
no taasou navunavu, la sou Anu mulivu mulai no tuala no xalee lia tila
ne Xalilaia. 13 Ia Anu musuku no tuala tila ne Naseleti sou mulu'elai ne
Kapenaumu ne muxolu no pa'umolu kupa ne no lialiaxa'a mata noxi'a
ta Sevuloni ilo'a ta Napitali. 14 'Ilixo ane ne, Iesu mumomosou vaikala
muxali noxou Lataua muxali no anaxu Aisaia itema sou palomatana
aloxo.

15 [g] “Lialia noxi'a mata ta Sevuloni mo Napitali lia ne
muxolu 'alai no vote'i tila ulai no luaki,
xe lia e muxolu no xalee lexa ne Ioridani anu lia ne
muxolu no nano no xalee lia tila ne Xalilaia,
tuala xalee ane ne noxi'a ta mitema ane ane'i ta Iutaia uasi.
16 Mo ta mitema tavu'alo noxou Lataua ane mixolu no 'a isivoxo tatila
ne
ane'i mimaisou teelu kaaxu,

---

[b] **4:4** Lap 8:3 [c] **4:6** Lex 91:11-12 [d] **4:7** Lap 6:16 [e] **4:10** Lap 6:13 [f] **4:12** Mat 14:3; Mak 6:17; Luk 3:19-20 [g] **4:15-16** Ais 9:1-2

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mo lamanaxu ne muxali noxi'a ta mitema e ilavusou Lataua uasi
la loxo misoisoli ne lamana muxali noxi'a kalumo."
17 [h]No voxo ane Iesu musoko sou mua'aloi'a ta mitema la muvikalane'i
aloxo 'o. "Ngingi ngaxiunu opongengi xo saxisaxila'u no opo loxotolo anu
a 'alai mukalu."

Iesu Musokou sou Mu'avali'a ta Molomolo Noxou
(Mak 1:16-20; Luk 5:1-11)

18 No voxo vile, la Iesu muamua'i no pa'umolu kupa ne Xalilaia, la
mumaisou itema vile ualasou lexe Saimoni ilemo lexe Pita ilou vimou
Andeleasi ikakae. Xo ane'i ilou ta mitema sou ikaene'i ta sinana. 19 Xe
muavuti la muvikalane'i ilou aloxo 'o. "Ngane'e mo ngamulileli mo sou
eni alosinge lavulavu sou ngalapune'i ta mitema." 20 Xe alaxu vilesisi 'o,
la ilou mitautalonu kaexa'a muai ne, ia milutu sou mimulinu Iesu. 21 Ia
milutu sou mimuamua'i misuku milai, sevile la mumaisi'a Iakovo ilou
vimou Ioanesi Sevedi ta 'olu. Ane'i ilo'a mami'a ixoxolu teitexi no anu
uaxa mo isimesimenu kaexa'a. Iesu muavuti la mu'avali'a ilou. 22 Xe ilou
miavuti la mi'umesou mami'a no 'a xaixai noxou no anu uaxa ne, ia ane'i
ilou milutusou mimulinu Iesu.

Iesu Mu'aloxu Vaikala Mua'alo Xe Mupamauline'i ta Mitema
(Luk 6:17-19)

23 [i]Xe ili'i, la Iesu muxixao no xalee tuala tila ne Xalilaia la mu'unalai no tani
sou lalotu noxi'a ta Iutaia sou mulosi'a lavulavu, xe Anu mua'aloxu a'alo laixe
sou saxisaxila'u noxou Lataua, mo Anu mupamauline'i ta mitema ane pipiena
mu'oxo masuanu vasime'a kalumo. 24 [j]La sou ane'i mia'alo mulai no tuala
xalee tila ne Silia. La ta mitema milailixa'a ane'i ane pipiena iouiou mu'oxo
masuane'i. Ane'i ane navunavu tatila mu'oxone'i, mo ane'i ane ta uleenu ta
masmasua mixolu noxi'a, mo ane'i ane pipiena masua e u'oxonu vasime'a
uoloolo la ilapau, xe ane'i ane vasime'a musoisoli, la sou Iesu mupamauline'i.
25 [k]Anu mu'oxonu aloxo ne xe ta mitema tavu'alo ne Xalilaia mo no xalee lia
tila ne Dekapolisi mo ne Ielusalemu mo ne Iutaia mo xalee lia e mixolu 'alai no
lexa pa'umolu ne Ioridani ne ane'i mimaisou la sou mimulinu.

Iesu Mua'alo Teitexi no Laxa'ilu
(Luk 6:20-23)

5 1 Iesu mumaisi'a ta mitema tavu'alo mine'e la Anu mutelai muxolu
teitexi no laxa'ilu vainu la sou ta molomolo noxou mine'e noxou. 2 La
sou Anu musokosou mua'aloi'a aloxo 'o.

---

[h] **4:17** Mat 3:2; 19:27 [i] **4:23** Mat 9:35; Mak 1:39; Apo 10:38 [j] **4:24** Mak 6:55
[k] **4:25** Mak 3:7-8

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

3 [l] "Ane'i ane ulene'i iu lavuluti uasi la ane'i i'osa ili'i la Anu ualusi'a
xo ili'i la ane'i ixolu no anu saxisaxila'u noxou Lataua teitexi no
opo loxotolo.
4 [m]Ane'i ane itatama la ane'i i'osa
xo ili'i la Anu ualusi'a mo uxolixoline'i.
5 [n]Ane'i ane italoxolixa'a ilu'elai la ane'i i'osa
xo ili'i la Anu ualusi'a la lia ane 'o ne ane'i na'a.
6 [o]Ane'i ane isoisolixa'a sou imulinu 'ili'ilixo mulapu la ane'i i'osa
xo Anu ualusi'a ili'i la ane'i i'ana'ana,
no anu 'ilixo sou imulinu masaxa noxou Lataua utotomu.
7 Ane'i ane i'oxo alauna la ane'i i'osa
xo Anu ualusi'a mo u'oxo alauna noxi'a ili'i.
8 Ane'i ane opone'i malemalenga la ane'i i'osa
xo Anu ualusi'a mo ili'i la ane'i imaisou Lataua.
9 Ane'i ane ixolixoline'i ta mitema no anu 'oto'oto sou ukalu la ane'i
i'osa
xo Lataua ualusi'a la nenge tamoxo'a lexe ane'i Lataua ta 'olu.
10 [p]Ane'i ane mi'oxo masuane'i xo mi'oxonu 'ili'ilixo mulapu la ane'i
i'osa
xo ili'i la Anu ualusi'a mo ane'i ixolu no anu saxisaxila'u noxou
Lataua
teitexi no opo loxotolo.
11 [q]Ngingi ane ta mitema ilevetesinge mo i'oxomasuangengi mo
ivikalasinge masumasua mo ikalavoisinge xo ngemulinu Itema 'Olu ne,
la ngingi nga'osa. 12 [r]Ia ngingi na'osa mo ngalei xo ulumengi ne tatila a
uai teitexi no opo loxotolo xo 'ilixo ane ane'i mi'oxonu noxine ne anu iou
vilesisi aloxo ane'i mi'oxo masuane'i ta mitema sou palomatana tei.

Ngingi loxo Au Xe Lamana
(Mak 9:50; Luk 8:16; 14:34-35)

13 Ngingi loxo au si'a ta mitema iouiou no tuala xalexalee ukalusi ia
lexe au ne tu'axu ukalu la nenge talivu noxu tu'axu a loxovaa, xo au ane
loxo ne la xaixai vile no anu uasi ta mitema isu'anusi ka imalamalaxo'u
no tava'a. 14 [s]Ngingi loxo teelu si'a ta mitema iouiou no tuala xalexalee
ukalusi tuala vile uxolu teitexi no laxa'ilu la anu utalume uasi. 15 [t]Ta
mitema ilavusou itoisou lalamo ka itaa u'unalai no nano no ti'a uasi, ia
ane'i imulaxu teitexi no valovalosi sou ukaa si'a ta mitema tavu'alo e
ixolu no nano no tani. 16 [u]La sou anu iou vilesisi aloxo nini ne loxo teelu

---

[l] **5:3** Ais 57:15 [m] **5:4** Ais 61:2-3; Pal 7:17 [n] **5:5** Lex 37:11 [o] **5:6** Ais 55:1-2 [p] **5:10** 1Pi 3:14 [q] **5:11** 1Pi 4:14 [r] **5:12** 2A'a 36:16; Apo 7:52 [s] **5:14** Ioa 8:12; 9:5 [t] **5:15** Mak 4:21; Luk 8:16; 11:33 [u] **5:16** Ep 5:8-9; 1Pi 2:12

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

sou ukaa la lamanaxu ne uieisi'a ta mitema mo ane'i imaisou 'ili'ilixo
laixe ngingi nge'oxonu la sou ane'i i'itinu ualasou Maminge e muxolu
teitexi no opo loxotolo.

Iesu Mumomomosou Lapuloto

17 [v]Mamu ngingi ngaxavutala lexe eni exali sou axexeenu lapuloto mo
vaikala noxi'a ta mitema sou palomatana, uasi. Eni ene'e 'o sou axexeenu
uasi eni ene'e 'o sou a'oxo pekia'u sou. 18 [w]Eni avikalanengi manina lexe
umomomo no voxo ane loxotolo ilou lialia ukalu la vaikala mautunu vile
mo kaukavu vile ane'i mikaukavunu no nano no lapuloto tasiauxu uasi
uxolu aloxo ne ulai utalo lexe mimii tavu'alo ne uxali ukalusi. 19 [x]Lexe
itema vile umaisou lapuloto xalenu vile aloxo mii vile vitanisi, ia anu
ulapune'i ta mitema sou i'oxonu aloxo ne la ualasou itema ne uxali kitu'a
manina teitexi no opo loxotolo. Ia itema ne umulinu lapuloto ne sou
ulosie'i ta mitema sou imulinu la sou anu ualasou tila no a saxisaxila'u
noxou Lataua teitexi no opo loxotolo. 20 Eni avikalangengi manina lexe
ngamulinu masaxa noxou Lataua mo 'ili'ilixo mengi ulapu laixe uasi
loxo 'ili'ilixo mulapu noxi'a ta mitema sou lavulavu no 'a lapuloto ilo'a
ta Palisaio la ngingi ngamomomosou nga'u nalai no a saxisaxila'u noxou
Lataua teitexi no opo loxotolo uasi.

Iesu Uvikalasou 'Ilixosou Imomosou Vaikala

21 [y]Ngingi ngalomusou vaikala noxi'a ta 'ilusungengi mino'u mukalu
lexe, ‘Ngingi ngave'a ta mitema isoli uasi, itema vile uva'u itema vile
usoli la anu utulu no 'a vaivaikala.’ 22 [z]Ia eni avikalangengi aloxo 'o, lexe
itema vile la'iaxuu vimou la anu utulu no anu vaivaikala. Mo 'ena'ei
ane uvikalanu vimou lexe ‘Kisine muxovulaulau 'o.’ la anu uxali noxou
tatananu lapuloto te'i, ia itema vile uvikalanu itema va'axu aloxo ‘nini
itema ne nexovulaulau manina.’ la anu ulai no taxa e navu u'ani'ani
no anu kaluxu uasi. 23 [a]La sou lexe nini nane'enu lolovolo noxine sou
naelaxu no valovalo ia naxavutalanu mii vile ngamomosou noxou
vivine uao la, 24 namulaxu lolovolo noxine ne uai 'alai no valovalo ne
ia nalai mo namomosou tei 'o. Lexe ngingi ngongou ngexali no anu
opo vilesisi ukalu la sou nini nalai naelaxu lolovolo noxine ne. 25 Ia
itema vile umasaxa sou utulusine no anu vaivaikala, la ngingi ngongou
ngamuamua'i no vote'i sou ngalai no tanixu vaivaikala la nini napalea
mo ngongou ngamomosou vaivaikala tei. Xo masua sou itema ne
ulailixene no avolu itema sou ulomu sou vaivaikala la ulailixene no avolu
polisi, la sou polisi umuxaxene no tani sou navunavu. 26 Eni avikalaneni

---

[v] **5:17** Rom 3:31 [w] **5:18** Luk 16:17; 21:33 [x] **5:19** Iak 2:10 [y] **5:21** Mul 20:13; Lap 5:17
[z] **5:22** 1Ioa 3:15 [a] **5:23** Mak 11:25

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

manina lexe nini naxolu no nano no tani sou navunavu ulai utalo lexe
nini nalotonu ulu ane ane'i misosovosou noxine."

Iesu Muvivikala no Anu 'Ilixosou Vote'i

27 [b]Iesu muvikala la aloxo 'o, "Ngingi ngelomusou tei lexe, 'Mamu
sou ngingi nga'oxonu 'ili'ilixo sou vote'i.' 28 Ia eni avikalangengi aloxo,
lexe itema vile umaisie sema vile ia iou uisuxe xe tanu umulimuline
la loxo anu mu'oxonu 'ilixo sou vote'i mukalu ne. 29 [c]La sou lexe
ieni tema ususulixene sou na'oxonu 'ilixo masua la laixe lexe nini
naluvunu mo nasuanu. Anu laixe lexe vasimene xalee vilesisi ne usua
loxo io ili'i la vasimenge ukalusi ulai no navu ane kaluxu uasi. 30 [d]Mo
lexe avonge tema ususulixene sou na'oxonu 'ilixo masua no anu, la
laixe lexe nini naxotonu mo nasuanu. Anu laixe lexe vasimene xalee
vilesisi ne usu'a loxo io ili'i la vasimene ukalusi ulai no navu ane
kaluxu uasi."

Itema Usuane Semau
(Mat 19:9; Mak 10:11-12; Luk 16:18)

31 [e]Iesu muvikala la aloxo 'o, "Ngingi ngelomusou tei lexe, 'itema
vile umasaxa lexe usu'ane semau la ulosie la pepasou ixotonu
taula'ixa'a.' " 32 [f]Ia Iesu musolonu vaikala noxou la, la muvikala
aloxo 'o, "Lexe itema vile uxalisie semau i'oxonu 'ilixosou vote'i la
anu usu'ane. Ia lexe anu usuane vitanisi xe ilai iuluxu mulu vile
la, la ane'i ilou mi'oxonu 'ili'ilixo sou vote'i. 33 [g]Mo ngingi ngelomu
sou kalumo lexe ane'i mivikalane'i ta mitema tatei aloxo, 'Mamu
sou ngingi ngasakiinu vaikala vitanisi, ia ngingi nga'oxo manina
sou uasi. Lexe ngingi ngesakiinu vaikala la nga'oxonu manina sou
ulai noxou Tila.' 34 [h]Ia lexe ngingi ngasakiinu vaikala sou mivile, la
mamu sou ngavikala lexe manina teitexi. Xo anu Lataua puloulousou
sou uxoxolu no anu. 35 [i]Mo mamu sou ngavikala lexe manina no lia
'o, xo lialia 'o ne Lataua tava'u tanixu sou ututulu no anu ane. Xe
mamu sou ngavikala lexe manina ne Ielusalemu, xo Ielusalemu ne
anu tuala tila noxou tatananu tuala e tatila manina ane. 36 Mo mamu
sou ngavikala lexe manina teitexi no kisilo, xo nini namomomo sou
nakoinu laxusine vile uxali kea xe muximuxi uasi. 37 La sou laixe lexe
vaikala mengi ne manina, la nini navikalasi lexe manina xe uasi la
nini navikalasi lexe uasi. Xo vaikala se'i la utelo no latanu ne molu
noxou itema masua.

---

[b] **5:27** Mul 20:14; Lap 5:18 [c] **5:29** Mat 18:9; Mak 9:47 [d] **5:30** Mat 18:8; Mak 9:43
[e] **5:31** Lap 24:1-4; Mak 10:4 [f] **5:32** 1Ko 7:10-11 [g] **5:33** Liv 19:12; Iti 30:2; Lap 23:21
[h] **5:34** Ais 66:1; Mat 23:22; Iak 5:12 [i] **5:35** Lex 48:2; Ais 66:1

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mamu sou Nakolinu Masua
(Luk 6:29-30)

38 [j]Mo ngingi ngalomu sou ane'i mivikala aloxo 'o, ‘Lexe itema vile
uvene no ieni la nini nakolinu mo navau no iou xe uvene no anaxene la
nini nakolinu mo navau no anaxu.’ 39 Ia eni avikalangengi aloxo 'o. Lexe
itema vile u'oxo masuaneni la nini nakolinu uasi. Mo lexe usavaline
no xaleneni tema la natolosou xaleneni ae la ulai mo anu usavaline
la. 40 Mo lexe itema vile utulusinge no anu vaivaikala sou lexe nini
nalosou tokolomo la nalosou tokolomo ane veveeni noxine kalumo. 41 Mo
itema vile xaviinu sou lexe nini natavulenu la'ilalixu ulai uxali loxo
lova (1,500m) la nini natavulenu ulai utalo loxo lova tamei (3,000m).
42 Mo lexe itema vile umasaxau mivile noxine la nini nalosousi, mo lexe
itema vile ulingau mivile noxine lexe uno'u 'o xe ili'i la ukolinu la nini
nalosousi.

'Ili'ilixo sou Namasaxai'a ta Uluameni
(Luk 6:27-28, 32-36)

43 [k]Mo ngingi ngelomusou vaikala tei lexe, ‘Ngamasaxai'a ta menexinge
ia nga'oxonu masua noxi'a ta uluamengi.’ 44 [l]Ia eni avikalangengi aloxo
'o, ngamasaxai'a ta uluamengi mo ngakilakasi'a ane'i ane i'oxonu
masuangengi. 45 Aloxo ne la sou ngingi ngaxali loxo Maminge ta 'olu
teitexi no opo loxotolo. Anu u'oxonu aso uiei teitexi noxi'a ta mitema ta
masua xe ta mitema ta laixe kalumo. Mo Anu ulavusou u'oxonu la'iua
usili noxi'a ta mitema milapu mo ane'i ane ilapu uasi kalumo. 46 Ia lexe
ngingi ngamasaxai'a ta mitema e imasaxaingesi la ngingi ngano'u ulu
ane loxovaa? Male uasi. Ta mitema e itaxusou lamoli noxixe ne ane'i
kalumo ilavusou i'oxonu 'ilixo aloxo ne. 47 Ngingi nga'oxonu aso laixe si'a
ta vivinge, la ngingi ngauualixa'a ta mitema va'axu no 'a mii ma'ia? Male
uasi. Tamitema ane ane'i ta Iutaia uasi ne ane'i i'oxonu aloxo ne kalumo.
48 [m]Ngingi ta mitema ngaxolu ngalapu manina loxo Maminge muxolu no
loxotolo ne Anu mulapu manina.”

'Ili'ilixo sou Isu'uline'i ta Mitema Va'axu

6 1 [n]Mo Iesu musolonu vaivaikala noxou la muvikala aloxo 'o.
“Ngasaxilainge laixe mamu sou ngingi nga'oxonu 'ili'ilixo mulapu
no ie'i ta mitemasi sou imaisinge. Xo lexe ngingi nga'oxonu aloxo ne la
umomomo sou Maminge teitexi no opo loxotolo ulosinge ulusou vile
uasi. 2 La sou ngingi ngamasaxa lexe ngasu'uline'i ta mitema ane pausi'a

---

[j] **5:38** Mul 21:24; Liv 24:20; Lap 19:21 [k] **5:43** Liv 19:18 [l] **5:44** Mul 23:4-5; Luk 23:34; Apo 7:60; Rom 12:14, 20 [m] **5:48** Liv 19:2; Lap 18:13 [n] **6:1** Mat 23:5

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

no anu mimii mose'i, la mamu sou ngapalusou itema vile u'uli mo
utautaunu xoolau sou uvikala lamana aloxo ta mitema sou kalakalavoi
i'oxo'oxonu no taasou lalotu noxi'a, xe no vote'i sou ta mitema imaisi'asi.
Eni avikalangengi manina aloxo ta mitema ane i'oxonu 'ilixo aloxo ne
ane'i mino'u ulusou mukalu. 3 Lexe ngingi ngalosi'a ta mitema ane pausi'a
no anu mimii no avonge tema. La mamu sou avonge ae ulavusou mii
ma'ia ane avonge tema u'oxo'oxonu. 4 Mo sou su'uli noxinge ne utalumesi.
Ngingi nga'oxonu aloxo ne la Maminge umaisou mii ma'ia ane nini
ne'oxonu mutalume ne la Anu ulosinge ulusou.

Iesu Mulosie'i ta Molomolo Noxou sou Ikilaka
(Luk 11:2-4)

5 [o]Voxo ane lexe ngingi ngakilaka la mamu sou ngingi na'oxonu loxo
ta mitema sou ikalavoi i'oxo'oxonu. Ane'i imasaxau sou itulu la ikilaka
no nano no taasou lalotu noxi'a ta Iutaia mo no vote'i mupita sou ta
mitema imaisi'a. Eni avikalangengi manina. Lexe ane'i mino'u ului'a
mukalu. 6 Ia voxo e lexe nini namasaxa sou nakilaka la nini na'unalai
no kaveutu noxine mo natatu ukalu la sou nakilaka ulai noxou Mamine
muxolu mutalume. La sou Mamine umaisou mimii e ngingi nge'oxonu
mutalume ne, la sou Anu ulosinge ulumengi. 7 [p]La sou lexe ngingi
ngakilaka la mamu sou nga'oxonu vaikala piena vitavitanisi loxo
ta mitema ane ane'i ta Iutaia uasi i'oxo'oxonu. Ane'i ixavutala lexe
ivivikala tavu'alo la Lataua ulomusi'a. 8 [q]Ia mamu sou ngingi ngamulinu
'ili'ilixo noxi'a, xo tei no mine ngingi ngakilaka uao la Maminge
mulavu sou mii ma'ia ane ngingi ngemasaxau. 9 Ngingi ngakilaka aloxo
'o,

"Mamixe nini nexoo teitexi no opo loxotolo, laixe nexi tatoxonu
ualasine.
10 [r]Laixe nini nalu'e nasaxila'u tuala ane no lia 'o.
Mo laixe talomuxene no lia 'o loxo ane'i ilolomuxene teitexi no
opo loxotolo.
11 Vaimomo 'o nalosixe la'ilali sou nexi ta'ou voxovoxo.
12 [s]Naxiunu tumalineu 'ili'ilixo masumasua noxixe
aloxo nexi taxiunu tumalixeu 'ili'ilixo masumasua
noxi'a ane'i ane mi'oxo masua mune'e noxixe.
13 [t]Mamu sou naolenexi ulai no anu mimii sou tovotovo.
Ia naolenexi ulai va'axu no anu 'ili'ilixo ane masumasua. (Xo
saxisaxila'u ne noxinesi mo xavi mo lamana anu kaluxu
uasi. Manina.)

---

[o] **6:5** Mat 23:5; Luk 18:10-14 [p] **6:7** 1Ta 18:26-29 [q] **6:8** Mat 6:32 [r] **6:10** Luk 22:42
[s] **6:12** Mat 6:14-15; 18:21-35 [t] **6:13** Luk 22:40; Iak 1:13; Ioa 17:15; 2Te 3:3; 2Ti 4:18

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

14 [u]Mo lexe ngingi ngaxiunu tumalingeu 'ili'ilixo masumasua ane
ta mitema mi'oxonu une'e noxinge la Maminge uxolu teitexi no opo
loxotolo kalumo uxiunu tumalou 'ili'ilixo masumasua noxinge. 15 Ia
lexe ngingi ngaxiunu tumalingeu 'ili'ilixo masumasua ane ta mitema
mi'oxonu mune'e noxinge uasi la Maminge kalumo umomomo sou
uxiunu tumalou 'ili'ilixo masumasua noxinge uasi.

Peletoto sou Pelemu

16 [v]La sou no mine ngingi ngapelemu la ngakasangi loxo ta mitema
sou kalakalavoi i'oxo'oxonu mamu. Ane'i i'oxonu ie'i uolevolo sou lexe
ta mitema imaisi'a lexe ane'i mipelemu. La sou eni avikalangengi aloxo
'o, ane'i mino'u ulusou mukalu. 17 Ia no mine ngingi ngamasaxa lexe
ngapelemu la nga'ulo mo ngamulaxu mii tuma'u lailaixe no vasimenge
mo iengi. 18 Mo sou ta mitema ilavusou lexe ngingi ngapelemu uasi. La
Maminge anusisi e talavusou tamaisou uasi, Anu molusi umaisou mii
ma'ia ane ngingi nge'oxonu mutalume ne la sou Anu ulosinge ulusou.

'Ili'ilixo sou Ixalisou Mimii Lailaixe
(Luk 12:33-34)

19 [w]Mo mamu ngingi xavutalamengi utulu no anu lamoli mo lavuluti
e ngamulaxu no lia 'o. Xo lamoli mo lavuluti ne ngamulaxu la tatotoxae
ixotosou mo uai la ukukakuka la usu'a, xe ta mitema sou pakali i'una
no tani la ipakalinu. 20 [x]Ia anu laixe lexe ngingi xavingengiu lamoli mo
lavuluti sou teitexi mo ngamulaxu. Xo lamoli mo lavuluti ane teitexi
ne tatotoxae ixotosou mo uai la ukukakuka xe ta mitema sou pakali
imomomo sou i'unalai la ipakalinu uasi. 21 Xo no tuala ane ne mimii
lailaixe noxinge a uai no anu ne ia tanenge mo xavutala menge a uxolu lai
ne kalumo. 22 Ngingi iengi ne, anu teelu sou vasimenge. Xo lexe iengi ne
laixe, la anu ulosinge lamana. 23 Ia lexe iengi ne masua, la anu ulosinge
isivoxosi, ia lexe teelu ne uxolu no nano noxinge ne uasi la isivoxo ne uxali
tila misevile. 24 Itema sou xaixai vile umomomo sou uxaxai noxi'a ta tatila
noxou tamei uasi. Xo maasi xe xavutala noxou ukalipala, la anu umasaxau
vile uasi, ia tanu vulusiu ane vile aloxo ne la sou ngingi ngamomomo sou
ngaxaxai no iou Lataua xe ngaxaxai sou lamoli kalumo uasi."

Tangengi Uangenge Mamu
(Luk 12:22-31)

25 [y]Mo Iesu muavuti la muvikalane'i ta mitema la aloxo 'o, "Mamu sou
ngaxavutala piena no anu maulingenge mo ngavikala lexe nenge ta'ou

---

[u] **6:14** Mak 11:25-26 [v] **6:16** Ais 58:5-9 [w] **6:19** Iak 5:1-3 [x] **6:20** Mat 19:21; Luk 18:22
[y] **6:25** Pil 4:6; 1Ti 6:6-8; 1Pi 5:7

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mii ma'ia mo taiexu mii ma'ia xe tasakiinu mii ma'ia sou vasimenge?
Xo la'ilali anu utila no anu maulingenge mo tokolomo kalumo utila no
anu maulingenge? Uasi. 26 [z]Loxo naxavutalane'i ta ngiala, ane'i ilavusou
itotounu xai mo imolo la'ilali uasi mo, ane'i si'a tani sou ipitanu la'ilalixa'a
no anu uasi. Ia Maminge anu muxolu no opo loxotolo molu ulosi'a
la'ilali. Io ngingi ne loxo ta ngiala uasi ngingi ne tatila musuku noxi'a mo
ngeuaulixa'a. 27 Ia lexe vile nonixi noxinge ne uxavutala piena no anu
maulixu lexe uxolu maxuveeni sevile, la anu umomomo sou molu usukunu
maulixu ulai sevile? Uasisi manina. 28 Loxovaa la ngingi ngaxavutala piena
no anu mimii ane loxo tokolomo 'o? Ngaxavutalanu kungalo seseenu ne a
loxovaa? Anu uxaxaisou u'oxonu tokolomo uasi. 29 [a]Ia avikalangengi lexe
Solomoni tatananu tuala ne muno'u mimii lailaixe no lia 'o mukalusi, ia
kungalo seseenu muuaulixu tokolomoxu ne. 30 Ia lexe Lataua utokolomonu
iaiae no anu seseenu ane uleme vaimomo 'o xe ne'iela la ta mitema
ixotosou sou i'elaxu, la anu utokolomongengi laixe manina musuku
uuaulixu sesee ne. Ae, ngingi ta mitema ane ne ngemulaxu tangengi
noxou Lataua kitu'asi ne. 31 Aloxo ne, la sou mamu sou ngingi ngaxavutala
piena no anu mii ma'ia sou nga'ou mo ngaiexu mo ngatokolomoxu. 32 [b]Xo
ta mitema ane ilavusou Lataua uasi no lia 'o ne, ane'i ixavutala piena
sou ikakamulinu mimii ane ne. Ia Maminge muxolu no opo loxotolo ne
mulavusou lexe mimii ane ne, anu laixe sou ngingi ngano'u. 33 [c]Ia mii
vile lexe ngingi nga'oxonu tei aloxo, ngingi ngaxolu ngataloxolingenge
no laaxu Lataua mo ngalomuxu la sou Anu ulosinge mimii latala kalumo.
34 Aloxo ne la sou ngaxavutala sou ne'iela mamu, Xo ne'iela ne anu voxo
vilemo, xe tu'umaxu sou voxo vilevilesi ne anu iou vilesisi uasi.

Mamu sou Ngatilovo sou 'Ili'ilixo Noxi'a ta Mitema Ane Va'axu
(Luk 6:37-38, 41-42)

7 1 [d]Mamu sou ngatilovosou 'ilixoi'a ta menexinge, mo sou Lataua
utilovosou 'ili'ilixomengi uasi. 2 [e]Xo Lataua utilovosou 'ili'ilixomengi
iou vilesisi aloxo ngingi ngetilovosou 'ili'ilixoi'a ta menenginge ne. Mo
utilovosou 'ili'ilixomengi iou vilesisi aloxo ngingi ngetilovosou 'ili'ilixoi'a
ta menexinge. 3 Ia tava'u loxovaa la sou namaisou 'ili'ili se'i no iou itema
vile noxou Lataua e anu loxo vivine, ia nini namaisou ovu alelaxu e
muxolu no ieni ne ua. 4 Nini namaisou ovu alelaxu uxolu no ieni uasi
io loxovaa la sou navikalanu vivine lexe, ‘Vivilo ieni uvaxailosi mo
axexeenu, 'ili'ili no ieni.’ 5 La nini loxo itema sou kalavoi manina, tei
la nini naxexeenu ovu alelaxu no ieni 'o, ka sou namalei lamana laixe

---

[z] **6:26** Mat 10:29-31; Luk 12:6-7 [a] **6:29** 1Ta 10:4-7; 2A'a 9:3-6 [b] **6:32** Mat 6:8
[c] **6:33** 1Ta 3:11-14; Lex 37:4, 25; Rom 14:17 [d] **7:1** Rom 2:1; 1Ko 4:5; Iak 4:11-12
[e] **7:2** Mak 4:24

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

la sou naxexeenu 'ili'ili se'i noxou vivine iou ne. 6 Mamu sou naa'aane'i
ta a'aa no 'a mimii ane malemalenga, mo mamu sou ngingi ngasu'anu
tualemengi ulai noxi'a ta memee. Lexe ngingi nga'oxonu aloxo ne la ane'i
imalamalaxo'u no tava'a, xe ukalu la ixiu une'e noxinge la ingangasinge
mo iteateangengi.

Ngalinga mo Ngakamuli Xe Ngapolopolo
(Luk 11:9-13)

7 [f]Lexe ngalinga utotomu noxou Lataua la Anu ulosinge mo
ngakamulinu utotomu la ngaxalisou xe ngapolopolo noxou utotomu la
ukisiinu aitenga noxinge. 8 [g]La sou ane'i ane ilinga noxou utotomu la
Anu ulosi'a mo ane'i ane ikakamulinu utotomu la ixalisou, xe ane'i ane
ipolopolo utotomu la Lataua ukisiinu aitenga noxi'a. 9 'Ena'ei noxinge 'olu
ulingau veleti la anu ulosou lavo'o? Male uasi. 10 Mo lexe ulingau sinana
la anu ulosou sinanaveveeni? Male uasi. 11 [h]Aloxo ngingi ta mitema ta
masua, ia ngelavusou ngalosi'a ta 'ilinge mimii lailaixesi. La sou loxovaa
noxou Maminge ane muxolu teitexi no opo loxotolo ulavusou ulosi'a ane'i
ane ilinga mimii lailaixe. 12 [i]La nga'oxonu mii ulai noxi'a ta mitema aloxo
ngingi ngemasaxa lexe ane'i i'oxo une'e noxinge ne. Xo mimii ane ne
mikaukavunu muai no nano no anu lavukusou lapuloto noxi'a ta mitema
sou palomatana.

Aitenga Kitu'a Xe Aitenga Tatila
(Luk 13:24)

13 Mo ngingi xavingengi sou nga'unalai no anu aitenga kitu'a. Xo
aitenga mo vote'i ane ulai no anu taxasou navunavu ne toxoxa'a, la anu
se'isisi noxi'a ta mitema tavu'alo sou imulinu. 14 Ia aitenga mo vote'i ane
ulai no tualasou mauli ne kitu'asi, la ta mitema ta ta'eisi i'unalai no anu.

Ovu Xe Ngiaxu
(Luk 6:43-45)

15 [j]Ngingi ngasaxi laixe noxi'a ta mitema sou palomatana kalakalavoi,
xo ane'i itokolomoxu sipsip laxusou no ale no vasime'a, ia opone'i ne loxo
ta a'aa ta vova. 16 [k]La sou nenge tatongone'i ta mitema sou palomatana
kalakalavoi aloxo, nenge tatongonu ovuovu no anu ngiangiaxu. La
sou ta mitema imomomosou ielexu ovu ngiaxu no anu xuxua uasi mo
uaini ngiaxu no anu lamota anaanaxu uasi. 17 Aloxo ne la ovuovu laixe
ne unene'a la uxalixu temanu laixe ia ovuovu ane masua unene'a la

---

[f] **7:7** Mak 11:24; Ioa 14:13; 15:7; 16:23-24 [g] **7:8** 1Ioa 3:22; 5:14-15 [h] **7:11** Iak 1:17
[i] **7:12** Mat 22:39-40; Luk 6:31; Rom 13:8-10 [j] **7:15** Mat 24:24; Apo 20:29; 2Pi 2:1
[k] **7:16** Xal 5:19-22; Iak 3:12

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

tematemanu ne anu masua. 18 Ovu laixe umomomo sou unene'a la
temanu masua uasi, mo ovu masua anu umomomo sou unene'a la temanu
laixe uasi. 19 [l]Ovuovu tavu'alo ane ne ulavusou unene'a laixe uasi, la
ixeta'u ka ileanu ulu'elai no navu. 20 [m]Aloxo ne la sou ngingi ngatoxonu
itemasou palomatana kalakalavoi xe itemasou palomatana manina no
anu 'ilixo noxi'a aloxo ngatoxonu ovuovu ne no anu ngiangiaxu. 21 [n]Ia
ngingi ngaxavutala lexe ta mitema e ilavusou imoxo'ilo lexe tila tila
i'unalai no anu saxisaxila'u no opo loxotolo. Uasi. Ia 'ei ane umulinu
masaxa noxou Mamilo muxolu teitexi no opo loxotolo anu si a u'unalai
no anu saxisaxila'u noxou Lataua. 22 No 'a voxo sou vaivaikala tila noxou
Lataua la ta mitema tavu'alo ivikalaleli aloxo 'o, 'Tila Tila nexi e texaxai
loxo ta mitema sou palomatana no ualasine ano, mo nexi tekusai'a ta
uleenu ta masumasua no ualasine xe nexi te'oxonu sosovo tavu'alo ano.'
23 [o]La eni avikala lamana noxi'a aloxo 'o, 'Eni alavusinge sevile uasisi
manina, ngingi ngamitema sou nga'oxo'oxonu 'ili'ilixo masumasua ane,
ngalai va'axu.'

Ta Mitema Tamei Mitulusou Tani
(Luk 6:47-49)

24 Aloxo ne la sou lexe ane'i ane ilomusou mo imulinu vaivaikala
noxilo 'o, mo imuxaxu no tane'i, la ane'i aloxo itema e xavutalau laixe
la mutulusou taasou teitexi no kulukisou. 25 La'iua usili la ulu'e mo lexa
uanianipaa mo atume uili une'e utuvu vaxa no anu tani ne, la tani ne
umomomosou ulapau uasi. Xo anu mutulu teitexi no anu kulukisou. 26 Ia
ane'i ane ulomusou vaivaikala noxilo 'o, ia imuxaxu no tane'i mo imulinu
uasi, la ane'i aloxo itema e xavutalau laixe uasi, la mutulusou taasou
teitexi no i'oii'oi. 27 La'iua musili mulu'e mo lexa muanianipaa mo atume
muili mune'e musu'a vaxa no anu tani ne la mulapau. Anu mulapau ne la
masua avile." 28 Iesu muxalilixu vaikala ne mukalu, la ta mitema tavu'alo
mikuluke manina no anu vaikala noxou. 29 [p]Xo Anu mulosi'a lavulavu ne
loxo ta mitema sou lapuloto ilavusou i'oxo'oxonu uasi, ia Anu mulosie'i
loxo itema e anu muno'u xavi sou u'oxonu.

Iesu Mupamaulinu Itema E Vulukali Mu'oxonu
(Mak 1:40-45; Luk 5:12-16)

8 1 Iesu molu no laxa'ilu sou mulu'e, la ta mitema tavu'alo mimulinu. 2 Xe
ili'i la itema vile vulukali mu'oxonu ne mune'e noxou Iesu. La muxola'u
tava'u vo'oxu mo mutangatulu no talaxu la muvikalanu sou lexe upamaulinu.
La sou muvikalanu aloxo 'o, "Lexe nini namasaxa la napamaulileli mo eni

---

[l] **7:19** Mat 3:10; Luk 3:9; Ioa 15:6 [m] **7:20** Mat 12:33 [n] **7:21** Luk 6:46; Iak 1:25
[o] **7:23** Lex 6:8; 2Ti 2:19 [p] **7:29** Mak 1:22; Luk 4:32

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

axali malemalenga." 3 La Iesu mukasivaxa no vasimolu la muvikalanu aloxo
'o, "Eni emasaxa lexe nini naxali malemalenga." Xe alaxu vilesisi o la vulukali
ne muxexee avile mole anu mumalemalenga. 4[q]Xe Iesu muavuti la mupalusou
mulai. La mulosou vaikala pekia'u aloxo 'o, "Nalai ia umomomo sou naa'alou
evile no anu mii ane eni e'oxonu noxine o uasi manina. Ia nalai namaxainesi
noxi'a ta aili'i mo nalosi'a mii ane i'elaxu ulai noxou Lataua loxo Mosesi
mulemolu sou napala'alixu lexe nini nexali malemalenga no iou Lataua mukalu
mo sou ta mitema imaisou la ilavu lexe nini vasimene laixe mukalu."

Iesu Mupamaulinu Itema sou Uulaxune'i ta Mitema Itemaxu Ta'uve sou 'Oto'oto
(Luk 7:1-10)

5 Iesu mu'unalai no tuala tila ne Kapenaumu, la itemasou usaxila'a ta mitema
itemaxu ta'uve sou 'oto'oto ne Romu mune'e la mutali'isou Iesu sou usu'ulinu,
6 "Tila, itemasou xaixai noxilo mupipiena mo anu vasimolu usoisoli xe navunavu
mu'oxonu mo a uai no tani." 7 La sou Iesu muvikalanu aloxo 'o, "Eni alai mo
apamaulinu." 8 Ia itema sou usaxila'a ta mitema itemaxu ta'uve sou 'oto'oto
mukolinu vaikalau aloxo 'o, "Tila eni amitema a laixe sou nini na'una no taasilo
uasi, nini navikalasi la sou itema sou xaixai noxilo ne anu umauli la." 9 Eni
evikala loxo ne, xo eni exolu no laxa'a ta mitema e ane'i mino'u sosovo sou
isaxilailo, mo ta mitema sou 'oto'oto ane eni esaxila'a mixolu no laaxo kalumo.
La sou lexe eni apalusou vile lexe nalai la anu ulai, mo avikalanu vile lexe nane'e
la anu une'e. Xe avikalanu itema sou xaixai noxilo lexe na'oxonu mii 'o la anu
u'oxonusi. 10 Xe Iesu mulomu vaxa noxou la mukuluke. La sou Anu muvikalane'i
ta mitema e mimulinu ne aloxo 'o, "Eni avikalangengi manina lexe eni amaisou
itema vile nonixi noxinge ta Isilaeli ne umuxaxu taanu, loxo itema o uasi. 11[r]La
sou eni avikalangengi aloxo 'o. Ta mitema ane ane'i ta Iutaia uasi tavu'alo me'a
no aso uxali xe no aso u'una ilai ino'u tanixa'a sou ilo'a Avalaamu mo Aisaki
xe Iakovo ixolu ipita la i'ani no anu la'ilali tatila teitexi no opo loxotolo. 12[s]Ia ta
Iutaia e Lataua musosovosi'a tei sou lexe ixolu no anu saxisaxila'u noxou ne Anu
ukusai'a ilai no tuala sou isivoxo no 'a xalee a ne itatama mo anaxa'a ukalakikiki
no anu." 13 La Iesu muvikalanu itema sou uulaxune'i ta mitema sou 'oto'oto
lexe "Nini nalai, la sou mimii uxali noxine aloxo nini nemulaxu taneni no anu
mukalu." La muisalili no voxo ane ne la itema sou xaixai noxou ne anu mumauli.

Iesu Mupamauline Pita Leuanu
(Mak 1:29-34; Luk 4:38-41)

14 Xe Iesu mulai muxali no tani noxou Pita, la mumaisie Pita leuanu ne
iai no luu, xo pipiena mu'oxone mo vasimele ialuxu. 15 Xe Anu muavuti la

---

[q] **8:4** Liv 14:1-32; Mat 9:30; Luk 17:14 [r] **8:11** Luk 13:29 [s] **8:12** Mat 22:13; 25:30; Luk 13:28

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mulai noxie la mukasi vaxa no avole la pipiena ne muxexesie la sou ane
mitulu sou mixutuxuxa'a la'ilali. 16 Xe no 'olovoxo la ta mitema mino'a
ane'i ane ta uleenu ta masumasua mixoo noxi'a sou mine'e noxou, la
Anu mukusai'a ta uleenu ta masumasua sou mixexesi'a ta mitema ne.
Xe mupamauline'i ane'i ane mipipiena. 17 [t]Anu mu'oxonu aloxo ne sou
umomosou vaikala noxou Lataua mulaa no anaxu itemasou palomatana
noxou Aisaia muvikala aloxo 'o, "Anusisi uxexeenu vovolea iouiou
noxinge mo utavulenu tu'umaxu noxinge."

Iesu Muvikala no Anu 'Ili'ilixo sou Imulinu no Anu
(Luk 9:57-62)

18 Ioxe Iesu mumaisi'a ta mitema tavu'alo mitulu mixaliliu, la
muvikalane'i ta molomolo noxou aloxo 'o, "Nenge talai no kupa xalee
vile." 19 Ia itema vile sou lavulavu no 'a lapuloto mune'e la muvikala Iesu
aloxo 'o, "Tila eni emasaxa lexe amulineni mo nini nalai ne'ei ne la eni
amulinenisi." 20 [u]La sou Iesu mukolinu aloxo 'o, "Ta a'aa ta vova ne si'a
taxa no 'a lialia sou iai no anu, mo ta ngiala kalumo ne si'a iomu sou iai
no anu, ia Itema 'Olu ne sou tani sou uai no anu uasi." 21 [v]Itema vile sou
xaixai noxou muvikalanu Iesu aloxo 'o. "Tila eni amasaxa lexe amulineni
ia eni alai a'asixu mamilo tei o." 22 La Iesu muvikalanu lexe, "Nini nane'e
mo namulileli, ia ta mitema ane misoisoli ne ane'i me'a i'asixa'a la."

Iesu Mukaitolonu Atume Toxoxa'a Ilou Luaki
(Mak 4:35-41; Luk 8:22-25)

23 Xe Iesu mutelo no 'a uaxa la ta molomolo noxou mimulinu,
24 [w]ilo'a milai nonixi no kupa la sivo tatila xe xasi tatila muavuti la
muxiuxiunu uaxa la luaki mupei mu'una no uaxa, ia Iesu ne Anu muai.
25 Ia ane'i milai sou mitulusou la mivikalanu lexe, "Tila nasu'ulinenge,
xo nenge 'ala'alai sou ta'uo'uo." 26 [x]La sou Anu muvikalane'i aloxo 'o,
"Muxamuxaxu tangengi noxinge ne anu kitu'a manina, loxovaa la sou
ngingi nge'ume 'o?" Xe Anu muavuti la mukaitolonu atume ilou xasi ne
la atume mukalu la lexa kalumo ne muai se'isisi manina. 27 La sou ane'i
mikuluke no anu, la mivikala lexe "Itema ma'ia 'o, e mukaitolonu atume
ilou lexa la milomuxu 'o?"

Iesu Mukusai'a ta Uleenu ta Masumasua Noxi'a ta Mitema ta Tamei
(Mak 5:1-20; Luk 8:26-39)

28 Iesu muxali no xalee lia tila ne Xadala, la muxalisi'a ta mitema ta tamei
ta uleenu ta masumasua mixolu noxi'a. Ane'i mimaisou Iesu la me'a no

---

[t] **8:17** Ais 53:4 [u] **8:20** 2Ko 8:9 [v] **8:21** 1Ta 19:20 [w] **8:24** Lex 4:8 [x] **8:26** Mat 14:31; Lex 89:9

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

lousi'a ta mitema misoisoli mine'e noxou. Ta mitema ta tamei ne ta uleenu ta
masumasua mi'oxone'i ilou la ilou mivova manina la ta mitema imuamua'i
no vote'i mautunu ane ne uasi. 29[y]Ane'i mimaisou Iesu, la ilou mi'ava mulai
noxou aloxo 'o "Nini Lataua 'Olu, loxovaa, voxo a uao, ia nini nene'e sou
na'oxo masuanexi io?" 30-31 Mo miavuti la mivikalanu aloxo 'o, "Lexe nini
namasaxa sou nakusaixe la napalusixe talai ta'unalai noxi'a ta memee e
laoluxa'a iuveuve 'alai no laxa'ilu 'olele." 32 La sou Anu muvikalane'i lexe,
"Ioxe ta uleenu ta masua ngalai mo nga'unalai noxi'a ta memee." La sou
ane'i milai mi'unalai noxi'a ta memee la miiave milai no kisou maea la
mitalotaloxo milu'elai no kupaxu la mi'uo'uo la misoisoli. 33 Xe ta mitema sou
isaxila'a ta memee ne mimaisou mii ane ne la mi'ume la milai mia'alo no anu
mii ane muxali noxi'a ta mitema ta tamei e ta uleenu ta masumasua mixolu
noxi'a ilou ne no tuala. 34 La sou ta mitema tavu'alo no tuala tila ne mine'e
noxou Iesu, mimaisou la ane'i mivikala pekia'u noxou lexe usukusou lia xalee
tila ne mo ulai.

Iesu Mupamaulinu Itema Vile Vasimolu Musoisoli
(Mak 2:1-12; Luk 5:17-26)

9 1[z]Iesu mutelo no uaxa la mulai no kupa xalee levi la mulai muxali no
tualasou ne Kapenaumu. 2 La ta mitema mitavulenu itema vile vasimolu
musoisoli muai no mo'esou la mine'e noxou Iesu. No mine Iesu mumaisou
lexe ta mitema ne mimuxaxu tane'i manina la muvikalanu itema e vasimolu
musoisoli ne aloxo 'o, "'Alixeni taneni utulu vilesisi. Eni exiunu tumalilou
'ili'ilixo masumasua noxine." 3 No mine Anu muvikalanu itema ne aloxo ne,
la ta mitema sou lapuloto milomusou la xavutala muxali noxi'a lexe, "Itema
ne muvikala masua noxou Lataua." 4[a]Ia Iesu mulavusou xavutalai'a ne xe
muavuti la muvikalane'i aloxo 'o. "Loxovaa la sou ngingi nga'oxonu xavutala
masua u'oxoo masuanu tangengi 'o? 5 Vaikala anevaa se'isisi sou eni alemolu,
lexe eni avikala lexe eni exiunu tumalilou 'ili'ilixo masumasua noxine ne, uasi,
avikala lexe natulu mo namuamua'i. 6[b]Eni emasaxa lexe ngingi ngalavu sou
lexe Itema 'Olu muno'u xavi sou uxiunu tumalou no anu 'ili'ilixo masumasua
noxi'a ta mitema." Xe muavuti la muvikalanu itema e vasimolu musoisoli ne
lexe, "Natulu mo nano'u mo'esine mo nalai no taasine." 7 La itema ne mutulu la
mulivu mulai no taasou. 8 Ta mitema tavu'alo mimaisou la mikuluke manina la
mi'itinu Lataua ualasou no anu xavi ane Anu mulosou itema ne.

Iesu Mu'avalou Mataio
(Mak 2:13-17; Luk 5:27-32)

9 Xe Iesu mumuamua'i mulai la, la mumaisou itema vile ualasou
lexe Mataio uxaxai no anu tanisi'a ta mitema sou inono'u lamoli. Iesu

---

[y] **8:29** Mak 1:24; Luk 4:41 [z] **9:1** Mat 4:13 [a] **9:4** Luk 9:47; Ioa 2:25 [b] **9:6** Ioa 17:2

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

muavuti la muvikalanu lexe, “Nane'e mo namulileli.” Xe Mataio muavuti
'o la mumulinu. 10 Xe ili'i no mine Iesu mulai sou u'ani no tani noxou
Mataio, la ta mitema sou ino'u lamoli tavu'alo mo ta mitema sou 'ili'ilixo
masumasua mine'e la Iesu ilo'a ta molomolou mi'ani mipita. 11 [c]No mine
ta Palisaio mimaisou aloxo ne, la mitali'isi'a ta molomolo noxou Iesu
lexe, “Loxovaa la sou itema sou ulosinge lavulavu ilo'a ta mitema sou
ino'u lamoli xe ta mitema sou 'ili'ilixo masumasua i'ani'ani 'o?” 12 Ia
Iesu mulomusou vaikala noxi'a ne la sou muvikalane'i aloxo 'o, “Ane'i
ane mipipienasi ilavusou ilai noxou itema sou pamauli, ia ane'i ane
ipipiena uasi, ilavusou ilai noxou itema sou pamauli uasi.” 13 [d]Ia ngalai
mo ngakamulinu vaikala ane 'o laaxu laixe, vaikala ne muai no nano
no anu Lavuku Tavuna teinu noxou Lataua muvikala lexe, “Eni masaxa
tatila noxilo lexe ngingi ngaalaunasinge ngatongato'o ia amasaxau mii e
nga'elaxu uasi. Xo eni xaixai noxilo aloxo 'o, eni ene'e sou a'avali'a ane'i
ane milapu uasi, ia eni ene'e sou a'avali'a ane'i ane i'oxo'oxonu 'ili'ilixo
masumasua.”

Talitali'i sou Pelemu
(Mak 2:18-22; Luk 5:33-39)

14 [e]Alaxu vile la ta molomolo noxou Ioanesi mine'e noxou Iesu la
mitali'isou aloxo 'o, “Loxovaa la nexi noxi'a ta Palisaio ta pelemu ia ta
molomolo noxine ilavusou ipelemu uasi 'o?” 15 La sou Iesu muvikalane'i
aloxo 'o, “Lexe maulu vile sou utaula'i alavua, la male ta menexu opone'i
tu'umaxu uasi, xo no voxo ane anu ilo'a ixolu 'o uasi, ia ili'i ane'i inou
itema ne ulai ukalu la anu ilo'a ta menexu ixolu la ua, la sou ane'i
ipelemu sou no anu la'ilali. 16 Lexe tokolomo veveeni vile teinu ukakaa la
itema vile umomomo sou uno'u lavalava xasixu alavua ia ulai usimenu
vaxa no anu uasi. Xo lavalava xasixu alavua ne ulapunu tokolomo
veveeni ne la u'oxonu ukakaa tatila la. 17 Mo itema vile umomomo sou
usixolonu uaini alavua u'unalai no anu uaini vexasou teinu uasi, xo
maasi la ukakaa la uaini unixi uatu la u'oxonu uaini xalusou ne ukakaa
la masua avile. La sou inixi'u uaini alavua u'una no anu uaini alavua
vexasou la anu uxali laixe.”

Iesu Mupamauline Molomolo Vile Misoli Xe Sema Vile Mikasou Iesu Tokolomou
(Mak 5:21-43; Luk 8:40-56)

18 No mine Iesu uvivikalane'i ta molomolo noxou Ioanesi, la itema
sou usaxila'u taasou lalotu mune'e muxola'u tava'u vo'uxu mulu'elai no
talaxu Iesu la muvikalanu lexe, “'Alixeni sema misoli 'alalaese 'o la sou

---

[c] **9:11** Luk 15:2 [d] **9:13** Ose 6:6; Mat 12:7 [e] **9:14** Luk 18:12

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

nane'e mo namulaxu avone no vasimele mo sou ane imauli la." 19 Xe Iesu
muavuti la mumulinu la ta molomolou kalumo mimulinu. 20-21 [f]Ane'i
mimuamua'i milai la sema vile ne sialu ulu'e noxie tauu ie mavulovexa
mo mulu'e lia tamei mimuamua'i mine'e no talou Iesu la mivikala no
tane lexe, "Lexe eni akasou tokolomousi la eni laixeleli." La sou ane
milutu milai mikasou tokolomou. 22 Ia Iesu iou muxiu la mumaisie sema
ne la muvikalane lexe, "'Alixeni, taneni utulu vilesisi xo muxamuxaxu
taneni noxine si'a mupamaulineni." La sema ne laixene ane 'alalaenesi.
23 Xe no mine Iesu mulai mu'unalai no tani noxou itema sou usaxila'u
lalotu, la mumaisi'a ta mitema itautaunu vei xe ta mitema e mine'e
mipita sou soli ne itatama, la nalolomu uasisi manina. 24 Anu muavuti la
muvikalane'i aloxo 'o, "Ngalailai. Molomolo ne isoli uasi ane miai ane."
Ia ane'i milomusou aloxo ne la mikekeiou. 25 Xe ili'i no mine ta mitema
milailai no ale mukalu, la Anu mulai mukasi vaxa no avole molomolo ne,
la mutulusie la ane mitulu. 26 La a'alosou mii ma'ia ane Iesu mu'oxonu ne
mulai no xalee tuatuala mukalusi.

Iesu Mupamauline'i ta Mitema Tamei Ie'i Seleveenu Xe Vile Anaxu Mutomu

27 [g]Iesu musuku no tuala ane ne sou mumuamua'i mulai ia ta
mitema tamei ie'i seleveenu mimulinu la mi'ava aloxo 'o, "Nini Deviti
'ilusunu, nini taneninexe noxou." 28 Anu mu'unalai no tani la sou ta
mitema tamei e ie'i seleveenu ne mine'e noxou, la Iesu mutali'isi'a
ilou aloxo 'o, "Loxovaa ngingi ngongo'u ngemuxamuxaxu tangengi
lexe eni amomomo sou a'oxo mii ane 'o?" La ane'i ilou mikolinu
vaikala lexe, "Aani Tila." 29 La sou Iesu mukasivaxa no ie'i ilou la
muvikalane'i aloxo 'o, "Ngingi ngongo'u ngemuxamuxaxu tangengi
noxilo aloxo ne la sou mii ane ne anu uxali noxinge ngongo'u."
30 [h]La ie'i ilou mukaa mo lamana laixe. La Iesu muvikalane'i ilou
pekia'u aloxo 'o "Ngongou ngaa'alo mo evile ulavu no anu mii ane
'o uasisi manina." 31 Ia ane'i ilou milai la mia'aloxu mii ma'ia Iesu
mu'oxonu noxi'a ilou la a'alo ne mulai no xalee lia tila mukalusi.
32 No mine ane'i ilou miuatulai la itema vile uleenu masua mua'aisou
mo ulavusou uvivikala uasi mino'u mi'unanu noxou Iesu. 33 [i]La Iesu
mukusau uleenu masua ne la itema e uvivikala uasi ne muvikala. Xe
ta mitema mimaisou la mikuluke manina, la mivikala lexe, "Mii vile
aloxo 'o uxali mo tamaisou tatei ne Isilaeli uasi." 34 [j]Ia ta Palisaio
mivikala lexe, "Anu ukusai'a ta uleenu ta masumasua no anu xaviinu
Velusavelu ane."

---

[f] **9:20-21** Mat 14:36 [g] **9:27** Mat 20:29-34 [h] **9:30** Mat 8:4 [i] **9:33** Mak 2:12 [j] **9:34** Mat 12:24; Mak 3:22; Luk 11:15

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ta Mitema sou Xaixai ta Ta'eisi

35 [k]Iesu mulai muxixaoxao no tuala ta tatila xe no tuala kitukitu la
mu'unalai no taasou lalotu la mulosi'a lavulavu, xe mua'aloxu a'alo
lailaixe sou saxisaxila'u noxou Lataua. Mo mupamauline'i ta mitema
pipiena iouiou mu'oxone'i. 36 [l]Ia no mine Anu umaisi'a ta mitema tavu'alo
la tanuxa'a xo ane'i mixolu ne mixovulaulausi, xe mixolu masua loxo ta
sipsip tatanane'i uasi. 37 [m]La muvikalane'i ta molomolo noxou aloxo, "Xai
lingamo mukalu ia ta mitema sou ikokoli tapiena uasi. 38 La sou laixe lexe
ngingi ngalinga noxou Tila sou xai ne mo upalusi'a ta mitema sou xaixai
la sou ine'e ikokoli no xai ne."

Iesu Musosovosi'a ta Mitema sou Xaixai Noxou Mavulovexa Mo Mulu'elia Tamei
(Mak 3:13-19; Luk 6:12-16)

10 1 [n]Iesu mu'avali'a ta molomolo noxou mavulovexa mo mulu'elia
tamei mine'e noxou, la mulosi'a xavi sou ikusai'a ta uleenu ta
masumasua iuatu noxi'a ta mitema xe ipamauline'i ane'i ane pipiena
iouiou mu'oxone'i. 2 Ane'i ta molomolo mavulovexa mo mulu'elia tamei
ne ualaualasi'a aloxo 'o. Vile Saimoni, ualasou vile lexe Pita ilou vimou
Andeleasi mo Sevetaio ta 'olu ta tamei Iakovo ilou Ioanesi. 3 Mo Pilipi
mo Vatolomaio mo Tomasi mo Mataio itema sou uno'u lamoli mo Iakovo,
Alipaio 'olu mo Tadiasi, 4 Mo Saimoni anu itema vile noxi'a ane'i ane
ixavutala lexe ane'i me'a isaxila'u tualasi'a xe Iudasi e anu muitalonu
Iesu no avo'a ta mitema sou mivau. 5 Ane'i ta molomolo mavulovexa mo
mulu'elia tamei ne Iesu mupalusi'a milai la mupela'a aloxo 'o. "Mamu
sou ngalai noxi'a ta mitema ane ane'i ta Iutaia uasi, mo nga'unalai no
tuala ta tatila ne Samalia uasi." 6 [o]Ia ngalai noxi'a ta sipsip ne Isilaeli
e mixovulaune'i. 7 [p]Mo lexe ngalai la nga'alo lexe saxisaxila'u noxou
Lataua a mune'e 'alai mukalu. 8 Ngapamauline'i ane'i ane mipipiena, mo
ngatulusi'a ane'i ane misoisoli mo ane'i ane vulukali mu'oxone'i la ixali
malemalenga xe ngakusai'a ta uleenu ta masumasua e mixolu noxi'a
ta mitema. Mii ma'ia ngingi ngeno'u ne ngeno'u vitanisi la sou ngingi
ngalosi'a ta mitema vitanisi. 9 [q]Mo mamu sou ngano'u lamoli xoulu mo
siliva xe kopa ngataanu no vasimenge. 10 [r]Mo ngamuamua'i la ngano'u
tiva aoao mo ngano'u tokolomo veveeni ta tamei mo siove sou tava'inge
xe vilaxo sou ngavilaxo no anu uasi. Xo itema sou xaixai umuamua'i
la ane'i ilosou mimii. 11 Xe ngingi nga'unalai no tuala tila mo no tuala

---

[k] **9:35** Mat 4:23; Mak 1:39 [l] **9:36** Iti 27:17; 1Ta 22:17; Sek 10:2; Mat 14:14; Mak 6:34
[m] **9:37** Luk 10:2 [n] **10:1** Mak 6:7; Luk 9:1 [o] **10:6** Iel 50:6 [p] **10:7** Mat 3:2; 4:17; Luk 10:9, 11 [q] **10:9** Luk 10:4 [r] **10:10** Luk 10:7; 1Ko 9:14

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

vile la ngingi ngakamulinu laixe 'o lexe itema 'ei no tuala ane ne anu
laixe mo itema mulapu, la sou ngingi ngongi'a itema ne ngaxolu ulai
uxali no voxo ane lexe ngingi ngasuku no tuala ane ne. **12** [s]Lexe ngingi
nga'unalai no tani vile la ngavikalane'i ane'i ane ixolu no nano no tani
ne lexe, "Lataua uxolu noxinge." **13** Mo lexe nga'unalai no tani vile xe
ane'i i'osasinge, la ngingi ngavikalane'i lexe opo se'isisi ne uxo noxinge
xe i'osasinge uasi, la opo se'isisi ne ulivu une'e noxinge. **14** [t]Ia lexe ngalai
ngaxali no tuala tila vile xe no tuala vile ia ta mitema sou tuala ne
i'avalinge mo ino'inge nga'unalai no tani uasi mo ilomungenge uasi, xe
no mine ngalaa la ngavutasou lomulo no tava'inge ia ngasuku ngalai
no tuala vile la. **15** [u]Eni avikalangengi manina lexe, no anu voxo sou ta
mitema itulu no anu vaivaikala la tuala tatila ne ino'u tu'utu'umaxu
tatila manina ua'ulixu tu'utu'umaxu noxi'a ta Sodomu xe ta Xomola.

Tu'utu'umaxu Tavu'alo Uxali
(Mak 13:9-13; Luk 21:12-17)

16 [v]Eni apalusinge ngalai loxo ta sipsip ilai no taine'i ta a'aa ta vova.
Aloxo ne la sou ngingi ngamulinu 'ilixo noxi'a ta sinana ta veveeni
mo ngaxavutalanu mii ma'ia sou lexe ngingi nga'oxonu mo ngamulinu
'ilixo laixe noxi'a ta ngiala ta kuau. **17** [w]Mo ngasaxila'inge laixe noxi'a ta
mitema. Xo ino'inge la ilai itulusinge no anu vaivaikala no ie'i ta tatila
no anu pita noxi'a la ipuapuasinge no nano no taasou lalotu noxi'a.
18 Tava'u xo ngingi noxilo, la sou ane'i itulusinge no ie'i tamitema sou
xaixai noxi'a ta tamutuxu tuatuala mo tatananu tuatuala, la sou ngingi
ngaavuti sou nga'aloxu a'alo laixe ulai noxi'a xe ulai noxi'a ta mitema
ane ane'i ta Iutaia uasi. **19** Xe lexe itetelisinge ngalai ngatulu no anu
vaivaikala, la ngaxavutala piena no 'a vaikala sou ngalemolu uasi, mo
ngaxavutala lexe ngavikala a loxovaa uasi. Xo no voxo ane ne vaikala
uxali no anangenge vitanisi. **20** [x]La sou ngingi ngalavusou lexe ngingi
ane ngavivikala ne uasi. Uleenu noxou Maminge ane uxolu noxinge la
uvivikala ne. **21** [y]Itema vile uavuti la ukalanu vimou sou ivau usoli, mo
ta molomolo kalumo ne ta mami'a i'oxoo aloxo ne noxi'a. Xe ta 'ili'ili'a
ne, iavuti xe iasaxai'a ta mami'a ilo'a ta neni'a la ikalane'i ulai sou ive'a
isoisoli. **22** Ulai la ta mitema imasaxainge uasi xo ngingi noxilo, ia 'ena'ei
ane utulu pekia'u ulai utalo no anu soli la Lataua upamaulinu. **23** Mo
lexe i'oxoo masuangengi no tuala vile, la nga'ume ngalai no tuala vile.
Mo avikalangengi manina aloxo 'o, ngingi ngalai ngakalusou tuatuala ta
tatila no nano no tuala tila ne Isilaeli uao ia Itema 'Olu une'e.

---

[s] **10:12** Luk 10:5-6 [t] **10:14** Luk 10:10-12; Apo 13:51 [u] **10:15** Mat 11:24; Iud 7
[v] **10:16** Luk 10:3; Rom 16:19 [w] **10:17-20** Mak 13:9-11; Luk 12:11-12; 21:12-15 [x] **10:20** Ioa 14:26 [y] **10:21** Mai 7:6; Mat 10:35; Mak 13:12; Luk 21:16

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

24 [z]Molomolo anu utila noxou tilasou e ulosiou lavulavu uasi xe itema
sou xaixai anu tila noxou tilasou uasi. 25 [a]Anu laixe lexe molomolo ne
uxali umomomo loxo tilasou sou ulosiou lavulavu la anu mumomomo. Xe
itema sou xaixai kalumo uxali umomomo loxo tilasou. Ia lexe tatananu
tani ilemolu lexe Velusavelu ne uxolu no nano no tani ne, la ane'i ane
mixolu no nano no tani ne ileme'a lexe ane'i ta masua manina.

Ta mitema I'umolu Lataua
(Luk 12:2-7)

26 [b]La sou nga'ume noxi'a ta mitema uasi xo mii ma'ia ane misu'asou
mo mitalumeiou ne ulai ili'i la upala'a xo mii ma'ia ane mutalume ne ili'i
la utalume uasi. 27 Mo vaikala ma'ia eni evikalangengixu no isivoxo 'o ne
ngingi ngaa'aloxu no lamana. Mo mii ma'ia emunusou no sangalinge ne
ili'i la ngalai ngatulu teitexi no tani kisou la ngaa'aloxu noxi'a ta mitema.
28 [c]Mo mamu sou nga'ume noxi'a ane'i ane ivau vasimengesi usoli, ia
imomomosou ivau uleengengi uasi. Ia laixe lexe nga'ume noxou Anu ane
umomomo sou ukalusou vasimenge xe uleengengi no anu navu e kaluxu
uasi. 29 Ia ngingi ngelavu lexe ta mitema ilotone'i ta ngiala kitukitu tamei
no anu kesi vile. Ia Lataua usaxila'u mimii iouiou mukalusi mo lexe
mii vile u'oxonu ngiala kitu'a vile ne usoli, la Lataua mulavusou. 30 Mo
laxusinge no kisinge ne Lataua muitisou mukalu. 31 [d]La sou nga'ume
mamu xo ngingi ngeuaulixa'a ta ngiala ta kitukitu moso ne.

Nenge Mamu sou Tamaela Mo Tavikala Lamana Lexe
Nenge Taxolu ta Mitemau Iesu
(Luk 12:8-9)

32 La sou 'ei ane uvikala lexe anu ulavusilo no ie'i ta mitema, la
eni kalumo avikala lexe eni elavusou no iou Mamilo teitexi no opo
loxotolo. 33 [e]Ia 'ei ane uvikala lexe anu ulavusilo uasi no ie'i ta mitema,
la eni kalumo avikala lexe eni alavusou uasi no iou Mamilo teitexi no
opo loxotolo kalumo. 34 Loxo io ngingi ngaxavutala lexe eni ene'e sou
akalusou 'oto'oto no lia 'o uasi, eni ene'e 'o sou axalixu 'oto'oto no
taingengi. 35 [f]Mo eni ene'e sou axalilixu kalipala la, itema 'olu mulu uxiu
u'oxo masua noxou momu xe 'olu sema i'oxo masua noxie nenie xe ua'ane
i'oxo masua noxie nenie. 36 La ane'i ane ilo'a itema ne ixolu no tani ne
ixiu imolosila ne'i ngatongato'o. 37 Mo 'ena'ei ane umasaxai'a momu ilee
nenusi manina ia umasaxailo manina uasi, la anu noxilo uasi. Mo 'ena'ei
ane umasaxau 'olu mulu ilee 'olu semasi manina ia umasaxailo manina

---

[z] **10:24** Luk 6:40; Ioa 13:16; 15:20 [a] **10:25** Mat 9:34; 12:24; Mak 3:22; Luk 11:15
[b] **10:26** Mak 4:22; Luk 8:17 [c] **10:28** Rom 8:31; Iak 4:12 [d] **10:31** Mat 6:26 [e] **10:33** Mak 8:38; Luk 9:26; 2Ti 2:12 [f] **10:35-36** Mai 7:6

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

uasi la anu noxilo uasi. 38 [g]Mo 'ena'ei ane utavulenu ovu valautu noxou
ia umulileli uasi la anu noxilo uasi. 39 Mo 'ena'ei ane tanuxu maulixu ne
ili'i la uxovulaunu, xe 'ena'ei ane ulosou maulixu sou ua'aloxu a'alo laixe
noxilo ne ili'i la anu uxalisou mauli. 40 [h]Mo 'ei ane u'osasou uno'u itema
ane eni epalusou, la anu u'osasou uno'ilo kalumo. Xe 'ei ane u'osasou
uno'ilo, la anu u'osasou uno'u anu ane mupalusilo. 41 Mo 'ei ane u'osasou
uno'u itemasou palomatana xo anu itemasou palomatana ne ili'i la
anu uno'u ulu loxo ane'i ta mitema sou palomatana mino'u. Mo 'ei ane
u'osasou uno'u itema mulapu la anu uno'u ulu iou vilesisi aloxo itema
mulapu uno'u ne. 42 Xe 'ei ane ulosi'a ane'i ane ualasi'a uasi lexa sou iiexu
xo ane'i ta molomolo noxilo, la eni avikalangengi manina lexe itema ne
umomomo sou uno'u na'u ulusou kalumo.

Ioanesi Itema sou U'ulosi'a ta Mitema Mupalusi'a ta Molomolo Noxou Milai Noxou Iesu

(Luk 7:18-35)

11 1 Ioxe ili'i no mine Iesu muvivikalane'i ta molomolo noxou
mavulovexa mo mulelia tamei mukalu, la ane'i misuku milai
no xalee lia tila ne Xalilaia. La mi'unalai no tuala tatatila sou Anu
mulosie'i xe mua'aloxu vaikala noxou Lataua noxi'a ta mitema. 2 Ioxe,
no mine Ioanesi muxolu no taasou navunavu, la mulomusou a'alosou
xaixai noxou Kalisito, la mupalusi'a ta molomolo noxou milai noxou.
3 Ane'i milai la mitali'isou aloxo 'o, “Nini itema e lexe nane'e ano 'o?
Uasi, nexi texomaiou itema vile 'a uao.” 4 Iesu muavuti la mukoline'i lexe,
“Ngalivu ngalai noxou Ioanesi la nga'aloxu mii ma'ia ane ngemaisou xe
ngelomusou. 5 [i]Ngalai nga'alo lexe, ta mitema ie'i seleveenu mimalei,
mo ane'i ane tava'a musoisoli ne mimuamua'i, mo ane'i ane vulukali
mu'oxonu vasime'a ne laixene'i, mo ane'i ane ilolomu uasi ne milomu mo
ane'i ane misoisoli ne mimauli. Xe ane'i ane lavuluti'a uasi ne, milomusou
a'alo laixe noxou Lataua. 6 Mo 'ei ane umaisou xaixai ane eni e'oxonu xe
xavutalau ukalipala uasi, ia xavutalau vilesisi noxilo, la anu u'osa.”
7 Ioxe no mine ta molomolo noxou Ioanesi milivu mukalu la Iesu
muavuti sou mua'aloi'a ta mitema lamana noxou Ioanesi aloxo 'o,
“Ngingi ngelai no xalee lia vitanisi sou ngemaisou mii ma'ia? Ngelai sou
ngemaisou atume muilisou visoviso volovoloxu? 8 Lexe uasi, la ngingi
ngelai ne sou ngemaisou mii ma'ia manina? Itema vile mutokolomo
no anu tokolomo lailaixe? Uasi, ane'i ane tokolomo no anu tokolomo
lailaixe ne ixoxolu no tani noxi'a ta tatananu tualasi. 9 Aloxo ne la sou
ngingi ngelai sou ngemaisou mii ma'ia manina ne? Itema sou palomatana

---

[g] **10:38-39** Mat 16:24-25; Mak 8:34-35; Luk 9:23-24; 17:33; Ioa 12:25 [h] **10:40** Mak 9:37; Luk 10:16; Ioa 13:20 [i] **11:5** Ais 35:5-6; 61:1

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

vile? Ani, ia eni avikalangengi lexe itema sou palomatana ane ne
muuliuli noxi'a ta mitema sou palomatana tatei. 10 [j]Itema ane nesi ane'i
mikaukavusou muxolu no nano no anu Lavuku Tavuna teinu muvikala
lexe,
‘Eni apalusou itema vile sou a'alo uuli noxine,
mo upaipounu vote'isine tei.’
11 Eni avikalangengi manina aloxo 'o. No taine'i ta mitema e ta neni'a
mivo'one'i no lia 'o ne, vile uxali tatila manina loxo Ioanesi itema sou
u'ulosi'a ta mitema uasi. Ia lexe itema ane uxali kitu'a manina no nano
no anu saxisaxila'u noxou Lataua la anu utila noxou Ioanesi. 12 [k]Musoko
no voxo ane Ioanesi itema sou u'ulosi'a ta mitema mua'alo mune'e
muxali vaimomo 'o ne, la ta mitema e xavine'i ne i'oto'oto xavine'i sou
lexe ino'u tualasou saxisaxila'u noxou Lataua teitexi no opo loxotolo. La
ane'i xavine'i sou i'oxonu 'ilixo iouiou mo i'oto'oto xe itetelisou mii ane
ne. 13 Ta mitema sou palomatana mo Lapuloto noxou Mosesi mia'aloxu
vaikala noxou Lataua mune'e mutalo no voxo ane Ioanesi muxali no anu.
14 [l]Ia lexe ngingi opongengi u'osa mo ngalomuxu la anu Eliasi e lexe une'e
ane. 15 Ia lexe 'ena'ei ane mulavusou lexe sangalou a uxoxolu sou ulomu
no anu la laixe lexe ulomu sou vaikala ane 'o. 16 Ia ta mitema mipaa
vaimomo 'o, eni avikalasi'a a loxovaa? Ane'i loxo ta molomolo ixoxolu no
tanixu pitapita, la mi'ava mulai noxi'a ta menexi'a lexe,
17 ‘Nexi tevau xita lexe ngalei la ngingi ngamasaxa ngalei uasi,
mo nexi telexe lexe sou soli la ngingi ngatama uasi.’
18 La sou ngingi ne aloxo ta molomolo ne, xo Ioanesi itema sou u'ulosi'a
ta mitema muxali la u'ani xe uie uasi, la ngingi ngevikala lexe uleenu
masua muxolu noxou. 19 [m]Ia Itema 'Olu muxali xe mu'ani xe muiexu
uaini la ngingi ngevikala lexe, ‘Itema 'o ne uvunekaina mo uie u'okinu
manina. Mo anu vaitami'a ta mitema sou itaxusou lamoli ilo'a ta mitema
sou 'ili'ilixo masumasua.’ Ia ane'i ixaxai noxou Lataua sou imaxa'u lexe
lavulavu noxou Lataua ne anu lavulavu maninasou.”

Tuala Ta Tatila E Imuxaxu Tane'i Uasi ne Ino'u Navunavu Kaluxu Uasi
(Luk 10:13-15)

20 Ioxe, Iesu muavuti la mu'unalai no tuala ta tatila, la mu'oxonu sosovo
tavu'alo ia ane'i ixiu opone'i uasi. 21 [n]La sou Anu muavuti la mulavixa'a la
muvikala lexe, “Eni talelixa'a ta Korasini ilo'a ta Vetesaida! Lexe sosovo
ane eni e'oxonu noxinge 'o, a'oxonu ne ta Taia xe ne ta Saidoni, la ane'i
ipalea sou itokolomoxu tokolomo sou tama xe i'uloxu no lomulo sou
umaxa'u lexe ane'i mixiunu opone'i. 22 Ia eni avikalangengi aloxo 'o, no

---

[j] **11:10** Mal 3:1; Luk 1:76 [k] **11:12-13** Luk 16:16 [l] **11:14** Mal 4:5; Mat 17:10-13; Mak 9:11-13 [m] **11:19** Mat 9:14 [n] **11:21-22** Ais 23; Ese 26:1–28:26; Ioe 3:4-8; Amo 1:9-10; Sek 9:2-4

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

voxo ane Lataua utulusi'a ta mitema no anu vaivaikala la tu'utu'umaxu
uxali noxinge ne ua'ulixu tu'utu'umaxu noxi'a ta Taia ilo'a ta Saidoni.
23 [o]Mo ngingi ta Kapenaumu loxovaa ngingi ngalai teitexi no loxotolo
kalumo? Uasi, Lataua uleangengi ngalu'elai no lia no taxa kaluxu uasi.
Ia lexe sosovo ane eni e'oxonu noxinge 'o, uxali noxi'a ta Sodomu la
vaimomo 'o ta Sodomu a ixoxolu sio. 24 [p]Ia eni avikalangengi aloxo 'o,
tu'utu'umaxu noxi'a ta Sodomu ne kitu'a sesi ua'ulixu tu'utu'umaxu
noxinge no anu voxo ane Lataua utulusi'a ta mitema no anu vaivaikala."

Ngingi Ngane'e Mo Ngama'ila
(Luk 10:21-22)

25 [q]Ioxe Iesu muavuti la musolonu vaivaikala noxou la muvikala lexe,
"Eni a'itinu Mamilo Lataua ualasou anu Tila teitexi no opo loxotolo mo
no lia 'o kalumo. Xo Anu mutalumeu noxi'a ta mitema sou lavulavu xe
itema mulavusou mimii latala ia mupala'alixu vaikala manina lamana
noxi'a ane'i ane italoxolixa'a loxo ta molomolo. 26 Ani, Mamilo nini
masaxa noxine aloxo ne la sou nini ne'oxonu aloxo ne. 27 [r]Mamilo anu
mulosilo mimii tavu'alo mukalusi. Evile ulavusou Lataua 'Olu uasi,
ia Momusi mulavusou mo evile ulavusou Momu uasi anu 'Olu anusisi
mulavusou. La sou 'Olu mupala'alixu momu lamana noxi'a, ane'i ane Anu
musosovosi'a lexe Anu ta na'u. 28 [s]La sou ngingi ane tavuevulengenge
tu'umaxu la ngane'e noxilo mo eni alosinge ma'ila. 29 Ngatavulenu tavule
noxilo loxo isakiinu no anu ta kau xolane'i mo sou eni alosiengi no anu
lavulavusilo. Xo eni opo se'isisi mo 'ilixo sou ataloxolixo no taleli. La sou
uleengengi uma'ila. 30 [t]Xo tavule noxilo ne papaxexu mo tavuevule noxilo
ne tu'umaxu uasi papaxexusi."

Iesu Anu Tila sou Voxo Tavuna
(Mak 2:23-28; Luk 6:1-5)

12 1 [u]No voxo Tavuna vile la Iesu ilo'a ta molomolou mimuamua'i
no nano no xai sou uiti. Ilo'a mimuamua'i milai la ta molomolou
misolinga'a. Xe miavuti la mi'elexu uiti temanu se'i la mi'ou. 2 [v]Xe ta
Palisaio mimaisi'a la mitali'isou Iesu aloxo 'o, "Ae, loxovaa la sou ta
molomolomeni mi'oxonu 'ilixo ane umomomo sou ta'oxonu no voxo
Tavuna uasi 'o?" 3 [w]Xe Iesu muavuti la mukoline'i aloxo 'o, "Xo loxovaa
ngingi ngaitisou a'alo sou Deviti ilo'a ta mitema noxou e misolixa'a la
mi'oxonu uasi? 4 [x]Anu mu'unalai no tani noxou Lataua la muno'u veleti
e umomomo sou ta mitema vitanisi io'ou uasi ta aili'isi io'ou ne la ilo'a

---

[o] **11:23** Tav 19:24-28; Ais 14:13-15 [p] **11:24** Mat 10:15; Luk 10:12 [q] **11:25** 1Ko 1:26-29 [r] **11:27** Mat 28:18; Ioa 1:18; 3:35; 10:15; 17:2 [s] **11:28** Iel 31:25 [t] **11:30** 1Ioa 5:3
[u] **12:1** Lap 23:25 [v] **12:2** Mul 20:10 [w] **12:3-4** 1Sa 21:1-6 [x] **12:4** Liv 24:5-9

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ta mitema noxou mi'ou. 5 [y]Mo male ngingi ngaitisou vaivaikala muai no
nano no anu lapuloto lexe ta aili'i ipupunu voxo Tavuna sou ixaxai no
nano no tani sou lalotu uasi? Ane'i mi'oxonu aloxo ne la anu masua uasi.
6 [z]La sou eni avikalangengi manina lexe vile anu tila no anu taasou lalotu
ne anu a uxoxolu 'o. 7 [a]Ia lexe ngingi ngelavusou vaikala 'o laaxu e muai
no nano no anu Lavuku Tavuna teinu muvikala lexe, 'Eni amasaxai'a ta
mimii nga'elaxu sou uxexeenu susu noxinge uasi eni emasaxau alauna.'
Lexe ngalavusou vaikala ne laaxu la ngingi ngamomomo sou nga'oxo
masuane'i ta mitema va'axu e xoluxoluxa'a laixe ne uasi. 8 Xo Itema 'Olu
ne Anu Tila sou voxo Tavuna."

Iesu Mupamaulinu Itema Avolu Musoli
(Mak 3:1-6; Luk 6:6-11)

9 Iesu muvivikalane'i ta Palisaio ne mukalu la musuku mulai no tuala
vile la mu'unalai no taasou lalotu noxi'a ta Iutaia. 10 [b]Anu mu'unalai la
mumaisou itema vile avolu musoli a uxoxolu no nano ne. Ioxe, ta mitema
e mixoxolu no nano no taasou lalotu ne ikamuli vote'i sou lexe i'oxonu
Iesu ususu, la mitali'isou lexe, "Loxovaa lapuloto noxinge muvikala lexe
umomomo sou tapamaulinu itema vile no voxo Tavuna?" 11 [c]Iesu muavuti
la mukoline'i aloxo 'o, "Lexe vile no taingengi ne sipsipu vile ulapau
u'unalai no taxa no voxo Tavuna, la loxovaa, anu iou uvaxau uxoxolu ne,
uasi ulapunu utelo? 12 Xo itema maulixu anu mii mutila mua'ulixu sipsip.
La sou lapuloto muvikala lexe nenge ta momomo sou ta'oxonu 'ilixo
laixe no voxo Tavuna sou tasu'uline'i ta menexinge." 13 Xe Iesu muavuti
la muvikalanu itema e avolu musoli ne lexe, "Namexiinu avone." Xe anu
mumexiinu avolu ne muatu la avolu ne laixe alaxu vilesisi loxo ane vile
'ole. 14 [d]Xe ta Palisaio mimaisou aloxo ne la milaa vilevilesi, la milai
mipita sou ikamuli vote'i sou lexe ivau Iesu usoli.

Itema sou Xaixai Noxou Lataua Ane Anu Musosovosou

15 Ia Iesu mulavusou aloxo ne la Anu musuku mulai no tuala vile la.
Anu mulai la ta mitema tavu'alo mimulinu la Anu mupamauline'i. 16 [e]La
mutalosi'a lexe ane'i ia'aloxu mii ma'ia e ane'i mimaisou ne mamu xe
ipala'alixu mamu. 17 Anu muvikala aloxo ne sou umomomo sou vaikala
mulaa no anaxu Aisaia itema sou palomatana muvikala aloxo 'o,
18 [f g] "Itema sou xaixai noxilo e eni esosovosou ane,
mo emasaxau misevile xo opoleli u'osasou manina.
Eni a'ana'analixu no anu Uleenu Tavuna noxilo

---

[y] **12:5** Iti 28:9-10 [z] **12:6** Mat 12:41-42 [a] **12:7** Ose 6:6; Mat 9:13 [b] **12:10** Luk 14:3
[c] **12:11-12** Luk 14:5 [d] **12:14** Ioa 5:16 [e] **12:16** Mat 8:4; Mak 3:12 [f] **12:18-21** Ais 42:1-4
[g] **12:18** Mat 3:17

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

la ua'aloi'a ta mitema no lia 'o ukalusi no anu 'ili'ilixo mulapu.
19 Anu umomomo sou ukaitolo mo uunga uasi,
mo umomomo sou ilomusou xolinu no vote'i uasi.
20 Visoviso anu mamalaxu sou uxola la uxola ia umomomo sou anu uxolau uasi
mo lalamo e uikisou masua la ukaa laixe uasi ne utausou mo usitanoxu uasi.
Anu u'oxonu aloxo ne ulai uxali no mine anu u'oxonu 'ilixo lailaixe ane muuliuli manina.
21 La sou no anu ualasou la ta mitema no lia ukalusi 'o imuxaxu tane'i noxou Lataua."

Iesu Xe Velusavelu
(Mak 3:20-30; Luk 11:14-23; 12:10)

22 Ane'i milailixu itema vile uleenu masua vile muxolu noxou la mu'oxonu iou seleveenu xe anaxu mutomu mune'e noxou Iesu, sou lexe Anu upamaulinu mo sou anu uvikala xe umalei. 23 Anu mupamaulinu itema ne la ta mitema tavu'alo mikuluke la mivikalane'i ngatongato'o lexe, "Loxovaa itema 'o anu Deviti 'olu?" 24 [h]Ia ta Palisaio milomusi'a ilelemolu la mivikalane'i aloxo 'o, "Anu itema anu 'o ukusai'a ta uleenu ta masumasua no anu xavi noxou Velusavelu anu tila noxi'a ta molosila." 25 Ia Iesu mulavusou xavutalai'a la muvikalane'i no anu vaikala latilovo aloxo 'o, "Lexe tuala xalee tila vile ta mitemasou ikalipalane'i sou i'oto'oto ngatongato'o noxi'a, la tuala ne umomomo sou utulu pekia'u uasi. Mo tuala tila vile xe ta mitemasou tani vile ikalipala xe i'oto ngatongato'o la ane'i imomomo sou ixolu laixe uasi. 26 La sou loxovaa Satani umomomo sou ukusau Satani la? Lexe Satani ilo'a ta mitema noxou ikalipala xe i'oto'oto ngatongato'o la anu xaviinu uasisi. 27 Mo lexe eni akusai'a ta uleenu ta masumasua no anu xavi noxou Velusavelu, la sou no anu xavi noxou 'ei ane ta mitema noxinge ikusai'a ta uleenu ta masumasua no anu ne? La sou ta mitema noxinge ivikalangengi lexe vaikala noxinge ne temanu uasi. 28 [i]Ia lexe eni akusai'a ta uleenu ta masumasua no anu xavi Uleenu Lataua, la sou ngingi ngalavusou lexe saxisaxila'u noxou Lataua ne a mune'e noxinge 'o. 29 Mo lexe itema vile umasaxa lexe u'unalai no taasou itema la'ia vile ne mo utaxusou mimii noxou la anu laixe lexe usakisakiinu itema ne tei 'o. Xe ukalu la sou anu u'unalai no tani sou upakalinu miumiu. 30 [j]'Ena'ei ane noxilo uasi la anu u'apixo mo 'ei ane usu'ulileli sou upitane'i ta mitema uasi ne la anu sou ukusai'asi." 31 [k]Mo Iesu muavuti la muvikalane'i la aloxo 'o, Eni

---

[h] **12:24** Mat 9:34; 10:25 [i] **12:28** Apo 10:38; 1Ioa 3:8 [j] **12:30** Mak 9:40; Luk 9:50
[k] **12:31** Eva 6:4-6

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

avikalangengi manina lexe Lataua umomomo sou uxiu tumalou 'ili'ilixo masumasua mo vaikala masumasua noxi'a ta mitema ane i'oxonu ulai noxou. Ia anu ane uvikala masua ulai noxou Uleenu Tavuna ne, la Lataua umomomo sou uxiu tumalou uasi. 32 Mo 'ena'ei ane uvikala masua noxou Itema 'Olu la Lataua umomomo sou uxiu tumalou. Ia lexe 'ei ane uvikala masua ulai noxou Uleenu Tavuna ne, la Lataua umomomo sou uxiu tumalou uasisi manina. Vaimomo 'o xe ili'i la susu noxou ne uxolu avile.

Ovu Ilou Ngiaxu
(Luk 6:43-45)

33 [l]Lexe ngingi natounu ovu laixe la ngingi nga'elexu ngiaxu laixe. Ia lexe ngingi ngatounu ovu masua la ngingi nga'elexu ngiaxu ne masua kalumo. Xo ovu ne nenge tatongonu no anu ngiaxu kalumo. 34 [m]Ngingi lasile molosila ta 'olu, la sou ngingi ngamomomo sou nga'oxonu vaikala laixe a loxovaa e ngingi 'ilixo masumasua mu'ana'ana noxingesi 'o? Xo mii ma'ia ulaa no anangenge ne upala'alixu mii ma'ia ane mu'ana'ana no nano no opongengi la sou anu mulaa muatu ne. 35 No anaxu itema laixe la ulaanu mii ma'ia lailaixe ane mukopinu muai no nano no tanu. Xe no anaxu itema masua la ulaanu mii ma'ia masumasua e mukopinu muai no nano no tanu. 36 La sou eni avikalangengi manina aloxo 'o, ulai ili'i no anu voxo sou tatulu no anu vaivaikala la ane'i ino'u ulusou vaikala masumasua e mulaa no anaxa'a ne. 37 Xo no anu vaivaikala noxine molu upalalixene lamana no mine tatulu no anu vaivaikala. La sou no anu vaivaikala noxinesi ne molu upala'alixene lexe nini itema laixe xe itema masua."

Sosovo Vile La Uasi, Noxou Ionasi
(Mak 8:11-12; Luk 11:29-32)

38 [n]La sou ta Palisaio ilo'a ta tisa sou lapuloto miavuti la mivikalanu Iesu aloxo 'o, "Tisa, nexi temasaxa lexe nini na'oxonu sosovo vile mo nexi tamaisou." 39 [o]Ia Anu muavuti la mukoline'i aloxo 'o, "Ta mitema sou susu mo ta mitema ilavusou i'oxo'oxonu 'ili'ilixo sou vote'i vaimomo 'o, ne imasaxa lexe imaisou sosovo vile. Ia umomomo sou imaisou sosovo vile uasi. Ia anu sosovo vilesisi ane noxou itema sou palomatana Iona nesi. 40 [p]La sou anu iou vilesisi a loxo Iona muxolu voxo tatalu xe 'olovoxo tatalu no nano no opoonu sinana tatila ne, la Itema 'Olu kalumo uai voxo tatalu xe 'olovoxo tatalu no nano no lia tanu. 41 [q]No anu voxo sou Lataua utulusi'a ta mitema no anu vaivaikala la ta mitema ne Ninive iavuti la ilea anaxa'a ulai noxi'a ta mitema e mipaa vaimomo 'o. Xo ane'i

---

[l] **12:33** Mat 7:16-20 [m] **12:34** Mat 3:7; 15:18; Luk 3:7; 6:45 [n] **12:38** Mat 16:1; Luk 11:16; Ioa 6:30 [o] **12:39** Mat 16:4; Mak 8:12 [p] **12:40** Ioa 1:17 [q] **12:41** Ioa 3:5

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

no voxo ane Iona mulai xe mua'aloxu vaikala noxou Lataua mulai noxi'a
la ane'i mixiunu opone'i. Xo vaimomo 'o itema vile anu ualasou uaulixu
Iona. 42 [r]Mo no anu voxo ane ne kalumo la tatananu tuala ne Seva (ane
sema) ilo'a ta mitema e mipaa vaimomo 'o itulu no anu vaivaikala.
La ane'i iteloo vaikala noxi'a ta mitema e mipaa vaimomo 'o. Xo ane'i
me'a no paxa no lia pa'umolu no xalee muto'o 'ole, ane'i milutu mine'e
sou milomu no anu vaikala sou lavulavu noxou Solomoni. Ia vaimomo
'o ne Itema vile anu mutila noxou Solomoni 'a uxoxolu 'o. 43 Ioxe Iesu
muavuti la musolonu vaivaikala la aloxo 'o, Lexe uleenu masua vile ulaa
uatu noxou itema, la anu ulai uxixaoxao no tani 'esi'esi sou ukakamuli
tanixu sou lexe uxolu mo uma'ila no anu la uxalisou uasi, 44 la anu molu
uvikalanu lexe, ‘Alivu mo alai no tani e e'umesou 'ole.’ Ia anu une'e
xe umalei lexe tani no nano ne misilapanu malemalenge mo mimii ne
muta'olu laixe, ia evile uxolu no nano no anu uasi. 45 [s]Ia ulai ukasi noxi'a
ta uleenu ta masumasua muxatele tamei e 'ilixone'i masumasua manina
mua'ulixu 'ilixo noxou ne. La ilo'a ilai ixolu no nano no tani ne. La sou
xoluxoluxu itema ne uxali masua no anu xoluxoluxu tei. Anu iou vilesisi
aloxo ne uxali noxi'a ta mitema sou i'oxo'oxonu 'ili'ilixo masumasua e
mipaa vaimomo 'o.”

Iesu Nenu Ilo'a ta Vimovimou
(Mak 3:31-35; Luk 8:19-21)

46 No mine Iesu uao uvivikalane'i ta mitema o la nenu ilo'a ta
vimovimou mine'e mitulu no ale sou imasaxa lexe ivikala noxou. 47 La
sou itema vile muvikalanu lexe, “Nenine ilo'a ta vivine 'a itutulu no ale
sou imasaxa lexe ivikala noxine.” 48 Xe Anu muavuti la mutali'isi'a lexe,
“Nenilo 'ei ne, mo ta vivilo ta 'ei ne?” 49 Xe muavuti la mutolosou avolu
mulai noxi'a ta molomolo noxou la muvikala lexe, “Ngamaisi'a nenilo
ilo'a ta vivilo ane'i ane? 50 [t]Xo 'ena'ei ane umulinu masaxa noxou mamilo
teitexi no opo loxotolo la anu vivilo xe vivilo sema xe nenilo ane.”

Vaikala Tovola'i sou Itema Usu'anu Ovu Ngiaxu
(Mak 4:1-9; Luk 8:4-8)

13 1 No anu voxo vilesisi ne la Iesu mulaa muatu no tani ne la mulai
muxolu no luaki pa'umolu. 2 [u]La ta mitema tavu'alo misevile
mine'e mixali noxou mole mitataasou, la sou Anu muili'e mutelai no uaxa
la mutalupexa no anu, ia ta mitema mita'o no tasi'i ne. 3 Anu mua'aloi'a
no anu mimii tavu'alo. Ia a'alo latala ne Anu mulailixu no anu vaikala
latilovosi, la musokou aloxo 'o. “Ngalomu itema vile mulai no xaixu sou
usu'anu ovu ngiaxu. 4 La se'i mulapalapau no vote'i, la ta ngiala mine'e

---

[r] **12:42** 1Ta 10:1-10 [s] **12:45** 2Pi 2:20 [t] **12:50** Rom 8:29 [u] **13:2** Luk 5:1-3

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mi'ou mukalusi. 5 Xe se'i mulapalapau no lia ane lavolavo'o, la mupau
palea xo lia ne muxolu se'i teitexisi. 6 Ia aso muiei, la muxalo alaxu
vilesisi xo uliuli'u ne ulai no lia manina uasi. 7 Xe se'i mulapalapau mulu'e
no xuxua tanutanu, xe muleme la xuxua mukupokuponu mole unene'a
ua. 8 Ia se'i ne, mulapalapau mulu'e no lia laixe, la muleme muxali tila
mole munene'a. Se'i muxalilixu itemaxu ta'uve, xe se'i itemaxu tatalu, xe
se'i la mavulovexa tatalu. 9 La sou Anu muvikalane'i aloxo 'o, Itema ane
sangalou la anu ulomusou vaikala."

Iesu Muvikala Vaikala Latilovo Ulai Noxi'a ta Mitema Tavu'alo
(Mak 4:10-12; Luk 8:9-10)

10 Ioxe ta molomolo noxou miavuti la milai 'alai noxou no uaxa ne,
la mitali'isou aloxo 'o, "Tava'u a loxovaa la sou nini navivikalane'i ta
mitema, la navikalane'i no anu vaikala latilovosi 'o?" 11 La sou Anu
muvikalane'i aloxo 'o, "Ngingi ne Lataua mulosiengixu laaxu vaikala
mutalume sou saxisaxila'u noxou. Ia ane'i ne uasi. 12 [v]La sou lexe itema
ane anu muno'u mimii mose'i 'o, la Lataua ulosou mimii se'i la. La anu
umomomo sou pa'usou no anu mii vile uasi. Ia lexe itema ane uno'u mii
vile uasi, la Lataua uxexeenu mii ma'ia kitu'a se anu muno'u ne. 13 Anu
tava'u aloxo ne, la sou eni avivikala la, a'oxonu vaikala latilovosi. La sou
ane'i imamalei mo imamalei ne ia imaisou mii vile uasi. Mo ilolomu mo
ilolomu ne ia ilomusou mii vile uasi. Xe ilavusou mii vile uasi. 14 [w]Noxi'a
ta mitema ne la sou anu umomomo sou vaikala noxou Aisaia itema sou
palomatana muvikala aloxo 'o,

'Ngingi ngalolomu mo ngalolomu ne ia umomomo sou ngalavusou
laaxu uasi.
Mo ngingi ngamamalei mo ngamamalei ne ia umomomo sou
ngatongonu uasi.
15 Xo ta mitema ne mitatusou opone'i mo sangali'a kalumo ne
mutomutomu
xe ie'i ne seleveenu mukalu la imalei uasi.
Loxo 'o io ie'i laixe xe imalei mo sangali'a laixe sou ilomusou
vaikala
xe ilavusou vaikala laaxu la ixiunu opone'i la sou eni apamauline'i.'

16-17 [x]Eni avikalangengi manina lexe tatei la ta mitema sou palomatana
tapiena, mo ta mitema 'ilixone'i mulapu tapiena, mo masaxa noxi'a
mutila lexe imaisou mii ma'ia ane ngingi ngemaisou xe ilomusou mii
ma'ia ane ngingi ngelomusou ne, la uasi. Ia ngingisi nga'osa xo ngingi
ngemaisou xe ngelomusou.

---

[v] **13:12** Mat 25:29; Mak 4:25; Luk 8:18; 19:26 [w] **13:14-15** Ais 6:9-10; Ioa 12:40; Apo 28:26-27 [x] **13:16-17** Luk 10:23-24

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Iesu Muvikala Latilovo sou Itema Mupeinu Uiti Ngiaxu no Xai
(Mak 4:13-20; Luk 8:11-15)

18 Ioxe ngalomusou vaikala latilovo sou itema usu'anu ovu ngiaxu laaxu. 19 Ovu
ngiaxu e mulapau no vote'i ne anu aloxo itema e ulomusou vaikala noxou Lataua
sou saxisaxila'u noxou ia ulamana no anu uasi, la itema masua une'e uxexeenu
no anu xavutalau. 20 Xe ovu ngiaxu e mulapau no lavolavo'o ne, anu aloxo
itema e ulomusou vaikala noxou Lataua la u'osa sou ulomusousi. 21 Ia umulaxu
no tanu uasi loxo uli'u ulu'elai uasi. Xe no mine tu'utu'umaxu xe vaikala sevile
uto'omolu la anu ulapau alaxu vilesisi. Tava'u xo uli'uli'a uasi, la vaikala ne
uxoo maxuveeni uasi. 22[y] Xe ovu ngiaxu ane mulapau no xuxua ne, loxo itema e
ulomusou vaikala noxou Lataua ia uxavutala piena no anu mauli ilou xoluxolu no
lia 'o, mo umasaxa lexe xavutalau utulu pekia'u no lamoli xe mauli no lialia 'o.
La sou mimii ne usu'asou vaikala noxou Lataua la unene'a no anu maulixu uasi.
23 Xe ovu ngiaxu ane mulapau no anu lia laixe ne aloxo itema e ulomusou vaikala
noxou Lataua la umulaxu no tanu mo mulavusou laaxu. La nene'axu uxali loxo
se'i muxalilixu itemaxu ta'uve mutelo no latanu la, xe se'i itemaxu tatalu mutelo
no latanu la, se'i la mavulovexa tatalu mutelo no latanu la."

Vaikala Latilovo sou Uiti Xe Uiti Ane Masua

24 Ioxe Iesu muavuti la musolonu vaikala latilovo vile aloxo 'o, "Saxisaxila'u
noxou Lataua teitexi no opo loxotolo anu aloxo itema vile mulai mutotou uiti
ngiaxu laixe no xai noxou. 25 Ia no 'olovoxo vile ane'i miaiai mukalu la, uluau
itema ne mune'e mutotou uiti masua ngiaxu no taitaiinu uiti 'ole la mulivu mulai.
26 Xe no mine uiti mupau mutelo tatatila xe munene'a la uiti masua 'ole muleme
kalumo. 27 Ia ta mitema sou xaixai noxou tatananu xai ne mine'e la mitali'isou
lexe, 'Tila, loxovaa nini netotou uitu laixesi no xai? Ia 'ena'ei mutounu uiti masua
e muleme kalumo ne?' 28 Anu muavuti la mukoline'i aloxo 'o, 'Uluaxeni mu'oxonu
ane.' Ioxe ta mitema sou xaixai noxou itema ne miavuti la mitali'isou lexe,
'Loxovaa nini nemasaxa lexe nexi talai mo takakalau uxexee?' 29 Anu muavuti la
muvikalane'i lexe, 'Mamu xo maasi xe ngingi ngalai ngakakala'u la ngaluvusou
uiti kalumo.' 30 Iengi uvaxau uleleme ilou uiti ne mo uiti lingamo. Xe no anu voxo
sou kokoli la sou avikalane'i ta mitema e ikokoli ne lexe iluvusou uiti masua ne tei
mo ivotunu tavatavalanu mo ilai ipitanu sou u'ela. Xe ukalu, la sou ipitanu uiti la
ilai imuxaxu no tani sou la'ilali noxilo."

Vaikala Latilovo sou Masitati Ngiaxu Xe Isi
(Mak 4:30-32; Luk 13:18-21)

31 Iesu musolonu vaivaikala latilovo vile la aloxo 'o, "Saxisaxila'u noxou
Lataua ne, aloxo mii e ilemolu lexe masitati ngiaxu. E itema vile muno'u

---

[y] **13:22** Luk 12:16-21; 1Ti 6:9-10, 17

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

la mutotou no xaixu. 32 Masitati ne ngiaxu kitu'a manina no anu mimii
iouiou e itotou no xai. Ia itounu xe uleme la uleme toxoxa'a manina, la
ua'ulixu la'ilali iouiou e mitounu no xai ne. Avolu ne toxotoxoxa'a mo
uialaiala ulai no ale la ta ngiala ine'e mo i'oxonu iomusi'a no avoavolu
ne." 33 Mo musolonu vaivaikala noxou no anu vaikala latilovo vile la
aloxo 'o. "Saxisaxila'u noxou Lataua ne aloxo isi sevile e sema vile mino'u
sou mipitanu mixiunu ilou palaua, la usoxolixu veleti ne uxali toxoxa'a."
34 No anu vaivaikala noxou Iesu ne, la muvivikalane'i ta mitema tavu'alo
ne no anu vaikala latilovosi. 35 [z]Sou umomomo sou vaikala noxou itema
sou palomatana mulemolu tatei aloxo 'o.

"Eni avivikala, la avivikalangengi no anu vaikala latilovo si,
eni avivikalangengi no anu mimii ma'ia ane mutalume tatei
no mine ikoinu tuala xalexalee uao, mune'e muxali vaimomo 'o."

Iesu Mululusou Laaxu Vaikala Latilovo sou Uiti Xe Uiti Masua

36 Ioxe Iesu muavuti, la ta mitema tavu'alo ne mixoxolu ne, ia Anu
musuku mulai no nano no tani. Xe ta molomolou miavuti la milutu milai
noxou, la mivikalanu, "Nalulusou laaxu vaikala latilovo sou uiti masua
e muleme no nano no xai noxixe." 37 Anu muavuti la muvikalane'i aloxo
'o, "Itema e mutotou uiti ngiaxu ne Itema 'Olu. 38 Xe xai ne xalexalee
tuatuala no lia 'o. Mo uiti ngiaxu ne ane ta mitema e mixolu no nano
no anu saxisaxila'u noxou Lataua. Xe uiti masua ne ane Satani ta 'olu.
39 Uluau e mune'e mutotou uiti ngiaxu masua ne ane Satani. Mo voxo sou
kokoli ne ane voxo kaluxusou. Xe ta mitema sou ikokoli no xai ne ane ta
angelo. 40 [a]Mo uiti masua e ipitanu sou u'ela no navu ne, anu 'ilixo ane ne
uxali no anu voxo kaluxusou aloxo ne. 41 [b]Itema 'Olu upalusi'a ta angelo
noxou la ixexenu mimii masumasua e u'oxoo masuane'i ta mitema, mo
ane'i ane mi'oxonu 'ilixo masumasua ne ixexe no anu saxisaxila'u noxou
Lataua teitexi no opo loxotolo. 42 [c]Ane'i ileane'i ulai no navu toxoxa'a. No
anu navu ne la ane'i itama xe anaxa'a ukalakiki. 43 [d]Ia ane'i ta mitema
ane 'ilixone'i mulapu la ixali loxo aso no nano no anu saxisaxila'u noxou
Lataua Mamilo. La sou 'ena'ei ane mulavusou lexe sangalou laixe sou
ulolomu no anu la anu laixe lexe anu ulomusou vaikala ane 'o.

Vaikala Latilovo sou Poxolusou Mimii Mi'asixu Xe Lasala

44 Iesu mululusou vaikala latilovo ne laaxu mukalu, la musolonu
vaivaikala noxou no anu vaikala latilovo vile la aloxo 'o. 'Saxisaxila'u
noxou Lataua teitexi no opo loxotolo ne aloxo poxolusou mimii lailaixe
e mi'asixu mutalumeiou no lia. Ia itema vile mulai xe muxalisou la

---

[z] **13:35** Lex 78:2 [a] **13:40** Ioa 15:6 [b] **13:41** Mat 24:31; 25:31; Mak 13:27 [c] **13:42** Mat 8:12 [d] **13:43** Tan 12:3

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

musukunu mulai mutalumeiou la. La anu mu'osa misevile xe muavuti la
musovanu mimii noxou ne mukalusi. Xe mukalu la mulai sou mulotonu
lia xalenu anene.
45 Mo Saxisaxila'u noxou Lataua teitexi no opo loxotolo ne anu aloxo
lasala laixe e itema vile usosovanu mimii ukakamulinu sou lexe ulotonu.
46 Ia mulai xe muxalisou vile lailaixe manina la mulai musovanu mimii
noxou mukalusi. La sou anu mulai mulotonu lasala ne.

Vaikala Latilovo sou Vu'o

47 Iesu muavuti la musolonu vaivaikala noxou no anu vaikala latilovo
vile la aloxo 'o. Saxisaxila'u noxou Lataua teitexi no opo loxotolo ne
aloxo vu'o vile ta mitema ivu'ovu'o no anu no luaki. Vu'o ne ileanu
ulu'elai no luaki la ta sinana iouiou ine'e i'una no anu. 48 Xe vu'o ne
u'ana'ana ukalu, la sou ta mitema ne ilapunu uatu no tasi'i, la sou ixolu
sou ilevine'i ta sinana. La itaataane'i ta sinana ane ta lailaixe no lakela
xe ane ta masumasua la ipeine'i. 49 Anu iou vilesisi aloxo ne uxali ili'i no
mine tuala xalexaleenu ukalu. La ta angelo ine'e ikalipakane'i ta mitema
ta masumasua noxi'a ta mitema ane milapu. 50 [e] La ileane'i ulai no navu
ane toxoxa'a la itatama xe anaxa'a ukalakikiki.' " 51 Xe Iesu muavuti
la mutali'isi'a lexe, "Loxovaa ngingi ngelavusou vaivaikala latilovo ne
laaxu?" La ane'i mikolinu lexe "Ani." 52 Anu muavuti la muvikalane'i lexe,
"Aloxo ne la sou ta tisa sou lapuloto ne ane'i milavusou laaxu vaivaikala
sou saxisaxila'u noxou Lataua teitexi no opo loxotolo. Ane'i aloxo ta
mitema sou isaxila'u tani tatila vile. Ane'i i'una no tani ne la ilaasou
mimii lailaixe e mikuponu muai ne uatu. La ilaanu alaalavua, xe teiteinu
kalumo."

Ta Nasaleti Mikusau Iesu
(Mak 6:1-6; Luk 4:16-30)

53 No mine Iesu mukalusou vaikala latilovo mukalu la Anu musuku
mulai no tualasou ne Nasaleti. 54 [f] Anu mulai muxali no tualasou mukalu
la mu'unalai no taasou lalotu noxi'a. Xe ane'i milomusou vaivaikala
noxou la mikuluke manina. La mitali'i lexe, "Itema 'o muno'u lavulavu
ne'i 'o? Mo tava'u a loxovaa la sou Anu muno'u xavi sou u'oxonu sosovo
iouiou 'o? 55 [g] Nenge telavusou lexe itema ne Anu itemasou utulusou
tani vile 'olu ane, mo nenu ualasie lexe Malia xe ta vimovimou ane
Iakovo ilou Iosepu mo Saimoni xe Iudasi. 56 Mo ta vimovimou ta sema
kalumo ane nenge nenge'a taxoxolu 'o. Ia loxovaa la Anu muno'u xavi
sou u'oxonu sosovo 'o?" 57 [h] La ane'i ilomuxu uasi. Ia Anu muavuti la
muvikalane'i lexe, "Itema sou palomatana ne ta tema tualasou ilo'a ta

---

[e] **13:50** Mat 13:42; Luk 13:28 [f] **13:54** Ioa 7:15 [g] **13:55** Ioa 6:42 [h] **13:57** Ioa 4:44

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

minuminu no nano no taasou ne ilavusou itoxonu uasisi manina. Ia
no tuala va'ava'axusi ne la ta mitema itoxonu misevile." 58 La sou Anu
u'oxonu sosovo tavu'alo uasi xo ane'i imuxaxu tane'i noxou uasi.

Soli Noxou Ioanesi
(Mak 6:14-29; Luk 9:7-9)

14 1 No voxo ane Elodesi muxolu tatananu tuala ne Xalilaia, la
mulomusou a'alosou xaixai noxou Iesu. 2 La sou muvikalane'i
ta mitema sou xaixai noxou lexe, "Itema ane ne anu Ioanesi itema sou
u'ulosi'a ta mitema ane. Anu musoli mo mi'asixu ia mumauli a mutulu ne.
La sou anu xaviinu sou u'oxonu sosovo iouiou ne." 3-4 [i]Xo Elodesi muno'e
ou e Pilipi semau sou mu'uluxe, la sou Ioanesi muvikalanu lexe, "Nini
ne'oxonu 'ilixo ane ne, umomomo no anu lapuloto noxou Mosesi uasi,
sou neno'e Elodia vivine semau la ne'uluxe ne." 5 [j]Ioanesi muvikalanu
Elodesi aloxo ne, la anu la'iaxu, la anu umasaxa lexe uvau mo usoli. Ia
u'ume noxi'a ta mitema xo ane'i mi'oxo lexe anu itema sou palomatana
vile ane. 6 Xe voxo sou isosovo sou voxo ane Elodesi nenu mivo'onu no
anu muxali la anu mu'oxonu la'ilali toxoxa'a. Ia no mine ane'i i'ani'ani
la Elodia 'ilie sema mi'unalai no nano no tani la milei no ie'i. La Elodesi
muisuxu leie ne. 7 La sou anu muavuti la musakii vaikala mo muvikala
lexe, "Manina teitexi, nini nemasaxau mii ma'ia xe navikalaleli, la eni
alosinesi." 8 Xe nenie miavuti la mi'unanu tane noxie lexe imasaxau
Ioanesi kisou. La sou ane'i milai mivikalanu mamie lexe, "Eni emasaxau
Ioanesi kisou uai no anu la kupapa vile une'e." 9-10 La tatananu tuala
ne opo tu'umaxu manina, ia umomomo sou uxiunu xavutalau uasi. Xo
uxavutala no anu vaikala musakiinu noxie 'olu mo muvikala lexe manina
teitexi, xe uxavutala noxi'a ta tatila e mine'e no anu la'ilali ne kalumo xo
ipupuiou. La sou anu mupalusi'a ta mitema sou 'oto'oto lexe ilai no taasou
navunavu mo ixotonu Ioanesi xolanu mo ino'u kisou une'e noxie loxo ane
mimasaxau ne. 11 Ane'i milai mixotonu xolanu mukalu la mimulaxu kisou
no anu lakupapa la sou mino'u mune'e sou milosie vuanga ne. La sou
ane mino'u mulai noxie nenie. 12 Xe ta molomolo noxou Ioanesi mine'e la
sou mino'u vasimolu mulai sou mi'asixu. Ane'i mi'asixu mukalu la milai
mia'alou Iesu.

Iesu Mulosi'a ta Mitema 5,000 'Ani
(Mak 6:30-44; Luk 9:10-17; Ioa 6:1-14)

13 Iesu mulomusou a'alo sou Ioanesi mukalu, la Anu mutelo kokovu
no anu uaxa sou mulai no xalee tani e ta mitema se'i ixoxolu no anu
uasi. Ia ta mitema no xalexalee tuala ta tatila milomusou la mimulinu

---

[i] **14:3-4** Liv 18:16; 20:21; Luk 3:19-20 [j] **14:5** Mat 21:26

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mimuamua'i no tava'a la milai mixali. 14 Xe no mine Iesu mune'e muxali
no tasi'i la mumaisi'a ta mitema tavu'alo ita'ota'olu. La Anu tanuxa'a
misevile, la sou anu mupamauline'i ane'i ane pipiena mu'oxone'i. 15 Xe
no 'olo'olovoxo manina la ta molomolo noxou mine'e mivikalanu lexe,
"Anu a'ala'alai sou aso u'una, la sou anu laixe lexe nini napalusi'a mo
ilai no tuatuala se'i 'ala'alai 'o mo ilotonuxa'a la'ilali sou i'ou. Xo nenge
texolu no xalee lia ane 'o ne ta mitema se'i ixolu no anu uasi." 16 Iesu
muavuti la muvikalane'i lexe, "Uasi, ngapalusi'a ilai mamu, ngingi menge
ngakamulixa'a la'ilali mo ngalosi'a i'ou." 17 Ane'i miavuti la mivikalanu
lexe, "Nexi veleti ta'uvesi xe sinana ta tameisi ane 'o." 18 Xe Anu muavuti
la muvikalane'i lexe, "Ngano'u une'e." 19 [k]La sou Iesu mupalusi'a ta
mitema ne sou mixolu no lia no ia'eia'e ne. Xe ane'i mita'olu no lia
mukalu la sou anu muno'u veleti ta'uve ne ilou sinana ta tamei ne la
iou mulai teitexi no opo loxotolo sou mulemolu laixe musuku mulai
noxou Lataua no anu. La sou Anu muse'ise'inu veleti ne la mulosi'a ta
molomolo noxou sou mimila'anu noxi'a ta mitema. 20 Ane'i latala ne
mi'ani'ani xo mole mi'ana'ana manina, la sou ta molomolo noxou Iesu
mine'e mitaxusou la'ilali matomatovinu pa'upa'usou. Ane'i mitaxusou
xe mipitanu, la mitataanu no lakela mavulovexa mo mulu'e lia tamei.
21 Itiitisi'a ta mitema e mi'ani ne mumomomo loxo 5,000. Ane itiitisi'a ta
mulusi ia ta sema xe ta molomolo ino'u itiitisi'a uasi.

Iesu Mumuamua'i no Lexa
(Mak 6:45-52; Ioa 6:15-21)

22 Xe alaxu vilesisi 'o la Iesu mupalusi'a ta molomolo noxou sou mitelo
no uaxa la miuli milai no xalee vile. No mine Anu mupalusi'a ta mitema
milailai. 23 [l]Xe ili'i no mine Anu mupalusi'a ta mitema milailai mukalu,
la Anu mutelai teitexi no laxa'ilu vile sou mukilaka. Xe no 'olovoxo la
Anusisi muxoxolu no laxa'ilu ne. 24 Ia no mine uaxa mulai nopaxa, la
xasi mo atume toxoxa'a molu no talaxa'a mune'e ututeletelenu uaxa ne la
ulivulivusi'a. 25 No mine 'ala'alai sou lamana ukekea la Iesu mumuamua'i
no lexa loxo'u mulai noxi'a. 26 [m]Xe ta molomolo noxou mimaisou Iesu
mine umuamua'i no lexa loxo'u ia unene'e noxi'a la ane'i tane'i kalaua xo
mixavutala lexe male ulee xale'a vile ane, la ane'i miungaunga. 27 Xe Anu
muavuti la mupasipaa muvikalane'i alaxu vilesisi lexe, "Nga'ume mamu!
Peki'ainge xo enisi'a!" 28 Xe Pita muavuti la muvikalanu lexe, "Tatila lexe
nini manina, la navikalaleli mo amuamua'i no lexa loxo'u, alai noxine."
29 Iesu muavuti la muvikalanu lexe, "Nane'e." La sou Pita mutaloxo teitexi
no uaxa mulu'e la mumuamua'i no lexa loxo'u mulai noxou Iesu. 30 Ia
no mine anu mumaisou atume ilou xasi toxoxa'a xe mu'ume, la musoko

---

[k] **14:19** Mat 15:35-39; Mak 8:6-10 [l] **14:23** Luk 6:12; 9:28 [m] **14:26** Luk 24:37

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

sou u'uo'uo ulu'elai. La sou mu'ava noxou Iesu lexe, “Tila! nasu'ulileli.”
31 [n]Alaxu vilesisi la Iesu mutolosou avolu mulai la mulapunu mutelo. La
muvikalanu lexe, “Nini loopala noxine kitu'asi, mo xavutalameni ta tamei
sou ma'i?” 32 Xe ane'i ilou mitelo no uaxa la atume ne tasiau. 33 La sou
ane'i teitexi no uaxa ne mimaisou aloxo ne la mixola'u tava'a sou milotu
noxou la mivikala lexe, “Manina misevile, nini Lataua 'Olu.”

Iesu Mupamauline'i ta Mitema Mii Pipiena ne Xenesaleti
(Mak 6:53-56)

34 Xe ane'i milai la mixali no kupa xalee vile ne Xenesaleti. 35 Xe ta
mitema no tuala ne mitongonu Iesu la misova anaxa'a mulai no tuatuala
ta tatila 'ala'alai no pa'upa'ume'a. La ta mitema mitavutavulene'i ta
mitema ane vovolea iouiou mu'oxone'i no luusi'a sou mine'ene'i noxou
Iesu. 36 [o]La mivikalanu pekia'u lexe ta mitema ane vovolea iouiou
mu'oxone'i ne ikasou tokolomou veveeni telexusi. La sou ane'i latala ane
mikasou ne mimauli.

Lapuloto Noxou Lataua Muuli no Anu Lapuloto Noxi'a ta Mitema
(Mak 7:1-13)

15 1 Alaxu vile la ta Palisaio ilo'a ta tisa sou lapuloto me'a ne
Ielusalemu mine'e noxou Iesu, la mitali'isou aloxo 'o. 2 “Tava'u
loxovaa, la sou ta molomolo noxine imulinu lapuloto noxi'a ta xaixaisinge
ua, mo i'uinu avo'a ka sou i'ani ua?” 3 Iesu muavuti la muvikalane'i
aloxo 'o, “Tava'u loxovaa la sou ngingi ngamulinu lapuloto noxou Lataua
ua, ia ngemulinu noxinge 'o? 4 [p]Xo Lataua muvikala lexe, ‘Ngatoxone'i
mamine ilee nenine.’ Mo ‘Anu ane uleanu vaikala se'i masumasua ulai
noxi'a momu ilee nenu, la itema ne ivau usoli.’ 5 Ia ngingi ngavikala lexe,
itema vile uvikalane'i momu ilee nenu lexe, ‘Su'uli ma'ia ane lexe ngingi
ngongou ngano'u noxilo ne anu ulai noxou Lataua.’ 6 Anu u'oxonu aloxo
ne la utoxone'i momu ilee nenu uasi. Ngingi ngepolovilenu vaivaikala
noxou Lataua laaxu la ngelai nge'unanu no anu lapuloto noxi'a ta
xaixasinge. 7 La sou Aisaia itema sou palomatana muvikalasinge ne
manina. Iesu muvikala lexe, ‘Ngingi ta mitema sou kalakalavoi!’ Anu
mukaukavunu singe aloxo 'o,

8 [q] ‘Ta mitema ano 'o ne i'itinu ualasilo no anaxa'asi,
ia opone'i ne muxolu va'axu noxilo manina.
9 Mo ilotu noxilo ne, ia lalotui'a ne maninasou uasi.
Xo ilosie'ixu ta mitema no anu lapuloto molu noxou Lataua uasi,
lapuloto ane molu noxi'asi.’ ”

---

[n] **14:31** Mat 8:26; Mak 4:39 [o] **14:36** Mat 9:20-21 [p] **15:4** Mul 20:12; 21:17; Lap 5:16
[q] **15:8-9** Ais 29:13

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mimii Ane Molu no Nano no Opoo Itema La U'oxo Masua
(Mak 7:14-23)

10 Xe Iesu muavuti la mu'avali'a ta mitema tavu'alo ne mine'e noxou
mukalusi la muvikalane'i aloxo 'o, "Ngingi latala ne ngalomu laixe
noxilo mo ngalavusou laixe no anu mii ano 'o. 11 [r]Mii ma'ia ane u'una
noxou itema anaxu ne ulavusou u'oxo masuanu uasi, ia mii ma'ia ane
ulaa uatu no anaxusi ane u'oxoo masuanu." 12 La sou ta molomolo noxou
mine'e mitali'isou lexe, "Nini nelavusou lexe ta Palisaio milomusou
vaikala noxine la opone'i tu'umaxu uasi?" 13 Anu mukoline'i aloxo 'o,
"Lexe ovuovu ane Mamilo teitexi no opo loxotolo utounu uasi, la anu
uluvusou ilou uliuli'u. 14 [s]Ngaxavutala noxi'a ta mitema aloxo ne uasi,
ane'i loxo ta mitema ie'i seleveenu iulaxune'i ta menexi'a. Ia lexe itema
e iou seleveenu ulaxunu itema iou seleveenu kalumo, la ane'i ilou ilapau
ulu'elai no taxa ukei." 15 Xe Pita muavuti la muvikala lexe, "Nalulusou
vaikala latilovo ne noxixe." 16 Xe Iesu muavuti la mutali'isi'a lexe,
"Loxovaa ngingi kalumo ngalamana uasi? 17 Ngingi ngelavusou lexe mii
ma'ia e u'una noxou itema anaxu ne ulai uai no nano no opoonusi ka ulaa
uatu la ulai no ale. 18 Ia mii ma'ia muxolu no nano noxou itema tanu, ia
ulaa uatusi ane u'oxoo masuanu itema ne. 19 Xo no nano no tanu itema
ne 'ili'ilixo loxo xavutala masumasua, mo 'ilixo sou vote'i, mo pakali, mo
uvau itema usoli, mo 'ilixo ane mulu ulai noxie sema mitaula'i, xe sema
ilai noxou mulu mutaula'i, xe 'ilixo sou ikalavoisi'a ta mitema la itulusi'a
no anu vaivaikala, mo uvikalasi'a ta mitema masumasua. 20 La sou mimii
e u'oxo masuanu itema ane. Ia ane itema u'uinu avolu uasi ia u'ani ne
u'oxonu masuanu itema ne uasi."

Sema sie Kenani Mimuxaxu Tane Noxou Iesu
(Mak 7:24-30)

21 Xe Iesu muavuti la musuku no tuala e mune'e muxolu no anu ne,
sou mulai no xalee lia tila ne Taia xe Saidoni. 22 La sema Kenani vile
e mixoxolu no xalenu lia ne mine'e la mi'ava noxou lexe, "Tila Deviti
'Olu, tanenixo! Xo 'alixeni sema ne uleenu masua vile muxolu noxie la
mu'oxoo masuane manina." 23 La Iesu ukolinu vaikalaie vile uasi. La sou
ta molomolo noxou mine'e la mivikalanu lexe, "Sema 'o ane a i'ava'ava xe
imulimulinengesi 'o, la sou nakusaie mo ilai." 24 [t]La sou Anu mukoline'i
lexe, "Lataua mupalusilo ene'e sou akamuline'i ta Isilaeli e loxo ta
sipsip ane milai mixolu mixovulaulau. Ia eni ene'e sou akamuline'i
ane'i ane ta Isilaeli uasi. Uasi." 25 Ia sema ne mine'e la mixola'u tava'e
vo'uxu mulu'elai no talaxu Iesu la mivikalanu lexe, "Tila, nasu'ulileli."

---

[r] **15:11** Mat 12:34 [s] **15:14** Luk 6:39; Rom 2:19 [t] **15:24** Mat 10:6

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

26 Anu muavuti la muvikalane aloxo 'o, “Anu laixe sou talosi'a ta a'aa
ta molomolo la'ilalixa'a uasi.” 27 Xe ane miavuti la mikolinu vaikalau
lexe, “Tila, vaikala noxine ne manina, ia ta a'aa ne la'ilali utu'utuxu
ulapalapau noxou tatanane'i no luu la ane'i ino'u sou i'ou.” 28 La sou Iesu
muvikalane lexe, “Nini sema 'o ne muxamuxaxu taneni mutila musuku.
La sou mii ma'ia nini nemasaxau ne anu uxali aloxo nini nemasaxau ne.”
La sou no anu aso iou anesi la 'ilie mimauli.

Iesu Mupamauline'i ta Mitema Tavu'alo

29 Ioxe Iesu muvula la mulutu mulai no luaki ne Xalilaia pa'umolu la
mutelai muxolu no laxa'ilu vile. 30 Ia ta mitema tavu'alo mine'e noxou.
Ane'i mine'e la mitavulene'i ta mitema tava'a ilou avo'a musoisoli, mo
ane'i ane ie'i seleveenu, mo tava'a mukilikalu, mo ane'i ane ivivikala
uasi xe ane'i ane vovolea iouiou mu'oxone'i la mine'e misu'a la'oluxa'a
no tava'u la Anu mupamauline'i. 31 [u]Xe ta mitema mimaisou la mikuluke
manina. Xo mimaisi'a ane'i ane ivivikala uasi mivikala mo ane'i ane
imuamua'i uasi, mimuamua'i xe ane'i ane ie'i seleveenu mimalei, la
mi'itinu Lataua noxi'a ta Isilaeli.

Iesu Mulosi'a ta Mitema 4,000 'Ani
(Mak 8:1-10)

32 [v]Xe Iesu mu'avali'a ta molomolo noxou mine'e noxou la muvikalane'i
aloxo 'o, “Eni talelixa'a ta mitema 'o misevile xo mine'e mixolu noxilo 'o
voxo tatalu mukalu, ia xa'a mii loxo 'o sou i'ou uasi. La eni amasaxa lexe
apalusi'a ilivu ilai no tuatualasi'a uasi xo loxo 'o io ilai la ilapalapau no
vote'i.” 33 Ta molomolo noxou miavuti la mikolinu aloxo 'o, “La sou nenge
taxalisou veleti ne'ei sou umomomosi'a ta mitema latala 'o? Nenge texolu
'o ne no xalee tani vitanisi ano 'o.” 34 Xe Anu muavuti la mutali'isi'a lexe,
“Xo ngingi veleti ta'ei e ngenono'u ne?” Ane'i mikolinu lexe, “Muxatele
tameisi xe ta sinana ta kitukitu'a tavu'alo uasi.” 35 Anu muavuti la
muvikalane'i ta mitema tavu'alo sou mixolu no lia. 36 Ane'i mixolu no
lia mukalu la Anu muno'u veleti muxatele tamei xe ta sinana moso ne,
sou muvikala laixe noxou Momu. Xe mukalu la muse'ise'inu la mulosi'a
ta molomolo noxou sou mimila'anu noxi'a ta mitema. 37 Ta mitema
mi'ani'ani xo mole mi'ana'ana manina. Xe ili'i, la sou ta molomolo noxou
mino'u lakela muxatele tamei la mitaataa la'ilali pa'upa'usou no anu.
38 Ta mitema e mi'ani ne itiitisi'a muxali loxo 4,000. Ane ne itiitisi'a
ta mulusi ia ta sema ilo'a ta molomolo uasi. 39 Xe ili'i no mine Iesu
mupalusi'a ta mitema milailai mukalu la sou Anu mutelo no anu uaxa sou
mulai no xalee lia ne Maxatani.

---

[u] **15:31** Mak 7:37 [v] **15:32** Mat 14:14

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ta Palisaio Mivikalanu Iesu sou Lexe U'oxonu Sosovo Vile
(Mak 8:11-13; Luk 12:54-56)

16 1 [w]Xe ta Palisaio ilo'a ta Sadokaio mine'e noxou Iesu la i'oxo lexe
itovo lexe itali'isou, la mivikalanu lexe u'oxonu sosovo vile mo
ane'i imaisou lexe Anu molu noxou Lataua. 2 Anu muavuti la mukoline'i
aloxo 'o, " 'No mine aso u'una xe ngingi ngamaisou loxotolo lauolaouinu,'
la ngingi nga'oxo lexe, 'Ne'iela la voxo vile laixe la.' 3 Xe no kakao la
ngamaisou loxotolo lauolauoinu ia tamuxala utomu la ngingi ngavikala
lexe, 'Maasi la nenge la'iua usili.' Ngingi ngelavusou sosovo se'i teitexi no
loxotolo, musosovosou mii ma'ia. Ia ngingi ngalavusou mii ma'ia ane uxali
vaimomo 'o uasi. 4 [x]Ngingi ta mitema ta masumasua mo ta mitemasou
nga'oxo'oxonu 'ili'ilixo sou vote'i. Ngingi ngamasaxa lexe ngamaisou
sosovo vile ia umomomo sou ngamaisou vile uasisi manina, sosovo vilesisi
ane noxou Iona nesi." Xe Iesu mu'umesi'a la mixoxolu ne ia Anu mulai.

Iesu Mupeletotosi'a ta Molomolo Noxou no Anu Isi Noxi'a ta Palisaio Xe ta Sadokaio
(Mak 8:14-21)

5 Xe no mine Iesu ilo'a ta molomolou mixisa'i milai no kupa xalee
vile, la ta molomolo noxou Iesu tane'i vulusi la ino'u xa'a veleti uasi.
6 [y]La Iesu muvikalane'i lexe, "Ngasaxila'inge laixe no anu isi ('ilixo)
noxi'a ta Palisaio mo ta Sadokaio." 7 Ane'i milomu sou aloxo ne la
mivikalane'i ngatongato'o lexe, "Anu muvikalanenge aloxo ne xo nenge
tano'u nenge veleti uasi." 8 Ane'i milai la ialimolosou vaikala ne, la Anu
mulavu. La sou mutali'isi'a aloxo 'o, "Tava'u loxovaa la ngingi ngevikala
ngatongato'o lexe ngingi ngano'u nenge veleti uasi? Ngingi ngamuxaxu
tangengi uasi? 9 [z]Loxovaa, ngingi ngalavusou uao? Mo ngaxavutalanu
uasi? No voxo ane eni ese'ise'inu veleti ta'uve ilou sinana ta tamei xa'a
ta mitema (5,000) itemaxu mavulovexa mavulovexa tamei mo itemaxu
mavulovexa ta'uve, la ngetaanu pa'upa'usou lakela sou ta'ei? 10 [a]Mo no
voxo ane eni ese'ise'inu veleti muxatele tamei xa'a ta mitema (4,000)
itemaxu mavulovexa mavulovexa tamei, la ngetaanu pa'upa'usou lakela
ta'ei? 11 La sou ngingi nganava e ngalavu sou uao 'o? Eni alelemolu veleti
uasi, ia eni avivikala ngengi lexe ngasaxila'inge laixe no anu isi noxi'a
ta Palisaio ilo'a ta Sadokaio." 12 Ane'i milomu sou la sou milamana lexe
anu ulelemolu isi e imulaxu no anu veleti sou u'oxoo usoxo uasi. Ia Anu
mupeletotosi'a, so lexe isaxila'a laixe no anu 'ilixo noxi'a ta Palisaio ilo'a
ta Sadokaio. Xo ilosoie'i no anu 'ilixo noxi'a.

---

[w] **16:1** Mat 12:38; Luk 11:16 [x] **16:4** Mat 12:39; Luk 11:29 [y] **16:6** Luk 12:1 [z] **16:9** Mat 14:17-21 [a] **16:10** Mat 15:34-38

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Palapala'alixu Noxou Pita
(Mak 8:27-30; Luk 9:18-21)

13 Xe ili'i no mine Iesu ilo'a ta molomolo mixali no xalee ne Kaisalia
Pilipai, la Anu mutali'isi'a ta molomolo noxou aloxo 'o. "Ta mitema
mimaisou Itema 'Olu la mi'oxo lexe 'ena'ei." 14 [b]Ane'i miavuti la mikolinu
lexe, "Se'i mivikala lexe nini Ioanesi itema sou u'ulosi'a ta mitema mose'i
ivikala lexe nini Eliasi, mose'i la ivikala lexe nini Elemia, xe se'i ivikala
lexe nini vile noxi'a ta mitema sou palomatana." 15 Xe Anu muavuti la
mutali'i vaxa noxi'a lexe, "Ia ngingi la ngingi ngavikala lexe eni 'ena'ei?"
16 [c]Xe Saimoni Pita muavuti la mukolinu aloxo 'o, "Nini Kalisito, Lataua
umauli utotomu 'Olu." 17 [d]Xe Iesu muavuti la muvikalanu aloxo 'o,
"Saimoni, Ioanesi 'olu nini na'osa. Xo itema vile upala'alixu noxine uasi,
Mamilo anu uxolu teitexi no opo loxotolo, Anusisi ane mupala'alixu
noxine ne. 18 [e]Mo eni avikalaneni manina aloxo. Nini Pita, mo teitexi
no anu lavo'o ne la eni atulusou taasou lalotu noxilo. La umomomo sou
xavi no anu soli u'una no nano no anu aitengaxu lalotu ne uasi. 19 [f]Mo
eni alosine lakii sou aitenga sou saxisaxila'u noxou Lataua teitexi no opo
loxotolo. Mii ma'ia nini nasakiinu no lia 'o la Lataua usakiinu teitexi
kalumo. Xe mii ma'ia nini nalulusou no lia 'o la Lataua ululusou teitexi
kalumo." 20 Xe muavuti la mupela'a ta molomolo noxou lexe umomomo
sou ia'aloxu noxou evile lexe anu Kalisito uasi.

Iesu Mutotokala sou Solixu
(Mak 8:31–9:1; Luk 9:22-27)

21 Ioxe, no voxo ane ne la Iesu musolonu vaivaikala noxou sou mupela'a
ta molomolo noxou lexe, anu laixe lexe Anu ulai ne Ielusalemu. Mo
utavulenu tu'utu'umaxu tavu'alo no avo'a ta tatila sou lalotu ilo'a ta
aili'i, xe ta tisa sou lapuloto. Mo ivau usoli la i'asixu uai voxo tamei, xe
no anu voxo tatalusou la Anu utulu. 22 Xe Pita muavuti la mutila'u Iesu la
mulailixu va'axu sou mulavixu. La muvikalanu lexe, "Tila umomomo sou
mimii ane ne uxali noxine mamu." 23 Iesu muxiu la muvikalanu Pita aloxo
'o, "Satani naxexesilo! Natalutaluxu vote'i silo uasi. Xavutala e muxolu
noxine ne, nini namulinu masaxa noxou Lataua uasi, nemulinu xavutala
noxi'a ta mitemasi." 24 [g]Xe Iesu muavuti la muvikalane'i ta molomolo
noxou aloxo 'o, "Lexe 'ei ane umasaxa lexe umulileli la anu umulinu
masaxa noxou uasi, ia une'e mo utavulenu ovu valautu loxo eni etavulenu
'o mo umulileli, mo usoli loxo eni asoli no ovu valautu. 25 [h]Xo itema ane

---

[b] **16:14** Mat 14:1-2; Mak 6:14-15; Luk 9:7-8 [c] **16:16** Ioa 6:69 [d] **16:17** Xal 1:15-16
[e] **16:18** Ioa 1:42; Ep 2:20 [f] **16:19** Mat 18:18; Ioa 20:23 [g] **16:24** Mat 10:38; Luk 14:27
[h] **16:25** Mat 10:39; Luk 17:33; Ioa 12:25

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

tanuxu maulixu ne, ili'i la uxovulaunu. Ia itema ane tanuxu maulixu
uasi, ia uitalonu maulixu silo ne ili'i la uxali sou mauli. **26** [i]Ia lexe itema
vile uno'u mimii latala sou lia 'o ukalusi, xe uxovulaunu uleenu, la sou
mimii sou lialia ane anu muno'u ne usu'ulinu a loxovaa? Male uasi. Mo
mii ma'ia ane sou anu ulotonu uleenu no anu sou ulivulixu. **27** [j]Xo Itema
'Olu ulivu une'e la une'e no anu xavi noxou Momu, ilo'a ta angelo noxou.
Mo ulosi'a ta mitema ulusou 'ili'ilixo ma'ia ane ane'i mi'oxo'oxonu. **28** La
sou eni avikalangengi manina musuku lexe, se'i noxinge e itulutulu no
taingengi 'o isoli uasi ixoxolu mo imaisou Itema 'Olu ulivu une'e no anu
xavi mo saxisaxila'u noxou."

Iesu Vasimolu Muxali Iou Vilemo
(Mak 9:2-13; Luk 9:28-36)

17 **1** Ioxe ilo'a mixoxolu xe voxo muxatele vile mukalu, la sou
anu Iesu muno'a Pita ilou Iakovo xe Ioanesi e Iakovo vimou la
muulaxune'i sou ilo'a milai mitelai no laxa'ilu vile teitexi manina mole
ane'isisi milai mixoxolu ne. **2** [k]Ilo'a mixoxolusi xe mimalei loxo 'o la
Iesu vasimolu ne muxiu mo muxali iou vilemo manina. Iou ne muxali
loxo aso, mo tokolomou ne muxali iou vilemo mo muxali lamanaxu xe
mulamilami loxo 'o. **3** Xe mimalei loxo 'o la Eliasi ilou Mosesi mipaa
mixali mitulu no pa'umolu Iesu la ilo'a mivivikala. **4** Pita muavuti la
muvikala vaxa noxou Iesu aloxo 'o, "Tila anu laixe xo nexi kalumo a
taxoxolu 'o. La sou lexe nini namasaxa la nexi ta'alaxu tani alelaxu
tatalu. Nini sine vile, Mosesi sou vile xe Eliasi sou vile." **5** [l]No mine
Pita uao uvivikala 'o, ia tamuxala vile lamanaxu misevile mune'e la
mukupone'i mukalusi. La vaikala vile mupaa no nano no anu tamuxala ne
la muvikala aloxo 'o, "Eni 'alixeni ano, amasaxau misevile. Ngalomuxu
vaivaikalau." **6** Xe no mine ane'i milomusou vaivaikala aloxo ne la mi'ume
la misusunu ie'i mulu'elai no lia. **7** Ia Iesu mune'e la mukasi vaxa noxi'a
la muvikalane'i lexe, "Nga'ume mamu, ngatulu." **8** Xe alaxu vilesisi 'o, la
ane'i mimamalei, la imaisou evile uasi, Iesu anusisi a ututulu. **9** Ioxe ilo'a
miavuti sou misuku teitexi no laxa'ilu ne sou ilivu ilu'e, la Iesu mutalosi'a
lexe, "Mimii e ngemaisou 'o, umomomo sou nga'aloxu noxou evile uasi
ulai uxali no voxo ane Itema 'Olu utulu no lulusou." **10** [m]Xe ane'i miavuti
la mitali'isou lexe, "Ia loxovaa, la sou ta tisa sou lapuloto mivikala lexe
Eliasi anu uxali tei?" **11** Xe Iesu muavuti la mukoline'i aloxo 'o, "Vaikala
ne anu manina, Eliasi ne anu uxali tei sou ulalaxine'i ta mitema ukalusi.
12 [n]Ia eni avikalangengi aloxo 'o, Eliasi ne mune'e ia ta mitema ne

---

[i] **16:26** Mat 4:8-9 [j] **16:27** Lex 62:12; Xav 24:12; Mat 25:31; Rom 2:6; Pal 22:12
[k] **17:2** 2Pi 1:16-18 [l] **17:5** Lap 18:15; Lex 2:7; Ais 42:1; Mat 3:17; Mak 1:11; Luk 3:22
[m] **17:10** Mal 4:5 [n] **17:12** Mat 11:14

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

itoxonu uasi, la mikalusou masaxa noxi'a sou mi'oxonu 'ili'ilixo se'i mulai
noxou. Anu iou vilesisi aloxo ne la Itema 'Olu uno'u tu'umaxu no avo'a
ta mitema." 13 [o]La sou ane'i ta molomolo noxou milavusou lexe Anu
mulelemolu Ioanesi itema sou u'ulosi'a ta mitema ane.

Molomolo Vile Uleenu Masua Muxolu Noxou La Iesu Mupamaulinu
(Mak 9:14-29; Luk 9:37-43a)

14 Ilo'a milu'e xe mixali no lia noxi'a ane'i latala la itema vile mune'e
la mixola'u tava'u vo'uxu mulu'e no tava'u Iesu la muvikala aloxo 'o.
15 "Tila, tanenixu 'alixe mulu, xo uleenu masua muxolu noxou la mu'oxo
masuanu manina. No mine u'oxonu la voxo mose'i ne uleanu u'una no
navu xe uleanu ulu'e no lexa. 16 Eni eno'u mune'e noxi'a ta molomolo
noxine lexe ipamaulinu la ane'i imomomo uasi." 17 Xe Iesu muavuti la
muvikalane'i aloxo 'o, "Ngingi ta mitema sou ngamuxaxu tangengi noxou
Lataua uasi! Tauu ie ta'ei exolu noxinge 'o? Mo alaxu ta'ei ane sou eni
atavulenu tu'utu'umaxu noxinge? Ngano'u molomolo ne une'e noxilo."
18 Xe Iesu muavuti la mulavixu uleenu masua la muxexesou molomolo ne,
la anu laixenu alaxu vilasisi. 19 [p]Xe ta molomolo milutu milai noxou Iesu
la mitali'isou se'isisi aloxo 'o, "Tava'u loxovaa la sou nexi tamomomo sou
takusau uleenu masua ne ua?" 20 [q]Iesu mukoline'i aloxo 'o, "Xo loopala
noxine ne kituasi, eni avikalangengi manina aloxo, lexe loopala noxine ne
kitu'a loxo ovu masitati ngiaxu la ngingi ngamomomo sou ngavikalanu
laxa'ilu vile lexe, nasuku mo nalai, la laxa'ilu ne ulomuxenesi." Mii vile
pekia'u noxinge uasi. 21 (Ia mimii uxali no anu mii vile uasi, no anu 'ilixo
sou pelemu xe lakilakasi.)

Iesu Mua'aloxu Soli Noxou La
(Mak 9:30-32; Luk 9:43b-45)

22 [r]Xe no voxo ane ane'i mipita ne Xalilaia la Iesu muvikalane'i aloxo 'o,
"Ulai ili'i la ta mitema i'italonu Itema 'Olu no avo'a ta mitema sou ivau
usoli. 23 Ane'i ivau usoli la uai no nano no lulu xe voxo tatalusou la Anu
utulu umauli la." Xe ta molomolo noxou milomusou aloxo ne, la ane'i
tane'i kalaua xe tane'i mutama.

Iesu Muleanu Lamoli Mulai sou Lalotu

24 [s]Iesu ilo'a ta molomolo noxou mixali ne Kapenaumu xe ili'i la ta
mitema sou itaxusou lamoli sou lalotu mune'e mitali'isou Pita lexe,
"Loxovaa, Tisa noxinge uleanu lamoli no anu tani sou lalotu kalumo?"
25 Xe Pita muavuti la mukoline'i aloxo 'o, "Ani Anu uleanu kalumo."

---

[o] **17:13** Luk 1:17 [p] **17:19** Mat 10:1 [q] **17:20** Mat 21:21; Mak 11:23; Luk 17:6; 1Ko 13:2
[r] **17:22** Mat 16:21 [s] **17:24** Mul 30:13; 38:26

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ia no mine Pita mu'unalai no nano no tani la Iesu mutali'isou aloxo
'o, “Saimoni nini nexavutala a loxovaa? Ta tatananu lialia 'o, no mine
itaxusou lamoli la ino'u noxi'a ta 'ili'ili'a kalumo, uasi, ino'u noxi'a ane'i
va'axusi?” 26 Xe Pita muavuti la mukolinu lexe “Ani ane'i ino'u noxi'a
va'axusi.” Iesu muvikala Pita lexe, “Ta 'ili'ili'a ne ane'i itaxusou lamoli
noxi'a uasi.” 27 La sou Iesu muvikalanu aloxo 'o, “Xo loxo 'o io nenge
ta'oxonu opone'i masuainge. La sou nalai no luaki mo naleanu xalolo
xe sinana ane u'ala tei xe nalapu utelo la namalei no nano no anaxu. La
sou namaisou lamoli itiitisou mumomomo noxinge nengei, la sou nalai
nalosi'a.”

'Ei Anu Tila no Anu Saxisaxila'u Noxou Lataua Teitexi no Opo Loxotolo
(Mak 9:33-37; Luk 9:46-48)

18 1 [t]No anu voxo ane ne la ta molomolo noxou Iesu mine'e
noxou la mitali'isou lexe, “'Ei anu mutila no anu saxisaxila'u
noxou Lataua teitexi no opo loxotolo?” 2 Xe Iesu muavuti la
mu'avalou molomolo kitu'a vile mune'e la mitulusou no taine'i. 3 [u]La
muvikalane'i aloxo 'o, “Eni avikalangengi manina aloxo 'o, lexe ngingi
ngaxiu mo ngaxali loxo ta molomolo ta kitukitu'a uasi la umomomo
sou nga'unalai no anu saxisaxila'u noxou Lataua teitexi no opo
loxotolo uasisi manina. 4 La sou lexe 'ei ane utaloxolixu loxo molomolo
kitu'a 'o la anu utila no anu saxisaxila'u noxou Lataua teitexi no opo
loxotolo. 5 [v]Mo 'ei ane u'osa sou usu'ulinu molomolo kitu'a vile no
ualasilo aloxo 'o xo anu muxavutalaleli, la anu mu'oxonu noxilo. 6 Ia
lexe itema vile uolexu vile noxi'a ta molomolo e mimuxaxu tane'i
noxilo ne isusu no anu 'ilixo masua vile, la anu laixe lexe isakii lavo'o
kulu vile toxoxa'a no xolanu mo ileanu ulu'elai no lautu no luaki
lixinu mo u'uo'uo. 7 La sou ngingi ta mitema no lialia 'o ngasaxilainge
laixe no anu tu'utu'umaxu ane sou uxali noxinge, xo mimii tavu'alo
sou lialia 'o u'oxone'i la ilapau la i'una no anu susu. Anu susu ne
uxali aloxo ne. 8 [w]Ia lexe avone vile ilou tava'ine vile ususulixene, la
naxotosou uxexee mo nasu'anu. Anu laixe lexe na'unalai no nano no
anu tuala sou mauli no 'a tava'ine vilesisi xe avone vilesisi. Loxo 'o
io avone ta tamei xe tava'ine ta tamei uxolu la ileaneni ulu'elai no
anu navu e ukakaa utotomu mo kaluxu uasisi manina. 9 Mo lexe ieni
vile ususulixene la naluvunu uxexee mo nasu'anu. Anu laixe lexe nini
na'unalai no tuala sou mauli no ieni vilesisi. Loxo 'o io ieni ta tamei
uxolu la ileaneni ulu'elai no anu navu e ukakaa utotomu mo kaluxu
uasisi manina.”

---

[t] **18:1** Luk 22:24 [u] **18:3** Mat 19:14; Mak 10:15; Luk 18:17 [v] **18:5** Mat 10:40; Luk 10:16; Ioa 13:20 [w] **18:8** Mat 5:29-30

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Vaikala Latilovo sou Sipsip Tatananu Muxovulaunu
(Luk 15:3-7)

10 [x]Iesu musolonu vaivaikala noxou la muvikala la aloxo 'o, “Ngasaxilainge
laixe, loxo 'o io ngamaisi'a ta molomolo loxo 'o, loxo ta mii vitanisi. Uasi.
Eni avikalangengi lexe teitexi no opo loxotolo ne ta angelo noxi'a ilavusou
imaisou Mamilo iou utotomu teitexi no opo loxotolo. 11 [y] ‘La sou Itema 'Olu
mulivunoxa'a ane'i ane mixovulaune'i mine'e sou mupamauline'i.’
12 Mo lexe itema vile usaxila'a ta sipsip itemaxu ta'uve ia uxovulaunu vile
la, ngingi ngexavutala a loxovaa? Umomomo sou anu uitalone'i ta sipsip
mavulovexa muxatele tami'a mo muxatele tami'a ne ixoxolu no laxa'ilu
ne ia anu ulai sou ukamulinu ane muxovulaunu ne o? Ani. 13 La sou eni
avikalangengi manina aloxo 'o, no mine anu uxalisou sipsip vilesisi e
muxovulaunu ne la anu u'osa manina. 'Osa sou sipsip vilesisi ne utila noxi'a ta
sipsip mavulovexa muxatele tami'a mo muxatele tami'a 'ole. 14 Anu iou vilesisi
aloxo Maminge uxolu teitexi no opo loxotolo umasaxa lexe vile noxi'a ta
molomolo ta kitukitu'a ne isusu ilai va'axu uasi.”

'Ilixo sou Namomosou Vivine Mususu
(Luk 17:3-4)

15 [z]Iesu muavuti la musolonu vaivaikala noxou la aloxo 'o, “Lexe
vivine vile u'oxo masuaneni, la nini nalai noxou mo ngingisisi ngongou
ngamomosou. Lexe anu ulomuxene la nini nelivunoxu. 16 [a]Ia lexe anu
ulomuxene uasi, la nalai nano'u itema vile xe uasi la ta tamei la ine'e
sou imomosou. Aloxo ne mo sou no anaxa'a ta mitema ta tamei xe tatalu
la imomomo sou ivalaxu vaikala. 17 Ia lexe anu ulomuxa'a ta mitema ne
uasi, la nalai nano'a ane'i no anu lalotu ine'e imomo sou. Ia lexe anu
ulomuxa'a ta mitema sou lalotu la ne uasi, la ane'i ta mitema ane ane'i ta
Iutaia uasi mo loxo itemasou uno'u lamoli noxi'a ta mitema.
18 [b]Eni avikalangengi manina lexe, mii ma'ia ane ngingi ngasakiinu no lia 'o,
la anu usakii teitexi no opo loxotolo. Xe mii ma'ia ane ngingi ngalulusou no lia
'o, la Anu ululusou teitexi no opo loxotolo. 19 [c]Mo eni avikalangengi la aloxo 'o,
lexe ta mitema ta tamei noxinge no lia 'o imasaxau mii vile mo opone'i vilesisi
no anu xe ilingau la Mamilo uxolu teitexi no opo loxotolo Anu ulosi'asi. 20 Xo ta
mitema ta tamei xe tatalu ipita no anu ualasilo la eni kalumo a axolu no taine'i.”

Vaikala Latilovo sou Itema sou Xaixai Tanuxu Menexu Uasi

21 Xe no voxo ane ne la Pita mune'e noxou Iesu, la mutali'isou aloxo 'o,
“Tila, alaxu ta'ei eni alulusou susu noxou vivilo vile mu'oxonu mune'e

---

[x] **18:10** Eva 1:14 [y] **18:11** Luk 19:10 [z] **18:15** Luk 17:3; Xal 6:1 [a] **18:16** Lap 19:15; Ioa 8:17 [b] **18:18** Mat 16:19; Ioa 20:23 [c] **18:19** Mak 11:24; Ioa 15:7

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

noxilo? Alaxu muxatele tamei?” 22 [d]Iesu muavuti la mukolinu aloxo 'o,
“Eni avikalaneni aloxo 'o, lexe nini namasaxa nalulusou susu noxou
vivine, la nalulusou alaxu muxatele tamei uasi. Nini nalulusou alaxu
mavulovexa muxatele tamei alaxu muxatele tamei (70 x 7). 23 La sou
saxisaxila'u noxou Lataua teitexi no opo loxotolo ne anu aloxo tatananu
tuala vile mune'e sou uno'u lakolisou mii ma'ia ane anu mulosi'a ta
mitema sou xaixai noxou. 24 No mine anu musokou sou mumomomo sou
la itema e muno'u (10,000 taranito) ia ukolinu uasi mune'e noxou. 25 Ia
anu itema ne umomomo sou ukolinu lamoli ne uasi. La sou tila noxou
itema ne muavuti la muvikala lexe, ngano'a ilee semau mo ta 'olu xe
ta miumiu ukalusi ne mo ngasovane'i, la sou lamolisi'a une'e ukolinu
lamoli noxilo. 26 Ioxe itemasou xaixai ne mulomu sou vaikala ne la
mulapau mulu'elai muxola'u tava'u vo'uxu no tava'u tatananu tuala ne la
mukatunu lexe, ‘Nini tanenixo mo nalosilo voxo se'i la, la sou eni akolinu
lamoli ne ukalusi.’ 27 Tila noxou itemasou xaixai ne mumaisou aloxo
ne la anu tanuxu. La sou anu muavuti la muvikalanu lexe, umomomo
sou nakolinu uasi la mupalusou mulai. 28 Ioxe itema ne mulai no ale
la mumaisou menexu vile e muno'u lamoli se'i (100 Denalia) noxou ia
ukolinu uasi la mukasi noxou la mukapilaxu pekia'u la muvikalanu lexe,
‘Nini napalea nakolinu lamoli noxilo.’ 29 La sou itema ne menexu muavuti
la mulapau mulu'elai la muxola'u tava'u vo'uxu no lia la mukatunu
la muvikalanu lexe, ‘Nini tanenixo mo nalosilo voxo se'i la, la sou eni
akolinu.’ 30 Ia itema ne ulomuxu menexu ne uasi, la mulai mumuxaxu
menexu ne no taasou navunavu umomomo anu ukolinu lamoli noxou.
31 No mine ta menexu mimaisou 'ilixo e menexi'a mu'oxonu ne la opone'i
tu'umaxu manina. Xe miavuti la milai mia'aloxu noxou tilasi'a. 32 Tatila
noxou itema ne mulomusou aloxo ne la mu'avalou itema ne mu'una la
muvikalanu lexe, ‘Nini itema sou xaixai masua. Tei la nini netama noxilo
la eni e'oxonu 'ilixo laixe noxine la nakolinu lamoli toxoxa'a noxilo uasi.
33 Loxovaa la nini tanenixu menexine ne loxo eni e'oxonu noxine ne
ua.’ 34 [e]La sou tila noxou ne lai'axu la sou mulai mumulaxu no taasou
navunavu ulai uxali no mine anu ukolinu lamoli ne ukalusi. 35 [f]La sou
mamilo uxolu teitexi no opo loxotolo u'oxonu 'ilixo iou vilesisi aloxo ne
noxinge. Lexe ngingi ngaxiunu tumalingeu susu noxi'a tavivinge no nano
no opongengi manina.”

Iesu Muvivikala no Anu 'Ilixo sou Itema Usu'ane Semau
(Mak 10:1-12)

19 1 Iesu muvivikalane'i aloxo ne xe mukalu, la Anu musuku no xalee
lia tila ne Xalilaia la muxisa'isou lexa ne Ioridani mulaia xalee

---

[d] **18:22** Luk 17:4 [e] **18:34** Mat 5:25-26 [f] **18:35** Mat 6:15; Mak 11:25; Ep 4:32; Kol 3:13

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

vile no xalee lia tila ne Iutaia. 2 La ta mitema tavu'alo mimulinu mine la
Anu mupamauline'i. 3 Ioxe ta Palisaio se'i mine'e noxou sou lexe itovonu.
Mine'e mixali noxou la mitali'isou lexe, "Itema vile umasaxa lexe usu'ane
semau no anu masaxa noxou, la loxovaa, 'ilixo ane ne mumomomo no
anu lapuloto noxinge?" 4 [g]Iesu muavuti la mukoline'i aloxo 'o, "Loxovaa
ngingi ngamaisou uai no nano no anu vaikala noxou Lataua uasi? Lexe
tatei manina no voxo ane Lataua musokou mukoinu mimii latala, la Anu
mukoine'i ta mitema kalumo. La mukoine'i ta mulu xe ta sema. 5 [h]Mo
muvikala lexe, tava'u aloxo ne la sou mulu u'umesi'a momu ilee nenu la
ulai ilee semau ipita la ixali vasime'a vilesisi. 6 La ane'i ixali ta tamei la
ua 'a, ia ixali vilesisi. Aloxo ne la sou mii ma'ia Lataua mupitanu muxali
vilesisi ne umomomo sou itema vile ukalipalanu uasi." 7 [i]Ane'i milomusou
aloxo ne la mivikala lexe, "Ia Mosesi muvikala lexe itema vile umasaxa
lexe uxotonu taula'i noxi'a ilee semau la anu molu ukaukavu ulai noxie
la sou upalusie ilai." 8 La Iesu mukoline'i aloxo 'o, "Xo ngingi opongengi
pekia'u la sou Mosesi mupelemasaxangengi sou ngaxotonu taula'ingenge
ngongi'a ta semasemamengi. Ia tatei manina no mine Lataua musokou
mukoinu mimii latala uasi. 9 [j]La sou eni avikalangengi aloxo 'o, lexe mulu
vile ukusaie semau no anu masaxa noxou ia i'oxonu susu vile uasi, ia ulai
u'uluxe sama vile la, la anu mu'oxonu 'ilixo sou vote'i." 10 Ta molomolo
noxou Iesu milomusou aloxo ne la mivikalanu Iesu aloxo 'o, "Xo 'ili'ilixo
aloxo ne uxali noxi'a mulu ilee semau, la sou anu laixe lexe ta mulu itaula'i
uasi." 11 Ioxe Iesu muavuti la mukoline'i aloxo 'o, "Umomomo sou ta
mitema tavu'alo imulinu vaikala ane ne uasi. Ia ane'i ane Lataua mulosi'a
xavi sou itaula'i uasisi imulinu. 12 Ta mulu mose'i ilavusou itaula'i uasi.
Xo se'i ne no mine ta neni'a mivo'one'i la vasime'a uxolu uasi xe se'i ne ta
mitema mipalane'i. Xe se'i ne, ane'i me'a imasaxa lexe itaula'i uasi, ia ixolu
aloxo ne sou i'oxonu xaixai no anu saxisaxila'u noxou Lataua teitexi no opo
loxotolo. La sou 'ei ane umasaxa lexe uno'u vaikala ane 'o la anu uno'u."

Iesu Mualusi'a ta Molomolo
(Mak 10:13-16; Luk 18:15-17)

13 No voxo ane ne la ta mitema mino'a ta molomolo mine'e noxou Iesu
sou lexe Anu umulaxu avolu no kisi'a xe ukilakasi'a. Ia ta molomolo
noxou miavuti la mikusai'a ta mitema ne. 14 [k]Xe Iesu muavuti la
muvikalane'i lexe, "Iengi uvaxai'a ta molomolo ne si mo ine'e noxilo. Xo
saxisaxila'u noxou Lataua teitexi no opo loxotolo anu noxi'a ta molomolo
aloxo ne." 15 Anu mumulaxu avolu no kisi'a sou mukilakasi'a mukalu la
Anu musuku sou mulai.

---

[g] **19:4** Tav 1:27; 5:2 [h] **19:5** Tav 2:24; Ep 5:31 [i] **19:7** Lap 24:1-4; Mat 5:31 [j] **19:9** Mat 5:32; 1Ko 7:10-11 [k] **19:14** Mat 18:2-3

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Maulu Vile sou Lavuluti Ilou Iesu Mivivikala
(Mak 10:17-31; Luk 18:18-30)

16 Xe Iesu mulai la itema vile mune'e noxou la mutali'isou lexe, “Tisa,
eni a'oxonu 'ilixo ma'ia ulapu la sou ano'u mauli ane kaluxu uasi no
anu?” 17 [l]Xe Iesu muavuti la mukolinu aloxo 'o, “Tava'u loxovaa la sou
nini netali'isilo no anu 'ilixo mulapu 'o? Lataua anusisi Anu mulapu,
ia lexe nini namasaxa sou nano'u mauli ane kaluxu uasi, la namulinu
lapuloto noxou Lataua.” 18 [m]Xe itema ne muavuti la mutali'i mulivu noxou
Iesu lexe, “Lapuloto ma'ia?” La sou Iesu muvikalanu lexe, “Lapuloto ne
aloxo 'o, ‘Navau itema vile usoli mamu mo na'oxonu 'ili'ilixo sou vote'i
mamu mo napakali mamu xe nakalavoi sou itema vile vitanisi mamu.’
19 [n]Mo natoxone'i mamine ilee nenine xe tanenixa'a ta mitema va'axu
loxo nini tanenixene.” 20 Xe anu maulu ne muavuti la mukolinu Iesu
aloxo 'o, “Lapuloto ne eni emulinu mukalusi, ia mii ma'ia ane eni pa'usilo
no anu?” 21 Xe Iesu muavuti la mukolinu aloxo 'o, “Lexe nini namasaxa
naxali itema mulapu manina la nalai mo nasovanu mimemimeni mo ta
mitema ilotonu. Xe lamolisou la nalai nalosi'a ta mitema ane i'a mimii
uasi. Nini na'oxonu aloxo ne la sou mimii lailaixe ane uai teitexi no opo
loxotolo ne nini na'anini. Mo nane'e namulileli.” 22 No mine maulu ne,
mulomusou aloxo ne la iou ne mupalulu, la mumuamua'isi mole mulai
avile. Opoonu u'osa uasi xo anu muxavutala no anu miumiu tavu'alo 'ole.
23 Xe Iesu muavuti la muvikalane'i ta molomolo noxou aloxo 'o,
“Eni avikalangengi manina lexe itema sou lavuluti ne pekia'u noxou
sou u'unalai no nano no anu saxisaxila'u noxou Lataua teitexi no opo
loxotolo. 24 Mo avikalangengi lexe kameli umasaxa u'unalai no anu
'umo taxanu ne la anu se'isisi. Ia itema sou lavuluti anu pekia'u noxou
sou u'unalai no anu saxisaxila'u noxou Lataua.” 25 No mine ta molomolo
noxou milomusou aloxo ne la mikuluke manina la mivikala lexe, “La
sou 'ei manina ane anu uno'u mauli ane kaluxu uasi?” 26 [o]Iesu iou
mulai noxi'a la mumatakisi'a, la muvikalane'i aloxo 'o, “Mimii tavu'alo
ne se'isisi noxou Lataua ia noxi'a ta mitema la anu pekia'u.” 27 Xe Pita
muavuti la muvikalanu lexe, “Nexi tavu'alo ne texiu tumalixeu mimii
ne ia tene'e sou temulineni ne. La sou nini nalosixe mii ma'ia?” 28 [p]La
Iesu muvikalane'i lexe, “Eni avikalangengi manina aloxo 'o, no voxo
ane mimii uxali alavua xe Itema 'Olu uno'u uala tila la uxolu no anu
puloulou noxou. No voxo ane ne la ngingi ane ngemulileli ne, ngingi
kalumo ngaxolu no anu puloulou ane laixe mavulovexa mo mulelia
tamei, la ngaxolu sou ngatilovosi'a ta mata mavulovexa mo mulelia tamei

---

[l] **19:17** Liv 18:5; Luk 10:28 [m] **19:18** Mul 20:13-16; Lap 5:17-20 [n] **19:19** Mul 20:12; Liv 19:18 [o] **19:26** Iop 42:2 [p] **19:28** Mat 25:31; Luk 22:30; Pal 3:21

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ne Isilaeli. 29 Mo ane'i ane mixavutala no anu ualasilo la mi'umesou
taataasi'a mo mi'umesi'a ta vimovimo'a ta mulu mo ta vimovimo'a ta
sema ilo'a ta mami'a mo ta neni'a xe ta 'ili'ili'a ilou xaixaixa'a ne ino'u
lakolisou alaxu itemaxu ta'uve. Xe ino'u mauli ane kaluxu uasi. 30 [q]Ia ta
mitema tavu'alo e miuliuli, ulai la ane'i ilai ili'i, ia ane'i ane itoxone'i
vaimomo uasi 'o ne ilai la iuli."

Vaikala Latilovosi'a ta Mitema sou Ixaxai no Xaisou Uaini

20 1 Iesu musolonu vaivaikala noxou lexe, "Saxisaxila'u noxou
Lataua teitexi no opo loxotolo ne aloxo, itema vile musaxila'u
xaisou uaini vile. No kakau manina la anu mulai mu'avali'a ta mitema
mose'i sou ilai ixaxai no anu xaisou uaini ne. 2 Ta mitema ne misosovosou
Denalia vile lexe anu ulotone'i no anu voxo vile la sou anu mupalusi'a
milai sou mixaxai no anu xaisou uaini noxou ne. 3 Xe no anu aso iou
muxatele tami'a la anu mulai la, la mumaisi'a ta mitema se'i la a itulutulu
no anu tanixu pitapita 'ole la ixoxolu vitanisi. 4 La sou anu muavuti la
muvikalane'i lexe, 'Ngingi kalumo ngalai mo ngaxaxai no anu xaisou
uaini noxilo. La sou eni alotongengi umomomo no anu xaixai ma'ia
ngingi nge'oxonu.' 5 La sou ane'i milai. Xe no aso mukulupa mo no aso
iou tatalu, la anu mulai no tanixu pitapita la mu'oxonu xaixai iou vilesisi
aloxo mu'oxonu tei ne la. 6 Xe no a aso iou ta'uve no 'olo'olovoxo la anu
mulivu mulai la, la mumaisi'a se'i la a itutulu. La sou anu muavuti la
mutali'isi'a lexe, 'Tava'u loxovaa la sou ngingi ngatutulu vitanisi aso
veveeni ia nga'oxonu mii vile uasi 'o?' 7 Ane'i muavuti la mikolinu lexe,
'Xo itema vile ulosixe xaixai uasi.' La sou anu muvikalane'i lexe, 'Ngingi
kalumo ngalai mo ngaxaxai no anu xaixai sou uaini noxilo.' 8 [r]Xe no
'olo'olovoxo, la tatananu xaisou uaini ne muvikalanu itema sou xaixai
noxou e musaxila'u xai sou uaini ne lexe, 'Na'avali'a ta mitema e mixaixai
ne mo nalosi'a ului'a. Nasoko noxi'a ane'i ane miili'i la sou ulai uxali
noxi'a ane'i ane miuli.' 9 La sou ane'i ane misoko mixaxai no aso iou
ta'uve ne mine'e la mino'u Denalia vilevilesi momoxa'a. 10 Xe ane'i ane
misoko mixaixai tei mine'e la miloopala lexe ino'u lamoli tatila. Ia uasi
ane'i kalumo mino'u Denalia vilevilesi. 11 No mine ane mino'u lamoli
xe mimaisou aloxo ne, la la'iaxa'au tatananu xai ne. 12 La mivikala lexe,
'Ta mitema ane mixali ili'i manina 'o mixaxai aso iou vilesisi, la nini
nelosi'a lamoli vilesisi aloxo nexi 'o. Ia nexi te'oxonu xaixai toxoxa'a mo
tetuluxu aso ialuxu voxo vile lololi.' 13 Ia anu muavuti la muvikalanu vile
noxi'a ne aloxo 'o, 'Menexilo, eni a'oxo masuaneni uasi, nenge nengei
tesakii vaikala lexe nini naxaxai no anu voxo vile la nano'u Denalia vile.
14 Nano'u na'anini mo nalai, xo eni e masaxa lexe alosi'a ane'i ane mixali

---

[q] **19:30** Mat 20:16; Luk 13:30 [r] **20:8** Liv 19:13; Lap 24:15

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ili'i ulu iou vilesisi aloxo nini neno'u nesi. 15 Nini oponeni masuailo xo
ma'i? Anu mii noxilo. Mo eni amasaxa lexe avelunu lamoli a loxovaa no
anu masaxa noxilo, la anu mii noxilo. Uasi, loxovaa oponeni masuailo
xo eni e'oxonu 'ilixo laixe noxi'a ta mitema ne?' 16 [s]Aloxo ne la sou ane'i
tapiena e miuli ne ulai la ilai ili'i ia ane'i ane miili'i ne ilai iuli."

Iesu Mutotokala sou Soli Noxou Alaxu Tatalusou
(Mak 10:32-34; Luk 18:31-34)

17 Ioxe no mine Iesu mulutu sou mutelai ne Ielusalemu la muno'a
ta molomolo noxou mavulovexa mo mulelia tamei ne la ilo'a ane'isisi
milai. La muvikalane'i aloxo 'o, 18 [t] "Ngalomu nenge nenge'a tatelai
ne Ielusalemu la ane'i i'italonu Itema 'Olu no avo'a ta tatila noxi'a ta
aili'i ilo'a ta mitema sou lapuloto. La itulusou no anu vaivaikala la
ivau usoli. 19 Mo ino'u ulai noxi'a ta mitema ane ane'i ta Iutaia uasi sou
imolovila'isou mo ipuapuasou xe ililixu no ovu valautu. Xe usoli, la ino'u
ulai uai no lulu voxo tatamei xe voxo tatalusou la anu utulu umauli la."

Linga Noxie Iakovo Ilou Ioanesi Neni'a
(Mak 10:35-45)

20 Xe ili'i la Zevetaio ta 'olu ta tamei neni'a mine'e la mino'a ta 'ilie
mine'e noxou Iesu la mixola'u tava'e vo'uxu no lia la mivikalanu lexe
u'oxonu mii vile no anu masaxa noxie. 21 [u]Xe Iesu muavuti la mutali'isie
lexe, "Nemasaxau mii ma'ia?" La sema ne mivikalanu Iesu lexe, "Eni
emasaxa lexe nini navikala lexe ulai ili'i no mine nini naxali tatananu
tuala, la ta 'alixeni ta tamei 'o ixolu no pa'umene. Vile uxolu no tema
xe vile no 'ae." 22 [v]Xe Iesu muavuti la muvikalane'i aloxo 'o, "Ngingi
ngalavusou mii ma'ia ane ngingi ngalingau 'o uasi. Loxovaa ngingi
ngongou ngemomomo sou ngano'u tu'utu'umaxu aloxo eni ano'u 'o,
ngaie no anu paku e eni aie no anu 'o?" La ane'i ilou mikolinu lexe,
"Ani, nexi temomomo." 23 La Iesu muvikalane'i ilou la aloxo 'o, "Manina,
ngingi ngongou ngemomomo sou ngano'u tu'utu'umaxu no anu paku ne.
Ia no anu masaxa noxinge ngongou lexe vile uxolu no tema xe vile no
'ae ne anu mii noxilo sou alosinge vitanisi uasi. Xo luu ane ne Mamilo
mulalaxisi'a ta mitema ane Anu molu musosovosi'a sou ilai ixolu no anu."
24 Xe no mine ane'i mavulovexa ne milomusou la la'iaxa'ai'a ilou vimou
misevile. 25 [w]Xe Iesu muavuti la mu'avali'a la mine'e mipita mukalu la
muvikalane'i aloxo 'o. "Ngingi ngelavusou lexe ta tatananu tuatuala
noxi'a ta mitema ane ane'i ta Iutaia uasi ne, iulaxune'i ta mitema noxi'a
utotomu. Mo ta tatilasi'a ne itovo lexe ta mitema ilomuxu vaikalai'asi.

---

[s] **20:16** Mat 19:30; Mak 10:31 [t] **20:18** Mat 16:21; 17:22-23 [u] **20:21** Mat 19:28; Luk 22:30
[v] **20:22** Mat 26:39; Ioa 18:11 [w] **20:25** Luk 22:25-26

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

26 [x]Ia ngingi aloxo ne uasi. Lexe anu ane umasaxa lexe uxali utila noxinge
la anu laixe lexe anu uxali itema sou xaixai noxinge. 27 Mo 'ei ane
umasaxa lexe uuliuli noxinge, la anu laixe lexe anu uxali itema sou xaixai
vitanisi noxinge. 28 [y]Anu iou vilesisi aloxo Itema 'Olu mune'e 'o sou ta
mitema ixaxai noxou uasi ia anu uxaxai noxi'a ta mitema. Mo mu'italonu
maulixu sou ulivulixa'a ta mitema tavu'alo ukalusi."

Iesu Mupamauline'i ta Mitema ta Tamei Ilou Ie'i Seleveenu
(Mak 10:46-52; Luk 18:35-43)

29 No mine Iesu ilo'a ta molomolo noxou sou ilaa ne Ieriko la ta mitema
tavu'alo mimulinu. 30 Ane'i milai la ta mitema ta tamei ie'i seleveenu a
ixoxolu no vote'i paumolu, xe no mine ane'i ilou milomusou lexe Iesu
a umuamua'i unene'e, la ilou mi'ava toxoxa'a mulai noxou lexe, "Tila,
Deviti 'Olu, taneninexe!" 31 Xe ta mitema e ilo'a Iesu mimuamua'i ne
milomusi'a ilou, la milavixa'a ilou lexe ilou ixolu tasiau. Ia ane'i ilou
miavuti la mi'ava toxoxa'a manina lexe, "Tila, Deviti 'Olu, taneninexe."
32 Xe alaxu vilesisi 'o la Iesu mutulu la mu'avali'a ilou la mutali'isi'a ilou
lexe, "Ngingi ngongou ngemasaxa lexe eni a'oxonu mii ma'ia noxinge
ngongou?" 33 La ane'i ilou muavuti la mikolinu lexe, "Tila nexi noxou
temasaxa lexe tamalei." 34 Iesu tanuxa'a ilou la mukasi vaxa no ie'i ilou,
xe alaxu vilesisi 'o la ane'i ilou mimalei, la ilou mimulinu Iesu.

Iesu Mu'unalai ne Ielusalemu
(Mak 11:1-11; Luk 19:28-38; Ioa 12:12-19)

21 1 Ioxe ilo'a mimuamua'i xe mixali 'alai ne Ielusalemu, la mixali
no tuala ne Vetepaxe no laxa'ilu ne Olivu, la Iesu mupalusi'a ta
molomolo noxou ta tamei. 2 La muvikalane'i ilou lexe, "Ngongou ngalai
no tuala vile a no laxungengi ne, la ngamaisie donki neni'a vile a misakii
ne itutulu ia 'ilie a ututulu no pa'umele. La sou ngalulusi'a ilou la ngano'a
ine'e noxilo. 3 Ia lexe ngalulusi'a ia evile utali'isingexa'a la, ngavikalanu
lexe Tila mumasaxai'a. La anu upalusinge ngalivu une'e alaxu vilesisi."
4 Mii ane uxali aloxo ne sou umomomo sou vaikala e ta mitema sou
palomatana milemolu tei. 5 [z]Vaivaikala ne muvikala aloxo 'o,

"Ngavikalane'i ta mitema ne Ielusalemu lexe,
'Ngamaisou tatananu tuala noxinge anu a unene'e noxinge.
Mo ngamaisou anu mutaloxolixu ualasou xe mutalupexa no anu
donki 'ilie
latasou mo anu a uxali 'o.' "

6 Ioxe ta molomolo noxou ne milai la mi'oxonu aloxo anu mupela'a ilou
ne. 7 Ilou mino'a donki ilee 'ilie milai mixalixa'a noxou Iesu mukalu la sou

---

[x] **20:26** Mat 23:11; Mak 9:35 [y] **20:28** Luk 22:27; Pil 2:7 [z] **21:5** Sek 9:9

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mino'u 'ala'alasou vasime'a ilou sou milalanu no latanu donki ane maulu
ne sou Iesu mutelo mutalupexa no anu. 8 Xe ta mitema tavu'alo kalumo
mixexeenu 'ala'alasou vasime'a no ale ka misia'u no vote'i, xe se'i milai
mixola'u ovu avoavolu la mita'olunu no vote'i kalumo. 9 [a]Ta mitema ane
miulaxu Iesu xe ane'i ane mimulimulinu ili'i no tumalou ne mi'ava aloxo
'o.

"Ta 'osasou, Deviti 'Olu."
"Lataua ualusou anu ane mune'e no anu xavi noxou IAUE."
"Ta itinu Lataua ualasou mo ane'i i'itinu ualasine teitexi no opo loxotolo."

10 Iesu mune'e xe mu'unalai ne Ielusalemu la, ta mitema tavu'alo no
tuala tila ne mikuluke manina, la mitali'isi'a ngatongato'o lexe, "Itema
'ena'ei manina ne?" 11 La sou ane'i ta mitema tavu'alo ne mivikalane'i
lexe, "Iesu anu itema sou palomatana sie Naseleti no xalee lia tila ne
Xalilaia."

Iesu Mukusai'a ta Mitema no Nano no Taasou Lalotu Tatila Noxou Lataua

(Mak 11:15-19; Luk 19:45-48; Ioa 2:13-22)

12 Iesu mu'unalai no nano no taasou lalotu tatila noxou Lataua, la
mukusai'a ta mitema e mita'ota'olunu mimii sou ta mitema ilotonu mo
ane'i ane mine'e sou ilotoloto no nano ne milailai no ale. Muvuluvexanu
valovaloxa'a ta mitema ane ilavusou ivalavala lamoli no anu. Xe
muvuluvexanu luuluusi'a ane'i ane mita'olune'i ta kuau sou ilotone'i.
13 [b]Xe muavuti la muvikalane'i aloxo 'o, "Vaikala mikaukavunu muxolu
no anu Lavuku Tavuna teinu muvikala aloxo 'o. 'Taasilo ne ilemolu lexe
taasou lakilaka,' ia ngingi ngexiunu mole muxali loxo taasi'a ta mitema
sou pakali sou italume no anu." 14 Xe ta mitema e ie'i seleveenu mo ane'i
ane imuamua'i uasi mine'e noxou Iesu sou Anu mupamauline'i no nano
no vimeluxu tani tila noxou Lataua. 15 Ia ta tatila noxi'a ta aili'i ilo'a ta
mitema sou lapuloto mimaisou sosovo ane anu mu'oxonu ne anu iou
vilemo. Xe milomusi'a ta molomolo no nano no 'a taasou lalotu tatila
noxou Lataua ne mi'ava lexe, "Ta'osasou Deviti 'Olu." La ane'i la'iaxa'a.
16 [c]Xe miavuti la mitali'isou Iesu lexe, "Male nini nelomusou mii ma'ia e ta
molomolo 'o milemolu 'o?" La Iesu mukoline'i aloxo 'o, "Ani eni elomusou.
Ia loxovaa male ngingi ngaitisou vaikala ane ne muai no anu Lavuku
Tavuna uasi?" Muvikala aloxo 'o, "Male nini nelomusou mii ma'ia e,
'Lataua mulalaxiinu mulaa no anaxa'a ta molomolo xe ta keakea 'o i'itinu
ualasou.' " 17 Iesu muvikalane'i aloxo ne mukalu la mu'italone'i mixoxolu
ne la mulaa no tuala tila ne sou mulai muxolu ne Vetania no 'olovoxo ne.

---

[a] **21:9** Lex 118:25-26 [b] **21:13** Ais 56:7; Iel 7:11 [c] **21:16** Lex 8:2

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ovu Lovo Muxalo
(Mak 11:12-14, 20-24)

18 Ilo'a milai miai xe no kakau la milivu milai ne Ielusalemu la, Iesu
musolixu. 19 Xe iou mulai la mutukumusou ovu lovo vile ne mutulu no
vote'i paumolu. La sou mulutu mulai no anu sou ukamuli lexe temanu
se'i 'a no anu, la mumaisou lexe ovu ne volovoloxusi ia unene'a uasi.
La sou muvikalanu ovu ne aloxo 'o, "Usoko vaimomo 'o, umomomo sou
nanene'a la uasi." Xe alaxu vilesisi la ovu ne muxalo. 20 Xe ta molomolo
noxou mimaisou aloxo ne la tane'ilili. La mitali'isou Iesu lexe, "Loxovaa
la sou ovu muxalo alaxu vilesisi 'o?" 21 [d]La Iesu mukoline'i aloxo 'o, "Eni
avikalangengi manina aloxo 'o, lexe ngingi ngamuxamuxaxu tangengi
ia xavutalamengi tatamei uasi, la ngingi nga'oxonu mii ma'ia aloxo
eni e'oxonu no anu ovu lovo 'o. Ia ane nesi uasi, anu umomomo sou
ngavikalanu laxa'ilu vile lexe, 'Naavuti mo naili'e ulai no luaki, la anu
u'oxonu aloxo ne.' 22 [e]Lexe ngingi ngamuxamuxaxu tangengi xe ngakilaka
sou mii vile ngemasaxau, la ngingi ngano'usi."

Ane'i Mitali'isou Iesu Lexe 'Ei Mulosou Xavi ne
(Mak 11:27-33; Luk 20:1-8)

23 Ioxe Iesu mu'unalai no nano no anu taasou lalotu tatila noxou Lataua,
la mulosie'i ta mitema lavulavu. Xe no mine Anu ulolosie'i ta mitema
lavulavu, la ta tatilasi'a ta 'aili'i ilo'a ta tatilasi'a ta Isilaeli mine'e noxou
la mitali'isou aloxo 'o, "Nini neno'u xavi ane ne ne'i la sou na'oxo'oxonu
mimii ane ne no anu 'o? Xe 'ei molu sou mulosine mo mupelemasaxaneni
sou lexe nini na'oxonu xaixai ne?" 24 Xe Iesu muavuti la mukoline'i aloxo
'o, "Eni kalumo atali'isingexu tali'i vile, lexe ngingi ngakolinu tali'i ne
une'e noxilo, la sou eni avikalangengi no anu. Lexe no anu xavi ma'ia ane
eni a'oxonu mimii 'o. 25 Xavi ane Ioanesi muxaxai no anu sou mu'ulosi'a ta
mitema 'o ne, anu molu ne'i? Anu molu teitexi no opo loxotolo, uasi molu
noxi'a ta mitema?" Xe ane'i miavuti la mivikalasou tali'i ne. La mivikalane'i
ngatongato'o lexe, "Maasi xe nenge tavikala lexe Anu molu no opo loxotolo
la Anu utali'isinge ulivu la lexe, ia loxovaa la sou ngingi ngamuxaxu
tangengi noxou ua? 26 [f]Xe nenge tavikala lexe molu noxi'a ta mitema, la
ane ne umomomo uasi. Nenge ta'ume noxi'a ta mitema, xo ta mitema latala
ne milavusi lexe Ioanesi ne anu itema sou palomatana manina vile ane."
27 La ane'i miavuti la mikolinu Iesu aloxo 'o, "Nexi talavusou uasi." Xe Iesu
muavuti la muvikalane'i lexe, "Eni kalumo umomomo sou apala'alixu lexe
'ei ane mupelemasaxaleli sou a'oxo mii ano 'o uasi."

---

[d] **21:21** Mat 17:20; Luk 17:6; Ioa 14:12; 1Ko 13:2 [e] **21:22** Mat 7:7-11; 18:19 [f] **21:26** Mat 14:5

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Vaikala Latilovosi'a Itema Vile ta 'Olu ta Tamei

28 Iesu musolonu vaivaikala noxou la muvikalane'i la aloxo 'o, “Ia
ngingi ngexavutala a loxovaa? Lexe itema vile ta 'olu ta tamei, ia anu
mulai la muvikalanu 'olu ane laposalaxu lexe, ‘'Alixeni maasi la nalai mo
naxaxai no 'a xaisou uaini.’ 29 La anu ukolinu lexe, ‘Eni amasaxa uasi.’ Ia
ili'i la anu muxiunu xavutalau la, mulai sou muxaxai. 30 Xe momu mulai
la muvikalanu 'olu ane kokope no anu vaikala vilesisi aloxo ne. La anu
muvikalanu momu lexe, ‘Ani mamilo eni alai.’ Ia ili'i la anu ulai ua. 31 La
sou 'ei noxi'a ilou mumulinu masaxa noxou momu?” Ane'i miavuti la
mikolinu lexe, ‘Ane laposalaxu.’ Xe Iesu muavuti la muvikalane'i aloxo 'o,
“Eni avikalangengi manina aloxo 'o, ta mitema sou itaxusou lamoli mo
ta sema sou vote'i ne ane'i iulaxungengi sou i'unalai no anu saxisaxila'u
noxou Lataua tei ia ngingi ngaili'i. 32 [g]Aloxo ne, la sou Ioanesi itema sou
u'ulosi'a ta mitema mune'e sou mulosiengixu vote'i sou 'ili'ilixo mulapu la
ngingi ngamuxaxu tangengi noxou uasi. Ia ta mitema sou itaxusou lamoli
ilo'a ta sema sou vote'isi mimuxaxu tane'i noxou. Mo ili'i no mine ngingi
ngamaisou mimii ne la ngingi ngaxiunu opongengi mo ngamuxaxu
tangengi noxou uasi.”

Vaikala Latilovosi'a ta Mitema Ane Isaxila'u Xaisou Uaini

33 [h]Mo Iesu muvikalane'i la lexe, “Ngalomusou vaikala latilovo vile la
aloxo 'o. Itema vile mutounu xaisou uaini vile, xe mukalu la muvimelu
sou. Xe mukalu la mutulusou lavalolo sou imuxaxu uaini ngiangiaxu la
ikapikapinu no anu. Mo mumuxaxu latotope sou uaini lexaxu ulu'elai
la utavo no anu. Mo mutulusou tani vile teitexi sou ta mitema ixolu no
anu sou isaxila'u xai ne. Mu'oxonu aloxo ne, xe mukalu la, muitalonu
xai ne no avo'a ta mitema se'i sou ane'i ixaxai no anu sou ulai la anu
uno'u temanu se'i no anu ia anu mulutu sou mulai no tuala vile no paxa.
34 Ioxe, no voxo ane xaisou ovu uaini ne temanu xe momoxosou i'elexu,
la mupalusi'a ta mitema sou xaixai noxou milai noxi'a ta mitema e
misaxila'u xai ne sou lexe ino'u na'u temanu se'i. 35 Ane'i milutu xe milai
mixali, la ta mitema e misaxila'u xai ne mitetelisi'a la mito'oto'omolu vile
xe vile la mivau musoli avile xe mivau vile no lavo'o. 36 La anu mupalusi'a
ta mitema sou xaixai noxou se'i ane'i itiitisi'a tila noxi'a ane tei 'ole milai
la. La ta mitema sou isaxila'u xai sou uaini ne mi'oxone'i aloxo ane tei
ne la. 37 Mi'oxone'i aloxo ne, la sou anu mupalusou 'olu mulai sou kaluxu
sou. La muvikala lexe, ‘Male 'alixeni ulai la ane'i itoxonu.’ 38 [i]Mulutu xe
mulai muxali, xe ta mitema e ixaxai no xai ne mimaisou la mivikalane'i
ngatongato'o lexe, ‘Itema ano 'o ne, anu ulai ili'i la ualasou utelo no

---

[g] **21:32** Luk 3:12; 7:29-30 [h] **21:33** Ais 5:1-2 [i] **21:38** Mat 27:18

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

anu momu mixumixu 'o ane. Ngane'e mo nenge'a tatetelisou mo tava'u
usoli, mo sou ulai ili'i la nenge ualasinge utelo no anu.' 39 [j]Xe milutu vaxa
la mivau musoli, ka mikasi vaxa noxou la mileanu muuatulai no anu
vimeluxu xai ne. 40 Ioxe tatananu xai ne mulavu lexe 'olu ane ta mitema
ne mivau musoli ne, xe une'e la sou ngingi ngexavutala a loxovaa, mo
u'oxonu mii ma'ia noxi'a ta mitema e misaxila'u xai ne?" 41 La sou ane'i
mikolinu lexe, "Anu uve'ave'a ta mitema ta masua ne isoisoli ukalusi,
io sou anu u'italonu xai ne ulai noxi'a ta mitema sou xaixai se'i va'axu."
42 [k]Xe Iesu muavuti la mutali'isi'a lexe, "Loxovaa, ngingi ngeitisou
vaivaikala se'i no anu Lavuku Tavuna teinu muvikala aloxo 'o?

'Lavo'o e ta mitema sou itutulu tani misu'anu ne,
anu muxali lavo'o vile laixe manina sou utetelisou tani.
IAUE molusi mu'oxonu mii ane ne.
Nexi temaisou la laixe manina.'

43 Vaikala latilovo ne laaxu aloxo 'o, Lataua uxexeenu saxisaxila'u
noxou no avonge la ulosi'a ta mitema la'oluxa'a ane va'axu mo ixaxaisou
la ixalixu temanu. 44 Mo itema ane ulapau no latanu lavo'o ane ne la
anu utuxusi xe 'ei ane lavo'o ne ulapau utelo no latanu la upelese avile."
45 No mine ta tatilasi'a ta aili'i ilo'a ta Palisaio milomusou vaikala Iesu
mu'oxonu ne, la ane'i milavusousi lexe vaikala latilovo ne mumomomo
noxi'a manina. 46 Xe ane'i miavuti la sou mikamuli vote'i sou lexe
itetelisou Iesu, ia imama'u noxi'a ta mitema xo ta mitema mixavutala lexe
Anu itemasou palomatana ane.

Vaikala Latilovo sou La'ilali sou Taula'i Toxoxa'a
(Luk 14:15-24)

22 1 Iesu musolonu vaivaikala noxou, la muvikalane'i no anu
vaikala latilovo la aloxo 'o. 2 "Saxisaxila'u noxou Lataua teitexi
no opo loxotolo ne, aloxo tatananu tuala vile ulalaxi sou u'oxonu la'ilali
sou 'olu utaula'i. 3 Anu mupalusi'a ta mitema sou xaixai noxou milai
noxi'a ane'i ane anu mu'avali'a sou lexe ine'e no anu la'ilali ne, la ane'i
imasaxa sou ine'e uasi. 4 La anu mupalusi'a ta mitema sou xaixai se'i la
milai la muvikalane'i lexe, ilai ivikalane'i ta mitema e mu'avali'a sou
ine'e no anu la'ilali lexe, 'Ngane'e xo la'ilali sou taula'i a eni elalaxiinu
mukalu. Kau tongolixu mo ta mimii ta tongotongolixa'a mi'ele'elexa'a
mukalu, xe la'ilali iouiou ne muxutu mukalu. La sou ngingi ngane'e mo
nga'ani.' 5 Ia ane'i milomu uasi la milai no anu xaixaii'a vilevilesi. Vile
mulai no xaixu, xe vile mulai no taasou la iloto noxou. 6 [l]Ia ane'i se'i ne
miavuti la mitetelisi'a ta mitema sou xaixai ne ka mive'ave'a misoisoli.
7 La tatananu tuala la'iaxu misevile la mupalusi'a ta mitema sou 'oto'oto

---

[j] **21:39** Eva 13:12 [k] **21:42** Lex 118:22-23; Rom 9:33; 1Pi 2:6-8 [l] **22:6** Mat 21:35

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

noxou milai mive'ave'a ta mitema ne misoisoli mukalusi xe mielaxu
tualasi'a. 8 Xe muavuti la muvikalane'i ta mitema sou xaixai noxou
lexe, 'la'ilali sou taula'i mulalaxii mukalu, la ta mitema e eni e'avali'a
lexe ine'e no anu la'ilali 'o ne ta mitema ta laixe sou ine'e uasi. 9 La sou
ngalai no ioxuioxu votevote'i xe ngaxalisou 'ena'ei ne, la nga'avalou
une'e.' 10 Xe ta mitema sou xaixai ne milai la mi'avali'a ta mitema ta'ei
e ane'i mixalisi'a no vote'i ne mine'e, se'i ta mitema ta lailaixe xe se'i
ta mitema ta masumasua. Xe mine'e mipita no anu tani sou taula'i ne
la mu'ana'ana manina. 11 Ia no mine tatananu tuala mu'una sou iou
mumaisi'a la mumaisou vile no taine'i ne utaanu tokolomo sou taula'i
uasi. 12 Xe tatananu tuala muavuti la mutali'isou lexe, 'Ae menexilo, nini
nenava la nataanu tokolomo sou taula'i laixe ka sou na'una 'o ua?' La anu
ukolinu uasi. 13 [m]La sou tatananu tuala muvikalane'i ta mitema sou xaixai
noxou lexe, 'Ngatetelisou mo ngasakisakiinu avolu ilou tava'u mo ngalea
ulai no ale no isivoxo no tuala sou itatama xe anaxa'a ukalakikiki.' 14 La
Iesu mukalusou vaivaikala noxou aloxo 'o, ta mitema tavu'alo Lataua
mu'avali'a, ia anu musosovosi'a ta ta'eisi sou i'unalai."

Tali'i sou Talea Lamoli Ulai Noxou Kaisari
(Mak 12:13-17; Luk 20:20-26)

15 [n]Xe ta Palisaio milai la mikamuli vote'i sou lexe iuauoixu Iesu
no anu vaivaikalau. 16 La mipalusi'a ta molomolo noxi'a ilo'a ta
mitema noxou Elodesi milai noxou Iesu, la mivikalanu aloxo 'o,
"Tisa, nexi telavu lexe nini itema vile sou nalemo mii, la navikala
maninasou. Mo nini nalavusou na'ume'a ta mitema uasi, xo ane'i
ane ualasi'a mo ane'i ane ualasi'a uasi ne, mimomomo vilesisi no
ieni. Ia nini nalosie'ixu vote'i laixe noxou Lataua no anu vaikala
manina. 17 La sou navikalanexi lexe, loxovaa anu lapuloto vile
umomomo sou nenge taleanu lamoli ulai noxou Kaisari? Uasi,
loxovaa taleanu?" 18 Ane'i mitali'isou Iesu aloxo ne la Anu mulavu
no anu kalakalavoi noxi'a ne. La muvikalane'i lexe, "Ngingi
ngamitema sou kalakalavoi. Tava'u loxovaa ane ngingi nga'oxo lexe
ngatovoleli sou ngatetelisilo 'o? 19 Ioxe ngano'u Denalia vile une'e
mo amaisou." La ane'i mino'u mulai noxou sou mumaisou. 20 Xe
muavuti la mutali'isi'a lexe, "'Ei kisou mo ualasou e uxolu no anu
lamoli 'o?" 21 [o]La ane'i mikolinu lexe, "Anu noxou Kaisari." La sou
Anu muvikalane'i lexe, "Mii ma'ia ane noxou Kaisari, la ngalosou
Kaisari. Xe mii ma'ia ane noxou Lataua la ngalosou Lataua." 22 No
mine ane'i milomusou aloxo ne la ane'i mikuluke manina, la
mi'italonu Iesu la milai.

---

[m] **22:13** Mat 8:12; 25:30; Luk 13:28 [n] **22:15** Mak 3:6 [o] **22:21** Rom 13:7

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tali'i Noxi'a ta Sadokaio

23 [p]Xe ili'i no voxo ane ne la ta Sadokaio mine'e noxou. Ane'i ta mitema
ane ne, ixavutala lexe ta mitema isoli, io ulai ili'i la imauli la uasi. Mine'e
mixali noxou Iesu la mitali'isou aloxo 'o, 24 [q]"Tisa, vaikala muai no anu
kaukavu noxou Mosesi mune'e noxinge aloxo 'o. Itema vile mutaula'i ia
upalane'i ta 'olu uasi xe usoli, la anu laixe lexe vimou u'uluxe sema ne,
mo sou upalane'i iu vimou ta 'olu noxie. 25 Ioxe, no voxo vile la ta mitema
muxatele tamei ixoxolu. Ane'i muxatele tamei ne ane'i ta taumetali. Ilo'a
ixoxolu la ane laposalaxu ne mutaula'i, xe ili'i la musoli. Ia upalane'i ta
'olu se'i noxie sema ne uasi, la mu'italone noxou vimou sou u'uluxe. 26 Xe
vimo'a ane ta tameisi'a ne muavuti la mu'uluxe sema ne, la anu kalumo
musoli la, ia upalane'i ta 'olu se'i noxie uasi. Mo vimo'a tatalusi'a ne anu
kalumo aloxo ne si. Anu aloxo ne mole, ane'i muxatele tamei mo ne,
mi'uluxe sema vilesisi ne, la vile noxi'a upalaa 'olu vile noxie uasi. 27 Mole
ili'i la ane sema kalumo misoli. 28 Ioxe, ulai ili'i no anu voxo ane sou ta
mitema ane misoisoli itulu sou imauli, la 'ei noxi'a ane'i muxatele tamei
ne semau maninasou xo loxo ane'i muxatele tamei mo ne ane'i mi'uluxe
sema vilesisi ne?" 29 Xe Iesu muavuti la muvikalane'i aloxo 'o, "Ngingi
ngexovulaulau no anu vaikalamengi, xo ngingi ngalavusou vaikala
muxolu no anu Lavuku Tavuna mo xavi noxou Lataua uasi. 30 Ta mitema
ane misoisoli ne lexe imauli la umomomo sou itaula'i la uasi. Ane'i ixali
loxo ta angelo teitexi no opo loxotolo. 31 Ioxe no anu vaivaikalasi'a ta
mitema ane misoisoli ka itulu ne, loxovaa ngingi ngaitisou vaikala ma'ia
Lataua muvikalangengixu uasi? 32 [r]Anu muvikala lexe, 'Eni Lataua noxou
Avalaamu mo Lataua noxou Aisaki mo Lataua noxou Iakovo.' Anu Lataua
ne noxi'a ta mitema misoisoli uasi, anu Lataua noxi'a ta mitema ane
imauli vaimomo." 33 Xe no mine ane'i milomusou vaivaikala noxou Iesu
ne, la mikuluke manina no anu a'alo noxou ne.

Lapuloto Anevaa Ane Muuli no Anu Lapuloto Mukalusi
(Mak 12:28-34; Luk 10:25-28)

34 Ta Palisaio mixolu mipita ia milomusou Iesu mine mukolinu tali'i
noxi'a ta Sadokaio la vaivaikalau ne mulapusi. 35 La sou vile noxi'a ne
anu mulavu laixe no anu lapuloto ne u'oxo lexe utovonu Iesu no anu
tali'i ne. 36 Xe muavuti la mutali'isou aloxo 'o, "Tisa, eni elavu lexe
lapuloto noxinge tavu'alo, ia lapuloto anevaa ane muuli manina no
anu lapuloto latala ne?" 37 [s]La Iesu mukolinu aloxo 'o, " 'Ngamasaxau
IAUE Lataua noxinge no anu tangengi, mo no anu uleengengi, mo no
anu xavutalamengi ukalusi.' 38 Lapuloto ane ne anu muuliuli xe mutila

---

[p] **22:23** Apo 23:8 [q] **22:24** Lap 25:5 [r] **22:32** Mul 3:6; Mat 8:11 [s] **22:37** Lap 6:5

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

manina no anu lapuloto latala mukalusi. 39 [t]Xe ta tameisou ne anu mutila
iou vilesisi aloxo ane tei ne aloxo 'o, 'Ngamasaxau menexinge vile aloxo
ngingi ngemasaxainge la!' 40 [u]Lapuloto noxou Mosesi mo vaivaikala noxi'a
ta mitema sou palomatana ne anu tava'u vilesisi ane no anu lapuloto
tamei nesi."

'Ei 'Olu E Kalisito 'o
(Mak 12:35-37; Luk 20:41-44)

41 Ioxe no mine ta Palisaio mixolu mipita la Iesu mutali'isi'a aloxo 'o.
42 [v] "Ngingi ngexavutala noxou Kalisito a loxovaa? Mo 'ei 'olu ne?" Xe
ane'i miavuti la mikolinu lexe, "Deviti 'olu." 43 La sou Anu muvikalane'i
aloxo 'o, "Tava'u loxovaa la sou Uleenu Tavuna mulosou Deviti lavulavu
la molu mumoxo'u lexe Tila noxilo? Deviti muvikala aloxo 'o.
44 [w] 'IAUE muvikalanu Tila noxilo aloxo 'o,
Nava'isa'ileli no avolo tema ulai utalo no anu voxo ane
sou eni amuxaxa'a ta uluameni no tava'ine laaxu.'
45 La sou lexe Deviti molu mumoxo'u lexe anu Tila noxou. Ia loxovaa la
sou anu Tila ne anu Deviti 'olu la?" 46 Ane'i milomu sou aloxo ne la vile
ukolinu vaikala noxou uasi. Mo musoko no anu voxo ane ne la itema vile
ulai noxou sou utali'isou no anu tali'i vile la uasi.

Ngasaxila'inge Noxi'a ta Tatila sou Lalotu
(Mak 12:38-40; Luk 11:37-52; 20:45-47)

23 1 Xe ili'i la Iesu muvikalane'i ta mitema ilo'a ta molomolo noxou
la aloxo 'o, 2 "Ta Palisaio ilo'a ta mitema sou lapuloto ilavusou
ilosiengi no anu lapuloto loxo Mosesi mu'oxonu. 3 [x]La sou, anu laixe
lexe ngingi ngalomu sou mo ngamulinu aloxo ane'i milosiengixu ne.
Ia ngamulinu 'ili'ilixo noxi'a mamu, xo ane'i ilosiengi ne ia ilavusou
imulinu uasi. 4 Anu aloxo ane'i isakiinu tavuevule tu'umaxu la imuxaxu
no laxasinge, ia ane'i imuxaxu avo'a sevile no anu uasi. 5 [y]Mimii tavu'alo
ane'i i'oxonu ne sou lexe ta mitema imaisi'asi. Ane'i ikaukavunu vaikala
noxou Lataua la isakii no alaie'i xe itaanu tokolomo veveeni la lamota
sou veveeni uvuvu ulili ulu'e no anu la ixixaoxao. 6 Mo ane'i ilavu sou
imasaxa lexe ixolu uuli no anu puloulou laixesi no anu voxo sou la'ilali
toxotoxoxa'a. Mo imasaxa lexe ixolu no anu puloulou uulisi no anu
taasou lalotu noxi'a ta Iutaia. 7 Mo ane'i imasaxa sou ta mitema ixalisi'a
no anu taasou pitapita la i'oxonu aso laixe noxi'a xe imoxo'a lexe, 'Tisa.'
8 Ia ngingi ta mitema imoxo'inge lexe tisa uasi, xo itema vilesisi anu
'tisa' noxinge ia ngingi tavu'alo ne ngamoxo'inge lexe ta vivixesi. 9 Mo

---

[t] **22:39** Liv 19:18; Mat 7:12 [u] **22:40** Rom 13:10; Xal 5:14 [v] **22:42** Ioa 7:42 [w] **22:44** Lex 110:1; Mat 26:64 [x] **23:3** Mal 2:7-8 [y] **23:5** Mul 13:9; Iti 15:38-39; Lap 6:8; Mat 6:1

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

namoxo'u itema vile no lia 'o lexe maminge uasi xo nenge Maminge
vilesisi Anu 'a uxoxolu teitexi no opo loxotolo. **10** Mo ngamoxo'u vile
lexe tisa, uasi, xo tisa noxinge vilesisi ane Kalisito. **11** [z]Mo tilasinge ne
anu uxali loxo itema sou xaixai noxinge. **12** [a]Xo 'ei ane u'itinu ualasou la
Lataua utaloxolixu xe 'ei ane utaloxolixu la Lataua u'itinu ualasou.
13-14 Mo eni avikalangengi ta mitema sou lapuloto mo ta Palisaio lexe,
ngasaxilaixe laixe no anu tu'utu'umaxu ane sou uxalinoxinge, xo ngingi
ta mitemasou kalakalavoi. Xo ngingi ngetatusou aitenga sou saxisaxila'u
noxou Lataua teitexi no opo loxotolo no ie'i ta mitema. Ia ngingi ngalavu
sou nga'unalai uasi, io no mine ta mitema itovo lexe i'unalai la ngingi
nga'apixa'a. **15** Eni talelingenge ta mitema sou lapuloto mo ta Palisaio
no anu tu'utu'umaxu ane sou uxali noxinge xo ngingi ngaxixaoxao no
xalexaleenu lia mo no luaki xalexaleenu sou nga'oxonu itema vilesisi
sou uxali molomolo noxinge. Mo no mine ngingi nga'oxonu uxali loxo
molomolo vile noxinge ukalu, la nga'oxonu ua'ulingenge no anu 'ili'ilixo
masumasua manina, la sou uxali molomolo sou navu e u'ani'ani no taxa
la kaluxu uasi 'ole.
16 [b]Mo eni talelingenge no anu tu'utu'umaxu ane sou uxali noxinge.
Xo ngingi iengi seleveenu ia nga'oxo lexe ngalosie'ixa'a ta mitema vote'i.
Ngingi ngavikala aloxo 'o, 'Lexe itema vile uvikala lexe manina teitexi no
taasou lalotu la anu mii vile uasi. Ia lexe itema vile uvikala lexe manina
teitexi no anu xoulu uai no taasou lalotu la anu u'oxonu aloxo anu
mulemolu ne.' **17** Ngingi iengi seleveenu mo ngexovulaulau manina. Mii
ma'ia mutila manina no iou Lataua, male xoulu uasi taasou lalotu. Ngingi
ngelavusou lexe xoulu uai no nano no taasou lalotu, la sou anu uxali
loxo mii noxou Lataua. **18** Mo ngingi ngavikala kalumo aloxo 'o. 'Lexe
itema vile uvikala manina teitexi no anu tani alelaxu sou lalotu, la anu
mii vile uasi. Ia anu uvikala lexe manina teitexi no anu mimii i'elaxu 'a
uaai 'o, no nano no anu valovalo sou i'elaxu mimii no anu la anu u'oxonu
aloxo anu mulemolu ne.' **19** Ngingi iengi seleveenu mo ngexovulaulau
manina. Mii ma'ia anu mutila no iou Lataua mii sou i'elaxu, uasi valovalo
sou i'elaxu mimii no anu? Ngingi ngano'u mimii ngane'e nga'elaxu no
tani alelaxu ne la sou ngingi nga'oxo lexe anu mii noxou Lataua. Ia uasi
valovalo anu mii tatila no anu mii e nga'elaxu ne. **20** Aloxo ne la sou
'ei ane uvikala lexe manina teitexi no anu tani alelaxu sou lalotu ne la
muvikala aloxo ne no anu tani alelaxu sou lalotu mo no mimii tavu'alo
e muai no nano no anu. **21** Mo 'ei ane uvikala lexe manina teitexi no anu
taasou lalotu, la anu u'oxonu aloxo ne no anu taasou lalotusi uasi, anu
mu'oxonu aloxo ne noxou Lataua. **22** [c]Mo 'ei ane uvikala lexe manina

---

[z] **23:11** Mat 20:26; Mak 9:35; Luk 22:26 [a] **23:12** Iop 22:29; Xav 29:23; Luk 14:11; 18:14
[b] **23:16** Mat 15:14 [c] **23:22** Ais 66:1; Mat 5:34

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

teitexi no opo loxotolo, la anu uvikala aloxo ne ulai teitexi no opo
loxotolosi uasi, anu mu'oxonu aloxo ne no anu puloulou noxou Lataua mo
noxou anu ane uxolu no anu puloulou ne.
23 [d]Eni talelingenge ta tisa sou lapuloto mo ta Palisaio no anu
tu'utu'umaxu ane sou uxali noxinge xo ngingi ta mitema sou kalakalavoi.
Ngingi ngalavusou ngano'u mimii tuma'u lailaixe ngatounu no xai
loxo, mint mo dilu xe kumini la ngakalipalanu sou ngalosou Lataua
na'u mavulovexasou. Mimii kitukitu no anu Lapuloto noxou Mosesi
ngingi ngemulinu laixe. Ia ngingi ngalavusou ngamulinu mii ta tatila
lapuloto mulemolu uasi, loxo 'ili'ilixo ane mulapu mo 'ili'ilixo sou
alauna xe 'ilixo sou ngamuxamuxaxu tangengi no anu vaikala noxou
Lataua. Anu laixe lexe ngingi xavingengi sou ngamulinu vaivaikala sou
lapuloto ane ta tatila muai tei aloxo xavingengi sou ngamulinu ane sou
vaimomo 'o. 24 Ngingi e iengi seleveenu ia nga'oxo lexe ngalosie'i ta
mitema vote'i. Ngingi aloxo itema e mumaisou vuvuu muxolu no anu
la'ilalixu la muxexeenu, io umaisou kameli uxolu no anu la'ilalixu uasi la
mumalukusou.
25 [e]Eni talelingenge ta mitema sou lapuloto mo ta Palisaio no anu
tu'umaxu ane sou uxali noxinge xo ngingi ta mitema sou kalakalavoi.
Ngingi ngalavu sou nga'uinu paku mo lakupapa, la nga'uinu no ale no
vasimolusi malemalenga. Ia no nano ne nuni'u mo ngetaanu la'ilali
ne ngeno'u no anu 'ili'ilixo sou pakali xo ngingi ngexavutalangengisi.
26 Ngingi ta Palisaio ne iengi seleveenu. Lexe ngingi ngamasaxa lexe
nga'uinu paku xe lakupapa la nga'uinu tanu no nano mo malemalenga
tei xe ukalu la sou ngingi nga'uinu vasimolu no ale. 27 [f]Eni talelingenge
ta mitema sou lapuloto mo ta Palisaio no anu tu'umaxu ane sou uxali
noxinge, xo ngingi ta mitema sou kalakalavoi. Ngingi aloxo lulu e
mimulaxu lasimeni sou xe mukalu la milulunu kuvo sou no ale no
vasimolu la mukea loxo 'o, mo laixe sou tamaisousi. Ia no nano no
tanu ne mu'ana'ana no anu ta mitema misoisoli xinexine'i xe mimii
nuninuni'u. 28 [g]La sou anu iou vilesisi aloxo ngingi ngamulinu 'ili'ilixo
mulapu sou ta mitema imaisou no ale no vasimengesi. Ia no nano no
tangengi ne, mu'ana'ana no anu 'ili'ilixo masumasua xe no anu 'ilixo sou
kalavoi.

Iesu Muvikala Lamana no Anu Mimii Masumasua Lakolisou

29 Mo eni talelingenge ta tisa sou lapuloto mo ta Palisaio no anu
tu'umaxu anu sou uxali noxinge xo ngingi ta mitema sou kalakalavoi.
Xo ngingi nga'asou lulusi'a ta mitema sou palomatana xe ngatokolomonu
lulusi'a ane'i ane mi'oxonu 'ilixo mulapu ne laixe. 30 Mo ngingi ngavikala

---

[d] **23:23** Liv 27:30; Mai 6:8 [e] **23:25** Mak 7:4 [f] **23:27** Apo 23:3 [g] **23:28** Luk 16:15

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

aloxo 'o, male lexe ngingi ngaxolu tatei la umomomo sou ngasu'uline'i ta
'ilusulusungengi, sou ngave'ave'a ta mitema sou palomatana isoisoli uasi.
31 [h]La sou ngingi mulaa no anangenge lexe ngingi ta 'ilusulusungengi
ane mive'ave'a ta mitema sou palomatana misoisoli tatei ne. 32 Ioxe,
aloxo ne la ngingi ngalai nga'oxo mo ngasolonu 'ili'ilixo masua noxi'a ta
'ilusulusungengi ne. 33 [i]Ngingi loxo lasile molosila mo lasile molosila ta
'olu. Ngingi ngamomomo sou ngapolopepeenu taxa sou navu a loxovaa?
34 Aloxo ne la sou eni apalusi'a ta mitema sou palomatana xe ta mitema
sou lavulavu ilo'a ta tisa sou lapuloto ine'e noxinge. Ia ngingi ngalutu
vaxa la ngave'ave'a se'i isoisoli xe ngailixa'a no ovu valautu. Xe se'i la
ngingi ngapuapuasi'a no nano no taasou lalotu noxinge, xe se'i la ngingi
ngakusai'a no tuala ta tatila noxinge la i'ume ilai no tuala ta tatila se'i
va'axu. 35 [j]Aloxo ne la sou tu'umaxu sou sialuxa'a ta mitema mulapu e
munixi no lia 'o ne utelo noxinge. Usoko noxou Aveli sialuxu ulai uxali
noxou Sekalia e Velekia 'olu, e ngingi ngevau la musoli muai no taiinu
valovalo sou i'elaxu mimii, no nano no anu taasou lalotu tatila noxou
Lataua. 36 Eni avikalangengi manina lexe ulu sou sialuxa'a ta mitema
mulapu ne, ngingi ta mitema e ngepaa vaimomo 'o ngatavulenu.

Iesu Tanuxu Tuala Tila ne Ielusalemu
(Luk 13:34-35)

37 Iauo, ta mitema ne Ielusalemu 'o, ngingi ngeve'ave'a ta mitema
sou palomatana misoisoli mo ta mitema e Lataua mupalusi'a mine'e
la ngeve'ave'a no anu kulu la misoisoli. Ia alaxu tavu'alo misevile eni
atovonu sou lexe apitangengi loxo koko'a neni'a ipitane'i ta 'ilie no vivisie
laaxu la ngingi ngamasaxa uasi. 38 [k]Ngalomu, ili'i la Lataua iou uvaxainge
la taasinge mo tualasinge ne uxolu vitanisi. 39 [l]Eni avikalangengi aloxo
'o, usoko vaimomo 'o la umomomo sou ngamaisilo la uasi. Ia ulai ili'i la
ngingi ngavikala lexe, Lataua ualusou anu ane Tila mupalusou mune'e 'o."

Sosovo sou Voxo Kaluxu
(Mak 13:1-2; Luk 21:5-6)

24 1 Xe Iesu muavuti la musuku sou taasou lalotu tatila noxou
Lataua, la ta molomolo noxou mine'e noxou la mivikalanu sou
umaisou taasou lalotu tatila noxou Lataua ilou tanitani. 2 [m]Iesu muavuti
la muvikalane'i aloxo 'o, "Ngingi ngemaisou tanitani e toxotoxoxa'a
lailaixe manina 'o ne? Eni avikalangengi manina aloxo 'o, umomomo sou
ie'i uvaxau lavo'o vile 'o ne uvo'uvo'utulo no lataanu menexu vile uasi,
lavolavo'o latala ne imamumamulonu ka ipeinu ule'elai no lia ukalusi."

---

[h] **23:31** Apo 7:52 [i] **23:33** Mat 3:7; 12:34; Luk 3:7 [j] **23:35** Tav 4:8; 2A'a 24:20-21
[k] **23:38** 1Ta 9:7-8; Iel 22:5 [l] **23:39** Lex 118:26 [m] **24:2** Luk 19:44

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Iesu Mutotokalasou Tu'utu'umaxu Tavu'alo Uxali
(Mak 13:3-13; Luk 21:7-19)

3 No mine Iesu mulai mo a uxoxolu no laxa'ilu ne Olivu, la ta molomolo
noxou ane'isisi milai noxou, la mitali'isou se'isisi va'axu aloxo 'o, "Ioxe
navikalanexi. Talu la mimii ane lexe uxali 'o, uxali manina sou? Sosovo
ma'ia ane uxali tei sou uvikala lamana noxixe no anu voxo ane sou nini
nane'e xe voxo kaluxusou?" 4 Xe Iesu muavuti la mupeletotosi'a aloxo
'o, "Ngasaxila'inge laixe. Loxo 'o io itema vile une'e ukalavoingengi.
5 [n]Ta mitema tavu'alo ixali la imoxo'u ualasilo, la ivikala lexe, 'Eni
kalisito ano.' La ikalavoine'i tavu'alo. 6 No voxo ane ngingi ngalomusi'a
ta mitema i'oto'oto ne, la ngaavuavuti mo tangengi kalaua mo nga'ume
uasi. Anu mimii ane loxo ne anu uxali, ia voxo kaluxusou ne a uao
unene'e 'o. 7 Ta mitema sou tuala vile iavuti, la ilai ialivulane'i ta
mitema sou tuala vile ane va'axu. Mo ta mitema noxou tatananu tuala
vile iavuti, la ilo'a ta mitema noxou tatananu tuala vile ane va'axu
i'oto. Xe no xalexalee tuatuala se'i, la laliua ukunikuni mo soli toxoxa'a
uxali. 8 Anu tu'utu'umaxu ane ne anu soko no anusi, uxali tei loxo sema
ixamuli navunavu tei ka sou ivo'o 'ilie. 9 [o]Mo no voxo ane ne ino'inge
la ilai ilosinge navunavu mo ivenge ngasoli. Mo ta mitema ukalusi ne
imolosilangengi, xo ualasilo a uxolu noxinge. 10 No voxo ane ne la ta
mitema tavu'alo e mimuxaxu tane'i noxilo ne imomomo sou imuxaxu
tane'i noxilo la uasi. Mo ixiu la ikala tomoxa'a ta menexi'a ngatongato'o
xe imolosilane'i ngatongato'o. 11 [p]Mo ta mitema sou palomatana
kalakalavoi tavu'alo ixali la ikalavoine'i ta mitema tavu'alo. 12 Mo
'ili'ilixo masumasua ne utila manina mo 'ilixo sou imasaxai'a ta menexi'a
ngatongato'o ne usu'a. 13 [q]Ia anu ane utulu pekia'u ulai uxali no anu voxo
kaluxu sou la Lataua umomomo sou upamaulinu. 14 [r]Mo lexe ta mitema
latala no lia ukalusi 'o ne ilomusou a'alo laixe sou saxisaxila'u noxou
Lataua ia ia'aloxu noxi'a ukalu, xe ili'i no anu la sou voxo kaluxusou
uxali.

Mii Masua Manina a Uxali
(Mak 13:14-23; Luk 21:20-24)

15 [s]Xe Iesu muavuti la muvikalane'i la aloxo 'o. 'Ngingi ngamaisou
mii vile masua manina e itemasou palomatana Danieli mua'aloxu
taatei lexe, (mii ane ne masua manina anu utulu teitexi no anu tani tila
noxou Lataua. Itema ane uitisou vaikala ane 'o la uxavutalanu laixe.)'
16 No voxo ane ne la ta mitema e ixoxolu no xalee lia tila ne Iutaia ne

---

[n] **24:5** Mat 24:23-24; 1Ioa 2:18 [o] **24:9** Mat 10:22 [p] **24:11** Mat 24:5, 24; 1Ioa 4:1
[q] **24:13** Mat 10:22 [r] **24:14** Mat 28:19 [s] **24:15** Tan 9:27; 11:31; 12:11

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

i'ume'ume ilai no laxa'ilu. 17 [t]Itema ane mulai mo 'a uxoxolu no taasou
kisou ne, umomomo sou ulu'elai mo u'unalai no tani la sou utaxusou
mimii se'i uuatunu uasi. 18 Mo itema ane mulai no xaixu mo 'a uxaxai
ne, umomomo sou ulivu ulai no tani mo uno'u tokolomou la uasi. 19 Ia
ta sema ane opoopone'i xe ane'i ane isusune'i ta 'ili'ili'a ta keakea ne la
anu voxo masua noxi'a manina. 20 La sou anu laixe lexe ngingi ngakilaka,
mo sou voxo sou ngingi nga'ume ne uxali no anu voxo sou la'iua xe no
voxo tavuna uasi. 21 [u]Xo no voxo ane ne, anu voxovoxo sou tu'utu'umaxu
manina, umomomo no anu voxo ane tatei Lataua mukoinu xalexalee
tuatuala mo utalo vaimomo 'o mo ili'i la uasi manina. 22 Ia lexe tila uxoto
voxo ane ne ulivu une'e ataxu, la evile umomomo sou umauli uasi. Ia
tava'u xo ane'i ta mitema ane anu musovosi'a lexe anu ta mitema noxou
maninasou, la sou anu uxotonu voxo ne une'e ataxu. 23 [v]No voxo ane ne,
la evile uvikalangengi aloxo 'o. 'Ngamaisou, Kalisito ano 'o! Uasi, uvikala
lexe, Ngamaisou anu 'a 'ole!' Ia mamu sou ngamuxaxutangengi no anu
vaikala noxou. 24 [w]Xo ta mitema se'i ixali, la ikalavoi lexe ane'i Kalisito
xo ane'i ta mitema sou palomatana kalakalavoi. Lexe ixali, la i'oxonu
sosovo se'i toxotoxoxa'a uxali mo mimii se'i sou ta mitema imaisou la
ikuluke no anu kalumo, lexe anu umomomo sou ikalavoine'i ta mitema
ane Lataua musosovosi'a lexe anu ta na'u 'ole. 25 Lexe ngingi ngamaisou
mimii aloxo ne uxali noxinge ili'i, la eni evikalangengixu tei. 26 [x]La sou
lexe evile uvikalangengi lexe, 'Kalisito anu a uxolu no ale la nalai no ale
uasi, xe u'oxo lexe ne anu 'a no nano no tani, la ngamuxaxu tangengi no
anu vaikala noxou ne uasi.' 27 [y]La sou Itema 'Olu une'e, la anu aloxo lele'e
ulami no aso uxali la lamixu ulai uxali no aso ulu'elai la ane'i tavu'alo
imaisou. 28 [z]No anu xalee ane ta mimii misoisoli miai no anu, la ta nenu
suluvi ipita sou i'ou xiasine'i.

Ili'i la Itema 'Olu Ulivu Une'e
(Mak 13:24-27; Luk 21:25-28)

29 [a]Ia no voxo ane ili'i no anu voxo sou tu'utu'umaxu ukalu la aso ne
uxali isivoxo mo so'io ne uiei la uasi, mo ta oto ne ilapalapau teitexi no
loxotolo ilu'e mo ta mimii loxo ta'umali ilo'a koiuxaxai mo tavaivolo no opo
loxotolo ne ikunikuni. 30 [b]No anu voxo ane ne la ta mitema imaisou sosovo
sou Itema 'Olu mine ulaa no opo loxotolo la ulu'e no anu umuumu no anu
xavi mo lamana toxoxa'a noxou. La ta mitema latala no xalexalee tuatuala
ukalusi no lia 'o imaisou mine Anu une'e, la ane'i itama. 31 [c]Xe xoolau

---

[t] **24:17** Luk 17:31 [u] **24:21** Tan 12:1 [v] **24:23** Mat 24:5 [w] **24:24** Lap 13:1-3; 2Te 2:8-9; Pal 13:13-14 [x] **24:26** Luk 17:23-24 [y] **24:27** Mat 24:37-39 [z] **24:28** Luk 17:37
[a] **24:29** Ais 13:10; 34:4; Ese 32:7; Ioe 2:10, 31; 2Pi 3:10; Pal 6:12-13 [b] **24:30** Tan 7:13; Sek 12:10; Pal 1:7 [c] **24:31** 1Ko 15:52; 1Te 4:16

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

utama tatila la Anu upalusi'a ta angelo noxou sou ino'a ane'i ane noxou e
Anu molu musosovosi'a me'a no anu atume iou tami'a, xe no xalexalee lia
teletelexu 'o, ulai utelo no teletelexu loxotolo ukalusi ne ine'e ipitane'i.

Vaikala Latilovo sou Ovu Lovo
(Mak 13:28-31; Luk 21:29-33)

32 Xe Iesu muavuti la muvikalane'i la aloxo 'o. Anu laixe lexe ngingi
ngano'u lavulavu no anu ovu lovo. No voxo ane ovu xolanu uxata xe
uxali tatila, la ngingi ngelavu lexe anu voxo laixe sou aso a uxali 'alai.
33 Lexe ngingi ngamaisou mimii ane ne uxali, la anu aloxo nesi. Ngingi
ngalavusi lexe voxo sou Itema 'Olu 'a une'e ne. Anu 'a muxali 'alai
manina ne. 34 [d]Eni avikalangengi manina aloxo 'o, ta mitema sou voxo
ano 'o ilai uao, ia mimii ane eni elemolu lamana noxinge ne, anu uxali.
35 [e]Mimii latala teitexi no opo loxotolo mo no lia 'o ne, ulai la ukalu. Ia
vaivaikala noxilo ne ukalu uasi. 36 [f]Evile ulavu no anu voxo mo aso iou
ne uasi. Ta angelo teitexi no opo loxotolo mo 'Olu kalumo ne ilavusou
uasi, ia Momu anusisi mulavusou. 37 [g]Muamua'i noxou Itema 'Olu sou
ulivu une'e ne aloxo no anu voxo noxou Noa. 38 No voxo ane alipaa
toxoxa'a uxali uao la ta mitema mivevelu mo miie xe mitataula'i mulai
mune'e mulai mutalo no anu voxou e Noa mu'unalai no lasipi. 39 [h]La ane'i
ilavusou mii ma'ia ane sou uxali ne uasi, mixolu mixovulaulausi mulai
muxali no voxo e alipaa toxoxa'a muxali mukulukene'i la mukalusi'a.
No voxo sou Itema 'Olu ulivu une'e la ta mitema i'oxo'oxonu 'ili'ilixo iou
vilesisi aloxo ne. 40 No anu voxo ane ne la ta mitema ta tamei i'oxo'oxo
no xai la vile uno'u ulai io vile uxolu. 41 Mo ta sema ta tamei i'otu'otunu
lauele sou lexe i'ulalu no anu la vile uno'e ilai io vile ixolu. 42 [i]Aloxo ne
la sou ngasaxila'inge laixe mo ngautiti laixe, xo ngingi ngalavusou voxo
ma'ia ane tila noxinge une'e ne uasi. 43 [j]Mo ngaxavutalanu mimii ne
laixe. Lexe moosou tani ulavusou tei lexe ta mitema sou pakali ine'e no
anu 'olovoxo mautunu anevaa, la anu uxolu uloo la sou ta mitema sou
pakali ne imomomo sou imamulonu tani la i'unalai uasi. 44 La sou ngingi
kalumo ngalalaxii xo Itema 'Olu une'e, la une'e no anu voxo mautunu e
ngingi ngexavutala lexe Anu une'e no anu ne, uasi.

Vaikala Latilovo sou Itema sou Xaixai Ane Xavutalau Laixe Xe Ane Xavutalau Laixe Uasi
(Luk 12:35-48)

45 Mo Iesu musolonu vaivaikala noxou la aloxo 'o. Itema sou xaixai
anevaa xavutala laixe, la u'oxonu xaixai noxou laixe? La tila sou u'italonu

---

[d] **24:34** Mat 16:28 [e] **24:35** Mat 5:18 [f] **24:36** Apo 1:7; 1Te 5:1-2 [g] **24:37** Tav 6:5-8
[h] **24:39** Tav 7:21-23 [i] **24:42** Mat 25:13 [j] **24:43** Luk 12:39-40; Pal 16:15

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

sou usaxila'a ta mitema sou xaixai no tani noxou xe ulosi'a la'ilali no anu
aso iou e tila sou musosovo sou. 46 Itema sou xaixai aloxo ne, anu u'osa
manina no mine tila sou ulivu une'e xe umaisou lexe anu 'a u'oxo'oxonu
xaixai noxou. 47 [k]Eni avikalangengi manina aloxo 'o, tila sou ne
usosovosou itema sou xaixai ne la usaxila'u mimii latala noxou ukalusi.
48 Ia lexe anu itema sou xaixai ne masua la anu tanu uvikala lexe, 'Tila
noxilo ne umomomo sou ulivu une'e palea uasi.' 49 Mo uavuti la uve'a ta
menexu e ilo'a ixaxai ne xe ulai ilo'a ta menexu e ilolutu sou iiexu lexa
pekia'u la ixovulaulau piena 'ole i'ani'ani xe iie. 50 Ioxe tila sou itema
sou xaixai ne ulivu une'e la une'e no anu voxo ane anu itema sou xaixai
ne uxavutala lexe anu tila sou ne une'e no anu uasi. 51 Ia anu ukuluke
noxou tila sou mine une'e xe uxalisou mine u'oxo'oxonu 'ili'ilixo ne, la
anu tila sou ne u'oxoo masuanu manina, la ulailixu ilo'a ta mitema sou
kalakalavoi ixolu ipita no anu tuala e itatama xe anaxa'a ukalakikiki no
anu."

Vaikala Latilovosi'a ta Sema Mavulovexa

25 1 [l]Xe Iesu musolonu vaivaikala noxou la, la muvikala aloxo 'o,
"Saxisaxila'u noxou Lataua teitexi no opo loxotolo ne aloxo a'alosi'a
ta sema ta vuanga mavulovexa e mino'u lalamosi'a la milai sou lexe imaisou
maulu sou taula'i alavua uxali. 2 Ane'i milai la ta'uve xavutalai'a laixe, ia
ta'uve ne xavutalai'a laixe uasi. 3 Ane'i ane xavutalai'a laixe uasi ne milutu,
la mino'u lalamosi'asi io ino'u lexa sou uasi. 4 Ia ane'i ane xavutalai'a laixe
ne milutu la mino'u lalamosi'a xe mino'u lexa sou kalumo. 5 Itema e maulu
sou taula'i alavua ne uxali palea uasi la ta sema mavulovexa ne ixoxolu xoo
mole ie'i muvuvu la miaiai. 6 Ia no 'olovoxo lixinu manina, la milomu sou
itema vile mu'ava aloxo 'o, 'Itema e maulu sou taula'i alavua anu 'a uxali
'o! Ngingi ngane'e mo nenge taalaxu no vote'i, la sou tano'u une'e.' 7 La
sou ta sema ta vuanga ne mitulu la mito'isou lalamosi'a. 8 La ane'i ta'uve
e xavutalai'a laixe uasi 'ole miavuti la mivikalane'i ane'i ane xavutalai'a
laixe lexe, 'Ngaitisixe lexa sevile mo tanixi'u u'una no anu lalamo noxixe xo
anu 'a 'ala'alai sou usita.' 9 Ane'i ane xavutala laixe mikoline'i lexe, 'Uasi,
anu umomomo noxinge nenge'a uasi, ngalai mo ngalotosinge noxi'a ta
mitema ane isosovanu lexasou lalamo.' 10 Ia no mine ane'i milutu sou milai
milotosi'a lexa la itema e maulu sou taula'i alavua ne muxali. Anu muxali
la ta vuanga ta'uve e milalaxi ne, ilo'a mi'unalai no nano no tani sou la'ilali
toxoxa'a sou taula'i alavua ne. Ane'i mi'unalai mukalu la aitenga mutatu.
11 [m]Ili'i la ta sema ta vuanga ta'uve 'ole mixalixali. Ane'i mine'e mixali la
mi'ava mu'unalai lexe, 'Tila, tila nakisiinu aitenga mo nexi ta'una.' 12 [n]Xe

---

[k] **24:47** Mat 25:21, 23 [l] **25:1** Luk 12:35; Pal 19:7 [m] **25:11** Luk 13:25-27 [n] **25:12** Mat 7:23

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

anu muavuti la mukoline'i aloxo 'o, ‘Eni avikalangengi manina lexe eni alavusinge uasi.’ 13 [o]Aloxo ne la sou ngasaxila'inge mo ngaloo laixe xo ngingi ngalavusou voxo ngiou ilou aso iou uasi.

Vaikala Latilovosi'a ta Mitema sou Xaixai Tatalu Tilasi'a Mulosi'a Lamoli
(Luk 19:11-27)

14 Mo saxisaxila'u noxou Lataua teitexi no opo loxotolo ne aloxo 'o, itema vile mulutu sou mulai lexe ulai no tuala vile no paxa. La mu'avali'a ta mitema sou xaixai noxou mine'e la muitalonu mimii noxou noxi'a sou isaxila'u. 15 [p]Anu mulosou vile tiva sou xoulu ta'uve, xe vile mulosou tiva sou xoulu ta tamei xe vile la mulosou tiva sou xoulu vile. Anu mulosi'a aloxo ne mumomomo no anu xavine'i vilevilesi. Ia anu mulutu la mulai. 16 Xe ane mulosou tiva sou xoulu ta'uve ne, mulutu alaxu vilesisi 'o la mulai sou muxaxai sou lamoli ne la muno'u tiva sou xoulu ne ta'uve la. 17 Mo ane muno'u tiva sou xoulu ta tamei ne mulai la mu'oxonu aloxo ne kalumo la muno'u tiva sou xoulu ta tamei la. 18 Ia ane muno'u tiva sou xoulu vilesisi ne mulai la mu'asou taxa xe mukalu la mu'asixu lamoli noxou tilasou ne mutalumeiou la muaai ne.

19 Tilasi'a ne mulai muxoxolu ne maxuveeni xe mukalu la anu mulivu mune'e. Anu mune'e sou lexe ilo'a ta mitema sou xaixai noxou ne imomomo sou vaikala sou lamoli e anu mulosi'a lexe ixaxaisou ne. 20 La sou itema e muno'u tiva sou xoulu ta'uve ne mulai la muno'u tiva sou xoulu ta'uve la mune'enu noxou tilasou. La muvikalanu aloxo 'o, ‘Tila nini nelosilo tiva sou xoulu ta'uve, ia namaisou eni exaxaisou la eno'u tiva ta'uve la ano.’ 21 [q]Xe tilasou muavuti la muvikalanu lexe, ‘Nini itemasou xaixai laixe mo ne'oxonu xaixai noxine laixe manina. Xe nini ne'oxonu xaixai laixe xe nesaxila'u mii kitu'a laixe la sou eni a'oxoneni nasaxila'u mimii tavu'alo 'o xe nane'e mo nengei ta'osa.’

22 Mo itema ane muno'u tiva sou xoulu ta tamei ne mune'e kalumo, la muvikalanu tilasou lexe, ‘Tila namaisou, nini nelosilo tiva sou xoulu ta tamei ia eni exaxaisou, la eno'u tiva ta tamei la ano.’ 23 La tila noxou muvikalanu lexe, ‘Nini itemasou xaixai laixe mo ne'oxonu xaixai noxine laixe manina. Xo nini ne'oxonu xaixai laixe mo nesaxila'u mii kitu'a eni elosine, la sou eni a'oxoneni nasaxila'u mimii tavu'alo 'o. Xe nane'e mo nengei ta'osa.’

24 Xe itema ane muno'u tiva sou xoulu vile ne mune'e kalumo la muvikalanu tilasou lexe, ‘Eni elavusine lexe nini itema la'ia, mo nalavusou nalai la nakokoli la'ilali no anu xai e nini netounu uasi, nalai nakokoli no anu xai e ta mitema va'axu mitounu, xe nataxusou la'ilali

---

[o] **25:13** Mat 24:42 [p] **25:15** Rom 12:6 [q] **25:21** Mat 24:45-47; Luk 16:10

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ane ta mitema va'axu misu'anu la muleme. 25 Aloxo ne la sou eni e'ume
noxine la elai e'asixu tiva sou xoulu noxine e nelosilo. La sou namaisou
lamolimeni e nelosilo ano 'o.' 26 Xe tilasou muavuti la muvikalanu
aloxo 'o, 'Nini itema sou xaixai ne pauxesine manina xe namitema sou
xaixai masua. Lexe nini nelavusou lexe eni alavusou akokoli no anu xai
e eni atounu uasi xe ataxusou la'ilali e ta mitema va'axu misu'anu la
muleme. 27 La sou anu laixe lexe nini namulaxu lamolixeni no taasou
lamoli mo sou eni alivu ane'e la ano'u ilou xolanu.' 28 Mukalu la sou anu
muvikalane'i ane'i ane itulutulu no pa'umolu aloxo 'o, 'Nga'umenu tiva
sou xoulu vilesisi ane noxou ne, mo ngalosou itema ane muxalixu tiva sou
xoulu mavulovexa.' 29 [r]La sou anu muvikalane'i aloxo, eni avikalangengi
aloxo 'o, ta mitema ane mino'u mimii se'i xe ixaxaisou laixe, la Lataua
ulosi'a mose'i la, xe ane'i ane ino'u mii sevile kutu'asi ia ixaxaisou laixe
uasi la Lataua a uxexeenu avile. 30 [s]Ia ngingi ngano'u itemasou xaixai
masua ne mo ngaleanu ulai no ale no usivoxo, noxi'a ane'i ane itatama
mo anaxa'a ukalakiki.

Voxo sou Itema 'Olu Utulusi'a ta Mitema no Anu Vaivaikala

31 [t]No voxo ane Itema 'Olu ulivu une'e loxo tatananu tuala, xe ilo'a ta
angelo noxou ine'e, la anu uxolu no anu puloulou noxou loxo anu tatananu
tuala ane teitexi no opo loxotolo. 32 [u]La ta mitema latala no xalee tuatuala
ukalusi ine'e ipita no talaxu, la sou Anu ukalipalane'i xulumuxa'a tamei
loxo itema sou usaxila'a ta sipsip ukalipalane'i ta sipsip ilai xalee vile xe ta
mee ilai ipita no xalee vile. 33 Anu ukalipalane'i ta sipsip ilai no avolu tema,
xe ta mee ilai no avolu ae. 34 Xe tatananu tuala uavuti la uvikalane'i ane'i
ane mixolu no avolu tema aloxo 'o, 'Ngingi ngane'e, xo Mamilo mualusinge,
mo musosovosinge sou ngaunalai no anu saxisaxila'u noxou tei no mine
Anu usokou sou ukoinu xalexalee tuatuala no lia 'o uao. 35 [v]Xo eni esolixo la
ngingi ngelosilo la'ilali sou e'ou mo esoliu lexa, la ngelosilo lexa sou eiexu,
xe exali loxo aasila la ngingi nge'avalilo elai no tani noxinge. 36 Mo eni xeni
tokolomo uasi, la ngingi ngelosilo mo no voxo eni epipiena la ngingi ngene'e
sou ngesaxilailo xe exolu no tani sou navunavu la ngingi ngene'e ngemaisilo.'
37 Xe ane'i ta mitema ane milapu ne miavuti la mitali'isou lexe, 'Ia tila,
nexi tamaisine ne solixene la telosine la'ilali xe nesoliu lexa la telosine neiexu
ne 'a taalu? 38 Mo nexali loxo aasila la te'avaline nene'e no tani noxixe xe
meni tokolomo uasi la nexi telosine ne 'a taalu? 39 Mo nexolu no tani sou
pipiena la nexi tesaxila'ine xe nexolu no tani sou navunavu la nexi telai
temaisine ne 'a taalu?' 40 [w]La anu tatananu tuala ne mukoline'i aloxo 'o, 'Eni

---

[r] **25:29** Mat 13:12; Mak 4:25; Luk 8:18 [s] **25:30** Mat 8:12; Luk 13:28 [t] **25:31** Mat 16:27; 19:28 [u] **25:32** Ese 34:17; Pal 20:11-13 [v] **25:35** Ais 58:7 [w] **25:40** Xav 19:17; Mat 10:42; Mak 9:41

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

avikalangengi manina aloxo 'o, lexe ngingi nga'oxonu aloxo ne ulai noxou
vivilo vile e ualasou uasi, la ngingi nge'oxonu noxilo ane.' 41 [x]Xe anu muavuti
la muvikalane'i ane'i ane mixolu no avolu ae lexe, 'Ngingi ane 'o sou ngaulua.
Nga'ume mo ngaxexesilo, mo ngalai no anu navu e uaniani la kaluxu uasi.
Navu ne milalaxiinusi'a Satani ilo'a ta angelo noxou. 42 Xo eni esolixo la
ngingi ngalosilo mii vile sou a'ou uasi. Xe esoliu lexa la ngingi ngalosilo
mo aiexu uasi. 43 Mo eni exali loxo aasila la ngingi nga'avalilo ulai no tani
noxinge uasi xe enixeni tokolomo uasi la ngingi ngalosilo uasi. Mo eni exolu
no tani sou pipiena la ngingi ngane'e ngasaxila'ilo uasi xe exolu no tani sou
navunavu la ngingi ngane'e ngamaisilo uasi.' 44 La ane'i kalumo mitali'isou
lexe, 'Ia tila nexi temaisine, nesolixene mo nesoliu lexa mo nexolu loxo aasila,
xe meni tokolomo uasi mo nepipiena xe nexolu no tani sou navunavu la nexi
tasu'uline'i uasi 'a talu?' 45 La Anu mukoline'i aloxo 'o, 'Lexe ngingi nga'oxonu
aloxo ne uasi noxou vile noxi'a ane'i ane ualasi'a uasi la ngingi nge'oxonu
noxilo.' 46 [y]Aloxo ne la sou ane'i ane ne ilai ixolu no anu tuala sou navunavu
e navu u'ani'ani la kaluxu uasi 'ole. Ia ane'i ane milapu ilai ixolu no tuala e
mauli kaluxu uasi manina 'ole."

Ane'i Misakii Vaikala sou Lexe Ivau Iesu Usoli
(Mak 14:1-2; Luk 22:1-2; Ioa 11:45-53)

26 1 No mine Iesu muvikala mukalu la muvikalane'i ta molomolo
noxou aloxo 'o, 2 [z] "Ngingi ngelavusou lexe voxo tamei si'a uxolu
sou nenge tasosovosou voxo e Lataua mupolopepene'i ta Isilaeli, la ino'u
Itema 'Olu ilailixu no avo'a ta mitema sou ivau usoli." 3 La ta tatila noxi'a
ta aili'i ilo'a ta tatilasi'a ta Isilaeli mipita no tani tatila noxou kisi'a ta
aili'i ualasou lexe Kaiapasi, 4 Sou ikamuli vote'i sou lexe itetelisou lesu
mo ivau usoli a loxo vaa. 5 Ane'i miavuti la mivikala lexe, "Maasi la nenge
ta'oxonu mii e nenge tevivikalasou 'o no nixi no anu voxo tila 'o uasi. Xo
loxo 'o io ta mitema imaisinge, la iavutinoxu 'oto'oto toxoxa'a."

Sema Vile Minixi'u Ueli E Tuma'u Lailaixe no Kisou Iesu
(Mak 14:3-9; Ioa 12:1-8)

6 No mine Iesu muxolu ne Vetania la mulai mu'unalai no tani noxou
itema vile ualasou lexe Saimoni. Anu Saimoni ne vulukali mu'oxonu
tei. 7 [a]Iesu mu'unalai mo mutalupexa sou lexe u'ani. Ia sema vile mino'u
lavotoli sou ueli e tuma'u lailaixe vile ne lamoli sou tila misevile. Ane
mino'u xe milai mixali noxou Iesu, la mixola'u anaxu ka minixi'u no
kisou Iesu. 8 Ia no mine ta molomolo noxou mimaisie aloxo ne, la ane'i
la'iaxa'a, la mivikalane'i ngatongato'o lexe "Tava'u loxovaa ane sema 'o

---

[x] **25:41** Mat 7:23 [y] **25:46** Tan 12:2; Ioa 5:29 [z] **26:2** Mul 12:1-27; Mat 20:18 [a] **26:7** Luk 7:37-38

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ivila'isou ueli e tuma'u lailaixe loxo 'o? 9 Lexe uaisi mo sou tasovanu, la
ilotonu no anu lamoli tatila manina, la sou tano'u la taiti'a ta mitema
ane i'a mimii uasi." 10 Ane'i mivivikalane'i ngatongato'o aloxo ne, la Iesu
mulavusou la muvikalane'i aloxo 'o, "Iengi uvaxaiesi, loxovaa ane ngingi
ngalosie tu'umaxu ane loxo ne? Mii e ane mi'oxonu mune'e noxilo ne,
ane mi'oxonu laixe misevile. 11 [b]Ta mitema ane i'a mimii uasi ne, anu
voxovoxo piepiena 'a uxoxolu sou ngingi ngaiti'a mimii loxo ngemasaxau,
xo ngingi ngongi'a ngaxoxolu. Ia eni ne nenge nenge'a taxoxolu utotomu
uasi. 12 Ane minixi'u ueli e tuma'u lailaixe no vasimelo tei loxo ne, sou
ulalaxiinu vasimelo sou ulai no lulu. 13 Eni avikalangengi manina aloxo
'o. No xalexalee tuatuala ne'i ne, lexe ilai ia'aloxu a'alo laixe, la mii e ane
mi'oxonu 'o ne, ane'i ia'aloxu kalumo sou ixavutalane."

Iudasi Mulai Muxali Noxi'a ta Tatilasi'a ta Aili'i sou lexe Anu U'italonu Iesu Ulai Noxi'a

(Mak 14:10-11; Luk 22:3-6)

14 Xe Iudasi Isikarioti, anu vile noxi'a ta molomolou mavulovexa mo
mulelia tamei ne, muavuti la mulai muxali noxi'a ta tatilasi'a ta aili'i, la
mutali'isi'a aloxo 'o, 15 [c] "Lexe eni a'italonu Iesu ulai no avonge, la ngingi
ngalosilo ma'ia?" Xe ane'i miavuti la miitisou lamoli siliva muxali loxo
mavulovexa tatalu la milosou. 16 La sou Iudasi muavuti sou ukamuli vote'i
sou u'italonu Iesu no avo'a.

Iesu Ilo'a ta Molomolou Mi'ani

(Mak 14:12-21; Luk 22:7-13; Ioa 13:21-30)

17 [d]Voxo vile sou veleti imulaxu isi sou uasi 'a muxali, la ta molomolo
noxou Iesu mine'e noxou la mitali'isou lexe, "Nini nemasaxa lexe nexi
talalaxii la'ilalixene sou voxo sou Lataua Mupolopepene'i ta Isilaeli 'ava?"
18 La Iesu muvikalane'ixu itema vile, la sou mupalusi'a lexe, "Ngalai no
nano no tuala tila ne Ielusalemu xe ngamaisou itema e epela'ingexu ne
la ngavikalanu lexe, 'Tisa mu'oxo lexe voxo noxilo 'a muxali 'alai. La sou
nexi noxi'a ta molomolo noxilo ta'ani la'ilali sou ta sosovosou voxo sou
Lataua Mupolopepene'i ta Isilaeli no tani noxine.' " 19 La sou ta molomolo
noxou Iesu mi'oxonu aloxo Anu mupela'axu ne sou milalaxiinu la'ilali sou
ixavutalanu voxo sou Lataua Mupolopepene'i ta Isilaeli.
20 Xe no 'olo'olovoxo la Iesu ilo'a ta molomolo noxou mavulovexa mo
mulelia tamei ne milai mixolu mipita sou i'ani. 21 No mine ane'i i'ani'ani,
la Iesu muvikalane'i aloxo 'o, "Eni avikalangengi aloxo 'o, vile no nixi
noxinge ne, ulai la anu u'italoleli ulai no avo'a ta mitema sou 'oto'oto."
22 Xe ane'i milomu aloxo ne, la opone'i tu'umaxu la sou ane'i vilevilesi

---

[b] **26:11** Lap 15:11 [c] **26:15** Sek 11:12; Ioa 11:57 [d] **26:17** Mul 12:14-20

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

miavuti la mitali'isou aloxo 'o, “Tila male eni uasi ne?” 23 [e]Xe Iesu
muavuti la mukoline'i aloxo 'o, “Anu ane loxo nexi noxou ta'uinu la'ilali
no anu lisi vilesisi, la anu moosou e sou u'italoleli no avo'a ta mitema
ane. 24 Itema 'Olu ne, ulaisi mo uulua aloxo vaivaikalasou mikaukavunu
no anu Lavuku Tavuna teinu. Ia itema e uitalonu itema 'olu ulai noxi'a
ta mitema avo'a ne usaxila'u no anu tu'utu'umaxu. Anu laixe lexe nenu
ivo'onu uasi, la anu laixesi.” 25 Xe Iudasi itema e sou u'italonu Iesu no
avo'a ta mitema ne muavuti, la muvikalanu Iesu aloxo 'o. “Tila male eni
ne?” La Iesu mukolinu lexe, “Ani, ninisi.”

Tila Uno'u Navunavu
(Mak 14:22-26; Luk 22:14-23; 1Ko 11:23-25)

26 No mine ane'i ilo'a i'ani'ani la Iesu mukasi mulu'e no anu veleti
la muno'u sou muvikala laixe musuku noxou Lataua, xe mukalu, la
muse'ise'inu sou mulosi'a ta molomolo noxou vilevilesi la muvikalane'i
aloxo 'o, “Ngano'u mo nga'ou, anu vasimelo ane.” 27 Xe muavuti la mukasi
vaxa no anu lisi sou uaini, la muvikala laixe musuku noxou Lataua. Xe
mukalu la mulosi'a la muvikalane'i aloxo 'o, “Ngingi latala ne ngaiexu.”
28 [f]Mo muvikalane'i la aloxo 'o, “Sialuxo ano 'o. Eni asoli xe sialuxo unixi,
la anu u'oxonu vaikala e nenge nenge'a Lataua tesakii 'o, uxali manina.
Sialuxo 'o ne, sou unixisi'a ta mitema tavu'alo sou upamauline'i xe
uxexeenu 'ili'ilixo masumasua noxi'a.” 29 La muvikalane'i la aloxo 'o, “Eni
avikalangengi manina. Umomomo sou eni aie la no anu uaini temanu la
uasi, ulai utalo no voxo ane sou nenge nenge'a taiexu ane alavua no tuala
teitexi noxou Lataua.” 30 [g]Xe ilo'a mi'ani mukalu la milexe lexe vile sou
milaa milai no laxa'ilu ne Olivu.

Iesu Mutotokalasou Pita Lexe Usingisou
(Mak 14:27-31; Luk 22:31-34; Ioa 13:36-38)

31 [h]Ilo'a milai xoo la Iesu muvikalane'i aloxo 'o la, “Maasi no 'olovoxo
'o, la ngingi latala 'o ne, nga'umesilo ukalusi. Xo mikaukavunu vaikala
vile muxolu no anu Lavuku Tavuna teinu aloxo 'o, ‘Ulai la eni avau itema
sou usaxila'a ta sipsip la ane'i ta sipsip ne i'ume ipeila'u tani.’ 32 [i]Ia ili'i,
eni atulu sou amauli, la eni auli alai ne Xalilaia.” 33 Xe Pita muavuti
la muvikalanu lexe, “Ulai la ane'i latala 'o ne i'ume'ume ukalusi, ia
eni ne uasi.” 34 [j]Xe Iesu muavuti la mukolinu vaikala noxou lexe, “Eni
avikalaneni manina aloxo 'o, maasi no 'olovoxo 'o la koko'a u'ava uao, ia
nini nasingisilo alaxu tatalu lexe nalavusilo uasi.” 35 La Pita ne mutotoiti
manina. Xe muavuti la muvikala pekia'u lexe, “Eni umomomo sou

---

[e] **26:23** Lex 41:9 [f] **26:28** Mul 24:8; Iel 31:31-34; Sek 9:11; 1Ko 10:16 [g] **26:30** Luk 22:39; Ioa 18:1 [h] **26:31** Sek 13:7; Ioa 16:32 [i] **26:32** Mat 28:7, 16 [j] **26:34** Mat 26:69-75

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

asingisine lexe eni alavusine uasi, uasi xo nenge nengei tasoli takei.” Mo
Pita ta menexu ne mivikala kalumo aloxo ne.

Iesu Mukilaka ne Xetesemane
(Mak 14:32-42; Luk 22:39-46)

36 Ilo'a mimuamua'i xe mixali no lia xalee ilemolu lexe Xetesemane, la
Iesu muvikalane'i ta molomolo noxou lexe, “Ngaxoxolu 'o ia eni alai mo
akilaka.” 37 Xe Anu muavuti la muno'a Pita ilo'a Sevetaio ta 'olu tamei sou
ilo'a milai. Ilo'a milutu xe milai la Anu tanulili xe opo tu'umaxu manina.
38 [k]La muvikalane'i ane'i tatalu ne aloxo 'o, “Ngaxoxolu ano mo ngautiti
laixe. Xo eni opoleli tu'umaxu manina mo eni 'a 'ala'alai sou asoli.”
39 Musuku mulai va'axu sevile mukalu, la sou mutangatulu mulu'elai no
lia sou mukilaka. Mukilaka la muvikala lexe, “Mamilo mimii latala ne,
pekia'u noxine sou na'oxonu uasi. La sou eni emasaxa lexe naxexeenu
soli noxilo 'o uxexesilo. Mo namulinu masaxa noxilo uasi, ia namulinu
masaxa noxinesi.” 40 Anu mukilaka mukalu xe mulivu mulai noxi'a ta
molomolo noxou tatalu ne, la ane'i a iaai. Xe muavuti la muvikalanu Pita
aloxo 'o, “Loxovaa ngingi ngongi'a ta menexine umomomo sou ngaxolu
mo ngautiti utalo loxo aso iou taiinu vile uasi? 41 Ngingi ngaxoxolu mo
ngautiti mo ngakilaka, mo sou tovotovo uxali noxinge la utaloxolingenge
uasi. Manina musuku, itema uleenu umasaxa lexe uxaxai ia vasimolu ne
pekia'u uasi, mamalaxusi.” 42 Iesu muvikalane'i aloxo ne xe mukalu, la
mulivu mulai la sou mukilaka alaxu tameisou. Mulai la mukilaka aloxo
'o, “Mamilo mimii latala ne, pekia'u noxine sou na'oxonu uasi. La sou
eni emasaxa lexe naxexeenu soli noxilo 'o uxexesilo. Lexe nini nemasaxa
lexe eni alai asoli la anu mivile uasi, eni amulinu masaxa noxinesi.” 43 Xe
mulivu mune'e, la mumaisi'a ta molomolo noxou tatalu ne ane'i a iaai sio,
xo ie'i uvuvusio. 44 La sou Anu mu'umesi'a miai ne ia Anu mulivu mulai
la, sou mukilaka alaxu tatalusou. La mukilaka aloxo tei ne la. 45 Anu
mukilaka alaxu tatalusou mukalu xe mulivu mune'e la mumaisi'a ane'i a
iaai sio. Xe muavuti la mutali'isi'a lexe, “Ngingi a ngama'ila mo ngaai sio?
Mumomomo aloxo ne! Xo voxo a muxali. Ngamaisou! Ane'i ta mitema
sou i'italonu Itema 'Olu no avo'a ta mitema sou susu a 'ala'alai sou ixali
'o. 46 [l]La sou ngatulu mo nenge'a talai. Ngamaisou! Itema e u'italoleli no
avo'a ta mitema ne, anu a uxali 'o.”

Mitetelisou Iesu
(Mak 14:43-50; Luk 22:47-53; Ioa 18:3-12)

47 Iesu uvivikala 'o, ia alaxu vilesisi 'o, la Iudasi mune'e noxou. Anu
vile noxi'a ta molomolou noxou mavulovexa mulelia tamei. Anu ilo'a ta

---

[k] **26:38** Ioa 12:27 [l] **26:46** Ioa 14:31

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mitema tavu'alo mixali, ia ta mitema ne mitetelisou viso ilou kuluvololou.
Ta mitema e mine'e ne, ta tatila noxi'a ta aili'i ilo'a ta tatilasi'a ta mitema
mipalusi'a mine'e. 48 Itema e mu'italonu Iesu no avo'a ta mitema ne,
muvikalane'ixu sosovo vile tei aloxo 'o, "Lexe eni alai atimu no xaleenu,
la Anu ane, ngatetelisou."
49 Ioxe, Iudasi muxali la mulai alaxu vilesisi noxou. La muvikalanu
lexe, "Tila! laixenenisi." La sou mutimu no xaleenu. 50 Xe Iesu muavuti
la muvikalanu aloxo 'o, "Menexilo, mii ma'ia ane nini namasaxa lexe
na'oxonu." Xe ta mitema ne mimaisou Iudasi mine mutimu no xaleenu, la
sou ane'i mikasi vaxa no avolu sou mitetelisou. 51 [m]La itema vile mututulu
'alai noxou Iesu ne muavuti la mulavee viso ka muvali vaxa no sangalou
itema sou xaixai noxou kisi'a ta aili'i. La sangalou ne muxoto la mulapau
mulai no lia. 52 [n]Xe Iesu muavuti la muvikalanu aloxo 'o, "Nano'u
lavisomeni mo namulaxu no tanixu. Xo ane'i e i'oto no anu viso la isoli
no anu viso. 53 Male nini nalavusou uasi ne? Eni emomomo sou a'ava ulai
noxou Mamilo, la Anu upalusi'a ta angelo noxou ne ine'e alaxu vilesisi.
Ta angelo ne itiitisi'a ua'ulixa'a ta mitema sou 'oto'oto xulumuxa'a
mavulovexa mulelia tamei. 54 Ia lexe eni a'oxonu aloxo ne, la vaikala e
muxolu no anu Lavuku Tavuna teinu ne umomomo sou uxali manina
uasi. Xo lavuku noxou Lataua ne muvikala lexe, mimii ane ne anu uxali
la uxali manina."
55 [o]Xe Iesu muxiu la muvikalane'i ta mitema e mine'e sou itetelisou
ne aloxo 'o, "Ngingi ngeno'u viso ilou kuluvololou sou ngene'e sou
ngatetelisilo xo eni amitema sou aavutilixu 'oto'oto? No voxovoxo nenge'a
texoxolu no taasou lalotu tatila noxou Lataua sou elosi'a ta mitema
lavulavu la ngingi nganava la ngatetelisilo no voxo ane ne ua? 56 Ia anu
mii vile uasi. Mimii ne anu uxali sou umomosou vaikala noxi'a ta mitema
sou palomatana mikaukavunu." La ta molomolo noxou Iesu mi'ume la
milailai.

Mitulusou Iesu no 'a Vaivaikala
(Mak 14:53-65; Luk 22:54-55, 63-71; Ioa 18:13-14, 19-24)

57 Xe ili'i la ane'i ane mitetelisou Iesu ne, milailixu noxou Kaiapasi
anu kisi'a ta aili'i. La ta tisa sou lapuloto ilo'a ta tatila latala a ipita
ixoxolu ne. 58 Ia Pita mumulinu Iesu muili'i no paxa. Xe mulai muxali, la
mu'unalai avile no nano no vimelu sou tani noxou kisi'a ta aili'i ne. Anu
mu'unalai, la ilo'a ta mitema sou isaxila'u tani mixolu sou lexe umaisou
mii ma'ia i'oxonu noxou Iesu. 59 La ta tatila noxi'a ta aili'i ilo'a ta tatila
sou imomomosou tu'utu'umaxu noxi'a ta mitema latala ne, ikalavoi sou
Iesu no anu vaikala mose'i mo ikamuli susu noxou Iesu sou lexe ivau

---

[m] **26:51** Ioa 18:26 [n] **26:52** Tav 9:6; Pal 13:10 [o] **26:55** Luk 19:47; 21:37

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

usoli. 60 Ta mitema tavu'alo mitelo vaikala noxou, ia vaikalai'a ne manina
uasi. Mo ixalisou susu vile noxou mumomomo sou ivau usoli uasi. Ia
ili'i manina la ta mitema tamei mine'e la mitulu ili'i no tumali'a sou
mivikala. 61 *p*Ia mivikala lexe, "Nexi telomusou itema 'o muvikala lexe,
'Eni amomomo sou akisilalanu tani tila noxou Lataua, ia voxo tatalusou
la eni atulusou ulivu la.' " 62 Ioxe, kisi'a ta aili'i muavuti mutulu, la
mutali'isou Iesu aloxo 'o, "Nini namasaxa nakolinu vaikala ane ane'i
mitelonu noxine ne uasi? Nini nexavutala a loxovaa no anu vaikala ane
ane'i mitelonu noxine 'o?" 63 *q*La Iesu mutaloxa'asi. Ia ukolinu vaikalai'a
vile uasi. Xe kisi'a ta aili'i muavuti la muvikalanu aloxo 'o, "Eni alingaine
no ualasou Lataua anu mauli no anu aloxo 'o. Lexe nini Kalisito, Lataua
'Olu, la nini navikalanexi." 64 *r*La Iesu mukolinu lexe, "Ani, anu aloxo
nini nelemolu ne. Ia eni avikalangengi latala 'o aloxo 'o, ili'i la ngingi
ngamaisou Itema 'Olu mine uxolu uva'isa'inu Lataua xavinu musuku.
Ngingi ngamaisou mine Anu uxolu no pa'umolu no avolu tema la une'e no
anu umuumu molu teitexi no opo loxotolo ulu'e." 65 *s*Anu mulomusou Iesu
muvikala aloxo ne la mukakanu tokolomou xo anu la'iaxu. Xe muavuti
la muvikala lexe, "Ngamaisou, ngingi ngelomusou ne. Itema 'o anu
muvikala masua mulai noxou Lataua, la sou nenge tatali'isi'a ta mitema
se'i la sou ipala'alixu susu noxou la uasi. 66 *t*La sou ngingi ngexavutala a
loxovaa? Nenge ta'oxonu mii ma'ia noxou?" Xe ane'i miavuti la mikolinu
lexe, "Anu mususu ane, mo Anu mumomomo sou usolisi." 67 *u*Xe miavuti
la mituve vaxa no iou xe mivau, xe se'i misavasavalou. 68 La mivikalanu
lexe, "Ioxe nini Kalisito, la nalemolu 'ei ane muvene ne?"

Pita Musingisou Iesu
(Mak 14:66-72; Luk 22:56-62; Ioa 18:15-18, 25-27)

69 Ta mitema mi'oxo'oxonu Iesu aloxo ne, la Pita ne anu a muxolu no
nano no vimelu sou tani ne, la sema sou xaixai vile noxou kisi'a ta aili'i
ne mine'e noxou la mivikalanu lexe. "Nini kalumo ngingi ngongou Iesu
sie Xalilaia ngexolu ane." 70 Ia anu musingisou no ie'i latala ne lexe, "Eni
alavusou mii ma'ia e nini nalelemolu ne uasi." 71 Anu muvikala aloxo ne
mukalu, la mulaa no aitengaxu tani sou mulai no ale. Xe sema sou xaixai
vile la mimaisou, la mivikalane'i ane'i ane itutulu 'alai noxou ne lexe,
"Itema ane 'o, anu ilou Iesu sie Naseleti ane." 72 La anu musingisou la
lexe, "Manina teitexi, eni alavusou itema ne uasi."
73 Mixolu sevile kitu'a, la ta mitema e ane mitulutulu 'alai noxou
ne, mine'e noxou la mivikalanu lexe, "Manina, nini vile noxi'a ane, xo
xolineni molu mupalalixene." 74 Ioxe, Pita muavuti la muvikala pekia'u

---

p **26:61** Ioa 2:19-21 *q* **26:63** Ais 53:7; Mat 27:12 *r* **26:64** Lex 110:1; Tan 7:13; Mat 24:30
s **26:65** Mat 9:3; Ioa 10:33 *t* **26:66** Liv 24:16; Ioa 19:7 *u* **26:67** Ais 50:6; 53:5

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

aloxo 'o, “Manina teitexi, eni alavusou itema e ngingi ngelelemolu ne
uasisi manina. Lexe eni akalavoingengi la laixe lexe Lataua ukalusilo.”
Anu muvikala aloxo ne xe mukalu la alaxu vilesisi 'o la koko'a mu'ava.
75 [v]La Pita muxavutalanu vaikala noxou Iesu e muvikalanu lexe, “Maasi
no 'olovoxo 'o, la koko'a u'ava uao, ia nini nasingisilo alaxu tatalu lexe
nini nalavusilo uasi.” La Pita mutaloxu iii sou mutama mulai no ale.

Iudasi Mulai Mu'alili 'o
(Mak 15:1; Luk 23:1-2; Ioa 18:28-32)

27 1 Xe ili'i no kakau manina, la ta tatila noxi'a ta aili'i ilo'a ta
tatilasi'a ta mitema mipita sou mipotoxu Iesu. Xe mukalu la sou
misakiinu vaikala lexe ivau usoli. 2 La sou ane'i misakisakiinu la milailixu
no avolu Pilato anu tila noxi'a ta Romu.
3 Xe no mine Iudasi anu itema e mu'italonu Iesu no avo'a ta mitema
sou ivau mumaisou Iesu mine ane'i mitulusou no anu vaivaikala sou
i'oxo masuanu, la anu muxiunu xavutalau. La muno'u lamoli siliva
mavulovexa tatalu sou mulivunoxu mulai noxi'a ta tatila noxi'a ta aili'i
ilo'a ta tatilasi'a ta mitema. 4 Mulai muxali la muvikalane'i lexe, “Manina
eni e'oxonu masua noxou itema mulapu 'o la elailixu sou sialuxu unixi,
la Anu u'oxonu susu vile uasi.” Xe ane'i miavuti la mikolinu lexe, “La sou
anu mii ma'ia noxixe? Ane'i mikolinu lexe, anu mii noxine.” 5 [w]La sou
Iudasi muavuti la mupeinu lamoli ne mu'unalai no nano no taasou lalotu
tatila noxou Lataua, ia mu'ume mulai sou mu'alili 'o.
6 Xe ili'i la ta kisi'a ta aili'i mitaxusou lamoli ne la mivikala lexe,
“Lamoli ano 'o ne tamuxaxu ilou lamolisou tani tila noxou Lataua uasi xo
anu lamoli ane 'o ne nenge teno'u sou 'ulusou ivau itema usoli.” 7 La sou
ane'i misakiinu vaikala lexe lamoli ne, ane'i ilotonu lia xalee vile noxi'a
ta mitema e ilavusou i'oxonu lasopeni no anu. Xo ane'i imasaxa lexe lia
ne uxolu sou iasixa'a taasila no anu. 8 Tava'u aloxo ne la sou lia xalee ane
ne ane'i ilemolu lexe, “Lia sou sialu no voxo vaimomo.” 9 [x]Aloxo ne sou
anu umomomo sou mii ma'ia ane itema sou palomatana Elemia mulemolu
tei, muvikala lexe, “La sou ane'i ino'u lamoli mi'oxonu no anu siliva
mavulovexa tatalu loxo ta mitema ne Isilaeli misosovo sou lexe ino'u 'ulu
sou itema no anu. 10 Mo no anu lamoli ne la ane'i ilotonu lia xalee vile
noxi'a ta mitema sou i'oxonu lasopeni, loxo tatila muvikalalelixu.”

Iesu Mutulu no Talaxu Pilato Anu Tila Noxi'a ta Romu
(Mak 15:2-5; Luk 23:3-5; Ioa 18:33-38)

11 Ioxe, ta kisi'a ta aili'i ilo'a ta tatilasi'a ta mitema mino'u Iesu xe
milailixu noxou Pilato la mulai mutulu no talaxu. Xe tila noxi'a ta Romu

---

[v] **26:75** Mat 26:34 [w] **27:5** Mat 26:14-15; Apo 1:18-19 [x] **27:9-10** Sek 11:12-13

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

muavuti la mutali'isou Iesu lexe, “Nini tatananu tuala noxi'a ta Iutaia?”
La Iesu mukolinu vaikala noxou lexe, “Ani, aloxo nini nelemolu ne.”
12 [y]No mine ta tatila noxi'a ta aili'i ilo'a ta tatilasi'a ta mitema milomu
aloxo ne la mileanu vaikala tu'utu'umaxu tavu'alo mulai noxou, la Iesu
ukolinu uasi. 13 La Pilato mutali'isou aloxo 'o, “Loxovaa, nini nelomusou
vaikala tavu'alo e ane'i mileanu mune'e noxine ne uasi?” 14 La Iesu
ukolinu vaikala vile e ane'i mileanu mune'e noxou ne uasisi manina.
Aloxo ne la mu'oxonu Pilato mukuluke manina.

Mililixu Iesu no Ovu Valautu sou Usoli
(Mak 15:6-15; Luk 23:13-26; Ioa 18:39–19:16)

15 Io, no voxo tila aloxo ne, la Pilato ulavusou sou ululusou itema vile
uxolu no nano no taasou navunavu ne, uatu. Ta mitema me'asi ilavusou
isosovosou itema la sou anu ululusou. 16 No voxo ane ne la itema vile
ualasou lexe Valavasi, anu a uxoxolu no nano no taasou navunavu ne.
Anu itema e ta mitema latala milavusou lexe anu itema masua vile. 17 Ta
mitema mixali mipita mukalu, la sou Pilato mutali'isi'a aloxo 'o, “Ioxe
ngingi ngemasaxa lexe eni alulusou 'ena'ei uuatu noxinge Valavasi,
uasi, Iesu e ilemolu lexe anu Kalisito 'o?” 18 [z]Anu muvikala aloxo ne, xo
anu mulavusou lexe ane'i ta tatilasi'a ta tatila noxi'a ta aili'i ne tane'i
masuau Iesu misevile. 19 Xe no mine Pilato uxoxolu no anu puloulou sou
ulomusou vaivaikala noxi'a ta mitema sou itulu no anu vaivaikala, la
semau misovanu vaikala mune'e noxou, la mimulesou aloxo 'o. “Mamu
sou na'oxonu mii vile noxou itema e mulapu ne, xo eni eai pipiena no
'olovoxo la emaisou itema ne la examuli tu'umaxu tatila.” 20 Xe ta kisia
ta aili'i ilo'a ta tatilasi'a ta mitema ne miavutinoxu opone'i ta mitema
latala ne, sou lexe i'ava ulai noxou Pilato lexe nalulusou Valavasi, ia
navau Iesu mo usoli. 21 La sou tila ne Romu mutali'isi'a lexe “Ngingi
ngemasaxa lexe, eni alulusou 'ena'ei noxi'a ta tamei 'o ulai noxinge?”
La ane'i mikolinu lexe “Valavasi.” 22 La anu mutali'isi'a la lexe, “Ia eni
a'oxonu mii ma'ia noxou Iesu e ane'i ilemolu lexe Kalisito 'o?” La ane'i
latala ne mikolinu lexe, “Ngalilixu teitexi no ovu valautu.” 23 Xe Pilato
muavuti la mutali'isi'a la aloxo 'o, “Tava'u loxovaa, anu u'oxonu susu vile
uasi?” Xe ane'i miavuti la mi'ava tatila manina lexe, “Ngalilixu teitexi
no ovu valautu.” 24 [a]Ia Pilato mumaisou lexe anu vote'i vile la sou anu
u'oxonu la uasi xo maasi la 'oto'oto toxoxa'a uxali. La sou anu mukasi
vaxa no lexa ka mu'uinu avolu no ie'i ta mitema xo mulavu lexe maasi la
'oto'oto toxoxa'a uxali la sou muvikalane'i lexe, “Eni susu noxilo uasi, ia
lexe itema 'o usoli la anu mii noxingesi.” 25 [b]Xe ane'i miavuti la mikolinu
lexe, “Sialuxu ne une'e utelo noxixe xe noxi'a ta 'ili'ilixe ili'i.” 26 La sou

---

[y] **27:12** Ais 53:7 [z] **27:18** Ioa 11:47-48; 12:19 [a] **27:24** Lap 21:6-9 [b] **27:25** Apo 5:28

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

anu mululusou Valavasi mulai noxi'a. Ia anu muvikalane'i ta mitema sou 'oto'oto la mipuapuasou Iesu. Mipuapuasou mukalu la sou anu mu'italonu mulai no avo'a ta mitema sou lexe ililixu no ovu valautu.

Ta Mitema sou 'Oto'oto Mimolovila'isou Iesu
(Mak 15:16-21; Ioa 19:2-3)

27 Xe ili'i la ane'i ta mitema sou 'oto'oto noxou tila noxi'a ta Romu
milailixu Iesu mu'unalai no nano no vimelusou taasou itema tila noxi'a ta
Romu. La ane'i mi'avali'a ta mitema sou 'oto'oto latala ne mine'e mipita.
28 [c]Ane'i mine'e mipita mukalu, la miluvusou tokolomou la mitaanu
tokolomo vile lauoinu vaxa noxou. 29 Xe mipalipaxoxonu savovolu ka
mimuxaxu vaxa no kisou loxo kisivalu sou sosovo lexe Anu tatananu
tuala vile ane. Mo mino'u puate vile la mimuxaxu no avolu tema xe
mukalu, la mitangatulu mulu'elai no talaxu la mimolovila'isou lexe, "Anu
ane tatananu tuala noxi'a ta Iutaia." 30 [d]Ane'i mituvetuvesou xe mino'u
puate la mivau no kisou ka mivau la. 31 Xe ili'i no mine mimolovila'isou
mukalu la miluvunu tokolomo lauolauoinu e mitaanu noxou ne ia ane'i
mitaanu tokolomo noxou mulivu vaxa noxou la. La sou mino'u milailixu
sou lexe ililixu no ovu valautu.

Mililixu Iesu no Ovu Valautu
(Mak 15:22-32; Luk 23:27-43; Ioa 19:17-27)

32 No mine ane'i mino'u Iesu miuatulailixu no ale, la mixalisou itema
vile ualasou lexe Saimoni, tualasou ne Sairini, la mivikala pekia'u noxou
sou lexe anu utavulenu ovu valautu noxou Iesu. 33 Ane'i mino'u Iesu la
milailixu no tuala ilemolu lexe Xoluxata. Uala ane ne, laaxu lexe tuala
sou ta mitema xavanane'i. 34 [e]Xe milai mixali ne, la milosou Iesu uaini
ane ane'i mixiunu ilou lamalasile sixula, la Anu mutovonu muiexu
sevile kitu'asi ka mulomuanu. 35 [f]Xe ili'i la ane'i mililixu Iesu no ovu
valautu. No mine mililixu mukalu la sou ane'i mi'oxonu vila'i vile sou
misosovosou lexe 'ei ane uno'u mii ma'ia ma'ia. La sou ane'i mivelunu
tokolomou Iesu noxi'a vilevilesi. 36 Xe mukalu la ane'i mixoxolu ne sou
miloosou. 37 Ane'i mikaukavunu vaikala e anu mususu no anu ne, la
miteinu teitexi no kisou. Ane'i mikaukavunu aloxo 'o, "Anu ano 'o Iesu
tatananu tuala noxi'a ta Iutaia ane." 38 [g]Mo ane'i mililixa'a ta mitema sou
pakali ta tamei no pa'umolu. Mililixu vile no avolu tema xe vile mililixu
no avolu ae. 39 [h]Ta mitema mimuamua'i xe mine'e mipolopepeenu, la
milulu kisi'a sou mimolovila'isou. 40 [i]La mivikala mulai noxou lexe,
"Ae, nini namitema e ne'oxo lexe namamulonu tani tila noxou Lataua

---

[c] **27:28** Luk 23:11 [d] **27:30** Ais 50:6 [e] **27:34** Lex 69:21 [f] **27:35** Lex 22:18 [g] **27:38** Ais 53:12 [h] **27:39** Lex 22:7; 109:25 [i] **27:40** Mat 26:61; Ioa 2:19

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ka natulusou ulivu voxo tatalusi ane! Mo lexe nini Lataua 'Olu la mene
nasu'ulineni mo nalu'e no ovu valautu ne." 41 Ta tatila noxi'a ta aili'i ilo'a
ta tisa sou lapuloto xe ta tatilasi'a ta mitema kalumo mimolovila'isou.
42 La mivikala lexe, "Anu musu'uline'i ane'i ane va'axu, ia Anu molu
umomomosou upamaulinu uasi. Lexe Anu tatananu tuala noxi'a ta
Isilaeli, la ane alalae 'osi la Anu uxexee no anu ovu valautu ne mo ulu'e
la sou nexi tamuxaxu tanexi noxou. 43 [j]Anu mumuxaxu tanu noxou
Lataua mo Anu muvikala lexe, 'Eni Lataua 'Olu.' Ioxe, lexe Lataua
mumasaxau, la Anu Lataua molu usu'ulinu." 44 Mo ta mitema ta tamei e
mililixa'a no pa'umolu ne, ane'i ilou mimolovila'isou kalumo.

Iesu Musoli
(Mak 15:33-41; Luk 23:44-49; Ioa 19:28-30)

45 Aso mukulupa mo mulai muxali no aso iou tatalu no 'olo'olovoxo
la isivoxo mutaasou xalexalee tuatuala mukalusi. 46 [k]Ia alaalai sou aso
iou tatalu no 'olo'olovoxo la Iesu mu'ava tatila lexe, "Eloi, eloi lama
savakatani?" Laaxu lexe, Lataua noxilo, Lataua noxilo, loxovaa la sou
nini nesu'aleli 'o? 47 Anu mu'ava aloxo ne, la ta mitema se'i mitulutulu
'alai noxou ne milomusou, la mivikala lexe, "Ngalomu anu a u'avalou
Eliasi." 48 [l]Xe itema vile muiave alaxu vilesisi 'o la mulai muno'u
kateni la mutaa mulu'elai no uaini e sixula. Xe mukalu la mutolosou
mutelai no anaxu Iesu sou muie no anu. 49 Xe ane'i latala miavuti la
mivikala lexe, "Ioxe, naxexesou, mo tamaisou lexe Eliasi une'e sou
usu'ulinu." 50 Xe no mine Iesu muunga tatila alaxu vile la mukalu la
Anu musoli.
51 [m]No mine Anu musoli ne, la lavalava e mulili no nano no tani tila
noxou Lataua ne, mukakaa tamomolu teitexi la mulai mupee no lia.
Mo laliua mukunikuni la kulu muvalavala. 52 Xe lulusi'a ta mitema e
misoisoli ne mumamulo xe mukisi la ta mitema tavu'alo noxou Lataua e
misoisoli ne mitulu mimauli. 53 Ane'i milaa no anu lousi'a xe Iesu mutulu
mumauli, la ane'i milai mi'unalai ne Ielusalemu mo ta mitema tavu'alo
mimaisi'a. 54 Mo itema tila sou uulaxune'i ta mitema itemaxu ta'uve
sou 'oto'oto ilo'a ta mitema sou 'oto'oto e mitulutulu sou iloosou Iesu ne
mimaisou laliua mukunikuni, xe mimii latala e muxali ne la mi'ume. La
mivikala lexe, "Manina misevile, itema ane 'o ne, anu Lataua 'Olu ane."
55 [n]Mo ta sema tavu'alo se'i a itulutulu va'axu sevile sou imamalei. Ane'i
mimulinu Iesu ne Xalilaia mito'o sou isu'ulinu. 56 Xe no tane'i ne la Malia
sie Maxadala mo Malia ane Iakovo ilou Iosepu neni'a xe Sevetaio ta 'olu
neni'a ne ane'i kalumo mitutulu ne.

---

[j] **27:43** Lex 22:8 [k] **27:46** Lex 22:1 [l] **27:48** Lex 69:21 [m] **27:51** Mul 26:31-33; Eva 10:19-20 [n] **27:55** Luk 8:2-3

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Iosepu Mu'asixu Iesu
(Mak 15:42-47; Luk 23:50-56; Ioa 19:38-42)

57 Xe no 'olovoxo la itema sou lavuluti vile sie Alimatia, ualasou lexe
Iosepu anu muxali molomolo vile noxou Iesu mune'e muxali. 58 [o]Anu
mune'e la mulai muxali noxou Pilato la mutali'isou sou lexe uno'u Iesu
vasimolu, la sou Pilato mupalusou sou uno'u. 59 La sou Iosepu mulai
muno'u lavalava kea vile alavua sou mune'e mukupoonu Iesu vasimolu
no anu. 60 [p]Xe mukalu la muno'u mulai mumulaxu no anu lulu noxou
alavua e mu'asou no tava'u maea ne. Xe mupipalo'u lavo'o vile toxoxa'a la
mune'e mutaluxu lulu anaxu ne, io anu mulivu. 61 La Malia sie Maxadala
ilee Malia ane vile, ane'i ilou a ixoxolu xalee vile ia ie'i ulalai.

Ta Mitema sou 'Oto'oto Miloosou Lulu

62 Xe voxo sou lalaxii sou voxo Tavuna mukalu ia no anu voxo ane ili'i, la ta
tatila noxi'a ta aili'i ilo'a ta Palisaio milai mixali noxou Pilato. 63 [q]La mivikalanu
lexe, "Tila, nexi texavutalanu vaikala noxou itema sou kalakalavoi ne no mine
uao uxoxolu 'o la muvikala lexe, voxo tatalusou la anu utulu. 64 La sou laixe lexe
nini navikala mo sou iloosou lulu anaxu ne ulai uxali no anu voxo tatalusou.
Xo loxo 'o io ta molomolo noxou ine'e ipakalinu vasimolu, ia ilai ikalavoine'i
ta mitema lexe Anu mutulu. La sou kalavoi noxi'a ne ua'ulixu kalavoi noxou e
anu mu'oxonu tei ne." 65 Xe Pilato muavuti la muvikalane'i lexe "Ioxe, ngano'a
ta mitema sou 'oto'oto, mo ilai iloosou lulu ne, mo ngapaipounu xo ipakalinu."
66 La sou ane'i milai mipaipounu lulu anaxu ne la mimuxaxu sosovo vile no anu
lavo'o no lulu anaxu ne xe mimuxaxa'a ta mitema sou iloosou lulu ne.

Iesu Mutulu no Anu Soli
(Mak 16:1-8; Luk 24:1-12; Ioa 20:1-10)

28 1 Voxo Tavuna mukalu, xe no kakau manina no anu voxo vile, la
Malia sie Maxadala ilo'a Malia ane vile milai no lulu ne. 2 Xe alaxu
vilesisi 'o la laliua mukunikuni toxoxa'a manina, Xo angelo vile noxou Lataua
molu teitexi no opo loxotolo mulu'e mulai no anu lulu ne sou mupipalo'u kulu
e mutaluxu lulu anaxu ne muxexenu. Xe mukalu la anu muxolu no anu ne.
3 Ia alaiou ne mulamilami loxo lele'e lamixu xe tokolomou veveeni ne mukea
loxo tamuxala ne. 4 Xe ta mitema sou 'oto'oto e mixolu sou miloosou lulu ne
mi'umolu, la mi'olo'olo, la misoisoli vitanisi loxo itema musoli. 5 Xe angelo
muavuti la muvikalane'i ta sema tamei ne lexe, "Ngingi nga'ume mamu, xo
eni elavusou lexe ngingi ngene'e sou lexe ngamaisou Iesu e ta mitema mivau
musoli. La mililixu no ovu valautu. 6 [r]Ia Anu uxolu 'o uasi, Anu mutulu loxo Anu

---

[o] **27:58** Lap 21:22-23 [p] **27:60** Ais 53:9 [q] **27:63** Mat 12:40; 16:21; Mak 9:31; 10:33-34; Luk 9:22; 18:31-33; Ioa 2:19-21 [r] **28:6** Mat 12:40; 16:21

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mulemolu. Ngamaisou tanixu e ane'i mimulaxu muai no anu a. 7La sou ngalivu
ngapasipaa ulai mo ngavikalane'i ta molomolo noxou. Ngavikalane'i lexe Anu
mutulu mo mumauli mo muuli mulai ne Xalilaia. La sou ane'i ilai imaisou ane.
Eni ene'e sou avikalangengi aloxo ne." 8Xe ta sema ne milaa no lulu ne sou
milai no ale, la mi'ume manina, ia 'osa'ila mu'ana'ana noxi'a kalumo, la sou
miiave sou lexe ivikalane'i ta molomolo noxou. 9Ia no mine ane'i miave sou
lexe ilai ivikalane'i ta molomolo noxou loxo 'o la ua'a, Iesu alaxu vilesisi 'o la
mune'e muxali vaxa noxi'a, la muvikalane'i lexe, "Opongengi uxolu se'isisi."
Xe ane'i miiavuti la milai miteteli no tava'u sou milotu noxou. 10[s]La sou Iesu
muvikalane'i aloxo 'o, "Ngaume mamu. Ngalai mo ngavikalane'i ta vivilo lexe
ilai ne Xalilaia, la sou imaisilo ane."

A'alo Noxi'a ta Mitema E Miloosou Lulu

11No mine ta sema 'a uao ilalai o, la ta mitema e miloosou lulu ne mi'unalai
no nano no tuala tila (Ielusalemu) la mia'aloxu mimii latala e muxali ne noxi'a
ta kisi'a ta aili'i. 12Xe ta kisi'a ta aili'i milomu aloxo ne, la ilo'a ta tatilasi'a ta
mitema mipita la mixali no anu xavutala vile, la milosi'a ta mitema sou 'oto'oto
ne lamoli tatila. 13La mivikalane'i aloxo 'o, "Maasi la ngingi ngavikala aloxo
'o, 'Ta molomolo noxou mine'e no 'olovoxo no mine nexi teai teva'amiminu,
la ane'i mine'e mipakalinu Iesu vasimolu.' 14Mo sou lexe tila noxi'a ta Romu
ulomusou, la nexi mexe tamomosou noxou, la ngingi tu'umaxu vile uxali
noxinge uasi." 15La sou ta mitema sou 'oto'oto ne mino'u lamoli mukalu, la
milai mi'oxonu aloxo ane'i mivikalane'ixu ne. La sou a'alo ane ne mulaa mulai
muno'a ta Iutaia mukalusi, la muxolu noxi'a mune'e muxali vaimomo 'o.

Iesu Mulosi'a ta Molomolo Noxou Xaixai sou I'oxonu
(Mak 16:14-18; Luk 24:36-49; Ioa 20:19-23; Apo 1:6-8)

16[t]Xe ili'i la ta molomolo noxou mavulovexa mulelia vile milai no alaele
ne Xalilaia e anu Iesu muvikalane'ixu lexe ane'i ilai no anu. 17No mine ane'i
mimaisou, la ane'i milotu noxou, ia se'i noxi'a ne xavutalai'a tamei. 18[u]Iesu
mune'e 'alai noxi'a la muvikalane'i aloxo 'o, "Lataua mulosilo xavi sou
asaxila'u mimii latala teitexi no opo loxotolo xe no lia 'o ukalusi." 19[v]Aloxo
ne la sou ngingi ngalai no xalexalee tuatuala ukalusi mo nga'oxone'i ta
mitema ixali ta molomolo noxilo, mo nga'ulosi'a no ualasou Mamilo mo
no ualasou 'Olu xe no ualasou Uleenu Tavuna. 20Mo ngalosie'i sou imulinu
mimii latala e eni evikalangengi sou nga'oxonu ne. Mo ngalavu laixe lexe
eni axolu noxinge utotomu ulai utalo no 'a voxo sou tuala xalexalee ukalu.

---

[s] **28:10** Mat 26:32 [t] **28:16** Mat 26:32 [u] **28:18** Ioa 13:3; Ep 1:20-22 [v] **28:19** Mak 16:15-16; Apo 1:8

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

A'ALO LAIXE NOXOU IESU KALISITO ANE

MALUKO

MUKAUKAVUNU

Vaikala lamana

A'alo laixe ane Maluko mukaukavu ne anu musokou a'alo noxou lexe, “A'alo laixe ane 'o ne, anu a'alosou Iesu Kalisito, anu Lataua 'Olu.” No anu a'alo ane 'o la nenge tamaisou xavi no anu xaixai noxou. Nenge tamisou xavi no anu a'alo noxou no mine mulosi'a ta mitema lavulavu no anu vaikala noxou Lataua, xe xavi no mine mukusai'a ta uleenu ta masumasua, xe no mine mululusou susu noxi'a ta mitema. Iesu anu molu mulemolu lexe, “Anu Itema 'Olu.” Mo Anu muvikala lexe Anu mune'e mu'italonu maulixu sou ulotone'i ta mitema ilivu no anu susu.

No anu a'alo noxou Maluko, la anu mua'alo muisalili no anu xaixai noxou Iesusi, ia ua'alo tavu'alo no anu vaivaikala noxou xe a'alo noxou e mulosie'i ta mitema no anu uasi. Xe ili'i la Maluko mua'aloxu Ioanesi itema sou u'ulosi'a ta mitema sevile xe a'alosou Iesu mulai la Satani mutovonu. Anu mua'alo aloxo ne mukalu la mulai mua'aloxu xaixai noxou Iesu sou mupamauline'i ta mitema xe mulosie'i ta mitema lavulavu. Tei la ta molomolo noxou Iesu ilavusou Iesu laixe uasi, ia no mine ilo'a mixolu maxuveeni la sou ane'i misoko sou milavusou laixe. Ia ane'i ane imasaxau Iesu uasi ne tane'i masuau mo i'oxonu masuanu. Xe no anu mautunu ta tamei sou ukalusou a'alo, la mua'aloxu mii ma'ia muxali noxou Iesu no anu voxo kalukaluxusou no lialia 'o. Mii mutila ane ta mitema mivau musoli xe mililixu teitexi no ovu valautu ilou voxo sou Anu mutulu mumauli la.

A'alo muai no nano aloxo 'o

A'alo laixe musokou 1:1-13
Xaixai noxou Iesu ne Xalilaia 1:14–9:50
Iesu mulutu ne Xalilaia sou mulai ne Ielusalemu 10:1-52
Voxo kaluxusou noxou Iesu xe mii ma'ia muxali no ale ne Ielusalemu 11:1–15:47

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

A'alosou Iesu mutulu no anu soli 16:1-8
Iesu mupalapala'a xe mukalu la mulivu mulai teitexi 16:9-20

Ioanesi Mua'aloxu Vaikala
(Mat 3:1-12; Luk 3:1-18; Ioa 1:19-28)

1 1 Tava'u a'alo laixe sou Iesu Kalisito, Lataua 'Olu ne, Anu muxali
tatei aloxo 'o. 2 [a]Aisaia, itema sou palomatana ne, anu mukaukavu
aloxo 'o,
"Ngalomu, eni apalusou itema vile sou upala'alixu vaikala noxilo
mo uuli noxine sou upaipounu vote'isine."
3 [b]"Itema vile u'ava'ava no xalee lia vitanisi aloxo 'o,
'Ngalalaxiinu vote'isou IAUE, mo ngamomosou kalumo.' "
4 [c]La sou itema e ualasou lexe Ioanesi ne, anu muxali no xalee
lia vitanisi. Anu muvikala pekia'u mulai noxi'a ta mitema lexe ixiu
opone'i, mo sou anu u'ulosi'a. La sou Lataua uxiu tumalouu 'ili'ilixo
masumasua noxi'a ne. 5 Ta mitema sou xalee lia tila ne Iutaia mo tuala
tila ne Ielusalemu ne, mine'e noxou mukalusi, sou mivikala lamana
no anu 'ili'ilixone'i vilevilesi, la sou anu Ioanesi mu'ulosi'a no lexa ne
Ioridani. 6 [d]Ioanesi ne, musakii kameli laxusou sou mutaluxu vasimolu
xe muutupokoxu no anu bulumakau sosou. 'Ani'anixu ane musia'e taula
ilou unuxu lexaxu. 7 [e]Anu muvikala aloxo 'o, "Eni euli 'o, ia Anu ane
uili'i noxilo ne, Anu xaviinu muuli noxilo mo eni amomomo sou alulusou
lamotasou siovexu tava'u uasi. Xo eni amitema vitanisi. 8 Eni a'ulosinge
no anu lexasi, ia Anu u'ulosinge no anu Uleenu Tavuna."

Ioanesi Mu'ulosou Iesu Mukalu, La sou Tovotovo Muxali Noxou
(Mat 3:13–4:11; Luk 3:21-22)

9 No anu imamaa ane ne, la Iesu mu'umesou tualasou ne Naseleti no
xalee lia tila ne Xalilaia sou mununa muxali no lexa ne Ioridani. La sou
Ioanesi mu'ulosou. 10 Xe mu'ulo mukalu ia muxali mutelo no lexa loxo'u,
la alaxu vilesisi, mumaisou opo loxotolo mukisi la Uleenu muvava mulu'e
loxo ngiala kuau sou muxolu noxou. 11 [f]La mulomusou 'ava molu no opo
loxotolo, muvikala aloxo 'o, "Eni 'alixeni ane nini, amasaxaine misevile
mo opoleli mu'osasine misevile."
12 Xe alaxu vilesisi 'o, la Uleenu Tavuna mulutulixu sou mulailixu no
xalee lia vitanisi. 13 [g]Mulai muxolu ane voxo mavulovexa tami'a, la Satani
mutovonu. Mulai ilo'a ta mimii iouiou ane ta vova mixolu ane, ia ta
angelo mine'e sou misaxila'u.

---

[a] **1:2** Mal 3:1 [b] **1:3** Ais 40:3 [c] **1:4** Apo 13:24; 19:4 [d] **1:6** 2Ta 1:8; Mat 11:8 [e] **1:7** Apo 13:25 [f] **1:11** Lex 2:7; Ais 42:1; Mat 12:18; Mak 9:7 [g] **1:13** Lex 91:11-13

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Iesu Mu'avali'a ta Molomolou
(Mat 4:12-17; Luk 4:14-15)

14 [h]Xe ili'i no voxo ane ane'i mitetelisou Ioanesi sou milai mi'unalailixu
mo mitatuxu no taasou navunavu, la Iesu mulivu muto'o ne Xalilaia sou
mua'aloxu a'alo laixe noxou Lataua, 15 [i]la muvikala aloxo 'o, "Voxo ane ne
a muxali 'o, mo saxisaxila'u noxou Lataua a mune'e 'alai mukalu. Ngaxiu
opongengi mo ngamuxamuxaxu tangengi no anu a'alo laixe noxou
Lataua."
16 No voxo vile, la Iesu mumuamua'i no pa'umolu kupa ne Xalilaia,
la mumaisou itema vile ualasou lexe Saimoni ilou vimou Andeleasi
ikakae, xo ane'i ilou ta mitema sou ikaene'i ta sinana. 17 Xe muavuti la
muvikalane'i ilou aloxo 'o, "Ngane'e mo ngamulileli, mo sou eni alosinge
lavulavu sou ngalapune'i ta mitema." 18 Xe alaxu vilesisi 'o, la ilou
mi'umesou kaexa'a mukalusi muai ne, ia ilou milutu sou mimulinu.
19 Xe mulutu sou mumuamua'i musuku mulai sevile la, la mumaisi'a
Iakovo ilou vimou Ioanesi ioloonu kaexa'a ilou. 20 La uvoovoxo la uasi.
Muavuti sou mu'avali'a ilou la. Xe ilou miavuti la mi'umesou mami'a
Sevetaio ilo'a ta mitema sou xaixai noxou no uaxa ne, ia ane'i ilou milutu
sou mimulinu Iesu.

Iesu Mukusau Uleenu Vile Masua Muxolu Noxou Itema Vile
(Luk 4:31-37)

21 Ane'i milutu sou milai no tuala ne Kapenaumu. Mixali mixolu, la
anu voxo Tavuna muxalisi'a. La sou Iesu mu'unalai no taasou lalotu
noxi'a ta Iutaia sou musoko mulosi'a ta mitema lavulavu. 22 [j]Xe ta mitema
milomusou vaivaikala noxou, la mikuluke misevile. Xo Anu mulosi'a
lavulavu ne loxo itema vile tatila vaikalau, ia loxo vaikala noxi'a ta
mitema sou lapuloto uasi. 23 Alaxu vilesisi 'o, la itema vile no nixi no
taiine'i ne, uleenu vile masua muxoo noxou, la muavuti sou mu'ava
aloxo 'o, 24 [k]"Iesu, nini itema sie Nasaleti. Nene'e 'o sou na'oxonu ma'ia
noxixe? Nene'e 'o sou lexe nakalusixe? Eni elavu lexe nini itema e Lataua
musosovosine lexe nini Anu na'u 'ole ane."
25 Xe Iesu mulomu aloxo ne, la muavuti sou mukaitolonu aloxo 'o,
"Naxolu tasiau! Mo naxexesou itema ne!" 26 [l]Xe uleenu masua ne,
muavuti la mu'umu'umunu itema ne xe muungaunga, la sou muxexesou.
27 Xe ta mitema mimalei aloxo ne, la mikuluke la mitalitali'isi'a
ngatongato'o aloxo 'o, "Nenge mii ma'ia ane muxali loxo 'o? Nenge telavu
lexe lavulavu noxou ne, mii alavua mo Anu xaviinu misevile. Xo Anu

---

[h] **1:14** Mak 6:17 [i] **1:15** Mat 3:2 [j] **1:22** Mat 7:28-29 [k] **1:24** Mak 5:7 [l] **1:26** Mak 9:26

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mupalusi'a ta uleenu masua 'o la milomuxusi." 28 [m]Alaxu vilesisi 'o, la
a'alo sou Iesu ne milai mia'aloxu no xalee lia tila ne Xalilaia mukalusi.

Iesu Mupamauline'i ta Mitema Tavu'alo
(Mat 8:14-17; Luk 4:38-41)

29 Xe milaa miuatu no taasou lalotu noxi'a ta Iutaia ne, la milai avilesi
no tani noxou Saimoni ilou Andeleasi. Iakovo ilou Ioanesi kalumo ne
mimulinu sou ilo'a milai. 30 Milai mixali, la Saimoni leuanu ne a iai no
luu, xo pipiena mu'oxone la vasimele ialuxu. Alaxu vilesisi, la mivikalanu
Iesu lexe ane mipipiena. 31 Xe Anu muavuti la mulai noxie sou mukasi
vaxa no avole, io sou mutulusie. Xe pipiena ne muxexesie, la sou ane
mitulu sou mixutuxuxa'a la'ilali.
32 Xe no 'olo'olovoxo no mine aso ulu'elai, la ta mitema mino'a ane'i
ane vovolea iouiou mu'oxone'i mo ane'i ane ta uleenu masumasua
mixoo noxi'a sou mine'ene'i noxou. 33 Ta mitema no tuala ane ne,
mine'e mukalusi mole no ale no aitengaxu tani ne ane'isi. 34 [n]La sou
Anu mupamauline'i ane'i tavu'alo e vovolea iouiou mu'oxone'i ne, xe
mukusai'a ta uleenu masua noxi'a xalee se'i. Ia ta uleenu masua ne
milavusou Iesu, la sou Iesu iou muvaxa noxi'a la muvikalane'i lexe mamu
sou ivivikala lexe Anu 'ei.

Iesu Mulinga Mulai Noxou Momu

35 [o]Xe no kakau no mine lamana upau lailaixe uao, la Iesu mulaa
sou mulai mulinga no xalee tani vile e ta mitema se'i ixolu no anu
uasi. 36 La sou Saimoni ilo'a ta menexu, milutu sou milai mikamulinu.
37 Xe mixalisou la mivikalanu aloxo 'o, "Ta mitema te tavu'alo 'a
ikakamulineni!"
38 Xe Anu muavuti la muvikalane'i aloxo 'o, "Ioxe, nenge'a talai no
xalee tuala se'i ane uxolu se 'ala'alai. Xo eni emasaxa lexe aa'aloxu a'alo
noxou Lataua noxi'a kalumo. Xo xaixai e eni ene'e sou lexe a'oxonu ane."
39 [p]La sou Anu muxixaoxao no xalexalee tuatuala no nano no xalee lia tila
ne Xalilaia sou mua'alo no taasou lalotu noxi'a ta Iutaia xe mukusai'a ta
uleenu ta masumasua e mixolu noxi'a ta mitema.

Iesu Mupamaulinu Itema E Vulukali Mu'oxonu
(Mat 8:1-4; Luk 5:12-16)

40 Xe ili'i, la itema vile vulukali mu'oxonu ne, mune'e noxou Iesu la
muxola'u tava'u vo'uxu mo mutangatulu no talaxu ka mulinga xaviinu
sou lexe upamaulinu. La sou muvikalanu aloxo 'o, "Lexe nini nemasaxa,
la napamaulileli mo eni axali malemalenga no iou Lataua."

---

[m] **1:28** Mat 4:24 [n] **1:34** Mak 3:10-12 [o] **1:35** Mat 14:23; Mak 6:46 [p] **1:39** Mat 4:23; 9:35

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

41 La sou Iesu tanuxu misevile la mukasi vaxa no vasimolu la
muvikalanu aloxo 'o, “Eni emasaxa lexe nini naxali malemalenga.” 42 Xe
alaxu vilesisi 'o, la vulukali ne muxexesou avile, mole anu malemalenga.
43 Xe Iesu muavuti la mupalusou mupasipaa mulai, la mulosou vaikala
pekia'u aloxo 'o, 44 [q] “Nalai, ia umomomo sou naa'alou evile no anu mii
ane eni e'oxonu noxine 'o uasi manina. Ia nalai namaxainesi noxi'a ta
aili'i mo nalosi'a mii ane ulai noxou Lataua loxo Mosesi mulemolu sou
napala'alixu lexe nini nexali malemalenga no iou Lataua mukalu. Mo sou
ta mitema imaisou, la ilavu lexe nini ane vasimene laixe mukalu.” 45 Ia,
itema ne ulomu ua. Mulai ne la mua'aloi'axu ta mitema mii ma'ia ane
muxali noxou. Mole a'alo ne, ta mitema no xalexalee tuatuala milomusou
mukalu. Tava'u xo ta mitema milomusou a'alo ka mine'e noxou Iesu, la
sou ane Iesu u'unalai no tuala vile mo iou upala'a noxi'a ta mitema la
ua. Uxoxolu no ale no xalexalee tani ane evile uxolu no anu uasi. Ia ta
mitemasi ne, ilutu no xalexalee tuatuala va'ava'axu sou inene'e noxou
ukalusi.

Iesu Mupamaulinu Itema Vile Vasimolu Musoisoli
(Mat 9:1-8; Luk 5:17-26)

2 1 Ioxe, voxo se'i mukalu, la Iesu mulivu mune'e ne Kapenaumu la, sou
mulai muxolu no tani vile. Xe ta mitema milavu aloxo ne, 2 la mixali
mipita no nano no tani ne, mole tani ne mu'ana'ana mo no ale no aitenga
ne, tani mutomu manina. Mine'e sou Anu mua'a'aloi'a no anu vaikala
noxou Lataua. 3 Mine'e la ta mitema tami'a noxi'a mitavulenu itema vile
ne vasimolu musoisoli mukalu mo umomomo sou umuamua'i uasi. 4 Tava'u
xo ta mitema te tavu'alo e mine'e mixali ne, la tani mutomu mukalu. La
ane'i imomomo sou imuamua'ilixu ulai noxou Iesu uasi. La sou mitelailixu
no tani e Iesu muxolu no anu ne laxa'u ka mi'elixu taxa mumomomo
noxou itema ne io, sou mitaloxolixu ilou luusou e muai no anu mulu'e
noxou Iesu. 5 Xe Iesu mumaisou mii ane ta mitema tami'a ne mi'oxo noxou
menexi'a ne, la Anu mulavu lexe ane'i mimuxamuxaxu tane'i maninasou.
La sou muavuti la muvikalanu itema e vasimolu musoisoli ne aloxo 'o,
“Vivilo, eni exiu tumalilou 'ili'ilixo masumasua noxine ne.”
6 No voxo ane ne, la ta mitema sou lapuloto se'i a italupexa ne, la
milomusou Iesu muvikalanu itema ne, la xavutalai'a muvikala lexe,
7 “Loxovaa ane itema 'o mu'oxonu vaikala ane loxo 'o? Anu muvikala
masua mulai noxou Lataua ne. 'Ei ane umomomo sou uxiu tumalouu
'ili'ilixo masumasua o? E, Lataua anusisi!”
8 Alaxu vilesisi 'o, la Iesu uleenu mulavusou xavutalai'a. La sou Anu
mutali'isi'a aloxo 'o, “Loxovaa ane ngingi ngexavutala piena no anu mimii

---

[q] **1:44** Liv 14:1-32

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ane 'o? 9 Vaikala anevaa ane laixe sou eni alemolu ulai noxou itema e
vasimolu musoisoli, sou lexe eni amaxa'u xavi noxilo? Eni avikalanu lexe
'ili'ilixo masumasua noxou a exiu tumalilou ne, uasi? Eni avikalanu lexe
utavulenu mo'esou mo ulai? 10 Mo sou ngingi ngalavu lexe Itema 'Olu
ne, Anu muno'u xavi kalumo sou uxaxai no lia 'o sou uxiunu tumalouu
'ili'ilixo ane masumasua." Xe muavuti la muvikalanu itema e muai no
mo'esou ne aloxo 'o, 11 "Avikalaneni, natulu mo nano'u mo'esine mo
nalai no taasine." 12 Xe itema muavauti no lia 'o, la mutulu sou muno'u
mo'esou alaxu vilesisi, la mulaa muuatu no ie'i ane'i latala ne, sou mulai.
Ane'i latala ne, mimaisou la mikuluke manina la mi'itinu Lataua ualasou.
Mivikala aloxo 'o, "Nexi talavusou tamaisou mii vile loxo 'o tatei uasi!"

Iesu Mu'avalou Levi
(Mat 9:9-13; Luk 5:27-32)

13 Xe ili'i, la Iesu mulivu sou mulai no kupa pa'umolu ne Xalilaia la. La
ta mitema tavu'alo mine'e mixali noxou, la Anu muavuti sou mua'aloi'a
no anu vaikala noxou Lataua. 14 Xe mumuamua'i musuku mulai, la
mumaisou itema vile ualasou lexe Levi, e Alipaio 'olu uxoxolu no nano
no tani ane ta mitema i'una xe iuatu no xalee lia tila ne Xalilaia, la ilea
lamoli no anu, la mu'avalou aloxo 'o, "Nane'e mo namulileli." La sou Levi
muavuti sou mumulinu.
15 Ilou milai mixali no taasou Levi, la sou ane'i ilo'a Iesu mixolu sou
mi'ani. Se'i noxi'a ne, ane'i ta mitema sou itaxusou lamoli mose'i ane'i ta
mitema sou ilavusou i'oxonu 'ilixo masumasua misevile xe ta molomolou
Iesu kalumo. Ane'i ta mitema ane aloxo ne, tavu'alo noxi'a ilavusou imulinu
Iesu utotomu. 16 [r] Xe ta mitema sou lapuloto, ane'i ta Palisaio mimaisou
Iesu ilo'a ta mitema ane ilavusou i'oxonu 'ilixo ane masumasua mo ta
mitema sou itaxusou lamoli i'ani ipita loxo ne, la mitali'isi'a ta molomolou
Iesu aloxo 'o, "Loxovaa ane Anu ilo'a ta mitema sou itaxusou lamoli mo ta
mitema ane ilavusou i'oxonu 'ilixo masumasua i'ani ipita loxo ne?"
17 Xe anu Iesu mulomu aloxo ne, la muvikalane'i aloxo 'o, "Itema e
pipiena u'oxonu uasi ne, umomomo sou ulai umaisou itema sou pamauli
uasi. Ia itema ane pipiena u'oxonusi, anu ulai umaisou itema sou pamauli.
Anu aloxo ne, la sou eni ene'e 'o sou a'avali'a ta mitema mulapu uasi, eni
ene'e 'o sou a'avali'a ta mitema ane ilavusou i'oxonu 'ilixo masumasua."

Talitali'isou Pelemu
(Mat 9:14-17; Luk 5:33-39)

18 Alaxu vile, la ta molomolou Ioanesi xe noxi'a ta Palisaio ipepelemu.
La sou ta mitema se'i mine'e noxou Iesu, la mitali'isou aloxo 'o, "Loxovaa

---

[r] **2:16** Mat 11:19

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

la ta molomolou Ioanesi mo noxi'a ta Palisaio a ipepelemu, ia ta noxine uasi 'o?"

19 Xe Anu muavuti la mukolinu tali'ii'a aloxo 'o, "Ia xo lexe, itema vile utaula'i alavua loxo vaimomo 'o, la ta minuminu e mine'e sou mimaisouxu taula'ixu ne, umomomo sou ipelemu? Uasi, ane'i i'ani. Voxo ane anu itema e utaula'i a ilo'a ixoxolu ne 'o, la ane'i umomomo sou ipelemu sou la'ilali uasi. 20 Ia lexe no voxo ane ane'i ino'u itema e mutaula'i alavua ulai, ia ilo'a ixolu la uasi, la sou no voxo ane ne, ane'i ipelemu sou i'ou la'ilali ua.

21 Itema vile umomomo sou uno'u lavalava xasixu sevile alavua, ka ulai usimenu vaxa no anu ane mamuxanu mukakaa ne uasi. Xo lexe anu u'oxo aloxo ne, xe lavalava xasixu alavua ne utaxulapu la ukakaa lavalava ane mamuxanu ne u'okinu la. 22 Mo itema vile umomomo sou utau uaini alavua u'una no anu uaini vexasou ane mamuxanu uasi. Xo lexe anu u'oxo aloxo ne, la uaini ne upaunoxu vexasou mamuxanu, la uaini ilou vexasou ne masua avile. Uasi, anu utau uaini alavua ne, u'una no anu vexasou alavuasi."

Mi'elexu Ame Temanu no Voxo Tavuna
(Mat 12:1-8; Luk 6:1-5)

23 No voxo Tavuna vile, la Iesu ilo'a ta molomolou milai mimuamua'i no nano no xai sou ame. Ilo'a mimuamua'i milalai, la ta molomolou misoko sou mi'elexu ame temanu se'i. 24 [s]Xe ta Palisaio mimaisi'a la mitali'isou Iesu aloxo 'o, "Ae, loxovaa ane ta molomolomeni 'o mi'oxonu 'ilixo ane umomomo sou ta'oxonu uasi no voxo Tavuna loxo 'o?"

25 [t]Xe Anu muavuti la mukolinu tali'ii'a aloxo 'o, "Xo loxovaa, ngaitisou a'alo sou Deviti ilo'a ta mitema noxou uasi? Ane'i xa'a la'ilali sou ino'u uasi xe misolixa'a, la mi'oxo ma'i? 26 [u]No tauu ie ane itema vile ualasou lexe Aviata muxolu loxo kisi'a ta aili'i, la anu Deviti ne mulai mu'unalai no taasou Lataua ne, sou muno'u la'ilali noxou Lataua sou ilo'a ta mitemau mino'u. La'ilali ane ne, umomomo sou ta mitema vitanisi i'ou uasi. Ta aili'i aloxo Aviata ne, imomomo sou i'ou."

27 [v]Xe muavuti la muvikalane'i la aloxo 'o, "Voxo Tavuna ne, Lataua musosovosou sou usu'uline'i ta mitema, ia sou ta mitema isu'ulinu voxo Tavuna uasi. 28 La sou Itema 'Olusi ne, Anu mutila manina misevile no anu voxo Tavuna ne."

Iesu Mupamaulinu Itema E Avolu Musoisoli (Mat 12:9-14; Luk 6:6-11)

3 1 Xe alaxu vile la, la Iesu mulai mu'unalai no taasou lalotu noxi'a ta Iutaia. La itema vile avolu musoli ne 'a, ilo'a ixoxolu no nano.

---

[s] **2:24** Lap 23:25 [t] **2:25** 1Sa 21:1-6 [u] **2:26** Liv 24:5-9 [v] **2:27** Lap 5:14

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

2 Ta mitema se'i noxi'a ne, ikakamuli vote'i sou itulusou Iesu no anu
vaivaikala. Ane'i mine'e sou iutiou sou imalei lexe anu upamaulinu
itema ne no voxo Tavuna ne. 3 Xe Iesu muavuti la muvikala itema e avolu
musoisoli ne aloxo 'o, "Nane'e mo natulu no talaxa'a ta mitema latala 'o."
4 [w]Xe itema ne, mune'e mutulu mukalu la Iesu mutali'isi'a ta mitema
ne aloxo 'o, "Vote'i anevaa ane laixe sou tamulinu lapuloto sou voxo
Tavuna 'o? Anu laixe sou ta'oxonu 'ilixo laixe, uasi? Laixe sou ta'oxonu
'ilixo masua? Anu laixe sou tapamauli itema, uasi? Laixe sou tava'u
itema usoli?" Anu mutali'isi'a aloxo ne, ia ane'i ivikala vile uasi, mixolu
tasiausi.
5 Xe Anu la'iaxu, la iou muitisi'a mukalusi. Io tanu lili'a misevile xo
ane'i opone'i pekia'u, la sou muvikalanu itema ne aloxo 'o, "Namexiinu
avone uuatu!" Xe anu mumexii avolu muuatu la avolu ne muxali laixe
la. 6 [x]Xe alaxu vilesisi 'o, la ta Palisaio miavuti milaalaa sou milai ilo'a
ta mitema noxou Elodesi mipita sou mivivikala sou ikamuli vote'i sou
itetelisou Iesu sou ivau.

Ta Mitema Tavu'alo Mipita no Kupa Pa'umolu

7 Xe Iesu muavuti la ilo'a ta molomolo noxou ne, misuku no tuala ane
ne, sou milai loxo no kupa ne Xalilaia. La ta mitema sie Xalilaia tavu'alo
misevile mimulinu. 8 Ta mitema milomusou a'alosou xaixai e Anu
mu'oxonu, la tavu'alo misevile mine'e mixali noxou. Me'a loxo ne Iutaia
mo ne Ielusalemu mo ne Idumaia mo no xalee lia mulai loxo taxisa'isie
lexa ne Ioridani ia xalee vile ne. Xe ta mitema tavu'alo mixolu 'ala'alai
no tuala ne Taia ilee Saidoni ne mine'e mukalusi. 9 Tava'u xo ta mitema
tavu'alo misevile minene'e, la Anu muvikalane'i ta molomolou lexe ino'u
uaxa vile sou une'e uai lumamo sou Anu utelai uxolu no anu. Xo mamu
lexe ane'i ine'e ipita la isounu. 10 [y]Xo Anu mupamauline'i ta mitema
tavu'alo, la sou ane'i ane pipiena iouiou mu'oxone'i ne, isousoune'i ta
menexi'a sou ikasou. 11 [z]Xe ane'i ane ta uleenu masua ixoo noxi'a imaisou
Iesu, la itangatulu ulu'elai no tava'u, io sou i'ava aloxo 'o, "Nini 'o ne,
nini Lataua 'Olu manina." 12 [a]Ia Anu Iesu muvikala pekia'u mulai noxi'a
lexe mamu sou ilai ivikala lamana lexe Anu 'ei manina.

Iesu Musosovosi'a ta Mitema sou Xaixai Noxou
(Mat 10:1-4; Luk 6:12-16)

13 Xe ili'i, la Iesu mutelai no laxa'ilu vile sou mu'avali'a ane'i ta mitema
ane anu mumasaxai'a, la sou ane'i mine'e mixali noxou. 14 Anu mu'avali'a
mavulovexa vile mo mulelia tamei, la sou mumoxo'a lexe ane'i ta mitema
sou xaixai noxou, sou lexe ixoo 'alai noxou mo Anu upalupalusi'a ilai no

---

[w] **3:4** Luk 14:3 [x] **3:6** Mat 22:15-16 [y] **3:10** Mat 14:36 [z] **3:11** Luk 4:41 [a] **3:12** Mak 1:34

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

tuatuala sou ia'aloxu vaikala noxou Lataua, 15 mo ulosi'a xavi kalumo sou
ikusai'a ta uleenu masua. 16 [b]Ane'i e mavulovexa vile mo mulelia tamei
Anu musosovosi'a ne, ualaualasi'a aloxo 'o. Vile noxi'a ane Saimoni e
Iesu mumoxo'u ualasou vile lexe Pita. 17 [c]Xe tameisi'a ilou tatalusi'a ane
Iakovo, ilou vimou Ioanesi e Sevetaio ta 'olu. Iesu mumoxo'a ilou kalumo
lexe Voanelexesi. Uala ane ne, laaxu lexe Lele'e ta 'olu. 18 Xe se'i noxi'a
ane Andeleasi mo Pilipi mo Vatolomaio mo Mataio ilou Tomasi mo Iakovo
e Alipaio 'olu mo Tataio mo Saimoni anu itema vile noxi'a ta mitema ane
ixavutala lexe ane'i me'a isaxila'u tualasi'a, 19 mo Iudasi Isikarioti, anu e
mu'italonu Iesu no avo'a ta mitema sou mivau.

Iesu Xe Velesevulu
(Mat 12:22-32; Luk 11:14-23; 12:10)

20 Xe Iesu mulivu mune'e sou mu'unalai no tani la, la ta mitema tapiena
misevile mine'e mipita noxou, la mole anu ilo'a ta molomolo noxou ne,
umomomo sou i'ani la ua. 21 Xe ta minuminu milomusou a'alosou xaixai
e Anu mu'oxo'oxonu ne, la milutu mine'e mixali noxou sou lexe ilivulixu.
Xo ta mitema mivikala lexe Anu muxovulaulau.
22 [d]Xe ta mitema sou lapuloto me'a loxo ne Ielusalemu mito'o mixali, la
mivikala lexe, "Velesevulu ane uxolu noxou ne, la sou ane anu ukukusai'a
ta uleenu masua no anu xavi noxou ne. Xo anu Velesevulu ne, anu tila
noxi'a ta uleenu masua ane."
23 Xe Iesu muavuti la mu'avali'a mine'e noxou sou muvikalane'i no anu
vaikala latilovo se'i aloxo 'o, "Loxovaa, Satani umomomo sou ukusau
Satani? 24 Xe lexe tuala vile ta mitema sou ikalikalipalane'i sou i'oto'oto
ngatongato'o noxi'a, la tuala ne umomomo sou utulu pekia'u uasi. 25 Mo
lexe tani vile ta mitemasou kalumo ne ikalikalipalane'i sou i'oto'oto
ngatongato'o noxi'a, la ta mitema sou tani ane ne, xoluxoluxa'a ne laixe
uasi. 26 Ia lexe Satani ne, ilo'a ta mitemau i'oto'oto mo ikalipala la anu
xaviinu uasisi. 27 Mo anu manina lexe itema vile umasaxa sou u'unalai
no taasou itema sou xavi vile sou uno'u miumiu, la anu laixe lexe anu
usakisakiinu itema sou xavi ne tei o, ka sou anu u'unalai sou upakali
itema ne miumiu." 28 Xe Iesu muvikala aloxo ne mukalu, la muavuti sou
muvikalane'i aloxo 'o la, "Eni avikalangengi manina musuku aloxo 'o,
Lataua umomomo sou uxiu tumalouu 'ili'ilixo masumasua mo vaivaikala
masumasua noxi'a ta mitema ulai noxou. 29 Ia, anu ane uvikala masua
ulai noxou Uleenu Tavuna ne, la Lataua umomomo sou uxiu tumalou
vaimomo 'o mo ili'i uasisi manina. Susu noxou ne, uxolu avilesi."
30 Iesu muvivikala mulai noxi'a aloxo ne, xo ane'i mivikala lexe uleenu
masua vile ane uxolu noxou.

---

[b] **3:16** Ioa 1:42 [c] **3:17** Luk 9:54 [d] **3:22** Mat 9:34; 10:25

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Iesu Nenu Ilo'a ta Vimovimou
(Mat 12:46-50; Luk 8:19-21)

31 [e]Iesu uvivikalane'i ta mitema aloxo ne, ia nenu ilo'a ta vimovimou
mine'e mo a itutulu no ale no tani e Anu uxoxolu no anu ne. Mine'e
mitulu ane no ale nesi, ia mipalusou itema vile sou u'avalou lexe une'e
noxi'a. 32 Ta mitema tavu'alo te mine'e mita'olu mixaliliiou ne a ixoxolu
no lia, ia mivikalanu lexe, "Nenine ilo'a ta vivine a ikakamulineni, mo a
itutulu no ale."
33 Xe Anu muavuti la mutali'isi'a aloxo 'o, "'Ei ane nenilo ilo'a ta vivilo
ne?"
34 La muavuti sou iou muitisi'a ta mitema e itata'olu ixaliliiou ne ka
muvikalane'i aloxo 'o, "Ngamaisou, nenilo ilo'a ta vivilo ane'i 'a. 35 Ane'i
ane lexe imulinu masaxa noxou Lataua, la eni nenilo mo vivilo mulu ilee
vivilo sema ane."

Vaikala Latilovo sou Itema Usu'a Ovu Ngiaxu
(Mat 13:1-9; Luk 8:4-8)

4 1 [f]Xe ili'i, la Iesu musukusou tuala mo tani e Anu muxoxolu no anu ne,
io Anu musuku mulai no kupa ne Xalilaia sou musoko sou ulosieixu
ta mitema lavulavu la. La ta mitema tavu'alo misevile mine'e mixali noxou
mole mitaataasou, la sou Anu muili'e mutelai no uaxa sou mutalupexa no
anu, ia ta mitema mita'olu no nano no kupa pa'umolu. 2 [g]Mulosi'a lavulavu
no anu mii piena misevile. Lavulavu ane Anu mulosi'a ne, anu mulailixu
no anu vaikala latilovo mukalusi. No nano no anu vaikala noxou ne, Anu
muvikala aloxo 'o, 3 "Ngalomu! Itema vile mulai no xaixu sou usu'anu ovu
ngiaxu, 4 la se'i mulapalapau no vote'i, la ta ngiala mine'e mi'ou mukalusi.
5 Xe se'i mulapalapau no lia lavolavo'o, la mupau palea xo lia ne muxolu
se teitexisi. 6 Ia aso muiei, la muxalo alaxu vilesisi xo uli'uli'u ulai no lia
manina uasi. 7 Se'i mulapalapau mulu'e no xuxua tanutanu, xe muleme
la xuxua ne mukupokuponu mole unene'a ua. 8 Xe se'i ne, mulapalapau
mulu'e no lia ane laixe, la muleme muxali tila sou munene'a. Se'i muxalixu
ngiaxu mavulovexa tatalu, xe se'i itemaxu tatalu xe se'i la itemaxu ta'uve."
9 Iesu muvivikala latilovo mulai noxi'a ta mitema aloxo ne xe mukalu,
la sou Anu muvikalane'i aloxo 'o la, "Itema ane anu mulavu lexe anu
sangalou a uxoxolu sou ulolomu no anu, la laixe lexe anu ulomusou
vaikala ane ne no anu."
10 Ta mitema milailai mukalu, ia Iesusi ilo'a ane'i e mavulovexa vile
mo mulelia tamei xe ta mitema se'i e ilo'a ixoxolu ne, mine'e noxou

---

[e] **3:31** Mak 6:3; Ioa 2:12; Apo 1:14 [f] **4:1** Mak 3:7-9; Luk 5:1-3 [g] **4:2** Mat 13:34; Mak 4:33-34

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

sou mitali'isou lexe tava'u loxovaa la sou anu uvikala no anu vaikala
latilovosi. 11 La sou Anu muvikalane'i aloxo 'o, “Ngingi ne, Lataua
mulosiengixu laaxu vaikala mutalume sou saxisaxila'u noxou. Ia ta
mitema va'axu ilomusou vaivaikala latala ne no anu vaikala latilovosi.
12 [h]Mo sou,
‘ane'i imamalei ia imaisou mii vile uasi,
mo ilolomu ia ilavusou mii vile uasi,
mo ixiunu opone'i sou Lataua uxiu tumalouu 'ili'ilixo masua
noxi'a uasi!’ ”
13 Xe Anu muavuti la muvikalane'i aloxo 'o la, “Vaikala latilovo e eni
elemolu 'o, ulamana no xavutalamengi uasi? Ngingi nga'oxo aloxo ne, la
ngalavu no anu vaikala latilovo se'i laaxu a loxovaa? 14 Vaikala latilovo e
eni elemolu 'o, anu laaxu aloxo 'o. Itema sou xai e musu'anu ovu ngiaxu
ne, anu musu'anu vaikala noxou Lataua. 15 Vaikala ane anu musu'anu
xe mulapau no vote'i ne, anu aloxo ta mitema ane milomusou vaikala
noxou Lataua, ia Satani mune'e muxexenu vaikala ane Lataua mutounu
no opone'i alaxu vilesisi. 16 Xe vaikala ane anu musu'anu xe mulapau no
lia ane lavolavo'o ne, anu aloxo ta mitema ane ilomusou vaikala noxou
Lataua la ipasipaa sou ino'u xe i'osasou. 17 Ia tava'u xo uli'uli'a uasi, la
vaikala ne uxoo maxuveni uasi. Xe no voxo ane loxo tu'utu'umaxu se'i
uxali noxi'a xo ane'i mino'u Lataua vaikalau no opone'i, la ane'i ilapau
alaxu vilesisi. 18 Xe vaikala ane anu musu'anu xe mulapau no xuxua tanu
ne, anu loxo ta mitema ane ilomusou vaikala noxou Lataua ne, 19 [i]ia ane'i
ixavutala piena no anu mauli ilou xoluxolu no lia 'o, mo imasaxa lexe i'a
lavuluti piena mo opone'i uisuisuxu mimii iouiou, la sou anu mimii ane
ne uva'usou vaikalau Lataua la unene'a uasi. 20 Ia vaikala ane musu'anu
xe mulapau no lia ane laixe ne, anu loxo ta mitema ane ilomusou vaikala
noxou Lataua, la ino'u mo itetelisou la inene'a. Se'i muxalixu ngiaxu
mavulovexa tatalu, xe se'i itemaxu tatalu, xe se'i la itemaxu ta'uve.”

Telu Utulu Teitexi no Valovalosou sou Ukaa
(Luk 8:16-18)

21 [j]Xe Anu muavuti la muvikalane'i aloxo 'o la, “Loxovaa, ngingi
ngane'enu telu sou ngatalumeiou no anu pupuni? Mo ngamulaxu no luu
laaxu? Uasi, ngatulusou teitexi no valovalosou sou ukaa. 22 [k]Xo mii ma'ia
ane mutalume ne, ulai ili'i la upala'a. Xe mii ma'ia ane misu'asou mo
mitalumeiou ne, ulai ili'i la upala'a. 23 Lexe itema ane mulavu lexe anu
sangalou a uxolu sou anu ulolomu no anu, la laixe lexe anu ulomusou
vaikala ane ne no anu.”

---

[h] **4:12** Ais 6:9-10; Apo 28:26-27 [i] **4:19** Mat 19:23-24 [j] **4:21** Mat 5:15; Luk 11:33
[k] **4:22** Mat 10:26; Luk 12:2

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

24 [l]Anu musolonu sou muvikalane'i aloxo 'o la, “Vaikala ma'ia ane
ngalomusou ne, ngalomusou laixe mo ngaxavutala no anu laixe. Mo mii
ma'ia ane ngingi ngalosi'a ta mitema ne, ulai ili'i la ikolinu sou ilosinge,
mo ilosinge se'i uai utelo no latanu la. 25 [m]Xe 'ei ane iu mimii tavu'alo
uai, la ilosou se'i uai utelo no latanu la. Ia 'ei ane iu mimii se kitu'asi, la
ixexeenu noxou.

Vaikala Latilovo sou Ame Ngiaxu Muleme Laixe

26 Xe muavuti la muvikalane'i aloxo 'o la, “Saxisaxila'u noxou Lataua
ne, anu aloxo itema vile utapunu ame ngiaxu no lia. 27 No 'olovoxo,
la anu uai xe no kakau la anu utulu sou u'oxonu xaixai se'i no aso, ia
ame ngiaxu e anu mutapunu ne, mupau mo muleme. Ia anu itema ne
ulavusou lexe ame ngiaxu ne mupau mo muleme a loxovaa uasi. 28 Lia
molusi mu'oxonu ame ngiaxu ne muleme, la sou munene'a. Ame ngiaxu
ne muleme, la sou mumuxaxu aiinu xe ngiangiaxu, xe ili'i la sou temanu.
29 [n]Ia ili'i xe anu lingamo, la sou anu itema ne ulai u'elexu sou upitanu xo
voxosou a muxali ne.”

Vaikala Latilovo sou Masitati
(Mat 13:31-32; Luk 13:18-19)

30 Xe Iesu muavuti la muvikala aloxo 'o la, “Nenge talemolu saxisaxila'u
noxou Lataua lexe anu a loxo ma'ia mo tatilovosou no anu vaikala ma'ia?”
31 La sou muvikalane'i aloxo 'o, “Saxisaxila'u noxou Lataua ne, aloxo mii
e ilemolu lexe masitati ngiaxu. Masitati ne, ngiaxu kitu'a manina, itotou
ulu'elai no lia tanu. 32 Ia loxo itounu xe uavuti utelo la uleme toxoxa'a
misevile, la uuaulixu la'ilali iouiou ane mitounu no xai ne. Avoavolu ne
toxotoxoxa'a mo uialaiala ulai no ale mole ta ngiala ine'e sou ita'ota'olu
no maimaixu.”
33 Iesu muvikalane'ixu vaikala noxou Lataua no anu vaikala latilovo
tavu'alo aloxo 'o ane mumomomo no 'a xavutalai'a. 34 Uvikalane'ixu
vaikala vile vitanisi uasi, uvivikalane'i ne uvikalane'i no anu vaikala
latilovosi. Ia loxo anu ilo'a ta molomolo noxousi, la sou Anu ululusou
vaivaikala laaxu noxou ne laixe ukalusi ulai noxi'a.

Iesu Mukaitolonu Atume Toxoxa'a
(Mat 8:23-27; Luk 8:22-25)

35 Xe no 'olo'olovoxo no voxo ane ne, la Anu muvikalane'i ta molomolo
noxou aloxo 'o, “Nenge'a talai loxo no kupa xalee ane vile.” 36 Xe ta
molomolo noxou ne, miavuti la mi'umesi'a ta mitema te mine'e mipita
sou milolomu vaivaikala noxou ne mixolu. Ia ane'i milai mitelo noxou

---

[l] **4:24** Mat 7:2 [m] **4:25** Mat 13:12; 25:29; Luk 19:26 [n] **4:29** Ioe 3:13; Pal 14:15

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Iesu no uaxa ane Anu uxoo no anu. Uaxauaxa se'i kalumo a ilo'a milai
no voxo ane ne. 37 Ilo'a milalai xoo xe ili'i, la atume toxoxa'a muxalisi'a,
la xasi mu'oki'oki tani mole lexa mu'unalai no uaxa tanu la 'ala'alai sou
u'ana'ana. 38 Ia Iesu ne, mulai mutixala no anu tixalasou mo muai no
uaxa ta'u. Xe ta molomolo noxou miavuti, la mitulusou la mivikalanu
aloxo 'o, "Itema sou ulosixe lavulavu, nenge asou ta'uo'uo, loxovaa
taneninenge uasi?"
39 Xe Anu muavuti la mutulu sou mukaitolonu atume ne, xe muvikalanu
xasi lexe, "Naxoo tasiau! Mo naai se'isisi!" La atume ne, tasiau xe xasi ne,
muai se'isisi.
40 Xe muavuti la muvikalane'i ta molomolo noxou aloxo 'o, "Loxovaa
ane ngingi nge'ume malaxo loxo 'o? Loxovaa ngingi ngamuxamuxaxu
tangengi noxilo uasi?"
41 Ia ane'i ne, mi'ume misevile mole itali'isi'a ngatongato'o lexe, "Itema
ano 'o ne, itema ma'i loxo 'o? La sou atume ilou xasi milomuxusi 'o!"

Iesu Mukusau Uleenu Vile Masua Muxolu Noxou Itema Vile
(Mat 8:28-34; Luk 8:26-39)

5 1 Ilo'a milalai xoo, xe milai mixali no kupa pa'umolu xalee vile,
la milai mixali no tuala ne Xelasene. 2 Xe Iesu muili'e muuatu no
uaxa sou mulai no ale, la alaxu vilesisi sou itema vile uleenu vile masua
muxolu noxou mune'e sou mualaxu Iesu molu loxo no lousi'a ta mitema.
3 Itema ne, ulavusou uxoxolu ane no lousi'a ta mitema, ia evile umomomo
sou usakisakiinu no anu lalae mixaloxu uasi manina. 4 Xo voxo se'i ane'i
mitetelisou mo misakisakii avolu ilou tava'u no anu ne, ia anu mulo'e
ne la lalae mixaloxu ne muxotoxoto vitanisi no avolu ilou tava'u. Evile
xaviinu umomomo noxou sou utetelisou la uasi. 5 No 'olovoxo mo no aso
ne, anu ulai uxoxolu ane no lousi'a ta mitema mo no laxalaxa'ilu sou
u'ava'ava, xe uxotoxotosou vasivasimolu no anu lavo'o anaanaxu.
6 Xe anu iou mulaiiou Iesu e uao no paxa o, la muiave mulai noxou.
Mulai muxali noxou sou mutangatulu mulu'elai no talaxu. 7-8 º Ia Iesu
muvikalanu lexe, "Nini uleenu masua ane nexolu noxou itema 'o ne,
naxexee noxou!" Xe anu itema ne muavuti, la mu'ava toxoxa'a mulai
noxou Iesu aloxo 'o, "Iesu, nini Lataua e muxolu teitexi manina 'Olu,
nemasaxa lexe na'oxonu ma'ia noxilo? Eni alingaine mo avikalaneni
manina no iou Lataua lexe mamu sou na'oxole masua loxo 'o."
9 Xe Iesu muavuti la mutali'isou aloxo 'o, "Ualasine loxovaa?" La sou
anu mukolinu lexe, "Eni ualasilo lexe Lexioni, xo nexi tavu'alo misevile."
10 Xe muavuti la mulinga pekia'u mulai noxou Iesu alaxu piena sou lexe
mamu sou upalusi'a ta uleenu masua ixexeesou tuala ane ne.

º **5:7-8** Mak 1:24

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

11 Ia ta memee la'oluxa'a vile toxoxa'a a i'ani'ani no laxa'ilu vile 'alai
ne. 12 La sou ta uleenu masua ne, milinga pekia'u noxou Iesu aloxo 'o,
"Napalusixe talai noxi'a ta memee, ieni uvaxaixesi mo talai ta'aisi'a."
13 La sou mupelemasaxane'i ta uleenu masua ne sou mixexeesou itema ne.
Ia milai mi'aisi'a ta memee ne. Ta memee la'oluxa'a ne, itiitisi'a muxali
loxo itemaxu mavulovexa mavulovexa vile (2,000). Miia'uxu mulu'e no
tava'u maea e no kupa pa'umolu ne, la milu'e mi'uo'uo mole misoisoli
mukalusi.
14 Ta mitema sou isaxisaxila'a ta memee ne, mimaisou mii ane ne la
mi'ume'ume sou milai mia'alo no tuala xe tuatuala ane muxoluxolu
no pa'upa'umolu tuala ne. La sou ta mitema sou tuatuala ne, mine'e
sou mimaisou mii ma'ia ane muxali ne. 15 Mine'e xe mixali noxou Iesu,
la mimaisou itema e Lexioni, ta uleenu masua tavu'alo mi'aisou ne a
mutokolomo mo a uxoxolu. Xavutalau ne, lamana ia uxovulaulau la uasi.
Ta motu mimaisou aloxo ne, la mimama'u misevile. 16 Ta mitema ane
ane'i misaxila'a ta memee ne, mia'aloi'a ta mitema ane ne no anu mii
ma'ia ane muxali noxou itema e ta uleenu masua mixolu noxou ne, xe
mii ma'ia ane muxali noxi'a ta memee kalumo. 17 Xe ta mitema miavuti la
mivikalanu Iesu pekia'u lexe Anu ulutu mo uxexesou tualasi'a xalee ane
ne.
18 Ioxe, Iesu asou utelai no uaxa, la itema e ta uleenu masua tavu'alo
mixolu noxou ne, mutali'isou pekia'u lexe anu umulinu mo ilou ilai. 19 Ia
Iesu umasaxa uasi, la muvikalanu lexe, "Nalai no tualasine mo nalai
noxi'a ta minemineni mo naa'aloi'axu mimii latala ane Tila tanuxene la
mu'oxonu noxine." 20 La sou anu itema ne, mulai la musoko sou mua'alo
ane no tuatuala e no xalee lia tila ne Dekapolisi. Mua'aloxu mimii
tavu'alo e Iesu mu'oxonu noxou ne. Xe ta mitema latala lai ne, milomu
aloxo ne la mikuluke.

Iairo 'Olu Sema Ilee Sema E Mikasou Iesu Tokolomou
(Mat 9:18-26; Luk 8:40-56)

21 Xe Iesu mulutu mutelo no uaxa sou mulivu mulai no kupa xalee vile.
Mulai muxali, la Anu a uao uxoxolu no kupa pa'umolu ne o, ia ta mitema
tavu'alo misevile mine'e mixali noxou. 22 La sou itema vile ualasou
lexe Iairo, anu itema sou usaxisaxila'u taasou lalotu noxi'a ta Iutaia ne,
mune'e muxali. Xe mumaisou Iesu, la mutangatulu mulu'elai no talaxu
sou 23 mukatu pekia'u mulai noxou, la muvikala aloxo 'o, "'Alixeni sema
kitu'a ane asou isoli. Nane'e mo namuxaxu avone noxie mo sou ane
imauli mo ixolu laixesi." 24 La sou Iesu mulutu sou ilou milai.
Ilou milai ne, la ta mitema tavu'alo ne mimulinu la mitomu loxo 'o.
25 Mo sema vile a mine'e kalumo. Ane sema ne, mikulukemele la sialu
ne ukalu noxie uasi. Muxolu tauu ie mavulovexa mo mulelia tamei.

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

26 Sema ne, milai mimaisi'a ta mitema sou pamauli tavu'alo, ia ane'i
milosie tu'utu'umaxu tavu'alo. Mo ane mikalusou miemie sou milotone'i
no anu sou lexe ane laixene. Ia uasi. Pipiena noxie ne ukalu uasi, muxali
mu'oki masua manina. 27 Xe ane milomusou a'alosou Iesu, la mine'e la
mimuamua'i ili'i no tumalou no taiine'i ta mitema tavu'alo te mine'e
noxou Iesu ne, la mikasou tokolomou vevee. 28 Xo ane tane muvikala lexe,
"Lexe eni akasou tokolomousi, la eni laixeleli." 29 Xe alaxu vilesisi 'o, la
sialu ne mutalo mole ane mixamuli no nano no vasimele lexe pipiena ane
ne mukalu noxie.

30 [p]Xe alaxu vilesisi 'o, la Iesu muxamuli lexe xavi noxou se'i a
muxexe noxou. La sou iou muxiu mulai ili'i noxi'a ta mitema tavu'alo te
imulimulinu ne, la mutali'isi'a aloxo 'o, "'Ei ane mukasou tokolomoxo 'o?"

31 Xe ta molomolo noxou miavuti la mikolinu aloxo 'o, "Xo namaisi'a ta
mitema e mitomu no tumaline 'o uasi? Ia loxovaa ane nini netali'i lexe,
'Ei ane mukasilo 'o?' "

32 Ia Iesu a iou uxixaoxao ukakamuli sou lexe umaisou 'ei ane mukasou
tokolomoxu ne. 33 Xe sema ne, milavu no anu mii ane muxali noxie ne,
la mine'e mitangatulu mulu'elai no talaxu Iesu, la 'ume ilou 'olo'olo
misevile. Xe miavuti la mivikalanu lamana manina no anu mii latala ane
muxali noxie. 34 [q]Xe Anu muavuti la muvikalane aloxo 'o, "Vivilo, nini
nemuxaxu taneni noxilo, la sou nemauli mukalu. Nalai la oponeni uai
se'isisi. Pipiena ane muxolu noxine ne, anu ukalu."

35 Iesu a uao uvivikala o, ia ta mitema se'i me'a no taasou Iairo, anu
itema sou usaxisaxila'u taasou lalotu noxi'a ta Iutaia, mine'e mivikalanu
aloxo 'o, "'Iline sema ne a misoli ne, ia na'ausou itema sou ulosi'a ta
mitema lavulavu mamu."

36 Ia Iesu mulomusou vaikalai'a ne, la muvikalanu itema sou
usaxisaxila'u taasou lalotu noxi'a ta Iutaia aloxo 'o, "Nalomuxa'a mo
na'olo'olo mamu. Namuxaxu taneni noxilosi."

37 Xe muavuti la muno'a Pita ilou Iakovo mo Ioanesi e Iakovo vimou
sou ilo'a milai. Xo Iesu umasaxa lexe evile umuline'i uasi. 38 Milai xe
mixali no taasou itema e usaxisaxila'u taasou lalotu noxi'a ta Iutaia ne,
la Iesu mumaisi'a ta mitema itatamasie Iairo 'olu la iungaunga xo mole
xavutalai'a muxovulaulau. 39 Iesu mu'unalai no nano no tani xe muavuti
la muvikalane'i aloxo 'o, "Tava'u loxovaa ane ngingi ngaungaunga xoo
mole ngaxovulaulau loxo 'o? Molomolo 'o ne, isoli uasi. Ane iai ane."
40 Iesu muvikala aloxo ne, la ane'i mikekeiou.

Xe Anu muavuti la mukusai'a milaalaa mukalusi, ia Anu muno'a mamie
ilee nenie mo ta molomolo noxou tatalu sou ilo'a mi'unalai no nano no
kapiutu ane ane molomolo iai no anu. 41 [r]Xe muavuti la mukasi vaxa no

---

[p] **5:30** Luk 6:19 [q] **5:34** Mak 10:52; Luk 7:50; 17:19 [r] **5:41** Luk 7:14

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

avole, ka sou muvikalane aloxo 'o, “Talita kumi!” Laaxu lexe, “Sema
kitu'a, avikalaneni lexe nini natulu!” 42 Xe alaxu vilesisi 'o, la ane mitulu
sou mimuamua'i mixixaoxao. Tauu iexe loxo mavulovexa vile mo mulelia
tamei. Xe ta mitema mimaisou mii ane ne, la mikuluke manina. 43 Ia Anu
muvikala pekia'u noxi'a lexe mamu sou ilai ia'aloi'a se'i no anu mii ane
muxali noxie. Xe muxiu vaxa, la muvikalane'i lexe ilosie la'ilali sevile mo
i'ou.

Ta Mitema Itoxonu Itema sou Palomatana Uasi
(Mat 13:53-58; Luk 4:16-30)

6 1 Iesu mu'umesou tuala ane ne, sou mulai no tuala noxou ne
Nasaleti. La sou ta molomolo noxou mimulinu kalumo sou ilo'a
milai. 2 [s]Ane'i mixali mixolu xe voxo Tavuna muxali, la Anu mu'unalai no
taasou lalotu noxi'a ta Iutaia lai ne, sou musoko sou mulosi'a ta mitema
lavulavu. Ia ane'i tavu'alo e milomusou vaikala noxou ne, mikuluke
manina la mitali'i aloxo 'o,

“Itema ane 'o, muno'u vaivaikala ne ne'ei? Mo lavulavu ane muxolu
noxou ne, Anu lavulavu iou anevaa, mo loxovaa la Anu u'oxonu xaixai
no anu xaviinu kalumo? 3 Nenge telavusou lexe Anu itema vile sou
utulusou tani. Mo Anu Malia 'ilie ane. Ta vimovimou ane Iakovo ilou
Iosepu mo Iudasi ilou Saimoni. Mo ta vimovimou ta sema kalumo ane
nenge'a taxoxolu 'o.” Mivivikala aloxo ne, la mixiu tumali'a noxou mo
imuxamuxaxu tane'i noxou uasi.

4 [t]Xe anu Iesu muavuti la muvikalane'i aloxo 'o, “Itema sou palomatana
ne, ta tema tualasou mo ta tulatulanu mo ta minuminu no nano no
taasou ne, ilavusou itoxonu uasisi manina. Ia no tuatuala va'ava'axusi, ta
mitema itoxonu misevile.” 5 La sou umomomo sou u'oxonu sosovo vile no
tualasou ne uasi, ia mumuxaxu avolu noxi'a se'i ane pipiena mu'oxone'i
sou mupamauline'i. 6 La Anu mukuluke noxi'a xo ane'i imuxaxu tane'i
noxou uasi.

Iesu Mupalusi'a ta Molomolo Noxou Mavulovexa Vile Mo Mulelia Tamei
(Mat 10:5-15; Luk 9:1-6)

Xe muavuti la mulai mumomoxu tuatuala no xalee lai ne, sou mulosi'a
lavulavu no anu vaivaikala noxou Lataua. 7 Xe ili'i, la sou mu'avali'a
ta molomolo mavulovexa vile mo mulelia tamei mine'e noxou sou
mupalusi'a tametamei. Mulosi'a xavi sou ikusai'a ta uleenu masumasua
mixoo noxi'a ta mitema.

8 [u]Xe muavuti la mupotone'i aloxo 'o, “Ngalai, io ngano'u mii vile no
anu muamua'ingenge ne uasi, ia ngano'u vilaxongengesi. Ngano'u la'ilali

---

[s] **6:2** Ioa 7:15 [t] **6:4** Ioa 4:44 [u] **6:8-11** Luk 10:4-11

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mo tiva mo lamoli ngataanu no anu utupokongenge uasi. 9 Ngamulaxu
siovesou tava'ingesi, xe ngataa tokolomo tamei uasi." 10 Xe muavuti la
muvikalane'i la aloxo 'o, "Ngalai no tuala vile xe nga'unalai no tani
vile, la ngaxoxolu anesi, xoo mole umomomo no voxo ane sou ngingi
nga'umesou tuala ane ne. 11 [v]Ia lexe ngalai xe ngaxali no tuala vile xe
ta mitema sou tuala ane ne, i'avalinge mo ino'inge sou i'unalailingenge
no tani uasi mo ilomungenge uasi, la ngavutasou lomulo no tava'inge
uxexee, io sou ngingi ngasukusou tuala ane ne. Nga'oxo aloxo ne, mo sou
ane'i ilavu lexe Lataua ulosi'a navunavu no anu 'ilixo ane ane'i mi'oxo
noxinge ne."
12 Ioxe, ane'i milomu noxou aloxo ne xe mukalu, la milutulutu sou milai
mia'aloxu vaikala noxou Lataua sou lexe ane'i ilomusou la ixiunu opone'i.
13 [w]Ane'i milai, la mikusai'a ta uleenu ta masumasua e mixolu noxi'a ta
mitema, xe miluluunu lamalasile no vasime'a ane'i ane vovolea iouiou
mu'oxone'i kalumo sou mipamauline'i.

Soli Noxou Ioanesi
(Mat 14:1-12; Luk 9:7-9)

14 [x]Ioxe, ta mitema mimaisou xaixai e Iesu mu'oxonu ne, la sou milai
mia'aloxu noxou tatanaanu tuala e Elodesi. Xo ta mitema tavu'alo
milavusou Iesu ualasou. Ta mitema se'i mivikala lexe, "Ioanesi e ulavusou
u'ulosi'a ta mitema ne, musoli mo mi'asixu ia mumauli mo a mutulu ne.
La sou ane anu u'oxonu xaixai no anu xaviinu."
15 Se'i noxi'a mivikala lexe, "Anu Eliasi." Xe se'i noxi'a la mivikala lexe,
"Anu vile noxi'a ta mitema sou palomatana tatei ane."
16 Ia anu Elodesi mulomusou vaikala ane ne, la muvikala aloxo 'o,
"Ioanesi ne, eni exotonu xolanu ne, ia vaimomo 'o anu a mumauli mo 'a
mutulu ne."
17-18 [y]Xo tei, la anu Elodesi muno'e ou e Pilipi semau sou mu'uluxe la
sou Ioanesi muvikalanu lexe, "Nini ne'oxonu 'ilixo ane ne umomomo
no anu lapuloto noxou Mosesi uasi, xo nini neno'e vivine semau ane
ne'uluxene." La sou Elodesi la'iaxu la mupalusi'a ta mitema sou milai
mitetelisou ka misakisakiinu sou mi'unalailixu mo mitatuxu no nano
no taasou navunavu. 19 La sou ane Elodia opoone masuau Ioanesi ne
misevile mo lexe ivau usoli, ia imomomo uasi. 20 Xo Elodesi ne, umama'u
noxou Ioanesi mo ulavusou usaxila'u xo anu mulavu lexe anu Ioanesi ne,
anu itema mulapu mo anu noxou Lataua. Xe Elodesi mulomusou vaikala
noxou, la anu muxavutala piena misevile mo opoo uai laixe uasi. Ia anu
umasaxa lexe ulomusou vaikala noxou.

---

[v] **6:11** Apo 13:51 [w] **6:13** Iak 5:14 [x] **6:14** Mat 16:14; Mak 8:28; Luk 9:19-20 [y] **6:17-18** Liv 18:16

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

21 Ia Elodia ne, ane mixalisou vote'i sou ivau Ioanesi aloxo 'o. Voxo sou
isosovosou voxo ane Elodesi nenu mivo'onu no anu muxali, la anu mu'oxo
la'ilalixa'a ta mitema sou xaixai noxou, ilo'a ta tatila noxi'a ta mitema sou
'oto'oto noxou mo ta tatila sie xalee lia tila ne Xalilaia. 22 Ane'i ta mitema
ne 'a itata'olu mo i'ani'ani, ia Elodia 'ilie sema milutu sou mi'unalai no
nano no tani la milei no ie'i. Xe ane'i mimaisou leie la miisuxu misevile.
La sou tatanaanu tuala ne, muavuti la muvikalane vuanga ne aloxo
'o, "Nemasaxau mii ma'ia la nalemo. La eni alosinesi." 23 La sou musakii
vaikala manina teitexi mulai noxie lexe, "Manina teitexi lexe nini
namasaxau mii ma'ia noxilo xe natali'isiloxu, la eni alosinesi. Mo lexe
nini namasaxa lexe eni akalipalanu tuala noxilo sou uxali tamei mo
alosine ngiou vile, la eni a'oxonusi."
24 Xe ane miavuti la milai no ale sou mitali'isie nenie aloxo 'o,
"Navikalalelixu mii ma'ia ane eni alemolu noxou sou ulosilo." Xe nenie
miavuti la mivikalane lexe, "Navikalanu lexe uno'u Ioanesi e itema sou
u'ulosi'a ta mitema, kisou mo ulosine."
25 Ane milomu noxie nenie aloxo ne xe mukalu, la sou mipasipaa milivu
mi'unalai noxou tatanaanu tuala, la mivikalanu aloxo 'o, "Ane 'alalae
'osi, la eni emasaxa lexe nalosilo Ioanesi e itema sou u'ulosi'a ta mitema,
kisou une'e noxilo. Namuxaxu no anu lakupapa ka nalosilo."
26 Xe tatananu tuala mulomu aloxo ne, la opoonu tu'umaxu misevile, ia
umomomo sou uxiunu xavutalau uasi, xo anu uxavutala no anu vaikala
e anu musakii manina teitexi mulai noxie sema ne, mo ta mitema e
mine'ene'e sou la'ilali ne milomusou. Mole pekia'u noxou misevile sou
uxiunu masaxa noxie. 27 Xe alaxu vilesisi 'o, la anu mupalusou itema sou
'oto'oto noxou sou mulai muno'u Ioanesi kisou mune'e. Itema ne, mulai
la mu'unalai no taasou navunavu sou muxotonu Ioanesi xolanu, 28 la sou
mumulaxu no anu lakupapa sou muno'u mune'e mulosie vuanga ne. La
sou ane milai milosie nenie. 29 Xe ta molomolo noxou Ioanesi, milomusou
a'alosou mii ane Elodesi mu'oxonu noxou ne, la sou ane'i mine'e sou
mino'u vasimolu sou milai mi'asixu no lousi'a ta mitema.

Iesu Mulosi'a ta Mitema 5,000 'Ani
(Mat 14:13-21; Luk 9:10-17; Ioa 6:1-14)

30 [z]Ioxe, ta mitema sou xaixai noxou Iesu milivu mine'e mita'olu
mixaliliiou Iesu. La sou mia'alouxu mimii ane ane'i mi'oxonu mo milosi'a
ta mitema lavulavu no anu vaikala noxou Lataua. 31 Xe tava'u xo ta
mitema tapiena misevile ivaxa ine'e, la anu taii sevile sou ane'i i'ani no
anu uasi. La sou Iesu muvikalane'i lexe, "Ioxe, nenge nenge'a talai no
xalee tani vile e ta mitema se'i ixolu uasi mo tama'ila sevile o."

---

[z] **6:30** Luk 10:17

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

32 La sou ane'isisi mitelai no uaxa sou milai no xalee tani vile e ta
mitema se'i ixolu no anu uasi. 33 Xe ilo'a milai xoo, ia ta mitema tapiena
ne mimaisi'a la mitongone'i. La sou me'a no xalexalee tuatuala mukalusi,
miiaveiave sou milai mixali tei no xalee tani ane lexe ane'i Iesu ilo'a ta
molomolo ilai no anu. 34 [a]Xe ane'i mine'e mixali no kupa pa'umolu no
anu uaxa, la Iesu mumaisi'a ta mitema la tanuxa'a misevile, xo ita'ota'olu
vitanisi loxo ta sipsip tatanane'i vile sou usaxisaxila'a uasi. La sou Anu
muavuti sou mulosi'a lavulavu piena no anu vaikala noxou Lataua.
35 [b]Ilo'a mixoxolu ane mole aso mulu'elai, la sou ta molomolo noxou
mine'e mixali noxou la mivikalanu aloxo 'o, "Nenge'a texolu 'o no xalee
tani ane 'o e ta mitema se'i ixolu no anu uasi mo aso a ulu'elai ukalu.
36 La anu laixe lexe nini napalusi'a ta mitema 'o mo ilai no tuatuala se'i
'ala'alai 'o mo, ilotoxa'a la'ilali sou i'ou."
37 Ia Anu muavuti la mukolinu vaikalai'a aloxo 'o, "Ngingi menge
ngaitixa'a mii sou i'ou."
Xe ane'i miavuti la mivikalanu aloxo 'o, "Nexi talai sou talotoxa'a
la'ilali no anu Denalia[c] itemaxu mavulovexa vile (200) mo talosi'a?
38 Ia Anu muavuti la mutali'isi'a aloxo 'o, "Veleti ta 'ei a ngeno'u ne?
Ngalai mo ngamaisou."
Milai xe mixalisou veleti ta'uve xe ta sinana tamei, la sou milivu mine'e noxou
Iesu, la mivikalanu lexe, "Nexi teno'u veleti ta'uve xe ta sinana tamei ano."
39 La sou Iesu mupalusi'a sou mivikalane'i ta mitema ne, sou mixoluxolu no
lia la'ola'oluxa'a no ia'eia'e vevesinu lailaixe ne. 40 La sou ta mitema ne mita'olu
no lia la'ola'oluxa'a itemaxu ta'uta'uve xe mavulovexa ta'uta'uve. 41 Mixoluxolu
no lia mukalu, la sou anu Iesu muno'u veleti ta'uve xe ta sinana tamei ne sou
mutala mutelai no opo loxotolo sou muvikala laixe musuku mulai noxou Momu.
Xe mukalu, la sou muse'ise'i veleti ka mulosi'a ta molomolou sou mimila'a
noxi'a ta mitema ne, xe muse'ise'i sinana ka mulosi'a ta molomolou sou mi'oxo
aloxo ne la. 42 Ane'i latala ne, mi'ani'ani xoo mole mi'ana'ana manina, 43 mole
ikalusou uasi. La sou ta molomolo noxou mino'u lakela mavulovexa vile mo
mulelia tamei sou mine'e mitaataa veleti ilou sinana pa'upa'usou ane ikalusou
uasi. 44 Itiitisi'a ta mulusi ane, muxali loxo itemaxu mavulovexa mavulovexa
tamei (4,000) mo itemaxu mavulovexa ta'uve (1,000).

Iesu Mumuamua'i Teitexi no Lexa Loxo'u
(Mat 14:22-33; Ioa 6:15-21)

45 Xe alaxu vilesisi 'o, la Iesu mupalusi'a ta molomolo noxou lexe itelai
no uaxa sou iulaxunu ilai ne Vetesaida no kupa pa'umolu xalee levi, ia

---

[a] **6:34** Iti 27:17; Mat 9:36 [b] **6:35-44** Mak 8:1-9 [c] **6:37** Denalia ne, lamoli noxi'a ta Iutaia. Itema vile uxaxai no voxo vile, la anu uno'u Denalia vile loxo lakolisou xaixai e anu mu'oxonu no voxo ane ne.

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Anu muxolu sou mupalusi'a ta mitema sou milivulivu. 46 [d]Xe mupalusi'a
ta mitema sou milailai mukalu, la sou Anu mutelai no laxa'ilu vile sou
mulinga.
47 Xe no 'olo'olovoxo manina, la uaxa e ta molomolo noxou mitelo
no anu ne, mulalai xoo mole mulai muxali no kupa lixinu manina.
Ia Iesu anusisi muxoo no lia. 48 Anu iou mulai la mumaisi'a mine
ane'i kikipaline'i sou ivovole uaxa ilalai, xo atume xaviinu molu no
talaxa'a sou ulivulivusi'a. Xe 'ala'alai sou lamana ukekea, la anu Iesu
mumuamua'i teitexi no lexa loxo'u sou mulai noxi'a. Mumuamua'i mulai,
la sou lexe upolopepeene'i, 49 [e]xe ane'i mimaisou mine Anu mumuamua'i
no lexa loxo'u loxo ne, la mi'ume la tane'i kalaua xo mixavutala lexe male
ulee xale'a vile ane, la miungaunga.
50 Xe Anu muavuti la mupasipaa muvikalane'i alaxu vilesisi lexe,
"Nga'ume mamu! Peki'ainge! Xo enisi 'a!" 51 [f]Muvikalane'i aloxo ne xe
mukalu, la sou mutelai noxi'a no uaxa sila atume ne tasiau. Xe ane'i
mimaisou atume mine tasiauxu loxo ne, la mikuluke manina, 52 xo
mimaisou veleti e mulosi'a ta mitema tapiena musuku mi'ou, ia ane'i
ilamana laixe no anu mo tane'i utaxunu uasi. Xo xavutalai'a mutomu sio.
53 Ilo'a mixisa'isou kupa ne, xe milai mixali xalee vile ne Xenesaleti,
la milea lavo'osou mulu'elai mole uaxa mupuapuatisi. 54 Xe miavuti
la miuatuuatulai no ale, la alaxu vilesisi ta mitema mimaisou Iesu la
mitongonu. 55 La sou ane'i ta mitema miiaveiave no tuatuala no xalee
lia ne Xenesaleti ne sou mitavulene'i ta mitema ane vovolea iouiou
mu'oxone'i no luusi'a sou mine'ene'i noxou Iesu. Xo ane'i ilavu lexe Iesu
a uxolu no tuala ne'ei, la ane'i imulunu sou ilai. 56 No nano no tuatuala
kitukitu mo ane ta tatila mo no ale no xalexalee lia ane Iesu umuamua'i
no anu ne, ta mitema itavulene'i ane'i ane vovolea iouiou mu'oxo'oxone'i
ne sou ilai iaisi'a no tani e ilotoloto la'ilali no anu. Xe Anu mune'e, la
ane'i milingau sou lexe iou uvaxai'asi mo ane'i imulaxu avo'a no anu
tokolomoxu telexusi. Ane'i latala e mikasou ne, ane'i mimauli mukalusi.

Lapuloto Noxou Lataua Muuli no Anu Lapuloto Noxi'a ta Mitema
(Mat 15:1-9)

7 1 Alaxu vile, la ta Palisaio ilo'a ta mitema sou lapuloto se'i me'a
loxo ne Ielusalemu mine'e mita'olu mixaliliiou Iesu. 2 [g]La mimaisi'a
ta molomolo noxou se'i i'ani'ani, ia imulinu lapuloto noxi'a ta Iutaia
sou i'uinu avo'a tei o ka i'ani'ani uasi. 3 Xo ta Palisaio ilo'a ta Iutaia ne,
ilavusou i'ani vitanisi uasi, i'uinu avo'a tei o ka sou i'ani. Ane'i imulinu
lapuloto noxi'a ta xaixasi'a tatei. Ia lexe i'uinu avo'a uasi, la umomomo
sou i'ani uasi. 4 [h]Mo ilai no tani sou ilotoloto la'ilali no anu ne, xe ilivu

---

[d] **6:46** Luk 5:16 [e] **6:49** Luk 24:37 [f] **6:51** Mak 4:39 [g] **7:2** Luk 11:38 [h] **7:4** Mat 23:25

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ixali ia i'ulo uasi, la umomomo sou i'ani uasi. 'Ili'ilixo se'i piena kalumo a
imumulinu loxo, i'uinu pakuxa'a ilou lexa vexasou mo latotope.
5 La sou ta Palisaio ilo'a ta mitema sou lapuloto ne, miavuti la
mitali'isou Iesu aloxo 'o, "Tava'u loxovaa, la ta molomolo noxine imulinu
lapuloto noxi'a ta xaixasinge mo i'uinu avo'a o ka i'ani ua, io i'ani no anu
avo'a nuni'u loxo 'o?"
6 [i]Xe Anu muavuti la mukoline'i aloxo 'o, "Itema sou palomatana,
Aisaia muvikalangengi ngingi ta mitema sou kalavoi, la vaikala noxou ne
manina. Anu mukaukavunu aloxo 'o,
'Ta mitema ano 'o ne, i'itinu ualasilo no anaxa'a vitanisi,
ia tane'i ne muxoo no paxa noxilo manina.
7 Ilotu noxilo ne, ia lalotui'a ne maninasou uasi, kalavoisi.
Xo ilosieixu ta mitema lapuloto, ia lapuloto ane ne
molu noxou Lataua uasi, molu noxi'a ta mitemasi.'
8 Mo ngexovulaunu lapuloto noxou Lataua ne, ia lapuloto noxi'a ta
mitemasi ane ngetetelisou pekia'u ne."
9 Xe muavuti la muvikalane'i la aloxo 'o, "Ngingi ngexiu tumalingeu lapuloto
noxou Lataua, ia ngemulinu lapuloto noxi'a ta xaixasinge. 10 [j]Mosesi muvikala
tatei aloxo 'o, 'Natoxone'i mamine ilee nenine.' Mo 'Anu ane uleanu vaikala
se'i masua ulai noxi'a momu ilee nenu, la anu uulua.' 11 Ia ngingi ngevikala
lexe, itema vile uvikalane'i momu ilee nenu lexe, 'Su'uli ma'i ane lexe
ngingi ngongou ngano'u noxilo ne anu ulai noxou Lataua.' 12 io ngingi iengi
uvaxausi mo anu u'oxonu mii vile loxo 'o xa'a momu ilee nenu ua, 13 ngingi
ngepolovilenu vaivaikala noxou Lataua laaxu sou ngelai nge'unanu no anu
lapuloto noxi'a ta xaixasinge ilou lavulavui'a ane ngeno'u muxolu noxinge mo
ngemulinu mutalo vaimomo 'o. Mo mimii piena ne nge'oxo aloxo ne mukalusi."
14 Xe muavuti la, la mu'avali'a ta mitema tavu'alo ne mine'e noxou
mukalusi, sou muvikalane'i aloxo 'o, "Ngingi latala ne, ngalomu laixe
une'e noxilo, mo sou ngalavu laixe no anu mii ano 'o. 15-16 [k]Mii ane molu
va'axu, ia u'unalai noxou itema vile, la mii ane ne umomomo sou u'oxonu
itema ne masua uasi manina. Ia lexe mii ulaa noxou itema tanu ulai no
ale, la sou anu mii ane ne, anu u'oxo masuanu itema ne."
17 Iesu mulosi'a ta mitema latala ne lavulavu ane ne xe mukalu, la
sou mu'umesi'a sou mu'unalai no tani. Xe ta molomolo noxou miavuti
la mitali'isouxu laaxu vaikala latilovo ane ne. 18 Xe Anu muavuti la
mutali'isi'a aloxo 'o, "Loxovaa, kisinge mutomu? Ngalavu lexe mii molu
va'axu ia u'unalai noxou itema vile, la anu umomomo sou u'oxonu itema
ne masua uasi? 19 Xo mii ane ne, u'unalai noxou itema tanu uasi, u'unalai
no opoonu mole ulai la ulaa uuatu no ale la." Vaikala ane Iesu mulemolu
'o, anu laaxu lexe la'ilali tavu'alo ne lailaixe mukalusi.

---

[i] **7:6-7** Ais 29:13 [j] **7:10** Mul 20:12; 21:17; Lap 5:16 [k] **7:15-16** Apo 10:14-15

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

20 Xe Iesu muavuti la musolo vaikala aloxo 'o la, “Mii ane molu noxou
itema tanu, ia ulaa uuatu, ane u'oxo masuanu itema ane ne. 21 Xo no
nano no tanu itema ne, 'ili'ilixo loxo, xavutala masumasua, mo 'ilixo
sou vote'i mo pakali mo uvau itema usoli mo 'ilixo ane loxo mulu ulai
noxie sema mitaula'i xe sema ilai noxou mulu mutaula'i 22 mo umasaxau
mimii tavu'alo mo opoo masua mo kalavoi mo uisuxu mimii iouiou
mo usa'isa'isou itema mo u'iti ualasou mo uxovulaulau. 23 'Ili'ilixo
masumasua ane ne, uxolu no nano noxou itema, ia ulaa uuatu la u'oxonu
anu itema ne uxali masua.”

Sema sie Ponisia Mimulaxu Tane Noxou Iesu
(Mat 15:21-28)

24 Xe Iesu muavuti, la musukusou tuala e mune'e muxolu no anu ne,
sou mulai loxo 'alai no tuala ne Taia. Mulai xe muxali, la mu'unalai no
tani vile. Ia Anu umasaxa lexe evile ulavusou lexe Anu a uxolu no nano
no tani uasi. Ia, umomomo sou Anu uxolu utalume uasi. 25 Ioxe, sema vile
lai ne, milomu lexe Iesu a mune'e muxolu no tani ne, la alaxu vilesisi,
milai noxou ka mitangatulu mulu'elai no talaxu, xo 'ilie sema vile kitu'a
ne uleenu vile masua muxolu noxie. 26 La milingau pekia'u sou lexe Anu
ukusau uleenu masua e uxoxolu noxie 'ilie ne. Ane sema ne, sema Xiliki.
Mivo'one no xalee lia tila ne Ponisia no tuala tila ne Silia.
27 Xe anu Iesu muavuti la muvikalane sema ne aloxo 'o, “Ieni uvaxai'a
ta molomolo mo i'ou la'ilali e mimasaxa lexe i'ou ne ukalusi. Xo anu
umomomo sou tano'u la'ilalixa'a ta molomolo ne ka taleanu ulu'elai
noxi'a ta a'aa uasi.”
28 Xe ane sema miavuti la mikolinu vaikala noxou aloxo 'o, “Ani,
Tila, ia ta a'aa ane ixolu no laaxu luu sou la'ilali ne, i'o'ou ta molomolo
la'ilalixa'a utuutuxu.”
29 Xe Iesu muavuti la muvikalane aloxo 'o la, “Tava'u xo nini nevikala
aloxo ne sou nekolinu vaikala noxilo, la anu laixe nini nalai, uleenu
masua e muxolu noxie 'iline ne, muxexe noxie.”
30 Ane milutu la milai no taasie xe mi'unalai, la 'ilie ne, 'a iai no luusie,
ia uleenu masua ne muxexesie.

Iesu Mupamaulinu Itema Vile Sangalou Ilou Anaxu Mutomu

31 Xe ili'i, la sou anu Iesu musuku sou muto'o loxo ne Saidoni ka mulivu
mununalai loxo no kupa ne Xalilaia, la sou mulai loxo no xalee lia tila
ne Dekapolisi. 32 Mulai xe muxali, la ta mitema se'i mino'u itema vile,
sangalou ilou anaxu mutomu sou mine'enu noxou. Mine'enu la milingau
sou lexe umuxaxu avolu uvaxa no vasimolu.
33 Iesu muavuti la muno'u itema ne mulailixu va'axu noxi'a ta mitema
ane mine'e mipita ne. Xe muavuti la mutaloxu avolu simisou vaxa no

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

sangalou taxataxanu. Xe mu'oxonu aloxo ne mukalu, la sou mutuve vaxa
no avolu simisou ka mumuxaxu avolu simisou ne vaxa no levexu. 34 Ka
sou Anu iou mulai teitexi no opo loxotolo xe muee muaxu tila, la sou
muvikalanu lexe, “Epata!” Vaikala ne, laaxu lexe, “Nakisi!” 35 Xe alaxu
vilesisi 'o, la itema ne, sangalou mukisi sou mulomu, xe levexu ne papaxe
sou muvikala laixe.
36 [l]Iesu muavuti la muvikalane'i pekia'u lexe mamu sou ivikalanu itema
vile no anu mii ane ane'i mimaisou. Ia ilomuxu uasi. Iesu muvikalane'i
aloxo ne alaxu tavu'alo, ia ane'i ia'aloi'a mo ia'aloi'a ta mitema alaxu
tavu'alo. 37 [m]Ta mitema milomusou a'alo sou xaixai noxou Iesu ne, la
mikuluke no anu, la mivikala lexe, “Mimii tavu'alo e mu'oxonu ne,
mu'oxonu la muxali laixesi. Ane'i ane ilolomu mo ivivikala uasi ne,
mupamauline'i mukalusi.”

Iesu Mulosi'a ta Mitema 4,000 'Ani
(Mat 15:32-39)

8 1 [n]No nano no voxovoxo ane Iesu muxaxai no anu ne, la ta mitema
se'i tavu'alo la mixali mipita noxou Iesu, mole xa'a la'ilali sou i'ou
uasi. La sou Anu mu'avali'a ta molomolo noxou la muvikalane'i aloxo
'o, 2 “Eni talelixa'a ta mitema 'o misevile xo mine'e mixolu noxilo voxo
tatalu mukalu, ia xa'a mii loxo 'o sou i'ou uasi. 3 Ia lexe eni apalusi'a sou
ilivu ilai no tuatualasi'a vitanisi, la ilapalapau no vote'i xo se'i ne, milutu
no paxapaxa ane mine'e mixali 'o.”
4 Xe ane'i miavuti la mikolinu vaikalau aloxo 'o, “Mole nenge 'ei ane
sou uno'u la'ilali lai no xalee lia vitanisi e nenge tene'e texolu no anu 'o
mo talosi'a sou i'ou?”
5 Xe Anu muavuti la mutali'isi'a aloxo 'o, “Xo veleti ta 'ei ane ngingi
ngenono'u ne?”
Ane'i mikolinu lexe, “Muxatele tameisi.”
6 Anu muavuti la muvikalane'i ta mitema tavu'alo ne sou mixoluxolu
no lia. Mixoluxolu no lia mukalu, la sou Anu muno'u veleti muxatele
tamei ne sou muvikala laixe musuku mulai noxou Momu xe mukalu, la
sou muse'ise'i sou mulosi'a ta molomolo noxou sou mimila'a noxi'a ta
mitema ne. La ane'i mi'oxonu loxo Anu mupalusi'axu ne. 7 Xe muavuti
la muno'u sinana moso e minono'u ilou veleti ne sou muvikala laixe
musuku mulai noxou Momu xe mukalu, la sou muvikalane'i ta molomolo
noxou lexe imila'anu noxi'a ta mitema. 8 Ta mitema mi'ani'ani xoo mole
mi'ana'ana. Xe ili'i, la sou ta molomolo noxou mino'u lakela muxatele
tamei sou mine'e mitaataa la'ilali pa'upa'usou ne no anu. 9 Ta mitema
ane mine'e mixali noxou Iesu no voxo ane ne, itiitisi'a muxali loxo

---

[l] **7:36** Mak 1:43-45 [m] **7:37** Ais 35:5 [n] **8:1-9** Mak 6:35-44

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

itemaxu mavulovexa mavulovexa tamei (4,000). Mi'ani mukalu, la sou
Iesu mupalusi'a sou milivulivu, 10 ia alaxu vilesisi 'o, la ilo'a ta molomolo
noxou mitelo no uaxa sou milai no xalee lia ne Dalumanuta.
11 Xe ane'i mixali, la ta Palisaio mine'e mixali noxou. La misoko sou
mitali'isou Iesu sou lexe itovonu. Ane'i miavuti la mitali'isou sou lexe
Anu u'oxonu sosovo vile molu no opo loxotolo mo imaisou. 12 [o]Xe Anu
mulomusi'a aloxo ne, la muee tanu la muvikala aloxo 'o, "Tava'u loxovaa
ane ta mitema vaimomo 'o imasaxa lexe imaisou sosovo vile molu teitexi
no opo loxotolo o? Eni avikalangengi manina aloxo 'o. Umomomo sou
ane'i imaisou sosovo vile uasi manina." 13 Xe muavuti 'o, la mu'italone'i ta
mitema, ia Anu ilo'a ta molomolou mitelai no uaxa sou mixisa'i milai no
kupa pa'umolu xalee levi.

'Ilixo Noxi'a ta Palisaio Ilo'a Elodesi
(Mat 6:5-12)

14 Ta molomolo noxou ne, ie'i si'isou veleti mole ino'u tavu'alo uasi,
mino'u vilesisi a uai no nano no uaxa. 15 [p]Iesu muavuti la mupela'a aloxo
'o, "Ngasaxila'inge laixe no anu 'ilixo noxi'a ta Palisaio mo ane noxou
Elodesi, xo upoloinge la u'oxo masuangengi loxo u'oxo masuanu veleti."
16 Ane'i milomu noxou aloxo ne, la mivikalane'i ngatongato'o lexe,
"Male Anu muvikalanenge aloxo ne, xo nenge tano'u veleti tavu'alo uasi."
17 [q]Ane'i milai la mi'otosou anaxa'au vaikala noxou ne, la Anu mulavu.
La sou Anu mutali'isi'a aloxo 'o, "Tava'u loxovaa ane ngingi ngevikala
lexe ngingi ngano'u veleti tavu'alo uasi? Loxovaa, ngingi ngalavusou
uao? Mo loxovaa xavutalamengi mutomu? 18 Mo iengi a uxolu, ia male
ngamalei uasi? Mo sangalinge a uxolu ia ngalomu no anu uasi? Mo
ngaxavutala uasi? 19 [r]No voxo ane eni ese'ise'i veleti ta'uve xa'a ta mulu
itemaxu mavulovexa mavulovexa tamei mo itemaxu mavulovexa ta'uve
(5,000), la pa'upa'usou ngetaanu ne, lakela sou ta 'ei?"
La ane'i mikolinu lexe, "Mavulovexa vile mo mulelia tamei."
20 Xe muavuti la mutali'isi'a aloxo 'o la, "Xe no voxo ane eni ese'ise'i
veleti muxatele tamei xa'a ta mitema itemaxu mavulovexa mavulovexa
tamei (4,000), la pa'upa'usou ne, ngetaanu lakela sou ta 'ei?"
La ane'i mikolinu lexe, "Muxatele tamei."
21 Xe Anu muavuti la muvikalane'i lexe, "Loxovaa, ngingi ngalavu
uao?"

Iesu Mupamaulinu Itema Vile Iou Seleveenu ne Vetesaida

22 Xe ilo'a milutu la milai mixali ne Vetesaida, la ta mitema se'i
mino'u itema vile ne iou seleveenu sou mine'enu noxou. Mine'enu

---

[o] **8:12** Mat 12:39; Luk 11:29 [p] **8:15** Luk 12:1 [q] **8:17** Mak 6:52 [r] **8:19** Mak 6:41-44

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

xe mixalixu noxou, la milinga pekia'u sou lexe umuxaxu avolu vaxa
noxou mo upamaulinu. 23 Xe Iesu muavuti la mukasi vaxa no avolu
itema ne, ka mutila'u sou ilou milai no ale no tuala. Ilou milai xe
mutuve vaxa no iou mukalu, la mumuxaxu avolu vaxa noxou, io sou
mutali'isou aloxo 'o, "Loxovaa, nemaisou mii vile?"
24 Xe itema 'o musu'a iou loxo 'o xe muavuti la muvikala lexe,
"Emaisi'a ta mitema, ane'i loxo ovuovu ivavaxa inene'e."
25 Xe Iesu muavuti la, la mumuxaxu avolu vaxa noxou itema iou la,
la sou iou mukaa avile mole saxisaxi noxou ne, muxali laixe. Mimii ne,
mumaisou la lamana ukalusi. 26 Iesu muavuti la mupalusou sou mulivu
no tani noxou xe muvikalanu lexe umomomo sou ulivu u'unalai no
tuala la uasi.

Palapala'alixu Noxou Pita
(Mat 16:13-20; Luk 9:18-21)

27 Xe ili'i, la sou Anu ilo'a ta molomolo noxou milai no tuatuala
ane muxoluxolu 'ala'alai no tuala ne Kaisalia Pilipi. Ilo'a milai xe no
vote'i, la mutali'isi'a aloxo 'o, "Ta mitema ilavusou ivikala lexe eni
'ei?"
28 [s]Xe ane'i miavuti la mikolinu lexe, "Se'i ivikala lexe nini Ioanesi,
itema sou u'ulosi'a ta mitema, xe se'i ivikala lexe nini Eliasi, xe se'i la
ivikala lexe nini vile noxi'a ta mitema sou palomatana."
29 [t]Xe Anu muavuti, la mutali'i vaxa noxi'a aloxo 'o, "Ia, ngingi la
ngingi ngavikala lexe eni 'ei?"
Xe Pita muavuti la mukolinu aloxo 'o, "Nini ne, nini Kalisito ane."
30 [u]Xe anu Iesu muavuti la mupela'a lexe mamu sou ipala'alixu
noxou evile.

Iesu Mutotokalasou Soli Noxou
(Mat 16:21-28; Luk 9:22-27)

31 Ioxe, Iesu musoko sou mulosi'a lavulavu lexe ulai ili'i, la Itema
'Olu ne, utavule navunavu piena misevile. Ta tatila ilo'a ta tatila
noxi'a ta aili'i mo ta mitema sou lapuloto ne, ixiunu tumali'au la
ivau usoli. Uai no lulu voxo vile mo tamei xe tatalusou, la sou Anu
utulu. 32 Anu molu muvikala lamana laixe noxi'a aloxo ne, la sou Pita
muno'u mulailixu va'axu sou mukaitolonu.
33 Xe Anu muavuti, la iou mulai noxi'a ta molomolo noxou, sou
muvikala teitexi noxou Pita aloxo 'o, "Satani! Nalai ili'i no tumalilo.
Nini naxavutala mii noxou Lataua uasi, nini nexavutala mii noxi'a ta
mitemasi."

---

[s] **8:28** Mak 6:15 [t] **8:29** Ioa 6:68-69 [u] **8:30** Mak 9:9

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

34 [v]Xe muavuti la mu'avali'a ta mitema e mine'e mipita ne ilo'a ta
molomolo noxou sou muvikalane'i aloxo 'o, “Lexe evile umasaxa lexe
umulileli, la anu uxiunu tumalouu masaxa noxou, ia une'e mo utavulenu
tu'utu'umaxu loxo eni etavulenu mo umulileli, mo usoli loxo eni asoli.
35 Xo itema ane tanuxu maulixu ne, ulai ili'i la uxovulaunu maulixu. Ia
itema ane tanuxu maulixu uasi, u'italonu maulixu une'e noxilo mo a'alo
laixe noxilo, la anu umauli. 36 Ia lexe itema vile uno'u mimii latala sou
lia 'o ukalusi, xe uxovulaunu uleenu, la mimii sou lia ane anu uno'u ne,
usu'ulinu a loxovaa? 37 Mii ma'ia ane sou anu ulotonu uleenu no anu sou
ulivulixu? 38 [w]Ta mitema vaimomo 'o, mixiu tumali'a noxou Lataua mo
i'oxo'oxonu 'ili'ilixo masumasua. Xe itema ane umaela noxilo mo no anu
vaikala noxilo, la no voxo ane sou Itema 'Olu ulivu une'e no anu lamana
noxou Momu mo ilo'a ta angelo noxou Momu, la anu umaela noxou itema
ne kalumo.”

9 1 [x]Xe muavuti la muvikalane'i aloxo 'o la, “Eni avikalangengi manina
aloxo 'o, ta mitema se'i ane itutulu 'o, ulai ili'i la umomomo sou isoli
uao, ixoxolu sio mo imaisou saxisaxila'u noxou Lataua uxali ilou xaviinu.”

Iesu Vasimolu Muxali Iou Vilemo
(Mat 17:1-13; Luk 9:28-36)

2 [y]Ioxe ilo'a mixolu xe voxo muxatele vile mukalu, la sou anu Iesu
muno'a Pita ilou Iakovo mo Ioanesi sou muulaxune'i sou ilo'a milai
no laxa'ilu vile teitexi manina mole ane'isisi milai mixolu ane. Ilo'a
mixoxolusi xe mimalei loxo 'o, la Iesu vasivasimolu ne muxiu mo muxali
iou vilemo manina. 3 Tokolomoxu ne, muxali iou vilemo mo muxali
lamanaxu. Evile sou tuala no lia 'o umomomo sou u'uinu tokolomo ane
ne, la uxali maenaxu laixe manina aloxo ne uasi. 4 Xe mimalei loxo 'o, la
mimaisi'a Eliasi ilou Mosesi mipaa mixali mitulu no pa'umolu Iesu sou
ilo'a mivivikala.
5 Pita muavuti la muvikala vaxa noxou Iesu aloxo 'o, “Rabi,[z] anu laixe
noxixe lexe nexi taxolu ano 'o mo ta'alaxu tani alelexu tatalu. Nini sine
vile, Mosesi sou vile xe Eliasi sou vile.” 6 Pita muvikala aloxo ne, xo anu
ilo'a tamei ne mimama'u misevile.
7 Xe tamuxala vile mune'e la mukupone'i mukalusi, la ane'i milomusou
vaikala mupaa no nano no anu tamuxala tanu la muvikala aloxo 'o, “Eni
'alixeni ano, amasaxau misevile. Ngalomuxu vaikalau.”
8 Alaxu vilesisi 'o, la ane'i mimamalei ia imaisou evile la uasi, Iesusi 'a
ututulu.

---

[v] **8:34** Mat 10:38-39; Luk 14:27 [w] **8:38** Mat 10:33 [x] **9:1** Mak 13:30 [y] **9:2-7** Apo 3:22; 2Pi 1:17-18 [z] **9:5** Rabi: Vaikala ane ne, anu vaikala noxi'a ta Iutaia ilemolu lexe Evalaio. Ia laaxu ane ne, lexe itema sou ulosi'a ta mitema lavulavu.

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

9 Ioxe, ilo'a miavuti, la sou ilo'a misuku sou laxa'ilu ne sou milu'e. Xe
no mine ilo'a milulu'e, la Anu mupela'a lexe mamu sou ia'alou evile no
anu mii ane ane'i mimaisou ne, mole ulai utalo no voxo ane Itema 'Olu
utulu molu no anu lousou. 10 Ane'i milomu noxou aloxo ne, la ivikalanu
vile uasi, mii sou tane'i vilevilesi. Ia ane'i mivivikalasou vaikala mautunu
e lexe, "Utulu molu no anu lousou." lexe laaxu a loxovaa.
11 [a]Xe miavuti la mitali'isou aloxo 'o, "Tava'u loxovaa, la ta mitema sou
lapuloto ivikala lexe Eliasi anu uxali tei?"
12 [b]Xe Iesu muavuti la mukoli tali'i noxi'a aloxo 'o, "Vaikala ane ne
manina. Eliasi ne, uxali tei sou umomosou mimii latala ne ukalusi. Ia
tava'u loxovaa la mikaukavunu no anu Lavuku Tavuna teinu lexe, Itema
'Olu ne utavulenu navunavu tatila mo ta mitema ixiu tumali'au? 13 [c]Ia
avikalangengi aloxo 'o. Eliasi ne, mune'e muxali mo ta mitema mikalusou
masaxa noxi'a sou mi'oxonu 'ili'ilixo se'i mulai noxou aloxo Lavuku
Tavuna teinu mua'aloxusou."

Molomolo Vile Uleenu Masua Muxolu Noxou, Ia Iesu Mupamaulinu
(Mat 17:14-20; Luk 9:37-43a)

14 Ilo'a milu'e xe mixali noxi'a ta molomolou ane pa'usi'a, la mimaisi'a
ta mitema tapiena misevile mine'e mitulu mixaliliie'i, ia mitomu loxo. Xe
milomusi'a ane'i ta molomolo noxou ne ilo'a ta mitema sou lapuloto ne
i'oto'otosou anaxa'a. 15 Xe ta mitema mimalei loxo 'o, la mimaisou Iesu la
mikuluke, la alaxu vilesisi miiave milai noxou sou misexelaxu.
16 Xe Anu muavuti la mutali'isi'a ta mitema ne aloxo 'o, "Ma'ia ane
ngingi ngongi'a nga'oto'otosou anangenge sou loxo ne?"
17 Itema vile no nano no taiine'i ne, muavuti la mukolinu Iesu tali'iu
aloxo 'o, "Itema sou ulosixe lavulavu, eni ene'enu 'alixeni mulu 'o, xo
uleenu vile masua uxoxolu noxou la u'oxo uvivikala uasi. 18 Voxovoxo
piena musuku ne, utelosou la xavi misevile, la uleanu ulu'e no lia mole
livilivixu upaipasinga mo anaxu ukalakikiki mole utoto'eke loxo 'o.
Elingai'a ta molomolo noxine lexe ikusau uleenu ane muxolu noxou
'alixeni 'o, ia imomomo uasi."
19 Xe Iesu muavuti la muvikalane'i aloxo 'o, "Ngingi ta mitema sou
ngamuxaxu tangengi noxou Lataua uasi! Tauu ie ta 'ei ane sou eni axolu
noxinge? Mo alaxu ta 'ei ane sou eni atavulenu tu'utu'umaxu noxinge?
Ngano'u molomolo ne une'e noxilo."
20 La sou ane'i mino'u mulai noxou. Xe uleenu masua ne mumaisou
Iesu, la alaxu vilesisi 'o, la mu'oxonu molomolo ne mu'olo'olo mole
muleanu mulu'elai no lia. La mupipaopao la livilivixu muxalixali no
anaxu.

---

[a] **9:11** Mal 3:1 [b] **9:12** Lex 22:1-18; Ais 53:3; Mal 4:5-6 [c] **9:13** Mat 11:14

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

21 Xe Iesu muavuti la mutali'isou momu aloxo 'o, “Mii e uxolu noxou 'o
musoko a talu?”
La momu mukolinu lexe, “No molomoloxu mo. 22 U'oxonu no voxo
tavu'alo, la uleanu ulai no navu xe no lexa sou lexe uvau usoli. Ia
lexe nini namomomo sou na'oxonu mii vile noxou, la taneninexe mo
nasu'ulinexi.”
23 [d]Xe Iesu muavuti la muvikala aloxo 'o, “Tava'u loxovaa la nini
nevikalaleli, lexe eni amomomo sou a'oxonu? Lexe nini namuxaxu taneni,
la nini namomomo sou na'oxonu mimii latala ne ukalusi.”
24 Xe muavuti la alaxu vilesisi, mu'ava aloxo 'o, “Eni emuxaxu taleli
noxine manina, ia nasu'ulileli xo muxaxu taleli noxilo ulai noxine ne,
kitu'asi.”
25 Xe Iesu mumalei loxo 'o, la ta mitema tavu'alo a iiaveiave inene'e
loxo noxou, la sou Anu mukaitolonu uleenu masua la muvikalanu aloxo
'o, “Nini uleenu ane saxavou mo ane uvivikala uasi e naxoxolu noxou
molomolo 'o ne, eni avikalaneni pekia'u lexe naxexesou, ia nalivu nane'e
natelo noxou la uasi.”
26 [e]La sou uleenu ne, muungaunga xe muvaxa muxaluxalu molomolo la
mu'oki'oki tani manina, sila muxexesou. Uleenu ne muxexesou io, ane'i
ie'i muvaxa la loxo musoli, sila ane'i tavu'alo mivikala lexe, “Anu musoli.”
27 Sixe Iesu mukasi vaxa no avolu xe mutulusou, sila anu mutulu.
28 Iesu mupamaulinu mukalu, io sou Anu mulai no tani. Xe no tani, la
ane'i ta molomolo noxou ne milutu vaxa la mitali'isou se'isisi aloxo 'o,
“Tava'u loxovaa, la nexi tamomomo sou takusau uleenu masua ne uasi o?”
29 Iesu mukoline'i aloxo 'o, “Linga anusisi ane umomomo sou ukusau
uleenu ane loxo 'o.”
30 [f]Xe ilo'a miavuti la misukusou tuala ane ilo'a mixolu no anu ne, sou
minuna mimuamua'i no nano no xalee lia tila ne Xalilaia. Iesu umasaxa
lexe evile ulavu no anu xalee ane ane'i ixolu no anu uasi, 31 [g]xo Anu
ulosi'a ta molomolou lavulavu. Muvikalane'i aloxo 'o, “Ulai ili'i, la ta
mitema i'italonu Itema 'Olu no avo'a ta mitema sou ivau usoli. Uai no
nano no lulu voxo vile mo tamei, xe no voxo tatalusou, la sou Anu utulu.”
32 [h]Ia ane'i ilamana no anu vaikala laaxu ane anu mulemolu noxi'a uasi.
Mimama'u la itali'isouxu uasi.

'Ei Ane Tila Noxi'a
(Mat 18:1-5; Luk 9:46-48)

33 Ilo'a mimuamua'i xe milai mixali ne Kapenaumu, la mi'unalai no
tani. Xe Iesu muavuti la mutali'isi'a aloxo 'o, “Mii ma'ia ane ngingi

---

[d] **9:23** Mat 21:21; Mak 11:23 [e] **9:26** Mak 1:26 [f] **9:30** Ioa 7:1 [g] **9:31** Mak 8:31; 10:32-34
[h] **9:32** Luk 9:45

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

nge'oto'otosou anangenge no vote'i 'o?” 34 Anu mutali'isi'a aloxo
ne, la ane'i mita'olu tasia'usi xo ane'i milavu lexe no vote'i, la ane'i
mi'oto'otosou anaxa'a lexe 'ei ane tila noxi'a.
35 [i]Xe Anu muavuti la muxolu no lia, io sou Anu mu'avali'a ta molomolo
noxou ane'i mulelia tamei ne, mine'e noxou la sou muvikalane'i aloxo 'o,
“Lexe itema vile umasaxa lexe uuli, la laixe lexe anu uili'i mo uxali loxo
itema vile vitanisi sou ipalupalusou.”
36 Mutila'u molomolo vile kitu'a ka mulai mutulusou no taiine'i, xe
muavuti la muvo'onu io sou muvikalane'i aloxo 'o, 37 [j]“'Ei ane lexe
uxavutalaleli mo u'osa sou uno'u molomolo vile kitu'a loxo 'o, la anu ane
u'osa sou uno'ilo. Xe 'ei ane lexe u'osasilo sou uno'ilo, la anu ane u'osasou
uno'u ane mupalusilo ene'e 'o.”

Anu Ane U'apinenge Uasi ne, Anu Noxinge Ane
(Luk 9:49-50)

38 Xe Ioanesi muavuti la muvikalanu Iesu aloxo 'o, “Itema sou ulosixe
lavulavu, nexi temaisou itema vile ukukusai'a ta uleenu masua no anu
xavi noxine, la nexi te'apixu, xo anu vile noxinge nenge'a uasi.”
39 Xe Iesu muavuti la muvikalane'i aloxo 'o, “Nga'apixu mamu, xo lexe
itema vile u'oxonu mii vile xaviinu no anu xavi noxilo, la umomomo sou
upasipaa uleanu vaikala vile masua une'e noxilo uasi, 40 [k]xo anu ane
u'apinenge uasi ne, anu noxinge ane. 41 [l]Eni avikalangengi manina aloxo
'o, ‘Anu ane uiengengi no anu lexa xo ngingi noxou Kalisito, la anu uno'u
lakolisou manina.’ ”

Mii sou Uolexa'a ta Mitema sou Isusu
(Mat 18:6-9; Luk 17:1-2)

42 Xe muavuti la muvikalane'i aloxo 'o la, “Lexe itema vile uolexu vile noxi'a
ane'i ta mitema vitanisi ane imuxamuxaxu tane'i noxilo, sou ususu no anu
'ilixo masua, la anu laixe lexe isakii lavo'o kulu vile no xolanu ka ilea ulu'elai
no luaki, ia laixe uasi lexe Lataua ulosou navunavu. 43-44 [m]Mo lexe avone vile
ususulixene, la nalixinu mo uxexee. Laixe lexe nini na'unalai no tuala sou
mauli no anu avone vilesisi, ia laixe uasi lexe nini avone tamei ne uxolusi, la
nini na'unalai no tuala sou navunavu e navu u'ani'ani ia usisita uasi. 45-46 Mo
lexe tava'ine vile ususulixene, la nalixinu mo uxexee. Laixe lexe na'unalai
no tuala sou mauli no anu tava'ine vilesisi, ia laixe uasi lexe nini tava'ine
tamei ne uxolusi, la nini na'unalai no tuala sou navunavu. 47 [n]Mo lexe ieni
vile ususulixene, la naluvu uxexee. Laixe lexe nini na'unalai no tuala noxou
Lataua no anu ieni vilesisi, ia laixe uasi lexe nini ieni tamei ne uxolusi, la nini

---

[i] **9:35** Mat 20:25-27; Mak 10:43-44; Luk 22:24-26 [j] **9:37** Mat 10:40 [k] **9:40** Mat 12:30; Luk 11:23 [l] **9:41** Mat 10:42 [m] **9:43-44** Mat 5:30 [n] **9:47** Mat 5:29

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

na'unalai no tuala sou navunavu e, 48[o] 'ta polikokasi'a imomomo sou isoisoli
uasi mo navu umomomo sou usisita uasi.'
49 Laixe lexe anu Lataua u'uisi'a ta mitema vilevilesi no anu navu, loxo
ta mitema i'uisou la'ilali no anu au.
50[p] Au ne laixe, ia lexe tu'axu ne tasiau la ngingi ngalivulixu tu'axu ne
loxovaa la? Laixe lexe ngingi latala ne, ngatetelisou au tu'axu lailaixe no anu
maulingenge mo xoluxolu noxinge ngongi'a ane'i ane va'ava'axu ne laixesi."

Taula'i Muxoto
(Mat 19:1-12; Luk 16:18)

10 1 Iesu muvikalane'i aloxo ne xe mukalu, la sou musukusou tuala
ane ne, sou mununa no xalee lia tila ne Iutaia, la mualasou lexa ne
Ioridani. Mulai, la ta mitema tavu'alo misevile mine'e noxou la, la Anu mulosi'a
lavulavu no anu vaikala noxou Lataua, aloxo Anu mulavusou mu'oxo'oxonu.
2 Ta Palisaio se'i mine'e mixali noxou sou lexe itovonu. Mine'e mixali
la mitali'isou aloxo 'o, "Itema vile mutaula'i, ia anu umasaxa lexe usu'ane
semau la anu laixe no anu lapuloto noxou Mosesi?"
3 Xe anu Iesu muavuti la mukolinu aloxo 'o, "Ia xo Mosesi
muvikalangengi a loxovaa?"
4 [q] Ane'i miavuti la mivikalanu lexe, "Mosesi muvikala lexe itema vile
umasaxa lexe u'oxonu aloxo ne, la anu molu ukaukavu ulai noxie sou
uxotonu taula'ixa'a ilou, io sou upalusie sou ilivu ilai."
5 Ioxe, Iesu muavuti la muvikalane'i aloxo 'o, "Mosesi mukaukavu
lapuloto aloxo ne, xo ngingi opongengi pekia'u misevile. 6 [r] Ia ngalomu,
tatei manina no voxo ane Lataua musoko sou mukoinu mimii latala 'o, la
mukoine'i ta mitema. Mukoine'i ta mulu xe ta sema. 7 [s] La sou ane mulu
u'umesi'a momu ilee nenu sou ulai noxie semau sou 8 ilou ixali vilesisi.
Mole ane'i tamei la ua, ane'i ilou vilesisi. 9 La sou mii ma'ia ane Lataua
musakii mupitanu ne, itema vile umomomo sou ukalipalane'i uasi."
10 Iesu ilo'a ta molomolo noxou milivu milai no tani, la ane'i mitali'isouxu la.
11 [t] Xe Anu muavuti la muvikalane'i lamana aloxo 'o, "Lexe itema vile usu'ane
semau, ia ulai u'uluxe sema vileli, la anu itema ane ne anu mususu noxie
semau. 12 Anu aloxo ne kalumo noxie sema. Lexe ane isu'anu mulue, ia ilai
i'uluxu mulu vileli, la ane misusu noxou mulue."

Iesu Ilo'a ta Molomolo ta Kitukitu
(Mat 19:13-15; Luk 18:15-17)

13 Anu uvivikalane'i aloxo ne, la ta mitema a ixaxalixa'a ta molomolo
ta kitukitu sou ine'ene'i noxou Iesu sou lexe Anu ukasi'a, ia ta molomolo

---

[o] **9:48** Ais 66:24 [p] **9:50** Mat 5:13; Luk 14:34 [q] **10:4** Lap 24:1-4; Mat 5:31 [r] **10:6** Tav 1:27; 5:2 [s] **10:7-8** Tav 2:24; Ep 5:31-33 [t] **10:11** Mat 5:32

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

noxou ne mikaitolone'i ta mitema. 14 Xe Iesu mumaisi'a mine ane'i
mikaitolone'i aloxo ne, la la'iaxu misevile. La sou muvikalane'i lexe,
"Iengi uvaxai'a ta molomolo ta kitukitu nesi mo ine'e noxilo, ia
nga'apixa'a mamu, xo ane'i ane maulixa'a loxo ta molomolo ane ne,
la saxisaxila'u noxou Lataua uxolu noxi'a. 15 [u]Mo eni avikalangengi
manina aloxo 'o. Lexe itema vile uno'u saxisaxila'u noxou Lataua loxo ta
molomolo 'o uasi, la anu umomomo sou u'unalai no anu uasi manina."
16 Xe muavuti la sou mu'aulaxa'a ta molomolo ne, xe mukalu la sou
mumuxaxu avolu noxi'a io sou mualusi'a.

Itema Vile sou Lavuluti
(Mat 19:16-30; Luk 18:18-30)

17 Mualusi'a ta molomolo aloxo ne xe mukalu, la sou Anu mulutu sou
mumuamua'i mulai. Ia itema vile muiave mulai noxou, la muxola'u tava'u
vo'uxu no talaxu io sou mutali'isou aloxo 'o, "Itema laixe sou ulosixe
lavulavu, mii ma'ia ane lexe eni a'oxonu sou eni ano'u mauli ane kaluxu
uasi no anu?"
18 Xe Iesu muavuti la muvikalanu aloxo 'o, "Tava'u loxovaa ane nini
nemoxo'ilo lexe eni laixe? Itema vile laixe uasi, ia Lataua anusisi. 19 [v]Nini
nelavu no anu lapuloto e muvikala lexe, 'Mamu sou navau itema vile
usoli. Nini namulu, la mamu sou nalai noxie sema mitaula'i xe nini
nasema, la mamu sou nalai noxou itema mutaula'i. Mamu sou napakali,
mamu sou nakalavoisou itema vile vitanisi, la nalemolu manina teitexi,
mamu sou nakalavoinu itema vile sou nano'u miumiu vile vitanisi, mo
natoxone'i mamine ilee nenine.' "
20 Xe anu muavuti la muvikalanu Iesu aloxo 'o, "Itema sou ulosixe
lavulavu, lapuloto ane ne, eni emulinu no mine eni molomoloxo mo
mutalo vaimomo."
21 Iesu mulomu noxou aloxo ne xe iou mulai noxou sou mumatakisou,
la tanuxu. La sou muvikalanu lexe, "Mii vilesisi a na'oxonu uao, nalai
mo nano'u lavulavulutimeni ukalusi mo ta mitema ilotonu, xe nano'u
lamolisou la sou naiti'a ane'i ane i'a mimii uasi. Lexe nini na'oxonu aloxo
ne, la sou mimii ane lailaixe uai teitexi no opo loxotolo ne, nini na'a nini.
Ia nane'e mo namulileli."
22 Xe anu itema ne, mulomu aloxo ne, la iou mupalulu. Ia
mumuamua'isi mole mulai ne, opoonu u'osa uasi xo anu mulavu lexe anu
lavulavulutiu tavu'alo misevile.
23 Iesu musu'anu iou sou muitisi'a ta molomolo noxou, la sou muvikala
aloxo 'o, "Ta mitema ane lavuluti'a piena musuku ne, anu pekia'u musuku
noxi'a sou i'unalai no anu saxisaxila'u noxou Lataua."

---

[u] **10:15** Mat 18:3 [v] **10:19** Mul 20:12-17; Lap 5:16-20

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

24 Xe ane'i milomusou vaikala noxou ne, la mikuluke no anu. Ia Anu
musolonu vaikalau mulai la muvikala aloxo 'o la, “Ta molomolo, lexe
itema vile umasaxa lexe u'unalai no anu saxisaxila'u noxou Lataua,
la anu pekia'u misevile. 25 Anu pekia'u sou kameli vile u'unalai no
anu umo vile taxanu uasi, ia itema ane lavulutiu piena musuku ne,
anu pekia'u misevile noxou sou u'unalai no anu saxisaxila'u noxou
Lataua.”
26 Xe ta molomolo noxou milomu aloxo ne, la mikuluke misevile la. Xe
miavuti la mitalitali'isi'a ngatongato'o lexe, “Ia 'ei ane sou uno'u mauli
ane kaluxu uasi ne?”
27 Iesu iou mulai noxi'a, la mumatakisi'a la muvikalane'i aloxo 'o, “Ta
mitemasi la imomomo uasi. Ia Lataua la Anu mumomomo. Xo Lataua ne,
Anu umomomo sou u'oxonu mimii latala ne ukalusi.”
28 Xe Pita muavuti la muvikalanu aloxo 'o, “Nexi texiu tumalixeu mimii
latala ne mukalu, ia tene'e 'o sou tamulineni.”
29 Xe Iesu muavuti la mukolinu aloxo 'o, “Avikalangengi manina
musuku. Lexe itema vile u'umesou taasou, uasi ta vimovimou ta mulu
ilo'a ta sema, uasi momu ilee nenu, uasi ta 'olu, uasi xaixaixu, xo
anu umasaxailo lexe ua'aloxu a'alo laixe ulai noxi'a ta mitema, 30 la
umomomo sou anu uno'u taasou itemaxu ta'uve, mo ta vimovimou
ta mulu itemaxu ta'uve, mo ta sema itemaxu ta'uve, mo ta nenenu
itemaxu ta'uve, mo ta 'olu itemaxu ta'uve, mo xaixaixu itemaxu
ta'uve ilou tu'utu'umaxu ta mitema i'oxonu ulai noxou. Xe ulai ili'i
xe anu usoli, la anu uno'u mauli ane kaluxu uasi manina. 31 [w]Ia ane'i
tapiena e miuliuli ne, ulai la ane'i ilai ili'i, ia ane'i ane miili'i ne ilai,
la iuli.”

Iesu Mutotokalasou Soli Noxou Alaxu Tatalusou
(Mat 20:17-19; Luk 18:31-34)

32 [x]Ioxe, Iesu muvivikalane'i aloxo ne xe mukalu, la muulaxune'i sou
ilo'a milu'e ne Ielusalemu. Ta molomolo noxou ne, mikuluke xe ta mitema
ane mimumuline'i ne vasime'a mu'ume misevile. Iesu muavuti la muno'a
ta molomolo noxou mavulovexa mulelia tamei sou mine'e 'alai noxou, la
sou muvikalane'ixu mii ane sou uxali noxou. 33 Muvikala aloxo 'o, “Nenge
nenge'a asou talu'elai ne Ielusalemu o, la Itema 'Olu ne, ta mitema
ino'u sou i'italonu ulai no avo'a ta tatila noxi'a ta aili'i, ilo'a ta mitema
sou lapuloto. Itulusou no anu vaivaikala sou lexe ivau mo usoli. La sou
ino'u ulai noxi'a ta asila avo'a 34 sou ane'i imolovila'isou mo ilikesou mo
ipuapuasou mo ivau usoli. Uai no lulu voxo vile, tamei xe tatalusou la sou
Anu utulu.”

---

[w] **10:31** Mat 20:16; Luk 13:30 [x] **10:32-34** Mak 8:31; 9:31

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Linga Noxi'a Iakovo Ilou Ioanesi
(Mat 20:20-28)

35 Sevetaio ta 'olu tamei Iakovo ilou Ioanesi ne, ilou milai mixali noxou
Iesu ne, la milinga aloxo 'o, “Itema sou ulosixe lavulavu, nexi noxou
temasaxa lexe nini na'oxonu mii vile noxixe noxou.”
36 Xe Iesu muavuti la mutali'isi'a lexe, “Ma'ia ane ngingi ngongou
ngemasaxailo lexe eni a'oxonu noxinge ngongou?”
37 Ilou mikolinu lexe, “Ulai ili'i xe nini naxali tatananu tuala, la nexi
temasaxa lexe vile noxixe 'o ulai uva'isa'ineni no pa'umene no tema xe
vile no ae.”
38 [y]Xe Anu muavuti la muvikalane'i ilou aloxo 'o, “Ngingi ngongou
ngelinga aloxo ne, ia ngingi ngongou ngalavusou lexe mii ma'ia ngingi
ngelingau ne uasi. Loxovaa, umomomo sou ngingi ngongou ngamasaxa
lexe ngasoli loxo eni asoli?”
39 [z]Ane'i miavuti la mikolinu Iesu lexe, “Nexi temasaxau.”
Xe Anu muavuti la muvikalane'i ilou aloxo 'o, “Anu umomomo sou
ngingi ngongou ngasoli loxo eni asoli, 40 ia no anu masaxa noxinge
ngongou lexe vile sou uva'isa'ileli no pa'umelo no tema xe vile no ae ne,
umomomo sou alosinge vitanisi uasi, xo luu ane ne, Lataua mulalaxisi'a
ta mitema ane anu musosovosi'asi, ane lexe ane'i ilai ixolu no anu.”
41 Ioxe, ane'i ta molomolo noxou ane mavulovexa vile ne, milomusi'a
Iakovo ilou Ioanesi, la la'iaxa'ai'a ilou misevile. 42 [a]Xe Iesu muavuti la
mu'avali'a sou mupitane'i. La sou muvikalane'i aloxo 'o, “Ngingi ngelavu
lexe ta tatananu tuatuala noxi'a ta asila ne, ane'i isaxila'a ta mitemai'a
pekia'u, xe ta tatilasi'a ne, ivikala la ane'i ta mitemai'a ne ilomuxu
vaikalai'asi. 43 [b]Ia noxinge ne, anu aloxo ne uasi. Xo anu ane umasaxa
lexe utila no nixi noxinge ne, la laixe lexe anu uxolu itema vile sou xaixai
noxingesi. 44 Xe itema ane umasaxa lexe anu uxali tila sou uuli noxinge,
la laixe lexe anu uxali loxo itema vile vitanisi noxi'a ta mitema ukalusi
sou ipalupalusou. 45 Xo Itema 'Olu 'o ne, mune'e sou lexe ta mitema
i'oxo'oxonu xaixai noxou uasi. Anu mune'e sou lexe Anu u'oxonu xaixai
sou u'italonu maulixu sou u'olene'i ta mitema tavu'alo.”

Iesu Mupamaulinu Vatimaio
(Mat 20:29-34; Luk 18:35-43)

46 Ioxe, anu Iesu ilo'a ta molomolo noxou mimuamua'i xoo, la milai
mixali ne Ieriko. Xe Iesu ilo'a ta molomolou mo ta mitema tavu'alo
misukusou tuala ne Ieriko sou milai. La itema vile ualasou lexe Vatimaio,

---

[y] **10:38** Mak 14:36; Luk 12:50 [z] **10:39** Apo 12:2; Pal 1:9 [a] **10:42** Luk 22:25-26
[b] **10:43** Mat 23:11; Mak 9:35

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

e Timaio 'olu, a muxoxolu no vote'i pa'umolu. Ia anu iou seleveenu. Anu
muxoxolu ne sou ulingalinga mimii noxi'a ta mitema. 47 No voxo ane ne,
anu mulomu lexe Iesu, itema sie Naseleti a unene'e ne, la anu mutaloxu
'ava mulai noxou, "Iesu, nini Deviti 'ilusunu, tanenixo!"
48 Ta mitema tavu'alo milomusou aloxo ne, la mikaitolonu. Mivikala
lexe uxolu tasiau. Ia anu ulomuxa'a uasi, anu mu'ava mu'okinu mulai
noxou Iesusi. "Deviti 'ilusunu, tanenixo!"
49 Xe Iesu mutulu, la sou muvikalane'i lexe, "Nga'avalou une'e." Ane'i
mi'ava mulai noxou aloxo 'o, "Na'osa. Mo natulu! Xo anu a mu'avaline."
50 Xe anu muavuti la musu'anu 'ala'alasou muai, io anu muili'e mutulu
sou mulai noxou Iesu.
51 Mulai muxali noxou Iesu, la sou Iesu mutali'isou lexe, "Mii ma'ia ane
nemasaxau lexe eni a'oxonu noxine?" La sou anu muvikalanu Iesu lexe,
"Rabi, eni emasaxa lexe amamalei."
52 [c] La sou Iesu muvikalanu lexe, "Nalai, nini nemauli xo nemuxaxu
taneni noxilo." Xe alaxu vilesisi 'o, la anu iou mukaa sou mumalei avile.
La sou muavuti sou mumulinu Iesu no vote'i e Anu mumuamua'i no anu
ne.

Iesu Mu'unalai ne Ielusalemu
(Mat 21:1-11; Luk 19:28-40; Ioa 12:12-19)

11 1 Ioxe, ilo'a mimuamua'i xe milai mixali 'alai ne Ielusalemu,
la mixali no tuala ne Vetepaxe ilee Vetania, 'alai no laxa'ilu
ne Olivu. Xe Iesu muavuti la mupalusi'a ta molomolo noxou tamei, 2 la
muvikalane'i ilou aloxo 'o, "Ngongou ngalai no tuala e no laxungengi ne,
xe nga'unalaisi, ka ngamaisou donki 'ilie mulu a mitalisou mo misakiinu
mo a ututulu. Dongki ne, evile utelo mo uxolu no anu uao. Ngongou
ngalulusou ukalu, la sou ngano'u une'e noxilo 'o. 3 Ngongou ngalulusou,
xe lexe evile utali'isinge lexe, 'Loxovaa ane ngingi ngongou ngalulusou
donki ne?' La ngongou ngakolinu lexe, 'Tila mumasaxau lexe u'oxonu
xaixai no anu. Io xaixai ukalu, la sou upalea ulivulixu une'e la.' "
4 Ilou milutu xe milai, la mimaisou donki vile ne a ututulu no vote'i.
Mitalisou ka misakiinu no ale 'alai no tani vile aitengaxu. Ane'i ilou
miavuti la milulusou. 5 Xe ta mitema se'i mitutulu ne, mimaisi'a ilou la
mitali'isi'a aloxo 'o, "Ngongou ngananavaa loxo ngalulusou donki 'ilie
ne?" 6 Ane'i ilou miavuti la mivikalane'i aloxo Iesu mupela'axu ne, la sou
ane'i ie'i muvaxai'a ilousi sou ilou mino'u milailixu noxou. 7 Ilou mino'u
xe milai mixalixu noxou Iesu, la sou mino'u 'ala'alasou vasime'a ilou sou
milalanu vaxa no lataanu donki ne, sou anu Iesu mutelo mutalupexa no
anu. 8 Ta mitema tavu'alo kalumo mixavulalanu 'ala'alasou vasime'a ka

---

[c] **10:52** Mak 5:34

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

misia'u no vote'i, xe se'i ne milai no xai sou mivalivalitusou ovu avoavolu
sou mita'olunu no vote'i kalumo. 9 [d]Ta mitema ane miulaxu Iesu xe ane'i
ane miili'i no tumalou sou mimumulinu ne, mi'ava aloxo 'o,
"Napamaulinexi!
Lataua ualusou anu ane IAUE mupalusou mo a unene'e 'o!
10 Lataua ualusou saxisaxila'u noxou 'ilusunu Deviti,
Anu 'ilusunenge anu a unene'e 'o.
Napamaulinexi,
mo sou ane'i i'itinu ualasine teitexi no opo loxotolo!"
11 Iesu muxali ne Ielusalemu mukalu, la sou Anu mu'unalai no nano
no taasou lalotu tatila noxou Lataua. Mulai muxixaou no nano ne mo
mumaisou mimii latala ne mukalu. Ia tava'u xo aso a mulu'elai, la sou
Anu ilo'a ta molomolou mavulovexa tamei ne, milaa sou milivu ne
Vetania.

Iesu Mukusai'a ta Mitema no Nano no Taasou Lalotu Tatila Noxou Lataua

(Mat 21:18-19)

12 Miai xe kakau, la ane'i milutu ne Vetania sou milivu milai loxo ne
Ielusalemu la, la Iesu musolixu. 13 [e]Xe iou mulai mutukumusou ovu lovo
vile ne mutulu no paxa. Volovoloxu piena misevile, la sou mulutu mulai
no anu sou ukamuli lexe temanu se'i 'a no anu. Mulai xe muxali no anu,
la mumaisou lexe ovu ne, volovoloxusi, ia unene'a mo temanu uasi, xo
anu ovu ne, voxo sou unene'a uao. 14 La sou muvikalanu ovu ne aloxo 'o,
"Usoko ane vaimomo 'o, la nini nanene'a mo evile u'ou ngiaxene la uasi
manina." Muvikala aloxo ne, la ta molomolo noxou ne milomusou.
15 Ilo'a mimuamua'i xe milivu mixali ne Ielusalemu, la Iesu mu'unalai
no nano no taasou lalotu tatila noxou Lataua, sou musoko sou mukusai'a
ta mitema e mitata'olu mimii sou ta mitema ilotonu mo ane'i ane
mine'e sou iloto no nano ne, miuatuuatu. Mavulovexa valovaloxa'a ta
mitema ane ilavusou ivalavala lamoli no anu. Xe luuluusi'a ane'i ane
mita'olune'i ta kuau sou ilotone'i. 16 Xe muvikala pekia'u noxi'a sou
mamu evile loxo 'o utavule mimii se'i sou ta mitema ilotonu ka uvaxa
une'e no nano no taasou lalotu tatila noxou Lataua. 17 [f]Xe muavuti
la mulosie'ixu ta mitema lavulavu se'i la aloxo 'o, "Ngalavusou lexe
vaikala ane 'o muxolu no anu Lavuku Tavuna teinu uasi? Mikaukavu
aloxo 'o,
'Taasilo ne, ilemolu lexe anu taasou lingaligna noxi'a ta mitema no
xalexalee tuatuala no lia 'o ukalusi.' Ia ngingi ngexiunu mole muxali
loxo taasi'a ta mitema sou pakali sou italume no anu."

---

[d] **11:9** Lex 118:25-26 [e] **11:13** Luk 13:6 [f] **11:17** Ais 56:7; Iel 7:11

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

18 [g]Ta tatila noxi'a ta aili'i ilo'a ta mitema sou lapuloto, milomusou
vaivaikala ane Iesu muvikalane'i ta mitema no anu ne, la ane'i misoko
sou mikamuli vote'i sou lexe ivau usoli, xo ane'i mi'umolu. Xo ta mitema
latala ne, milomusou vaivaikala la mikuluke no anu.
19 Xe no 'olo'olovoxo, la ane'i milaa ne Ielusalemu ne sou milivu milai.

Ovu Lovo Muxalo
(Mat 21:20-22)

20 Ilo'a milai miai xe no kakau, la ilo'a milivu milai ne Ielusalemu la.
Mimuamua'i xe mine'e no vote'i, la mimaisou lovo e Iesu muvavaaxu ne
muxalo. Muxalo musoko no uliuli'u mulai muxali teitexi avile. 21 Xe Pita
muxavutalanu vaikala e Iesu muvikalanu mei, la muvikalanu Iesu aloxo
'o, "Rabi, namalei ovu e la'iaxene la nevavaaxu ane muxalo mukalu!"
22 Iesu muavuti la muvikalanu aloxo 'o, "Ngamuxamuxaxu tangengi
noxou Lataua. 23 [h]Avikalangengi manina musuku lexe itema vile uvikalanu
laxa'ilu 'o lexe, 'Naavuti mo naili'e ulai no luaki.' ia xavutalau tamei uasi,
umuxaxu tanu no anu vaikalau ne, la mii ane anu mumasaxau ne, uxali
manina aloxo anu muvikalanu. 24 [i]La sou ane lexe eni avikalangengi
aloxo 'o, mii ma'ia ane ngingi ngalingau ne, ngamuxaxu tangengi lexe mii
ne ane ngeno'u ne. La anu mii ne, uxali noxinge aloxo masaxa noxinge.
25-26 [j]Xe lexe ngatulu sou ngalinga, ia lexe evile uxomasuangengi no anu
'ilixo vile masua mo mii ne a mumauli no xavutalamengisi 'o, la anu laixe
lexe ngaxiunu tumalingeusi, mo sou Maminge teitexi no opo loxotolo, Anu
uxiunu tumalouu 'ili'ilixo masumasua noxinge kalumo."

Ane'i Mitali'isou Iesu Lexe 'Ei Mulosou Xavi
(Mat 21:23-27; Luk 20:1-8)

27 Ilo'a mimuamua'i xe mixali ne Ielusalemu la, la Iesu mu'unalai no
nano no taasou lalotu tatila noxou Lataua. Mu'unalai, la ta tatilasi'a ta
aili'i ilo'a ta mitema sou lapuloto mo ta tatila se'i kalumo no nano ne,
mine'e mixali noxou, 28 la mitali'isou aloxo 'o, "Xavi ma'ia ane muxolu
noxine ne, la sou nini na'oxo'oxo mimii ane ne no anu 'o? 'Ei molu ane
mulosine xavi mo mupelemasaxaneni sou lexe na'oxonu xaixai ne?"
29 Xe Iesu muavuti la mukoline'i aloxo 'o, "Eni kalumo atali'isingexu
tali'i vile, lexe ngingi ngakolinu une'e noxilo, la sou eni avikalangengi
no anu xavi ane eni axaxai no anu 'o. 30 Ioanesi, anu itema sou u'ulosi'a
ta mitema 'o ne, anu molu no opo loxotolo, uasi? Anu molu noxi'a ta
mitema? Ngakoli une'e noxilo!"
31 Ane'i miavuti la milutu vaxa sou mivivikalasou tali'i ane ne, sou
mivikalane'i ngatongato'o xe miavuti la mivikala aloxo 'o, "Maasi xe

---

[g] **11:18** Mak 14:1 [h] **11:23** Mat 17:20 [i] **11:24** Mat 7:7 [j] **11:25-26** Mat 6:14-15

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

nenge tavikala lexe, ‘anu molu no opo loxotolo,’ la Anu utali'isinge lexe,
‘La loxovaa la ngingi ngamuxamuxaxu tangengi noxou ua?’ 32 Xe nenge
tavikala lexe ‘anu molu noxi'a ta mitema,’ la ane ne kalumo umomomo
uasi.” (Ane'i mivikala aloxo ne, ia ane'i mimama'u noxi'a ta mitema. Xo
ta mitema latala ne, milavusi lexe Ioanesi ne, anu itema vile manina sou
palomatana.)

33 La sou miavuti la mikolinu Iesu aloxo 'o, “Nexi talavusou uasi.”

Xe Iesu muavauti la muvikalane'i lexe, “Eni kalumo umomomo sou
apala'alixu lexe 'ei ane mupelemasaxaleli 'o uasi.”

Vaikala Latilovosi'a ta Mitema Ane Isaxila'u Xaisou Ovu Uaini
(Mat 21:33-46; Luk 20:9-19)

12 1 [k]Muvikalane'i aloxo ne xe mukalu, la Anu musoko sou mu'oxonu
vaikala latilovo se'i mulai noxi'a. Muvikalane'i aloxo 'o, “Itema vile
mutou xaisou uaini vile, xe mukalu la muvimelusou ka mutulusou lavalolo
sou ikapinu uaini ngiangiaxu la lexaxu ulu'elai utavo no latotope, ka
mutulusou tani vile teitexi sou ta mitema ixolu no anu sou isaxila'u xai ne.
Mu'oxonu aloxo ne, xe mukalu la mu'italonu xai ane ne no avo'a ta mitema
se'i sou ane'i ixaxai sou ulai la uno'u temanu se'i no anu, ia anu mulutu
sou mulai no tuala vile no paxa. 2 Ioxe, no voxo ane sou xaisou ovu uaini
ne temanu xe momoxo sou i'elexu, la anu mupalusou itema sou xaixai vile
noxou mulai noxi'a ta mitema e misaxila'u xai ne sou lexe uno'u temanu se'i
noxi'a. 3 Mulutu xe mulai, la ta motu mitetelisou ka mivau. Mivau mukalu
la mimulesou sou mulivu vitanisi. 4 Xe muavuti la, la mupalusou itema sou
xaixai noxou vile la mulai la. Mulutu xe mulai, la mipaunoxu kisou. Ka
mipamaelanu manina. 5 Xe anu muavuti la mupalusou vile la, sou mulai.
Mulai la mivau musoli. Xe muavuti la mupalusi'a tavu'alo, la sou milailai.
Milai xe mixali noxi'a, la mi'otu'otune'i se'i xe se'i ne mive'ave'a misoisoli.

6 Mi'oxone'i aloxo ne, io itema vilesisi 'a ilou mixolu. Itema ane ne,
anu 'olu manina. Anu umasaxau misevile ia tanusou uasi. Muavuti
la mupalusou mulai noxi'a la muvikalanu aloxo 'o, ‘Eni 'alixeni ane
apalusou ulai uxali noxi'a, la ane'i itoxonusi.’

7 Mulutu xe mulai muxali, la ta mitema e ixaxai no xai ne, mivikalane'i
ngatongato'o aloxo 'o, ‘Itema ano 'o ne, anu ulai ili'i, la ualasou utelo no
anu momu mixumixu 'o ane. Ngane'e mo nenge'a tatetelisou mo tava'u
usoli, mo sou ulai ili'i la nenge ualasinge utelo no anu.’ 8 [l]Xe milutu vaxa
la mitetelisou sou mivau. Mivau mukalu la mikasi vaxa noxou ka mileanu
muuatulai no ale no vimelusou xai.

9 Ioxe, tatananu xai ne mulavu lexe 'olu ane ta mitema ne mivau
musoli ne, la anu u'oxonu mii ma'i? Anu molu ulutu une'e ka uve'ave'a

---

[k] **12:1** Ais 5:1-2 [l] **12:8** Eva 13:12

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ta mitema ne mo isoisoli ukalusi, io sou anu u'italonu xai ne ulai noxi'a
ta mitema se'i va'axu." 10 [m]Xe Iesu muavuti la mutali'isi'a lexe, "Loxovaa,
ngingi ngeitisou vaivaikala se'i no anu Lavuku Tavuna teinu aloxo 'o?
'Lavo'o e ta mitema sou itutulu tani misu'anu ne,
anu muxali lavo'o vile laixe manina sou utetelisou tani.
11 IAUE molusi mu'oxonu mii ane ne.
Nexi temaisou, la laixe manina.' "
12 Xe ane'i ane anu muvivikalane'i ne, miavuti la mikamuli vote'i
sou lexe itetelisou, xo milavu lexe vaikala latilovo ane anu mu'oxonu
ne, laaxu mumomomo noxi'a manina. Ia mimama'u noxi'a ta mitema
tavu'alo, la ie'i muvaxausi, ia milutusi mole milailai.

Tali'i sou Talea Lamoli
(Mat 22:15-22; Luk 20:20-26)

13 [n]Xe ili'i, la mipalusi'a ta Palisaio se'i ilo'a ta mitema se'i noxou
Elodesi mine'e noxou Iesu sou ikalavoinu lexe Anu ususu no anu
vaivaikala se'i la itetelisou. 14 Milutu xe mine'e mixali noxou la mivikala
aloxo 'o, "Itema sou ulosixe lavulavu, nexi telavu lexe nini itema vile sou
nalemo mii, la navikala maninasou. Nini nalavusou na'ume'a ta mitema
uasi, xo ane'i ane ualasi'a mo ane'i ane ualasi'a uasi ne, mimomomo
vilesisi no ieni. Ia nini nalosieixu vote'i laixe noxou Lataua no anu
vaikala manina. Ia lovoxaa, anu mumomomo sou nenge talea lamoli ulai
noxou Kaisari uasi? Uasi, taleanu?" 15 Ane'i italitali'i aloxo ne, ia anu Iesu
mulavu no anu kalavoi noxi'a ne. La sou mutali'isi'a lexe, "Tava'u loxovaa
ane ngingi ngatovoleli loxo 'o sou ngatetelisilo 'o? Ioxe, ngano'u Denalia
vile une'e mo amaisou." 16 Ane'i miavuti la mino'u mulai noxou sou
mumaisou. La sou mutali'isi'a aloxo 'o, "'Ei kisou mo ualasou ane uxolu
no anu lamoli 'o?"
Ane'i mikolinu lexe anu noxou Kaisari.
17 [o]La sou anu muvikalane'i lexe, "Mii ane noxou Kaisari, la ngalosou
Kaisari. Xe mii ane noxou Lataua, la ngalosou Lataua." Ane'i milomu
noxou aloxo ne, la mikuluke manina.

Tali'i Noxi'a ta Sadokaio
(Mat 22:23-33; Luk 20:27-40)

18 [p]Xe ili'i, la ta Sadokaio mine'e mixali noxou. Ane'i ta mitema ane ne,
ixavutala lexe ta mitema isoli, io ulai ili'i la umomomo sou imauli la uasi.
Mine'e mixali, la mitali'isou aloxo 'o, 19 [q]"Itema sou ulosixe lavulavu,
vaikala muai no anu kaukavu noxou Mosesi mune'e noxinge aloxo 'o.

---

[m] **12:10-11** Lex 118:22-23 [n] **12:13** Luk 11:53-54 [o] **12:17** Rom 13:7 [p] **12:18** Apo 23:8
[q] **12:19** Lap 25:5

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Itema vile mutaula'i, ia anu musoli. Ia upalane'i ta 'olu uasi. La anu laixe
lexe vimou ne u'uluxe sema ne, mo sou upalane'i iu vimou ta 'olu noxie.
20 Ioxe, no voxo vile, la ta mitema muxatele tamei ixoxolu. Ane'i muxatele
tamei ne, ane'i ta taumetali. Ilo'a mixoxolu, la ane laposalaxu noxi'a ne
mutaula'i, xe ili'i la musoli. Ia upalane'i ta 'olu noxie sema ne uasi. 21 Xe
vimo'a ane tameisi'a ne, muavuti la mu'uluxe sema vaalu ne, ia anu
kalumo musoli. Ia upalaa ta 'olu noxie uasi. Mo vimo'a tatalusi'a kalumo
ne aloxo nesi. 22 Anu aloxo ne mole, ane'i muxatele tamei ne, mi'uluxe
sema vilesisi ne, ia vile noxi'a upalaa 'olu vile noxie uasi, mole ili'i la
ane kalumo misoli. 23 Ioxe, ulai ili'i no anu voxo ane sou ta mitema ane
misoisoli itulu sou imauli, la 'ei noxi'a ane'i muxatele tamei ne, semau
maninasou xo loxo ane'i muxatele tamei ane mi'uluxe sema vilesisi ne?"
24 Xe Iesu muavuti la mukoline'i aloxo 'o, "Loxovaa ngingi
ngexovulaulau no anu vaikalamengi, xo ngingi ngalavusou vaikala
muxolu no anu Lavuku Tavuna mo xavi noxou Lataua uasi? 25 Ta mitema
ane misoisoli ne, lexe imauli la umomomo sou itaula'i la uasi. Ane'i ixali
loxo ta angelo teitexi no opo loxotolo. 26 [r]Ioxe, no anu vaivaikalasi'a ta
mitema ane misoisoli ka itulu ne, loxovaa ngingi ngaitisou a'alosou ovu
e ukaakaa no nano no kaukavu noxou Mosesi uasi? No anu a'alo ane ne,
Lataua muvikala noxou Mosesi lexe, 'Eni Lataua noxou Avalaamu mo
Lataua noxou Aisaki mo Lataua noxou Iakovo.' 27 Anu Lataua ne, noxi'a ta
mitema ane misoisoli uasi, anu Lataua noxi'a ta mitema ane ixolu imauli
vaimomo. La sou eni avikalangengi lexe ngingi ngexovulaulau manina."

Lapuloto Anevaa Ane Muuli no Anu Lapuloto Latala Mukalusi?
(Mat 22:34-40; Luk 10:25-28)

28 [s]Iesu Ilo'a ta Sadokaio mi'otosou anaxa'a aloxo ne, la itema vile sou
lapuloto mulomusi'a. Muxoxolu sou mulolomu aloxo ne, la mulomusou
Iesu mine mukokolinu vaikalai'a, la vaikalau ne mulapusi. La sou anu
mutali'isou Iesu aloxo 'o, "Eni elavu lexe lapuloto noxinge tavu'alo, ia
lapuloto anevaa ane muuli no anu lapuloto latala ne mukalusi?"
29 [t]Iesu mukolinu aloxo 'o, "Lapuloto ane muuli no anu lapuloto latala
mukalusi ne aloxo 'o, 'Ngingi ta Isilaeli. Ngalomu, IAUE anusisi Lataua,
anu Lataua noxinge. 30 La sou lexe ngingi ngamasaxau IAUE Lataua
noxinge, la ngamasaxau no anu tangengi, mo no anu uleengengi, mo
no anu xavutalamengi, mo no anu xavingengi ukalusi.' 31 [u]Xe tamei sou
aloxo 'o, 'Ngamasaxau menexinge vile aloxo ngingi ngemasaxainge la.'
Lapuloto vile la uuli no anu ane tamei ne uasi."
32 Xe itema ne, muavuti la muvikalanu Iesu aloxo 'o, "Itema sou ulosixe
lavulavu, vaikala noxine ne, mulapu manina musuku. Nevikala lexe

---

[r] **12:26** Mul 3:2, 6 [s] **12:28** Luk 10:25-28 [t] **12:29-30** Lap 6:4-5 [u] **12:31** Liv 19:18

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Lataua ne Anu anusisi, ia vile la uasi. 33 [v]Mo lexe tamasaxau no anu
tanenge, mo no anu xavutalamenge, mo no anu xavinenge ukalusi, mo
sou lexe tamasaxau menexinge vile aloxo nenge tamasaxainge la. Mii
tamei ne, anu mutila no anu ta mimii ane i'elaxa'a ukalusi ulai noxou
Lataua xe mimii se'i sou ulai noxou."
34 Xe Iesu mulomu vaxa no anu vaivaikala noxou sou mukolinu
vaikalau, la mukolinu mulapu loxo itema vile lavulavu muxolu noxou, la
muvikalanu aloxo 'o, "Nini ne no paxa no anu saxisaxila'u noxou Lataua
la uasi." La sou ta mitema milomu aloxo ne, la vile noxi'a ne, umomomo
sou utali'isou Iesu no anu mii vile la uasi.

'Ei 'Olu E Kalisito 'o
(Mat 22:41-46; Luk 20:41-44)

35 Xe no mine Iesu anu a uxolu no nano no taasou lalotu tatila noxou
Lataua sou ulosi'a ta mitema lavulavu, la mutali'isi'a aloxo 'o, "Tava'u
a loxovaa, la ta mitema sou lapuloto ivikala lexe Kalisito ne, Deviti
'ilusunusi? 36 [w]Ia Deviti molu muvikala no anu Uleenu Tavuna mulosou
lavulavu la mupala'alixu aloxo 'o,

'IAUE muvikalanu Tila noxilo aloxo 'o,
"Nava'isa'ile no avolo tema ulai utalo no anu voxo ane sou
eni amuxaxa'a ta uluameni no tava'ine laaxu." '

37 Deviti molu mumoxo'u lexe anu Tila noxou. Ia loxovaa la anu Tila ne,
Deviti 'ilusunusi la?"
Ta mitema tavu'alo te mixoxolu ne milolomusou vaikala noxou, la
mi'osasou misevile.
38 Mulosi'a lavulavu ne, la muvikalane'i aloxo 'o, "Ngasaxila'inge laixe
noxi'a ta mitema sou lapuloto. Imasaxa lexe itaa tokolomoi'a veveeni,
io sou ixixaoxao. Mo imasaxa lexe ta mitema ixalisi'a no tilovolovo, la
isexelaxa'a. 39 Xe no taasou lalotu noxi'a ta Iutaia, la imasaxa lexe ixoxolu
no puloulou ane uulisi. Xe ixali sou la'ilali toxotoxoxa'a, la imasaxa
lexe ixolu no puloulou ane uulisi ne kalumo aloxo ne. 40 Xe iavuti la
ikalavoine'i ta sema ta vaalu sou ikalusou mi'ami'a. Xe ikalavoi sou ilinga
veveeni misevile. Ta mitema ane loxo ne, ulai ili'i la ino'u navunavu
'olu'olu uasi manina."

Sema Vaalu Mi'italonu Lamoli Mulai Noxou Lataua
(Luk 21:1-4)

41 Iesu muvikalane'i sou mulosi'a lavulavu aloxo ne xe mukalu, la
muxolu 'alai no taasou lamoli sou umamaisi'a ta mitema mine inene'e
sou i'italonu lamoli'a ulu'elai no taasou lamoli ne. Ta mitema tavu'alo ane

---

[v] **12:33** 1Sa 15:22; Ose 6:6 [w] **12:36** Lex 110:1

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

lamoli'a tavu'alo misevile mine'e mi'italonu lamoli toxotoxoxa'a loxo 'o
no voxo ane ne. 42 Ia sema vaalu vile ne, ie lamoli se kitu'asi, mine'e la
mi'italonu Leputa[x] tamei, mumomomo Koduranto[y] vile.
43 [z]Xe Iesu mumaisie aloxo ne, la sou mu'avali'a ta molomolo noxou
sou muvikalane'i aloxo 'o, "Avikalangengi manina musuku. Sema vaalu
'o ne, ie lamoli se kitu'a ia lamoli soxu e ane mi'italonu ne, mutila
musuku noxi'a ane'i ane mi'italonu. 44 Ane'i ane latala e mi'italonu
lamoli toxotoxoxa'a ne, ane'i mi'italonu aloxo ne ia lamoli'a piepienanu
'a muai. Ia ane sema vaalu ne, ie mii vile sou uai la uasi, soxu e mino'u
ne ane mi'italonu mulai mukalusi. Ia vile la uai sou iloto la'ilali no anu
la uasi."

Sosovo sou Voxo Kaluxu
(Mat 24:1-14; Luk 21:5-19)

13 1 Xe Iesu muavuti, la musukusou taasou lalotu tatila noxou
Lataua, la vile noxi'a ta molomolo noxou ne, muvikalanu aloxo
'o, "Itema sou ulosixe lavulavu! Namalei. Lavolavo'o 'o ne, lailaixe
misevile. Mo tanitani 'o ne, lailaixe kalumo misevile."
2 [a]Iesu muavuti la mukolinu aloxo 'o, "Nini nemaisou tanitani
e toxotoxoxa'a 'o? Ia umomomo sou ie'i uvaxau lavo'o vile 'o ne,
uvo'uvo'utulo no lataanu menexu vile uasi, lavolavo'o latala ne,
imamamulo ka ipeinu ulu'elai no lia."
3 Iesu mulai mo a uxoxolu no laxa'ilu ne Olivu, la iou muvaxau tani
tila noxou Lataua no talaxu. Pita ilou Iakovo mo Ioanesi ilou Andeleasi
milutu vaxa, la mitali'isou se'isisi va'axu aloxo 'o, 4 "Navikalanexi. Talu la
mimii ane lexe uxali 'o, uxali maninasou? Sosovo ma'ia ane uxali tei sou
uvikala lamana noxixe lexe anu mimii ane ne, asou uxali maninasou?"
5 Xe Iesu muavuti la mupeletotosi'a aloxo 'o, "Ngasaxila'inge laixe.
Loxo 'o io itema vile uxali ukalavoingengi. 6 Ta mitema tavu'alo ixali,
la imoxou ualasilo. Ivikala lexe, 'Eni anu,' la ikalavoine'i tavu'alo. 7 No
voxo ane ngingi ngalomusi'a ta mitema i'oto'oto mo vaikala sivosivo sou
'oto'oto ne, la ngaavuavuti mo tangengi kalaua mo nga'ume uasi. Anu
mimii ane loxo ne anu uxali, ia voxo kaluxusou ne a uao unene'e o. 8 Ta
mitema sou tuala vile iavuti, la ialivulane'i ta mitema sou tuala vile ane
va'axu. Mo ta mitema noxou tatananu tuala vile iavuti, la ilo'a ta mitema
noxou tatananu tuala vile ane va'axu i'oto. Xe no xalexalee tuatuala se'i,
la laliua ukunikuni, mo soli toxoxa'a uxali. Anu tu'utu'umaxu ane ne,
uxali tei loxo sema ixamuli navunavu tei ka sou ivo'o 'ilie.

---

[x] **12:42a** Leputa ne, ta Iutaia lamoli'a. Lexe ipitanu Leputa 128, la uxali loxo Denalia vile.
[y] **12:42b** Koduranto kalumo ta Iutaia lamoli'a. Lexe ipitanu Koduranto 68, la uxali loxo Denalia vile. [z] **12:43** 2Ko 8:12 [a] **13:2** Luk 19:44

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

9 [b]Anu laixe lexe ngingi ngasaxila'inge laixe. Xo ino'inge ka ilai
itulusinge no anu vaivaikala no ie'i ta tatila no anu pita noxi'a ka ivenge
no nano no taasou lalotu noxi'a ta Iutaia. Tava'u xo ngingi noxilo, la sou
ane'i itulusinge no ie'i ta mitema sou xaixai noxi'a ta tatananu tuatuala
ilo'a ta tatananu tuatuala, la sou ngingi ngaavuti sou nga'aloxu a'alo
laixe noxilo ulai noxi'a. 10 La sou voxo kaluxusou uxali uao, la a'alo laixe
ne, ia'aloxu no xalexalee tuatuala ukalusi tei. 11 [c]Xe lexe itetelisinge mo
ilailingenge sou itovongengi, la ngaxavutala piena no anu vaikala sou
ngalemolu uasi. Vaikala ma'i ane uxali no anu xavutalamengi alalae
ne, la ngalemolu ulai noxi'a. Xo ngingi ane ngavivikala ne uasi, Uleenu
Tavuna ane uvivikala ne.
12 [d]Itema vile uavuti la ukalanu vimou sou ivau usoli, mo ta molomolo
kalumo ne ta mami'a i'oxo aloxo ne noxi'a. Xe ta 'ili'ili'a ne, iavuti
la iasaxai'a ta neni'a ilo'a ta mami'a sou ive'a isoli. 13 [e]Ulai la ta
mitema tavu'alo opone'i masuainge xo ngingi noxilo, ia ane'i ane itulu
pekia'a ulai utalo no voxo ane ane'i maulixa'a ukalu no anu, la Lataua
upamauline'i."
14 [f]Xe Iesu muavuti la muvikalane'i la aloxo 'o, "Lexe ngamaisou mii vile e
Lataua umasaxa uasisi manina xe umamulonu mimii a ututulu no xalee lia vile
ne anu noxou uasi, la laixe lexe 'ei ane uitisou vaivaikala ano 'o, la ulavu laixe
no anu. Mo ta mitema ane ixolu ne Iutaia ne, i'ume'ume ilai no laxalaxa'ilu.
15 [g]Itema ane mulai mo 'a uxoxolu no taasou kisou ne, umomomo sou ulu'elai
mo u'unalai sou uno'u mimii se'i uuatunu uasi. 16 Mo itema ane mulai no xaixu
mo 'a uxaxai ne, umomomo sou ulivu ulai no tani sou uno'u tokolomou uasi.
17 [h]Ia ta sema ane opoopone'i xe ane'i ane isusune'i ta 'ili'ili'a ta keakea, anu
voxo masua noxi'a manina. 18 Ia anu laixe lexe ngingi ngalinga, mo sou anu
mii ane ne uxali no voxo sou la'iua uasi. 19 [i]Xo no voxo ane ne, anu voxovoxo
sou tu'utu'umaxu manina, umomomo no anu voxo ane tatei Lataua mukoinu
xalexalee tuatuala mo utalo vaimomo mo ili'i la uasi manina. 20 Ia lexe Tila
uxoto voxo ane ne uxali kulunu uasi, la evile umomomo sou umauli uasi.
Ia tava'u xo ane'i ta mitema ane anu musovosi'a lexe anu ta mitema noxou
maninasou, la sou ane anu uxotonu voxo ne uxali kulunu. 21 No voxo ane ne,
la evile uvikalangengi aloxo 'o, 'Ngamaisou, Kalisito ano 'o!' Uasi, uvikala
lexe, 'Ngamaisou, anu 'ole!', la mamu sou ngamuxamuxaxu tangengi no anu
vaikalau. 22 [j]Xo ta mitema se'i ixali, la ikalavoi lexe ane'i Kalisito xe ane'i ta
mitema sou palomatana. Lexe ixali, la i'oxonu sosovo se'i uxali mo mimii se'i
sou ta mitema imaisou la ikuluke no anu kalumo, lexe anu umomomo sou
ikalavoine'i ta mitema ane Lataua musosovosi'a lexe ta na'u 'ole. 23 La sou ane

---

[b] **13:9** Mat 10:17-20 [c] **13:11** Luk 12:11-12 [d] **13:12** Mat 10:21 [e] **13:13** Mat 10:22; Ioa 15:21 [f] **13:14** Tan 9:27; 11:31; 12:11 [g] **13:15** Luk 17:31 [h] **13:17** Luk 23:29 [i] **13:19** Tan 12:1; Pal 7:14 [j] **13:22** Pal 13:13

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

eni avikalangengi lexe ngasaxila'inge laixe, xo mimii latala ane uxali noxinge
ili'i, ane evikalangengixu mukalu ne.
24 [k]Ia no voxo ane ili'i no anu voxo sou tu'utu'umaxu ukalu, la,
‘aso ne uxali isivoxo mo so'io ne uiei la uasi,
25 ta oto ne, ilapalapau no opo loxotolo ilu'e, mo ta mimii loxo ta'umali
ilo'a koiuxaxai mo tavaivolo no opo loxotolo ne ikunikuni.’
26[l]No voxo ane ne, la ta mitema imaisou Itema 'Olu mine ulu'e no umuumu
no anu xavi mo lamana toxoxa'a noxou. 27[m]La sou Anu upalusi'a ta angelo noxou
sou ino'a ane'i ane noxou e Anu molu musovosi'a me'a no atume iou tami'a, xe
no xalexalee lia teletelexu 'o, ulai utalo no teletelexu loxotolo ukalusi.”
28 Xe Iesu muavuti la muvikala aloxo 'o la, “Anu laixe lexe ngingi ngano'u
lavulavu no anu ovu lovo. No voxo ane ovu xolanu uxali xe uxalixu xataxataxu,
la ngingi ngelavu lexe anu voxo laixe sou aso a uxali 'alai. 29 Lexe ngingi
ngamaisou sosovo iouiou uxali, la anu aloxo nesi. Ngingi ngalavusi lexe voxo
sou Itema 'Olu 'a une'e ne. Muxali 'alai manina. 30 Eni avikalangengi manina
aloxo 'o, ta mitema sou voxo ano 'o isoisoli uao, ia mimii ane eni elemolu lamana
noxinge ne, anu uxali. 31 Mii latala teitexi no opo loxotolo mo no lia 'o ne, ulai la
ukalu. Ia vaivaikala noxilo ne ukalu uasi.

Evile Ulavu no Anu Voxo Ane ne Uasi
(Mat 24:36-44)

32 Evile ulavu no anu voxo ane ne uasi. Ta angelo teitexi no opo
loxotolo mo 'Olu ne ilavusou uasi, ia Momusi Anu mulavusou.
33 Ngasaxila'inge laixe. Mo ngautiti laixe. Xo ngingi ngalavusou lexe
voxo ane ne uxali talu uasi. 34 Anu aloxo itema vile ulai no tuala vile
va'axu. Ulutu la u'umesou taasou sou ulai, io umuxaxa'a ta mitema sou
xaixai noxou sou isaxila'u. Anu muvelu xaixai noxi'a vilevilesi, ia ane sou
usaxila'u aitenga ne, muvikalanu sou lexe uutiti uxoxolu aloxo ne.
35[n]Anu aloxo ne, la sou ngingi ngautiti laixe, xo ngingi ngalavusou voxo
ane tatananu tani ulivu une'e no anu uasi. Male uxali no 'olo'olovoxo. Uasi la,
no 'olovoxo lixinu. Uasi la, no kakau mine ta koko'a i'ava'ava. Uasi la, no aso
uxali utetelo. 36 Lexe anu uxali upasipaangengi, la mamu sou ngingi 'a ngaai.
37 Vaivaikala ane eni elemolu noxinge 'o ne, eni elemolu noxi'a ta mitema latala
ne mukalusi. Ngaxoxolu ia ngautiti laixe.”

Sema Vile Minixi'u Ueli E Tuma'u Lailaixe noxou Iesu Kisou
(Mat 26:1-5; Luk 22:1-2; Ioa 11:45-53)

14 1 Voxo tamei a uao no anu voxo ane isosovosou voxo e Lataua
Mupolopepeene'i Ta Isilaeli xe voxo e Ixutuxu La'ilaliaxa'a

---

[k] **13:24-25** Ais 13:10; Ioe 2:10, 31; 3:15; Pal 6:12-13 [l] **13:26** Pal 1:7 [m] **13:27** Mat 13:41
[n] **13:35** Luk 12:38

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Vitanisi, la ta tatila noxi'a ta aili'i ilo'a ta mitema sou lapuloto mikamuli
vote'i sou lexe itetelisou Iesu mo ivau usoli. 2 Miavuti la mivikala aloxo 'o,
"Nenge ta'oxo mii ane nenge tevivikalasou 'o no nixi no anu voxo tila 'o
uasi, xo loxo 'o io ta itema imaisinge la iavutinoxu 'oto'oto."
3 [o]Anu Iesu a mulai mo 'a mu'unalai no tani noxou itema vile ualasou
lexe Saimoni. Saimoni ne, vulukali mu'oxonu. Iesu mu'unalai mo mulai
mutalupexa sou lexe u'ani. Ia sema vile mino'u lavotoli vile ne sou ueli
e tuma'u lailaixe. Lexa ane ne, lamoli sou tila misevile. Mino'u xe milai
mixali noxou Iesu, la mixola'u anaxu ka minixi'u noxou Iesu kisou.
4 Ta mitema se'i ane ilo'a Iesu mixoxolu ne, mimaisie la la'iaxa'a, la
mivikalane'i ngato'o lexe, "Tava'u loxovaa ane, sema 'o ivila'isou ueli e
tuma'u lailaixe loxo 'o? 5 Lexe uaisi mo sou lexe ilotonu no anu Denalia
itemaxu mavulovexa vile mo itemaxu ta'uve (300), la sou nenge taiti'a
ta mitema ane i'a mimii uasi." Tane'i la'iaxa'aie misevile la sou mivikala
aloxo ne.
6 Xe Iesu muavuti la muvikalane'i aloxo 'o, "Iengi uvaxaiesi. Loxovaa
ane ngingi ngalosie tu'umaxu ane loxo ne? Mii ane ane mi'oxonu mune'e
noxilo ne, anu laixe misevile. 7 [p]Ta mitema ane i'a mimii uasi ne, anu
voxovoxo piepiena 'a uxoxolu sou ngingi ngaiti'a mimii loxo ngemasaxau,
xo ngingi ngongi'a ngaxoxolu. Ia eni ne, nenge nenge'a taxoxolu utotomu
uasi. 8 [q]Ane mi'oxonu mii ane ne, ane mumomomo noxie sou lexe i'oxonu.
Ane minixi'u ueli e tuma'u lailaixe no vasimelo tei loxo ne, sou ulalaxi
vasimelo sou mine ilai i'asixo. 9 Eni avikalangengi manina aloxo 'o. No
xalexalee tuatuala ne'ei ne'ei ne, lexe ilai ia'aloxu a'alo laixe, la mii e ane
mi'oxonu ne, ane'i ia'aloxu kalumo la ixavutalane."
10 Xe Iudasi Isikarioti, anu vile noxi'a ta molomolou mavulovexa mo
mulelia tamei ne, muavuti la mulai muxali noxi'a ta aili'i sou lexe anu
u'italonu Iesu ulai no avo'a. 11 Ane'i milomu noxou aloxo ne, la opone'i
mu'osa manina, la sou ane'i misakii vaikala lexe ilosou lamoli. La sou
Iudasi muavuti sou ukamuli vote'i sou u'italonu Iesu no avo'a.

Iesu Ilo'a ta Molomolou Mi'ani
(Mat 26:17-25; Luk 22:7-14, 21-23; Ioa 13:21-30)

12 [r]Voxo vilesou Ixutuxu La'ilalixa'a Vitanisi 'a muxali, la no voxo ane ne,
ane'i ilavusou ive'a ta sipsip ta 'ili'a sou i'oxonu la'ilali sou ixavutalanu voxo
ane sou Lataua Mupolopepeene'i Ta Isilaeli no anu. Xe ta molomolo noxou
Iesu miavuti la mitali'isou aloxo 'o, "Nini nemasaxa lexe nexi talalaxii
la'ilalixene sou voxo sou Lataua Mupolopepeene'i Ta Isilaeli 'ava?"
13 La sou Iesu mupalusi'a ta molomolo noxou tamei, la muvikalane'i
aloxo 'o, "Ngalai no nano no tuala tila xe ngaxalisou itema vile

---

[o] **14:3** Luk 7:37-38 [p] **14:7** Lap 15:11 [q] **14:8** Ioa 19:40 [r] **14:12** Mul 12:6

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

utatavulenu lexa vexasou mutau lexa no anu, la ngamulinu. **14** Ngongou
ngalai xe ngaxali no tani e anu u'unalai no anu ne, la ngavikalanu
tatananu tani ne aloxo 'o, ‘Itema sou ulosixe lavulavu mutali'i aloxo 'o.
Tani kapiutuxu noxou ane sou nexi noxi'a ta'ani la'ilali sou tasosovosou
voxo sou Lataua Mupolopepeene'i Ta Isilaeli no anu 'ava?’ **15** La sou anu
ulosiengixu kapiutu vile tatila muxolu teitexi. Valovalo mo luuluusou
mo mimii se'i kalumo ne a mulalaxii mukalu. Ngongou ngalai, la sou
ngalalaxiinu la'ilalinenge ane.”

16 Ane'i ilou milai xe mi'unalai no tuala tila, la ilou mimaisou mimii
ne aloxo Iesu mulemolu noxi'a ilou. La sou ilou milalaxi la'ilalixa'a
ilo'a.

17 Xe no 'olo'olovoxo, la sou anu Iesu ilo'a ta molomolo noxou mulelia
tamei ne mixali. **18** [s]Ilo'a mita'olu sou i'ani'ani, ia Iesu muavuti la
muvikalane'i aloxo 'o, “Eni avikalangengi manina aloxo 'o, vile nonixi
noxinge ne, ulai la anu u'italoleli alai no avo'a ta mitema. Anu 'a nexi
noxou ta'ani'ani 'o.”

19 Xe ane'i milomu aloxo ne, la opone'i tu'umaxu, la sou ane'i
vilevilesi miavuti la mitali'isou aloxo 'o, “Male, eni uasi, ne?”

20 “Itema ne anu vile noxinge ngingi mulelia tamei ne.” Anu
mukoline'i aloxo ne. “Anu e loxo nexi noxou ta'uinu la'ilali no anu
paku vilesisi. **21** Itema 'Olu ne, ulaisi mo uulua aloxo vaivaikalasou
mikaukavunu no anu Lavuku Tavuna teinu. Ia laixe lexe Lataua
uvavaaxu itema e u'italonu Itema 'Olu ulai no avo'a ta mitema. Lexe
ane nenu ivo'onu uasi, la anu laixesi.”

22 Ilo'a i'ani'ani, ia Iesu mukasi mulu'e no anu veleti sou muno'u sou
muvikala laixe musuku noxou Lataua xe mukalu, la muse'ise'inu sou
mulosilosi'a vilevilesi la muvikalane'i aloxo 'o, “Ngano'u. Vasimelo
ane.”

23 Xe muavuti la mukasi vaxa no anu paku sou uaini, la muvikala
laixe musuku noxou Lataua. Xe mukalu la mulosi'a sou ane'i latala ne
miiexu.

24 [t]La sou muvikalane'i aloxo 'o, “Sialuxo ano 'o. Eni asoli xe
sialuxo unixi, la anu u'oxonu vaikala e nenge nenge'a Lataua
tesakiinu 'o, uxali manina. Sialuxo ne, sou unixisi'a ta mitema
tavu'alo sou upamauline'i.” **25** Xe muavuti la muvikalane'i aloxo 'o la,
“Avikalangengi manina. Umomomo sou eni aie la no anu uaini temanu
uasi, ulai utalo no voxo ane sou eni aiexu ane alavua no tuala teitexi
noxou Lataua.”

26 Ilo'a mi'ani mukalu la milexe lexe vile sou ilo'a milaa milai no
laxa'ilu ne Olivu.

---

[s] **14:18** Lex 41:9 [t] **14:24** Mul 24:8; Iel 31:31-34; Sek 9:11; 1Ko 10:16; Eva 9:20

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Iesu Mutotokalasou Pita Lexe Usingisou
(Mat 26:31-35; Luk 22:31-34; Ioa 13:36-38)

27 [u]Ilo'a milai xoo la Iesu muvikalane'i aloxo 'o la, “Ngingi latala 'o ne
ulai, la nga'umesilo ukalusi. Xo vaikala vile mikaukavunu muxolu no anu
Lavuku Tavuna teinu aloxo 'o,
‘Ulai, la eni avau itema sou usaxila'a ta sipsip,
la ane'i ta sipsip ne i'ume ipaxele.’
28 [v]Ia ili'i, eni atulu sou amauli, la eni auli alai ne Xalilaia.”
29 Xe Pita muavuti la muvikalanu lexe, “Ulai, la latala 'o ne, i'ume'ume
ukalusi, ia eni ne uasi.”
30 Xe Iesu muavuti la mukolinu Pita vaikalau aloxo 'o, “Eni avikalaneni
manina aloxo 'o, maasi no 'olovoxo 'o, la koko'a u'ava alaxu tamei uao, ia
nini nasingisilo alaxu tatalu lexe nalavusilo uasi.”
31 [w]Ia Pita ne, mutotoiti misevile. Xe muavuti la muvikala pekia'u aloxo
'o, “Eni umomomo sou asingisine lexe eni alavusine uasi, xo nenge nengei
tasoli takei.” Ane'i Pita ta menexu ne, mivikala kalumo aloxo ne.

Iesu Mulinga ne Xetesemane
(Mat 26:36-46; Luk 22:39-46)

32 [x]Ilo'a mimuamua'i xe milai mixali no lia xalee ilemolu lexe
Xetesemane, la Iesu muvikalane'i ta molomolo noxou aloxo 'o, “Ngata'olu
ano, ia eni alai alinga.” 33 Muno'a Pita ilou Iakovo mo Ioanesi sou ilo'a
milai, la Anu tanu lili xe opo tu'umaxu. 34 [y]Ilo'a tatalu ne, milai la sou
muvikalane'i aloxo 'o, “Ngaxolu ano mo ngautiti laixe. Xo eni opoleli
tu'umaxu mo eni 'a 'ala'alai sou asoli.”
35 Musuku mulai sevile va'axu noxi'a mukalu, la sou mutangatulu mulu'elai
no lia sou mulinga. Mulinga lexe voxo sou tu'umaxu ane ne uxexesou.
36 [z]Mulinga la, la muvikala aloxo 'o, “Aba,[a] Mamilo. Mimii latala ne, pekia'u
noxine sou na'oxonu uasi. La sou eni emasaxa lexe naxexeenu soli noxilo
uxexesilo. Ia namulinu masaxa noxilo uasi, namulinu masaxa noxinesi.”
37 Mulivu mulai noxi'a ta molomolo noxou tatalu ne, la ane'i 'a iai, xe
muavuti la muvikalanu Pita aloxo 'o, “Saimoni, nini 'a naai? Loxovaa,
nautiti naxolu no aso iou taiinu vile uasi? 38 Nautiti mo nalinga, mo
sou tovotovo uxali noxine la utaloxolixene uasi. Manina musuku, itema
uleenu umasaxa lexe uxaxai, ia vasimolu ne pekia'u uasi, mamalaxusi.”
39 Iesu mune'e muvivikalane'i aloxo ne xe mukalu, la mulivu sou mulai
mulinga la. Anu mulinga aloxo tei ne. 40 Mulivu mune'e, la ane'i 'a iai sio,

---

[u] **14:27** Sek 13:7 [v] **14:28** Mat 28:16; Mak 16:7 [w] **14:31** Ioa 11:16 [x] **14:32** Ioa 18:1
[y] **14:34** Ioa 12:27 [z] **14:36** Mak 10:38; Ioa 6:38 [a] **14:36** Aba: vaikala ane ne, anu vaikala noxi'a ta Isilaeli, ia laaxu lexe mamilo.

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

xo ie'i uvuvu sio. Xo tane'i tema uao, la sou ivikalanu no anu vaikala vile uasi.

41 Xe mulivu mulai sou mulinga xe mulivu mune'e noxi'a alaxu tatalusou, la ane'i 'a iai sio, la mutali'isi'a aloxo 'o, "Ngingi 'a ngaaisi sou ngama'ila? Mumomomo aloxo ne! Voxo 'a muxali. Ngamaisou! Ane'i ta mitema i'italonu Itema 'Olu no avo'a ta mitema ane ilavusou i'oxonu 'ilixo ane masumasua. 42 Ngatulu mo nenge'a talai. Ngamaisou! Itema e u'italoleli no avo'a ta mitema ne, anu a uxali 'o."

Mitetelisou Iesu
(Mat 26:47-56; Luk 22:47-53; Ioa 18:3-12)

43 Iesu uvivikala 'o, ia alaxu vilesisi 'o, la Iudasi mune'e noxou. Anu vile noxi'a ta molomolou mulelia tamei. Anu ilo'a ta mitema tavu'alo mixali, ia ta mitema mitetelisou viso ilou kuluvololou. Ioxe, ta mitema ane ne, ane'i ta tatila noxi'a ta aili'i ilo'a ta mitema sou lapuloto mo ta tatila mipalusi'a mine'e.

44 Itema e mu'italonu Iesu no avo'a ta mitema ne, muvikalane'ixu sosovo vile tei aloxo 'o, "Lexe eni atimu no xaleenu, la Anu ane. Ngatetelisou mo ngalailixu, ia ngasaxila'u laixe." 45 Ioxe, Iudasi muxali, la alaxu vilesisi anu mulai noxou. Muvikalanu aloxo 'o, "Rabi", la sou mutimu no xaleenu. 46 Ane'i mimaisou Iudasi mutimu no xaleenu, la sou ane'i mikasi vaxa no avolu sou mitetelisou. 47 Itema vile mutulu 'alai noxou Iesu mulavee viso ka muvali vaxa no sangalou itema sou xaixai noxou kisi'a ta aili'i. Sangalou ne, muxoto la mulapau.

48 Iesu muvikalane'i aloxo 'o, "Ngingi ngeno'u viso xe kuluvololou sou ngene'e sou ngatetelisilo xo eni amitema sou aavutilixu 'oto'oto? 49 [b]No voxovoxo 'o, nenge'a texoxolu no nano no taasou lalotu tatila noxou Lataua sou elosi'a ta mitema lavulavu, ia loxovaa la ngatetelisilo ua? Mii vile uasi. Xo vaikala muxolu no nano no Lavuku Tavuna teinu ne, muxali manina." 50 [c]Ane'i ta molomolo noxou latala milomu aloxo ne, la mi'ume sou milailai.

51 Maulu vile e mumulinu Iesu ne, mutaa tokolomo maenaxu vilesisi. Ia ane'i ta mitema mitovo lexe itetelisou, 52 la anu mu'ume mulai pangapanga'usi. Tokolomou ne, muluvu muai.

Iesu Mutulu no Anu Vaivaikala
(Mat 26:57-68; Luk 22:54-55, 63-71; Ioa 18:13-14, 19-24)

53 Xe ili'i, la ane'i ane mitetelisou Iesu ne, milailixu noxou kisi'a ta aili'i. Io, ta tatila noxi'a ta aili'i latala ilo'a ta tatila mo ta mitema sou lapuloto 'a ipita ixolu. 54 Pita ne, anu mumulinu Iesu muili'i no paxa. Anu

---

[b] **14:49** Luk 19:47; 21:37; Ioa 18:20 [c] **14:50** Lex 31:11

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

muxali no vimelusou tani noxou kisi'a ta aili'i, la mu'unalai sou ilo'a ta
mitema sou isaxila'u tani mixolu sou mutu'e navu.
55 Ia, ta tatila noxi'a ta aili'i ilo'a ta tatila sou ipotosou tu'utu'umaxu
noxi'a ta mitema latala ne, ikamuli susu noxou Iesu sou ivau usoli,
ia ixalisou vile uasi. 56 Ta mitema tavu'alo mitelo vaikala noxou, ia
vaikalai'a ne vilesisi uasi.
57 Se'i mitulu sou mikalavoisou Iesu aloxo 'o, 58 [d] "Nexi telomusou
muvikala aloxo 'o, 'Eni akisilalanu tani tila noxou Lataua ane'i ta mitema
mitulusou no avo'a, ia ili'i no anu voxo tatalusou la atulusou ulivu la, ia
atulusou no avolo loxo ta mitema itulusou uasi.' " 59 Ia vaikala noxi'a ne
kalumo vilesisi uasi.
60 Ioxe, kisi'a ta aili'i mutulu no talaxa'a ta mitema, la mutali'isou Iesu
aloxo 'o, "Nini namasaxa nakoli vaikalai'a ane mutelo noxine ne uasi?
Nini naxavutala a loxovaa no anu vaikala ane mutelo noxine 'o?" 61 Ia
Iesu mutaloxa'asi. Anu ukolinu vaikalai'a vile uasi.
La kisi'a ta aili'i mutali'isou la aloxo 'o, "Nini Kalisito ane? Itema ane
ualusinge, 'Olu ane nini 'o?"
62 Iesu mukolinu aloxo 'o, "Eni ano. Ngingi ngamaisou Itema 'Olu
uva'isa'inu no avo tema Itema sou xavi mo une'e ulu'e no anu umuumu
molu no opo loxotolo."
63 Anu mulomusou Iesu muvikala aloxo ne, la mukakanu tokolomou, xo
anu la'iaxu. Xe muvikala aloxo 'o, "Nenge tatali'isi'a ta mitema se'i sou
ipala'alixu 'ilixonu la uasi. 64 [e] Ngingi ngelomu lexe Anu muvikala masua
mulai noxou Lataua. Ngingi ngaxavutala loxovaa? Nenge ta'oxo ma'ia ane
noxou?"
Ane'i latala mikolinu aloxo 'o, "Anu mususu ane ne. Anu usoli." 65 Ane'i
mivikala aloxo ne xe mukalu, la se'i misoko sou mituvesou. Misu'asou iou
xe mivau. La mivikalanu aloxo 'o, "Nalemo lexe 'ei ane muvene?" Ia, ta
mitema sou isaxila'u tani mino'u sou misavasavalou.

Pita Musingisou Iesu
(Mat 26:69-75; Luk 22:56-62; Ioa 18:15-18, 25-27)

66 Ta mitema mi'oxo'oxonu Iesu aloxo ne, ia Pita ne, anu muxolu no
nano no vimelusou tani, la sema sou xaixai vile noxou kisi'a ta aili'i,
mine'e noxou. 67 La mimaisou Pita uxoxolu utu'e navu, la sema ne
mimatakisou la mivikalanu aloxo 'o,
"Nini kalumo, ngingi ngongou Iesu sie Naseleti ngexolu ane."
68 Ia anu musingisou lexe, "Eni alavusou vaikala ane nini nelemolu ne,
uasi." Anu muvikala aloxo ne xe mukalu, la sou anu mulaa muuatulai no
aitengaxu tani.

---

[d] **14:58** Ioa 2:19-21 [e] **14:64** Liv 24:16; Ioa 19:7

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

69 Sema ne, mimaisou, la mivikalane'i ane'i ane itulutulu 'alai noxou
aloxo 'o, “Anu ne, vile noxi'a ane.” 70 Ia anu musingisou lexe uasi la.
Mixolu sevile kitu'a, la ta mitema ane mitulutulu 'alai noxou ne,
mivikalanu aloxo 'o, “Manina, nini vile noxi'a ane, xo nini itema sie
Xalilaia ane.”
71 Ia Pita muvikala pekia'u aloxo 'o, “Manina teitexi, eni alavusou
itema e ngingi ngalelemolu ne uasi. Lexe eni akalavoingengi, la laixe lexe
Lataua ukalusilosi.”
72 Anu muvikala aloxo ne, xe mukalu la alaxu vilesisi 'o, la koko'a
mu'ava alaxu tameisou. La Pita muxavutalanu vaikalau Iesu lexe koko'a
u'ava alaxu tameisou uao, ia anu usingisou alaxu tatalu lexe ulavusou
uasi. La Pita ne, mutaloxu iii sou mutama.

Iesu Mutulu no Talaxu Pilato
(Mat 27:1-2, 11-14; Luk 23:1-5; Ioa 18:28-38)

15 1 [f]Xe ili'i no kakau manina, la ta tatila noxi'a ta aili'i ilo'a ta
tatila mo ta mitema sou lapuloto mo ta tatila sou ipotosou
tu'utu'umaxu noxi'a ta mitema latala, mipita sou mipotoxu Iesu. Xe
mukalu, la sou misakiinu sou milailixu noxou Pilato avolu.
2 Anu Pilato mutali'isou Iesu aloxo 'o, “Nini tatananu tuala noxi'a ta
Iutaia ne?”
La anu mukolinu vaikalau aloxo 'o, “Ani, anu aloxo nini nelemolu ne.”
3 Ta tatila noxi'a ta aili'i milomu aloxo ne, la mileanu vaikala tavu'alo
mulai noxou Iesu. 4 La Pilato mutali'isou la aloxo 'o, “Loxovaa, la nini
nakoli vaikala vile ua 'o? Nini nelomusou lexe ane'i mileanu vaikala
tavu'alo mune'e noxine.”
5 [g]Ia Iesu ukolinu vaikala vile la uasi. Anu aloxo ne, la sou Pilato
mukuluke no anu.
6 Io, no voxo tila ane ne, la Pilato ulavusou sou ululusou itema
vile uxolu no nano no taasou navunavu. Ta mitema me'asi ilavusou
isosovosou itema vile. 7 No voxo ane ne, la itema vile ualasou lexe
Valavasi ilo'a ta mitema se'i mixolu no taasou navunavu. Xo ane'i
miavutinoxu 'oto'oto noxi'a ane'i ane isaxila'u tuala ne, la mive'a ta
mitema se'i misoisoli. 8 Ioxe, ta mitema tavu'alo mixali noxou Pilato, la
mitali'isouxu mii ane anu ulavusou u'oxo'oxonu tatei noxi'a.
9 Anu mukoline'i la muvikala aloxo 'o, “Ngingi ngemasaxa lexe eni alulusou
tatananu tuala noxi'a ta Iutaia ulai noxinge?” 10 Muvikala aloxo ne, xo mulavu
lexe ane'i ta tatila noxi'a ta aili'i, tane'i masuau Iesu misevile, la sou milailixu
sou mitulusou no anu vaivaikala. 11 [h]Ia ane'i miavutinoxu opone'i ta mitema
sou lexe ululusou Iesu uasi, ululusou Valavasisi ulai noxi'a.

---

[f] **15:1** Luk 22:66 [g] **15:5** Ais 53:7; Mak 14:61 [h] **15:11** Apo 3:13-14

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

12 La sou Pilato mutali'isi'a la aloxo 'o, “Ngingi ngemasaxa lexe eni
a'oxonu mii ma'ia noxou itema ane ngingi ngalemolu lexe tatananu tuala
noxi'a ta Iutaia?”
13 Ane'i mikoli la mi'ava aloxo 'o, “Talilixu no ovu valautu!”
14 Anu mutali'isi'a aloxo 'o la, “Loxovaa? Anu mu'oxo susu ma'ia?”
Ia ane'i mi'ava tatila aloxo 'o, “Talilixu no ovu valautusi!”
15 Anu mululusou Valavasi mulai noxi'a, xo anu umasaxa lexe u'oxo
aloxo ne sou ane'i i'osasou. Anu muvikalane'i ta mitema sou 'oto'oto lexe
ane'i ipuapuasou. Mipuapuasou mukalu, la sou mu'italonu mulai no avo'a
ta mitema sou 'oto'oto sou lexe ililixu no ovu valautu.

Ta Mitema sou 'Oto'oto Mimolovila'isou Iesu
(Mat 27:27-30; Ioa 19:2-3)

16 Xe ili'i, la ane'i ta mitema sou 'oto'oto milailixu Iesu mu'unalai no
nano no vimelusou taasou itema sou xaixai noxou tatananu tuala ne
Romu. La ane'i mi'avali'a ta mitema sou 'oto'oto latala mine'e mipita.
17 Ane'i mine'e mipita mukalu, la mitaanu tokolomo lauoinu noxou xe
mipalipaxoxonu savovolu ka mimuxaxu no kisou loxo kisivalu sou sosovo
lexe Anu tatananu tuala vile ane. 18 Ane'i mi'oxonu aloxo ne xe mukalu,
la sou mivikalanu aloxo 'o, “Anu ane, tatananu tuala noxi'a ta Iutaia!”
19 Xe mivavau kisou no anu lukae xe mituvetuvesou xe mitangatangatulu
mulu'elai no lia sou mi'itinu ualasou. 20 Ane'i mimolovila'isou aloxo
ne xe mukalu, la sou ane'i mixexeenu tokolomo lauolauoinu noxou. Ia
mimulaxu tokolomoxu vaxa la. La sou milailixu sou lexe ililixu no ovu
valautu.

Mililixu Iesu no Ovu Valautu
(Mat 27:31-44; Luk 23:27-43; Ioa 19:17-27)

21 [i]Itema vile ualasou lexe Saimoni, tualasou ne Kilene, anu Alekisanda
ilou Rupusi mami'a. Anu molu no tuala vile 'alai ne Ielusalemu, ia mune'e
mupolopepeene'i sou lexe u'unalai no tuala tila. Ane'i ta mitema sou
'oto'oto mimaisou, la mivikala pekia'u noxou lexe anu utavulenu ovu
valautu noxou Iesu. 22 Ane'i mino'u Iesu sou milailixu no tuala ilemo lexe
Xoluxata. Uala ane ne, laaxu lexe tuala sou ta mitema xavanane'i. 23 Ane'i
milosou Iesu uaini ane mixiunu ilou lamalasile sou uxamuli navunavu
uasi. Ia Anu uiexu uasi. 24 [j]Xe ili'i, la sou mililixu Iesu no ovu valautu.
Ane'i mimila'anu tokolomou Iesu noxi'a vilevilesi. Ia ane'i mi'oxonu vila'i
vile sou misosovosou lexe 'ei ane uno'u mii ma'ia ma'ia.
25 Ane'i mililixu Iesu no ovu valautu, la anu aso iou muxatele tami'a
no kakau. 26 Vaikala e anu mususu no anu ne, ane'i mikaukavunu no

---

[i] **15:21** Rom 16:13 [j] **15:24** Lex 22:18

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

pa'umolu aloxo 'o, “Tatananu Tuala Noxi'a Ta Iutaia Ane.” 27-28 [k]Ane'i
mililixa'a ta mitema tamei sou pakali no pa'umolu kalumo. Mililixu vile
no avo tema xe vile mililixu no avo ae. 29 [l]Ta mitema mimuamua'i xe
mipolopepeenu la milulu kisi'a sou mimolovila'isou la mivikala aloxo 'o,
“Ae, nini namitema sou namamulonu tani tila noxou Lataua ka natulusou
ulivu no voxo tatalusi ane. 30 Ioxe nini nalu'e no ovu valautu mo nini
mene napamaulineni la.”
31 Ta tatila noxi'a ta aili'i ilo'a ta mitema sou lapuloto kalumo
mimolovila'isou mo mivikala ngatongato'o noxi'a aloxo 'o, “Anu
mupamauline'i ta mitema va'axa'a, ia Anu umomomo sou upamaulinu
uasi. 32 Lexe nini Kalisito, tatananu tuala ne Isilaeli, la ane 'alalae 'osi
naxexee no anu ovu valautu mo nalu'e, mo sou nexi tamaisine, la sou
tamuxamuxaxu tanexi ulai noxine.” Ta mitema tamei ane'i mililixa'a no
pa'umolu ne, ilou mimolovila'isou kalumo.

Iesu Musoli
(Mat 27:45-56; Luk 23:44-49; Ioa 19:28-30)

33 Aso mukulupa, la isivoxo mutaasou xalexalee tuatuala mukalusi,
mole aso iou tatalu no 'olo'olovoxo. 34 [m]Io, aso iou tatalu mukalu, la sou
Iesu mu'ava tatila aloxo 'o, “Eloi, Eloi, lama savakatani?” Laaxu lexe,
“Lataua noxilo, Lataua noxilo, loxovaa la nini nesu'aleli 'o?”
35 Ta mitema se'i mitulutulu 'alai noxou ne, la milomusou vaikala ane
ne, la mivikala aloxo 'o, “Ngalomu, Anu a u'avalou Eliasi.”
36 [n]Ioxe, itema vile muiave mulai la muno'u kateni sou mutaa mulu'elai
no uaini sixula. Xe mukalu, la mutotole vaxa no lukae telexu sou muienu
no anu. Ia anu muvikala aloxo 'o, “Taxolu o, mo tamaisou. Eliasi une'e
sou uno'u ulu'enu no lia male.”
37 Ia Iesu muunga tatila mukalu, la sou Anu musoli.
38 Iesu musoli, la lavalava e mulili no nano no tani tila noxou Lataua
ne, mukakaa tamomolu teitexi mulai mupee no lia. 39 Itema tila sou
uulaxune'i ta mitema itemaxu ta'uve sou 'oto'oto ne, mutulu no talaxu
Iesu. Anu mulolomusou Iesu mine muunga mo mumaisou mine musoli. La
sou anu muvikala lexe, “Manina musuku, itema ane ne Anu Lataua 'Olu
ane.”
40 [o]Ia ta sema se'i a itutulu va'axu sevile sou imamalei. Vile noxi'a
ane Malia sie Maxatale, xe Malia ane Iakovo kitu'a ilou Iosesi neni'a mo
Salome kalumo. 41 Iesu muxoxolu ne Xalilaia, la ane'i mimulimulinu sou
misu'ulinu. Ta sema tavu'alo ilo'a Iesu minuna ne Ielusalemu ne, ane'i a
itutulu kalumo.

---

[k] **15:27-28** Ais 53:12 [l] **15:29** Lex 22:7; 109:25; Mak 14:58 [m] **15:34** Lex 22:1
[n] **15:36** Lex 69:21 [o] **15:40** Luk 8:2-3

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Iosepu Mu'asixu Iesu
(Mat 27:57-61; Luk 23:50-56; Ioa 19:38-42)

42 Voxo ane ne, anu voxo sou lalaxi sou Voxo Tavuna. Mo anu a 'alai
sou 'olovoxo. 43 La sou Iosepu sie Alimatia, anu u'ume uasi, mulai noxou
Pilato sou mulingau Iesu vasimolu. Anu ne, ta mitema itoxonu xo itema
vile noxi'a ta tatila sou ipotosou tu'utu'umaxu noxi'a ta mitema xe anu
itema vile sou uxomaiou saxisaxila'u noxou Lataua sou une'e kalumo.
44 Pilato mukuluke xo mulomusou lexe Iesu 'a musoli palea ne. La sou
anu mu'avalou itema tila sou uulaxune'i ta mitema itemaxu ta'uve sou
'oto'oto sou mutali'isou aloxo 'o, "Iesu 'a musoli io, uasi uao?" 45 Itema ne
muvikalanu mukalu, la sou Pilato mu'italonu Iesu vasimolu mulai noxou
Iosepu. 46 La sou Iosepu mulai muloto lavalava vile maenaxu sou mune'e
muno'u Iesu vasimolu mulu'e sou mukupoonu no anu. Mukupoonu
mukalu, la sou muno'u vasimolu mulailixu no lulu vile. Lulu ne, mi'asou
no tava'u maea. Xe mukalu, la sou mupipalo'u lavo'o tatila mune'e
mutaloxu lulu anaxu no anu. 47 Malia sie Maxatale ilee Malia ane Iosesi
nenu a itutulu imamalei mo mimaisou tuala e mumulaxu Iesu vasimolu
no anu.

Iesu Mutulu no Anu Soli
(Mat 28:1-8; Luk 24:1-12; Ioa 20:1-10)

16 1 Voxo Tavuna mukalu, xe ili'i la Malia sie Maxatale ilee Malia,
Iakovo nenu mo Salome, ane'i milotonu ueli e tuma'u lailaixe
sou milai lexe i'ulosou Iesu vasimolu no anu. 2 No kakau manina no voxo
vilesou lalotu va'a vile no mine aso upolosile, la ane'i milutusou milai no
lulu. 3 No vote'i, la ane'i mivikalane'i ngatongato'o aloxo 'o, "'Ei ane sou
usu'ulinenge mo upipalo'u lavo'o e mimulaxu no lulu anaxu?"
4 Ia, ane'i ie'i mutelo la mimaisou lavo'o toxoxa'a ne, uai la uasi.
Mipipalou muxexe ne. 5 Ioxe, ane'i mi'unalai la mimaisou maulu vile
a uxoxolu no avo'a tema. Ia anu mutaa tokolomo maenaxu veveeni.
Ane'i mimaisou la mikuluke. 6 Ia anu muvikalane'i aloxo 'o, "Ngakuluke
mamu. Eni elavu lexe ngingi ngakakamuli Iesu sie Naseleti ane'i
mililixu no ovu valautu. Anu a mutulu mo mumauli ne, anu uai 'o
uasi. Ngamaisou tanixu ane ane'i mimulaxu no anu 'a. 7 [p] Ia, ngalai mo
ngavikalane'i ta molomolou Iesu mo Pita lexe Anu 'a muulaxungengi
mulai ne Xalilaia sou lexe ngamaisou ane, aloxo Anu mulemolu noxinge
tei."
8 La mi'olo'olo xe mikuluke, la sou ane'i ta sema milaa miuatu no lulu
la miiave. Ia ia'alou itema vile uasi, xo ane'i mi'ume.

---

[p] **16:7** Mat 26:32; Mak 14:28

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

9 [q] [Iesu mutulu mo mumauli no kakau manina no voxo vile 'ili'i no anu
voxo Tavuna noxi'a ta Isilaeli. La sou muxali noxie Malia sie Maxatale
tei. Ane sema e Iesu muxexene'i ta uleenu masua ta'uve mo muxatele
tamei noxie. 10 Ane'i ta mitema e ilo'a Iesu imuamua'i ikekei a ixolu
itatamasou. Ia ane mixali la mivikalane'i, 11 aloxo 'o, "Iesu 'a mumauli
mo eni emaisou ne." Ane'i milomusou vaikala noxie, ia imuxaxu tane'i no
anu uasi.
12 Xe ili'i, la ta molomolo noxou Iesu tamei mi'umesou tuala tila
sou mimuamua'i milai. Ane'i milai xoo, la Iesu mupala'a noxi'a. Ane'i
mimaisou la vasimolu ne iou vilemo. 13 La sou ane'i ilou milivu sou
mia'aloi'a ta menexi'a pa'usi'a e ane'i mixolu 'ole. Ane'i milomusou a'alo
noxi'a ilou, ia imuxaxu tane'i no anu uasi.
14 [r]Xe ili'i, la ta molomolo noxou Iesu mavulovexa vile mo mulelia
vile mixolu sou i'ani'ani. La Iesu muxali noxi'a. Anu mulavixa'a xo ane'i
imuxaxu tane'i no anu vaikalai'a ta mitema e mimaisou lexe Anu mutulu
uasi.
15 [s]Anu muvikalane'i aloxo 'o, "Ngalutu mo ngalai no xalexalee
tuatuala ukalusi mo ngaa'aloxu a'alo laixe ulai noxi'a ta mitema e eni
ekoine'i ukalusi. 16 [t]'Ei ane umuxaxu tanu noxilo mo i'ulosou, la sou
Lataua upamaulinu. Ia 'ei ane umuxaxu tanu noxilo uasi, la anu utulu no
anu vaivaikala. 17 [u]Lataua u'oxonu sosovo se'i no avo'a ta mitema ane'i
ane imuxaxu tane'i noxilo. I'oxonu sosovo loxo. No anu xavi noxilo, la
ixexene'i ta uleenu masua. Mo ivikala no anu vaivaikala se'i ane ane'i
ilavusou uasi. 18 [v]Mo ane'i itetelisou sinana veveeni xe iiexu lexa masua
loxo peupeu 'o, ia umomomo sou u'oxone'i vile loxo 'o uasi. Xe imuxaxu
avo'a noxi'a ta amitema e pipiena u'oxone'i, la ane'i imauli."
19 [w]Xe Tila Iesu muvikala aloxo ne mukalu, la Lataua muno'u mulailixu
teitexi no opo loxotolo. Mulai la muxolu muva'isa'inu Lataua no avolu
tema. 20 [x]Xe ili'i, la sou ta molomolo noxou milai no xalexalee tuatuala
ukalusi sou mia'aloxu. Tila ilo'a mixaxai mipita xe mu'oxonu sosovo se'i
muxali sou mu'oxonu pekia'u sou vaikala noxou.]

---

[q] **16:9** A'alo ane usoko no anu makovusou muxatele tami'a mo ulai utalo no anu makovusou itemaxu vile ne, ta mitema sou lavulavu tavu'alo ixavutala lexe Maluko ukaukavunu uasi, male itema vile mukaukavunu ili'i. [r] **16:14** 1Ko 15:5 [s] **16:15** Apo 1:8 [t] **16:16** Apo 2:38 [u] **16:17** Apo 2:4; 8:7 [v] **16:18** Luk 10:19; Apo 28:3-6 [w] **16:19** Apo 1:9-11; 2:33-34 [x] **16:20** Apo 14:3; Eva 2:3-4

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

A'ALO LAIXE NOXOU IESU KALISITO ANE

LUKA

MUKAUKAVU VAIKALA LAMANA MULAI NOXOU TEOPILO

Vaikala lamana

A'alo laixe sou Iesu Kalisito e Luka mukaukavu 'o ne anu mua'aloxu Iesu lamana lexe Anu mune'e sou uno'a ta Isilaeli ilo'a ta mitema latala ukalusi ilivu. No anu a'alo noxou (4:18), la Iesu muvikalane'i ta mitema lexe, Uleenu Tavuna muavutilixu sou ua'aloxu vaikala laixe noxou Lataua ulai noxi'a ta mitema ane pa'usi'a no anu mimii tavu'alo. No anu lavuku noxou Luka 'o, la mua'alo tavu'alo no anu mauli sou 'osa'ila. Musoko no anu a'alo noxou la mua'aloxu xali noxou Iesu ne, muxalixu 'osa'ila toxoxa'a manina (1:42-48; 2:10) xe no anu kaluxusou (24:52). No mine Iesu mulivu mutelai teitexi no opo loxotolo.

Luka anusisi mua'aloxu xaixai noxou Iesu xe mimii tavu'alo Anu mu'oxonu. Mo vaikala tovola'i mose'i Anu mu'oxonu kalumo ne umomomo sou namaisou no anu lavuku leviani uasi. Loxo lexe sou 'osa'ila noxi'a ta angelo (2:13-14), xe ta mitema sou isaxila'a ta sipsip milai mimaisou Iesu no mine nenu mivo'onu. Mo Luka mua'aloxu Iesu no mine nenu ilou momu mino'u milailixu no nano no anu taasou lalotu tatila noxou Lataua sou mialusou loxo lapuloto noxou Mosesi mivikalane'i sou imulinu. Mo mua'aloxu vaikala tovola'i vile sou itema ne Samalia e mu'oxonu 'ilixo laixe noxou itema vile ane ta mitema ta masua mivau xe molomolo e mu'umesou momu. No nano no anu lavuku noxou Luka, la anu mua'aloxu 'ilixo sou lakilala maninasou mo mua'aloxu xaixai noxi'a ta sema no nano no anu xaixai noxou Iesu, mo xaixai no anu Uleenu Tavuna xe 'ilixo sou Lataua uxiunu tumalou no anu 'ilixo masumasua noxi'a ta mitema.

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

A'alo noxou Luka ukalu ane 'o uasi, anu musolonu a'alo noxou la no anu lavuku vile mukaukavunu a'alosou xaixai noxi'a ta aposeli. Lavuku ane xaixai noxi'a ta aposeli ne, anu mua'aloxu xaixai noxi'a ta aposeli no mine Iesu mulivu mulai teitexi no opo loxotolo.

A'alo muai no nano aloxo 'o

Vaikala lamana mulai noxou Tiopilasi 1:1-4
A'alosi'a Iesu ilou Ioanesi ta neni'a mivo'one'i xe ta molomoloxa'a 1:5–2:52
Xaixai noxou Ioanesi itema sou u'ulosi'a ta mitema 3:1-20
Iesu mu'ulo xe mukalu la mulai no anu tovotovo 3:21–4:13
Xaixai noxou Iesu ne Xalilaia 4:14–9:50
Iesu mulutu ne Xalilaia sou mulai ne Ielusalemu 9:51–19:27
Voxo kalukaluxusou no ale xe no nano ne Ielusalemu 19:28–23:56
Iesu mutulu, mo mupalapla'alixu, xe mulivu mulai teitexi no opo loxotolo 24:1-53

1 1 [a]Eni akaukavu vaivaikala ano 'o ulai noxine, nini tila Teopilo. Tei, la ta mitema tapiena mitovo avo'a sou mikaukavunu a'alo sou mimii ane Lataua mumomomosou muxali no nixi noxixe. 2 Ane'i mimulinu vaikala noxi'a ta mitema ane'i e mimaisou mimii ane ne no ie'i no voxo ane mimii ne musoko muxali. Ane'i ta mitema ane ne, mixolu lexe ane'i ta mitema sou xaixai sou vaikala noxou Iesu. La sou ane'i milosixe a'alo sou mimii ane ne. 3 Loxo ne, la sou eni kalumo emasaxa lexe akaukavunu a'alo sou mimii ane ne mo asovanu ulai noxine. Eni exaxai maxuveeni musuku sou ekakamulinu mimii mukalusi ne tava'u laixe. Mo vaimomo 'o, eni ekaukavu laixe aloxo nesi, aloxo mimii ane ne muxali. 4 Nini naitisou, la sou nalavu laixe lexe vaivaikala ane ane'i milosienixu ne, anu maninasi.

Elisaveti Mivo'onu Ioanesi

5 No voxo ane Elodesi muxolu loxo tatananu tuala no xalee lia tila ne Iutaia, la aili'i vile muxoxolu lai ne, ualasou lexe Sakalia. Anu itema vile no anu la'oluxa'a ta Avia. Semau ne, ane Aloni mutu'u ovuxu e ualasie lexe Elisaveti. 6 Ilou mixolu milapu no iou Lataua mo milavusou mimulinu vaivaikala noxou Lataua mo lapuloto noxou mukalusi, la isusu no iou uasi. 7 Ia, ilou ta 'ili'a uasi, xo Elisaveti imomomosou ipalaa la uasi, mole ilou ta aululu mukalu ne.

8 Alaxu vile, la la'oluxa'a noxou Sakalia milai mi'oxonu xaixai noxi'a sou i'elaxa'a ta sipsip no iou Lataua. 9 [b]La ane'i mi'oxonu vila'i vile mimulinu 'ilixo noxi'a sou misosovosou vile noxi'a sou lexe u'unalai no taasou lalotu tatila noxou Lataua sou u'elaxu mimii ane tuma'u lailaixe.

[a] **1:1** Apo 1:1 [b] **1:9** Mul 30:7

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Xe mi'oxo aloxo ne, la misosovosou Sakalia. 10 Voxo sou anu u'elaxu
mimii ane tuma'u lailaixe muxali, la ta mitema tapiena mipita no ale sou
milinga mulai noxou Lataua.
11 La sou angelo vile noxou Tila muxali mupala'a noxou Sakalia. Muxali
la mutulu no xalee tema no anu valovalo e i'elaxu mimii tuma'u lailaixe
no anu. 12 Anu mumaisou angelo ne, la mukuluke xe mumama'u. 13 Ia
angelo muvikalanu aloxo 'o, "Sakalia, na'ume mamu! Lataua mulomusou
linga noxine ne. Ili'i, la semameni Elisaveti ivo'onu keakea mulu vile. La
nini namoxo'u ualasou lexe Ioanesi. 14 Ulai ili'i, la oponeni u'osa'osasou
mo ta mitema tapiena kalumo i'osasou no voxo mine ivo'onu. 15 [c]Xo
anu uxali itema tila vile no iou Lataua. Anu umomomosou uiexu uaini
mo lexa pekia'u uasi. Xo no mine anu uxolu noxie nenu opoone sio mo
no anu maulixu ukalusi ne, la Uleenu Tavuna u'ana'ana noxou. 16 Anu
ulivulixa'a ta mitema tavu'alo ne Isilaeli ilivu ilai noxou Tila, anu
Lataua noxi'a. 17 [d]Anu uno'u uleenu mo xavi noxou Eliasi sou uuli noxou
Tila. Anu upitane'i ta mami'a ilo'a ta 'ili'a sou opone'i upita vilesisi mo
uxiune'i ane'i ane ilomuxu vaikala noxou Lataua uasi mo ixali ta mitema
sou ilavu no anu vote'i ane mulapusi. Anu ulalaaxine'i ta mitema sou
ixomaiou Tila."
18 Sakalia mulomusou vaikala ane ne, la mutali'isou angelo aloxo 'o,
"Loxovaa, la sou eni alavu manina lexe nini nevikala ne manina? Xo nexi
noxie semaxeni ne, ta aululu manina."
19 [e]La angelo mukolinu vaikalau aloxo 'o, "Eni ualasilo lexe Xavulieli.
Eni atutulu no talaxu Lataua. La sou Anu mupalusilo ene'e noxine sou
avikala no anu a'alo laixe ane ne. 20 Ioxe, nini nalomu. Usoko vaimomo
'o mo ulai utalo no voxo ane mii ane eni evikalanenixu 'o uxali manina,
la nini anaxene utomu mo navikala uasi. Xo nini namuxaxu taneni no
anu vaikala noxilo ane uxali manina no voxo ane Lataua musosovosou ne
uasi."
21 Ta mitema mixomaiou Sakalia maxuveeni, la sou ane'i tane'i lili lexe
tava'u loxovaa la sou anu muxolu maxuveeni no nano no tani tila noxou
Lataua ne. 22 Xe ili'i, la anu muuatu no ale, ia umomomo sou uvikalane'i
uasi. La sou ane'i milavu lexe anu mumaisou mii vile loxo aipiepiena no
nano no taasou lalotu tatila noxou Lataua. Anu mutovotovola'i no avolusi,
ia uvikala uasi.
23 Xe ili'i no mine voxo sou xaixai noxou mukalu, la mulivu mulai no
tani. 24 Ioxe, ili'i la semau Elisaveti opoone. La ane mixolixu no nano no
tani mumomomo loxo so'io ta'uve. 25 La mivikala lexe, "Tila tanuxo, la
sou mu'oxonu mii ano 'o muxali noxilo sou ukalusou maela noxilo no ie'i
ta mitema."

---

[c] **1:15** Iti 6:2-3 [d] **1:17** Mal 3:1; 4:5-6; Mat 17:11-13 [e] **1:19** Tan 8:16; 9:21

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Vaikala Lamana sou Xali Noxou Iesu

26 So'io ta'uve mukalu xe muxatele vile sou muxali, la Lataua
mupalusou angelo vile ualasou lexe Xavulieli muxali mune'e no tuala
vile ne Naseleti no xalee lia tila ne Xalilaia. 27[f]Anu muxali noxie sema
vile vuanga misosovosie lexe i'uluxu itema vile ualasou lexe Iosepu, anu
Deviti 'ilusunu vile. Sema ne, ualasie lexe Malia. 28 Ioxe, angelo muxali
noxie, la muvikala aloxo 'o, "Opoo se'isisi uxolu noxine. Lataua uxolu
noxine mo ualusine."
29 Ia Malia milomusou vaikala ane ne, la tane lili no anu, la mixavutala
lexe vaikala ano 'o laaxu a loxovaa? 30-31[g]La anu muvikalane aloxo 'o,
"Na'ume uasi. Lataua tanuxene nini Malia. Nalomu, ulai ili'i la nini
oponeni la navo'onu 'iline vile mulu. La namoxo'u ualasou lexe Iesu.
32[h]Ulai, la anu uxali tila mo ane'i ilemolu lexe Lataua teitexi manina
'Olu. La Lataua Tila usosovosou Iesu sou uno'u tanixu 'ilusunu Deviti.
33 Anu sou usaxila'a Iakovo ta xaixasou ilo'a ta 'ilu'ilusunu utotomu mo
saxisaxila'u noxou ne umomomo sou ukalu uasi."
34 Ia Malia mivikalanu angelo aloxo 'o, "Mii ane 'o uxali a loxovaa? Xo
eni vuanga sio."
35 Angelo mukoline aloxo 'o, "Ulai, la Uleenu Tavuna uxolu noxine,
la sou Lataua teitexi manina xaviinu uvausine. Aloxo ne, la sou nini
navo'onu 'iline ne. La imoxo'u lexe itema vile malemalenge noxou Lataua
mo Anu Lataua 'Olu. 36 Namaisie tulaneni Elisaveti. Ane aululu mukalu,
ia ane 'a opoone sou ivo'onu 'ilie mulu. Tei, la ane sema sou ipalaa uasi,
ia so'ioxe sou opoone a muxatele vile sou. 37[i]Mii vile pekia'u sou Lataua
u'oxonu uasi."
38 Malia mivikalanu aloxo 'o, "Mii ane nini nelemolu ne, uxali noxilosi
aloxo ne. Xo eni asema sou xaixai noxou Tilasi." Angelo muvikalane
aloxo ne mukalu, la mu'umesie sou mulai.

Malia Mixixaosie Elisaveti

39 No voxo ane ne, la Malia miavuti sou mipalea minuna no xalee lia
tila ne Iutaia, la sou mitelo no tuala vile muxolu no laxa'ilu vile. 40 Mixali
la mi'unalai no tani noxou Sakalia sou misexelaxe Elisaveti. 41 No mine
Elisaveti milomusou vaikala sou sexela noxie Malia, la keakea no nano
no opoone ne, musuxulae. Xe Uleenu Tavuna mu'ana'ana noxie Elisaveti.
42 La ane mi'ava tatila aloxo 'o, "Lataua mualusine laixe manina no
taiine'i ta sema tavu'alo, mo mualusou 'iline e muxolu no oponeni ne
kalumo. 43 Eni asema ma'i, la sou Tila noxilo nenu mine'e noxilo 'o? 44 Eni

---

[f] **1:27** Mat 1:16, 18 [g] **1:30-31** Ais 7:14; Mat 1:21-23 [h] **1:32-33** 2Sa 7:12-13, 16; Ais 9:7
[i] **1:37** Tav 18:14

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

elomusou sexela noxine, la alaxu vilesisi 'o, la keakea muxolu no opoleli
'o, musuxulae sou mu'osa. 45 Lataua ualusie ane ane mimulaxu tane no
anu vaikala noxou lexe mimii e mulemolu ne, anu u'oxonu maninasou."

Lexeie Malia

46 [j]Xe Malia miavuti, la milexe aloxo 'o,
"Eni taleli u'itinu Tila ualasou,
47 mo eni uleeleli kalumo u'osasou Lataua,
Anu itema sou pamauli noxilo.
48 Xo Anu muxavutalaleli eni asema sou xaixai noxou vitanisi,
la sou ulai ili'i, la ta mitema tavu'alo ilemelo lexe Lataua
mualusilo.
49 Xo itema sou xavi mu'oxonu mimii tatila manina mune'e noxilo.
Anusi anu Lataua malemalenga manina mo anu loxo itema uasi.
50 [k]Anu ualaunaxa'a ane'i ane itoxonu utotomu mo kaluxu uasi.
51 [l]Anu mu'oxonu xaixai xaviinu no avolu,
mo mukusai'a ane'i ane me'a i'itinu ualasi'a no anu xavutalai'asi.
52 [m]Anu mulu'elainixi'a ta motu sou isaxila'a ta mitema
mo muxexene'i no puloulousi'a,
ia mutelailixa'a ane'i ta mitema vitanisi la mitelai mino'u
tanixa'a.
53 [n]Anu mu'ana'analixa'a ane'i ane misolixa'a no anu la'ilali laixe,
ia mukusai'a ane'i ane lavulutii'a tavu'alo ne, milai viatanisi.
54 [o]Anu musu'uline'i ta mitema sou xaixai noxou, ta Isilaeli.
Anu muxavutalane'i mo tanuxa'a.
55 [p]Aloxo Anu muxavutalanu vaikala e Anu mulemolu noxou Avalaamu
ilo'a ta xaixasou mo ta 'ilu'ilusunu xe ta xaixasi'a ta maminge ilo'a
ta 'ilu'ilusune'i ta maminge."
56 Malia ilee Elisaveti mixoxolu mumomomo loxo so'io tatalu, xe ili'i la
ane milivu milai no tualasie.

Elisaveti Mivo'onu Ioanesi

57 Voxo sou Elisaveti ivo'o muxali, la mivo'o 'ilie mulu vile. 58 Xe ta
tema tualasie ilo'a ta minemine milomusie xo mimaisie lexe Tila tanuxe
musuku, la ane'i ilo'a mi'osa.
59 [q]Xe mivo'o mo voxo muxatele tatalu sou, la ane'i mine'e mipita sou
xooxoo mungaasou xe sou lexe imoxou ualasou sou momu Sakalia. 60 Ia
nenu mivikala aloxo 'o, "Uasi! Tamoxou ualasou lexe Ioanesi."

---

[j] **1:46** 1Sa 2:1-10 [k] **1:50** Lex 103:13, 17 [l] **1:51** 2Sa 22:28 [m] **1:52** Iop 5:11; 12:19; Lex 147:6 [n] **1:53** Lex 34:10 [o] **1:54** Lex 98:3 [p] **1:55** Tav 17:7; Mai 7:20 [q] **1:59** Tav 17:12; Liv 12:3; Luk 2:21

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

61 Ia ane'i mivikalane aloxo 'o, “Ta minemineni vile ualasou loxo ne
uasi.” 62 La sou ane'i milosi no avo'a mulai noxou momu lexe umoxo'u
'olu ualasou a loxovaa? 63 Anu mutovola'i sou lexe ino'u ovu alelaxu sou
ukaukavu no anu. Xe milosou mukalu, la anu mukaukavu no anu aloxo
'o, “Ngamoxo'u ualasou lexe Ioanesi.” Ane'i mimaisou uala ane ne, la
mikuluke manina. 64 Alaxu vilesisi 'o, la Sakalia anaxu e mutomu ne,
utomu la ua. Anu umomomo sou uvikala la. La sou muvikala sou mu'itinu
Lataua ualasou. 65 Xe ta tema tualasou mimaisou aloxo ne, la mimama'u
misevile. La sou a'alosou mimii latala e muxali ne, mulutu la mulai no
tuatuala e no anu laxalaxa'ilu sie Iutaia. 66 Ta mitema latala milomusou
a'alo ane ne, la ane'i tane'i lili no anu. La sou mivikala lexe ili'i, la
anu keakea ne uxali itema a loxovaa? Xo milavu lexe xavi noxou Tila a
muxolu noxou ne.

Lexeu Sakalia

67 Ioxe, Uleenu Tavuna mu'ana'ana noxou Ioanesi momu e Sakalia ne, la
sou anu muvikala mupalomatana aloxo 'o,
68 [r] “Nenge ta'itinu Tila ualasou, anu Lataua noxinge nenge ta Isilaeli,
xo Anu mune'e sou mulivulixa'a ta mitema noxou.
69 [s] No nano no taiine'i ta xaixasou ilo'a ta 'ilu'ilusunu,
Deviti e itema sou xaixai noxou.
la Anu muxalixu itema vile xaviinu sou upamaulinenge.
70 Aloxo, tatei la Anu mulemo noxi'a ta mitema sou palomatana noxou
e
Anu musosovosi'a.
71 [t] Anu upamaulinenge no avo'a ta uluamenge
mo no avo'a ta mitema ukalusi ane imasaxainge uasi.
72 [u] Anu tanuxa'a ta xaixasinge ilo'a ta 'ilu'ilusunenge,
mo muxavutalanu vaikala noxou e Anu musakiinu tatei,
73 [v] noxou Avalaamu, Anu 'ilusunenge.
74 Sou lexe Anu upamaulinenge no avo'a ta uluamenge
mo sou lexe nenge tamama'u mo ta'ume uasi,
75 [w] ia nenge taxaxai noxou, la nenge taxolu va'axu no anu 'ili'ilixo
masumasua
mo tamulinu 'ilixo ane mulapu no voxovoxo utotomu.
76 [x] Mo nini 'alixeni 'o, ulai ili'i la imoxoine lexe nini itema sou
palomatana noxou Lataua teitexi manina.
Xo nini naulaxunu Tila sou namomosou vote'isou,
77 [y] mo sou ta mitema noxou ilavusou lexe

---

[r] **1:68** Lex 72:18 [s] **1:69** Lex 18:2 [t] **1:71** Lex 106:10 [u] **1:72** Tav 17:7; Lex 105:8-9
[v] **1:73** Tav 22:16-17 [w] **1:75** Tit 2:12-14 [x] **1:76** Ais 40:3 [y] **1:77** Iel 31:34

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Anu uxiu tumalou 'ili'ilixo masumasua noxi'a mo upamauline'i
78 [z]xo Anu tanuxa'a musuku. Mo no anu alauna noxou,
la Anu usovanu lamana sou tuala teitexi une'e noxinge,
79 sou ukaasi'a ta mitema ane'i e mixolu no isivoxo
mo mimuamua'i no vote'i ane masua sou soli uxalisi'a no anu,
mo sou upamuxanenge no anu vote'i sou opo se'isisi."
80 Ili'i, xe molomolo ne muxali tila, la uleenu tavuna mu'ana'ana noxou. La mulai muxolu no xalee lia vitanisi, mutalo no voxo sou anu mupala'a no ie'i ta Isilaeli.

Malia Mivo'onu Iesu
(Mat 1:18-25)

2 1 Ioxe, no voxo ane ne, la tila noxi'a ta Romu ualasou lexe Kaisari Auxusuto mumulaxu vaikala vile pekia'u. La muvikala aloxo 'o, "Ngingi ta mitema ne Romu ukalusi ne, ngalai no nunisinge sou ikaukavu ualasinge no lavuku noxilo." 2 Ano 'o ne, anu usoko sou ikaukavu ualasi'a tei manina no voxo ane Kirinito musaxila'u xalee lia tila ne Silia. 3 La sou ta mitema mukalusi milai no nunisi'a sou lexe ikaukavu ualasi'a.
4 Ioxe, itema vile ualasou lexe Iosepu kalumo mulutu no tuala ne Naseleti no xalee lia tila ne Xalilaia, sou mununa no tuala ne Vetiliemu no xalee lia tila ne Iutaia. Xo anu Deviti 'ilusunu vile. 5 Anu ilee Malia e misosovosie lexe anu semau, milai sou ikaukavu ualasi'a. Ia Malia ne, ane opoone. 6 Xe no voxo ane ilou mixolu ne Vetiliemu, la voxo sou lavulo'o noxie muxali. 7 La mivo'onu 'ilie mulu laposalaxu. Mivo'onu mukalu, la mikupokuponu no anu lavalavasi'a ta keakea sou miaisou no nano no taasou la'ilalixa'a ta bulumakau. Xo tani vile sou ane'i iai no anu uasi.

Ta Angelo Mia'aloi'a ta Mitema sou Isaxila'a ta Sipsip

8 Io, no xalee lia vile no ale ne Vetiliemu, la ta mitema mose'i 'a mixaxai sou misaxila'a ta sipsip no 'olovoxo ane ne. 9 La angelo noxou Tila muxali noxi'a xe lamanaxu Tila mukaasi'a, la ane'i mi'ume. 10 Ia, angelo muvikalane'i aloxo 'o, "Nga'ume uasi. Xo eni ene'enu a'alo laixe sou u'oxongengi ta mitema ukalusi no lia 'o, nga'osa no anu. 11 A'alo laixe ne aloxo 'o. Vaimomo 'o, itema sou pamauli mupaa no tuala noxou Deviti. Anu Tila Kalisito. 12 Anu sosovo noxinge sou ngalavusou aloxo 'o. Ngalai la ngamaisou keakea vile mikupokuponu no anu lavalava ka miaisou no taasou la'ilalixa'a ta bulumakau."
13 Angelo muvikala mukalu, la alaxu vilesisi, la ta angelo tavu'alo sou 'oto'oto no opo loxotolo ne mixali mipita noxou sou mi'itinu Lataua ualasou. 14 [a]La mivikala aloxo 'o,

---

[z] **1:78** Ais 60:1-2 [a] **2:14** Luk 19:38

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

"Ta'itinu ualasou Lataua uxolu teitexi manina.
Nexi telinga lexe opo se'isisi noxou Lataua uxolu noxi'a ta mitema
no lia ane Lataua u'osasi'a."
15 Ta angelo mivikala aloxo ne mukalu, xe mixexesi'a sou milivu no opo
loxotolo, la ta mitema sou isaxila'a ta sipsip mivikalane'i ngatongato'o
lexe, "Ioxe, nenge'a talai ne Vetiliemu mo tamaisou mii ane muxali e Tila
muvikalanengexu 'o."
16 La sou ane'i mipalea milai, la mixalisi'a Malia ilou Iosepu xe
mimaisou keakea uai no taasou la'ilalixa'a ta bulumakau. 17 Mimaisou
mukalu, la milai mia'aloi'a ta mitema no anu a'alosou keakea e ta angelo
mia'aloxu. 18 La ta mitema latala e milomusou a'alo e ta mitemasou
isaxila'a ta sipsip mia'aloi'axu ne, mikuluke. 19 [b]Ia Malia ne, mimolo
taneu mimii latala e muxali noxie sou 'ilie ne mo tane umulimulinu.
20 Io, ane'i ta mitema sou isaxila'a ta sipsip ne, milivu la mi'iti'itinu
Lataua ualasou sou mimii mukalusi ane milomu sou mo mimaisou muxali
manina loxo ta angelo mivikalane'ixu.

Milaixu Keakea Iesu no Taasou Lalotu Tatila Noxou Lataua

21 [c]Malia mivo'onu keakea xe voxo ta'uve mo muxatele tatalu mukalu,
la xooxoo ungaasou xe mimoxo'u ualasou lexe Iesu. Xo uala ane ne, nenu
opoone uao, ia angelo vile mulemolu tei.
22 [d]Ili'i, xe voxo sou ane'i ixali malemalenga no iou Lataua loxo Mosesi
muvikala muxali, la milaixu keakea ne Ielusalemu sou milosou Tila.
23 [e]Ane'i mi'oxonu aloxo ne, xo lapuloto noxou Tila muvikala aloxo 'o, "Ta
keakea ta mulu laposalaxa'a ukalusi ne, ikaline'i sou ixolu va'axu loxo
Tila ta na'u." 24 [f]Mo milai ne lexe sou miiamane'i ta kuau tameii'a, lexe
uasi la ta utu tamei loxo lapuloto noxou Tila muvikala.
25-26 No voxo ane ne, la itema vile muxolu ne Ielusalemu, ualasou lexe
Simeoni. Anu itema sou u'oxonu 'ilixo laixe mo anu itema sou utoxonu
Lataua mo anu uxomaiou voxo sou pamauli noxi'a ta Isilaeli. Mo Uleenu
Tavuna muxolu noxou, la muvikalanu lexe anu usoli uao, ia umaisou
Kalisito noxou Tila. 27 Uleenu Tavuna muavutinoxu Simeoni, la mu'unalai
no nano no taasou lalotu tatila noxou Lataua. La Iosepu ilee Malia
mine'enu 'ili'a Iesu mo mi'unalai kalumo sou imulinu 'ili'ilixosou e loxo
lapuloto noxou Mosesi mulemolu. 28 Simeoni mumaisi'a, la mulai noxi'a
sou muvo'onu keakea. Io mu'iti Lataua, la muvikala aloxo 'o,
29 "Tila, eni amitema sou xaixai noxinesi.
La eni emasaxa lexe asoli se'isisi loxo nini nelemolu.
30 [g]Xo eni ieli mumaisou itema e nesovanu mune'e sou upamaulinexi.

---

[b] **2:19** Luk 2:51 [c] **2:21** Luk 1:31 [d] **2:22** Liv 12:1-8 [e] **2:23** Mul 13:2, 12 [f] **2:24** Liv 12:8
[g] **2:30** Ais 52:10; Luk 3:6; Tit 2:11

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

31 Nini nemomomosou itema ane 'o mo ta mitema latala ukalusi
imaisou.
32 [h]Anu lamana sou ukaasi'a ta mitema ane ilavusou Lataua uasi.
Ia lamana ane ne, ukaasi'a la ane'i i'itinu ta Isilaeli ualasi'a."
33 Momu ilee nenu mikuluke no anu mimii ane Simeoni mulemolusou.
34 [i]Xe Simeoni mualusi'a, la muvikalane Malia aloxo 'o, "Nalomu. Lataua
musosovosou 'iline 'o sou u'oxone'i ta mitema tavu'alo ne Isilaeli ilapau
xe tavu'alo itulu. Mo anu Lataua musosovosou lexe ta mitema tavu'alo
ivikala tumalou noxou. 35 La sou xavutalai'a ne uxali upala'a lamana
lexe imasaxau 'iline uasi. La nini taneni uxoto sou 'iline ne loxo laviso
uxotonu taneni."
36 No anu voxo e Simeoni muvikalane Malia ne, la sema vile sou
palomatana mixoxolu ne kalumo. Ualasie lexe Ana, ane Panueli 'olu
sema, ia ane vile noxi'a ta Aseli. Ane aululu manina mukalu. Tatei no
mine ane vuanga, la ane mitaula'i mo ilou mulue mixolu tauu ie ta'uve
mo muxatele tamei. 37 Ia ili'i, la mulue musoli, io ane mixolu vaalu mole
tauu iexe muxali loxo itemaxu tami'a mo tami'a. Ia ane Ana ne, i'umesou
taasou lalotu tatila noxou Lataua uasi, ane ixolu sou ilolotu noxou Lataua
no aso mo 'olovoxo. Mo ane ipelemu sou ikilaka ulai noxou Lataua no
voxovoxo. 38 Ia ane mine'e 'alai noxou keakea kalumo, la mivikala laixe
musuku mulai noxou Lataua. Ane mia'aloxu keakea mulai noxi'a ta
Ielusalemu mukalusi e mixomaiou voxo ane sou Lataua upamauline'i.
39 [j]Iosepu ilee Malia mi'oxonu mimii latala mukalusi loxo lapuloto
noxou Tila mulemolu. Mukalu, la milivu milai no tualasi'a ne Naseleti
no xalee lia tila ne Xalilaia. 40 Mixolu xe, ili'i la 'ili'a muleme tatila mo
muxali pekia'u. La Anu mu'ana'ana no anu xavutala lailaixe mo alauna
noxou Lataua muxolu noxou kalumo.

Molomolo Iesu Mulai no Nano no Taasou Lalotu Tatila Noxou Lataua

41 [k]No anu tauutauu ie utotomu, la Iesu momu ilee nenu ilavusou ilalai
ne Ielusalemu no voxo sou isosovosou voxo ane Lataua Mupolopepeene'i
Ta Isilaeli. 42 Xe no tauu ie ane Iesu tauu iexu muxali loxo mavulovexa
vile mo tamei, la ane'i ilo'a minuna ne Ielusalemu loxo ane'i
imumulinu 'ilixo sou voxo tila ane ne. 43 Ili'i no mine voxo sou Lataua
Mupolopepeene'i Ta Isilaeli ne mukalu, ia ane'i ililivu o no tualasi'a, la
molomolo Iesu ne muxolu ne Ielusalemu. Muxolu, io momu ilee nenu
ilavusou lexe Anu a uxolu ne uasi. 44 Ane'i mixavutala lexe Anu ilo'a ane'i
ane mimuamua'i sou ilivulivu ne, la sou ane'i ilou mimuamua'i voxo
vile mukalu. Xe ili'i, la sou ane'i ilou misoko sou mikamulinu no taiine'i

---

[h] **2:32** Ais 42:6; 49:6; 52:10 [i] **2:34** Ais 8:14; Mat 21:42; 1Pi 2:8 [j] **2:39** Mat 2:23
[k] **2:41** Mul 12:24-27; 23:14-17; Lap 16:1-8

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ta tema tualasi'a mo ta minemine'i. 45 Ia ixalisou uasi. La sou ane'i ilou
milivu milai ne Ielusalemu sou ikakamulinu. 46 Ikakamuli xoo xe voxo
tatalusou, la mixalisou no nano no taasou lalotu tatila noxou Lataua.
No mine mixalisou, la Anu uxoxolu no taiine'i ta mitema sou ilosi'a ta
mitema lavulavu sou ulolomusou vaikala noxi'a xe utalitali'isi'a kalumo.
47 La ane'i ane ilolomusou vaikalau Iesu ne, ane'i latala mikuluke no anu
lavulavu noxou sou mukolinu tali'i noxi'a. 48 Ane'i ilou mimaisou aloxo
ne, la mikuluke manina. La nenu mivikalanu aloxo 'o, "Ae, 'alixeni,
tava'u loxovaa, la sou nini ne'oxonexi noxou mamine loxo ne? Namaisou,
nexi noxou tekakamulineni xoo mole tanexi lili ne."
49 Ane mivikalanu aloxo ne, la Iesu muvikalane'i ilou aloxo 'o,
"Loxovaa, la sou ngingi nongou ngakakamulileli o? Ngalavusilo lexe
eni axoxolu no tani noxou mamilo uasi?" 50 Ia ane'i ilou ilamana no anu
vaikala noxou ne laaxu uasi. 51 [l]Ilo'a mivikala mukalu, la milivu mito'o
no tualasi'a ne Naseleti sou mixolu. Mixolu, la Iesu ne ulolomuxa'a momu
ilee nenusi. La ane nenu mimolo taneu mimii latala e Iesu mu'oxonu.
52 [m]Xe ili'i, la Iesu muleme tatila xe xavutala laixe noxou kalumo muxali
tatila. La Lataua mo ta mitema kalumo mimasaxau misevile.

Ioanesi Mua'aloxu Iesu
(Mat 3:1-12; Mak 1:1-8; Ioa 1:19-28)

3 1-2 No mine Kaisari Tiverio muxolu loxo tila ne Romu, xe tauu ie
mavulovexa mo mulu'e no lia ta'uve mukalu, la vaikala noxou
Lataua muxali noxou Ioanesi, e Sakalia 'olu no xalee lia vitanisi. No
'a tauu ie ane ne, la Pontio Pilato musaxila'u xalee lia tila ne Iutaia,
xe Elodesi muxolu loxo tatananu tuala no xalee lia tila ne Xalilaia, xe
vimou Pilipi kalumo muxolu loxo tatananu tuala no xalee lia ne Ituria xe
Tarakoniti. Xe Lisanio kalumo muxolu loxo tatananu tuala no xalee lia
ne Avilene, ia Anasi ilou Kaiapasi mixolu loxo ta kisi'a ta aili'i. 3 [n]Vaikala
noxou Lataua muxali noxou Ioanesi, la sou anu mumuamua'inoxu mulai
noxi'a ta mitema no tuatuala mukalusi e muxolu 'alai no lexa ne Ioridani.
La mu'ava aloxo 'o, "Ngingi ngaxiu opongengi mo ngaxiu tumalingeu
'ili'ilixo masumasua noxinge, mo nga'ulo sou sosovo lexe Lataua uxiu
tumalouou 'ili'ilixo masumasua noxinge." 4 [o]Anu muvikala aloxo ne, xo
itema sou palomatana, Aisaia mukaukavu tatei aloxo 'o,

"Itema vile u'ava'ava no xalee lia vitanisi aloxo 'o,
'Ngalalaxiinu vote'isou IAUE mo ngalapunoxu vote'isou.
5 Ngasovolou vanuvanunu ukalusi mo ngamomomosou,
xe nga'asou tani la'ola'oluxu ilou laxalaxa'iluxu ukalusi mo uxali
latia laixe.

---

[l] **2:51** Luk 2:19 [m] **2:52** 1Sa 2:26; Xav 3:4 [n] **3:3** Apo 13:24 [o] **3:4-6** Ais 40:3-5

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ngingi ngalapunoxu vote'i ane mukilikalukalu mo ulapu,
xe vote'i ane laixe uasi, la nga'oxonu laixe mo uxali uvilimi laixe.
6 La sou ta mitema no tuatuala ukalusi ne,
imaisou itema e Lataua usovanu une'e sou upamauline'i ta
mitema.' "

7[p]La sou ta mitema tavu'alo mine'e noxou Ioanesi sou lexe anu
u'ulosi'a. Ia anu mumaisi'a, la muvikala la'iaxui'a aloxo 'o, "Ngingi loxo
sinana veveeni masua ta 'olu! Lataua la'iaxuinge, ia 'ei muvikalangengi
lexe nga'ume sou ngapoloxalonu lai'a noxou? 8[q]Lexe ngingi ngexiu
opongengi manina, la 'ili'ilixomengi ne umaxa'inge lexe ngingi ngexiu
opongengi mo nene'axu ne uxali no anu maulingenge. Io mamu sou
ngavikalangengi ngatongato'o vitavitanisi lexe ngingi Avalaamu ta
'ilu'ilusunu. Eni avikalangengi aloxo ne, xo Lataua umomomo sou
uxalixa'a Avalaamu ta 'ilu'ilusunu no anu lavo'o vile vitanisi 'olele.
9[r]La Lataua uxexengengi loxo itema vile uxetau ovu no anu lapemu sou
uxexee mo u'elaxu, xo unene'a laixe uasi."

10 Io, ane'i milolomusou vaikalau Ioanesi aloxo ne, la mitali'isou aloxo
'o, "La sou nexi ta'oxo ma'ia 'o?"

11 La Ioanesi mukolinu vaikalai'a aloxo 'o, "'Ei ane tokolomou tamei
uai, la avikalanu pekia'u lexe anu ulosou menexu vile ane anu iu
tokolomou uasi ne vile. Xe 'ei ane la'ilalixu uai tavu'alo, la anu kalumo
u'oxonu aloxo ne."

12[s]Ta mitema sou itaxusou lamoli kalumo mine'e noxou sou lexe
u'ulosi'a, la ane'i kalumo mitali'isou aloxo 'o, "Itema sou ulosinge
lavulavu, nexi ta'oxo ma'ia?"

13 La anu mukoline'i aloxo 'o, "Ngataxusou lamoli, la ngano'u u'isalili
no anu sosovosousi, ia ngano'u usukusuku mamu."

14 Io, ta mitema sou 'oto'oto kalumo mine'e noxou sou lexe u'ulosi'a,
la ane'i kalumo mitali'isou aloxo 'o, "Nexi ta'oxo a loxovaa?" La anu
mukoline'i aloxo 'o, "Ngingi ngakaitolone'i ta mitema mo ngaviou
lamolii'a vitanisi mamu. Ia eni avikalangengi pekia'u lexe ngingi
nga'osasou lamoli e nganono'u sou xaixaimengi u'isalili."

15 Ta mitema e ixomaiou itema sou pamauli ulu'e no lia 'o, mimaisou
Ioanesi, la tane'i lili. La mixavutala lexe mane anu Kalisito ane. 16[t]La
sou anu muvikalane'i aloxo 'o, "Eni a'ulosinge no anu lexa viatanisi loxo
sosovo lexe ngingi ngexiunu opongengi. Ia ili'i, la itema vile xaviinu une'e
sou u'ulosinge no anu Uleenu Tavuna mo navu. Ia xavi noxou ne, uaulixu
xavi noxilo. La sou eni amomomosou alulusou lamotasou siovexu tava'u
uasi. 17 Anu une'e loxo itema vile utetelisou silapa no avolu sou usilapanu

---

[p] **3:7** Mat 12:34; 23:33 [q] **3:8** Ioa 8:33, 39 [r] **3:9** Mat 7:19 [s] **3:12** Luk 7:29 [t] **3:16** Apo 13:25

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

uiti sosou sou u'elaxu no anu navu e ukalu uasi. Io, temanu, la ulai uai no
taasou la'ilali." 18 Ioanesi musolo vaikala tavu'alo la, xe mua'aloxu a'alo
laixe noxou Lataua mulai noxi'a kalumo.
19 [u]Ioxe, no voxo vile ili'i, la Ioanesi mukaitolonu Elodesi, anu tatananu
tuala ne Xalilaia. Xo anu muno'e vimou semau ualasie lexe Elodia mo
mu'oxonu 'ili'ilixo masumasua se'i la. 20 La sou Elodesi musukunu 'ilixo
vile masua sou mutatuxu Ioanesi no taasou navunavu.

Ioanesi Mu'ulosou Iesu
(Mat 3:13-17; Mak 1:9-11)

21 No mine Elodesi utatuxu Ioanesi no anu taasou navunavu uao, la
Ioanesi mu'ulosi'a ta mitema tavu'alo. Mo Iesu kalumo mune'e noxou, la
anu mu'ulosou. Xe mu'ulosou mukalu, la Iesu mulinga. La opo loxotolo
mukisi, 22 [v]la sou Uleenu Tavuna mulu'e loxo ngiala kuau muvava mulu'e
muxolu no kisou. La itema vile no opo loxotolo muvikala mulu'e aloxo
'o, "Nini eni 'alixeni. Eni emasaxaine musuku mo opoleli mu'osasine
misevile."

Nanasi'a Iesu ta 'Ilu'ilusunu Ilo'a ta Xaixasou
(Mat 1:1-17)

23 [w]Iesu mu'ulo xe musokou xaixai noxou sou ulosi'a ta mitema lavulavu,
la tauu iexu muxali loxo mavulovexa tatalu. La ta mitema tavu'alo
mixavutala lexe anu Iosepu 'olu. Ia Iosepu ne, anu Eli 'olu. 24 Eli ne, Matati
'olu. Xe Matati ne, Levi 'olu. Xe Levi ne, Meleki 'olu. Xe Meleki ne, Iana
'olu. Xe Iana ne, Iosepu 'olu. 25 Xe Iosepu ne, Matatio 'olu. Xe Matatio ne,
Amosi 'olu. Xe Amosi ne, Naumu 'olu. Xe Naumu ne, Esili 'olu. Xe Esili ne,
Naxai 'olu. 26 Xe Naxai ne, Mati 'olu. Xe Mati ne, Matatio 'olu. Xe Matatio
ne, Semei 'olu. Xe Semei ne, Ioseki 'olu. Xe Ioseki ne, Ioda 'olu. 27 Xe Ioda
ne, Ioanani 'olu. Xe Ioanani ne, Resa 'olu. Xe Resa ne, Seruvaveli 'olu.
Xe Seruvaveli ne, Salatieli 'olu. Xe Salatieli ne, Neri 'olu. 28 Xe Neri ne,
Meleki 'olu. Xe Meleki ne, Adi 'olu. Xe Adi ne, Kosamu 'olu. Xe Kosamu
ne, Elimada 'olu. Xe Elimada ne, Ela 'olu. 29 Xe Ela ne, Iosua 'olu. Xe Iosua
ne, Eliaselu 'olu. Xe Eliaselu ne, Iorimu 'olu. Xe Iorimu ne, Matati 'olu.
Xe Matati ne, Levi 'olu. 30 Xe Levi ne, Simeoni 'olu. Xe Simeoni ne, Iuda
'olu. Xe Iuda ne, Iosepu 'olu. Xe Iosepu ne, Ionamu 'olu. Xe Ionamu ne,
Eliakimu 'olu. 31 Xe Eliakimu ne, Melea 'olu. Xe Melea ne, Mena 'olu. Xe
Mena ne, Matata 'olu. Xe Matata ne, Natani 'olu. Xe Natani ne, Deviti 'olu.
32 [x]Xe Deviti ne, Iesi 'olu. Xe Iesi ne, Oveti 'olu. Xe Oveti ne, Voasi 'olu.
Xe Voasi ne, Solomoni 'olu. Xe Solomoni ne, Nasoni 'olu. 33 Xe Nasoni ne,

---

[u] **3:19** Mat 14:3-4; Mak 6:17-18 [v] **3:22** Ioa 1:32 [w] **3:23** Luk 4:22; Ioa 6:42
[x] **3:32** Rut 4:17-22

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Aminadavu 'olu. Xe Aminadavu ne Ademini 'olu. Xe Ademini ne Ramu
'olu. Xe Ramu ne, Esuloni 'olu. Xe Esuloni ne, Peresi 'olu. Xe Peresi ne,
Iuda 'olu. 34 Xe Iuda ne, Iakovo 'olu. Xe Iakovo ne, Aisaki 'olu. Xe Aisaki
ne, Avalaamu 'olu. Xe Avalaamu ne, Tela 'olu. Xe Tela ne, Naolu 'olu.
35 Xe Naolu ne, Seluxu 'olu. Xe Seluxu ne, Leu 'olu. Xe Leu ne, Pelexi 'olu.
Xe Pelexi ne, Eve 'olu. Xe Eve ne, Sela 'olu. 36 [y]Xe Sela ne, Kainani 'olu.
Xe Kainani ne, Apasata 'olu. Xe Apasata ne, Semu 'olu. Xe Semu ne, Noa
'olu. Xe Noa ne, Lameki 'olu. 37 Xe Lameki ne, Metusela 'olu. Xe Metusela
ne, Enoko 'olu. Xe Enoko ne, Ielati 'olu. Xe Ielati ne, Maalaleli 'olu. Xe
Maalaleli ne, Kenani 'olu. 38 [z]Xe Kenani ne, Enosi 'olu. Xe Enosi ne, Seti
'olu. Xe Seti ne, Adamu 'olu. Xe Adamu ne, Lataua mukoinu.

Tovotovo Noxou Iesu
(Mat 4:1-11; Mak 1:12-13)

4 1-2 Ioxe, Iesu mu'ulo ne Ioridani mukalu xe xaviinu Uleenu Tavuna
mu'ana'ana noxou, la mulivu no tualasou. Xe ili'i, la Uleenu Tavuna
mulaixu no xalee lia vitanisi sou lexe Satani utovonu. Anu muxolu lai
ne, la u'ani uasi mumomomo loxo voxo mavulovexa tami'a. Xe voxo
mavolovexa tami'a mukalu, la muxamuli lexe Anu musolixu.
3 Anu musolixu, la sou Satani muvikalanu aloxo 'o, “Lexe nini Lataua
'Olu, la navikalanu lavo'o vile 'o mo uxiu uxali veleti.”
4 [a]Ia Iesu mukolinu aloxo 'o, “Vaikalau Lataua muvikala lexe ta mitema
imauli no anu veletisi uasi, ia imauli no anu vaivaikala noxou Lataua
kalumo.”
5 Mukalu, la Satani mulutunoxu Iesu mutelonu no la'olu vile teitexi.
Xe alaxu vilesisi 'o, la mulosiouxu tuatuala mukalusi no lia 'o. 6 La
muvikalanu aloxo 'o, “Eni alosine xavi sou nasaxila'u tuatuala ukalusi mo
alosine mimii ukalusi no anu sou na'anini. Xo eni esaxila'u mimii ane ne,
la sou eni alosou mitema 'ena'ei ane eni emasaxa sou alosou. 7 La sou lexe
nini napala'alixo lexe eni Lataua, la mimii ukalusi 'o ne, nini na'anini.”
8 [b]Ia Iesu mukolinu aloxo 'o, “Vaikalau Lataua muvikala lexe ngingi
ngalu'elailingenge sou nga'itinu Tila Lataua noxinge ualasou mo ngaxaxai
noxousi.”
9 Xe mukalu, la Satani mulaixu mulai ne Ielusalemu sou mu'italonu
muxolu teitexi no tani tila noxou Lataua kisou. Ia muvikalanu Iesu aloxo
'o, “Lexe nini Lataua 'Olu, la naili'e lai 'o nalai no lia. 10 [c]Xo vaikalau
Lataua muvikala lexe Lataua upalusi'a ta angelo noxou sou ilooxene no
avo'a lailaixe. 11 Mo itetelisine no avo'a teitexi, mo sou mamu sou lavo'o
vile uto'omolu tava'ine.”

---

[y] **3:36** Tav 11:10-26 [z] **3:38** Tav 4:25-26 [a] **4:4** Lap 8:3 [b] **4:8** Lap 6:13-14 [c] **4:10-11** Lex 91:11-12

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

12 [d]Ia Iesu mukolinu aloxo 'o, “Vaikalau Lataua muvikala lexe mamu
sou nenge tatovonu xavi noxou Tila, anu Lataua noxinge.”
13 [e]Satani mutovonu Iesu no anu tovotovo iouiou ne mukalu, ia Iesu ulapau
uasi. La sou Satani mu'umesou sou ulai uxomaiou no anu voxo vile ili'i la.
14 Ili'i no anu tovotovo, la xaviinu Uleenu Tavuna mu'ana'ana noxou
Iesu sou mulivu no xalee lia tila ne Xalilaia. Anu mulivu, la ta mitema
no xalee lia mukalusi ne mino'u a'alosou la, milavusou lexe Iesu Anu a
mulivu mune'e ne Xalilaia. 15 Xe Anu mulosi'a ta mitema lavulavu no
taasou la lotu noxi'a ta Iutaia, la ta mitema mukalusi mi'itinu ualasou.

Ta Mitema no Tualasou Iesu La'iaxa'au Misevile
(Mat 13:53-58; Mak 6:1-6)

16 Xe ili'i, la Iesu mulai ne Nasaleti. No mine anu kitu'axu sio, la
muxolu no tuala ane ne mo muxali tila no anu. No voxo Tavuna vile,
la Anu mu'unalai no taasou lalotu noxi'a ta Iutaia loxo Anu ulavusou
u'unalai no anu. Xe Anu mu'unalai mukalu, la mutulu sou lexe uitisou
vaikala noxou Lataua. 17 La ane'i milosou lavuku e Aisaia anu itema sou
palomatana mukaukavunu mipipinu muai. Anu muno'u ka muxavulalanu
sou mukamuli vaikala vile muvikala aloxo 'o,
18 [f] “Uleenu Tavuna noxou IAUE, anu a uxolu noxilo 'o.
Xo anu IAUE musosovosilo sou lexe
eni aa'aloxu a'alo laixe noxou Lataua noxi'a ta mitema e i'a
lavuluti uasi.
Anu mupalusilo sou lexe
eni alulusi'a ta mitema ane mixolu no anu taasou navunavu,
mo avikalane'i ane'i e ie'i seleselevenu lexe ie'i ukaa la.
Mo Anu mupalusilo kalumo sou lexe
eni akalusou tu'utu'umaxu noxi'a ta mitema
ane'i ane ta tatilasi'a mi'oxo masuane'i,
19 mo avikalane'i no anu voxo sou IAUE ualaunasi'a ta mitema.”
20 Iesu muitisou aloxo ne mukalu, la mupipinu mukalu la mulosou
itema sou usaxila'u kaukavu ne. Io, Anu muxolu no lia, la ta mitema
mukalusi mixolu no nano ne, mimatakisou. 21 Ia Anu muavuti la
muvikalane'i aloxo 'o, “Kaukavu ane eni eitisou 'o, anu a muxali manina
vaimomo 'o loxo ngingi ngelomusou ne.”
22 [g]Ane'i milomusou, la miitinu ualasou xe mikuluke no anu
vaivaikalau lailaixe ne. Ia ane'i mixavutala piena, la mivikalane'i
ngatongato'o aloxo 'o, “Anu ne, nenge telavusou lexe Anu Iosepu 'olu, ia
loxovaa la sou Anu muvikala aloxo ne.”

---

[d] **4:12** Lap 6:16; 1Ko 10:9 [e] **4:13** Eva 2:18; 4:15 [f] **4:18-19** Ais 61:1-2 [g] **4:22** Luk 3:23; Ioa 6:42

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

23 La Iesu musolonu vaikala sou muvikalane'i aloxo 'o la, “Eni elavu
manina lexe ulai ili'i, la ngingi ngalemolu vaikala vile tatei mikaukavunu
lexe, ‘Itema sou pamauli, nini mene napamaulineni.’ Mo ngavikalaleli
lexe mimii e eni e'oxonu lai ne Kapenaumu ne, eni a'oxonu lai no
tualasilo 'o.
24 [h]Eni avikalangengi manina musuku. Ta tema tualasou itema sou
palomatana vile ne imomomo sou i'osasou uasi. 25 [i]Eni avikalangengi
manina musuku. No anu voxo e Eliasi muxaxai loxo itema sou
palomatana, xe tauu aso toxoxa'a mo tausoli kalumo muxolu ne no
tuatuala mukalusi mumomomo loxo tauu ie tatalu mo so'io muxatele vile.
La ta sema ta vaalu tavu'alo mixolu ne Isilaeli, 26 [j]ia Lataua upalusou
Eliasi ulai noxie vile noxi'a ne uasi. Mupalusou mulai noxie vaalu vile
ne Sareputa no xalee lia ne Saidoni. 27 [k]Xe no anu voxo e Elisa muxaxai
loxo itema sou palomatana sie Isilaeli, la pipiena vulukali mu'oxone'i ta
mitema tavu'alo ne Isilaeli. Ia vile noxi'a une'e noxou Elisa sou umauli
uasi. Naamani e ne Siliasi a mulai noxou Elisa sou mumauli.”
28 Ioxe, ta mitema mukalusi no nano no taasou lalotu noxi'a ta Iutaia
ne, milomu aloxo ne, la la'iaxa'a manina. 29 Xe ane'i miavuti la mikusau
Iesu mulai no ale sou milaixu no maea kisou e tuala tila muxolu no anu
sou lexe ivau usoli. 30 Ia, uasi. Anu musixa no taiine'i ta mitema, la mulai
avile.

Iesu Mukusau Ulee Vile Masua
(Mak 1:21-28)

31 Ioxe, ili'i la Iesu mulu'elai no tuala ne Kapenaumu e ne Xalilaia.
Muxolu ne sou musoko sou ulosieixa'a ta mitema lavulavu no voxo
Tavuna. 32 [l]Xe ta mitema milomusou vaivaikala noxou, la ane'i mikuluke,
xo vaikalau ne xaviinu. 33 Io, no voxo vile la itema vile muxolu no
taasou lalotu noxi'a ta Iutaia ne, ulee vile masua muxolu noxou. La anu
mu'ava'ava tatila misevile. 34 La muvikalanu Iesu aloxo 'o, “Ae, nini
Iesu sie Nasaleti! Nene'e 'o sou na'oxonu ma'i noxixe? Nini nene'e 'o sou
na'oxonu masuanexi? Nini ne, eni elavusine. Nini itema mulapu noxou
Lataua.” 35 Ia Iesu mulomu sou aloxo ne, la mukaitolonu ulee masua ne
aloxo 'o, “Naxoo tasiau! Mo naxexesou itema ne!” La ulee masua ne,
mulovelixu itema ne mulu'e no talaxa'a mukalu, la sou muxexesou mulai.
Ia u'oxonu masuanu itema ne uasi. 36 Ta mitema mimaisou aloxo ne, la
mikuluke la mivikalane'i ngatongato'o aloxo 'o, “Iu, nenge vaikala mii
ma'ia ane loxo! Itema 'o mukaitolone'i ta ulee ta masumasua no anu xavi
noxou, la ane'i milomuxu mo milaalaa.” 37 Loxo ne, la sou a'alosou mimii

---

[h] **4:24** Ioa 4:44 [i] **4:25** 1Ta 17:1, 7 [j] **4:26** 1Ta 17:8-16 [k] **4:27** 2Ta 5:1-14 [l] **4:32** Mat 7:28-29

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

e Iesu mu'oxonu ne, mulai no tuatuala tavu'alo e muxolu 'ala'alai ne Kapenaumu.

Iesu Mupamauline'i ta Mitema Tavu'alo
(Mat 8:14-17; Mak 1:29-34)

38 Iesu mulutu no taasou lalotu noxi'a ta Iutaia sou mulai no tani noxou
Saimoni. Ia Saimoni leuanu ne mipipiena, mo vasimele ialuxu misevile.
La ane'i mitali'isou Iesu lexe upamauline. 39 La sou Anu mutulu 'alai
noxie sou muvikala pekia'u lexe pipiena ne uxexesie. La ialuialuxe ne
mukalu. Io, alaxu vilesisi la ane mitulu sou mixuxutuxa'a la'ilali.
40 Ili'i no 'olo'olovoxo, la ta mitema mine'ene'i ta minemine'i e pipiena
iouiou mu'oxone'i ne noxou Iesu sou Anu mumulaxu avolu noxi'a
vilevilesi, la ane'i mimauli. 41 [m]Xe ta ulee masumasua kalumo milaalaa
noxi'a ta mitema tapiena. La i'ava'ava aloxo 'o, "Nini ne, Lataua 'Olu."
Ia Anu mukaitolone'i lexe mamu sou ivikala. La ane'i milomuxu Iesu, xo
milavu lexe Anu Kalisito.
42 'Olovoxo mukalu xe kakau, la Iesu mulutu sou mulai no xalee lia
vile ane ta mitema ixolu no anu uasi. Ia ta mitema mikakamulinu xe
mixalisou, la miapixu lexe ilo'a ixolu 'o. 43 Ia Anu muvikalane'i aloxo 'o,
"Eni ene'e 'o sou aa'aloxu a'alo laixe sou saxisaxila'u noxou Lataua no
tuatuala se'i va'axu kalumo. Xo Lataua mupalusilo sou xaixai aloxo nesi."
44 [n]La sou Anu muxixaoxao no tuatuala ne Iutaia sou mua'alo no taasou
lalotu noxi'a.

Iesu Mu'avali'a ta Molomolo Noxou
(Mat 4:18-22; Mak 1:16-20)

5 1 [o]Ili'i no voxo vile, la Iesu mulai no kupa ne Xenesaleti. La ta
mitema tavu'alo mipita noxou sou ilomusou vaikala noxou Lataua, la
sou Iesu mutulu no kupa pa'umolu. 2 Anu mumaisou uaxa tamei muai no
tasi'i, io ta moosou milu'e sou mi'uinu kaexa'a. 3 Xe Anu mumaisi'a aloxo
ne, la muvikalanu Saimoni ilo'a ta menexu ne sou misulunu no anu uaxa
vile noxou Saimoni ne mulai no ale sevile. Io Iesu muxolu teitexi no uaxa
ne sou mulosi'a ta mitema tavu'alo ne lavulavu.
4 Mulosi'a lavulavu mukalu, xe ili'i la muvikalanu Saimoni aloxo
'o, "Navole nalai no kupa lixinu mo ngongi'a ta menexine ngasu'anu
kaengenge sou ngano'a ta sinana mose'i."
5 [p]Ia Saimoni muvikalanu Iesu aloxo 'o, "Tila, no 'olovoxo lololi ano 'o,
nexi texaxai ialuxu mo mutalo no anu lamana, ia tano'u sinana soxu vile
uasi. Ia, mii vile uasi, nexi tamulinu vaikalameni mo tasu'anu kaenexe."

---

[m] **4:41** Mat 8:29; Mak 3:11-12 [n] **4:44** Mat 4:23 [o] **5:1** Mat 13:1-2; Mak 3:9-10 [p] **5:5** Ioa 21:3-8

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

6 Ane'i mi'oxo aloxo ne, la mino'a ta sinana tavu'alo misevile, la kae
ne lexe sou ukakaa. 7 La sou mitavene'i ta menexi'a ane no anu uaxa vile
'olele lexe ine'e mo isu'uline'i. Ane'i mixali xe mitaane'i ta sinana no anu
uaxa tamei ne, la uaxa ne mu'ana'ana mo sexasisi sou u'uo'uo.
8 Saimoni mumaisou aloxo ne, la mutangatulu no talaxu Iesu sou
muvikalanu aloxo 'o, "Tila, nalai va'axu noxilo, xo eni amitema sou
'ilixo masua." 9 Muvikalanu aloxo ne, xo anu ilo'a ta menexu mimama'u
noxi'a ta sinana tavu'alo e mikaene'i ne. 10 Ta menexu tamei e Iakovo ilou
Ioanesi, e Sevetaio ta 'olu ne, ilou mimama'u kalumo.
La sou Iesu muvikalanu Saimoni lexe, "Nini namama'u uasi. Vaimomo
'o ne, nini neno'a ta sinanasi, ia ili'i la nini nakaene'i ta mitema ine'e
noxilo." 11 [q]La sou ane'i mivole sou milai no nano no tasi'i. Mixali no
tasi'i, la mi'italonu mimii'a mukalusi, io mimulinu Iesu.

Iesu Mupamaulinu Itema Vile Vulukali Mu'oxonu
(Mat 8:1-4; Mak 1:40-45)

12 Ioxe, no voxo vile, la Iesu muxolu no tuala vile. La itema vile
vulukali mu'oxonu mo mutaasou vasimolu mukalusi ne muxolu no tuala
ane ne kalumo. Anu mumaisou Iesu, la mutangatulu no talaxu Iesu
sou mulinga noxou, la muvikalanu aloxo 'o, "Tila, lexe nini nemasaxa,
la nini napaipouleli no a vulukali 'o sou uxexesou vasimelo mo axali
malemalenga noxou Lataua iou."
13 Xe Iesu mumexinu avolu sou mukasou, la muvikalanu aloxo 'o, "Eni
emasaxa lexe nini naxali malemalenga." La alaxu vilesisi 'o, la vulukali
ne tasiauxu avile.
14 [r]Mukalu, la Iesu muvikala pekia'u noxou aloxo 'o, "Mamu sou
navikalanu itema vile sou mii e muxali noxine 'o, ia nalai nalapu noxou aili'i
vile mo namaxa'u vasimene noxou. Ukalu, la sou naiama mimii ulai noxou
Lataua loxo Mosesi muvikala pekia'u lexe nini namulinu sou napala'alixene
noxi'a ta mitema lexe nini nexali malemalenga noxou Lataua iou."
15 Ia uasi. A'alo sou mimii e Iesu mu'oxonu ne, ta mitema tavu'alo
milavusou mukalu. La sou tavu'alo noxi'a mine'e sou milomu noxou,
xe tavu'alo noxi'a e pipiena mu'oxone'i ne mine'e noxou sou lexe Anu
upamauline'i. 16 Ia voxo se'i, la Anu u'umesi'a mo ulai no xalee lia e ta
mitema ixolu no anu uasi sou mulinga noxou Lataua.

Iesu Mupamaulinu Itema Vile E Vasimolu Musoisoli
(Mat 9:1-8; Mak 2:1-12)

17 Ili'i no voxo vile la, no mine Iesu mulosi'a ta mitema lavulavu, la ta
Palisaio mose'i ilo'a ta mitema sou ilosinge lavulavu sou lapuloto mose'i

---

[q] **5:11** Mat 19:27 [r] **5:14** Liv 14:1-32

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

kalumo a mixolu ne, mose'i noxi'a me'a no tuatuala mukalusi loxo ne
Xalilaia xe ne Iutaia xe ne Ielusalemu a mine'e mipita ne. La xavi noxou
Tila muxolu noxou Iesu sou upamauline'i ta mitema e pipiena mu'oxone'i.
18 La sou ta mulu se'i mitavulenu itema vile e vasimolu musoisoli no
anu luusou mine'enu. La mitovo lexe i'unalainixu mo imulaxu no talaxu
Iesu. 19 Ia imomomo sou i'unalainixu uasi, xo ta mitema tavu'alo mitomu
manina. La sou ane'i mitavulenu mitelaixu no tani laxa'u. Mukalu, la
mi'elixu tani laxa'u sou mikalaanu ilou luusou ne mulu'e no nixine'i ta
mitema no talaxu Iesu.
20 [s]Xe Iesu mumaisi'a aloxo ne, la mulavu lexe ane'i mimulaxu tane'i
noxou manina, la sou muvikalanu itema ne aloxo 'o, "Menexilo, Lataua
muxiu tumalouou 'ili'ilixo masumasua noxine mukalu."
21 Ia ta mitema sou lapuloto ilo'a ta Palisaio milomusou Iesu muvikala
aloxo ne, la mivikala piena no anu xavutala noxi'a aloxo 'o, "Anu itema
ma'ia, la sou muvikala masua mulai noxou Lataua 'o? Lataua anusisi Anu
umomomo sou uxiu tumalouu 'ili'ilixo masumasua."
22 Ia Iesu mulavusou xavuxavutala noxi'a, la sou muvikalane'i aloxo 'o,
"Loxovaa, la sou ngingi ngemolo tangengi loxo ne? 23-24 [t]Vaikala ma'ia
ane, eni alemolu, la se'isisi noxinge sou ngalavusou lexe Lataua mulosou
Itema 'Olu xavi sou uxiu tumalouu 'ili'ilixo masumasua noxi'a ta mitema
no lia 'o? Avikala lexe Lataua muxiu tumalouu 'ili'ilixo masumasua
noxou, uasi? Avikala lexe utulu mo ulai." La sou Iesu iou mulai noxou
itema e vasimolu musoisoli mukalu ne, io muvikalanu aloxo 'o,
"Avikalaneni lexe natulu mo nano'u mo'esine mo nalai no taasine." 25 Xe
alaxu vilesisi 'o, la itema ne mutulu no talaxa'a ta mitema sou muno'u
mo'esou e muai no anu ne. Xe muavuti sou mulai no tani, la mu'iti'itinu
Lataua ualasou no vote'i. 26 Ia, ta mitema mimaisou aloxo ne, la mikuluke
manina mo mimama'u misevile. Ia mi'itinu Lataua ualasou, la mivikala
aloxo 'o, "Vaimomo 'o, nenge temaisou mii vile e nenge talavusou
tamaisou tatei uasi."

Iesu Mu'avalou Levi
(Mat 9:9-13; Mak 2:13-17)

27 Ili'i no anu ne, la Iesu mulaa mulai no ale. Mulai la mumaisou itema
vile ualasou lexe Levi, anu itema sou utaxusou lamoli, ia uxoxolu no
tani e ta mitema i'una xe iuatu la ilea lamoli no anu. La Iesu muvikalanu
aloxo 'o, "Nini nane'e mo namulileli." 28 Xe Levi muavuti la mu'italonu
miomiou, ia mumulinu avile.
29 Xe Levi muxali no taasou, la mu'oxonu la'ilali vile toxoxa'a xou Iesu.
Ta mitema sou itaxusou lamoli ilo'a ta mitema tavu'alo kalumo mixolu

---

[s] **5:20** Ais 43:25; Luk 7:48 [t] **5:23-24** Ioa 5:8

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

sou ilo'a mi'ani. 30 [u]La ta Palisaio mose'i xe ta mitema sou lapuloto mose'i
e ane'i kalumo e mixolu ne mivikala tapiena noxi'a ta molomolou Iesu
aloxo 'o, "Loxovaa, la sou ngingi ngongi'a ta mitema sou itaxusou lamoli
xe ta mitema sou 'ili'ilixo masumasua, nga'ani xe ngaie ngapita 'o?"
31 La sou Iesu mukoline'i aloxo 'o, "Ta mitema e ipipiena uasi ne,
ilavusou ilai noxou itema sou pamauli sou pipiena uasi. Ia ta mitema e
ipipienasi la ilai noxou. 32 Anu aloxo nesi, la sou eni ene'e 'o sou a'avali'a
ta mitema e milavusi'a lexe ane'i milaixe uasi. Eni ene'e 'o sou a'avali'a
ta mitema e milavusi'a lexe ane'i mimasua sou ane'i ixiu tumali'au 'ilixo
masua noxi'a."

Iesu Mutali'i no Anu 'Ilixo sou ta Pelemu
(Mat 9:14-17; Mak 2:18-22)

33 Iesu mukolinu tali'i noxi'a aloxo ne mukalu, la sou ane'i mitali'isou
Iesu la aloxo 'o, "Voxo tapiena, la ta molomolou Ioanesi ilavusou ipelemu
sou ikilaka, mo ta molomolo noxi'a ta Palisaio kalumo i'oxo aloxo ne.
Ia tava'u loxovaa, la sou ta molomolo noxine 'o ipelemu uasi ne? Ane'i
i'ani'anisi xe iiesi." 34 [v]La Iesu mukoline'i la aloxo 'o, "No voxo mine itema
sou utaula'i ilo'a ta minuminu ixoxolu o, la ngingi ngamomomo sou
ngavikalane'i sou lexe ipelemu no anu la'ilali sou taula'i ne? Uasi anesi.
35 Ia ulai ili'i no anu voxo ane sou anu u'umesi'a, la sou ane'i ipelemu."
36 Mukalu, la sou Iesu mulemolu vaikala tovola'i vile noxi'a aloxo
'o, "Itema vile umomomo sou uxotonu lavalava vile alavua xasixu sou
usimenu vaxa no anu ane teinu ne uasi. Xo lexe anu u'oxonu aloxo ne, la
anu uvila'isou lavalava alavua ne sou ukakanu, xe lavalava xasixu alavua
ne anu utoxo laixe uasi. 37 Xe itema vile umomomo sou utaanu uaini
lexaxu alavua ulu'e no anu xalusou ane teinu uasi. Xo lexe anu u'oxonu
aloxo ne, la uaini lexaxu alavua ne upaunoxu xalusou ne la unixi ulai no
lia, xe vexasou ne umamulo mo usu'a. 38 Tava'u aloxo ne, la sou tataanu
uaini lexaxu alavua no anu xalusou e alavuasi. 39 Xe ta mitema ane
miiexu uaini lexaxu teinu mukalu, la ane'i imasaxa sou iiexu ane alavua
ne uasi. Xo ane'i ivikala lexe ane teinusi ne anu laixe."

Vaikala sou Voxo Tavuna
(Mat 12:1-8; Mak 2:23-28)

6 1 [w]Ili'i no voxo Tavuna vile, la Iesu ilo'a ta molomolo noxou
mimuamua'i no nano no xai sou uiti, la ta molomolo noxou mi'elexu
uiti temanu ka miteasou sou mio'u. 2 [x]Ia ta Palisaio mose'i mimaisi'a la
mitali'isi'a aloxo 'o, "Loxovaa, la sou ngingi nge'oxonu mii ane nenge
talavusou ta'oxonu no voxo Tavuna uasi 'o?"

---

[u] **5:30** Luk 15:1-2 [v] **5:34** Ioa 3:29 [w] **6:1** Lap 23:25 [x] **6:2** Ioa 5:10

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

3[y]La Iesu mukoline'i aloxo 'o, “Ngingi ngaitisou a'alo sou mii ane Deviti
mu'oxonu no voxo ane anu ilo'a ta menexu misolixa'a uasi? 4[z]No voxo ane ne,
la Deviti mu'una no tani noxou Lataua ka muno'u la'ilali ane ane'i milosou
Lataua. La'ilali ane ne, anu noxou Lataua, la sou ta aili'isi i'ou. Ia Deviti
muno'u ka mu'ou mo muitixa'a ta menexu kalumo.” 5La Iesu muvikalane'i la
aloxo 'o, “Itema 'Olu ne, Anu Tila no anu voxo Tavuna sou usaxila'u.”
6Xe ili'i no voxo vile Tavuna la, la Iesu mu'unalai no taasou lalotu noxi'a
ta Iutaia sou mulosi'a lavulavu. La mitema vile a muxolu ne kalumo, avolu
tema musoli. 7La ta mitema sou lapuloto ilo'a ta Palisaio mose'i no nano ne,
ie'i umulimulinu Iesu lexe Anu upamaulinu mitema e avolu musoli ne no voxo
Tavuna. Xo ane'i ikakamuli vote'i vile sou itulusou no anu vaivaikala. 8Ia Iesu
mulavusou xavutala noxi'a ne mukalu, la sou Anu muvikalanu itema e avolu
musoli ne aloxo 'o, “Naavuti mo natulu no ie'i ta mitema 'o.” La sou mitema ne
muavuti sou mutulu.
9Mutulu mukalu, la Iesu muvikalane'i aloxo 'o, “Eni atali'isinge.
Lapuloto noxinge nenge'a muvikalanenge a loxovaa? Nenge ta'oxonu
'ilixo laixe no voxo Tavuna, uasi? Ta'oxonu 'ilixo masua? Lapuloto
muvikalanenge sou tasu'ulinu itema, uasi? Ta'oxo masuanu?”
10Iesu muvikala mukalu, la iou muitisi'a ta mitema ne mukalusi. La
muvikalanu itema ne aloxo 'o, “Namexiinu avone uuatu.” La mitema
ne mu'oxonu aloxo ne, la sou avolu ne muxali laixe la. 11Ia ta mitema
sou lapuloto ilo'a ta Palisaio ne la'iaxa'a masua manina, la mivikalane'i
ngatongato'o lexe, “Nenge ta'oxonu mii ma'ia noxou Iesu 'o?”

Iesu Mu'avali'a ta Aposeli Noxou Mavulovexa Mo Mulu'e no Lia Tamei
(Mat 10:1-4; Mak 3:13-19)

12No voxo ane Iesu mutelai no laxa'ilu sou mukilaka noxou Lataua,
la mukilaka no 'olovoxo lololinu ne. 13Xe no kakau, la Anu mu'avali'a
ta molomolo noxou ne mine'e sou musosovosi'a mavulovexa mo mulu'e
no lia tamei noxi'a ane Anu mumoxo'a lexe ta aposeli noxou. 14Itiitisi'a
ne aloxo 'o. Saimoni e Iesu mumoxo'u lexe Pita, xe vimou Andeleasi, xe
Iakovo ilou Ioanesi, xe Pilipi ilou Vatolomaio, 15xe Mataio ilou Tomasi,
xe Iakovo e Alipaio 'olu, xe Saimoni vile la, anu vile noxi'a ta mitema ane
imasaxa lexe me'a isaxila'u tualasi'a tatila. 16Xe Iudasi e Iakovo 'olu xe
Iudasi Isikarioti ane mu'italonu Iesu no avo'a ta mitema.

'Ei Ane U'osa Xe 'Ei Ane Uxolu no Anu Tu'umaxu?
(Mat 4:23-25)

17Ili'i, la Iesu ilo'a ta molomolo noxou me'a no laxa'ilu ne, milu'e. La
Anu mulai mutulu no anu lialia latia vile. Io, ta molomolo noxou tapiena

---

[y] **6:3** 1Sa 21:1-6 [z] **6:4** Liv 24:5-9

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mine'e mipita noxou. Xe ta mitema tavu'alo manina sou tuatuala no
xalee lia tila ne Iutaia mo no tuala tila ne Ielusalemu mo 'alai no luaki
pa'upa'umolu no tuala ne Taia xe ne Saidoni, ane'i kalumo mine'e mipita
ne. 18 Se'i noxi'a ne mine'e mipita sou lexe ilomusou vaikala noxou, xe
se'i ne mine'e sou Iesu upamauline'i. La ta mitema e ta ulee masumasua
mi'oxo masuane'i ne mixali laixe. 19 Mo ta mitema mukalusi e mitovo sou
mikasou Iesu ne, ane'i mixali laixe. Xo xavi muxolu noxou ne, mulaa sou
mupamauline'i.

20 Iesu iou mulai noxi'a ta molomolo noxou, io muvikalane'i aloxo 'o,
"Ngingi ane mengi lavuluti uasi, la ngingi nga'osa,
xo Lataua usaxila'inge.
21 [a]Xe ngingi ane la'ilalingenge uasi, la ngingi nga'osa,
xo ili'i, la Lataua ulosinge la'ilali mo nga'ana'ana.
Mo ngingi ane ngaxolu sou ngatatama, la ngingi nga'osa,
xo ili'i, la ngingi ngakeke.
22 [b]Xe ili'i, la ta mitema imasaxainge uasisi manina mo ikusainge
mo ikalipalangengi mo ivikala lexe ngingi ta mitema ta masua
xo ngingi ngemulinu Itema 'Olu ne. Ia mii vile uasi, ngingi
nga'osa.
23 No voxo ane ta mitema i'oxo aloxo ne noxinge loxo
ta 'ilu'ilusune'i mi'oxo masuane'i ta mitema sou palomatana tatei,
la opongengi uai laixesi mo ngalei sou 'osa'ila.
Xo lakolisou sou ngemulileli ne tatila musuku a uai sou ngano'u
ili'i no opo loxotolo.
24 Ia, ngingi ane nge'osa xo lavulutimengi tapiena 'o,
ili'i la ngaxolu no anu tu'umaxu
25 Xe ngingi ane nge'ani mo nge'ana'ana vaimomo 'o,
ili'i la ngaxolu no anu tu'umaxu sou ngasolingenge.
Mo tu'umaxu uxali noxinge ane ngakeke vaimomo 'o,
xo ili'i la ngaxolu sou tama.
26 Mo lexe ta mitema i'iti'itinu ualasinge loxo ta 'ilu'ilusune'i mi'oxo
noxi'a ta mitema sou palomatana kalakalavoi tatei,
la ngingi ngaxolu no anu tu'umaxu,
xo ngingi nge'oxonu xaixai loxo ane'i ta mitema sou palomatana
kalakalavoi mi'oxonu tei."

Ngamasaxai'a ta Uluamengi
(Mat 5:38-48; 7:12a)

27 Iesu musolonu vaivaikalau, la muvikalane'i ta molomolo noxou la
aloxo 'o, "Ioxe, eni avikalangengi ngingi e ngalolomusilo lexe ngingi

---

[a] **6:21** Lex 126:5-6; Ais 61:3; Pal 7:16-17 [b] **6:22** Ioa 15:19; 16:2; 1Pi 4:14

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ngamasaxai'a ta uluamengi. Mo nga'oxo 'ilixo laixe noxi'a ane'i ane
imasaxainge uasisi manina. 28 Mo ngaalusi'a ane'i ane ivavaangenge.
Mo ngakilakasi'a ane'i ane i'oxo masuangengi. 29 Mo loxo evile usavalou
xaleeneni vile, la naxiu xaleeneni vile la mo usavalou la. Mo loxo evile
u'umenu tokolomomeni vile sou vasimene no ale, la nini namalanixu
uno'u vile ane sou no nano ne la kalumo. 30 Mo ane'i ane ilingai'a mimii
noxine, la nalosi'asi. Mo lexe itema vile uno'u mii vile noxine, la nalingau
la mamu. 31 [c]Nga'oxonu mii ulai noxi'a ta mitema aloxo ngingi ngemasaxa
lexe ane'i i'oxo une'e noxinge nesi.
32 Xo lexe ngingi ngamasaxai'a ta mitema ane ane'i mimasaxaingesi,
la Lataua ulosinge lakolisou 'ilixomengi ne? Uasi. Xo ta mitema sou
'ili'ilixo masumasua kalumo ne, ilavusou i'oxonu aloxo ne. 33 Mo lexe
ngingi nga'oxonu 'ilixo laixe noxi'a ane'i ane i'oxonu laixe noxinge,
la Lataua ulosinge lakolisou 'ilixomenge ne? Uasi. Xo ta mitema sou
'ili'ilixo masumasua kalumo ne, ilavusou i'oxonu aloxo ne. 34 Mo lexe
ngingi ngalosi'a ta mitema mimii vitanisi uasi, ia ngaxavutala lexe
ikolinu ulivu ulai noxinge, la Lataua ulosinge lakolisou 'ilixomengi ne?
Uasi. Xo ta mitema sou 'ili'ilixo masumasua kalumo ne, ilavusou i'oxonu
aloxo ne. 35 Ia ngingi nga'oxonu loxo ta mitema sou 'ili'ilixo masumasua
ilavusou i'oxonu uasi. Eni avikalangengi pekia'u lexe ngamasaxai'a ta
uluamengi mo nga'oxonu laixe ulai noxi'a mo ngalosi'a mimii vitanisi,
ia mamu sou ngaxavutala lexe ikolinu noxinge. Lexe ngingi nga'oxonu
aloxo ne, la ngingi ngano'u lakolisou toxoxu mo ngingi ngaxolu loxo
Lataua Teitexi Manina ta 'olu. Xo anu tanuxa'a ta mitema ta masua e
ilavusou ilemolu laixe noxou uasi. 36 La sou ngingi kalumo tangengixa'a
ta mitema aloxo Maminge tanuxa'a ne.

Mamu sou Ngailevinu 'Ilixoi'a ta Menexinge
(Mat 7:1-5)

37 [d]Mukalu, la Iesu muvikalane'i aloxo 'o la, “Mamu sou ngatilovosou
'ilixoi'a ta menexinge, mo sou Lataua utilovosou 'ili'ilixomengi uasi.
Mo mamu sou ngavikala lexe ane'i ta mitema sou 'ilixo masua, mo
sou Lataua uvikalasinge lexe ngingi ta mitema sou 'ilixo masua mamu.
Ia ngaxiu tumalingeu 'ilixo masumasua noxi'a ta menexinge, mo
sou Lataua uxiu tumalouu 'ilixo masumasua noxinge kalumo. 38 [e]Io,
ngalosi'a ta menexingesi, mo sou Lataua ulosinge kalumo. La uvelu
laixe mo utaanu u'ana'ana manina no anu kupomengi, ia utaanu sio
mo upaxepaxelesinge sou ngano'u. 'Ilixo sou ngaiti mi ane ngingi
nga'oxo ulai noxi'a ta menexinge ne, anusi ane Lataua u'oxo une'e
noxinge.”

---

[c] **6:31** Mat 7:12 [d] **6:37** Mat 6:14 [e] **6:38** Mak 4:24

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

39 [f]Iesu muvikalane'i la no anu vaikala tovola'i vile aloxo 'o, “Itema
vile iou seleveenu, la umomomo sou utilau menexu vile iou seleveenu
la uasi. Lexe aloxo ne, la ilou ikei italoxo no anu taxa. 40 [g]Xe molomolo
vile sou umulimulinu tila noxou ne, umomomo sou uuaulixu tilasou ne
uasi. Ia lexe anu uno'u lavulavu ukalusi noxou tilasou ne, la sou anu
uxali loxo tilasou ne.
41 Ia tava'u loxovaa, la sou namaisou 'ili'ili se no iou itema vile noxou Lataua
e anu loxo vivine, ia namaisou ovu visoxu e muxolu no ieni ne uasi? 42 Nini
namaisou ovu visoxu no ieni uasi, io loxovaa la sou navikalanu vivine lexe,
‘Vivilo, ieni uvaxailosi mo axexeenu 'ili'ili no ieni.’ La nini loxo itema sou
kalavoi manina. Tei, la nini naxexeenu ovu visoxu no ieni o, ka sou namalei
lamana laixe sou naxexee 'ili'ili se noxou vivine iou ne.”

Ovu Masua La Nene'axu Kalumo ne Masua
(Mat 7:17-20; 12:34b-35)

43 Mukalu, la Iesu muvikalane'i aloxo 'o la, “Ovu laixe ne, ulavusou
unene'a masua uasi. Xe ovu masua ne, ulavusou unene'a laixe uasi.
44 Ovuovu ne, ta mitema itongonu no anu ngiaxu. Umomomo sou ta
mitema i'elexu lovo temanu no anu lamota anaanaxu uasi, xe umomomo
sou i'elexu uaini ngiaxu no anu xuxua uasi. 45 Anu aloxo nesi, itema
laixe ulaalixu 'ili'ilixo laixe ane muxolu no tanu. Xe itema masua
ulaalixu 'ili'ilixo masumasua ane muxolu no tanu. Xo ta mitema ilavusou
ipala'alixu no anaxa'a mii ma'ia ane muxolu no nano no tane'i.”

Ta Mitema sou Itulusou Tani Mitulusou Tani Iou Tamei
(Mat 7:24-27)

46 [h]Mukalu, la Iesu muvikalane'i aloxo 'o la, “Ngingi ngamoxo'ilo lexe, ‘Tila
noxixe, Tila noxixe.’ Ia loxovaa, la sou ngalomuxo sou ngamulinu vaikala
noxilo uasi 'o? 47 Itema ane une'e noxilo mo ulomusou vaikalaxeni xe umulinu,
la avikalangengi lexe anu itema ne a loxovaa? 48 Anu ne, aloxo itema e mu'asou
taxa mulai no lia muxalisou lavo'o, la mutulusou tani teiteixi no anu. Ili'i xe
uali musili xe lexa mu'ani, la tani ne ukuni uasisi xo anu mutulu musiatoto
pekia'u no lavo'o kisou. 49 Ia itema vile ulomusou vaikalaxeni, ia umulinu uasi
ne, anu aloxo itema e mutulusou tani no lia vitavitanisi. Ili'i xe uali musili, xe
lexa mu'ani, la tani ne mulapau alaxu vilesisi la mumamulo avile.”

Itema Tila Noxi'a ta Mitema sou 'Oto'oto Mumulaxu Tanu Noxou Iesu
(Mat 8:5-13; Ioa 4:43-54)

7 1 Iesu muvikalane'i ta molomolo noxou e mipita sou milomusou ne
mukalu, la Anu mu'unalai no tuala ne Kapenaumu. 2 La itema sou

---

[f] **6:39** Mat 15:14 [g] **6:40** Mat 10:24-25 [h] **6:46** Mat 7:21

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

xaixai noxou tila noxi'a ta mitema itemaxu ta'uve sou 'oto'oto, mupipiena
mo anu sou usoli. Ia tilasou ne, mumasaxau misevile. 3 Ia no voxo ane ne,
la mulomusou lexe Iesu muxali ne Kapenaumu. La sou anu mupalusi'a ta
tatila noxi'a ta Iutaia milai milinga noxou Iesu lexe une'e mo upamaulinu
itema sou xaixai noxou. 4 Ane'i mixali noxou Iesu, la miuoloteteu mo
mivikalanu aloxo 'o, "Itema e mupalusixe tene'e ne, anu itema laixe
manina. La sou laixe sou nini nasu'ulinu. 5 Xo anu mulavusou umasaxaixe
nexi ta Iutaia mo anu molu mutulusou taasou lalotu noxixe." 6 La sou anu
ilo'a milai.

Milai xe mixali 'ala'alai no tani noxou tila noxi'a ta mitema itemaxu
ta'uve sou 'oto'oto ne, la anu mupalusi'a ta menexu se'i milai noxou
Iesu sou mivikalanu aloxo 'o, "Tila, napuuneni sou nalai no tani noxou
menexixe mamu. Xo anu muvikala lexe anu itema laixe sou u'avaline
nalai no tani noxou uasi. 7 La sou anu molu une'e uxali noxine uasi.
Ia mumasaxa lexe nini navikalasi, la sou itema sou xaixai noxou ne
umauli laixe. 8 Anu muvikala aloxo ne, xo anu kalumo muxolu no laaxu
tila noxou, mo anu kalumo musaxila'a ta mitema sou 'oto'oto noxou, la
ane'i mixolu no laaxu la. Uvikalanu vile noxi'a lexe ulai, la anu ulai. Xe
uvikalanu vile noxi'a lexe une'e, la anu une'esi. Mo uvikala itema sou
xaixai noxou vile lexe u'oxonu mii 'o, la anu u'oxonusi."

9 Iesu mulomusou vaikala noxi'a aloxo ne, la mukuluke ka muxiu
mulai noxi'a ta mitema e mimulimulinu, io muvikalane'i aloxo 'o,
"Avikalangengi, eni axalisou itema vile sou muxamuxaxu tanu noxilo
loxo 'o no taiingengi ngingi ta Isilaeli uasi." 10 Ta mitema e tila noxi'a ta
mitema sou 'oto'oto mupalusi'a ne, milivu milai no taasou, la mimaisou
itema sou xaixai noxou ne mumauli laixe mukalu.

Iesu Mutulusou Sema Vile Vaalu 'Ilie

11 Ili'i sevile la, la Iesu ilo'a ta molomolou mo ta mitema tavu'alo mikei
mivaxa no tuala vile ilemolu lexe Naini. 12 Anu ilo'a mixali 'alai no iou
xalengaxu tuala ne Naini ne, la mixalisi'a ta mitema mitavulenu itema e
musoli ne miuatunu. Itema e musoli ne, anu sema vaalu vile 'ilie vilesisi
anesi, mo ta mitema tavu'alo no tuala ne mivaitaone sou miuatunu 'ilie
ne. 13 Xe Tila mumaisie vaalu ne, la tanuxe manina la sou muvikalane
lexe, "Natama uasi."

14 Muvikalane mukalu, la mulai 'alai no luvo sou mu'italonu avolu no
anu. La ta mitema e mitavulenu luvo ne, mitulu. Ia Iesu muvikalanu
itema e musoli ne aloxo 'o, "Nini maulu ne, eni avikalaneni lexe natulu."
15 [i] La itema e musoli ne, muavuti mutalupexa mo musoko sou muvivikala
avile. La Iesu mu'italonu mulivu noxie nenu.

---

[i] **7:15** 1Ta 17:23; 2Ta 4:36

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

16 [j]Xe ta mitema tavu'alo mimaisou aloxo ne, la mimama'u misevile
mo mi'itinu Lataua ualasou. La se'i noxi'a mivikala aloxo 'o, "Itema
sou palomatana vile tila a muxali noxinge 'o." Xe se'i mivikala aloxo
'o, "Lataua anu a mune'e 'o sou usu'uline'i ta mitema noxou." 17 La sou
ta mitema milutunoxu a'alo sou mimii e Iesu mu'oxonu ne, mulai no
xalexalee tuatuala mukalusi no xalee lia tila ne Iutaia mo tuatuala se'i
'ala'alai ne Iutaia.

Tali'i Noxou Ioanesi Xe Vaikala Lamana Noxou Iesu sou Ioanesi
(Mat 11:1-19)

18 Ioxe, ta molomolo noxou Ioanesi milomusou a'alo sou mimii ane
Iesu mu'oxonu ne, la milai mia'aloxu mukalusi noxou Ioanesi. 19 [k]La sou
Ioanesi mu'avali'a ta molomolou tamei sou mupalusi'a milai noxou Tila
sou lexe itali'isou aloxo 'o, "Nini itema e Lataua muvikala lamana tei sine
lexe usovaneni nane'e ano 'o? Uasi? Nexi taxomaiou itema vile anu a
uao?"
20 Tamei ne, mixali noxou Iesu mukalu, la mivikalanu aloxo 'o, "Tila
noxixe Ioanesi mupalusixe sou tatali'isine lexe, 'Nini mitema e Lataua
muvikala lamana tei lexe usovaneni nane'e ano 'o? Uasi? Nexi taxomaiou
itema vile anu a uao?' "
21 No voxo ngiou ane ne, la Iesu mupamauline'i ta mitema tavu'alo ane
pipiena iouiou mu'oxone'i mo ane'i ane ta ulee ta masumasua mixolu
noxi'a xe mupamauline'i ta mitema tavu'alo ane'i ane ie'i seleveenu
kalumo. 22 [l]La sou Iesu mukolinu tali'i noxou Ioanesi, la muvikalane'i ilou
aloxo 'o, "Ngingi nongou ngalivu mo ngavikalanu Ioanesi sou mii ma'ia
ane ngingi nongou ngemaisou mo ngelomusou 'o. Mimii e ngemaisou
mo ngelomusou ne aloxo 'o. Ane'i ane ie'i seleveenu ne, ane'i mimalei
laixe mo ane'i ane tava'a musoisoli ne, ane'i a mimuamua'i mo ane'i ane
vulukali mu'ou vasime'a ne, ane'i a vasime'a laixe mo ane'i ane sangali'a
mutomutomu ne, ane'i a milomu laixe mo ane'i ane misoisoli ne, ane'i
a mimauli. Xe ane'i ane lavulutii'a uasi ne, ane'i milomusou a'alo laixe
noxou Lataua. 23 Aloxo ne, la sou Lataua ualusou 'ena'ei ane xavutalau
mutulu vilesisi noxilo, ia ukalipala mo ulapau uasi."
24 Ioxe, ta mitema tamei e Ioanesi mupalusi'a mine'e ne, milivu
mukalu, la sou Iesu muavuti sou muvikalane'i ta mitema lamana sou
Ioanesi aloxo 'o, "No voxo ane ngingi ngelai no xalee lia vitanisi ne sou
lexe ngamaisou mii ma'ia? Ngelai ne sou lexe ngamaisou visoviso voloxu
no mine atume uiliilisou? 25 Lexe uasi, la ngelai sou lexe ngamaisou mii
ma'ia ne? Ngelai ne sou lexe ngamaisou itema vile mutokolomo lailaixe?
Uasi. Ta mitema ane lavulutii'a tapiena xe itokolomo lailaixe mo i'ani'ani

---

[j] **7:16** Luk 1:68 [k] **7:19-20** Lex 40:7; Mal 3:1; Pal 1:8 [l] **7:22** Ais 35:5-6; 61:1; Luk 4:18

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

lailaixe ne, ixolu no taasi'a ta tatananu tualasi. 26 [m]Lexe uasi, la ngingi
ngelai sou lexe ngamaisou mii ma'ia ne? Ngelai sou lexe ngamaisou itema
sou palomatana vile ne? Ani, eni avikalangengi lexe ngingi ngelai sou
lexe ngemasiou itema vile ne anu tila noxi'a ta mitema sou palomatana
ane tei. 27 [n]Itema ane nesi, ane'i mikaukavusou muxolu no nano no
Lavuku Tavuna teinu lexe,

‘Lataua upalusou itema vile sou a'alo noxou,
sou uulaxuneni Tila mo upaipounu vote'isine tei.’

28 Eni avikalangengi aloxo 'o. Ioanesi ne, anu tatila manina noxi'a ta
mitema mukalusi no lia 'o. Ia itema ane uxali kitu'a manina no nano no
anu saxisaxila'u noxou Lataua, la anu utila noxou Ioanesi.”
29 [o]Ta mitema tavu'alo mukalusi mo ta mitema sou itaxusou lamoli
kalumo, milomusou vaikala noxou Iesu aloxo ne, la milavu lexe 'ili'ilixo
noxou Lataua ne mulapu manina. Xo ane'i milai noxou Ioanesi sou anu
mu'ulosi'a tei. 30 [p]Ia ta Palisaio ilo'a ta mitema sou lapuloto ne imasaxa
sou imulinu masaxa noxou Lataua si'a ne uasi. Xo ane'i ilai noxou Ioanesi
sou anu u'ulosi'a tei uasi.
31 Mukalu, la sou Iesu muvikalane'i la aloxo 'o, “Lexe eni amasaxa sou
avikala tovola'isi'a ta mitema vaimomo 'o, la atovola'ine'i a loxovaa?
Ane'i a loxo ma'i? 32 Ane'i a loxo ta molomolo e ixoxolu la'oluxa'a vilesisi
no loxomala, io i'ava noxi'a ngato'o aloxo 'o,

‘Nexi tetau vei lexe sou ngingi ngalei,
ia ngingi ngamasaxa sou ngalei uasi.
Mo nexi tematengalei kalumo,
ia ngingi ngamasaxa sou ngatama uasi.’

33 La sou ngingi ne aloxo ta molomolo ne, xo Ioanesi sou u'ulosi'a ta
mitema muxali xe u'ani veleti uasi mo uiexu uaini lexaxu uasi, la ngingi
ngevikala lexe, ‘Ulee masua a uxolu noxou ne.’ 34 [q]Io, Itema 'Olu muxali
xe mu'ani'ani mo muie, la ngingi ngevikalasou lexe, ‘Ngamaisou. Anu
itema sou vunekaina mo uie u'oki manina. Mo Anu uvaitami noxi'a ta
mitema sou itaxusou lamoli ilo'a ta mitema sou 'ili'ilixo masumasua.’
35 Ngingi ngevikalasilo aloxo ne, ia ane'i ane milavusou Lataua la
milavusou lexe lavulavu noxou Lataua ne, anu maninasou.”

Sema Vile Minixi'u Ueli E Tuma'u Lailaixe sou Iesu Tava'u

36 Iesu muvikalane'i mukalu, la Palisaio vile mu'avalou Iesu sou lexe
ulai u'ani no tani noxou. La sou Iesu mulai muxolu no tani noxou sou lexe
u'ani. 37 [r]La sema sou 'ili'ilixo masumasua vile e ixoxolu no tuala ane ne,
milavusou lexe Iesu anu a u'ani'ani no taasou Palisaio ane ne. La sou ane

---

[m] **7:26** Luk 1:76 [n] **7:27** Mal 3:1 [o] **7:29** Luk 3:12 [p] **7:30** Mat 21:32 [q] **7:34** Luk 15:2
[r] **7:37** Mat 26:7; Mak 14:3; Ioa 12:3

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mino'u ueli e tuma'u lailaixe vexasou vile mine'enu no tani. 38 Mixali no
tani, la milai mitulu no tumalou Iesu 'alai no tava'u, ia itatama. Xe iei
lexaxu munixi mulu'e sou miuinu Iesu tava'u mukalu, la milutunu no anu
kisie laxusou. Mukalu, la ane mitimu tava'u sou mi'osasou xe minixi'u
ueli e tuma'u lailaixe no anu.
39 Xe Palisaio ualasou lexe Saimoni e mu'avalou Iesu mune'e ne,
mumaisie sema ne no mine mi'oxonu Iesu aloxo ne, la tanu muvikala
aloxo 'o, "Lexe mitema ano 'o ne Anu itema sou palomatana manina, la
Anu ulavusie lexe 'ena'ei ane ikakasou 'o mo ulavusou 'ili'ilixoie kalumo.
Xo ane sema sou 'ili'ilixo masumasua."
40 Saimoni muxavutala aloxo ne, la Iesu mulavusou. La sou muvikalanu
aloxo 'o, "Saimoni, Nalomu. Eni vaikala vile sou avikalanenixu aloxo 'o."
La sou Saimoni muvikalanu lexe, "Itema sou ulosixe lavulavu,
nalemolu vaikalameni ne."
41 La Iesu muvikalanu aloxo 'o, "Ta mitema tamei mino'u itema vile
lamoliu, io lexe ili'i la ikolinu. Vile noxi'a muno'u Denalia itemaxu
mavulovexa tamei mo itemaxu ta'uve (500) xe vile muno'u Denalia
mavulovexa ta'uve (50). 42 Ia ane'i ilou imomomo sou ikolinu uasi. Loxo
ne, la sou moosou lamoli ne muvikalane'i ilou lexe mamu sou ikolinu.
Ioxe, nini naxavutala lexe 'ena'ei noxi'a ilou ane umasaxau mitema ne
musuku?"
43 La Saimoni mukolinu aloxo 'o, "Eni exavutala lexe mitema ane
muno'u lamoli tatila, io moosou muvikalanu lexe mamu sou ukolinu."
Iesu mulomusou aloxo ne, la muvikalanu lexe, "Xavutalameni ne,
mulapu manina."
44 Mukalu, la Iesu muxiu sou iou mulai noxie sema ne, io muvikalanu
Saimoni aloxo 'o, "Nini nemaisie sema 'o? Eni e'una no taasine 'o, la nini
natau lexa sou nauinu tava'ilo uasi. Ia sema ano 'o ne, ane miuinu tava'ilo
no 'a iei lexaxu mo miasou no anu kisie laxusou. 45 Mo nini natimu
xaleeleli sou na'osasilo uasi. Ia sema ano 'o ne, ane mitimunu tava'ilo
ne no mine eni e'una mo. 46 Mo nini nanixi'u ueli e tuma'u lailaixe no
kisilo uasi. Ia sema 'o nesi, ane minixiu no tava'ilo. 47 Aloxo ne, la sou
eni avikalaneni lexe ane sema 'o mimaxa'u masaxasilo tila musuku,
xo Lataua muxiu tumalouou 'il'ilixo masumasua noxie. Ia mitema e
mu'oxonu 'ili'ilixo masumasua tavu'alo, ia Lataua muxiu tumalouu
'ili'ilixo masumasua noxou ta'eisi, la anu umaxa'u masaxasou Lataua ne
sevile kitu'asi."
48 Iesu muvikalanu aloxo ne mukalu, la muvikalane sema ne aloxo, "Eni
exiunu tumalilou 'ili'ilxo masumasua noxine mukalu ne."
49 Ta mitema e mixolu mipita sou 'ani'ani ne, milomusou muvikala aloxo
ne, la ane'i miavuti sou mivikalane'i ngatongato'o aloxo 'o, "Itema ano 'o
ne, anu itema ma'i, la sou uxiunu tumalouu 'ili'ilixo masumasua 'o?"

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

50 [s]La Iesu muvikalane sema ne aloxo 'o, “Nini nemulaxu taneni noxilo,
la sou Lataua mupamaulineni. Nini nalai, no 'a opo se'isisi.”

Vaikala Tovola'i sou Itema Usu'a Ovu Ngiaxu
(Mat 13:1-17; Mak 4:1-12)

8 1 Xe ili'i, la Iesu muxixaoxao no tuatuala se'i tatatila xe se'i
kitukitu'a sou mua'aloi'a ta mitema sou a'alo laixe sou saxisaxila'u
noxou Lataua. La ta molomolo noxou mavulovexa mo mulu'e no lia tamei
kalumo a mimulinu ne. 2 [t]Mo ta sema mose'i e tei la Iesu mukusai'a ta
ulee ta masumasua noxi'a mo mupamauline'i no anu pipienaxa'a ne,
ane'i a imumulinu kalumo. Vile ualasie lexe Malia sie Maxatale e Iesu
mukusai'a ta ulee ta masumasua muxatele tamei noxie. 3 Xe vile ualasie
lexe Ioana e Kusa semau. Io, Kusa ne, anu itema tila noxi'a ane'i ane
isaxila'u tani noxou Elodesi. Xe Susana ilo'a ta sema tapiena mose'i la
mimuline'i Iesu ilo'a ta molomolo noxou. Ane'i ta sema ane ne, mimolo
mimii noxi'a sou isu'usu'uline'i Iesu ilo'a ta molomolo noxou no anu.
4 Ta mitema tavu'alo mixali mipita noxou Iesu, ia ta mitema me'a
no tuatuala kalumo mixaxali sio sou mipita noxou, la Iesu muvikala
tovola'i vile mulai noxi'a aloxo 'o, 5 “No voxo vile, la itema vile mulai no
xai sou usu'anu ovu ngiaxu. No mine anu ususu'anu ovu ngiaxu ne, la
se'i mulapalapau no vote'i. La ta mitema mimalomaloxou xe ta ngiala
mi'ou. 6 Xe mose'i mulapalapau no lavolavo'o. La mupau, ia muxalo la.
Xo lia siliu uasi. 7 Xe mose'i mulapalapau no xuxua tanutanu, xe muleme
la xuxua ne muisiisinu mole uleme laixe sou unene'a uasi. 8 Ia mose'i
mulapalapau no lia laixe mole muleme muxali tila sou munene'a. Mose'i
muxalixu ngiaxu itemaxu ta'uve (100).”
Iesu muvikala tavola'i mulai noxi'a mukalu, la mu'ava noxi'a aloxo 'o,
“Itema ane anu mulavu lexe anu sangalou a uxoxolu sou ulolomu no anu,
la laixe lexe anu ulomusou vaikala ane ne no anu.”
9 Ioxe, ta molomolo noxou Iesu milomusou vaikala tovola'i noxou ne,
ia ilamana no anu uasi. La sou ane'i mitali'isou Iesu lexe ulamanalixa'a
no anu vaikala tovola'i ne laaxu. 10 [u]La sou Iesu mulamanalixa'a no anu
aloxo 'o, “Lataua mulosiengixu laaxu vaikala mutalume sou saxisaxila'u
noxou. Ia ta mitema va'axu ilomusou vaivaikala latala ne no anu vaikala
tovola'isi. Mo sou,
‘ane'i imalei, ia imaisou mii vile uasi,
mo ilolomu, ia ilavusou mii vile uasi.’
11 Ioxe, vaikala tovola'i ane ne, laaxu aloxo 'o. Ovu ngiaxu ne, anu
musosovosou vaikala noxou Lataua. 12 Vaikala ane anu musu'anu xe
mulapau no vote'i ne, anu loxo ta mitema ane ilomusou vaikala noxou

---

[s] **7:50** Luk 8:48; 18:42 [t] **8:2** Mat 27:55-56; Mak 15:40-41; Luk 23:49 [u] **8:10** Ais 6:9-10

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Lataua, ia Satani une'e la uxexeenu vaikala ane Lataua mutounu no opone'i
ne alaxu vilesisi. Xo Satani uxavutala lexe loxo 'o io ane'i imulaxu tane'i
noxou Lataua, la Lataua upamauline'i. 13 Xe vaikala ane anu musu'anu, io
mulapau no lavolavo'o ne, anu loxo ta mitema ane ilomusou vaikala noxou
Lataua la ino'u palea mo i'osasou. Ia tava'u xo uliuli'a uasi, la vaikala ne
uxolu maxuveeni uasi. Xe no anu voxo ane loxo tovotovo uxali noxi'a, la
ane'i ilapau alaxu vilesisi. 14 Xe Vaikala ane anu musu'anu xe mulapau no
xuxua tanu ne, anu loxo ta mitema ane ilomusou vaikala noxou Lataua
ne. Ia ane'i imulinu masaxa noxi'a sou ixavutala piena no anu mauli ilou
xoluxolu no lia 'o mo imasaxa lexe i'a lavuluti piena mo opone'i uisuisuxu
mimii iouiou, la sou anu mimii ane ne uvausou vaikalau Lataua la unene'a
uasi. 15 Ia vaikala ane musu'anu xe mulapau no lia laixe ne, anu loxo ta
mitema ane ilomusou vaikala noxou Lataua no anu opone'i lailaixe manina,
la ino'u mo itetelisou pekia'u la inene'a."

Telu Utulu Teitexi no Valovalo sou Ukaa
(Mak 4:21-25)

16 [v]Iesu muavuti, la muvikala aloxo 'o la, "Itema vile umomomo sou
u'elaxu telu ka utulu pupunisou xe utalumeu no lia no laaxu luu uasi. Ia
anu utulusou teitexi no valovalo, mo sou ta mitema e i'una no tani ne,
la imaisou lamana ane ne. 17 [w]Xo mimii ukalusi ane mutalume ne, ili'i la
anu upala'a. Mo mimii ukalusi ane ta mitema mivauvausou mo a uai ne,
ili'i la upala'a no taatexa. 18 [x]Aloxo ne, la sou ngingi ngalaxa'ingengi sou
ngalomusou vaikala. Xo lexe itema vile mimiu tavu'alo sevile, la Lataua
ulosou mose'i la. Ia lexe itema ane miumiu uasi, ia uxavutala lexe anu
miu sevile ne, la Lataua uxexee noxou."

Iesu Nenu Ilo'a ta Vimovimou
(Mat 12:46-50; Mak 3:31-35)

19 Xe ili'i, la Iesu nenu ilo'a ta vimovimou mine'e sou lexe imaisou, ia
ane'i imomomo sou ixali noxou uasi. Xo ta mitema tapiena musuku, la
mitaluxa'a. 20 La sou itema vile muvikalanu Iesu aloxo 'o, "Nenine ilo'a ta
vivine ane'i a itutulu no ale sou imasaxa lexe imaisine."
21 La Anu mukolinu vaikala noxou mitema ne aloxo 'o, "Ane'i ane ilomusou
vaikala noxou Lataua mo imulinu, la ane'i ne eni nenilo mo ta vivilo."

Iesu Mukaitolone'i Sivo Ilou Xasi
(Mat 8:23-27; Mak 4:35-41)

22 No voxo vile ili'i, la Iesu muvikalane'i ta molomolo noxou lexe,
"Nenge'a talai no kupa xalee vile." La sou ane'i ilo'a mitelo no anu

---

[v] **8:16** Mat 5:15; Luk 11:33 [w] **8:17** Mat 10:26; Luk 12:2 [x] **8:18** Mat 25:29; Luk 19:26

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

uaxa sou milai. 23 Ane'i mivole uaxa ne lexe sou ilai xalee vile, la Iesu
mupasipaa la muai. Ia atume vile tatila muilisou kupa, la muavutinoxu
xasi tatila mole lexa mu'una no anu uaxa mo 'alai sou i'uo'uo.
24 La sou ane'i milai mitulusou Iesu sou mivikalanu lexe, “Tilasixe,
tilasixe. Natulu mo nasu'ulinenge, xo nenge asou ta'uo'uo!”
Xe Iesu muavuti mutulu, la mukaitolone'i atume ilou xasi tila ne. La
atume ilou xasi tila ne, tasiauxa'a avile mo lexa loxo'u muai se'isisi.
25 Mukalu, la sou Iesu muvikalane'i ta molomolo noxou aloxo 'o,
“Loxovaa, la sou ngingi ngamuxaxu tangengi noxilo uasi 'o?”
Iesu mu'oxo aloxo ne xe ane'i mimaisou, la ane'i mikuluke mo
mimama'u. La sou mivikalane'i ngatongato'o aloxo, “Itema ano 'o ne, Anu
itema ma'i 'o? La sou atume ilou xasi milomuxu vaikalau 'o.”

Iesu Mukusau Ulee Vile Masua Muxolu Noxou Mitema Vile
(Mat 8:28-34; Mak 5:1-20)

26 Ane'i mivole uaxa no anu kupa ne Xalilaia, la milai mixali no xalee
vile no xalee lia tila ne Xelasene. 27 Xe Iesu muili'e muuatu no uaxa sou
lexe ulai no ale. La mitema vile e ulee masua muxolu noxou ne, molu no
tuala ane ne mune'e muxalisou Iesu. Itema ane ne, anu ulavusou usakii
malo uasi mo ulavusou uxoxolu no tani vile uasi maxuveeni manina. Ia
ulavusou uxoxolu no loulousi'a ta mitemasi. 28 Io, no mine anu mumaisou
Iesu, la anu mu'ava tatila ka mulapau noxou Iesu tava'u. Io anu muunga
toxoxa'a mulai noxou Iesu sou muvikala aloxo 'o, “Iesu, nini Lataua e
muxolu teitexi manina 'Olu. Nini nemasaxa lexe na'oxonu ma'ia noxilo?
Eni alingaine lexe mamu sou na'oxo masua noxilo!” 29 Anu mu'ava tatila
aloxo ne, xo Iesu muvikala pekia'u mulai noxou lexe uxexesou mitema
ne. Xo ta mitema e isaxila'u itema ne, misakisakiinu avolu ilou tava'u no
anu xalolo. Ia alaxu tavu'alo, xe ulee masua ne u'aisou, la anu uxotosou
xalolo ane ne. Io, ulee masua ne ulaixu no xalee lia ane ta mitema ixolu
no anu uasi.
30 La Iesu mutali'isou aloxo 'o, “Ualasine a loxovaa?”
La anu mukolinu aloxo 'o, “Ualasilo lexe Lexioni.” Xo ta ulee ta
masumasua tavu'alo mixolu mipita noxou. 31 Ane'i milinga noxou Iesu
alaxu tavu'alo lexe mamu sou Anu ukusai'a ilai no taxa e kaluxusou uasi.
32 Ia, ta memee la'oluxa'a vile toxoxa'a a i'ani'ani no laxa'ilu vile 'alai
ne. La sou ta ulee ta masua ne, milinga pekia'u noxou Iesu lexe upalusi'a
ilai i'una noxi'a ta memee ne. La Iesu muvikala lexe ilai i'una noxi'a. 33 La
sou ane'i mixexesou mitema ane ne, io milai mi'una noxi'a ta memee.
Mi'una noxi'a, la ta memee la'oluxa'a ne miia'uxu milu'e no tava'u maea e
no kupa ne, la mi'uo'uo mole misoisoli mukalu.
34 Xe ta mitema sou isaxila'a ta memee ne, mimaisou mii ane ne, la
mi'ume'ume sou milai mia'alo no tuala xe tuatuala ane muxoluxolu

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

no pa'upa'umolu tuala ne. 35 La sou ta mitema sou tuatuala ne mine'e
sou mimaisou mii ma'ia ane muxali ne. Mine'e xe mixali noxou Iesu, la
mimaisou itema e ta ulee ta masumasua mi'aisou ne a mutokolomo mo
a uxoxolu noxou Iesu tava'u. Xavutalau ne, mulamana ia uxovulaulau la
uasi. Ta motu mimaisou aloxo ne, la mimama'u misevile. 36 Xe ta mitema
ane ane'i mimaisou mii ane ne, mia'aloi'a ta mitema ane mixali ne sou
imaisou itema ane ta ulee ta masumasua mixolu noxou ne, muxali laixe.
37 Xe ta mitema latala no xalee lia tila ne Xelasene miavuti, la mivikalanu
Iesu pekia'u lexe Anu uxexesi'a. Xo ane'i mimama'u manina. La sou Iesu
mutelo no anu uaxa sou mulai.

38-39 Ioxe, Iesu asou lexe utelai no anu uaxa, la itema e ta ulee ta
masumasua mixolu noxou ne, mutali'isou pekia'u lexe anu umulinu mo
ilou ilai. Ia Iesu mulivusou, la muvikalanu lexe, “Nalai no tualasine
mo nalai noxi'a ta minemineni la naa'aloxu mimii latala ane Lataua
mu'oxonu noxine.” La sou, anu itema ne mulai la musoko sou mua'aloi'a
ta mitema mukalusi no tualasou no anu mimii latala e Iesu mu'oxonu
noxou ne.

Molomolo Sema Misoli Ilee Sema E Sialu Mulu'e Noxie
(Mat 9:18-26; Mak 5:21-43)

40 Ioxe, Iesu mulivu mune'e no kupa pa'umolu xalee vile, la ta mitema
tavu'alo misevile milooxu sou misexelaxu. Xo ane'i mixolu ne imulaxu
tane'i sousi. 41 La itema vile sou usaxila'u taasou lalotu noxi'a ta Iutaia
ne, ualasou lexe Iairo ne mune'e muxali. Mune'e muxali noxou Iesu, la
mulapau mulu'e noxou Iesu tava'u, sou mukatu pekia'u lexe Iesu ulai no
taasou. 42 Xo anu 'olu sema se vilesisi kitu'a ne, ane asou isoli. Ane tauu
iexe loxo mavulovexa mo mulu'e no lia tamei.

La sou Iesu mulutu sou ilou milai. Ilou milai ne, la ta mitema tavu'alo
ne mimulinu, la mitomu manina. 43 Mo sema vile mine'e kalumo.
Ane sema ne, sialu ululu'e noxie, la ukalu noxie uasi. Muxolu tauu
ie mavulovexa mo mulu'e no lia tamei. Ia itema vile umomomo sou
upamauline uasi. 44 Ane mine'e mimulinu Iesu 'alai no tumalou, ka
mikasou tokolomoxu e veveeni ne telexu. La sialu ne, mutalo mo mukalu
avile.

45 La Iesu muavuti la mutali'isi'a ta mitema aloxo 'o, “Ngingi 'ena'ei
ane mukasilo 'o?” La ane'i mikolinu lexe, “Nexi takasine uasi.” Ia Pita
muavuti la muvikalanu Iesu aloxo 'o, “Tila, nini nalavusou lexe ta
mitema tavu'alo musuku ane mipita 'o la sou misousouneni ne uasi?”

46 Xe Iesu muvikala aloxo 'o, “Eni elavu lexe ngingi vile a mukasilo 'o,
xo eni examuli xavi noxilo a muxexesilo.”

47 Anu muvikala aloxo ne, la sema ne milavu lexe ane imomomo sou
italume uasi. La sou ane mi'olo'olo mine'e sou milapau noxou Iesu tava'u.

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Xe no ie'i ta mitema tavu'alo ne, la ane mivikala lamana lexe tava'u
loxovaa la sou ane mikasou Iesu ne mo mivikala lamana kalumo lexe
pipienaxe ne a muxexesie mo ane laixene avile. 48 [y]La Iesu muvikalane
aloxo 'o, "'Alixeni, nini nemulaxu taneni noxilo, la sou pipiena noxine ne
a mukalu. Nalai, ia oponeni uai se'isisi."
49 No mine Iesu uao uvivikala sio, ia ta mitema se'i me'a no taasou
Iairo, anu itema sou usaxisaxila'u taasou lalotu noxi'a ta Iutaia, mine'e
mivikalanu aloxo 'o, "'Iline sema ne a misoli ne. Ia na'ausou itema sou
ulosinge lavulavu ne malaxo mamu."
50 Iesu mulomusou vaikala ane ne, la muvikalanu Iairo aloxo 'o,
"Na'olo'olo mamu. Ia namuxaxu taneni noxilosi, la 'iline ne imauli."
51 Ioxe, Iesu mulai muxali no tani noxou Iairo, la Iesu muno'a Pita ilo'a
Ioanesi ilou Iakovo mo molomolo sema ne mamie ilee neniesi sou ilo'a
mi'unalai no tani. Xo Iesu umasaxa lexe evile la umuline'i uasi. 52 Iesu
mu'unalai no tani, la mumaisi'a ta mitema tane'ixe molomolo ne mo
itatamasie. Xe Iesu muavuti, la muvikalane'i aloxo 'o, "Ngatama mamu.
Xo ane isoli uasi, ane miaisi ane."
53 Iesu muvikala aloxo ne, la ane'i mikekeiou xo milavusou lexe ane
misoli. 54 Ia Anu muavuti la mukasi vaxa no avole, ka sou muvikalane
aloxo 'o, "'Alixeni seo, nini natulu!" 55 Iesu muvikalane aloxo ne, la
uleenu mulivu mune'e mu'una noxie. La ane mitulu alaxu vilesisi.
Mukalu, la Iesu muvikalane'i lexe ilosie 'ani sou i'ou. 56 Molomolo
ne mamie ilee nenie mimaisou aloxo ne, la mikuluke manina. Ia
Iesu muvikala pekia'u noxi'a ilou aloxo 'o, "Masi la, ngingi ngongou
ngavikalanu itema vile sou mimii ane muxali 'o, mamu."

Iesu Mupalusi'a ta Molomolo Noxou Mavulovexa Mo Mulu'e no Lia Tamei
(Mat 10:5-15; Mak 6:7-13)

9 1 Xe ili'i, la sou Iesu mu'avali'a ta molomolo noxou mavulovexa
mo mulu'e no lia tamei ne mine'e noxou. Mine'e mukalu, la
muvikalane'i xe mulosi'a xavi sou ikusai'a ta ulee ta masumasua ukalausi
e mixolu noxi'a ta mitema mo ipamauline'i ta mitema no anu pipienaxa'a.
2 Xe muavuti, la mupalusi'a milai sou ia'aloxu a'alo sou saxisaxila'u
noxou Lataua xe ipamauline'i ta mitema e mipipiena. 3 [z]Mupalusi'a,
la muvikalane'i aloxo 'o, "Ngingi ngalai, io ngano'u mii vile no anu
muamua'ingenge ne uasi. Ngano'u vilaxongenge mo tivamengi mo
la'ilalingenge mo lamolimengi xe tokolomomengi tamei mamu. 4 Xe
ngalai no tuala vile xe nga'unalai no tani vile, la ngaxolu anesi, ulai utalo
no voxo ane sou ngingi nga'umesou tuala ane ne. 5 Ia lexe ta mitema

---

[y] **8:48** Luk 7:50 [z] **9:3-5** Luk 10:4-11

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

sou tuala ane ne, i'avalinge mo ino'inge i'unangengi no taasi'a uasi, la
ngavutasou lomulo no tava'inge ne uxexee, ia ngingi ngasukusou tuala
ane ne. Nga'oxo aloxo ne, mo sou ane'i ilavu lexe Lataua ulosi'a navunavu
no anu 'ilixo ane ane'i mi'oxonu noxinge ne." 6 Ioxe, ane'i milomu noxou
aloxo ne mukalu, la milutusou milai no tuatuala sou mia'aloxu a'alo laixe
noxou Lataua mo mipamauline'i ta mitema mukalusi no anu pipienaxa'a.
7 [a]Ioxe, ta mitema mimaisou xaixai e Iesu mu'oxonu ne, la sou ane'i
milai mia'aloxu noxou tatananu tuala e ualasou lexe Elodesi. La anu tanu
lili, xo ta mitema se'i mivikala lexe Ioanesi e musoli ne a mumauli ne la.
8 Xe mose'i mivikala lexe Eliasi anu a muxali ne, xe mose'i la mivikala
lexe anu vile noxi'a ta mitema sou palomatana tatei a mumauli la ne. 9 [b]Ia
Elodesi mulomusou vaikala ane ne, la muvikala aloxo 'o, "Ioanesi ne, eni
epalusi'a la mixotonu xolanu ne. Io mitema ane ne, Anu itema ma'i, la sou
eni alomusou a'alo sou mimii ane anu u'oxo'oxonu ne?" La sou anu utovo
sou lexe umaisou Iesu.

Iesu Mulosi'a ta Mitema 5,000 'Ani
(Mat 14:13-21; Mak 6:30-44; Ioa 6:1-14)

10 Ioxe, ta mitema sou xaixai noxou Iesu milivu mine'e mukalu, la ane'i
mia'aloxu mimii ane ane'i mi'oxonu. Xe mukalu, la Iesu muno'a sou ilo'a
mitalumexa'a ta mitema ne, sou milai no tuala vile ilemo lexe Vetesaida
sou lexe ima'ila. 11 Ilo'a milai ne, io ta mitema tavu'alo milavusi'a. La
sou ane'i milutu sou mimuline'i milai. Ia Iesu mumaisi'a aloxo ne, la
musexelaxa'asi mo mua'aloi'a no anu saxisaxila'u noxou Lataua xe
mupamauline'i ane'i ane mipipiena kalumo.
12 Ilo'a mixoxolu ane xoo mole aso mulu'elai, la sou ta molomolo
noxou mavulovexa mo mulu'e no lia tamei ne mine'e mixali noxou, la
mivikalanu aloxo 'o, "Laixe lexe nini napalusi'a ta mitema ukalusi 'o mo
ilai no tuatuala ane 'ala'alai 'o xe pa'upa'umolu tuatuala ne sou ilotoxa'a
la'ilali mo ikamulisi'a tani sou iai no anu. Xo nenge texoxolu 'o no xalee
tani ane ta mitema ixolu no anu uasi."
13 Ia Anu muavuti la mukolinu vaikalai'a aloxo 'o, "Ngingi menge
ngalosi'a 'ani'ani."
Xe ane'i miavuti la mikolinu Iesu aloxo 'o, "Ia lexe nenge
tamomomosou talotonu la'ilalixa'a ta mitema latala 'o uasi, la nexi teno'u
veleti ta'uve xe sinana tameisi 'a uai 'o."
14 (Ta mulusi ne, itititisi'a umomomo loxo itemaxu mavulovexa
mavulovexa tamei mo itemaxu mavulovexa ta'uve 5,000.) Ia Iesu
muvikalane'i ta molomolo noxou aloxo 'o, "Ngingi ngavikalane'i ta
mitema ne lexe ixoluxolu no lia la'ola'oluxa'a mavulovexa ta'uta'uve."

---

[a] **9:7** Mat 16:14; Mak 8:28; Luk 9:19 [b] **9:9** Luk 23:8

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

15 La sou ta molomolo noxou mi'oxonu aloxo ne noxi'a ta mitema ne
sou mixoluxolu no lia. 16 Xe mukalu, la sou Iesu muno'u veleti ta'uve
xe sinana tamei ne. Io iou mutelo no opo loxotolo sou muvikala laixe
musuku mulai noxou Lataua. Xe mukalu, la sou Anu muse'ise'i veleti
ilou sinana ne ka mulosi'a ta molomolo noxou ne sou mivelunu noxi'a
ta mitema ne. 17 La ane'i ta mitema mukalusi ne, mi'ani'ani xoo mole
mi'ana'ana manina. Io ikalusou uasi. La sou ta molomolo noxou mino'u
lakela mavulovexa mo mulu'e no lia tamei sou mine'e mitaataanu veleti
ilou sinana pa'upa'usou ane ane'i ikalusou uasi ne.

Palapala'anixu Noxou Pita sou Iesu
(Mat 16:13-19; Mak 8:27-29)

18 No voxo vile mine Iesu anusisi mulai sou mulinga mulai noxou
Lataua, la ta molomolo noxou mimulinu. La Anu mutali'isi'a aloxo 'o, "Ta
mitema tavu'alo 'o ilemelo lexe eni 'ena'ei?"
19 [c]Xe ane'i miavuti, la mikolinu aloxo 'o, "Mose'i ivikala lexe nini
Ioanesi e itema sou u'ulosi'a ta mitema, xe mose'i ivikala lexe nini Eliasi,
xe mose'i la ivikala lexe nini vile noxi'a ta mitema sou palomatana e tatei
anu a mumauli la 'o."
20 [d]Xe Anu muavuti la mutali'i vaxa noxi'a aloxo 'o, "Ia ngingi, la
ngavikala lexe eni 'ena'ei?"
Xe Pita muavuti, la mukolinu aloxo 'o, "Nini ne, nini Kalisito ane
Lataua mupalusine nene'e no lia 'o."
21 Xe Iesu muavuti, la muvikalane'i pekia'u sou ia'aloi'a ta mitema no
anu mamu. 22 [e]Mukalu, la Iesu muvikalane'i la aloxo, "Ulai ili'i, la Itema
'Olu ne utavule navunavu piena misevile mo ta tatila ilo'a ta tatila noxi'a
ta aili'i mo ta mitema sou lapuloto ixiu tumali'au, la ivau usoli. Ia voxo
tatalu ukalu, la Anu utulu."
23 [f]Xe muvikalane'i aloxo 'o la, "Lexe evile umasaxa sou umulileli, la anu
uxiunu tumalouu masaxa noxou, ia une'e mo utavulenu tu'utu'umaxu no
voxovoxo loxo eni atatavulenu 'o mo umulileli, mo usoli loxo eni asoli 'o.
24 [g]Xo itema ane tanuxu maulixu sou vasimolu, la u'oxovaunu mauli ane
kaluxu uasi. Ia itema ane tanuxu maulixu sou vasimolu uasi, io u'italonu
une'e noxilo, la anu uno'u mauli ane kaluxu uasi. 25 Mo lexe itema vile
uno'u mimii latala sou lialia 'o ukalusi, ia uxovulaunu uleenu, la mimii
sou lialia e anu uno'u ne, usu'ulinu sou ulivunoxu maulixu a loxovaa?
26 [h]Xe itema ane umaela noxilo mo umaela sou ua'aloxu vaikala noxilo,
la Itema 'Olu kalumo umaela noxou no anu voxo ane Anu ulivu une'e no
anu lamana noxou mo lamana noxou Momu ilo'a ta angelo noxou. 27 Eni

---

[c] **9:19** Luk 9:7-8 [d] **9:20** Ioa 6:68-69 [e] **9:22** Luk 9:44; 18:32-33 [f] **9:23** Mat 10:38; Luk 14:27 [g] **9:24** Mat 10:39; Luk 17:33; Ioa 12:25 [h] **9:26** Mat 10:33; Luk 12:9

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

avikalangengi manina musuku aloxo 'o. Ta mitema se'i ane'i itutulu 'o ne,
umomomo sou isoli uao, ia imaisou saxisaxila'u noxou Lataua ne uxali."

Iesu Vasimolu Muxali Iou Vilemo
(Mat 17:1-8; Mak 9:2-8)

28 Ioxe, Iesu muvikalane'i aloxo ne mukalu, io loxo voxo ta'uve mo
muxatele tatalu mukalu, la Anu muno'a Pita ilou Ioanesi mo Iakovo. La
ilo'a mitelai no laxa'ilu vile teitexi sou ilinga ulai noxou Lataua. 29 Anu
Iesu ulilinga noxou Lataua sio, la vasimolu ne muxiu. Tokolomoxu kalumo
ne, muxiu mo muxali mukea loxo lele'e lamixu. 30 Xe ta molomolo noxou
tatalu ne mimalei loxo 'o, la mimaisi'a Mosesi ilou Eliasi 31 [i]mipala'a
mixali no anu lamana toxoxa'a mo mitulu no pa'umolu Iesu sou ilo'a
mivivikala. Ane'i ilo'a mivivikalasou soli noxou Iesu e asou lexe uxali
noxou ne Ielusalemu loxo Lataua mumasaxa. 32 [j]Pita ilo'a ta menexu
ne, ie'i uvuvu manina. Ia no mine ie'i mukala, la mimaisi'a ta mitema
tamei ilo'a Iesu itutulu. 33 No mine ta tamei ne sou i'umesou Iesu, la Pita
muavuti sou muvikala vaxa noxou Iesu aloxo 'o, "Tila, anu laixe noxinge
lexe nenge taxolu ano 'o mo ta'alaxu tani alelaxu tatalu. Nini sine vile
xe Mosesi sou vile xe Eliasi sou vile." (Pita muvikala aloxo ne, ia anu
ulavusou lexe anu mulemolu mii ma'ia ne uasi.)
34 Xe anu uvivikala sio, la tamuxala vile mune'e la muvausi'a ilo'a
mukalusi. La ane'i mi'ume. 35 [k]La ane'i milomusou vaikala vile molu no
nano no anu tamuxala mune'e aloxo 'o, "Eni 'alixeni mulu Anu ano 'o ne
eni esosovosou. Ngingi ngalomu noxou." 36 Milomusou vaikala aloxo ne
mukalu xe ane'i mimalei loxo 'o, la imaisou evile la uasi, ia Iesu anusisi
'a mututulu ne. Ta molomolo noxou tatalu ne, mimolo tane'iiou mii ane
ane'i mimaisou ne. Mo no voxo ane ne, la ia'alou evile no anu uasi.

Iesu Mupamaulinu Molomolo Vile Ulee Masua Muxolu Noxou
(Mat 17:14-18; Mak 9:14-27)

37 Voxo vile mukalu, la ane'i ilo'a me'a no laxa'ilu ne milu'e. Milu'e, la
ta mitema tavu'alo mixalisou Iesu. 38 La itema vile no nano no taiine'i
ne, mu'ava mulai noxou Iesu aloxo 'o, "Itema sou ulosixe lavulavu, eni
alinga pekia'u ulai noxine lexe nini namaisou 'alixeni mulu 'o, xo anu
'alixeni soxu vilesisi anesi. 39 Ia ulee vile u'aisou, la uiauiauukaka avile
mo vasimolu utoto'eke, la sou livilivixu uxali no anaxu. Mo ulee ane ne
uvila'isou vasimolu manina, ia uxexesou palea uasi. 40 Eni elingai'a ta
molomolo noxine lexe ikusau ulee ane ne, la ane'i imomomo uasi."
41 Xe Iesu muavuti la muvikalanu aloxo 'o, "Ngingi ta mitema sou
ngamuxaxu tangengi noxou Lataua uasi! Tauu ie ta'ei ane sou eni axolu

---

[i] **9:31** Luk 9:22 [j] **9:32** 2Pi 1:16-18 [k] **9:35** Luk 3:22

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

noxinge? Mo alaxu ta'ei ane sou eni atavulenu tu'utu'umaxu noxinge?
Ngano'u molomolo ne une'e noxilo."
42 Xe no mine molomolo ne umuamua'i unene'e noxou Iesu, la ulee
masua ne mulovelixu mulu'e no lialia mo vasimolu mutotoeke. Xe Iesu
mumaisou aloxo ne, la Anu mukaitolonu ulee masua ne. La ulee masua
muxexesou, io Anu mupamaulinu molomolo ne. Mukalu, la muitalonu
mulivu noxou momu. 43-44 [l]La ta mitema latala ne, mikuluke no anu xavi
noxou Lataua.
Ane'i latala mixavuxavutala piena no anu mimii latala e Iesu mu'oxonu
ne, la Anu muvikalane'i ta molomolo noxou aloxo 'o, "Ngalomu laixe sou
mii ane eni avikalangengixu 'o. Itema 'Olu ne, ta mitema i'italonu no
avo'a ta mitema." 45 [m]Ia ane'i ilavu lexe vaikala ane ne, laaxu a loxovaa
uasi. Vaikala laaxu ne, mutalume noxi'a, la sou ane'i ilamana no anu
uasi. Xe ane'i kalumo mimama'u sou itali'isou sou ulamananixu vaikala
ne laaxu noxi'a.

'Ena'ei Ane Utila Noxi'a
(Mat 18:1-5; Mak 9:33-37)

46 [n]Ili'i, la ta molomolo noxou Iesu miavuti sou mi'otosou anaxa'a
sou lexe 'ena'ei ane uxali tila noxi'a. 47 Iesu mulavusou xavutala noxi'a
aloxo ne, la sou muno'u molomolo soxu vile kitu'a mune'e mutulusou
no pa'umolu. 48 [o]Mukalu, io muvikalane'i ta molomolo noxou aloxo 'o,
"'Ena'ei ane lexe uxavutalaleli mo u'osasou uno'u molomolo vile kitu'a
loxo 'o no ualasilo, la anu ane ne u'osasou uno'ilo. Xe 'ena'ei ane lexe
u'osasilo sou uno'ilo, la anu ane ne u'osasou uno'u ane mupalusilo ene'e
'o. Xo 'ena'ei ane ulu'elaixu mo uxali kitu'a no taiingengi ne, la anu uxali
tila manina noxinge."
49 Xe Ioanesi muavuti, la muvikalanu Iesu aloxo 'o, "Tilasixe, nexi
temaisou itema vile ukukusai'a ta ulee ta masumasua no anu ualasine, la
nexi tetovo sou temulesou. Xo anu vile noxinge nenge'a uasi."
50 [p]Xe Iesu muavuti, la muvikalane'i aloxo 'o, "Ngamulesou mamu, xo
anu ane uapingenge uasi ne, anu noxinge ane."

Ta Samalia Imasaxau Iesu Uasi

51 Ioxe, voxo sou Lataua uno'u Iesu utelailixu no opo loxotolo, a muxali
'alai mukalu, la Iesu xavutalau pekia'usi lexe ulai ne Ielusalemu. 52 La
sou Anu mupalusi'a ta mitema se'i miuli milai no tuala vile no xalee lia
tila ne Samalia sou lexe imomosou mii se'i sou Iesu. 53 Ia ta tema tuala
ne, i'osasou ino'u Iesu uasi. Xo Anu mumuamua'i ne sou lexe ulai ne

---

[l] **9:43-44** Luk 9:22 [m] **9:45** Luk 18:34 [n] **9:46** Luk 22:24 [o] **9:48** Mat 10:40 [p] **9:50** Mat 12:30; Luk 11:23

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ielusalemu mo. 54 [q]Xe ta molomolo tamei noxou e ualasi'a lexe Iakovo
ilou Ioanesi mimaisou aloxo ne, la ilou mitali'isou Iesu lexe, “Tilasixe,
nemasaxa lexe nexi talinga noxou Lataua sou usu'anu navu ulu'e mo
u'elaxa'a ta mitema no tuala ano 'o?” 55 Ia Iesu muxiu vaxa noxi'a sou
mukaitolone'i ilou lexe uasi. 56 Mukalu, la sou ane'i mimuamua'i milai no
tuala vileli.

'Ili'ilixo sou Tamulinu Iesu
(Mat 8:19-22)

57 Ane'i ilo'a mimuamua'i no vote'i sio, la mitema vile mune'e
muvikalanu Iesu lexe, “Lexe nini nalai no tuala ne'ei ne'ei ne, la eni
amulinenisi.”
58 La Iesu muvikalanu aloxo 'o, “Ta a'aa ta vova ne, si'a taxa no 'a lialia
sou iai no anu, mo ta ngiala kalumo ne, si'a iomu sou iai no anu. Ia Itema
'Olu ne, sou tani sou uai no anu uasi.”
59 Mukalu, la sou muvikalanu itema vile la aloxo 'o, “Nane'e mo
namulileli.”
Ia mitema ane ne, muvikalanu Iesu aloxo 'o, “Tila, tei sou amulineni la
alai mo a'asixu mamilo o.”
60 La Iesu muvikalanu aloxo 'o, “Mamu. Laixe lexe ta tulanu e loxo
misoisoli me'a i'asixu. Ia nini nalai mo naa'aloxu vaikala sou saxisaxila'u
noxou Lataua.”
61 [r]Mukalu, la itema vile la muvikalanu Iesu aloxo 'o, “Tila, eni
emasaxa lexe amulineni. Ia tei la alai mo aioone'i ta milemileli o.”
62 La Iesu muvikalanu aloxo 'o, “Mitema vile utotou, io iou ulai ili'i,
la mitema ane aloxo ne, umomomo sou u'oxonu xaixai sou saxisaxila'u
noxou Lataua uasi manina.”

Iesu Mupalusi'a ta Mitemau 72

10 1 [s]Tila muvikalane'i aloxo ne mukalu, xe ili'i la Anu musosovosi'a
ta mitemau itemaxu tatalu mo mavulovexa vile mo tamei (72)
la sou mupalusi'a tametamei sou lexe iulaxunu ilai no tuatuala ane lexe
ili'i la Iesu ulai no anu. 2 [t]La Anu muvikalane'i aloxo 'o, “Xai ne lingamo
mukalu, ia ta mitema sou iluvunu xai temanu ne, tavu'alo uasi. La sou
ngalinga ulai noxou Tila e moosou xai ne, sou upalusi'a ta mitema sou
ine'e iluvunu xaixu ne temanu. 3 [u]Ngalai! Eni apalusinge loxo ta sipsip
ta 'ili'a e xavine'i uasi, ilai noxi'a ta a'aa ta vova e xavine'i musuku ne.
4 [v]Ngalai, la ngano'u tiva sou lamoli mo lakela xe ngataa siovesou tava'inge
mamu. Mo ngaxalisi'a ta mitema no vote'i, la ngasexelaxa'a mamu.

---

[q] **9:54** 2Ta 1:9-16 [r] **9:61** 1Ta 19:20 [s] **10:1** Mak 6:7 [t] **10:2** Mat 9:37-38; Ioa 4:35
[u] **10:3** Mat 10:16 [v] **10:4** Mat 10:7-14; Mak 6:8-11; Luk 9:3-5

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

5 Xe ngalai xe nga'unalai no tani vile, la ngavikalane'i ta moosou tani
ne tei lexe, 'Opoo se'isisi noxou Lataua uxolu noxinge.' 6 Ia lexe itema vile
sou opo se'isisi a uxolu no tani ne, la vaikala noxinge sou opo se'isisi ne
ulu'e noxou. Ia lexe uasi, la anu ulivu une'e noxinge. 7 [w]Xe nga'unalai no
tani ne, la ngaxolu anesi mo nga'ani mo ngaie mimii ane ane'i iitingenge
ne. Xo ta mitema sou xaixai ne, ane'i ino'u lakoli sou xaixai e ane'i
i'oxonu ne. Ia mamu sou ngavaxa ngane'e no tatani.
8 [x]Xe no mine ngingi ngalai nga'unalai no tuala vile xe ane'i ta mitema
no tuala ane ne i'osa sou ino'inge, la nga'ou mii ma'ia ane ane'i ilosinge
ne. 9 Mo ngapamauline'i ane'i ane mipipiena no tuala ne mo ngavikalane'i
lexe, 'Saxisaxila'u noxou Lataua a muxali 'alai mukalu.' 10 Ia lexe ngingi
ngalai nga'unalai no tuala vile, io ta mitema no tuala ane ne i'osa sou
ino'inge uasi, la nga'unalai ngatulu no vote'i, io ngavikala lexe, 11 [y]'Lialia
sou tualasinge e mutei sou tava'ixe loxo'u 'o 'a, tapaxelenu uvaxasinge
ne, mo sou ngingi ngalavu lexe Lataua ulosinge navunavu sou 'ilixo ane
ngingi nge'oxonu ne. Ia ngingi ngalavu laixe lexe saxisaxila'u noxou
Lataua a muxali 'alai mukalu.' 12 [z]Io eni avikalangengi lexe tu'utu'umaxu
ane uxali noxi'a no tuala ane ne, anu ua'ulixu tu'utu'umaxu ane muxali
noxi'a ta Sodomu.
13 Eni talelixa'a ta Korasini mo ta Vetesaida! Xo lexe eni a'oxonu
sosovo noxilo e eni e'oxonu noxinge 'o noxi'a ta Taia ilo'a ta Saidoni,
la ane'i mitaa tokolomo sou tama mo mi'uloxu kaso sou mimaxa'a lexe
ane'i mixiu opone'i mukalu. 14 Ia no voxo ane Lataua utulusi'a ta mitema
no anu vaivaikala, la tu'utu'umaxu ane uxali noxi'a ta Korasini ilo'a ta
Vetesaida ne, anu ua'ulixu tu'utu'umaxu noxi'a ta Taia ilo'a ta Saidoni.
15 Xe ta Kapenaumu ne, Lataua utelailixa'a teitexi no loxotolo? Uasi, ane'i
ilu'elai no tualasi'a ta mitema ane'i ane misoisoli.
16 [a]Ia 'ena'ei ane ulomusou vaikala noxinge, la anu ulomusou vaikala
noxilo kalumo. Xe 'ena'ei ane uxiu tumalouinge, la anu uxiu tumalouilo
kalumo. Xe 'ena'ei ane uxiu tumalouilo, la anu uxiu tumalouu anu ane
mupalusilo ene'e 'o."
17 Ane'i itemaxu tatalu mo mavulovexa vile mo tamei (72) ne, milai
mixaxai loxo Iesu mupalusi'a ne. Xe milivu mine'e, la mi'osa manina. La
mivikalanu Iesu aloxo 'o, "Tilasixe, telai xe tekusai'a ta ulee masumasua
no anu ualasine, la ane'i milomunexesi mo mi'ume'ume."
18 [b]La Iesu muvikala mulai noxi'a aloxo 'o, "Eni emaisou Satani
mulapau molu no opo loxotolo mulu'e loxo lele'e mulami. 19 [c]Ia eni
elosinge xavi ne mumomomo sou ngingi ngamaloxo'a ta sinana veveeni

---

[w] **10:7** 1Ko 9:6-14; 1Ti 5:18 [x] **10:8** 1Ko 10:27 [y] **10:11** Apo 13:51; 18:6 [z] **10:12** Tav 19:24-25; Mat 10:15; 11:24 [a] **10:16** Mat 10:40; Luk 9:48; Ioa 5:23 [b] **10:18** Ioa 12:31; Pal 12:8-9 [c] **10:19** Lex 91:13; Mak 16:18

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mo ta tanga mo ngauaulixu xavi noxou uluamengi. Ia mii vile umomomo
sou u'oxo masuangengi uasi. 20 [d]Ia ngingi nga'oxo aloxo ne, io nga'osa
lexe ta ulee ta masumasua ilomungenge uasi, ia nga'osasi lexe ualasinge a
mikaukavunu muai no anu lavuku noxou Lataua no opo loxotolo."
21 No anu voxo ngiou ane ne, la Uleenu Tavuna mu'oxonu Iesu mu'osa
la muvikala aloxo 'o, "Eni a'itinu nini Mamilo ualasine, nini Tila sou
nasaxila'u mimii latala mukalusi no opo loxotolo mo lialia kalumo. Xo
nini netalumeu xavi noxine noxi'a ta mitema sou xavutala laixe mo ta
mitema sou lavulavu, ia nepala'anixu noxi'a ta molomolo ta kitukitu'a e
i'a lavulavu uasi. Xo Mamilo, nini nemasaxa lexe na'oxonu aloxo nesi.
22 [e]Mamilo mu'italonu mimii latala mukalusi mune'e noxilo mo evile
ulavusou lexe 'Olu ne Anu 'ena'ei ane uasi, Momusi a mulavusou. Xe evile
ulavusou lexe Momu ne Anu 'ena'ei ane uasi, ia 'Olusi a mulavusou. Mo
ane'i ane 'Olu musosovosi'asi ne, 'Olu mupala'alixu Momu noxi'a."
23 Iesu muvikalane'i aloxo ne mukalu, la sou muxiu mulai noxi'a ta
molomolo noxou sou muvikalane'i ane'isisi aloxo 'o, "Lataua ualusi'a ane'i
ane imaisou mii ane ngingi ngamaisou 'o. 24 Xo Eni avikalangengi lexe
ta mitema sou palomatana tavu'alo ilo'a ta tatananu tuatuala mimasaxa
lexe imaisou mo ilomusou mii ane ngingi ngemaisou mo ngelomusou 'o,
ia ane'i imaisou mo ilomusou uasi."

Vaikala Tovola'i sou Itema Laixe sie Samalia

25 [f]No voxo vile, la itema vile ane mulavusou lapuloto noxou Mosesi
muavuti mutulu sou mutovo Iesu la mutali'isou aloxo 'o, "Itema sou
ulosixe lavulavu, eni a'oxonu mii ma'ia manina, la sou eni ano'u mauli
ane kaluxu uasi?"
26 La Iesu mukolinu tali'i noxou ne aloxo 'o, "Mii ma'ia ane ane'i
mikaukavunu no anu lapuloto noxou Mosesi? Nini neitisou, la nelamana
no anu a loxovaa?"
27 [g]La sou anu mukolinu aloxo 'o, " 'Ngingi ngamasaxau IAUE Lataua
noxinge no anu tangengi mo no anu uleengengi mo no anu xavingengi
mo no anu xavutalamengi ukalusi.' Mo 'Ngamasaxai'a ta menexinge aloxo
ngingi ngemasaxainge la.' "
28 [h]Itema ne mukolinu aloxo ne, la Iesu muvikalanu lexe, "Nekolinu ne
mulapu. Na'oxo aloxo ne, la sou nini nano'u mauli ane kaluxu uasi ne."
29 Ia anu mumasaxa sou umaxa'u lexe tali'i noxou ne mulapu manina,
la sou mutali'isou Iesu aloxo 'o la, "Ta menexilo ne, ane'i ta 'ei manina?"
30 La Iesu mukolinu no anu vaikala tovola'i vile aloxo 'o, "No voxo
vile, la itema vile molu ne Ielusalemu mutelo ne Ieriko. La muxalisi'a

---

[d] **10:20** Pil 4:3; Pal 3:5 [e] **10:22** Ioa 3:35; 10:15 [f] **10:25** Mat 22:35-40; Luk 18:18
[g] **10:27** Lap 6:5; Liv 19:18 [h] **10:28** Liv 18:5

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ta mitema sou pakali no vote'i. La mitaxusou miumiu, io mivau xoo
mole anu musolilulu muai. Ia ane'i mi'ume milai. 31 Ili'i no anu voxo
ngiou ane ne, la aili'i vile mumulinu vote'i ane ne mutelo. Xe mumaisou
mitema ne muai no vote'i ne, la mupolopepeenu no vote'i pa'umolu
xalee vile mo mulai. 32 Aloxo ne la, la Levi vile kalumo mune'e muxali
no vote'i ngiou ane ne, la anu mumaisou mitema ane ne. Ia anu kalumo
mupolopepeenu no vote'i pa'umolu xalee vile mo mulai. 33 Ioxe, itema
vile sie Samalia mumuamua'i mune'e muxali noxou mitema ne xe
mumaisou, la tanuxu manina. 34 La sou anu mulai noxou sou mu'oxo
lamalasile sou xalexalevinu ka muisinu. Mukalu, la anu mutelonu no anu
donki noxou ka musaxa mulai no tani sou aiai sou itema sou usaxila'u
tani ne lexe usaxila'u. 35 Xe no voxo ane loxo ne'iela, la anu mulosou
itema e usaxila'u tani sou aiai ne Denalia tamei, io muvikalanu aloxo 'o,
'Nasaxila'u mitema ano 'o, xe lexe napaipalunu lamolimeni mose'i la, sou
nasaxila'u no anu, la no voxo ane eni alivu ane'e, la eni akolinu ulivu
noxine.' "
36 Iesu mutovola'i no anu a'alo aloxo ne mukalu, la sou mutali'isou
mitema ane mulavu manina no anu lapuloto noxou Mosesi ne aloxo 'o,
"Nini nexavutala lexe 'ena'ei noxi'a ane'i tatalu ne, muxali loxo menexu
mitema ane ta mitema sou pakali mivau ne?"
37 La anu mukolinu aloxo 'o, "Mitema ane anu tanuxu mo
musu'ulinu."
Xe, la sou Iesu muvikalanu lexe, "Nalai mo na'oxonu aloxo mitema ne
mu'oxonu ne."

Mata Ilee Malia

38 Iesu ilo'a ta molomolo noxou mimuamua'i milai, la mixali no tuala
vile ane sema vile ualasie lexe Mata ixoxolu no anu. La ane mi'avalou
Iesu sou mulai mu'unalai no taasie. 39 [i]Iesu mu'unalai, la Mata vimoe
sema vile ualasie lexe Malia ne, mine'e mixolu no lia no tava'u sou
milomusou vaivaikala noxou. 40 Ia, Mata ne tane uxoo no anu xaixai
tavu'alo sou ilalaxi la'ilali. La sou ane mine'e mivikalanu Iesu aloxo
'o, "Tila, nelavu lexe enisisi axaxai sou alalaxi la'ilali uasi? Io, vivilo
mi'umesilo mo ane a ixoxolu sou ilolomu noxine, ia isu'ulileli uasi. La sou
navikalane lexe ane ine'e mo isu'ulileli!"
41 Ia Tila mukoli vaikalaie aloxo 'o, "Mata, Mata, nini taneni uoxoxu
mo nexavutala piena no anu mimii tapiena musuku. 42 [j]Ia laixe lexe nini
naxavutalanu mii vilesisi ane sou nini na'oxonu. Malia ane misosovosou
mii ane tila no anu xaixai ane nini naxavutala piena no anu ne. Mo
umomomo sou nenge taxexeenu mii ane ne noxie uasi."

---

[i] **10:39** Ioa 11:1; 12:2-3 [j] **10:42** Mat 6:33

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

'Ilixo sou Talinga Ulai Noxou Lataua
(Mat 6:9-13; 7:7-11)

11 1 No voxo vile, la Iesu mulai no tuala vile sou mulinga mulai noxou
Lataua. Mulinga mukalu, la vile noxi'a ta molomolo noxou muvikalanu
aloxo 'o, "Tilasixe, nexi temasaxa lexe nini nalosiexixu 'ilixo sou talinga ulai
noxou Lataua loxo Ioanesi mulosieixa'a ta molomolo noxou."
2 La sou Iesu muvikalane'i aloxo 'o, "No mine ngingi ngalinga ulai
noxou Lataua, la ngingi ngavikala aloxo 'o,
'Mamixe, nexi ta'itinu ualasine
mo talinga lexe saxisaxila'u noxine une'e.
3 Naitinexe la'ilali sou voxovoxo ukalusi.
4 Mo naxiu tumalineu 'ili'ilixo masumasua noxixe,
xo nexi kalumo taxiu tumalixeu 'ili'ilixo masumasua noxi'a
ane'i ane latala e i'oxonu 'ili'ilixo masumasua une'e noxixe.
Mo mamu sou nini naolenexi no anu tovotovo.' "
5 Iesu muvikalane'i la aloxo 'o, "Lexe itema vile no taiingengei ne, menexu vile
a uxoxolu. Ia no 'olovoxo lixinu manina, la mulai noxou menexu sou mulinga
aloxo 'o, 'Menexilo, eni emasaxau veleti tatalu. 6 Xo tulaleli vile mumuamua'i xoo
mole anu a mune'e muxali noxilo, ia eni xenixo la'ilali sou alosou uasi.'
7 Ia lexe menexu ane uxoxolu no nano no tani ne, ukolinu vaikalau aloxo 'o,
'Namolo'inasilo uasi. Xo nexi tetatu mo tesilikoo aitenga mukalu, mo nexi noxi'a
ta 'alixe teai no luu mukalu. La sou eni amomomo sou atulu mo alosine mii vile
uasi.' 8 Anu mulavusi lexe anu menexu vile, ia utulu mo ulosou mii vile uasi.
Ia eni avikalangengi lexe anu ulinga pekia'u sio ulai noxou, la anu uavuti ka
ulosou mii ma'ia ane anu ulingau.
9 La sou eni avikalangengi aloxo 'o. Ngalinga ulai noxou Lataua, la Anu
ulosinge. Mo ngakakamuli mii, la sou ngaxalisou. Xe ngapolopolo no
aitenga, la Lataua ukisiinu aitenga. 10 Xo itema ane ulingau mii vile, la
anu uno'u. Mo itema ane ukakamuli mii vile, la anu uxalisou. Xe itema
ane upolopolo no aitenga, la aitenga ukisi noxou.
11 Loxovaa? Ngingi e ta 'ilinge, io ilingau sinana vile noxinge ngingi
ta mami'a, la ngingi ngalosi'a sinana veveeni? Uasi. 12 Mo lexe ta 'ilinge
ilingau atolu vile noxinge, la ngalosi'a tanga vile? Uasi. 13 Xo ngingi ne
ta masua, ia ngelavusou ngalosi'a ta 'ilinge mimii lailaixesi. Ia Maminge
lailaixe e uxolu no opo loxotolo ne, u'oxo aloxo ne, ia Anu muliuli manina
sou ulosi'a ta mitema e ilingau Uleenu Tavuna noxou!"

Iesu Xe Velesevulu
(Mat 12:22-30; Mak 3:20-27)

14 Ili'i, la Iesu ukukusau uleenu vile masua sou u'oxo ta mitema anaxa'a
utomu ne muxolu noxou itema vile. Xe Anu mukusau mukalu, la itema

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ane anaxu mutomu ne, anaxu papaxe sou uvivikala. La ta mitema
mimaisou aloxo ne, la mikuluke. 15 [k]Ia mose'i noxi'a ta mitema ne,
mivikala aloxo 'o Anu ukukusai'a ta ulee ta masumasua ne no anu xavi
noxou Velesevulu e anu tila noxi'a ta ulee ta masumasua. 16 [l]Xe mose'i
mitovonu sou lexe u'oxonu sosovo vile no opo loxotolo sou umaxa'u lexe
Anu uxaxai no anu xavi noxou Lataua.
17 Iesu mulavusou xavutalai'a aloxo ne, la sou muvikalane'i aloxo 'o,
"Tuala vile ta mitema sou ikalikalipalane'i sou i'oto'oto ngatongato'o noxi'a,
la tuala ane ne, ta moosou ipaxele mo tuala ne usivu. Mo lexe ta temanu
tani vile kalumo ne, ikalipalane'i ngatongato'o sou i'oto'oto noxi'a, la ta
temanu tani ane ne ipaxele sou tani ne. 18 Mo lexe Satani ilo'a ta mitemau
ikalipalane'i ngatongato'o sou i'oto'oto noxi'a, la ane'i xavine'i sou itulu uasi.
Eni avikalangengi aloxo ne, xo ngingi ngevikala lexe eni akukusai'a ta ulee
ta masumasua no anu xavi noxou Velesevulu. 19 Ioxe, lexe eni akukusai'a ta
ulee ta masumasua no anu xavi noxou Velesevulu, la sou no anu xavi noxou
'ena'ei ane ta mitemamengi ikukusai'a no anu ne? Xavi ane ta mitemamengi
ixaxai no anu ne, uvikalangengi lexe vaikalamengi ne ulapu uasi. 20 Ia lexe
eni akukusai'a ta ulee ta masumasua no anu xavi no avolu Lataua, la ngingi
ngelavusou lexe saxisaxila'u noxou Lataua ne a mune'e noxinge 'o.
21 La sou lexe itema vile xaviinu muno'u miumiu latala sou 'oto'oto, sou
usaxila'u taasou, la evile uno'u miumiu uasi, uai laixesi. 22 [m]Ia lexe itema
vile anu xaviinu muuaulixu xavi noxou itema ane ne, une'e u'alivulanu
mo ua'ulixu, la u'umenu misomisou 'oto'oto noxou e anu usosoa no anu
xe mimii sou uvelunu noxi'a ta menexu.
23 [n]Io, itema ane uxolu noxilo uasi, la anu u'apixo, xe itema ane nexi
noxou tapita uasi, la anu umolo vila'isilo.
24 Xe no mine ulee vile masua muxolu noxou itema vile, ia ulaa la anu
uxixaoxao no tani e lexa no anu uasi sou ukakamulinu tani e anu uma'ila
no anu. Xe uxalisou uasi, la uvikala lexe, 'Eni alivu no tani eni exolu no
anu tei.' 25 Anu mulivu mune'e no tani ane ne, la mumaisou lexe ane'i
misilapa tani laixe mo mita'olunu mimii sou tani no tanitanixu laixe.
26 Ioxe, mumaisou aloxo ne, la mulai sou mu'avali'a ta ulee ta masumasua
muxatele tamei e ane'i mimasua manina noxou. Mukalu, la sou ane'i ilo'a
ilai i'unalai no tani ne mo ixolu avile ane. La sou xoluxoluxu itema ane
ne, uxali masua no 'a xoluxoluxu ane tei."
27 [o]Iesu uao Anu uvivikala sio, io sema vile no taiine'i ne mi'ava mulai
noxou aloxo 'o, "Lataua ualusie nenine e mivo'oneni mo misusuneni."
28 La Anu muvikalane aloxo 'o, "Uasi, ia Lataua ualusi'a ane'i ane
ilomusou vaikala noxou mo imulinu."

---

[k] **11:15** Mat 9:34; 10:25 [l] **11:16** Mat 12:38 [m] **11:22** Kol 2:15 [n] **11:23** Luk 9:50
[o] **11:27** Luk 1:28, 42, 48

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Sosovo Noxou Iona
(Mat 12:38-42; Mak 8:12)

29 [p]Ta mitema laoluxa'a musuku ixali ipita noxou Iesu sio, la Anu
muvikalane'i aloxo 'o, "Ta mitema vaimomo 'o, ane'i ta mitema ta
masumasua. Xo ane'i imasaxa lexe imaisou sosovo vile silo lexe Lataua
mupalusilo a ene'e 'o. Ia umomomo sou ane'i imaisou sosovo vile uasi.
Sosovo vilesisi anu a noxou Iona nesi. 30 Xo aloxo Iona ne, anu sosovo
noxi'a ta Ninive, la Itema 'Olu kalumo ne Anu sosovo noxi'a ta mitema
vaimomo 'o. 31 [q]No voxo ane sou Lataua utulusi'a ta mitema no anu
vaivaikala, la sema vile ane tatananu tuala ne Seva ilo'a ta mitema ane
vaimomo 'o, itulu. La ane itelo vaikala noxi'a ta mitema sou vaimomo
'o. Xo ane mele no lia pa'umolu nopaxa, ia milutu mine'e sou milomu no
anu vaikala sou xavutala laixe noxou Solomoni. Ia vaimomo 'o ne, itema
vile Anu mutila noxou Solomoni a ututulu 'o. 32 [r]Xe no voxo ane ne, la ta
mitema sie Ninive kalumo iavuti itulu sou itelo vaikala noxi'a ta mitema
sou vaimomo 'o. Xo ane'i milomusou Iona mua'alo mulai noxi'a, la ane'i
mixiu opone'i. Ia vaimomo 'o ne, itema vile Anu mutila noxou Iona a
ututulu 'o."

Ienge Anu Telu sou Vasimenge
(Mat 5:15; 6:22-23)

33 [s]Iesu musolonu vaikala noxou aloxo 'o la, "Itema vile u'elaxu telu,
ka utalumeu no nano no kaveutu kitu'a uasi, mo utulu pupunisou uasi.
Ia utulusou teitexi no valovalo, mo sou ta mitema ane i'una no tani ne,
la imaisou lamana ane ne. 34 Ngingi iengi ne, anu telu sou vasimenge. Xo
lexe iengi ne laixe, la anu ulosinge lamana. Ia lexe iengi ne masua, la anu
ulosinge isivoxosi. 35 La sou ngasaxila'inge laixe, mo sou lamana no nano
no tangengi ne, uxali isivoxo mamu. 36 Aloxo ne, la sou lexe iengi laixe
xe ulosinge lamana, io pa'usou isivoxo uasi, la anu lamana usavelesi loxo
telu ukaasinge."

Iesu Mukaitolone'i ta Palisaio Ilo'a ta Mitema sou Lapuloto
(Mat 23:1-36; Mak 12:38-40; Luk 20:45-47)

37 Iesu muvikalane'i ta mitema ne aloxo ne mukalu, la Palisaio vile
mu'avalou sou lexe ilou ilai no taasou sou i'ani. La sou Iesu mulai mu'unalai
no taasou, la muxolu no luusou la'ilali sou lexe u'ani. 38 Ia Palisaio ne,
mumaisou Iesu mine u'uinu avolu tei ka u'ani uasi, la mukuluke.
39 Tila mumaisou aloxo ne, la sou muvikalanu aloxo 'o, "Manina lexe
ngingi ta Palisaio nga'uinu paku ilou latotope, la nga'uinu no alesi. Ia

---

[p] **11:29** Mat 16:4 [q] **11:31** 1Ta 10:1-10 [r] **11:32** Io 3:5-10 [s] **11:33** Mak 4:21; Luk 8:16

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

no nano no anu paku ilou latotope ne, 'ili'ilixo sou isuisu mo 'ili'ilixo
sou xavutala masumasua a mu'ana'ana no nano no anu ne. 40 Ngingi
ta mitema sou xovulaulau! Anu manina lexe itema ane u'oxonu mimii
vasimolu no ale, la anu u'oxonu no nano kalumo. 41 Ia ngalosi'a mimii
ane uai no nano no paku ilou latotope ne ulai noxi'a ta mitema ane xa'a
la'ilali uasi. Nga'oxo aloxo ne, la sou mingemingenge latala ne, uxali
malemalenga.
42 Ngingi ta Palisaio ne, ili'i la Lataua ulosinge navunavu. Xo
kamakamakala latala e tuma'u lailaixe ukalusi no xaingenge ne, ngingi
ngelavusou sou ngakalipalanu la ngalivunoxu mavulovexasou ulai noxou
Lataua. Ia ngingi ngexolu va'axu no anu 'ili'ilixo lailaixe ane Lataua
mumasaxau ulai noxi'a ta menexinge mo ngexolu va'axu no anu 'ilixo sou
ngamasaxau Lataua. Ia emasaxa manina lexe ngingi nga'oxonu 'ili'ilixo
ane ne, mo sou tangengi vulusiou lapuloto sou ngalosou mavulovexasou
mimii ulai noxou Lataua uasi.
43 Mo ngingi ta Palisaio ne, ili'i la Lataua ulosinge navunavu. Xo ngingi
ngamasaxa lexe ngaxolu no puloulou ane lailaixesi uuli no nano no
taasou lalotu noxi'a ta Iutaia, mo ngamasaxa lexe ta mitema ixalisinge no
tilovolovo la itoxongengi xe isexelangenge.
44 Mo ngingi ta Palisaio ne, ili'i la Lataua ulosinge navunavu. Xo
ngingi loxo lousi'a ta mitema e mutalume, la ta mitema imaisou uasi la
imuamua'i teitexi no anu."
45 Ioxe, itema vile noxi'a ta mitema ane milavusou lapuloto noxou
Mosesi manina mulomu aloxo ne, la mukolinu Iesu aloxo 'o, "Itema
sou ulosixe lavulavu, nini nevikalasi'a ta Palisaio aloxo ne, la nini
netaloxolinexe kalumo."
46 La Iesu muvikalanu aloxo 'o, "Ngingi ta mitema ane ngelavusou
lapuloto noxou Mosesi manina kalumo ne, ili'i la Lataua ulosinge
navunavu. Xo ngingi ngalosi'a ta mitema tavala ane ane'i imomomo sou
itavule ilutunoxu uasi. Ia ngingi ngamasaxa sou ngasu'uline'i mo ngakasi
vaxa no anu tavala ne sevile uasi.
47 Mo ngingi ne, ili'i la Lataua ulosinge navunavu. Xo ngingi
ngapaipounu lousi'a ta mitema sou palomatana e ta xaixasinge ilo'a
ta 'ilu'ilusungengi mive'a tatei. 48 No anu 'ilixo ane ne, la ngingi
ngevikala manina xe ngemaxa'inge kalumo lexe ta xaixasinge ilo'a
ta 'ilu'ilusungengi mive'a ta mitema sou palomatana ane ngingi
ngapapaipounu lousi'a ne. 49 La sou Lataua mulemolu no anu xavutala
laixe noxou aloxo 'o, 'Eni apalusi'a ta mitema sou palomatana ilo'a ta
mitema sou xaixaixeni ilai noxi'a ta mitema, la mose'i noxi'a ne ane'i
ive'a xe mose'i noxi'a ne ane'i i'oxo masuane'i.' 50 La sou Lataua ulosi'a ta
mitema ane'i ane vaimomo 'o navunavu, xo ane'i mive'a ta mitema sou
palomatana mukalusi musoko no anu voxo ane Lataua mukoinu loxotolo

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ilou lia mo mune'e mutalo vaimomo 'o. 51 Musoko sou mive'a ta mitema
sou palomatana ne, musoko noxou Aveli mune'e muxali noxou Sakalia.
Ane'i mivau Sakalia no nixi no anu valovalo sou i'elaxa'a ta sipsip no
anu xe tani tila noxou Lataua. Ani manina, Lataua ulosi'a ta mitema sou
vaimomo 'o navunavu.
52 Ngingi ta mitema ane ngelavu manina no anu lapuloto noxou Mosesi,
ili'i la Lataua ulosinge navunavu. Xo ngingi ngalavusou sou ngataluxu
vote'i sou lavulavu noxou Lataua, la ta mitema ilavusou uasi. Mo ngingi
kalumo ne, ngalavu no anu uasi, mo ngingi nge'apixa'a ta mitema ane
imasaxa lexe ino'u lavulavu ane ne."
53 Iesu muvikala mukalu, xe mulaa muuatu. La ta mitema sou lapuloto
ilo'a ta Palisaio la'iaxa'au manina, la sou misoko sou mitalitali'isou, 54 sou
lexe Anu ususu no anu tali'i noxi'a vile, la sou ane'i itetelisou.

Iesu Mupela'a ta Molomolo Noxou
(Mat 10:26-33)

12 1 No mine Iesu uvivikalane'i aloxo ne, la ta mitema tavu'alo
mine'e mipita noxou la tani mutomu manina mo tanixa'a uasi.
La sou ane'i mimalomaloxou tava'a ngatongato'o. La Iesu muavuti sou
mupela'a ta molomolo noxou aloxo 'o, "Ngingi ngasaxila'inge laixe no anu
'ilixo sou kalavoi noxi'a ta Palisaio, xo 'ilixo noxi'a ne uvasainge. 2 [t]Mii
ma'ia ane mivausou ne, ulai ili'i la upala'a no taatexa. Xe mii ma'ia ane
mutalume ne, ulai ili'i la ane'i ilavusou. 3 La sou mii ma'ia ane ngingi
ngalemolu no isivoxo ne, ulai la ta mitema ilomusou no aso. Xe mii ma'ia
ane ngingi ngamunumunusou no nano no tani tanu ne, ulai la ta mitema
itulu teitexi no tani laxa'u sou ia'aloxu.
4 Ta menexilo, eni avikalangengi aloxo 'o. Mamu sou nga'ume'a ane'i
ane ivau vasimenge mo usoli, ia ili'i la imomomo sou i'oxonu mii vile
la noxinge uasisi. 5 Ia eni alosiengixu 'ena'ei ane ngingi nga'umolu.
Nga'umolu itema ane Anu xaviinu sou uvau vasimenge usoli mo uleanu
uleengengi ulai no taxa sou navunavu. Eni avikalangengi lexe nga'umolu
itema ane ne. 6 Ngingi ngelavusou lexe ta mitema ilavusou ilotone'i ta
ngiala ta kitukitu'a ta'uve no anu Asarioni[u] tamei. Ia Lataua iou si'isi'a
ta ngiala ta kitukitu'a ane ne uasi. 7 [v]Xe kalumo Lataua mulavusou sou
uitisou kisinge laxusou. La sou ngingi nga'ume mamu. Xo ngingi ne,
ngatiatila noxi'a ta ngiala ta kitukitu'a moso ne.
8 La sou eni avikalangengi aloxo 'o. 'Ena'ei ane uvikala lexe anu
ulavusilo no ie'i ta mitema, la Itema 'Olu kalumo uvikala lexe Anu

---

[t] **12:2** Luk 8:17 [u] **12:6** Asarioni ne, lamoli noxi'a ta Iutaia. Lexe nenge tano'u Asarioni mavulovexa mo mulu'e no lia ta'uve mo muxatele vile (16), la anu uxali loxo Denalia vile.
[v] **12:7** Luk 12:24; Apo 27:34

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ulavusou no ie'i ta angelo noxou Lataua. 9 Ia, 'ena'ei ane uvikala lexe anu
ulavusilo uasi no ie'i ta mitema, la Itema 'Olu kalumo uvikala lexe Anu
ulavusou no ie'i ta angelo noxou Lataua uasi. 10 Xe 'ena'ei ane uvikala
masua ulai noxou Itema 'Olu, la Lataua uxiu tumalouu vaikala masua
noxou ne. Ia 'ena'ei ane uvikala masua ulai noxou Uleenu Tavuna, la
umomomo sou Lataua uxiu tumalouu vaikala masua noxou ne uasi.
11 [w]Xe lexe ta mitema ilailingenge no taasou lalotu noxi'a ta Iutaia, xe
itulusinge no ie'i ta mitema sou isaxila'u tuatuala, la ngaxavutala piena
sou nga'oxo latolosinge a loxovaa mo mii ma'ia ane ngingi ngalemo ulai
noxi'a mamu. 12 Xo no mine ngingi ngatulu sou ngavikala ulai noxi'a,
la Uleenu Tavuna molu ulosiengixu vaikala ma'ia ane ngingi ngalemolu
noxi'a ne."

Vaikala Tovola'i sou Itema Vile Iou Lavuluti Tapiena Muxovulaulau

13 Xe vile noxi'a ta mitema tavu'alo ne, muavuti la muvikalanu Iesu aloxo
'o, "Itema sou ulosixe lavulavu. Mamixe a musoli ne, ia eni emasaxa lexe
navikala vivilo mo uvelu mimii e mamixe musolisou ne mo ulosilo mose'i."
14 Ia Iesu mukolinu aloxo 'o, "Ae, 'ena'ei musosovosilo sou axali itema
vile sou atulu no 'a vaikala sou no nixi noxinge nongou vivine ne?" 15 [x]La
Anu Iesu muvikalane'i aloxo 'o, "Ngasaxila'inge laixe! Xo loxo 'o io, iengi
uisuisuxu mimii iouiou. Xo maulinenge a uxolu no anu mimemimengi ne
uasi."
16 La Anu muvikala tovola'i vile noxi'a aloxo 'o, "Itema vile sou lavuluti
ne, xaixu munene'a mu'oki. 17 La anu muxavutala aloxo 'o, 'Eni a'oxo a
loxovaa? Xo eni silo tani vile umomomo sou apitanu la'ilalixo no anu uasi.'
18 La muvikala aloxo 'o, 'Mane, eni a'oxo aloxo 'o. Eni amamulonu tani
kitukitu'a sou la'ilalixo mo atulusou apitanu tani ta tatilasi sou la'ilalixo
xe lavulutixeni. 19 Mo sou eni melo taleli uvikalaleli aloxo 'o, "Eni ne,
mixomixo tavu'alo misevile manina. Umomomo sou uai no anu tauu ie
tavu'alo. La sou eni ama'ila laixe mo a'ani mo aie mo axolu a'osa'osasi." '
20 Ia Lataua muvikalanu aloxo 'o, 'Kisine muxovulaulau manina!
Vaimomo no 'olovoxo 'o si, la nini nasoli avile. La mixemixene ane
nelalaxii muai no tani ne, 'ena'ei uno'u ne?'
21 [y]'Ilixo ane loxo ne, uxali noxi'a ta mitema ane ipitanu mimii sou no
lia 'o. Ia no iou Lataua, la ane'i ta mitema vitanisi mo i'a lavuluti uasi."

Ngaxavutala Piena Mamu
(Mat 6:25-34)

22 Iesu muvikalane'i ta mitema mukalu, la sou muvikalane'i ta
molomolo noxou aloxo 'o, "Aloxo ne, la sou ngaxavutala piena no anu

---

[w] **12:11** Mak 13:11; Luk 21:12-15 [x] **12:15** 1Ti 6:9-10 [y] **12:21** Mat 6:19-20

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

maulingenge mamu. Mo mamu sou ngavikala lexe, ‘Nenge ta'ou mii ma'ia
xe tasakii mii ma'ia sou vasimenge?’ 23 Xo maulinenge ne, anu mutila
no anu la'ilali xe vasimenge ne anu mutila no anu tokolomo. 24 Loxo
ngaxavutalane'i ta 'ola. Ane'i ilavusou itotou no xai mo imolo la'ilali
uasi. Kalumo ane'i si'a tani sou ipitanu la'ilalixa'a no anu uasi. Ia Lataua
molu ulosi'a la'ilali. Io, ngingi ne, loxo ta ngiala uasi. Ngingi ngatatila
manina musuku noxi'a mo ngauaulixa'a! 25 Ia lexe vile no nixi noxinge
ne uxavutala piena sou maulixu uxolu maxuvee sevile, la anu umomomo
sou molu usukunu maulixu ulai sevile la? Uasi manina. 26 Lexe ngingi
ngamomomo sou nga'oxonu mii se ane kitu'a ne uasi, la tava'u loxovaa la
sou ngaxavutala piena no anu mimii ukalusi la?

27 Ngaxavutala lexe kungalo seseenu ne uleme a loxovaa? Anu
uxaxaisou u'oxonu tokolomou uasi. Ia avikalangengi lexe Solomoni
ne muno'u mimii lailaixe no lia 'o mukalusi, ia kungalo seseenu
muuaulixu tokolomoxu ne. 28 Ia lexe Lataua utokolomo sese seseenu ane
uleme vaimomo 'o xe ne'iela la ta mitema ixotosou sou i'elaxu, la anu
utokolomongengi laixe manina musuku uuaulixu sese seseenu ne. Ae,
ngingi ta mitema ane ngeuaulixu ne, ngemulaxu tangengi noxou Lataua
ne kitu'asi. 29 Aloxo ne, la sou mamu sou ngingi ngaxavutala piena no anu
mii ma'ia sou nga'ou mo ngaiexu. 30 Xo ta mitema ane ilavusou Lataua
uasi no lia 'o ne, ane'i ixavutala piena sou ikakamulinu mimii ane ne. Ia
Maminge mulavusou lexe mimii ane ne, anu laixe sou ngingi ngano'u.
31 La sou laixe lexe ngingi ngakamulinu saxisaxila'u noxou Lataua tei, la
sou Anu ulosinge mimii ane ne.

32 Ngingi moosou e loxo ta sipsip la'oluxa'a sevile kitu'a ne, nga'ume
mamu. Xo Maminge mu'osa lexe Anu ulosinge sou ngasaxila'u tuala ane
anu usaxila'u. 33 [z]La sou ngingi ngalosi'a ta mitema lavulutimengi sou
ilotonu. Xe ngano'u lamolisou, la ngalosi'a ta mitema ane'i i'a lamoli uasi.
Io ngano'u tiva sou lamoli ane ulavusou ukakaa uasi sou ngataa mimii
lailaixe no anu, mo ngamulaxu teitexi no opo loxotolo e mimii ukukasou
uasi. Xo no tuala ane ne, la ta mitema sou pakali ilai 'alai no anu uasi mo
ta totoxae ixotosou uasi. 34 Xo no tuala ane mimii lalaixe noxinge uai no
anu ne, la tangengi a uxolu lai ne kalumo.”

Ngaxolu sou Ngautiti
(Mat 24:45-51)

35-36 [a]Iesu muvikalanu la aloxo 'o, “Ngasakiinu malomengi ataxu mo
ngautupokoxu sou ngalalaxii sou xaixai mo nga'elaxu telusinge ukaakaa loxo
ta mitema ane ixomaiou tila noxi'a molu no anu la'ilali tila sou taula'i mine
ulivu une'e. No voxo ane anu une'e xe upolopolo no aitenga, la ane'i ikisiinu

---

[z] **12:33** Luk 18:22 [a] **12:35-36** Mat 25:1-13

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

aitenga noxou alaxu vilesisi. 37 Anu laixe lexe tila noxi'a une'e la uxalisi'a ta
mitema sou xaixai noxou mine ane'i ixoxomaiou. Eni avikalangengi manina
musuku. Anu molu usakiinu maloxu ataxu mo utupokoxu ka uvikalane'i lexe
ixolu no anu luu sou la'ilali mo Anu molu ulosi'a la'ilali. 38 Mo anu laixe lexe
tila noxi'a une'e, la uxalisi'a ta mitema sou xaixai noxou no 'olovoxo lixinu,
uasi la no maxasesela mine ane'i ixoxomaiou. 39 [b]Ia ngalavusou aloxo 'o. Lexe
moosou tani ulavusou voxo ngiou ane itema sou pakali une'e no anu, la anu
umomomo sou upelemasaxanu itema sou pakali ne u'una no taasou uasi.
40 Aloxo ne, la sou ngingi kalumo ngaxolu sou ngautitisi, xo Itema 'Olu une'e
no anu voxo ngiou ane ngingi ngaxavutala lexe Anu une'e uasi."

41 Pita mulomu aloxo ne, la mutali'isou Iesu aloxo 'o, "Tilasixe, nini
nevikala tovola'i une'e noxixesi, uasi ulai noxi'a ta mitema ukalusi kalumo?"

42 Tila mukolinu aloxo 'o, "Ioxe, moosou tani mu'italone'i ta mitema
sou xaixai noxou no avolu itema vile noxou sou usaxila'a. Ia anu itema
ne, anu uvikala lexe u'oxonu mii vile, la anu u'oxonu manina mo u'oxonu
laixe ukalusi. Anu ulosi'a ta mitema sou xaixai la'ilalixa'a no aso iou e
moosou tani musosovosou, la 'ena'ei ane itema laixe sou u'oxonu xaxai
ane loxo ne? 43 Anu laixe lexe moosou tani ulivu une'e, la uxalisou itema
sou xaixai noxou ne u'oxo xaixai aloxo ne. 44 [c]Eni avikalangengi manina
musuku lexe moosou tani ne, anu u'italonu mimii noxou ukalusi no avolu
sou anu usaxila'u. 45 Ia lexe itema sou xaixai noxou moosou tani ne,
uxavutala lexe, 'Tila noxilo ne ulivu palea uasi.' La sou anu uavuti sou
uve'a ta mulu mo ta sema sou xaixai noxou moosou tani xe u'ani'ani mo
uie xoo mole u'oxovulaulau. 46 Xe tila noxou itema sou xaixai ne, ulivu
une'e no anu voxo e anu uxavutala lexe anu une'e no anu uasi mo no
voxo ngiou ane ulavusou uasi, la anu ulosou navunavu tatila misevile mo
uxexee ulai upita noxi'a ta mitema ane ilavusou Lataua uasi.

47 [d]Itema sou xaixai noxou tila vile ane anu mulavusou masaxa noxou
tila noxou, ia ulalaxi mo u'oxonu mii ane tila noxou mumasaxau ne
uasi, la upuapuasou alaxu tavu'alo manina. 48 Ia 'ena'ei ane ulavusou
masaxa noxou tila uasi, ia ususunoxu xaixai e umomomo sou tila noxou
upuapuasouxu, la anu upuapuasou alaxu ta'eisi. Xo ane'i ane ta mitema
milosi'a mimii tapiena ne, la ta mitema ilinga lexe ikolinu tapiena sio.
Xe ane'i ane ta mitema milosi'a mimii tavu'alo noxi'a ne, la ta mitema
ivikala lexe ikolinu tavu'alo la."

Kalipala
(Mat 10:34-36)

49 Iesu muvikalane'i la aloxo 'o, "Eni ene'e 'o sou alea navu ulu'e no
lialia 'o. Mo eni emasaxa lexe navu ane ne, u'ani paleasi la eni a'osa.

---

[b] **12:39** Mat 24:43-44; 1Te 5:2 [c] **12:44** Mat 25:21, 23 [d] **12:47** Iak 4:17

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

50 [e]Ia, ulai ili'i, la eni a'ulo no anu 'ulo sou soli. Mo vaimomo 'o, eni
opoole tu'umaxu sio xo xaixai ane ne, eni akalusou uao. 51 Loxo 'o io,
ngingi ngaxavutala lexe eni ene'e 'o sou akalusou 'oto'oto no lia 'o. Uasi,
eni avikalangengi lexe eni ene'e 'o sou akalikalipalane'i ta mitema.
52 Vaimomo 'o mo ulai ili'i, la ta mitema ta'uve no tani vile ne, ikalipala
mo ixali tamei. Tatalu i'oto noxi'a tamei xe tamei i'oto noxi'a tatalu.
53 [f]Ikalipala, la mami'a u'oto noxou 'olu xe 'olu u'oto noxou momu, xe
neni'a i'oto noxie 'ilie sema xe 'ilie sema i'oto noxie nenie, xe nenie i'oto
noxie ua'a'ne xe ua'a'ne i'oto noxie."

Lavulavusou Imuxaxu Kila Sou Voxo Ngiongiou
(Mat 16:2-3; 5:25-26)

54 Iesu muvikalane'i ta molomolo noxou mukalu, la Anu muvikalane'i ta
mitema laoluxa'a aloxo 'o, "Lexe ngingi ngamaisou tamuxala utulu utelo
no xalee ane aso u'una no anu, la ngingi ngapalea ngavikala lexe, 'Uali
asou usili.' La anu usili manina. 55 Xe no voxo ane atume uili molu lu'e no
luaki utelo, la ngavikala lexe, 'Vaimomo 'o, la tani ialuxu.' La anu uxali
manina. 56 Ngingi ta mitema sou kalakalavoi! Ngingi ngelavusou voxo sou
mimii ane uxali no lia 'o mo teitexi no loxotolo. Ia loxovaa, la sou ngingi
ngalavusou mii ma'ia ane uxaxali no anu voxo ano 'o uasi 'o?
57 Ia tava'u loxovaa, la sou ngingi menge ngatilovosou mii ane laixe
xe mii ane masua uasi 'o? 58 No anu voxo ane ngingi nongou itema ane
utelo vaikala noxine ngamuamua'i ngalai noxou itema sou utilovosou
vaikalamengi, la natovonu peki'aine sou namomosou vaivaikala no
mine ngingi nongou uao no vote'i io. Nini na'oxo aloxo ne uasi, la anu
usu'aneni nalai noxou itema sou uvelunu vaikalamengi. La itema sou
utilovosou vaikala u'italoneni nalai noxou itema sou xaixai noxou, la anu
usu'aneni na'una no taasou navunavu. 59 La eni avikalaneni aloxo 'o. Nini
naxolu no anu taasou navunavu ne, utalo no anu voxo ane nini naleanu
Leputa vile kaluxusou."

Itema Uxiu Opoonu Uasi, La Anu Uulua

13 1 Ioxe, no mine Iesu muvika-lane'i mukalu, la sou ta mitema
mose'i mia'alou si'a ta mitema ne Xalilaia e Pilato mupalusi'a
sou muve'ave'a la sialuxa'a ilou musiali mukei ilou sialuxa'a ta sipsip e
ane'i i'oxe i'elaxa'a ulai noxou Lataua. 2 [g]La Iesu muvikalane'i aloxo 'o,
"Ngingi ngexavutala lexe 'ili'ilixo masumasua noxi'a ta mitema ane ne,
muuaulixu 'ili'ilixo masumasua noxi'a ta mitema ane mose'i sie Xalilaia
ne, la sou anu muve'ave'a ne? 3 Eni avikalangengi lexe uasi manina. Ia
lexe ngingi ngaxiu opongengi uasi, la ngingi latala ukalusi kalumo ne

---

[e] **12:50** Mak 10:38-39 [f] **12:53** Mai 7:6 [g] **13:2** Ioa 9:2

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ngaulua aloxo ne. 4 Xe ta mitema mavulovexa mo mulu'e no lia ta'uve
mo muxatele tatalu e tani veveeni ne Siloamu mulapau la muatasi'a
mo misoisoli ne, la ngingi ngexavutala lexe 'ili'ilixo masumasua noxi'a
ne muuaulixu 'ili'ilixo masumasua noxi'a ta mitema ane ixoxolu ne
Ielusalemu ne? 5 Eni avikalangengi lexe uasisi manina. Ia lexe ngingi
ngaxiu opongengi uasi, la ngingi kalumo ngaulua aloxo nesi."
6 Mukalu, la sou Anu muvikalane'i no anu vaikala tovola'i vile aloxo
'o, "Itema vile mutounu lovo vile no anu xai sou ovu uaini noxou, ia ili'i
la anu mune'e sou mumaisou lexe munene'a. Ia uxalisou temanu uasi.
7 [h]La sou anu muvikalanu itema ane usaxila'u xai sou ovu uaini noxou ne
aloxo 'o, 'No 'a tauu ie tatalu mukalu, la eni ene'e ekakamuli ovu ano 'o
temanu. Ia axalisou vile uasi. La sou naxeta'u mo uxexee! Xo loxovaa, la
sou anu upaipalunu lialia lovoxu vitanisi 'o.'
8 [i]La sou itema sou usaxila'u xai ne, mukolinu aloxo 'o, 'Tila,
namalanixu uxolu no anu tauu ie vile 'o la, mo amamulonu lialia no
tava'u xe asuanu mosomoso no tava'u sou uleme laixe. 9 Ia lexe unene'a
no tauu ie ane uuli o, la anu laixe musuku. Ia lexe unene'a uasi, la sou
naxeta'u mo uxexee.' "

Iesu Mupamauline Sema Vile Ane Xine Tavulenu Mukilikalu

10 No anu voxo Tavuna vile, la Iesu ulolosi'a ta mitema lavulavu no anu
vaikala noxou Lataua no nano no taasou lalotu noxi'a ta Iutaia. 11 La sema
vile ane mixoxolu ne, ulee masua vile muxolu noxie, la sou mu'oxonu
xine tavulenu mukilikalu maxuveeni umomomo loxo tauu ie mavulovexa
mo mulu'e no lia ta'uve mo muxatele tatalu. Milanga aloxo nesi, ia
umomomo sou imexi itelo uasi. 12 Xe Iesu mumaisie, la mu'avalie mine'e
noxou sou muvikalane aloxo 'o, "Eiseo, eni exexeenu pipiena noxine
mukalu ne." 13 Mukalu, la Anu mu'italonu avolu noxie, xe alaxu vilesisi 'o,
la ane mimexi mutelo mo mi'itinu Lataua ualasou.
14 [j]Ia itema sou usaxila'u taasou lalotu noxi'a ta Iutaia mumaisou
Iesu mupamauline no anu voxo Tavuna, la la'iaxu misevile. La sou
muvikalane'i ta mitema aloxo 'o, "Nenge voxo sou xaixai noxinge
muxatele vilesi. La ngingi ngane'e noxou Iesu sou upamaulingengi no anu
voxovoxo ane ne, io no anu voxo Tavuna uasi."
15 [k]Ioxe, Tila mulomu aloxo ne, la muvikalanu itema ne aloxo 'o,
"Ngingi ta mitema sou kalakalavoi! Xo ngingi vilevilesi ngalavusou
ngalulusi'a ta mimiimengi loxo ta bulumakaumengi ilo'a ta donkimengi
no taasi'a sou ngalaixa'a sou iie no voxo Tavuna ne. 16 Ia sema ane 'o ne,
ane Avalaamu 'ilusunu vile, ia Satani musakisakiine mumomomo loxo
tauu ie mavulovexa mo mulu'e no lia ta'uve mo muxatele tatalu. La sou

---

[h] **13:7** Luk 3:9 [i] **13:8** 2Pi 3:9, 15 [j] **13:14** Mul 20:9-10; Lap 5:13-14 [k] **13:15** Luk 14:5

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

umomomo sou eni axexeenu tu'umaxu noxie 'o no anu voxo Tavuna 'o uasi?”

17 Anu muvikala aloxo ne, la ta ulua noxou ne mimaela masua. Ia ta mitema ne mi'osa manina no anu xaixai lailaixe mukalusi ane Anu u'oxo'oxonu ne.

Vaikala Tovola'i sou Masitati Ngiaxu Ilou Iisi
(Mat 13:31-33; Mak 4:30-32)

18 Iesu muavuti la mutali'isi'a aloxo 'o, “Saxisaxila'u noxou Lataua ne, anu aloxo mii ma'ia? Eni atovola'inu a loxovaa? 19 Anu aloxo masitati ngiaxu kitu'a e itema vile mutounu no xaixu. Ia ili'i xe muleme muxali tatila loxo ovu vile, la ta ngiangiala i'oxonu iomusi'a no anu avoavolu.”

20 Anu mutali'i la aloxo 'o, “Mii ma'ia ane sou, eni atovola'inu saxisaxila'u noxou Lataua no anu? 21 Anu aloxo iisi sevile kitu'a e sema vile mino'u sou mipitanu mixiunu ilou veleti ane tatila, la musoxolixu veleti ane ne.”

Pekia'inge sou Nga'una no Anu Aitenga Kitu'a
(Mat 7:13-14, 21-23)

22 Ioxe, Iesu mumuamua'i sou ulai ne Ielusalemu, la mu'una no tuatuala sou mulosi'a ta mitema lavulavu no anu vaikala noxou Lataua. 23-24 La mitema vile mutali'isou Iesu aloxo 'o, “Tila, ta mitema ta 'eisi mane ino'u mauli ane kaluxu uasi, ne?”

La Iesu muvikalane'i ta mitema aloxo 'o, “Ngapita xavingengi sou nga'una no anu aitenga ane kitu'a ne. Xo avikalangengi lexe ta mitema tavu'alo itovonu sou i'unalai, ia imomomo uasi. 25 [l]Xo loxo moosou tani uavuti xe utatusou aitengaxu tani, la ngingi ngane'e ka ngatulu no ale sou ngapolopolo, io ngalinga aloxo 'o, ‘Tila, nakisi aitengasixe.’

Ia, anu ukolinu vaikalamengi aloxo 'o, ‘Eni alavusinge lexe ngingi menge ne'ei uasi.’

26 La ngingi ngavikalanu aloxo 'o, ‘Nenge nenge'a tepita sou te'ani mo teie ano. Mo nini netulu no vote'isixe sou nelosiexixu lavulavu no anu vaikala noxou Lataua.’

27 [m]Ia anu ukolinengi la aloxo 'o, ‘Eni alavusinge lexe ngingi menge ne'ei uasi. Ngingi ta mitema sou 'ili'ilixo masumasua, ngaxexee mo ngalai va'axu.’

28 [n]Io, ngingi ngamaisi'a Avalaamu ilou Aisaki mo Iakovo ilo'a ta mitema sou palomatana ixoxolu no tuala noxou Lataua, la ngingi ngatama mo anangenge ukalakiki. Xo ngingi ngaxolu no ale. 29 [o]Ia ta mitema ilutu me'a no tuatuala no xalee lia tami'a ine'e ixolu no luusi'a

---

[l] **13:25** Mat 25:10-12 [m] **13:27** Lex 6:8 [n] **13:28** Mat 8:11-12 [o] **13:29** Lex 107:3

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

sou la'ilali no tuala noxou Lataua. 30 [p]Manina musuku lexe ta mitema ane
ixavutala lexe ili'i, la ane'i ixali iuli, xe ane'i ane ixavutala lexe ixolu iuli,
la ane'i ilai ili'i."

Iesu Mutamasi'a ta Mitema ne Ielusalemu

31 No voxo ane ne, la ta Palisaio se'i mine'e noxou Iesu sou mivikalanu
aloxo 'o, "Nalutu mo naxexesou tuala ano 'o, io nalai no tuala vile va'axu.
Xo Elodesi umasaxa lexe uvene."
32 La Anu muvikalane'i aloxo 'o, "Ngalai mo ngavikalanu mivulaulau
ne lexe eni akusai'a ta ulee ta masumasua mo apamauline'i ta mitema
vaimomo 'o mo ne'iela. Xe no anu voxo tatalusou, la eni akalusou xaixai
noxilo. 33 Mii ma'ia ane uxali noxilo vaimomo 'o mo ne'iela mo ualisa ne,
ia eni axaxaisi. Xo itema sou palomatana vile umomomo sou usoli no ale
ne Ielusalemu uasi!
34 Iauo, ngingi ta Ielusalemu o, ta Ielusalemu o, ngingi ta mitema
sou ngave'a ta mitema sou palomatana mo ngave'a ane'i ane Lataua
mupalusi'a mine'e noxinge no anu kulu mo isoli. Alaxu tapiena musuku,
la eni emasaxa sou apitane'i ta 'ilinge loxo koko'a neni'a ipitane'i ta 'ilie
no laaxu vivisie. Ia ngingi ngamasaxa uasi. 35 [q]Ngamaisou. Ili'i, la Lataua
umamulonu tualasinge mo anu usaxila'u la uasi. Eni avikalangengi
lexe umomomo sou ngamaisilo la uasi, ulai utalo no voxo ane ngingi
ngavikala lexe Lataua ualusou anu ane Tila mupalusou mune'e 'o."

Iesu Mupamaulinu Itema Vile no Taasou Palisaio Vile

14 1 No voxo Tavuna vile, la Iesu mulai mu'ani no tani noxou tila noxi'a
ta Palisaio. La ta mitema ane mipita no tani ne, miutitisou laixe.
2 Ia itema vile e muxolu no talaxu Iesu ne, pipiena vile mu'oxonu la avolu
ilou tava'u ne musoxosoxo. 3 [r]Iesu mumaisou itema ne, la Anu mutali'isi'a ta
Palisaio ilo'a ta mitema ane milavu manina no anu lapuloto noxou Mosesi ne
aloxo 'o, "Loxovaa, lapuloto noxou Mosesi muvikala laixe lexe tapamaulinu
itema no anu voxo Tavuna, uasi?" 4 Ia ane'i mixolu tani mukiisi. La sou Anu
mutetelisou mitema ne sou mupamaulinu. Mukalu, la mupalusou mulai.
5 [s]Io mutali'isi'a aloxo 'o, "Lexe ngingi vile 'olu vile, uasi la bulumakau
vile ulapau ulu'e no taxa sou lexa no voxo Tavuna, la umomomo sou
ngingi ngapalea ngatokinu ngatelonu uasi?" 6 La ane'i i'a vaikala vile sou
ikolinu uasi.
7 Ioxe, Iesu mumaisi'a ta mitema ane mine'e mipita sou i'ani ne,
mitomutomusou luuluu laixesi sou ane'i mixolu no anu, la Anu muvikalane'i
no anu vaikala tovola'i aloxo 'o, 8 [t] "No voxo ane itema vile u'avalinge sou

---

[p] **13:30** Mat 19:30 [q] **13:35** Lex 118:26 [r] **14:3** Luk 6:9 [s] **14:5** Mat 12:11; Luk 13:15
[t] **14:8** Xav 25:6-7

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ngalai no anu la'ilali sou taula'i, la mamu sou ngatomutomusou luuluu
laixe. Xo loxo 'o io anu mu'avalou itema vile tatila noxinge kalumo a uxali
uao. 9 Lexe anu uxali, la itema e mualinge ne une'e la uvikalangengi lexe,
'Ngaxexesou luu ne mo mitema tila 'o uxolu no anu.' La ngingi ne, ngamaela
maninasi ka ngalai ngaxolu ili'i. 10 Ia lexe ialinge sou ngalai nga'ani, la
ngalai ngaxolu no luu ili'i manina. Mo sou itema e mualinge ne une'e la
uvikalangengi lexe, 'Ta menexilo, ngasuku ngatelo no anu luu ane laixe uuli
o.' La ta mitema ane mine'e mipita sou i'ani ne, i'itinu ualasinge. 11 [u]Xo ta
mitema ane ane'i me'a itelailixa'a, la Lataua ulu'elailixa'a, xe ane'i ane me'a
ilu'elailixa'a, la Lataua utelailixa'a."

12 Muvikalane'i ta mitema e mixali mipita sou la'ilali ne mukalu,
la sou Anu muvikalanu mitema e mualiu ne aloxo 'o, "No mine nini
na'oxonu la'ilali sou aso, xe sou 'olo'olovoxo, la mamu sou naali'a
ta menexine mo ta vivine mo ta tulaneni ilo'a ta minemineni xe ta
tema tualasine e i'a lavuluti piena. Xo nini naali'a maasi, la ane'i
ialine kalumo sou ikolinu la'ilalixene ne. 13 Ia uasi. Nini na'oxo
la'ilali, la naali'a ta mitema ane i'a lavulutii'a uasi mo ane'i ane
vasime'a musoisoli mo ane'i ane tava'a mukilikalu xe ane'i ane ie'i
seleveenu. 14 [v]Mo sou Lataua ualusine. Xo ane'i ta mitema ane loxo
ne, imomomo sou ikoli la'ilalixene ne uasi. Ia Lataua ukolinu xaixai
noxine ne no anu voxo ane ta mitemau itulu sou imauli."

Vaikala Tovola'isou La'ilali Toxoxa'a
(Mat 22:1-10)

15 [w]Itema vile no taiine'i no anu luusou la'ilali ne, mulomusou
Iesu muvikala aloxo ne, la anu muvikalanu Iesu aloxo 'o, "Lataua
ualusi'a ta mitema ane'i ane ili'i la i'ani no anu la'ilali no tuala
noxou."

16 La Iesu muvikalanu aloxo 'o, "Itema vile mulalaxiinu la'ilali
vile toxoxa'a ka muali'a ta mitema tavu'alo sou lexe ine'e i'ani no
anu la'ilali ane ne. 17 Io, voxo sou 'ani'ani muxali, la anu mupalusou
itema sou xaixai noxou vile sou lexe ulai uvikalane'i ane'i ane anu
mu'avali'a ne lexe, 'Ngane'e, xo la'ilali mulalaxii mukalu.'

18 Ia ta mitema latala ane ne, ane'i miavuti sou mivikala lexe
ane'i imomomo sou ilai uasi xo ane'i 'au'au. Vile noxi'a muvikala
tei aloxo 'o, 'Eni amomomo sou alai uasi, xo eni elotonu xai vile
alavuasi, mo eni alai mo amaisou.'

19 Xe tameisi'a muvikala aloxo 'o, 'Eni amomomo sou alai uasi, xo
eni elotone'i ta bulumakau mavulovexa mo eni amuamua'i alalaisou
atovone'i lexe ixaxai alovoxaa?'

---

[u] **14:11** Mat 23:12; Luk 18:14 [v] **14:14** Ioa 5:29 [w] **14:15** Luk 13:29

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

20 [x]Xe tatalusi'a kalumo muvikala aloxo 'o, ‘Eni amomomo sou
alai uasi, xo eni a uao etaula'i alavua 'o.’
21 Aloxo ne, la sou itema sou xaixai noxou ne mulivunoxu vaikalai'a
mulai noxou tilasou. La tilasou ne la'iaxu ka muvikalanu itema sou xaixai
noxou ne aloxo 'o, ‘Napalea nalai no vote'i ta tatila xe vote'i kitukitu'a sou
tuala ane ne, mo nataxusi'a ta mitema ane i'a lavulutii'a uasi mo ane'i
ane vasime'a musoisoli xe ane'i ane ie'i seleveenu ilo'a ane'i ane tava'a
mukilikalu mo nane'ene'i no taasilo.’
22 Ioxe, la sou itema sou xaixai noxou ne mu'oxonu aloxo ne mukalu, la
muvikalanu tilasou aloxo 'o, ‘Tila, eni e'oxo loxo nini nevikalaleli, ia tani
u'ana'ana uao.’
23 La tilasou muvikalanu la aloxo 'o, ‘Nalai no ale no vote'i ta tatila mo
namulinu vote'i kitukitu'a sou xai xe naxalisi'a, la nane'ene'i no taasilo.
Mo sou taasilo u'ana'ana. 24 Eni avikalangengi lexe ta mitema ane'i ane
e'avali'a, ia ine'e uasi ne umomomo sou i'ou la'ilalixo 'o sevile uasi.’ ”

'Ilixo sou Tamulinu Iesu
(Mat 22:1-10)

25 Ta mitema tavu'alo mimulinu Iesu, la anu muxiu vaxa noxi'a sou
muvikalane'i aloxo 'o, 26 [y] “Lexe itema vile une'e noxilo, ia tanu vulusi'a
momu ilee nenu mo semau ilo'a ta 'olu mo ta vimovimou xe tanu vulusiu
maulixu kalumo uasi, la anu umomomo sou uxali molomolo noxilo uasi.
27 Mo loxo itema vile utavulenu tu'utu'umaxu mo usoli loxo eni asoli o
uasi, la anu umomomo sou uxali loxo molomolo noxilo uasi.
28 Ia lexe vile noxinge ne umasaxa lexe utulusou tani vile veveeni, la
uxolu mo uxavutala laixe tei lexe misomisou tani ane ne lamolisou ta'ei
xe umaisou lexe anu lamoliu umomomo sou ukalusou xaixai sou utulusou
tani ne. 29 Xo loxo 'o io, anu usokou tani ne, io ukalusou uasi xe ta
mitema imaisou aloxo ne, la ane'i ikekeiou. 30 Io ivikala lexe, ‘Ngamaisou!
Maulamenge soxu ne, musokou sou mutulusou tani ne, ia umomomo sou
ukalusou uasi.’
31 Mo lexe tatananu tuala vile 'ala'alai sou u'oto noxou tatananu tuala
ane vile 'olele, la anu uxolu mo uxavutala laixe tei o lexe anu umomomo
sou ilo'a ta mitema sou 'oto'oto noxou ane itemaxu mavulovexa
mavulovexa ta'uve (10,000) i'oto, la imomomo sou iuaulixa'a ane vile
ilo'a ta mitema sou 'oto'oto noxou ane itemaxu mavulovexa mavulovexa
mavulovexa (20,000) ne. 32 Ia lexe anu ulavu lexe umomomo sou
uuaulixu tatananu tuala ane vile 'olele uasi xe anu uao no paxa sio, la
anu usosovosou noxou itema vile sou ulai uvikalanu tatananu tuala ane
vile lexe nenge nengei ta'oto mamu. 33 Anu aloxo nesi, lexe vile noxinge

---

[x] **14:20** 1Ko 7:33 [y] **14:26** Luk 9:23

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

usu'anu miumiu ukalusi uasi, la anu umomomo sou uxolu molomolo
noxilo uasi.
34 Au ne, anu laixe. Ia lexe tu'axu ne tasia'uxu, la nenge talivunoxu
tu'axu ne a loxovaa? 35 Anu umomomo sou u'oxo lialia lovoxu uasi mo
umomomo sou tapita ilou mosomoso sou u'oxonu lialia lovoxu sou la'ilali
uleme no anu uasi. Ane'i isuanu vitanisi.
Itema ane sangalou a uxolu sou ulomu, la anu ulomusou vaikala noxilo 'o."

Vaikala Tovola'isou Sipsip Vile Mu'oxovau
(Mat 18:12-14)

15 1 Ioxe, ili'i la ta mitema sou itaxusou lamoli ilo'a ta mitema sou
'ili'ilixo masumasua mine'e mipita mixaliliiou Iesu sou ilomu
noxou. 2 [z]Ia ta Palisaio ilo'a ta mitema sou lapuloto mimunumunuxu Iesu
aloxo 'o, "Itema ane ne, ulavusou upita noxi'a ta mitema sou 'ili'ilixo
masumasua mo ilo'a i'ani ipipita kalumo."
3 Xe Iesu mulavusou xavutalai'a aloxo ne, la sou Anu muvikalane'i no
anu vaikala tovola'i vile aloxo 'o, 4 [a] "Lexe ngingi vile ta sipsipiu itemaxu
ta'uve, ia vile noxi'a tasia'uxu. La anu u'umesi'a ane'i ane itemaxu tami'a mo
mavulovexa mo muxatele tami'a ne ixolu no tani taatexa ne sou i'ani'ani, io
anu ulai ukakamulinu ane vile e tasia'uxu ne xoo mo uxalisou. 5 Xe uxalisou
ukalu, la u'osasou la utavulenu no laxasou, 6 sou ulaixu no tuala. Uxali no
tuala, la u'avali'a ta menexu ilo'a ta tema tualasou ine'e ipita, io uvikalane'i
lexe, 'Nenge nenge'a ta'osa. Xo eni exalisou sipsipxeni e tasia'uxu 'ole.' 7 Eni
avikalangengi lexe anu aloxo nesi, lexe itema vile sou 'ili'ilixo masumasua
uxiu opoonu, la 'osa'osasou toxoxa'a ane uxali teitexi no opo loxotolo,
uuaulixu 'osa'ila ane'i ane itemaxu tami'a mo mavulovexa mo muxatele
tami'a ane'i mixiu opone'i tei mo milapu no iou Lataua.

Vaikala Tovola'isou Lamoli Tasia'uxu

8 Mo lexe sema vile lamolie siliva mavulovexa, ia vile tasia'uxu. La ane
i'elaxu telu ka isilapa tani mo ikamuli laixe mo ixalisou. 9 Xe ixalisou
ukalu, la ane i'avali'a ta menexie ilo'a ta tema tualasie ine'e ipita, io
ivikalane'i lexe, 'Nenge nenge'a ta'osa. Xo eni exalisou lamolixeni e
tasiauxu 'ole.' 10 Eni avikalangengi lexe anu aloxo nesi, lexe itema vile
sou 'ili'ilixo masumasua uxiu opoonu, la 'osa'osasou toxoxa'a uxali no
talaxa'a ta angelo noxou Lataua."

Vaikala Tovola'isou Itema Mu'umesou Momu

11 Iesu muavuti sou musolonu vaikala noxou aloxo 'o, "Itema vile ilo'a
ta 'olu ta mulu tamei ne mixoxolu. 12 La 'olu ane kitu'a muvikalanu momu

---

[z] **15:2** Luk 5:30 [a] **15:4** Ese 34:11, 16; Luk 19:10

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

aloxo 'o, ‘Mamilo, nini nalosilo mixemixeni e nini nemulaxu muai va'axu
sou lexe nini nasoli la eni ano'u ne, nalosilo a vaimomo 'o.’ La sou momu
muvelunu miumiu mulosi'a ta 'olu tamei ne.
13 Maxuveeni uasi, io 'olu ane kitu'a ne mutaxusou miumiu mukalusi
sou mulutu mulai no tuala vile no paxa manina. La muvelunu miumiu
mukalusi no anu 'ilixosou lexamana noxou. 14 Xe mukalusou miumiu avile
aloxo ne, io tausoli toxoxa'a muxali no xalexalee tuala ne mukalusi, la anu
muxamuli lexe anu xou 'ani vile la sou u'ou uasi. 15 La sou anu mulai sou
lexe uxaxai noxou itema vile sou tuala ane ne. La itema ane ne, mupalusou
mulai no xalee lia ane ta memeeu ixolu sou i'ani'ani no anu sou lexe
u'a'ane'i. 16 Anu muxamulinu lexe musolixu manina mo umomomo sou
u'ou la'ilalixa'a ta memee. Ia itema vile ulosou mii vile sou u'ou uasi.
17 Muxamuli tu'utu'umaxu aloxo ne, la sou xavutalau mulivu. La
muvikala aloxo 'o, ‘Ta mitema ta piena sou xaixai noxou mamilo ne,
i'ani'ani ia la'ilalixa'a pa'usou a uai sio. Ia eni ne, esolixo manina mo 'aso
asoli. 18 [b]Eni aavutisi mo alutu alivu alai noxou mamilo mo avikalanu
lexe, “Mamilo, eni e'oxonu 'ili'ilixo masumasua mulai noxou Lataua
teitexi no opo loxotolo mo noxine kalumo. 19 Mo umomomo sou nini
namoxo'ilo lexe eni 'iline la uasi. Eni axolu loxo itema vile sou xaixai
noxinesi.” ’ 20 La sou anu muavuti sou mulivu mulai noxou momu.
Xe anu uao unene'e no paxa sio, io momu mumaisou la anu tanu
mutamasou manina. La sou anu muiave mulai noxou 'olu ne, sou
muaulaxu xe mutimunu xaleenu sou mu'osasou. 21 La 'olu muvikalanu
aloxo 'o, ‘Mamilo, eni e'oxonu 'ili'ilixo masumasua mulai noxou Lataua
teiteixi no opo loxotolo mo noxine kalumo. Mo umomomo sou nini
namoxo'ilo lexe eni 'iline la uasi.’
22 Ia momu muvikalane'i ta mitema sou xaixai noxou aloxo 'o,
‘Ngapalea! Ngano'u tokolomo lailaixe noxilo ne ngane'enu mo
ngatokolomonu no anu. Mo ngano'u 'ola'ola mo ngane'e nataanu no
avolu. Xe ngano'u siove mo nataanu sou tava'u. 23 Xe ngano'u bulumakau
'ilie vile mulu ane lovoxu manina mo ngavau. Ngavau sou ta'oxo la'ilali
tila mo ta'osa. 24 [c]Xo 'alixeni mulu 'o mu'umesilo loxo musoli, ia mulivu
mune'e noxilo loxo anu mumauli la.’ La sou ane'i miavuti sou mi'osasou.
25 No voxo ngiou ane ne, la 'olu laposalaxu ne, anu muxolu no xai. Xe
no mine mulivu mune'e muxali 'alai no tani, la mulomusi'a ta mitema
ilelexe mo ilelei. 26 La sou anu mu'avalou itema sou xaixai noxou momu
vile mune'e sou mutali'isou lexe mii ma'ia ane ane'i i'oxo'oxonu ne? 27 La
anu itema sou xaixai noxou momu ne, mukolinu aloxo 'o, ‘Vivine anu a
muxali mo mamine muvau bulumakau 'ilie vile mulu ane lovoxu manina.
Xo anu mulivu mune'e muxali noxou laixesi mo uulua uasi.’

---

[b] **15:18** Lex 51:4 [c] **15:24** Ep 2:1, 5

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

28 Vimou mulomusou aloxo ne, la la'iaxu mo umasaxa sou u'una no
tani uasi. La sou momu muuatulai sou muxolixolinu sou lexe u'unalai
no tani. 29 Ia anu muvikalanu momu aloxo 'o, 'Nalomu, no tauutauu ie
tavu'alo mukalu o ne, eni exaxai noxine loxo itema sou napalupalusousi
mo alavusou aloloxoloxu vaikalameni uasi. Ia nini nalavusou sou nalosilo
mee 'olu vilesi loxo 'o sou nexi noxi'a ta menexilo ta'ou mo ta'osa uasi.
30 Ia 'iline soxu ane ne, anu mulai muvelunu mimemimeni no anu 'ilixo
sou lexamana noxou, ia mulivu mune'e la nini nevauxou bulumakau vile
mulu ane lovoxu!'
31 La momu muvikalanu aloxo 'o, ''Alixeni, nini ne nexoxolu noxilosi
mo mimii latala noxilo ne, nini na'aninisi. 32 Ia laixe lexe nenge nenge'a
tapita sou ta'ani mo ta'osa, xo vivine soxu ne mu'umesinge loxo musoli, ia
mulivu mune'e 'o loxo mumauli la.' "

Vaikala Tovola'isou Itema sou Kalavoi Mu'oxonu Xaixai Laixe

16 1 Mukalu, la Iesu muvikalane'i ta molomolo noxou aloxo
'o, "Itema vile sou usaxila'u lamoliu itema sou lavuluti vile
mupaipalunu lamoliu tila noxou. La sou ta mitema mose'i milai mia'aloxu
noxou tilasou ne. 2 La sou tila noxou mu'avalou sou mutali'isou lexe, 'Nini
ne'oxo mii ma'ia, la sou ta mitema mia'aloxene noxilo? Nini naxolu loxo
itema sou usaxila'u lamolixeni la uasi. Nini nakalu, io nini nakaukavunu
a'alosou lamolixeni ukalusi mo nalosilo.'
3 La sou itema sou usaxila'u lamoliu tilasou ne, anu molu muvikala
aloxo 'o, 'Tila noxilo uxexeleli no anu xaixai ane anu mulosilo 'o, la eni
a'oxonu mii ma'ia? Xo eni xavileli sou a'asi'asi uasi mo eni amaelasou
alingalinga mimii noxi'a ta mitema. 4 Anu ane, eni exalisou vote'i vile
sou a'oxonu no mine tila noxilo uxexeleli no anu xaixai noxilo lai 'o, la ta
mitema i'osasilo mo i'avalilo a'unalai no taasi'a.'
5 Anu muxalisou vote'i vile aloxo ne, la sou anu mu'avali'a ta mitema
vilevilesi e mino'u tilasou miumiu ia ikolinu uao. Ane'i mine'e, la sou
mutali'isou vile noxi'a tei aloxo 'o, 'Nini neno'u miumiu tila noxilo ta'ei
sou nakolinu?'
6 La anu mukolinu aloxo 'o, 'Eni eno'u vata sou ovu olivu temanu
lexaxu vexasou itemaxu ta'uve (100).'
La sou anu muvikala lexe, 'Nano'u uoli voloxu e ekaukavunu mii
ane nini neno'u ne, mo naxolu no lia palea sou naxiu mo nakaukavu
mavulovexa ta'uve.'
7 Mukalu, la mutali'isou tameisi'a lexe, 'Nini neno'u ta'ei sou nakolinu?'
La anu mukolinu aloxo 'o, 'Eni eno'u tiva sou uiti temanu itemaxu
ta'uve.'
La anu muvikala lexe, 'Nano'u uoli voloxu e ekaukavu mii ane nini
neno'u ne mo naxiu uxali loxo itemaxu tami'a (80).'

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

8 Anu itema sou kalavoi, ia mu'oxonu xaixai laixe no anu lavulavu
noxou aloxo ne, xe tila noxou mulavusou, la mu'itinu ualasou. Xo ta
mitema ane ilavusou Lataua uasi no lia 'o, iuaulixa'a ane'i ane milavusou
Lataua no anu xaixai sou lialia 'o. 9 La sou eni avikalangengi ta molomolo
noxilo lexe, ngaxaxai laixe no anu mimii sou lialia 'o sou ngamolo ta
menexinge ane imaxa'u 'ili'ilixomengi, mo sou ili'i xe mimemimengi ne
ukalu, la Lataua u'avalinge ngalai ngaxolu no tuala ane kaluxu uasi.
10 [d]Aloxo ne, la sou lexe itema vile umomomo sou usaxila'u mii ane
kitu'a laixe, la anu umomomo sou usaxila'u mii ane tatila laixe kalumo.
Ia lexe itema vile umomomo sou usaxila'u mii ane kitu'a laixe uasi, la
anu umomomo sou usaxila'u mii ane tatila laixe uasi kalumo. 11 La sou
lexe ngingi ngamomomo sou ngasaxila'u mimii ane sou lia 'o laixe uasi,
la 'ena'ei u'italongengi sou ngasaxila'u mimii ane maninasou? 12 Mo lexe
ngingi ngamomomo sou ngasaxila'u itema vile miumiu laixe uasi, la
'ena'ei uitimengi mimii sou ngasaxila'u?
13 [e]Mo eni avikalangengi kalumo lexe, itema sou xaixai vile umomomo
sou uxaxai noxi'a ta tatila noxou tamei uasi. Xo maasi, xe xavutalau
ukalipala, la anu umasaxau vile uasi, io umasaxau ane vile. Xe anu
uxaxai noxou vilesi, ia tanu vulusiou ane vile. Aloxo ne, la sou ngingi
ngamomomo sou ngaxaxai noxou Lataua xe ngaxaxaisou lamoli kalumo
uasi."
14 Ta Palisaio ane tane'i uxolu no anu lamoli musuku milomusou Iesu
muvikala aloxo ne, la ane'i mipilikeu. 15 [f]La sou Iesu muvikalane'i aloxo
'o, "Ngingi ta mitema sou ngatoongenge lexe ngingi ta mitema ta laixe no
ie'i ta mitema, ia Lataua mulavusou mii ma'ia ane muxolu no tangengi
ne. La sou 'ena'ei ane ta mitema i'itinu ualasou ne, Lataua umasaxau
uasisi manina."

Iesu Mulosi'a Lavulavu Mose'i La

16 [g]Iesu muvikalane'i ta Palisaio la aloxo 'o, "Vaikala sou lapuloto noxou
Mosesi mo vaivaikala noxi'a ta mitema sou palomatana mune'e mutalo
noxou Ioanesi. Musoko no voxo ane ne, la eni esokou a'alo laixe sou
saxisaxila'u noxou Lataua sou alutunoxu ulai no tuatuala. La ta mitema
tapiena xavine'i sou imasaxa lexe i'una no anu. 17 [h]Ia mimii latala teitexi
no loxotolo mo lialia 'o, ili'i la ukalu. Ia vaikala sevile kitu'a no nano no
'a lapuloto noxou Mosesi ne, umomomo sou ukalu uasi.
18 La sou itema ukusaie semau, io u'uluxe sema vileli, la anu
mususunoxu taula'i. Xe mulu vile ane uno'e sema e mulue musu'ane ne,
la anu mususunoxu taula'i noxou kalumo."

---

[d] **16:10** Luk 19:17-26 [e] **16:13** Mat 6:24 [f] **16:15** Mat 23:28; Luk 18:9-14 [g] **16:16** Mat 11:12-13 [h] **16:17** Mat 5:18

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Itema sou Lavuluti Tapiena Ilou Lasaro

19 Iesu musolo vaikala noxou la aloxo 'o, “Itema vile sou lavuluti
tapiena muxoxolu. Ia utaa tokolomoxu lauoinu veveeni no ale, xe utaa
ane keakea laixe no nano. Mo u'ou la'ilali lailaixesi no voxovoxo. 20 Io,
no aitengaxu taasou ne, la itema vile sou lingalinga ualasou lexe Lasaro
e xalexalevi mutomunu vasimolu, anu a uxoxolu ne. 21 Anu umasaxa
lexe u'ou la'ilali 'utu'utuxu ane ulapau no luusou la'ilali noxou itema sou
lavuluti piena ne. Ia ta a'aa ine'e la ixamexamesou xalexalevinu.
22 Ioxe, ili'i xe itema sou lingalinga ne musoli, la ta angelo mitavule mulai
mipamotonu muxolu muvaisa'inu Avalaamu. Xe ili'i la itema sou lavuluti
tapiena ne kalumo musoli, la mi'asixu. 23 La mulai muxolu no tualasi'a ta
mitema ane misoisoli la anu muxamulinu navunavu tatila. Xe iou mutelo, la
mumaisou Avalaamu muxolu no paxa, ia Lasaro anu muvaisa'inu. 24 La sou
mu'ava mulai noxou aloxo 'o, ‘Ae, 'ilisuleli Avalaamu, eni examuli navunavu
tatila no anu navu 'o. La sou nini tanenixo mo napalusou Lasaro utoo avolu
simisou no lexa mo une'e umulaxu no levexo mo u'oxo lelemesou.’
25 Ia Avalaamu muvikalanu aloxo 'o, ‘'Ilusuleli, naxavutala lexe no
mine nini nemauli nexoxolu no lia, la nini neno'u mimii ane lailaixe.
Ia Lasaro ne, anu muno'u mimii ane masumasuasi. Ia vaimomo 'o, la
anu uxolu laixe mo u'osa 'o, ia nini a naxolu no anu navunavu ne. 26 Xe
kalumo xo, vanunu toxoxa'a anu a uxolu no nixi noxinge nenge'a, la sou
evile lai 'o umasaxa lexe ulai noxine ne, la umomomo uasi, xe evile lai
noxine ne, umasaxa lexe une'e noxixe 'o, la umomomo uasi kalumo.’
27 La sou anu muvikalanu Avalaamu aloxo 'o, ‘Ioxe, la sou eni alingaine
nini 'ilusuleli. Napalusou Lasaro ulai no tani noxou mamilo, 28 xo eni ta
vivilo ta'uve ane a ixoxolu no anu ne. La sou Lasaro upeletotosi'a, mo sou
ane'i kalumo la ine'e no tuala sou navunavu 'o uasi.’
29 Ia Avalaamu muvikalanu aloxo 'o, ‘Nalomu, lapuloto noxou Mosesi
mo vaivaikala noxi'a ta mitema sou palomatana anu a muxolu ne sou
ane'i ilomu no anu.’
30 Xe anu muavuti la muvikalanu la aloxo 'o, ‘'Ilusuleli Avalaamu,
navikala aloxo ne uasi. Xo lexe itema vile musoli, ia utulu mo ulai noxi'a
la sou ane'i ixiu opone'i.’
31 La Avalaamu muvikalanu aloxo 'o, ‘Lexe ane'i ilomusou lapuloto noxou
Mosesi mo vaivaikala noxi'a ta mitema sou palomatana uasi, la ane'i imomomo
sou ilomuxu itema vile e musoli ka mumauli ne sou ixiu opone'i uasi kalumo.’ ”

'Ili'ilixo Ane Uolexa'a ta Mitema sou Isusu Noxou Lataua
(Mat 18:6-7, 21-22; Mak 9:42)

17 1 Iesu muvikalane'i ta Palisaio mukalu, la muvikalane'i ta
molomolo noxou la aloxo 'o, “Mimii ane uolexa'a ta mitema sou

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

isusu noxou Lataua ne, anu a uxoxolu. Ia itema ane uolexa'a ta mitema
sou isusu noxou Lataua ne, Lataua ulosou navunavu. 2 Lexe itema vile
uolexu vile noxi'a ta mitema ane imuxamuxaxu tane'i noxilo loxo ta
molomolo ta kitu'a sio sou isusu noxou Lataua, la laixe lexe isakiinu
lavo'o vile tatila no xolanu mo ilea ulu'elai no luaki, mo sou Lataua
ulosou navunavu uasi. 3 [i]Aloxo ne, la sou ngingi ngasaxila'inge laixe.
Ia lexe menexinge vile ane mumulaxu tanu noxou Lataua io u'oxonu
'ilixo vile masua, la nakaitolonu. Xe lexe anu upala'alixu susu noxou
noxine mo uxiu opoonu, la nini naxiu tumalineu. 4 Mo lexe anu u'oxonu
'ili'ilixo masumasua noxine alaxu muxatele tamei no anu voxo vile,
ia anu une'e noxine alaxu muxatele tamei sou upala'alixu 'ili'ilixo
masumasua noxou ne, la nini naxiu tumalineu."
5 Ta mitema sou xaixai noxou Iesu mivikalanu Tila aloxo 'o,
"Na'oxonexi mo tamuxamuxaxu tanexi pekia'u noxou Lataua!"
6 [j]La sou anu muvikalane'i aloxo 'o, "Lexe ngingi ngamuxamuxaxu
tangengi noxou Lataua kitu'asi umomomo loxo ovu masitati ngiaxu, la
ngingi ngamomomo sou ngavikalanu ovu vile 'o lexe, 'Naluvuneni no
mukuluxene mo nalai natouneni no luaki,' la anu ulomungengesi."
7 Iesu musolonu vaikala noxou aloxo 'o la, "Lexe ngingi vile ne,
upalusou itema sou xaixai noxou sou lexe uxaxai no xaixu mo usaxila'a
ta sipsipiu, xe ulivu une'e, la loxovaa anu uvikalanu lexe, 'Nane'e
avile mo naxolu mo na'ani.' Uasi. 8 Ia anu uvikalanu lexe, 'Nalalaxii
la'ilalixo mo natavulenu ilou lexasou une'e sou a'ou mo aiemolu, io nini
natutulumaieli. Xe eni a'ani mo aie ukalu, la sou nini na'ani xe naie.'
9 Mo lovoxaa anu uvikala laixe noxou itema sou xaixai noxou ne xo anu
mulomusou mu'oxonu mii ane anu muvikalanuxu ne? Uasi. 10 Aloxo ne, la
sou ngingi kalumo lexe nga'oxonu mii ane tilasinge uvikalangengixu ne,
la sou ngavikala lexe, 'Nexi minu ne ta mitema sou xaixai noxine vitanisi.
Nexi te'oxo xaixaimexisi ane nini nelosixe.' "

Iesu Mupamauline'i ta Mitema Mavolovexa Ane Vulukali Mu'i'a

11 Iesu muvikalane'i mukalu, la mulutu sou lexe ulai ne Ielusalemu.
La mumuamua'i mulai mumulinu pilixasou xalee lia tila ne Samalia xe
Xalilaia. 12 Anu sou u'una no tuala vile, la ta mitema mavulovexa ane
vulukali mu'i'a ne, mine'e mimaisou Iesu no vote'i. La ane'i mitulu no
paxasi, 13 [k]ia mi'ava tatila mulai noxou lexe, "Tila Iesu, nini taneninexe!"
14 [l]Ia no mine Iesu mumaisi'a, la muvikalane'i aloxo 'o, "Ngalai mo
ngamaxa'inge noxi'a ta aili'i." Xe ane'i mimuamua'i milalai no vote'i, la
vasime'a laixe mukalu.

---

[i] **17:3** Mat 18:15 [j] **17:6** Mat 17:20; 21:21 [k] **17:13** Liv 13:45-46 [l] **17:14** Liv 14:2-3; Mat 8:3-4

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

15 La sou vile noxi'a mumaisou vasimolu lexe muxali laixe mukalu, la
mu'ava'ava tatila sou mu'itinu Lataua ualasou mo mulivu mune'e noxou
Iesu. 16 Mune'e, la mulapau mulu'e noxou Iesu tava'u sou muvikala laixe
mulai noxou. Ia itema ane ne sie Samalia mo.
17 Iesu mumaisou itema ne aloxo ne, la mutali'isou aloxo 'o, "Eni
epamaulingengi ta mitema mavulovexa, ia muxatele tami'a ane'i 'ava?
18 La ilivu ine'e mo i'itinu Lataua ualasou ua. Ia itema aasila soxu vilesisi
'o, mulivu mune'e sou mu'itinu Lataua ualasou 'o." 19 Mukalu, la Iesu
muvikalanu aloxo 'o, "Natulu mo nalai. Xo nini nemuxamuxaxu taneni
noxilo, la sou nini vasimene muxali laixe."

Saxisaxila'u Noxou Lataua a Muxali ne
(Mat 24:23-28, 37-41)

20 Ioxe, no voxo vile, la ta Palisaio mitali'isou Iesu lexe saxisaxila'u
noxou Lataua une'e talu? La sou Iesu mukolinu tali'i noxi'a aloxo 'o,
"Saxisaxila'u noxou Lataua ne uxali loxo mii e nenge tamaisou no anu
ienge uasi. 21 Mo umomomo sou ta mitema ivikala lexe, 'Anu 'a lai
'o.' mo ivikala lexe, 'Anu 'a 'olele.' uasi. Xo ngamaisou, Lataua Anu 'a
usasaxila'inge ne."
22 Mukalu, la muvikalane'i ta molomolo noxou aloxo 'o, "Ngemasaxa
lexe ngamaisou Itema 'Olu no anu voxo vilesisi 'o, ia voxo sou umomomo
sou ngamaisou la uasi, a unene'e. 23 [m]Ia ta mitema ivikalangengi lexe,
'Anu 'a 'olele.' mo ivikala lexe, 'Anu 'a lai 'o.' Ia mamu sou ngalomuxa'a
mo ngamuline'i. 24 Xo voxo noxou Itema 'Olu ne, uxali loxo lele'e ulami
e ukaasou opo loxotolo ukalusi. 25 Ia tei no anu, la Anu utavulenu
tu'utu'umaxu tapiena mo ta mitema vaimomo 'o ixiu tumali'a noxou.
26 Mii ma'ia ane uxali no xovo ane ne, anu iou vilesisi aloxo no anu
voxo noxou Noa. 27 No anu voxo ane ne, la ta mitema i'ani'ani mo iie
mo itataula'ixa'a ngatongato'o mulai muxali no voxo ane Noa mu'unalai
no anu lasipi tatila. Io alipaa toxoxa'a muxali mole mu'uo'uosi'a mikalu
avile.
28 [n]Mo anu iou vilesisi aloxo no anu voxo noxou Loti kalumo. No anu
voxo ane ne, la ta mitema i'ani'ani mo iie mo ilotolotonu mimii mo
imomolo mimii sou ta mitema iloto noxi'a mo itotou la'ilali xe itutulusou
tatani. 29 Ia no anu voxo ane Loti mulutu mu'umesou tuala ne Sodomu, la
navu ilou lavo'o axeaxexaxu mulapalapau molu no opo loxotolo mulu'e
mu'elaxa'a mikalu avile.
30 Voxo ane Itema 'Olu uxali ne, anu iou vilesisi kalumo aloxo ne. 31 [o]No
anu voxo ane ne, la umomomo sou mitema ane uxolu teitexi no tani laxa'u
ne, ulivu ulu'e no taasou sou utaxusou miumiu la uasi. Xe anu aloxo

---

[m] **17:23** Mak 13:21; Luk 21:8 [n] **17:28** Tav 18:20; 19:25 [o] **17:31** Mat 24:17-18

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

nesi, la itema ane mulai no xaixu ne, ulivu une'e no taasou sou uno'u
mii vile la uasi. 32 [p]Ngaxavutalane Loti semau. 33 [q]Lexe itema ane tanuxu
maulixu sou lia 'o, la anu uxovulaunu mauli ane kaluxu uasi, xe itema ane
uxovaunu maulixu sou lia 'o, la anu uno'u mauli ane kaluxu uasi. 34 Eni
avikalangengi lexe no anu 'olovoxo ane ne, la ta mitema tamei iai ipita no
luu vile, ia ta angelo ino'u vile ulai io vile usu'a uai ne. 35-36 Mo ta sema ta
tamei i'ulaluu la'ilali, la ta angelo ine'e ino'e vile, io vile isu'a ixolu ne."
37 Xe ta molomolo noxou milomusou aloxo ne, la mitali'isou aloxo 'o,
"Tila, mii ane ne, uxali 'a ne'ei?"
La Iesu mukoline'i aloxo 'o, "No anu xalee lia ane vasime'a ta mitema
misoisoli uta'olu no anu, la ta suluvi nenu ine'e ipita sou i'i'a ta mitema e
misoisoli ne."

Vaikala Tovola'isie Sema Vaalu Vile Milinga Pekia'u Noxou Itema sou Uilevinu Vaivaikala

18 1 [r]Ioxe ili'i, la Iesu muvikalane'i ta molomolo noxou no anu
vaikala tovola'i vile sou ulosieixa'a lexe ikilaka utotomu, io
isuanu 'ilixo sou lakilaka uasi. 2 La sou Anu muvikalane'i aloxo 'o, "No
anu tuala vile, la mitema sou itilovosou vaivaikala vile a muxolu ne. Ia
anu ulavusou umama'u noxou Lataua mo uxavutalane'i ta mitema uasi.
3 Mo sema vaalu vile ane a mixolu no tuala ane ne kalumo. Ia ane ine'e
utotomu noxou itema sou utilovosou vaivaikala ne sou ilinga noxou lexe,
'Nasu'ulileli no anu vaivaikala ane uluaxeni utulusilo no anu.'
4 Ane mine'e milinga noxou alaxu tavu'alo mukalu tei, la anu
ulomuxe uasi. Ia ili'i, la tanu muvikala aloxo 'o, 'Eni ne, amama'u noxou
Lataua uasi mo axavutalane'i ta mitema uasi, 5 ia xo sema vaalu ano 'o
imolo'inasilo utotomu 'o, la eni asu'uline no anu vaivaikala ane uluaie
utulusie no anu. Mo sou mamu sou ane ine'e utotomu sou itotosaleli.' "
6 La Anu musolo vaikala aloxo 'o, "Ngalomusou mii ma'ia ane itema
masua sou utilovosou vaivaikala mulemolu. 7 La sou loxovaa, ta mitema
ane Lataua musosovosi'a lexe ta na'u itama noxou no voxovoxo utotomu,
la Anu umomomo sou usu'uline'i no anu vaivaikala ane ta uluai'a
itulusi'a no anu uasi? Mo anu u'oxolooxa'a, io usu'uline'i uasi? 8 Eni
avikalangengi aloxo 'o. Lataua usu'uline'i no anu vaivaikala paleasi. Ia
loxovaa, Itema 'Olu une'e, la umomomo sou Anu umaisi'a ta mitema no
lialia 'o imuxamuxaxu tane'i noxou Lataua? Uasi."

Vaikala Tovola'isi'a Palisaio Ilou Itema sou Utaxusou Lamoli

9 Ta mitema mose'i mixavutala lexe ane'i mimulinu lapuloto noxou
Mosesi, la sou ane'i ta mitema ta laixe, io ilu'elailixa'a ta mitema mo'sei

---

[p] **17:32** Tav 19:17, 26 [q] **17:33** Luk 9:24 [r] **18:1** Kol 4:2; 1Te 5:17

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

sou ixavutala lexe ane'i ta laixe uasi. La sou Iesu muvikalane'i no anu
vaikala tovola'i vile aloxo 'o, 10 "Ta mitema tamei milai no tani tila noxou
Lataua sou ilinga. Vile noxi'a ilou ne, anu Palisaio xe vile ne anu itema
sou utaxusou lamoli. 11 Io, ilou milai, la Palisaio mutulu sou mukilakasou
no tanu aloxo 'o, 'Lataua, eni alemo laixe ulai noxine xo eni loxo ta
mitema mo'sei ane ipakali mo i'oxonu 'ili'ilixo masumasua mo isusu no
anu taula'i xe loxo itema ane sou utaxusou lamoli e utulu no pa'umelo 'o
uasi. 12 [s]Ia eni amitema sou alavusou apelemu alaxu tamei no anu voxo
ta'uve mo muxatele tamei mo alavusou avelunu mimii ukalusi noxilo sou
aitinu mavulovexasou ulai noxine.'
13 [t]Ia itema sou utaxusou lamoli ne, mutulu va'axu noxou Palisaio mo
iou utelo no opo loxotolo uasi. Ia mutangatulu sou mu'otu'otunu lutunu,
io muvikala lexe, 'Lataua, tanenixo xo eni itema sou 'ili'ilixo masumasua.'
14 [u]La sou avikalangengi lexe itema ane sou utaxusou lamoli ne mulivu
no tani, la Lataua mumoxo'u lexe anu itema mulapu. Ia Palisaio ne aloxo
ne uasi. Xo ta mitema tavu'alo ane'i ane i'itinu ualasi'a ne, la Lataua
ulu'elailixa'a, xe ane'i ane ilu'elailixa'a, la Lataua u'itinu ualasi'a."

Mine'ene'i ta Molomolo Noxou Iesu

15 Iesu muvikalane'i aloxo ne xe mukalu, la ta mitema mine'ene'i ta
'ili'a ta keakea noxou sou lexe Iesu umulaxu avolu noxi'a sou ualusi'a.
Xe ta molomolo noxou mimaisi'a aloxo ne, la mikaitolone'i. 16 Ia Iesu
mu'avali'a ta molomolo ta kitukitu'a mine'e noxou, io muvikalane'i ta
molomolo noxou aloxo 'o, "Ngaxexesi'a ta molomolo ta kitukitu'a nesi mo
ine'e noxilo. Io nga'apixa'a uasi. Xo ta mitema ane loxo ta molomolo ta
kitukitu'a 'o, ane'i imomomo sou ixolu no anu saxisaxila'u noxou Lataua.
17 [v]Eni avikalangengi manina musuku aloxo 'o. Itema vile umasaxa sou
uxali loxo ta molomolo ta kitukitu'a 'o uasi, la umomomo sou Lataua
usaxila'u uasi."

Tila sou Lalotu Noxi'a ta Iutaia E Anu Itema sou Lavuluti
(Mat 19:16-30; Mak 10:17-31)

18 [w]Tila vile sou lalotu noxi'a ta Iutaia mutali'isou Iesu aloxo 'o, "Itema
laixe sou ulosixe lavulavu, mii ma'ia ane lexe eni a'oxonu la sou eni ano'u
mauli ane kaluxu uasi no anu?"
19 Xe Iesu muavuti la mukolinu aloxo 'o, "Tava'u loxovaa ane nini
nemoxo'ilo lexe eni laixe 'o? Itema vile laixe uasi, ia Lataua Anusisi.
20 [x]Nini nelavu no anu lapuloto noxou Mosesi e muvikala lexe, 'Ngingi
ane ngetaula'i, la ngasusunoxu taula'ingenge uasi. Mo mamu sou ngavau

---

[s] **18:12** Ais 58:1-4; Mat 23:23 [t] **18:13** Lex 51:1 [u] **18:14** Mat 23:12 [v] **18:17** Mat 18:3
[w] **18:18** Luk 10:25 [x] **18:20** Mul 20:12-16; Lap 5:16-20

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

itema vile usoli. Mo mamu sou ngapakali. Mo mamu sou ngakalavoinu
itema vile vitanisi sou ngavikala lexe manina teitexi. Xe ngatoxone'i ta
maminge ilo'a ta neninge.' "
21 Xe anu muavuti, la muvikalanu Iesu aloxo 'o, "Lapuloto ane ne, eni
emulinu no mine eni molomoloxo mo mune'e mutalo vaimomo 'o."
22 Xe Iesu mulomu noxou aloxo ne, la sou muvikalanu lexe, "Mii vilesisi
a na'oxo uao. Nalai mo nano'u lavulavulutimeni ukalusi mo ta mitema
ilotonu, xe nano'u lamolisou la sou naiti'a ane'i ane i'a mimii uasi. Xe
nini na'oxo aloxo ne, la sou mimii lailaixe ane uai teitexi no opo loxotolo
ne, nini na'anini. Ia nane'e mo namulileli."
23 Xe itema ne mulomusou vaikala noxou aloxo ne, la iou mupalulu. Xo
anu mulavusou lexe anu lavulavulutiu tavu'alo misevile. 24 Iesu mumaisou
itema ne la muvikalanu aloxo 'o, "Ta mitema ane lavulutii'a tavu'alo
musuku ne, anu pekia'u musuku noxi'a sou i'unalai no anu saxisaxila'u
noxou Lataua! 25 Manina lexe anu se'isisi sou kameli vile u'unalai no anu
umo vile taxanu, ia itema ane lavulutiu piena musuku ne, anu pekia'u
misevile noxou sou u'unalai no anu saxisaxila'u noxou Lataua."
26 Xe ane'i ane milomusou vaikala noxou aloxo ne, la ane'i mitali'isou
Iesu aloxo 'o, "La sou 'ena'ei ane sou uno'u mauli ane kaluxu uasi ne?"
27 La Iesu mukoline'i aloxo 'o, "Mii ma'ia ane ta mitema imomomo sou
i'oxonu uasi ne, Lataua umomomo sou u'oxonu."
28 Xe Pita muavuti la muvikalanu aloxo 'o, "Nexi texiu tumalixeu mimii
latala noxixe ne mukalu, ia tene'e 'o sou temulineni!"
29 Xe Iesu muavuti la muvikalane'i aloxo 'o, "Eni avikalangengi manina
musuku aloxo 'o. Lexe itema vile u'umesou taasou mo semau mo ta
vimovimou mo momu ilee nenu xe ta 'olu'olu sou lexe u'italonu maulixu
ulai noxou Lataua sou usaxila'u, 30 la anu uno'u mimii tavu'alo uuaulixu
mimii ane anu mu'umesou tei no mine anu uxolu no lia 'o xe ili'i no mine
anu usoli, la uno'u mauli ane kaluxu uasi."

Iesu Mutotokalasou Soli Noxou Alaxu Tatalusou
(Mat 20:17-19; Mak 10:32-34)

31 [y]Ioxe, Iesu muvikalane'i aloxo ne xe mukalu, la muno'a ta molomolo
noxou mavulovexa mo mulu'e no lia tamei mine'e 'alai noxou sou
muvikalane'i aloxo 'o, "Nenge nenge'a sou tanuna ne Ielusalemu 'o, mo
sou mimii latala ane ta mitema sou palomatana mikaukavunusou Itema
'Olu ne, uxali manina. 32 [z]La sou ta mitema ino'u sou i'italonu ulai no
avo'a ta mitema ane'i ane ilavusou Lataua uasi, sou imolovila'isou mo
ikekeiou mo ituvesou xe ipuapuasou mo ivau usoli. 33 Uai no anu lulu
voxo tamei xe tatalusou, la Anu utulu."

---

[y] **18:31** Luk 24:44 [z] **18:32** Luk 9:22, 44

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

34 [a]Ia ta molomolo noxou ilamana no anu mimii ane Iesu mulemolu ne
uasi. Xo laaxu ne mutalume noxi'a, la sou ane'i ilavusou mii ma'ia ane
Anu ulelemolu ne uasi.

Iesu Mupamaulinu Itema Vile Iou Seleveenu
(Mat 20:29-34; Mak 10:46-52)

35 Ioxe, Iesu ilo'a ta molomolo noxou milai mixali 'alai ne Ieriko, la
itema vile iou seleveenu a muxoxolu no vote'i pa'umolu ne. Anu uxoxolu
ne sou ulingalinga mimii noxi'a ta mitema. 36 No voxo ane ne, anu
mulomusi'a ta mitema tavu'alo imuamua'i inene'e, la mutali'isi'a aloxo
'o, "Mii ma'ia ane, uxaxali ne?" 37 La ane'i mikolinu aloxo 'o, "Iesu sie
Naseleti Anu a une'e ulai ne."
38 La anu mu'ava mulai noxou Iesu aloxo 'o, "Iesu, nini Deviti 'ilusunu,
nini tanenixo!"
39 Ia ane'i ane miulaxunu Iesu ne mikaitolonu, la mivikalanu lexe anu
uxolu tasiau, ia anu ulomuxa'a uasi, anu mu'ava mu'oki mulai noxou
Iesusi aloxo 'o, "Deviti 'ilisunu, nini tanenixo."
40 Xe Iesu mulomu aloxo ne, la sou mutulu sou muvikalane'i lexe
ine'enu itema ne noxou. Xe mine'e mixalixu 'alai noxou, la Iesu
mutali'isou aloxo 'o, 41 "Nini nemasaxailo lexe eni a'oxonu mii ma'ia
noxine ne?"
La anu mukolinu aloxo 'o, "Tila, emasaxa lexe ieli ukala mo amalei
laixe."
42 La sou Iesu muvikalanu aloxo 'o, "Eni emasaxa lexe nini ieni ukala
mo namalei laixe. Xo nini nemuxaxu taneni noxilo, la sou ieni mukala."
43 Alaxu vilesisi 'o, la iou mukala sou mumalei, la sou anu mu'iti Lataua
ualasou mo mumulinu Iesu. Xe ta mitema mukalusi ne mimaisou, la ane'i
kalumo mi'itinu Lataua ualasou.

Iesu Mu'avalou Sakiasi

19 1 Ioxe, Iesu mu'unalai no tuala ne Ieriko, la mulai a vile sou lexe
ulai ne Ielusalemu. 2 La itema vile a muxolu no tuala ne, ualasou
lexe Sakiasi. Anu tila noxi'a ta mitema sou itaxusou lamoli, xe anu itema
sou lavuluti tavu'alo. 3 Ia mumasaxa lexe umaisou Iesu ne lexe Anu itema
ma'ia. Ia umomomo sou umaisou uasi. Xo anu aii ataxu xe ta mitema
tapiena musuku mitaluxu. 4 La sou anu muiave muuli no anu vote'i ane
Iesu unene'e no anu, la mutelai no ovu lovo vile sou lexe umaisou Iesu no
mine anu une'e.
5 Ioxe, Iesu mune'e xe muxali no lia no ovu tava'u, la Anu iou
mutelo xe mumaisou Sakiasi no anu ovu ne, la sou muvikalanu lexe,

---

[a] **18:34** Mak 9:32

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

"Sakiasi, napalea nalu'e no lia. Xo vaimomo 'o, eni alai avile sou
axolu no tani noxinesi." 6 La sou anu mupalea mulu'e no lia sou
mu'osasou Iesu sou mulailixu no taasou.
7 [b]Ta mitema mukalusi ne, mimaisou aloxo ne, la miavuti sou
mimunumunuxu aloxo 'o, "Ngamaisou, Anu a mulai muxolu sou u'ani
no tani noxou itema sou 'ili'ilixo masumasua."
8 [c]Ia Sakiasi muavuti, la mutulu sou muvikalanu Tila aloxo 'o,
"Tila nalomu noxilo. Eni akalipalanu mimii noxilo ukalusi mo avelu
xalee vilesi'a ta mitema ane i'a lavuluti uasi. Mo lexe eni e'oxo
loloxu itema vile sou epakalinu miu vile, la eni akolinu miu ne alaxu
tami'a."
9 [d]La Iesu muvikalanu aloxo 'o, "Vaimomo 'o, Lataua mupamauline'i
ta tema tani ane 'o. Xo itema ane 'o ne kalumo anu Avalaamu
'ilusunu vile. 10 [e]Xo Itema 'Olu ne mulu'e no lialia 'o sou ukamuline'i
ta mitema, xe upamauline'i ane'i ane mixovulau."

Vaikala Tovola'isou Mina[f] Mavulovexa
(Mat 25:14-30)

11 Ane'i ixolu sou ilolomu noxou, la Anu muvikalane'i no anu
vaikala tovola'i vile. Xo anu muxali 'alai ne Ielusalemu loxo ne, la
ta mitema mixavutala lexe imaisou saxisaxila'u noxou Lataua no ie'i
paleasi. 12 La sou Anu muvikala aloxo 'o, "Itema tila vile mulutu sou
mulai no tuala vile no paxa, sou lexe isosovosou sou uxali tatananu
tuala, ka io sou ulivu une'e. 13 La sou anu mu'avali'a ta mitema
sou xaixai noxou mavulovexa mine'e noxou sou muvelunu lamoli e
ilemolu lexe Mina ne vilevilesi momoxa'a. Io muvikalane'i aloxo 'o,
'Ngaxaxaisou lamoli ano 'o utalo no anu voxo ane eni alivu ane'e.'
14 Ia ta tema tualasou imasaxau uasisi manina, la sou misosovosi'a
ta mitema se'i sou mipalusi'a mimulinu sou mivikalane'i ta mitema
no tuala ane anu mulai no anu ne aloxo 'o, 'Nexi tamasaxau itema
ane ne sou uxali tatananu tualasixe uasi.'
15 Ia ane'i misosovosou sou muxali tatana tuala mukalu, la mulivu
mune'e no tualasou. Muxali no tualasou, la mukala anaxui'a ta
mitema sou xaixai noxou ane anu muvelunu lamoliu noxi'a, mo sou
ulavu lexe ane'i mixaxaisou mo mixalisou xolanu ta'ei mukalu.
16 Vile noxi'a mune'e noxou tei la muvikalanu aloxo 'o, 'Tila, Mina
noxine vile ane nini nelosilo ne, muxalixu xolanu Mina mavulovexa
la.'

---

[b] **19:7** Luk 15:2 [c] **19:8** Mul 22:1; Iti 5:6-7 [d] **19:9** Luk 13:16; Apo 16:31 [e] **19:10** Luk 15:4; Ioa 3:17; 1Ti 1:15 [f] **19:11** Mina ne, lamoli noxi'a ta Iutaia sosovosou loxo Denalia itemaxu ta'uve.

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

17 [g]La tila noxou muvikalanu aloxo 'o, ‘Itema laixe sou xaixai noxilo,
nini nexaxai laixe musuku. Xo nini nexaxai laixe no anu mii se ane kitu'a
'o, la eni amuxaxene sou nasaxila'u tuala mavulovexa.’
18 Xe ili'i, la ane tameisi'a mune'e sou muvikalanu aloxo 'o, ‘Tila, Mina
noxine vile ane nini nelosilo ne, muxalixu xolanu Mina ta'uve la.’
19 La tila noxou muvikalanu aloxo 'o, ‘Eni amulaxene sou nini
nasaxila'u tuala ta'uve.’
20 Xe ili'i, la ane tatalusi'a mune'e la muvikalanu aloxo 'o, ‘Tila, Mina
noxine vile ane nini nelosilo ne, anu 'a. Eni ekuponu mo etalumeu
muaisi. 21 Xo nini namitema sou xaixai pekia'u. Mo nini nalavusou
na'umenu mimii ane nini namulaxu uasi xe nalavusou naluvunu xai
temanu ane nini natounu uasi. La sou eni e'umolu laxuneni.’
22 La tila noxou muvikalanu aloxo 'o, ‘Nini namitema sou xaixai masua
manina noxilo, la sou eni alosine navunavu aloxo nini nelemolu ne.
Xo nini nelavu lexe eni amitema sou xaixai pekia'u mo eni alavusou
a'umenu mimii ane eni amulaxu uasi xe alavusou aluvunu xai temanu
ane eni atounu uasi. 23 Ia tava'u loxovaa, la sou nini namulaxu lamolixeni
no anu taasou lamoli, mo sou eni alivu ane'e la ano'u ilou xolanu ua?’
24 Mukalu, la sou anu muvikalane'i ane'i ane itulutulu no pa'umolu
aloxo 'o, ‘Nga'umenu Mina vilesisi ane noxou ne, mo ngalosou itema ane
muxalixu Mina mavulovexa.’
25 La ane'i mivikalanu aloxo 'o, ‘Tila, anu ne muno'u Mina mavulovexa
mukalu!’
26 [h]La sou anu muvikalane'i aloxo 'o, ‘Eni avikalangengi aloxo 'o. Ta
mitema ane mino'u mimii se'i ne, la Lataua ulosi'a mose'i la, xe ane'i ane
ino'u mii sevile kitu'asi, la Lataua uxexeenu avile. 27 Ia ane'i ta uluaxeni
ane imasaxa lexe eni axali tatananu tuala noxi'a uasi ne, ngano'a ine'e
noxilo mo ngave'a isolisoli no talaxo 'o.’ ”

Iesu Mu'unalai ne Ielusalemu
(Mat 21:1-11; Mak 11:1-11; Ioa 12:12-19)

28 Iesu muvikala aloxo ne mukalu, la Anu muavuti sou mulutu muvaxa
ne Ielusalemu. 29 Xe muxali 'alai no tuala ne Vetepaxe ilee Vetania e 'alai no
laxa'ilu vile ilemo lexe Olivu, la mupalusi'a ta molomolo tamei noxou mo
muvikalane'i aloxo 'o, 30 “Ngongou ngalai no tuala e no laxungengi ne, xe
nga'unalai, la ngamaisou donki 'ilie mulu vile ane mitalisou ka misakiinu mo a
ututulu ne. Donki ne, evile utelo mo uxolu no anu uao. Ia ngongou ngalulusou
mo ngano'u une'e noxilo. 31 Lexe ngongou ngalulusou, io lexe itema vile
utali'isinge ngongou lexe, ‘Loxovaa ane ngingi ngongou ngalulusou donki ne?’ la
ngongou ngakolinu lexe, ‘Tila noxixe mumasaxau sou u'oxonu xaixai no anu.’ ”

---

[g] **19:17** Luk 16:10 [h] **19:26** Mat 13:12; Luk 8:18

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

32 Ane'i tamei ane Iesu mupalusi'a miuli ne, milai mixali. La mixalisou
mimii ane Iesu mulemo noxi'a ne mu'isalilisi. 33 Xe no mine ane'i ilou
ilulusou donki 'ilie mulu ne, la ta moosou mitali'isi'a aloxo 'o, "Loxovaa
ane ngingi ngongou ngalulusou donki 'ilie ne?"
34 La ane'i ilou mikoline'i aloxo 'o, "Tila noxixe mumasaxau sou
u'oxonu xaixai no anu."
35 Ilou mino'u xe milai mixalixu noxou Iesu, la sou ane'i ilou mino'u
'ala'alasou vasime'a veveveeni ne sou mixavulalanu vaxa no latanu donki
ne, ka sou Iesu mutelo mutalupexa no anu. 36 Xe mulutu mulai, la ta
mitema mixavulalanu 'ala'alasou vasime'a veveveeni ne no vote'i.
37 Anu mune'e xe muxali 'alai no vote'i molu no laxa'ilu ne Olivu
mulue, la ta molomolo noxou tavu'alo mipita sou misoko mi'osa mo
mi'ava'ava sou mi'itinu Lataua ualasou, xo tane'i mumulinu xavi no 'a
sosovo tavu'alo ane anu mu'oxonu no ie'i.
38 [i]La ane'i mi'ava'ava aloxo 'o,
"Lataua ualusou tatananu tuala ane IAUE mupalusou mo a unene'e
'o.
Mo ta'itinu Lataua ualasou teiteixi manina,
xo Anu mulosinge opo se'isisi molu no opo loxotolo mune'e
noxinge no lia 'o."
39 Ia ta Palisaio mose'i no taiine'i ta mitema tavu'alo ne, mivikalanu
Iesu aloxo 'o, "Itema sou ulosixe lavulavu, nakaitolone'i ta molomolo
noxine."
40 La Iesu muvikalane'i aloxo 'o, "Eni avikalangengi lexe ane'i ixolu
tasia'usi, la lavolavo'o 'o molu uavuti sou u'ava'ava."
41 Iesu mune'e muxali 'alai ne Ielusalemu xe mumaisou tuala tila ane
ne, la mutamasi'a ta mitema ane mixolu no anu ne. 42 La muvikala aloxo
'o, "Ngingi, laixe lexe vaimomo 'o ngingi ngalavusou mii ma'ia ane
ulosinge opo se'isisi, ia mii ane ne anu mutalume mo ngingi ngamomomo
sou ngamaisou uasi. 43 Ia ili'i no anu voxo vile, la ta uluamengi ine'e
ivimelungenge mo ixalilingenge sou ialivulangengi avile. 44 [j]Ane'i
ialivulangengi, la ipalepeipeingengi ngongi'a ta 'ilinge ane ngexolu no
nano ne. Mo umomomo sou ane'i imalanixu lavo'o vile uai no latanu vile
uasi, xo ngingi ngatongonu voxo ane Lataua mune'e noxinge o uasi."

Iesu Mukusai'a ta Mitema no Nano no Taasou Lalotu Tatila Noxou Lataua

(Mat 21:12-17; Mak 11:15-19; Ioa 2:13-22)

45 Ili'i, la Anu mu'unalai no nano no taasou lalotu tatila noxou Lataua,
la musoko sou mukusai'a ta mitema e mitata'olu mimii sou ta mitema

---

[i] **19:38** Lex 118:26; Luk 2:14 [j] **19:44** Luk 21:6

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ilotonu. 46 [k]La muvikalane'i aloxo 'o, “Ane'i mikaukavu no nano no
Lavuku Tavuna teinu aloxo 'o. ‘Taasilo ne, ilemo lexe anu taasou lakilaka
ulai noxou Lataua,’ ia ngingi nge'oxo muxali loxo taasi'a ta mitema sou
pakali sou italume no anu.”
47 [l]No voxovoxo utotomu, la Iesu ulosieixa'a ta mitema lavulavu no anu
vaikala noxou Lataua no nano no taasou lalotu tatila noxou Lataua. Ia
ta tatila noxi'a ta aili'i mo ta mitema sou lapuloto ilo'a ta tatila noxi'a ta
Iutaia e mixolu no nano no taiine'i ta mitema, itovo lexe ivau. 48 Ia ane'i
ixalisou vote'i vile sou ivau no anu uasi. Xo ta mitema tavu'alo mukalusi
ne, ane'i mimasaxa manina sou ilomusou vaikala noxou Iesu.

Ane'i Mitali'isou Iesu Lexe 'Ena'ei Mulosou Xavi ne
(Mat 21:23-27; Mak 11:27-33)

20 1 No voxo vile, la Iesu mulolosi'a ta mitema lavulavu no anu
vaikala noxou Lataua mo mua'aloxu a'alo laixe noxou no nano
no taasou lalotu tatila noxou Lataua. La ta tatilasi'a ta aili'i mo ta mitema
sou lapuloto ilo'a ta tatila noxi'a ta Iutaia mipita mine'e noxou Iesu, 2 sou
mitali'isou aloxo 'o, “Navikalanexi lexe xavi ma'ia ane muxolu noxine
ne, la sou nini na'oxo'oxonu mimii ane ne no anu 'o? Mo 'ena'ei mulosine
xavi ane ne?”
3 La sou Anu mukoline'i aloxo 'o, “Eni kalumo atali'isingexu tali'i vile.
Ngavikalaleli. 4 Ioanesi, anu itema sou u'ulosi'a ta mitema 'o ne, anu molu
no opo loxotolo? Uasi, anu molu noxi'a ta mitema?”
5 La sou ane'i mivikalane'i ngatongato'o aloxo 'o, “Maasi, xe nenge
tavikala lexe anu molu no opo loxotolo, la Anu utali'isinge lexe, ‘Ia
loxovaa, la sou ngingi ngamuxamuxaxu tangengi noxou uasi 'o?’ 6 Xe
nenge tavikala lexe anu molu noxi'a ta mitema, la ta mitema tavu'alo 'o
ivenge no anu lavo'o, xo ane'i milavusi lexe Ioanesi ne, anu itema vile sou
palomatana.”
7 La sou ane'i mikolinu aloxo 'o, “Nexi talavusou lexe anu molu ne'ei
uasi.”
8 La Iesu muvikalane'i lexe, “Eni kalumo apala'alixu xavi ma'ia ane eni
a'oxo'oxonu mimii ane ne no anu 'o uasi.”

Vaikala Tovola'isi'a ta Mitema Ane Isaxila'u Xaisou Ovu Uaini
(Mat 21:33-46; Mak 12:1-12)

9 [m]Muvikalane'i aloxo ne xe mukalu, la musolonu vaikala noxou no anu
vaikala tavola'i vile aloxo 'o, “Itema vile mutounu xaisou ovu uaini vile.
Xe mukalu, la mu'italonu xai ane ne no avo'a ta mitema se'i sou ane'i
ixaxaisou ia anu mulutu sou mulai no tuala vile no paxa sou lexe anu

---

[k] **19:46** Ais 56:7; Iel 7:11 [l] **19:47** Luk 21:37 [m] **20:9** Ais 5:1

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

uxolu maxuveeni manina. 10 Ioxe no anu voxo ane sou xaisou ovu uaini
ne temanu xe momoxo sou i'elexu, la anu mupalusou itema sou xaixai
noxou vile mulai noxi'a ta mitema ane misaxila'u xai ne, sou lexe uno'u
temanu se'i noxi'a. Ia ane'i mivau mukalu, la mipalusou mulivu vitanisi.
11 Xe anu muavuti, la mupalusou itema sou xaixai noxou vile sou mulai la.
Ia ane'i mivau kalumo, mo mipamaelanu manina, ka mipalusou mulivu
vitanisi la. 12 Xe anu muavuti, la mupalusou tatalusi'a la, sou mulai. Ia
ane'i mivau mo siasialuxu, ka misu'a mulai no ale no xai.

13 Mi'oxone'i aloxo ne, la sou moosou xai ne muvikala aloxo 'o, ‘Eni
a'oxonu mii ma'ia la? Ioxe, eni apalusou 'alixeni e emasaxau misevile 'o
ulai noxi'a, la mane ane'i itoxonusi.’

14 Ia ta mitema e ixaxai no xai ne mimaisou moosou xai 'olu ne, la
mivikalane'i ngatongato'o aloxo 'o, ‘Itema ane 'o ne, ulai ili'i la ualasou
utelo no anu momu xaixu 'o ane. Ngane'e mo nenge'a tava'u mo usoli,
mo sou ulai li'i la nenge ualasinge utelo no anu xai ano 'o.’ 15 La sou ane'i
misu'anu mulai no ale no vimelusou xai mo mivau musoli.

Ioxe, ili'i la sou moosou xai ne, anu u'oxonu mii ma'ia noxi'a ta mitema
ane ne? 16 Anu molu ulutu une'e ka uve'ave'a ta mitema ane ne isoisoli
ukalusi, io sou anu u'italonu xai ane ne ulai noxi'a ta mitema se'i va'axu
li.”

Ta mitema milomusou aloxo ne, la mivikala lexe, “Mamu sou mii ane
loxo ne uxali.”

17 Xe Iesu muavuti la mumatakisi'a, io mutali'isi'a aloxo 'o, “Ngingi
ngelavusou vaikala ane mikaukavunu no nano no Lavuku Tavuna teinu 'o
laaxu? Muvikala aloxo 'o,

‘Lavo'o e ta mitema sou itulusou tani misu'anu ne,
anu muxali lavo'o vile laixe manina sou utetelisou tani.’

18 [n]Ta mitema latala ukalusi ane ilapau xe ituvu no anu lavo'o ane ne,
la imamulo manina. Xe lavo'o ane ne, ulapau utuvu noxou itema vile, la
umutanu avile.”

19 Ta mitema sou lapuloto ilo'a ta tatilasi'a ta aili'i mikamulinu vote'i
sou lexe itetelisou avile no anu, xo ane'i milavu lexe Anu muvikala
tovola'i ne mu'isalili noxi'asi. Ia ane'i mimama'u noxi'a ta mitema
tavu'alo ne, la sou itetelisou Iesu uasi.

Tali'isou Talea Lamoli Ulai Noxou Kaisari
(Mat 22:15-22; Mak 12:13-17)

20 [o]Ioxe, ane'i ikakamuli vote'i vile sou itetelisou Iesu no anu, la sou
ane'i mipalusi'a ta mitema mose'i sou itovotovole Iesu, io ane'i mikalavoi
lexe ane'i ne ta mitema ta laixe. Ane'i mimasaxa lexe ilomusou Iesu

---

[n] **20:18** Ais 8:14-15 [o] **20:20** Luk 11:54

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ulemolu mii vile ususu, la sou ane'i itetelisou mo i'italonu no avolu
itema anu ane mutetelisou xavi sou usaxila'u tuala. 21 La sou ane'i
mitali'isou Iesu aloxo 'o, “Itema sou ulosixe lavulavu, nexi telavu lexe
nini navivikala mo nalosiexixu mii ma'ia ane mulapu, io nini naxavutala
ualasi'a ta mitema uasi, ia nini nalavusou nalosiexixu vote'i laixe noxou
Lataua no anu vaikala manina noxou. 22 Io, loxovaa, anu laixe lexe nenge
talea lamoli ulai noxou Kaisari?”
23 La Iesu mulavusou kalakalavoi noxi'a, la mutali'isi'a aloxo 'o,
24 “Ngano'u Denalia vile une'e mo amaisou. 'Ena'ei kisou mo ualasou ane
muxolu no anu lamoli 'o?”
25 La ane'i mikolinu lexe, “Kaisari noxou.”
Xe Iesu muavuti la muvikalane'i aloxo, “Mii ane noxou Kaisari, la
ngalivunoxu ulai noxou Kaisari, xe mii ane noxou Lataua, la ngalivunoxu
ulai noxou Lataua.”
26 Aloxo ne, la sou ane'i imomomo sou ixalisou susu vile no anu vaikala
noxou no ie'i ta mitema sou itetelisou no anu uasi. Ia ane'i mikuluke no
anu vaikala lakolisou molu noxou, la mixolu tasia'uxa'a avile.

Tali'i Noxi'a ta Sadokaio
(Mat 22:23-33; Mak 12:18-27)

27 Xe ili'i, la ta Sadokaio mose'i mine'e mixali noxou Iesu sou
mitali'isou. Xo ane'i xavutalai'a lexe ta mitema isoli, io ulai ili'i la
umomomo sou imauli la uasi. 28 [p] Ioxe, la sou ane'i mitali'isou Iesu aloxo
'o, “Itema sou ulosixe lavulavu, vaikala muai no anu kaukavu noxou
Mosesi mune'e noxixe aloxo 'o. ‘Lexe itema vile utaula'i xe ili'i la usoli. Ia
upalane'i ta 'olu noxie semau ne uasi, la laixe lexe vimou kokope u'uluxe
vimou vaaluu ne, mo sou upalane'i vimou ta 'olu noxie.’ 29 Ioxe, no voxo
vile, la itema vile ta 'olu muxatele tamei ixoxolu. Ilo'a mixoxolu, la ane
aili'isi'a ne mutaula'i, xe ili'i la musoli. Ia upalane'i ta 'olu noxie semau
ne uasi. 30 Xe vimo'a ane tameisi'a ne muavuti, la mu'uluxe sema vaalu
ne. Ia anu kalumo musoli, ia upalane'i ta 'olu noxie uasi. 31 Mo vimo'a
tatalusi'a kalumo ne aloxo nesi. Anu aloxo nesi, mole ane'i muxatele
tamei mukalusi ne, miuluxe sema vilesisi ne, ia vile noxi'a upalaa 'olu
vile noxie uasi. 32 Xe ili'i, la sema ne kalumo misoli. 33 Ioxe, ulai ili'i no
anu voxo ane sou ta mitema ane misoisoli itulu sou imauli, la 'ena'ei
noxi'a ane'i muxatele tamei ne, semau maninasou, xo loxo ane'i mukalusi
ne mi'uluxe sema vilesisi ne?”
34 Xe Iesu muavuti la mukoline'i aloxo 'o, “Ta mitema sou voxo
vaimomo 'o ne, ane'i itaula'ixa'a ngato'o. 35 Ia ta mitema ane Lataua
mupelemasaxane'i sou isoli, ia imauli ili'i ne, la ane'i imomomo sou

---

[p] **20:28** Lap 25:5

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

itaula'ixa'a ngato'o la uasi. 36 Mo ane'i imomomo sou isoli la uasi. Ane'i
ixali loxo ta angelo. Mo ane'i ixali Lataua ta 'olu, xo Anu mutulusi'a
no anu soli mo mimauli. 37 [q]No anu a'alosou ovu mukaakaa, la Mosesi
mupala'anixu lexe itema ane musoli ne umauli la. Xo anu mulemolu Tila
lexe, 'Anu Lataua noxou Avalaamu mo noxou Aisaki xe noxou Iakovo.'
38 La sou Tila ne, anu Lataua noxi'a ane'i ane misoisoli uasi, ia Anu noxi'a
ane'i ane imauli. Xo ta mitema latala ukalusi ne, ane'i imauli noxou
Latauasi."
39 Mose'i noxi'a ta mitema sou lapuloto milomusou aloxo ne, la
mivikala aloxo 'o, "Itema sou ulosixe lavulavu, nini nekoline'i laixe."
40 Aloxo ne, la sou ane'i itovo sou itali'isou la uasi.

'Ena'ei 'Olu Ane Kalisito 'o?
(Mat 22:41-46; Mak 12:35-37)

41 Mukalu, la sou Iesu mutali'isi'a aloxo 'o, "Tava'u loxovaa, la sou ane'i
ivikala lexe Kalisito ne, Deviti 'ilusunusi? 42 [r]Ia Deviti molu mupala'alixu
no anu Lavuku sou Lexe aloxo 'o.
'IAUE muvikalanu Tila noxilo aloxo 'o.
"Navaisa'ileli no avolo tema
43 ulai utalo no anu voxo ane sou
eni amuxaxa'a ta uluameni no tava'ine laaxu.' "
44 Deviti molu mumoxo'u lexe anu Tila noxou. Ia loxovaa, la anu Tila
ne, Deviti 'ilusunu la?"
45 Ta mitema tavu'alo ne uao ilolomu sio, la Iesu muvikalane'i ta
molomolo noxou aloxo 'o, 46 "Ngasaxila'inge laixe noxi'a ta mitema
sou lapuloto. Xo ane'i imasaxa lexe itaanu tokolomoi'a veveeni, io sou
ixixaoxao. Mo imasaxa lexe ta mitema ixalisi'a no tilovolovo la itoxone'i
xe isexelaxa'a. Xe no taasou lalotu noxi'a ta Iutaia, la imasaxa lexe
ixoxolu no anu puloulou ane uuli laixesi. Xe ixalisou la'ilali toxoxa'a, la
imasaxa lexe ixolu no anu puloulou ane uulisi ne kalumo aloxo ne. 47 Xe
iavuti, la ikalavoine'i ta sema ta vaalu sou ikalusou miami'a no nano
no taasi'a. Xe ikalavoi sou ilinga veveeni misevile sou lexe ta mitema
imaisi'a. Ta mitema ane loxo ne, ulai ili'i, la Lataua ulosi'a navunavu
tatila manina."

Sema Vaalu Vile Mi'italonu Lamoli Mulai Noxou Lataua
(Mak 12:41-44)

21 1 Iesu muvikalane'i mukalu xe iou mutelo, la mumaisi'a ta
mitema sou lavulavuluti piena mine'e sou mi'italonu lamolii'a
sou ulai noxou Lataua no anu taasou lamoli ne. 2 La Anu mumaisie

---

[q] **20:37** Mul 3:6 [r] **20:42-43** Lex 110:1

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

sema vaalu vile kalumo ne ie lamoli se kitu'asi, mine'e mi'italonu
Leputa[s] tamei. 3 [t]Xe Iesu mumaisie aloxo ne, la muvikala aloxo 'o, "Eni
avikalangengi manina musuku lexe sema vaalu ane 'o ne, ie lamoli se
kitu'asi, ia lamoli soxu e ane mileanu ne, anu tatila musuku mo mua'alixu
noxi'a ane'i ane mileanu 'o. 4 Xo ane'i ane latala e mileanu lamoli ne,
ane'i mileanu loxo ne, ia lamolii'a pienanu a uai sio. Ia ane sema vaalu
'o ne, ie mii vile la sou uai uasi. Soxu e mino'u ne, ane mileanu mulai
mukalusi ne. Ia vile uai sou iloto la'ilali no anu la uasi."

Sosovosou Voxo Kaluxusou
(Mat 24:1-14; Mak 13:1-13)

5 Xe ta molomolo noxou mose'i mivikalanusou taatani ane muxolu no
nano no taasou lalotu tatila noxou Lataua ne aloxo 'o, "Namaisou taatani
ano 'o ne, mitulusou no anu lavolavo'o lailaixe mo mitokolomonu no anu
mimii lailaixe ane ta mitema milosou Lataua." Ia Iesu muvikalane'i aloxo
'o, 6 [u] "Ngingi ngemaisou taatani e lailaixe 'o, ia ulai ili'i la lavolavo'o
ano 'o ne, umomomo sou vile uvoutulo no lataanu menexu vile uasi. Xo
tapiena ukalusi ne imamulonu, ka ipeinu ulu'elai no lia."
7 La ane'i mitali'isou Iesu aloxo 'o, "Itema sou ulosixe lavulavu,
nini navikalanexi lexe, Talu, la mimii ane ne uxali? Xe sosovo ma'ia
uxali tei sou uvikala lamana noxixe lexe mimii ane ne, anu 'aso uxali
maninasou?"
8 Xe Iesu muavuti, la mukoline'i aloxo 'o, "Ngasaxila'inge laixe, xo
loxo 'o io ta mitema ikalavoingengi. Ta mitema tavu'alo ixali, la imoxo'u
ualasilo, io ivikala lexe, 'Eni anu 'a.' mo ivikala lexe, 'Voxo kaluxusou
anu 'a uxali.' Ia ngingi ngalomuxa'a uasi. 9 No mine ngingi ngalomusou
a'alosi'a ta mitema i'oto'oto mo ngalomusou a'alosou tu'utu'umaxu ane
uxali no lialia 'o, la nga'olo'olo mo nga'ume mamu. Xo mimii ane ne, anu
uxali tei o, ia voxo kaluxusou ne anu a uxali avile ne uasi."
10 Iesu muvikalane'i la aloxo 'o, "Ta mitema sou tuala vile iavuti, la
i'oto noxi'a ta mitema sou tuala vile ane va'axu. Mo ta mitema noxou
tatananu tuala vile iavuti, la ilo'a ta mitema noxou tatananu tuala vile
ane va'axu ne i'oto. 11 Xe no xalexalee tuatuala mose'i, la uniuni toxoxa'a
ukunikuni mo soli uxali mo pipiena iouiou uxali no tuatuala mo mimii
ane nenge ta'umolu ne uxali xe sosovo toxoxa'a molu no opo loxotolo
uxali kalumo.
12 Ia mimii ane ne uxali uao, la ta mitema itetelisinge sou ivenge mo
ane'i ilalingenge no taasou lalotu noxi'a ta Iutaia mo no taasou navunavu
mo ilai itulusinge no talaxa'a ta tatananu tuatuala ilo'a ane'i ane isaxila'u

---

[s] **21:2** Leputa ne, ta Iutaia lamolii'a. Lexe ipitanu Leputa 128, la uxali loxo Denalia vile.
[t] **21:3** 2Ko 8:12 [u] **21:6** Luk 19:44

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

tuatuala, xo ngingi ngemulileli. 13 No anu vote'i ane ne, la ngingi
ngaa'aloxu ualasilo ulai noxi'a. 14 [v]Ia mamu sou ngaxavutala piena tei
lexe maasi la ngavikala loxovaa no mine ane'i itali'isinge. 15 [w]Xo eni melo
alosinge lavulavu sou vaikala ane umomomo so ta uluamengi ne ikolinu
vaikalamengi mo italoxolingenge uasi. 16 [x]Ia ta maminge ilo'a ta neninge
mo ta vivinge ilo'a ta mingemingengi mo ta menexinge ne kalumo
i'italongengi ngalai no avo'a ta uluamengi, la ane'i ivenge ngingi mose'i
ngasoli. 17 Ta mitema ukalusi ne, imasaxainge uasisi manina xo ngingi ta
noxilo. 18 Ia Lataua usaxila'inge, la sou kisinge laxusou vile umomomo so
tasia'uxu uasi. 19 Ia loxo ngingi ngatulu pekia'inge, la ngano'u mauli ane
kaluxu uasi.

20 Ia no mine ngingi ngamaisi'a ta mitema sou 'oto'oto ixalilixu tuala
tila ne Ielusalemu, la ngalavu lexe voxo sou ane'i imamulonu tuala ne,
anu a mune'e 'alai. 21 La sou ane'i ane ixolu no xalee lia tila ne Iutaia
ne, i'ume ilai no la'olao'lu mo ane'i ane ixolu no nano ne Ielusalemu ne,
i'ume ilai no ale xe ane'i ane ixolu no aleale ne, la i'una no tuala tila ne
uasi. 22 [y]Xo voxo ano 'o ne sou Lataua ulosi'a ta mitema navunavu loxo
mimii latala ane ane'i mikaukavunu no nano no Lavuku Tavuna teinu
uxali manina. 23 Anu voxo ane ne uxali, la anu voxo masua manina
noxi'a ta sema ane opoopone'i ilo'a ane'i ane isusune'i ta 'ili'a sio! Xo
tu'utu'umaxu tatila uxali no lialia 'o mo Lataua la'iaxui'a ta mitema ne
Ielusalemu, la sou Anu ulosi'a navunavu. 24 [z]Ane'i ta mitema sou 'oto'oto
ne, ive'a mose'i no anu laviso mo isoisoli xe ane'i itaxusi'a mose'i sou
ipaxelene'i ilai no tuatuala va'ava'axu ukalusi. Ia ta mitema ane ilavusou
Lataua uasi ne, imalomaloxo'u tuala tila ne Ielusalemu ne, ulai utalo no
anu voxo noxi'a ukalu.

25 [a]No anu voxo ane ne, la sosovo iouiou uxali no anu aso mo so'io ilo'a
ta oto. La xasi toxoxu uvausu no luaki mo luluxu, la ta mitema latala
no tuatuala no lialia 'o ne, ane'i i'olo'olo mo ixavutala piena. 26 Xe ane'i
milavu lexe mii ma'ia ane sou uxali no lialia 'o, la sou ane'i mi'ume
manina mole ie'i muxalixalili sou ilapau. Xo ta mimii loxo ta oto mo
ta'umali ilo'a koi'uxaxai mo tavaivolo no opo loxotolo ikunikuni ukalu.
27 [b]No voxo ane ne, la ta mitema imaisou Itema 'Olu mine ulu'e no anu
xavi mo lamanaxu toxoxa'a, ia uxolu no anu tamuxala. 28 Lexe mimii ane
ne usoko sou uxali, la ngaavuti ngatulu mo ngamexi xolangengi utelo sou
ngamalei teiteixi, xo Lataua anu 'aso upamaulingengi."

29 Xe Anu muavuti la muvikalane'i no anu vaikala tovola'i vile aloxo 'o,
"Ngamaisou ovu lovo vile ilo'a ovuovu tavu'alo. 30 No voxo ane ovuovu

---

[v] **21:14** Luk 12:11-12 [w] **21:15** Apo 6:10 [x] **21:16** Mat 10:21-22 [y] **21:22** Iel 5:29; 46:10; Ose 9:7 [z] **21:24** Lex 79:1; Pal 11:2 [a] **21:25** Ais 13:10; Ese 32:7; Ioe 2:31; Pal 6:12-13
[b] **21:27** Tan 7:13; Mat 26:64; Pal 1:7

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

xolanu uxali xe uxataxata, la ngingi ngalavu lexe voxo sou aso muxali
'alai mukalu. 31 Anu aloxo ne, la sou ngingi ngamaisou mimii ane ne
uxali, la ngalavu lexe saxisaxila'u noxou Lataua a muxali 'alai mukalu.
32 Eni avikalangengi manina musuku aloxo 'o. Ta mitema sou voxo ano
'o isoisoli uao, ia mimii ane eni elemolu lamana noxinge ne, anu uxali.
33 Mimii latala teitexi no opo loxotolo mo no lialia 'o ne, ulai la ukalu. Ia
vaivaikala noxilo ne umomomo sou ukalu uasi.
34 La sou ngingi ngasaxila'inge laixe, xo loxo 'o io opongengi tu'umaxu
no anu mimii sou lialia 'o, loxo la'ilali lailaixe mo lexa pekipekia'u xe
mimii lailaixe sou vasimenge. Lexe ngingi nga'oxo aloxo ne xe voxo ane
ne uxali noxinge, la ngakuluke loxo memee u'amo no anu uoi, 35 xo anu
uxali noxi'a ta mitema ukalusi ane'i ane ixoxolu no anu lialia 'o. 36 Mo
ngingi ngaxolu sou ngautiti mo ngakilaka ulai noxou Lataua utotomu, mo
sou ngingi ngamomomo sou ngamaxalexu mimii ukalusi ane sou uxali ne
mo ngamomomo sou ngatulu no talaxu Itema 'Olu."
37 No voxovoxo utotomu, la Iesu ulolosieixa'a ta mitema lavulavu no anu
vaikala noxou Lataua no nano no taasou lalotu tatila noxou Lataua. Ia no
'olo'olovoxo utotomu, la Anu ulai no ale no la'olu e ilemolu lexe Olivu sou uxolu
lai ne no 'olovoxo. 38 Xe no kakau manina, la ta mitema tavu'alo mukalusi
mine'e noxou sou ilolomu noxou no nano no taasou lalotu tatila noxou Lataua.

Iudasi U'italonu Iesu no Avo'a ta Mitema
(Mat 26:1-5, 14-16; Mak 14:1-2, 10-11; Ioa 11:45-53)

22 1 Ioxe, voxo sou Ixutuxu Veletixa'a Vitanisi sou isosovosou voxo
ane Lataua Mupolopepeene'i Ta Isilaeli a muxali 'alai. 2 La ta
tatilasi'a ta aili'i ilo'a ta mitema sou lapuloto mimasaxa lexe ivau Iesu
mo usoli, ia i'ume'a ta mitema, la sou ikakamuli vote'i se'i la, sou lexe
ixexeenu no anu. 3 [c]Ia Satani mu'una noxou Iudasi e ilemo lexe Isikarioti
e anu vile noxi'a ta molomolo noxou Iesu mavulovexa mo mulu'e no lia
tamei. 4 La sou Iudasi mulutu mulai noxi'a ta tatilasi'a ta aili'i ilo'a ta
mitema sou isaxila'u tani tila noxou Lataua sou ilo'a mivikalasou lexe
anu u'italonu Iesu noxi'a a loxovaa? 5 Ilo'a mivikala, la sou ane'i misakii
vaikala lexe ane'i mimasaxa sou ilosou lamoli. 6 La Iudasi mu'osasou
xavutalai'a ane ne, la sou anu mukakamulinu voxo taiinu vile lexe ta
mitema ipita noxou uasi, la sou anu u'italonu no avo'a.

Iesu Ilo'a ta Molomolo Noxou Mi'ani Kaluxusou
(Mat 26:17-25; Mak 14:12-21; Ioa 13:21-30)

7 [d]Xe voxo sou Ixutuxu Veletixa'a Vitanisi muxali, la ane'i ilavusou
ive'a ta sipsip ta 'ili'a sou i'oxonu la'ilali sou ixavutalanu voxo ane Lataua

---

[c] **22:3** Ioa 13:2, 27 [d] **22:7** Mul 12:1-27

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mupolopepeene'i. 8 La Iesu mupalusi'a Pita ilou Ioanesi la muvikalane'i
aloxo 'o, “Ngingi nongou ngalai mo ngalalaxinenge la'ilali ane
usosovosou voxo ane Lataua Mupolopepeenenge Ta Isilaeli no anu.”
9 La sou ane'i ilou mitali'isou lexe, “Nemasaxa lexe nexi talalaxii
la'ilalinenge ne a ne'ei?”
10 La Anu mukoline'i aloxo 'o, “Ngingi nga'unalai no tuala tila ne, la
ngaxalisou itema vile utatavulenu lexa vexasou mutau lexa no anu. La
ngamulinu ngalai nga'unalai no tani e anu u'unalai no anu ne. 11 La
ngavikalanu tatananu tani ne aloxo 'o, ‘Itema sou ulosixe lavulavu
mutali'i lexe, “Tani kaveutuxu ane sou nexi noxi'a ta molomolo noxilo
ta'ani sou tasosovosou voxo ane Lataua Mupolopepeenenge Ta Isilaeli
ava?” ’ 12 La sou anu ulosiengixu kaveutu vile tila muxolu teitexi.
Valovalo mo luuluusou mo mimii se'i kalumo ne mulalaxii mukalu, ia
ngongou ngalai, la sou ngalalaxiinu la'ilainenge ane.”
13 Xe ane'i ilou milai, la mimaisou mimii ne aloxo Iesu mulemolu noxi'a
ilou nesi. la sou ilou milalaxiinu la'ilalixa'a ilo'a.
14 Xe voxo ngiou sou ane'i i'ani muxali, la sou Iesu ilo'a ta mitema sou
xaixai noxou mixolu no luusou la'ilali. 15 La Iesu muvikalane'i aloxo 'o,
“Eni emasaxa manina lexe nenge nenge'a ta'ani la'ilali sou usosovosou
voxo ane Lataua Mupolopepeenenge Ta Isilaeli 'o ukalu, la sou eni a'una
no anu tu'utu'umaxu. 16 Eni avikalangengi aloxo ne, xo umomomo sou
eni a'ou la'ilali ano 'o la uasi, ulai utalo no anu voxo ane nenge nenge'a
tapita sou ta'ani teitexi no tuala noxou Lataua.”
17 Anu muno'u paku xe muvikala laixe mulai noxou Lataua mukalu, la
muvikalane'i aloxo 'o, “Ngano'u paku 'o mo ngingi ukalusi ngaie no anu.
18 Xo eni avikalangengi lexe eni aiexu uaini temanu lexaxu 'o la uasi, ulai
utalo no anu voxo ane Lataua molu usaxila'inge nenge'a ukalusi.”
19 Muvikalane'i aloxo ne xe mukalu, la Anu muno'u veleti vile ka
muvikala laixe mulai noxou Lataua. Xe mukalu, la muse'ise'inu sou
mulosi'a, io muvikala lexe, “Eni vasimelo ano 'o ane alosinge 'o.
Nga'oxonu mii ano 'o sou ngaxavutalaleli no anu.”
20 Ane'i mi'ani mukalu, la Anu muno'u paku ka mu'oxo aloxo ne la,
io muvikalane'i aloxo 'o, “Eni asoli xe sialuxo unixi, la paku ano 'o ne
usosovosou vaikala alavua e nenge ngenge'a Lataua tasakiinu. Sialuxo
ne, anu sou unixisinge. 21 [e]Ia itema ane sou u'italoleli no avo'a ta mitema
ne, anu a noxou ta'a'ani tapita no luusou la'ilali 'o. 22 Ia xo Itema 'Olu
ne Anu usoli aloxo Lataua mulemolu, ia itema ane u'italonu no avo'a ta
mitema ne, Lataua ulosou navunavu tatila.” 23 La sou ane'i miavuti sou
mitalitali'isi'a ngatongato'o lexe 'ena'ei noxi'a ane u'oxonu mii ane loxo
ne.

---

[e] **22:21** Lex 41:9; Ioa 13:21-22

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

24 [f]Xe kalumo ane'i mi'otosou anaxa'a sou lexe 'ena'ei noxi'a ane anu
tilasi'a. 25 [g]La sou Iesu muvikalane'i aloxo 'o, “Ta tatananu tuatuala
noxi'a ta mitema ane ilavusou Lataua uasi ne, ane'i isaxila'a ta mitemai'a
pekia'u, xe ane'i ane isaxila'a ta mitemai'a ne, ane'i me'a ileme'a lexe
ane'i ta mitema sou i'oxonu mimii ane laixesi ulai noxi'a ta mitemai'a.
26 [h]Ia noxinge ne, aloxo ne uasi. Ane utila noxinge, la anu uxolu loxo anu
kitu'asi, mo anu ane usaxila'a ta menexu, la anu uxolu loxo itema sou
xaixai noxi'asi. 27 [i]Xo itema vile uxolu sou u'ani, xe vile ulalaxiinu la'ilali
mo utavalinu une'e noxou, la 'ena'ei noxi'a ilou ane anu tila? Nenge telavu
lexe anu ane uxolu sou u'ani ne, anu tila. Ia eni exolu no nixi noxinge loxo
amitema sou xaixai noxinge vitanisi. 28 Ia ngingi ngetulu no pa'umelo
no mine tovotovo iouiou muxali noxilo. 29 La sou eni alosinge xavi sou
ngasaxila'a ta mitema loxo mamilo mulosilo xavi sou asaxila'a ta mitema
noxou. 30 [j]Mo sou ngingi nga'ani mo ngaie no luusou 'ani noxilo no
tualasilo mo ngaxolu no anu luusi'a ta tatananu tuatuala sou ngatilovosi'a
ta mitema la'oluxa'a mavulovexa mo mulu'e no lia tamei sie Isilaeli.
31 Saimoni, Saimoni, nalomu. Satani mutali'isou Lataua, la anu
mupelemasaxanu sou lexe utovo u'umu'umungengi loxo i'umu'umunu uiti
temanu. 32 [k]Ia eni ekilakasine nini Saimoni, mo sou na'umesilo avile uasi.
Xe no mine nini nalivu nane'e noxilo, la na'oxo pekia'a ta menexine.”
33 Ia anu muvikalanu aloxo 'o, “Tila, eni emasaxa lexe amulineni sou
nenge nengei talai taxolu no anu taasou navunavu mo nengei tasoli.”
34 La Iesu muvikalanu aloxo 'o, “Pita, avikalaneni lexe vaimomo 'o,
koko'a mulu vile u'ava uao, la nini nasingisilo alaxu tatalu lexe nini
nalavusilo uasi.”
35 [l]Xe mukalu, la Iesu muvikalane'i ta molomolo noxou aloxo 'o,
“No mine eni epalusinge ngelai vitanisi, io ngingi ngano'u tiva sou
lamolimengi mo lakelangenge xe siovesou tava'inge uasi. La ngingi
ngemasaxau mii vile?”
La ane'i mikolinu aloxo 'o, “Nexi tamasaxau mii vile la uasi.”
36 La Anu muvikalane'i la aloxo 'o, “Ia vaimomo 'o, lexe ngingimengi
tiva sou lamoli a uai, la ngano'u ilou lakelangenge kalumo. Xe lexe
ngingimengi laviso uasi, la ta mitema ilotonu tokolomomengi xe ngano'u
lamolisou, la ngalotomengi laviso vile. 37 [m]Xo avikalangengi lexe
kaukavusilo vile muxolu no anu Lavuku Tavuna ne aloxo 'o, ‘Ta mitema
mivikala lexe Anu itema vile noxi'a ta mitema sou 'ili'ilixo masumasua.’
La sou kaukavusilo ane ne, anu uxali maninasi, mo anu asou uxali
maninasou noxilo 'o.”

---

[f] **22:24** Luk 9:46 [g] **22:25** Mat 20:25-27; Mak 10:42-45 [h] **22:26** Mat 23:11; Mak 9:35
[i] **22:27** Ioa 13:12-15 [j] **22:30** Mat 19:28 [k] **22:32** Ioa 17:15 [l] **22:35** Luk 9:3; 10:4
[m] **22:37** Ais 53:12

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

38 La ta molomolo noxou mivikala lexe, “Tila, namaisou. Laviso tamei
ano 'o.”
La Anu muvikalane'i lexe, “Anu mumomomo ane.”

Iesu Mukilaka no La'olu ne Olivu
(Mat 26:36-46; Mak 14:32-42)

39 Ili'i, la Iesu mulutu sou mulai no ale no la'olu ne Olivu loxo Anu
ulavusou u'oxonu utotomu, la ta molomolo noxou mimulinu. 40 Ane'i
milai mixali no la'olu ne, la Anu muvikalane'i aloxo 'o, “Ngaxolu mo
ngakilaka, mo sou tovotovo uxalisinge, io utaloxonixinge uasi.” 41-42 Anu
muvikalane'i mukalu, la musuku mulai va'axu sevile loxo talea lavo'o
la uxali no anu, io muxola'u tava'u mo mutangatulu sou mukilaka.
La mulinga noxou momu aloxo 'o, “Mamilo, lexe nini namasaxa la
naxexeenu soli noxilo 'o mo uxexesilo. Ia namulinu masaxa noxilo uasi,
namulinu masaxa noxinesi.” 43 Anu mulinga aloxo ne, la angelo vile
molu no opo loxotolo mupala'a noxou sou mu'oxonu pekia'unu. 44 Ia Anu
muxamuli tu'umaxu musuku sio, la sou mukilaka pekia'u la, mole sasaiou
musiali mulapalapau loxo sialu mulu'e no lia.
45 Xe Anu muavuti, la mulivu mulai noxi'a ta molomolo noxou. La
muxalisi'a no mine iai, xo xavine'i mukalu sou tama. 46 La muvikalane'i
aloxo 'o, “Tava'u loxovaa, ane ngingi ngaai 'o? Ngaavuti mo ngakilaka,
mo sou tovotovo uxalisinge, io utaloxonixinge uasi.”

Mitetelisou Iesu
(Mat 26:47-56; Mak 14:43-50; Ioa 18:3-11)

47 Iesu uao uvivikala sio, io ta mitema tavu'alo mixali mine'e noxou.
Ia vile noxi'a ta molomolo noxou mavulovexa mo mulu'e no lia tamei e
ualasou lexe Iudasi ne, muulaxune'i ta mitema ane ne. Anu mune'e 'alai
noxou Iesu sou mutimunu xaleenu. 48 La Anu Iesu mutali'isou aloxo 'o,
“Iudasi, nini netimunu Itema 'Olu xaleenu sou na'italonu no avo'a ta
mitema?”
49 Xe ane'i ane mimulinu Iesu mimaisou mii ane muxali noxou ne,
la mitali'isou aloxo 'o, “Tilasixe, loxovaa nexi tapooposi'a no anu
lavilavisomexi 'o?” 50 La sou vile noxi'a mumainu laviso la muxotonu
itema vile sou xaixai noxou tilasi'a ta aili'i ne sangalou no xalee tema.
51 Ia Iesu muvikalanu aloxo 'o, “Na'oxo aloxo ne la uasi!” Io, mu'italonu
avolu no anu tanixu laviso, la sialuxu la uasi.
52 Mukalu, la sou Iesu muvikalane'i ta tatilasi'a ta aili'i ilo'a ta mitema
sou isaxila'u tani tila noxou Lataua mo ta tatila noxi'a ta Iutaia aloxo
'o, “Nge'oxo lexe eni eulaxunu 'oto'oto vile, la sou ngingi ngene'e la
ngetaxusou lavilaviso ilou kulukuluvololou 'o? 53 No voxovoxo 'o nenge
nenge'a texoxolu a no nano no taasou lalotu tatila noxou Lataua ne, ia

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ngingi ngakasilo sou ngatetelisilo uasi. Ia ane 'o voxo ngiou nga'angingi sou ngatetelisilo no mine xavi sou isivoxo uxaxai."

Pita Musingisou Iesu
(Mat 26:57-58, 67-75; Mak 14:53-54, 66-72; Ioa 18:12-18, 25-27)

54 [n]Xe Iesu muvikala mukalu, la ane'i mitetelisou sou mino'u
milaixu mi'unanu no tani noxou kisi'a ta aili'i. La Pita mumuline'i
muili'i va'axu no paaxa. 55 La ane'i mitauxu navu no nano no nixinu
vimelusou tani noxou ne, ia mixolu mixixaonu. La Pita kalumo a
muxolu no taiine'i ne. 56 Ia sema sou xaixai noxou kisi'a ta aili'i ne,
mimaisou mine muxoxolu ne, la navu mukaasou. La sou ane mimalei
'alai vaxa noxou, io mivikala lexe, "Itema ano 'o ne, anu muxolu noxou
Iesu 'a."
57 Ia anu musingisou aloxo 'o, "Seo, eni alavusou itema ane ne uasi."
58 Xe ili'i sevile la, la itema vile la mumaisou, la muvikala aloxo 'o,
"Nini kalumo ne, nini vile noxi'a anesi."
Ia Pita mukolinu la aloxo 'o, "Soxu 'o, eni uasi."
59 Ioxe, ili'i no anu aso vo'uxu vile mukalu, la itema vile la muvikala
pekia'u aloxo 'o, "Maninasi lexe aliku 'o ne anu muxolu noxou, xo ane'i
ilo'a ne sie Xalilaia."
60 Ia Pita mukolinu aloxo 'o, "Soxu 'o, eni alavusou mii ma'ia ane
nini navivikalasou ne uasi." Xe anu uao uvivikala sio, la koko'a mulu
vile mu'ava. 61 La sou Tila noxou muxiu sou mumatakisou Pita, la Pita
muxavutalanu vaikala ane Tila muvikalanuxu aloxo 'o, "Vaimomo 'o,
koko'a mulu vile u'ava uao, la nini nasingisilo alaxu tatalu lexe nini
nalavusilo uasi." 62 La sou anu mulai no ale sou mutama tatila musuku.

Ta Mitema sou 'Oto'oto Mimolovila'isou Iesu

63 Ioxe, ta mitema ane misaxila'u Iesu ne, miavuti sou
mimolovila'isou xe mivavau. 64 Mi'oxo aloxo ne mukalu, la sou misakii
iou no anu lavalava, io mimolovila'isou lexe, "Nalemolu 'ena'ei ane
uveve ne?" 65 Xe ane'i milavixu no anu vaivaikala masumasua mose'i
la.

Iesu Mutulu no Laxune'i Pilato Ilou Elodesi
(Mat 26:59-66; Mak 14:55-64; Ioa 18:19-24)

66 Ane'i mi'oxonu Iesu aloxo ne xe lamana mupau, la la'oluxa'a ta tatila
noxi'a ta Iutaia ilo'a ta tatilasi'a ta aili'i mo ta mitema sou lapuloto mine'e
mipita, io mitulusou Iesu no laxune'i. 67 [o]Io mivikalanu aloxo 'o, "Lexe
nini Kalisito, la navikalanexi."

---

[n] **22:54** Mak 14:53-54 [o] **22:67** Ioa 3:12

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

La Iesu mukoline'i aloxo 'o, “Lexe eni avikalangengi lexe eni Kalisito,
la ngingi ngamomomo sou ngamuxaxu tangengi no anu vaikala noxilo
ne uasi. 68 Xe lexe Eni atali'isinge lexe Eni 'ena'ei, la ngingi ngamomomo
sou ngakolileli uasi. 69 [p]Ia usoko vaimomo 'o mo ulai ili'i, la Itema 'Olu ne
uxolu no luusou no xalee tema noxou Lataua sou xavi.”
70 La sou ane'i mukalusi ne mitali'isou aloxo 'o, “La sou lexe nini ne,
Lataua 'Olu?”
La Iesu mukoline'i aloxo 'o, “Ngingi ngetali'isilo ne maninasou lexe eni
Lataua 'Olu.”
71 Mukoline'i aloxo ne, la sou ane'i mivikala aloxo 'o, “Loxovaa, la sou
nenge takamulinu itema vile sou une'e upala'alixu susu noxou la? Uasi,
xo nenge telomusou Anu molu mulemolu no anaxu aloxo ne.”

23 1 La sou ane'i latala e mipita ne, miavuti sou milutunoxu
milaixu noxou Pilato. 2 Milaixu noxou, la ane'i misokou sou
mitelo vaikala noxou aloxo 'o, “Nexi texalisou mitema 'o ne lexe
mu'oxovulaulaunu xavutalai'a ta mitema no tualasixe. Xe Anu muvikala
lexe mamu sou talea lamoli ulai noxou Kaisari, xe Anu molu muvikala
lexe anu Kalisito e tatananu tuala.”
3 La sou Pilato mutali'isou Iesu aloxo 'o, “Nini ne, tatananu tuala noxi'a
ta Iutaia ne?”
La Iesu mukolinu aloxo 'o, “Ani, anu aloxo nini nelemolu nesi.”
4 Mukalu, la sou Pilato muvikala lamana mulai noxi'a ta tatilasi'a ta
aili'i ilo'a ta mitema tavu'alo ne aloxo 'o, “Eni axalisou tava'u susu vile
sou talosou itema ane 'o navunavu no anu uasi.”
5 Ia ane'i mi'olosou vaikalasi lexe, “Anu musoko mulosi'a ta mitema
lavulavu no xalee lia tila ne Xalilaia, la sou mune'e ne Iutaia mo mune'e
muxali avile lai 'o. La sou Anu muavutinoxu ta mitema opone'i sou i'oto'oto.”
6 Pilato mulomusi'a mivikala aloxo ne, la mutali'isi'a lexe anu itema
ne sie Xalilaia. 7 [q]Xe anu mulavusou lexe Iesu ne muxolu no anu saxila'u
noxou Elodesi, la anu mupalusou mulai noxou, xo anu kalumo a muxolu
ne Ielusalemu no anu voxo ane ne.
8 No mine Iesu mulai muxali xe Elodesi mumaisou, la anu mu'osa
manina. Xo mulomusou a'alosou mimii ane anu mu'oxo'oxonu, la
mumasaxa lexe umaisou Iesu ne maxuveeni musuku mo mumasaxa lexe
umaisou sosovo se'i e Anu uo'xonu kalumo. 9 La sou anu mutali'isou
no anu tali'i tapiena, ia Iesu ukolinu uasi. 10 La sou ta tatilasi'a ta aili'i
ilo'a ta mitema sou lapuloto ane mitulutulu ne, mitelo anaxa'a pekia'u
noxou. 11 Mukalu, la sou Elodesi ilo'a ta mitema sou 'oto'oto noxou
mi'oxomaulanu mo mimolovila'isou sou mitaa tokolomo lailaixe noxou,
ka io sou mipalusou mulivu mulai noxou Pilato. 12 Tatei, la Elodesi ilou

---

[p] **22:69** Apo 7:56 [q] **23:7** Luk 3:1

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Pilato ne, imolosilane'i ngatongato'o. Ia no anu voxo ane nesi, la ilou
mivaitami laixe.
13 La Pilato mu'avali'a ta tatilasi'a ta aili'i ilo'a ta tatila noxi'a ta Iutaia mo ta
mitema e mine'e mipita, 14 la muvikalane'i aloxo 'o, "Ngingi ngene'enu itema
'o noxilo sou ngevikala lexe anu mu'oxovulaulaunu xavutalai'a ta mitema sou
iavutinoxu 'oto'oto. Ia eni etali'i masianu laixe sou mimii e ngevikala lexe
Anu mu'oxonu no iengi 'o, la axalisou tava'u susu vile sou talosou itema ane 'o
navunavu no anu uasi. 15 Mo Elodesi kalumo ne anu uxalisou susu tava'u vile
noxou uasi, la sou anu mupalusou mulivu mune'e noxixe 'o. Nenge telavusou
lexe itema ano 'o, u'oxo susu vile e umomomo sou eni avikala lexe anu usoli
no anu uasi. 16-17 Aloxo ne, la sou eni apuapuasousi, ka io sou alulusou ulai."
18 Ia ane'i ta mitema mikeinoxu anaxa'a toxoxa'a lexe, "Naxexeenu
itema ane ne mo usoli! Ia nalulusou Valavasi une'e noxixe!" 19 [Xo
Valavasi ne, anu itema vile e muavutinoxu 'oto'oto vile noxi'a ta mitema
sou isaxila'u tuala tila 'o, la muve'ave'a ta mitema. La sou ane'i mitatuxu
muxolu no nano no taasou navunavu.]
20 Pilato mumasaxa lexe anu ululusou Iesu mo ulai, la sou anu mulinga
la, sou lexe ilulusou Iesu. 21 Ia ane'i mi'ava'ava toxoxa'a la aloxo 'o,
"Ngalilixu no ovu valautu! Ngalilixu no ovu valautu!"
22 Alaxu tatalusou la, la anu muvikalane'i aloxo 'o, "Anu itema ano 'o
mu'oxonu susu ma'ia manina? Eni axalisou tava'u susu vile sou tava'u
usoli no anu uasi. La sou eni apuapuasousi, ka alulusou mo ulai."
23 Ia ane'i miuolotete manina sou milinga pekia'u ulai noxou Pilato
lexe anu ulilixu no ovu valautu. Ane'i milinga pekia'u aloxo ne, la sou
Pilato mulomuxa'a 24 sou mumulinu masaxa noxi'a. 25 La sou itema e
muavutinoxu 'oto'oto mo muve'ave'a ta mitema misoli, ne ane'i mitatuxu
no nano no taasou navunavu ne, anu mululusou aloxo ane'i ta mitema
milingau. Ia mu'italonu Iesu mulai no avo'a ta mitema sou 'oto'oto sou
lexe i'oxonu mii ma'ia noxou no anu masaxa noxi'a ta mitema ne.

Ane'i Mililinoxu Iesu no Anu Ovu Valautu
(Mat 27:31-44; Mak 15:21-32; Ioa 19:17-27)

26 La sou ta mitema sou 'oto'oto milaixu Iesu sou lexe ililixu no ovu valautu,
la mitetelisou itema vile ualasou lexe Saimoni e tualasou ne Kilene, sou
mutavulenu ovu valautu noxou Iesu, io Iesu mumuamua'i mumuli sou ilou
milai. Anu molu no tuala vile 'alai ne Ielusalemu, ia mune'e mupolopepeene'i
sou lexe u'unalai no tuala tila. 27 La ta mitema tavu'alo mimulinu Iesu,
la ta sema se'i itatama tatila sou imumulinu Iesu. 28 La Iesu muxiu vaxa
noxi'a io muvikalane'i aloxo 'o, "Ngingi ta sema sie Ielusalemu, mamu sou
ngatatamasilo, ia lexe ngingi ngatatamasinge ngongi'a ta 'ilinge." 29 [r] Xo ili'i,

---

[r] **23:29** Luk 21:23

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

xe voxo vile uxali, la ngingi ngavikala lexe, ‘Lataua ualusi'a ta sema ane
imomomo sou ivo'o keakea uasi xe ualusi'a ane'i ane xaluasi'a ta 'ili'a uxalixu
keakea uasi mo ualasi'a ane'i ane susune'i, ia imomomo sou isusune'i ta 'ili'a
uasi.’ 30 [s]No anu voxo ane ne, la ane'i ivikalanu la'ola'olu 'o lexe, ‘Ngingi
ngalu'e mo ngasu'asixe!’ mo ivikalanu laxalaxa'ilu 'o lexe, ‘Ngingi ngalu'e
mo ngatalumeixe!’ 31 Xo lexe itema u'oxonu mimii ane ne no mine loxo ovu
xale'asi io, la mii ma'ia uxali no mine ovu uxalo?
32 Ioxe, no voxo ane ne, la ta mitema sou 'oto'oto mino'a ta mitema
tamei sou 'ilixo masua kalumo milaixi'a lexe ive'a ilo'a Iesu. 33 Ia ane'i
milaixa'a xe mixali no tani vile ilemo lexe Itema Xavananu, la ane'i
mililixu Iesu no ovu valautu. Mo ane'i ta mitema sou 'ilixo masua ne
kalumo, mililixa'a ilou, la mililixu vile no avolu tema xe vile no avolu ae.
34 [t]La Iesu muvikala aloxo 'o, “Mamilo, nini naxiu tumalineu 'ilixo ane
ane'i i'oxonu noxilo 'o, xo ane'i ilavusou lexe mii ma'ia ane ane'i i'oxonu
ne uasi.” Ia ane'i mi'oxonu vila'i vile sou mimila'anu tokolomou Iesu noxi'a
vilevilesi.
35 [u]Io, ta mitema mitutulu sou mimamalei, ia ta tatila noxi'a ta Iutaia
mimolovila'isou la mivikalanu aloxo 'o, “Anu mupamauline'i ta mitema
va'ava'axu, ia lexe anu Kalisito noxou Lataua e Anu musosovosou lexe
Anu na'u, la Anu molu upamaulinu.”
36 [v]La ta mitema sou 'oto'oto kalumo mimolovila'isou, ka mine'e 'alai
noxou sou lexe ilosou uaini ane sixula. 37 La ane'i mivikala aloxo 'o, “Ia
lexe nini tatananu tuala ne Iutaia, la nini mene napamaulineni.”
38 Ane'i mililixu Iesu no ovu valautu, la mikaukavu vaikala lamana
vile misakiinu teitexi noxou Iesu kisou aloxo 'o, “Itema ane 'o ne, Anu
tatananu tuala noxi'a ta Iutaia.”
39 Ia vile noxi'a tamei e mililixa'a ilo'a Iesu ne, muvikala masua
mulai noxou Iesu aloxo 'o, “Lexe nini Kalisito, la napamaulinenge
nenge'a!”
40 Ia ane vile mulomusou mine muvikala loxo ne, la mukaitolonu sou
muvikala aloxo 'o, “Nini namama'u noxou Lataua uasi? Nenge nenge'a,
teno'u navunavu iou vilesisi. 41 Ia navunavu noxinge nengei 'o, anu
umomomo no anu 'ilixo e nenge nengei te'oxonu. Ia itema ane 'o, u'oxonu
'ilixo vile masua uasi.”
42 La anu muvikalanu Iesu aloxo 'o, “Iesu, lexe nini nalai xe naxali no
tuala noxou Lataua, la naxavutalaleli.”
43 La Iesu muvikalanu aloxo 'o, “Eni avikalaneni manina lexe
vaimomo 'o, la nenge nengei taxolu no opo loxotolo e Lataua uxolu no
anu.”

---

[s] **23:30** Ose 10:8; Pal 6:16 [t] **23:34** Lex 22:18; Ais 53:12 [u] **23:35** Lex 22:7-8 [v] **23:36** Lex 69:21

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Iesu Musoli
(Mat 27:45-56; Mak 15:33-41; Ioa 19:28-30)

44 Xe ili'i no mine aso anu asou ukulupa, la isivoxo mutaasou xalexalee
tuatuala mukalusi, mole aso iou tatalu no 'olo'olovoxo. 45 [w]Xo aso
lamanaxu ne, mukalu xe lavalava e mulili no nano no tani tila noxou
Lataua ne, mukakaa tamomolu teitexi mulai mupe'e no lia. 46 La Iesu
mu'ava toxoxa'a aloxo 'o, "Mamilo, eni a'italonu uleeleli ulai no avone."
Anu muvikala aloxo ne mukalu, la mulapulapu ulu sou musoli.
47 Ioxe, itema tila sou uulaxune'i ta mitema sou 'oto'oto itemaxu ta'uve
mumaisou mii ane muxali noxou Iesu, la mu'itinu Lataua ualasou, la muvikala
aloxo 'o, "Manina musuku lexe itema ano 'o ne, Anu mulapu manina." 48 Ia ta
mitema tavu'alo ane mine'e mipita sou misasaxisou mimii e mi'oxo noxou Iesu
ne, la ane'i tane'ixu mo mitamasou toxoxa'a, ka milivu milai no taasi'a. 49 Ia ta
mitema tavu'alo ane milavusou Iesu ilo'a ta sema ane mimulinu Iesu ilo'a me'a ne
Xalilaia ne, mitutulu no paxa, io mimaisou mimii ane ane'i mi'oxonu noxou ne.

Iosepu Mu'asixu Iesu
(Mat 27:57-61; Mak 15:42-47; Ioa 19:38-42)

50-52 Xe Iesu musoli mukalu, la itema vile ualasou lexe Iosepu mulai noxou
Pilato sou mulingau Iesu vasimolu. Anu vile noxi'a ta tatila sou ipotosou
tu'utu'umaxu noxi'a ta mitema mo anu itema vile laixe mo mulapu manina. Ia
anu u'osasou vaikala ane ta menexu misakiinu sou mi'oxonu noxou Iesu ne uasi.
Ia anu molu no tuala ne Alimatia no xalee lia tila ne Iutaia mo anu uxomaiou
saxisaxila'u noxou Lataua une'e. 53 Pilato muvikala ee noxou Iosepu, la sou anu
mulai mulaxalixu Iesu vasimolu teitexi no ovu valautu sou mulu'e no lia. Mukalu,
la sou muno'u lavalava vile keakea sou mukupoonu Iesu vasimolu no anu.
Mukupoonu mukalu, la sou mutavulenu vasimolu mulailixu no lulu vile no lavo'o
taxanu. Io lulu ane ne i'asixu itema vile no anu uao. 54 Xo voxo ane ne, anu voxo
sou lalaxii sou voxo Tavuna. Mo anu a 'alai sou voxo Tavuna usoko.
55 Ta sema ane ilo'a Iesu me'a ne Xalilaia, mine'e ne mimulinu Iosepu
sou milai mimaisou lulu xe mimaisou Iosepu lexe u'asixu Iesu a loxovaa.
56 [x]Ane'i mimaisou mukalu, la ane'i milivu milai no tani sou milalaxiinu
lamalasile ilou lexa ane tuma'u lailaixe. Ia ane'i mima'ila no voxo Tavuna
sou mimulinu lapuloto sou voxo ane ne.

Iesu Mutulu no Anu Soli
(Mat 28:1-10; Mak 16:1-8; Ioa 20:1-10)

24 1 Voxo Tavuna mukalu, xe ili'i no anu voxo vile no kakau
manina, la ta sema mino'u lamalasile ane ane'i milalaxiinu ne

---

[w] **23:45** Eva 6:19-20; 10:19-20 [x] **23:56** Mul 20:10; Lap 5:14

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

sou milaixu no lulu. 2 Ane'i milai la mimaisou lavo'o e mipipalou sou
mutaluxu lulu anaxu ne, mipipalou mo muxexee. 3 Ia ane'i mi'una sou
lexe imaisou Tila Iesu vasimolu, la uai la uasi. 4 Ane'i mitutulu tane'i
lili, io alaxu vilesisi, la ta mitema tamei tokolomoxa'a keakea loxo lele'e
lamixu ne, ilou mixali mitulu no pa'ume'a. 5 La ta sema ne, mi'ume la
mitangatulu mulai no lia. Ia ta mitema tamei ne mivikalane'i aloxo 'o,
"Tava'u loxovaa, la sou ngingi ngakakamulinu itema ane mumauli ne no
tualasi'a ta mitema ane misoisoli 'o? 6 [y]Anu uxolu 'o la uasi. Anu mumauli
ne! Ngingi ngaxavutalanu vaivaikala ane Anu muvikalangengixu no mine
uao ngingi ngongi'a ngexolu ne Xalilaia sio. 7 Anu muvikalangengi lexe
Itema 'Olu ne, i'italonu ulai no avo'a ta mitema sou 'ili'ilixo masumasua
sou ililixu no ovu valautu mo ivau usoli, xe voxo tatalusou, la Anu
umauli la." 8 Ane'i ta mitema tamei ne, mivikalane'i aloxo ne, la sou ane'i
mixavutalanu vaikala noxou Iesu.

9 No mine ane'i me'a no lulu milivu milai, la mia'aloxu mimii ane
ane'i mimaisou ne noxi'a ane'i mavulovexa mo mulu'e no lia vile ilo'a ta
mitema ane ilo'a mixolu ne. 10 Ta sema ane mia'aloxu mimii ane ne noxi'a
ta mitema sou xaixai noxou Iesu ne, ualaualasi'a aloxo. Vile noxi'a ualasie
lexe Malia sie Maxatale xe vile ualasie lexe Ioana xe vile ualasie lexe
Malia ane Iakovo nenu mo ta sema mose'i la. 11 Ta sema mia'aloi'a aloxo
ne, ia ane'i imuxamuxaxu tane'i no anu vaikalai'a ne uasi, xo vaikalai'a
ne mutama mii vitanisi. 12 Xe Pita muavuti, la muiave mulai no lulu. Xe
muxali, la mulanga sou muia'ili mu'unasi, la mumaisou lavalava keakea
ne muxexe muta'olu vitanisi. La sou anu mulivu mulai, ia muxavutala
piena no anu mii ane muxali ne.

Iesu Ilo'a ta Mitema Tamei Mivivikala no Vote'i Ulai ne Emausi
(Mak 16:12-13)

13 Xe no voxo ane nesi, la ta molomolo tamei noxou Iesu ilou milutu
ne Ielusalemu sou lexe ilai no tuala vile ilemo lexe Emausi. Tuala
tila ne Ielusalemu xe tuala ne Emausi ne, lovaxa'a ilou loxo Kilo Mita
mavulovexa mo mulu'e no lia vile. 14 Ane'i ilou mimuamua'i milai, la
ilou mivivikalasou mimii tavu'alo e muxali noxou Iesu. 15 Ilou mivivikala
aloxo ne, la Iesu mune'e 'alai noxi'a ilou sou ilo'a mimuamua'i mikei.
16 Ia ane'i ilou imomomo sou itongonu lexe anu Iesu ane uasi, xo mii vile
mutaluxa'a.

17 La Anu mutali'isi'a aloxo 'o, "Ngingi ngongou ngamuamua'i 'o, la
ngavaaveisou mii ma'ia ne?"

Anu mutali'isi'a aloxo ne, la ane'i ilou mitulusi mole ie'i mupalulu.
18 Xe vile noxi'a ilou ualasou lexe Kileopa muavuti, la mutali'isou aloxo

---

[y] **24:6** Luk 9:22

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

'o, “Nini vile noxi'a ta mitema tavu'alo mine'e mipita ne Ielusalemu, ia
loxovaa la sou ninisisi nalavusou mimii ane muxali malao ne Ielusalemu
ne uasi?”
19 La Iesu mukoline'i lexe, “Mii ma'ia ane muxali ne Ielusalemu ne?”
La ane'i mikolinu aloxo 'o, “Nexi tevaaveisou mimii e muxali noxou Iesu
sie Nasaleti. Anu itema sou palomatana mo mii ma'ia ane Anu muvikala
mo mu'oxonu ne, xaviinu misevile no iou Lataua mo noxi'a ta mitema
kalumo. 20 Ia ta tatilasi'a ta aili'i ilo'a ta tatilasinge ne, mi'italonu no avolu
Pilato sou misakii vaikalasou la mivau mo mililixu no ovu valautu. 21 [z]Ia
nexi temolo tanexi lexe Anu itema ane ne sou ululusixe no anu sakisaki
noxi'a ta Romu. La ane'i mililixu no ovu valautu mo mivau musoli. Mo
voxo tatalusou ane vaimomo 'o. 22 La ta sema se'i noxixe mi'oxonexi
tekuluke. Xo no mine kakau manina 'o, la ane'i milai no lulu, 23 ia imaisou
Iesu vasimolu uasi. La sou ane'i milivu mine'e la mivikalanexi lexe ane'i
mimaisi'a ta angelo mo ta angelo mivikalane'i lexe anu mutulu no anu
soli. 24 [a]Xe ane'i mose'i noxixe kalumo milai no lulu, la mimaisou mimii
iouvilesisi aloxo ta sema milemolu ne, ia ixalisou Iesu vasimolu uasi.”
25 Xe Iesu muavuti, la muvikalane'i ilou aloxo 'o, “Ngingi ngongou
ne, ta mitema sou xovulaulau! Mo kalumo ngingi kisinge lamana sou
ngamuxaxu tangengi no anu vaivaikala noxi'a ta mitema sou palomatana
uasi! 26 [b]Aloxo ne, la loxovaa la sou ngingi ngalavusou lexe Kalisito ne
utavule tu'utu'umaxu tei, ka io sou u'unalai no lamana noxou Lataua
no opo loxotolo uasi?” 27 [c]Xe Anu muavuti, la muvikalane'i ilou sou
mululusou vaivaikala laaxu e Lavuku Tavuna mukalusi loxo usoko
no anu lavuku noxou Mosesi mo noxi'a ta mitema sou palomatana
mikaukavunusou anu Iesu.
28 Xe ane'i ilo'a mimuamua'i milai mixali 'alai no tuala ane lexe ane'i
ilou ilai no anu ne, la Iesu mumaxa'u lexe Anu uluale sou ulai avile. 29 La
sou ane'i ilou mitalosou lexe, “Nenge'a taxolu xo aso mulu'elai mo anu
asou 'olovoxo.” La sou Anu mu'una sou ilo'a mixolu no nano no tani ne.
30 Xe ili'i, la ane'i ilo'a mixolu no luusou la'ilali sou lexe ilo'a i'ani. La
Iesu muno'u veleti vile sou muvikala laixe no anu mulai noxou Lataua,
ka muse'ise'inu sou mulosi'a ilou. 31 Anu mu'oxonu aloxo ne, la mii e
mutaluxu ie'i ilou ne, muxexe mo mitongonu lexe Anu Iesu. Ia alaxu
vilesisi 'o, la Anu tasi'uxu mo ane'i ilou imaisou la uasi. 32 La sou ane'i
ilou mivivikalane'i ngato'o aloxo 'o, “No mine nenge nenge'a temuamua'i
no vote'i, io Anu muvivikalanenge sou mululusou vaikala laaxu e muxolu
no anu Lavuku Tavuna teinu ne, la nenge nengei texamuli lexe oponenge
mu'osa manina.”

---

[z] **24:21** Luk 19:11; Apo 1:6 [a] **24:24** Ioa 20:3-10 [b] **24:26** Luk 9:22 [c] **24:27** Lex 22:1-21; Ais 53

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

33 Ane'i mivikala aloxo ne mukalu, la alaxu vilesisi 'o, la ilou miavuti
sou mitulu milivu ne Ielusalemu. Mixali, la mixalisi'a ane'i mavulovexa
mo mulu'e no lia vile ilo'a ta menexi'a a ipipita ixoxolu. 34 [d]La ane'i
mivikalane'i aloxo 'o, "Manina musuku lexe Tilasinge ne, mutulu no anu
soli ne mo Anu mupala'a noxou Saimoni!" 35 La sou ilou mia'aloi'a no
anu mimii ane muxali noxi'a ilou no vote'i, mo mia'aloi'a kalumo lexe no
mine Iesu muse'inu veleti ka mulosi'a ilou, la ane'i ilou mitongonu lexe
Anu Iesusi Anu anesi.

Iesu Mupala'a Noxi'a ta Molomolo Noxou
(Mat 28:16-20; Mak 16:14-18; Ioa 20:19-23; Apo 1:6-8)

36 Ta molomolo noxou uao ia'aloi'a ngatongato'o, io Iesu molu muxali
mutulu no taiine'i sou muvikalane'i aloxo 'o, "Opo se'isisi noxou Lataua
uxolu noxinge."
37 [e]La ane'i mikuluke mo mi'ume, xo mixavutala lexe ane'i mimaisou
ulee xale'a ane. 38 Ia Anu mutali'isi'a aloxo 'o, "Tava'u loxovaa, la sou
ngingi ngekuluke mo ngexavutala piena? 39 Ngamaisou avolo ilou tava'ilo
mo ngakasilo. Xo enisi ano 'o mo xiasileli ilou xileli a uxolu 'o. Ia ulee
xale'a vile ne, vasimolu loxo eni e ngingi ngamaisilo 'o uasi."
40 Anu muvikalane'i aloxo ne mukalu, la sou mumaxa'u avolu ilou
tava'u noxi'a. 41 La ane'i mi'osa mo mikuluke manina musuku, ia
imomomo sou imuxamuxaxu tane'i noxou manina uasi. La anu Iesu
mutali'isi'a aloxo 'o, "Ngingi ngenge la'ilali se'i 'a uai ne?" 42 La sou ane'i
milosou sinana pa'usou vile e mixutuxu sou lexe Anu u'ou. 43 La Anu
muno'u sou mu'ou no ie'i.
44 [f]Mu'ou mukalu, la muvikalane'i la aloxo 'o, "No voxo ane uao nenge
nenge'a texoxolu 'o, la eni evikalangengi aloxo 'o. Mimii mukalusi e
mikaukavunusilo no anu Lavuku noxou Mosesi mo noxi'a ta mitema sou
palomatana xe no anu Lavuku sou Lexe ne, uxali manina."
45 Mo Anu mulamanalixu xavutalai'a sou ilavusou vaivaikala muxolu
no anu Lavuku Tavuna. 46 La Anu muvikalane'i la aloxo 'o, "Vaivaikala
ane muxolu no anu Lavuku Tavuna teinu ne muvikala aloxo 'o. Kalisito
ne, Anu utavule tu'utu'umaxu xe voxo tatalusou, la Anu utulu no anu
soli, 47 sou lexe ane'i ane ixiu opone'i mo ipala'anixu 'ili'ilixo masumasua
noxi'a noxou Lataua mo imuxaxu tane'i noxilo, la anu Lataua uxiu
tumalouu 'ili'ilixo masumasua noxi'a. La sou ane'i isoko ia'aloxu a'alo ane
ne ne Ielusalemu tei, ka sou ia'aloxu ulai noxi'a ta mitema no xalexalee
tuatuala ukalusi. 48 [g]Ngingi ngemaisou mimii ane muxali no iengi, la
sou ngingi ngaa'aloxu a'alo ane ne. 49 [h]Ioxe, ili'i la eni alosinge mii ane

---

[d] **24:34** 1Ko 15:4-5 [e] **24:37** Mat 14:26 [f] **24:44** Luk 9:22 [g] **24:48** Ioa 15:27; Apo 1:8
[h] **24:49** Ioa 14:16; 15:26; Apo 1:4

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mamilo musakiinu vaikala sou lexe Anu ulosinge. Ia ngingi ngaxolu mo ngaxomaiou mii ane ne no tuala tila 'o, ulai utalo no anu voxo ane Lataua ulosinge xavi ane molu teitexi.”

Lataua Mulivunoxu Iesu Mulai no Opo Loxotolo
(Mak 16:19-20; Apo 1:9-11)

50 Iesu muvikalane'i aloxo ne mukalu, la Anu muno'a sou ilo'a milai ne
Vetania la Anu mutolosou avolu mulai teitexi sou mualusi'a. 51 Anu uao
ualusi'a sio, la Lataua muno'u Iesu sou mu'umesi'a mulai teiteixi no opo
loxotolo. 52 La ane'i mixola'u tava'a sou milotu mulai noxou. Mukalu, la
ane'i mi'osa manina sou milivu milai ne Ielusalemu. 53 Xe ili'i, la ane'i
ixoxolu no nano no taasou lalotu tatila noxou Lataua ne, sou i'iti'itinu
Lataua ualasou utotomu.

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

A'ALO LAIXE NOXOU IESU KALISITO ANE

IOANESI

MUKAUKAVUNU

Vaikala lamana

No nano no anu lavuku noxou Ioanesi la anu mupa'alixu Iesu lamana lexe Iesu ne “Anu vaikala noxou Lataua,” e muxali itema la mune'e muxolu no tainenge. Ioanesi mukaukavunu a'alo laixe noxou Iesu 'o, xo umasaxa lexe ta mitema iitisou la imuxaxu tane'i noxou Iesu lexe Anu Lataua 'Olu mo ilavusou lexe Anu itema nesi ane Lataua musakiinu vaikalasou tei lexe upalusou une'e sou ulivulixa'a ta mitema xe no mine ane'i imuxaxu tane'i noxou la sou ino'u mauli ane kaluxu uasi (20:31).

Tei la Ioanesi mua'aloxu Iesu lamana lexe, “Iesu anu vaikala noxou Lataua e muxolu tei.” Xe ili'i la anu mua'aloxu sosovo mose'i Iesu mu'oxonu, mo sou nenge talavusou lexe anu Iesusi ane Lataua musakiinu vaikalasou tei lexe une'e sou ulivulixa'a ta mitema xe talavusou laixe lexe anu Lataua 'Olu. Mo Ioanesi mulamanalixu sosovo e Iesu mu'oxonu laaxu, mo mua'aloxa'a ta mitema mose'i mimuxaxu tane'i noxou Iesu la mimulinu, ia leviani mixilili la muxaxu tane'i uasi. No anu mautunu 13-17, la Ioanesi mua'aloxu mii ma'ia muxali no 'olovoxo e mine'e mitetelisou Iesu. Mo mua'aloxu Iesu ilo'a ta molomolo noxou mixolu mipita sou mupeletotosi'a mo mupateteline'i mo mukilakasi'a xe mulalaxine'i. No anu a'alo kaluxusou noxou Ioanesi la anu mua'aloxu Iesu no mine mine'e mitetelisou la mino'u mulai sou mitulusou no anu vaivaikala mo mivau xe mivau mukalu lamililixu teitexi no ovu valautu. Xe mua'aloxu Iesu no mine musoli xe mutulu la mupala'a noxi'a ta molomolo noxou.

No anu mautunu 8:1-11, la mua'aloxe sema e mi'oxonu 'ilixo sou vote'i la ta mitema mitetelisie mine'ene noxou Iesu. A'alo ane ne mimuxaxu sosovo mose'i no anu, xo no mine mipitanu a'alo sou muxali lavuku xe ane'i ane mixiunu vaikala 'o tatei la mixexeenu muai va'axu ia i'unanu no anu a'alo uasi, ia leviani mikaukavu mu'una loxo a'alo vile.

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mii vile tamaisou Ioanesi muvivikala tavu'alo no anu ane mauli ane tano'u noxou Iesu Kalisito no voxovoxo utotomu. Mauli ane ne ta mitema isoko sou ino'u vaimomo 'o mo ili'i noxi'a ane'i ane imuxaxu tane'i noxou Iesu lexe Anu vaikala manina, mo tava'u mauli xe xavi. Mii tatila manina Ioanesi muvikala no anu ane mimii e sou usu'ulinu ta mitema maulixa'a no voxovoxo loxo lexa, veleti, telu, itema sou usaxila'a ta sipsip ilo'a ta sipsipiou xe ovu uaini ilou uaini tematemanu. Mimii ane ne Iesu muvikala tovola'isi no anu. Ia anu maninasou, la Anu mu'oxonu vaikala tovola'i sou mauli no anu ulenenge.

A'alo muai no nano aloxo 'o

Vaikala anu muxali itema 1:1-18
Iesu musokou xaixai noxou 1:19-51
Iesu muxalixu lamana xaixai noxou 2:1–11
Voxo kalukaluxusou no ale xe no nano ne Ielusalemu 12:1-19
Iesu mutulu xe mupala'a noxi'a ta molomolo noxou 20:1-29
Tava'u lavuku ane 'o aloxo 'o 20:30-31
Iesu mupala'a alaxu vile la noxi'a ta molomolo noxou 21:1-25

Vaikala Anu Muxali Itema

1 1-2 [a]Tatei manina no mine Lataua ukoinu mii uao, la vaikala
anu muxolu. Anu ilou Lataua mixolu. Mo anu vaikala ne, Anu
Latauasi. 3 [b]Mimii latala mukalusi ne, muxali no anu vaikala nesi, io
mii vile uxali no anu vote'i vile la uasi. 4 [c]Mauli muxolu no Anu mo
mauli ane ne, Anu ulosi'a ta mitema lamana. 5 [d]Lamana uiei no nano
no isivoxo, ia isivoxo utaloxolixu uasi.
6 [e]Lataua mupalusou itema vile mune'e, ualasou lexe Ioanesi.
7 Anu mune'e sou ua'alo xe uvikala lamana no anu lamana ne. Mo
sou ta mitema latala ilomusou, la imulaxu tane'i no Anu. 8 Anu ane
mune'e ne, anu lamana uasi, ia anu mune'e sou ua'aloxu lamana
nesi. 9 [f]Lamana maninasou e ulosi'a ta mitema latala lamana ne,
Anu a unene'e ulu'e no lia 'o. 10 Anu muxolu no lia 'o mo mimii
latala no lia 'o ne, muxali noxousi. Ia ta mitema no lia 'o itongonu
uasi. 11 Mune'e no tualasou manina, la ta tema tualasou mipianu.
12 Ia, ane'i ane ipianu uasi, imulaxu tane'i no anu ualasou, la Lataua
umoxo'a lexe ane'i Lataua ta 'olu. 13 [g]Ane'i ixali no anu masaxa
noxou Lataua, ia no anu vote'i sou taula'i mo xavutala noxou itema
vile mo masaxa noxou itema vile uasi. Ane'i ixali no anu masaxa
noxou Latauasi.

---

[a] **1:1-2** Ioa 17:5; 1Ioa 1:1-2; Pal 19:13 [b] **1:3** 1Ko 8:6; Kol 1:16-17; Eva 1:2 [c] **1:4** Ioa 5:26
[d] **1:5** Ioa 3:19 [e] **1:6** Mat 3:1; Luk 1:13-17, 76 [f] **1:9** Ioa 8:12 [g] **1:13** Ioa 2:11; 3:3-6; 1Pi 1:23

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

14 [h]Ioxe, Lataua mupalusou vaikala ane ne mune'e no lia 'o, la
Anu muxali itema mo muxolu no taiinenge. Mo, nenge temaisou
xavi noxou 'Olu vilesisi molu noxou Momu ne. Itema ane ne, Anu
itema sou alauna mo Anu uvikala la uvikala maninasi. 15 La sou
Ioanesi mu'ava mulai noxi'a ta mitema sou uvikala lamana aloxo 'o,
"Eni ea'alomengixu itema ano 'o tei lexe itema ane uxali ili'i noxilo
ne, Anu tila noxilo xo Anu muxolu tei." 16 Anu mu'ana'ana no anu
alauna manina, la sou Anu mu'italonu alauna noxou mune'e noxinge
utotomu. 17 [i]Xo Lataua mulosou Mosesi lapuloto noxou, ia alauna
mo vaikala manina noxou Lataua ne, muxali manina noxou Iesu
Kalisito. 18 [j]Itema vile umaisou Lataua iou uasi. Ia itema vilesisi
Anu muxolu noxou Momu pa'umolu nesi, mupala'alixu Momu noxi'a
ta mitema. Anu Lataua 'Olu mo Anu Lataua kalumo.

Ioanesi Anu Itema sou U'ulosi'a ta Mitema Mua'aloxu Vaikala Manina
(Mat 3:1-12; Mak 1:1-8; Luk 3:15-17)

19 Ioxe, ili'i la ta tatila noxi'a ta Iutaia ne Ielusalemu mipalusi'a
ta mitema sou i'elaxa'a ta sipsip ilo'a ta Levi mine'e mitali'isou
Ioanesi lexe anu 'ena'ei. 20 Anu utalumeiou vaikala vile uasi, anu
muvikalane'i lamana aloxo 'o, "Eni Kalisito uasi." 21 [k]La sou ane'i
mitali'isou la, "Ia nini 'ena'ei manina? Nini Eliasi?" Anu mukoline'i
aloxo 'o, "Uasi." La ane'i mitali'isou la, "Nini itema sou palomatana
e mia'aloxene tatei ano?" Anu muvikalane'i lexe, "Eni uasi." 22 La
sou ane'i mitali'isou la lexe, "Ia nini 'ena'ei manina? Navikalanexi
lamana mo sou nexi talivu la talai tavikalane'i ane'i ane mipalusixe
tene'e 'o lexe nini 'ena'ei manina." 23 [l]Anu mukoline'i, la muvikala
loxo Aisaia e itema sou palomatana mulemolu tatei aloxo 'o, "Eni
loxo itema vile u'ava'ava no xalee lia vitanisi. Anu u'ava aloxo
'o, 'Ngamomosou vote'isou IAUE.' " 24 Ta Palisaio se'i mitutulu no
taiine'i ta mitema ne, 25 mitali'isou aloxo 'o, "Nini nevikala lexe
nini Kalisito xe nini Eliasi mo itema sou palomatana ane ne uasi.
Ia tava'u loxovaa la nini na'ulosi'a ta mitema 'o?" 26 La Ioanesi
mukoline'i aloxo 'o, "Eni a'ulosi'a ta mitema no anu lexasi. Ia
itema vile a ututulu no taiingengi ne, ia ngingi ngalavusou uasi.
27 [m]Anu itema ane une'e ili'i noxilo ne, eni amomomo sou alulusou
lamotasou siovexu tava'u uasi, xo Anu mutila musuku." 28 Tei la
Ioanesi mu'ulo'ulosi'a ta mitema no xalee vile no tuala ne Vetania
no xaleenu lexa Ioridani. Ia anu musuku mune'e ne Vetania la mimii
ane ne, muxali ane.

---

[h] **1:14** Pil 2:7 [i] **1:17** Mul 34:28; Rom 6:14 [j] **1:18** Mul 33:20; Ioa 6:46; 1Ti 6:16
[k] **1:21** Lap 18:15, 18; Mat 11:14 [l] **1:23** Ais 40:3 [m] **1:27** Ioa 1:15

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Iesu Anu Sipsip 'Olu Noxou Lataua

29 [n]No voxo vile ili'i, la Ioanesi mumaisou Iesu mumuamua'i mune'e
noxou, la muvikalane'i aloxo 'o, “Ngamaisou ane! Anu Sipsip 'Olu noxou
Lataua e une'e sou ulivulixa'a ta mitema ine'e 'alai noxou Lataua xo ane'i
mixolu va'axu! 30 [o]Itema e eni elemolu tei lexe, ‘Anu une'e ili'i noxilo ne,
Anu mutila musuku noxilo. Xo Anu muxolu tei.’ Anu ano. 31 Eni kalumo
alavusou itema ane ne uasi. Ia eni ene'e sou a'ulosi'a ta Isilaeli no anu
lexa sou ane'i ilavusou lexe itema ane ne Anu 'ena'ei.” 32 [p]La sou Ioanesi
muvikala lamana aloxo 'o, “Eni emaisou Uleenu Tavuna molu no opo
loxotolo mulu'e loxo kuau vile la muxolu noxou. 33 Eni kalumo alavusou
itema ane ne uasi. Ia anu ane mupalusilo sou a'ulosi'a ta mitema no
anu lexa muvikalaleli lexe, ‘Namaisou itema ane Uleenu Tavuna mulu'e
muxolu noxou, la Anu ane sou u'ulosi'a ta mitema no anu Uleenu Tavuna
ane.’ 34 [q]Eni emaisou, la sou eni apala'alixu lexe Anu Lataua 'Olu.”

Tatalu Mixali ta Molomolou Iesu

35 No voxo vile ili'i, la Ioanesi ilo'a ta molomolou ta tamei itutulu, 36 [r]ia
anu iou mulai la mumaisou Iesu umuamua'i ulalai. La sou muvikalane'i
aloxo 'o, “Ngamaisou Sipsip 'Olu noxou Lataua! Anu ane!” 37 Ane'i ilou
milomusou aloxo ne, la ane'i ilou miavuti sou mimulinu Iesu. 38 Iesu
iou mulivu la mumaisi'a ilou a imulinu inene'e, la sou mutali'isi'a ilou
aloxo 'o, “Ngongou ngemasaxau ma'i?” La ane'i mivikalanu lexe, “Rabi
(vaikala ane ne, laaxu lexe anu itema sou ulosi'a ta mitema lavulavu.)
Nini nexoxolu no tani anevaa?” 39 Iesu mukoline'i ilou aloxo 'o, “Ngane'e
mo ngamaisou.” La sou Anu muolene'i sou milai mimaisou tani e Anu
muxolu no anu. Mixali no tani, la aso iou tami'a no 'olo'olovoxo. No voxo
ane ne, la ane'i ilo'a mixolu. 40 [s]Vile noxi'a e mulomusou vaikala noxou
Ioanesi la mumulinu Iesu ne, ualasou lexe Andeleasi, anu Saimoni Pita
vimou. 41 Anu mulutu la anu u'oxonu mii vile uasi, anu muavuti la mulai
mukamulinu vimou Saimoni sou muvikalanu lexe nexi texalisou Mesaia
(Anu Kalisito). 42 [t]La sou anu muolenu Saimoni sou mulai noxou Iesu. Iesu
mumaisou la muvikalanu aloxo 'o, “Saimoni. Nini Ioanesi 'olu. Vaimomo
'o, la eni amoxo'ine lexe nini Kepasi (uala ane ne, ixiunu la uxali lexe
Pita).”

Iesu Mu'avali'a Pilipi Ilou Natanaeli

43 No voxo vile ili'i, la Iesu muavuti sou ulai ne Xalilaia, la Anu
muxalisou Pilipi. Mumaisou Pilipi la muvikalanu aloxo 'o, “Nane'e

---

[n] **1:29** Ais 53:6-7; 1Pi 1:18-19 [o] **1:30** Ioa 1:15 [p] **1:32** Mat 3:16 [q] **1:34** Mat 3:17
[r] **1:36** Ioa 1:29 [s] **1:40** Mat 4:18-20 [t] **1:42** Mat 16:18

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mo namulileli.” 44 Pilipi ilo'a Andeleasi ilou Pita tualasi'a vilesisi ne
Vetesaida. 45 [u]Pilipi mulutu mulai la muxalisou Natanaeli la muvikalanu
aloxo 'o, “Nexi texalisou itema ane Mosesi mua'aloxu no nano no
lavuku sou lapuloto mo ta mitema sou palomatana mia'aloxu no anu
lavuku noxi'a kalumo. Anu Iesu, Iosepu 'olu. Anu sou tuala ne Nasaleti.”
46 Natanaeli muavuti la muvikalanu lexe, “Loxovaa mii vile laixe uxali
no tuala ne Nasaleti? Uasisi manina.” Ia Pilipi muvikalanu aloxo 'o,
“Nane'e mo mene namaisou.” 47 Iesu mumaisou Natanaeli unene'e la
muvikalane'i lexe, “Ngamaisou! Itema ne, anusie Isilaeli manina. Anu
ulavusou ukalavoi uasi.” 48 La sou Natanaeli muavuti la mutali'isou Iesu
aloxo 'o, “Nini nelavusilo a loxovaa?” La sou Iesu mukolinu aloxo 'o, “No
mine Pilipi u'avaline uao, la eni emaisine nexoxolu no ovu lovo tava'u.”
49 [v]Natanaeli mupala'alixu lexe, “Rabi. Nini Lataua 'Olu mo nini tatananu
tuala tila ne Isilaeli.” 50 La Iesu mukolinu vaikala noxou aloxo 'o, “Nini
nemulaxu taneni noxilo xo eni emaisine nexoxolu no ovu lovo tava'u.
Ia mii ane eni emaisine ne, anu mii kitu'asi. Io ili'i la sou nini namaisou
xaixai noxilo se'i ta tatila. 51 [w]Eni avikalangengi manina musuku. Ili'i la
ngamaisou opo loxotolo ukisi la ngamaisi'a ta angelo noxou Lataua ilulu'e
noxou Itema 'Olu xe itetelai.”

Iesu Muxiunu Lexa Muxali Uaini

2 1 Iesu mu'avali'a Pilipi ilou Natanaeli mukalu xe voxo tamei ili'i
no anu, la la'ilali vile sou taula'i alavua muxali no tuala ne Kana
no xalee lia tila ne Xalilaia. La Iesu nenu milai kalumo. 2 Mo anu Iesu
ilo'a ta molomolou ne, mi'avali'a sou milai no anu la'ilali sou taula'i
ne. 3 No mine uaini mukalu, la Iesu nenu mivikalanu Iesu lexe uaini
mukalu. 4 [x]La Iesu mukoline aloxo 'o, “Sema 'o, mii ane ne, nini na'anini.
Eni na'axe uasi. Xo eni voxo noxilo uxali uao.” 5 Iesu nenu miavuti la
mivikalane'i ta mitema sou xaixai sou la'ilali ne aloxo 'o, “Mii ma'ia
ane Anu uvikalangengixu, la nga'oxonusi.” 6 Io, no nano no tani ne, lexa
vexasou muxatele vile a uai sou ta mitema i'una la iui avo'a no anu. Xo
anu 'ilixo noxi'a ane'i ta Iutaia aloxo ne. Ane'i mi'oxonu lexa vexasou no
anu lavo'o. Io itau lexa u'una no anu xe u'ana'ana, la itiitisou se'i uxali
loxo Lita itemaxu tami'a (80) xe se'i Lita itemaxu muxatele vile (120).
7 Iesu muvikalane'i ta mitema sou xaixai sou la'ilali lexe, “Ngatau lexa
u'unalai no lexa vexasou mo u'ana'ana.” La ane'i milomuxusi ka mitau
mu'ana'ana. 8 La sou Iesu muvikalane'i lexe, “Ioxe, ngasixolo se'i mo
ngano'u ulai noxou itema ane usaxila'u la'ilali ne. La ane'i mi'oxo aloxo
ne.” 9 Lexa ne muxiu la muxali uaini. Mino'u uaini milai milosou itema

---

[u] **1:45** Lap 18:18; Ais 7:14; 9:6; Iel 23:5; Ese 34:23 [v] **1:49** Mat 14:33; 16:16; Mak 3:11
[w] **1:51** Tav 28:12 [x] **2:4** Ioa 7:30; 8:20

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

sou usaxila'u la'ilali, la anu mutovo muiexu. Ia anu ulavusou lexe mino'u
uaini ane ne a ne'ei uasi. Ta mitema ane ane'i misixolonu ne, ane'isi
milavusou. La sou anu mu'avalou mulu ane mutaula'i alavua ne mune'e.
10 Anu muxali la itema sou usaxila'u la'ilali muvikalanu aloxo 'o, "No anu
la'ilali aloxo 'o, la ta mitema tavu'alo ilavusou ivelunu uaini lailaixe tei
xe ili'i no mine ta mitema i'ana'ana manina, la sou ane'i ivelunu uaini
masumasua sevile 'ole. Ia nini na'oxo loxo ne uasi. Nini nevelunu uaini
lailaixe no mine tesokou la'ilali mo mune'e mukalu 'o." 11 Iesu mu'oxonu
sosovo ane ne alavua no tuala ne Kana no xalee lia tila ne Xalilaia. Anu
mumaxa'u xavi noxou, la sou ta molomolou mimaisou la mimulaxu tane'i
noxou.

Iesu Mukusai'a ta Mitema Isosova Mimii no Nano no Taasou Lalotu Tatila Noxou Lataua

(Mat 21:12-13; Mak 11:15-17; Luk 19:45-46)

12 [y]Ioxe, Iesu mumaxa'u xavi noxou ne Kana mukalu xe ili'i, la Anu
ilo'a nenu mo ta vimovimou mo ta molomolou milutu sou milai lu'e ne
Kapenaumu. Milai mixolu lu'e ne voxo se'i.
13 [z]Io, voxo tila noxi'a ta Iutaia sou isosovosou voxo ane Lataua Iou
Muvaxai'a muxali 'alai, la Iesu muavuti sou mulutu mununalai ne Ielusalemu.
14 Anu muxali ne Ielusalemu, la mu'unalai no nano no taasou lalotu tatila
noxou Lataua. La Anu mumaisi'a ta mitema e mitata'olune'i ta bulumakau
mo ta sipsip mo ta kuau sou ta mitema ilotone'i xe ta mitema e ilavusou
ivalavala lamoli, 15 la sou Anu mu'oxo kulue sou mupuapuasi'a ta mimii mo
mukusai'a ta mitema ilo'a ta mimii loxo ta sipsip ilo'a ta bulumakau milai no
ale. Ia muavuti la mupeinu lamoli'a xe muvuluvexanu valovalo e ta mitema
ivalavala lamoli no anu ne. 16 Xe muvikalane'i ta mitema e ane'i itata'olune'i
ta kuau sou ilotone'i aloxo 'o, "Ngano'a ta kuaumengi mo ngalai no ale!
Ngexiu tani noxou Mamilo Lataua muxali loxo taasou ilotoloto no anu." 17 [a]Ta
molomolou mimaisou mii ane ne, la mixavutalanu kaukavu vile muxolu no
nano no Lavuku Tavuna teinu. Mikaukavunu aloxo 'o, "Eni asou akalu, xo
talelixu taasine misevile." 18 Ta tatila noxi'a ta Iutaia mimaisou mii e Iesu
mu'oxonu ne, la mivikalanu aloxo 'o, "Namaxa'u sosovo vile mo sou nexi
tamaisou la talavu lexe 'ei muvikala laixe lexe nini ne'oxonu mii ane ne."
19 [b]Iesu mukoline'i aloxo 'o, "Ngingi ngamamulonu tani tila noxou Lataua
ane ne, la eni atulusou voxo tatalusi." 20 Ta tatila noxi'a ta Iutaia la'iaxa'a la
miavuti mikolinu vaikala noxou aloxo 'o, "Tani 'o ne, nexi tetulusou tauu ie
itemaxu tamei mo muxatele vile (46). Ia nini nevikala lexe natulusou voxo
tatalusi?" 21 [c]Ia Anu mulemolu tani tila noxou Lataua e ta mitema itulusou ne

---

[y] **2:12** Mat 4:13 [z] **2:13** Mul 12:1-27 [a] **2:17** Lex 69:9 [b] **2:19** Mat 26:61; 27:40
[c] **2:21** 1Ko 6:19

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

uasi. Anu mulemolu vasimolu. 22 [d]Io, no voxo ili'i no mine Iesu usoli xe utulu,
la ta molomolou mixavutalanu vaikalau. La sou ane'i imulaxu tane'i no anu
Lavuku Tavuna mo vaikala e Anu mulemolu ne.
23 [e]No mine ane'i misosovosou voxo sou Lataua Iou Muvaxai'a ukalu
uao xe Iesu muxolu ne Ielusalemu, la ta mitema tavu'alo mimaisou sosovo
e Anu mu'oxonu la mimulaxu tane'i no ualasou. 24 Ia Anu umulaxu tanu
noxi'a uasi, xo Anu mulavusi'a mo umasaxa umuli xavutalai'a uasi. 25 Anu
umasaxa lexe evile ua'aloxu uasi. Xo Anu mulavusou ta mitema tane'i
mukalusi.

Iesu Mulosou Nikodimo Lavulavu

3 1 [f]Ioxe, no voxo vile la itema vile ualasou lexe Nikodimo, anu
Palisaio vile mo anu itema tila vile noxi'a ta Iutaia 2 mune'e noxou
Iesu no 'olovoxo. La muvikalanu aloxo 'o, “Rabi, nexi telavusou lexe
Lataua mupalusine nene'e loxo itema sou ulosi'a ta mitema lavulavu.
Lexe Lataua uxolu noxine uasi, la umomomo sou nini na'oxonu sosovo
ane ne uasi.” 3 [g]Iesu mukolinu vaikalau aloxo 'o, “Eni avikalaneni manina
musuku. Lexe itema vile uxali alavua uasi, la umomomo sou umaisou
saxisaxila'u noxou Lataua uasi.” 4 Nikodimo muavuti la mutali'isou aloxo
'o, “Loxovaa, umomomo sou itema vile aululu ulivu u'unalai noxie nenu
opoone, la ivo'onu la?” 5 [h]Iesu mukoli aloxo 'o, “Eni avikalaneni manina
musuku. Lexe itema vile uxali alavua no anu lexa mo Uleenu Tavuna
uasi, la anu umomomo sou u'unalai no 'a saxisaxila'u noxou Lataua uasi.
6 [i]Mauli ane muxali no anu masaxa noxi'a ta mitemasi ne, la anu mauli
ane ne ukalu vitanisi. Ia mauli ane muxali no anu Uleenu Tavuna, anu
mauli ane ne kaluxu uasi. 7 Eni evikalaneni lexe nini naxali alavua la, io
mamu nini nakuluke no anu vaikala ane 'o. 8 Nini namaisou atume uili
ulai no anu masaxa na'u mo nalomusou luluxusi, ia nalavusou lexe molu
ava xe ulai ava uasi. Ta mitema ane maulixa'a ane uxali no anu Uleenu
Tavuna ne, anu aloxo nesi.” 9 Nikodimo mutali'isou aloxo 'o, “Mole, anu
uxali a loxovaa?” 10 Iesu mukolinu aloxo 'o, “Nini namitema sou nalosi'a
ta Isilaeli lavulavu ane, ia nalavusou mii ane ne uasi? 11 Avikalaneni
manina musuku. Nexi talemolu ma'ia nexi telavusou mo temaisou. Ia
ngingi ta mitema nga'osasou mo ngano'u uasi. 12 Eni evikalangengixu
mii sou no lia 'o, ia ngingi ngamulaxu tangengi no anu uasi. Io lexe eni
avikalangengixu mii sou teitexi no opo loxotolo, la sou ngingi ngamulaxu
tangengi no anu a loxovaa? 13 Itema vile ulai teitexi no opo loxotolo uao,
ia itema vile molu teitexi no opo loxotolo mulu'e, Anu anusisi Anu Itema
'Olu. 14 [j]Loxo Mosesi mu'itinu sinana veveeni no xalee lia vitanisi, ane'i

---

[d] **2:22** Luk 24:6-8; Ioa 12:16 [e] **2:23** Ioa 7:31 [f] **3:1** Ioa 7:50; 19:39 [g] **3:3** Mat 18:3; 1Pi 1:23 [h] **3:5** Ese 36:25-27 [i] **3:6** Ioa 1:13 [j] **3:14** Iti 21:9; Ioa 8:28; 12:32

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

iitinu Itema 'Olu kalumo, 15 [k]sou lexe 'ena'ei ane umulaxu tanu noxou la
uno'u mauli ane kaluxu uasi."
16 [l]Lataua tanunenge nenge ta mitema no xalee lia mukalusi, la sou
mulosinge 'Olu vilesisi mo sou lexe anu ane umulaxu tanu noxou 'Olu
ne, la usoli uasi, uno'u mauli kaluxu uasi. 17 [m]Anu Lataua mupalusou 'Olu
mulu'e sou utulusi'a ta mitema no lia 'o no anu vaivaikala uasi, mulu'e
sou upamauline'i. 18 [n]'Ei ane umulaxu tanu noxou, la anu utulu no anu
vaivaikala uasi. 'Ei ane umulaxu tanu no anu Lataua 'Olu vilesisi ualasou
uasi, la anu mutulu no anu vaivaikala mukalu ne. 19 [o]Tava'u itulu no
anu vaivaikala ne, aloxo. Lamana mulu'e no lia mukalu, ia ta mitema
mimasaxau lamana ne uasi, imasaxau isivoxo. Xo 'ili'ilixo noxi'a ne,
masumasua misevile. 20 Ane'i ane i'oxo'oxonu 'ili'ilixo masumasua ne,
imasaxau lamana ne mo ilai no lamana ne uasi. Xo ane'i imasaxa lexe
'ili'ilixo masumasua noxi'a ne upala'a no ie'i ta mitema uasi, utalumesi.
21 Ia anu ane u'oxonu 'ili'ilixo ane laixe ne, anu unene'e no lamana, la sou
ta mitema ilavusou manina lexe anu mu'oxonu 'ili'ilixo ane manina no
anu xavi noxou Lataua.

Ioanesi Anu Itema sou U'ulosi'a ta Mitema Muvikala Lamana Noxou Iesu Lexe Anu 'Ei

22 [p]Iesu ilou Nikodimo mivivikala mukalu xe ili'i, la Iesu ilo'a ta
molomolou milutu ne Ielusalemu sou milai no xalee vile no xalee lia
tila ne Iutaia. La mixolu voxo se'i sou Iesu mu'ulosi'a ta mitema. 23 Mo
Ioanesi kalumo u'ulosi'a ta mitema no tuala ne Ainon 'alai ne Salimu.
Xo no xalee lia ane ne, lexa tavu'alo. Ta mitema tavu'alo inene'e noxou
Ioanesi sou u'ulosi'a. 24 No voxo ane ne, Ioanesi, itatuxu no anu taasou
navunavu uao. 25 No voxo ane ne, la ta molomolou Ioanesi ilo'a Iutaia vile
mi'otosou anaxa'a sou vote'i sou itema vile u'ulo sou uxali malemalenga
no iou Lataua a loxovaa. 26 La sou ane'i milutu milai noxou Ioanesi la
mivikalanu aloxo 'o, "Rabi, itema e ngingi ngongou ngexolu no xalee vile
ne Ioridani xe nini nepala'alixu noxixe ne, Anu a u'ulo'ulosi'a ta mitema
mo ta mitema latala a ilalai noxou sio." 27 Anu mukoline'i aloxo 'o, "Lexe
Lataua no opo loxotolo ulosou itema vile mii vile uasi, la anu umomomo
sou uno'u uasi. 28 [q]Ngingi ngelomusilo eni evikalangengixu aloxo 'o, 'Eni
Kalisito uasi. Lataua mupalusilo sou euli noxousi.' 29 Itema vile utaula'i
alavua la sema ne anu semausi. Ia menexu e mune'e no anu la'ilali sou
taula'i alavua ne, uxolu mo ulomusou xolinu la 'osa'ila noxou u'oki
manina. La sou eni kalumo a'osa manina xo mii ne muxali manina. 30 Xo
Anu ualasou utelai, ia eni ualasilo ulu'elai."

---

[k] **3:15** Ioa 20:31 [l] **3:16** Ioa 3:36; 10:28; Rom 5:8; 8:32; 1Ioa 4:9-10 [m] **3:17** Luk 19:10
[n] **3:18** Ioa 5:24 [o] **3:19** Ioa 1:5, 9; 8:12 [p] **3:22** Ioa 4:1-2 [q] **3:28** Mat 11:10; Ioa 1:20

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

31 [r]Anu ane molu teitexi, Anu tila no anu mimii mukalusi. Ia Anu ane
molu no lia 'o, Anu sou lia 'osi mo uvikala loxo itema vile sou lia 'osi.
Anu ane molu no opo loxotolo, Anu tila no anu mimii mukalusi. 32 [s]Itema
ane ne mupala'alixu mimii ane mumaisou mo mulomusou. Io itema vile
u'osasou sou uno'u vaikala ane Anu mulemolu ne uasi. 33 'Ei ane u'osa
sou uno'u vaikalau ne, anu musosovosou lexe Lataua anu manina. 34 Anu
ane Lataua mupalusou mulu'e ne, Anu uvikala vaivaikala noxou Lataua.
Xo Lataua mulosou Uleenu Tavuna mukalusi. 35 [t]Momu mumasaxau 'Olu
misevile, la sou mu'italonu mimii latala mukalusi no avolu. 36 [u]'Ei ane
umulaxu tanu noxou Lataua 'Olu ne, la uno'u mauli ane kaluxu uasi. Ia
lexe 'ei ane ulomuxu vaikala noxou Lataua 'Olu uasi, la umomomo sou
umauli uasi xo la'ia noxou Lataua a uxolu noxou.

Iesu Muvikala Noxie Sema sie Samalia

4 1-2 [v]Iesu anu molu u'ulosi'a ta mitema uasi, ta molomolo noxou me'a
mi'ulo'ulosi'a. Ia no mine ta Palisaio milomu lexe Iesu mu'ulosi'a
ta mitema mo ane'i mixali loxo ta molomolou, la itiitisi'a muaulixu
itiitisi'a ta molomolo noxou Ioanesi. 3 Ioxe Tila mulavu aloxo ne, la sou
Anu mu'umesou xalee lia tila ne Iutaia sou mulivu mulai to'o no xalee
lia tila ne Xalilaia la. 4 Ia muavuti sou lexe ulai la muxavutala lexe
u'unalai no xalee lia tila ne Samalia tei o. 5 [w]Mu'unalai la muxali no
tuala ne Sikari 'alai no lia e Iakovo mu'italonu mulai noxou 'olu Iosepu.
6 Iesu mumuamua'i xoo mole mutotosa la mulai muxali no anu lexa iou
vile Iakovo mu'asou la muma'ila ne, la aso mukulupa. 7-8 Iesu muavuti
la mupalusi'a ta molomolou milai no tuala sou ilotoxa'a la'ilali. Io Iesu
anusisi muxoxolu ne, la sema Samalia vile mine'e sou lexe itau lexa.
Iesu mumaisie la muvikalane lexe, "Natau lexa sevile une'e mo aie."
9 [x]Ane miavuti la mivikalanu aloxo, "Nini namitema sie Iutaia xe eni sie
Samalia. Ia tava'u loxovaa la nini nevikalaleli sou atauxene lexa o?" Ane
mivikalanu aloxo ne, xo ta Iutaia ilo'a ta Samalia ilavusou ixolu ipita
uasi. 10 [y]Iesu mukoline aloxo 'o, "Lexe nini nalavusou mii molu noxou
Lataua ane Anu mulosine vitanisi mo nalavusou itema e mulingau lexa
noxine sou lexe uiexu, la nini natali'i noxou mo sou Anu ulosine lexa
sou mauli." 11 La sema ne mivikalanu aloxo 'o, "Tila, nini mii vile sou
natau lexa no anu uasi, mo lexa iou ne muxolu no lia manina. La sou nini
natau lexa sou mauli a loxovaa? 12 [z]Nini natatila loxo mutu'uovunenge
Iakovo uasi. Anu mu'italonu lexa iou 'o sou nexi taie no anu. Anu ilo'a ta
'olu mo ta mimii ta temene kalumo miie no anu." 13 Iesu mukoline aloxo

---

[r] **3:31** Ioa 8:23 [s] **3:32** Ioa 3:11 [t] **3:35** Mat 11:27; Ioa 5:20 [u] **3:36** Ioa 3:16-18; 1Ioa 5:12
[v] **4:1-2** Ioa 3:22 [w] **4:5** Tav 33:19; Ies 24:32 [x] **4:9** Esi 4:1-5 [y] **4:10** Ioa 7:37-38; Pal 21:6
[z] **4:12** Ioa 8:53

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

'o, “Lexe 'ena'ei uie no anu lexa ane 'o, la usoliu lexa la. 14 [a]Ia lexe anu
ane uie no anu lexa ane eni alosou, la anu umomomo sou usoliu lexa
la uasi. Lexa e eni alosou ne, uxali loxo lexa luuxu no nano no tanu la
ulosou mauli kaluxu uasi.” 15 Sema miavuti la mivikalanu aloxo 'o, “Tila,
nalosilo lexa ane ne, la sou eni aiexu la asoliu la uasi, mo ane'e 'o sou
atau lexa 'o la uasi.” 16 La Iesu muvikalane aloxo 'o, “Nalai na'avalou
mulumeni mo une'e.” 17 Sema mikolinu lexe, “Eni muluxeni uasi.” La Iesu
muvikalane la, “Nini nevikala lexe mulumeni uasi ne, manina. 18 Xo tei
la ta mulumulumeni ta'uve, ia vaimomo ane ngingi ngongou ngaxoxolu
ne, anu mulumeni manina uasi. La sou nini nevikala ne manina.”
19 Sema mikolinu Iesu aloxo 'o, “Tila, eni elavusou lexe nini itema sou
palomatana vile. 20 [b]Ta totoxosixe ilolotu no laxa'ilu ano 'o, ia ngingi ta
Iutaia ngavikala lexe nenge talotu lai 'o uasi, talotu ne Ielusalemusi.”
21 Iesu muvikalane sema lamana aloxo 'o, “Nini namulaxu taneni no 'a
vaikala noxilo. Voxo a unene'e sou ngingi ngalotu noxou Maminge no
laxa'ilu 'o mo ne Ielusalemu ne uasi. 22 [c]Ngingi ta Samalia ngalavusou
ngalotu noxou 'ena'ei uasi. Ia nexi ta Iutaiasi telavusou lexe talotu noxou
'ena'ei manina. Xo itema sou upamaulinenge uxali noxixe nexi ta Iutaia.
23 Ia voxo e lexe ta mitema ilotu manina ulai noxou Maminge a unene'e a
mune'e mukalu. Ia lexe ta mitema e ilotu manina noxou Maminge no anu
uleene'i mo opone'i maninasou. Xo Maminge ukakamuline'i ta mitema
aloxo ne. 24 [d]Xo Lataua anu uleenu la sou ane'i ane ilotu noxou, la ilotu
no anu uleene'i mo opone'i maninasou.” 25 Sema mivikalanu Iesu aloxo 'o,
“Eni elavusou lexe Mesaia e ilemo lexe Kalisito, Anu a unene'e. No voxo
ane Anu une'e, la sou Anu ululusou mimii tavu'alo une'e noxixe.” 26 [e]Iesu
muvikalane lamana aloxo 'o, “Itema ne, ane enisi o ane avivikalaneni.”

Ta Molomolou Iesu Milivu Mine'e La

27 Iesu ilee sema ne ivivikala aloxo ne, la ta molomolo noxou milotoxa'a
la'ilali mo milivu mixali. Mine'e mixali la mimaisou Iesu uvivikalane
sema ne, la mikuluke. Ia vile noxi'a utali'isou uasi lexe, “Nemasaxau ma'i
noxie?” mo “Tava'u loxovaa la sou ngingi ngongie ngavivikala 'o?” 28 Xe
sema miavuti la mi'italonu lexaxe vexasou muai ne, ia milivu milai no
tuala. Mixali no tuala, la mivikalane'i ta mitema no tualasie aloxo 'o,
29 “Ngane'e mo ngamaisou itema vile e Anu mupala'alixu mimii tavu'alo
no anu maulixo. Male Anu Kalisito ane.” 30 Ane'i milomusou vaikalaie
la milutu sou milai mimaisou. 31 No mine ta mitema ine'e ixali uao, la
ta molomolou mivikalanu aloxo, “Tila, nexi temasaxa lexe nini na'ani
sevile o.” 32 Ia Anu muavuti la muvikalane'i aloxo, “Eni la'ilalixo a uai.

---

[a] **4:14** Ioa 6:35 [b] **4:20** Lap 12:5-14; Lex 122:1-5 [c] **4:22** 2Ta 17:29-41; Ais 2:3; Rom 9:4-5
[d] **4:24** Rom 12:1; 2Ko 3:17; Pil 3:3 [e] **4:26** Mak 14:61-62

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ia ngingi ngalavusou uasi.” 33 La ta molomolou mivikalane'i ngato'o lexe,
“Evile mune'e muitixu la'ilali male.” 34 [f]Iesu muvikalane'i la aloxo 'o,
“La'ilalixo ne, ane eni amulinu masaxa noxou Anu ane mupalusilo ene'e
sou akalusou xaixai noxou. 35 [g]Ngingi ngavikala lexe, ‘Uao so'io tami'a a
uxolu sou ngamolo la'ilali uxali,’ ia eni avikalangengi aloxo 'o, ngatulu
mo ngamaisou xai laixe o. La'ilali a lingamo sou ngalai ngamolou.
36 Vaimomo 'o itema sou umolo la'ilali ne, muno'u lakolisou xaixai noxou
mo vaimomo 'o umolo la'ilali sou mauli kaluxu uasi. La sou itema utotou
xai xe itema sou umolo la'ilali ne, ilou i'osa mo ixolu ipita. 37 Anu vaikala
ane ne manina lexe, ‘Itema vile sou utotou xe itema vile sou umomolou.’
38 Eni apalusinge ngalai sou ngamolo la'ilali no xai e ngingi ngatou uasi.
Ta mitema mose'i sasaie'i no anu, ia ngingi ngalai sou ngamolousi.”

Ta Mitema sie Samalia Tavu'alo Ane'i Mimulaxu Tane'i Noxou Iesu

39 Sema mipala'alixu noxi'a ta Samalia lexe anu Iesu mululusou mimii
tavu'alo no anu maulixe. Ane'i tavu'alo milomusou aloxo ne, la mimulaxu
tane'i noxou. 40 La sou ane'i mine'e noxou la mivikalanu mimasaxa lexe
ilo'a ixolu. La ilo'a mixolu voxo tamei. 41 No anu vaikalausi, la ta mitema
tavu'alo la mimuxaxu tane'i noxou. 42 [h]Ane'i mivikalane sema ne aloxo
'o, “Nexi temulaxu tanexi noxou xo nini nene'e nea'alomexi o uasi. Nexi
mexe telomusou mo telavu manina lexe itema ano 'o Anu itema sou
upamaulinenge no lia 'o.”

Iesu Mupamaulinu Itema sou Xaixai Noxou Tatananu Tuala 'Olu
(Mat 8:5-13; Luk 7:1-10)

43 Ilo'a mixolu voxo tamei mukalu, la Iesu mulutu sou mulai to'o no
xalee lia tila ne Xalilaia. 44 [i]Xo Iesu anu molu muvikala lexe, “Itema
sou palomatana vile, ta tema tualasou itoxonu uasi.” 45 [j]Anu mulutu xe
muxali ne Xalilaia, la ta mitema mi'osasou. Xo ane'i mimaisou sosovo ane
Iesu mu'oxonu ne Ielusalemu no voxo e misosovosou voxo sou Lataua Iou
Muvaxai'a.
46-47 [k]Io Iesu mulutu la mulai no tuala ne Kana la. Tei la Anu muxiunu
lexa muxali uaini. Iesu muxali ne Kana, la itema vile sou xaixai noxou
tatananu tuala ne Xalilaia muxolu ne Kapenaumu, mulomu lexe Iesu
molu ne Iutaia mune'e muxali ne Xalilaia la mulai noxou Iesu. Xo anu 'olu
pipiena mu'oxonu mo 'alai sou usoli. Anu mulai noxou Iesu la mulingau
sou lexe ilou ilai mo upamaulinu. 48 [l]Iesu muvikalanu aloxo 'o, “Ngingi
ngamaisou sosovo noxilo uasi, la ngamulaxu tangengi noxilo uasisi
manina.” 49 Itema sou xaixai noxou tatananu tuala ne Xalilaia muavuti la

---

[f] **4:34** Ioa 6:38 [g] **4:35** Luk 10:2 [h] **4:42** 1Ioa 4:14 [i] **4:44** Mat 13:57 [j] **4:45** Ioa 2:23
[k] **4:46-47** Mat 8:5-6; Ioa 2:1-11 [l] **4:48** Ioa 2:18; 1Ko 1:22

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

muvikalanu aloxo 'o, “Tila, nane'e mo nengei talai ua, 'alixe usoli maasi.”
50 [m]Iesu muvikalanu aloxo 'o, “Nalivu mo nalai. Xo 'iline a mumauli
mukalu.” Anu mumulaxu tanu no anu vaikala noxou Iesu la mulutu
mulai. 51 Anu uxali no tualasou uao, la ta mitema e ixaxai noxou ne
mixalisou la mivikalanu lexe 'olu mumauli. 52 Anu muavuti la mutali'isi'a
lexe mumauli talu. La ane'i mikolinu aloxo 'o, “Vasimolu ialuxu a mukalu
no aso iou vile mei no 'olo'olovoxo.” 53 Molomolo momu mulomusi'a la
mulavu lexe 'olu mumauli no aso iou vile no 'olo'olovoxo no mine Iesu
muvikalanu lexe, “'Iline mumauli.” La sou anu ilo'a ta mitema no taasou
mimulaxu tane'i noxou Iesu. 54 [n]Sosovo tamei sou ne, muxali no mine
Iesu mulutu ne Iutaia mune'e muxali ne Xalilaia.

Iesu Mupamaulinu Itema Vile no Kupa no Lexa ne Betesida

5 1 Ili'i no anu Iesu mupamaulinu molomolo ne Kana mukalu, la Anu
mulivu mununa ne Ielusalemu no voxo vile tila noxi'a ta Iutaia.
2 No voxo ane ne, la kupa vile ilemo lexe Vetesaida no anu vaikala
noxi'a ta Alamu, muxolu no nano ne Ielusalemu 'alai no aitenga vile
ilemolu lexe Aitengasi'a Ta sipsip. Io no kupa ne la tani alelaxu ta'uve
mitulusou muxoxosou. 3-4 No kupa pa'umolu ne, la ta mitema tavu'alo
lavileo iouiou mu'oxone'i a miai. Se'i no taiine'i ie'i seleveenu xe se'i
tava'a mukilikalukalu xe se'i xine'i musoisoli. 5 Ia itema vile no taiine'i
ne, pipiena toxoxa'a muxolu noxou mumomomo loxo tauu ie mavulovexa
tatalu mo muxatele tatalu (38). 6 Iesu mumaisou mii e uai la mulavusou
lexe pipiena muxolu noxou maxuveeni misevile. Muavuti la mutali'isou
aloxo 'o, “Loxovaa nini nemasaxa lexe namauli?” 7 Anu muavuti la
mukolinu aloxo 'o, “Tila, itema vile sou usu'ulileli sou ulu'elailixo no
kupa no mine ixiunu lexa uasi, la sou eni ano'u mauli uasi. Lexe eni
atovo sou alu'elai la ane'i ane iuli noxilo ne italuxo.” 8 [o]Iesu muavuti la
muvikalanu aloxo 'o, “Natulu mo nataxusou misimisine mo namuamua'i
nalai.” 9 Alaxu vilesisi la itema ne mumauli la mutavulenu misomisou la
mumuamua'i mulai.

Ia no voxo ane ne, voxo tavuna. 10 [p]Ta tatilasi'a ta Iutaia mimaisou
itema e Iesu mupamaulinu la mivikalanu aloxo 'o, “Nalavusou lexe voxo
tavuna vaimomo o uasi? Nini umomomo sou natavulenu misimisine
mo namuamua'i no voxo vaimomo o uasi.” 11 Ia anu mukoline'i aloxo 'o,
“Itema vile mupamaulileli muvikalaleli aloxo 'o, ‘Nalutu mo nataxusou
misimisine mo namuamua'i nalai.’ ” 12 Ane'i mitali'isou aloxo 'o, “Itema
'ena'ei ane mupalusine sou lexe nataxusou misimisine mo namuamua'i?”
13 Itema ane ne, ulavusou itema e mupamaulinu ne uasi. Xo ta mitema
tavu'alo mipita la umaisou Iesu la ua. Anu mulai. 14 Ili'i la Iesu muxalisou

---

[m] **4:50** Mat 8:13 [n] **4:54** Ioa 2:11 [o] **5:8** Mat 9:6 [p] **5:10** Nee 13:19; Iel 17:21

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

itema ne no nano no taasou lalotu tatila noxou Lataua la muvikalanu
aloxo 'o, “Namaisou, nini nemauli mukalu. Nini na'oxonu 'ili'ilixo
masumasua la uasi. Loxo 'o io tu'umaxu tila vile uxali noxine la.” 15 Itema
ne muavuti la mulai muvikalane'i ta tatilasi'a ta Iutaia aloxo 'o, “Itema e
mupamaulileli ne anu Iesu.” 16 Ane'i milavu lexe Iesu mupamauli itema
ne no voxo tavuna, la sou ane'i mi'oxo masuanu. 17 Anu muvikalane'i
ta Iutaia aloxo 'o, “Mamilo uxaxai utotomu xoo mo a muxali no voxo
vaimomo. La sou eni kalumo axaxai.” 18 [q]Iesu umulinu lapuloto vile
noxi'a ta tatilasi'a ta Iutaia sou voxo tavuna uasi mo muvikala lexe
Lataua anu Momu xe anu Lataua. Tava'u aloxo ne, la sou ta Iutaia mitovo
ikamuli vote'i se'i sou lexe ivau.

Lataua Mulosou 'Olu Xavi sou U'oxo Xaixai Noxou

19 [r]Iesu muvikalane'i ta Iutaia aloxo 'o, “Eni avikalangengi
manina musuku. Itema 'Olu anusisi la umomomo sou u'oxonu mii
vile uasi. Anu u'oxonu mii ma'ia e mumaisou Momu u'oxonusi.
Xo mii ma'ia Momu u'oxonu la anu 'Olu kalumo u'oxonu. 20 Momu
umasaxau 'Olu, la sou ulosiouxu mii ma'ia sou u'oxonu. Ili'i
la Momu ulosiouxu xaixai se'i ta tatila no anu xaixai e Anu
mu'oxonu tei. Ia ngingi ngamaisou la ngakuluke no anu. 21 Loxo
Momu utulusi'a ta mitema ane misoisoli, la anu 'Olu kalumo
upamauline'i ta mitema e Anu umasaxa lexe ane'i imauli. 22 [s]Momu
molu utulusou itema vile no anu vaivaikala uasi. Anu mu'italonu
xaixai ane ne noxou 'Olu. 23 [t]La sou ane'i tavu'alo itoxonu 'Olu
loxo itoxonu Momu. Ane'i ane itoxonu 'Olu uasi, la itoxonu itema
e mupalusou 'Olu ne uasi. 24 [u]Eni avikalangengi manina musuku.
'Ei ane ulomusou vaikala noxilo mo umulaxu tanu noxou ane
mupalusilo ene'e, la uno'u mauli ane kaluxu uasi mo itulusou no
anu vaivaikala uasi. Xo Anu muaulixu soli mo mumauli. 25 Eni
avikalangengi manina musuku. Voxo ane ta mitema misoisoli
ilomusou Lataua 'Olu xolinu a unene'e. Ia voxo ane ne, a muxali
vaimomo o. Ane'i ane ilomusou la imauli. 26 Xo loxo mauli ane
muxolu noxou Momu, a mu'italonu noxou 'Olu kalumo. 27 Momu
mu'italonu xaixai e sou utulusi'a ta mitema no anu vaivaikala
mulai noxou 'Olu. 28 Ngingi ngakuluke no anu vaikala ano 'o
uasi. Xo voxo sou ta mitema miai no lulu ilomusou 'olu xolinu mo
iuatu a unene'e. 29 [v]Ane'i ane mimulaxu tane'i noxou la itulu sou
imauli, ia ane'i ane imulaxu tane'i uasi, la itulu sou itulu no anu
vaivaikala sou 'ilixo masua noxi'a.

---

[q] **5:18** Mat 26:4; Ioa 7:1; 10:30 [r] **5:19** Ioa 5:30 [s] **5:22** Ioa 5:27; Apo 10:42 [t] **5:23** Pil 2:10-11; 1Ioa 2:23 [u] **5:24** Ioa 3:15-18 [v] **5:29** Tan 12:2; Mat 16:27; Apo 24:15

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ta Mitema Mose'i Kalumo Mivikala Lexe Iesu Anu 'Ena'ei

30 [w]Enisisi la eni amomomo sou a'oxonu mii vile uasi. Eni atulusi'a ta
mitema no anu vaivaikala, la alomusou vaikala noxou Mamilo tei, ka sou
a'oxonu xaixai noxilo. La eni a'oxonu xaixai noxilo laixesi. Xo eni a'oxonu
no anu masaxa noxilo uasi, a'oxonu no anu masaxa noxou ane anu
mupalusilo ene'e o. 31 Lexe eni melo aa'aloxo, la ta mitema imomo sou
ilomuxu vaikala noxilo uasi. 32 Ia vile ane ua'aloxo a muxolu ne mo eni
elavu lexe a'alo ane ne anu manina. 33-34 Ia lexe anu ua'aloxo uasi, la anu
mii vile no anu uasi. Ngingi ngepalusi'a ta mitema milai noxou Ioanesi,
la anu mua'aloxu mii ane manina. Ia eni elemolu a'alo noxou Ioanesi sou
lexe Lataua upamaulingengi.
35 Ioanesi anu loxo lalamo ane mukaakaa sou mulosi'a ta mitema
lamana. La ngingi nge'osasou lamana ane ne, ia 'osa'ila noxinge ne uxolu
maxuvee uasi. 36 [x]Ia mii ane anu uaulixu a'aloxo noxou Ioanesi a muxolu
ne. Mii ane ne, anu xaixai e Mamilo mulosilo sou lexe akalusou mo eni a
a'oxo'oxonu, muvikala lamana lexe Mamilo mupalusilo ene'e. 37 [y]Mamilo
ane mupalusilo Anu molu mupala'alixo. Ia ngingi ngalomusou xolinu mo
ngamaisou vasimolu mo 38 vaikala noxou uxolu noxinge uasi. Xo ngingi
ngamulaxu tangengi noxou itema e Momu mupalusou mune'e uasi.
39 [z]Ngingi ngaitiiti lailaixe no anu Lavuku Tavuna teinu, xo ngaxavutala
lexe ngano'u mauli ane kaluxu uasi no anu. Ia uasi. Kaukavu muxolu no
nano ne, muvivikalasilosi. 40 Ia ngingi ngamasaxa ngane'e noxilo sou
ngano'u mauli ane ne uasi.
41 Eni amasaxa lexe ta mitema i'itinu ualasilo uasi. 42 Ia eni elavusinge,
mo elavu lexe alauna noxou Lataua uxolu noxinge uasi. 43 Eni ene'e sou
asosovosou ualasou Mamilo, ia ngingi nga'osasilo uasi. Ia lexe itema
vile une'e sou usosovosou ualasousi, la ngingi nga'osasousi. 44 Ngingi
nga'osasou nga'itinu ualasinge ngato'o, ia ngingi ngatovo nga'oxonu
xaixai vile sou lexe Lataua anu Anusisi umaisou la u'itinu ualasinge
no anu uasi. La sou ngingi ngamulaxu tangengi noxilo a loxovaa?
45 Ngaxavutala lexe eni atulusinge no anu vaivaikala no iou Mamilo
uasi. Itema e anu utulusinge no anu vaivaikala ne, anu Mosesi e ngingi
ngaloopala noxou lexe usu'ulingengi. 46 [a]Lexe ngingi ngamulaxu tangengi
noxou Mosesi, la ngingi ngamulaxu tangengi noxilo kalumo. Xo Mosesi
mukaukavu lavuku noxou, la anu mukaukavu a'aloxosi. 47 Ia ngingi
ngamulaxu tangengi no anu kaukavu noxou Mosesi uasi, la ngingi
ngamomomo sou ngamulaxu tangengi no anu vaikala e eni alelemolu o
uasi."

---

[w] **5:30** Ioa 5:19; 6:38 [x] **5:36** Ioa 3:2; 14:11 [y] **5:37** Mat 3:17; Ioa 5:32; 8:18 [z] **5:39** Luk 24:27 [a] **5:46** Apo 3:22

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Iesu Mulosi'a ta Mitema 5,000 Veleti
(Mat 14:13-21; Mak 6:30-44; Luk 9:10-17)

6 1 Iesu muvivivkalane'i ta Iutaia mukalu xe ili'i, la mulivu muto'o
no xalee vile no kupa ne Xalilaia, ualasou vile lexe Tiberia. 2 La ta
mitema tavu'alo mimulinu. Xo ane'i mimaisou sosovo ane Anu mu'oxonu
noxi'a ta mitema e lavileo mu'oxone'i. 3 La sou Iesu ilo'a ta molomolou
mitelai mixolu no laxa'ilu vile. 4 No voxo ane ne, la voxo sou ta Iutaia
isosovosou voxo sou Lataua Iou Muvaxai'a mune'e 'alai. 5-6 Iesu iou
muvaxa la mumaisi'a ta mitema tavu'alo misevile inene'e noxou, la Anu
mulavusou ma'ia lexe Anu u'oxonu. Ia Anu muavuti la mutovonu Pilipi.
La mutali'isou aloxo 'o, "Nenge talotoxa'a ta mitema la'ilali sou i'ou a
ne'ei?" 7 Pilipi mukolinu aloxo 'o, "Lexe nenge talotonu la'ilali no anu
Denalia itemaxu mavulovexa (200), la anu umomomo noxi'a kalumo
uasi. Anu mumomomo sou itema vilevilesi uno'u kitu'a sesi ane." 8 Ia vile
noxi'a ta molomolou Iesu, ualasou lexe Andeleasi, Saimoni Pita vimou
muvikalanu Iesu aloxo 'o, 9 "Molomolo soxo vile ano 'o. Anu muno'u
veleti ta'uve mixutuxu no anu bali ngiaxu xe ta sinana moso tamei. Ia
anu umomomosi'a ta mitema tavu'alo a loxovaa?" 10 Iesu muvikalane'i ta
molomolou lexe ivikalane'i ta mitema mo ixolu no lia. No xalee ane ne, la
ia'eia'e muleme tapiena. Ta mitema mixolu no lia ne, la itiitisi'a ta mulusi
muaulixu itemaxu itemaxu mavulovexa mo itemaxu mavulovexa ta'uve
(5,000). 11 Ane'i mixolu no lia mukalu, la Iesu muno'u veleti ilou sinana
sou muvikala laixe mulai noxou Lataua. Xe mukalu la Anu muvelunu
mulai noxi'a ta mitema sou mi'ou. 12 Ane'i mi'ani mo mi'ana'ana mukalu
la Iesu mupalusi'a ta molomolou mo muvikalane'i aloxo 'o, "Ngavila'isou
veleti pa'usou usu'a uasi. Ngataxusou mo ngapitanu." 13 Iesu muvikalane'i
aloxo ne, la sou ane'i mitaataa veleti pa'upa'usou mu'una no lakelakela
'ole la muxali loxo mavulovexa mulelia tamei. 14 Ane'i mimaisou sosovo
e Anu mu'oxonu ne la mivikala aloxo 'o, "Manina musuku. Itema 'o ne,
Anu itema sou palomatana vile e Lataua mupalusou mune'e no lia 'o
ano." 15 [b]Iesu mulavusou lexe ta mitema ine'e sou itetelisou sou uxali loxo
tatananu tuala tila noxi'a, la Anu mu'ume mulivu mulai no laxa'ilu la.

Iesu Mumuamua'i Teitexi no Lexa Kupa
(Mat 14:22-27; Mak 6:45-52)

16 No 'olo'olovoxo, la ta molomolou Iesu milu'elai no kupa pa'umolu.
17 Milai mixali la mitelo no anu uaxa sou lexe ilai xalee vile ne
Kapenaumu. Ane'i mitelo no anu uaxa, ia lexe ilutu la 'olovoxo. Ia anu
Iesu une'e ilo'a ikei uao. 18 Io ane'i milutu milai maxuvee sevile la atume

---

[b] **6:15** Ioa 18:36

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

toxoxa'a muxali la muavutilixu kupa loxo'u. 19 Ane'i mivovole uaxa
milai mixali loxo Kilo Mita tami'a o ta'uve, la ane'i mimaisou Iesu mine
mumuamua'i no kupa loxou mune'e 'alai noxi'a. Ane'i mimaisou aloxo
ne, la mi'olo'olo. 20 Ia Anu muavuti la muvikalane'i aloxo 'o, "Enisi ane.
Nga'ume uasi." 21 Mimaisou la mi'osasou mo mino'u mutelo no anu uaxa
ne. Alaxu vilesisi, la uaxa muxali no tasi'i no tuala ane lexe ilalai no anu.

Ta Mitema Ane'i Mikamulinu Iesu

22 Voxo vile ili'i, la ta mitema e mixolu no xalee vile no kupa pa'umolu
milavusou lexe uaxa vilesisi a muai mo ta molomolou Iesusi mitelai no
anu mo milai, ia Anu uasi. 23 Ia uaxa se'i molu ne Tiberia mune'e muxali
no xalee lia 'alai e Tila muvikala laixe mulai noxou Lataua, mo muvelunu
veleti mulai noxi'a ta mitema sou mi'ou. 24 Ta mitema milavu lexe Iesu
ilo'a ta molomolou ixolu ne uasi, la sou mitelotelo no uaxa sou milai
mikamulinu Iesu ne Kapenaumu.

Iesu Anu Veleti sou Mauli

25 Ane'i mixalisou Iesu no kupa xalee vile, la mitali'isou aloxo 'o,
"Tila, nini nene'e 'o talu?" 26 Anu mukoline'i aloxo 'o, "Eni avikalangengi
manina musuku. Ngemaisou sosovo noxilo, ia ngakakamulileli xo ngingi
nge'ou veleti mo nge'ana'ana. 27 [c]Mamu ngaxaxai sou la'ilali ane ukalu
vitanisi, ngaxaxai sou la'ilali ane ulosinge mauli ane ukalu uasi. La'ilali
ane ne, anu Itema 'Olu molu ulosinge, xo Momu Lataua musosovosou
lexe Anu u'oxonu xaixai noxou." 28 Ane'i miavuti la mitali'isou aloxo
'o, "Nexi ta'oxonu mii ma'ia, la sou ta'oxonu xaixai noxou Lataua?
Anu umasaxainge lexe nenge ta'oxonu." 29 [d]Iesu mukoline'i aloxo 'o,
"Xaixai noxou Lataua e Anu umasaxa lexe ngingi nga'oxonu ne aloxo 'o.
Ngamulaxu tangengi noxou itema e Lataua mupalusou mune'e." 30 [e]La
ane'i mitali'isou la, "Sosovo ma'ia nini na'oxonu sou nexi tamaisou la
tamulaxu tanexi noxine? Ia nini na'oxonu ma'ia?" 31 [f]Tatei la ta totoxosixe
mi'ou veleti ilemolu lexe Mana no xalee lia vitanisi aloxo mikaukavunu
no nano no Lavuku Tavuna teinu, "Anu mulosi'a veleti molu no opo
loxotolo sou mi'ou." 32 Iesu muvikalane'i aloxo 'o, "Eni avikalangengi
manina musuku. Mosesi ulosinge veleti molu no opo loxotolo uasi. Ia eni
Mamilo ulosinge veleti maninasou molu no opo loxotolo. 33 Veleti noxou
Lataua ne, Anu molu no opo loxotolo mulu'e sou ulosi'a ta mitema no lia
'o mauli."
34 Ane'i miavuti la mivikalanu aloxo 'o, "Tila, naitinexe veleti ane ne
utotomu." 35 [g]Iesu muavuti la muvikalane'i lamana aloxo, "Eni veleti sou

---

[c] **6:27** Ioa 6:48-58 [d] **6:29** 1Ioa 3:23 [e] **6:30** Mat 16:1; Ioa 2:18 [f] **6:31** Mul 16:14-15; Iti 11:7-9; Lex 78:24 [g] **6:35** Ioa 4:14

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mauli. 'Ei ane une'e noxilo la anu umomomo sou usolixu uasi. Mo 'ei
ane umulaxu tanu noxilo la umomomo sou usoliu lexa la uasi. **36** Ia eni
evikalangengi lexe ngemaisilo ne, ia ngamulaxu tangengi uasi. **37** Ane'i
ane Mamilo ulosilo la ine'e noxilo, ia ane'i ane ine'e noxilo la umomomo
sou eni akusai'a uasi. **38** Tava'u xo eni melo no opo loxotolo elu'e, la eni
a'oxonu xaixai no anu masaxa noxilo uasi, no anu masaxa noxou ane
mupalusilo ene'e. **39** *h*Masaxa noxou ane mupalusilo ene'e ne, aloxo 'o.
Mamu sou eni axovulaunu itema vile anu mulosilo, ia atulusi'a ukalusi no
voxo ane sou kaluxu. **40** Xo masaxa noxou Mamilo ne aloxo 'o, 'ena'ei ane
umaisou 'Olu mo umulaxu tanu noxou, la uno'u mauli ane ukalu uasi. Eni
atulusou itema ane ne no voxo ane sou kaluxu."

41 Ane'i ta Iutaia mimunumunuxu Iesu, xo Anu muvikala lexe Anu
veleti molu no opo loxotolo mulu'e. **42** *i*Ane'i mivikala aloxo 'o, "Iesu
anu Iosepu 'olu mo nenge telavusi'a momu ilee nenu. Ia loxovaa la Anu
muvikala lexe Anu molu no opo loxotolo mulu'e 'o?" **43** Iesu muavuti
la muvikalane'i aloxo 'o, "Ngamunumunu mamu." **44** *j* "Mamilo e
Anu mupalusilo ene'e 'o, Anu umasaxa lexe evile une'e noxilo uasi,
la anu umomomo sou une'e noxilo uasi. Ia 'ei ane une'e noxilo ne, la
eni atulusou no anu voxo sou kaluxu. **45** *k*Kaukavu vile no anu lavuku
noxi'a ta mitema sou palomatana muvikala aloxo 'o, 'Lataua ulosi'a ta
mitema lavulavu,' ia 'ena'ei ane ulomu mo ulavusou Mamilo la une'e
noxilo. **46** *l*Evile umaisou Mamilo uasi. Ia anu ane molu noxou Latauasi
anusisi mumaisou. **47** *m*Eni avikalangengi manina musuku. 'Ena'ei ane
umulaxu tanu, la uno'u mauli kaluxu uasi. **48** *n*Eni veleti sou mauli.
49 Ta totoxosinge mi'ou veleti ilemolu lexe Mana no xalee lia vitanisi, ia
misoisoli mukalu. **50** Ia Anu veleti maninasou 'a ane molu no opo loxotolo
mulu'e lexe itema vile u'ou la usoli uasi. **51** Eni veleti sou mauli e molu no
opo loxotolo mulu'e. Ia 'ei ane u'ou veleti ne, la anu uno'u mauli kaluxu
uasi. Veleti ano 'o, anu vasimelo e ulosi'a ta mitema no lia mauli."

52 Ta Iutaia milomusou vaikala noxou Iesu mukalu, la ane'i mi'otosou
anaxa'a ngato'o. Mivikala aloxo 'o, "Itema 'o muvikala lexe ulosinge
vasimolu mo ta'ou a loxovaa?" **53** Iesu muavuti la muvikalane'i aloxo
'o, "Eni avikalangengi manina musuku. Lexe ngingi nga'ou Itema 'Olu
vasimolu mo ngaiexu sialuxu uasi, la ngano'u mauli uasi. **54** 'Ena'ei ane
u'ou vasimelo mo uiexu sialuxo, la uno'u mauli kaluxu uasi. La sou eni
atulusou no anu voxo kaluxu. **55** Xo vasimelo anu la'ilali manina mo
sialuxo anu lexa maninasou sou ngaiexu. **56** 'Ei ane u'ou vasimelo mo
uiexu sialuxo, la eni axolu noxou mo anu uxolu noxilo. **57** *o*Aloxo Mamilo
e Anu itemasou mauli mupalusilo ene'e mo emauli, 'ena'ei ane u'ou

---

[h] **6:39** Ioa 10:28-29; 17:12 [i] **6:42** Mat 13:55 [j] **6:44** Ioa 6:65 [k] **6:45** Ais 54:13
[l] **6:46** Ioa 1:18 [m] **6:47** Ioa 3:15-16 [n] **6:48** Ioa 6:32, 58 [o] **6:57** 1Ioa 3:24

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

vasimelo ne la anu kalumo umauli noxilosi. 58 Anu veleti molu no opo
loxotolo mulu'e. Ta totoxosinge mi'ou veleti ilemo lexe Mana tatei, la
misoisoli. Ia 'ei ane u'ou veleti ane 'o, la anu uno'u mauli kaluxu uasi."
59 Iesu muxolu no nano no taasou lalotu noxi'a ta Iutaia ne Kapenaumu, la
Anu mulosi'a vaivaikala ane ne.

Iesu Anu Vaikala sou Mauli Maninasou

60 Ta molomolou tavu'alo milomusou vaivaikala ane ne, la mivikala
aloxo 'o, "Vaivaikala ane ne, telomusou la laixe uasi. Nexi tamasaxa
talomusou uasi." 61 Iesu mulavusi'a lexe ane'i imunumunu la muvikalane'i
aloxo 'o, "Loxovaa ngelomusou vaikala noxilo la mu'oxo xavutalamengi
masua? 62 Ngamaisou Itema 'Olu utelai no tuala e Anu muxolu tei no
anu, la ngingi nganavaa? 63 Anu ane ulosinge mauli ne, anu Uleenu
Tavuna. Mimii sou vasimenge ne, anu mii vitanisi. Vaivaikala ane eni
evivikalangengixu ne, Anu uleenu mo mauli. 64 [p]Ia se'i no taiingengi
imulaxu tane'i no anu vaikala noxilo uasi." Iesu muvikala aloxo ne, xo
Anu mulavusi'a ane'i ane imulaxu tane'i noxou uasi xe mulavusou tei 'ei
ane u'italonu no avo'a ta mitema. 65 [q]Musolo vaikala la aloxo 'o, "Tava'u
aloxo ne, la sou eni evikalangengi tei aloxo 'o, 'Lexe Mamilo usu'ulinu
uasi, la evile umomomo sou une'e noxilo uasi.' "
66 Ta molomolou tavu'alo milomusou vaivaikala noxou Iesu aloxo ne,
la tavu'alo noxi'a mi'ume milailai la ilo'a ikei la ua. 67 Iesu mutali'isi'a ta
molomolou mavulovexa mulelia tamei aloxo 'o, "Loxovaa ngingi kalumo
nga'umesilo ngalai?" 68 [r]Vile noxi'a ualasou lexe Saimoni Pita mukolinu
aloxo 'o, "Tila, nexi talai noxou 'ena'ei? Vaikala noxine anu ulosixe mauli
e kaluxu uasi. 69 Nexi temulaxu tanexi mo telavusou lexe nini itema e
Lataua musosovosine lexe nini Anu na'u." 70 Iesu muvikalane'i aloxo 'o,
"Eni melo esosovosinge ngingi mavulovexa mulelia tamei. Ia vile no
taiingengi ne, uleenu masua vile a muxolu noxou." 71 Iesu mulemolu
Iudasi, anu Saimoni Isikarioti 'olu. Anu vile noxi'a ta molomolou
mavulovexa mulelia tamei e ili'i la anu u'italonu Iesu no avo'a ta mitema.

Iesu Mulai Mumaisou Voxo Tila Noxi'a ta Iutaia sou Tani Alelaxu Tavuna Noxou Lataua

7 1 [s]Xe ili'i, la Iesu ununalai no xalee lia tila ne Iutaia uasi. Xo ta
tatila noxi'a ta Iutaia ilooxu sou lexe ivau. La sou Anu muxolu mo
muxixaoxao no nano no xalee lia tila ne Xalilaiasi. 2 [t]Io, voxo tila noxi'a
ta Iutaia misosovosou voxo e ta totoxosi'a mixolu no tani alelaxu tavuna
noxou Lataua no xalee lia vitanisi, muxali 'alai. 3 La Iesu ta vimovimou
mivikalanu aloxo 'o, "Mamu nini naxolu lai 'o, nalai nuna no xalee lia

---

[p] **6:64** Ioa 13:11 [q] **6:65** Ioa 6:44 [r] **6:68-69** Mat 16:16 [s] **7:1** Ioa 5:18 [t] **7:2** Liv 23:34

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

tila ne Iutaia mo sou ta molomolomeni imaisou sosovo se'i nini na'oxonu.
4 Nini naxali lamana no ie'i ta mitema, la mii ma'ia na'oxonu ne,
natalumeu uasi. Napala'alixu mo ta mitema tavu'alo imaisine." 5 [u]Xo ta
vimovimou kalumo imulaxu tane'i noxou uasi. 6 La sou Iesu muvikalane'i
aloxo 'o, "Voxo noxilo a uxali uao. Ia voxovoxo ne, ngingi nga'angingisi.
7 Ta mitema no lia 'o imasaxainge, ia imasaxailo uasi. Xo eni apala'alixu
'ili'ilixo masumasua ane ane'i i'oxo'oxonu. 8 Ngingi ngalai no anu voxo
tila ne. Ia eni umomomo sou alai uasi. Xo voxo noxilo uxali uao." 9 La sou
Anu muxolu ne Xalilaia.

10 Ta vimovimou milutu la milai sou voxo tila ne. Ili'i la anu Iesu
mumuline'i mulai, ia upala'a noxi'a ta mitema uasi. Mutalumesi. 11 No
anu voxo tila ne, la ta tatila noxi'a ta Iutaia imaisou Iesu iou uasi, la
mitali'isi'a ta mitema lexe Anu a uxolu ne'ei? 12 Ta mitema tavu'alo
imunumunu noxi'a ngato'o sou Iesu. Se'i ivikala lexe Anu itema laixe, xe
se'i ivikala lexe Anu ukalakalavoine'i ta mitema. 13 Ia ane'i ta mitema
ivikala tatila uasi. Xo mi'ume'a ta tatila noxi'a ta Iutaia.

14 No nixi no anu voxo tila noxi'a ta Iutaia, la Iesu mu'unalai no
nano no taasou lalotu noxou Lataua sou musokou mulosi'a ta mitema
lavulavu. 15 [v]Ta tatila noxi'a ta Iutaia milomusou vaikala noxou Iesu, la
mikuluke la mitali'i aloxo 'o, "Itema ano 'o uvivikala loxo 'o xo mulai
muno'u lavulavu ne'ei?" 16 [w]Iesu mukoline'i aloxo 'o, "Lavulavu e eni
elosi'a ta mitema ne, anu noxilo uasi. Anu molu noxou ane mupalusilo
ene'e. 17 Lexe vile umulinu masaxa noxou Lataua, la anu ulavusou lexe
lavulavu noxilo molu noxou Lataua 'o molu noxilosi. 18 [x]Anu ane uvikala
no anu lavulavu noxousi, la anu umasaxa lexe ta mitema i'itinu ualasou.
Ia anu ane umasaxa lexe u'itinu ualasou ane mupalusou une'e 'o, anu
uvikala manina mo ukalavoi uasi. 19 [y]Mosesi mulosinge lapuloto noxou
ne. Ia evile noxinge umulinu lapuloto ne uasi. Ia tava'u loxovaa la ngingi
ngavelo asoli?" 20 [z]Ane'i mikolinu vaikala noxou aloxo 'o, "Uleenu vile
masua a muxolu noxine! 'Ei umasaxa lexe uvene?" 21 Iesu mukoline'i
aloxo 'o, "Eni e'oxonu xaixai ma'ia tila ne, la sou ngingi ngexavutala
piena no anu 'o. 22 [a]Mosesi mulosinge vote'isou xooxoo ungasi'a ta
molomolo. Ia anu molu noxou Mosesi uasi, molu noxi'a ta totoxosinge. La
sou ngingi ngamuli lapuloto noxou sou xooxoo ungasi'a ta molomolo no
voxo tavuna. 23 [b]Ngingi ngavikala lexe ngamulinu lapuloto noxou Mosesi
sou xooxoo ungasi'a ta molomolo, la ngingi nga'oxonu no voxo tavuna
kalumo. Ia loxovaa la eni epamaulinu itema no voxo tavuna kalumo, la
ngingi la'iangenge o? 24 Iengi umaisou itemasi ka ngavikala lexe itema

---

[u] **7:5** Apo 1:14 [v] **7:15** Mat 13:54; Luk 2:47 [w] **7:16** Ioa 12:49; 14:10 [x] **7:18** Ioa 8:50
[y] **7:19** Apo 7:53; Rom 2:21-24 [z] **7:20** Ioa 8:48; 10:20 [a] **7:22** Tav 17:9-13; Liv 12:3
[b] **7:23** Ioa 5:8-10, 16

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

anu laixe uasi la anu masua aloxo 'o uasi. Ngalavusou itema laixe ukalu,
la sou ngavikala lexe anu itema laixe uasi la anu masua."

Ane'i ta Mitema Mimasaxa Lexe Ilavusou Iesu Anu 'Ei Manina

25 Io, ta mitema se'i ne Ielusalemu milomusou vaikala noxou Iesu,
la mivikala lexe, "Anu itema ane ta mitema imasaxa lexe ivau 'ole
ane? 26 Anu ane uvivikalane'i ane'i tavu'alo ne, ia ane'i ilea vaikala
vile noxou uasi. Ta tatila noxi'a ta Iutaia, male ilavusou lexe Anu
Kalisito uasi? 27 [c]Ia nenge telavusou itema ne mo telavusou tualasou.
Ia lexe Kalisito uxali, la evile umomomosou ulavusou lexe anu
molu ne'ei uasi." 28 [d]Iesu uao ulolosi'a ta mitema lavulavu no nano
no taasou lalotu tatila noxou Lataua. Muavuti la mu'ava aloxo 'o,
"Manina, ngingi ngelavusilo mo ngelavusou tualasilo. Ia eni ane'e
'o no anu masaxa noxilo uasi. Eni ene'e no anu masaxa noxou ane
mupalusilo. Anu ne manina. Ngingi ngalavusou itema ane ne uasi.
29 Ia enisi elavusou. Xo eni melo noxou mo anu mupalusilo ene'e."
30 [e]No anu vaivaikala noxou ne, la ane'i mitovonu lexe itetelisou, ia
evile utetelisou uasi. Xo voxo noxou a uxali uao. 31 Ta mitema tavu'alo
mimulaxu tane'i noxou la imunumunu sou ivikala aloxo 'o, "Lexe
Kalisito uxali la male anu u'oxonu sosovo se'i uaulixu sosovo noxou
itema 'o?"

Ta Mitema Mipalusi'a ta Mitema sou Isaxila'u Tani Tila Noxou Lataua sou Itetelisou Iesu

32 Ta Palisaio mixolu no taiine'i ta mitema la milomusi'a
mimunumunusou Iesu. La sou ane'i ta tatilasi'a ta mitema sou
i'elaxa'a ta sipsip ilo'a ta Palisaio mipalusi'a ta mitema sou
isaxila'u tani tila noxou Lataua sou lexe ilai itetelisou. 33 La Iesu
muavuti la muvikalane'i aloxo 'o, "Nenge nenge'a taxolu maxuvee
uasi. Xo eni alivu alai noxou anu ane mupalusilo ene'e. 34 [f]Ngingi
ngakakamulileli la ngaxalisilo uasi mo umomomo sou ngingi ngane'e
no tuala e eni alai no anu uasi." 35 Ta tatila noxi'a ta Iutaia milomu
aloxo ne, la mivikalane'i ngato'o aloxo 'o, "Itema 'o umasaxa lexe
ulai ne'ei, la sou nenge tamaisou uasi o. Loxovaa anu ulai noxi'a
ta mineminenge se'i mi'ume la milai mixolu no tuala tila ne
Elenasi[g] sou ulosi'a lavulavu? 36 La sou Anu muvikala lexe, 'Ngingi
ngakakamulileli, la ngaxalisilo uasi,' mo 'Umomomo sou ngingi
ngane'e no tuala e eni alai no anu uasi.' Ia laaxu vaikala noxou ne a
loxovaa?"

---

[c] **7:27** Ioa 7:41; 9:29 [d] **7:28** Mat 11:27; Ioa 8:55 [e] **7:30** Ioa 7:44 [f] **7:34** Ioa 8:21; 13:36
[g] **7:35** Elenasi ne ane'i ta mitema ta Xiliki.

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Iesu Anu Mulemo Lexa sou Mauli

37 [h]No anu voxo kaluxu sou voxo tila noxi'a ta Iutaia, la anu Iesu
mutulu mo mu'ava tila aloxo 'o, "'Ei ane usoliu lexa, la une'e noxilo mo
uie. 38 [i]'Ei ane umulaxu tanu noxilo, la lexa sou mauli usiali no nano no
tanu loxo Lavuku Tavuna teinu mulemolu." 39 [j]Lexa sou mauli ne, anu
Uleenu Tavuna e 'ei ane umulaxu tanu noxou Iesu, la anu uno'u ili'i. Xo
no voxo ane ne, la Iesu ulivu ulai noxou Momu teitexi no opo loxotolo
uao. La sou Lataua upalusou Uleenu Tavuna ulu'e uasi.

Ta Mitema Mikalipala Mixali Laoluxa'a Tamei

40 [k]Ta mitema milomusou vaikala noxou Iesu la se'i mivikala aloxo 'o,
"Manina. Itema 'o Anu itema sou palomatana e Lataua mupalusou mulu'e
no lia 'o 'a," 41 [l]ia se'i mivikala aloxo 'o, "Anu Kalisito." Xe se'i mivikala
aloxo 'o, "Kalisito ne, umomomo sou uxali ne Xalilaia uasi. 42 [m]Xo Lavuku
Tavuna muvikala lexe Kalisito uxali noxi'a Deviti ta 'ilu'ilusunu mo uxali
ne Vetiliemu e Deviti muxolu no anu tei." 43 La sou xavutalai'a muxali
iouiou noxou Iesu la ane'i mikalipala. 44 Mose'i mimasaxa lexe itetelisou
Iesu, ia evile sou utetelisou uasi.

Ta Tatilasi'a Imulaxu Tane'i Noxou Iesu Uasi

45 Ili'i la ta mitema sou isaxila'u tani tila noxou Lataua milivu mixali
noxi'a ta tatilasi'a ta mitema sou i'elaxa'a ta sipsip ilo'a ta Palisaio.
La ane'i mitali'isi'a aloxo 'o, "Loxovaa la ngano'u itema ne une'e ua?"
46 [n]Ane'i ta mitema sou isaxila'u tani tila noxou Lataua mikoline'i aloxo,
"Evile uvivikala aloxo itema 'o tatei uasi." 47 Ta Palisaio milomu aloxo
ne, la mivikalane'i aloxo 'o, "Itema ne mukalavoingengi kalumo ne?
48 [o]Ngemaisixe nexi ta tatilasinge mo ta Palisaio o temulaxu tanexi
noxou? Uasi manina. 49 Ane'i tavu'alo mipita ne ilavusou lapuloto noxou
Mosesi uasi. La sou Lataua u'oxo masuane'i ne." 50 [p]Io, vile noxi'a ualasou
lexe Nikodimo anu itema e mune'e noxou Iesu tei muvikalane'i aloxo 'o,
51 "No anu lapuloto noxinge, la umomomo sou tatulusou itema vile no
anu vaivaikala vitanisi uasi. Talomu noxou laixe mo talavusou mii ma'ia
ane anu mu'oxonu, la sou tatulusou no anu vaivaikala." 52 [q]Ane'i miavuti
la mivikalanu aloxo 'o, "Male nini sie Xalilaia kalumo? Namalei laixe no
anu Lavuku Tavuna, la sou nini nalavusou lexe itema sou palomatana
vile uxali ne Xalilaia uasi." 53 Aloxo ne, la sou ane'i milivulivu no
taataasi'a.

---

[h] **7:37** Liv 23:36; Ais 55:1; Ioa 4:14 [i] **7:38** Ais 58:11 [j] **7:39** Ioa 16:7; 20:22; Apo 2:4
[k] **7:40** Ioa 6:14 [l] **7:41** Ioa 1:46 [m] **7:42** Lex 89:3-4; Mai 5:2 [n] **7:46** Mak 1:22 [o] **7:48** Ioa 12:42 [p] **7:50** Ioa 3:1-2 [q] **7:52** Ioa 7:41-42

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ane'i Mine'e ne Sema Vile sou Vote'i Noxou Iesu

8 1 Ia Iesu mulai no laxa'ilu vile ilemo lexe Olivu. 2 No kakau manina,
la Iesu mulivu mulai mu'unalai no nano no taasou lalotu tatila
noxou Lataua. La ta mitema tavu'alo milai noxou. Iesu mumaisi'a, la
sou muxolu no lia sou mulosi'a lavulavu. 3 La ta mitema sou lapuloto
ilo'a ta Palisaio milai noxie sema vile sou vote'i e i'oxo'oxo 'ili'ilixo sou
vote'i. La mino'e sema ne, mine'ene sou mitulusie no talaxa'a ta mitema
4 la mivikalanu Iesu aloxo 'o, "Tila, sema 'o ne nexi texalisie no mine
i'oxo'oxo 'ili'ilixo sou vote'i. 5 [r]Ia lapuloto noxou Mosesi muvikalanenge
lexe 'ena'ei ane u'oxonu 'ili'ilixo ane ne, la tava'u no anu lavo'o mo
usoli. Ia nini navikalanexi a loxovaa?" 6 Ane'i mitali'isou aloxo ne sou
itovonu lexe anu uleanu vaikala vile, la sou itulusou no anu vaivaikala.
Ia Iesu mutangatulu sou mukaukavu no lia no anu avolu simisou.
7 [s]Ane'i italitali'isou la, la sou Iesu mutulu la muvikalane'i aloxo 'o, "'Ei
ane mulavusou lexe anu u'oxonu 'ilixo vile masua uasi, la uvee no anu
lavo'o tei." 8 Muvikalane'i aloxo ne mukalu, la mutangatulu no lia sou
mukaukavu la. 9 Ane'i milomusou aloxo ne, la ta tatila milaa tei, la sou
ane'i ta mitema milaa vilevilesi. Ia Iesu ilee sema ne, ane'isisi mixolu.
10 Iesu muavuti mutulu la mutali'isie sema aloxo 'o, "Se 'o, ta mitema
milai ne'ei? Evile utulusine no anu vaivaikala uasi?" 11 [t]Sema miavuti la
mikolinu aloxo 'o, "Tila, evile uasi." Iesu muavuti la muvikalane aloxo 'o,
"Mo eni kalumo atulusine no anu vaivaikala uasi. Nalai, ia na'oxonu 'ilixo
masua la uasi."

Iesu Anu Telusi'a ta Mitema no Lia 'o

12 [u]Iesu muvikalane'i ta mitema aloxo 'o la, "Eni telusi'a ta mitema no
lia ukalusi. 'Ei ane umulileli la anu umuamua'i no isivoxo uasi manina.
Anu uno'u lamana sou mauli." 13 Ta Palisaio milomusou aloxo ne la
mivikalanu aloxo 'o, "Nini navivikalasinesi. Navikala aloxo ne, la ta
mitema imomomosou ilomuxu vaikala noxine uasi." 14 [v]Anu mukoline'i
aloxo 'o, "Eni avivikalasilo, la vaikala noxilo ne manina. Xo eni elavusou
lexe eni melo ne'ei mo alivu la alai ne'ei. Ia ngingi ngalavusou lexe
eni melo ne'ei mo eni alai ne'ei uasi. 15 [w]Ngingi ngamaisou itema vilesi
ka ngavikala lexe anu itema laixe o masua. Ia eni a'oxo aloxo ne uasi.
16 [x]Lexe eni avikala lexe itema anu laixe o masua, la vaikala noxilo ne
anu manina. Xo enisisi uasi. Nexi noxou Mamilo ane mupalusilo ene'e,
tavikala lexe anu itema vile laixe o masua. 17 [y]Xo lapuloto noxinge ne,

---

[r] **8:5** Liv 20:10; Lap 22:22-24 [s] **8:7** Lap 17:7 [t] **8:11** Ioa 5:14 [u] **8:12** Ais 49:6; Ioa 1:4-9; 9:5; 12:46 [v] **8:14** Ioa 5:31-32; 7:28 [w] **8:15** Ioa 12:47 [x] **8:16** Ioa 5:30; 8:29 [y] **8:17** Lap 19:15

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mikaukavu lexe ta mitema tamei ivikala lamana la anu vaikala noxi'a
ne manina. 18 [z]Nexi noxou Mamilo e mupalusilo ene'e ne, tavikala
lamanasilo." 19 Ane'i miavuti la mitali'isou la, "Mamine 'ava?" Anu
mukoline'i aloxo 'o, "Ngingi ngalavusilo mo ngalavusou Mamilo uasi.
Ia lexe ngalavusilo, la ngalavusou Mamilo kalumo." 20 [a]Iesu mulosi'a ta
mitema lavulavu no nano no taasou lalotu tatila noxou Lataua, la Anu
mulemolu vaivaikala ane ne no pa'umolu tani e ta mitema ilavusou ilea
lamoli ulai noxou Lataua no anu. Ia evile sou utetelisou uasi. Xo voxo
noxou uxali uao.

Iesu Muvikala lexe Ane'i ta Mitema Imomomo sou Ilai no Anu Tuala Ane Anu Ulai no 'a Uasi

21 [b]Iesu muavuti la muvikalane'i la lexe, "Eni asou alai. Ia ngingi
ngakakamulileli la ngamaisilo uasi. Ngingi ngasoli la ngaxolu va'axu
noxilo. Tuala ane eni alai no anu ne, ngingi ngamomomo sou ngalai
no anu uasi." 22 Ane'i ta tatila noxi'a ta Iutaia milomusou aloxo ne, la
mitali'isi'a ngato'o aloxo 'o, "Anu muvikala lexe nenge umomomo sou
talai no tuala ane anu ulai no anu ne uasi. Ia loxovaa anu molu uvau?"
23 [c]Anu musolonu vaivaikala noxou la aloxo 'o, "Ngingi ngexali no lia 'o,
la sou ngingi sou no lia 'osi. Ia eni melo teitexi, la sou eni sou no lia 'o
uasi. 24 La sou eni evikalangengi lexe ngingi ngasoli la ngingi ngaxolu
va'axu noxilo. Lexe ngingi ngamulaxu tangengi no 'a vaikala noxilo e eni
elemolu lexe eni 'ena'ei uasi, la ngingi ngasoli la ngingi ngaxolu va'axu
noxilo." 25 La ane'i mitali'isou la aloxo 'o, "Nini 'ena'ei?" Anu mukoline'i
aloxo 'o, "Vaivaikala noxilo musoko tei xe mune'e mutalo vaimomo 'o,
anu molu uvikalangengi lamana lexe eni 'ena'ei. 26 Vaikala tavu'alo sou
avikalangengi lexe ngingi ngamitema ta laixe uasi la ngingi ta masua,
a uxoxolu. Ia anu ane mupalusilo ene'e ne, anu manina. Mii ma'ia eni
alomusousi noxou la avikalane'i ta mitema no lia 'o no anu." 27 Ane'i
ta Iutaia ilavusou lexe Anu uvivikalane'ixu Momu uasi. 28 [d]La sou Anu
muvikalane'i la aloxo 'o, "No voxo ane ngingi nga'itinu Itema 'Olu utelai,
la ngingi ngalavusou lexe eni 'ena'ei xe eni alemolu mii vile no anu
masaxa noxilo uasi, ia eni alemolu mii ma'ia e Mamilo mulosilosi. 29 Anu
ane mupalusilo ene'e ne, anu a uxolu noxilo, ia u'umesilo uasi. Xo eni
a'oxonu ma'ia la anu u'osasiloxusi." 30 No anu vaivaikala noxou ne, la ta
mitema tavu'alo mimulaxu tane'i noxou.

Nexi ta Mutu'u Ovuxu Avalaamu

31 Anu muvikalane'i ta Iutaia ane'i mimulaxu tane'i noxou aloxo 'o,
"Ta'ei ane itetelisou lavulavu ane eni elosinge, la ane'i ixali ta molomolo

---

[z] **8:18** 1Ioa 5:9 [a] **8:20** Ioa 7:30 [b] **8:21** Ioa 7:34; 13:33 [c] **8:23** Ioa 3:31 [d] **8:28** Ioa 3:14

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

noxilo manina. 32 La sou ane'i ilavusou vaikala manina, mo vaikala
manina ne, molu ululusi'a." 33 [e]Ane'i mikolinu aloxo 'o, "Nexi ta mutu'u
ovuxu Avalaamu mo evile usakisakinexi uasi. Io tava'u loxovaa, la
sou nini nevikala lexe ilulusixe?" 34 [f]Anu mukoline'i la aloxo 'o, "Eni
avikalangengi manina musuku. 'Ei ane u'oxo'oxo 'ili'ilixo masumasua
la 'ilixo ane ne musakisakiinu. 35 Itema sou ipalupalusou ne, uxolu
talo noxou tatananu taasou uasi, ia 'olusi anu uxoxolu ne utotomu.
36 La sou 'olu ululusinge la evile usakisakingengi la uasi manina. 37 Eni
elavu lexe ngingi Avalaamu ta mutu'u ovuxu. Ia vaikala noxilo uxolu
no tangengi uasi, la sou ngingi ngavikala lexe ngavelo mo asoli. 38 Eni
avivikalangengixu mii ma'ia ane eni emaisou noxou Mamilo. Ia ngingi
nga'oxonu mii ma'ia ane Maminge mulosiengixu." 39 [g]Ane'i mivikala
aloxo 'o, "Nexi mutu'u ovunexe Avalaamu." La Anu mukoline'i la aloxo 'o,
"Manina lexe ngingi mutu'u ovungenge Avalaamu, la ngingi ngamulinu
'ilixo ma'ia ane anu mu'oxonu. 40 Eni ea'alomengixu mii ane manina molu
noxou Lataua, ia ngingi ngamasaxa lexe ngavelo mo asoli. 'Ilixo ane ne,
Avalaamu u'oxonu uasi. 41 [h]Ngingi maminge u'oxonu 'ilixo ane ne, la sou
ngingi ngamulinu ne." Ane'i mikolinu aloxo 'o, "Nexi ta 'olovote'i uasi.
Nexi Mamixe vilesisi, ane anu Lataua." 42 Anu muvikalane'i aloxo 'o,
"Lexe ngingi Lataua ta 'olu, la ngingi ngamasaxailo. Xo eni melo noxou
Lataua mo a ene'e 'o. Eni ene'e no anu masaxa noxilo uasi, ia anu Lataua
molu mupalusilo ene'e. 43 Loxovaa, vaikala noxilo lamana noxinge uasi?
Anu lamana uasi, xo tava'u aloxo 'o. Sangalinge umomomo sou ulomusou
vaikala noxilo laixe uasi. 44 [i]Ngingi ngexali noxou maminge anu Satani
mo nga'osa sou ngamulinu masaxa noxou maminge ne. Tei manina anu
itema sou uve'a ta mitema mo utetelisou vaikala manina uasi. Xo vaikala
manina ne, uxolu noxou uasi. Anu ukalavoine'i ta mitema la anu uvikala
no anu vaikala noxou. Xo anu itema sou kalavoi mo anu kalavoi momu.
45 Ia eni avikala manina musuku, la sou ngingi ngamulaxu tanengi no
anu vaikala noxilo uasi. 46 [j]Evile uvikala manina lexe eni esusu no anu
mii ma'ia? Eni asusu no anu mii vile uasi. Ia lexe eni avikala manina
musuku, la loxovaa la ngingi ngamulaxu tangengi noxilo ua? 47 [k]'Ena'ei
ane noxou Lataua, la anu ulomusou vaikala noxou. Tava'u xo ngingi
ngalomuxu uasi, la ngingi noxou uasi."

Iesu Muvikala Lexe, "Avalaamu Uxali Uao Ia Enisi a Exolu"

48 [l]Ta Iutaia milomusou vaikala noxou la mikolinu aloxo 'o, "Nexi
tevikala manina lexe nini itema sie Samalia mo uleenu vile masua a
muxolu noxine." 49 Anu muvikalane'i aloxo 'o, "Eni uleenu vile masua

---

[e] **8:33** Mat 3:9 [f] **8:34** Rom 6:16, 20 [g] **8:39** Mat 3:9 [h] **8:41** Ais 63:16 [i] **8:44** 1Ioa 3:8
[j] **8:46** 2Ko 5:21; 1Pi 2:22 [k] **8:47** 1Ioa 4:6 [l] **8:48** Mak 3:21-22

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

uxolu noxilo uasi. Eni atoxonu Mamilo, ia ngingi ngatoxoleli uasi. 50 Eni
a'iti ualasilo uasi. Ia itema vile mo molu u'itinu ualasilo. Anu molu
umaisou xaixai noxilo lexe eni e'oxonu laixe o uasi la masua. 51 [m]Eni
avikalangengi manina musuku. Lexe 'ei ane umulinu vaikala noxilo,
la anu umomomo sou usoli uasi." 52 Ta tatila noxi'a ta Iutaia miavuti
la mivikalanu la aloxo 'o, "Vaimomo 'o nexi telavusou lexe uleenu vile
masua a uxoxolu noxine! Avalaamu ilo'a ta mitema sou palomatana
misoisoli mukalu. Ia nini nevikala lexe 'ei ane umulinu vaikala noxine
la umomomo sou usoli uasi. 53 Loxovaa nini tatila noxou mutu'u
ovunexe Avalaamu? Ia anu ilo'a ta mitema sou palomatana misoisoli.
Ia nini navikala loxo 'o xo nini 'ena'ei manina?" 54 Anu mukoline'i
aloxo 'o, "Lexe eni melo a'itinu ualasilo, la anu uala ne mii vitanisi.
Anu ane u'itinu ualasilo ne, anu Mamilo e ngingi ngalemolu lexe Anu
Lataua noxinge. 55 Ia ngingi ngalavusou uasi. Enisisi elavusou. Lexe eni
avikala lexe alavusou uasi, la eni itema sou kalavoi loxo ngingi ne. Eni
elavusou, la sou amulinu vaikala noxou. 56 Mutu'u ovungenge Avalaamu
muxavutalanu voxo noxilo la anu mu'osa. Xe anu mumaisou muxali, la
mu'osa." 57 Ta Iutaia mivikalanu aloxo 'o, "Nini tauu iexene uxali loxo
mavulovexa ta'uve uao, ia loxovaa la nevikala lexe nemaisou Avalaamu?"
58 [n]Anu mukoline'i aloxo 'o, "Eni avikalangengi manina musuku. No
voxo ane Avalaamu uxali uao, la eni a exolu." 59 Ane'i milomusou vaikala
noxou Iesu aloxo ne, la mino'u lavo'o sou lexe ivau no anu. Ia Anu
mutalume la mu'ume no nano no taasou lalotu tatila noxou Lataua, la
mulai no ale.

Iesu Mupamaulinu Itema Vile Iou Seleveenu no Mine Nenu Mivo'onu

9 1 Iesu ilo'a ta molomolou mimua-mua'i milai la mixalisou itema vile
iou seleveenu no mine nenu mivo'onu mo. 2 [o]Ane'i ta molomolou
mimaisou itema ne, la mitali'isou Iesu aloxo 'o, "Tila, tava'u loxovaa, la
sou itema 'o iou seleveenu no mine nenu mivo'onu mo 'o? Loxovaa momu
ilee nenu mi'oxonu 'ilixo masumasua, uasi anu mu'oxonu, la sou anu
iou seleveenu o?" 3 [p]Anu mukoline'i aloxo 'o, "Momu ilee nenu mo anu
i'oxonu 'ilixo masumasua uasi. Xaixai noxou Lataua uxali no 'a mauli
noxou, la sou ta mitema imaisou lamana no ie'i. 4 Aso a uxoxolu o, la
nenge ta'oxonu xaixai noxou e mupalusilo ene'e. Xo 'olovoxo uxali la
umomomo sou ta'oxonu xaixai vile la uasi. 5 [q]No mine eni axolu no lia
'o, la eni telusi'a ta mitema no lia 'o ukalusi." 6 [r]Anu muvikala aloxo ne xe
mukalu, la mutuve mulu'e no lia sou muxiunu lia ilou tuvexu. Xe mukalu
la muno'u sou muteinu muvaxa no iou itema ne. La muvikalanu aloxo 'o,

---

[m] **8:51** Ioa 5:24 [n] **8:58** Ioa 1:1 [o] **9:2** Ese 18:20; Luk 13:2, 4 [p] **9:3** Ioa 11:4 [q] **9:5** Mat 5:14; Ioa 8:12 [r] **9:6** Mak 8:23

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

7 “Nalai mo na'uinu ieni no kupa ne Siloamu (laaxu vaikala Siloamu ne,
lexe itema e mipalusou mulai).” Itema ne mulai mu'uinu iou mukalu, la
mumalei laixe xo iou lamana mukalu. La anu mulivu no taasou. 8 Anu
muxali no tani, la ta mitema no tuala noxou ilo'a ta mitema e mimaisou
uxolu ulingalinga, mivikala aloxo 'o, “Itema e ulingalinga mimii, anu
male ane?” 9 Se'i mivikala lexe, “Anusi ane.” Xe se'i mivikala lexe, “Uasi,
itema ne, iou loxo anu ane iou seleveenu.” Ia anu molu muavuti la
muvikalane'i aloxo 'o, “Enisi ano!” 10 La ane'i mitali'isou lexe, “Loxovaa
la ieni muxali lamana?” 11 La anu mukoline'i aloxo 'o, “Itema vile ualasou
lexe Iesu muxiunu lia ilou tuvexu la muteinu no ieli. Mo mupalusilo lexe
alai a'uinu ieli no kupa ne Siloamu. Eni elai e'uinu la sou ieli muxali
lamana o.” 12 Ane'i miavuti la mitali'isou aloxo 'o, “Itema ne anu 'ava?”
Anu mukoline'i aloxo 'o, “Eni alavusou uasi.”

13-14 Iesu muxiu lia ilou tuvexu muxali loxo pita mo muteinu no iou
itema e iou seleveenu ne, no voxo tavuna. La sou itema ne ta tulanu
mino'u mulai noxi'a ta Palisaio. 15 Milai mixali noxi'a ta Palisaio mukalu,
la ta Palisaio kalumo mitali'isou lexe, “Nini ne'oxo a loxovaa la sou
ieni lamana o?” La anu mukoline'i aloxo 'o, “Itema ne muteinu pita no
ieli mo mupalusilo elai e'uinu ieli. La sou emalei laixe o.” 16 Ta Palisaio
se'i miavuti la mivikala aloxo 'o, “Nexi telavusou lexe Lataua upalusou
itema ane ne, une'e 'o uasi. Xo anu utaxanu voxo tavuna uasi.” Ia se'i
noxi'a mivikala aloxo 'o, “Loxovaa la anu itema masua, ia anu mu'oxonu
sosovo ne?” Xavutalai'a muxali iouiou la sou ane'i mikalipala. 17 [s] La sou
ane'i mitali'isou itema iou seleveenu la aloxo 'o, “Itema e mu'oxonu ieni
lamana ne, nini nexavutala lexe anu 'ena'ei?” Anu mukoline'i aloxo 'o,
“Anu itema sou palomatana vile.” 18 Ta tatila noxi'a ta Iutaia imulaxu
tane'i no anu vaikala noxou lexe anu iou seleveenu ia muxali lamana,
la uasi. La sou mi'avali'a momu ilee nenu mine'e. 19 Ane'i miavuti la
mitali'isi'a ilou aloxo 'o, “Ngingi ngongou 'ilinge e nenu mivo'onu la
iou seleveenu ano? Ia tava'u loxovaa, la sou iou laixe o?” 20 Ane'i ilou
mikoline'i aloxo 'o, “Nexi telavusou lexe anu 'ilixe mo nenu mivo'onu
la iou seleveenu. 21 Ia nexi talavusou lexe 'ena'ei mupamaulinu, la
sou iou muxali lamana a loxovaa o uasi. Ngatali'isou la sou anu molu
uvikalangengi. Xo anu muleme muxali tila mo anu tanu.” 22 Ane'i ilou
mivikala aloxo ne, xo ta tatila noxi'a ta Iutaia misakiinu vaikala lexe 'ei
ane upala'alixu lexe Iesu anu Kalisito, la umomomo sou ilo'a ixolu ipita
sou ilotu uasi. 23 Tava'u aloxo ne, la sou momu ilee nenu mivikala lexe
ngatali'isou xo anu muleme muxali tila mo anu tanu.

24 Ane'i mi'avalou itema e iou seleveenu alaxu tameisou la, la
mivikalanu aloxo 'o, “Nini navikala manina lexe mii ma'ia muxali

---

[s] **9:17** Ioa 4:19

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

noxine la sou na'itinu Lataua ualasou. Nexi telavusou lexe itema ne
Anu itema masua." 25 Anu mukolinu vaikala noxi'a la muvikala aloxo
'o, "Eni alavusou lexe Anu itema masua uasi la itema laixe o uasi. Ia
mii vilesisi eni elavusou lexe ieli seleveenu ia vaimomo 'o ieli lamana."
26 Ane'i miavuti la mitali'isou la aloxo 'o, "Itema ane ne, mu'oxonu mii
ma'ia noxine la sou ieni lamana o?" 27 Anu mukoline'i aloxo 'o, "Eni
evikalangengi tei, ia ngingi ngalomu noxilo uasi. Tava'u loxovaa la
ngatalitali'isilo la. Male ngingi kalumo ngamasaxa lexe ngaxali loxo ta
molomolo noxou?" 28 Ane'i milomusou vaikala noxou aloxo ne la milavixu
aloxo, "Ninisi ane nini namolomolo noxou. Ia nexi ta molomolou Mosesi.
29 Nexi telavusou vaikala noxou Lataua anu muvikalanu Mosesi. Ia nexi
talavusou itema ane ne lexe molu 'ava uasi." 30 Anu muvikalane'i aloxo
'o, "Eni ekuluke xo ngingi ngevikala lexe ngalavusou itema ne molu ne'ei
uasi. Ia eni elavusou lexe itema ne, mupaipounu ieli la lamana. 31 [t]Nenge
telavusou lexe Lataua ulomuxa'a ta mitema e mixolu va'axu noxou
uasi. Mo telavusou lexe 'ei ane utoxonu Lataua mo umulinu masaxa
noxou, la Lataua ulomusou mii ma'ia anu ulemolu ulai noxou. 32 Tatei
mo mune'e mutalo vaimomo 'o, evile ulomusou a'alo vile sou itema vile
nenu mivo'onu la iou seleveenu, ia itema vile upaipounu mo iou lamana,
uasi. 33 Lexe Lataua upalusou une'e uasi, la umomomo sou u'oxonu mii
vile loxo ne uasi." 34 [u]No anu vaikala noxou ne la ane'i mikolinu aloxo 'o,
"No mine nenine mivo'oneni mo mune'e mutalo vaimomo 'o, nini itema
masua manina. Ia tava'u loxovaa la nini nalosixe lavulavu o?" Ane'i
miavuti la mikusau mulai no ale.

Ta Mitema Ane'i Imulaxu Tane'i Noxou Iesu Uasi La Ane'i Loxo Ie'i Seleveenu

35 Iesu mulomusou lexe ane'i mikusau itema ne, la Anu mulai
mukamulinu. Muxalisou itema ne la muvikalanu aloxo 'o, "Nini
namulaxu taneni noxou Itema 'Olu o uasi?" 36 Anu mukolinu vaikala
noxou aloxo 'o, "Tila, navikalalelixu itema ne, mo sou eni amulaxu
taleli noxou." 37 Iesu muvikalanu aloxo 'o, "Nini nemaisou. Anu ane
ngongou ngavivikala ne." 38 Anu itema ne muvikalanu lexe, "Tila, eni
emulaxu taleli noxine." La sou anu muxola'u tava'u vo'uxu mulu'elai sou
mulotu noxou. 39 Anu muvikalanu la aloxo 'o, "Eni ene'e 'o sou atulusi'a
ta mitema no anu vaivaikala. Eni a'oxonu aloxo ne sou lexe ta mitema
ane ie'i seleveenu ne, ie'i uxali lamana, ia ane'i e ie'i lamana ne uxali
seleveenu." 40 [v]Ta Palisaio se'i mixoxolu ne milomusou vaikala noxou
Iesu la mitali'isou aloxo 'o, "Loxovaa nexi kalumo iexi seleveenu?"
41 Iesu mukolinu tali'i noxi'a aloxo 'o, "Lexe ngingi iengi seleveenu la

---

[t] **9:31** Lex 34:15 [u] **9:34** Lex 51:5 [v] **9:40** Mat 15:14

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

umomomosou ngingi ngasusu uasi. Ia ngingi ngevikala lexe iengi lamana, la susu noxinge a uxoxolu o.”

Iesu Anu Itema Laixe sou Usaxila'a ta Sipsip

10 1 Iesu muvikalane'i ta Palisaio la aloxo 'o, “Eni avikalangengi manina musuku. Itema vile u'una no aitengaxu vimelusi'a ta sipsip uasi, ia uili'esou vimelu la anu itema sou pakali mo itema sou utaxusou mii vitanisi. 2 Ia itema ane u'unalai no aitenga ne, anu itema sou usaxila'a ta sipsip. 3-4 Itema sou usaxila'u aitenga ne, ukisiinu aitengasou itema ne sou u'unalai. Anu umoxo'u ualasi'a ta sipsipiu la itongo xolinu, la sou imulinu sou ilo'a ilai no ale. Ane'i iuatulai ukalu, la anu uulaxune'i. 5 Ia lexe itema vilemo une'e uulaxune'i, la ane'i i'ume'ume xo ilavusou itema ne mo itongonu xolinu uasi.” 6 Iesu muvikala latilovo ne, ia ane'i ilavusou laaxu mii ma'ia e Anu mulelemolu ne uasi.

7 Ane'i ilavusou uasi, la sou Iesu muvikalane'i la aloxo 'o, “Eni avikalangengi manina musuku. Eni aitengaxu vimelusi'a ta sipsip. 8 [w]Ane'i ane miuli noxilo ne, ane'i ta mitema sou pakali mo ta mitema sou itaxusou mimii vitanisi. Ia ta sipsip ilomuxa'a uasi. 9 Enisi eni aitenga. 'Ei ane u'una noxilo la anu umauli mo u'una xe ulaa ulai no ale sou u'ani'ani ia'eia'e. 10 Itema sou pakali une'e sou upakali mo uve'a xe u'oxo masuane'i ta sipsip. Ia eni ene'e sou lexe ane'i imauli mo mauli ne u'ana'ana. 11 [x]Eni amitema laixe sou asaxila'a ta sipsip. Xo eni a'osa sou asolisi'a ta sipsip noxilo. 12 [y]Itema sou usaxila'a ta sipsip u'avalou itema vile sou une'e uxaxai noxou. Ia no voxo sou a'aa vova uxali, la itema ne anu u'umesi'a ta sipsip mo ulai. Xo anu tatanane'i ta sipsip manina uasi. La sou a'aa vova ne une'e ungangasi'a xe ulelemuline'i. 13 Tava'u xo anu uxaxaisou lamolisi la uxavutalane'i ta sipsip uasi. 14 Eni amitema laixe sou asaxila'a ta sipsip. Eni elavusi'a xe ane'i milavusilo. 15 [z]Aloxo Mamilo mulavusilo xe eni elavusou Mamilo. Mo eni a sou auluasi'a ta sipsip. 16 [a]Ta sipsip se'i ixolu no nano no vimelu uasi, la sou eni ano'a i'una. Ane'i itongonu xolileli mo ixali la'oluxa'a vilesisi. 17 [b]Tava'u Mamilo umasaxailo, xo eni auluasi'a ta sipsip sou eni alivunoxu maulixo. 18 Evile umomomo sou ukalusou maulixo vitanisi uasi. No anu masaxa noxilo, eni a'italonu maulixo. Eni amomomo sou a'italonu maulixo mo amomomo sou alivunoxu. Mamilo muvikalaleli lexe eni a'oxonu aloxo ne.”

19 Ta tatila noxi'a ta Iutaia milomusou vaikala noxou Iesu aloxo ne, la ane'i mikalipala. 20 Xo tavu'alo noxi'a mivikala aloxo 'o, “Uleenu vile masua a uxolu noxou, la sou u'oxonu uxovulaulau ne. Loxovaa la ngingi ngalolomu noxou ne?” 21 Xe se'i mivikala aloxo 'o, “Anu uvivikala la

---

[w] **10:8** Iel 23:1-2; Ese 34:2-3 [x] **10:11** Lex 23:1; Pal 7:17 [y] **10:12** Apo 20:29 [z] **10:15** Mat 11:27; 1Ioa 3:16 [a] **10:16** Ais 56:8; Ese 34:23 [b] **10:17** Pil 2:8-9

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

uvikala loxo itema e uleenu masua uxolu noxou uasi. Uleenu masua umomomo sou upamaulinu itema iou seleveenu uasi.”

Ane'i ta Iutaia Imulaxu Tane'i Noxou Iesu Uasi

22 No imama ane ne, la voxo tila noxi'a ta Iutaia sou isosovosou voxo
sou mikisiinu tani tila noxou Lataua muxali ne Ielusalemu. 23 No voxo ane
ne, la anu voxo sou sivo mo tani lelemesou. Iesu mu'unalai no tani tila
noxou Lataua la mumuamua'i no matavalaxu tani ilemolu lexe matavala
noxou Solomoni. 24 Ta Iutaia mimaisou Iesu la mine'e mipita mixaliliiou la
mivikalanu aloxo 'o, “Nini ne'oxonexi texavutala piena maxuveeni misevile
lexe nini 'ena'ei manina. Lexe nini Kalisito, la navikalanexi lamana.” 25 La
Anu mukoline'i aloxo 'o, “Eni evikalangengi, ia ngingi ngamulaxu tangengi
no anu vaikala noxilo uasi. Sosovo ane eni e'oxonu no anu xavi noxou
Mamilo, Anu molu uvikalangengi lamana lexe eni 'ena'ei manina. 26 Ngingi
ngamulaxu tangengi noxilo uasi, xo ngingi ta sipsip noxilo uasi. 27 Ta sipsip
noxilo itongonu xolileli mo eni elavusi'a, la sou ane'i imulileli. 28 [c]Eni
alosi'a mauli ane kaluxu uasi mo ane'i imomomo sou isoli la uasi. Ia evile
umomomo sou utokine'i no avolo uasi. 29 Mamilo ane Anu mulosilo ta sipsip
ne, Anu tila no anu mimii latala ukalusi. Evile umomomo sou utokine'i no
avolu uasi. 30 Xo nexi noxou Mamilo ne, nexi vilesisi.”
31 Ta Iutaia milomusou vaikala noxou aloxo ne, la mino'u lavo'o sou
lexe ivau la. 32 Ia Anu mukoline'i aloxo 'o, “Eni elosiengixu sosovo
tavu'alo Anu molu noxou Mamilo. Ia loxovaa sosovo anevaa masua no
iengi, la sou ngingi la'iangengeilo lexe ngavelo no anu lavo'o?” 33 [d]Ane'i
mikolinu aloxo 'o, “Nexi tavene no anu lavo'o sou sosovo vile masua
uasi. Tava'u manina aloxo. Nini nevikala masua mulai noxou Lataua.
Xo nini namitemasi ia nevikala lexe nini Lataua.” 34 [e]La Anu mukoline'i
la aloxo 'o, “Nenge telavusou lexe kaukavu vile muxolu no nano no
Lavuku Tavuna teinu. Mikaukavu aloxo 'o, ‘Eni evikalangengi lexe ngingi
ngexali loxo ta latalataua.’ 35 Lavuku Tavuna ulavusou uxiuxiu uasi. Io
Lataua mumoxo'a ta mitema tei e mino'u vaikala noxou lexe ane'i loxo
ta latalataua. 36 Ia ngingi ngaxavutalanu itema e Lataua musosovosou
lexe Anu na'u mo mupalusou mulu'e no lia 'o loxovaa? Tava'u loxovaa
la sou ngingi ngevikala lexe eni evikala masua mulai noxou lexe, ‘Eni
Lataua 'Olu?’ 37 Lexe eni a'oxonu xaixai noxou Mamilo uasi, la ngamulaxu
tangengi noxilo uasi. 38 [f]Ia lexe eni a'oxonu xaixai noxou, la ngamulaxu
tangengi no anu vaikala noxilo uasi, ngamulaxu tangengi no anu xaixai
e eni e'oxonu. Mo sou ngingi ngalavusou lexe Mamilo a muxolu noxilo
xe eni exolu noxou.” 39 Anu muvikala aloxo ne mukalu, la ane'i itovo lexe
itetelisou la ua. Anu mu'ume la mulai.

---

[c] **10:28** Ioa 3:16; 6:39 [d] **10:33** Liv 24:16 [e] **10:34** Lex 82:6 [f] **10:38** Ioa 14:10-11

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

40 [g]Anu mu'ume mulai la muxisa'isou lexa ne Ioridani sou mulai muxolu
no xalee lia e Ioanesi mu'ulosi'a ta mitema tei. 41 Anu mulai muxolu ne, la
ta mitema tavu'alo milai noxou la mivikalanu aloxo 'o, "Ioanesi u'oxonu
sosovo vile uasi. Ia mii ma'ia ane anu mua'alosou itema 'o ne, anu
manina." 42 No xalee lia ne, la ta mitema tavu'alo mimulaxu tane'i noxou.

Lasarusu Musoli

11 1 [h]Ioxe, itema vile ualasou lexe Lasarusu, anu mupipiena.
Tualasou ne Vetania ilo'a Mata ilee vimoe Malia. 2 [i]Malia e vimoe
Lasarusu mupipiena ne, ane sema sou e inixiu ueli tuma'u lailaixe noxou
tatila tava'u ka iiasou no anu laxusie. 3 Lasarusu mupipiena, la sou ta
vimovimou ta sema tamei ne misova vaikala mulai noxou Iesu lexe,
"Tila, itema e nini nemasaxau misevile ne pipiena mu'oxonu." 4 [j]Anu
mulomusou la muvikala aloxo 'o, "Pipiena ane ne sou u'oxonu itema usoli
uasi. Anu sou ta mitema imaisou Lataua xaviinu la i'itinu 'Olu ualasou no
anu." 5 Anu mumasaxai'a Mata ilee vimoe Malia mo Lasarusu manina, 6 la
sou Anu mulomu lexe Lasarusu mupipiena, la Anu muxolu ne voxo tamei
la. 7 Xe ili'i, la Anu muvikalane'i ta molomolou aloxo 'o, "Nenge'a talivu
talai ne Iutaia la." 8 Ane'i ta molomolou miavuti la mivikalanu aloxo 'o,
"Tila, maxuveeni uasi, la ta Iutaia mivikala lexe ivene no anu lavo'o mo
nasoli. Ia nini navikala lexe nenge talivu talai noxi'a la?" 9 Iesu mukoline'i
aloxo 'o, "Itema vile umuamua'i no aso usokou no kakau mo ulai uxali no
'olovoxo, la umomomo sou ulapau uasi. Xo anu umuamua'i no lamana.
10 Ia itema ane umuamua'i no 'olovoxo, la anu ulapau. Xo lamana sou
umuamua'i no anu uasi." 11 Anu muvikala aloxo ne xe mukalu, la mulai
sou muvikalane'i ta molomolou aloxo 'o, "Menexinge Lasarusu soxu a
muai. Ia eni alai sou atulusou." 12 Ta molomolou miavuti la mivikalanu
aloxo 'o, "Tila, lexe anu uai, la anu uai ne la sou laixenu la utulu." 13 Ia
Anu mulemolu soli noxou Lasarusu. Ia ta molomolou mikalavoi lexe
anu mulemolu ne uai si. 14 La sou Anu muvikalane'i lamana aloxo 'o,
"Lasarusu musoli. 15 Ia eni e'osa xo eni alai noxou uasi sou lexe ngingi
ngamulaxu tangengi noxilo ili'i. Nenge'a talai noxou." 16 [k]Ia Tomasi
ualasou vile lexe Didimasi, muvikalane'i ta menexu aloxo 'o, "Nenge
nenge'a Tila talai mo tasoli."

Iesu Muvikala Lexe, "Eni Amitema sou Atulusi'a ta Mitema Misoisoli Mo Alosi'a Mauli"

17 Lasarusu musoli mo mi'asixu voxo tami'a mukalu, la Iesu ilo'a ta
molomolou milai mixali ne Vetania. 18 Tuala ane ne, muxolu 'alai ne
Ielusalemu mo mumomomo loxo Kilo Mita tatalu. 19 Ta Iutaia tavu'alo

---

[g] **10:40** Ioa 1:28 [h] **11:1** Luk 10:38-39 [i] **11:2** Ioa 12:3 [j] **11:4** Ioa 9:3 [k] **11:16** Mak 14:31

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mine'e mixolu noxi'a Mata ilee Malia sou mivaitaone'i ilou. Xo vimo'a
mu'umesi'a. 20 Mata milomu lexe Iesu a muxali, la milai noxou. Ia Malia
mixolu no tanisi. 21 Mata milai mixali noxou Iesu, la mivikalanu aloxo
'o, “Tila, lexe nini naxolu 'o, la vivilo umomomo sou usoli uasi. 22 Ia eni
elavusou lexe mii ma'ia nini nalinga ulai noxou Lataua, la Anu ulosinesi.”
23 Iesu muvikalane aloxo 'o, “Vivine maasi 'o la utulu.” 24 [l]Ane mivikalanu
aloxo 'o, “Eni elavusou lexe no voxo ane ta mitema misoisoli itulu, la anu
utulu kalumo.” 25 Anu muvikalane la aloxo 'o, “Eni amitema sou atulusi'a
ta mitema misoisoli mo alosi'a mauli. 'Ei ane umulaxu tanu noxilo, la anu
usoli no anu vasimolu ia uleenu umauli. 26 Ia 'ei ane umauli mo umulaxu
tanu noxilo, la anu umomomo sou usoli uasi. Loxovaa nini nemulaxu
taneni no anu vaikala ane ne?” 27 [m]Ane mivikalanu aloxo 'o, “Ani. Tila.
Eni emulaxu taleli lexe nini Kalisito Lataua 'Olu e Anu mupalusou sou
lexe ulu'e no lia 'o.” 28 Ane mivikala aloxo ne xe mukalu, la milivu milai
no tani sou mi'avalie vimoe Malia mine'e noxie. La mivikalane aloxo 'o,
“Tila anu a muxali mo Anu mu'avaline.” 29 Malia milomu aloxo ne, la
alaxu vilesisi milutu milai noxou.

30 Iesu u'unalai no tuala ne Vetania uao. Anu muxolu no xalee e Mata
milai mixalisou no anu. 31 Ta Iutaia e mine'e sou mivaita'o ne, ilo'a
Malia mixolu no tani. Ia ane'i mimaisie Malia milutu sou milai, la ane'i
mimuline xo mikalavoi lexe ane ilai itama no lulusou Lasarusu. 32 Malia
milutu milai mixali no xalee e Iesu mututulu ne, xe mimaisou la milapau
mulu'e no tava'u sou mixavutalane noxou. La mivikalanu aloxo 'o,
“Tila, lexe nini naxolu 'o, la vivilo umomomo sou usoli uasi.” 33-34 Anu
mumaisie Malia ilo'a ta Iutaia mine'e ne mitama, la la'iaxu xe tanu lili. La
sou mutali'isi'a aloxo 'o, “Nge'asixu ava?” Ane'i mikolinu aloxo 'o, “Tila,
nane'e mo namaisou.” 35 La Anu mutama. 36 Ane'i ta Iutaia mimaisou Iesu
mine mutama la mivikala aloxo 'o, “Ngamaisou. Anu tanuxu misevile.”
37 [n]Xe se'i noxi'a mivikala aloxo 'o, “Itema ne, mupamaulinu itema iou
seleveenu. Ia loxovaa la upamaulinu Lasarusu ua?”

Ane'i ta Iutaia Tavu'alo Imulaxu Tane'i Noxou Iesu Uasi

38 Iesu la'iaxu xe tanu lili la, la mulai muxali no lulu. Lulu ne
mi'asou no tava'u maea, ia mitaulovonu no anu lavo'o vile. 39 La Anu
muvikalane'i aloxo 'o, “Ngaxexeenu lavo'o ne.” Mata e ane vimoe musoli
ne, mivikalanu aloxo 'o “Tila, vaimomo 'o anu tuma'u. Xo anu voxoxu
tami'a sou ano.” 40 Anu muavuti la muvikalane aloxo 'o, “Tei la eni
evikalaneni lexe nini namulaxu taneni noxilo, la sou nini namaisou xavi
noxou Lataua.” 41 La sou ane'i mixexeenu lavo'o no lulu anaxu ne. Iesu
iou mulai teitexi la mulinga aloxo 'o, “Mamilo. Eni alemolu laixe musuku

---

[l] **11:24** Ioa 6:40 [m] **11:27** Ioa 6:69 [n] **11:37** Ioa 9:6-7

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ulai noxine, xo nini nelomusou linga noxilo. 42 Eni elavusou lexe utotomu
ne nini nalomusou linga noxilo. Ia eni alinga aloxo ne sou ta mitema
itulutulu 'o imulaxu tane'i lexe nini nepalusilo ene'e." 43 Anu mulinga
aloxo ne mukalu, la mu'ava aloxo 'o, "Lasarusu, nauatu!"

Vaikala Noxou Iesu Anu Mupala'alixu ne Utulusi'a ta Mitema no 'a Vaivaikala

(Mat 26:1-5; Mak 14:1-2; Luk 22:1-2)

44 La anu muuatu no ale, ia lavalava e mikuponu vasimolu no anu ne, a
uxoxolu no vasimolu. La sou Anu muvikalane'i aloxo 'o, "Ngalulusou mo
ulai."
45 [o]Ta Iutaia tavu'alo ane mine'e noxie Malia ne, mimaisou mii
ma'ia ane Iesu mu'oxonu ne la mimulaxu tane'i noxou. 46 [p]Ia se'i noxi'a
mimaisou aloxo ne, la milai noxi'a ta Palisaio sou mia'aloi'a no anu mii
ma'ia ane Iesu mu'oxonu ne. 47 La sou ta tatila noxi'a ta mitema sou
i'elaxa'a ta sipsip ilo'a ta Palisaio, mi'avali'a ta tatila sou isaxila'a ta
Iutaia mine'e mipita. La mivikala aloxo 'o, "Itema 'o mu'oxonu sosovo
tavu'alo, ia nenge ta'oxo mii ma'ia ulai noxou? 48 Lexe nenge ienge
uvaxa'usi, la ta mitema tavu'alo imulaxu tane'i noxou. Ia ta Romu
ilomusou lexe ta mitema tavu'alo imulinu, la ane'i ine'e la ikalusinge mo
ino'u lianenge." 49 Vile no taiine'i ne, ualasou lexe Kaiapasi anu kisi'a ta
mitema sou i'elaxa'a ta sipsip no nano no anu tauu ie ane ne, anu muxolu.
La muvikalane'i aloxo 'o, "Ngingi ngalavusou mii vile uasisi manina.
50 Ngingi ngalavusou uasi? Laixe lexe itema vilesisi uno'u tanixa'a ta
mitema mo usoli la ta mitema iulua uasi." 51 Anu mulemolu no anu
xavutala noxousi uasi. Anu kisi'a ta mitema sou i'elaxa'a ta sipsip no
tauu ie ane ne. La sou anu mutotokalasou Iesu aloxo ne. Muvikala lexe
Iesu usolisi'a ta Iutaia 52 [q]ilo'a Lataua ta 'olu ane mi'ume milai mixolu no
tuatuala ne, sou ulivilixa'a ine'e ipita vilesisi. 53 [r]La no voxo ane ne, la
ane'i ikamuli vote'i sou lexe ivau usoli.
54 Aloxo ne, la sou Iesu umuamua'i no ie'i ta tatila noxi'a ta Iutaia
la uasi. Mulutu la ilo'a ta molomolou milai no xalee vile 'alai no xalee
lia vitanisi. Xe ili'i la ane'i milai no tuala vile ilemo lexe Epalaimu mo
mixolu. 55 Voxo tila noxi'a ta Iutaia misosovosou voxo sou Lataua Iou
Muvaxai'a a muxali 'alai. Voxo ane ne uxali uao, la ta mitema tavu'alo no
tuatuala milailai ne Ielusalemu milalaxi sou i'oxonu mimii se'i sou Lataua
uxexeenu susu ma'ia ane'i mi'oxonu. 56 Ta mitema mixali ne Ielusalemu,
la mikamuli Iesu. Mitulu no nano no taasou lalotu tatila noxou Lataua,
la mitali'isi'a ngato'o aloxo 'o, "Ngingi ngexavutala loxovaa? Anu une'e
no anu voxo tila 'o kalumo?" 57 Ta tatilasi'a ta mitema sou i'elaxa'a ta

---

[o] **11:45** Ioa 7:31 [p] **11:46** Luk 16:31 [q] **11:52** Ioa 10:16 [r] **11:53** Ioa 5:18

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

sipsip ilo'a ta Palisaio mimulaxu vaikala noxi'a ta mitema lexe, “Ngingi ngamaisou Iesu iou, la ngane'e ngavikalanexi lamana lexe Anu a uxolu ne'ei. La sou nexi talai tatetelisou.”

Sema Vile Minixi'u Ueli E Tuma'u Lailaixe noxou Iesu Kisou
(Mat 26:6-16; Mak 14:3-9)

12 1 [s]Voxo muxatele vile a uxolu sou voxo tila noxi'a ta Iutaia
isosovosou voxo sou Lataua Iou Muvaxai'a uxali. La Iesu ilo'a ta
molomolou milivu mine'e ne Vetania. No tuala ane ne, anu Lasarusu e
Iesu mutulusou uxoxolu no anu. 2 [t]Ta mitema mixutuxu la'ilali sou ilo'a
Iesu mixolu mi'ani. Ane'i mi'oxonu aloxo ne sou imaxa'u 'osa'ila noxi'a
ulai noxou. Mata mivau la'ilali mulai no luu, ia Lasarusu a muxolu no
taiine'i ane'i ilo'a Iesu i'ani'ani. 3 [u]Ia Malia mino'u ueli e tuma'u lailaixe
tu'umaxu mumomomo loxo Gramu itemaxu mavulovexa mo itemaxu
ta'uve (300) ia lamoli tatila sou ilotonu no anu, la mine'e minixiu noxou
Iesu tava'u. Minixi'u mukalu la miiasou no anu laxusie. La tuma'u lailaixe
ne, mutaasou tani no nano ne mukalusi. 4 Ia molomolou vile ualasou lexe
Iudasi Isikarioti anu e ili'i la u'italonu Iesu no avo'a ta mitema. Muavuti
la muvikala aloxo 'o, 5 “Loxovaa la ueli e tuma'u lailaixe 'o uai mo ta
mitema ilotonu ua? Ilotonu la tano'u Denalia itemaxu mavulovexa mo
itemaxu ta'uve (300) sou usu'uline'i ta mitema ane i'a mimii uasi.” 6 Anu
muvikala aloxo ne sou kalavoisi. Anu uxavutalane'i ta mitema ane i'a
mimii uasi, 'ole uasi. Anu itema sou pakali xo anu musaxila'u lamoli'a la
upakalinu no voxovoxo. 7 Iesu mulomusou vaikala noxou, la muvikalanu
aloxo 'o, “Ieni uvaxaie sema 'o. Eni elavu lexe sema 'o misaxila'u ueli
ane tuma'u lailaixe ne sou voxo e ane'i i'asixo 'ole. 8 [v]Ta mitema e i'a
mimii uasi ne, ngingi ngongi'a ngaxolu maxuveeni. Ia eni amomomo sou
nenge'a taxolu maxuveeni uasi.”
9 Ta Iutaia tavu'alo milomu lexe Iesu anu uxolu ne Betania, la
mine'ene'e. Ane'i mine'e sou imaisou Iesusi uasi, mine'e sou imaisou
Lasarusu e Iesu mutulusou 'ole kalumo. 10 Ta tatilasi'a ta mitema sou
i'elaxa'a ta sipsip mivivikala sou ikamuli vote'i sou ivau Lasarusu kalumo.
11 [w]Xo ta Iutaia tavu'alo mimaisou Iesu mutulusou Lasarusu, la mi'umesi'a
mo mimulaxu tane'i noxou la mimulinu.
12 No voxo vile ili'i, la ta mitema tavu'alo ane mine'e ne Ielusalemu sou
voxo tila ne milomu lexe Iesu a unene'e ne Ielusalemu. 13 [x]La ane'i milai
sou milooxu la mimolo xoolou volovoloxu. Mi'ava mulai noxou Iesu aloxo
'o,
“Napamaulinexi!

---

[s] **12:1** Ioa 11:1, 43 [t] **12:2** Luk 10:40 [u] **12:3** Luk 7:37-38 [v] **12:8** Lap 15:11 [w] **12:11** Ioa 11:45 [x] **12:13** Lex 118:25-26; Ioa 1:49

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Lataua ualusine xo nini nene'e sou nasosovosou.
Lataua ualusou tatananu tuala ne Isilaeli!”
14 Iesu unene'e ne Ielusalemu ne la muno'u donki 'ilie vile la mutelo
muxolu no latanu. Xo kaukavu vile muxolu no nano no Lavuku Tavuna
teinu muvikala aloxo 'o,
15 [y]“Ta Sioni ta 'iliili'a ta sema, nga'ume uasi.
Ngamaisou, tatananu tuala noxinge a unene'e.
Anu muxolu no latanu donki 'ilie vile.”
16 [z]Tei la ta molomolou Iesu ilavusou mimii ane muxali ne uasi. Ia no
voxo ane Iesu musoli xe mutulu, la ane'i mixavutalanu kaukavu muai
no nano no Lavuku Tavuna teinu ne mulelemolu anu Iesusi. La sou
mixavutalanu mimii e ta mitema mi'oxo noxou ne. 17 Ta mitema tavu'alo
e mimaisou Iesu mutulusou Lasarusu ne, misolo a'alo sou Lasarusu mulai
noxi'a ta mitema. 18 Ane'i milomusou a'alo sou Lasarusu aloxo ne, la sou
ane'i milai sou milooxu Iesu. 19 Ta Palisaio mimaisi'a ta mitema aloxo
ne la mivikalane'i ngato'o lexe, “Nenge tetovonu vote'i iouiou sou lexe
tatetelisou, la uasi. Ngamaisou! Ta mitema tavu'alo no tuatuala ukalusi a
imulinu ukalu.”
20 Ta mitema minene'e sou ilotu no 'a voxo tila ne, la ta Xiliki se'i
kalumo a mine'e. 21 Ane'i mine'e noxou Pilipi, anu sou tuala ne Vetesaida
no xalee lia tila ne Xalilaia, la mivikalanu aloxo 'o, “Tila, nexi temasaxa
lexe tamaisou Iesu.” 22 Pilipi mulutu la mulai noxou Andeleasi sou ilou
milai mivikalanu Iesu. 23 [a]Anu muvikalane'i ilou aloxo 'o, “Voxo ane sou
Itema 'Olu usoli muxali 'alai mukalu la Lataua uitinu ualasou. 24 [b]Eni
avikalangengi manina musuku. Lexe uiti ngiaxu vile ulapau no lia ia
u'ui uasi, la uleme uasi. Ia lexe ulapau no lia ia u'ui, la sou anu uleme
mo unene'a. 25 [c]Itema ane anu umasaxau maulixu sou lia 'o, la anu
uxovulaunu. Ia itema ane umasaxau maulixu sou lia 'o uasi, la uno'u
mauli no lia 'o mo uno'u mauli ane kaluxu uasi. 26 'Ei ane umasaxa lexe
uxali itema sou xaixai noxilo, la umulilelisi. Mo nexi noxou taxolu tapita.
Itema ane uxaxai noxilo, la Mamilo uitinu ualasou.
27 [d]Vaimomo 'o eni tale lili manina. Ia eni avikala loxovaa? Eni avikala
lexe, ‘Mamilo, nini naxexeenu tu'utu'umaxu ane no voxo ane une'e.’
Ia uasi, eni elavu lexe ene'e sou voxo ane 'o. 28 Mamilo, nini namaxa'u
xavineni noxi'a ta mitema mo sou ane'i imaisou la i'itinu ualasine.” La
Lataua muvikalanu molu no opo loxotolo mulu'e aloxo 'o, “Eni emaxa'u
xavi noxilo mukalu. Ia eni amaxa'u alaxu vile la.” 29 Ta mitema tavu'alo
e mitulutulu 'alai noxou Iesu ne, mivikala lexe milomusou lele'e mupau.
Ia se'i mivikala aloxo 'o, “Uasi, angelo vile muvikalanu.” 30 Ia Anu

---

[y] **12:15** Sek 9:9 [z] **12:16** Ioa 2:22 [a] **12:23** Ioa 13:31-32; 17:1 [b] **12:24** 1Ko 15:36
[c] **12:25** Mat 16:25 [d] **12:27** Lex 6:3; 42:5; Mat 26:38

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

muvikalane'i aloxo 'o, “Vaikala e ngelomusou ne, anu sou usu'ulileli uasi.
Anu sou usu'ulingengi. 31 Vaimomo 'o, anu voxo sou Lataua utulusi'a
ta mitema no lia 'o ukalusi no anu vaivaikala. Mo ukusau itema e anu
usaxila'a ta mitema no lia 'o ulai no ale. 32 [e]Ia no mine ane'i i'itileli
atelai, la eni apitane'i ta mitema ine'e noxilo.” 33 [f]Anu muvikala aloxo ne
sou uvikala lamana lexe Anu usoli a loxovaa. 34 [g]Ta mitema milomusou
la mivikala aloxo 'o, “Nexi telomu lexe Lavuku Tavuna muvikala lexe
Kalisito umomomo sou usoli uasi. Ia loxovaa la nini nevikala lexe
Itema 'Olu i'itinu utelai. Anu Itema 'Olu ne, 'ena'ei manina?” 35 [h]Anu
muvikalane'i la aloxo 'o, “Lamana ne a uxolu noxinge, ia umomomo sou
uxolu maxuveeni uasi. Lamana uao a uxolu 'o, la ngingi ngamuamua'i
xo isivoxo uxali la usu'asinge. Itema ane umuamua'i no isivoxo, la anu
ulavusou lexe ulai 'ava uasi. 36 [i]Uao lamana uxoxolu 'o, la ngamulaxu
tangengi no anu, mo sou ngaxali loxo lamana ta 'olu.”

Iesu muvivikalane'i aloxo ne mukalu, la Anu mulai sou mutalume.
37 Anu mu'oxonu sosovo tavu'alo mo mimaisou, ia imulaxu tane'i noxou
uasi. 38 [j]Xo Aisaia, itema sou palomatana mukaukavunu tatei a muxali
manina 'o. Muvikala aloxo 'o,

“IAUE, 'ei umulaxu tanu no anu vaikala noxixe?
Xe nini nemaxau xavineni mulai noxi'a ta 'ei?”

39 Ane'i imulaxu tane'i noxou Iesu uasi, xo Aisaia muvikala la aloxo 'o,
40 [k] “Anu mu'oxo ie'i seleveenu mo mutatusou opone'i.
Tava'u aloxo ne xo anu umasaxa lexe
ane'i umomomo sou itongonu xaixai noxou Lataua
mo ilavusou mo ilivu ulai noxou sou upamauline'i la uasi.”

41 [l]Aisaia muvikala aloxo ne xo anu mumaisou Iesu solixu la vaivaikala
noxou ne sou Iesusi. 42 [m]Ia tavu'alo noxi'a ta tatila noxi'a ta Iutaia ne
mimulaxu tane'i noxou Iesu ia ipala'alixu tane'i uasi. Xo mi'ume noxi'a ta
Palisaio. Ta Palisaio milavu lexe ane'i imulaxu tane'i noxou la ikusai'a mo
ilo'a ixolu ipita sou ilotu uasi. 43 [n]Ane'i ta tatilasi'a ta Iutaia ne imasaxa
lexe ta mitema i'itinu ualasi'asi, io imasaxa lexe Lataua u'itinu ualasi'a
uasi.

44 Iesu mu'ava mulai noxi'a ta mitema aloxo 'o, “'Ei ane umulaxu tanu
noxilo, la anu umulaxu tanu noxilosi uasi. Anu umulaxu tanu noxou ane
mupalusilo ene'e kalumo. 45 [o]'Ei ane umaisilo, la anu umaisou anu ane
mupalusilo ene'e kalumo. 46 Eni ene'e no lia 'o loxo lamana sou lexe anu
ane umulaxu tanu noxilo ne uxolu no isivoxo uasi. 47 [p]'Ei ane ulomusou
vaikala noxilo ia umulinu uasi, la eni umomomo sou atulusou no anu

---

[e] **12:32** Ioa 3:14 [f] **12:33** Ioa 19:6 [g] **12:34** Lex 110:4; Ais 9:7; Tan 7:14 [h] **12:35** Ioa 8:12
[i] **12:36** Ep 5:8 [j] **12:38** Ais 53:1 [k] **12:40** Ais 6:10 [l] **12:41** Ais 6:1 [m] **12:42** Ioa 9:22
[n] **12:43** Ioa 5:44 [o] **12:45** Ioa 14:9 [p] **12:47** Ioa 3:17

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

vaivaikala uasi. Xo eni ene'e sou aloxo ne uasi, ene'e sou apamauline'i
ta mitema no lia 'o. 48 'Ei ane uxiu tumalou noxilo mo uno'u vaivaikala
noxilo uasi, la anu utulu no anu vaivaikala. Vaikala ane eni alelemolu
'o, anu molu utulusou itema no anu vaivaikala no voxo kaluxusou.
49 Vaivaikala e eni alelemolu 'o, eni a'oxonu no anu xavutalaxeni uasi.
Anu ane mupalusilo ene'e, anu molu uvikalalelixu, la sou eni apala'alixu
noxinge. 50 Eni elavusou lexe vaikala noxou Mamilo ne, uxalilixu mauli
ane kaluxu uasi. La sou vaikala ane eni alelemolu 'o ne, anu molu
muvikalalelixu la sou eni alelemolu."

Iesu Mu'uinu ta Molomolou Tava'a

13 1 Ioxe, voxo tila noxi'a ta Iutaia isosovosou voxo sou Lataua Iou
Muvaxai'a uxali uao, la Iesu mulavusou lexe anu voxo noxou a
mune'e 'alai. Voxo sou u'umesou lia no lia 'o, ia ulivu ulai noxou Momu.
Anu mumasaxai'a ane'i ta na'u no lia 'o, la sou Anu mulosieixu alauna
noxou mukalusi mulai noxi'a. 2 [q]No mine ane'i mipita sou i'ani, la Satani
mulosou Iudasi Isikarioti, Saimoni 'olu xavutala masua sou lexe anu
u'italonu no avo'a ta mitema. 3 [r]Iesu mulavu lexe Momu mu'italonu mimii
latala mukalusi no avolu mo anu molu noxou mo ulivu ulai noxou, 4 la sou
Anu muavuti mutulu sou muxexeenu tokolomo noxou. Anu muxexeenu
mukalu, la muno'u lavalava vile sou iiasiiasi no anu la mutupokonu
no vaimolu. 5 La munixiu lexa mulu'e no anu latotope vile. Munixiu
mukalu, la musokou sou mu'uinu tava'a ta molomolou xe uiasoiasou no
anu lavalava sou iiasiiasi e mutupokonu 'ole. 6 Mu'uinu tava'a xe mune'e
muxali noxou Saimoni Pita, la anu muvikalanu aloxo 'o, "Tila, lovoxaa
la sou nini nauinu tava'ilo?" 7 Iesu mukolinu aloxo 'o, "Mii ma'ia ane eni
a'oxo'oxonu 'o nini nalavusou uasi. Ia ili'i la sou nini nalavusou." 8 Ia Pita
muvikalanu la aloxo 'o, "Mamu, nauinu tava'ilo uasi." Anu muvikalanu
la aloxo 'o, "Ia lexe eni auinu tava'ine uasi, la umomomo sou nenge
nengei taxaxai tapita uasi." 9 Saimoni Pita muvikalanu aloxo 'o, "Tila,
aloxo ne la nauinu tava'ilosi uasi. Nauinu avolo ilou kisilo kalumo."
10 [s]Iesu muvikalanu la aloxo 'o, "Itema ane mu'ulo mukalu la umomomo
sou u'ulo la uasi. Anu uuinu tava'usi. Xo vasimolu ne malemalenga. Ia
ngingi malemalenga'inge mukalu, ia ngingi latala ne uasi." 11 Xo Iesu
mulavusou lexe vile no taiine'i ne, u'italonu no avo'a ta mitema, la sou
Anu muvikalane'i lexe ane'i latala ne malemalenga ukalusi uasi.
12 Anu mu'uinu tava'a mukalu la mutaa tokolomou, la sou mulivu
mulai muxolu no tanixu. Anu muavuti la mutali'isi'a aloxo 'o, "Ngingi
ngelavusou mii ma'ia ane eni e'oxonu noxinge 'o? 13 Ngingi ngamoxo'ilo
lexe itema sou ulosinge lavulavu mo tilasinge. Anu laixe sou lexe ngingi

---

[q] **13:2** Luk 22:3; Ioa 13:27 [r] **13:3** Ioa 3:35; 16:28 [s] **13:10** Ioa 6:64, 70-71; 15:3

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ngamoxo'ilo aloxo ne. Xo eni amitema aloxo ne. 14 [t]Aloxo eni tilasinge
mo itema sou ulosinge lavulavu e'uinu tava'inge la ngingi nga'uinu ta
menexinge tava'a ngatongato'o kalumo. 15 [u]Eni e'oxou aloxo ne sou ngingi
ngamaisou la ngamulinu aloxo 'o eni e'oxo noxinge. 16 [v]Eni avikalangengi
manina musuku. Itema sou xaixai vile ne, anu utila noxou tilasou uasi.
Mo itema sou upalupalusou ne, utila noxou anu ane mupalusou ne uasi.
17 Ngingi ngelavusou mimii e eni elosiengixu mukalu. Ia lexe ngingi
nga'oxonu la Lataua ualusinge. 18 [w]Eni avivikalasinge ngingi latala uasi.
Ia eni elavusi'a ta mitema ane eni esosovosi'a. Ia kaukavu vile muai no
nano no Lavuku Tavuna teinu muxali manina. Mikaukavunu aloxo 'o,
'Itema ane nexi noxou tava'isuxu la'ilali 'o ne, anu sou utaxapalisilo.'
19 [x]Mii ane uxali noxilo uao, la eni avikalangengixu tei. Mo sou mii ane
ne uxali, la ngingi ngamulaxu tangengi lexe itema ane ne enisi. 20 [y]Eni
avikalangengi manina musuku. 'Ena'ei ane u'osa sou uno'u itema ane eni
epalusou, la anu u'osa sou uno'ilo kalumo." La 'ena'ei ane u'osasilo mo
uno'ilo, la anu u'osasou 'ei ane mupalusilo ene'e.

Iudasi Anu sou U'italonu Iesu no Avo'a ta Mitema sou 'Oto'oto
(Mat 26:20-25; Mak 14:17-21; Luk 22:21-23)

21 Iesu muvikalane'i aloxo ne mukalu, la tanu lili manina la sou
muvikalane'i lamana aloxo 'o, "Eni avikalangengi manina musuku.
Vile no taiingengi ne, anu asou u'italoleli no avo'a ta mitema." 22 Ta
molomolou milomusou aloxo ne, la ane'i mimatakisi'a ngato'o. La
tane'i lili lexe 'ena'ei no taiine'i ne manina. 23 Molomolou vile ane anu
mumasaxau musuku a uxoxolu 'alai no pa'umolu. 24 Saimoni Pita muavuti
la iou mukeau la mumunu mulai noxou aloxo 'o, "Natali'isou lexe anu
mulemulu 'ena'ei manina?" 25 Molomolo ane Iesu mumasaxau musuku
ne, mutao mulai ili'i no tumalou Iesu la mumunu aloxo 'o, "Tila, 'ena'ei
manina ne?" 26 Anu mukoline'i aloxo 'o, "Anu moosou ane eni atoonu
veleti u'una no latotope ia alosou, la anu ane." Anu muvikala aloxo ne
mukalu, la muno'u veleti matovinu vile la mutoonu mu'una no latotope.
Mutoonu mukalu la mulosou Iudasi Isikarioti, anu Saimoni 'olu. 27 [z]Alaxu
vilesisi Iudasi muno'u veleti mukalu, la Satani mu'una noxou. Iesu
mulavu aloxo ne, la muvikalanu aloxo 'o, "Mii ma'ia ane nini nemasaxa
lexe na'oxonu, la napasipaa na'oxonu." 28 Ta molomolou ane ilo'a
mi'ani'ani no luu ne, ilavusou lexe tava'u loxovaa la sou Iesu muvikalanu
aloxo ne uasi. 29 Xo anu usaxila'u lamoli'a la sou se'i noxi'a mikalavoi
lexe Iesu mupalusou sou ulai ulotoxa'a la'ilali sou voxo tila ne. Xe se'i
mikalavoi lexe anu ulai sou uloto mimii sou uitixa'a ane'i ane xa'a mimii

---

[t] **13:14** Mat 20:28; Luk 22:27 [u] **13:15** Pil 2:5; Kol 3:13; 1Pi 2:21 [v] **13:16** Mat 10:24
[w] **13:18** Lex 41:9 [x] **13:19** Ioa 14:29; 16:4 [y] **13:20** Mat 10:40 [z] **13:27** Ioa 13:2

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

uasi. 30 Iudasi muno'u veleti mukalu, la alaxu vilesisi la mulai no ale. Anu
mulutu mulai no ale la tani isivoxo.

Iesu Mulosi'a ta Molomolou Lapuloto Alavua

31 [a]Anu mulai no ale mukalu la Iesu muvikalane'i aloxo 'o, "Vaimomo
'o, ta mitema i'itinu Itema 'Olu ualasou la sou ta mitema i'itinu Lataua
ualasou no anu mii ma'ia Itema 'Olu mu'oxonu. 32 [b]Lexe ta mitema
i'itinu Lataua ualasou noxou Itema 'Olu ne, la Lataua kalumo Anu
molu u'itinu Itema 'Olu ualasou. Anu u'itinu ualasou alaxu vilesisi.
33 [c]Ta molomoloxeni. Nenge nenge'a taxolu maxuveeni uasi. La ngingi
ngakamulileli. Ia ngaxalisilo uasi. Xo eni evikalane'i ta tatila noxi'a ta
Iutaia ia avikalangengixu la aloxo 'o, 'No tuala e eni alai no anu ne,
umomomo sou ngingi ngalai no anu uasi.' 34 [d]Ia eni alosinge lapuloto
alavua aloxo 'o. Ngingi ngamasaxainge ngato'o. Aloxo eni emasaxainge
'o, la sou ngingi kalumo ngamasaxai'a ta menexinge. 35 Ngingi
ngamasaxai'a ta menexinge, la sou ta mitema imaisinge la ilavusou lexe
ngingi ta molomolo noxilo."
36 Ioxe Saimoni Pita muavuti la mutali'isou aloxo 'o, "Tila, nini nalai
ne'ei?" Anu mukolinu aloxo 'o, "Tuala e eni alai no anu ne, umomomo
sou nini namulileli no 'a vaimomo uasi. Io ili'i la sou nini namulileli."
37 Pita mutali'isou la, "Tila, lovoxaa la sou eni amulineni vaimomo la ua?
Eni emasaxa lexe eni asolisine." 38 Iesu muvikalanu la aloxo 'o, "Nini
nevikala lexe nini nasolisilo ne manina? Eni avikalaneni manina musuku.
Koko'a u'ava uao la nini nasingisilo alaxu tatalu."

Iesu Anu Vote'i sou Ulai Noxou Lataua Maminge

14 1 Iesu musolonu vaikala noxou la aloxo 'o, "Mamu sou tangengi
lili mo ngaxavutala piena. Ngamulaxu tangeni noxou Lataua
mo ngamulaxu tangengi noxilo kalumo. 2 No tani noxou Mamilo ne, la
kaveutu tavu'alo a uxolu. Mo eni alai sou apaipounu kaveutusinge. Ia
lexe aloxo ne uasi, la eni amomomo sou avikalangengixu aloxo 'o uasi.
3 [e]Ia lexe eni alai apaipounu kaveutusinge ukalu, la sou alivu ane'e
sou ano'inge sou nenge'a talai taxolu tapita no tuala ane ne. 4 Ngingi
ngelavusou vote'i ane eni alai no anu ne." 5 Tomasi mutali'isou aloxo
'o, "Tila, nexi talavusou lexe nini nalai ne'ei uasi. Loxovaa la sou nexi
talavusou vote'i ane nini nalai no anu ne?" 6 [f]Anu mukolinu aloxo 'o, "Eni
vote'i mo manina mo mauli. Evile umomomo sou ulai noxou Mamilo
no anu vote'i vile la uasi. Une'e noxilo tei, xo enisisi vote'i ulai noxou
Mamilo. 7 [g]Ia lexe ngingi ngelavusilo, la ngingi ngelavusou Mamilo

---

[a] **13:31** Ioa 12:23 [b] **13:32** Ioa 17:5 [c] **13:33** Ioa 7:33-34 [d] **13:34** Ioa 15:12, 17; 1Ioa 3:23; 2Ioa 5 [e] **14:3** Ioa 12:26 [f] **14:6** Ioa 11:25; Rom 5:1-2 [g] **14:7** Ioa 8:19

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

kalumo. Ia vaimomo 'o ngingi ngelavusou mo ngemaisou.” 8 Pilipi
mulomusou vaikala noxou Iesu la muvikalanu aloxo 'o, “Tila, nalosiexixu
Mamine mo sou umomomo sou masaxa noxixe.” 9 [h]Iesu muvikalanu aloxo
'o, “Pilipi, nenge nenge'a texolu maxuveeni, ia lovoxaa la nini nalavusilo
uao? Itema ane mumaisilo, la anu mumaisou Mamilo kalumo. Ia loxovaa
la nini nevikala lexe alosiengixu Mamilo 'o? 10 [i]Loxovaa nini namulaxu
taneni lexe eni exolu noxou Mamilo mo Anu muxolu noxilo uasi?
Vaivaikala ane eni avivikalangengixu ne, na'axeni uasi. Mamilo ane Anu
muxolu noxilo ne, Anu mu'oxonu xaixai na'u. 11 [j]Ngamulaxu tangengi no
anu vaikala ane eni elemolu lexe eni exolu noxou Mamilo xe Anu muxolu
noxilo. Ia lexe ngingi ngamulaxu tangengi no anu vaikala noxilo uasi, la
ngamulaxu tangengi no anu sosovo e eni e'oxonu. 12 [k]Eni avikalangengi
manina musuku. Itema ane umulaxu tanu noxilo, la anu umomomo sou
u'oxonu xaixai loxo eni e'oxonu. Mo anu u'oxonu xaixai ne, la xaixai
noxou uuaulixu xaixai noxilo, xo eni alivu ulai noxou Mamilo. 13 [l]Mo eni
a'oxonu mii mai'a ngingi ngalingau no ualasilo. La sou anu 'Olu u'itinu
Momu ualasou. 14 Ngingi ngamasaxau mii mai'a noxilo la ngalinga no
ualasilo, la eni a'oxonu.

Iesu Muvikala Lexe Usovanu Uleenu Tavuna Une'e

15 [m]Lexe ngingi ngamasaxailo la ngingi ngamulinu lapuloto noxilo.
16 [n]La sou eni alinga noxou Mamilo, la Anu upalusou itema vile sou
usaxila'inge. Anu une'e la uxolu noxinge utotomu. 17 [o]Itema ane ne,
anu Uleenu Tavuna maninasou e uxolu noxinge utotomu. Ia ulu'e no
lia 'o, la ta mitema i'osasou ino'u uasi, xo ane'i imaisou mo ilavusou
uasi. Ia ngingisi ngelavusou, xo Anu uxolu noxinge mo uxolu no nano
no tangengi. 18 Eni amomomo sou a'italongengi vitanisi loxo ta 'oloxola
uasi. Eni alivu une'e noxinge la. 19 'Ala'alaisou eni a'umesinge, la sou
ta mitema umomomo sou imaisilo la uasi. Ia ngingisi ngamaisilo. Xo
eni emauli, la sou ngingi kalumo ngamauli. 20 [p]No anu voxo ane ne,
la ngingi ngalavusou lexe eni exolu noxou Mamilo mo ngingi ngexolu
noxilo mo eni exolu noxinge. 21 'Ei ane utetelisou mo umulinu lapuloto
noxilo, la itema ane ne anu mumasaxailo. Itema ane umasaxailo ne,
la Mamilo umasaxau mo eni kalumo amasaxau, la sou eni apala'alixo
noxou.” 22 Iudasi, anu Iudasi Isikarioti uasi mutali'isou Iesu aloxo 'o, “Tila,
loxovaa la nini nevikala lexe nini namaxa'ine noxixesi? Ia tava'u loxovaa
la sou nini namaxa'ine noxi'a ta mitema no lia 'o ua?” 23 Anu mukolinu
aloxo 'o, “'Ena'ei ane umasaxailo la anu umulinu vaikala noxilo. La

---

[h] **14:9** Ioa 12:45; Kol 1:15; Eva 1:3 [i] **14:10** Ioa 12:49 [j] **14:11** Ioa 10:38 [k] **14:12** Mak 16:19-20 [l] **14:13** Mat 7:7; Ioa 15:16 [m] **14:15** Ioa 15:10; 1Ioa 5:3 [n] **14:16** Ioa 14:26; 15:26; 16:7 [o] **14:17** Ioa 16:13 [p] **14:20** Ioa 17:21-23

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mamilo umasaxau itema ne, la sou nexi noxou tane'e taxolu tapita. 24 [q]Ia
anu ane umasaxailo uasi, la umulinu vaivaikala noxilo uasi. Vaivaikala e
ngingi ngelomusou noxilo ne, anu vaivaikala noxilo uasi. Anu vaivaikala
ane ne, noxou Mamilo e mupalusilo ene'e.
25 Nenge nenge'a uao taxoxolu 'o, la eni avikalangengixu mimii
ne. 26 Ia itema sou usaxila'inge ne, anu Uleenu Tavuna. Eni atali'isou
Mamilo la Anu upalusou ulu'e. La sou Anu ulosiengixu mimii tavu'alo
mo usu'ulingengi sou ngaxavutalanu vaivaikala noxilo ukalusi. 27 Eni
a'umesinge la alosinge opo se'isisi. Opo se'isisi ane eni alosinge 'o, anu
vilemo. Anu loxo ta mitema no lia 'o ilosinge uasi. Ngingi tangengi lili
mo nga'ume uasi. 28 [r]Ngingi ngelomusou vaivaikala eni elemo noxine ne.
Evikalangengi tei aloxo, 'Eni a'umesinge mo alai, la sou alivu ane'e.' Lexe
ngingi ngemasaxailo la ngingi nga'osa lexe eni alai noxou Mamilo. Xo
anu Mamilo Anu tila noxilo. 29 [s]Mii ane uxali uao, la eni evikalangengixu
tei. Mo sou anu ulai xe uxali manina, la ngingi ngamulaxu tangengi
no anu. 30 Eni amomomo sou avikala tapiena noxinge uasi. Xo itema
sou usaxila'u lia no lia 'o, anu a unene'e. Ia anu xaviinu sou u'oxonu
mii vile noxilo uasi. 31 Ia anu une'e. La uuaulixo uasi, la sou ta mitema
ilavu lexe eni emasaxau Mamilo mo e'oxonu mii ma'ia ane anu Mamilo
muvikalalelixusi. Ioxe ngatulu mo talai.

Iesu Anu Ovu Uaini Maninasou

15 1 Eni loxo ovu uaini maninasou. Mamilo anu moosou xai. 2 [t]Avolo
vile unene'a uasi, la Mamilo ulixinu uxexeenu. Ia avolo vile
unene'a mo temanu, la Anu usaxila'u mo uxexeenu malumalusou no
anu mo sou unene'a laixe. 3 Ia ngingi ne, no anu vaivaikala noxilosi la
mu'oxongengi ngexali malemalenga mukalu. 4 Ngingi ngaxolu noxilo
mo eni axolu noxinge. Ovu avolu vile uxolu no aiinu uasi, la umomomo
sou unene'a uasi. Aloxo ngingi ngaxolu noxilo uasi, la umomomo sou
nganene'a uasi. 5 Eni loxo ovu uaini, ia ngingi loxo avoavolu. Itema vile
uxolu noxilo xe eni axolu noxou, la anu unene'a laixe. Ia lexe itema vile
uxolu va'axu noxilo, la umomomo sou u'oxonu mii vile uasi. 6 [u]Lexe
itema vile uxolu noxilo uasi, la anu aloxo ovu avolu ane mixexeenu
ia milai misu'a la'oluxu sou u'ela. 7 Ngingi ngaxolu noxilo xe vaikala
noxilo uxolu noxinge, la ngalingau mii ma'ia ane ngingi ngamasaxau,
la anu uxali. 8 [v]Ngingi nganene'a laixe xe ngaxali ta molomolo noxilo,
la Mamilo uno'u uala tila. 9 Aloxo Mamilo mumasaxailo, la eni
emasaxainge kalumo. La sou ngingi kalumo ngamasaxainge ngato'o
aloxo eni emasaxainge. 10 [w]Lexe ngingi ngamulinu lapuloto noxilo,

---

[q] **14:24** Ioa 7:16 [r] **14:28** Ioa 20:17 [s] **14:29** Ioa 13:19 [t] **15:2** Mat 3:10 [u] **15:6** Mat 7:19; 13:42 [v] **15:8** Mat 5:16 [w] **15:10** Ioa 14:15; 1Ioa 2:5

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

la ngingi ngamasaxainge ngato'o aloxo eni emasaxainge. Aloxo eni
emulinu lapuloto noxou Mamilo, la eni emasaxau Mamilo aloxo Mamilo
mumasaxailo. 11 Eni evikalangengi aloxo ne, mo sou 'osa'ila noxilo uxolu
noxinge mo 'osa'ila noxinge ne u'ana'ana manina. 12 [x]Lapuloto noxilo
ne aloxo 'o. Ngamasaxainge ngato'o aloxo eni emasaxainge. 13 [y]Itema
vile umasaxai'a ta menexu mo usolisi'a, la anu 'ilixo ane ne anu mutila
musuku. 14 [z]Lexe ngingi ngamulinu vaikala e eni elomolu, la ngingi
ngaxolu ta menexilo. 15 Eni amoxo'inge lexe ta mitema sou ipalupalusi'a
uasi. Xo ane'i ilavusou mii ma'ia ane tilasi'a u'oxonu uasi. Ia eni
amoxo'inge lexe ta menexilo. Xo eni elosinge mii ma'ia mukalusi ane eni
elomusou noxou Mamilo. 16 Ngingi ngasosovosilo uasi. Eni esosovosinge
sou ngalai mo nganene'a. La nene'angenge ne, uxolu laixesi. Xe mii ma'ia
ane ngingi ngalingau no ualasilo, la Mamilo anu ulosingesi. 17 [a]Lapuloto
noxilo aloxo 'o. Ngamasaxainge ngato'o.

Ta Mitema sou Lia 'o I'oxo 'Ili'ilixo Masua Noxi'a ta Molomolo Noxou Iesu

18 Ia lexe ta mitema no lia 'o imasaxainge manina uasi, la ngalavusou
lexe ane'i mi'oxonu noxilo tei aloxo ne. 19 [b]Lexe ngingi loxo ta mitema no
lia 'o, la ane'i imasaxainge loxo ngingi ta na'a. Ia ngingi ta mitema no
lia 'o uasi, xo eni esosovosinge mo elaangengi. La sou ta mitema no lia
'o, imasaxainge manina uasi. 20 [c]Ngaxavutalanu vaikala ane eni elemolu
tei lexe itema sou ipalupalusou ne, anu utila noxou tilasou uasi. Lexe ta
mitema i'oxoleli masua la ane'i i'oxo masuangengi kalumo. Ia lexe ane'i
imulinu vaivaikala noxilo, la ane'i imulinu noxinge kalumo. 21 Ane'i
ilavusou itema e mupalusilo ene'e uasi, la sou ane'i i'oxo masuangengi
xo ane'i milavusou lexe ngingi ta noxilo. 22 Ia lexe eni ane'e avikalane'i
lamana uasi, la ane'i isusu uasi. Ia vaimomo eni evikalane'i lamana, la sou
vote'i vile sou italumeu susu noxi'a uasi. 23 [d]Anu ane umasaxailo manina
uasi, la anu umasaxau Mamilo kalumo uasi. 24 Lexe eni a'oxonu xaixai e
evile u'oxonu uasi no taiine'i uasi, la ane'i isusu uasi. Ia vaimomo ane'i
mimaisou sosovo mose'i noxilo, ia ane'i imasaxaixe noxou Mamilo uasi.
25 [e]Ane'i mi'oxonu 'ilixo aloxo ne, sou umomomo sou kaukavu vile muai
no nano no Lavuku Tavuna teinu. Mikaukavunu aloxo 'o, 'Ta mitema i'oxo
masualeli vitanisi.' 26 [f]No mine eni apalusou itema sou usaxila'inge, anu
Uleenu Tavuna maninasou molu noxou Mamilo une'e, la Anu uvikala
lamanasilo. 27 Ngingi kalumo ngavikala lamanasilo. Xo ngingi ngexolu
noxilo no mine eni esokou xaixai mo mune'e muxali vaimomo 'o.

---

[x] **15:12** Ioa 13:34 [y] **15:13** Ioa 10:11; 1Ioa 3:16 [z] **15:14** Mat 12:50 [a] **15:17** Ioa 13:34
[b] **15:19** Ioa 17:14 [c] **15:20** Ioa 13:16 [d] **15:23** Luk 10:16 [e] **15:25** Lex 35:19; 69:4
[f] **15:26** Ioa 14:26

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

16 1 Eni evikalangengi aloxo ne, mo sou ngingi nga'umesilo mo
ngalai va'ava'axu uasi. 2 [g]Ili'i la ta mitema ikusainge mo ngongi'a
ngalotu ngapita uasi. Aloxo ne la voxo vile a unene'e sou ane'i tavu'alo
ivenge la ikalavoi lexe ane'i i'oxonu xaixai noxou Lataua ane. 3 [h]Ane'i
i'oxonu aloxo ne, xo ilavusixe noxou Mamilo uasi. 4 Eni evikalangengixu
mii ne, mo sou voxo ane ne uxali la ngingi ngaxavutalanu vaikala noxilo.
Eni avikalangengi aloxo ne tei uasi, xo nenge nenge'a texolu.

Iesu Mulemolu Xaixai Noxou Uleenu Tavuna

5 Ia eni 'ala'alai sou alai. Alai noxou ane anu mupalusilo ene'e. Ia vile
noxinge utali'isilo lexe eni alai ne'ei ne uasi. 6 Xo eni evikalangengi
aloxo ne, la ngingi tamangenge mulokolangenge manina. 7 [i]Ia eni
avikalangengi manina. Eni a'umesinge la anu laixe. Xo eni a'umesinge
uasi, la itema sou usaxila'inge umomomo sou une'e uasi. Ia lexe eni
alai, la eni apalusou une'e noxinge. 8 Anu une'e la ta mitema itongonu
laixe lexe susu a loxovaa mo 'ilixo ane mulapu a loxovaa mo Lataua
utulusi'a no anu vaivaikala ne, a loxovaa. 9 Susu ne laaxu aloxo 'o. Ane'i
imulaxu tane'i noxilo uasi. 10 Mo 'ilixo ane mulapu ne laaxu aloxo 'o. Eni
alai noxou Mamilo la ngingi umomomo sou ngamaisilo uasi. 11 [j]Lataua
utulusi'a no anu vaivaikala ne, laaxu aloxo 'o. Iesu mutaloxolixu itema
sou usaxila'u lia no lia 'o mukalu. 12 [k]Eni vaikala tavu'alo a uxolu sou
lexe avikalangengixu. Ia eni avikalangengi uasi. Xo ngingi umomomo sou
ngano'u uasi. 13 Ia lexe anu Uleenu Tavuna maninasou une'e, la sou Anu
molu ulosiengixu mimii latala mo ngalavusou manina. Anu umomomo
sou uvikala no anu masaxa noxou uasi, Anu ulemolu ma'ia ane anu
mulomusousi. Mo uvikalangengixu mii ma'ia ane uxali ili'i. 14 Anu u'itinu
ualasilo. Xo Anu uno'u vaivaikala noxilo la sou ulosiengixu. 15 Mimii
latala noxou Mamilo ne, Anu mu'italo mune'e noxilo. Tava'u aloxo ne,
la sou evikala lexe Uleenu Tavuna uno'u vaikala noxilo sou ulosiengixu.
16 [l]Eni 'ala'alai sou a'umesinge la umomomo sou ngamaisilo la uasi. Ia
maxuveeni uasi, la ngamaisilo la."

Tama Ili'i La Uxalixu 'Osa'ila

17 Ta molomolou se'i noxi'a ne, mitali'isi'a ngato'o aloxo 'o, "Anu
muvikala lexe Anu 'ala'alai sou u'umesinge mo umomomo sou tamaisou
la uasi, xe maxuveeni uasi la tamaisou la. Mo Anu muvikala lexe
Anu ulai noxou Momu. Ia vaikalau ne, laaxu a loxovaa? 18 Mo Anu
muvikala lexe maxuveeni uasi, ia vaikalau ne laaxu a loxovaa? Nenge
talavusou ma'ia ane Anu ulelemolu ne uasi." 19 Iesu mulavu lexe ane'i

---

[g] **16:2** Mat 24:9; Luk 6:22; Ioa 9:22 [h] **16:3** Ioa 15:21 [i] **16:7** Ioa 14:16 [j] **16:11** Ioa 12:31
[k] **16:12** 1Ko 3:1-2 [l] **16:16** Ioa 14:19

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

imasaxa itali'isou no anu vaikala ane ne, la Anu muvikalane'i aloxo 'o,
“Ngingi ngatalitali'isinge ngato'o no anu vaikala ane evikalangengi lexe
maxuveeni uasi la ngamaisilo la ua, xe maxuveeni uasi la ngamaisilo la,
laaxu? 20 Eni avikalangengi manina musuku. No mine ngingi ngatatama
mo ngamatengaleisilo, la ta mitema no lia 'o ane'i i'osa. Ia tama noxinge
ne, ili'i la uxalilixu 'osa'ila. 21 Loxo voxo 'alai sou sema ivo'o la ane
ixamulinu navunavu. Ia ivo'onu keakea ukalu, la ixavutalanu navunavu
ne la ua. Ane ixolu sou i'osasou 'ilie muxali no lia 'o. 22 Vaimomo 'o,
ngingi ngatama. Ia ili'i la eni amaisinge la. Aloxo ne, la 'osa'ila noxinge
utila manina. Ia itema vile umomomo sou uxexeenu 'osa'ilo noxinge uasi.
23 [m]No anu voxo ane ne, ngingi umomomo sou ngalingau mii vile noxilo
uasi. Eni avikalangengi manina musuku. Mamilo ulosinge mii ma'ia
ane ngingi ngalingau no anu ualasilo. 24 Tei manina utalo vaimomo 'o la
ngingi ngalavusou ngalingau mii vile no anu ualasilo uasi. Ngalinga la
ngingi ngano'u. La 'osa'ila noxinge ne utila manina.

Iesu Xaviinu Muualixu Xavi Ane sou Lia 'o

25 Eni avivikalangengi la avivikala latilovosi. Ia voxo a unene'e sou
avikalangengi latilovo la uasi. Avikalangengi lamanasou Mamilo. 26 No
voxo ane ne, ngingi ngalinga ulai noxou Mamilo no anu ualasilo. Ia eni
avikala lexe eni akilakasinge ulai noxou uasi. 27 [n]Xo Mamilo mumasaxainge
aloxo ngingi ngemasaxailo mo ngamulaxu tangengi noxilo lexe eni melo
noxou Lataua. 28 Mamilo mupalusilo elu'e no lia 'o. Ia eni a'umesinge no
lia 'o mo alivu alai noxou Mamilo.” 29 Ta molomolou miavuti la mivikalanu
aloxo 'o, “Manina. Nini nevikala lamana. Ia navikala latilovo la uasi xo
nini nelavusou tali mai'a muxolu no 'a ta mitema xavutalai'a. 30 Vaimomo
'o nexi telavusou lexe nelavusou mimii latala mukalu mo nevikalanexixu.
Ia evile umomomo sou utali'isinexu uasi. Aloxo ne la sou nexi telavusou
lexe nini mene noxou Lataua mo nene'e.” 31 Iesu muvikalane'i aloxo 'o,
“Ae, Vaimomo 'o, ngingi ngamulaxu tangengi noxilo? 32 [o]Ngalomu! Voxo a
unene'e, ia anu a muxali sou nga'ume'ume ngalivu ngalai no tuatualasinge.
Ngingi nga'umesilo, mo enisisi axolu. Ia enisisi uasi xo Mamilo a muxolu
noxilo. 33 [p]Eni evikalangengixu mimii ne mo sou opo se'isisi noxilo uxolu
noxinge. No lia 'o, la ngingi ngaxalisou tu'utu'umaxu. Ia ngatulu pekia'inge
xo eni etaloxolixu xavi sou lia 'o.”

Iesu Mukilaka sou Usu'uline'i ta Molomolo Noxou

17 1 Iesu muvikalane'i aloxo ne mukalu, la iou mulai teitexi no opo
loxotolo, la mulinga aloxo 'o, “Mamilo, naitinu ualasou 'iline,

---

[m] **16:23** Mat 7:7 [n] **16:27** Ioa 14:21, 23 [o] **16:32** Mat 26:31, 56 [p] **16:33** Ioa 14:27; Rom 5:1; 1Ioa 5:4

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mo 'iline u'itinu ualasine." 2 Aloxo nini nelosou 'iline xavi sou usaxila'a
ta mitema ukalusi no lia 'o. La sou Anu ulosi'a ta mitema ane'i e nini
nelosi'a mauli ane ukalu uasi. 3 [q]Ane'i ane ino'u mauli kaluxu uasi ne
aloxo 'o, ane'i ilavusine lexe nini Lataua vilesisi mo manina, mo ilavusou
Iesu Kalisito ane nini nepalusou mune'e. 4 [r]Xaixai e nini nelosilo sou
lexe eni a'oxonu ne, eni e'oxonu mukalu. La ta mitema mimaisou xavi
noxine no anu xaixai ane eni e'oxonu. 5 [s]Tatei nini nakoinu mimii no lia
uao la eni eno'u xavi tila loxo nenge nengei texolu tepita. Ia vaimomo 'o,
Mamilo nini nalosilo xavi ane ne la xo eni alivu alai noxine.
6 Eni epala'alixene noxi'a ane'i ane nini nelaane'i no lia 'o mo nelosilo.
Ane'i ta na'anini ia nini nelosilo la ane'i mimulinu vaivaikala noxine.
7 Mo ane'i milavusou lexe mimii latala nini nelosilo ne, molu noxinesi.
8 Xo vaivaikala nini nelosilo xe eni elosi'a, la mi'osasou mo mino'u.
Ane'i milavu manina lexe eni melo noxine mo mimulaxu tane'i lexe nini
nepalusilo ene'e. 9 Eni akilakasi'a ta mitema ane nini nelosilo, xo ane'i
nini ta noxine. Ia eni akilakasi'a ta mitema no lia 'o uasi. 10 Ane'i ane ta
noxilo ne, nini ta na'anini. Mo ane'i ane ta noxine ne, eni ta na'axeni.
La sou ane'i i'itinu ualasilo. 11 Eni axolu maxuveeni no lia 'o uasi. Alivu
ulai noxine, ia ta mitema noxilo ixolu no lia 'o. Mamilo, nini itoxoneni
misevile. Nini nasaxila'a no anu xavi no anu ualasilo ane nini nelosilo.
Mo sou ane'i ixali vilesisi loxo nenge nengei. 12 [t]No mine nexi noxi'a
texoxolu, la eni esaxila'a no anu xavi ane nini nelosilo. La sou ane'i isu'a
uasi, ia itema vilesisi sou usu'a ne, anu anusisi musu'a sou umomomosou
vaikala muai no nano no Lavuku Tavuna teinu. 13 Vaimomo 'o eni alivu
ulai noxine. La sou eni avikalaneni aloxo 'o no mine eni axoxolu no lia 'o.
Mo sou ane'i ino'u 'osa'ila mu'oki manina noxilo. 14 Eni elosi'a vaivaikala
noxine, la ta mitema no lia 'o imasaxai'a uasi. Xo ane'i sou no lia 'o la
uasi loxo eni. 15 [u]Eni alinga ulai noxine sou lexe nini nalaane'i no lia 'o
uasi. Eni elinga lexe nini natulu xaliausi'a sou nataluxu itema ane masua.
16 Ane'i sou no lia 'o uasi aloxo eni kalumo. 17 Ia eni emasaxa lexe nini
nasosovosi'a no anu vaikala noxine anu manina lexe ane'i ta na'anini.
18 [v]Aloxo nini nepalusilo ene'e no lia 'o, la eni kalumo epalusi'a. 19 Eni
melo asosovosilo sou a'oxo xaixai noxine, la sou ane'i me'a milosi'a lexe
ane'i ta na'anini.

Iesu Mukilakasi'a Ane'i Ane Imulaxu Tane'i Noxou

20 Eni akilakasi'a ane'isisi uasi. Akilakasi'a ane'i ane ili'i ilomusou a'alo
noxi'a, la imulaxu tane'i no anu kalumo. 21 Mamilo, eni akilakasi'a aloxo ne,
mo sou ane'i ixali vilesisi loxo nini nexolu noxilo mo eni exolu noxine. Ta

---

[q] **17:3** 1Ioa 5:20 [r] **17:4** Ioa 4:34 [s] **17:5** Ioa 1:1 [t] **17:12** Ioa 6:39; 13:18 [u] **17:15** Mat 6:13; 2Te 3:3 [v] **17:18** Ioa 20:21

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mitema no lia 'o imaisi'a ixali vilesisi, la imulaxu tane'i lexe nini nepalusilo
ene'e 'o. 22 [w]Xe eni elosi'a xavi e nini nelosilo, mo ane'i ixali vilesisi aloxo
nenge nengei. 23 Eni exolu noxi'a xe nini nexolu noxilo. Mo sou ane'i
kalumo ixali vilesisi manina. La sou ta mitema no lia 'o ilavusou lexe nini
nepalusilo ene'e mo nini nemasaxai'a loxo nemasaxailo. 24 Mamilo, eni
emasaxa lexe ta mitema ane nini nelosilo ine'e mo noxi'a taxolu no tuala e
eni alai axolu no anu. Mo sou ane'i imaisou xavi ane nini nemasaxailo la
sou nelosilo no mine nakoinu mimii no lia 'o uao. 25 "Mamilo lailaixe. Ta
mitema no lia 'o ne, ilavusine uasi. Ia eni elavusine mo ta mitema ane nini
nelosilo milavusou lexe nini nepalusilo ene'e. 26 Eni epala'alixene noxi'a mo
ane'i milavusine mukalu. Ia eni asolonu sou apala'alixene la. Mo sou ane'i
imasaxai'a ngato'o loxo nini nemasaxailo la eni axolu noxi'a."

Iudasi Mu'italonu Iesu no Avo'a ta Mitema sou 'Oto'oto
(Mat 26:47-56; Mak 14:43-50; Luk 22:47-53)

18 1 Iesu mukilaka mukalu la ilo'a ta molomolou milai mixisa'isou
lexa ne Kedoroni. Mixisa'i mukalu la milai mixali no xalee vile
e no sasila sevile a muxolu. La sou Anu ilo'a ta molomolou mi'unalai
no sasila ne. 2 Anu Iudasi ane anu u'italonu Iesu no avo'a ta mitema,
mulavusou xalee ane ne. Xo Iesu ilo'a ta molomolou ilavusou ilai ixoxolu
ane. 3 La sou Anu muulaxune'i ta mitema sou 'oto'oto ne Romu ilo'a
ta mitema isaxila'u tani tila noxou Lataua e ta tatilasi'a ta mitema sou
i'elaxa'a ta sipsip xe ta Palisaio mipalusi'a. Ane'i mine'e la mitetelisou
telu no avo'a xe tavi ilou viso. 4 Iesu mulavusou mimii ane sou lexe uxali
noxou, la sou Anu mulai mutali'isi'a aloxo 'o, "'Ena'ei manina ane ngingi
ngene'e sou ngakakamulinu?" 5 Ane'i mikolinu aloxo 'o, "Iesu, Anu sie
Nasaleti." La Anu muvikalane'i aloxo 'o, "Eni ano." Ia Iudasi ane u'italonu
no avo'a ne, a ututulu no taiine'i. 6 No mine Iesu muvikala lexe, "Eni
ano," la ane'i mi'ume milivu la milapalapau. 7 Iesu muavuti la mutali'isi'a
la aloxo 'o, "'Ena'ei manina ane ngingi ngene'e sou ngakakamulinu?" la
ane'i mikolinu la aloxo 'o, "Iesu, Anu sie Nasaleti." 8 Iesu muvikalane'i
aloxo 'o, "Eni evikalangengi lexe eni ano. Lexe ngingi ngane'e sou
ngakakamulileli, la iengi uvaxai'a ta mitema 'o." 9 [x]Mo sou vaikala ane
Iesu mulemolu tei lexe, "Eni axovulaunu evile nini nelosilo uasi," uxali
manina. 10 Ia Saimoni Pita mutetelisou viso vile, ia muavuti la mulaanu
no taasou. Mulaanu mukalu la muxotonu itema sou xaixai noxou kisi'a
ta mitema sou i'elaxa'a ta sipsip, sangalou tema. Itema e Pita muxotonu
sangalou ne, ualasou lexe Malukusi. 11 [y]Iesu muavuti la muvikalanu Pita
aloxo 'o, "Namulaxu visomeni ulivu no taasou. Loxovaa umomomo sou
eni aie no anu paku sou navunavu ane Mamilo ulosilo uasi?"

---

[w] **17:22** Apo 4:32 [x] **18:9** Ioa 17:12 [y] **18:11** Mat 26:39

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ane'i Milalixu Iesu Noxou Anasi
(Mat 26:57-58; Mak 14:53-54; Luk 22:54)

12 La sou ta mitema sou 'oto'oto ilo'a tilasi'a mo ta mitema sou
isaxila'u tani tila noxou Lataua ane ane'i ta tatilasi'a ta Iutaia mipalusi'a,
mitetelisou Iesu. Mukalu la misakisakiinu avolu. 13 Misakiinu mukalu la
milailixu noxou Anasi, anu Kaiapasi leuanu. Anu Kaiapasi muxolu kisi'a
ta mitema sou i'elaxa'a ta sipsip no anu tauu ie ane ne. 14 [z] Anu moosou e
tei la muvikalane'i ta tatilasi'a ta Iutaia lexe anu laixe lexe itema vilesisi
usolisi'a ta mitema.

Saimoni Pita Muvikala Lexe Anu Ulavusou Iesu Uasi La
(Mat 26:69-70; Mak 14:66-68; Luk 22:55-57)

15 Mino'u Iesu milailixu la Saimoni Pita ilou Iesu molomolou vile
mimulinu. Molomolou ane ne, kisi'a ta mitema sou i'elaxa'a ta sipsip
mulavusou. La sou anu mumulinu Iesu mulai avile no nano no vimelusou
taasou kisi'a ta mitema sou i'elaxa'a ta sipsip ne. 16 Pita mutulu no ale no
aitenga pa'umolu ne. Ia molomolo ane kisi'a ta mitema sou i'elaxa'a ta
sipsip mulavusou ne, mulivu mune'e la muvikalane sema sou isaxala'u
aitenga ne, la sou Pita mu'una. 17 Pita mu'una mukalu, la sema ne
mimaisou la mitali'isou aloxo 'o, “Nini molomolou itema ane ne uasi, ne?”
La Pita mukoline aloxo 'o, “Uasi. Eni uasi.” 18 Sivo kalumo, la ta mitema
sou xaixai noxou tatananu tani ilo'a ta mitema sou isaxila'u tani tila
noxou Lataua mitauxu navu mo mitulu mixoxosou mo mitutu'e. La anu
Pita kalumo mulai mutulu no taiine'i sou utu'e navu.
19 Ioxe ili'i la kisi'a ta mitema sou i'elaxa'a ta sipsip mutali'isou
Iesusi'a ta molomolou mo vaivaikala ane anu mulosi'a ta mitema.
20 Anu mukolinu vaikala noxou aloxo 'o, “Eni utotomu la ta Iutaia ine'e
ipita no taasou lalotu noxi'a mo no nano no taasou lalotu tatila noxou
Lataua, la elosi'a lavulavu. Eni atalume ia alosi'a ta mitema vaikala vile
uasi. Eni etulu mo evivikala no ie'i ta mitema tavu'alo. 21 Ia loxovaa la
nini netali'isilo 'o? Lexe nini natali'isi'a ta mitema e ane'i milomusou
vaivaikala noxilo, la sou ane'i me'a ilemolu noxine lexe eni evikala a
loxovaa. Xo ane'i milavusou mii mai'a eni elemolu.” 22 Iesu muvikalanu
aloxo ne la itema vile sou usaxila'u tani tila noxou Lataua a ututulu no
pa'umolu ne, muavuti la mulai musavalou no xaleenu. La muvikalanu
aloxo 'o, “Nini nekolinu tila aloxo ne xo ma'ia?” 23 Iesu muavuti la
mukolinu aloxo 'o, “Loxovaa eni elemolu mii vile masua, la navikala
lamana no anu vaikala ma'ia ane eni esusu no anu. Ia lexe eni evikala
laixesi, la loxovaa la nini nene'e nesavalilo?” 24 Anasi mulomusou

---

[z] **18:14** Ioa 11:49-51

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

vaivaikala noxou Iesu mukalu, la mupalusou mulai noxou leuanu
Kaiapasi. Ia ilulusou lamota no avolu uasi.
25 Io, Saimoni Pita mutulu mutu'e navu ne, la ta mitema mitali'isou
aloxo 'o, "Nini molomolou itema ane ne, uasi ne?" Pita musingisou la
muvikala aloxo 'o, "Uasi. Eni uasi." 26 Itema vile sou xaixai noxou kisi'a
ta mitema sou i'elaxa'a ta sipsip muvikalanu aloxo 'o, "Nini nevikala lexe
eni amaisine uasi? Uasi, eni emaisine no mine ngingi ngongou ngexolu no
xaleenu e telai tetetelisou no anu." Itema ane ilou Pita mi'oxosou anaxa'a
ne, anu itema e Pita muxotonu sangalou tulanu vile. 27 [a]Pita mulomusou
aloxo ne, la musingisou la. Vaikalau ulai mo ulapau uao, ia alaxu vilesisi
la koko'a mu'ava.

Ane'i Milalixu Iesu Noxou Pilato
(Mat 27:1-2, 11-14; Mak 15:1-5; Luk 23:1-5)

28 Ioxe, Iesu mulai noxou Kaiapasi mukalu, la ta tatilasi'a ta Iutaia
mino'u sou mulai no tani tila noxou itema ane ta Romu misosovosou lexe
anu usaxila'u xalee lia tila ne Iutaia. Ane'i mino'u milailixu no kakau
manina. Ia milai mixali la ane'i i'unalai no tani uasi. Xo ane'i ta tatilasi'a
ta Iutaia ixavutala lexe i'unalai no tani tila la ixali masua no iou Lataua
la umomomo sou i'ou la'ilali sou voxo tila noxi'a sou isosovosou voxo
sou Lataua Iou Muvaxai'a uasi. 29 Pilato muuatu la mutali'isi'a aloxo
'o, "Ngingi ngexalisou susu ma'ia noxou itema 'o, la sou ngane'enu sou
ngatulusou no anu vaivaikala 'o?" 30 Ane'i mikolinu aloxo 'o, "Lexe Anu
ususu uasi, la nexi umomomo sou tano'u une'e noxine uasi." 31 [b]Pilato
muvikalane'i aloxo 'o, "Ngano'u itema ane 'o mo ngalai ngatulusou no
anu vaivaikala umomomo no anu lapuloto noxinge." Ia ta Iutaia miavuti
la mivikalanu aloxo 'o, "Nexi umomomo sou tavau itema vile uasi."
32 [c]Tei la Iesu mulemolu solixu aloxo ne. La sou mimii ane ne muxali
sou umomomo sou vaikala noxou ne uxali manina. 33 Pilato muuatu
muvikalane'i mukalu la mulivu mu'unalai no taasou la mu'avalou Iesu
mulai noxou la mutali'isou aloxo 'o, "Nini tatananu tuala ne Iutaia?"
34 Iesu muavuti la mutali'isou aloxo 'o, "Nini mene nexavutala lexe
eni itema aloxo ne? Uasi, ta mitema mose'i mivikalanenixo aloxo ne?"
35 [d]Pilato mukolinu aloxo 'o, "Eni amitema sie Iutaia uasi. Ia ta mitema
tualasine ilo'a ta tatilasi'a ta mitema sou i'elaxa'a ta sipsip, mine'eneni
noxilo. Ia nini ne'oxo mii ma'ia manina?" 36 Iesu mukolinu aloxo 'o, "Eni
tualasilo no lia 'o uasi. Lexe tualasilo no lia 'o, la ane'i ane ivulu noxilo
ilo'a ta tatilasi'a ta Iutaia i'oto la umomomo sou itetelisilo uasi. Ia eni
tualasilo no lia 'o uasi." 37 Pilato mulomusou aloxo ne, la muvikalanu
aloxo 'o, "Nini tatananu tuala ane, ne?" Iesu mukolinu aloxo 'o la, "Nini

---

[a] **18:27** Ioa 13:38 [b] **18:31** Ioa 19:6-7 [c] **18:32** Ioa 3:14; 12:33 [d] **18:35** Ioa 1:11

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

nevikala manina lexe eni tatananu tuala. Eni nenilo mivo'oleli mo ene'e
no lia 'o sou lexe apala'alixu vaikala manina. 'Ena'ei ane umulinu vaikala
manina ne, la anu ulomu noxilosi."
38 Pilato mulomusou aloxo ne la mutali'isou aloxo 'o, "Vaikala manina
ne, ma'ia?" Mutali'isou mukalu la mulai no ale la, la sou muvikalane'i
ta Iutaia aloxo 'o, "Eni axalisou susu vile noxou uasi. 39 Ia no voxo sou
ngasosovosou voxo e Lataua Iou Muvaxai'a, la eni alavusou alaanu itema
vile uxolu no nano no taasou navunavu uuatu. Ia ngingi ngemasaxa lexe
eni alulusou tatananu tuala noxinge 'o?" 40 Ane'i mi'ava mulivu aloxo
'o, "Uasi, Anu uasi. Nalulusou Valavasi!" Anu Valavasi ne, anu itema sou
upakapakali.

Pilato Muvikala Lexe Iliilixu Iesu no 'a Ovu Valautu

19 1 La sou Pilato muno'u Iesu mulai sou mipuapuasou. 2 [e]Ta mitema
sou 'oto'oto mipalipaxoxonu savovolu la mitaa no kisou loxo
tatananu tuala vile xe mino'u tokolomo malivololoonu vile veveeni la
mitaanu no vasimolu. 3 Ane'i mitelonu mimii no vasimolu mukalu la milai
lalalaxu noxou la mivikalanu aloxo 'o, "Nexi ta'osasine. Xo nini tatananu
tuala ne Iutaia!" Xe miavuti la misavasavalou. 4 Pilato mulivu muuatulai
no ale noxi'a ta Iutaia la, la muvikalane'i aloxo 'o, "Ngalomu, maasi la
eni ano'u uuatu noxinge, mo sou ngingi ngalavusou lexe eni axalisou
susu vile noxou uasi." 5 No mine Iesu muuatu la mutaanu savovolu e ane'i
mipalipaxoxonu no kisou mo tokolomo malivololoonu vile veveeni. Iesu
muuatu mukalu la Pilato muvikalane'i aloxo 'o, "Anu itema ano 'o." 6 Ta
tatilasi'a ta mitema sou i'elaxa'a ta sipsip ilo'a ta mitema sou isaxala'u
tani tila noxou Lataua mimaisou Iesu la alaxu vilesisi, mi'ava aloxo 'o,
"Nalilixu! Nalilixu!" Ia Pilato muvikalane'i aloxo 'o, "Ngingi menge
ngano'u mo ngalilixu. Xo eni axalisou susu vile noxou uasi." 7 Ane'i
miavuti la mivikalanu la aloxo 'o, "Nexi lapuloto noxixe a muxolu. No
anu lapuloto ne, la Anu usoli. Xo Anu muvikala lexe Anu Lataua 'Olu."
8 Pilato mulomu aloxo ne la mu'ume misevile. 9 [f]La anu mulivu mulai
no nano no taasou la, la mutali'isou Iesu aloxo 'o, "Nini mene ne'ei?" Ia
Iesu ukolinu vile uasi. 10 Pilato muvikalanu la aloxo 'o, "Nini namasaxa
lexe navikalaleli uasi? Nalavusou lexe eni xavi umomomo sou alulusine
mo alilixene no ovu valautu uasi?" 11 [g]Iesu mukolinu aloxo 'o, "Lataua
uvikala laixe lexe nini na'oxonu aloxo ne uasi, la umomomo sou nini
na'oxonu mii vile noxilo uasi. La sou anu ane mu'italoleli no avone 'o ne,
anu mu'oxonu susu tatila manina." 12 [h]No anu vaivaikala noxou Iesu ne,
la Pilato ukakamuli vote'i sou lexe ululusou Iesu. Ia ta Iutaia mi'ava la

---

[e] **19:2** Luk 23:11 [f] **19:9** Mat 27:12 [g] **19:11** Ioa 10:18; Apo 2:23; Rom 13:1 [h] **19:12** Luk 23:2; Apo 17:7

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

aloxo 'o, “Lexe nini nalulusou itema ulai, la nini navulu noxou Kaisari
uasi. Itema ane anu molu uvikala lexe anu tatananu tuala vile, la anu
uluau noxou Kaisari kalumo.” 13 Pilato mulomu aloxo ne, la muno'u Iesu
muuatu. Anu muuatu la muxolu no anu luu sou ulomusou vaivaikala. Ia
tani sou ulomusou vaivaikala ne, ilemolu lexe Lavo'o Sou Vote'i. No anu
vaikala noxi'a ta Alamu, la ilemolu lexe Gabata. 14 No voxo ane ne, la
anu voxo sou ilalaxi la'ilali sou voxo tila noxi'a sou isosovosou voxo sou
Lataua Iou Muvaxai'a. La anu aso mukulupa. Pilato muvikalane'i ta Iutaia
la aloxo 'o, “Tatananu tuala noxinge ano 'o.” 15 La ane'i mi'ava aloxo 'o la,
“Naxexeenu mo ulai! Naxexeenu mo ulai! Mo nalilixu!” Pilato muavuti
la mutali'isi'a la aloxo 'o, “Loxovaa eni alilixu tatananu tuala noxinge
'o?” Ta tatilasi'a ta mitema sou i'elaxa'a ta sipsip milomu aloxo ne, la
mikolinu aloxo 'o, “Nexi mexi tatananu tuala vile uasi. Kaisari anusisi.”
16 Mivivikala mukalu la Pilato muno'u Iesu sou mulai mu'italonu no avo'a
ta mitema sou ilai ililixu no ovu valautu.

17 La sou ta mitema sou 'oto'oto mino'u Iesu mulai. Ane'i milai la
milosou ovusou sou ililixu no anu, la molu mutavulenu. Anu mutavulenu
mulai no xaleenu ane ilemolu lexe lia sou xavanane'i ta mitema. No anu
vaikala Alamu, la ilemolu lexe Xoluxata. 18 Ane'i milai mixali la mililixu
Iesu ilo'a ta mitema tamei no anu ovu valautu. Mililixu vile xalee levi
xe vile xalee levi, ia Iesu mulili no nixi. 19 Pilato mupalusou vile noxi'a
sou mukaukavunu vaikala aloxo 'o, “Iesu sie Nasaleti, anu tatananu
tuala noxi'a ta Iutaia.” La mulai mulilinu teitexi no ovu valautu. 20 Anu
mukaukavunu la mukaukavunu no anu vaikala noxi'a ta Alamu xe ta
Romu xe ta Xiliki. La ta Iutaia tavu'alo miitisou kaukavu ane ne, xo
xaleenu ane mililixu Iesu no anu ne, muxolu 'alai no tuala ne Ielusalemu.
21 Ta tatilasi'a ta mitema sou i'elaxa'a ta sipsip ne Iutaia mila'u latala
la milai mixali noxou Pilato. La mivikalanu aloxo 'o, “Nakaukavu lexe
anu tatananu tuala noxi'a ta Iutaia uasi, ia nakaukavunu lexe anu molu
muvikala lexe anu tatananu tuala noxi'a ta Iutaia.” 22 Pilato mukoline'i
aloxo 'o, “Mii ma'ia ane eni ekaukavunu, la eni ekaukavunu.”

23 Ane'i ta mitema sou 'oto'oto mino'u Iesu la mililixu no ovu valautu.
Mililixu mukalu la mivelunu tokolomou muxali tami'a, la sou vilevilesi
momoxa'a. Ia siovesou tokolomou veveeni ne muai. Anu siovesou ne
molu teitexi mulai muxali no lia, ia isimesimenu uasi. Muxolu ovunusi.
24 [i] Ane'i miavuti la mivikalane'i ngato'o aloxo 'o, “Nenge'a takakanu
uasi. Ta'oxonu vila'i vile sou talavusou lexe 'ena'ei noxinge uno'u.” Ane'i
mi'oxonu aloxo ne sou umomomo sou vaikala vile muai no nano no
Lavuku Tavuna teinu uxali manina. Muvikala aloxo 'o, “Ane'i mivelunu
tokolomoxenisi'a mo mi'oxonu vila'i vile sou siovexeni.” 25 [j] Ane'i

---

[i] **19:24** Lex 22:18 [j] **19:25** Mat 27:55-56

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mi'oxo'oxonu miumiu aloxo ne, ia 'alai noxou Iesu mine mililixu ne la
nenu ilee vimoe mo Malia ane Kilopa semau mo Malia sie Maxatalene
a itutulu. 26 [k]Iesu mulili teitexi, ia iou mulu'e la mumaisie nenu ilou
molomolou e Anu mumasaxau piena 'ole a itutulu. La muvikalane nenu
aloxo 'o, “Sema 'o, 'iline ane.” 27 Mo muvikalanu molomolou kalumo
aloxo 'o, “Nenine ane.” No voxo ane nesi la molomolou Iesu ne, muno'e
mulailixe no taasou sou musaxila'e.

Iesu Anu Musoli
(Mat 27:45-56; Mak 15:33-41; Luk 23:44-49)

28 [l]Ili'i la Iesu mulavusou lexe Anu mukalusou mimii latala mukalu,
la muvikala lexe, “Esoliu lexa.” Muvikala aloxo ne sou kaukavu vile
muai no nano no Lavuku Tavuna uxali manina. 29 [m]Ane'i milomusou
Iesu muvikala aloxo ne, la mino'u kateni la mitaanu no nano no uaini
sixula. Xo uaini vexasou vile mitau mu'ana'ana a mututulu ne. Uaini
sixula mu'ana'ana no anu kateni mukalu, la mitotolenu no anu ovu vile
avolu telexu. Ovu ne, ilemolu lexe Isopi. Mukalu la mitolosou mutelai
noxou Iesu anaxu sou muiexu. 30 Anu muiexu mukalu, la muvikala aloxo
'o, “Mukalu.” Muvikala aloxo ne mukalu, la mutangatulu sou mu'italonu
uleenu mulai noxou Momu.

Itema sou 'Oto'oto Vile Noxi'a Mulaanu
Lalumiso Muvaxa Noxou Iesu Vaimolu

31 [n]No voxo ane ne, la anu voxo sou ilalaxi la'ilali sou voxo tila
noxi'a. Ia loxo ne'iela la anu voxo tavuna iouvilemo ne uxali. La sou ta
tatilasi'a ta Iutaia milai mivikalanu Pilato lexe ilai ixoxolasou tava'a
mo ino'u vasime'a ilu'e mo i'asixa'a lumamo. Xo imasaxa lexe vasime'a
ulili no ovu valautu no voxo tavuna uasi. 32 La sou ta mitema sou
'oto'oto milai mixoxolasou tava'u itema ane mililixu tei. Mukalu la sou
mixoxolasou tava'u menexu la. Ane'i ane mililixa'a ilo'a Iesu mikei.
33 Ane'i mixoxolasou tava'a ilou mukalu, ia mine'e sou lexe ixoxolasou
Iesu tava'u la ua. Xo ane'i mimaisou lexe Anu musoli. 34 Ia vile noxi'a ta
mitema sou 'oto'oto mulaanu lalumiso muvaxa noxou Iesu vaimolu, la
sialuxu ilou lexaxu munixi alaxu vilesisi. 35 [o]Itema ane mumaisou mimii
e mi'oxonu noxou Iesu, la anu muvikala lamana no anu. Anu vaikala
noxou ne manina. Anu mulavusou lexe anu uvikala manina no anu mii
ma'ia ane anu mumaisou, mo sou ngingi ngamulaxu tangengi noxou.
36 [p]Ixoxolasou Iesu tava'u uasi. Xo kaukavu vile muai no Lavuku Tavuna
teinu uxali manina. Muvikala aloxo 'o, “Umomomo sou ixola'u xinu vile

---

[k] **19:26** Ioa 13:23 [l] **19:28** Lex 22:15 [m] **19:29** Lex 69:21 [n] **19:31** Lap 21:22-23
[o] **19:35** Ioa 21:24 [p] **19:36** Mul 12:46; Iti 9:12; Lex 34:20

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

uasi." 37 [q]Mo kaukavu vile la muvikala aloxo 'o, "Ane'i ie'i ulai noxou
ane mito'omolu."

Ane'i Mimulaxu Iesu Vasimolu no Nano no 'a Lulu Vile Alavua
(Mat 27:57-61; Mak 15:42-47; Luk 23:50-56)

38 Ioxe Iosepu sie Alimatia, anu molomolou Iesu vile. Ia anu upala'alixu
noxi'a ta tatilasi'a ta Iutaia lexe anu molomolou uasi. Xo mu'ume'a. Io,
anu mulutu la mulai noxou Pilato sou mutali'isouxu Iesu vasimolu. La
Pilato muvikalanu laixe lexe anu ulai uno'u. La sou anu mulai mulu'enu
Iesu vasimolu mukalu la muno'u sou mulailixu. 39 [r]Ia Nikodimo anu
itema e mune'e noxou Iesu tei no 'olovoxo, anu mune'e kalumo. Mune'e la
muno'u mii vile tuma'u lailaixe. Mii ane ne, anu mupitanu ilou lamalasile
tuma'u lailaixe xe aloe, la tu'umaxu muxali loxo Kilo Gramu mavulovexa
tatalu. 40 Ane'i ilou mino'u Iesu vasimolu, la mimulaxu mii tuma'u
lailaixe ne vaxa no vasimolu. Ilou mimulaxu mukalu, la mikuponu no
anu lavalava. Ane'i mimulinu loxo ane'i ta Iutaia i'oxonu noxi'a ta mitema
isoisoli. 41 No xaleenu ane mililixu Iesu, la xai oiixu sevile a muxolu ne.
Ia no nano no xai oiixu ne, la mi'asou lulu vile alavua a muxolu ne. Ia
i'asixu evile no anu uao. 42 No voxo ane ne, la ane'i ta Iutaia ilalaxiinu
la'ilali sou voxo tila. La sou ane'i ilou mino'u Iesu vasimolu ne, la milai
mi'asixu no lulu ane ne. Xo anu lulu ne, muxolu 'alai sesi.

Iesu Anu Mumauli
(Mat 28:1-10; Mak 16:1-8; Luk 24:1-12)

20 1 Voxo vile ili'i no anu Voxo Tavuna, la Malia sie Maxatalene
mi'emo no sivosivo sou milai no lulusou Iesu. Milutu xe milai
mixali la mimaisou lavo'o e mitatusou aitenga no anu ne, mixexeenu.
2 Mimaisou aloxo ne, la miiave milivu milai noxi'a Saimoni Pita ilou
molomolo ane Iesu mumasaxau piena. La mivikalane'i aloxo 'o, "Mo se'i
mino'u Tila vasimolu. Ia nexi talavusou lexe mimulaxu vasimolu ne'ei
uasi." 3 Ane'i milomusou aloxo ne, la miiave milai no lulu. 4 Ane'i ilou
miiave milai, la molomolo ane vile muaulixu Pita, la muxali no lulu
tei. 5 Anu mulai muxali, la mutulu no aitengasi, ia muia'ili mu'unalai.
Iou mu'unalai la mumaisou lavalavasi a muai. Ia anu u'unalai uasi. 6 Ia
Saimoni Pita muili'i xe mune'e muxali la mu'unalai no nano avile. 7 La
mumaisou lavalava a muai. Mo mumaisou lavalava vile la ane ane'i
miisinu kisou no anu ne, mupipinu la mumulaxu va'axu no anu lavalava
ane se'i 'ole. 8 Pita mu'unalai mukalu, la sou molomolo ane muxali no lulu
tei 'ole, mumulinu sou mu'unalai. Anu mu'unalai xe mumaisou mimii
ne, la mumulaxu tanu. 9 [s]Ane'i ilou mimaisou mimii ane ne, ia ane'i ilou

---

[q] **19:37** Sek 12:10; Pal 1:7 [r] **19:39** Ioa 3:1-2 [s] **20:9** Apo 2:24-32; 1Ko 15:4

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ilavusou vaivaikala muai no nano no Lavuku Tavuna teinu lexe Iesu usoli
xe utulu uasi. 10 Ilou mimaisou mukalu, la milivu no tani.

Iesu Muxali Noxie Malia sie Maxatalene
(Mak 16:9-11)

11 Ia ane Malia mitulu mitatama no lulu pa'umolu ne. Ane mitulu
mitatama ne, ia miia'ili mu'unalai no lulu. 12 La mimaisi'a ta angelo
tamei mitokolomoxu mii kea mukalusi. Vile muxolu no kisou xe vile
muxolu no tava'u. 13 Ane'i ilou mimaisie la mitali'isie aloxo 'o, "Sema 'o,
natatamasou ma'i?" Ane mikoline'i ilou aloxo 'o, "Mo se'i mino'u Tila
noxilo vasimolu milailixu. Ia eni alavusou lexe ane'i mimulaxu ne'ei
uasi." 14 [t]Ane mivikala mukalu, ia iei muxiu la mimaisou Iesu a ututulu.
Ia ane ilavusou lexe anu Iesu uasi. 15 Iesu mumaisie la muvikalane
aloxo 'o, "Sema 'o. Natatamasou ma'i? Nini nakakamuli 'ena'ei?" Ane
mimaisou Iesu la mikalavoi lexe Anu itema sou usaxila'u xalee lia ane
ne. La mivikalanu aloxo 'o, "Tila, lexe nini neno'u vasimolu nelailixu,
la navikalaleli lexe nini nemulaxu 'ava? Mo sou eni alai la ano'u." 16 La
Iesu muvikalane aloxo 'o, "Malia." La ane iei muxiu mulai noxou, la
mivikalanu no anu vaikala Alamu aloxo 'o, "Raboni. (Laaxu lexe tisa.)"
17 [u]Iesu muvikalane aloxo 'o, "Natetelisilo mamu. Xo eni alivu alai noxou
Mamilo uao. Ia nalivu nalai mo navikalane'i 'ta vivilo lexe eni alivu ulai
noxou Mamilo, anu Lataua noxilo mo ane'i Mami'a mo Lataua noxi'a
kalumo.' " 18 Malia sie Maxatalene milai la mia'aloi'a ta molomolou aloxo
'o, "Eni emaisou Tila. Mo Anu muvikalaleli lexe eni ane'e aa'alomengi."

Iesu Muxali Noxi'a ta Molomolo Noxou
(Mat 28:16-20; Mak 16:14-18; Luk 24:36-49)

19 No 'olo'olovoxo no voxo ane ne, la ta molomolou Iesu mipita no
tani vile. Ia mitatusou aitenga mukalusi, xo mi'ume'a ta tatilasi'a noxi'a
ta Iutaia. La Iesu mune'e mutulu no taiine'i la muvikalane'i aloxo 'o,
"Opo se'isisi uxolu noxinge." 20 [v]Anu muvikalane'i aloxo ne mukalu, la
mulosieixa'a avolu ilou vaimolu. Ane'i mimaisou Tila noxi'a aloxo ne,
la mi'osa manina. 21 Anu muvikalane'i la aloxo 'o, "Opo se'isisi uxolu
noxinge! Aloxo Mamilo mupalusilo ene'e, eni apalusinge ngalai kalumo."
22 Muvikala aloxo ne mukalu, la mutauunu tauuxu mulai noxi'a. La
muvikalane'i aloxo 'o, "Ngano'u Uleenu Tavuna. 23 [w]Lexe ngingi ngaxiunu
tumalingeu 'ili'ilixo masumasua itema vile u'oxonu, la eni kalumo axiunu
tumalilou. Ia lexe ngingi ngaxiunu tumalingeu uasi, la eni kalumo axiunu
tumalilou uasi."

---

[t] **20:14** Luk 24:16; Ioa 21:4 [u] **20:17** Rom 8:29; Eva 2:11-12 [v] **20:20** Ioa 16:22; 1Ioa 1:1
[w] **20:23** Mat 16:19

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Iesu Muxali Noxou Tomasi

24 No mine Iesu mune'e muxali noxi'a ne, la Tomasi ualasou vile
lexe Didimasi anu ilo'a ixolu uasi. Anu vile noxi'a ane'i ta molomolou
mavulovexa mulelia tamei. 25 Anu muxali la ane'i mivikalanu lexe nexi
temaisou Tila. Ia anu muavuti la muvikalane'i aloxo 'o, "Manina lexe eni
amaisou lalili tanixu no avolu mo akelelixu avolo simisou no lalili tanixu
mo akelelixu avolo no vainu, la sou eni amulaxu taleli noxou."
26 Voxo muxatele tamei mukalu, la ane'i ta molomolou mipita no tani la. No
voxo ane ne, la anu Tomasi ilo'a. Ane'i mitatusou aitenga, ia Iesu mune'e la
mutulu no taiine'i la muvikalane'i aloxo 'o, "Opo se'isisi uxolu noxinge!" 27 Anu
muavuti la muvikalanu Tomasi aloxo 'o, "Namulaxu avone simisou une'e
'o. Mo namaisou avolo. Mo namexiinu avone une'e mo namulaxu no vaileli.
Xavutalameni ukalipala mamu. Namulaxu tanenisi." 28 Iesu muvikalanu aloxo
ne, la Tomasi muvikalanu aloxo 'o, "Nini Tila noxilo mo nini Lataua noxilo."
29 [x] La Iesu mukolinu aloxo 'o, "Tava'u xo nini nemaisilo, la sou nini nemulaxu
taneni? Ane'i ane imaisilo uasi, ia imulaxu tane'i noxilo, la Lataua ualusi'a."

Laaxu Lavuku Ano 'o

30 Iesu mu'oxonu sosovo tavu'alo misevile no ie'i ta molomolou. Ia eni
akaukavunu ukalusi uasi. 31 [y] Eni ekaukavunu a'alo ane 'o sou lexe ngingi
ngaitisou la ngamulaxu tangengi lexe Iesu anu Kalisito, Lataua 'Olu mo
ngamulaxu tangengi noxou la ngingi ngano'u mauli ane kaluxu uasi.

Iesu Muxali Noxi'a ta Molomolo Noxou Muxatele Tamei

21 1 Ioxe, ili'i la Iesu mulai muxali noxi'a ta molomolou la no kupa ne Tiberia
pa'umolu. A'alosou ne aloxo 'o. 2 No mine Iesu mulai muxali noxi'a la, la
ta molomolou se'i mixolu mipita. Ualaualasi'a aloxo 'o. Saimoni Pita mo Tomasi
ualasou vile lexe Didimasi mo Natanaeli tualasou ne Kana no xalee lia tila ne
Xalilaia mo Sebedaio ta 'olu ilo'a ta molomolou tamei. 3 [z] Saimoni Pita muavuti
la muvikalane'i aloxo 'o, "Eni alai mo alapu sinana." La ane'i mivikalanu lexe,
"Nenge nenge'a." La sou ane'i miuatuuatulai sou mitelo no anu uaxa. Ia no 'olovoxo
veveeni ne, la ane'i ilapuunu sinana vile uasi. 4 No kakau manina, la Iesu mutulu
no tasi'i. Ia ta molomolou itongonu lexe Anu Iesu uasi. 5 Anu muavuti la mu'ava
mulai noxi'a aloxo 'o, "Ta molomolo! Ngelapu sinana se'i?" La ane'i mikolinu lexe,
"Uasi Nexi matalanexe." 6 La Anu muvikalane'i la aloxo 'o, "Ngaleanu kaengenge
ulai no uaxa pa'umolu no xalee tema, la sou ngingi ngalapu se'i." Ane'i mimulinu
vaikala noxou aloxo ne, la mino'a ta sinana tavu'alo. La umomomo sou ilapuune'i
itelo uasi. 7 [a] La sou molomolo ane Iesu mumasaxau musuku, muvikalanu Pita

---

[x] **20:29** 1Pi 1:8 [y] **20:31** Ioa 3:15; Rom 1:17; 1Ioa 5:13 [z] **21:3-6** Luk 5:4-7 [a] **21:7** Mat 14:29; Ioa 13:23

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

aloxo 'o, “Anu Tila ane!” Saimoni Pita mulomusou aloxo ne, la alaxu vilesisi xo anu
utokolomo laixe uasi la anu musakiinu tokolomou laixe, la sou muili'e mulu'elai
no lexa. 8 Ia ta molomolou ane mixolu no uaxa ne, milapunu uaxa ilou kae ane
ta sinana mi'una mi'ana'ana no anu 'ole. Ane'i milapuunu sou ilai no tasi'i. Xo
tasi'i ne no paxa uasi. Mumomomo loxo Mita itemaxu ta'uvesi. 9 Milai mixali
no tasi'i la mimaisou Iesu uxuxutuxa'a sinana ilou veleti no navu. 10 Ane'i milai
mixali mukalu, la Iesu muvikalane'i aloxo 'o, “Ngamolo sinana se'i ngelapunu
ne une'e.” 11[b] Saimoni Pita mutelai no uaxa la mulapunu kae mulai no tasi'i. Ta
sinana tatila tavu'alo mi'una no kae. Itiitisi'a mumomomo loxo itemaxu ta'uve mo
mavulovexa ta'uve mo tatalu (153), ia kae ukakaa uasi. 12 Iesu muvikalane'i aloxo
'o, “Ngane'e mo nga'ani.” Ane'i mine'e la evile utali'isou lexe nini 'ena'ei uasi. Xo
ane'i milavusou lexe Anu Tila. 13 Iesu mune'e la muvelunu sinana ilou veleti mulai
noxi'a. 14[c] Anu musoli xe mutulu, ia ili'i la Anu mupala'a noxi'a ta molomolou alaxu
tatalusou ano.

Iesu Muvikalanu Pita Lexe Ua'ane'i ta Sipsip Noxou

15 Ane'i mi'ani mukalu, la Iesu mutali'isou Saimoni Pita aloxo 'o, “Saimoni,
Ioanesi 'olu. Loxovaa nini nemasaxailo, la masaxa noxine mutila noxi'a ane'i
ane 'o?” La anu Pita mukolinu aloxo 'o, “Ani. Tila, nini nelavusou lexe eni
emasaxaine.” La Iesu muvikalanu aloxo 'o, “Na'a'ane'i ta sipsipxeni ta 'ili'a.”
16[d] Iesu mutali'isou la aloxo 'o, “Saimoni, Ioanesi 'olu. Loxovaa nini nemasaxailo?”
La anu mukolinu aloxo 'o, “Ani. Tila, nini nelavusou lexe eni emasaxaine.” La
Iesu muvikalanu la aloxo 'o, “Nasaxila'a ta sipsipxeni.” 17 Iesu mutali'isou Pita
alaxu tatalusou la aloxo 'o, “Saimoni, Ioanesi 'olu. Loxovaa nini nemasaxailo?”
Ia Pita opoonu tu'umaxu xo Iesu mutali'isou alaxu tatalu lexe, “Loxovaa nini
nemasaxailo?” La sou Pita mukolinu aloxo 'o, “Tila, nini nelavusou mimii latala
mukalu. Nelavusou lexe eni emasaxaine.” La Iesu muvikalanu aloxo 'o, “Nini
na'a'ane'i ta sipsipxeni. 18 Eni avikalaneni manina musuku. No mine nini namaulu
la natokolomo no anu masaxa noxine mo nalai ne'ei no anu masaxa noxine. Ia
no mine nini naaululu, la natolosou avone la evile utokolomoneni mo uulaxuneni
ulailixene no xalee ane nini namasaxa nalai no anu uasi.” 19[e] Iesu muvikala aloxo
ne sou Pita usoli a loxovaa la u'itinu Lataua ualasou no anu. Anu muvikalanu
aloxo ne mukalu, la muvikalanu lexe, “Namulileli!”

Vaikala Noxou Vile Noxi'a ta Molomolo Noxou Ane Anu Mumasaxau Musuku

20[f] Pita iou muxiu la mumaisou molomolo ane Iesu mumasaxau
mumuline'i. Moosou e mi'ani'ani la muxoxolu 'alai no pa'umolu mo
mutali'isou lexe, “Tila, 'ena'ei ane sou u'italoneni no avo'a ta mitema?”

---

[b] **21:11** Luk 5:6 [c] **21:14** Ioa 20:19, 26 [d] **21:16** Apo 20:28 [e] **21:19** Mat 16:24-25; 2Pi 1:14
[f] **21:20** Ioa 13:23-25

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

21 Pita mumaisou la mutali'isou Iesu aloxo 'o, “Tila, loxovaa noxou?”
22 Iesu mukolinu aloxo 'o, “Lexe eni emasaxa lexe anu umauli ulai uxali
no mine eni alivu ane'e, ia anu mii noxine uasi. Nini namulileli.” 23 Iesu
muvikala aloxo ne, la sou ta molomolou mikalavoi lexe molomolo ane ne
usoli uasi. Ia Iesu uvikala aloxo ne uasi. Anu muvikala aloxo, “Lexe eni
emasaxa lexe anu umauli ulai uxali no mine eni alivu ane'e, ia anu mii
noxine uasi.”

24 [g]Molomolo ane nesi, ane anu muvikala lamana no anu mimii ane
ne mo mukaukavunu. La nexi telavusou lexe vaikala noxou ne manina.
25 [h]Iesu mu'oxonu mimii tavu'alo misevile. Lexe ane'i kaukavunu a'alosou
ukalusi, la male lia xalee ukalusi no lia 'o ne, u'ana'ana no anu lavuku e
ane'i mikaukavunu, mo taiinu vile sou imulaxu lavuku vile no anu uasi.

---

[g] **21:24** Ioa 19:35 [h] **21:25** Ioa 20:30

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

A'ALO SOU XAIXAI NOXI'A TA APOSELI

Vaikala lamana

Luka tei la mukaukavu lavuku vile ilemolu lexe a'alo laixe Luka mukaukavunu. Ia lavuku ane xaixai noxi'a ta aposeli 'o ne anu Luka mukaukavunu kalumo sou musolonu a'alo noxou. No anu lavuku ane 'o ne, mii tatila no nano no anu ane a'alosi'a ta molomolo noxou Iesu mi'oxonu tatei. Nenge tamisou lexe no anu xaviinu Uleenu Tavunasi la sou muulaxune'i ta aposeli sou mia'aloxu a'alo laixe sou Iesu Kalisito. Misoko ne Ielusalemu la milai no tuatuala no xalee lia tila ne Iutaia mo ne Samalia xe milai no xalexalee lia ukalusi. (1:8) Lavuku sou xaixai noxi'a ta aposeli ne mua'aloxu tava'u lalotu mine musoko no taine'i ta Iutaia la musuku mulai muxali tatila no xalexalee lialia mukalusi. Luka umasaxa lexe uvikalane'i ta mitema lamana lexe lalotu noxou Iesu ne muxali sou utaloxolixu saxisaxila'u noxi'a ta Romu e misaxila'a uasi. Mo muvikala lexe xaixai noxi'a ta mitema e mimuxaxu tane'i noxou Iesu xe milosou maulixa'a la mimulinu Iesu ne, anu mumomomo sou vaikala noxou Lataua e musakiinu tatei noxi'a ta Isilaeli.

Lavuku ane 'o mua'aloxu xaixai noxi'a ta aposeli sou milai mia'aloxu a'alo laixe sou Iesu Kalisito mulai no aleale no xalexalee lia mose'i la xe misokou lalotu no tuatuala mose'i la. No nano no anu a'alo 'o la mivalavalanu muxali xulumuxu tatalu. (1) Vile, a'alosou Iesu mine mulivu mutelai teitexi no opo loxotolo xe lalotu ne Ielusalemu musoko no anu xaviinu Uleenu Tavuna. (2) A'alosou xaixai musuku mulai no xalexalee lialia tila ne Pilistia. (3) Xe tatalusou, la xaixai musuku mulai muxisa'i sou luaki tila ne Meditaliani la mulai muxali ne Romu.

Mii tatila manina no nano no anu xaixai noxi'a ta aposeli ane xaixai no anu Uleenu Tavuna. No voxo sou Pentikosi la Uleenu Tavuna mune'e mu'ana'analixa'a ta molomolo noxou Iesu ne Ielusalemu. Mo musolonu sou mulosi'a xavi mo muulaxune'i xe mu'oxonu pekia'a ta temanu lalotu ilo'a ta kisokisou no anu lalotu. No anu a'alo sou xaixai noxi'a ta aposeli 'o la mua'aloxu a'alo veveveeni mose'i sou Iesu Kalisito ta aposeli mia'aloi'a ta mitema no anu. La sou no anu xavi no anu a'alo laixe ne, la nenge temaisou lexe ta mitema tavu'alo mimuxaxu tane'i noxou Iesu, la sou lalotu muleme muxali pekia'u.

No nano no anu a'alo noxou Luka 'o, la tamaisou a'alosou xaixai noxou Paulo sou mulai mua'aloxu a'alo laixe no tuatuala leviani. No nano no anu a'alosou

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Paulo ne, voxo leviani la anu uvikala lexe, “nexi.” No anu vaikala mautunu se ne, la ta mitema sou lavulavu mose'i mi'oxo lexe Luka male ilou Paulo mixixao no voxo leviani, la sou no anu a'alo noxou la mu'oxo lexe, “nexi.”

A'alo muai no nano aloxo 'o

Iesu mulalaxine'i ta molomolo noxou sou ilai ia'alo xe mulivu mulai teitexi no opo loxotolo 1:1-26
a. Iesu ilo'a ta molomolo noxou misakii vaikala xe mupalusi'a 1:1-11
b. Lakolisou Iudasi 1:12-26
Ta molomolo noxou Iesu misoko mia'alo ne Ielusalemu 2:1–8:3
Misolonu a'alo laixe mulai ne Iutaia xe ne Samalia 8:4–12:25
Paulo musokou xaixai noxou 13:1–28:31
a. Paulo musokou muamua'i noxou 13:1–14:28
b. Ta kisokisou no anu lalotu mipita mivivikala ne Ielusalemu 15:1-35
c. Muamua'i noxou Paulo ta tameisou 15:36–18:22
d. Muamua'i noxou Paulo tatalusou 18:23–21:16
e. Misakisakinu Paulo ne Ielusalemu, la mulai ne Kaisalia xe mukalu la mulai ne Romu 21:17–28:31

Iesu Mutelai no Opo Loxotolo

1 1 [a]Eni Luka akaukavu ulai noxine Teopilo aloxo 'o, a'alo ane tei ne
sou mimii latala ane Iesu musoko sou mu'oxonu, mo mulosie'ixa'a
ta mitema lavulavu no anu. 2 [b]Mo mune'e mutalo no voxo ane Lataua
muno'u mutelailixu teitexi no opo loxotolo. Ia tei no mine Anu utelai
uao, io no anu xavi noxou Uleenu Tavuna, la Anu mupela'a ta mitema
sou xaixai noxou. Ane'i e Anu musosovosi'a sou xaixai lexe ane'i i'oxonu.
3 [c]Tei, la muxamuli navunavu tatila sou soli, xe ili'i la mumauli la. Xe no
nano no anu voxo itemaxu tamei, la mupalapala'a noxi'a ta aposeli noxou
ne sou mumaxa'u mo mu'oxonu mimii se'i sou ane'i ilavusou manina lexe
Anu mumauli. Xe Anu muvikalane'i no anu saxisaxila'u noxou Lataua
kalumo. 4 [d]No voxo vile ili'i no mine Iesu musoli xe mutulu la Anu ilo'a
uao ixolu sou i'ani'ani o, la Anu muvikalane'i pekia'u aloxo 'o, “Mamu
sou nga'umesou tuala ne Ielusalemu, ia ngaxoxolu ne mo ngaxomaiou
Uleenu Tavuna ane Mamilo muvikala lexe ulosinge loxo ngingi
ngelomusou eni evikalangengi no anu. 5 [e]Ioanesi mu'ulosi'a ta mitema no
anu lexa, ia maxuveeni uasi, la ngingi nga'ulo no anu Uleenu Tavuna.”
6 [f]Ioxe, no mine ane'i mixolu mipita, la mitali'isou Iesu aloxo 'o,
“Tilasixe, loxovaa vaimomo 'o sou nini nasu'ulinexi ta Isilaeli sou
talivunoxu tualasixe mo mexe tasaxila'u?”

---

[a] **1:1** Luk 1:3 [b] **1:2** Mak 16:19; Luk 24:49-51 [c] **1:3** Luk 24:36-49; Apo 10:41 [d] **1:4** Luk 24:49; Ioa 14:16-17; Apo 2:33 [e] **1:5** Mat 3:11 [f] **1:6** Luk 24:21

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

7 [g]La Anu mukoline'i aloxo 'o, “Voxo sou ngalivunoxu tualasinge ne,
Mamilo molu musosovosou no anu masaxa noxou, ia anu mii sou ngingi
ngalavusou no anu uasi. 8 [h]Ia, ili'i no mine ngano'u xaviinu Uleenu
Tavuna xe ulu'e uxolu noxinge, la sou ngingi ngaa'aloxu ualasilo ne
Ielusalemu mo no xalee lia tila ne Iutaia mo Samalia ukalusi xe ulai uxali
no xalexalee lia ukalusi.”
9 Anu muvikalane'i aloxo ne mukalu, la ane'i uao itutulu imamaisou
sio, io Lataua muno'u mutelailixu teiteixi la tamuxala mutaluxu mole
ane'i imaisou la uasi.
10 No mine ane'i uao itutulu sou iutitiiou no mine mutelai, io alaxu
vilesisi 'o, la ta mitema ta tamei tokolomoxa'a keakea mixali mitulu no
pa'ume'a. 11 [i]La ilou mivikalane'i aloxo 'o, “Ngingi ta mitema sie Xalilaia,
tava'u loxovaa la sou ngatulu ngamamalei utetelai no loxotolo loxo ne? Iesu
e Lataua muxexeenu noxinge sou mulaixu teitexi no opo loxotolo ne, Anu
ulai la ulivu une'e iouvilesisi aloxo ngingi ngetulu ngemaisou mutelai ne.”

Mateasi Muno'u Tanixu Iudasi

12 [j]Iesu mutelai mukalu, la ane'i me'a no laxa'ilu vile ilemo lexe
Olivu sou milivu milai ne Ielusalemu. Laxa'ilu ane ne, muxolu 'alaisi ne
Ielusalemu. La umomomo sou imuamua'i sou ilai ilotu no voxo tavuna.[k]
13 [l]No mine ane'i mi'unalai no tuala tila mukalu, la mitelai no tani
kaveutuxu vile muxolu teitexi e ane'i ixoxolu no anu. Ane'i e ixoxolu ne,
ualaualasi'a aloxo 'o. Vile noxi'a ane Pita, xe tameisi'a ane Ioanesi, xe
tatalusi'a ane Iakovo. Xe se'i noxi'a ane Andeleasi mo Pilipi mo Tomasi
mo Vatolomaio mo Mataio mo Iakovo ane Alipaio 'olu mo Saimoni
anu itema vile noxi'a ta mitema ane imasaxa lexe ane'i me'a isaxila'u
tualasi'a, xe Iudasi e Iakovo vile la 'olu. 14 Ane'i opone'i vilesisi sou
ikilaka pekia'u ulai noxou Lataua utotomu. La ta sema mose'i ilo'a Malia
e Iesu nenu mo ta vimovimou mipita noxi'a kalumo sou mikilaka.
15 Ili'i no mine ane'i ta mitema sou imuxamuxaxu tane'i noxou Iesu
mipita, la itiitisi'a mumomomo loxo itemaxu muxatele vile (120). La Pita
mutulu no taine'i sou muvikala aloxo 'o, 16 [m]“Ngingi ta vivilo 'o, tatei
la Uleenu Tavuna muxolu noxou Deviti la Anu mu'oxonu sou mulemolu
vaikala vile sou Iudasi e anu muulaxune'i ta mitema e mitetelisou Iesu.
Mo vaikala muai no Lavuku Tavuna teinu ne, anu a muxali manina 'o.
17 Iudasi ne, anu itema vile e nenge nenge'a texolu mo texaxai tepita.
18 [n]Ia ta mitema milosou lamoli loxo lakolisou 'ilixo vile masua e anu
mu'oxo noxou Iesu, la sou anu mulotonu lia vile no anu. Ia ili'i, la anu

---

[g] **1:7** Mak 13:32 [h] **1:8** Mat 28:19; Luk 24:48 [i] **1:11** Mat 26:64; Luk 21:27 [j] **1:12** Luk 24:50-53 [k] **1:12** Anu umomomo loxo 1Km. [l] **1:13** Mat 10:2-4 [m] **1:16** Lex 41:9 [n] **1:18** Mat 27:3-8

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mulapau no anu lia ane ne la opoonu mupau la tamusinu mulaalaa.
19 Anu musoli aloxo ne, la ta mitema mukalusi ne Ielusalemu milomusou
a'alosou la milemolu lia ane ne ualasou lexe Akeludama no anu vaikala
noxi'a ne laaxu lexe lia e sialu munixisou."
20 [o]La Pita muvikala aloxo 'o, "Mimii muxali noxou Iudasi aloxo ne, xo
mikaukavunu muai no anu Lavuku sou Lexe aloxo 'o,
'Tanixu uxolu vitanisi mo itema vile uxolu no anu mamu.'
Xe no anu vaikala vile la, la muvikala aloxo 'o,
'Itema vile uno'u tanixu no anu xaixai sou uulaxunu ane ne o.'
21 Anu aloxo ne, la sou nenge tasosovosou itema vile no nixi noxinge
e nenge nenge'a Tila Iesu texoxolu mutotomu, 22 [p]musoko no mine
Ioanesi mu'ulosou mo mune'e mutalo no mine Lataua muno'u Iesu mo
mu'umesinge mulai teiteixi. Itema ane ne sou nenge nenge'a taa'aloxu
a'alosou soli mo tulu noxou Iesu."
23 Pita muvikala aloxo ne mukalu, la ane'i mileme'a ta mitema ta tamei
sou iua'uli sou vile uno'u tanixu Iudasi. Vile ualasou lexe Iosepu e ilemo
lexe Valusavasi mo ualasou vile la lexe Iusuto, xe tameisou ualasou lexe
Mateasi. 24 Mukalu, la ane'i mixolu sou mikilaka aloxo 'o, "Tilasixe, nini
nelavusou xavutalamexi mukalusi, la sou nini nalosiexixu itema 'ena'ei
noxi'a ane'i tamei 'o 25 sou uxali aposeli noxou Iesu mo uno'u tanixu
Iudasi. Xo anu mu'umesou xaixai noxou mulai no tualasou sou uno'u
navunavu no anu 'ilixo ane anu mu'oxonu." 26 Ioxe, ane'i miavuti, la
mi'oxonu vila'i vile sou lexe isosovosou vile noxi'a ilou. La sosovo noxi'a
ne, mu'isalili noxou Mateasi. La sou ane'i mimuxaxu loxo anu vile noxi'a
ane'i ta aposeli noxou Iesu mavulovexa mo mulu'e no lia vile.

Uleenu Tavuna Mulu'e

2 1 [q]No anu voxo e ilemolu lexe Pentikosi[r] muxali, la ane'i muka-lusi
ne mipita no tani vile. 2 Xe alaxu vilesisi 'o, la milomusou mii vile
luluxu loxo atume toxoxa'a molu no opo loxotolo mulu'e mu'ana'ana no
tani e ane'i mixolu no anu ne. 3 [s]Xe mimalei loxo 'o, la mimaisou mii
vile loxo navu lamixu loxo itema levexu mulapau mulu'e muxolu no
kisi'a momoxa'a ta mitema ne mukalusi. 4 La ane'i mi'ana'ana no anu
Uleenu Tavuna mole ta mitema mukalusi ne misoko sou mivikala no
anu vaivaikala iouiou. Xo Uleenu Tavuana muxolu noxi'a, la sou ane'i
mimomomo sou mi'oxo aloxo ne.
5 Ioxe, no voxo ane ne la ta Iutaia e ilavusou itaxaanu Lataua me'a
no tuatuala mukalusi no lia 'o ne, mine'e mipita ne Ielusalemu. 6 Xe
ane'i milomusou mii e luluxu ne, la ta mitema tavu'alo mukalusi mine'e

---

[o] **1:20** Lex 69:25; 109:8 [p] **1:22** Mak 1:9; 16:19; Ioa 15:27 [q] **2:1** Liv 23:15-21; Lap 16:9-11
[r] **2:1** Naitisou Ualauala laalaaxu no anu La' ilali sou Pentikosi. [s] **2:3** Mat 3:11

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mipita. Xo milomusou vaivaikalai'a vilevilesi noxi'a no mine ta mitema
ne milelemolu no anaxa'a mu'isalili, la ane'i tane'i lili manina. 7 Ane'i
mikuluke manina, la sou mivikalane'i ngatongato'o lexe, "Ane'i ta
mitema ane ane'i ivivikala 'o ne, ane'i sie Xalilaia mukalusi. 8 Ia loxovaa,
la sou nenge ta mitema ukalusi 'o telomusou vaivaikalamenge mu'isalili
ane'i ilelemolu 'o? 9 Nenge ta Palutoi mo ta Medoi mo ta Elamitai mo
ne Mesopotamia mo ne Iutaia mo ne Kapadokia mo ne Pontasi mo ne
Asia 10 mo ne Pulixia mo ne Pamfulia mo ne Aixiputo mo no xalee lia
se'i no nano ne Livia e muxolu 'alai ne Kilene mo ane'i ane mixixaoxao
me'a ne Romu, 11 ia mose'i ane'i ane ta Iutaia xe mose'i ane'i ta mitema
e imulimulinu lalotu noxi'a ta Iutaia, mo nenge ta Kureta ilo'a ta
Alavia telomusi'a ane'i mia'aloxu xaixai toxoxa'a noxou Lataua no anu
vaivaikalamenge mu'isalili." 12 Ane'i milomusi'a aloxo ne, la mose'i
mikuluke mo tane'i lili no anu, la sou ane'i mivikalane'i ngatongato'o
lexe, "Mii ane muxali vaimomo 'o, anu mii ma'ia manina?"
13 Xe mose'i miavuti, la mimolo-vila'isi'a la mivikala aloxo 'o, "Ane'i
miiexu uaini tapiena musuku, la sou mixovulaulau aloxo ne."

Pita Mua'alo

14 Ane'i mivikala aloxo ne, la sou Pita ilo'a ane'i mavulovexa mo mulu'e
no lia vile mitulu sou anu muvikala toxoxa'a mulai noxi'a ta mitema
tavu'alo ne aloxo 'o, "Ngingi ta menexilo ta Iutaia mo ngingi ta mitema
tavu'alo ane ngexolu no nano ne Ielusalemu 'o, ngingi ngamulaxu
sangalinge laixe mo ngalomusou mii e eni alemolu noxinge 'o. 15 Ngingi
ngevikala lexe ane'i ta mitema 'o miiexu lexa uaini tapiena musuku, la
sou mixovulaulau 'o? Uasi manina. Anu a uao aso iou ta'uve mo muxatele
tami'a no kakau 'osi! 16 Ia eni avikalangengi lexe mii ane muxali 'o ne,
anu mii e itema sou palomatana ualasou lexe Ioeli mulemolu tatei, a
muxali 'o. 17 [t] Anu muvikala aloxo 'o,

'Lataua muvikala aloxo 'o, no anu voxo kalukaluxusou,
la Eni anixiu Uleenu ulu'e noxi'a
ta mitema ukalusi mo ta 'ili'ili'a ukalusi sou ipalomatana.
Mo ta maulusi'a imaisou no ie'i tei mii loxo aipiepiena ane
Lataua u'oxonu ili'i xe ta aululusi'a imaisou mii ane ne no anu
aipiepiena.
18 Mo no voxo ane ne, la Eni unixi'u Uleenu ulu'e noxi'a
ta mulu xe ta sema sou xaixai noxilo sou ipalomatana.
19 Xe Eni amaxa'u mii sou ta mitema imaisou
la tane'i lili no anu teitexi no opo loxotolo xe sosovo iouiou no anu
lia 'o

---

[t] **2:17-21** Ioe 2:28-32

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

loxo sialuxa'a ta mitema unixi no anu 'oto'oto mo navu
xe umuumu utomu tuatuala ukalusi.
20 Xe aso ne, uxali isivoxo mo so'io ne uxali lauoinu loxo sialu tei io,
ka sou voxo tatila noxou Tila e lamanaxu ane tu'utu'umaxu
musuku
mo ta mitema imama'u no anu ne, uxali.
21 Ia 'ei ane ukilaka no anu Tila ualasou, la Lataua upamaulinu.'
22 Ngingi ta mitema sie Isilaeli, ngalomusou vaikala ane eni elemolu 'o.
Lataua mupelemasaxanu Iesu sie Naseleti ne sou mu'oxonu xaixai tatila
ane ngemaisou la tangengililiiou mo sosovo iouiou no nixi noxinge aloxo
ne la sou ngingi ngelavusou lexe Lataua molu mu'oxonu mii ane ne noxou
Iesu. 23 Lataua mu'italonu itema ane ne no avonge, la ngingi ngongi'a
ta mitema ta masua ngelilixu mo ngevau musoli no ovu valautu. Mii
ane muxali noxou ne, Lataua mumulinu xavutala noxou ane Anu molu
muxavutala sou lexe u'oxonu mo mulavusou tei. 24 Ia Lataua mutulusou
no anu soli mo muxexeenu navunavu sou soli noxou, xo anu ne soli
umomomo sou utetelisou uasi. 25 [u]Aloxo ne, la sou Deviti muvikalasou
aloxo 'o,
'Eni[v] amaisou Tila uxolu 'alai utotomu noxilo.
Xo Anu muxolu no avolo tema,
la sou mii vile u'oxoleli a'ume mo a'olo'olo uasi.
26 Aloxo ne, la sou opoleli laixe mo a'osa ulai noxou Tila.
Xe eni axolu la aloopala no anu mii ane laixe.
27 xo nini namomomo sou ieni uvaxa'ilosi
sou alai no lulusi'a ta mitema ane misoisoli uasi
mo nini umomomo sou ieni uvaxa'u itema ane nini nesosovosou
lexe nini na'anini ne u'ui no lulu uasi.
28 Ia nini nelosielixu vote'i sou mauli
mo nini na'ana'ananixilo no anu 'osa no ieni.'
29 [w]Ta vivilo, eni emomomo sou avikalangengi maninasou lexe
'ilusununenge Deviti ne musoli mo mi'asixu, ia lousou ne muxolu
tatei mo, mo mune'e muxali vaimomo 'o. 30 [x]Ia Deviti ne, itema sou
palomatana, la sou anu mulavusou lexe Lataua musakiinu vaikala
noxou lexe manina teitexi sou usosovosou 'ilusunu vile uno'u tanixu
mo uxali tatananu tuala. 31 [y]Xe mumaisou mii ane sou uxali ili'i, la anu
mutotokalasou soli mo tulu noxou Kalisito lexe Lataua umalanixu ulai
no lulusi'a ta mitema ane misoisoli uasi mo umalanixu vasimolu uai u'ui
no lulu uasi. 32 Lataua mutulusou Iesu ne mo mumauli, la sou nexi latala
mukalusi temaisou mii ane ne muxali manina. 33 [z]Anu mutulu, la mutelai

---

[u] **2:25-28** Lex 16:8-11 [v] **2:25** Pita mulemolu lexe "eni" ane Iesu mulemolu. [w] **2:29** 1Ta 2:10 [x] **2:30** 2Sa 7:12; Lex 89:3-4; 132:11 [y] **2:31** Lex 16:10 [z] **2:33** Apo 5:32; 7:55-56

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

teitexi mo muxolu noxou Lataua no avolu tema. La Momu mulosou
Uleenu Tavuna ane Anu musakii vaikalasou lexe ulosou. Mulosou
mukalu, la sou anu Iesu munixiu mulu'e noxixe la sou ane vaimomo 'o
ngingi ngemaisou mo ngelomusou ne. 34 [a]Deviti ne utelai no opo loxotolo
uasi, ia anu muvikalasi lexe, 'Tila muvikalanu Tila noxilo aloxo 'o.
35 Navaisa'ileli no avolo tema ulai utalo no anu voxo ane
sou eni amulaxa'a ta uluameni no tava'ine laaxu.'
36 [b]Anu aloxo ne, la sou laixe lexe nenge ta Isilaeli ukalusi ne talavusou
manina lexe Iesu e Lataua musosovosou lexe Anu Tila mo Kalisito ane,
Anu ane ngingi ngelilixu no anu ovu valautu."
37 Pita mua'alo aloxo ne mukalu xe ta mitema milomusou, la tane'i
ialuxu manina. La sou ane'i mitali'isou Pita ilo'a ta aposeli mose'i ne
aloxo 'o, "Ta vivixe, nexi ta'oxonu mii ma'ia?"
38 Xe Pita muavuti la mukolinu tali'i noxi'a ne aloxo 'o, "Ngingi vilevilesi
ngaxiu opongengi mo nga'ulo no anu ualasou Iesu Kalisito, mo sou Lataua
ululusou susu noxinge, la ulosinge Uleenu Tavuna. 39 [c]Mii ane ne, Lataua
musakiinu vaikalasou lexe ulosinge ngongi'a ta 'ili'ilinge mo ta mitema
ukalusi ane'i ane ixolu va'axu. Xo Tila Lataua noxinge u'avali'a ine'e noxou."
40 Pita mupeletotosi'a pekia'u no anu vaikala piena mose'i la aloxo
'o, "Nga'umengengi noxi'a ta mitema ane 'ilixone'i masumasua manina
vaimomo 'o." 41 [d]No voxo ane ne, la ane'i ane mino'u vaikala noxou la
sou mi'ulo ne, itiitisi'a muxali loxo itemaxu mavulovexa mavulovexa
mo itemaxu mavulovexa ta'uve (3,000) mutelo no anu ititisi'a ane'i ane
mimulinu Iesu tei.

Ta Mitema Mixolu Opone'i Vilesisi

42 [e]Ioxe, ane'i mixolu la ane'i xavine'i sou milomusou vaivaikala noxi'a
ta aposeli noxou Iesu mo ipitapita utotomu sou ise'inu veleti sou i'ou xe
ikikilaka ulai noxou Lataua. 43 La ane'i tapiena vilevilesi ne, mimama'u
xo imaxa'a lexe ane'i noxou Iesu ta aposeli noxou Iesu mi'oxonu mii ane
ta mitema imaisou la tane'i liliiou mo sosovo iouiou. 44 [f]Xe ane'i latala
ane imuxamuxaxu tane'i noxou Iesu ne opone'i vilesisi la iveluvelu mimii
noxi'a ngatongato'o. 45 Mose'i noxi'a mi'italonu lialiaxa'a mo mi'ami'a
sou ta mitema ilotonu xe ino'u lamolisou, la ilosi'a ta mitema ane'i ane
i'a mimii uasi. 46 No voxovoxo utotomu ne, ane'i i'osa'osa sou ipitapita no
nano no taasou lalotu tatila noxou Lataua, mo ise'ise'i veleti no taataasi'a
vilevilesi mo i'ani ipita no anu opo manina. 47 [g]Mo i'itinu Lataua ualasou
mo ta mitema ukalusi opone'i u'osasi'a kalumo. Xe Tila musukunu
itiitisi'a ane'i ane Lataua upamauline'i utetelo no voxovoxo.

---

[a] **2:34-35** Lex 110:1 [b] **2:36** Apo 5:30-31 [c] **2:39** Ais 57:19 [d] **2:41** Apo 2:47; 4:4
[e] **2:42** Apo 20:7 [f] **2:44** Apo 4:32-35 [g] **2:47** Apo 6:7; 11:21

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Pita Mupamaulinu Itema Vile Tavatava'u Musoisoli

3 1 Ioxe, no voxo vile no aso iou tatalu no 'olo'olovoxo, la Pita ilou
Ioanesi mimuamua'i milai sou lexe ikilaka ulai noxou Lataua no
nano no taasou lalotu tatila noxou Lataua loxo ane'i ilavusou i'oxo'oxonu.
2 La ta mitema mitavulenu itema vile ne tava'u musoisoli lumamo no
mine nenu mivo'onu mo. No voxo utotomu ne, ane'i ilavusou itavulenu
itema ane ne sou ine'enu i'italonu no anu aitengaxu taasou lalotu tatila
noxou Lataua vile ilemo lexe, "Aitenga Lailaixe" sou ulingalingau mimii
noxi'a ta mitema ane i'una no nano no taasou lalotu tatila ane ne. 3 Anu
muxolu xe mumaisi'a Pita ilou Ioanesi no mine sou lexe ilou i'una, la
mulinga lamoli noxi'a ilou. 4 [h]Ia ane'i ilou mimatakisou itema ne. Xe
Pita muavuti la muvikalanu aloxo 'o, "Nini ieni une'e mo namaisixe."
5 Xe itema ne muavuti la mumatakisi'a ilou, xo muloopala lexe ane'i ilou
ilosou mii vile loxo lamoli.
6 [i]Ia Pita muavuti la muvikalanu aloxo 'o, "Eni xeni lamoli uasi. Ia
mii ma'ia ane eni atetelisou 'o nesi a, eni emasaxa sou alosine. No
anu xavi no ualasou Iesu Kalisito sie Nasaleti, la eni avikalaneni lexe
natulu mo namuamua'i." 7 Muvikalanu aloxo ne mukalu, la sou anu
mutetelisou avolu tema, io musu'ulinu sou mutulusou. Xe alaxu vilesisi
'o, la tavatava'u ilou tava'u vo'uvo'uxu e musoisoli ne, muxali pekia'u.
8 La sou anu mupisikei sou mutulu xe mumuamua'i sou mumuline'i
ilou mi'unalai no nano no taasou lalotu tatila noxou Lataua. Anu
mumuamua'i, la muili'eli'e xe mu'iti'itinu Lataua ualasou. 9 Xe ta mitema
latala ne, mimaisou no mine mumuamua'i xe u'iti'itinu Lataua ualasou
ne, 10 la ane'i mitongonusi lexe anu itema e muxoxolu sou mulingalinga
no aitengaxu taasou lalotu tatila noxou Lataua vile e ilemo lexe, "Aitenga
Lailaixe" ne, anu ane. Ane'i mimaisou mii ane ne muxali noxou ne, la
ane'i mixavutala piena xe mikuluke manina no anu.

Pita Mua'alo Noxi'a ta Mitema La

11 No mine itema sou lingalinga ne uvaitaone'i Pita ilou Ioanesi, la ta
mitema latala ane mimaisou la mikuluke ne, miiaveiave mine'e noxi'a no
tani tila noxou Lataua pa'umolu ilemo lexe, "Matavala noxou Solomoni."
12 Xe Pita mumaisi'a aloxo ne, la anu muvikalane'i aloxo 'o, "Ngingi
ta mitema sie Isilaeli, loxovaa ane ngingi ngekuluke no anu mii ane
muxali 'o? Mo loxovaa ane ngingi ngamatakisixe noxou 'o? Male, ngingi
ngexavutala lexe nexi noxou mexi xavi tatila mo temulimulinu 'ili'ilixo
ane Lataua mumasaxau, la sou nexi tepamaulinu itema 'o la anu a
umuamua'i 'o? Uasi. 13 [j]Ia avikalangengi aloxo 'o. Lataua noxi'a Avalaamu

---

[h] **3:4** Apo 14:9 [i] **3:6** Apo 4:10; 16:18 [j] **3:13** Mul 3:6, 15; Luk 23:13-25; Apo 2:23

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ilou Aisaki mo Iakovo mo noxi'a ta 'ilu'ilusinenge ne, Anu mu'itinu itema
sou xaixai noxou vitanisi e Iesu ne. Ngingi nge'italonu no avo'a ta mitema
sou lexe ivau usoli la Pilato mumasaxa lexe ululusou, la ngingi ngexiu
tumalingeu no iou. 14 Ngingi ngexiu tumalingeu itema ane mu'italonu
maulixu noxou Lataua mo mu'oxonu 'ili'ilixo muisalili mukalusi, ia
ngelinga noxou Pilato lexe anu ululusou itema ane muvau itema usoli ne
une'e noxinge. 15 Ngingi ngevau itema ane sou ulosinge mauli ne musoli.
Ia Lataua mutulusou no anu soli xe nexi noxou temaisou mii ane ne, la
nexi taa'alomengi no anu. 16 Nexi noxou Ioanesi temulaxu tanexi no anu
xavi no ualasou Iesu, la sou itema ane ngingi ngemaisou mo ngelavusou
ne anu muxali laixe aloxo ngingi ngemaisou. Iesu molu muavutinoxu
tanexi sou temuxaxu noxou, la sou itema 'o mumauli.

17 [k]Ioxe, ta vivilo. Eni elavu lexe ngingi ngongi'a ta tatilasinge ngalavusou
Iesu laixe uasi, la sou ngingi nge'oxonu 'ilixo ane ne noxou. 18 Ia Lataua
mutotokalasou noxi'a ta mitema sou palomatana tatei mo lexe Kalisito
ne uno'u navunavu. La sou mii ma'ia ane Anu mutotokalasou ne muxali
manina loxo ngingi nge'oxonu 'ilixo masua noxou. 19 [l]La sou ngingi ngaxiu
opongengi mo ngalivu ngalai noxou Lataua, mo sou Anu ululusou susu
noxinge. 20 Lexe ngingi nga'oxo aloxo ne, la Tila ulosinge voxo sou ma'ila
mo ngano'u xavi la upalusou Kalisito ane Anu musosovosou singe une'e.
Itema ane ne, Anu Iesu. 21 Anu uxolu teitexi no opo loxotolo ne ulai utalo
no voxo ane Lataua u'oxonu mimii ukalusi uxali alavua loxo Anu musakii
vaikalasou tatei noxi'a ta mitema sou palomatana noxou. 22 [m]Xo tatei, la
Mosesi muvikala aloxo 'o, ‘Tila anu Lataua noxinge usosovosou itema sou
palomatana vile taingengi ne la aloxo Anu musosovosilo. Ngingi ngalomuxu
vaivaikalau ukalusi. 23 Ia 'ena'ei ane umasaxa sou ulomuxu vaikalau uasi, la
Lataua uxexeenu noxi'a ta mitema noxou mo ukalusou maulixu.’

24 Manina musuku lexe ta mitema sou palomatana ukalusi musoko noxou
Samueli mune'e ne mitotokalasou voxovoxo 'o ne alaxu tavu'alo mukalu.
25 [n]Ngingi ne, ta 'ilu'ilusune'i ta mitema sou palomatana ilo'a ta mitema ane
Lataua musakii vaikala tei noxi'a. La Lataua muvikalanu Avalaamu aloxo 'o,
‘Noxou 'ilusuneni vile, la eni aalusi'a ta mitema ukalusi no lialia 'o.’ 26 [o]Ioxe,
la sou Lataua musosovosou itema sou xaixai noxou vitanisi sou mupalusou
mune'e noxinge tei sou lexe ualusinge mo usu'ulingengi vilevilesi sou ngaxiu
tumalingeu 'ili'ilixo masumasua noxinge.”

Pita Ilou Ioanesi Mitulu no Anu Vaivaikala Noxi'a ta Iutaia

4 1 Ane'i Pita ilou Ioanesi uao ivivikala noxi'a ta mitema sio, la ta
aili'i ilo'a ta Sadokaio mo tila noxi'a ta mitema sou isaxila'u taasou

---

[k] **3:17** Luk 23:34; 1Ti 1:13 [l] **3:19** Apo 2:38 [m] **3:22-23** Lap 18:15, 18-19 [n] **3:25** Tav 22:18 [o] **3:26** Apo 13:46

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

lalotu tatila noxou Lataua mixali ne'e. 2 Xe ane'i la'iaxa'a manina xo ane'i
ilou ilosie'ixa'a ta mitema mo ia'aloxu tulu noxou Iesu mo ivikala lexe
ane'i ane isoisoli ne ane'i kalumo itulu. 3 La ane'i mitetelisi'a ilou, sou
mimulaxa'a no taasou navunavu xo 'olovoxo mukalu. Ane'i mixolu no
nano ne 'olovoxo vile lololi. 4 [p]Ia ane'i tapiena ane milomusou vaivaikala
noxi'a ilou ne mimulaxu tane'i noxou Iesu. La sou itiitisi'a ta mulu
musuku mutelo loxo 5,000.
5 'Olovoxo mukalu xe kakau, la ane'i ane ta Iutaia isaxila'a ta mitema
ilo'a ta tatila sou tuala mo ta mitema sou lapuloto mipita ne Ielusalemu.
6 La kisi'a ta aili'i e ualasou lexe Anasi ilo'a ta tema taasou ualasi'a lexe
Kaiapasi mo Ioanesi mo Alekisanda ilo'a mose'i noxi'a mipita kalumo. 7 La
mitulusi'a Pita ilou Ioanesi no talaxa'a sou mitali'isi'a ilou aloxo 'o, "No
anu xavi anevaa ane ngingi ngongou ngepamaulinu itema 'o no anu? Mo
'ena'ei mupelemasaxangengi sou nge'oxo loxo ne?"
8 Xe Uleenu Tavuna mu'ana'ana noxou Pita, la mukoline'i aloxo 'o,
"Ngingi sou ngasaxila'a ta mitema mo ngingi ta tatila sou tuala! 9 Lexe
ngingi nge'avalixe sou ngatali'isixe noxou vaimomo 'o sou 'ilixo laixe ane
nexi noxou temaxa'u mulai noxou itema e tava'u musoisoli mo ngingi
ngetali'isixe lexe anu mumauli a loxovaa, 10 [q]la ngingi mo ta mitema sie
Isilaeli ukalusi ne ngalavusou mii ano 'o. Nexi tavikalangengi lexe itema
ane ututulu no iengi 'o ne, anu mumauli no anu xavi noxou Iesu Kalisito
sie Naseletisi ane ngingi ngevau musoli no anu ovu valautu ia Lataua
mutulusou no anu soli. 11 [r]Lavuku Tavuna teinu muvikalasou Iesu anu
aloxo 'o, 'Anu lavo'o e ngingi ta mitema sou ngatulusou tani ngexexeenu
musua, ia anu muxali lavo'o vile laixe manina sou utetelisou tani.'
12 [s]Nenge tamomomo sou taxalisou mauli noxou itema vile la uasi. Xo
Lataua ulosinge uala vile la no lia 'o sou nenge tano'u mauli no anu uasi."
13 Ane'i mimaisi'a ilou lexe ane'i i'ume'a uasi xe ane'i milavusi'a ilou
lexe ane'i ta mitema vitanisi mo i'a lavulavu uasi, la ane'i mikuluke
manina ia mitongone'i lexe ane'i mixolu noxou Iesu tei. 14 Ia tava'u lexe
ane'i mimaisou itema ane ilou mipamaulinu ne a ututulu no pa'ume'a
ilou, la ane'i i'a vaikala vile sou ilemolu la uasi. 15 La sou ane'i ta
mitema ne mivikalane'i ilou lexe ixexee mo ilai va'axu. Ane'i mixexene'i
milai mukalu, io ane'i mixolu sou mivivikalane'i mo mitalitali'isi'a
ngatongato'o aloxo 'o, 16 "Nenge ta'oxonu mii ma'ia noxi'a ta mitema
tamei 'o? Xo ta mitema latala e ixoxolu ne Ielusalemu 'o ne, milavusou
sosovo tatila ane ane'i ilou mi'oxonu mo umomomo sou nenge tasingisou
uasi. 17 Ia nenge tavikalane'i ilou pekia'u lexe mamu sou ilou ia'aloxu
Iesu ualasou ne la. Aloxo ne, la sou nenge tataluxu vote'isou a'alo ne mo
mamu sou usuku ulai noxi'a ta mitema mose'i la."

---

[p] **4:4** Apo 2:41 [q] **4:10** Apo 3:6, 13-16 [r] **4:11** Lex 118:22 [s] **4:12** Mat 1:21

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

18 [t]Mivivikala mukalu, la sou mi'avali'a ilou milivu mi'una la, sou
mivikalane'i ilou pekia'u lexe mamu sou ane'i ivivikala mo ilosie'ixa'a ta
mitema no anu xavi no 'a ualasou Iesu. 19 [u]Ia Pita ilou Ioanesi mikoline'i
aloxo 'o, "Ngingi menge ngaxavutala laixe lexe anu laixe no iou Lataua
sou nexi talomuxu vaikalamengi? Uasi, nexi talomuxu vaikalau Lataua?
20 Xo nexi umomomo sou tatomunu ananexe no anu mii ma'ia ane nexi
temaisou mo telomusou ne uasi."
21 Mukalu, la ane'i mivikala pekia'u mose'i la noxi'a ilou, io sou
mimalanixi'a ilou milai. Ane'i imomomo sou ixalisou vote'i vile la
sou ilosi'a ilou navunavu no anu uasi, xo ta mitema latala mukalusi
ne mi'iti'itinu Lataua ualasou sou mii ane ane'i ilou mi'oxonu ne.
22 Itema ane ane'i ilou mimaxa'u sosovo sou mipamaulinu ne, tauu 'iexu
muuaulixu tauu ie itemaxu tamei.

Ane'i Milinga Noxou Lataua

23 Ane'i mimalanixi'a Pita ilou Ioanesi mukalu, la sou ane'i ilou milivu
milai noxi'a ta menexi'a sou mia'aloxu vaivaikala latala e ta tatilasi'a ta
aili'i ilo'a ta tatila sou tuala milemolu. 24 [v]Xe ane'i milomusou mukalu, la
ane'i mipita sou milinga mulai noxou Lataua aloxo 'o, "Tila, nini nekoinu
mimii tavu'alo mukalusi ane muxolu teitexi no loxotolo mo no lialia 'o
xe no luaki kalumo. 25 [w]Xe nini nevikala noxou itema sou xaixai noxine
Deviti, 'ilusunexi tatei no anu Uleenu Tavuna, la anu muvikala lexe,

'Tava'u loxovaa, la sou ta mitema ane'i ane ta Iutaia uasi ne la'iaxa'a
musuku
mo ane'i misakiinu vaikala sou lexe i'oto noxou Tila
ia vaikala noxi'a ne vitanisi 'o?
26 Mo ta tatananu tuatuala ilo'a ta tatila sou isaxila'a ta mitema
milalaxii
mo mipita sou lexe i'oto noxi'a Tila ilou Kalisito noxou.'

27 [x]Vaivaikala ane ne, manina musuku. Xo Elodesi ilou Pontio Pilato
ilo'a ta mitema ane'i ane ta Iutaia uasi mo ta Isilaeli no tuala tila ane
'o mipita sou mi'oto noxou itema malemalenga e Lataua na'u sou xaixai
noxine vitanisi, ualasou lexe Iesu e nini nesosovosou. 28 [y]La ane'i mi'oxo
mii ane ne aloxo nini nesakiinu xavutalameni tatei mo nemasaxa
lexe na'oxonu no 'a xavineni mo uxali. 29 [z]Aloxo ne, la sou Tila nini
naxavutala no anu 'ili'ilixo noxi'a ane ane'i i'oxonu sou nexi ta'ume no
anu mo na'oxo pekia'inge nexi ta mitema sou xaixai noxine, mo sou nexi
taa'aloxu vaikalameni ia ta'ume uasi. 30 Mo nini nalosixe xavi sou nexi
tapamauline'i ta mitema no anu pipienaxa'a mo nexi ta'oxonu sosovo

---

[t] **4:18** Apo 5:28 [u] **4:19** Apo 5:29 [v] **4:24** Mul 20:11; Nee 9:6; Lex 146:6 [w] **4:25-26** Lex 2:1-2 [x] **4:27** Mat 27:1-2; Luk 23:7-11; Apo 3:13 [y] **4:28** Apo 2:23 [z] **4:29** Ep 6:19

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

iouiou ilou mii ane ta mitema imaisou la tane'i liliiou no 'a ualasou Iesu,
Anu itema malemalenga sou xaixai noxine."
31 Ane'i milinga aloxo ne mukalu, la tani ane ane'i mixolu mipita
no anu ne, mukunikuni. Tani mukunikuni, la ane'i mi'ana'ana no anu
Uleenu Tavuna, la sou ane'i mia'aloxu vaikala noxou Lataua, ia i'ume
uasi.

Ta Mitema Noxou Lataua Misu'uline'i Ngatongato'o

32 [a]La sou ta mitema tavu'alo ne, mimulaxu tane'i noxou Iesu, mo
opone'i ilou xavutalai'a ne muxali vilesisi. La vile noxi'a uvikala lexe
mimii noxou ne anu anusisi na'u uasi. Ia ane'i ivelunu mimii'a ne noxi'a
ngatongato'o. 33 Xe ta aposeli ne, ane'i misolonu sou mia'alo xavine'i
no anu soli mo tulu noxou Tila Iesu, la Lataua mualusi'a ane'i mukalusi
mu'oki manina. 34 [b]Itema vile loxo xou la'ilali mo lavuluti uasi uxolu no
taiine'i ne uasi. Xo ane'i ane xa'a lia mo si'a tanitani mi'italonu sou ta
mitema ilotonu une'e noxi'a, la ane'i mitavulenu lamoli 35 mo milaixu
mimulaxu no talaxa'a ta aposeli sou mivelunu noxi'a ta mitema ane'i ane
loxo xa'a la'ilali mo i'a lavuluti uasi.
36 Io itema vile no anu mata noxi'a ta Levi ne ualasou lexe Iosepu sie
Kipulosi. Ia ta aposeli ne, mimoxo'u ualasou vile la lexe Valunavasi laaxu
lexe itema vile sou xolixoli. 37 Anu xaixu vile a muxolu, la anu mu'italonu
noxi'a ta mitema sou milotonu. Xe muno'u lamolisou, la mune'enu
mumulaxu no talaxa'a ta aposeli.

Ananiasi Ilee Semau Sapila

5 1 Ioxe, itema vile ualasou lexe Ananiasi muxolu no taiine'i. Ia semau
ne, ualasie lexe Sapila. Ane'i kalumo mi'italonu liaxa'a vile sou ta
mitema milotonu. 2 [c]Ia anu mutalumeu lamolisou lia ne pa'usou lexe anu
na'u. La semau kalumo ne, milavusou aloxo ne. Ia anu mune'enu lamoli
pa'usousi sou mu'italonu no talaxa'a ta aposeli.
3 [d]La Pita mutali'isou aloxo 'o, "Ananiasi, loxovaa ane nini nemalanixu
Satani sou musaxila'ine, la sou nini nekalavoinu Uleenu Tavuna mo
netalumeu lamolisou liaxene pa'usou sou lexe na'a nini 'o? 4 Nini nelavu
lexe ta mitema iloto liaxene uao, la liaxene ne nini na'aninisi. Xe ili'i no
mine ta mitema milotonu mukalu xe neno'u lamolisou mukalu, la nini
na'aninisi. Ia mii ma'ia mu'oxoneni, la sou ne'oxonu 'ilixo masua ane 'o?
Nini ne'oxo loloxa'a ta mitema uasi, ia ne'oxo loloxu Lataua!"
5 Xe Ananiasi mulomusou aloxo ne, la anu mulapau mulu'esi mole
musoli avile. Xe ta mitema milomusou a'alosou mii ane muxali noxou
Ananiasi ne, la ane'i mukalusi mimama'u manina. 6 Musoli mukalu, la

---

[a] **4:32** Apo 2:44 [b] **4:34** Apo 2:45 [c] **5:2** Apo 4:34-35 [d] **5:3** Ioa 13:2

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ta maulisi'a mine'e miluvonu vasimolu ka mitavulenu milaixu no ale sou
mi'asixu.
7 Xe ili'i maxuveeni sevile, la semau kalumo mine'e mi'una no tani ane
ane'i mipita no anu ne. Ia ilavusou mii ma'ia ane muxali noxou mulue
ne uasi. 8 La Pita mutali'isie aloxo 'o, "Navikalaleli. Lamolisou liangenge
nongou mulumeni Ananiasi ne, anu ase 'osi?"
La ane mikolinu tali'i noxou aloxo 'o, "Ani, anu aloxo nesi."
9 La sou Pita muvikala aloxo 'o la, "Loxovaa ane ngingi nongou
mulumeni ngepita xavutalamengi sou ngetovo Uleenu Tavuna noxou Tila
'o? Namalei, ta mitema ane mi'asixu mulumeni ane'i a ixali itulu no ale
no aitenga ne, mo maasi 'o la ane'i itavuleneni ilaixine no ale kalumo."
10 Pita muvikala aloxo ne mukalu, la sema ne misoli avile mole
milapau milu'e no tava'u. Xe ta maulusi'a mi'una la mimaisie no mine
misoli miai, la sou ane'i mitavulene milaixe no ale sou mi'asixe noxou
mulue pa'umolu. 11 La ta mitema mukalusi noxou Lataua mo ane'i ane
milomusou a'alosi'a ilou ne, mimama'u manina.

Ta Mitema Tavu'alo Mimauli

12 [e]Xe ta aposeli ne, miavuti la mi'oxonu sosovo iouiou mo mii ane ta
mitema imaisou la tane'i liliiou no taiine'i ta mitema. Xe ane'i mukalusi
ane mimulaxu tane'i noxou Iesu milavusou sou mine'e mipita no Matavala
noxou Solomoni. 13 Ta mitema ane va'ava'axu ne mimaisi'a la mi'iti
ualasi'asi, ia ine'e ipita noxi'a uasi xo ane'i mimama'u. 14 Io, ta mitema ta
mulu xe ta sema tavu'alo ne mimulaxu tane'i noxou Tila mole 'iti'itisi'a ne
musuku mutelai. 15 Ta mitema mimaisi'a ta aposeli mi'oxonu sosovo iouiou,
la sou ta mitema mine'ene'i ane'i ane mipipiena sou misia'u luuluusi'a xe
mo'emo'esi'a no vote'i pa'umolu no mine Pita umuamua'i uvaxa une'e no
anu. Mo sou lexe Pita xalexu ulaisi'a se'i, la ane'i laixene'i. 16 Mo ta mitema
tapiena kalumo me'a no tuatuala ane 'alai ne Ielusalemu ne mine'e. La
mitavulene'i ane'i ane mipipiena ilo'a ane'i ane ta uleenu ta masumasua
mi'oxo masuane'i ne, mine'ene'i la ane'i mipamuine'i mukalusi.

Ta Tatila sou Ivelunu Vaivaikala Mi'oxo Masuane'i ta Aposeli

17 Io kisi'a ta aili'i ilo'a ta menexu mukalusi ane'i ane muxolu no
anu la'oluxa'a ta Sadokaio ne misangalakone'i manina, 18 la sou ane'i
mitetelisi'a ta aposeli, mo mitatuxa'a no nano no taasou navunavu.
19 [f]Ia no anu 'olovoxo, la angelo noxou Tila mukisiinu aitengaxu taasou
navunavu, la mulalixa'a milai no ale, io muvikala aloxo 'o, 20 "Ngalai,
ngatulu no nano no anu taasou lalotu tatila noxou Lataua, mo ngaa'aloi'a
ta mitema no anu vaivaikala sou mauli ane alavua 'o ukalusi."

---

[e] **5:12** Apo 2:43; 14:3 [f] **5:19** Apo 12:7-10

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

21 Ia no mine lamana upau 'o, la ane'i mi'una no anu taasou lalotu
tatila noxou Lataua loxo milomusou angelo muvikalane'i, mo misokou
sou milosi'a ta mitema lavulavu. Xe no mine kisi'a ta aili'i ilo'a ta menexu
mixali, la ane'i mi'avali'a ta tatila sou itilovosou vaivaikala xe ta tatilasi'a
ta Isilaeli mukalusi sou mine'e mipita, la mikalaa anaxa'ai'a ta aposeli
no taasou navunavu, sou ino'a ta aposeli ine'e noxi'a. 22 Ia no mine ane'i
mixali no anu taasou navunavu, la ta tatila sou xaixai noxi'a ne ixalisi'a
ia ta aposeli ne ixolu uasi. La sou ane'i milivu milai sou mia'alo lexe,
23 "Nexi temaisou taasou navunavu ne mitatusou laixe mo ta mitema sou
isaxila'u ne mitulutulu no aitenga, ia no mine nexi tekisiinu aitenga, la
taxalisou itema vile no nano uasi." 24 Xe no mine milomusou a'alo aloxo
ne, la tila noxi'a ta mitema sou isaxila'u taasou lalotu tatila noxou Lataua
mo ta tatilasi'a ta aili'i ne tane'i lili xe mixavutala piena lexe mii ane ne
muxali a loxovaa.

25 La itema vile mune'e sou muvikala lexe, "Ngalomu, ta mitema ane
ngingi ngetatuxa'a no taasou navunavu ne ane'i a itutulu no nano no
anu taasou lalotu tatila noxou Lataua mo a ilosi'a ta mitema lavulavu."
26 Aloxo ne, la tila noxi'a ta mitema sou isaxila'u taasou lalotu tatila
noxou Lataua ilo'a ta tatila sou xaixai noxou milai sou mine'ene'i ta
aposeli. Ia ane'i i'oxo masuane'i uasi. Xo ane'i mi'ume lexe loxo 'o io ta
mitema ive'a no anu lavo'o.

27 Ane'i mine'ene'i ta aposeli, la mine'e mitulusi'a no ie'i ta mitema ane
ipita sou ilomusou xe ivelunu vaivaikala. La kisi'a ta aili'i mutalisi'a aloxo
'o, 28 [g] "Nexi tevikalangengi pekia'u lexe mamu sou ngalosi'a ta mitema
lavulavu no anu uala ane ne. Ia ngingi ngelosi'a ta mitema mukalusi
ne Ielusalemu ne lavulavu noxinge, mo ngingi nga'oxo lexe ngatelonu
vaikala sou susu sou sialuxu itema ne noxixe."

29 [h] La Pita mo ta aposeli mose'i la ne mikoline'i ta aili'i ne aloxo 'o,
"Nexi temulinu vaikala noxou Lataua, ia tamulinu vaikala noxi'a ta
mitema uasi. 30 Lataua noxi'a ta xaixasixe mutulusou Iesu no anu soli e
ngingi ngevau la ngelilinoxu no anu ovu valautu. 31 [i] Io Lataua mutelaixu
la muxolu no avolu tema sou muxali loxo tatananu tuala 'Olu mo mitema
sou pamauli sou lexe usuuline'i ta Isilaeli sou ixiu opone'i mo Anu uxiunu
tumalouu 'ilixo masumasua noxi'a. 32 La sou nexi ne ta mitema sou
a'alosou mimii ane ne. Mo Uleenu Tavuna kalumo ane Lataua mulosi'a
ane'i ane milomuxu vaikala noxou ne Anu kalumo mitema sou a'alosou
mimii ane ne."

33 Xe no mine ane'i milomu aloxo ne, la ane'i laiaxa'a masua mo
mimasaxa lexe ive'a isoisoli. 34 Ia Palisaio vile ualasou lexe Xamalieli anu
itema sou lavulavu no anu lapuloto mo ta mitema mukalusi ne itoxonu.

---

[g] **5:28** Mat 27:25 [h] **5:29** Apo 4:19 [i] **5:31** Apo 2:33-34; Ep 1:20; Eva 2:10; 12:2

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Anu muavuti mutulu no nano no anu pitapita ne la muvikala pekia'u
lexe ilaixa'a ta aposeli ne no ale sevile 'o. 35 Ka sou anu muvikalane'i
ta mitema ane mipita ne aloxo 'o, "Ta mitema sie Isilaeli, ngaxavutala
laixe no anu mii ma'ia ane ngingi ngamasaxa lexe nga'oxonu noxi'a ta
mitema ane 'o. 36 [j]Xo taalu se 'o, la Tiudasi muxali muvikala lexe anu
itema tila. La sou ta mitema itemaxu itemaxu vile (400) mimulinu. Ia ta
mitema mivau musoli, la ta mitema mukalusi ane mimulinu ne mipaxele
mole xaixai noxou ne tasiauxu vitanisi. 37 Xe ili'i noxou, la Iudasi ane sie
Xalilaia ne mupalaa no anu voxo sou 'iti'itisi'a ta mitema, la mulapunu
xavutalai'a ta mitema tavu'alo sou lexe i'oto sou ixexeenu itema sou
usaxila'u lialia ne Xalilaia. Ia anu kalumo ne ta mitema mivau musoli la
ane'i mukalusi ane mimulinu kalumo ne ane'i mipaxele mole milailai.
38 Aloxo ne la sou, no anu mii ane vaimomo 'o ne, eni apeletotosinge lexe
ngaxexesi'a ta mitema ane ne mo ngamalanixi'a ilai. Xo lexe xavutalai'a
mo xaixai noxi'a ne molu noxi'a ta mitemasi la anu xaixai ne tasiau
mo ukalu. 39 Ia lexe anu molu noxou Lataua, la ngingi ne umomomo
sou ngatalosi'a ta mitema ane ne uasi. Ia ngingi ne loxo nga'oto'otoxu
Latauasi."

40 [k]Vaivaikala noxou ne mulapunu xavutalai'a, la sou ane'i mi'avali'a
ta aposeli mi'una mo mipuapuasi'a. Mukalu la ane'i mivikalane'i pekia'u
lexe ia'alo no anu Iesu ualasou mamu. Io mimalanixi'a milai. 41 [l]La
ta aposeli mixexee no anu pitapita ne, io milai la mi'osa xo Lataua
mulavusi'a mo muxavutala lexe ane'i imomomo sou itavulenu maela no
anu ualasou Iesu. 42 Voxovoxo utotomu ne, ane'i ipitapita no taasou lalotu
tatila noxou Lataua mo ta taasi'a ta mitema, ia ane'i italo uasi sou ilosi'a
ta mitema lavulavu mo mia'alo a'alo laixe lexe Iesu ne Anu Kalisito.

Misosovosi'a ta Mitema Muxatele Tamei sou Isu'uline'i ta Mitema sou Xaixai.

6 1 [m]No anu voxovoxo ane ne, no mine 'iti'itisi'a ta mitema ane
ane'i mimuxaxu tane'i noxou Iesu muxali ta tatila, la ta Iutaia
ane milavusou mivikala no anu vaikala Xiliki no taine'i ne mikalapuu
mulai noxi'a ane'i ane milavusou mivikala no anu vaikala Evalaio. Xo
no anu voxovoxo sou lavilelusou la'ilali, la ta sema ta vaalu noxi'a ne
ino'u lavilelu umomomosi'a uasi. 2 La sou ane'i ta aposeli mavulovexa
mo mulu'e no lia tamei mipitane'i ta mitema ane ane'i imuxaxu tane'i
noxou Iesu mukalusi sou mivikalane'i aloxo 'o, "Anu laixe noxixe uasi sou
ta'italonu xaixai sou taa'aloxu vaikala noxou Lataua io tavelunu la'ilali.
3 Io ta vivixe, ngasosovosi'a ta mitema muxatele tamei no taingengi ne
e ta mitema milavusi'a lexe ane'i mi'ana'ana no anu Uleenu Tavuna

---

[j] **5:36** Apo 21:38 [k] **5:40** Apo 4:18 [l] **5:41** Mat 5:10-12; 1Pi 4:13 [m] **6:1** Apo 4:35

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mo ane'i ta mitema sou lavulavu laixe kalumo. La sou nenge tamuxaxu
xaixai ane ne ulai noxi'a sou isaxila'u. 4 Io nexi ta'italonu xavutalamexi
no anu lakilaka mo xaixai sou taa'aloxu vaikalasi."
5 Xavutala ane ne ane'i la'oluxa'a lololi ne mi'osasou, la ane'i
misosovosou Sutepano itema e muxamuxaxu tanu pekia'u mo mu'ana'ana
no anu Uleenu Tavuna, xe Pilipi mo Purokorusi mo Nikanolu mo Timoni
mo Parumenasi mo Nikolasi sie Antioki e umulinu lalotu noxi'a ta Iutaia.
6 Ane'i mitulusi'a ta mitema ane ne no ie'i ta aposeli. La ane'i mikilakasi'a
mo mimulaxu avo'a teitexi noxi'a sou mialusi'a.
7 [n]La sou vaikala noxou Lataua mutaasou tani. La 'iti'itisi'a ta mitema
ane'i ane mimuxaxu tane'i noxou Iesu ne Ielusalemu ne muxali tatila
mupaleasi. Mo ta aili'i tavu'alo milomuxu vaikala noxou Lataua sou
mimuxaxu tane'i.

Ta Iutaia Mitetelisou Sutepano

8 Ioxe Sutepano ne anu mu'ana'ana no anu alauna mo xavi noxou
Lataua, la mu'oxonu mii ane talavusou uasi mo sosovo iouiou no taine'i
ta mitema. 9 Ia ta mitema ta Iutaia miavuti sou mi'oto no anaxa'a mulai
noxou Sutepano. Ane'i ne ta mitema sou taasou lalotu ane milemo lexe ta
mitema manamana'a. Ane'i ta mitema sie Kilene mo sie Alekisandolia mo
no xalee lia tila tamei ne Kilikia xe Asia kalumo. 10 [o]Ia ane'i imomomo
sou itulu mo itooxu lavulavu noxou mo Uleenu Tavuna ane anu muvikala
no anu ne uasi.
11 La sou ane'i mitalume sou miavutilixa'a ta mitema mose'i sou lexe
ivikala aloxo 'o, "Nexi telomusou Sutepano muvikala la mulemolu vaikala
mose'i masua mulai noxou Mosesi mo noxou Lataua."
12 La sou ane'i miavutinoxu la'ia no opone'i ta mitema mo ta tatilasi'a
mo ta mitema sou lavulavu no anu lapuloto, la ane'i mitetelisou Sutepano
sou mine'e mitulusou no ie'i ta mitema ane mipita sou vaivaikala ne.
13 Ane'i mitulusi'a ta mitema sou a'alo kalakalavoi ne sou mivikalane'i
aloxo 'o, "Itema ane 'o ne muvikala masua no anu Tani Tavuna mo no
anu lapuloto noxou Mosesi. 14 Xo nexi telomusou muvikala lexe 'Iesu e
sie Naseleti ne umamulonu Tani Tavuna mo uxiunu 'ili'ilixo ane Mosesi
mulosinge.' "
15 La ane'i mukalusi ane mixoxolu no anu pitapita ne mimatakisou Sutepano.
La ane'i mimaisou lexe iou ne muxali loxo angelo vile noxou Lataua iou.

Sutepano Muvikala Mulai Noxi'a ta Tatila sou Ilomusou Vaivaikala

7 1 Xe kisi'a ta aili'i mutalisou aloxo 'o, "Loxovaa, vaivaikala ane
mitelonu noxine 'o anu manina?" 2 [p]La anu mukolinu aloxo

---

[n] **6:7** Apo 2:41; 16:5 [o] **6:10** Luk 21:15 [p] **7:2-3** Tav 11:31; 12:1

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

'o, “Ta vivilo, mo ta mamamilo. Ngalomu noxilo. Lataua e ta'itinu
ualasou teitexi manina ne mupala'a noxou 'ilusunenge Avalaamu,
mo no mine anu muxolu ne Mesopotamia io ulai ne Harani uao, la
muvikalanu aloxo 'o, 3 ‘Natulu mo na'umesou lialiaxene mo ta temanu
taasine, io nalai no anu lialia vile ane Eni alosienixu.’
4 [q]La sou anu mulutu sou mu'umesou lialia noxi'a ta Kaludia io
mulai sou muxolu ne Harani. Xe ili'i no mine Avalaamu momu musoli,
mukalu, la Lataua mupalusou mune'e sou muxolu no anu lialia ane
ngingi ngaxoxolu no anu 'o. 5 [r]Ia Anu ulosou mii vile sou lexe anu
na'u no anu lialia lai 'o uasi mo lialia sevile loxo tatulu no anu ne
uasi. Ia Lataua musakii vaikala noxou lexe anu mo ta 'iu'ilusunu ili'i
ne mulosi'a lialia ane ne loxo ane'i na'a sou ixolu no anu. Muvikala
aloxo nesi io no voxo ane ne, la Avalaamu ne 'olu vile uasi. 6 [s]La
Lataua muvikalanu aloxo 'o, ‘Ta 'ilu'ilusuneni ne ilai la ixali loxo
ta mitema vilemo no anu tuala va'axu mo ixali ta mitema sou
ipalupalusi'asi mo ta mitema va'axu i'oxo masuane'i umomomo no
anu tauu lele'e itemaxu itemaxu vile (400). 7 [t]Ia Eni alosi'a ta mitema
ane i'oxo masuane'i mo anu navunavu xe ili'i la ane'i ilaa ixexee no
anu xalee tuala tila io ine'e ilotu noxilo no tuala ane 'o.’ 8 [u]La Lataua
muvikalanu Avalaamu sou lexe xooxoo ungasi'a aloxo sosovo sou mii
ane Lataua musakiinu vaikalasou. Xe ili'i la Avalaamu muxalixu 'olu
Aisaki, io Aisaki nenu mivo'onu mo voxo muxatele tatalu mukalu, la
xooxoo mungasou. Xe ili'i, la Aisaki muxalixu 'olu Iakovo, la Iakovo
muxali ta xaixasinge mavulovexa mo mulu'e no lia tamei, mami'a
ane.
9 [v]Ia xo ta xaixasinge mavulovexa mo mulu'e no lia vile ne miavuti la
misangalakonu vimo'a vile ualasou lexe Iosepu, la sou misovanu mulai
noxi'a ta mitema sou mi'oxonu muxali loxo itema sou ipalupalusousi
ne Aixiputo. Mi'oxo aloxo ne ia Lataua u'umesou uasi. Anu musaxila'u
laixe. 10 [w]Mo musu'ulinu no anu tu'umaxu noxou, io mulosou xavutala
laixe mole no mine anu ulai uvikala noxou mutuxu tuala ne Aixiputo
e ualasou lexe Palao ne la anu uisuxu lavulavuu ne. La sou anu
musosovosou sou muxali itema sou usaxila'u xalexalee tuatuala mo
tanitani noxou mukalusi.
11 [x]Ia no voxo ane ne, la tauu soli tatila muxali no xalexalee tuatuala
mukalusi ne Aixiputo mo ne Kanani kalumo. Aloxo ne, la muxalixu soli
sou la'ilali toxoxa'a mole ta xaixasinge ne imomomo sou i'ani la uasi.
12 Xe Iakovo mulomu loxo 'o la lexe tuala tila ne Aixiputo ne la'ilali ta

---

[q] **7:4** Tav 11:31–12:5 [r] **7:5** Tav 12:7; 15:18; 17:8 [s] **7:6-7** Tav 15:13-14; Mul 12:40
[t] **7:7** Mul 3:12 [u] **7:8** Tav 17:9-14; 21:4 [v] **7:9** Tav 37:11, 28; 39:2, 21-23 [w] **7:10** Tav 41:37-44 [x] **7:11** Tav 41:54; 42:1-2

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

piena a muai no taataasou la'ilali. La sou anu mupalusi'a ta xaixasinge
sou misokou muamua'i noxi'a sou milai ne Aixiputo ka milivu mine'e
la. Xe la'ilali mukalu. 13 [y]La sou ane'i milutu alaxu tameisou sou milai.
Xe vimo'a Iosepu mupala'anixu lexe anu ne ane'i vimo'a ane. La sou
motuxu tuala Palao mulavusi'a kalumo lexe ane'i ne Iosepu ta minuminu.
14 [z]Xe ili'i la sou Iosepu mukala anaxui'a momu Iakovo ilo'a ta minuminu
mukalusi e sosovosi'a muxali loxo itemaxu tatalu mo mavulovexa mo
ta'uve (75) sou ane'i mine'e, 15 [a]milu'e ne Aixiputo mole anu ilo'a ta
xaixasinge mukalusi ne misoisoli a lai ne. 16 [b]Misoisoli lai ne la sou
mitavutavulene'i milivunixi'a ne Sikemu sou milai mi'asixa'a no 'a tanixu
lulusi'a e Avalaamu mulotonu noxi'a ta Amolu ne Sikemu.

17 [c]No mine voxo 'ala'alai sou Lataua mumasaxa lexe umomomo sou
vaikala e musakiinu noxou 'ilusunenge Avalaamu la sosovosi'a ta mitema
ne Isilaeli e mixolu no nano ne Aixiputo ne mulai teitexi manina. 18 No
voxo ane ne la mutuxu tuala e musaxila'u tuala tila ne Aixiputo tei ne
musoli, io vile alavua mune'e muno'u tanixu sou usaxila'u tuala tila ne
Aixiputo ne ulavusou Iosepu ne uasi. 19 [d]Anu mumaisi'a ta Isilaeli no
mine mixali ta piena mulolutu xe anu muavuti la mu'oxo loloxa'a sou lexe
ipeine'i ta 'ili'a ta keakea ne mo sou isoisoli.

20 [e]No voxo ane ne la Mosesi ne nenu mivo'onu kalumo. Mo anu uao
keakeaxusi la Lataua mu'osasou manina, io mitalumeu muxolu no nano
no tani noxou momu so'io tatalu. 21 [f]Ia no mine ane'i mi'italonu mulai
muxolu no ale, la mutuxu tuala Palao 'olu sema mino'u sou mituvu'u
la muxali loxo ane 'ilie. 22 Xe Mosesi muxali tatila, la muno'u lavulavu
mukalusi e noxi'a ta Aixiputo mo anu xaviinu mulolutu sou uvivikala xe
umamaxa'u xaviinu kalumo.

23 Ia no mine anu tauu lele'exu itemaxu tamei mukalu, la anu mumasaxa
lexe uxixao sou umaleisi'a ta tema taasou ta Isilaeli. 24 [g]Xe anu muxixaosi'a
aloxo ne, la mumaisou itema sie Aixiputo vile muvau itema sie Isilaeli
vile, la sou anu muavuti mukolinu itema sie Isilaeli ne sou muvau itema
sie Aixiputo ne musoli. 25 Mosesi mu'oxo aloxo ne xo anu muxavutala lexe
ta tema tualasou ne imomomo sou ilavusou lexe Lataua musosovosou sou
ulivunixi'a, ia ane'i ilamana no anu mii ane ne uasi. 26 Xe no voxo vile ili'i la,
la Mosesi mumaisi'a ta Isilaeli tamei me'a mi'oto'oto. Ia anu mulai sou lexe
utululune'i ilou, la mulai muvikalane'i aloxo 'o, ‘Ae, ngingi ngongou vivinesi
a ne. Ia loxovaa la sou ngingi ngongou menge ngavilaisinge la loxo ne?’

27 Ia ane musokou 'oto'oto ne musounu Mosesi sou mutali'isou aloxo
'o, ‘'Ena'ei musosovosine sou lexe naxali nini itema sou naulaxunexi mo

---

[y] **7:13** Tav 45:1-4, 16 [z] **7:14** Tav 45:9-11; 46:27 [a] **7:15** Tav 46:1-7; 49:33 [b] **7:16** Tav 23:2-20; 33:19; Ies 24:32 [c] **7:17-18** Mul 1:7-8 [d] **7:19** Mul 1:11-22 [e] **7:20** Mul 2:2 [f] **7:21** Mul 2:3-10 [g] **7:24** Mul 2:11-15

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

nailevinu 'ilixomexi loxo ne? 28 [h]Nini na'oxo lexe navelo asoli loxo nevau
itema sie Aixiputo vile musoli mei 'o?' 29 [i]Xe Mosesi mulomusou aloxo ne,
la muavuti sou mu'ume avile mulai no xalee lia ne Midiani. La mutaula'i
mole mupalane'i ta 'olu ta mulu tamei.
30 [j]Ia tauu lele'e itemaxu tamei mukalu xe ili'i no anu la angelo vile
mune'e muxali noxou Mosesi no xalee lia vitanisi 'alai no anu la'olu
ne Sinai. Angelo ne muxali no anu navu vile mu'ani no anu ovu vile.
31 No mine anu mumaisou aloxo ne, la anu mukuluke, la musuku mulai
'alai sou lexe umaisou laixe. La sou mulomusou Tila muvikala. 32 La
muvikalanu aloxo 'o, 'Eni Lataua noxi'a ta xaixasinge. Eni Lataua noxou
Avalaamu mo Aisaki xe Iakovo.' No mine Mosesi mulomu aloxo ne la
mu'ume mo umasaxa sou umaisou mii ne uasi.
33 La sou Tila muvikalanu aloxo 'o, 'Naxexeenu siovesou tavaine ne
xo lialia ane nini natutulu no anu 'o ne anu Tavuna. 34 Eni emaisou
tu'utu'umaxu ane muxali noxi'a ta tamitemaxeni e ixolu ne Aixiputo
ne anu manina. Mo Eni alomusou tamaxa'a, la sou Eni elu'e 'o sou lexe
axexee tu'utu'umaxu ane ne noxi'a. Aloxo ne la sou Eni emasaxa lexe
apalusine nalivu nalai ne Aixiputo.'
35 [k]Anu Mosesi anusi ane loxo ta mitema mixililiiou mo mivikalanu
lexe, ''Ena 'ei musosovosine sou lexe naxali nini itema sou naulaxunexi
mo nailevinu 'ilixomexi loxo ne?' Anu anesi ane Lataua upalusou sou uxali
loxo itema sou uulaxune'i mo ululusi'a no anu xavi e mune'e noxou angelo
ne muxali no anu navu vile mu'ani no anu. 36 [l]Aloxo ne la sou anu Mosesi
mulutu mulai sou mulaane'i ta mitema ta Isilaeli mixolu ne Aixiputo no anu
sosovo iouiou e ta mitema imaisou la ilavusou uasi ne no nano ne Aixiputo
mo no Luaki Laouinu xe no xalee lia vitanisi kalumo no nano no anu tauu
lele'e itemaxu tamei. 37 [m]Anu Mosesi muvikalane'i ta Isilaeli lexe, 'Lataua
usosovosou vivinge vile no nixi noxi'a ne sou uxali itema sou palomatana loxo
eni.' 38 [n]Xe anu Mosesi muavuti la muvikalane'i la aloxo 'o, ili'i la ta xaixasinge
ipita no xalee lia vitanisi la Mosesi nesi anu ilo'a ixolu. La sou anu mutelai no
la'olu ne Sinai la angelo muvikalanu no 'a vaikala noxou Lataua anu sou mauli
mo kaluxu uasi. La sou vaikala ne ane nenge telomusou vaimomo 'o.
39 Ia ta xaixasinge ne imasaxa sou ilomusou vaikala noxou Mosesi
uasi. Ane'i misuunu Mosesi xo opone'i pekia'usi sou imasaxa lexe ilivu
ne Aixiputosi. 40 [o]La sou ane'i mivikalanu Aloni lexe, 'Nexi talavusou
lexe mii ma'ia ane muxali noxou Mosesi e anu itema ane munoinge ne
Aixiputo sou mune'enenge lai 'o uasi. Aloxo ne la sou vaimomo nini
napuinexi ta lataua sou iulaxunexi no vote'i.' 41 [p]No voxo ane ne la

---

[h] **7:28** Mul 2:14 [i] **7:29** Mul 2:21-22; 18:3-4 [j] **7:30-34** Mul 3:1-10 [k] **7:35** Mul 2:14
[l] **7:36** Mul 7:3; 14:21; Iti 14:33 [m] **7:37** Lap 18:15 [n] **7:38** Mul 19:3 [o] **7:40** Mul 32:1
[p] **7:41** Mul 32:2-6

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ane'i miavuti la mipuinu bulumakau 'olu vile sou milotu noxou aloxo
lataua kalavoi noxi'a ne mo miiamau no anu mimii mose'i xe mi'osasou.
42 [q]Aloxo ne la sou Lataua muxiu tumalou noxi'a sou lexe ane'i ilotu
noxi'a ta 'oto sou opo loxotolo, sou umomomo sou vaikala vile no anu
Lavuku noxi'a ta mitema sou palomatana mikaukavunu lexe,
‘Loxovaa ngingi ta Isilaeli ne,
no mine ngingi ngexolu tauu lele'e itemaxu tamei no xalee lia vitanisi,
la ngingi ngave'a ta bulumakau ilo'a ta sipsip sou ngeiamane'i mine'e noxilo?
Uasi.
43 Xo tani alelaxu ane ngingi ngatavulenu ne Eni taasilo uasi.
Anu taasou lataua kalavoi e ualasou lexe Moleki
mo ngingi ngatavulenu sosovosou 'oto noxou lataua kalavoi e ualasou lexe Lepani.
Ngingi ngepuine'i ta lataua kalakalavoi ane ne sou lexe ngalotu noxi'a.
Aloxo ne la sou Eni akusainge no xalee lia tila ane lexe ngingi nga'angingi
sou ngalai ngaxolu no xalee lia tila ne Vaviloni ia ulai la.’
44 Ia avikalangengi lexe no mine ta xaixasinge mixolu no xalee lia
vitanisi la mitulusou tani alelaxu noxou Lataua xe Lataua muxolu
noxi'a la sou mupamuxanu Mosesi sou mutulusou no anu kaukavuxu
anu mumaisou mu'isalili. 45 [r]La sou ta xaixasinge ilo'a Iosua mine'e
ne misukunu tani alelaxu noxou Lataua ane ne sou milaixu no xalee
lia ane lexe ilai ixolu no anu. Aloxo ne la sou Lataua musu'uline'i sou
muxexene'i ta mitema sou xalee lia ane ne, io Anu muxolu noxi'a sou
mupamuxune'i la mulai muxali no mine Deviti muxali. 46 [s]Io Deviti ne
Lataua mumasaxau misevile, la sou anu mulinga noxou Lataua lexe anu
utulusou taasou lalotu sou Lataua noxou Iakovo uxolu no anu. 47 [t]Ia ili'i,
no mine Solomoni muxali, la sou anu molu mutulusou taasou lalotu
maninasou. 48 Ia aloxo ne uasi xo Lataua e uxolu teiteixi manina ne
itema vile utulusou taasou sou uxoxolu no anu uasi. Aloxo itema sou
palomatana muvikala lexe,
49 [u] ‘Tila muvikala aloxo ne.
Opo loxotolo ne anu pulolou e eni axolu mo asaxila'u mutuxu tuala noxilo.
Xe lialia ne sou atulusou tavailo no anu.
Ia tani iou ma'ia ane ngingi ngatulusou lexe Eni taasilo ne

---

[q] **7:42-43** Amo 5:25-27 [r] **7:45** Ies 3:14-17 [s] **7:46** 2Sa 7:1-16 [t] **7:47** 1Ta 6:1-38
[u] **7:49-50** Ais 66:1-2

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

xe tanixu ma'ilaxo 'ava?
50 Xo Eni avolosi ane molu mu'oxonu mimii mukalusi ane ne.' "
51 [v]Xe Sutepano muavuti la muvikalane'i ta tatila aloxo 'o, "Ngingi ta
mitema sou sangalinge mutomu xe opongengi pekia'u, la sou ngamulinu
Uleenu Tavuna uasi loxo ta xaixasinge. 52 [w]Aloxo ne la sou vaimomo 'o
eni atali'isinge lexe, itema sou palomatana anevaa ane ta xaixasinge
mi'oxo laixe noxou tatei uasi. Ane'i mive'ave'a ta mitema ane'i ane lexe
ine'e sou ia'aloxu itema sou 'ilixo muisalili e lexe une'e. Mo vaimomo 'o
Anu itema ne mune'e, ia ngingi ngemuxaxu no avo'a ta mitema ta masua
sou mivau musoli. 53 Ngingi ngeno'u lapuloto noxou Lataua e ta angelo
mivikalangengixu, ia ngingi ngamulinu uasi."

Ane'i Mivau Sutepano Musoli no Anu Lavo'o

54 Xe no mine ane'i milomusou Sutepano muvikala aloxo ne, la ane'i
laiaxa'a mu'oki mo anaxa'a mukalakiki. 55 [x]Ia Sutepano ne mu'ana'ana
no anu Uleenu Tavuna xe mutala mutelo no loxotolo la mumaisou
lamanaxu Lataua xe mumaisou Iesu no mine ututulu noxou Lataua no
xalee no avolu tema. 56 [y]La sou anu muvikalane'i aloxo 'o, "Ngamalei 'o,
Eni emaisou opo loxotolo mukisi, mo emaisou Itema 'Olu Anu a ututulu
noxou Lataua no xalee no avolu tema."
57 Xe ane'i miavuti la misovolou sangali'a xe miungaunga toxoxa'a
manina, io ane'i mukalusi miave milai noxou. 58 La sou mikusau milaixu
va'axu no ale no tuala tila ne sou mivau no lavo'o sou lexe usoli. Ia no
mine maulu vile e ualasou lexe Saulo ne anu mututulu ne la ta mitema e
mitelo vaikala noxou kalumo ne mose'i mita'olunu tokolomoi'a no tava'u.
59 Xe no mine ane'i ivavau no anu lavo'o tei aloxo ne, la anu mulinga
noxou Tila aloxo 'o, "Tila Iesu, nano'u uleleli." 60 [z]Io anu muxola'u
tava'u vulenu mulu'e no lia sou mu'ava toxoxa'a, io mulinga lexe, "Tila
nalulusou susu noxi'a." Anu muvikala aloxo ne mukalu, la anu mulapau
sou musoli.

A'alo sou ta Mitema Mi'oxonu Masuane'i ta Mitema sou Lalotu Noxou Iesu

8 1 Xe Saulo mumaisou la opoonu vilesisi no anu 'ilixo ane ane'i
mi'oxonu sou mivau Sutepano musoli. Ta mitema mi'oxonu
masuane'i mo mipaxelene'i ta mitema noxou Iesu. Mo no anu voxo ane ne
la ta mitema ne Iutaia mive'ave'a ta aposeli ane mixolu ne Ielusalemu, la
mi'ume'ume milai no xalee lia tila ne Iutaia mo ne Samalia, io ta aposeli
ane'isisi a mixolu ne Ielusalemu. 2 Ta mitema mose'i milavusou mimulinu
'ilixo noxou Lataua laixe mi'asixu Sutepano mo mitamasou tatila muoki

---

[v] **7:51** Ais 63:10 [w] **7:52** Mat 23:31 [x] **7:55** Lex 110:1 [y] **7:56** Kol 3:1 [z] **7:60** Luk 23:34

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

manina. 3 [a]Ia Saulo ne anu muavuti sou mu'oxo masuane'i ta mitema sou
lalotu noxou Iesu, la anu mu'una no 'a tani vilevilesi ne sou mulapune'i ta
mulu mo ta sema milaa la sou mulai mutatuxa'a no 'a taasou navunavu.

Pilipi Mulai ne Samalia

4 Io ta mulu mo ta sema noxou Iesu ane'i ane mi'ume mipaxele ne
mia'aloxu vaikala noxou Lataua no tuatuala ane ane'i milai no anu
ne. 5 Xe Pilipi mulu'elai no tuala tila ne Samalia, la mua'aloxu Kalisito
mulai noxi'a. 6 Xe no mine ta mitema tavu'alo milomusou a'alo ane
Pilipi mua'aloxu, xe mimaisou sosovo iouiou ane anu mu'oxonu muxali.
La ane'i mimulaxu sangali'a sou milomu laixe no 'a vaikala ane anu
mulemolu. 7 Ane'i ane ta uleenu ta masumasua tavu'alo mixolu noxi'a ne
miungaunga mo milaa sou mixexesi'a. Mo ta mitema tavu'alo ane'i ane
vasime'a musoisoli xe ane'i ane tava'a mukilikalukalu ne mixali laixe la.
8 La sou ta mitema no 'a tuala tila ane ne mi'osa'osa tatila manina.

Saimoni Itema sou Kasila

9 Ioxe, Itema vile ualasou lexe Saimoni muxolu no 'a tuala tila ne
Samalia. No voxo se'i la anu itema sou kasila mo aalu iouiou, la ta
mitema ne Samalia mikuluke mo mimama'u noxou xo anu mu'oxe anu
itema tila vile. 10 Mole ta mitema ualasi'a ta tatila mo ane'i ane ta mitema
vitavitanisi ne ane'i mimaisou la mivikalasou lexe, “Anu itema ane 'o xavi
noxou Lataua e tatila ne a uxolu noxou.” 11 Ane'i mimulimulinu ne xo anu
mumolololoxa'a ta mitema la ane'i mikuluke sou anu mu'oxo'oxonu aalu
noxou ne maxuveeni no ie'i. 12 Ia no mine ane'i mimuxaxu tane'i no anu
a'alo laixe sou saxisaxila'u noxou Lataua mo no anu ualasou Iesu Kalisito
ane Pilipi mua'aloxu, la ta mulu mo ta sema ne kalumo ane'i mi'ulo. 13 Xe
Saimoni ne mumulaxu tanu la mu'ulo kalumo. Xe Pilipi mulai no tuatuala
ne'ei ne la anu mumulinu mulai kalumo. Anu mumaisou sosovo iouiou
mo xavi tatila anu Pilipi mu'oxonu la anu mumama'u no anu.
14 No voxo ane ta aposeli mixolu ne Ielusalemu xe milomu lexe ta
mitema ne Samalia mimasaxau mo mino'u vaikala noxou Lataua la ane'i
mitali'isi'a Pita ilou Ioanesi sou milai noxi'a. 15 Ane'i milai xe mixali la
ilou mikilakasi'a ta mitema noxou Lataua sou lexe Lataua ulosi'a Uleenu
Tavuna. 16 Xo Uleenu Tavuna ulu'e mo uxolu noxou vile noxi'a uao, ane'i
mi'ulo no anu ualasou Tila Iesusi. 17 [b]Ane'i Pita ilou Ioanesi milingasi'a
mukalu, la ilou mi'italonu avo'a no kisikisi'a, la sou Uleenu Tavuna
mulu'e sou muxolu noxi'a. 18 No mine Saimoni mumaisou lexe ta aposeli
mimulaxu avo'a teitexi no kisi'a xe Uleenu Tavuna mu'una sou muxolu
noxi'a la anu mulosi'a lamoli. 19 Io muvikala lexe, “Ngalosilo xavi ane

---

[a] **8:3** Apo 9:1, 13; 22:4; 26:9-11 [b] **8:17** Apo 19:6

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ne kalumo mo sou eni amuxaxu avolo noxou itema 'ena'ei ne, la Uleenu
Tavuna une'e uxolu noxou." 20 Ia Pita mukolinu vaikala noxou aloxo 'o,
"Umomomo sou lamolimeni mo nini kalumo ne ngongou tasiaungenge
ukalusi, xo nini ne nexavutala lexe nini namomomo sou nalotonu xavi
noxou Lataua ane ulosinge vitanisi ne no 'a lamoli. 21 Nini umomomosou
napita noxixe no anu xaixai ano 'o, xo tava'u lexe taneni ne uisalili noxou
Lataua iou uasi. 22 Naxiu oponeni mo naxiu tumalineu 'ilixo masumasua
noxine ane ne'oxo'oxonu mo nalinga ulai noxou Lataua, la sou Anu
uxiu tumalouu 'ili'ilixo masumasua no taneni. 23 Na'oxo aloxo ne xo eni
emaisine lexe 'ilixo sou isuisu mu'ana'ana noxine mo taneni ne sixula
xe nini namitema sou 'ilixo masua utotomu." 24 Xe Saimoni muavuti la
mukolinu Pita aloxo 'o, "Nalingasilo ulai noxou Lataua, mo sou mimii e
nini nelemolu ne umomomo sou uxali noxilo mamu."
25 No mine ane'i mivivikala lamana no anu mii ane Lataua mu'oxonu
no anu maulixa'a mo mia'aloxu vaikala noxou Tila mukalu, la ane'i ilou
milivu milai ne Ielusalemu. Milivu milai, la mia'aloxu a'alo laixe noxou
Iesu Kalisito no 'a tuatuala ta piena ne Samalia.

Pilipi Ilou Itema sie Etiopia

26 Ioxe angelo vile noxou Tila muvikalanu Pilipi aloxo 'o, "Naavuti mo nalai
no 'a sivo u'una la namulinu vote'i ane upolo no xalee lia vitanisi mulu'e
ne Ielusalemu e mulai muxali ne Xasa." 27 La sou anu muavuti sou mulutu
mulai. Xe mumuamua'i no vote'i la muxalisou itema Etiopia vile. Itema ne
anu tila noxi'a, xe itema sou usaxila'u tuala noxie tatananu tuala semau e
ualasie lexe Kandasi sie Etiopia. Mo anu mulavusou usaxila'u lamoli mo
mimii ukalusi noxie tatananu tuala semau. Anu mune'e ne Ielusalemu sou
ulotu. 28 Xe mulivu mune'e, la muxolu no anu tava'u tamei e oosi ulapunu,
ia uitiiti no anu lavuku noxou itema sou palomatana Aisaia. 29 Ia Uleenu
Lataua muvikalanu Pilipi lexe, "Nalai naxolu 'alai no anu tava'u tamei e oosi
ulapunu." 30 La sou Pilipi muiave mulai no 'a tava'u tamei e oosi ulapunu
ne la mulomusou itema ne mii ne uitiiti no 'a lavuku noxou Aisaia e itema
sou palomatana. La sou Pilipi mutali'isou lexe, "Nini nelavusou mii ma'ia
ane nini naitisou ne." 31 La anu muvikala lexe, "Lexe itema vile ulamanalixu
noxilo uasi, la sou eni alavusou a loxovaa?" La sou anu mu'avalou Pilipi
mutelo sou muxolu muvaisa'inu, 32 [c]itema sie Etiopia ne io anu muitiiti no
anu Lavuku Tavuna teinu mautunu ane ne muvikala aloxo 'o,

"Itema miulaxunu loxo sipsip sou milai mivau musoli.
Mo Anu loxo sipsip 'olu e ta mitema mixotosou laxusou,
ia Anu utulu tasiausi, mo uvikala uasi.

33 Ta mitema milu'elaixu mo mitulusou no anu vaivaikala

---

[c] **8:32-33** Ais 53:7-8

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ia ivelunu 'ilixo noxou laixe uasi.
Evile umomomo sou ua'aloxa'a ta xaixasou uasi,
xo mixexeenu mo uxolu no lia 'o la uasi."
34 Xe muitiiti mukalu, la mutali'isou Pilipi aloxo 'o, "Navikalaleli lexe
itema sou palomatana 'o mu'oxonu a'alo ne sou 'o, sou itema vile mo?"
35 La sou Pilipi muavuti sou musoko mua'alo no anu Lavuku Tavuna e
itema muitisou ne la mua'aloxu a'alo laixe noxou Iesu. 36 [d]Ane'i mimulinu
vote'i milalai, la mixali no lexa vile. Xe itema sie Etiopia ne muavuti la
muvikala mu'oxe, "Namalei lexa 'o mii ma'ia ane utaluxo la sou eni aulo
uasi." 37 Xe Pilipi muavuti la muvikalanu, "Lexe nini namuxaxu taneni
ukalusi, la nini umomomo sou na'ulo." La anu mukolinu vaikala aloxo 'o,
"Eni amuxaxu taleli lexe Iesu Kalisito ne Anu Lataua 'Olu." 38 La sou anu
itema ne muvikalanu itema sou utavulenu tava'u tamei e oosi mulapunu
sou utulusou la mutulu. Io Pilipi ilou itema ne mikei milu'e no lexa. No
nano no lexa la Pilipi mu'ulosou. 39 No mine ane'i me'a no lexa miuatu
no ale la Tila Uleenu mupalea muno'u Pilipi mulai va'axu. Mole itema sie
Etiopia ne umomomo sou umaisou la uasi, ia anu mu'osa'osasi sou mulai
no tuala. 40 [e]Pilipi tasiauxu ne la muxali ne Azoto. La sou mumuamua'i
sou mua'aloxu a'alo laixe sou Iesu Kalisito no tuatuala ta tatila mukalusi
ne xo mole muxali ne Kaisalia.

Saulo Muxiu Opoonu

9 1 [f]No voxo ane 'o, la Saulo ne la'iaxu mu'oki mo masaxa lexe uve'a ta
molomolo noxou Tila sou isoli. La sou anu mulai muxali noxou kisi'a
ta aili'i noxou Lataua, 2 sou mutali'isou lexe ukaukavunu uoli voloxu mo
ulosou sou ulaixu noxi'a ta kisokisou no 'a taasou lalotu noxi'a ta Iutaia
ne Temasukasi. Sou lexe anu uxalisi'a ta mulu mo ta sema mose'i ane'i
mimulinu vote'i noxou Iesu ane'i ane ixolu lai ne, la anu utetelisi'a mo
usakisakine'i sou une'ene'i ne Ielusalemu. 3 Ioxe mu'oxonu aloxo ne xe
mune'e 'alai ne Temasukasi, xe alaxu vilesisi 'o la lamana molu teitexi no
opo loxotolo mukaa xaviinu mulu'e muieisou. 4 La sou anu mulapau mulai
no lia, io mulomusou itema vile muvikalanu lexe, "Saulo, Saulo, Loxovaa
la sou nini na'oxonu masualeli 'o?" 5 La sou Saulo muavuti, la mutali lexe,
"Nini 'ena'ei, nini Tila?" La sou Anu mukolinu, "Eni Iesu e nini na'oxo
masumasualeli. 6 Ia natulu mo nalai na'una no 'a tuala tila ne, la sou
ivikala nenixu mii ma'ia ane sou nini na'oxonu." 7 Ta mitema ane ilo'a Saulo
mimuamua'i ne mitulu tasiausi, ane'i milomusou itema vile muvivikala
ia imaisou uasi. 8 Xe Saulo muavuti no lia sou mutulu xe iou mukaa la
mumaisou mivile uasi. La sou ane'i mitila'u no avolu sou mi'unalaixu ne
Temasukasi. 9 Anu muxolu voxo tatalu ne iou isivoxosi mo u'ani xe uie uasi.

---

[d] **8:36** Apo 10:47 [e] **8:40** Apo 21:8 [f] **9:1** Apo 8:3

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

10 Itema vile anu muxolu ne Temasukasi ualasou lexe Ananiasi anu
molomolo vile noxou Iesu. Tila mu'ava mune'e noxou no anu mii loxo
aipiepienasi aloxo 'o, “Ananiasi.” La anu mukoli 'ava lexe, “Tila, eni ano 'o.”
11 La sou Tila muvikalanu aloxo 'o, “Nalutu mo nalai no tani noxou Iudasi
no 'a vote'i ane ualasou lexe ‘vote'i muisalili.’ La natali'isou itema vile
ualasou lexe Saulo sie Tasisi, anu a uxoxolu sou ulinga ulai noxou Lataua.
12 Xe no anu mii e loxo aipiepiena ne la anu mumaisou itema vile ualasou
lexe Ananiasi une'e la umulaxu avolu no kisou lexe sou iou lamana la.”
13 Xe Ananiasi muavuti la mukolinu aloxo 'o, “Tila eni elomusou a'alo ta
piena sou itema ane ne, mo 'ili'ilixo masumasua ane anu mu'oxo noxi'a ta
mitema noxine ne Ielusalemu. 14 Mo anu muno'u xavi noxi'a ta kisikisi'a
ta aili'i la sou anu mune'e ne sou lexe utetelisi'a mo usakisakine'i ane'i
ukalusi, xo ane'i ne ilotu mo ilinga no 'a ualasine.” 15 *g*Ia Tila muvikalanu
la aloxo 'o, “Nalai, xo eni esosovosou itema ane ne sou uxali itema sou
xaixai noxilo sou ua'aloxu ualasilo ulai noxi'a ta mitema ane'i ane ta Iutaia
uasi, mo ta tatananu tuala, mo ta Isilaeli ta 'ilu'ilusune'i kalumo. 16 *h*La
Eni alosou tu'utu'umaxu ta piena sou anu utavulenu no mine anu ua'aloxu
ualasilo.” 17 Ioxe la sou Ananiasi mulutu mulai sou mu'una no tani ane ne,
la mumulaxu avolu no kisou xe muxexee la muvikala lexe, “Vivilo Saulo,
Tila Iesu e mupalaa noxine no vote'i no mine nini nene'e 'o, mupalusilo
ene'e noxine sou lexe nini namalei lamana mo na'ana'ana no anu Uleenu
Tavuna.” 18 Xe alaxu vilesisi 'o, la mii loxo sinana xaxasinu e muxolu no
iou ne mulapau sou muxexesou iou la anu mumalei la. La sou anu muavuti
mu'ulosou, 19 mo mu'ani la'ilali, la sou anu xaviinu mulivu muxali la.

Saulo Musoko Xaixai ne Temasukasi Xe ne Ielusalemu

La sou Saulo ilo'a ta molomolo noxou Iesu mixolu voxo mose'i la ne
Temasukasi. 20 Mukalu, la sou anu muavuti sou musoko mua'alo no taasou
lalotu noxi'a ta Iutaia lexe Iesu Anu Lataua 'Olu. 21 *i*Xe ta mitema mukalusi
ane milomusou a'alo noxou ne la ane'i mikuluke la mitali'i lexe, “Loxovaa,
itema ne mu'oxo masua noxi'a ta mitema ane milotu mo milinga no 'a
ualasou Iesu ne Ielusalemu, anu ane? Mo tava'u aloxo ne la sou anu mune'e
lai 'o, sou usakisakine'i mo ulaixa'a noxi'a ta tatilasi'a ta aili'i?” 22 *j*Ia Saulo
xaviinu muxali tatila sou mua'alo lamana laixe noxi'a ta Iutaia ane'i ane
mixolu ne Temasukasi ne lexe Iesu ne Anu Kalisito. Ane'i milomu a'alo
aloxo ne la ane'i tane'i lilisi ia mixolu. 23 Ili'i xe voxo ta piena mukalu, la
sou ta Iutaia misakii vaikala sou lexe ivau usoli. 24 Ia Saulo mulavusou
xavutalai'a ne. Ane'i milutu la sou no aso mo no 'olovoxo no anu tuala
tila aiaitengaxu sou lexe ivau usoli. 25 *k*Ia ta molomolo noxou mino'u no

---

[g] **9:15** Apo 26:2, 6; 27:24; Rom 1:5 [h] **9:16** 2Ko 11:23-28 [i] **9:21** Apo 8:3 [j] **9:22** Apo 18:28 [k] **9:25** 2Ko 11:32-33

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

'olovoxo ka mitaanu no 'a lakela tatila io mikalaanu muuatu no taxa sou
mi'italonu mulu'elai no ale no anu vimelu sou tuala tila ne. 26 [l]Anu mulai
xe muxali ne Ielusalemu la anu mutovo sou lexe upita noxi'a ta molomolo
noxou Iesu, ia ane'i mukalusi ne mi'umolu, xo mimulaxu tane'i lexe anu ta
molomolo vile noxou Iesu manina ane ne uasi. 27 [m]Ia Valunavasi muno'u sou
mulaixu noxi'a ta mitema sou xaixai. Anu mua'aloi'a sou Saulo mumaisou
Tila mo Tila muvikala noxou no vote'i, mo mua'aloi'a kalumo sou mua'alo
pekia'u no anu ualasou Iesu ia u'ume uasi ne Temasukasi. 28 La sou Saulo
muxolu noxi'a ne mo muxixao papaxe no nano ne Ielusalemu sou muvikala
pekia'u no anu ualasou Tila. 29 Anu muvivikala la ilo'a ta Iutaia ane
milavusou ivikala no anu vaikala Xiliki, mi'oto sou anaxa'a. La ane'i mitovo
sou lexe ivau usoli. 30 No mine ta vimovimou milavusou xavutalai'a ne, la
ane'i misaxanu milu'elaixu ne Kaisalia mole mipalusou mulai ne Tasisi.
31 Aloxo ne la sou, ta mitema sou lalotu no nano mukalusi ne Iutaia, mo
Xalilaia xe Samalia milavusou la sou ta mitema mixolu se'isisi laixe. Xo
Uleenu Tavuna musu'uline'i mo mu'oxo pekia'a la sou ane'i mixali ta piena
mo no 'a maulixa'a ne la ane'i mimama'u mo mixolu no laaxu Tilasi.

Ainiasi Ilee Dokasi

32 Ioxe, no mine Pita muavuti xe mumuamua'i mulai no xalexalee tani
mukalusi no lia tila ane ne, la anu mununa mumaisi'a ta mitema noxou
Lataua e mixolu ne Luda. 33 Anu mulai ne la muxalisou itema vile ualasou
lexe Ainiasi ne vasimolu misoisoli io muai no luu tauu ie muxatele
tatalu. 34 Ia Pita muvikala mulai noxou aloxo 'o, “Ainiasi, Iesu Kalisito
upamaulineni mo nini naxali laixe. Naavuti natulu mo napaipounu
luusine.” Xe alaxu vilesisi anu muavuti mutulu. 35 La ta mitema mukalusi
ane mixolu ne Luda mo Saroni ne mimaisou aloxo ne, la ane'i mixiu
opone'i sou milai noxou Tila.
36 Sema molomolo vile noxou Iesu ualasie lexe Tavita ualasie no anu
vaikala Xiliki lexe Dokasi mixolu no tuala ne Iopa. Ane ne ilavusou i'oxo
'ili'ilixo laixe mo ilavusou isu'uline'i ta mitema ane i'a mimii uasi. 37 No
voxo ane ne la ane mipipiena mo misoli. La vasimele ne mi'ulosou ka
mimulaxe no 'a tani lalaxu ane teitexi. 38 Tuala ne Luda ne muxolu 'alai
se ne Iopa nesi. La sou no mine ta molomolo noxou Iesu milomusou Pita
lexe anu a muxolu ne Luda, la ane'i mipalusi'a ta mulu ta tamei milai
noxou sou milingau lexe, “Nini napalea nane'e noxixe io navoxovoxo
mamu.” 39 Ioxe Pita muavuti, la ilo'a ilou milai, xe milai mixali la ane'i
milai mino'u mitelaixu no 'a tani lalaxu ane teitexi. Ta sema ta vaalu
mukalusi mitulu mixaliline'i, ia mitatama xe mimaxamaxa'u tokolomo
veveeni mo tokolomo se'i la, ane Dokasi mi'oxonu no mine ilo'a

---

[l] **9:26** Xal 1:17-19 [m] **9:27** 1Ko 9:1

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mixoxolusi 'o. 40 Ia Pita mupalusi'a milailai no ale mukalusi, io sou anu
mulu'e muxo no 'a tava'u vulenu sou mulinga noxou Lataua. Xe mukalu la
muxiu mulai no anu vasimele sema e misoli ne, io muvikala lexe, “Tavita
naavuti natulu.” La ane iei mukaa la, xe mimaisou Pita, la ane miavuti
mitalupexa. 41 Anu mutetelisie no avolu io musu'uline sou mutulusie, ka
Pita mu'avali'a ta mitema noxou Lataua ilo'a ta sema ta vaalu mine'e sou
anu mumaxae noxi'a lexe ane mimauli la. 42 Ta mitema ta piena ne Iopa
mukalusi ne milomusou a'alo sou mii ane Pita mu'oxonu ne, la ta mitema
ta piena mimulaxu tane'i noxou Tila. 43 La Pita muxolu voxo ta piena ne
Iopa noxou itema vile ualasou lexe Saimoni. Saimoni ne anu itema sou
u'oxonu mii iouiou no anu ta mimii sosoie'i.

Kolunelio Musova Itema Vile sou Mu'avalou Pita

10 1 Itema vile muxolu ne Kaisalia ualasou lexe Kolunelio anu tila
noxi'a ta mitema sou 'oto'oto. No nano no anu la'oluxa'a ilemo
lexe ta mitema sou 'oto'oto noxi'a ta Itali. 2 Anu itema ne ilo'a ane'i
mukalusi e mixolu no tani noxou ne mimama'u mo mixolu no laaxu
Lataua mo mimulinu 'ilixo noxou Lataua laixe, anu ulavusou uitinu
lamoli mo mimii ulai sou usu'uline'i ta mitema ne Iutaia ane i'a mimii
uasi, mo mulavusou ukilaka noxou Lataua utotomu. 3 Xe no voxo vile
no anu aso iou tatalu no 'olo'olovoxo, la anu mumaisou mii vile loxo
aipiepiena, la anu mumaisou angelo vile noxou Lataua mune'e mupalaa
noxou io muvikala lexe, “Kolunelio.” 4 La Kolunelio mumatakisou ne
no 'a 'umesi ia mutali'i lexe, “Mii ma'ia ne, Tila?” La angelo mukolinu
tali'iou aloxo 'o, “Lataua mulomusou lingalinga noxine mulai noxou mo
xavutalasou mimii ane nini ne'oxonu sou neitinu lamoli mo mimii mulai
sou musu'uline'i ta mitema ane i'a mimii uasi ne muxolu no 'a xavutala
noxou Lataua mo Anu mumasaxau. 5 Ioxe, napalusi'a ta mitema ilai ne
Iopa, mo ikamulinu itema vile ualasou lexe Saimoni, ualasou vile la lexe
Pita sou i'avalou une'e. 6 Anu a uxoxolu noxou Saimoni ane vile itema sou
u'oxonu mii iouiou no anu ta mimii sosoie'i, ne taasou mutulu no luaki
pa'umolu.” 7 Angelo ane muvivikala noxou ne mulai mukalu, la Kolunelio
mu'avali'a ta mitema sou xaixai noxou tamei xe itema sou 'oto'oto vile
noxou anu kalumo ne ulavusou umulinu 'ilixo noxou Lataua laixe. Xe anu
ulavusou sou uxolu noxou Kolunelio utotomu. 8 Kolunelio mua'aloi'axu
mimii mukalusi, ane muxali noxou ne mukalu la sou mupalusi'a sou
milutu milai ne Iopa.

Pita Mumaisou Mii loxo Aipiepiena

9 Ta mitema ane Kolunelio mupalusi'a milai ne la miai no vote'i. Xe
kakau la ane'i miavuti mimuamua'i la, xe aso lixinu la ane'i mixali 'alai
ne Iopa. No voxo ngiou ane ne la Pita mutelai no tani laxa'u sou ukilaka

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

noxou Lataua. 10 La anu musolixu mo mumasaxa sou u'ani, ia ane'i a uao
milalaxiinu la'ilalisio io anu mumaisou mii vile loxo aipiepiena. 11 Anu
mumalei sou lexe opo loxotolo mukisi io mii vile iou loxo lavalava tatila
mitetelisou no 'a telexu tami'a io milu'e no lia. 12 No nano no 'a lavalava
ne ta mimii iouiou ane'i ane imuamua'i no 'a tava'a tami'a mo talaxavale
iouiou sou lialia xe ta ngiala sou ivava no va'a ne mi'ana'ana no anu. 13 La
Pita mulomusou itema vile muvikala lexe, "Pita, natulu mo nave'axene
ta mimii ne se'i mo na'i'a." 14 [n]Ia Pita muvikala aloxo 'o, "Tila, umomomo
sou eni a'oxo loxo ne uasi, xo eni a'ou mii vile ane nuni'u no ieni mo
tavuna sou eni a'ou mii no ieni ne uao." 15 [o]Ia vaikala mune'e noxou alaxu
tameisou la, "Mimii ne Lataua mu'oxonu muxali malemalenga ne mamu
sou nini nalemolu lexe nuni'u." 16 Mii ane ne muxali alaxu tatalu mukalu,
xe alaxu vilesisi 'o la lavalava ne mulivu mutelai no opo loxotolo.
17 Ioxe, Pita anu a muxavutala piena no anu mii ane anu mumaisou
ne lexe laaxu a loxovaa, la ta mitema ane Kolunelio mupalusi'a mine'e
ne mitali'isi'a ta mitema sou tani noxou Saimoni mo ane'i a mine'e
mitulu no 'a aitengaxu vimelu sou tani. 18 Xe ane'i mi'ava sou mitali'i
lexe Saimoni e ualasou vile lexe Pita anu a uxoxolu ne. 19 Ia Pita anu
a uao uxavutalasi o sou mii ane loxo aipiepiena e anu mumaisou ne
la Uleenu Tavuna muvikala mune'e noxou lexe, "Saimoni nalomu, ta
mitema tatalu ane'i a ikakamulineni. 20 Naavuti mo nalu'elai no lia mo
nongi'a ngalai io naxavutala piena mamu, xo eni epalusi'a a mine'e
ne." 21 Pita mulu'e no lia la muvikalane'i ta mitema ne aloxo 'o, "Eni
itema e ngingi ngekakamulileli ne eni ano 'o. Io tava'u loxovaa la sou
ngingi ngene'e 'o?" 22 La ta mitema ne mikolinu tali'i noxou lexe, "Nexi
mexe noxou Kolunelio e tila noxi'a ta mitema sou 'oto'oto tene'e 'o,
anu itema laixe mo ulavusou umama'u mo uxolu no laaxu Lataua, xe
ta mitema ta Iutaia ta piena mukalusi ne ilavusou itoxonu. Ia Angelo
noxou Lataua muvikalanu lexe anu u'avaline nane'e no tani noxou mo
sou lexe anu ulomu noxine no anu ma'ia ane nini nalemolu." 23 La sou
Pita mu'unane'i ta mitema ne no nano no tani sou musaxila'a no anu
'olovoxo ane ne.

Pita Mulai no Tani Noxou Kolunelio

Xe lamana no voxo ane vile la sou ilo'a milutu milai. Ta vimovimo'a
mose'i noxou Iesu ne Iopa ne milutu sou ilo'a milai.
24 Xe no voxo vile ane ili'i, la ilo'a mixali ne Kaisalia. Ia Kolunelio
ne anu muxolu sou muloopalane'isi la mu'avali'a ta minuminu ilo'a
ta menexu maninasou mine'e mipita no tani noxou. 25 No voxo mine
Pita muxali mu'una no tani, la Kolunelio mualaxu la muxola'u tava'u

---

[n] **10:14** Liv 11:1-47; Ese 4:14 [o] **10:15** Mak 7:15, 19

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mulu'e noxou Pita tava'u sou mulotu. 26 [p]Ia Pita mutulusou la muvikala
lexe, “Natulu, xo eni kalumo ne eni amitemasi.” 27 Pita muvikala
noxou ia mu'una la muxalisi'a ta mitema ta piena mipita ia mixoxolu.
28 Xe anu muavuti la muvikalane'i ane'i ane mixolu, ne aloxo 'o,
“Ngingi menge ngalavu lexe lapuloto muvikala pekia'u lexe mamu
sou itema Iutaia vile uxolu upita mo uxixaosi'a ta mitema ane'i ane
ta Iutaia uasi. Ia Lataua mumaxa'uieli lexe mamu sou eni alemolu
itema vile lexe nuni'u mo malemalenga uasi mamu. 29 La sou no mine
ngingi nge'avalilo lexe eni ane'e, la eni aloloxolo ngenge uasi. Ia eni
atali'isinge lexe nge'avalilo ene'e sou ma'ia?” 30 La Kolunelio mukolinu
tali'i noxou aloxo 'o, “Voxo tami'a Mukalu. Eni ekilaka mulai noxou
Lataua. Eni exolu no tani noxilo no aso iou iouvilesisi aloxo 'o ne aso
iou tatalu. Xe emalei loxo 'o la, itema vile tokolomou muiei musuku
muxali mutulu no talaxo alaxu vilesisi la mii ane ne muxali no talaxo
la anu voxo tami'a mulai mukalu. 31 Io muvikala aloxo 'o, ‘Kolunelio,
Lataua mulomusou lingalinga noxine mulai noxou mukalu, mo Anu
muxavutalanu 'ilixo noxine ane nini ne'oxonu sou neitinu lamoli mo
mimii mulai sou musu'uline'i ta mitema ne ane i'a mii uasi. 32 La sou
mupalusi'a ta mitema mose'i milai ne Iopa sou i'avalou itema ane
ualasou lexe Saimoni e ualasou vile lexe Pita, ia anu muxolu no tani
noxou Saimoni ane vilemo e uxoxolu no luaki pa'umolu. Saimoni ne
anu itema sou u'oxonu mimii iouiou no anu ta mimii sosoie'i.’ 33 Aloxo
ne, la sou eni epalea epalusi'a milai mi'avaline, mo nini ne'oxonu
'ilixo laixe sou nene'e mo ano 'o nexi mukalusi 'a tepita no iou
Lataua sou talomu no anu vaivaikala ukalusi ane Tila mulosine sou
navikalanexixu.” 34 [q]Ioxe Pita muavuti sou muvikala aloxo 'o, “Vaimomo
'o, eni elavusou lexe Lataua ulavusou u'oxonu 'ilixo laixe noxi'a ta
Iutaiasi uasi, 35 ia umasaxai'a ta mitema no 'a xalexalee lia ukalusi ane'i
ane ilavusou ixoo no laaxu mo i'oxonu 'ilixo ane muisalili. 36 Vaikala
ane 'o ne Lataua mulosixe nexi ta mitema sie Isilaeli muvikala sou
a'alo laixe sou opo se'isisi noxou Lataua e noxou Iesu Kalisito. Anu
Tila noxinge mukalusi. 37 [r]Ngingi ngelavusou mii ma'ia ane muxali
musoko ne Xalilaia mo mu'ana'ana no tuatuala mukalusi ne Iutaia ili'i
no anu a'alo sou 'ulo'ulo ane Ioanesi mua'aloxu. 38 [s]Ngingi ngelavusou
lexe anu Iesu Kalisito sie Naseleti ne Lataua mulosou Uleenu Tavuna
mo mu'ana'ana no anu xavi tatila. Mo Anu mumuamua'i no tuatuala
mo muxaxai laixe noxi'a ta mitema mo mupamauline'i ta mitema ane
satani mu'oxo masuane'i xo Lataua anu muxolu noxou. 39 Nexi ne ta
mitema sou taa'aloxu mimii mukalusi ane Anu mu'oxonu no xalexalee

---

[p] **10:26** Apo 14:13-15; Pal 19:10 [q] **10:34** Lap 10:17; Rom 2:11 [r] **10:37** Mat 4:12-17
[s] **10:38** Mat 3:16; Luk 4:17-21

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

tuatuala no lia 'o noxixe ta Iutaia mo ta Ielusalemu. Ane'i mililixu no
anu ovu valautu la mivau musoli. 40 Ia no voxo tatalusou la Lataua
mutulusou la, mo mu'oxonu mupala'a mo ta mitema mimaisou. 41 [t]Ta
mitema ne Iutaia ukalusi ne imaisou uasi, ia nexisi ane temaisou. Io
loxo Lataua musosovosixe sou nexi taa'aloxu lamana. Nexi noxi'a te'ani
mo teie ili'i no mine Anu mutulu la no 'a soli. 42 [u]Anu muvikala pekia'u
noxixe sou lexe taa'aloxu ulai noxi'a ta mitema mo tavikala lamana
lexe Anu ne Lataua musosovosou lexe Anu uxali itema sou ulavusou
ulevinu 'ilixoi'a ta mitema ane imaumauli mo ane'i ane misoisoli. 43 [v]Ta
mitema sou palomatana mukalusi ne ane'i mia'aloxu la mivikala lexe
no anu Ualasou la ta mitema ukalusi e imulaxu tane'i noxou ne, Lataua
ululusou susu noxi'a."

44 [w]No mine Pita anu uvivikala loxonesi 'o, la Uleenu Tavuna mune'e
noxi'a ane'i mukalusi ane milomusou a'alo ne. 45 Ane'i ta mitema ta Iutaia
mimuxaxu tane'i noxou Lataua e ilo'a Pita mine'e ne mikuluke xe Lataua
munixiu Uleenu Tavuna mulu'e noxi'a ta mitema ane'i ane ta Iutaia uasi
kalumo. 46 [x]Xo ane'i milomusi'a mivivikala no anu vaikala iouiou mo
mi'iti'itinu ualasou Tila. La sou Pita muvikala lexe, 47 "Umomomo sou
itema vile utalosi'a sou i'ulo mamu? Ia ane'i mino'u Uleenu Tavuna iou
vilesisi aloxo nenge teno'u ne." 48 [y]La sou anu muvikala pekia'u noxi'a
lexe ane'i i'ulo no anu ualasou Iesu Kalisito. Ane'i mi'ulo mukalu la
mitali'isou Pita sou lexe ilo'a ixolu voxo mose'i.

Pita Mua'aloi'a Ane'i ne Ielusalemu sou Mii Ma'ia Ane Anu Mu'oxo'oxonu

11 1 No voxo ane ne, la ta aposeli xe ta vimovimo'a ane ane'i mixolu
ne Iutaia milomu lexe ta mitema ane'i ane ta Iutaia uasi kalumo
ane'i a milomusou vaikala noxou Lataua. 2 No mine Pita muxali ne
Ielusalemu la ane'i ta mitema ane xooxoo ungasi'a mo mimulaxu tane'i
noxou Lataua la'iaxa'a la anaxasou. 3 [z]La sou ane'i mivikala Pita aloxo 'o,
"Loxovaa la sou nini nelai no taasi'a ta mitema ane xooxoo ungasi'a uasi
mo nongi'a nge'ani no taasi'a ne." 4 La sou Pita muavuti sou mua'aloi'a
sou mimii mukalusi ane muxali aloxo 'o, 5 [a] "No mine uao eni exolu ne
Iopa io, ekilaka, la emaisou mii vile loxo aipiepiena, la emaisou mii vile
iou loxo lavalava tatila molu no opo loxotolo mulu'e. Mii vile mutetelisou
no 'a telexu tami'a io mulu'enu noxilo. 6 Ioxe eni emasaxa lexe alavusou
mimii ne la sou eni emalei laixe no anu la etongone'i ta mimii iouiou
ane'i ane imuamua'i no tava'a tami'a mo ta vova mo talaxavale iouiou sou

---

[t] **10:41** Luk 24:42-43; Apo 1:8 [u] **10:42** Apo 17:31; 1Pi 4:5 [v] **10:43** Ais 53:5-6; Iel 31:34; Apo 2:38 [w] **10:44** Apo 11:15; 15:8 [x] **10:46** Apo 2:4; 19:6 [y] **10:48** Apo 19:5 [z] **11:3** Apo 10:28; Xal 2:12 [a] **11:5-15** Apo 10:9-48

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

lialia xe ta ngiala sou ivava no va'a. 7 La elomusou itema vile muvikalaleli
lexe, 'Pita, natulu mo navauxene ta mimii ne se'i mo na'i'a.' 8 Ia eni
evikala aloxo 'o, 'Tila, umomomo sou eni a'oxo loxo ne uasi, xo eni a'ou
mii vile ane nuni'u no ienu mo tavuna sou eni a'ou mii no ieni uao.' 9 La
vaikala mune'e noxilo alaxu tameisou la, 'Mimii ane Lataua mu'oxonu
muxali malemalenga ne, mamu sou nini nalemolu lexe nuni'u.' 10 Mii
ane ne muxali aloxo ne alaxu tatalu mukalu, la lavalava e ilo'a ta mimii
no nano no anu ne mulivu mutelai no opo loxotolo. 11 No mine lavalava
mutelai no opo loxotolo mukalu, la alaxu vilesisi la ta mitema tatalu ne
itema vile e muxolu ne Kaisalia mupalusi'a ne, ane'i mixali no tani ane
nexi texoxolu no anu. 12 Xe Uleenu Tavuna muvikalaleli lexe, 'Ngongi'a
ngalai io naxavutala piena uasi,' la sou ta vivilo muxatele vile ne nexi
noxi'a temuamua'i telai te'una no taasou itema ne. 13 Te'una mukalu, la
sou itema ne mua'alo mexi lexe anu mumaisou angelo vile mutulu no iou
no nano no tani noxou. La sou angelo ne muvikalanu lexe, 'Napalusi'a ta
mitema se'i ilai ne Iopa, mo ikamulinu Saimoni e ualasou vile lexe Pita.
Mo ivikalanu lexe une'e noxine, 14 [b]sou uvikalaneni no anu vaikala mo
sou Lataua upamaulingengi ngongi'a ta tema taasine ukalusi.' 15 [c]Ioxe
itema e mu'avalilo ne muvivikala mukalu, xe eni esokosou evivikala sio,
la Uleenu Tavuna mulu'e noxi'a iouvilesisi loxo no mine mulu'e noxinge
tei. 16 [d]La sou eni exavutalanu vaikalau Tila e muvikala lexe, 'Ioanesi
u'ulosi'a ta mitema no anu lexa, io ngingi ne Lataua u'ulosinge no anu
Uleenu Tavuna.' 17 La sou ngingi ngelavusou vaimomo 'o Anu Lataua
mulosi'a mii iou vilesisi aloxo mulosinge ne si. No mine nenge temulaxu
tanenge noxou Tila Iesu Kalisito. Aloxo ne la sou eni itema ma'ia sou
ataluxu masaxa noxou Lataua ulai noxi'a." 18 [e]Ioxe ta mitema milomusou
vaikala noxou Pita, la xavutala sou la'iaxa'a ne mukalu mo anaxa'a
mutomu, ia mi'osasi sou mi'iti Tila ualasou sou mivikala aloxo 'o, "Mii
vile uasi, Lataua mumasaxa lexe ta mitema ane'i ane ta Iutaia uasi ne ixiu
opone'i mo ino'u mauli."

Ta Mitema ne Antioki Misoko sou Milavusou Iesu Kalisito

19 [f]Ioxe, no mine ta mitema mivau Sutepano musoli xe ili'i, la ane'i
mi'oxo lexe ive'ave'a ta mitema ane ane'i milavusou Iesu mo mimuxaxu
tane'i noxou. La sou ane'i mi'ume'ume la mipaxele sou milailai ne
Ponisia, xe Kipulosi mo Antioki sou mia'aloxu a'alo laixe sou Iesu noxi'a
ta Iutaia ane'isisi. Io ia'aloxu noxi'a ta mitema ane'i ane ta Iutaia uasi
mamu. 20 Ia se'i noxi'a ne ane'i sou tuala ne Kipulosi mo tuala ne Kilene
milai mipita ne Antioki sou mia'aloxu a'alo laixe sou Tila Iesu noxi'a ta

---

[b] **11:14** Apo 16:31 [c] **11:15** Apo 2:4 [d] **11:16** Apo 1:5 [e] **11:18** Apo 13:48; 14:27
[f] **11:19** Apo 8:1-4

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mitema ane'i ane ta Iutaia uasi kalumo. 21 La sou Lataua xaviinu muxolu
noxi'a aloxo ne, xe ta piena mixiu opone'i la sou mimuxaxu tane'i
noxou Tila. 22 [g]Xe ta mitema sou lalotu ane'i ane mixolu ne Ielusalemu
milomusou a'alo ane ne, la sou mipalusou Valunavasi sou mulai ne
Antioki. 23 No mine muxali la mumaisou lexe Lataua mualusi'a ta mitema
laixe manina la anu mu'osa. La sou anu muavutinoxu xavutalai'a sou
imuxaxu tane'i noxou Tila utotomu. 24 Xe anu Valunavasi ne itema
laixe manina. Mo Uleenu Tavuna muxoo noxou la anu itema sou
muxamuxaxu tanu, xe ta mitema ta piena mixiu maulixa'a sou mine'e
noxou Tila mukalusi. 25 [h]Ioxe, Valunavasi muavuti la mulai ne Tasisi sou
mukamulinu Saulo. 26 Anu muxalisou Saulo mukalu, la sou mutilonu
sou ilou mivaxa ne Antioki. Mo ilo'a ta mitema mixolu tauu ie vile, sou
milosie'ixa'a ta mitema ta piena no anu vaikalau Lataua. La sou no voxo
ane ne ta molomolo noxou Iesu mo ta mitema ane ilavusou Lataua uasi
ane'i mino'u uala lexe ta mitemau Kalisito. 27 No voxo ane ne kalumo,
la ta mitema sou palomatana se'i me'a ne Ielusalemu milu'e ne Antioki.
28 [i]Ioxe vile noxi'a ualasou lexe Axavosi ne mutulu xe no anu xavi Uleenu
Tavuna, la anu muvikala palomatana, lexe tausoli vile toxoxa'a uxali no
tuatuala ukalusi no lia 'o, la ili'i no anu Kulaudio uxolu loxo tatananu
tuala, la anu muxali. 29 No mine ta molomolo noxou Iesu Kalisito
milomusou Axavosi muvikala palomatana aloxo ne, la sou ane'i mipitanu
xavutala sou isu'uline'i ta vimovimo'a ne Iutaia no anu lamoli xe mimii
sevile umomomo no anu maulixa'a. 30 [j]Ane'i mi'oxonu aloxo ne mukalu,
la sou mipalusi'a Valunavasi ilou Saulo milaixu noxi'a ta tatila sou lalotu.

Elodesi Muvau Iakovo Musoli Io Mutatuxu
Pita no Anu Taasou Navunavu

12 1 No voxo ane ne la, tatananu tuala Elodesi musokou 'oto'oto
ane ne sou muve'avea' ta temanu lalotu noxou Iesu. 2 La sou
anu muvikalane'i sou mivau Iakavo e Ioanesi vimou ne no anu laviso
la musoli. 3 Xe Elodesi mulavusou lexe ta Iutaia mimasaxau mii ane
anu mu'oxonu ne la sou anu mutatuxu Pita kalumo. Mu'oxnu mii
ane ne muxali no anu Voxo e Ixutuxu Veletixa'a Vitanisi. 4 La sou
anu mutetelisou Pita sou mutatuxu no anu taasou navunavu. Anu
mu'italonu Pita no avo'a ta mitema sou 'oto'oto la'oluxa'a tami'a sou
misaxila'u. Mino'a ta mitema tamitami'a no nano noxi'a ta mitema sou
'oto'oto la'oluxa'a tami'a ne sou mixali loxo mavulovexa mo mulu'e
no lia ta'uve mo muxatele vile sou isaxila'u. Elodesi mu'oxonu aloxo
ne xo umasaxa lexe utulusou Pita no anu vaivaikala no ie'i ta mitema
tavu'alo ili'i no anu voxo e isosovosou sou Lataua Mupolopepeene'i ta

---

[g] **11:22** Apo 4:36 [h] **11:25** Apo 9:30 [i] **11:28** Apo 21:10 [j] **11:30** Apo 12:25

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Isilaeli no anu. 5 La sou Pita muxolu no nano no taasou navunavu. Ia ta
tema lalotu ikilakasou pekia'u ulai noxou Lataua sou usu'ulinu.

Angelo Mulaanu Pita no Anu Taasou Navunavu

6 Ioxe Elodesi musosovosou voxo vile sou lexe utulusou Pita no anu
vaivaikala. Ia tei no anu voxo ane ne xe no 'olovoxo, la Pita muai no
taine'i ta mitema sou 'oto'oto tamei xe misakisakiinu no anu seni tamei
kalumo. Xe ta mitema sou isaxila'u aitengaxu taasou navunavu ne
kalumo ane'i a mitutulu sou isaxila'u aitenga. 7 Xe alaxu vilesisi 'o la,
angelo vile noxou Tila muxali mutulu la lamanaxu mukaa no nano no
taasou navunavu ne. La angelo mukopesou Pita no vainu sou mutulusou
la muvikala aloxo 'o, "Napalea natulu." Muvikalanu aloxo ne, la seni
e misakiinu Pita no anu ne mululu no avolu la mulapau muai no lia.
8 La angelo muvikalanu lexe, "Nano'u tokolomomeni ane veveeni mo
nasakiinu utupokonexe mo namuxaxu siove sou tava'ine mo namulileli."
La Pita mu'oxonu aloxo ne. 9 La sou muavuti mumulinu angelo sou mulai
no ale. Ia anu ulavusou lexe anu umulinu angelo manina sou ane uasi.
Anu muxavutala lexe anu mumaisou mii loxo aipiepiena ane. 10 [k] Ia uasi
anu mumulinu angelo manina. La sou ilou mipolopepeenu aitenga vile
mo tameisou xe tatalusou la anu aitenga pekia'u sou ulai no tuala tila.
Aitenga ane ne pekia'u ia molu mukisi vitanisi. La sou ane'i ilou miuatu
no ale la mimuamua'i mimulinu vote'i milai, la alaxu vilesisi angelo
mu'umesou Pita sou mulai.
11 La sou Pita xavutalau muxali lamana. Sou muvikala lexe, "Ae, eni
e'oxo lexe eni emaisou mii loxo aipiepiena ano 'o si, la uasi. Eni emaisou
mii manina. Tila mupalusou angelo noxou vile ane mune'e musu'ulileli
no anu navunavu ane ta Iutaia i'oxe i'oxo umulinu masaxa noxou
Elodesi sou i'oxonu noxilo." 12 Anu mulavusou lexe Lataua musu'ulinu,
la sou anu mulai no tani noxie Malia e Ioanesi e ualasou vile lexe
Maluko nenu. Ta mitema ta piena ane'i a mipipita sou ikilaka ulai noxou
Lataua. 13 Anu muxali no tani ne la mutulu no ale io mupolopolo no
aitenga, la sou sema sou xaixai vile e ualasie lexe Loda. Ane mine'e sou
lexe ikisiinu aitenga, la ua. 14 Ane mitongonu Pita xolinu, la ane mi'osa
misevile la ikisiinu aitenga la ua, miiave milivu sou mi'ava kakaa mulai
noxi'a ta menexie lexe, "Pita anu a ututulu no ale no aitenga 'o." 15 Xe ta
menexie miavuti la mivikalane aloxo 'o, "Nini nexovulaulau ne." La ane
pekia'e sou mivikala pekia'u lexe, "Manina, anu a ututulu no aitenga
'o," La sou ane'i mi'oxe, "Male nini nemaisou angelo[l] noxou ane."

---

[k] **12:10** Apo 5:19 [l] **12:15** Loopala noxi'a ta Iutaia lexe ta mitema vilevilesi ne uleene'i a uxolu la sou uxali noxi'a no mine imauli. Imauli uasi isoli ne la ilavusi'asi lexe angelo noxi'a ane.

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

16 No mine ane'i ixixilie'i ngato'o loxo ne, la Pita anu a upolopolo no
aitengasi 'o. La sou ane'i mimaisou la mine'e mikisi aitenga, la sou mimaisou
lexe anu Pita maninasou, la ane'i mikuluke manina. 17 Xe anu muavuti, la
muavimaxuxune'i no avolu sou lexe ivikala mamu. Io anu mua'aloi'a no anu
mii ma'ia ane Tila mu'oxonu noxou sou mulaanixu no anu tani sou navunavu,
sou muatu no ale. La sou anu muvikalane'i lexe, "Nga'aloi'a Iakovo ilo'a ta
vivinge no anu mii 'o." Io anu mulutu sou mulai no tuala vile va'axu.
18 [m]Ia no kakau manina 'o, la ta mitema sou 'oto'oto ne mixovulaulau
manina, la sou ane'i miavuti sou mitalitali'isi'a ngato'o lexe, "Pita mulai
ne'ei?" 19 Xe Elodesi mulomu aloxo ne, la mupalusi'a ta mitema sou
mikamulinu Pita, xe anu uxolu uasi, la sou anu utulusi'a ta mitema sou
isaxila'u aitenga no anu vaikala sou lexe ive'a isoisoli xo ane'i isaxila'u
Pita laixe uasi. Xe ili'i, la anu Elodesi muvula ne Iutaia sou mulai telo ne
Kaisalia sou muxolu lai ne.

Elodesi Musoli

20 No mine Elodesi la'iaxui'a ta mitema si'e Taia xe Saidoni, la ane'i mipita
la'oluxa'a vilesisi sou milai mimaisou. Tei la Valasutosi muno'u vaikala lamana
noxi'a sou usu'uline'i la mutali'isou Elodesi lexe opoonu uai se'isisi noxi'asi xo
ane'i milavusou lexe ane'i ino'u la'ilali no anu tuala tila ane anu musaxila'u nesi.
21 Ioxe, no voxo ane ne, la Elodesi mutokolomoxu tokolomo sou mutuxu tuala
noxou mo muxolu no anu puloulou noxou anu mutuxu tuala ne. La musosovosou
voxo vile sou lexe uvivikala noxi'a no anu. La sou anu mupitane'i sou
muvikalane'i. 22 No mine anu muvivikala noxi'a, la ta mitema mi'ava'ava lexe,
"Lataua vile a uvivikala o, itema uasi." 23 [n]Xe alaxu vilesisi 'o la angelo noxou Tila
muvau avile a alalainesi xo anu mu'iti ualasou io Lataua uasi. La sou ta polikoka
mingangasou la musoli avile. 24 [o]Aloxo ne la sou vaikala noxou Lataua muxali
pekia'u mo muleme mulai no tuatuala mukalusi. 25 [p]La sou Valunavasi ilou Saulo
mikalusou xaixai ne Ielusalemu mukalu la sou mukasi noxou Ioanesi e ualasou
lexe Maluko sou ilo'a me'a ne Ielusalemu sou milai ne Antioki.

Misosovosi'a Valunavasi Ilou Saulo sou Mipalusi'a Milai
Mia'aloxu Vaikala Noxou Lataua no Tuatuala

13 1 Ioxe, ta mitema ane ane'i mimuxaxu tane'i noxou Iesu e mixolu
ne Antioki ne se'i ne ta mitema sou palomatana xe se'i ne ta
mitema sou ilosi'a lavulavu sou 'ilixo laixe noxou Lataua. Vile noxi'a
anu Valunavasi mo Simeoni e ualasou vile lexe Nixelu xe Lukio anu
itema sie Kilene mo Saulo xe Manaeni. Manaeni ne ilou tatananu tuala
Elodesi mivaitami no mine no molomoloxa'a. 2 [q]No mine ane'i ilo'a

---

[m] **12:18** Apo 5:22-24 [n] **12:23** Tan 5:20 [o] **12:24** Ais 55:11 [p] **12:25** Apo 11:29-30; 15:37
[q] **13:2** Apo 9:15

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ta mitema ne mipita sou mipelemu mo milotu noxou Tila, la Uleenu
Tavuna muvikalane'i aloxo 'o, “Ngakalipalane'i Valunavasi ilou Saulo mo
ngaxexene'i ilou ixolu va'axu sou i'oxonu xaixai ane Eni e'avali'axu.” 3 [r]La
sou ane'i mipelemu mo milingasi'a xe mi'italonu avo'a noxi'a ilou sou
mialusi'a mukalu, la sou mipalusi'a ilou milai.

Valunavasi Ilou Saulo Milai Mixali ne Kipulosi

4 No voxo ane ne, la Uleenu Tavuna muxolu noxi'a la mulutulixa'a
ne Antioki sou milu'e no Selukia, la mitelo no anu lasipi mivaxa no
la'olu ne Kipulosi. 5 [s]No mine ane'i mixali ne Salamisi, la milai no
taasou lalotu noxi'a ta Iutaia sou misoko mia'aloxu vaikalau Lataua. No
voxo ane ne, la Ioanesi e ualasou vile lexe Maluko ne ilo'a kalumo sou
musuuline'i ilou no anu xaixai. 6 Ane'i mixixaoxao no nano no la'olu
Kipulosi, xe mukalu, la sou ane'i miuatulai ne Paposi, la sou mixalisou
itema vile anu itema sou aalu iouiou vile e ualasou lexe Balu-Iesu e
itema si'e Iutaia ne anu itema sou palomatana kalakalavoi. 7 Anu itema
ane ne mulavusou ilou itema sou usaxila'u la'olu ane ne e ualasou lexe
Seluxio-Paulo e anu itema sou lavulavu laixe. Anu mu'avali'a Valunavasi
ilou Saulo milai noxou xo anu mumasaxa lexe ulomusou vaikala noxou
Lataua. 8 Ia itema sou lavulavu sou aalu iouiou ne ualasou vile no anu
vaikala Xiliki lexe Elimasi ne mumasaxa lexe u'oxo pekia'usou xavutala
noxou itema sou usaxila'u la'olu ne sou umuxamuxaxu tanu noxou Iesu
uasi, la sou muvikala sou mu'oxo latolosi'a Valunavasi ilou Saulo. 9 Ia
Saulo e ualasou vile lexe Paulo ne Uleenu Tavuna mu'ana'ana noxou, la
anu mumatakisou Elimasi ne la muvikalanu aloxo 'o, 10 “Nini satani 'olu.
Nini itema sou na'oxo masuanu mimii laixe. Nini ne'ana'ana no anu
'ilixo sou kalakalavoi ilou iisuiisu, mo nini namitema sou naxiuxiunu
mii ane Tila mu'oxonu manina ne sou naxalixu uxali kalavoi. 11 [t]Mo
namaisou vaimomo 'o si, la Tila xaviinu ulu'e noxine la ieni utomu mo
namaisou lamana vile la uasi maxuveeni sevile.” Xe alaxu vilesisi 'o
la mii e loxo tamuxala isivoxoxu ne mune'e mutomu iou, la sou anu
mukamuli itema vile sou lexe usu'ulinu sou utetelisou no avolu mo
usu'ulinu sou utilau. 12 Ioxe itema sou usaxila'u la'olu mumaisou mii
aloxo ne, la mukuluke no anu vaikala Tila la sou xavutalau muavuti sou
mumuxamuxaxu tanu noxou Tila.

Valunavasi Ilou Paulo Mia'aloxu Vaikala Noxou Lataua ne Antioki Ane Muxolu no Nano no Tuala Xalee Tila Pisitia

13 [u]Paulo ilo'a ta mitema e mimulinu ne mutelo no lasipi me'a ne
Paposi milai ne Peluxa ane'i mixolu no nano xalee lia tila ne Pamfulia,

---

[r] **13:3** Apo 6:6 [s] **13:5** Apo 12:12; 15:39 [t] **13:11** Apo 9:8 [u] **13:13** Apo 15:38

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

la Ioanesi e ualasou vile lexe Maluko ne mu'umesi'a a lai ne sou
mulivu mulai ne Ielusalemu. **14** Io ane'i me'a ne Peluxa ne mole milai
mixali ne Antioki anu muxolu no nano no xalee lia tila ne Pisitia.
Xe no voxo Tavuna, la ane'i milai mi'una no taasou lalotu noxi'a ta
Iutaia sou mixolu no lia. **15** Ioxe ane'i miitisou Lavuku sou lapuloto
noxou Mosesi xe vaikala ane ta mitema sou palomatana mikaukavunu.
La ili'i sou ta tatila no 'a taasou lalotu noxi'a ta Iutaia ne mipalusou
itema vile sou mulai muvikalane'i Paulo ilou Valunavasi aloxo 'o,
"Ta vivixe, nexi tamasaxa lexe ngingi ngane'e mo lexe mengi vaikala
mose'i lailaixe, la ngapeletotosi'a ta mitemamexi no anu." **16** La Paulo
mutulu la mutolosou avolu mulai noxi'a ta mitema sou lexe ixolu
tasiau xo anu uvivikala. La sou anu musoko sou muvikala aloxo 'o,
"Ngingi ta mitema sie Isilaeli, mo ngingi ta mitema ane ta Iutaia
uasi ia ngalavusou ngalolotu ulai noxou ne, ngingi ngalomu une'e
noxilo. **17** [v]Ngingi ta Isilaeli Latauamengi xo Anu musosovosi'a ta
'ilu'ilusungengi mukalu, la mu'oxone'i sou milai mixolu ne Aixiputo
mole mixali ta piena misevile, xe mukalu la sou anu molu mulivunixa'a
no Anu xavi noxou sou milaa ne Aixiputo. **18** [w]La Anu mutavule
tu'umaxu no anu 'ilixo noxi'a mo musaxila'a mumomomo loxo tauu
ie itemaxu tamei no nano no xalee lia vitanisi. **19** [x]Xe Anu muavuti, la
mualivulane'i ta mata muxatele tamei ne Kanani. Io mu'italonu lialia
ane ne noxi'a ta mitema ne Isilaeli. **20** [y]La sou mimii ta piena muxali no
nano no anu tauu ie itemaxu mavulovexa tamei mo mavulovexa ta'uve
(450). Xe ili'i no mine ta Isilaeli mino'u lialia ane ne mo mixolu no
anu mukalu, la sou Lataua molu musosovosi'a ta mitema ane sou lexe
itulu ta kisikisi'a sou iulaxune'i ne mulai mutalo no mine itema sou
palomatana Samueli muxali.

21 [z]Xe ta mitema miavuti la milinga sou itema vile sou uxali loxo ane'i
i'a motuxu tuala vile. La sou Lataua mulosi'a Saulo e Kisi 'olu xe anu
no anu mata noxou Beniamini. La anu muxali mutuxu tuala noxi'a la
muxolu musaxila'a mumomomo loxo tauu ie itemaxu tamei. **22** [a]Ia Lataua
muavuti la, la muxexeenu, io musosovosou Deviti sou muxali mutuxu
tuala noxi'a. Xe Anu muavuti la muvikala lamana noxi'a aloxo 'o, 'Eni
exexeenu Saulo io esosovosou Deviti anu Iesi 'olu ne anu itema vile e Eni
elavusou opoonu lexe ulai la anu umulimuli masaxa noxilo ukalusi.' **23** [b]La
sou Lataua mulosi'a ta Isilaeli Iesu itema sou pamauli ne loxo musakiinu
vaikalasou. Lexe itema sou pamauli uxali noxou Deviti. **24** [c]La sou no mine
Iesu uxali uao, la Ioanesi e itema sou u'ulosinge mua'alo la muvikalane'i

---

[v] **13:17** Mul 1:7; 6:6; 12:51 [w] **13:18** Iti 14:34; Lap 1:31-32 [x] **13:19** Lap 7:1; Ies 14:1
[y] **13:20** Kis 2:16; 1Sa 3:20 [z] **13:21** 1Sa 8:5, 19; 10:20-24 [a] **13:22** 1Sa 13:14; 16:12; Lex 89:20 [b] **13:23** 2Sa 7:12-16 [c] **13:24** Mat 3:1-2

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ta mitema sie Isilaeli lexe ixiu opone'i mo ixiu tumaliau 'ilixo masumasua
noxi'a mo sou anu Ioanesi u'ulosi'a. 25 [d]No voxo ane Ioanesi sou ukalusou
xaixai noxou, la anu mutalisi'a ta mitema aloxo 'o, 'Ngingi ngemaisilo la
ngexavutala lexe eni 'ena'ei io? Eni itema e ngingi ngaxoxomaiou Anu a
eni 'o uasi. Ia ngingi ngalomu Anu itema ne ili'i xe une'e la eni amomomo
sou alulusou lamota sou siovesou tava'u uasi, xo eni amitema vitanisi.'
26 Ioxe, ngingi ta vivilo e ngingi Avalaamu ta 'ilu'ilusunu, xe ngingi ane
ta Iutaia io ngemama'u noxou mo ngetoxonu, ngingi ngalomu, vaikala
sou mauli mune'e noxinge muisalili. 27 Ia ta mitema ilo'a ta tatila ane'i
ane mitulu loxo ta kisokisou tuala tila ne Ielusalemu ilavusou Iesu loxo
Anu itema sou pamauli uasi. La mivau musoli. Ia ane'i mi'oxonu aloxo ne
la mumomomo sou vaikala noxi'a ta mitema sou palomatana milemolu
tei e ane'i iitisou mo ilomusou no voxo Tavuna utotomu. 28 [e]Ixalisou
susu vile noxou sou ivau usoli no anu uasi, ia ane'i xavine'i vitanisi sou
mivikalanu Pilato lexe uvau Iesu usoli. 29 [f]Ane'i mi'oxo aloxo ne noxou
sou mimomomo sou mimii ane muai no nano no anu Lavuku Tavuna
teinu. Mukalu, la sou ane'i milaxanixu teitexi no ovu valautu sou milu'e
mimulaxu no anu lulu. 30 Ia Lataua mutulusou no anu lulu sou soli la
mumauli. 31 [g]Ili'i no anu la ta mitema ukalusi e ilo'a Iesu mimuamua'i
no vote'i me'a ne Xalilaia sou mitelai ne Ielusalemu mimaisou no voxo
ta pieana. 32 Ioxe la sou mii e nexi taa'alomengi a'alo laixe no anu 'o ne
nexi taa'alomengi sou itema e Lataua musakiinu vaikala sou noxi'a ta
'ilu'ilusunenge tatei lexe upalusou une'e sou ulivulinenge. 33 [h]Aloxo ne,
la sou Anu mutulusou Iesu no 'a lulu sou soli sou lexe umomomo sou
vaikala ane Anu musakinusinge noxi'a ta 'ilu'ilusunenge tatei. Vaikala
sou mii ane ne mikaukavunu muai no nano no anu Lavuku sou Lexe
tameisou muvikala aloxo 'o, 'Nini ne nini 'alixeni. Vaimomo 'o Eni axolu
loxo Eni Mamine.' 34 [i]Aloxo ne, la sou anu Momu ne mutulusou no anu
lulu sou soli, mo uai u'ui no anu lulu ne uasi. Anu muvikala aloxo 'o, 'Eni
emasaxa lexe aalusine no anu aalu iou vilesisi aloxo Eni ealusou mutuxu
tuala Deviti. Aalu ane laixe anu uxali manina.' La sou mii ane Anu
mulemolu ne muxali manina loxo Anu musakiinu vaikalasou. 35 [j]La sou
vaikala vile kalumo muxolu no anu Lavuku sou Lexe muvikala aloxo 'o,
'Nini umomomo sou namalanixu Itema sou xaixai noxine e malemalenga
ne uai u'ui no nano no lulu ne uasi.' 36 Ioxe la sou nenge telavusou lexe
Deviti ne no mine uao mumauli mo muxoxolu no lia 'o, la anu itema sou
umulinu masaxa noxou Lataua mo anu u'oxo xaixai laixe manina. Ia ili'i
no mine anu musoli, xe miasixu no anu lulusi'a ta 'ilu'ilusunu, la vasimolu
ne muai mu'ui no nano no lulu ne. 37 Io Itema ane ne Lataua mutulusou

---

[d] **13:25** Ioa 1:20, 27 [e] **13:28** Mat 27:22-23 [f] **13:29** Mat 27:59-60 [g] **13:31** Apo 1:3, 8
[h] **13:33** Lex 2:7 [i] **13:34** Ais 55:3 [j] **13:35** Lex 16:10

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

no anu lulusou soli, la vasimolu uai u'ui no lulu ne uasi. **38** Aloxo ne
la sou ta vivilo eni emasaxa lexe ngingi ngalavusou laixe aloxo 'o,
no anu soli noxou Iesusi la anu muxexeenu susu noxinge aloxo nexi
tea'alomengixu. **39** *k*Io lapuloto noxou Mosesi ne umomomo sou uxexeenu
'ilixo masumasua noxinge sou ngaxali ngaisalili uasi. Ia Anu itema ane
ne si Anu mumomomo sou uxexeenu 'ilixo masumasua noxi'a ta mitema
ane'i ane imuxamuxaxu tane'i noxou, la sou Anu uleme'a lexe ta mitema
lailaixe. **40** La sou ngingi ngaxaxai laixe, xo loxo 'o io mii e ta mitema sou
palomatana milemolu tatei ne uxali u'oxo masuangengi.
41 *l*'Ngingi ta mitema e ngamolovila'isou Lataua.
Xe ngakuluke, mo ngasoli.
Xo Eni a'oxonu mii vile uxali no nixi noxinge.
La sou lexe itema vile uvikalangengi no anu mii ane lexe Eni
a'oxonu ne,
la ngingi ngamuxaxu tangengi no anu uasi.' "
42 No mine Paulo mua'alo mukalu xe ilou Valunavasi milaa no taasou
lalotu noxi'a ta Iutaia, la ta mitema mitalisi'a ilou sou lexe no Voxo
Tavuna ane ili'i la, ilou ilivu ine'e la sou ia'aloi'a la no anu vaikala ne.
43 Ili'i no mine ane'i milaa no alalotu, la ta mitema ta Iutaia ta piena xe ta
mitema ane'i ane ta Iutaia uasi io imulinu lalotu moxi'a ta Iutaia sou ilo'a
ta Iutaia milotu mipita no taasou lalotu noxi'a ta Iutaia ne mimuline'i
Paulo ilou Valunavasi. Sou ilou mipeletotosi'a sou lexe itulu pekia'a aloxo
ne si no anu alauna noxou Lataua.
44 Xe ili'i no anu Voxo Tavuna ane ne, la sexasisisou ta mitema ukalusi
no anu tuala tila ane ne mine'e mipita sou milomusou vaikala noxou
Tila. **45** Ioxe no mine ta Iutaia mimaisou lexe ta mitema ta piena musuku
milomuxu vaikala noxou Tila, la sou ane'i opone'i masuau Paulo xe
mivikala tumalou noxou xe mivikala masumasua no anu a'alo noxou
kalumo. **46** *m*Aloxo ne, la sou Paulo ilou Valunavasi mivikala pekia'u io
i'ume uasi ia ilou mivikalane'i aloxo 'o, "Vaikalau Lataua ne tanixu lexe
taa'aloxu tei a noxinge ne. Ia xo ngingi ngexiunu tumalingeu, la iou loxo
ngingi ngexavutala lexe ngano'u mauli ane kaluxusou uasisi uasi. La sou
ngingi ngalomu. Nexi noxou vaimomo 'o taxiu ulai noxi'a ta mitema ane'i
ane ta Iutaia uasi. **47** *n*Xo Tila mupalusixe la muvikala aloxo 'o,
'Eni apalusine sou nalaixu lamana ane 'o noxi'a ta mitema ane'i ane
ta Iutaia uasi.
Mo sou ta mitema ukalusi no lialia 'o ino'u mauli ane kaluxusou
uasi.' "
48 Xe ta mitema ane'i ane ta Iutaia uasi ne milomusou vaikala ane
ne, la ane'i mi'osa mo miitinu Tila ualasou sou vaikala noxou. La sou

---

[k] **13:39** Rom 10:4 [l] **13:41** Ava 1:5 [m] **13:46** Apo 3:26; 18:6 [n] **13:47** Ais 49:6

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ta mitema ta piena e Lataua musosovosi'a sou lexe ino'u mauli ane
kaluxusou uasi ne mixali ta mitema sou imuxamuxaxu tane'i. 49 Aloxo ne,
la sou vaikala noxou Tila mutaasou xalee lia tila ane ne mukalusi. 50 Xe
ta Iutaia la'iaxa'a la sou mi'una tane'i noxi'a ta sema e ualasi'a tatila ane'i
ane milavusou ilotu noxou Lataua mo ta kisokisou sou xalee lia tila ane
ne. La sou ane'i miavuti sou mi'oxe ive'ave'a Paulo ilou Valunavasi sou
mikusai'a milai va'axu no xalee lia tila noxi'a. 51 [o]Xe ane'i ilou miavuti,
la mivutasou lomulo no tava'a mulai noxi'a io ilou mixililiie'i ia milai
ne Ikonia. 52 La ta mitema ane'i ane mimuxaxu tane'i noxou Iesu ne
mixamulinu 'osa'osa mo mi'ana'ana no anu Uleenu Tavuna.

Valunavasi Ilou Paulo Mixali Mixolu ne Ikonia

14 1 No mine Paulo ilou Valunavasi mixali ne Ikonia, la mi'una no nano
no anu tani sou lalotu noxi'a ta Iutaia loxo ane'i ilavusou i'oxo'oxonu
utotomu xe misokou sou mia'aloxu vaikalau Lataua. La mia'aloxu laixe
manina, la sou ta Iutaia ta piena xe ta mitema ane'i ane ta Iutaia uasi ta piena
musuku mimuxamuxaxu tane'i noxou Iesu. 2 Ia ta Iutaia ane imuxaxu tane'i
uasi ne mi'una tane'i noxi'a ta mitema ane'i ane ta Iutaia uasi sou ilo'a la'iaxa'a
mo opone'i masuai'a ta mitema ane'i ane mimuxaxu tamei noxou Iesu. 3 [p]La
ane'i ilou mixolu maxuveeni lai ne mo mivikala pekia'u sou Tila io ilou i'ume
uasi. La Anu mulosi'a xavi sou mi'oxonu sosovo iouiou xe mii ane talavusou
uasi. Anu mumaxau lexe a'alo sou alauna noxou ne anu maninasou. 4 La ta
mitema no nano no anu tuala tila ne mikalipala la'oluxa'a tamei. La'oluxa'a
vile mivulu noxi'a ta Iutaia, xe la'oluxa'a vile mivulu noxi'a ta aposeli. 5 [q]Xe no
mine ta Iutaia ilo'a ta mitema ane'i ane ta Iutaia uasi miavuti, la mipita noxi'a
ta kisikisi'a, sou lexe i'oxo masuane'i ta aposeli mo i'oxo lexe ive'a no anu kulu
mo isoli. 6 Ia ane'i ilou milavusou mii ane ta mitema mivikala lexe i'oxonu ne,
la ane'i ilou mi'ume milai no tuala tila ta tamei ne Lisita xe ne Delube mo no
tuala mose'i la no pa'upa'umolu ne no xalee lia tila ne Likaonia. 7 La ane'i ilou
misolo xaixai sou mia'aloxu a'alo laixe no tuatuala ane ne.

Valunavasi Ilou Paulo Mia'alo ne Lisita Xe ne Delube

8 Xe itema vile lai ne Lisita ne, no mine nenu mivo'onu mo la tava'u
ne mukilikalu la umuamua'i uasi muxoxolusi. 9 Anu muxolu sou mulomu
no mine Paulo mua'alo. La Paulo mumatakisou xe mumaisou lexe anu
mumuxaxu tanu sou lexe uxali laixe la, 10 la sou mu'ava lexe, "Naavuti mo
natulu." Aloxo ne, la itema ne mupisikei sou mutulu la mumuamua'i a vile.
11 [r]No mine ane'i ta mitema ane mine'e mipita mimaisou mii ma'ia ane
Paulo mu'oxo ne, la ane'i mi'ava no anu vaikala noxi'a Likaonia aloxo 'o,

---

[o] **13:51** Mat 10:14; Apo 18:6 [p] **14:3** Mak 16:20; Eva 2:4 [q] **14:5** Apo 14:19 [r] **14:11** Apo 28:6

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

"Ta lataua mixali loxo ta mitema mo milu'e mixali noxinge 'o." 12 Ane'i
mivikala aloxo ne la mimoxo'u Valunavasi lexe Seusu, xe Paulo mimoxo'u
lexe Elumesi xo anu Paulo ne tila sou u'oxonu vaivaikala. 13 La tani sou
lalotu noxou lataua ilemo lexe Seusu ne mutulu se 'alai no aitengaxu
vimelu sou tuala tila ne. La sou aili'i sou muno'a ta bulumakau ta mulu
mose'i mo seseenu mose'i misakiinu tavalanu mune'enu no aitengaxu
tuala tila xo anu ilo'a ta mitema ane mine'e mipita ne, imasaxa lexe
i'iaiamai'a Paulo ilou Valunavasi no anu sou ilotu noxi'a. 14 Ia no mine ta
aposeli Paulo ilou Valunavasi milomusou mii ane ne, la ane'i mikakakanu
tokolomoi'a, ia miiave miuna noxi'a ta mitema ane mine'e mipita ne, la
mi'ava'ava aloxo 'o, 15 [s] "Ngingi ta mitema 'o, tava'u loxovaa la sou ngingi
nge'oxo 'ilixo ano. Nexi kalumo ne nexi ta mitemasi aloxo ngingi ne. Ia
nexi taa'aloxu a'alo laixe ulai noxinge lexe ngingi ngaxiu tumalinge no
anu mimii vitavitanisi ane ngingi ngalotu no anu ne. Io ngaxiu ulai noxou
Lataua anu mumauli mo mukoinu loxotolo mo lialia xe luaki ilou mimii
mukalusi mo ta mimii ane muxolu no nano no anu. 16 [t]Tatei la Lataua iou
muvaxai'a ta mitema no xalexalee tuatuala no lia 'o sou mimulinu 'ilixo
noxi'a vilevilesi. 17 [u]Ia Anu mupala'alixu mii vile noxou. Anu mumaxa'u
'ilixo laixe sou mulosinge la'iua molu no loxotolo mulu'e noxinge, mo
Anu mulosinge la'ilali temanu no anu voxovoxosou mo mulosinge la'ilali
ta piena, la mu'oxonenge te'osa manina." 18 Ane'i ilou mivikala aloxo ne,
ia ta mitema ne pekia'a sou i'oxo iaiama ne sia, la ane'i ilou mixamuli
ialuxu manina mo mitalosi'a.

19 [v]Ka sou, ta Iutaia mose'i me'a ne Antioki xe Ikonia mine'e, la milapunu
xavutalai'a ta mitema ane mine'e mipita ne sou mivau Paulo no anu kulu,
mukalu la milavelavenu milaixu no ale no anu vimelusou tuala tila ne la
misuanu muai ne xo mikalavoi lexe anu musoli. 20 Ia ta mitema noxou Iesu
mipita mixaliliiou, la anu muavuti mutulu sou mulivu mu'unalai no tuala
tila. No voxo ane vile, la anu ilou Valunavasi milutu sou milai ne Delube.

Ane'i La Ilivu Noxi'a Paulo Ilou Valunavasi

21 Ane'i mia'aloxu a'alo laixe no tuala tila ne la ta mitema ta piena
mixali ta mitema noxou Iesu. Io ane'i ilou milivu milai ne Lisita xe ne
Ikonia mo ne Antioki, 22 [w]sou mi'oxo pekia'u opone'i ane'i ane ta mitema
noxou Iesu, mo mipeletotosi'a sou lexe itulu pekia'a no anu muxamuxaxu
tane'i ane ne la mivikalane'i aloxo 'o, "Nenge tamuamua'i no anu vote'i
sou tu'utu'umaxu ta piena tei ka sou ta'una no anu saxisaxila'u noxou
Lataua." 23 Mo ane'i misosovosi'a ta tatila noxi'a ta mitema ilotu noxou
Iesu vilevilesi ne, mo ane'i ilou mipelemu sou mikilaka, sou mi'italone'i

---

[s] **14:15** Lex 146:6; Apo 10:26 [t] **14:16** Apo 17:30 [u] **14:17** Iel 5:24 [v] **14:19** Apo 17:13; 2Ko 11:25 [w] **14:22** Apo 15:32; 1Te 3:3

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ane'i ane mimulaxu tane'i ne noxou Tila. 24 Ioxe ili'i, la Paulo ilou
Valunavasi mimuamua'i no nixi no anu xalee lia ne Pisitia, la mixali no
anu xalee lia ne Pamfulia. 25 Xe mia'aloxu vaikala noxou Lataua no tuala
tila ne Peluxa, mukalu la milu'e no tuala tila ne Atalia.
26 [x]Ane'i ilou mitelo no lasipi ne Atalia, la milivu milai ne Antioki.
Tuala tila ane ne tei la ane'i ilou mixolu no anu mo ta mitema noxou
Lataua mi'italone'i milai no anu alauna noxou Lataua, sou lexe i'oxonu
xaixaine anu a mikalusou mo a milivu mine'e ne. 27 [y]Io ane'i mixali lai ne,
la mipitane'i ta mitema e ilotu noxou Iesu ne mukalusi, sou mia'aloi'axu
mimii mukalusi ane Lataua mu'oxonu noxi'a, mo mukisinu aitenga noxi'a
ta mitema ane'i ane ta Iutaia uasi sou ane'i mimuxaxu tane'i noxou. 28 La
ane'i ilo'a ta mitema noxou Iesu ne mixolu lai ne maxuveeni.

Mipita sou Vaivaikala ne Ielusalemu

15 1 [z]Ioxe ta mitema mose'i me'a ne Iutaia milu'e ne Antioki, la
milosiexa'a ta mitema ane'i ane mimuxaxu tane'i noxou Iesu
no anu lavulavu aloxo 'o, "Lexe xooxoo ungasinge umulinu 'ilixo ane
Mosesi mulosixe lavulavu sou uasi, la umomomo sou ngingi ngamauli
uasi." 2 [a]Mii ane ne muavutinoxu Paulo ilou Valunavasi opone'i, la ilo'a
mi'otosou anaxa'a sou. La sou ane'i misosovosi'a Paulo ilou Valunavasi
ilo'a mose'i la ane mimuxaxu tane'i noxou Iesu sou lexe ilai telo ne
Ielusalemu sou imaisi'a ta mitema sou xaixai ilo'a ta tatila noxi'a ta
mitema noxou Lataua mo imomosou vaikala ane ne. 3 La sou ta mitema
ilotu noxou Iesu mipalusi'a sou milai. Xe ane'i mimuamua'i mipolo ne
Ponisia xe ne Samalia, la mia'aloxa'a ta mitema ane'i ane ta Iutaia uasi
ne mixiu milai noxou Lataua. A'alo ane ne muxalixu 'osa'ila tatila noxi'a
ta mitema mukalusi ane'i ane mimuxaxu tane'i noxou Iesu. 4 [b]No mine
mixali ne Ielusalemu, la ta mitema e ilotu noxou Iesu ilo'a ta aposeli mo
ta tatila noxi'a ta mitema noxou Lataua misexelaxa'a, xe ane'i mia'aloxu
mimii mukalusi e Lataua mulosi'a xavi sou mi'oxonu. 5 Ia ta Palisaio
mose'i ane mimuxaxu tane'i noxou Iesu miavuti la mivikala lexe, "Ta
mitema ane'i ane ta Iutaia uasi ne anu laixe lexe xooxoo ungasi'asi mo
ane'i imulinu lapuloto noxou Mosesisi.
6 Ioxe, ta aposeli ilo'a ta tatila noxi'a ta mitema ilotu noxou Iesu mipita
sou mimaisou mii ane ne. 7 [c]No mine vaikala ta piena muxali no anu, la Pita
muavuti sou muvikala mulai noxi'a aloxo 'o, "Ta vivilo, ngingi ngelavusou
lexe tatei, la Lataua musosovosilo no taingengi sou lexe a'aloxu a'alo laixe sou
Iesu Kalisito noxi'a ta mitema ane'i ane ta Iutaia uasi mo sou ane'i ilomusou
la imuxaxu tane'i. 8 [d]Lataua e mulavusou ta mitema mukalusi opone'i ne

---

[x] **14:26** Apo 13:1-2 [y] **14:27** Apo 15:4, 12 [z] **15:1** Xal 5:2 [a] **15:2** Xal 2:1 [b] **15:4** Apo 14:27 [c] **15:7** Apo 10:1-43 [d] **15:8** Apo 10:44; 11:15

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

musosovosi'a ta mitema ane'i ane ta Iutaia uasi la sou mulosi'a Uleenu Tavuna
aloxo mulosinge ne si. 9 Anu mu'oxonu 'ilixo iouvilemo noxinge ta Iutaia xe
iouvilemo noxi'a ane'i ta Iutaia uasi. Ane'i mimuxaxu tane'i noxou Tila, la
sou opone'i muxali malemalenga no iou Lataua. 10 [e]La sou loxovaa ane ngingi
nga'oxe ngatovonu Lataua vaimomo 'o? Tava'u loxovaa la sou ngamuxaxu mii
ane tu'umaxu no laxasi'a ta molomolo noxou Iesu sou imulinu lapuloto noxou
Mosesi e umomomo sou ta xaixaisinge mo nenge kalumo tamomomo sou
tatavulenu uasi 'o? 11 [f]Aloxo ne uasi, nenge temuxaxu tanenge, la nenge temauli
xo Tila Iesu mulosinge alauna noxou aloxo ane'i nesi."
12 Pita muvikala aloxo ne, la ta mitema mukalusi e ane'i mipita ne mixolu
tani mukii. Sou milomu mulai noxi'a Valunavasi ilou Paulo mia'aloi'a sou sosovo
iouiou xe mii ane talavusou uasi e Lataua mulosi'a xavi sou mu'oxonu no taine'i
ta mitema ane'i ane ta Iutaia uasi. 13 [g]No mine ane'i mia'alo mukalu, la Iakovo
muavuti mutulu la muvikalane'i aloxo 'o, "Ta vivilo, ngalomu noxilo. 14 Saimoni
mua'alomengi lamana no anu soko mii ne Lataua mumaxa'u masaxa noxou
sou muno'a ta mitema ane'i ane ta Iutaia uasi mo mu'oxone'i mixali ta mitema
noxousi. 15 Mo vaivaikala noxi'a ta mitema sou palomatana ne muisalili ilou ane
nenge tea'aloxu aloxo ane'i mikaukavunu nesi,

16 [h] 'Ili'i, la eni alivu ane'e xo tani alelaxu noxou Deviti ne mulapau mo
mumamulo,
ia Eni atulusou la mo apaipounu.
17 Mo sou ta mitema pausi'a umomomo sou ikamuli Tila,
mo ta mitema ane'i ukalusi ane ta Iutaia uasi ne Eni a'avali'a
mo ixali ta mitema noxilo.
Tila e u'oxonu mimii ukalusi ne muvikala aloxo 'o.
18 Anu mupala'anixu tatei mo.'

19 Eni xavutalaxeni aloxo ne, ta mitema ane'i ane ta Iutaia uasi ia ixiu ine'e
noxou ne talosi'a tu'umaxu sou itavule mamu. 20 [i]Ia laixe lexe nenge takaukavu
ulai noxi'a sou tavikalane'i lexe, mamu sou ngingi nga'ou la'ilali ane nuni'u
xo ane'i miiamanu noxi'a ta lataua kalakalavoi, mo ngapolopepeenu 'ilixo sou
vote'i loxo i'oxo susu noxi'a ta sema, mo nga'ou mii sou poosi ane miaili'osou mo
musoli ne mamu, mo sialuxu a uxolu no anusi 'o. 21 Xo tatei mo ne ta mitema
mia'aloxu lapuloto noxou Mosesi no anu tuatuala tatatila mukalusi, mo no voxo
Tavuna utotomu ne, la miitisou no nano no tani sou lalotu noxi'a ta Iutaia."

Uoli Voloxu Ulai Noxi'a ta Mitema Ane'i Ane ta Iutaia Uasi Ia Mimuxaxu Tane'i Noxou Iesu

22 Ioxe, ta aposeli ilo'a ta mitema noxou Lataua ilo'a ta tatilasi'a
mukalusi misakii xavutala la misosovosi'a ta mitema se'i noxi'a ne, ka

---

[e] **15:10** Mat 11:30; Xal 3:10 [f] **15:11** Xal 2:16; Ep 2:5-8 [g] **15:13** Xal 2:9 [h] **15:16-18** Amo 9:11-12 [i] **15:20** Mul 34:15-17; Liv 17:10-16

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mipalusi'a ilo'a Paulo ilou Valunavasi milai ne Antioki. Ane'i misosovosi'a
Iudasi e milemo lexe Valusavasi xe Sailasi. Ane'i ilou e miuli noxi'a ta
mitema ane'i ane mimuxaxu tane'i noxou Iesu ne. 23 Uoli voloxu ane
ane'i misovanu noxi'a ilou ne mikaukavunu aloxo 'o, "Nexi ta vivinge
ta mitema sou xaixai ilo'a ta tatilasi'a ta mitema ane Iesu mupalusi'a
tasovanu uoli voloxu ane 'o ulai noxinge ta mitema ane'i ane ta Iutaia
uasi ia ane'i imuxaxu tane'i noxou Iesu ane'i ane ixolu no tuala tila
ne Antioki mo no xalee lia tila ne Silia xe ne Kilikia mukalusi. Sexela
ilou 'osa'osa ulai noxinge. 24 Nexi telomu lexe ta mitema mose'i me'a
noxixe 'o milai noxinge mo ane'i a mi'oxo vulaulaunu xavutalamengi
no anu vaivaikala noxi'a. Ia nexi tapalusi'a uasi. 25 La sou nexi mukalusi
tesakiinu xavutala mo tasosovosi'a ta mitema mose'i sou tepalusi'a
ilo'a ta menexinge manina e Valunavasi ilou Paulo ilai noxinge. 26 Ta
mitema ane ne ane'i mi'italonu maulixa'a sou ualasou Tila noxinge
Iesu Kalisito. 27 Aloxo ne, la sou nexi tepalusi'a Iudasi ilou Sailasi. Sou
ivikala imulinu vaikala e tekaukavunu ne no 'a anaxa'a la. 28 [j]Xo anu
laixe noxou Uleenu Tavuna xe noxinge kalumo lexe sou nexi tamuxaxu
tu'umaxu ta piena noxinge mamu. Ia ngingi ngamulinu 'ili'ilixo aloxo 'o
si. 29 Mamu sou ngingi nga'ou la'ilali ane ane'i miiamanu mulai noxi'a
ta lataua kalakalavoi, mo nga'ou mii ane sialuxu uasi, mo mii sou
poosi ane miaili'osou mo musoli ne xiasinu mamu, xe ngapolopepeenu
'ilixo sou vote'i loxo i'oxo susu noxi'a ta sema. Laixe sou lexe ngingi
ngapolopepeenu mimii ane ne la laixe noxinge. Vaikala noxixe anu
anesi."

30 La sou, ane'i mipalusi'a ta mitema milutu milu'e ne Antioki, la
mipitane'i ta mitema noxou Lataua sou milosi'a uoli voloxu ane ne. 31 Xe
ta mitema miitisou la mi'osasou vaivaikala sou peletoto ane muxolu no
nano no anu ne. 32 Iudasi ilou Sailasi ne ane'i ta mitema sou palomatana
kalumo, la sou ane'i ilou mivikala piena sou mipeletotosi'a mo mi'oxo
pekia'a ane'i ane imuxaxu tane'i noxou Iesu. 33 Ane'i ilou mixolu lai ne
Antioki ne maxuveeni sevile, ka sou ane'i imuxaxu tane'i noxou Iesu
ne mialusi'a no anu opo se'isisi, io mipalusi'a milivu milai noxi'a ane'i
ane mipalusi'a ne. 34 [k] 35 Ia Paulo ilou Valunavasi mixolu lai ne Antioki,
la ane'i ilo'a ta mitema ta piena mose'i mixaxai sou milosi'a ta mitema
lavulavu mo mia'aloxu vaikala noxou Tila.

Paulo Ilou Valunavasi Opone'i Vilesisi Uasi

36 Mo voxo se'i ili'i, la Paulo muvikala noxou Valunavasi lexe,
"Nenge talivu talai mo tamaisi'a ta vivinge no anu tuala ta tatila
ukalusi ane nenge tea'aloxu vaikala noxou Tila noxi'a, mo tamaisi'a

---

[j] **15:28** Mat 23:4 [k] **15:34** Ia Sailasi muxavutala lexe uxolu lai ne.

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

lexe xoluxoluxa'a a loxovaa." 37 [l]La Valunavasi mumasaxa lexe uno'u
Ioanesi e ualasou vile lexe Maluko sou ilo'a ilou ilai. 38 [m]Ia Paulo
umasaxa aloxo ne uasi, xo tava'u lexe anu mu'umesi'a ne Pamfulia,
mole ilo'a isolonu xaixai ilai ua.

Paulo Mumuamua'i sou Xaixai Tameisou

39 La sou, ane'i ilou mi'otosou anaxa'a ta piena sou mii ane ne. Mole
ane'i ilou mikalipala, la Valunavasi muno'u Maluko la ilou mitelo no
lasipi sou milai ne Kipulosi. 40 Ia Paulo musosovosou Sailasi, xe ilou
milutu la ane'i ane ta mitema noxou Iesu mi'italone'i milai no anu
alauna noxou Tila sou ilou milai. 41 Ane'i ilou milai la mimuamua'i
mipolo no anu xalee lia tila ne Silia xe ne Kilikia sou mi'oxo pekia'a ta
mitema noxou Lataua.

Timoti Mumuline'i Paulo Ilou Sailasi

16 1 [n]Paulo mulai muxali ne Delube, ka mulai ne Lisita. La
itema vile noxou Iesu ualasou lexe Timoti anu muxolu no
tuala tila ane ne. Nenu ne ane sema Iutaia vile mo mimuxaxu tane
noxou Iesu. Io momu ne anu itema sie Xiliki. 2 [o]Ta mitema ane'i ane
mimuxaxu tane'i noxou Iesu ne Lisita mo ne Ikonia mivikalasou lexe
anu itema laixe. 3 Mo Paulo mumasaxa sou uno'u ilou ilai. La sou
Paulo muvikalasou xooxoo mungasou xo tava'u lexe ta Iutaia ane'i
ane mixolu lai ne ane'i mukalusi milavusou lexe Timoti momu ne anu
itema sie Xiliki. 4 [p]No mine ane'i mimuamua'i milai no tuatuala ta
tatila la mia'aloxu vaivaikala ane ane'i ta aposeli ilo'a ta tatila noxi'a
ta mitema noxou Lataua misakii xavutalasou lai ne Ielusalemu sou lexe
ta mitema imulinu. 5 La sou ta mitema sou lalotu mixali pekia'a no anu
'ilixo sou imuxaxu tane'i, la sou sosovosi'a muleleme mutelai tatila no
voxovoxo.

Paulo Mumaisou Itema Vile ne Makedonia no Anu Mii Loxo Aipiepiena

6 [q]Paulo ilo'a Sailasi ilou Timoti mimuamua'i mipolo no xalee lia tila
ne Pilixia mo Xalatia, xo Uleenu Tavuna mutaluxa'a sou mia'alo no 'a
vaikala no nixi no xalee lia tila ne Asia 7 Xe no mine ane'i mixali ne
Pilixa ne Misia, la mitovo sou lexe i'unalai no xalee lia tila ne Vetinia, ia
Uleenu noxou Iesu muvikalane'i lexe ilou ilai mamu. 8 La sou ane'i mipolo
mivaxa ne Misia, la milu'e mixali ne Toloasi. 9 No 'olovoxo, la Paulo
mumaisou mii loxo aipiepiena ne, sou itema vile ne Makedonia mututulu
la muvikalanu Paulo sou mulingau lexe. "Napolo nane'e lai ne Makedonia

---

[l] **15:37** Apo 12:12, 25 [m] **15:38** Apo 13:13; Kol 4:10 [n] **16:1** Apo 14:6; 2Ti 1:5 [o] **16:2** Pil 2:19-22 [p] **16:4** Apo 15:23-29 [q] **16:6** Apo 18:23

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mo nasu'ulinexi." 10 Paulo mumaisou mii e loxo aipiepiena mukalu xe
ili'i, la nexi tepalea telalaxi sou telutu telai ne Makedonia. Xo nexi telavu
manina lexe Lataua mu'avalixe sou talai taa'aloxu a'alo laixe sou Iesu
Kalisito ulai noxi'a ta mitema no xalee ane ne.

Litia Mixiu Mine'e Noxou Iesu

11 La sou nexi tetelo no lasipi ne Toloasi, la teiave telapu mulai sou telai
ne Samatoreki, xe no anu voxo vile la tesuku telai ne Neapolisi. 12 Xe
telutu lai ne, la temuamua'i telai ne Pilipai. Tuala ane ne ta Romu mixolu
no anu, mo anu tuala tila vile muuli no xalee lia tila ne Makedonia. La
nexi texolu lai ne voxo mose'i. 13 No anu Voxo Tavuna, la nexi telaa no
aitengaxu tuala tila sou telai no ale no lexa vile pa'umolu. Nexi telai ne
xo texavutala lexe taxalisou tanixa'a ta mitema sou ikilaka no anu vile
sou takilaka no anu, la nexi texalisi'a ta sema e mipita mixoxolu ne la
sou tetalupexa telu'e no paume'a la tesoko sou tea'alo mulai noxi'a. 14 Vile
noxi'a ta sema e mixolu ne ualasie lexe Litia ane sema sie tuala tila ne
Taiatila ane milavusou misovanu tokolomo kakato. Mo ane milavusou
milotu noxou Lataua. Mo Tila mukisiinu opoone sou ilomu laixe no anu
a'alo ane Paulo mua'aloxu. 15 No mine ane ilo'a ane'i mukalusi e mixolu
no tani noxie ne mi'ulo mukalu, la ane milingaixe, la mivikala aloxo 'o,
"Lexe ngingi ngexavutala lexe eni emuxaxu taleli manina noxou Tila, la
ngane'e mo ngaxolu no tani noxilo." La sou ane milingaixe pekia'u mole
nexi temulinu linga noxie ne.

Mitatuxa'a Paulo Ilou Sailasi no 'a Taasou Navunavu

16 Xe voxo vile, la nexi telai no anu tanixa'a ta mitema sou ikilaka no
anu. La texalisie sema sou ipalupalusie vile vuanga ne uleenu masua
muxolu noxie, la ulosie lavulavu sou ilavusou mii e uxali uao la ane
ia'aloxu tei. Ane mi'oxo aloxo ne, la ta tatilasie xaixaie ne, ane'i mino'u
lamoli tatila no anu. 17 [r]Ia no voxo ane ne, la ane mimulinexi noxi'a Paulo,
la i'ava'ava aloxo 'o, "Ta mitema ane ne ane'i ta mitema noxou Lataua
e muxolu teitexi manina ta mitema sou xaixai sou ia'alomengi no anu
vote'i sou tano'u mauli." 18 Ane mivivikala aloxo ne voxovoxo utotomu, xo
mole Paulo ne mutotosa, la sou muxiu sou muvikalanu uleenu masua ne
aloxo 'o, "No anu Ualasou Iesu Kalisito, la eni avikalaneni lexe, nalaa mo
naxexesie sema vuanga ne." Alaxu vilesisi la uleenu masua ne muxexesie
sema vuanga ne.
19 Ioxe ta tatilasie sema vuanga ne mimaisou aloxo ne, la laiaxa'a xo
vote'i sou lamoli'a e inono'u ane tasiauxu ne. La sou ane'i milasilasine'i
Paulo ilou Sailasi sou mino'a ilou mine'ene'i no ie'i ta tatila no tanixu

---

[r] **16:17** Mak 1:24

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

pitapita. 20 [s]Ane'i mino'a ilou milaixi'a noxi'a ta kisikisi'a sou ilomusou
vaivaikala ne Romu, la mivikalane'i aloxo 'o, "Ta mitema ane 'o, ane'i
ta mitema sie Iutaia. Ia ane'i mine'e 'o la, mi'oxo 'ilixo masumasua no
nano no anu tuala tila noxinge. 21 Ane'i ilosie'i ta mitema sou tuala tila
noxinge 'ili'ilixo noxi'a e nenge ta Romu umomomo sou ta'oxonu uasi xo
anu umulinu lapuloto noxinge uasi." 22 [t]Xe ta mitema mukalusi miavuti,
la mipitaxa'a ilou sou mipuapuasi'a ilou. Xe ta kisikisi'a sou xalee tuala
tila ne mivikala pekia'u ulai noxi'a ta mitema sou 'oto'oto, la mikakaa
tokolomo ia ilou xe mipuapuasi'a ilou no anu puate. 23 Mive'a ilou alaxu
ta piena aloxo ne mukalu, la sou mitatuxa'a ilou no nano no taasou
navunavu. Io mivikalanu itema sou usaxila'u aitenga sou lexe utatuxa'a
ilou pekia'u mo usaxila'u aitenga laixe. 24 Itema sou usaxila'u aitenga
mulomusou vaikala pekia'u ane ne, la muitalone'i ilou milai no nano
no anu kaveutu vile kitu'a no nano no anu taasou navunavu ne, io sou
musakiinu tava'a ilou no anu ovu alelaxu.

25 Ia no 'a 'olovoxo ane ne, la Paulo ilou Sailasi mixolu sou ilingalinga
xe ilelexesi sou iitinu Lataua Ualasou. La ta menexi'a e ilo'a mixolu no
nano no anu taasou navunavu ne ixolu sou ilolomusi'a ilou. 26 Milomusi'a
ilou aloxo ne, xe mikuluke loxo 'o la 'uni'uni toxoxa'a mu'umu'umunu
taasou navunavu ne, la lia mupaupau mo savana mutaotao, la sou aitenga
mukisikisi, xe seni e misakine'i ta mitema mukalusi avo'a ilou tava'a no
anu ne mululu kalumo. 27 [u]Ioxe itema sou usaxila'u aitenga mukuluke,
xe mumalei loxo 'o la aitengaxu taasou navunavu mukisikisi, xe anu
muavuti la muxavutala lexe ta mitema mukalusi e mixolu no nano no
taasou navunavu ne ane'i a miumeume mukalu. La sou anu muavuti
muno'u laviso sou lexe molu uvau sou usoli. 28 Ia Paulo mu'avakaka mulai
noxou lexe, "Navila'isi ne sou navene nasoli mamu xo nexi a taxoxolu 'o."
29 Xe anu itemasou usaxila'u aitenga ne muavuti la mu'ava lexe ino'u telu
une'e, xe muno'u telu mukalu, la sou anu muiave mu'una, la mu'olo'olo
mo mu'ume manina, la sou mulapau mulu'e noxi'a Paulo ilou Sailasi
talaxa'a. 30 [v]La sou anu muno'a ilou milaa mukalu, la mutalisi'a ilou
lexe, "Ngingi ta tatila tamei 'o, eni a'oxonu ma'ia la sou ano'u mauli ane
laixe?"

31 La sou ane'i ilou mukolinu aloxo 'o, "Nini namuxaxu taneni noxou
Tila Iesu. La sou ngingi nongi'a ta tema taasine ngano'u mauli ane
lailaixe ne." 32 Xe ane'i ilou miavuti, la mia'aloi'a ilo'a ta tema taasou no
anu vaikala noxou Tila. 33 No 'olovoxo ane ne si, la itema sou usaxila'u
aitenga ne muno'a ilou sou mulai mu'uinu xalexalevine'i ilou no anu
lamalasile. Xe mukalu, la Paulo ilou Sailasi mi'ulosi'a ilo'a ta tema taasou
ne a no 'olovoxo nesi. 34 Mukalu, la anu mukasi noxi'a Paulo ilou Sailasi

---

[s] **16:20** Mak 13:9 [t] **16:22** 2Ko 11:25; 1Te 2:2 [u] **16:27** Apo 12:18-19 [v] **16:30** Apo 2:37

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

sou ilo'a milai no taasou sou mulosi'a 'ani mose'i sou mio'u. Mo ane'i
ilo'a ta tema taasou mi'ana'ana no 'a 'osa'osa manina xo ane'i mukalusi
mimuxamuxaxu tane'i noxou Lataua.
35 Xe no 'a kakau ane ne, la ta kisikisi'a sou ilomusou vaivaikala
mipalusi'a ta mitema sou ino'a ta mitema ilaixa'a no taasou navunavu
sou lexe ilai ivikalanu itema ane usaxila'u aitengsou lexe, "Napalusi'a
ta mitema tamei ne ilai." 36 La sou itema sou usaxila'u aitenga ne
muvikalanu Paulo no anu vaivaikala aloxo 'o, "Ta kisikisi'a sou ilomusou
vaivaikala mipalusi'a ta mitema sou ino'a ta mitema ilaixa'a no taasou
navunavu mine'e mivikalaleli lexe eni alulusinge ngongou Sailasi mo
ngalai, la sou ngongou ngalai ia opo se'isisi uxolu noxinge ngongou." 37 Ia
Paulo muavuti, la muvikalane'i ta mitema sou ino'a ta mitema ilaixa'a no
taasou navunavu aloxo 'o, "Nexi noxou texamulinu navunavu sou mivexe
noxou no ie'i ta mitema tavu'alo mo mitatunexe noxou no nano no taasou
navunavu. Ia nexi noxou ne nexi ta mitema sie Romu. Ia ane'i italisixe
noxou mo ilavusixe lexe nexi tesusu manina 'o uasi. La sou loxovaa la
ane'i i'oxe ngingi ngane'e ngavikalanexi noxou sou talai vitanisi 'o. Uasisi
manina. Ane'i me'a ine'e ipalusixe noxou talaa."
38 Ioxe ta mitema sou ino'a ta mitema ilaixa'a no taasou navunavu ne
mia'aloi'a ta kisikisi'a sou ilomusou vaivaikala lexe Paulo ilou Sailasi ne
ane'i ta mitema sie Romu. Xe ane'i milomu aloxo ne, la ane'i mimama'u
manina. 39 La sou ane'i mine'e noxi'a ilou sou mivikalane'i ilou aloxo
'o, "Ta vivixe nexi tatali'isinge ngongou sou ngalulusou susu noxixe. Xo
nexi talavusinge ngongou lexe ngingi nenge nenge'a sie Romu uasi. La
sou nexi te'oxongengi masua loxo 'o." La ane'i milaalixa'a miuatula'i
no taasou navunavu. Mo mivikalane'i lexe, "Ngaxexee no tuala tila 'o."
40 La sou ane'i ilou milaa no taasou navunavu sou milai no tani noxie
Litia. Noxie Litia no tani ne, la ane'i ilou mixalisi'a ta mitema ane'i
ane mimuxaxu tane'i noxou Iesu ane'i a mixoxolu lai ne sou ane'i ilou
mipeletotosi'a, mukalu la sou ane'i ilou milai.

Paulo Ilou Sailasi Mixolu ne Tesalonika

17 1 Ioxe, Paulo ilo'a ta menexu milutu ne Pilipai, la sou milai
mixali ne Ampipolisi xe Apolonia, la sou mixali ne Tesalonika.
La taasou lalotu noxi'a ta Iutaia vile a muxolu no tuala tila ane ne. 2 Xe
Paulo muavuti la mu'oxo 'ilixo loxo anu u'oxo'oxonu sou mulai mu'una
no nano no taasou lalotu noxi'a ta Iutaia mo no anu Voxo Tavuna tatalu
lololi ne anu mu'oxo ane sou ilo'a mivavei no anu vaikala e muxolu
no nano no anu Lavuku Tavuna noxou Lataua. 3 Sou mulamananixa'a
sou lexe ilamana lexe Kalisito ne une'e sou utavule tu'utu'umaxu mo
usoli ka umauli la. La sou anu muvikalane'i aloxo 'o, "Iesu anu ane eni
a'aloxu noxinge Anu ane Kalisito." 4 Aloxo ne, la sou ta mitema ta Iutaia

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

se'i noxi'a mimuxamuxaxu tane'i ne mimuline'i Paulo ilou Sailasi. Mo
ta Xiliki ta piena ane'i ane milotu noxou Lataua xe ta sema ane ualasi'a
tatila ta piena kalumo mimuxaxu tane'i la mimuline'i ilou.
5 Ia ta Iutaia mimaisi'a aloxo ne, la ane'i opone'i masuai'a, la sou
mi'avali'a ta mitema ta masua ane'i ane ilavusou ixixaoxao vitanisi, sou
mipita la miavutinoxu xavutalai'a ta mitema mukalusi no nano no tuala
tila sou mi'ava'ava mole laixa'a, la sou milai mimamulonu tani noxou
Iasoni sou lexe ikamuline'i Paulo ilou Sailasi la ilaixa'a sou itulusi'a no
ie'i ta mitema. 6 Ia no mine ane'i mikakamuline'i xe ixalisi'a uasi, la
ane'i mino'a Iasoni ilo'a ane'i ane mimuxaxu tane'i noxou Iesu se'i sou
milasilasine'i milailixa'a noxi'a ta tatila sou tuala tila ane ne. Io ane'i
miungaunga mulai noxi'a aloxo 'o, "Ta mitema ane'i ane ilavusou i'oxo
'ilixo masumasua no tuatuala mukalusi ane'i a mixali noxinge 'o sou i'oxo
masuanu tuala tila na'a nenge. 7 [w]Ane'i mine'e la Iasoni mumulaxa'a no
tani noxou. Ane'i ta mitema mukalusi ane'i ane ilavusou imulinu lapuloto
noxou Kaisari[x] uasi. Xo ane'i mi'oxo lexe mutuxu tuala noxi'a vile anu
ualasou lexe Iesu." 8 Xe ta mitema ane mine'e mipita ilo'a ta kisokisou sou
tuala tila ne milomusou vaikala ane ne, la mikuluke mo mimama'u. 9 La
sou ta kisokisou sou tuala tila ne mivikalane'i Iasoni ilo'a ane ta mitema
ane mimulaxu tane'i noxou Iesu se'i mino'u lamoli sou milaane'i no anu.

Paulo Ilou Sailasi Mia'aloxu A'alo Laixe ne Belea

10 Ioxe alaxu vilesisi 'o la no 'olovoxo ne, ta mitema ane'i ane mimuxaxu
tane'i noxou Iesu ne mipalusi'a Paulo ilou Sailasi sou milai ne Belea. Ilou
mixali ne Belea, la ilou milai mi'unalai a vile no taasou lalotu noxi'a
ta Iutaia. 11 Ta Iutaia se'i ane mixolu ne Belea ne 'ilixoi'a loxo ane'i ane
mixolu ne Tesalonika ne uasi. Ane'i ta mitema ta lailaixe manina. La sou
no mine ane'i milomusou vaikala lailaixe noxou Paulo, la ane'i mimasaxau
manina xe utotomu ne ane'i milavusou sou iitiitisou vaikala no 'a Lavuku
Tavuna la sou ane'i mimasaxa lexe ilavusou vaikala e Paulo mua'alo no
anu ne lexe manina. 12 La sou ta Iutaia ta piena xe ta Xiliki ta sema ane'i
ane ualasi'a tatila tapiena mo ta mulu ta Xiliki tapiena ne mimuxamuxaxu
tane'i. 13 Ia no mine ta Iutaia ane'i ane mixolu ne Tesalonika milomu lexe
Paulo mua'aloxu vaikala noxou Lataua ne Belea la, sou ane'i milaulatala
sou mine'e miavutinoxu xavutalai'a ta mitema ane'i ane ne sou opone'i
masua. 14 Xe alaxu vilesisi 'o la, ta mitema ane'i ane mimuxaxu tane'i
noxou Iesu ne mipalusou Paulo mupolo mulai no luaki. Ia Sailasi ilou
Timoti mixolu ne Belea. 15 Io ta mitema ane'i ane misaxanu Paulo ne milai
mixalixu ne Atenasi, xe sou lexe ilivu, la Paulo muvikala pekia'u noxi'a
lexe ilivu la ivikalane'i Sailasi ilou Timoti lexe ilou ipalea ine'e noxou.

---

[w] **17:7** Luk 23:2; Ioa 19:12 [x] **17:7** Naitisou Ualauala laalaaxu.

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Paulo Mua'aloxu A'alo Laixe ne Atenasi

16 No mine Paulo muxoxomai'a Sailasi ilou Timoti ne Atenasi, la anu
mumaisou lataua kalakalavoi ta piena mu'ana'ana no nano no tuala
tila ane ne, la anu opoonu mutamasi'a ta mitema ane'i ane ne. 17 [y]La
sou anu ilo'a ta mitema ta Iutaia xe ta mitema ane'i ane ta Iutaia uasisi
io milotu noxou Lataua ne mipita mivivikala no nano no taasou lalotu
noxi'a ta Iutaia. Mo anu no anu tanixu pitapita no voxovoxo sou ilo'a
mivivikalane'i ta mitema ane'i ane mixixaoxao vitanisi. 18 Xe ta mitema
sou lavulavu se'i no 'a la'oluxa'a ane'i ileme'a lexe ta Epikulosi[z] xe se'i
no 'a la'oluxa'a ane'i ileme'a lexe ta Suloiki, ilo'a Paulo anaxa'a muteloi'a
ngato'o, la sou se'i mivikala aloxo 'o, "Itema ane muvikala xovulaulau
ne umasaxa lexe uvikala a loxovaa ne?" Xe se'i mi'oxo lexe, "Male itema
ne u'oxe ua'alomenge sou latauai'a tuala vile va'axu." Ane'i mivikala
iouiou noxou Paulo aloxo ne xo anu mua'aloi'a noxou Iesu xe soli mo tulu
noxi'a ta mitema. 19 La sou ane'i mikasi noxou Paulo sou milaixu noxi'a ta
mitema sou isaxila'u lapuloto ilemolu lexe Aleopaxosu.[a] Sou mivikalanu
lexe, "Nexi temasaxa lexe talavusou lavulavu alavua ane nini nalolosi'a
ta mitema 'o. 20 Xo nexi telomusou mimii ane nini nea'aloxu ne, la
mutama iou vilemo no 'a sangalixe. La sou nexi temasaxa lexe talavusou
kalumo." 21 Xe ta Atenai ilo'a ta mitema sou tuala va'ava'axu e mipita ne
Atenai ne milolomusou voxovoxo la ane'i mukalusi ne mimasaxa lexe ilai
va'ava'axu uasi mixolu anesi sou milolomusou vaikala sou alauna la ane'i
kalumo mivivikalane'i ngatongato'o no anu.

22 Ioxe Paulo muavuti mutulu no ie'i ta mitema mipita noxi'a e ilemolu
lexe Aleopaxosu, ne la muvikala aloxo 'o, "Ngingi ta mitema sie Atenasi
'o ne, eni emaisinge ngingi ngalotu no anu lataua ta piena manina. 23 Xo
no mine eni exolu 'o, la eni emuamua'i no nano no tuala 'o, mo emaisou
mimii mukalusi ane ngingi ngalotu no anu. La eni exalisou valovalo
vile mikaukavu no anu lexe, 'Lataua ane 'o ne talavusou uasi.' La sou
Lataua ane nesi ane eni a'alomengi no Anu xo ngingi ngelotu noxousi
ia ngalavusou uasi. 24 [b]Lataua ane ne Anu Tila sou opo loxotolo mo
lialia kalumo, mo Anu mukoinu xalexalee tuatuala mo mimii mukalusi.
Mo itema vile utulusou taasou lalotu sou Lataua uxoxolu no nano no
anu uasi. 25 [c]La sou itema vile umomomo sou u'oxo mii vile no avolu,
ka itema vile ulosou uasi xo Anu umomomo sou ulingau mivile noxou
evile uasi. Anu molusi ane mulosinge ta mitema mukalusi mauli no anu

---

[y] **17:17** Apo 18:19 [z] **17:18** Epikulosi xe Suloiki ne laoluxa'a vile e misosovosou lavulavu iouvilemo e no nano ne Atenasi. [a] **17:19** Aleopaxosu ne anu lele'e vile ne uxoxolu teitexi no laxa'ilu ualasou lexe Alesi ne lataua sou 'oto'oto noxi'a ta Xiliki. [b] **17:24-25** 1Ta 8:27; Apo 7:48 [c] **17:25** Lex 50:12

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

tauuxu mo mimii mukalusi. 26 Itema vilesisi Lataua mukoinu nesi anu
muxalixa'a ta mitema mukalusi no xalexalee tuatuala. Sou musosovosi'a
mixolu no xalexalee lialia mukalusi. Anu molu musosovosou voxo ane
ane'i ixolu sou imauli no anu mo mulosieixu pilipilixa sou lialiaxa'a.
27 [d]Lataua mu'oxo aloxo ne sou lexe ane'i ikamulinu la ixalisou male,
ia Anu uxolu va'axu noxinge vilevilesi uasi. 28 Xo Anu Latauasi, la sou
mulosinge mauli ilou xavi sou texoxolu mo temuamua'i. Aloxo ne la
sou ta mitema se'i noxinge ne milavusou la sou mivikala lexe, 'Nenge
ne Lataua ta 'olu kalumo.' 29 [e]Ioxe nenge ne nenge Lataua ta 'olu, la sou
mamu sou nenge taxavutala lexe Lataua ne Anu loxo mii ane ta mitema
i'oxonu no anu xoulu ilou siliva mo lavo'o uasi. Xo Lataua ne itema vile
upuinu no avolu sou ulotu noxou uasi. 30 La sou Lataua ne mulavusi'a ta
mitema ane ilavusou uasi tei ne, la anu umomomo sou uvikala ta piena
noxi'a uasi. Ia vaimomo 'o ne ta mitema mukalusi no xalexalee tuatuala
la Anu muvikalane'i pekia'u lexe ixiu opone'i. 31 [f]Xo Anu musosovosou
voxo vile mukalu sou utulusi'a ta mitema ukalusi no xalexalee lialia no
anu vaikala. Xo tava'u lexe Anu mu'oxo 'ilixo lailaixe sou mupalusou
Itema vile e Anu musosovosou lexe ulu'e sou usolisinge no lia 'o mo Anu
molu mutulu sou no anu lulu sou soli. Aloxo ne, la sou ta mitema ukalusi
imuxaxu tane'i noxou no anu xaixai ane Anu mu'oxonu."

32 Ioxe no mine ane'i milomusou Paulo mua'aloxu soli ilou
tulu xe, la se'i noxi'a ne miavuti sou mimolovila'i noxou xe
se'i mivikalanu lexe, "Nexi temasaxa lexe talomusou mii e nini
nelemolu ne la." 33 Aloxo ne, la sou anu Paulo muavuti mulutu
sou mu'ume mulai, la ane'i mixoxolu ne. 34 Ia se'i noxi'a ne
mimuxamuxaxu tane'i mo mimulinu. Vile noxi'a ne Dionisiusi ne
anu vile noxi'a Aleopaxosu, xe sema vile ualasie lexe Damalisi, mo
ta mitema se'i la.

Paulo Mulai Muxolu ne Kolinito

18 1 Ili'i la Paulo mulutu ne Atenai, la sou anu mu'ume muvaxa ne
Kolinito, sou mulai muxolu a lai ne. 2 [g]No mine anu muxolu lai
ne, la muxalisou itema vile sie Iutaia ne ualasou lexe Akuila ne nenu
mivo'onu no xalee lia tila ne Pontasi ilee semau Pilisila. Ilou me'a loxo
no xalee lia tila ne Itali milai loxo ne Kolinito, xo Kulaudio mutuxu tuala
ne Romu mumasaxa lexe ta Iutaia ixolu no tuala tila ne Romu ne uasi.
La sou Paulo muxalisi'a ilou ne. 3 [h]Sou ilo'a mixolu mixaxai xo ane'i
ilou mi'oxonu xaixai iouvilesisi loxo anu Paulo mu'oxonu nesi sou ilo'a
isimesimenu lavalava sou tani alelaxu. 4 Xe no Voxo Tavuna utotomu,

---

[d] **17:27** Lex 145:18; Iel 23:23 [e] **17:29** Ais 40:18-20; 44:10-17; Apo 19:26 [f] **17:31** Lex 96:13 [g] **18:2** Rom 16:3 [h] **18:3** Apo 20:34

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

la anu mulai no taasou lalotu noxi'a ta Iutaia sou ilo'a mivivikala
ngatongato'o sou anu mutovonu lexe ulapune'i ta Iutaia ilo'a ta Xiliki sou
lexe imuxaxu tane'i no 'a mii ma'ia ane anu ulelemolu.
5 [i]Xe no mine Sailasi ilou Timoti me'a ne Makedonia milu'e, la
Paulo ne muxaxai pekia'u utotomu sou mua'alo a'alo ulai noxi'a ta
Iutaia lexe umaxa'u Iesu ne Anu itema sou pamauli. 6 [j]Ia ta Iutaia ne
mimasaxa sou ilomu noxou Paulo uasi, la mivikala masua noxou, la
sou anu muvutasou tokolomoxu, io muvikala mulai noxi'a aloxo 'o,
"Lexe ngingi ngaxexee noxou Lataua, la anu susu noxinge la. Io eni
e'oxonu xaixai noxilosinge mukalu. Ia vaimomo 'o sou eni alai noxi'a
ta mitema ane'i ane ta Iutaia uasi." 7 La sou Paulo mulutu lai ne, la
mulai no tani noxou itema vile ualasou lexe Taitusi Iusutosi anu itema
sou ulotu noxou Lataua. Mo taasou ne mutulu 'alai no taasou lalotu
noxi'a ta Iutaia. 8 La Kilisuposi e itema sou usaxila'u taasou lalotu
noxi'a ta Iutaia mo ta mitema mukalusi ane'i mixolu no tani noxou ne
mimuxaxu tane'i noxou Tila. Mo ta mitema ta piena ne Kolinito ne
milomusou, la mimuxaxu tane'i mo mi'ulo.
9 No anu 'olovoxo vile, la Tila muvikalanu Paulo no anu mii loxo
aipiepiena 'o lexe, "Na'ume mamu, ia navikala ulalaisi 'o, mo natalo
uasi. 10 [k]Xo Eni axolu noxine. Mo evile sou u'oto noxine mo u'oxo
masua noxine uasi. Tava'u lexe ta mitema noxilo ta piena ane'i ixolu
no nano no tuala tila ne." 11 Aloxo ne, la sou Paulo muxolu lai ne tauu
ie vile mo pa'usou. Sou mulosi'a ta mitema lavulavu no 'a vaikala
noxou Lataua.
12 Xe no mine Xalio muxolu loxo itema sou usaxila'u xalee lia tila
ne Akaia, la ta Iutaia miavuti mipita sou mi'oxo masua noxou Paulo
mo milaixu sou mitulusou no anu vaivaikala. 13 La ane'i mia'alo aloxo
'o, "Itema ane 'o ne, anu mulapunu xavutalaia'a ta mitema sou ilotu
noxou Lataua io no 'a ane umulinu lapuloto uasi." 14 Xe lexe Paulo
sou ukolinu vaikala noxi'a la ua, Xalio muavuti la muvikalane'i ta
Iutaia aloxo ne, "Lexe ngingi ta Iutaia 'o, ngakalapu sou 'ilixo masua
mo nga'alasou lapuloto, la eni alomungenge. 15 Ia mii ano 'o ne
sou talitali sou vaivaikala mo ualauala mo lapuloto noxinge la sou
ngingi menge ngalai mo ngamomosou. Xo eni amasaxa sou avelunu
vaivaikala sou mii ane 'o uasi." 16 La sou anu mukusai'a mixexee no
anu tanixu vaivaikala. 17 Mu'oxone'i aloxo ne, la sou ane'i mitetelisou
Sositenesi e itema sou usaxila'u taasou lalotu noxi'a ta Iutaia ne, la
mivau 'alai no anu aitengaxu taasou tani e itulusi'a ta mitema no anu
vaivaikala no anu. Ia Xalio ne umaxa'u lexe anu tanu u'oxonu mii ane
ne sevile uasi.

---

[i] **18:5** Apo 17:14-15 [j] **18:6** Apo 13:46, 51; 20:26 [k] **18:10** Ies 1:9; Ais 41:10

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Pilisila Ilou Akuila

18 [l]Paulo muxolusi o ne Kolinito ne voxo ta piena mukalu, la anu
Mu'italone'i ta mitema ane'i ane mimuxaxu tane'i noxou Iesu, io
mutelo no lasipi sou mulai ne Silia. La Pilisila ilou Akuila mitelo sou
ilo'a milai. No mine anu utelo no lasipi uao, muxolu ne Kenkulia si
'o, la anu muxotosou laxusou xo tava'u lexe anu musakii vaikala vile
mulai noxou Lataua. 19 Xe ane'i mixali ne Epeso, la Paulo mu'italone'i
Pilisila ilou Akuila lai ne, io anusisi mulai mu'una no taasou lalotu
noxi'a ta Iutaia sou ilo'a mixolu mivikalasou. 20 Xe ane'i mitali'isou
lexe ilo'a ixolu maxuveeni si 'o, la anu umasaxa uasi. 21 Ia no mine
sou anu mulutu, la anu muvikala aloxo 'o "Lexe Lataua umasaxa, la
eni alivu ane'e noxinge la." Muvikala aloxo ne mukalu, la mu'italone'i
mo muionei io mutelo no lasipi ne Epeso sou mulai. 22 No mine anu
muxali ne Kaisalia, la mutelo ne Ielusalemu sou mu'osasi'a ta mitema
ilotu noxou Iesu. Mukalu la mulai mulu'e ne Antioki.

Paulo Mumuamua'i sou Xaixai Tatalusou

23 Paulo muxolu lai ne Antioki ne voxo mose'i xe ili'i la anu
muavuti mulutu lai ne sou mumuamua'i no tuatuala mukalusi no
xalee lia tila ne Xalatia xe Pilixia sou mu'oxo pekia'a ta molomolo
noxou Iesu.
24 Ia itema Iutaia vile ualasou lexe Apolosi nenu mivo'onu ne
Alekisandolia ne mune'e ne Epeso. Anu ne itema sou vaivaikala laixe
mo lavulavu tatila no anu Lavuku Tavuna. 25 Anu ne muno'u lavulavu
no anu vote'i noxou Tila, mo umasaxa uxali pekia'u no nano no
opoonu, sou mua'alo mo mulosi'a lavulavu sou Iesu muisalili. Ia anu
mulavusou 'ulo'ulo ane noxou Ioanesi sou 'ulosi'a ta mitema 'o si.
26 Anu muavuti musoko sou mua'alo pekia'u io u'ume uasi no nano
no taasou lalotu noxi'a ta Iutaia. Xe Pilisila ilou Akuila milomusou,
la ane'i mi'avalou mulai no tani noxi'a sou mia'alo noxou lamana
laixe no anu vote'i noxou Lataua. 27 No mine anu Apolosi mumasaxa
lexe ulai ne Akaia, la ta mitema ane'i ane mimuxaxu tane'i noxou
Iesu mipatetelinu Apolosi no anu vaivaikala se'i mo mikaukavu mulai
noxi'a ta molomolou Iesu lai ne Akaia sou lexe ilooxu mo ino'u. Xe
Apolosi muxali la musu'uli tatila mulai noxi'a ane'i ane no anu alauna
noxou Lataua la ane'i mimuxaxu tane'i. 28 [m]Xe anu mutulu no anu
Lavuku Tavuna lexe Iesu ne Anu Kalisito. La sou anu mu'otoxu vaikala
pekia'u mulai noxi'a ta Iutaia no ie'i ta mitema ta piena mo anu
mulu'elailixu xavutala masua noxi'a ne.

---

[l] **18:18** Iti 6:18; Apo 21:24 [m] **18:28** Apo 9:22

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Paulo Mulai ne Epeso

19 1 [n]Ioxe no mine Apolosi muxolu ne Kolinito, la Paulo mumuamua'i
mupolo no nano no laxatetelo no xalee lia tila ne. La mulai
muxali ne Epeso. Muxali lai ne la muxalisi'a ta molomolo noxou Iesu
mose'i. 2 [o]La anu mutali'isi'a aloxo 'o, "Loxovaa 'o, no mine ngingi
ngemuxaxu tangengi, la Uleenu Tavuna muxolu noxinge?" La ane'i
mikolinu tali'i noxou aloxo 'o, "Nexi talomusou Uleenu Tavuna sevile
uasi." 3 La anu mutali'i la aloxo 'o, "Ia loxovaa, 'ulo'ulo iou anevaa ane
ngingi nge'ulo no anu?" La ane'i mikolinu lexe, "'Ulo'ulo noxou Ioanesi."
4 [p]Xe Paulo muavuti la muvikalane'i lexe, "'Ulo'ulo noxou Ioanesi
ne anu 'ulo'ulo sou taxiu oponenge. Anu muvikalane'i ta mitema sou
imuxaxu tane'i noxou Anu ane une'e ili'i noxou. Ane une'e ili'i ne, Anu
ane Iesu." 5 Ane'i milomusou vaikala ane ne, la ane'i mi'ulo no anu
ualasou Tila Iesu. 6 [q]Ioxe no mine Paulo mumulaxu avolu teitexi noxi'a xe
Uleenu Tavuna mune'e muxolu noxi'a, la ane'i mivikala no anu vaikala
iouiou mo mia'aloxu palomatana noxou Lataua. 7 Ane'i mukalusi ne
itiitisi'a loxo mavulovexa vile mo mulu'e no lia tamei.
8 Xe Paulo mu'una no anu taasou lalotu noxi'a ta Iutaia ne la muvikala
pekia'u ia u'ume uasi mumomomo loxo so'io tatalu. Anu ilo'a mivikala
sou lexe ulapunu xavutalai'a no anu saxisaxila'u noxou Lataua. 9 Ia
mose'i noxi'a ne opone'i pekia'u mo imuxaxu tane'i uasi. La ane'i
mivikala masumasua sou vote'i noxou Tila ane ne no ie'i ta mitema ta
piena. La sou Paulo ilo'a ta mitema ane'i ane mimuxaxu tane'i noxou
Iesu mi'umesi'a milai va'axu. Ane'i mipita sou mivikala no voxovoxo
utotomu no anu taasou lavulavu noxou Tilanosi. 10 Ane'i mixaxai aloxo
ne si mumomo mo tauu ie tamei. Aloxo ne la sou ta Iutaia ilo'a ta Xiliki
mukalusi ane'i mixolu no anu xalee lia tila ne Asia ne milomusou vaikala
noxou Tila.
11 [r]Lataua mulosou Paulo xavi iouvilemo sou mu'oxonu sosovo iouiou
aloxo 'o. 12 [s]Ta mitema mino'u lavalava xasixu la mine'e mimuxaxu vaxa
noxou Paulo vasimolu xe mukalu la mino'u mulai sou mimulaxu muvaxa
noxi'a ta mitema e mipipiena no vasime'a la ane'i laixene'i. Mo ta uleenu
ta masumasua mixexesi'a kalumo.
13 Ia ta Iutaia mose'i ane'i mixixaoxao sou mixexene'i ta uleenu
masumasua ne mitovonu sou lexe ikusai'a ta uleenu ta masumasua no
anu Ualasou Tila Iesu, la ane'i mivikala aloxo 'o, "Nexi takusainge no
nano no anu Ualasou Iesu e Paulo mua'aloxu, la sou nexi tavikalangengi
pekia'u lexe ngalaa mo ngaxexee." 14 Sukeva e tilasi'a ta aili'i noxi'a ta

---

[n] **19:1** 1Ko 3:6 [o] **19:2** Apo 8:16 [p] **19:4** Mat 3:11 [q] **19:6** Apo 8:17; 10:44, 46
[r] **19:11** Apo 14:3 [s] **19:12** Apo 5:15

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Iutaia ta 'olu muxatele tamei ane'i ilavusou i'oxo'oxonu aloxo ne. 15 Ia
alaxu vile la uleenu masua vile ne muavuti la mukoline'i aloxo 'o, “Iesu
ne eni elavusou mo Paulo ne eni elavusou, ia ngingi ngata'ei 'o?” 16 La
sou itema ane uleenu masua muxolu noxou ne xaviinu mu'oki. Anu
muili'e la mupeilauline'i xe muve'ave'a masua mole misomisou vasime'a
ne mukakaka mo vasime'a ne siasialuxu la mi'ume milai no ale ne
pangapanga'asi. 17 [t]Xe no mine ta Iutaia 'ilo'a ta Xiliki mukalusi ane'i
mixolu lai ne Epeso ne milavusou mii ane muxali ne, la ane'i mimama'u
la miitiitinu ualasou Tila Iesu. 18 Ta piena noxi'a ane mimuxaxu tane'i
mukalu mine'e mitulu no ie'i ta mitema latala ne io mivikala lamana
no anu 'ilixo masumasua ane ane'i mi'oxonu. 19 Mo ta piena noxi'a ane'i
ane milavusou mi'oxonu kasila ilou saa mo aalu iouiou ne miitaxusou
lavukui'a e mikaukavu mimii ne no anu, ka mine'e mipita sou mielaxu no
ie'i ta mitema tavu'alo. Xe miitisou lamolisou lavuku e mi'elaxu ne mipita
la itiitisou muxali loxo itemaxu mavulovexa ta'uve alaxu mavulovexa
ta'uve (50,000). 20 Aloxo ne la sou vaikala noxou Tila muxali pekia'u mo
mulutu mulai no tuatuala mukalusi.

21 [u]No mine mimii ane 'o muxali mukalu, la Paulo mumuxau xavutala
sou lexe ulai ne Ielusalemu la upolo ulai ne Makedonia xe ne Akaia. Anu
muvikala lexe, “Ili'i no mine eni apolo alai ne ukalu, la eni alai amaisi'a
ne Romu kalumo.” 22 Anu mupalusi'a ta mitema sou su'uli tamei noxou e
Timoti ilou Elasito sou milai ne Makedonia. Ia anu muxolu sevile lai no
xalee lia tila ne Asia.

'Oto'oto Lai ne Epeso

23 [v]No voxo ngiiou ane ne, la ta mitema mi'ava'ava mo lai'axa'a muxali ne
Epeso ne xo no anu vote'i noxou Tila. 24 Xo itema vile ualasou lexe Demeteliusi
e itema sou u'oxonu mimii no anu siliva muxaxai sou mu'oxonu taasou lalotu
tovolai sou kitukitu'a noxie lataua kalavoi Alutemisi. Anu mu'oxo aloxo ne, la
ta mitema sou xaixai mino'u lamoli kitu'a uasi. 25 Anu mu'avali'a ta mitema
sou xaixai ilo'a ta menexi'a se'i e ixaxai ilo'a la mine'e mipita io anu muvikala
aloxo 'o, “Ta menexixe ngingi ngelavu lexe nenge teno'u lamoli laixe no anu
xaixai ane 'o. 26 Ia ngingi ngamaisou mo ngalomusou itema ane Paulo anu
mulapune'i mo muxovulaune'i ta mitema ta piena lai ne Epeso mo no anu
xalee lia tila ne Asia mukalusi. Anu muvikala lexe lataua ane ta mitema
i'oxonu no avo'a ne anu lataua maninasou uasi. 27 Vaikala ane 'o ne u'oxonu
masuanu xaixai noxinge la xaixai noxinge uxali mii vitanisi, la taasou lalotu
noxi'a lataua tatila Alutemisi kalumo ne uxali mii vitanisi kalumo. Mo ta
mitema mukalusi no xalee lia tila ne Asia mo xalexalee lialia ukalusi ne ilotu
noxie la uasi, xo uala tatila noxie ne mumasua mo ukalu vitanisi.”

---

[t] **19:17** Apo 5:11 [u] **19:21** Apo 23:11; Rom 1:13 [v] **19:23** 2Ko 1:8

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

28 No mine ane'i milomusou aloxo ne, la ane'i la'iaxa'a masua mo
miavuti sou mi'ava lexe, “Alutemisi noxi'a ta Epeso ne ane tatila manina.”
29 [w]Alaxu vilesisi la tuala tatila ne 'ava toxoxu muxali no anu mukalusi.
Xe ta mitema miavuti la mitetelisi'a Xaiusu ilou Alisitaluko e tavaitamiou
Paulo sou ilo'a mimuamua'i. Ane'i ilou ne sie Makedonia. Xe ta mitema
mixasilisou milapune'i ilou la ilo'a mi'una no tani tilasou pitapita ne.
30 Ia Paulo ne mumasaxa sou upala'a noxi'a ta mitema latala ne, ia ta
molomolo noxou ne miapixu la ulai uasi. 31 Mo ta menexu mose'i kalumo
e ane'i ta tatila no xalee lia tila ne Asia misovanu vaikala mune'e noxou
milingau pekia'u lexe ulai no nano no tani tila sou pitapita ne mamu.
32 La sou ta mitema ta piena ane'i mipita ne mixovulaulausi. Mose'i
mi'ava sou milemolu mivile xe mose'i ne mi'ava sou milemolu mii vilemo.
La ta piena noxi'a ne ilavu lexe tava'u loxovaa la sou mine'e mipita ne
uasi. 33 La ta Iutaia misounu Alekisanda mulai mu'uli no talaxa'a. Io ta
mitema mose'i mi'ava'ava sou mipela'u. La anu mukamiie'i no avolu sou
lexe anu uvikala lamana noxi'a. 34 Ia no mine ane'i milavusou lexe anu
itema Iutaia vile, la ane'i mukalusi ne mi'ava mukei umomomo loxo aso
iou tamei aloxo 'o, “Alutemisi noxi'a ta Epeso ne ane tatila manina.”
35 La itema sou kaukavu no anu tuala tila ne mutulu la mutolosou avolu
sou ta mitema ixolu tasiau la muvikala lexe, “Ta mitema sie Epeso, ta mitema
mukalusi no lialia 'o, milavusou lexe tuala tila ne Epeso ne anu usaxila'u
taasou lalotu noxie tila Alutemisi ilou lavo'o tavuna noxie ane mulapau
molu no loxotolo mulu'e. 36 La sou loxo mimii ano 'o ne anu itema vile
umomomo sou usingisou uasi, mo ngingi ne ngaxoo tani ukisi io nga'oxonu
anangenge vitanisi mamu. 37 Ngingi ngene'e ne'i ta mitema ano 'o lai 'o, ia
ane'i ipulumasou ino'u mii vile no 'a taasou lalotu mo ivikala ipupuiou lataua
mengi uasi. 38 Lexe aloxo ne la Demeteliusi ilo'a ta menexu ta mitema sou
xaixai ne lexe itelonu vaikala noxou evile. La voxo sou vaivaikala mo itema
sou ulomusou vaikala anu a uxolu. La sou ilo'a imomomo sou vaikala sou.
39 Xe lexe mii ma'ia la ane ngingi ngamasaxa lexe ngaxalixu la sou ngingi
ngamomosou no anu voxo sou pitapita. 40 Ia ano 'o ne laixe uasi lexe nenge
tano'u masua sou tatulu no 'a vaikala sou 'oto'oto no anu mimii ane muxali
vaimomo 'o. Lexe aloxo ne la nenge tamomomo sou takoli vaikala uasi xo
mii ane ne tava'u uasi.” 41 Ili'i no mine anu muvikala aloxo ne mukalu, la anu
mupalusi'a ta mitema milailai.

Paulo Mumuamua'i ne Makedonia Xe ne Xiliki

20 1 Ioxe no mine anaxa'a piena sou 'oto'oto toxoxu ne mutalo,
la Paulo mu'avali'a ta molomolo noxou Iesu mine'e, mo anu
mupeletotosi'a sou mu'oxo pekia'a, mukalu la mu'italone'i sou muione'i io

---

[w] **19:29** Apo 20:4; 27:2; Kol 4:10; Plm 24

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mulutu sou mulai no xalee lia tila ne Makedonia. 2 Anu mulalai no xalee
lia ane ne, la muvikala no anu vaikala sou peletoto ta piena lai noxi'a ta
mitema, xo la mulai muxali ne Xiliki. 3 La anu muxolu lai ne so'io tatalu.
Xo ta Iutaia misakii vaikala sou lexe ivau no mine anu 'alai sou utelo no
lasipi sou ulai ne Silia. La sou anu mumuxaxu xavutala sou lexe ulivu
upolo ne Makedonia. 4 Ane'i ane tavaitamiou Paulo sou ilo'a mimuamua'i
milai ane Supateli anu itema sie Belea e Pulosi 'olu, xe Alisitaluko ilou
Sekundosi sie Tesalonika, xe Xaiosi sie Delube, xe Tukiko ilou Tolopimosi
sie xalee lia tila ne Asia xe Timoti kalumo. 5 Ta mitema ane ne mi'uli
milai mixomaiexi ne Toloasi. 6 Ia nexi texolu ne Pilipai mutalo no mine
voxo tatila sou Ixutuxu Veletixa'a Vitanisi mukalu, la sou nexi tetelo no
anu lasipi. Tetelo no lasipi sou telutu telai. Xe voxo ta'uve sou, la nexi
telai texali noxi'a ane'i ane mixomaie'i ne Toloasi. La nexi texolu voxo
muxatele tamei.

Paulo Mutulusou Iutikasi no Anu Soli ne Toloasi

7 No anu voxo muxatele vilesou[x] no anu 'olovoxo, la nexi tene'e tepita
sou tase'ise'inu veleti. Paulo mua'alo mulai noxi'a ta mitema. La anu
muvikala mulalaisi 'o xo mole 'olovoxo lixilixinu xo anu ulutu no voxo
ane vile. 8 Tani lalaxu teitexi ne nexi tepita no anu ne lalamo sou ta
piena. 9 Itema maulu vile ne muxolu no anu aitenga sou sivo ualasou lexe
Iutikasi. Anu iou muvuvu manina ia Paulo muvikala mulalaisi 'o. Xe no
mine anu mupasipaa ai mukalu, la anu mulapau molu no anu tani lalaxu
tatalusou la mulai mutuvu no lia. Xe ane'i milu'e miitinu, la anu musoli
ne. 10 Xe Paulo mulu'e la musu'anu muai vaxa teitexi noxou itema maulu
ne, la musavunoxu io muvikala lexe, “Nga'ume mamu. Xo anu a umauli.”
11 La sou anu mulivu mulai teitexi la, sou muse'i veleti mo muo'u. Xe ili'i
no mine Paulo muvivikala xo mole lamana, la anu mulutu sou mulaa.
12 Ia ta mitema mino'u itema maulu ne mumauli ne sou ilo'a milai no
taasi'a, la tane'i laixe manina.

Paulo Muvikala Laixe sou Muione'i ta Tatila Noxi'a ta Mitema Noxou Lataua ne Epeso

13 Ioxe nexi teuli telai tetelo no lasipi, sou teiave telai texali ne Asosi.
La nexi texomaiou Paulo sou utelo no anu lasipi. Anu muvikalanexi
sou nexi ta'oxonu aloxo ne xo anu umuamua'i no tava'u ulai uxali lai
ne. 14 No mine anu muxalisixe ne Asosi, la nexi tetelonu no anu lasipi
sou noxi'a telai texali ne Miteleni. 15 La nexi telutu lai ne xe voxo ane
vile, la texali 'alai ne Kiosi, xe voxo ane vile la, la tevalautu tevaxa ne
Samosi, xe no anu voxo ane ili'i la texali ne Miletosi. 16 Paulo musakiinu

---

[x] **20:7** Voxo muxatele vile ne anu voxo noxi'a ta Iutaia sou ise'ise'inu veleti.

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

xavutala lexe ane'i iiave ine'e la ipolopepeenu Epeso ne si, xo tava'u lexe
anu mumasaxa sou upaipalunu voxo maxuveeni no xalee lia tila ne Asia
mamu. Xo anu upalepalea lexe umomomo la uxali ne Ielusalemu no anu
voxo sou Pentikosi.

17 [y]Nexi texali ne Miletosi, la Paulo mukalaanu anaxui'a ta tatila noxi'a
ta mitema noxou Lataua ne Epeso sou lexe ine'e noxou. 18 [z]No mine ane'i
mine'e mixali, la anu muvikalane'i aloxo 'o, "Ngingi ngelavu sou maulixo
anu a loxovaa no voxo lololi ane eni exolu noxinge 'o musoko no anu
voxo ane eni ene'e e'una no anu xalee lia tila ne Asia. 19 Ta Iutaia misakii
vaikala sou mi'oxo masualeli ne anu axo tu'umaxu mo tovotovo ta piena,
ia eni etaloxolixo avilesi sou e'oxonu xaixai noxou Tila ilou ieli lexaxu
piena. 20 Ngingi ngelavu lexe eni evikala pekia'u la a'ume uasi sou a'aloxu
mii ma'ia laixe ane sou usu'ulingengi. Ia eni elosinge lavulavu ne no
ie'ngi ta mitema ta piena mo tasinge vilevilesi, 21 la eni evikala pekia'u
ulai noxi'a ta Iutaia ilo'a ta Xiliki. Lexe ane'i ne ixiu mo ilai noxou
Lataua, mo imuxaxu tane'i noxou Tila noxinge Iesu.

22 Mo ane 'o ne masaxa pekia'u noxou Uleenu Tavunasi la sou eni alai
ne Ielusalemu, ia alavusou mii ma'ia ane uxali noxilo lai ne uasi. 23 [a]Eni
elavusou lexe no anu tuatuala tatila ane eni alai no anu ne Uleenu Tavuna
uvikalaleli lamana lexe taasou navunavu mo tu'utu'umaxu ta piena anu
a ulooxo. 24 [b]Ia eni amaisou mauli noxilo ne anu loxo mii vitanisi noxilo.
Eni amasaxa akalusou iaveiave saisale mo amomomo sou xaixai ane Tila
Iesu mulosilo ne ukalu manina. Xaixai ane ne sou a'aloxu lamana a'alo
laixe sou alauna noxou Lataua. 25 Ia vaimomo 'o eni elavu lexe umomomo
sou vile noxinge ngingi ane eni elai ea'aloxu saxisaxila'u noxou Lataua
noxinge ne umaisilo la uasi. 26 Aloxo ne, la sou eni avikala lamana ulai
noxinge, vaimomo 'o aloxo 'o. Lexe vile noxinge usoli la eni susu noxilo
uasi. 27 Xo eni evikala pekia'u mo a'ume uasi sou a'aloxu masaxa lololinu
noxou Lataua mulai noxinge ne. 28 [c]La sou ngingi menge ngasaxilainge
nongi'a ta mitema noxou Lataua mukalusi loxo ta sipsip la'olu'oluxa'a ne
ane Uleenu Tavuna musosovosinge sou ngasaxila'a. Ngaxali loxo ngingi
ta mitema sou saxila'u noxi'a ta mitema la'oluxa'a noxou Lataua ane
Anu muno'u uulusi'a no anu sialuxu. 29 [d]Eni elavu lexe alutu alai io ili'i,
la ta a'aa ta vova ta la'ia i'una noxinge, la umomomo sou imalanixi'a ta
sipsip la'oluxa'a ne uasi. 30 Mo loxo no nano nonixi noxinge ne la, ne ta
mitema mose'i iavuti la a'alo kalakalavoi sou ilapune'i ta mitema ane'i
ane mimuxaxu tane'i noxou Iesu sou imuline'i. 31 [e]La sou ngaxolu la
ngasaxilainge laixe. Ngaxavutala lexe no anu tauu ie tatalu la no 'olovoxo
mo no aso ne eni epela'inge utotomu mo ieli lexaxu unixisinge.

---

[y] **20:17** Apo 18:21 [z] **20:18** Apo 18:19–19:10 [a] **20:23** Apo 9:16; 21:11 [b] **20:24** Apo 21:13; 2Ti 4:7 [c] **20:28** 1Ti 4:16; 1Pi 5:2-4 [d] **20:29** Mat 7:15; Ioa 10:12 [e] **20:31** 1Te 2:11

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

32 Mo vaimomo 'o, eni a'italongengi ngalai no avolu Lataua mo ngalai
no anu vaikala sou alauna noxou ane. Vaikala anu umomomo sou
utulusinge pekia'u xe ulosinge mimii laixe noxou noxi'a ane'i mukalusi
ane anu ta na'u manina. 33 [f]Eni aisuxu itema vile silivau ilou xoulu mo
tokolomou uasi. 34 [g]Ngingi menge ngelavusou lexe eni melo exaxai no
avolo tamei 'o sou musu'ulinexi noxi'a ta menexilo. 35 No anu mimii
mukalusi ane eni e'oxonu, la eni elosiengi lexe no anu xaixai pekia'u
io aloxo 'o, la nenge tasu'uline'i ane'i ane mamalaxa'asi. Taxavutalanu
vaivaikala noxou Tila Iesu muvikala aloxo 'o, ‘Anu laixe lexe nenge ta'osa
sou taitinu mii ia ta'osa sou tano'usi uasi.’ ”
36 No mine anu muvikala aloxo ne mukalu, la ilo'a mukalusi mixolau
tava'a mulu'e no lia sou mikilaka. 37 La ane'i mukalusi ne mitama tila
noxou Paulo mo miaulaxu xe mi'osasou. 38 Mii e muxalixu tama toxoxu
noxi'a ane vaikalau e mu'oxe ane'i imomomo sou imaisou iou la uasi.
Mukalu la sou ane'i misaxanu mulai no 'a lasipi.

Paulo Mutelo no Lasipi sou Mulivu ne Ielusalemu

21 1 Ioxe no mine nexi telutu, la teioone'i ta tatila noxi'a ta mitema
noxou Lataua, la nexi telai tetelo no lasipi. Nexi tetelo no lasipi
mukalu, la teiave teisalili telai ne Kosi xe ili'i no voxo vile la, la texali
ne Lodosi, xe mexe ne Lodosi ne, la texali ne Patala. 2 La texalisou lasipi
vile e lexe sou ulalai ne Ponisia. La sou nexi tetelo no anu sou telai.
3 Telai la tepolopepee la'olu ne Kipulosi muxolu no avoxe ae, la nexi
telai te'isalili sou texali no xalee lia tila ne Silia, la telai tetulu no tuala
tila ne Taia. La ane'i milu'enu mimii ane muai no anu lasipi. 4 [h]La nexi
texalisi'a ta molomolo noxou Iesu. La nexi texolu lai ne voxo muxatele
tamei. Xe Uleenu Tavuna muvikalane'i, la ane'i mivikalanu Paulo lexe
ulai ne Ielusalemu mamu. 5 Ia noxi'a texolu voxo muxatele tamei aloxo
ne mukalu, la sou nexi telutusou telai. La ane'i ilo'a ta semasemai'a mo
ta 'ili'ili'a mukalusi ne milutu sou misaxanexi mexe loxo no tuala tila
sou telai no luaki paumolu. La sou telai texolau tavaixe mulu'e no lia sou
tekilaka. 6 Mukalu, la sou nexi noxi'a teioonexi ngatongato'o. Sou ane'i
milivu no tuala xe nexi tetelo no lasipi sou telai.
7 Tetelo no lasipi ne Taia sou telai texali no tuala tila ne Telemisi
mukalu, la sou lexe temuamua'i la texalisi'a la te'osasi'a ta mitema ane'i
ane mimuxaxu tane'i noxou Iesu, la noxi'a texolu voxo vile. 8 [i]Xe ili'i la
nexi telutu sou texali no tuala tila ne Kaisalia. Ia te'una texolu no tani
noxou Pilipi, itema sou ua'aloxu a'alo laixe. Pilipi ne anu itema vile anu
vile noxi'a ane'i ta mitema muxatele tamei e ta mitema misosovosi'a ne

---

[f] **20:33-34** 1Ko 9:11-12 [g] **20:34** Apo 18:3; 1Te 2:9 [h] **21:4** Apo 20:23 [i] **21:8** Apo 6:5; 8:40

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ielusalemu sou i'oxo xaixai sou isu'uline'i ta mitema noxou Iesu. 9 Ta 'olu
ta vuanga tami'a ne itaula'i uasi ia ane'i ipalamatanane'i ta mitema no
anu vaivaikala noxou Lataua. 10 [j]Nexi texolu lai ne voxo ta piena, la sou
itema sou palomatana vile ualasou lexe Axavosi ne molu ne Iutaia mulu'e
muxali ne Kaisalia. 11 [k]Xe mune'e muxali noxixe mukalu, la muno'u
utupokoxu Paulo, ka musakiinu avolu ilou tava'u no anu. Io muvikala
aloxo 'o, "Uleenu Tavuna muvikalaleli lexe, 'Mo sou utupoko 'o, ulai uxali
ne Ielusalemu, la ta Iutaia isakiinu aloxo 'o ka i'italonu ulai noxi'a ta
mitema ane'i ane ta Iutaia uasi.' "
12 Xe nexi telomusou aloxo ne, la nexi noxi'a ta mitema ane'i ane
lai ne tavikala pekia'u lexe Paulo ne ulai ne Ielusalemu uasi. 13 [l]Ia
Paulo muavuti la mukolinexi aloxo 'o, "Tava'u loxovaa la sou ngingi
ngatatamasilo e nga'oxo xavutalaxeni mamalaxu 'o? Ngalomu, eni
elalaxii sou alai mo isakisakileli ne Ielusalemu mo ivelo asoli kalumo
no anu ualasou Tila Iesu." 14 Nexi tetovo temulesou aloxo ne, xe anu
ulomunexe uasi, la sou nexi texolu tasiausi ne ia tevikala lexe, "Mivile
uasi, mii ma'ia ne Tila umasaxa lexe u'oxonu, la u'oxonusi."

Paulo Muxali ne Ielusalemu

15 Ioxe ili'i no voxo se'i, la sou nexi telalaxinu mimemimexi sou telutu
telai ne Ielusalemu. 16 No mine nexi telutu ne Kaisalia ne la ta molomolo
noxou Iesu sie Kaisalia ne mimulinexi sou misaxanexi telai no tani noxou
Nesoni anu itema sie Kipulosi ne anu muxali molomolo noxou Iesu tatei
mo. La nexi taxolu no tani noxou ne.
17 No mine nexi texali ne Ielusalemu, la ta mitema ane'i ane mimuxaxu
tane'i noxou Iesu ne mino'ixe la mi'osasixe tatila manina. 18 Ili'i no voxo
vile la, la Paulo mukasi noxixe sou noxi'a telai temaisi'a Iakovo ilo'a
ta tatila noxi'a ta mitema noxou Lataua no mine mine'e mipita. 19 [m]La
Paulo mu'osasi'a no anu xaixai noxou la mua'aloi'a sou mimii e Lataua
mu'oxonu muxali no tatexa noxi'a ta mitema ane'i ane ta Iutaia uasi.
20 [n]Xe ane'i milomu la, miiti ualasou Lataua mo mivikala Paulo lexe,
"Vivixe, nini nelavu lexe ta Iutaia ta piena manina ane'i mimuxaxu tane'i
noxou Iesu mo ane'i pekia'a sou imulinu lapuloto noxou Mosesi. 21 Ia
ane'i milomu lexe ta Iutaia mukalusi e ixolu no nano no taine'i ta mitema
ane'i ane ta Iutaia uasisi lexe nini nelosie'i lexe mamu sou imulinu
lapuloto noxou Mosesi. La nini nevikalane'i lexe xooxoo ungasi'a ta 'ili'a
mamu mo imulinu 'ili'ilixo ane noxi'a ta xasixasi'a ne la mamu. 22 Ia
nenge ta'oxo a loxovaa? Xo ane'i ilomusine lexe nini a nexali 'o. 23 [o]La
sou nini namulinu xavutalamexi vile e nexi tavikalaneni. Nexi noxi'a ta

---

[j] **21:10** Apo 11:28 [k] **21:11** Apo 20:23; 21:33 [l] **21:13** Apo 20:24 [m] **21:19** Apo 15:12
[n] **21:20** Apo 15:1, 5 [o] **21:23-24** Iti 6:1-20; Apo 18:18

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mitemamexi tami'a e misakiinu vaikala ulai noxou Lataua a taxolu 'o.
24 Nini nano'a ta mitema ne mo ngongi'a ngalai nga'oxonu 'ili'ilixo sou
ngaxali malemalenga no iou Lataua. Mo nini nalotonu mimii mose'i sou
ane'i iamanu ulai noxou Lataua. La sou isalanu kisi'a laxusou ne. Na'oxo
aloxo ne mo sou ta mitema ukalusi ilavusou lexe vaikala ane mitelo
noxine ne anu manina uasi. Ia ane'i ilavu lexe nini nelavusou namulinu
lapuloto mulapu. 25 [p]Tei la nenge tekaukavunu vaikala vile aloxo 'o sou
tesovanu mulai noxi'a ta mitema ane'i ane ta Iutaia uasi e mimuxaxu
tane'i noxou Iesu. La sou te'una tanenge noxi'a aloxo 'o, ngingi nga'ou
la'ilali ane ane'i miiamanu mulai noxi'a ta lataua kalakalavoi mamu, mo
nga'ou mii ane sialuxu uasi, mo mii sou poosi ane miaili'osou mo musoli
ne xiasinu mamu, mo ngapoloxalonu 'ilixo sou vote'i."
26 [q]Aloxo ne la sou Paulo mukasi noxi'a ta mitema e ilo'a misakiinu
vaikala mulai noxou Lataua. Xe voxo vile ili'i la ilo'a mimulinu 'ilixo sou
ixali malemalenga. La anu mu'unalai no nano no anu taasou lalotu tatila
noxou Lataua sou muvikalane'i ta aili'i lamana lexe voxo sou ane'i ixali
malemalenga. Mo ane'i vilevilesi iama ulai noxou Lataua.

Ta Iutaia Mitetelisou Paulo no Nano no Taasou Lalotu Tatila Noxou Lataua

27 Ia no mine voxo muxatele tamei asou ukalu no mine ane'i ixali
malemalenga no iou Lataua, la ta Iutaia me'a no xalee lia tila ne Asia
mimaisou Paulo no mine muxolu no nano no taasou lalotu tatila noxou
Lataua. La sou ane'i miavutinoxu xavutalai'a ta mitema ta piena mukalusi
sou laiaxa'au Paulo la sou mitetelisou. 28 La mi'ava kaka lexe, "Ta Isilaeli,
ngasu'ulinexi. Xo itema ane 'o itema sou ulosie'i ta mitema mukalusi
no tuatuala sou ixililine'i noxinge ta mitema ne Isilaeli mo ixililiiou no
anu lapuloto noxou Mosesi xe taasou lalotu tatila noxou Lataua menge
kalumo. Mo u'oxo 'ilixo anenesi uasi. Anu muno'a ta mitema ane'i ane
ta Iutaia uasi, sou mi'una mi'oxo masuanu tani tavuna noxou Lataua."
29 [r]Ane'i mivikala aloxo ne, xo tei la ane'i mimaisou Tolopimosi sie Epeso
ilo'a Pauloena mi'una mixolu no tuala tila ne la sou ane'i mixavutala
lexe Paulo mulaixu Tolopimosi ne no nano no taasou lalotu tatila noxou
Lataua.
30 Ia ane'i milomusou vaikala ane ne, la ta mitema mukalusi ne
Ielusalemu ne xavutalai'a mu'oxo iouiou, la sou miiave mine'e mipita
sou mitetelisou Paulo sou milapunu mulai no ale muxexee no anu taasou
lalotu tatila noxou Lataua. Xe miavuti la mutatusou aiaitenga alaxu
vilesisi. 31 Ioxe no mine ane'i mi'oxe ivau Paulo sou usoli aloxo ne, la sou
'ava'avaxa'a ilou a'alo mulai muxalisou kisi'a ta mitema sou 'oto'oto sie

---

[p] **21:25** Apo 15:29 [q] **21:26** 1Ko 9:20 [r] **21:29** Apo 20:4

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Romu. Anu mulomu lexe ta mitema mukalusi sie Ielusalemu la'iaxa'a mo
ane'i miavutinoxu 'oto'oto. 32 Xe alaxu vilesisi 'o la anu mukasi noxi'a ta
mitema sou 'oto'oto ilo'a ta tatila noxi'a ta mitema sou 'oto'oto, ne sou
ilo'a miave milai noxi'a ta mitema e mipita sou mi'oxe ivau Paulo usoli
ne. Xe ane'i mimaisou kisi'a ta mitema sou 'oto'oto ilo'a ta mitema sou
'oto'oto noxou mine'e si la ane'i ivau Paulo la ua.
33 La sou kisi'a ta mitema sou 'oto'oto ne mutetelisou Paulo ia muvikala
pekia'u noxou vile noxi'a ne sou lexe usakiinu no anu seni tamei. Mukalu
la sou anu mutali'isi'a lexe anu itema 'ei xe anu mu'oxo ma'ia. 34 Xe
ta mitema ta piena e mipita ne miavuti la ane'i vilevilesi mi'ava'ava
iouiou xo mole kisi'a ta mitema sou 'oto'oto ne umomomo sou ulomusou
vaikala manina vile no anu mii ane ne uasi, xo 'ava tavu'alo. La sou
anu muvikala pekia'u noxi'a ta mitema sou 'oto'oto lexe ino'u Paulo mo
ilaixu no taasi'a. 35 No mine ane'i milaixu la mitulusou no anu valovalo
sou aitengasi'a. Xe mimalei loxo 'o la ta mitema mukalusi ne la'iaxa'au
mu'oki'oki sou i'oxe ine'e ivau Paulo usoli, la sou ane'i mivo'onu
milutunoxu la. 36 [s]Xo ane'i ta mitema mukalusi e mipita ne italo uasi,
ane'i i'ava pekia'usi lexe, "Ngavau usoli."

Paulo Mupala'alixu Tanu Mulai Noxi'a ta Iutaia

37 Ioxe ta mitema sou 'oto'oto i'oxe ilaixu Paulo no nano no taasi'a la
ilaixu uao, ia anu mutali'isou kisi'a ta mitema sou 'oto'oto lexe, "Loxovaa,
eni umomomo sou avikala sevile noxine?" La anu mukolinu lexe, "Ia nini
nelavusou vaikala noxi'a ta Xiliki ne? 38 [t]Eni emaisine la exavutala itema
vile sie Aixiputo e tatei la muavutinoxu 'oto'oto noxi'a ta tatila sou tuala
tila, la mulapune'i ta mitema itemaxu mavulovexa mavulovexa tamei
(4,000) e milavusou 'ilixosou 'oto'oto iouiou, la ilo'a milai mixolu no
xalee lia vitanisi, taatei ne ane nini 'o?" 39 Xe Paulo muavuti la mukolinu
aloxo 'o, "Eni itema sie Iutaia nenilo mivo'oleli ne Tasisi e no xalee lia
tila ne Kilikia mo eni itema sou tuala tila ane ne. Tuala ane ne anu uala
no anu mutila. La sou laixe sou namalalixo mo avikala sevile noxi'a ta
mitema 'o." 40 Ioxe no mine kisi'a ta mitema sou 'oto'oto mupelemasaxanu
Paulo mukalu, la sou Paulo mutulu no valovalo sou aitenga, la mutovola'i
no avolu mulai noxi'a ta mitema mo muvikalane'i sou lexe ixolu tasiau.
La sou ane'i mixolu tasiau, la anu muvikalane'i no anu vaikala Evalaio.

22 1 La anu musokou muvikala aloxo 'o, "Ta vivilo mo ta mamilo,
ngalomusilo mo eni apala'alixo noxinge vaimomo 'o lexe eni
a'oxo susu vile uasi." 2 Xe no mine ane'i mimuxaxu sangali'a sou lexe
ilomu sou vaikala noxou 'o la milomusou muvikalane'i no anu vaikala
Evalaio. La sou ane'i mixolu tasiau manina. Io sou anu muvikalane'i

---

[s] **21:36** Luk 23:18 [t] **21:38** Apo 5:36-37

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

aloxo 'o, 3 [u] “Eni amitema sie Iutaia manina e nenilo mivo'oleli ne Tasisi
no xalee lia tila ne Kilikia. Ia eni exali tila no nano no anu tuala tila
Ielusalemu. La sou eni exali loxo itema vile e exolu no la'axu Xamalieli
sou mulosielixu lavulavu toxotoxoxu no anu lapuloto noxinge nenge'a
ta xaixasinge. Mo eni exaxai pekia'ilo manina sou lexe amomomo sou
amulinu Lataua aloxo ngingi mukalusi nga'oxonu vaimomo 'o. 4 [v]Eni
elavusou ave'ave'a ta mitema e imulinu vote'i laixe isoisoli. Mo eni
alapune'i ta mulu ilo'a ta sema sou alai a'unane'i no taasou navunavu.
5 Aloxo 'o kisi'a ta aili'i ilo'a la'oluxa'a ta tatila noxi'a ta Iutaia umomomo
sou ivikalangengixu ne, anu manina. Mo ane'i mikaukavunu vaikala
vile si'a ta vimovimo'a e mixolu ne Temasukasi la eni elaixu sou lexe
asakisakine'i ane'i ane mimuxaxu tane'i noxou Iesu ne sou alaixa'a no
taasou navunavu ne Ielusalemu sou ilosi'a navunavu.
6 La sou eni emuamua'i xe exali 'alai ne Temasukasi no mine aso
mukulupa muisalili 'o, la alaxu vilesisi 'o la lamana vile toxoxa'a mu'iei
molu teitexi no loxotolo mulu'e muieisilo. 7 Xe eni elapau la elu'e no lia.
La sou elomusou itema vile muvikalaleli lexe, ‘Saulo, Saulo, loxovaa la
sou nini ne'oxonu masumasualeli 'o?’ 8 Xe eni eavuti la etalisou aloxo
'o, ‘Tila, nini 'ena'ei?’ La sou Anu mukolileli aloxo 'o, ‘Eni Iesu itema sie
Naseleti ane nini ne'oxo masumasualeli.’ 9 No mine Anu muvivikalaleli
loxo ne, la ta mitema ane noxi'a temuamua'i ne mimaisou lamanasi ia
ilomusou itema e uvikalaleli ne uasi. 10 Xe eni eavuti la etali sou aloxo
'o, ‘Tila, eni a'oxo ma'ia?’ La sou anu Tila muvikalaleli lexe, ‘Natulu,
mo nalai na'unalai ne Temasukasi. Xo itema vile anu a uxoxolu lai ne
anu uvikalaneni no anu mii ma'ia ane Lataua musosovosine sou nini
na'oxonu.’ 11 Xe ta mitema e ane'i ane nexi noxi'a temuamua'i ne miavuti
la mitilailo no avolo sou noxi'a te'unalai ne Temasukasi, xo lamana tatila
muiesou ieli la isivoxo mo amalei uasi.
12 Xe itema vile ualasou lexe Ananiasi e itema vile umulinu lapuloto
noxinge laixe, mo ta mitema ta Iutaia ta piena mixolu lai ne ilavusou
itoxonu laixe, 13 anu mune'e mutulu 'alai noxilo la muvikalaleli aloxo
'o, ‘Vivilo Saulo, ieni ukaa.’ Xe alaxu vilesisi 'o la eni ieli mukaa la mo
emaisou.
14 La anu muvikalaleli aloxo 'o, ‘Lataua noxi'a ta xaixasinge
musosovosine sou lexe nalavusou masaxa noxou, mo namaisou Itema ane
itema sou 'ilixo mulapu, mo nalomusou vaikalau e ulaa no anaxu uisalili.
15 Xo nini naxali loxo anu itemau sou naa'aloi'a ta mitema mukalusi no
anu mii ma'ia ane nini nemaisou xe nelomusou. 16 La sou vaimomo 'o nini
naxoxomaio ma'ia 'o? Natulu mo nalinga no ualasou la sou na'ulo mo
uxexeenu 'ili'ilixo masumasua noxine.’

---

[u] **22:3** Apo 5:34 [v] **22:4** Apo 8:3

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

17 Ioxe no mine eni elivu ne Ielusalemu, la elai eu'na no taasou lalotu
tatila noxou Lataua sou ekilaka. Ekilaka la emaisou mii vile loxo
aipiepiena. 18 [w]Mii e emaisou ne Tila muvivikalaleli aloxo 'o, 'Napalea
naxexesou tuala tila ne Ielusalemu alaxu vilesisi mo nalai. Xo ane'i
imasaxa lexe ilomusou a'alosilo e nini naa'aloxu uasi.'
19 [x]Ioxe eni eavuti la evikalanu aloxo 'o, 'Tila, ane'i milavusilo lexe tatei
la eni elai no taasou lalotu noxi'a ta Iutaia mukalusi sou esakisakine'i mo
eve'ave'a ta mitemameni ane'i ane mimuxaxu tane'i noxine. 20 [y]Mo no
mine ane'i mivau itema sou ua'aloxu ualasine e ualasou lexe Sutepano,
la eni etulu 'alai ne sou esaxila'u tokolomoi'a veveeni ne xe emaisou no
ieli no mine ane'i mivau musoli mo sialuxu munixi loxo ne, la eni opoleli
vilesisi no anu mii ane ane'i mi'oxonu.' 21 [z]Xe, Tila muvikalaleli aloxo 'o,
'Nalai, xo Eni apalusine sou nalai no paxa noxi'a ta mitema ane'i ane ta
Iutaia uasi.' "

Paulo Muvikalane'i Lexe Eni Amitema sie Romu Manina

22 No mine ta mitema ta piena e mine'e mipita ne milomusou muvikala
aloxo ne, la sou ane'i miavuti sou mi'ava toxotoxoxu mo mikaikaitolonu
io mivikala lexe, "Ngavau usoli. Itema ane loxo ne umomomo sou uxolu
no lia 'o uasi." 23 Xe ane'i miavuti la miungaunga mo milulusou tokolomo
sou vasime'a sou mipeinu mulai teitexi xe mi'atonu lialia sou mipei mulai
teitexi. 24 La sou kisi'a ta mitema sou 'oto'oto muvikala pekia'u noxi'a lexe
ta mitema sou 'oto'oto ilaixu Paulo no nano no taasi'a. Io muvikalane'i
lexe ipuapuasou mo itali'isou pekia'u lexe tava'u loxovaa la sou ta mitema
tavu'alo ne mi'ava toxotoxoxa'a mulai noxou loxo ne. 25 [a]Xe no mine ane'i
misakisakiinu mukalu sou lexe ipuapuasou la Paulo muvikalanu tila
noxi'a ta mitema sou 'oto'oto a ututulu. La sou anu muavuti la muvikala
aloxo, "Loxovaa, umomomo sou nini napuapua sou itema sie Romu? A
lexe nini natulusilo no anu vaivaikala tei io, ka napuapuasilo loxo ne, la
anu laixe."
26 Xe tila noxi'a ta mitema sou 'oto'oto mulomusou aloxo ne, la anu
mulai noxou kisi'a ta mitema sou 'oto'oto sou muvikalanu aloxo 'o,
"Nini na'oxo a loxovaa? E itema 'o ne anu itema sie Romu." 27 La sou
kisi'a ta mitema sou 'oto'oto mulai noxou Paulo sou mutali'isou aloxo
'o "Navikalaleli nini itema sie Romu manina?" La Paulo mu'oxe "Ani."
28 Xe la kisi'a ta mitema sou 'oto'oto ne mukolinu aloxo 'o, "Eni elotonu
xoluxolu noxilo no anu lamoli tatila." Xe Paulo muavuti la muvikalanu
lexe, "Ia eni no mine nenilo mivo'oleli la eni amitema sie Romu manina."
29 [b]La sou alaxu vilesisi 'o la, ta mitema sou 'oto'oto ilo'a kisi'a ta mitema

---

[w] **22:18** Apo 9:29-30 [x] **22:19** Apo 8:3; 26:9-11 [y] **22:20** Apo 8:1 [z] **22:21** Apo 9:15
[a] **22:25** Apo 16:37 [b] **22:29** Apo 16:38

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

sou 'oto'oto ne itali'i sou la uasi. Anu mumama'u xo anu itema sie Romu manina ia anu musakiinu no anu seni.

Ta Tatila sou Ivelunu Vaivaikala Milomusou Vaikala Noxou Paulo

30 Voxo vile ili'i, la kisi'a ta mitema sou 'oto'oto mumasaxa lexe ta Iutaia ipala'anixu susu ma'ia ane Paulo mu'oxonu manina. La sou anu mululusou no anu seni, io muvikala pekia'u noxi'a ta tatilasi'a ta aili'i ilo'a ta tatila sou ivelunu vaivaikala mukalusi sou mipita la sou anu mupalusou Paulo mune'e sou mutulusou no ie'i.

23 1 Xe Paulo mumatakisi'a ta tatila sou ivelunu vaivaikala ne la muvikalane'i lexe, "Ta vivilo, noxou Lataua iou la eni emomomo sou e'oxo xaixaiou no anu xavutala lailaixesi mo a mune'e mutalo vaimomo 'o, io axavutala lexe a'oxonu 'ilixo vile masua uasi." 2 [c]Anu muvikala aloxo ne, la kisi'a ta aili'i e ualasou lexe Ananiasi ne muvikala pekia'u noxi'a ta mitema e mitulu 'alai noxou ne lexe isavalou anaxu ne. 3 [d]Ia Paulo muavuti la muvikalanu lexe, "Lataua usavaline xo nini loxo vimelu e mikaukavunu mukea no ale io no nano ne nuni'u. Nini nene'e nexolu sou netelo vaikala sou lapuloto noxilo, ia nini mene la nealasou lapuloto sou nepalusi'a misavalilo." 4 Xe ane'i e mitutulu 'alai noxou Paulo ne miavuti la mivikalanu lexe, "Ae, nini namama'u sou navikalanu kisi'a ta aili'i noxou Lataua no anu vaivaikala aloxo ne uasi." 5 [e]La sou Paulo muvikala lexe, "Ta vivilo, eni alavusou itema ne lexe anu kisi'a ta aili'i noxou Lataua uasi. La sou eni evikala loxo ne, ia eni emama'u xo vaikala noxou Lataua vile muvikala aloxo 'o, 'Mamu sou ngingi ngavikala masua noxi'a ta tatilasinge.' "

6 [f]Ia Paulo mulavusi'a lexe ane'i se'i noxi'a ta tatila sou ivelunu vaikala ne ta Sadokaio xe se'i ne ta Palisaio mine'e. La sou anu muvikala tatila noxi'a ta tatila sou ivelunu vaikala aloxo 'o, "Ta vivilo, eni amitema sou Palisaio mo 'ili'a. La sou eni atulu no 'a vaivaikala vaimomo 'o, xo eni aloopalanu tulu noxi'a ta mitema ane'i ane misoisoli no anu lulu." 7 No mine anu muvikala aloxo ne, la ane'i mixavutala iouiou mo mi'oto sou anaxa'a, la sou ikalipala muxali nonixi noxi'a ta Palisaio ilo'a ta Sadokaio. 8 [g]Xo ta Sadokaio mivikala lexe angelo uxolu uasi, mo uleenu uasi kalumo mo itema usoli ka utulu la uasi. Ia ta Palisaio si'a mimuxaxu tane'i no anu mimii mukalusi ne lexe anu manina.

9 Xe ane'i miavuti la mi'ava toxotoxoxu la sou ta mitema sou lavulavu no 'a lapuloto e ane'i ta Palisaio ne miavuti mitulu mitoloxaxa sou io mivikala lexe, "Nexi tamaisou itema ane 'o u'oxo susu vile uasi. Ia loxo 'o io uleenu vile, uasi la angelo vile noxou." 10 La ane'i mi'otosou anaxa'a

---

[c] **23:2** Ioa 18:22-23 [d] **23:3** Mat 23:27 [e] **23:5** Mul 22:28 [f] **23:6** Apo 26:5 [g] **23:8** Mat 22:23

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mole 'oto'oto muxali tatila manina. La sou kisi'a ta mitema sou 'oto'oto mumaisou la mumama'u manina, xo loxo 'o io Paulo uxoto mautu tamei no avo'a la sou muvikala pekia'u mo mupalusi'a ta mitema sou 'oto'oto milu'e sou milaxinu Paulo noxi'a sou milaixu no taasi'a.

11 [h]Ili'i no 'olovoxo ane ne, la Tila muxali mutulu 'alai noxou Paulo io muvikalanu aloxo 'o "Natulu pekia'ine mo na'ume mamu. Xo Eni emasaxa lexe nini naa'aloxu ualasilo lai ne Romu 'o loxo nea'aloxu ne Ielusalemu."

Ta Iutaia Misakiinu Vaikala sou Lexe Ivau Paulo Usoli

12 Xe no kakau 'o, la ane'i ta Iutaia mipita laoluxa'a sou misakii vaikala lexe ipelemu la i'ani mo iie uasi utalo no mine ivau Paulo usoli. 13 Ta mitema e misakii vaikala ne ane'i ta mitema itemaxu tamei mo mose'i la. 14 Ane'i milai noxi'a ta tatilasi'a ta aili'i mo ta tatila noxi'a ta mitema noxi'a ta Iutaia mivikalane'i lexe, "Nexi tesakii vaikala pekia'u aloxo 'o, nexi umomomo sou ta'ani uasi utalo no mine tava'u Paulo usoli. 15 [i]La sou vaimomo 'o, ngingi ta tatila sou ngavelunu vaivaikala ne ngelinga mulai noxou kisi'a ta mitema sou 'oto'oto vile sou nga'oxo loloxu lexe isaxanu Paulo une'e noxinge sou ngatali'isou laixe sou ngaxalisou susu noxou. La sou nexi talooxu xe anu une'e la une'e uxali noxinge uao, la nexi tava'u usoli."

16 Ia no mine ane'i mivivikala loxo ne, la Paulo vimou sema 'ilie anu a muxoxolu ne, la sou mulomusou vaikala ane ne, la anu mulai no tani noxi'a ta mitema sou 'oto'oto sou muvikalanu Paulo. 17 Xe Paulo mulomu aloxo ne, la mu'avalou tila vile noxi'a ta mitema sou 'oto'oto la muvikalanu lexe, "Nano'u maulu 'o mo nalaixu noxou kisinge, xo anu muno'u vaivaikala mose'i sou uvikalanu no anu." 18 La sou anu muno'u sou mulaixu noxou kisi'a, la muvikalanu lexe, "Paulo e anu muxolu no taasou navunavu mu'avalilo la muvikalaleli lexe ane'enu maulu 'o noxine xo anu iou vaivaikala mose'i sou ulemolu noxine."

19 Xe kisi'a ne muavuti, la mukasi noxou maulu ne avolu sou ilou milai mitulu va'axu la mutalisou lexe, "Mii ma'ia ane nini namasaxa lexe nane'e navikalalelixu 'o?" 20 La anu muvikalanu lexe, "Ta Iutaia misakii vaikala vile mukalu, sou mi'oxe ne'iela, la i'oxo loloxene lexe nasaxanu Paulo ulai noxi'a ta tatila sou ivelunu vaivaikala sou itali'isou laixe no anu tava'u susu noxou. 21 Ia nalomuxa'a mo napalusou Paulo ulai noxi'a mamu. Xo ta mitema itemaxu tamei noxi'a mo mose'i la ne ane'i a ixoxolu iloloo mo mipelemu sou i'ani xe iie uasi ulai uxali no mine ane'i ivau usoli. Mo ane'i a iloloo mo ixoxomaiou vaikala makolinu noxine."

22 La sou kisi'a ta mitema sou 'oto'oto ne mupalusou maulu ne mulai la muvikalanu lexe, "Nini navikalanu itema vile no anu mii e nevikalalelixu 'o mamu."

---

[h] **23:11** Apo 27:24; 28:16, 23 [i] **23:15** Apo 25:3

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mivulanu Paulo Mulai Noxou Peliki Tila Muxolu Musaxila'u Xalee Lia Tila ne Iutaia

23 Xe anu tila noxi'a ne muavuti la mu'avali'a ta tatila tamei noxi'a ta
mitema sou 'oto'oto ne sou muvikala pekia'u noxi'a ilou lexe, "Ino'a ta
mitema sou 'oto'oto itemaxu mavulovexa vile, xe ane'i ane mitelo noxi'a ta
oosi mavulovexa muxatele tamei, mo ane'i ane itavule lalumiso itemaxu
mavulovexa vile kalumo. Sou ngalutu maasi no a aso iou muxatele tami'a
no 'olovoxo 'o sou ngalai ne Kaisalia. 24 Nini nalosou Paulo ta oosi mose'i
kalumo mo sou uiiave no anu mo nasaxila'u laixesi sou nalai naxalixu
noxou Peliki anu itema sou usaxila'u xalee lia tila ne Iutaia." 25 Kisi'a ta
mitema sou 'oto'oto mukaukavunu uoli voloxu vile kalumo sou ino'u ulai
sou ilosou Peliki muvikala aloxo 'o, 26 "Eni Kulaudio Lusio, Eni esovanu
aso laixe ulai noxine mo ekaukavu vaivaikala ano 'o ulai noxine, nini tila
Peliki e nini nasaxila'u xalee lia tila ne Iutaia. 27 [j]Sou avikalaneni aloxo
'o. Itema ane 'o ne ta Iutaia mitetelisou mo mi'oxo lexe ivau usoli. Ia eni
noxi'a ta mitema sou 'oto'oto noxilo teutululunu xo eni elavusou lexe anu
itema sie Romu. 28 [k]La sou eni emasaxa lexe alavusou lexe tava'u ma'ia la
sou ane'i milalixu sou utulu no 'a vaivaikala, la elaixu noxi'a ta tatila sou
ivelunu vaivaikala. 29 La eni exalisou lexe ane'i mitali'itali'isou mo milaixu
sou utulu no 'a vaivaikala ne sou lapuloto noxi'a ta Iutaia. Ia mii ane ne
anu umomomo sou nenge tatelonu vaikala sou noxou itema mo tava'u
usoli xe tatatuxu no taasou navunavu uasi. 30 [l]Ia no mine eni elomusou
ane'i misakiinu vaikalasou lexe ivau usoli la sou eni epalusou mupalea
mulai noxine. Eni kalumo evikala pekia'u noxi'a sou lexe ilai ia'alomeni no
anu tava'u lexe ane'i ilaixu sou utulu no 'a vaivaikala vitanisi noxou."
31 Ioxe ta mitema sou 'oto'oto miavuti la mimulinu vaikala pekia'u
noxou tila noxi'a la sou mukasi noxou Paulo sou ilo'a milutu no 'olovoxo
lixinu ne sou milai mixali no tuala tila ne Antipatilisi. 32 Xe no anu voxo
vile ili'i la ta mitema sou 'oto'oto mitali'isi'a ane'i ane mitelo noxi'a ta
oosi sou misaxanu Paulo milaixu ne Kaisalia. Io ane'i se'i milivu no
taasi'a. 33 No mine ane'i ane mitelo noxi'a ta oosi ne mixali ne Kaisalia,
la milosou Peliki anu itema sou usaxila'u xalee lia tila ne Iutaia ne uoli
voloxu ne xe milailixu Paulo kalumo sou mi'italonu no avolu. 34 Xe anu
muitisou vaivaikala no anu uoli voloxu ne mukalu, la sou mutali'isou
Paulo lexe, "Nini itema sou xalee lia tila ane 'ei?" La anu mukolinu lexe,
"Eni itema sou xalee lia tila ne Kilikia." 35 Xe anu mulavusou aloxo ne, la
muvikalanu lexe, "Eni alomusine no mine ane'i ane mitelo vaikala noxine
ne ixali." La sou anu muvikala pekia'u noxi'a sou lexe itatuxu Paulo no
tani tatila noxou Elodesi.

---

[j] **23:27** Apo 21:30-33; 22:25-27 [k] **23:28** Apo 22:30 [l] **23:30** Apo 23:16-23; 24:1-9

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Paulo Mutulu no Anu Vaivaikala no Iou Peliki

24 1 Ioxe voxo ta'uve mupolo mukalu, la kisi'a ta aili'i Ananiasi ilo'a
ta tatila noxi'a ta Iutaia mose'i mo itema sou uvelunu vaikala
e ualasou lexe Tetulusi ne milu'e ne Kaisalia sou mitelonu vaivaikalai'a
noxou Paulo no iou tila sou usaxila'u xalee lia tila ne Iutaia. 2 Xe no
mine tila sou usaxila'u xalee lia tila ne Iutaia mu'avalou Paulo mu'una,
la Telutulusi musokosou muxalixu susu noxou Paulo no iou Peliki aloxo
'o, "Nexi texolu se'isisi laixe maxuveeni no anu saxila'u noxine, Tila
Peliki. Mo xavutala laixe noxine anu mupaipounu mimii sou uxali laixe
no anu xalee tuala tila no nano 'o. 3 Nexi talemo laixe noxine, tila Peliki
no anu mimii ane ne la nexi ta'osasine manina musuku no xalee xalee
tuala mukalusi. 4 Ia sou loxo nexi ta'oxoneni natotosa no anu vaivaikala
maxuveeni mamu. La sou eni alinga lexe nini na'oxonu laixe loxo sou
nalomusou vaikala noxixe.

5 [m]Nexi texalisou itema ane 'o lexe anu itema vile sou u'oxonu susu sou
uaavutinoxu 'oto'oto no taine'i ta Iutaia no xalexalee tuatuala mukalusi.
Mo anu ne muuli noxi'a la'oluxa'a vile lalotu kalavoi e ileme'a lexe ta
Nasalini. 6 [n]Mo mutovo sou lexe u'oxo masuanu vimelu sou tani tila
noxou Lataua kalumo. La sou nexi tetetelisou. 7 [o] 8 Io muvikala pekia'u
noxi'a sou ta mitema itelo vaikala noxou sou lexe ine'e itulu no ieni sou
vaivaikala. Ia lexe nini mene natalitali'isou laixe, loxovaa nini nalavusou
vaivaikala ane nexi tatelonu noxou 'o ne manina sou?"

9 Xe ta Iutaia miavuti la misolonu vaikala e mitelo noxou Paulo ne la
mivikala lexe vaivaikala ane Telutulusi mulemo ne anu manina. 10 Xe
no mine tila sou usaxila'u xalee lia tila mutovola'i mulai noxou Paulo
sou lexe uvikala, la anu mukolinu aloxo 'o, "Eni elavu lexe nini nexaxai
sou nexililie'i sou tu'utu'umaxu noxi'a ta mitema tauu ie tapiena no anu
tuala xalenu ano. La sou vaimomo 'o eni a'osasi sou a'oxonu vaikala
ulai noxine sou latolosilo. 11 Lexe nini natali'i la nini umomomo sou
nalavu lexe eni alai telo ne Ielusalemu sou alotu ulai noxou Lataua
voxo mavulovexa mo mulu'e no lia tameisi io usuku uasi. 12 Ia ta
mitemaxeni e mitelo vaikala noxilo ixalisilo lexe nexi noxou itema
vile ta'otosou ananexe no anu taasou lalotu tatila noxou Lataua mo
aavutilixu xavutalai'a ta mitema la'oluxa'a no nano no anu taasou lalotu
noxi'a ta Iutaia, mo no nano no tuala tila ne uasi. 13 Mo ane'i imomomo
sou ilemo lexe susu ane ane'i itelonu vaikala une'e noxilo ne manina
'o uasi. 14 Ia anu aloxo 'o, eni avikalaneni lexe eni elotu noxou Lataua
noxi'a ta xaixasinge no mine emulinu vote'i noxou Tila ane ilemo lexe

---

[m] **24:5** Apo 17:6 [n] **24:6** Apo 21:28-30 [o] **24:7** Ia kisi'a ta mitema sou 'oto'oto ualasou lexe Lusio mune'e no 'a xavi sou mulaxinu muxexeenu no avoxe.

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

la'oluxa'a vile lalotu kalavoi. Eni emuxaxu taleli no anu mimii mukalusi
ane muisalili no anu lapuloto noxou Mosesi mo mii ane ta mitema sou
palomatana mikaukavunu. **15** [p]Xe loopala noxilo ne anu iouvilesisi noxi'a
ta mitema ta Iutaia ane 'o. Nexi taloopala mulai noxou Lataua lexe ili'i la
ta mitema ane ta lailaixe mo ta masumasua e misoisoli ne itulu imauli la.
16 La sou eni peki'ailo utotomu sou asaxila'u opoleli uxolu uisalili no iou
Lataua mo no ie'i ta mitema kalumo.

17 Ioxe eni exolu no tuala va'ava'axu tauu ie ta piena mukalu, la eni
ene'e ne Ielusalemu sou elailixu su'uli se'i ulaisou usu'uline'i ta mitema
ane xa'a la'ilali ilou i'a tokolomo uasi. Xe e'oxonu iaiama se'i mulai noxou
Lataua. **18** [q]No mine eni e'oxonu iaiama sou axali malemalenga no nano
no taasou lalotu tatila noxou Lataua, la ane'i mixalisilo mine eni e'oxonu
loxo ne. La no voxo ane ne nexi noxi'a ta mitema tapiena uasi mo eni
a'una no anu 'ava vile uasi. **19** Ia ta Iutaia mose'i me'a no xalee lia tila ne
Asia a mixolu. Ia laixe lexe ixali no ieni mo ia'aloxu susu mose'i noxilo
lexe ane'i milavusou. **20** Ia lexe uasi la ane'i ane mixolu 'o ivikala lamana
no anu susu ma'ia ane ane'i mixalisou noxilo no ie'i ta tatila sou ivelunu
vaivaikala. **21** [r]Ia mii vilesisi ane eni e'avamolu no mine eni etulu no ie'i
no 'a aloxo 'o, 'Ta mitema ane misoisoli ne itulu imauli la. Tava'u a loxo
ne, la sou nini natulusilo no anu vaivaikala no iengi vaimomo.' "

22 [s]Ia Peliki ne anu mulavu laixe no anu vote'i noxou Tila ane ne la
sou musukunu voxo sou vaivaikala, la muvikala lexe, "No mine kisi'a
ta mitema sou 'oto'oto ualasou lexe Lusio une'e la sou eni alomusou mo
alapunoxu vaivaikala noxinge." **23** Anu muvikala pekia'u noxou tila noxi'a
ta mitema sou 'oto'oto sou u'italonu Paulo no anu taasou navunavu ia
ulosou navunavu pekia'u malaxo uasi ia no anu tani taiinu mose'i, la
uapixa'a ta menexu sou ine'e noxou mo isu'ulinu no anu mimii se'i sou
isaxila'u uasi.

24 Voxo mose'i mupolo mukalu, la Peliki ilee semau Dalusila ane sie
Iutaia ne mine'e mixali, la anu mu'avalou Paulo mune'e sou milomusou
mine anu mua'alo no anu 'ilixosou itema umuxaxu tanu noxou Kalisito
Iesu. **25** Xe no mine Paulo mua'alo muvula no anu 'ili'ilixo lailaixe
mo saxila'u muamua'inenge mo voxo sou Lataua ututulusinge no anu
vaivaikala ili'i, la Peliki ne mu'ume la muvikala aloxo 'o, "A'alo mutalo
aloxo ne o sou vaimomo 'o. Io nini nalai. Io no mine eni axalisou voxo
taiinu vile, la eni a'avaline nane'e la." **26** No ano voxo ngiou ane ne,
la anu muloloopala lexe Paulo uxolixolinu mo ulosou lamoli sou lexe
ululusou, la sou anu mu'avalou utotomu sou ilou mivivikala.

27 Tauu lele'e tamei mukalu, la itema e ualasou lexe Polukiusi Fesuto
muno'u Peliki tanixu. Ia Peliki mumasaxa lexe u'oxo ta Iutaia opone'i

---

[p] **24:15** Ioa 5:28-29 [q] **24:18** Apo 21:17-28 [r] **24:21** Apo 23:6 [s] **24:22** Apo 23:26

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

laixe noxou la anu iou muvaxau Paulo muxolu no nano no anu tani sou navunavu ne.

Paulo Mutulu no Anu Vaivaikala no Iou Fesuto

25 1 Ioxe Fesuto muxali tila no xalee lia tila ne Iutaia. Anu muxali muxolu no xalee lia tila ne Kaisalia voxo tatalu, mukalu la anu mulai telo ne Ielusalemu. 2 [t]La ta tatila noxi'a ta aili'i ilo'a ta tatila noxi'a ta Iutaia mixali mitulu no iou sou mixalixu vaivaikalasou susu ma'ia ane Paulo mu'oxonu. 3 [u]Ane'i milinga pekia'u noxou Fesuto lexe ulomuxa'a sou uvulanu Paulo ulai ne Ielusalemu xo ane'i milalaxi mo miloo sou lexe ulai la ivau no vote'i. 4 Ia Fesuto muavuti la mukolinu vaikala noxi'a aloxo 'o, "Paulo ne eni atetelisou uxolu lai ne Kaisalia. Ia eni melosi a sexasisi sou alai lai ne. 5 La sou anu laixe lexe ngingi ngapalusi'a ta tatila mose'i noxinge ne ine'e sou noxi'a talai mo i'oxo pekia'unu vaikala sou susu utelo noxou mitema ne alai ne lexe anu mu'oxonu mii mose'i mususu."

6 Anu ilo'a lexe ixolu voxo muxatele tatalu xe uasi la voxo mavulovexa, la sou anu muulaxune'i sou mulu'elai ne Kaisalia. Xe no anu voxo ane vile la, la anu muxolu sou mutilovosou vaivaikala, la sou anu muvikala pekia'u lexe ine'enu Paulo uxali no iou. 7 [v]Xe no mine Paulo mune'e muxali, la ta Iutaia ane'i ane me'a ne Ielusalemu mine'e ne mitulu mixaliliiou sou mixalixu vaikala ta piena sou susu masumasua mutelo noxou e umomomo sou ane'i ivikala lexe anu manina no anu uasi. 8 La sou Paulo muxilili la muvikala aloxo 'o, "Eni a'oxonu susu vile no anu lapuloto noxi'a ta Iutaia uasi mo a'oxonu susu vile no anu taasou lolotu tatila noxou Lataua uasi mo a'oxonu susu vile noxou Kaisari uasisi manina."

9 Ia Fesuto mumasaxa lexe u'oxo ta Iutaia tane'i laixe noxou, la sou muvikalanu Paulo aloxo 'o, "Lexe nini nemasaxa la nalaitelo ne Ielusalemu mo natulu no ieli mo alomusou vaivaikala noxine sou susu ma'ia ane ane'i mitelonu noxine ne?" 10 Ioxe Paulo muavuti la mulivunoxu tali'i noxou aloxo 'o, "Eni vaimomo 'o si a atutulu noxou Kaisari no nano no anu tani sou utilovosou vaivaikala noxi'a ta mitema 'o. La sou anu laixe lexe nini natilovosou vaivaikala noxilo ano 'o. Eni a'oxonu susu vile noxi'a ta Iutaia uasi aloxo nini mene nelavusou laixe ne. 11 Ia lexe eni e'oxonu susu vile umomomo sou eni asoli la eni amomomo sou a'ume uasi. Ia lexe vaivaikala ane ta Iutaia mine'e mitelo noxilo ne anu manina uasi, la itema vile umomomo sou u'italoleli alai no avo'a uasi. Eni amasaxa lexe Kaisari ulomusou vaikala noxilo." 12 Ioxe ili'i no mine Fesuto muvivikala noxi'a ta mitema ane'i ane sou ilosou xavutala ne mukalu, la sou anu muvikalanu Paulo aloxo 'o, "Nini nemasaxa lexe Kaisari ulomusou vaikala noxine. La sou nini nalai noxou."

---

[t] **25:2** Apo 24:1 [u] **25:3** Apo 23:15 [v] **25:7** Apo 24:5-6

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Fesuto Mutali'isou Tatananu Tuala Axulipa sou Ulomusou Vaivaikala Noxou Paulo

13 Voxo mose'i mupolo mukalu, la tatananu tuala e Axulipa ne ilee
Belunike mixali ne Kaisalia sou imaxa'u latiloxo noxi'a ulai noxou
Fesuto. 14 [w]Xe no mine ane'i mixolu voxo ta piena lai ne, la Fesuto
muvikalasou tu'umaxu noxou Paulo mulai noxou tatananu tuala. La anu
muvikala aloxo 'o, "Itema vile e uxoxolu 'o ne Peliki mumulaxu no anu
taasou navunavu mo a uxoxolu o ia anu mulai. 15 La no mine eni elai ne
Ielusalemu, la ta tatilasi'a ta aili'i ilo'a ta tatila noxi'a ta Iutaia mixalixu
vaikala sou susu e mitelonu noxou. Mo milinga noxilo sou avikala lexe
anu itema sou umamulo lapuloto. 16 Ia eni evikalane'i lexe, 'Ilixo noxi'a
ta Romu aloxo ne uasi. Ia anu laixe lexe itema ne ilo'a ta mitema ane
mitelonu vaivaikala mutelo noxou ne ine'e itulu no anu vaivaikala, la
anu umomomo sou muxilili la muvikala no anu vaivaikala ma'ia ane
ane'i mitelo noxou ne.' 17 La sou no mine ane'i mimuleli lai ne, la eni
alapu voxo sou mii ane ne uasi. Ia no anu voxo ane vile ili'i, la eni exolu
sou e'avamolu pita sou vaivaikala. La sou evikala pekia'u sou ine'enu
itema ne no nano. 18 Xe no mine ta mitema sou itelo vaikala miavuti sou
ivikala, la ane'i mitelo vaikala sou susu vile uasi ane eni exavutala lexe
ane'i itelo vaikala no anu. 19 Ia ane'i ilo'a anaxa'a sou mii mose'i no anu
lalotui'a mo sou mitema ane musoli e ualasou lexe Iesu, ia Paulo mua'alo
lexe Anu mumauli. 20 La eni ne xavutalaxeni lamana sou atilovosou mo
axalisou mii ane loxo ne tava'u uasi. La sou eni etali'isou aloxo 'o lexe
anu umasaxa la ulai ne Ielusalemu, mo utulu no anu vaivaikala sou susu
ane ane'i mitelonu noxou ne lai ne. 21 Ia xo Paulo mu'oxolinga noxou sou
lexe utetelisou uxolu utalo no mine tila noxi'a ta Romu molu ulomusou
vaikala noxou. La sou eni evikala pekia'u sou lexe itetelisou ixolu utalo
no mine eni apalusou ulai noxou Kaisari." 22 Aloxo ne, la sou Axulipa
muvikala mulai noxou Fesuto lexe, "Eni emasaxa sou lexe eni melo
alomusou vaikala noxou mitema ane ne." La anu mukolinu lexe "Ne'iela,
la sou nini nalomusou vaikala noxou."

Paulo Mutulu no Iou Axulipa

23 No anu voxo ane vile, la Axulipa ilee Belunike mimulaxu tokolomoi'a
lailaixe, ka ilo'a kisi'a ta mitema sou 'oto'oto mo ta mitema miulaxu tuala
tatila mulai no nano no tani sou pita. Xe no anu vaikala pekia'u noxou
Fesuto, la ane'i mine'e mi'unanu Paulo. 24 Xe Fesuto muavuti la muvikala
aloxo 'o, "Tatananu tuala Axulipa, mo ngingi ukalusi e ngene'e ngepita
'o, ngingi ngamaisou itema ne. Ta Iutaia la'oluxa'a lololi ne mixalixu

---

[w] **25:14** Apo 24:27

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

masaxa noxi'a silo ne Ielusalemu mo lai ne Kaisalia, la ane'i mi'ava'ava
lexe anu umomomo sou uxolu umauli usuku la uasi. 25 Ia eni axalisou
lexe anu u'oxonu mii vile ane anu umomomo sou anu usoli no anu uasi.
Ia xo anu molu mulinga mulai noxou tila noxi'a ta Romu. La sou eni
emuxaxu xavutala lexe apalusou ulai ne Romu. 26 Ia eni alavusou mii vile
manina sou Paulo, sou eni akaukavunu mo ulai noxou tila ne uasi. Aloxo
ne la sou eni ene'enu no ieni tatananu tuala Axulipa, mo ane'i mukalusi
'o. Mo sou lexe nenge nenge'a talomusou lexe taxalisou tava'u susu ne,
la sou eni akaukavunu ulai. 27 Xo eni exavutala lexe anu laixe uasi sou
tapalusou itema sou uno'u navunavu vitanisi, io taa'alo lamana no anu
vaivaikala sou susu ane mitelo noxou uasisi, uasi."

26 1 La sou Axulipa muvikala mulai noxou Paulo aloxo 'o, "Laixe
lexe nini mene navikalasine." La Paulo muavuti sou mutovola'i
no avolu mo musokou sou muvikala sou mu'oxo latolosou. 2 "Tatananu
tuala Axulipa. Eni examuli laixe sou atulu no ieni vaimomo 'o sou loxo
a'oxonu latolosilo no anu vaivaikala mukalusi ane ta Iutaia mitelonu
noxilo. 3 Xo nini nelavu laixe no anu 'ili'ilixo mukalusi noxi'a ta Iutaia
mo no anu mimii ane telavusou ta'otosou ananexe sou. La sou eni alinga
noxine lexe naxolu se'isisi mo nalomu laixe une'e noxilo.

4 Ta Iutaia mukalusi ne milavusou maulixo mo xoluxoluxo no mine
molomoloxo mo milavusilo no mine eni esokou xaixai noxilo no nano
no xalee tuala tila noxilo mo ne Ielusalemu kalumo. 5 [x]Ane'i milavusilo
maxuveeni mo lexe imasaxa la umomomo sou ia'aloxu lexe eni emulinu
vote'i pekia'u noxixe iouvilemo sou talotu noxou Lataua la eni ne exali
axo Palisaio vile. 6 [y]Ia loopala noxilo no anu mii ma'ia ane Lataua musakii
vaikala sou noxi'a ta xaixasinge, la sou eni a atulu no anu vaivaikala
sou vaimomo 'o. 7 Vaikala e misakiinu ne ane ta mata noxinge ta Isilaeli
mavulovexa mo mulu'e no lia tamei iloloopala sou lexe imaisou uxali
manina no mine loxo ane'i ilolotu noxou Lataua no aso mo no 'olovoxo
utotomu. Nini tila. Ta Iutaia itulusilo no anu vaivaikala 'o xo eni loopala
ane nesi. 8 Sou tava'u loxovaa ane ngingi ukalusi ngaxavutala lexe ngingi
ngamuxaxu tangengi lexe Lataua umomomo sou utulusi'a ane'i ane
misoisoli uasi 'o?

9 [z]Eni kalumo exavutala lexe anu laixe sou eni a'oxonu mii mukalusi
se'i e umomomo sou u'oxo masuanu Iesu sie Naseleti ualasou. 10 Mo
mimii ane nesi eni e'oxonu ne Ielusalemu. No anu xavi noxi'a ta tatilasi'a
ta aili'i, la eni emuxaxa'a ta mitema ta piena noxou Lataua, no nano no
anu tani sou navunavu, mo no mine ta tilasi'a ive'a isoli, la eni kalumo
apala'anixu masaxa noxilo sou lexe ane'i isoli. 11 Alaxu piena, la eni
alutu alai no anu ta taasou lalotu noxi'a ta Iutaia mukalusi sou elosi'a

---

[x] **26:5** Pil 3:5-6 [y] **26:6-7** Apo 23:6; 28:20 [z] **26:9** Apo 8:3

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ialuxu mo etovo eve'a sou lexe ixiu tumali'a mo ivikala masua noxou
Iesu. Eni la'iaxoi'a manina la elai kalumo no tuala tatila va'ava'axu sou
a'oxo masuane'i. 12 Mo no anu muamua'i ane loxo ne vile, la eni elalai ne
Temasukasi no anu xavi mo noxi'a ta tatilasi'a ta aili'i, 13 Tila noxilo, no
anu aso mukulupa, la eni emuamua'i no vote'i, ia emaisou lamana vile
molu no opo loxotolo ne kaaxu muaulixu aso ia muiei mune'e mutaasixe
noxi'a ta menexilo e temuamua'i ne. 14 La nexi mukalusi ne telapalapau
telai no lia. Ia, eni elomusou itema vile muvikala mune'e noxilo no
anu vaikala Evalaio aloxo 'o, ‘Saulo, Saulo, Loxovaa ane nini na'oxonu
masualeli 'o? Anu pekia'u noxine sou nini navalinu tavaineu mii ane
anaanaxu.’ 15 La sou eni etali'i aloxo 'o, ‘Nini 'ena'ei, nini Tila?’ La Tila
mukolileli aloxo 'o, ‘Eni Iesu ane nini na'oxo masumasualeli 'o. 16 Ia
naavuti natelo mo natulu no tavaine. Eni exali noxine ne sou asosovosine
aloxo itema sou xaixai noxilo vitanisi mo aloxo itema sou ua'aloxu mii
ma'ia ne nini namaisou noxilo mo mii ma'ia ane eni amaxa'u noxine ili'i.
17 Eni a'umeneni noxi'a ta mitema noxine mo noxi'a ane ta Iutaia uasi.
Eni apalusine noxi'a ta mitema ane'i ta Iutaia uasi, 18 [a]sou nakisiinu ie'i
mo naxiune'i me 'a no anu isivoxo ine'e no anu lamana. Mo ixexee no
anu xavi noxou satani io ine'e noxou Lataua mo sou Lataua ululusou susu
noxi'a mo ane'i ino'u saxisaxila'u noxou Lataua loxo ane'i ane mimuxaxu
tane'i noxilo mo mixali ta mitema noxou Lataua maninasou.’ 19 Aolxo ne
la sou tatananu tuala Axulipa, eni alomuxu mii loxo aipiepiena e molu
no opo loxotolo. 20 Tei ne eni esoko ea'alo noxi'a ane'i ane mixolu ne
Temasukasi mo noxi'a ane'i ane mixolu ne Ielusalemu, mo no xalee lia ne
Iutaia mukalusi mo noxi'a ta mitema ane'i ane ta Iutaia uasi kalumo. Eni
ea'alo lexe laixe sou ane'i ixiu opone'i no anu 'ilixo masumasua io ine'e
noxou Lataua, mo 'ilixone'i umaxa'u lexe ane'i mixiu mukalu. 21 Tava'u
aloxo ne, la sou ta Iutaia mitetelisilo no taasou lalotu tatila noxou
Lataua, mo mi'oxe ivelo asoli. 22 Ia Lataua musu'ulilelisi mo eni exolu
laixe mune'e muxali no voxo ane vaimomo 'o, la sou eni atulu pekia'ilo
'o sou aa'alo lamana ulai noxi'a ta mitema vitavitanisi mo ta mitema ta
tatila kalumo. Eni avikala iouvilesisi no anu mii ma'ia ane ta mitema sou
palomatana ilo'a Mosesi mivikala lexe uxali uasi. 23 [b]Ane'i mivikala lexe
Kalisito ne Anu utavule tu'umaxu e Anu itema sou utulu tei no anu soli,
la sou Anu ua'aloxu lamana ulai noxi'a ta mitema noxou la mo ulai noxi'a
ta mitema ane'i ane ta Iutaia uasi kalumo.”

24 No mine Fesuto mulomusou vaivaikala noxou Paulo ne la sou
muavuti la mukaitolonu Paulo la muvikalanu aloxo, “Paulo, nini neno'u
lavulavu tatila la sou lavulvau noxine ne a uxovulaulaulixene mukalu.”
25 La Paulo muavuti la muvikala aloxo 'o, “Tila Fesuto, eni axovulaulau

---

[a] **26:18** Ais 42:16; Ep 2:2; Kol 1:13 [b] **26:23** Luk 24:44-47; 1Ko 15:20

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

uasi. Mii ma'ia ane eni alelemolu ne, anu manina mo mulapu. 26 Tatananu
tuala Axulipa anu muno'u lavulavu no anu mii ane eni umomomo sou
avikala papaxe ulai noxou. Eni elavu lexe mii vile no anu mimii ano 'o
ne utalume noxou uasi xo mimii ane 'o uxali no mailu'a uasi. 27 Tatananu
tuala Axulipa, loxovaa nini nemuxaxu taneni no anu vaikala noxi'a ta
mitema sou palomatana? Eni elavu lexe nini nemuxaxu taneni."
28 La Axulipa muvikalanu Paulo aloxo 'o, "Nini nexavutala a loxovaa,
no anu voxo ataxu se aloxo 'o ne, la nini namomomo sou na'oxoleli axali
itema noxou Kalisito?" 29 La sou Paulo muavuti mukolinu aloxo 'o, "Voxo
ataxu mo voxo veveeni ne anu mivile uasi, xo eni akilaka noxou Latauasi ne
ninisisi uasi, ia ane'i ukalusi ane ilolomu noxilo vaimomo 'o ne umomomo
sou ixali aloxo eni 'o. Ia eni amasaxa lexe nini nasakii no anu seni uasi loxo
eni 'o." 30 Xe tatananu tuala muavuti mutulu, la itema tila sou usaxila'u
xalee lia tila ne Iutaia mo Belunike mo ane'i ane ilo'a mixolu ne mitulu
kalumo. 31 No mine mipaxele sou milalaa, xe mivivikala ngatongato'o la
mivikala aloxo 'o "Itema ano 'o u'oxonu mivile masua ane umomomo sou
usoli mo uxolu no anu taasou navunavu uasi." 32 La sou Axulipa muvikala
mulai noxou Fesuto lexe, "Itema ano 'o ne lexe anu ulinga sou utulu mo
uvikala no iou Kaisari uasi, la nini umomomo sou nalulusou ulai."

Paulo Mutelo no Lasipi sou Mulai ne Romu

27 1 Ioxe no mine nexi telutu sou lexe talai ne Itali, la ane'i
mipalusi'a ilo'a ta mitema e mixolu no taasou navunavu ne milai
noxou tila noxi'a ta mitema sou 'oto'oto e ualasou lexe Iuliasi. Anu vile
no nano no anu la'oluxa'a noxou tatananu tuala Auxusuto. 2 [c]La sou nexi
tetelo no lasipi vile e molu mune'e no tuala tila ne Adolamitiami. La sou
anu lasipi molu loxo lai ne te'una sou u'una uuatu no tuatuala mose'i
muxolu no luaki pa'upa'umolu ne Asia. La sou telutu telai. La itema vile
ualasou lexe Alisitaluko sie Tesalonika no xalee lia tila ne Makedonia anu
a noxi'a tekei ne. 3 Xe no voxo vile ili'i la, la nexi telutu sou telai te'una
ne Saidoni la Iuliasi mu'oxo 'ilixo laixe noxou Paulo sou mupelemasaxa
noxou lexe ulai umaisi'a ta menexu mo uno'u la'ilali ilou mimii mose'i
noxi'a. 4 Xe mukalu la nexi tetelo no lasipi la sou telutu telai la sivo
toxoxa'a mune'e loxo no laxunexi, la sou nexi texexee te'una ne pa'umolu
no 'a la'olu Kipulosi sou tepolopepeenu atume iou, xo atume ne xaviinu
misevile sou u'oxe u'uouosixe. 5 La sou nexi teiave telai 'alai loxo no xalee
lia tila ne Kilikia xe ne Pamfulia mukalu la sou nexi telai texali ne Mila
no nano no xalee lia tila ne Lisia.
6 No mine nexi telai lai ne, la tila noxi'a ta mitema sou 'oto'oto
mumaisou lasipi sie Alekisandolia vile ne mulutu sou lexe ulai ne Itali,

---

[c] **27:2** Apo 19:29

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

la sou anu mu'italonexi no anu lasipi ane ne. 7 Ioxe nexi telutu lai ne la
lasipi ne umomomo sou uiave xaviinu uasi mole nexi teiave se'isisi voxo
tapiena mo ta mitema sou xaixai ne mitovo xavine'i sou mipamuxanu
lasipi ne ia uiave xaviinu malaxo uasi xo sivo toxoxa'a mulivulivusou.
Ia ane'i axiaxisi xo mole nexi telai texali no tuala tila ne Kuniidosi la
sivo mutalunexe mole talai la ua. La sou nexi texiu telai no pa'umolu
la'olu Kiliti sou te'ume tepolopepeenu atume iou. La nexi teiiave 'alai no
kusinou ne Salumoni. 8 Xe ta mitema sou xaixai no lasipi ne miavuti la
xavine'i manina sou mipamuxanu lasipi ne no luaki pa'umolusi, la sou
nexi tene'e texali no tuala vile e ilemo lexe Tanixu lasipi laixe[d] ne muxolu
'alai no tuala tila ne Lasia.
9 La voxo ta piena mukalu ia sivo ne muxolu pekia'u xo mole mulaulixu
sosovo sou voxo noxi'a ta Iutaia e sou ipelemu no anu la sou anu voxo sou
xasi tatila la Paulo muvikalane'i sou upeletotosi'a lexe, 10 "Ngalomu, eni
elavusou lexe nenge talai maasi, la taxalisou sivo tatila la ta'uo'uo mo
lasipi ilou mimii tapiena 'o tasiauxu mo nenge kalumo." 11 Ia tila noxi'a
ta mitema sou 'oto'oto ne mulomusou Paulo muvikala aloxo ne, la anu
ulomuxu uasi, ia anu mumulinu vaikala noxou itema sou usaxila'a ta
mitema sou xaixai sou lasipi ne ilou moosou lasipi. 12 Ane'i mitulu lai ne
la mixamulinu sivo tatila misevile xo anu voxo sou sivo kalumo, la sou
ane'i italume no xalee vile laixe uasi. La sou ta mitema tavu'alo no lasipi
ne mivikala lexe, "Nenge taxexee no tuala ane 'o mo talai ne Pinikusi mo
tatalume no anu sivo tatila 'o." Tuala ne Pinikusi ne muxolu no nano ne
Kiliti no xalee mulai loxo no mine aso ulu'elai no anu.

Sivo Muavutinoxu Xasi Toxoxa'a

13 No mine ane'i mimaisou sivo ane mune'e loxo no xalee to'o no anu
ne xaviinu uasi la ane'i mixavutala lexe laixe sou ilutu ilai, la sou ane'i
milapu axa e misakii no lamota sou mivau tu'umaxu lasipi no anu ne
mutelo mukalu, la sou ane'i milutu sou lexe ilai i'una ne Kiliti. 14 Ia
maxuveeni uasi la, sivo vile xaviinu misevile. Sivo ane ne sivo molu
mununa no anu la'olu. Sivo ane ne ilemo lexe, "sivo molu mununa."
15 Sivo toxoxa'a ne mune'e mutuvuvaxa no lasipi ne la mulivu sou pekia'u
misevile mole ta mitema sou xaixai sou lasipi ne xavine'i sou ixiunu lasipi
mo ilivu ne la umomomo uasi. La sou ane'i mi'italonu lasipi nesi sou sivo
mutavulenu mulaixu no xalee ulai. 16 La sou mulai mupolopepeenu no
anu la'olu vile kitu'a ilemo lexe Kauda. Xe no mine la'olu se ne mutaluxu
sivo sevile la nexi tetovo xavinexi la sou telapunu lasipi kitu'a e lasipi
ane tatila ulalapunu ne mune'e mutelo no anu lasipi ane tatila. 17 La ta
mitema mimulaxu lasipi kitu'a teitexi no 'a lasipi tatila. La sou ta mitema

---

[d] **27:8** No tanixu lasipi laixe sou u'una no anu.

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mipolo lamota sou misakiinu mipita no lia no anu lasipi ane tila ne. Sou
lexe utetelisou lasipi ane tila ne sou pekia'u. Mo sou no mine lexe anu
uiave xe ulai utuvu no anu lialia ane muxolu no lia no luaki Silutisi ne,
la anu upau uasi. Xe mukalu la sou ane'i milu'enu lavalava sou lasipi sou
sivo mutavulenu lasipi. **18** Ia ili'i no voxo vile, la sivo ne ukalu uasi, anu
muxali toxoxa'a mole ta mitema sou xaixai sou lasipi ne misokou sou
mipeinu mimii se'i no lasipi ne sou muxexesou. **19** Xe no voxo tatalusou,
la ane'i me'a mipeinu misomisou lasipi se'i. **20** Nexi temaisou lexe nexi
umomomo sou tamaisou aso mo ta oto uasi voxo ta piena mo sivo tatila
mu'oxo'oxone'i. La sou nexi ta piena ne texavutala lexe nexi tamomomo
sou tamauli la uasi. **21** Voxo ta piena ne ta mitema i'ani la uasi. La sou
Paulo muavuti mutulu no nixi io muvikala aloxo 'o, "Ngingi ukalu 'o,
ngalomu. Lexe ngingi ngalomuxosi io nenge'a taxolu no la'olu ne Kiliti
'o, la umomomo sou nenge nenge'a taxalisou voxo masua ane 'o loxo 'o
uasi, mo umomomo sou ngingi ngapeinu mimii ta piena loxo 'o uasi. **22** Ia
vaimomo 'o avikalangengi lexe ngingi ukalusi opongengi uai se'isisi, xo
umomomo sou ngingi vile tasiaungenge uasi. Mimii no lasipi ilou lasipisi
anu tasiau. **23** Xo vaimomo no 'olovoxo, la angelo noxou Lataua e eni
noxou mo elotu noxou ne mune'e mutulu no pa'umelo. **24** [e]La muvikalaleli
aloxo 'o, 'Paulo na'ume mamu, xo nini nalai sou natulu no iou Kaisari xe
Lataua ulosine mauli noxinge ngingi ngexolu no lasipi ne.' **25** Aloxo ne, la
sou anu laixe lexe ngingi umomomo sou nga'ume uasi. Xo eni amuxaxu
taleli noxou Lataua lexe mii ne uxali noxinge aloxo Anu mulemolu. **26** [f]Ia
sivo utavulenu ulai u'osonixu no la'olu vile."

Lasipi Mu'oso La Muvalavala

27 Xe no voxo mavulovexa mo mulu'e no lia tami'a sou no 'olovoxo,
la nexi tepuati telai no luaki e ualasou lexe Adolia no 'olovoxo lixinu
manina. Xe no 'olovoxo lixinu ulai 'alai, la ta mitema sou xaixai no
lasipi ne mixavutala lexe lasipi ne no anu luaki pa'umolu. **28** Aloxo ne
la sou ane'i mikalanu mii e sou itilovosou lautu no anu mulu'elai no lia
no lexa xe mitelo mitilovosou, la tilovosou lautu ne mumomomo loxo
mita itemaxu tamei. La ane'i misuku sevile la, mukalu la mikalaanu mii
e sou itilovosou lautu no anu ne mulai no lia la. Xe milapunu mutelo
sou mitilovosou, la mitaxu muxali loxo mavulovexa tatalu la laoutuxu
mulu'elai. **29** Xe ane'i mimama'u sou lexe loxo 'o io lasipi ulai utuvu no
anu kulukulu, la ane'i misuanu axa e misakii no anu lamota ne tami'a
lololi no tau lasipi mulai no lia sou muvatu'umaxu lasipi sou mutulu.
Io ane'i mikilaka sou lexe lamana palea. **30** Ta mitema sou xaixai no
anu lasipi ne mikamuli vote'i sou lexe i'ume no anu lasipi ne, la ane'i

---

[e] **27:24** Apo 23:11 [f] **27:26** Apo 28:1

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

milaxalixu lasipi kitu'a e mitelo misakii teitexi ne sou mikalavoi lexe
ane'i isuanu axa se'i no anu uuli no lasipi kusinou sou uvatu'umaxu
lasipi. 31 Xe Paulo muavuti la muvikalanu tila noxi'a ta mitema sou
'oto'oto ne aloxo 'o, “A lexe ta mitema ne ixolu teitexi no lasipi 'o si,
la ngingi ngamauli.” 32 Xe ta mitema sou 'oto'oto miavuti la mixotonu
lamota sou lasipi kitu'a ne sou mulapau mulu'elai no luaki.
33 Ioxe 'ala'alaisou lamana ukea la Paulo muavuti la muvikalane'i aloxo,
‘Ngingi ngano'u 'ani se'i mo nga'ou xo nga'ani uasi voxo mumomomo
loxo mavulovexa vile mo mulu'e lia tami'a mukalu.’ 34 Aloxo ne la sou
eni avikalangengi pekia'u lexe nga'ou la'ilali mose'i mo nga'ou sou u'oxo
pekia'inge. Xo ngalomu, ngingi vile umomomo sou tasiaungenge uasi.
Ngingi ta piena ne maasi la ngamauli.” 35 Anu muvikalane'i aloxo ne
mukalu xe ili'i, la anu muno'u veleti ka mutulu no talaxa'a sou muvikala
laixe noxou Lataua mukalu, la muse'ise'inu sou mulosi'a mio'u. 36 Xe ane'i
mukalusi opone'i laixe mo mi'osa la me'a mino'u la'ilali sou mio'u. 37 Nexi
mukalusi e texolu no lasipi ne nexi ta mitema itemaxu mavulovexa mo
itemaxu tatalu mo mavulovexa vile mo muxatele vile (276). 38 Ane'i
mi'ani mukalu, la mipeinu uiti mose'i mulai no luaki sou lexe papaxesou
lasipi.
39 Xe no mine lamana mukea 'o, la ane'i imomomo sou itongonu
tani xalee ma'ia ne lexe ane'i ilalai no anu ne uasi. Ia ane'i mimaisou
luaki lalu'uxu minu vile ne mulai no nano manina. Ia tasi'isou lailaixe
misevile. La sou ane'i mixavutala lexe ane'i umomomo sou iu'nalaixu
lasipi no anu. La lasipi ulai u'oso no lia. 40 Xe ane'i miavuti la mixotosou
lamota sou axa e misakiinu sou uvau tu'umaxu lasipi ne la musua
mutaolu no lia no luaki ne. Xe miavuti la milulusou lamota sou lavole
tatila ta tamei e sou i'isalilinoxu lasipi no anu. Xe ane'i miavuti la
mitelaixu lavalava e sou sivo utuvu no anu la ulutunoxu lasipi ne. Io sivo
mutavulenu lasipi sou mu'unalaixu no tasi'i ne. 41 Mu'unalai la ulai uxali
no tasi'i uasi, xo mu'oso no anu lia minuvile e muxolu no luaki tanu. La
lasipi kusinou mutotole pekia'u manina no anu, mole mutulu a vile. La
sou xasi mune'e mu'otu'otunu lasipi nesi xo mole muvalavala.
42 Xe ta mitema sou 'oto'oto miavuti la mi'oxo lexe ive'ave'a ta mitema
e mixolu no taasou navunavu e ilo'a mixolu teitexi no lasipi ne sou
isoli, xo loxo 'o io ipisikei ilu'e no luaki la inoou sou ilai ixali no ale la
i'ume'ume. 43 Ia tila noxi'a ta mitema sou 'oto'oto ne mumasaxa lexe
usu'ulinu Paulo, la sou anu mukaitolone'i ta mitema sou 'oto'oto lexe
mamu sou ive'a ta mitema ane mixolu no anu taasou navunavu e mitelo
no lasipi. Ia anu muvikala pekia'u noxi'a ta mitema e imomomo sou noou
sou lexe ipisikei ilu'e la sou inoou ilai ixali no tasi'i tei. 44 Xe ane'i ane
ilavusou inoou uasi, la ipuati no anu ovu alelaxu ilou lasipi alealelaxu e
muvalavala ne sou ilai ixali no anu no ale. Mu'oxo aloxo ne la sou ane'i

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

tavu'alo mukalusi ne milai mixali no tasi'i mo mimauli mole vile tasiauxu uasisi.

Paulo Ena Mi'una no La'olu ne Maluta

28 1 Ioxe no mine nexi teuatu no ale mukalusi, la nexi temauli la
texalisou la'olu ne ualasou lexe Maluta. 2 [g]Ia ta moosou tuala
no la'olu ne mimaisixe, la mi'oxonu 'ilixo lailaixe manina noxixe, sou
mi'osasixe mo mitauxusixe navu. Xo nexi sivevexe kalumo no anu la'iua
mo tani lelemesou. 3 Xe Paulo muavuti la molu mumolo siala se'i sou
mune'e mu'italonu no navu. Ia no mine Paulo muatonu ovu loxo ne,
la ulavu uasi ne sinana veveeni masua vile a muxolu no nano no ovu
ne. Ia anu mune'e mu'talonu ovu ne no navu, xe sinana veveeni masua
muxamulinu navu ialuxu, la mupisikei muatu la mungasou Paulo avolu.
4 No mine ta moosou tuala no la'olu ne mimaisou sinana veveeni masua
mu'alateinu Paulo avolu la mulili mulu'e. Ane'i mimaisou aloxo ne, la ane'i
mivikalane'i ngatongato'o lexe, "Itema ane 'o ne, mane anu itema masua
sou uve'a ta mitema isoli. La sou anu usoli no anu voxo masua e muxalisou
no luaki 'o uasi, ia vaimomo 'o lataua sou ukoli ulivu umasaxa lexe anu
umauli la uasi." 5 [h]Ia Paulo muavuti la musupeinu sinana veveenu masua
ne mulai mu'una no navu ia tu'umaxu vile mo pipiena vile uxali noxou
Paulo uasi. 6 [i]Ia ta moosou tuala no la'olu ne mimaisou la itulu io imolo
tane'i sou iutitiiou lexe avolu usoxo mo ulapau usoli palea. Ia mimalei
ta veveeni la Paulo avolu usoxo mo ulapau mo usoli uasi, la sou ane'i
mixavutala lexe, "Itema ane 'o, anu itema uasi male anu lataua vile ane."
7 Alai no lia ane mixolu no anu ne lialiaxu tila noxi'a ta mitema sou
tuala ane ne e ualasou lexe Papulio. Anu mu'osasixe mo mulailinexe no
taasou. La texolu voxo tatalu sou musaxilaixe laixe manina. 8 Ia momu
ne mupipiena tatila manina. Mo anu a vasimolu ialuxu xe nixinixi
mu'oki noxou mo anu a muai. Ia Paulo mulomusou la mulai noxou sou
mulingasou xe mumulaxu avolu vaxa noxou sou mupamaulinu. 9 Xe
ta mitema sou tuala no la'olu ane ne mimaisou aloxo ne, la mine'ene'i
ta mitema e mipipiena ne noxou sou mupamauline'i kalumo. 10 Ane'i
mitaxanexi laixe manina. Xe no mine nexi sou talutu, la miitimexi mimii
ta piena manina sou misu'ulinexi.

Paulo Muxali ne Romu

11 Ili'i no 'a so'io tatalu e nexi texolu no la'olu ne la nexi tetelo no lasipi.
Lasipi mutulu no la'olu ne no anu voxo sou sivo tatila. Anu lasipi sou
tuala tila ne Alekisandolia. Ia no kusinou u'uli ne kaukavune'i lataua
kalavoi e ualasou lexe Seusu ta 'olu tamei. 12 Tetelo no anu la sou telai

---

[g] **28:2** 2Ko 11:27 [h] **28:5** Mak 16:18 [i] **28:6** Apo 14:11

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

texali no tuala vile e ualasou lexe Silakiusu la texolu lai ne voxo tatalu.
13 Xe telutu lai ne la telai texali no tuala tila ne Lexiumu. Xe ili'i no
voxo vile la, la sivo muto'o la mune'e mutavulenexi xe voxo vile ili'i, la
nexi texali ne Puteoli. 14 Texali lai ne la nexi texalisi'a ta vivixe mose'i
la mi'avalixe sou lexe noxi'a taxolu la sou texolu voxo muxatele tamei
mukalu la sou nexi tene'e ne Romu. 15 No mine ta mitema mimulaxu
tane'i noxou Iesu mixolu ne Romu ne milomusixe, la ane'i mialanexe sou
mine'e mixalisixe no vote'i. Noxi'a texalisixe ngato'o no mataona vile e
milemolu lexe Apiusu e tani sou isova la'ilali no anu xe mataona vile la
milemo lexe tani tatalu sou ta mitema iai no anu. Xe Paulo mumaisi'a la
mulemo laixe musuku mulai noxou Lataua mo muno'u xavi manina.
16 No mine nexi texali ne Romu, la ane'i mipalamatananu Paulo sou
ilou itema sou 'oto'oto vile ane'isisi ixolu no tani vile sou anu usaxila'u.

Paulo Mua'aloxu A'alo Laixe Noxou Iesu ne Romu

17 Mixali mixolu voxo tatalu mukalu, xe ili'i, la Paulo mu'avali'a ta tatila
noxi'a ta Iutaia, xe ane'i mine'e mipita mukalu, la Paulo muvikalane'i
aloxo 'o, “Ta vivilo, eni a'oxo susu noxi'a ta mitemamenge uasi mo
mipoloxalonu 'ili'ilixo noxi'a ta xaixasinge uasi, ia ane'i mitetelisilo
ne Ielusalemu, mukalu la mi'italoleli elai noxi'a ta Romu. 18 [j]Ane'i ta
mitema ta Romu mitali'itali'isilo la sou mimasaxa lexe milulusilo 'o
xo eni a'oxonu susu vile masua sou asoli no anu uasi. 19 [k]Ia no mine ta
Iutaia mixilili mu'oki no anu vaikala ane noxi'a ta Romu la sou eni elinga
lexe atelai noxou Kaisari sou molu ulomusou vaikala noxilo. Ia loxo eni
atulusi'a ta mitema noxilo no anu vaikala sou mivile uasi. 20 [l]Tava'u
aloxo ne, la sou eni emasaxainge sou lexe amaisinge mo avivikala sevile
noxinge. Xo loxo eni emuxaxu taleli no anu mii ma'ia ane nenge ta
Isilaeli taxoxomaiou la sou ane'i misakileli no anu seni vaimomo 'o anu
anesi.”
21 Xe ane'i miavuti la mikolinu vaikalau aloxo 'o, “Nexi talomusou
vaikalasine vile molu ne Iutaia une'e uasi. Mo ta vivinge mose'i me'a
ne Iutaia loxo lai ne ine'e sou ia'alomexi no anu mivile masua e nini
ne'oxonu uasi. 22 [m]Ia laixe lexe nexi talomusou xavutalamengi. Xo nexi
telavusou lexe ta mitema ukalusi i'oxo lexe anu masua noxi'a ta mitema
la'oluxa'a alavua ne Iutaia.”
23 Aloxo ne, la sou ane'i me'a misosovosou voxosi'a sou utotomu no
kakao ulai uxali no 'olovoxo ne ane'i tavu'alo milai mine'e noxou Paulo
no tani sou anu mulamanalixa'a no anu 'ilixo sou saxisaxila'u noxou
Lataua, mo anu mumasaxa lexe mulapune'i ine'e noxou Iesu no anu
vaivaikala muxolu no anu lapuloto noxou Mosesi xe lavuku noxi'a ta

---

[j] **28:18** Apo 26:31 [k] **28:19** Apo 25:11 [l] **28:20** Apo 26:6-7 [m] **28:22** Apo 24:14

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mitema sou palomatana. **24** La sou se'i noxi'a ne mimuxaxu tane'i no anu
a'alo noxou xe se'i ne imuxaxu tane'i uasi. **25** Aloxo ne la sou ane'i miavuti
sou mi'otosou anaxa'a mo imulaxu xavutalai'a vilesisi uasi mo mi'ume
milivu. La sou Paulo muvikalane'i no anu vaikala vile aloxo 'o, "Uleenu
Tavuna muxolu noxou itema sou palomatana Aisaia la muvikalane'i ta
xaixasinge no anu vaikala manina vile aloxo 'o,
26 *n* 'Nalai noxi'a ta mitema ane ne, mo navikalane'i lexe
mii e ilolomusou ne umomomo sou ilavusou uasi.
Mo mii e imaisou ne umomomo sou itongonu uasi.
27 Xo ta mitema ne mitatusou opone'i
mo sangali'a kalumo ne mutomutomu
xe ie'i ne seleveenu mukalu la imalei uasi.
Loxo 'o io ie'i laixe xe imalei mo sangali'a laixe sou ilomusou
vaikala
xe ilavusou vaikala laaxu la ixiunu opone'i la sou eni apamauline'i.'
28 Aloxo ne la sou, eni amasaxainge sou lexe ngalavusou lexe vaikala
ane Lataua upamaulinenge la Anu mulosi'a ta mitema ane'i ane ta Iutaia
uasi la ane'i ilomusou." **29** *o*
30 Xe no mine anu muxolu tauu lele'e ta tamei lai ne, la muxolu no anu
taasou vile e sou ulolotonu utotomu. La anu mu'osasi sou umasaxai'a lexe
ane'i ine'e no tani noxou. **31** Xe anu muavuti la muvikalane'i mo u'ume
uasi. Anu mua'aloi'a no anu saxisaxila'u noxou Lataua mo mulosi'eixu
lavulavu sou Tila Iesu Kalisito mo itema vile sou utaluxu uasi.

---

[n] **28:26-27** Ais 6:9-10 [o] **28:29** Ili'i no mine anu muvikala aloxo ne, la ane'i ta Iutaia anaxa'a muteloi'a ngatongato'o toxoxa'a manina.

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

UOLI VOLOXU ANE PAULO MUKAUKAVU MULAI NOXI'A

TA ROMU

Vaikala lamana

Paulo mukaukavunu uoli voloxu ane 'o mulai noxi'a ta temanu lalotu ne Romu, xo anu mumasaxa lexe uvikalane'i lamana lexe anu mumasaxa lexe ulai umaisi'a. Anu mumasaxa lexe ulai uxolu mo ilo'a ixaxai sevile mo mumasaxa lexe usu'uli sevile xe ukalu la sou anu ulai ua'aloxu a'alo laixe no xalee lia tila ne Sipeini. No anu uoli voloxu noxou Paulo, la anu muvikala lamana no anu a'alo laixe sou Iesu Kalisito mo no anu 'ilixo ma'ia ta mitema ane noxou Kalisito imulinu no anu maulixa'a.

Tei la Paulo musovanu aso laixe noxou mulai noxi'a ta temanu lalotu noxou Kalisito ne Romu, mo muvikalane'i lamana lexe anu ukilakasi'a utotomu. Xe il'i la anu mupala'alixu tava'u a loxovaa la sou anu mukaukauvunu uoli voloxu ne. Tava'u aloxo, “No anu vote'i sou tamuxaxu tanengesi la sou Lataua umoxo'inge lexe nenge ta mitema mulapu.” (1:17) Vaikala kisou sou a'alo noxou Paulo ane.

Paulo musolonu vaivaikala noxou sou mulamanalixu vaikala kisou ne la aloxo 'o. Ta mitema tavu'alo iouiou no lialia 'o ilo'a ta Iutaia mo ta Xiliki ne ane'i iouvilesisi. Ane'i tavu'alo ne, ane'i ta mitema sou susu mukalusi. Aloxo ne la sou Paulo mulamanalixu lexe, ta mitema ane mimuxaxu tane'i noxou Iesu Kalisito la Lataua ulivulixa'a la ilo'a Lataua ixolu xe ixali Iesu ta vimovimou. Mo lexe Lataua ulivulixu itema vile la itema ne maulixu uxiu uxali alavua. La ilou Lataua ixolu xe Uleenu Tavuna u'ana'ana noxou. Aloxo ne la sou xavi no anu susu xe soli umomomo sou usaxila'u xe utaloxolixu la uasi. No anu mautunu 5-8, la Paulo mululusou laaxu lapuloto noxou Lataua xe xaviinu Uleenu Tavuna no anu itema maulixu no mine umuxaxu tanu noxou Iesu. No anu mautunu 9-11, la Paulo mupala'alixu tu'umaxu noxou no anu masaxa noxou Lataua noxi'a ane'i ta Iutaia xe ta mitema ane ta Iutaia uasi. Paulo mukalusou vaivaikala noxou la muvikala lexe tei la Lataua musosovosi'a ta Iutaia ne lexe anu ta na'u mu'isalili, ia ane'i me'a la, la itongonu mii ma'ia e Lataua umasaxa lexe u'oxonu noxi'a ne uasi, la mixiunu tumali'a noxou Iesu. Ane'i mi'oxonu aloxo ne la ta mitema tavu'alo va'ava'axu mimuxaxu tane'i noxou Iesu. Xavutala talume noxou Lataua lexe ta Iutaia i'oxonu aloxo ne, mo sou no anu xaixai noxou Iesusi, la Lataua ulivulixa'a

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ta mitema ane va'ava'axu. La sou Paulo mu'oxu lexe anu susu noxi'a ta Iutaia xo mixiu tumali'a noxou Iesu la sou Lataua mualaunasi'a leviani. Ia anu muxavutala lexe male ili'i la ane'i ta Iutaia ilivu ine'e ixali ta mitema noxou Iesu la.

Xe kaluxusou vaivaikala noxou la anu muvikala no anu 'ilixo ma'ia ta mitema noxou Kalisito imulinu no anu maulixa'a. Anu muvivikala tavu'alo no anu 'ilixo sou tamasaxainge ngatongato'o. Xe muvikala no anu 'ilixo sou taxolu no laaxa'a mo talomuxa'a ta mitema e ilaxunenge no anu xoluxolunenge xe muvikala kalumo no anu 'ilixo sou tasu'uline'i ta menexinge. Xe kaluxusou vaivaikala noxou manina la mukalusou no anu vaikala sou sexela xe 'osa'ila.

A'alo muai no nano aloxo 'o

Vaikala lamana xe vaikala kisou 1:1-17
La'ia noxou Lataua mulai noxi'a ta mitema sou susu 1:18–3:20
Vote'i ma'ia ta mitema i'oxonu la sou Lataua umoxo'a lexe ane'i ta mitema mulapu 3:21–5:21
Mauli alavua taxalisou noxou Iesusi 6–8
Ta Isilaeli mixiunu tumali'a noxou Iesu 9–11
'Ili'ilixo noxi'a ta mitema noxou Kalisito 12:1–15:13
Vaikala kaluxusou ilou vaikala sou sexela 15:14–16:27

---

1 1 [a]Eni Paulo, amitema sou xaixai noxou Kalisito Iesu. Anu musosovosilo mo mu'avalilo, sou exali aposeli noxou, sou a'aloxu a'alo laixe noxou Lataua. 2 [b]A'alo laixe ne, Lataua muvikalane'i ta mitema sou palomatana tei la sou ane'i mikaukavunu muai no nano no anu Lavuku Tavuna teinu noxou Lataua. 3 Anu a'alo laixe ne sou 'Olu Iesu, anu muxali loxo itema, xo anu mutu'u ovuxu Deviti. 4 Xe no mine Lataua mutulusou no anu soli, la Uleenu Tavuna noxou Lataua mulosienge lexe anu Lataua 'Olu ne xaviinu musuku. Anu Iesu Kalisito Tila noxinge. 5 [c]Mo noxousi la Lataua mualaunasixe, mo no anu ualasou, la sou eni exali aposeli noxou. Anu mu'oxonu aloxo ne mo sou noxixesi la sou ane'i ane ta Iutaia uasi imuxaxu tane'i noxou Iesu, xe imulinu vaivaikala noxou. 6 Mo ngingi kalumo ngelomusou 'ava noxou Iesu Kalisito xe ngemulinu vaivaikala noxou la ngingi kalumo ngexali ta mitema se'i noxou ane.

7 [d]La sou eni ekaukavunu vaivaikala ane 'o ulai noxinge ngingi tavu'alo e Lataua mumasaxainge misevile mo mu'avalinge la ngexali ta mitema noxou ne Romu ukalusi. Eni akilaka lexe alauna mo opo se'isisi noxou Lataua Maminge mo Tila Iesu Kalisito uxolu noxinge.

Paulo Umasaxa Lexe Uxaxasi'a ta Romu

8 Tei la eni alemolu laixe noxou Lataua noxilo no ualasou Iesu Kalisito noxinge ukalusi, xo ta mitema tavu'alo no xalexalee tuatuala mukalusi

---

[a] **1:1** Apo 9:15 [b] **1:2** Rom 16:25-26 [c] **1:5** Apo 26:16-18; Xal 2:7-9 [d] **1:7** Iti 6:25-26

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

'o milomusou a'alosinge lexe ngingi ngemuxaxu tangengi noxou Iesu
Kalisito. 9 Xo Lataua e eni a'oxonu xaixai noxou sou a'aloxu a'alo
laixe sou 'Olu mulavusou taleli mukalusi. Anusi mulavusou lexe eni
axavutalangengi utotomu. 10 [e]La sou no anu lakilaka noxilo. Mo utotomu
la eni akilaka aloxo 'o, lexe no anu masaxa noxou la anu molu u'oxonu
vote'isilo ukisi, la sou eni ane'e noxinge.
11 Xo eni emasaxa lexe amaisinge manina, la sou aalusinge no anu
alualu mose'i no anu Uleenu Tavuna sou uxolu noxinge mo u'oxonu
pekia'inge. 12 Ia xavutala noxilo aloxo, eni emasaxa lexe muxamuxaxu
tangengi noxinge usu'ulileli xe eni noxilo usu'ulingengi aloxo ne la sou
anu usu'ulinenge nenge'a ngatongato'o. 13 [f]Mo ta vivilo, eni emasaxa
lexe ngalavu laixe lexe eni alaxu tapiena exavutala sou ane'e noxinge, ia
mimii tavu'alo u'au'ausilo la alai noxinge uasi mo a muxali vaimomo 'o.
Eni amasaxa lexe ane'e asu'ulingengi mo sou ngaxali ta mitema noxou
Iesu Kalisito loxo ane'i ta mitema ane'i ane ta Iutaia uasi no tuatuala
mose'i 'o.
14 Xo eni xaixai noxilo sou asu'uline'i ta Xiliki xe ane'i ane ta Xiliki uasi
mo ane'i ane milavu xe ane'i ane ilavu uasi kalumo. 15 Aloxo ne la sou eni
opoleli muavuti lexe ane'e noxinge ne Romu mo a'alomengi no anu a'alo
laixe sou Iesu Kalisito kalumo.

Xavi sou A'alo Laixe Noxou Iesu

16 [g]Eni amaela sou a'aloxu a'alo laixe sou Iesu Kalisito uasi, xo anu xavi
noxou Lataua ane, mo anu xaviinu sou ulivulixa'a ta mitema e mimuxaxu
tane'i. Ane'i ta Iutaia tei xe ukalu la sou ane'i ane ta Iutaia uasi kalumo.
17 [h]Xo no anu a'alo laixe ne la Lataua mulosienge no anu 'ilixo lailaixe
noxou e Anu muxali lamana noxi'a ta mitema. Lexe nenge tamuxaxu
tanenge no 'a soko ulai utalo no 'a kaluxusou la sou anu umoxo'inge
lexe nenge ta mitema telapu no iou. Aloxo vaikala mikaukavunu muai
no nano no anu Lavuku Tavuna teinu noxou Lataua muvikala aloxo 'o.
"Ta mitema ane imuxaxu tane'i, la Lataua umoxo'a lexe ane'i ta mitema
milapu mo ane'i ixolu imauli."

La'ia Noxou Lataua Mulai Noxi'a ta Mitema sou Susu.

18 Xo Lataua e muxolu teitexi no opo loxotolo ne la'ia noxou muxali
lamana noxi'a ta mitema mukalusi e mixiunu tumali'a noxou xe i'oxonu
'ili'ilixo masumasua. No anu 'ili'ilixo masumasua noxi'a ne la mutatusou
vaikala manina. 19 [i]La sou ta mitema ne milavusou 'ili'ilixo tavu'alo
noxou Lataua ne xo Anu molu mulamanalixu noxi'a. 20 [j]Ioxe, musoko no

---

[e] **1:10** Apo 19:21; Rom 15:23 [f] **1:13** Apo 19:21 [g] **1:16** Mak 8:38; Apo 13:46; 1Ko 1:18-24
[h] **1:17** Ava 2:4; Rom 3:21-22 [i] **1:19** Apo 14:15-17; 17:24-28 [j] **1:20** Iop 12:7-9; Lex 19:1

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mine Lataua mukoinu mimii latala mukalusi mo mune'e muxali vaimomo
'o, la ta mitema mimaisou mimii tavu'alo e Lataua mu'oxonu ne. No anu
mimii nesi la ta mitema mimaisou 'ili'ilixo talume se'i noxou Lataua
mo mimaisou xaviinu kaluxu uasi mo ane'i milavusou Lataua lexe Anu
a loxovaa. La sou itema vile umomomo sou uvikala lexe eni alavusou
Lataua uasi, uasi, xo mimii tavu'alo ne muai lamana no ie'i ta mitema mo
milavusou lexe Lataua mukoinu mimii latala mukalusi ne. 21 [k]Aloxo ne la
sou ane'i milavusou Lataua manina, io ane'i i'itinu ualasou mo ilemolu
laixe noxou loxo anu Lataua uasi. Ia xavutalai'a mo tane'i ne isivoxo
mutomu la i'oxovulaulausi loxo ilavu uasi. 22 [l]La sou ane'i itooxa'a la i'oxo
lexe ane'i ta mitema sou lavulavu, ia uasi, ane'i mixovulaulau mukalu.
23 [m]Mo mixiunu tumali'a noxou Lataua e umauli kaluxu uasi la ilotu
noxou la uasi, ia ilotu noxi'a ta mimii ane ane'i me'a mipuine'i e ixolu
maxuveeni uasi loxo itema mo ta ngiala mo ta mimii iouiou no lialia xe
ta sinana veveeni.

24 La sou ta mitema mixiunu tumali'a noxou Lataua aloxo ne la Lataua
muxiunu tumalou noxi'a la ane'i mimulinu masaxa masua sou vasime'a,
sou i'oxonu masuanu vasime'a no anu 'ili'ilixo masumasua sou vote'i.
25 Mo ane'i ne mixiunu vaikala manina noxou Lataua la muxali loxo
vaikala kalavoi, mo ilotu noxou Lataua e mukoinu mimii latala mukalusi
ne uasi, ia ilotu noxi'a ta mimii e anu mukoine'i. Latauasi anu tava'u
mimii latala mukalusi la sou laixe lexe nenge ta mitema ta'itinu ualasou
utotomu mo kaluxu uasi. Manina.

26 Xo ane'i mi'oxonu aloxo ne, la Lataua mutautalone'i mixolu mimulinu
masaxa masumasua sou vasime'a ne. Aloxo ne la ta semasi'a imulinu
'ilixo laixe sou taula'i la uasi, ane'i me'a ixiui'a la, la sou i'oxonu 'ilixo
sou vote'i. 27 [n]Mo anu iouvilesisi aloxo ne noxi'a ta mulu kalumo, imulinu
'ilixo laixe sou taula'i la uasi, ia opone'i uavuti loxo navu sou ixiui'a ta
menexi'a la, la sou i'oxonu 'ilixo sou vote'i. Ta mulu ane i'oxonu 'ili'ilixo
sou maela noxi'a ta menexi'a ne ane'i me'a mino'u lakolisou 'ilixo masua
noxi'a ne.

28 Aloxo ne la sou ane'i ixavutala sou ixolu no laaxu Lataua uasi,
la anu mu'italone'i milai mimulinu xavutala masumasua noxi'a sou
i'oxo'oxonu 'ili'ilixo masumasua e lexe i'oxo'oxonu uasi ne. 29 La
maulixa'a ne mu'ana'ana no anu 'ili'ilixo masumasua, la i'oxo'oxonu
'ili'ilixo masumasua aloxo 'o, imulinu 'ilixo laixe uasi, mo iisuxu ta
menexi'a mi'ami'a mo i'oxonu loloxa'a ta menexi'a la ino'u mi'ami'a.
Mo opone'i masuai'a ta menexi'a e mi'ami'a tavu'alo mo ilavilavi ilou
i'oto'oto xe xavutala sou isaxila'u mii vile uasi imamumamulonusi. Xo

---

[k] **1:21** Ep 4:17-18 [l] **1:22** Iel 10:14; 1Ko 1:20 [m] **1:23** Lap 4:15-19; Lex 106:20 [n] **1:27** Liv 18:22; 20:13; 1Ko 6:9

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ane'i ta mitema sou munumunu. 30 'Ili'ilixo ne mu'ana'ana noxi'a mo
imunumunuxa'a ngatongato'o mo ikalavoisi'a ta mitema sou i'oxonu
ualasi'a masuasi. Mo mixali ta uluau Lataua, mo ipulipulinu anaxa'a
iouiou mo itootooxa'a xe i'iti'itinu ualasi'asi. Mo ixoxolu la ixavutala
vote'i mose'i sou 'ili'ilixo masumasua alaalavua la sou i'oxonu, la
ilomuxa'a ta mami'a ilo'a ta neni'a uasi. 31 Mo xavutala vile laixe uxolu
noxi'a la uasi, mo ivikala lexe i'oxonu mii vile la imulinu vaikalai'a mo
i'oxonu uasi, xe i'oxonu laixe noxi'a ta mitema uasi i'oxoo masuane'isi.
32 Ane'i milavusou lapuloto lailaixe noxou Lataua e, lexe ta mitema ane
i'oxonu 'ili'ilixo aloxo ne, laixe lexe ive'a isoisoli. Xo ane'i isolonu sou
i'oxo'oxonu 'ili'lixonesi uasi, ane'i i'itinu ualasi'a ane'i ane i'oxo'oxonu
'ili'ilixo ne kalumo.

Lataua Utulusi'a ta Mitema no Anu Vaivaikala

2 1 [o]Aloxo ne la sou ngingi nga'oxonu masuangengi sou ngasu'anu
anangenge ulai noxou menexinge no anu susu noxou. Ngingi
nga'oxonu aloxo ne, la ngingi menge ngavivikalasinge la ane, mo
ngingi menge nga'oxonu masuangengi la, xo ngingi nga'oxonu 'ili'ilixo
iouvilesisi aloxo menexinge ne u'oxo'oxonu ne. 2 Xo nenge telavusou lexe
ta mitema ane i'oxonu 'ili'ilixo aloxo ne, la Lataua u'oxonu 'ilixo laixe la
ulosi'a ulusou 'ilixo ma'ia ane ane'i mi'oxonu ne. 3 La sou nini namitema
vitanisi no lia 'o natilovosi'a ta menexine ne no anu 'ili'ilixone'i ne
ia nini kalumo na'oxo'oxonu ne. La sou nini nexavutala a loxovaa?
La sou nini namomomo sou na'ume no anu la'ia noxou Lataua? 4 [p]Mo
Lataua mu'oxonu 'ilixo laixe manina la ukolinu susu noxine ne palea
uasi, muxolu se'isisi mo mulosine voxo maxuveeni sou lexe nini naxiu
tumalineu 'ilixo masua. La sou 'ilixo laixe noxou Lataua e mu'oxonu
noxine ne, nini nemaisou a loxovaa? Nini nemaisou loxo mii vitanisi, ne?
5 La sou nini netatusou oponeni xe naxiunu tumalineu 'ilixo masua uasi,
la anu loxo nini mene natetelonu tu'umaxu utelo noxine la. No anu voxo
mine la'ia noxou Lataua uxali lamana no anu voxo mine Anu utulusi'a
ta mitema no anu vaivaikala. 6 [q]La Lataua ulosi'a ta mitema vilevilesi
ulusou umomomo no anu 'ili'ilixo ma'ia ane ane'i mi'oxonu. 7 Noxi'a ane'i
ane xavine'i sou i'oxo'oxonu 'ilixo laixe mo ikakamuli vote'i sou ilo'a
Lataua ixolu teitexi no opo loxotolo, mo ino'u uala tila, xe ino'u mauli
ane ukalu uasi, la Lataua ulosi'a mauli ane kaluxu uasi. 8 [r]Ia noxi'a ane'i
ane ixavutala noxi'asi mo ixiunu tumali'a no anu vaikala manina xe
imulinu 'ili'ilixo masumasuasi, la la'ia noxou Lataua uxolu noxi'a la ino'u
navunavu tatila manina. 9 Tu'utu'umaxu mo navunavu uxali noxi'a ta

---

[o] **2:1** Mat 7:1-2; Ioa 8:7 [p] **2:4** Ep 1:7; 2Pi 3:15 [q] **2:6** Lex 62:12; Xav 24:12; Mat 16:27; 2Ko 5:10 [r] **2:8** 2Te 1:8

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mitema tavu'alo e i'oxo'oxonu 'ili'ilixo masumasua aloxo ne. Ta Iutaia tei
xe ili'i la noxi'a ane'i ane ta Iutaia uasi. 10 Ia Lataua ulosi'a ta mitema ane
mi'oxo'oxonu 'ili'ilixo laixe opo se'isisi xe uala tila. Usoko noxi'a ta Iutaia
tei xe ili'i la noxi'a ane'i ane ta Iutaia uasi. 11 Xo Lataua umomomo sou
u'oxonu tulatula noxou evile uasi.
12 La sou ta mitema e ilavusou lapuloto uasi la i'oxonu 'ili'ilixo
masumasua ne iulua mo ane'i ane milavusou lapuloto ia i'oxo'oxonu
susu ne ane'i iulua kalumo. 13 Xo ta mitema e milomusou lapuloto
vitanisi la imulimulinu uasi ne ane'i ilapu no iou Lataua uasi. Ia ane'i
ane milomusou lapuloto xe imulimulinu la Lataua uleme'a lexe ane'i ta
mitema mulapu. 14 [s]Ta mitema e ta Iutaia uasi ane'i va'axu mo ne, ane'i
i'a lapuloto sou imulinu uasi, ia no anu xavutalai'asi la imulimulinu
'ili'ilixo loxo lapuloto mulemolu ne. Manina ane'i i'a lapuloto uasi, ia
xavutalai'a uulaxune'i sou imulimulinu lapuloto ne, la xavutala noxi'asi
ne muxali loxo lapuloto noxi'a. 15 Musoko no mine ane'i mi'oxonu
aloxo ne, la 'ilixone'i mumaxau lexe mii ma'ia lapuloto mulemolu lexe
imulimulinu ne Lataua mukaukavunu muxolu no nano no tane'i. Mo
no anu 'ili'ilixo muxali muatu no anu xavutalai'a ne mumaxa'u lexe
lapuloto muxolu no nano no opone'i ne, manina mo voxo mose'i la
xavutalai'a uvikalane'i lexe ngingi ngesusu xe uvikalane'i lamana lexe
ngingi ngasusu uasi. 16 Anu uxali no anu voxo e Lataua musosovosou sou
utulusi'a ta mitema no anu vaivaikala sou 'ili'ilixo talume mo xavutala
talume noxi'a e mixolu la mi'oxo'oxonu. Aloxo no anu a'alo laixe eni
ea'aloxu lexe Lataua u'italonu xaixai sou utilovosi'a ta mitema ukalusi ne
no avolu Iesu Kalisito.

Ta Iutaia Ivikala Lexe Ane'i Ixali Laixe no Anu Lapuloto

17 Ia vaimomo 'o eni avikalangengi ta Iutaia lamana aloxo 'o, ngingi
ngexavutala lexe no anu vote'i sou ngamulinu lapuloto laixe, la anu
umomomo sou usu'ulingengi. Mo mamu sou nga'itinu ualasinge la
ngavikala lexe nexi ta mitema noxou Lataua. 18 Ngingi ne ngelavusou
masaxa noxou Lataua ne, mo ngeno'u lavulavu no anu lapuloto ne
mukalusi sou ngamulinu 'ili'ilixo ma'ia mulapu. 19-20 [t]Ngingi ngexavutala
manina lexe no anu maulingenge la ngingi ngeno'u lavulavu manina no
anu lapuloto, mo ngelavusou mimii mukalusi la mii ma'ia ngalemolu
ne anu manina Lataua nexi temomomo sou talosie'i ane'i ane ie'i
seleselevenu vote'i, mo taxolu loxo telu sou ukaasi'a ane'i ane ixoxolu no
isivoxo mo taxali ta mitema sou talosie'i ta mitema ane ixovulaulau no
anu lavulavu, xe taxali ta tisa noxi'a ta molomolo ta kitukitu. 21 [u]Laixe,
sou lexe ngingi ngapotone'i ta mitema, ia loxovaa ngingi umomomo sou

---

[s] **2:14** Apo 10:35 [t] **2:19-20** 2Ti 3:5 [u] **2:21** Mat 23:3-4

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ngapotongengi tei o uasi? Ngingi ngavikalane'i ta mitema lexe ngapakali
mamu, ia male ngingisi ngapakali? 22 Mo ngingi ngavikalane'i ta mitema
lexe ngongie menexine semau ngaai mamu mo sema kalumo aloxo ne, ia
ngingisi ngalavusou nga'oxo'oxonu 'ilixo ane ne? Mo ngingi ngamasaxai'a
ta lataua kalakalavoi uasi, ia male ngingi ngalavusou ngalai ngapakali
no nano no taasou lalotu noxi'a? 23 Ngingi nga'itinu ualasinge la
ngavikala lexe, “Nexi telavusou lapuloto noxou Lataua.” Ia ngamulinu
uasi, la ngingi ngelavusou lexe ngingi nga'oxonu Lataua ualasou masua
uasi? 24 [v]Anu aloxo mikaukavunu muai no nano no anu Lavuku Tavuna
muvikala aloxo 'o, “Xo no anu 'ilixo noxinge ta Iutaiasi la ta mitema
va'axu ivikala masua noxou Lataua.”

25 Lexe ngingi ngamulinu lapuloto laixe la 'ilixo sou xooxoo ungasinge
ne anu maninasou, ia loxo ngingi ngamulinu lapuloto ne laixe uasi, la
anu loxo xooxoo ungasinge uasi. 26 [w]Ia lexe ane'i ane xooxoo ungasi'a uasi
ia imulimulinu 'ili'ilixo laixe e lapuloto muvikalane'i sou imulinu, la ane'i
mixali loxo xooxoo mungasi'a. 27 La sou ngingi ne mikaukavunu lapuloto
a muxolu sou ngamulinu mo xooxoo mungasinge ia ngamulinu lapuloto
laixe uasi, la ane'i ane xooxoo ungasi'a uasi ipupuiengi xo ane'i mimulinu
lapuloto ia ngingi uasi.

28 Ia itema e muxolu Iutaia no anu ualasi ne anu Iutaia maninasou
uasi, 'ilixo sou xooxoo ungasinge ne, anu mii sou vasimengesi uasi. 29 [x]Xo
itema e uxali Iutaia no anu opoonu xe xavutalau la anu Iutaia maninasou.
Mo 'ilixo sou xooxoo ungasou ne uxolu kalumo no nano no anu opoonu
xe xavutalau, mo uxali no anu 'ilixo sou umulinu lapuloto e mikaukavunu
ne uasi, anu mii Uleenu Tavuna uxalilixu noxou itema maulixu. Itema
aloxo ne no ie'i ta mitema la i'itinu ualasou uasi, ia noxou Lataua, la Anu
u'itinu ualasou.

'Ilixo Masua Umomo sou Ua'ulixu 'Ilixo Laixe Uasi

3 1 Lexe 'ilixo sou xooxoo ungasinge anu mii sou vasimengesi uasi, la
sou ta Iutaia iuliuli noxi'a ane'i va'axu a loxovaa? Mo mii ma'ia laixe
uxali no anu 'ilixo sou xooxoo ungasinge ne? 2 Lataua mulosinge mimii
iouiou lailaixe manina no anu vote'i iouiou. Tei manina la Anu mulosi'a
ta Iutaia vaikala noxou mo mumuxaxu tanu noxi'a sou imulinu vaivaikala
ne.

3 Ia se'i noxi'a ne ilavusou imulinu vaikala ne uasi. La sou a loxovaa
noxi'a? Mo lexe ane'i imuxaxu tane'i uasi, la sou loxovaa no anu 'ilixo
ne la ane'i imomomo sou i'oxonu Lataua sou umulinu vaikala noxou
uasi, ne? 4 [y]Uasisi manina! Ta mitema latala ne ta mitema sou kalavoi
mukalusi, ia Lataua anusisi ne uvikala la uvikala maninasou utotomu.

---

[v] **2:24** Ais 52:5 [w] **2:26** Xal 5:6 [x] **2:29** Lap 30:6; Kol 2:11 [y] **3:4** Lex 51:4

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Aloxo kaukavu muai no nano no anu Lavuku Tavuna teinu noxou ne
muvikala aloxo 'o.
"La sou no mine nini navivikala la ta mitema latala ne imaisou lexe
vaivaikala noxine ne maninasou no mine itulu no anu vaivaikala,
ia ane'i ixavutala sou isu'anu vaivaikala kalakalavoi se'i une'e
noxine
la nini nauaulixa'a."
5 Lexe susu noxinge uxalilixu 'ilixo mulapu noxou Lataua uxali lamana,
la sou nenge tavikala a loxovaa? No mine Lataua ulosinge lakolisou
susu noxinge, la Anu mu'oxonu 'ilixo masua ne? "Eni avivikala no
anu xavutala noxi'a ta mitema aloxo 'o." 6 Uasisi manina! Lexe Lataua
umulinu 'ilixo mulapu utotomu uasi, la sou Anu umomomo sou utilovosi'a
ta mitema laixe a loxovaa? 7 La sou no anu xavutala noxou itema la anu
uxavutala aloxo 'o, "No mine eni asusu la Lataua uno'u uala tila, xo no
anu susu noxilosi ne la sou 'ilixo mulapu noxou Lataua ne uxali uatu
lamana. Lexe eni e'oxonu aloxo ne, ia loxovaa la sou anu u'oxo lexe eni
amitema sou susu, la sou ulosilo lakolisou susu noxilo 'o?" 8 La sou anu
aloxo 'o, nenge ta'oxo'oxonu susu mo sou no anu vote'i aloxo ne, la sou
'ilixo laixe uxali. Ta mitema mose'i ikalavoisixe, la ivikala lexe no anu
a'alo noxixe la tevikala aloxo ne. Ta mitema e mivikala aloxo ne, ane'i
me'a ino'u tu'umaxusou.

Itema Vile Ulapu no Iou Lataua Uasi

9 [z] La sou nenge tavikala a loxovaa, nenge ta Iutaia temulinu 'ilixo laixe
ia ane'i ta mitema va'axu uasi? Uasisi manina, la sou anu mumaxa'u
lexe, nenge ta Iutaia mo ane'i ta Iutaia uasi, nenge ta mitema sou susu
mukalusi. 10 [a] Anu aloxo kaukavu muai no nano no Lavuku Tavuna teinu
muvikala aloxo 'o,
"Itema vile ulapu no iou Lataua uasi,
11 mo itema vile lavulavu noxou laixe uasi,
mo itema vile ukakamulinu Lataua uasi.
Itema vile aloxo ne uasisi manina.
12 Ane'i tavu'alo ne milai va'axu mukalu
la sou ane'i mukalusi ne mixali ta mitema ta masumasua
mukalusi.
Vile noxi'a ulavusou u'oxonu 'ilixo laixe uasisi manina."
13 [b] "Anaxa'a ne, mu'a'a loxo lulu anaxu a uxoxolu,
mo no anu vaivaikalai'a la ilavusou ikalakalavoi."
"Mo anaxa'a ne mu'ana'ana no anu vaivaikala sou u'oxonu
masuanu itema

---

[z] **3:9** Rom 1:18–2:24; 3:23 [a] **3:10-12** Lex 14:1-3; 53:1-3 [b] **3:13** Lex 5:9; 140:3

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

loxo sinana veveeni lexaxu e u'oxone'i ta mimii la isoisoli."
14 [c]"Mo vaivaikala e ulaa no anaxa'a ne sou vaikala masumasua
xe vaikala sou u'oxonu masuane'i ta menexi'asi sou ulosi'a
tu'utu'umaxusi."
15 [d] "Mo tava'a uiavelixa'a utotomu sou iave ilai ive'a ta mitema
isoisoli.
16 Xe ilai aloxovaa ne ixalixu mamulosi
xe ilosi'a ane'i mose'i tu'utu'umaxu no anu maulixa'asi.
17 Mo ilavusou 'ilixo sou opo se'isisi 'o uasi,
18 [e]mo uxali uatu no ie'i ne, ilavusou i'umolu Lataua uasi."
19 Vaimomo 'o nenge telavusou lexe vaivaikala e lapuloto mulelemolu ne, anu muvivikala noxi'a ane'i ane mixolu no laaxu lapuloto ne. Aloxo ne, mo sou itema vile umomomo sou uvikala lexe, "Eni amitema laixe," uasi. Nenge ta mitema tavu'alo no lialia mukalusi 'o ne, nenge ta mitema sou susu no iou Lataua mukalusi. 20 [f]Aloxo ne la sou no anu 'ilixo sou tamulinu lapuloto, la itema vile umomomo sou uvikala lexe eni elapu no iou Lataua. Uasisi manina. Lapuloto ne anu sou ulosienge sou susu noxinge.

Itema Umuxaxu Tanu Noxou Iesu La Anu Umoxo'u Lexe Itema Mulapu no Iou Lataua

21 Ia vaimomo 'o 'ilixo e Lataua mu'oxonu sou mumoxoinge lexe nenge ta mitema telapu no iou Lataua ne a muxali lamana mukalu. Anu uxali no anu vote'i sou tamulinu lapuloto uasi, anu muxali no anu vote'i vilemo. Vaikala muai no anu lapuloto noxou Mosesi mo lavuku noxi'a ta mitema sou palomatana milemolu 'ilixo ma'ia Lataua mu'oxonu. 22 [g]'Ilixo ne aloxo 'o, ta mitema ukalusi e imuxaxu tane'i noxou Iesu Kalisito, la Lataua umoxo'a lexe ane'i ta mitema milapu no iou, ia no anu vote'i vile la uasi. 23 Xo nenge ta mitema latala ne tesusu mukalusi mo tamomomo sou nenge'a Lataua taxolu tapita mo ta'itinu Lataua ualasou teitexi no opo loxotolo uasi. 24 [h]Ia Lataua mualaunasinge laixe, la sou no anu xaixai noxou Kalisito Iesu la Anu muno'inge telivu, la sou Lataua mumoxo'inge lexe nenge ta mitema telapu no iou. Nenge texali ta mitema mulapu no iou Lataua ne no anu xaixai e nenge menge ta'oxonu uasi, Lataua mulosinge vitanisi no anu xaixai noxou Kalisito Iesu. 25 Lataua mukalanu 'Olu Iesu mulu'e musoli, la sou sialuxu munixi sou muxexeenu susu noxi'a ta mitema ane'i ane mimuxaxu tane'i no anu soli noxou Iesu. Anu mu'oxonu aloxo ne sou mumaxa'u lamana 'ilixo e Anu mu'oxonu sou mumoxo'inge lexe nenge ta mitema telapu. Xo tei, la ta mitema isusu,

---

[c] **3:14** Lex 10:7 [d] **3:15-17** Ais 59:7-8 [e] **3:18** Lex 36:1 [f] **3:20** Lex 143:2; Rom 7:7; Xal 2:16 [g] **3:22** Xal 2:16 [h] **3:24** Rom 5:1

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ia Lataua la'iaxu mo ukolinu susu noxi'a ne palea uasi, Anu muxolu
iou muvaxai'asi. 26 Ia vaimomo 'o Lataua mulosienge lexe Anusisi anu
mulapu. La sou ane'i mukalusi ane mimuxaxu tane'i noxou Iesu la Lataua
umoxo'a lexe ane'i milapu. 27 La sou nenge ta'itinenge no anu mii ma'ia?
Mii vile sou nenge ta'itinenge no anu uasi. Mo tava'u aloxovaa la sou
nenge ta'itinenge 'o? Xo nenge te'oxo xaixai laixe? Uasi. Ia no anu 'ilixo
sou tamulaxu tanengesi. 28 La sou vaimomo 'o nenge telavusou lexe,
itema vile umomomo sou uxali itema mulapu no iou Lataua no anu vote'i
sou umulinu mii ma'ia ane lapuloto muvikalanu sou umulinu uasi, no anu
vote'i sou tamulaxu tanengesi. 29 [i]Ia loxovaa, Lataua ne Anu Lataua noxi'a
ta Iutaiasi? Loxovaa anu Lataua noxi'a ane'i ane ta Iutaia uasi kalumo
uasi? Uasi, anu Lataua noxi'a ane'i ta Iutaia uasi kalumo. 30 [j]Aloxo ne la
sou anu Lataua vilesisi, la sou ane'i ane xooxoo mungasi'a imuxaxu tane'i
noxou Iesu la Anu umoxo'a lexe ane'i ane ne ta mitema milapu. Anu iou
vilesisi aloxo ne noxi'a ane'i ane xooxoo ungasi'a uasi kalumo. 31 [k]La sou
nenge tavikala lexe 'ilixo sou tamulaxu tanenge ne anu mii tila ne? Ia
loxovaa lapuloto anu uxali mii vitanisi ne? Uasisi manina! Laixe lexe
nenge tatetelisou lapuloto pekia'u kalumo.

Avalaamu Mumulaxu Tanu Noxou Lataua La sou Lataua Mumoxo'u Lexe Anu Itema Mulapu

4 1 Avalaamu ne anu 'ilusunenge mo anu itema iouvilesisi aloxo nenge
'osi. Aloxo ne la sou nenge tavikala a loxovaa no anu maulixu?
2 Avalaamu mumulinu 'ilixo laixe la sou no anu 'ilixonesi, la Lataua
mumoxo'u lexe anu itema mulapu. Lexe aloxo ne la sou anu u'itinu
ualasou no anu xaixai e anu mu'oxonu ne. Ia no iou Lataua la anu
muxali itema mulapu no anu vote'i ane ne uasi. 3 [l]Xo vaikala muai no
nano no anu Lavuku Tavuna teinu noxou Lataua muvikala a loxovaa?
Anu muvikala aloxo 'o, "Avalaamu mumulaxu tanu noxou Lataua, la sou
Lataua mumoxo'u lexe anu itema mulapu."
4 Aloxo itema e uxaxai xe ilotonu la anu loxo mii milosou vitanisi
uasi, anu muno'u ne sou lakolisou xaixai noxou. 5 Xo anu aloxo itema
e u'oxo'oxonu xaixai laixe uasi sou uxali itema ulapu no iou Lataua, ia
mumuxaxu tanu noxou Lataua lexe Lataua umoxo'a ta mitema sou susu
lexe ane'i ta mitema milapu, mo umulaxu tanu kalumo, la sou Lataua
umoxo'u lexe anu itema mulapu. 6 No anu vaivaikala noxou Deviti la
anu muvikala kalumo lexe ta mitema ane imulimulinu 'ili'ilixo lailaixe
sou ixali ilapu no iou Lataua ne ane'isisi i'osa uasi. Ane'i ane i'oxo'oxonu
'ili'ilixo laixe uasi kalumo ne i'osa. 7 [m]Mo muvikala kalumo aloxo 'o,

---

[i] **3:29** Rom 10:12 [j] **3:30** Lap 6:4; Xal 3:20 [k] **3:31** Mat 5:17 [l] **4:3** Tav 15:6; Xal 3:6
[m] **4:7-8** Lex 32:1-2

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ane'i ane Lataua muxiunu tumalou no anu susu noxi'a,
xe muxexeenu susu noxi'a la ane'i i'osa.
8 Mo itema 'ena'ei ane Lataua tanu vulusiou susu noxou ne, la anu
u'osa.
9 La sou loxovaa, ane'i ane xooxoo mungasi'asi i'osa? Uasi, ane'i ane
xooxoo ungasi'a uasi si i'osa? Nenge tevikala lexe, "Avalaamu mumuxaxu
tanusi la sou Lataua mumoxo'u lexe anu itema mulapu." 10 Ioxe, la sou
Lataua mumoxo'u Avalaamu lexe anu itema mulapu ne a talu? No mine
xooxoo mungasou, o uasi no mine xooxoo ungasou uao? Uasi. Tei no
mine xooxoo ungasou Avalaamu uao, la Lataua mumoxo'u lexe anu itema
mulapu. 11 [n]Xo anu xooxoo ungasou uao, ia anu mumuxaxu tanu noxou
Lataua tei, la sou no anu 'ilixo sou xooxoo mungasou ne Lataua mulosou
loxo sosovo lexe anu itema mulapu. Aloxo ne la sou ta mitema ane
xooxoo ungasi'a uasi ia mimuxaxu tane'i noxou Lataua ne anu Avalaamu
ta 'ilusunu, mo Lataua umoxo'a lexe ane'i ta mitema mulapu. 12 Mo
anu 'ilusune'i ane'i ane xooxoo mungasi'a kalumo, mo no anu 'ilixo sou
xooxoo mungasi'asi uasi. Ia ane'i xooxoo mungasi'a xe mimulinu 'ili'ilixo
noxou 'ilusunenge Avalaamu mo mimuxaxu tane'i noxou Lataua, loxo
Avalaamu mu'oxonu tei no mine xooxoo ungasou uao.

Lataua Muxavutalanu Vaikalau E Musakiinu

13 [o]Lataua musakiinu vaikala noxou Avalaamu ilo'a ta 'ilu'ilusunu lexe
ulosi'a lialia ukalusi. Lataua mu'oxonu aloxo ne xo Avalaamu mumulinu
lapuloto laixesi uasi, Lataua mu'oxonu aloxo ne xo anu mumuxaxu tanu
xe anu itema mulapu. 14 [p]La sou lexe ane'i ane mimulinu lapuloto laixe ne
ane'isisi ino'u mimii ukalusi e Lataua musakiinu vaikalasou sou ulosinge
ne, la 'ilixo sou tamuxaxu tanenge ne anu uxali loxo mii vitanisi. Mo
vaivaikala e Lataua musakiinu ne, anu uxali loxo vaikala vitanisi kalumo.
15 [q]Xo lapuloto uxolu ia tamulinu laixe uasi, la anu u'oxonu Lataua
la'iaxu. Ia no mine lapuloto uxolu uasi, la sou nenge talavusou lexe
itema ususu uasi. 16 [r]La sou no anu alauna noxou Lataua la mumasaxau
Avalaamu misevile mo ta 'ilu'ilusunu e ixali ili'i la sou Anu musakiinu
vaikala noxou ne. Aloxo ne la sou no anu 'ilixo sou imulaxu tane'isi
la mimii e Lataua musakiinu vaikalasou ne Anu ulosi'a Avalaamu ta
'ilu'ilusunu. Anu ulosi'a ane'i ane mimulinu lapuloto laixesi uasi, ulosi'a
ane'i ane mimuxaxu tane'i kalumo loxo Avalaamu. Nenge mukalusi ne
'ilusunenge ane Avalaamu ne. 17 [s]Aloxo vaikala muxolu no nano no anu
Lavuku Tavuna teinu noxou Lataua muvikala aloxo 'o, "Eni e'oxoneni
nexali 'ilusune'i ta mitema no tuatuala no lia 'o mukalusi." Mo anu

---

[n] **4:11** Tav 17:10-11 [o] **4:13** Tav 17:4-6; 22:17-18; Xal 3:29 [p] **4:14** Xal 3:18 [q] **4:15** Rom 3:20; 5:13 [r] **4:16** Xal 3:7 [s] **4:17** Tav 17:5

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

muxali loxo anu 'ilusunenge no iou Lataua. Anu mumuxaxu tanu noxou
Lataua e ulavusou utulusi'a ta mitema misoisoli la imauli, xe Lataua e
uvikalasi la mimii e uxali mo tamaisou uasi ne anu uxali.
18 [t]Avalaamu ulavusou lexe Lataua u'oxonu mimii ne uxali manina
a loxovaa uasi. Ia anu muloopalasi, la sou loopala noxou ne muxali
maninasou lexe anu 'ilusune'i ta mitema no lialia 'o mukalusi. Anu
aloxo Lataua muvikalanu ne, lexe "Ta 'ili'iline, mo ta 'ilu'ilusuneni xe
ta xaixasine maasi la ixali tavu'alo manina." **19** [u]Avalaamu taulele'exu
sexasisi sou uxali loxo itemaxu ta'uve (100) mo tanu mumulinu maulixu
la anu itema tila mo vasimolu ne usoisoli. Mo anu mulavusou lexe Sela
kalumo imomomo sou ipalaa la uasi. Ia mimii ne utaloxolixu uasi,
anu mumuxaxu tanu noxou Lataua pekia'u. **20** Xo Lataua musakiinu
vaikala lexe u'oxonu mimii ne la sou Avalaamu muxavutala no anu la
mumuxaxu tanu pekia'u manina no anu vaivaikala ne la tanu usasalo
uasi. Anu mumuxaxu tanu noxou Lataua la sou no anu muxamuxaxu
tanu noxou ne mu'oxonu pekia'u mo mu'itinu Lataua ualasou sou mii
ma'ia ane Lataua u'oxonu noxou. **21** Mo xavutalau mutulu pekia'u lexe
Lataua umomomo sou u'oxonu mimii e anu musakiinu vaikalasou ne
uxali manina. **22** [v]Tava'u aloxo ne la sou Lataua mumoxo'u lexe anu itema
mulapu. **23** Aloxo ne la sou vaikala vile muxolu no nano no anu Lavuku
Tavuna teinu noxou Lataua muvikala aloxo 'o, "Lataua mumoxo'u lexe
anu itema mulapu." Vaikala ane ne sou Avalaamusi uasi. **24** Vaikala e
mikaukavunu muxolu ne anu singe kalumo. Xo nenge temuxaxu tanenge
noxou Lataua lexe Anu mutulusou Tila noxinge Iesu no anu soli, la sou
Lataua mumoxo'inge lexe nenge ta mitema telapu. **25** [w]Lataua mukalanu
Iesu mulu'e no lia 'o la ta mitema mivau musoli sou muxexeenu susu
noxinge. Ia Lataua mutulusou no anu soli la mumauli la, aloxo ne la sou
Lataua mumoxo'inge lexe nenge ta mitema telapu.

Opo Se'isisi Xe 'Osa'ila

5 **1** La sou no mine nenge tamuxaxu tanenge noxou Lataua la anu
mumoxo'inge lexe nenge ta mitema telapu. Mo noxou Tila noxinge
Iesu Kalisitosi la Anu muxalixu opo se'isisi no tainenge nenge nenge'a
Lataua. **2** Noxou Iesusi la Anu mukisiinu vote'isinge ta mitema ane
temuxaxu tanenge noxou Lataua. La sou vaimomo 'o nenge texolu no
nano no anu alauna noxou, mo texolu teloopalasi noxou Lataua sou
uno'inge la nenge'a taxolu ta'osa'osa teitexi no opo loxotolo. **3** [x]La sou
nenge ta'osasou ane nesi uasi, nenge ta'osasou tu'utu'umaxu ane muxali
noxinge kalumo, xo nenge telavusou lexe no anu tu'utu'umaxu ne la anu

---

[t] **4:18** Tav 15:5 [u] **4:19** Tav 17:17 [v] **4:22** Tav 15:6 [w] **4:25** Ais 53:4-5 [x] **5:3** Iak 1:2-3; 1Pi 1:5-7

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

u'oxonu pekia'inge. 4 Mo tatulu pekia'inge no 'a tu'utu'umaxu, xe lexe
taua'alixu tu'utu'umaxu ne, la nenge taxolu sou taloopalasi. 5 Mo nenge
taxolu taloloopalasi, la nenge tamomomo sou tamaela uasi, xo Lataua
mulosinge Uleenu Tavuna mune'e muxolu noxinge, la mu'ana'analinenge
no anu 'ilixo sou tanengexa'a ta menexinge.
6 La sou ngamaisou, no mine nenge xavinenge sou menge tasu'ulinenge
la uasi, la Lataua musosovosou voxo sou Kalisito mune'e musolisinge
nenge ta mitema sou susu, la mulivulinenge. 7 Mo anu umomomo sou
itema vile usoli sou usu'ulinu itema vile 'ilixonu mulapu uasi, ia lexe anu
mumaisou itema ne mu'oxonu 'ilixo laixe la sou anu male umomomo
sou ulai usoli sou usu'ulinu. 8 [y]La nenge texolu loxo ta mitema sou susu
ia Kalisito mune'e musolisinge. No anu 'ilixo e Lataua mu'oxonu ne, la
mumaxa'u lamana lexe anu tanunenge misevile.
9 [z]La sou no mine Kalisito musoli xe sialuxu mu'uinenge, la sou Lataua
mumoxo'inge lexe nenge ta mitema telapu. La sou nenge telavusou lexe
Anu usu'ulinenge laixe no anu voxo sou la'ia noxou Lataua uxali. 10 Xo
no mine nenge texolu tauluau Latauasio, la 'Olu mune'e musoli, la sou no
anu soli noxou ne la muxalixu opo vilesisi muxolu no tainenge nenge'a
Lataua. Vaimomo 'o Lataua 'Olu muno'u mauli kaluxu uasi, mo nenge ane
opo vilesisi muxolu no tainenge nenge'a Lataua, talavu laixe lexe nenge
tano'u mauli no anu maulixu kalumo. 11 Mo no anu anenesi uasi, ia nenge
ta'osa toxoxa'a manina noxou Lataua kalumo no anu xaixai noxou Tila
noxinge Iesu Kalisito mu'oxonu, la sou muxalixu opo vilesisi no tainenge
nenge'a Lataua la.

Adamu Muxalixu Soli Ia Kalisito Muxalixu Mauli

12 [a]La sou nenge telavusou lexe itema vilesisi e Adamu mu'oxonu susu,
la sou susu muxali no lia 'o, la susu muxalixu soli, mo no anu vote'i
ane nesi la soli muno'a ta mitema mukalusi, xo ane'i latala ne misusu
mukalusi. 13 [b]Xo no mine lapuloto uxali no lia 'o uao, la susu muxolu tei.
Ia lexe lapuloto uxolu uasi, la Lataua umomomo sou uxavutalanu susu
vilevilesi noxi'a ta mitema uasi. 14 Ia musoko no anu voxo noxou Adamu
mune'e muxali no anu voxo noxou Mosesi ne soli muno'a mo mulai
muxali noxi'a ane'i ane i'oxonu susu iouvilesisi loxo Adamu mu'oxonu
uasi ne soli muno'a kalumo.

Adamu Musosovosou Itema Vile Ane sou Uxali Ili'i Anu Iesu Kalisito

15 Ia susu noxou Adamu ne iouvilesisi loxo mii lailaixe Lataua
mulosinge vitanisi uasi. Susu noxou itema vilesisi la sou mu'oxone'i ta

---

[y] **5:8** Ioa 3:16; 1Ioa 4:10 [z] **5:9** Rom 1:18; 2:5; Ep 2:3-5 [a] **5:12** Tav 3:6; Rom 6:23
[b] **5:13** Rom 4:15

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mitema tavu'alo la isoisoli. Ia alauna noxou Lataua ne xavi musuku,
la mutaasi'a ta mitema tavu'alo mukalusi. No anu alauna noxou itema
vilesisi Iesu Kalisitosi, la Lataua mumoxo'inge lexe nenge ta mitema
telapu, la sou anu loxo mii lailaixe Lataua mulosinge vitanisi. **16** Mo anu
aloxo ne la, mii lailaixe e Lataua mulosinge vitanisi ne mua'ulixu mii
ma'ia ane susu noxou itema vilesisi muxalixu ne. Mo no anu susu noxou
itema vilesisi nesi, la Lataua utilovosou 'ilixo noxi'a ta mitema la sou
iulua. Ia mii lailaixe e Lataua mu'oxonu noxinge vitanisi ne aloxo 'o, no
mine ta mitema mi'oxonu susu tavu'alo ia Lataua mumoxo'a lexe ane'i
ta mitema milapu. **17** Xo itema vilesisi mu'oxonu susu, la sou no anu susu
noxousi ne la soli muxali musaxila'u maulixa'a ta mitema. Ia alauna
noxou Lataua xe mii lailaixe noxou e mulosinge vitanisi ne mua'ulixu soli
ne mo xavi musuku. Aloxo ne la sou nenge talavusou manina aloxo 'o, ta
mitema e Lataua mualaunasi'a laixe xe mumoxo'a lexe ane'i ta mitema
milapu ne ixolu imauli utotomu no anu xaixai noxou itema vilesisi, Iesu
Kalisito.

18 [c]Anu aloxo ne la sou anu muxali aloxo 'o, itema vile mususu mo no
anu susu noxousi ne, la sou Lataua utulusi'a ta mitema ukalusi no anu
vaivaikala. Mo anu aloxo itema vilesisi mu'oxonu 'ilixo mulapu mo no
anu 'ilixo noxousi ne, la sou Lataua umoxo'inge lexe nenge ta mitema
telapu mo ulosinge mauli. **19** [d]Xo anu iouvilesisi aloxo 'o, itema vilesisi
ulomuxu Lataua uasi, la sou no anu susu noxousi ne la mu'oxone'i ta
mitema tavu'alo mixali ta mitema sou susu. Mo anu kalumo aloxo, itema
vilesisi mulomuxu vaikala noxou Lataua la sou no anu 'ilixo noxousi ne,
la u'oxone'i ta mitema tavu'alo la ixali ta mitema milapu. **20** La sou no
mine ta mitema mino'u lapuloto ia imulinu uasi, la susu muxali mu'oki.
Ia no mine susu uxali u'oki la alauna noxou Lataua uxali u'oki manina.
21 [e]Anu aloxo susu muxolu musaxila'a ta mitema la muxalixu soli xe
no anu alauna noxou Lataua, la anu uxolu usaxila'a ta mitema. No anu
xaixai noxou Tila noxinge Iesu Kalisito, la sou Lataua mualaunasinge, mo
mumoxo'inge lexe nenge ta mitema telapu xe tano'u mauli ane kaluxu
uasisi.

Adamu Muxalixu Soli Ia Kalisito Muxalixu Mauli

6 **1** Ioxe, la sou nenge tavikala a loxovaa, ta'oxonu susu ulalaisio mo
sou alauna noxou Lataua uxali tatila ne? **2** Mii vile aloxo ne uasisi
manina! Nenge tesoisoli mukalu ne, mo teua'ulixu 'ilixo sou soli ne, ia
loxovaa la sou nenge tatetelisou uxoxolu no anu maulinenge ulalai sio
'o? **3** [f]Mo ngalavusou lexe nenge mukalusi ne te'ulo la texolu noxou Iesu
Kalisito, mo no anu 'ilixo ane ne, la anu loxo nenge mukalusi te'ulo no

---

[c] **5:18** 1Ko 15:22 [d] **5:19** Ais 53:11 [e] **5:21** Rom 6:23 [f] **6:3** Xal 3:27

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

nano no anu soli noxou ne. Ia ngingi ngalavusou uasi? 4 [g]La sou no mine
nenge te'ulo la aloxo nenge nenge'a Iesu tasoli mo mi'asinenge no lulu.
Mo aloxo no anu xavi noxou Maminge xe mutulusou Kalisito no anu soli,
la nenge kalumo tetulu ta'osasou Maminge no anu mauli alavua.
5 Lexe nenge nenge'a Kalisito tepita xe tesoli mukei, la nenge nenge'a
takei tatulu aloxo anu mutulu ne. 6 [h]Nenge telavusou lexe opo teinu
noxinge ne a tevau musoli ne, mo telilixu ilou Kalisito teitexi no ovu
valautu ne, la sou ukalusou xavi susu e uxolu uxaxai no anu vasimenge.
Anu aloxo ne la sou susu umomomo sou usaxila'inge la uasi. 7 Xo itema
ane musoli la anu muxolu va'axu no anu susu ne. 8 Vaimomo 'o, lexe
nenge nenge'a Kalisito tesoli mukei, la nenge tamuxaxu tanenge lexe
nenge nenge'a tano'u mauli ukei kalumo. 9 Xo nenge telavusou lexe
Kalisito musoli mo mutulu ne, la umomomo sou usoli la uasi, mo soli
xaviinu sou utaloxolixu la uasi. 10 Xo Anu musolisinge nenge latala
ukalusi alaxu vilesisi la mutaloxolixu xavi susu ne. Ia vaimomo 'o
Anu muxolu mumauli mo mu'itinu Lataua ualasou. 11 [i]Ngingi kalumo
ngaxavutalanu aloxo 'o, ngingi kalumo ne ngesoli mo susu xaviinu sou
usaxila'inge la uasi. Ia ngexolu ngepita noxou Kalisito Iesu la ngemauli
mo ngongi'a Lataua ngexolu. 12 [j]Aloxo ne, la sou mamu sou susu uxolu
usaxila'u vasimenge mo u'oxongengi la ngamulinu masaxa masua
sou vasimenge ne. Xo vasimenge ne anu usoli ane. 13 [k]Mo mamu sou
nga'italonu mingemingengi no vasimenge no anu susu, loxo anu mii sou
nga'oxo'oxonu 'ili'ilixo masumasua no anu. Ia anu laixe lexe nga'italonu
maulingenge ukalusi ulai noxou Lataua aloxo ta mitema e misoli ia
mitulu mimauli la. Mo ngalosou mingemingengi no vasimenge mo Lataua
usaxila'u loxo anu mimii sou nga'oxonu 'ili'ilixo mulapu no anusi. 14 [l]Anu
aloxo ne la susu usaxila'inge la uasi, xo ngingi vaimomo 'o ngaxolu no
laaxu lapuloto la uasi, ngexolu no nano no anu alauna noxou Lataua.

Nenge ta Mitema sou Taxaxai no Anu 'Ilixo Mulapu

15 Nenge taxolu no laaxu lapuloto la uasi, la sou nenge tavikala a
loxovaa? Male anu laixe sou nenge ta'oxonu susu xo nenge texolu no
nano no anu alauna noxou Lataua? Mii vile aloxo ne uasisi manina!
16 [m]Ngingi ngelavusou aloxo 'o, no mine nga'italonu maulingenge ulai
noxou itema vile mo ngalolomuxu vaikalau, la ngingi ngaxali loxo ta
mitema sou ngaxaxai no laaxu susu, la anu uno'inge ulai no anu soli xe
ngaxaxai sou ngamulinu vaivaikala noxou Lataua laixe, la u'oxongengi
ngaxali laixe mo Lataua umoxo'inge lexe ngingi ngamitema ngelapu.
Ia ngingi ngalavusou aloxo ne uasi? 17 Ia nenge talemolu laixe musuku

---

[g] **6:4** Kol 2:12 [h] **6:6** Xal 5:24 [i] **6:11** 2Ko 5:15; Xal 2:19 [j] **6:12** Tav 4:7 [k] **6:13** Rom 12:1
[l] **6:14** 1Ioa 3:6 [m] **6:16** Ioa 8:34; 2Pi 2:19

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

noxou Lataua xo ngingi tei la ngexolu ngexaxai no laaxu susu mo
ngexali ta mitema sou xaixai noxou. Ia vaimomo 'o ngingi ngelomusou
a'alo maninasou no anu vaikala noxou Lataua la ngemulinu maninasou
no tangengi. 18 Ngingi susu musakisakingengi ia vaimomo 'o, Lataua
mululusinge la ngexali ta mitema sou xaixai vitanisi sou 'ilixo mulapu.
19 Eni evivikala ne, loxo nenge ta mitema tavivikala, mo sou
ulamana noxinge. Xo tei no mine ngingi ngalamana uasi, la nge'italonu
mingemingengi no vasimenge no anu susu, la nga'oxonu 'ilixo laixe
uasi mo nge'oxonu 'ili'ilixo masumasua iouiou se'i no anu. Ia vaimomo
'o ngingi ngelamana la u'oxongengi ngaxali ta mitema malemalenga.
20 No mine ngingi ngexolu ngexaxai no laaxu susu, la ngaxolu no laaxu
'ilixo laixe mo ngamulinu uasi. 21 Ia ngingi ngeno'u mii ma'ia laixe no
anu 'ili'ilixomengi tei e vaimomo 'o ngingi ngamaela no anu 'o? 'Ili'ilixo
ne lakolisou ane soli nesi! 22 Ia vaimomo 'o Lataua mululusinge no anu
sakisaki sou susu mo mu'oxongengi ngexali ta mitema sou ngaxaxai
vitanisi noxou. La sou ulosinge lakolisou ane u'oxongengi ngaxali
malemalenga mo ngano'u mauli laixe utotomu mo kaluxu uasi. 23 [n] Aloxo
ne la sou ta mitema ane ixaxai no laaxu susu ne ino'u lakolisou ane soli
nesi. Ia mauli kaluxu uasi teno'u ne Lataua mulosinge vitanisi no anu
xaixai noxou Tila noxinge Iesu Kalisito.

Vaikala Tovola'i no Anu Taula'i

7 1 Vaivaikala noxilo ane 'o ulai noxinge ngingi ta vivilo ane
ngelavusou lapuloto laixe aloxo 'o, no mine itema uxolu umaumauli
o, la anu muxolu no anu saxisaxila'u no anu lapuloto, ia no mine usoli
la lapuloto usaxila'u la uasi. Ngingi ngalavusou aloxo ne uasi? 2 Eni
atovola'inu aloxo, lexe sema itaula'i ia mulue usoli uao, la ane mixolu no
anu sakisaki sou taula'i noxou mulue sio. Ia lexe mulue ne usoli, la sou
sakisaki sou taula'i ne usakiine la uasi, 3 la sou ane imomomo sou itaula'i
la. Xo sakisaki sou taula'i usakiine la uasi. Ia lexe mulue usoli uao ia ane
ilai iuluxu mulu vile la, la ilemele lexe ane sema sou vote'i.
4 [o] La sou anu iouvilesisi aloxo ne noxinge ngingi ta vivilo ne kalumo.
Ngingi vasimenge ne mupita noxou Kalisito vasimolu, la anu loxo ngingi
kalumo ngesoli mo ngaxolu no anu saxisaxila'u no anu lapuloto la uasi.
Vaimomo 'o ngingi ngexolu no anu saxisaxila'u noxou itema vilemo
e musoli xe mutulu mo ngexali ta mitema noxou, aloxo ne sou nenge
ta'oxonu 'ili'ilixo lailaixesi no iou Lataua. 5 Xo no mine nenge texolu
temulimulinu masaxa no anu vasimengesi, la lapuloto muavutinoxu
masaxa masua sou vasimenge, xe muxaxai no anu maulinenge la
te'oxonu susu. No anu 'ilixo ane nesi la nene'axu ane soli nesi. 6 [p] Ia

---

[n] **6:23** Rom 5:12, 15 [o] **7:4** Rom 6:2, 11 [p] **7:6** Rom 8:2; 6:4

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

vaimomo 'o nenge tesoli, mo te'umesou mimii e musakisakinenge tei
ne, mo usakisakinenge la uasi. La sou vaimomo 'o nenge taxaxai sou
tamulimulinu lapuloto e mikaukavunu muai no anu lavuku ne la uasi.
Nenge ta'oxonu xaixai no anu vote'i alavua e Uleenu Tavuna uavutinenge
sou ta'oxonu.

Susu Mu'oxonu Masuanenge Latala Mukalusi

7 [q]Lexe lapuloto anu muavutinoxu masaxa masua sou vasimenge, la
sou nenge tavikala a loxovaa? Lapuloto ne anu mii masua loxo susu
ne? Vaikala vile uai aloxo ne, uasisi manina! Ia lexe lapuloto uxolu sou
usu'ulileli uasi, la eni amomomo sou alavusou mii ma'ia e susu ne uasi, ia
xo lapuloto muxolu la sou eni elavusou. Anu aloxo 'o, lapuloto muvikala
lexe, “Naisuxu menexine miiu vile mamu.” Lexe lapuloto uvikala aloxo
ne uasi, la eni amomomo sou alavusou lexe 'ilixo sou isuisu ne anu susu
uasi. 8 Ia susu mukamuli vote'i sou vaikala e muxolu no anu lapuloto
ne, la muavutinoxu 'ilixo sou isuisu iouiou no nano no opoleli. Lexe
lapuloto ne uasi, la susu ne loxo anu mii musoli. 9 No mine eni alavusou
lapuloto uasi la eni eno'u mauli, ia no mine elavusou lapuloto la susu
muasaxa mutelo mupala'a xe mumauli. La eni esoli. 10 Eni emaisou aloxo
'o, lapuloto noxou Lataua ne mune'e sou itema uno'u mauli no anu. Ia
eni la emaisou lexe, lapuloto ne mune'e la ulosilo mauli uasi, mune'e
la mu'oxoleli esoli. 11 [r]Xo susu mukamuli vote'i no anu lapuloto ne xe
mu'oxo loloxo la muvelo esoli. 12 [s]Aloxo ne la sou anu loxo lapuloto ne
anu malemalenga mo lapuloto noxou Lataua ne malemalenga mo mulapu
xe lailaixe manina.

13 Ia loxovaa, male mii e lailaixe ne muvelo la esoli? Mii vile aloxo ne
uasisi manina! Susui ane muvelo la esoli ne. Anu mu'oxonu mii e lailaixe
ne la mu'oxoleli esoli. Anu mu'oxonu aloxo ne, sou uxalixu xaixai noxou
lamana, la nenge talavusou lexe susu ne anu mii masua manina. No anu
'ilixo ane ne, la lapuloto noxou Lataua muxalixu xaixai no anu susu ne
muxali lamana manina, lexe anu mii masua. Masua manina.

14 Xe nenge telavusou lexe lapuloto noxou Lataua ne anu mii molu
noxousi. Ia eni amitema sou opo teinu la amomomo sou amulinu
masaxa noxou Lataua uasi, xo susu musakisakileli la exali amitema
sou xaixai vitanisi noxou. 15 [t]Xo eni alavusou lexe tava'u loxovaa la sou
eni a'oxo'oxonu 'ili'ilixo 'o uasi. 'Ili'ilixo ane eni amasaxa manina sou
lexe a'oxo'oxonu ne, ane eni a'oxonu uasi. Ia 'ili'ilixo e eni amasaxa sou
a'oxo'oxonu uasisi manina ne, ane eni alavusou a'oxo'oxonu utotomu
'o. 16 Mo lexe eni a'oxonu 'ili'ilixo e eni amasaxau sou a'oxo'oxonu uasi,
la anu mumaxa'u lexe lapuloto noxou Lataua ne anu mii laixe no anu

---

[q] **7:7** Mul 20:17; Lap 5:21 [r] **7:11** Tav 3:13 [s] **7:12** 1Ti 1:8 [t] **7:15** Xal 5:17

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

xavutala noxilo. 17 Aloxo ne, la anu mumaxa'u lexe eni melo a'oxonu
mimii ne uasi, ia susu e muxolu no nano no anu maulixosi ne ane anu
molu mu'oxonu ne. 18 Xo eni elavusou lexe mii vile laixe uxolu no nano
no anu maulixo uasi. Eni avivikala no anu opo teinu noxilosi. Anu
umomomo sou eni a'oxonu 'ilixo laixe e eni emasaxa sou a'oxonu ne, ia
eni a'oxonu uasi. 19 La sou 'ilixo laixe e eni emasaxa lexe a'oxonu, ane eni
a'oxonu uasi, ia 'ilixo masua e eni amasaxau sou a'oxonu uasi ne, ane eni
a'oxo'oxonu utotomu 'o. 20 Ia vaimomo 'o lexe eni a'oxonu mimii e eni
amasaxau sou a'oxo'oxonu uasi, la anu mumaxa'u lexe eni melo a'oxonu
mimii ne uasi, ia susu e muxolu no nano no anu maulixo ne ane anu molu
u'oxo'oxonu ne.

21 La sou eni emaisou lexe 'ilixo ane ne muxolu musaxila'u maulixo.
La sou no mine eni amasaxa sou a'oxonu 'ilixo laixe la 'ilixo masua
utalutaluxo. 22 Xo no nano no taleli manina, la eni emasaxau lapuloto
noxou Lataua ne. 23 [u]Ia eni emaisou lexe lapuloto vilemo a muxolu uxaxai
no anu milemileli no vasimelo mukalusi 'o. Mo lapuloto ane vilemo
ne u'oto no anu lapuloto noxou Lataua e uxolu no anu xavutalaxeni
ne. Lapuloto ane vile ne, anu lapuloto sou susu, mo anu musakiskileli
la musaxilau milemileli no vasimelo mukalusi. 24 Eni tu'umaxu ane 'o
mu'oxo masualeli manina! 'Ena'ei tanuxo la sou uxexeenu vasimolu soli
e uxoxolu noxilo 'o? 25 [v]Eni alemolu laixe noxou Lataua no anu xaixai
noxou Tila noxinge Iesu Kalisito sou musu'ulileli. La sou eni melo no anu
xavutala noxilo la eni exolu no anu saxisaxila'u no anu lapuloto noxou
Lataua, ia no anu opo teinu noxilo la eni exolu no anu lapuloto sou susu.

Uleenu Tavunasi Uxolu Noxinge La Ulosinge Mauli

8 1 La sou nenge ane texolu noxou Kalisito Iesu, la nenge tamomomo
sou tatulu no anu vaivaikala sou lapuloto uasi. 2 Xo nenge nenge'a
Iesu texolu tepita, la lapuloto no anu Uleenu Tavuna mulosinge mauli,
mo mulivulinenge no anu lapuloto sou susu xe soli. 3 Lapuloto umomomo
sou usu'ulinenge uasi, xo opo teinu noxinge mu'oxonenge la xavinenge
sou tamulinu lapuloto ne uasi. Ia mii e lapuloto umomomo sou u'oxonu
uasi ne Lataua molusi mu'oxonusinge ta mitema sou susu. Anu mune'e
sou muxexeenu susu noxinge, xe no anu vasimolu la mutaloxolixu susu
xaviinu. 4 [w]Anu mu'oxonu aloxo ne sou 'ilixo laixe sou lapuloto uxali no
anu maulinenge, xo vaimomo 'o nenge tamuamua'i no anu opo teinu la
uasi, nenge tamuamua'i no anu 'ilixo noxou Uleenu Tavuna.

5 Ane'i ane imuamua'i no anu 'ilixo sou opo teinu, la masaxa noxi'a
ne uxolu no anu 'ili'ilixo sou opo teinusi sou imulimulinu. Ia ane'i ane
imuamua'i no anu 'ilixo noxou Uleenu Tavuna, la xavutala noxi'a ne

---

[u] **7:23** Xal 5:17; 1Pi 2:11 [v] **7:25** 1Ko 15:57 [w] **8:4** Xal 5:16, 25

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

sou imulinu masaxa noxou Uleenu Tavunasi. 6 Lexe itema uxavutala sou
umulinu masaxa sou opo teinu la anu usoli, ia itema e xavutalau umulinu
masaxa noxou Uleenu Tavuna, la anu uno'u mauli mo opoonu uxolu
se'isisi. 7 Itema e xavutalau utulu sou umulinu masaxa sou opo teinu, mo
utaloxolixu sou umulinu lapuloto noxou Lataua uasi, la anu muxali uluau
Lataua. 8 Lataua u'osasi'a ane'i ane imulinu masaxa sou opo teinu ne uasi.
9 [x]Ia ngingi ne ngamuamua'i no anu masaxa sou opo teinu la uasi, ia
no anu Uleenu Tavuna. Ia lexe Lataua Uleenu uxolu noxinge manina, la
ngingi ngamuamua'i no anu 'ilixo noxou Uleenu Tavuna. Mo lexe itema
ane Kalisito Uleenu uxolu noxou uasi, la anu noxou Kalisito uasi. 10 [y]Ia
lexe Kalisito uxolu noxinge, la uleengengi umauli xo ngingi ngexali ta
mitema ngelapu no iou Lataua, ia vasimenge ne usoli, xo no anu sususi.
11 Mo lexe Uleenu Lataua e mutulusou Iesu no anu soli uxolu noxinge, la
Anu ane mutulusou Kalisito no anu soli ne Uleenu uxolu noxinge kalumo.
Mo no anu xaixai no anu Uleenu la Lataua ulosou vasimenge e musoli ne
mauli kalumo.
12 Aloxo ne, la sou ta vivilo, nenge xaixai noxinge sou tamulinu
masaxa sou opo teinu mo taxolu ta'oxo'oxonu 'ili'ilixo sou uasi. 13 [z]Lexe
ngingi ngamulimulinu 'ili'ilixo sou opo teinu la ngingi ngasoli. Ia lexe
no anu xavi Uleenu Tavuna, la ngingi ngamomomo sou ngavau 'ili'ilixo
masumaua e uxoxolu no anu vasimenge ne, la sou ngingi ngamauli.
14 Ane'i ane Lataua Uleenu uulaxune'i no anu muamua'ixa'a la ane'i
ixali Lataua ta 'olu. 15 [a] [b]Xo Uleenu ane Lataua mulosinge ne, anu sou
u'oxongengi ngaxali ta mitema sou xaixai vitanisi la mo nga'ume la uasi.
Ia Anu mu'oxongengi la ngexali Lataua ta 'olu. Mo no anu xavi Uleenu
Tavuna, la nenge ta'ava ulai noxou lexe, "Aba[c] mamilo." 16 [d]Uleenu
Tavuna nesi usu'ulinu uleenenge, la nenge tavikala ulaa uatu no
ananenge lexe nenge Lataua ta 'olu. 17 Vaimomo 'o lexe nenge Lataua ta
'olu, la nenge tamomomo sou tano'u mimii lailaixe ne. Mimii lailaixe ne
Kalisito muno'u tei, la nenge kalumo tano'u aloxo Anu ne ili'i. Lexe nenge
tano'u tu'utu'umaxu aloxo Anu muno'u ne la sou nenge kalumo tano'u
uala tila loxo Anu muno'u ne.

Nenge Tano'u Mauli Laixe Ili'i

18 Eni no anu xavutala noxilo la emaisou aloxo 'o, uala tila mo xoluxolu
laixe e tano'u ili'i ne, uxali lamana la ua'ulixu tu'utu'umaxu e nenge
taxolu no anu vaimomo 'o. 19 Xo ta mimii latala e Lataua mukoine'i ne
ixomaiou voxo e Lataua musosovosou sou upala'alixa'a ta 'olu ixali lamana

---

[x] **8:9** 1Ko 3:16; 12:3 [y] **8:10** Xal 2:20 [z] **8:13** Xal 6:8; Kol 3:5 [a] **8:15** Mak 14:36; 2Ti 1:7
[b] **8:15-17** Xal 4:5-7; Pal 21:7 [c] **8:15** Aba ne no anu vaikala Alamu la laaxu lexe mamilo.
[d] **8:16** 2Ko 1:22

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ne uxali, la ixolu ne imolomolou tane'i xe iutitiiou voxo ne lexe uxali.
20 [e]Xo ta mimii latala e no lia 'o ne mixolu aloxo nesi sou ikalu vitanisi.
Ane'i ixali no anu masaxa noxi'a uasi, Lataua mu'oxone'i sou ixolu aloxo
ne, ia ane'i ixolu la imolomolou tane'isi. 21 Mo xavutalai'a utulu no anu
voxo e Lataua musosovosou sou ululusi'a no anu sakisaki sou ikalu vitanisi
mo i'ui ne, ilo'a Lataua ta 'olu ixolu laixe, mo mii vile usakisakine'i la uasi.
22 Nenge telavusou lexe mimii latala e Lataua mukoinu ne, muxamulinu
navunavu tatila loxo navunavu e sema ixamulinu sou ivo'o keakea. La
ane'i latala ne a ixoxolu itatama xe iungaunga mo mune'e muxali vaimomo
'o. 23 [f]La ta mimii nesi itatama xe iungaunga uasi, nenge ane Lataua
mulosinge Uleenu Tavuna loxo mii lailaixe tei ne, nenge kalumo. Nenge
kalumo taxamulinu navunavu mo tatama no nano no tanengesi, la taxolu
se'isisi xe taxolu tautitiiou voxo sou Lataua upala'alinenge lexe nenge
texali anu ta 'olu ne uxali lamana noxinge, mo vasimenge ukalusi uxiu
uxali iouvilemo. 24 No anu loopala noxinge nesi, la Lataua upamaulinenge.
Ia lexe nenge temaisou mii ma'ia e nenge teloloopalanu ne muxali la anu
ane ne loopala maninasou uasi. 'Ena'ei uxolu umolomolou tanu no anu mii
ma'ia ane mumaisou muxali? 25 Ia lexe nenge taxolu ta molomolou tanenge
no anu mii e uxali uao, la nenge taxolu taxomaiou se'isisi.
26 Mo no anu vote'i iouvilesisi aloxo ne, no mine nenge xavinenge uasi
la Uleenu Tavuna une'e sou usu'ulinenge. Nenge talavusou mii ma'ia
sou takilakasou uasi la Anu usu'ulinenge sou ukilakasou. Anu ukilaka
la uvilivolovolonu anaxu la umomomo sou nenge talavusou mii ma'ia e
Anu ulelemolu ne uasi. 27 [g]Xo Anu mulavusou tanenge no nano mukalusi
ne, Anusisi mulavusou xavutalau Uleenu Tavuna, xo Uleenu Tavuna
mumulinu xavutala noxou Lataua la sou ukilakasi'a ta mitema noxou.

Mii Vile Umomomo sou Uxexenenge no Anu Tanutanuxu Noxou Lataua Uasisi Manina

28 [h]Mo nenge telavusou lexe Lataua mu'oxonu mimii latala muxaxai
mupita ne sou u'oxone'i ane'i ane imasaxau ixali laixe. Ane'i ta mitema
e Anu mu'avali'a sou imomomosou mii ma'ia ukalusie anu Lataua
muxavutala sou u'oxonu ne uxali manina. 29 [i]Xo ane'i ane Lataua
musosovosi'a tei mo mukalipalane'i ne sou ixali loxo anu ta 'olu. La ta
'olu tavu'alo ixolu la vimo'a laposalaxu ane 'Olu ne. 30 Mo ane'i ane Anu
musosovosi'a, tei ne Anu mu'avali'a kalumo. Mo ane'i ane Anu mu'avali'a,
la mumoxo'a lexe ane'i ta mitema milapu. Xe ane'i ane mumoxo'a lexe
ane'i ta mitema milapu, la Anu u'iti ualasi'a mo ulosi'a mauli laixe noxou
kalumo loxo Anu musakiinu vaikalasou tei.

---

[e] **8:20** Tav 3:17-19 [f] **8:23** 2Ko 5:2-4 [g] **8:27** Lex 139:1 [h] **8:28** Ep 1:11 [i] **8:29** Kol 1:18; Eva 1:6

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

31 [j]Ioxe la sou nenge tavikala a loxovaa no anu mii e Lataua mu'oxonu
ne? Lexe Lataua uvulu noxinge, la sou 'ena'ei umomomo sou u'oxonu
masuanenge. 32 Anu u'apisou 'Olu uasi, ia mupalusou mune'esi
sou musu'ulinenge latala mukalusi. Lexe Anu u'apixu 'Olu uasi ia
mulosingesi, la sou Anu umomomo sou u'apisou mii tavu'alo e lexe
ulosinge vitanisi kalumo ne a loxovaa? 33 [k]Lataua musosovosinge lexe
nenge ta na'u muisalili, la sou 'ena'ei umomomo sou utulusinge no anu
vaivaikala? Uasi. Lataua anusisi ulavusou umoxo'inge lexe nenge ta
mitema telapu. 34 'Ena'ei uvikala lexe nenge tamomosou tano'u lakolisou
susu noxinge? Uasi. Kalisito Iesu anusisi ane musoli xe mutulu kalumo
ne, mo Anu a mulai muxolu muvaisa'inu Lataua no avolu tema e xaviinu
musuku, mo uvivikalanu Lataua sou usu'usu'ulinenge kalumo. 35 'Ena'ei
umomomo sou uxexenenge no anu tanutanuxu noxou Kalisito 'o? Mo
lexe tu'umaxu uxali noxinge, mo lexe tano'u navunavu, mo ta mitema
i'oxonu masuanenge, mo tasolinenge mo menge tokolomo uasi, mo mii
vile masua uxali sou u'oxonu masuanenge xe 'oto'oto uxali noxinge, la
loxovaa, mimii ne umomomo sou uxexenenge no anu tanutanuxu noxou
Kalisito? Uasisi manina.
36 [l]Manina, mimii ne uxali aloxo kaukavu muai no nano no anu Lavuku
Tavuna teinu, muvikala aloxo,
"Nexi texolu loxo ta mitema noxine,
aloxo ne la sou ane'i ivexevexe tasoisoli.
Ane'i imaisixe ne loxo nexi ta sipsip sou ive'a isoli."
37 Ia aloxo ne uasi, no anu tanutanuxu noxou Kalisito, la mimii ne uxali
noxinge a loxovaa ne, ia utotomu ne umomomo sou utaloxolinenge uasi,
nenge tauliuli manina. 38 Xo eni emuxaxu taleli manina lexe mii vile
loxo soli mo mauli, mo ta angelo mo ta uleenu ta masumasua e xavine'i
musuku, mo mimii e muxolu vaimomo 'o mo mimii ane uxali ili'i, mo
mimii iouiou e xaviinu musuku, 39 mo mimii sou teitexi mo mii no
lialia 'o, xe mimii mose'i la muxolu no pa'umenge 'o ne, umomomo sou
uxexenenge no anu tanutanuxu noxou Lataua uasisi manina. Tanutanuxu
noxousinge ne no anu xaixai noxou Tila noxinge Kalisito Iesusi.

Lataua Ilo'a ta Mitema E Anu Musosovosi'a Lexe Anu ta Na'u Muisalili

9 1 Eni amitema noxou Kalisito, la sou vaivaikala noxilo 'o ne manina,
mo akalavoi uasi. Uleenu Tavuna mu'oxonu xavutalaxeni lamana
mo no nano no taleli manina eni elavusou lexe vaivaikala noxilo 'o
ne manina. 2 Utotomu ne eni opoleli utatama mo axolu laixe uasi, xe
axavutala tavu'alo manina no nano no talelisinge ngingi ta Iutaia. 3 [m]Eni
emasaxa lexe eni axexee noxou Kalisito mo asu'a avile, aloxo ne la sou

---

[j] **8:31** Lex 118:6 [k] **8:33** Ais 50:8-9 [l] **8:36** Lex 44:22 [m] **9:3** Mul 32:32

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

asu'ulingengi ta vivilo ane nenge nenge'a texali no anu mata vilesisi.
4 [n]Ane'i ta mitema ta Isilaeli, mo ane'i ta mitema e Lataua musosovosi'a
lexe anu ta 'olu maninasou. Ane'i mimaisou Lataua xaviinu mo ilo'a
Lataua mixalixu opo vilesisi no taine'i la mupitane'i, mo mulosi'a lapuloto
noxou sou imulinu, mo mulosie'i 'ilixo sou lalotu xe ilo'a misakiinu
vaikala. 5 Mo ta xaixasi'a ilo'a ta 'ilusune'i mixali kisou matamata mo no
anu mata nesi la Kalisito muxali itema no anu. Mo Kalisito anu Lataua
mo mimii latala ne muxolu no anu saxisaxila'u noxou la sou nenge
ta'itinu ualasou utotomu mo kaluxu uasi. Manina. 6 La sou anu loxo
vaikala noxou Lataua musakiinu noxi'a tei 'ole ne uxali mii vitanisi uasi.
Xo eni elavusou lexe ta mitema tavu'alo ne mixali no nano noxi'a ta
Isilaeli ia ta Isilaeli manina uasi. 7 [o]La sou nenge tavikala lexe, xo ane'i
mutu'u ovuxa'a mo mixali no anu sialuxu Avalaamu ta 'olu ne, uasi. Tei
manina la Lataua muvikala aloxo 'o, "Noxou Aisakisi la sou uxalixa'a
ta xaixasine ilo'a ta 'ili'iline." 8 [p]Laaxu vaikala ne aloxo 'o, ta molomolo
ane mixali no anu sialuxu Avalaamu la ane'i Lataua ta 'olu uasi, ia
ane'i ane mixali no anu vaikala e Lataua musakiinu lexe u'oxonu xe no
anu loopala la ane'i ino'u uala lexe Avalaamu ta 'olu. 9 [q]Xo vaikala e
Lataua musakiinu lexe u'oxonu ne muvikala aloxo 'o, "No anu voxo e eni
esosovosou, la eni alivu ane'e. Eni alivu une'e no voxo ne la no anu xavi
Uleenu Tavuna la Sala ivo'o 'ilie mulu vile."

10 Vaikala ane nesi uasi, ia noxie Liveka kalumo lexe, Liveka ta 'ilie ta
tamei ne mami'a vilesisi. Ane'i mami'a vilesisi ne ane Aisaki, anu xasinge
ne. 11-12 [r]Ia Lataua umulinu 'ilixo loxo Anu u'oxonu utotomu sou molu
usosovosou itema no anu masaxa noxousi, la uxavutala no anu xaixai
noxou itema ne uasi, ia Anu molu u'avalou itema mo usosovosou. Aloxo
ne la sou no mine Liveka ivo'one'i ta 'ilie ta mulu tavunaxa'a ta sema
ta tamei ne uao, mo ilou ilavusou i'oxonu 'ilixo laixe xe masua uao, la
Lataua muvikalane aloxo 'o, "Ulai, la 'iline uxali tei uxolu no laaxu ane
kokope." 13 [s]Anu aloxo kaukavu muai no nano no anu Lavuku Tavuna
noxou Lataua, muvikala aloxo 'o, "Eni esosovosou Iakovo mo aalusou ia
Esau ne eni aalusou uasi."

14 La sou nenge tavikala a loxovaa? Lataua mu'oxonu 'ilixo masua?
Uasisi manina. 15 [t]Xo Anu muvikalanu Mosesi aloxo 'o, "Lexe eni amasaxa
lexe a'oxonu alauna sou itema vile, la eni a'oxonu noxou, mo amasaxa
lexe talelixu itema vile, la eni talelixu." 16 [u]Aloxo ne la sou no anu alauna
noxou Lataua, la molu usosovosou itemasi, ia uxali no anu masaxa xe
xaixai noxou itemasi uasi. 17 [v]Xo loxo kaukavu muai no nano no anu

---

[n] **9:4** Mul 4:22; Liv 1–10; Lex 147:19; Rom 15:8; Eva 9:5 [o] **9:7** Tav 21:12 [p] **9:8** Xal 4:23
[q] **9:9** Tav 18:14 [r] **9:11-12** Tav 25:23 [s] **9:13** Mal 1:2-3 [t] **9:15** Mul 33:19 [u] **9:16** Ep 2:8
[v] **9:17** Mul 9:16

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Lavuku Tavuna teinu noxou Lataua mua'aloxu Lataua sou muvikalanu
tatananu tuala ne Axiputo Palao aloxo 'o, “Eni e'oxoneni nexali tatananu
tuala sou tava'u aloxo, eni amasaxa lexe amaxa'u xavileli noxine mo
sou ta mitema imaisou la ia'aloxu uala tila noxilo no xalee tuatuala no
lialia 'o ukalusi.” **18** Anu aloxo nesi, la sou nenge telavusou aloxo ne, lexe
Lataua umasaxa ualauna sou itema vile, la anu ualaunasou xe umasaxa
utatusou itema vile xavutalau pekia'u la anu utatusou.
19 La sou vile noxinge uavuti la uvikalaleli aloxo 'o, “Lexe Lataua
u'oxonu aloxo ne, ia loxovaa la sou Anu u'oxo lexe nenge tesusu 'o?
'Ena'ei umomomo sou umulinu masaxa noxousi ia ulomu no anu
masaxa noxou Lataua uasi?” **20** [w]Ia nini namitema a loxovaa la sou
namomomo sou nalavixu Lataua no anu 'ilixo e Anu mu'oxonu ne?
Loxovaa umomomo sou lasopeni e i'oxonu no anu pilika ne umomomo
sou upupuiou itema e u'oxonu ne, la uvikala lexe, “Ae loxovaa la sou nini
ne'oxoleli loxo 'o?” **21** [x]Itema e u'oxonu lasopeni ne, anu molu u'oxonu
no anu masaxa noxou. Anu umasaxa ukapikapi pilika lavo'onu vilesisi ia
u'oxonu lasopeni ta tamei no anu, la anu umomomo. Vile sou xaixai ta
tatila xe vile sou ixaxai no anusi. Ia aloxo ne la loxovaa umomomo uasi?
22 Lataua ulavusou u'oxonu aloxo ne kalumo. Anu umasaxa lexe
uxalixu la'ia noxou uxali lamana mo ta mitema latala imaisou la
ilavusou lexe Lataua anu xaviinu musuku. Lasolasopeni e mulalaxii sou
Anu umamulonu ne, a muta'olu mulalaxii mukalu, ia Anu umamulonu
palea uasi muxolu maxuveni. Ia lexe Anu u'oxonu aloxo ne la a loxovaa?
23 Mo Anu umasaxa kalumo lexe umaxa'u xaviinu ne uxali lamana mo
xoluxolu lailaixe manina e Anu mulalaxiinu tei sou ulosi'a ta lasolasopeni
ne sou ixolu no nano no alauna noxou. Anu mulalaxiinu lasolasopeni
ne tei manina sou ulosi'a uala tila xe ino'u xoluxolu laixe. **24** Mo ta
lasolasopeni e sou ixolu no anu alauna noxou ne ane nenge ta mitema e
Anu mu'avalinge. No anu mata noxi'a ta Iutaiasi uasi, ia noxi'a ane'i ane
Iutaia uasi kalumo. **25** [y]Aloxo Anu mulemolu no anu lavuku noxou Osea
muvikala aloxo 'o.

“Ta mitema e tei la eni amoxo'a lexe ta mitema noxilo uasi ne,
eni amoxo'a lexe ta mitema noxilo.
Mo ane'i ane eni talelixa'a uasi ne, ili'i la eni talelixa'a.
26 [z]Mo no xalee lia e eni evikalane'i lexe, ‘ngingi ta mitema noxilo uasi’
ne,
no anu xalee lia vilesisi ane ne, la eni avikalane'i lexe,
ngingi Lataua e umauli utotomu mo xaviinu misevile ta 'olu.”

27 [a]Mo Aisaia muxavutala noxi'a ta Isilaeli la muvikala aloxo 'o,

---

[w] **9:20** Ais 29:16; 45:9 [x] **9:21** Iel 18:6 [y] **9:25** Ose 2:23 [z] **9:26** Ose 1:10 [a] **9:27-28** Ais 10:22-23

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

"Manina lexe ta Isilaeli ixali tavu'alo loxo io'i no tasi'i,
ia tata'eisi ane Tila upamauline'i.
28 Xo Tila mutilovosi'a ta mitema no lia 'o mukalu,
la sou Anu umomomo sou uvovoxo uasi,
upasipaanu voxo ne une'e ataxusi sou utulusi'a ta mitema no lia 'o
ukalusi no anu vaivaikala."
29 [b]Mimii ne uxali aloxo Aisaia mulemolu tei. Anu muvikala aloxo 'o,
"Lexe Tila xaviinu musuku usalasi'a ta xaixasinge se'i ixolu tei uasi,
la nenge takalu kalumo loxo ta Sodomu ilo'a ta Xomola."

Ta Isilaeli Imuxaxu Tane'i Uasi

30 La sou nenge tavikala a loxovaa? Nenge tavikala lexe ane'i ane Iutaia uasi ne i'oxonu xaixai vile sou ixali ta mitema ilapu uasi, ia ane'i mixali ta mitema milapu no iou xo ane'i mimuxaxu tane'i noxou. 31 Ia ta Isilaeli e xavixavine'i sou imulimulinu lapuloto sou lexe ixali ta mitema ilapu ne ixali ta mitema ilapu no iou Lataua uasi. 32 [c]Tava'u loxovaa la sou ane'i ixali ta mitema ilapu ua ne? Xo ane'i imuxaxu tane'i uasi. Ane'i mikalavoi lexe no anu xaixaisi, la ane'i ixali ta mitema ilapu no iou Lataua. Ane'i mitulaki la milapu no anu kulu sou itulaki no anu. 33 [d]Aloxo kaukavu muai no nano no anu Lavuku Tavuna teinu noxou Lataua, muvikala aloxo 'o,

"Ngalomu, Eni emuxaxu kulu vile a muai no laxa'ilu ne Ielusalemu,
sou u'oxone'i ta mitema itulakisou la ilapau.
Ia ane'i ane imuxaxu tane'i no anu la imomomo sou iulu'a uasi."

10 1 Ta vivilo, eni masaxa noxilo tatila lexe Lataua upamauline'i ta Isilaeli, la utotomu ne eni akilaka noxou Lataua sou mii nesi. 2 Xo eni elavusi'a manina, la avikala lamana aloxo 'o, ane'i masaxa noxi'a tatila sou imulinu masaxa noxou Lataua, ia ilamana laixe no anu masaxa noxou Lataua uasi. 3 Xo ane'i ilavusou mo itongonu 'ilixo ma'ia e Lataua umulinu la sou umoxo'inge lexe nenge ta mitema telapu ne uasi, la me'a i'oxe i'oxonu no anu xavine'isi sou ixali ta mitema milapu. Mo italoxolixa'a noxou Latauasi mo imulinu masaxa noxou la sou Anu molu umoxo'a lexe ane'i ta mitema milapu uasi. 4 Xo nenge telavusou lexe Kalisito mune'e la mukalusou 'ilixo sou imulimulinu lapuloto ne, mo sou ane'i imuxaxu tane'i noxou la ane'i latala ne ixali ta mitema milapu no iou Lataua.

5 [e]Xo Mosesi mukaukavunu vaivaikala sou 'ilixo ma'ia ane ta mitema imulinu la sou Lataua umoxo'a lexe ane'i ta mitema milapu. La anu muvikala aloxo 'o, "Itema e umulimulinu 'ili'ilixo sou lapuloto 'o laixe ukalusi, la anu umauli." 6 [f]Ia ta mitema ane mixali ta mitema milapu xo

---

[b] **9:29** Ais 1:9 [c] **9:32** Ais 8:14 [d] **9:33** Ais 28:16; 1Pi 2:6 [e] **10:5** Liv 18:5 [f] **10:6-9** Lap 30:12-14

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ane'i mimuxaxu tane'i noxou Lataua ne milavusou vaikala e muai aloxo
ne, “Mamu sou tangengi uvikala lexe, 'ena'ei mumomomo sou ulai teitexi
no opo loxotolo?” (Vaikala ane loxo ne, anu loxo ngingi ngemasaxa
lexe ngalivunoxu Kalisito ulu'e.) 7 Mo mamu sou ngavikala lexe “'Ena'ei
umomomo sou ulai no lia no aso iou?” (Vaikala ane loxo ne, anu loxo
ngingi ngemasaxa lexe ngatulusou Kalisito utulu no anu soli la ane.)
8 Ia laaxu vaikala ne maninasou aloxo 'o, “Vaikala ne a muxolu 'alai no
paumenge ne, mo muxolu no anangenge xe anu muxolu no tangengi.”
Anu vaikala ne, ane vaikala sou lexe ngingi ngamuxaxu tangengi ne ane
ngingi ngalolomusou nexi taalomengixu utotomu o. 9 Lexe nini navikala
lamana no anaxene no ie'i ta mitema lexe, “Iesu anu Tila.” Xe namuxaxu
taneni lexe Lataua mutulusou no lulu, la Lataua upamaulineni. 10 Xo
nenge temuxaxu tanenge noxou la sou Lataua umoxo'inge lexe nenge
ta mitema telapu, xe no anangenge tapala'alixu lexe nenge temuxaxu
tanenge noxou la sou Lataua upamaulinenge. 11 [g]Aloxo vaikala muai no
nano no anu Lavuku Tavuna teinu noxou Lataua muvikala aloxo 'o, “Ta
mitema e mimuxaxu tane'i noxou, la imomomo sou iulua uasi.” 12 [h]La
sou ta Iutaia ilo'a ane'i ane ta Iutaia uasi ne ane'i mixali vilesisi mo Anu
muxali Tila noxi'a ane'i mukalusi mo Anu ualusi'a ane'i ane ilavusou i'ava
sou su'uli ulai noxou. 13 [i]La sou, “Ta mitema ukalusi e ilavusou ilinga sou
su'uli no ualasou Tila, la Anu upamauline'i.”

14 Ia lexe ane'i imuxaxu tane'i noxou uasi, la sou ane'i ilinga sou
su'uli a loxovaa? Mo lexe ilomusou a'alosou uasi, la sou imuxaxu
tane'i noxou a loxovaa? Mo lexe itema vile uaaloi'a uasi, la sou ane'i
ilomusou a'alo ne a loxovaa? 15 [j]Mo lexe ipalusi'a ta mitema sou ilai
ia'alo uasi, la sou nexi taa'alo a loxovaa? Aloxo kaukavu muai no
nano no anu Lavuku Tavuna teinu noxou Lataua muvikala aloxo 'o.
“Anu laixe manina noxi'a ta mitema e sou ine'e ia'aloxu a'alo laixe
noxinge.”

16 [k]Ia ta Isilaeli tavu'alo i'osasou a'alo laixe ne uasi. Aloxo Aisaia
mulemolu tei aloxo 'o, “Tila, 'ena'ei umuxaxu tanu no anu vaikala e
nexi tea'aloxu ne?” 17 La sou nenge telavusou lexe nenge talomusou
vaikala noxou Lataua, la sou nenge tamuxaxu tanenge. Nenge
talomusou a'alo ne, anu molu noxou Kalisito. 18 [l]Ia eni atali'i aloxo,
loxovaa ane'i ta Iutaia ilomusou a'alo ne uasi? Uasi, ane'i milomusou
ne. Nenge telavusou lexe,

> “Ta mitema no xalexalee tuatuala no lia 'o mukalusi ne
> milomusou xoline'i ne,
> mo ta mitema mukalusi no lia 'o milomusou a'alo laixe ne.”

---

[g] **10:11** Ais 28:16 [h] **10:12** Apo 15:9 [i] **10:13** Ioe 2:32 [j] **10:15** Ais 52:7 [k] **10:16** Ais 53:1
[l] **10:18** Lex 19:4

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

19 [m]Eni atali'i la aloxo 'o, loxovaa ta Isilaeli ilavusou vaikala ne laaxu
uasi? Ngingi ngexavutalanu vaikala noxou Mosesi? Anu muvikala aloxo
'o.
"Eni ano'a ta mitema no xaleenu tuala vile e ualasi'a uasi
xe mixolu mixovulaulausi, mo no anu 'ilixo e eni a'oxonu ne,
la u'oxonu opongengi masuai'a xe la'iangenge mo ngaisu."
20 [n]Mo Aisaia muvikala pekia'u kalumo aloxo 'o,
"Ta mitema ane ikakamulileli uasi, a ane'i mixalisilo ne.
Eni epala'alixo lamana noxi'a ane'i ane itali'itali'isilo uasi."
21 [o]Ia Lataua muxavutalane'i ta Isilaeli, la muvikala no anaxu Aisaia
aloxo 'o.
"No voxovoxo utotomu ne eni atolosou avolo mo axomaie'i ta
mitema e ilomuxu vaikala noxilo uasi,
xe ilomu sou ixiu maulixa'a uasi ne, lexe ine'e noxilo."

Lataua Mualaunasi'a ta Isilaeli Mose'isi

11 1 [p]Ioxe, eni atali'i la aloxo 'o, loxovaa Lataua muxiunu tumalou
noxi'a ta mitema noxou io? Mii vile aloxo ne uasisi manina! Eni
amitema vile sie Isilaeli kalumo ano 'o, mo eni vile noxi'a Avalaamu ta
xaixasou ano 'o, mo eni amitema vile no anu mata noxou Beniamini ano
'o. 2 Lataua uxiunu tumaloui'a ta mitema noxou e Anu musosovosi'a tei
lexe anu ta na'u uasi. Loxovaa, ngaxavutalanu a'alosou Eliasi muai no
nano no anu Lavuku Tavuna teinu noxou Lataua uasi? Anu muvikala
pekia'u mulai noxou Lataua la mua'aloxu 'ilixone'i ta Isilaeli aloxo 'o.
3 [q] "Tila, ane'i mive'ava'a ta mitema sou palomatana noxine misoisoli
mukalu, mo mimamulonu valovalo sou i'elaxu mimii ulai noxine mukalu,
ia enisisi a axoxolu 'o, mo ane'i i'oxo lexe ivelo asoli kalumo." 4 [r]La
Lataua mukolinu a loxovaa? Anu mukolinu aloxo 'o, "Eni tana'axeni mo
tasosovosi'a ta mitema ta mulu itiitisi'a muxali loxo 7,000 a ixoxolu.
Ane'i ta mitema e ilavusou ixola'u tava'a mo itangatulu no talaxu lataua
kalakalavoi Baalu, mo ilotu noxou uasi." 5 La sou anu aloxo vaimomo
'o kalumo, ta mitema xulumuxa'a sevilesi a Lataua mualaunasi'a la
musosovosi'a lexe anu ta na'u. 6 [s]Ia no anu alauna noxousi la sou Anu
musosovosi'a lexe anu ta na'u. Anu uxavutala no anu xaixai laixe noxi'a
e ane'i mi'oxonu ne la sou musosovosi'a uasi. Lexe ane'i mi'oxonu xaixai
laixe la sou Anu musosovosi'a ne, la alauna ne anu alauna uasi.
7 La sou nenge tavikala a loxovaa? Mii e ta Isilaeli xavixavine'i sou
lexe ino'u ne, ane ino'u uasi, ia ane'i xulumuxa'a sevilesi e Lataua
musosovosi'asi ne ane mino'u. Mo ane'i mose'i ne mitatusou tane'i

---

[m] **10:19** Lap 32:21 [n] **10:20** Ais 65:1 [o] **10:21** Ais 65:2 [p] **11:1** 1Sa 12:22; Lex 94:14; Pil 3:5 [q] **11:3** 1Ta 19:10, 14 [r] **11:4** 1Ta 19:18 [s] **11:6** Xal 3:18

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mukalu ne. 8 [t]Aloxo vaikala vile mikaukavunu muai no nano no anu
Lavuku Tavuna teinu noxou Lataua muvikala aloxo 'o,
"Lataua mu'oxone'i mixolu loxo itema e muai muva'amiminu.
Mo mu'oxonu ie'i seleveenu, la imalei la uasi xe mu'oxonu
sangali'a mutomu,
la ilomu la uasi, la muxolu aloxo ne mune'e muxali vaimomo 'o."
9 [u]Mo Deviti kalumo muvikala no anu mii ne aloxo 'o.
"Eni amasaxa lexe, no mine ipita no anu lavilelu vile toxoxa'a mo
i'au'ausou,
la lavilelu ne uxali loxo mii sou u'oxonu masuane'isi,
mo uxali loxo uoi sou i'amo no anu,
mo loxo lulu sou ipatolo no anu xe uxali loxo mii sou u'oxone'i
itulaki no anu,
la ulosi'a tu'utu'umaxusi.
10 Mo ie'i seleveenu la imalei la uasi,
xe na'oxonu xine'i ukilikalu la ulanga uxoxolu utotomu aloxo ne."

Lataua Mulivulixa'a ta Mitema E ta Isilaeli Uasi

11 [v]Ioxe, eni emasaxa lexe atali'i la aloxo 'o, no mine ta Isilaeli milapau
ne, la loxovaa ane'i imomomo sou itulu la uasi, mo isu'a avile io? Mii vile
aloxo ne uasisi manina. Xo ane'i mixiunu tumali'a noxou Lataua, la sou
Anu mulivulixa'a ane'i ane ta Iutaia uasi la mu'oxone'i ta Isilaeli opone'i
masuai'a xe miisu. 12 No mine ta Isilaeli mixiunu tumali'a noxou Lataua
la Anu musu'uline'i ta mitema no xalee lialia mukalusi 'o laixe manina.
Mo no mine ta Isilaeli imulinu Lataua uasi, la Anu mu'oxo laixe manina
noxi'a ane'i ane ta Iutaia uasi. Ia lexe ta Isilaeli ilivu une'e noxou Lataua,
la Anu usu'uline'i ta mitema latala ukalusi lailaixe manina.
13 La sou vaivaikala noxilo 'o ne ulai noxinge ngingi ta mitema ane
ta Iutaia uasi aloxo 'o. Lataua mupalusilo sou alai axaxai noxinge, la
mu'oxoleli e'osa manina sou alai axaxai ne, 14 La eni emolo taleli lexe
male eni a'oxonu aloxo ne, la sou tatema tualasilo imaisou mii ma'ia e
Lataua u'oxonu noxinge ne xe iisu la sou ine'e. No anu 'ilixo aloxo ne, la
sou eni amomomo sou alivulixa'a mose'i noxi'a. 15 Ia Lataua umasaxai'a
ta Isilaeli la uasi, la Anu muxalixu opo vilesisi muxolu no taine'i ilo'a
ta mitema no lia 'o sou ilo'a mixolu. Ia lexe Anu uno'a ta Isilaeli ilivu
ine'e noxou, la anu uxali a loxovaa? Anu ulivulixa'a la anu loxo ta
mitema ane misoisoli ne, itulu ino'u mauli. 16 No mine lexe uiti unene'a
xe lingamo la ane'i ino'u mose'i sou i'oxonu veleti no anu, ia lexe ane'i
i'oxonu veleti no anu xe ino'u vile ilosou Lataua loxo mii sou ilosou, la
anu loxo veleti ukalusi ne anu muxali loxo mii sou ilosou Lataua ukalusi.

---

[t] **11:8** Lap 29:4; Ais 29:10 [u] **11:9-10** Lex 69:22-23 [v] **11:11** Apo 13:46

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mo lexe ovu uli'u ne anu noxou Lataua la avoavolu kalumo ne anu noxou
Lataua. 17 [w]Ta Isilaeli ne aloxo ovu olivu e muleme lailaixe ne, ia Lataua
mulixisou avoavolu mose'i la muxexeenu musu'a. Ia ngingi ta mitema
va'axu mo ne aloxo olivu vova e muleme no siasila, ia Lataua muno'inge
ngene'e, la muteinongenge vaxa no anu ovu laixe ne ainu, sou ngeno'u
tanixu ane anu muxexeenu 'ole. La vaimomo 'o ngingi ngexolu laixe mo
ngeno'u 'ani laixe molu no anu ovu uli'u ne. 18 La sou ngingi ane ta Iutaia
uasi ngaxavutala lexe ngingi ngelaixe mo ngeuliuli no anu ovu avoavolu
maninasou ne uasi. Lexe xavutala aloxo ne muxolu noxinge, la anu laixe
lexe ngaxavutala tei aloxo 'o. Ngingi ovu avoavolu ne ngano'u la'ilali la
sou ngasu'ulinu ovu uliuli'u uasi. Ovu uliuli'usi ane anu uno'u la'ilali la
sou usu'ulinu avoavolu ne. 19 Ngingi ngavikala lexe, "Lataua muxatelesou
ovu avoavolu ne muxexee la sou Anu muno'inge la mulai muteinonengi
vaxa sou ngano'u tanixu." 20 Anu manina, Lataua mu'oxonu aloxo ne.
Ia Anu muxexene'i ne, xo tava'u aloxo 'o, ane'i imuxaxu tane'i uasi, ia
ngingisi ngemuxaxu tangengi la sou ngexolu laixe loxo Lataua ta 'olu
ne. Ia ngatoongenge no anu mamu, ia anu laixe lexe ngingi ngamama'u
kalumo. 21 Ia ngaxavutala kalumo aloxo 'o, xo loxo tei la Lataua iou
uvaxau ovu avoavolu e muxolu tei ne uasi, la sou Anu u'oxonu iouvilesisi
noxinge kalumo aloxo ne.
22 [x]La sou ngaxavutala laixe, xo Lataua e xaviinu musuku ne ulavusou
u'oxonu 'ilixo laixe noxinge xe u'oxo masuanenge kalumo. Anu u'oxo
masuane'i ane'i ane imulinu 'ilixo noxou uasi, ia Anu u'oxonu 'ilixo
laixe noxinge lexe ngingi ngaxolu pekia'inge sou ngamulimulinu 'ili'ilixo
noxou. Ia lexe uasi la Anu upeesinge ngaxexee kalumo. 23 Mo lexe ane'i
ta Iutaia ane Anu mupepeesi'a tei ne lexe imuxaxu tane'i la, la sou Anu
uno'a ine'e la uteinoxa'a ilivu no anu ovu ainu ne kalumo la. Xo Lataua
anusisi Anu molusi umomomo sou uteinoxo'a ilivu no tanixa'a la. 24 Xo
ngingi ta Iutaia uasi ne ngelavusou manina lexe ngingi tei ne, ngingi
ovu olivu e mutulu no siasila avoavolu ane, ia Lataua mupeesinge la
muno'inge ngene'e sou muteinongenge muvaxa no anu ovu olivu e
laixe ne. Anu aingengi manina ane ne uasi. La sou anu mii vile pekia'u
uasi, anu se'isisi noxou Latauasi sou uno'u ovu avoavolu e mupepeesou
muxexeenu tei ne ka uteiteinoxu ulivulivulixa'a no tanitanixa'a la.

Lataua Muxavutala sou Upamauline'i ta Isilaeli Ukalusi

25 Ioxe ta vivilo, eni emasaxa lexe alamananixu vaikala talume vile, mo
ngingi ngalamana no anu aloxo 'o, mamu sou ngaitingengi lexe ngingi
ta mitema sou lavulavu ane. Vaikala talume ne aloxo 'o, opone'i mo
xavutalai'a ta Isilaeli xalee vile ne mutatu mukalu. Xavutalai'a ne utatu

---

[w] **11:17** Ep 2:11-19 [x] **11:22** Ioa 15:2, 4

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

uxoxolu aloxo ne ulai utalo no mine itiitisi'a ta mitema ane'i ane ta Iutaia
uasi ne umomomo no anu itiiti e Lataua musosovosou sou ixali ta mitema
noxou. 26 [y]La sou Anu ulivulixa'a ta Isilaeli ukalusi, aloxo kaukavu muai
no nano no anu Lavuku Tavuna noxou Lataua teinu muvikala aloxo 'o,
"Itema sou pamauli molu ne Ielusalemu la une'e,
la sou Anu usu'uline'i ta mitema e Iakovo muxalixa'a ne,
la sou Anu uxiune'i no anu 'ili'ilixo masumasua noxi'a.
27 [z]Mo no anu voxo ane ne, la Eni asakiinu vaikala noxilo,
nexi noxi'a taxali no anu opo vilesisi uxolu no tainexi
no mine Eni axexeenu susu noxi'a ukalusi."
28 Xo ta Isilaeli mixiunu tumali'a no anu a'alo laixe ne la mixali
tauluau Lataua, mo no anu 'ilixo nesi la sou Anu musu'ulingengi ane'i
ane ta Iutaia uasi sou ngexali ta mitema noxou Lataua. Ia tei manina
la Lataua musosovosi'a sou ixali ta mitema noxou muisalili, mo Anu
tanuxa'asio. Anu u'oxonu aloxo ne noxi'a xo muxavutalane'i ta tamutu'u
ovuxa'a tatei. 29 Aloxo ne, la sou Anu mumaxau lexe, no mine Lataua
usosovosi'a ta mitema xe ualusi'a, la umomomo sou uxiunu xavutalau
la uasi. 30 Xo ngingi ta Iutaia uasi ne tei la ngalumuxu vaikala noxou
Lataua uasi, mo vaimomo 'o, la ta Isilaeli ilolomu la uasi kalumo, la sou
no anu 'ilixo nesi la Lataua mualaunasinge. 31 Ngingi ngalolomu uasi tei,
ia Lataua mualaunasinge anu iouvilesisi aloxo ne, vaimomo 'o ta Isilaeli
ilomuxu vaikala noxou Lataua la uasi, ia xo Anu mualaunasinge la Anu
ualaunasi'a kalumo aloxo ngingi ne. 32 Xo Lataua iou muvaxau 'ilixo sou
lolomu uasi ne musakisakine'i ta mitema mukalusi, xo Anu umasaxa
lexe umaxa'u tanutanuxu noxou ne uxali lamana noxi'a ta mitema
ukalusi.

Nenge Ta'itinu Lataua Ualasou

33 [a]'Ae, ngamaisou Lataua ne lailaixe mo iouvilemo manina, 'ili'ilixo
lailaixe mo xavutala lailaixe mo lavulavu lailaixesi mu'ana'ana noxou
manina, mo mulu'elai musuku. Nenge ta mitema tamomomo sou
talavusou laaxu xavutala noxou ne ukalusi uasi, mo tamomomo sou
tamulinu vote'i noxou ne ukalusi uasi. 34 [b]Xo vaikala muai no nano no
anu Lavuku Tavuna teinu noxou Lataua muvikala aloxo 'o,
"'Ena'ei mulavusou xavutala noxou Tila?
Mo 'ena'ei umomomo sou upelapela'u?"
35 [c] "Mo 'ena'ei mulosou Lataua ma'ia tei,
la sou Anu mukolinu la mulosou lakolisou mune'e noxou?
Uasi! Evile uasi."

---

[y] **11:26** Ais 59:20-21 [z] **11:27** Iel 31:33-34 [a] **11:33** Ais 55:8-9 [b] **11:34** Ais 40:13; 1Ko 2:16 [c] **11:35** Iop 41:11

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

36 [d]Xo Lataua anu mukoinu mimii latala mukalusi mo Anu tava'u mimii
latala mukalusi, mo mimii latala ne, Anu na'u mukalusi. La sou nenge
ta'itinu ualasou utotomu mo kaluxu uasi. Manina.

Nenge Maasi Talosou Lataua Maulinenge
Ukalusi Ulai Noxou loxo Anu Mii Na'u

12 1 [e]La sou ta vivilo, eni axavutala xo Lataua mualaunasinge
lailaixe manina, la sou eni avikalangengi pekia'u aloxo 'o.
Laixe lexe ngingi ngalosou Lataua vasimenge ukalusi loxo Anu mii na'u
uisalili. Mo no mine ngingi ngaxoxolu o la ngingi ngaxali loxo Anu ta
na'u uisalili, mo nga'oxonu 'ili'ilixo lailaixesi e Anu umasaxau. Ngingi
nga'oxonu aloxo ne, loxo anu 'ilixo sou lalotu maninasou ulai noxou no
anu ulengengi. 2 Mo mamu sou ngamulinu 'ili'ilixo masumasua noxi'a ta
mitema no lialia 'o. Ia nga'italongengi ulai noxou Latauasi mo Anu molu
uxiunu xavutalamengi uxali alavua, mo 'ilixomengi uxali alavua kalumo.
La sou ngingi ngamomomo sou ngalavu laixe no anu masaxa noxou
Lataua. La ngingi ngalvusou 'ilixo laixe, mo 'ili'ilixo e Lataua umasaxau,
mo 'ilixo e mumomomo laixe manina.
3 [f]Xo Lataua mualaunasilo la mulosilo xaixai noxou sou axaxaisou,
la sou eni amasaxa lexe avikalangengi vilevilesi lamana aloxo 'o.
Mamu sou ngingi ngaxavutala lexe ngingisi lavulavumengi mo 'ili'ilixo
noxingesi anu laixe mua'alixa'a ane'i mose'i. Uasi. Ia anu laixe lexe ngingi
ngaxolu se'isisi mo tangengi umulimulinu 'ili'ilixomengi mo ngaxavutala
laixe umomomo no anu sosovo sou muxamuxaxu tangengi e Lataua
mulosinge. 4 [g]Nenge telavusou lexe nenge vilevilesi ne vasimenge vilesisi,
ia mineminenge tavu'alo mupita la sou anu muxalixu vasimenge ne
ia mineminenge vilevilesi xaixaiiou iouvilemo. 5 Anu iouvilesisi aloxo
nenge ta mitema tavu'alo, ia noxou Kalisito, la nenge texali vilesisi.
Mo nenge texali tangatanganenge mo tasu'usu'ulinenge ngatongato'o.
6 [h]No anu alauna noxou Lataua mu'oxonu mune'e noxinge, la Anu
mulosinge vilevilesi lavulavu sou xaixai iouvilesisi uasi, loxo mii lailaixe
Anu mulosinge vitanisi. Lexe Anu mulosou itema vile lavulavu sou
upalomatanane'i ta mitema, la anu u'oxonu mo uvivikala, umomomo
no anu sosovo sou muxamuxaxu tanu noxou. 7 Mo lexe itema vile Anu
mulosou lavulavu sou usu'uline'i ta mitema, la anu laixe lexe anu u'oxonu
maninasou mo usu'uline'i ta mitema laixe, mo lexe vile Anu mulosou
lavulavu sou uxaxai loxo tisa sou ulosiexa'a ta mitema no anu vaikalau
Lataua, la anu laixe sou anu u'oxonu maninasou xaixai loxo anu tisa. 8 Mo
lexe itema vile muno'u lavulavu sou upeletoto mo mamaatola, la anu

---

[d] **11:36** 1Ko 8:6 [e] **12:1** Rom 6:11, 13; 1Pi 2:5 [f] **12:3** 1Ko 12:11; Ep 4:7; Pil 2:3
[g] **12:4-5** 1Ko 12:12, 27 [h] **12:6-8** 1Ko 12:4-11; 1Pi 4:10-11

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

laixe lexe anu u'oxonu maninasou sou umamaatolane'i ta mitema. Mo lexe vile uno'u lavulavu sou usu'uline'i ta mitema e pa'usi'a no anu mimii mose'i, la anu laixe lexe anu u'oxonu aloxo ne, mo ulosi'a mimii ukalusi. Mo lexe vile uno'u lavulavu sou uulaxune'i ta mitema, la anu laixe lexe anu u'oxonu xaixai noxou sou usaxila'a ta mitema laixe. Mo lexe itema vile ulavusou tanuxa'a ta mitema, la anu u'oxonu ilou 'osa'ilasi.

Nenge Tamasaxai'a ta Menexinge Mo Tanengexa'a

9 No mine tangengixa'a ta menexinge, la anu laixe lexe ngingi tanengengixa'a maninasou, ia ngakalakalavoi uasi. Nga'umolu 'ilixo masumasua ia ngetetelisou 'ilixo laixe. 10 [i]Anu laixe lexe ngingi ngamasaxai'a ta menexinge maninasou no tangengi loxo ta vivinge maninasou. Mo anu laixe lexe ngingi utotomu ne nga'itinu ta menexinge ualasi'asi, ia ngingi uasi. 11 Ngingi xavingengi mo ngaxaxai utotomu, ia ngatotosa uasi, la sou Uleenu Tavuna uavutilingenge no anu masaxa sou nga'oxonu xaixai noxou Tila. 12 [j]Mo ngingi ngaxolu ngaloloopalasi la ngingi nga'osa, lexe tu'umaxu uxali noxinge, la ngatulu pekia'inge mo ngakilaka utotomu. 13 [k]Lexe ta mitema noxou Lataua mose'i i'a mimii xe xa'a 'ani uasi, la ngingi ngasu'uline'i. Mo lexe taasila ine'e noxinge, la ngasaxila'a laixe. 14 [l]Mo lexe ta mitema i'oxonu masuangengi, la ngakilakasi'a sou Lataua usu'uline'i, ia ngakilakaxa'a sou Lataua u'oxo masuaneni mamu. 15 No mine ta mitema i'osa, la ngalai mo ngongi'a nga'osa, xe itama la ngalai mo ngongi'a ngatama. 16 [m]Mo nga'oxonu opongengi iouvilesisi aloxo ne noxi'a ta mitema ukalusi, mo nga'itingengi mamu, ia utotomu ne nga'osa sou ngalai ngongi'a ta mitema e ilavusou i'oxonu tilasi'a uasi ne ngaxolu ngapita. Mo nga'itingengi lexe ngingisi ngelavusou mimii latala mukalusi mamu.

17 [n]Lexe ta mitema i'oxonu masua noxinge la ngakolinu no anu masua mamu. Ngalaxa'ingengi laixe mo sou nga'oxonu 'ilixo laixesi no ie'i ta mitema. 18 Mo anu laixe lexe ngingi ngatovonu sou ngakamuli votevote'i mose'i sou ngaxalixu xoluxolu se'isisi no taingengi, ia 'oto'oto ilou lavilavi uxolu no taingengi mamu. 19 [o]Ta menexilo e eni emasaxainge musuku, lexe i'oxonu masuangengi, la la'iangenge mo ngakolinu mamu, ia ngalosou Lataua taiinu sou Anu molu ukolinu no anu la'ia noxou. Aloxo kaukavu muai no nano no anu Lavuku Tavuna teinu noxou Lataua, muvikala aloxo 'o. "'Ilixo sou lakoli ne, Eni xaixai noxilo ane, Eni melo akolinu 'ilixo noxi'a ne, mo sou a'oxonu masuane'i manina." 20 [p]Aloxo ne la sou, "Lexe itema mu'oxonu masua noxinge ne usolixu, la

---

[i] **12:10** 1Pi 1:22 [j] **12:12** 1Te 5:16-18 [k] **12:13** Eva 13:2 [l] **12:14** Mat 5:44; 1Ko 4:12 [m] **12:16** Xav 3:7 [n] **12:17** 1Te 5:15 [o] **12:19** Lap 32:35; Mat 5:39 [p] **12:20** Xav 25:21-22; Mat 5:44

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

nga'a'anu, xe usoliu lexa la ngaienu. No mine ngingi nga'oxonu aloxo
ne, la ngapamaelanu manina." 21 Mamu sou iengi uvaxau 'ilixo masua
utaloxolingenge, ia ngingi ngataloxolixu no anu 'ilixo laixe noxinge.

Ngingi Ngaxolu no Laxa'a ta Tatilasinge no Tuala

13 1 [q]Ngingi latala ne ngaxolu no laxa'a ta tatilasinge. Xo nenge
telavusou lexe ta tatilasinge e mixolu sou isaxila'inge no lia 'o ixali
vitanisi uasi, Lataua molu mumulaxa'a mo mulosi'a xavi sou isaxila'inge.
2 Aloxo ne la sou ta mitema e ilomuxa'a ta tatilasi'a uasi, la anu loxo ane'i
ilomuxa'a ta mitema e anu Lataua molu mumulaxa'a uasi. Ta mitema
ane i'oxonu 'ilixo aloxo ne, la ino'u lakolisou ne masua sou 'ilixo e ane'i
mi'oxonu ne. 3 [r]Ta tatila e mixolu sou isaxila'inge ne sou ta mitema ane
i'oxonu 'ili'ilixo laixe i'ume'a uasi, ane'i mixolu ne sou ane'i ane i'oxonu
'ili'ilixo masumasua i'ume'a la ixolu se'isisi. La sou lexe nini namasaxa
lexe naxolu laixesi mo na'ume uasi, la nini na'oxonu 'ilixo lailaixesi, la sou
anu u'osasine mo u'itinu ualasine. 4 Xo tatilasinge ne anu itema sou xaixai
noxou Lataua ane, sou usu'ulineni la xoluxoluxene uxali laixe. Ia lexe nini
na'oxonu 'ilixo masua la sou nini na'ume, xo nini nelavusou lexe laviso
e anu utetelisou ne, utetelisou vitanisi uasi. Anu itema sou xaixai noxou
Lataua, sou ukolinu la ulosi'a ta mitema ane ilavusou i'oxonu 'ili'ilixo
masumasua navunavu. 5 Aloxo ne la sou anu laixe sou nenge taxolu no
laxa'a ta tatilasinge, mo ta'ume xo ane'i ilosinge navunavu, la sou nenge
tamulinu vaivaikala noxi'asi uasi. Ia nenge ta'oxonu aloxo ne xo nenge
telavusou manina lexe anu 'ilixo laixe sou nenge tamulinu aloxo ne.
6 [s]Xo anu tava'u aloxo ne la sou nenge vilevilesi tasu'anu lamoli ne,
xo ta tatilasinge ne ane'i ta mitema sou xaixai noxou Lataua, la sou
utotomu ne i'oxonu xaixai sou isaxila'inge laixe. La sou nenge tasu'anu
lamoli ne ulai sou usu'uline'i. 7 Mo lexe ivikalangengi sou naleanu lamoli
ulai noxi'a sou mimii mose'i, la anu laixe lexe ngingi ngalosi'a. Mo lexe
ivikalangengi sou ngasu'anu lamoli ulai noxi'a ta kisokisou sou tuala, la
anu laixe sou ngingi ngasu'anu. Mo lexe ngaxolu no laaxu tila noxinge,
la ngalomusou vaikalau mo ngamaxa'u 'ilixo laixe noxinge noxou, mo
lexe vile uxolu kisinge, la laixe lexe ngingi ngatoxonu mo ngalomuxu, mo
ngaxolu no laaxu, xe nga'itinu ualasou.

Anu Laixe Lexe Nenge Tamasaxainge Ngatongato'o Manina Xo Voxo a 'Alai Mukalu

8 [t]Lexe ngingi ngalingau mimii noxi'a ta menexinge, la ngakolinu
uasi, uasi. Ngingi ngakolinu. Ia anu anesi 'ilixo sou ngamasaxainge

---

[q] **13:1** Xav 8:15; Tit 3:1 [r] **13:3** 1Pi 2:13-14 [s] **13:6-7** Mat 22:21 [t] **13:8** Mat 22:39-40; Iak 2:8

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ngatongato'o manina. Xo itema e umasaxai'a ta menexu musuku la anu
mumulinu lapuloto noxou Lataua laixe mo mumomomo sou. 9 [u]Nenge
telavusou lexe lapuloto noxou Lataua muvikalanenge aloxo 'o, "Ngingi
ane ngetaula'i, nga'oxonu 'ilixo sou vote'i mamu, mo ngavau itema usoli
mamu, mo ngapakali mamu xe ngaisuxu ta menexinge mi'ami'a mamu."
Lapuloto ane ne ilou lapuloto mose'i e muxolu la ne anu mupita muxali
no anu vaikala vilesisi aloxo 'o. "Anu laixe lexe nini namasaxai'a ta
menexine laixe loxo nini nemasaxaine." 10 [v]Itema e umasaxau menexu
vile manina la anu umomomo sou u'oxo masuanu uasi. Itema e u'oxonu
aloxo ne sou umasaxai'a ta menexu lailaixe, la anu mumulinu 'ilixo sou
lapuloto manina.

11 [w]Xo eni avikalangengi sou nga'oxonu 'ilixo ne xo ngingi ngelavusou
voxo vaimomo e nenge texolu no anu 'o ne. Vaimomo 'o anu voxo
sou nenge taai la uasi, anu voxo sou nenge tatulu xo anu voxo sou
tu'tu'umaxu la nenge tatulu pekia'inge. Xo no mine nenge temuxaxu
tanenge alavua noxou Kalisito, la nenge texolu temolomolo tanenge no
anu voxo sou Lataua upamaulinenge, la sou voxo ne no paxa la uasi,
anu a mune'e 'alai mukalu. 12 [x]'Olovoxo ne anu asou ukalu, mo anu asou
lamana ukea. La sou anu laixe sou nenge tatautalonu 'ili'ilixo sou isivoxo
ne mo uxolu, ia tano'u misomisou lamana mo tatelonu no vasimenge loxo
tokolomo sou 'oto'oto. 13 [y]Anu laixe lexe nenge tamuamua'i uisalili loxo
itema umuamua'i no lamana. Ia tamuamua'i no anu 'ilixo sou lavilelu
toxotoxoxa'a mo 'ilixo sou taiexu lexa pekia'u mo 'ilixo sou vote'i mo
tamulinu masaxa masua sou vasimenge mamu, mo talavilavinenge
xe oponenge masumasuainge ngatongato'o mamu. 14 [z]Ia laixe lexe
ngingi ngano'u Tila Iesu Kalisito une'e uxolu no anu maulingenge. Mo
ngaxavutala sou ngamulinu masaxa masua sou vasimenge la mamu.

Tatilovosou 'Ilixo Noxi'a ta Menexinge Mamu

14 1 [a]Itema vile umuxaxu tanu ia loopala noxou ne pekia'u uao, la
laixe sou ngano'u u'una no anu lalotu, ia ngatovonu sou nga'otoxu
no anu vaivaikala sou mimii iouiou mo nga'oto'oto no ananenge uasi.
2 [b]Itema vile mumuxaxu tanu manina, la sou no anu muxamuxaxu
tanu noxou ne, la anu u'ou la'ilali iouiou ne ukalusi, ia itema vile ane
umuxaxu tanu pekia'u uasi la anu u'ou kamakalasi. 3 [c]Ia itema e ulavusou
u'ou la'ilali iouiou ukalusi ne, laixe lexe upupuiou menexu e u'ou la'ilali
iouiou uasi ne mamu. Mo itema e ulavusou u'ou la'ilali ukalusi uasi ne,
laixe lexe upupuiou itema e ulavusou u'ou la'ilali ukalusi ne mamu, mo

---

[u] **13:9** Mul 20:13-15, 17; Lap 5:17-19, 21 [v] **13:10** 1Ko 13:4-7 [w] **13:11** Ep 5:14; 1Te 5:6-7 [x] **13:12** 1Ioa 2:8 [y] **13:13** Luk 21:34; Ep 5:18 [z] **13:14** Ep 5:11 [a] **14:1** Rom 15:7 [b] **14:2** Tav 9:3-4 [c] **14:3** Kol 2:16

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

uvavaaxu mamu. Xo itema ne Lataua muno'u mulivunoxu kalumo. 4 [d]Nini
'ena'ei sou natilovosou 'ilixo noxou itema sou xaixai noxou itema vilemo
ne? Lexe anu utulu pekia'u no anu xaixai noxou xe lexe ulapau no anu
xaixai noxou, la anu mii noxou tilasou. Ia anu utulu pekia'u no anu xaixai
noxou xo Tila anusi mumomomo sou u'oxonu utulu pekia'u.
5 [e]No anu xavutala noxou itema vile, la anu u'oxo lexe voxo vile ne
anu tila no anu voxo mose'i. Xe no anu xavutala noxou itema vile, la
anu u'oxo lexe voxo tavu'alo ne anu iouvilesisi. Ia ta mitema vilevilesi
ilavusou no nano no tane'i manina mu'oki lexe xavutala anevaa anu
manina. 6 Lexe itema vile usosovosou voxo vile loxo anu voxo tatila
sou ulotu no anu, la anu u'oxonu aloxo ne sou uxavutalanu Tila sou
uvikala laixe ulai noxou. Mo itema vile ulavusou u'ani la'ilali la anu
u'ani ulai noxou Lataua. Mo itema e ulavusou u'ou la'ilali ukalusi uasi
ne anu u'oxonu aloxo ne sou uxavutalanu Tila, la sou anu uata ne. Mo
anu kalumo ulemolu laixe ulai noxou Lataua. 7 Nenge telavusou lexe
no tainenge 'o ne itema vile maulixu ne anu molu usaxila'u uasi mo
solixu, ne anu molu usoli no anu masaxa noxou uasi. 8 [f]Lexe nenge taxolu
tamaumauli la anu mii noxou Tila. Mo lexe nenge tasoli la anu mii noxou
Tila kalumo. La sou lexe nenge taxoxolu ta maumauli mo lexe nenge
tasoli kalumo ne, la anu mii noxou Tilasi.
9 Tava'u aloxo nesi, la sou Kalisito musoli xe mutulu kalumo, aloxo ne la
sou uxali Tila noxi'a ane'i ane misoisoli xe ane'i ane imaumauli kalumo.
10 [g]Ia nini 'ena'ei manina la sou nini namomomo sou natilovosou 'ili'ilixou
vivine, xe natalotaloxolixu vivine 'o? Nenge telavusou lexe nenge latala
ne ili'i la taxali tatulu no anu vaivaikala no iou Lataua. 11 [h]Xo kaukavu
muai no nano no anu Lavuku Tavuna teinu noxou Lataua muvikala aloxo
'o.

"Eni Tila, eni axolu amauli utotomu, eni evikala manina.
Ta mitema tavu'alo no lia 'o ine'e noxilo la ixola'u tava'a sou ilotu
noxilo,
la ivikala lamana lexe eni Lataua maninasou."

12 La sou nenge vilevilesi tatulu sou tapala'alixu 'ili'ilixo menge noxou
Lataua.
13 Aloxo ne la sou anu laixe lexe nenge takalu no anu 'ilixo sou
tatilovosou 'ilixo noxi'a ta vivinge. Ia taxavutala laixe mo tatovo
tamulinu xavutala vileli, mo sou tatovo sou ta'oxonu mii vile uxolu sou
utaluxu vote'isi'a xe ta'oxonu uai sou itulakisou la u'oxone'i ilapau no
anu susu mamu. 14 [i]Tila Iesu mu'oxonu xavutala noxilo lamana, la eni
elavusou manina lexe, la'ilali mii vile anu masua no iou Lataua uasi. Ia

---

[d] **14:4** Mat 7:1; Iak 4:11-12 [e] **14:5** Xal 4:10-11 [f] **14:8** Xal 2:20 [g] **14:10** 2Ko 5:10
[h] **14:11** Ais 45:23; Pil 2:10-11 [i] **14:14** Apo 10:15; Tit 1:15

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

lexe itema vile uxavutala lexe mii vile anu masua no anu xavutalau, la
anu laixe lexe anu mii ne uxolu masua avile. 15 [j]Mo lexe nini na'ou mii
vile no iou vivine vile, ia anu vivine ne mulavusou lexe mii ne masua no
iou Lataua, la nini na'oxonu masuanu opoonusi, ia tanenixu uasi Kalisito
musoli la mulivunoxu vivine ne, la sou nini navila'isou opoonu no anu
la'ilalixene ne mamu. 16 Lexe ngingi ngexavutala lexe mimii se'i ne laixe,
la ngasaxila'inge laixe, loxo 'o io no anu 'ilixomengisi la u'oxone'i ane'i
mose'i la ivikala masua no anu mii ne. 17 Xo saxisaxila'u noxou Lataua ne
anu mii sou la'ilali xe mii sou lexa e taiexu 'o uasi. Ia 'ilixo maninasou
sou saxisaxila'u noxou Lataua ne, ane 'ilixo mulapu, mo opo se'isisi,
xe 'osa'ila e Uleenu Tavuna uxalixu no anu maulingenge. 18 Xo itema
e umulinu 'ilixo aloxo ne, mo u'oxonu xaixai noxou Kalisito, la Lataua
umasaxau no anu 'ilixo noxou, mo ta mitema kalumo ivikalasou laixe.
19 [k]La sou anu laixe lexe nenge tatovonu xavinenge mo ta'oxonu
'ili'ilixo e umomomo sou uxalixu opo vilesisi no tainenge, mo 'ili'ilixo
sou u'oxonu pekia'u loopala noxi'a ta menexinge la u'oxone'i ileme no
anu uleene'i. 20 [l]Nini naxavutala no anu la'ilalisi la sou uvila'isou xaixai
noxou Lataua uasi. La'ilali latala ne anu laixe sou 'ani'ani, ia lexe nini
na'ou la'ilali vile e menexine vile uo'ou uasi xe u'oxonu ulapau, la nini
ne'oxonu 'ilixo masua. 21 Lexe nini na'ou mimii iouiou mo naiexu lexa
pekia'u mo na'oxonu mimii mose'i la e anu umomomo sou u'oxonu vivine
ulapau, la anu laixe lexe nini na'oxonu mamu. 22 Aloxo ne la sou lexe nini
nemuxaxu taneni no anu mimii e nini na'oxo'oxonu ne a loxovaa, la anu
mii noxinge ngongou Latauasi. Mo itema e uxavutala lexe mimii e sou
'ani'ani ne anu laixe mukalusi ia mii vile sou u'oxonu masuanu uasi, la
anu u'osa manina. 23 Ia itema e u'ou mimii ne ia uxavutala tametamei
no anu 'ilixo e anu mu'oxonu ne, la anu mu'oxo masuanu. Xo anu u'ani
umulinu loopala noxou uasi, la sou mimii e nenge ta'oxonu umulinu
loopala noxinge uasi, la nenge tesusu.

15 1 Nenge ane loopala noxinge pekia'u la xaixai noxinge sou
tasu'uline'i ane'i ane loopala noxi'a pekia'u uasi no anu
tu'utu'umaxu noxi'a. Ia taxavutalanengesi sou tasu'usu'ulinengesi uasi.
2 [m]Ia anu laixe lexe nenge vilevilesi taxavutalane'i ta vivinge kalumo, sou
tasu'uline'i sou i'oxonu 'ilixo laixe mo tasu'uline'i sou ta'oxonu loopala
noxi'a utulu pekia'u. 3 [n]Xo nenge telavusou lexe Kalisito kalumo mune'e
la uxavutala sou usu'ulinusi uasi. Ia aloxo vaikala muai no nano no
anu Lavuku Tavuna teinu noxou Lataua muvikala aloxo 'o, “Ta mitema
mivikalasine masumasua, la vaikala masumasua noxi'a ne misu'anu
mutelo noxilo.” 4 [o]Xo vaikala tavu'alo e mikaukavunu muai no nano no

---

[j] **14:15** 1Ko 8:11-13 [k] **14:19** Rom 12:18; 15:2 [l] **14:20** 1Ko 8:13 [m] **15:2** 1Ko 10:24, 33
[n] **15:3** Lex 69:9 [o] **15:4** 2Ti 3:16

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

anu Lavuku Tavuna teinu noxou Lataua tei ne, ane'i mikaukavunu sou
talomusou la usu'ulinenge sou tano'u lavulavu no anu. Vaivaikala ne sou
upelapela'inge mo u'oxonu tanenge pekia'u sou tamuxaxu tanenge noxou
Latauasi.
5 Eni akilakasinge lexe Lataua anusisi upelapela'inge mo Anu anusisi
ulosinge xavi sou ngaxaxai ngapita mo opo vilesisi uxolu no taingengi,
mo Anu usu'ulingengi sou ngamulinu 'ilixo noxou Kalisito Iesu. 6 La sou
ngingi ukalusi ne ngapita ngaxali no anu xavutala vilesisi, mo ngapitanu
anangenge sou nga'itinu Lataua ualasou. Anu Lataua xe anu Tila noxinge
Iesu Kalisito Momu.
7 [p]Mo ngasexelangenge ngatongato'o mo ngano'a ta mitema ine'e
ngongi'a ngaxolu ngapita, aloxo Kalisito mu'oxonu noxinge tei, la
musexelangenge sou muno'inge ngene'e ngexolu noxou. No anu 'ilixo ne
la sou ngingi nga'itinu Lataua ualasou. 8 [q]Mo eni avikalangengi aloxo 'o,
Kalisito muxali itema sou xaixai sou usu'uline'i ta Iutaia, Anu mu'oxonu
aloxo ne, mo sou ulamana lexe vaikala noxou Lataua ne anu manina,
mo no anu 'ilixo ne, la anu umomosou vaikala e Lataua musakiinu
noxi'a ta xaixasi'a tatei. 9 [r]Anu aloxo ne, la sou ta mitema ane ta Iutaia
uasi, la i'itinu Lataua ualasou no anu alauna noxou ne. Aloxo vaikala
mikaukavunu muai no nano no anu Lavuku Tavuna teinu noxou Lataua
muvikala aloxo 'o,

"Tava'u aloxo ne, la sou eni a'itinu ualasine no taine'i ta mitema ane
ta Iutaia uasi.
Mo alexe lexesou a'itinu ualasine."

10 [s]Mo vaikala vile la mikaukavunu muai no nano no anu Lavuku
Tavuna teinu noxou Lataua muvikala kalumo aloxo 'o,

"Ngingi ta mitema ane ngaxali no anu mata noxi'a ta Isilaeli uasi ne,
ngingi ngongi'a ta mitema noxou Lataua nga'osa ukei."

11 [t]Mo muvikala vile la aloxo 'o,

"Ngingi ta mitema ane ta Iutaia uasi ne nga'itinu Tila ualasou,
mo ta mitema latala ukalusi no lia 'o ilexe mo i'itinu ualasou."

12 [u]Mo Aisaia kalumo muvikala aloxo 'o,

"Iesi xasou vile uxali ili'i la usaxila'a ta mitema latala no xalexalee
tuatuala no lia 'o ukalusi.
Ta mitema ane ta Iutaia uasi ne mixolu sou imolomolo tane'i
noxousi sou une'e la usu'uline'i."

13 Eni akilaka lexe Lataua e nenge taxolu taloloopala noxou sou
ulosinge mii lailaixe ne, Anu molu u'ana'analingenge no anu 'osa'ila
tatila xe opo se'isisi loxo ngingi ngemuxaxu tangengi noxou sou u'oxonu

---

[p] **15:7** Rom 14:1 [q] **15:8** Mat 15:24 [r] **15:9** Lex 18:49; Apo 3:25 [s] **15:10** Lap 32:43
[t] **15:11** Lex 117:1 [u] **15:12** Ais 11:10; Pal 5:5

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ne, mo no anu xavi Uleenu Tavuna la u'ana'analingenge la ngaxolu sou ngaloopalasi.

Paulo Mulai Mua'aloxu A'alo Laixe Noxi'a ta Mitema E Ilavusou Lataua Uasi

14 Ta vivilo, eni no anu xavutalaxeni, la eni elavusou manina lexe ngingi ngalavusou nga'oxonu 'ilixo laixe utotomu. Mo ngingi ngeno'u lavulavu no anu mimii iouiou mukalusi, la sou ngingi vilevilesi ne ngamomomo sou ngalosiengi ngatongato'o. **15** Ia vaikala noxilo se'i e eni ekaukavunu 'o ne anu pekia'u sevile, ia eni amama'u sou akaukavunu uasi. La eni emasaxa lexe alivunoxu xavutalamengi no anu mimii mose'i sou ngaxavutala no anu la. Xo Lataua mualaunasilo. **16** [v]Ia musosovosilo sou exali itema sou xaixai noxou Kalisito Iesu sou alai a'aloxu a'alo laixe sou Kalisito Iesu noxi'a ta mitema ane ane'i ta Iutaia uasi. Mo no anu xaixai noxilo ne, la eni axaxai loxo ta mitema sou ielaxa'a ta sipsip, sou a'aloxu a'alo laixe noxou Lataua. Eni exali loxo ta mitema sou i'elaxa'a ta sipsip, mo emasaxa lexe ano'a ine'e sou alosou Lataua loxo anu mii na'u sou talosou la Anu u'osasi'a manina. Mo Uleenu Tavuna mu'oxone'i mixali Anu ta na'u muisalili.

17 Nexi noxou Kalisito Iesu texaxai tepita la sou eni a'osasou xaixai noxou Lataua sou a'oxonu. **18** Eni maasi la avikalangengi no anu mii vile la uasi, ia emasaxa lexe a'alomengi no anu mii ma'ia Kalisito mu'oxonu mukalu no anu maulixo, sou eulaxune'i ta mitema ane'i ane ta Iutaia uasi mine'e sou mimulinu vaikala noxou Lataua. Anu musu'ulinu vaivaikala noxilo la mu'oxonu mimii mose'i lailaixe muxali no avolo. **19** Mo no anu xavi no anu Uleenu Tavuna, la mulosilo xavi sou e'oxonu sosovo iouiou muxali. La esokou exaxai ne, ne Ielusalemu mo exixaoxao sou ea'aloxu a'alo laixe sou Kalisito mulai noxi'a ta mitema mukalusi no tuatuala no paxapaxa, la elai exali avile no xalee lia tila ne Ililikumu. **20** [w]Eni no anu masaxa tatila noxilo aloxo 'o, eni amasaxa sou a'aloxu a'alo laixe sou Kalisito ulai noxi'a ta mitema ane milavusou mukalu uasi, ia a'aloi'a ane'i ane ilavusou uao. Xo eni amasaxa sou atulusou tani teitexi no anu kokovu itema vile mumulaxu tei uasi. **21** [x]Ia aloxo kaukavu vile mikaukavunu muai no nano no anu Lavuku Tavuna teinu noxou Lataua muvikala aloxo 'o,

> "Ta mitema e ilomusou a'alosou tei uasisi manina ne ane'i
> ilomusou,
> la ane'i imaisou.
> Xe ane'i ane ilomusou vaikala noxou uasi ne,
> ilomusou la ilavusou."

---

[v] **15:16** Rom 1:5; 11:13 [w] **15:20** 2Ko 10:15-16 [x] **15:21** Ais 52:15

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

22 [y]Xaixai nesi mu'au'ausilo no anu voxo tapiena la alai axali noxinge uasi.

Paulo Umasaxa Lexe Ulai Umaisi'a ta Romu

23 Ioxe aloxo eni elemolu tei lexe xaixai mu'au'ausilo la ane'e axali
noxinge uasi. Ia vaimomo 'o xaixai no xalee ane 'o ne mukalu, la sou eni
xavutalaxeni mutulu sou ane'e noxinge. Xo xavutalaxeni mutulu sou lexe
ane amaisinge ne muxolu tatei mo mo mune'e muxali vaimomo 'o. 24 La
sou lexe eni alai no xalee lia tila ne Sipeini la eni exavutala lexe apolo
une'e loxo noxinge mo amaisinge tei o, ukalu la sou eni alai. Mo eni a'osa
sou amaisinge mo taxolu tasexelanenge ngatongato'o xe nenge'a taxolu
sevile ukalu, la sou ngingi ngasu'ulileli sou alai ne Sipeini. 25 [z]Ia vaimomo
'o eni alai ne Ielusalemu mo asu'uline'i ta mitema noxou Lataua ne tei
o. 26 [a]Xo ta mitema mose'i mixolu no taine'i ta mitema noxou Lataua
no xalee lia tila ne Makedonia xe ne Akaia mipitanu su'uli se'i sou ulai
usu'uline'i ne Ielusalemu. 27 [b]Xo xavutala sou su'uli ne ane'i me'a mi'osa
sou mi'oxonu, la sou no anu 'ilixo e ane'i mi'oxonu ne anu laixe, xo ane'i
mii vile ta Iutaia mi'oxonu mulai noxi'a ia ikolinu uasi. Mii e ikolinu uasi
ne aloxo 'o, ane'i ta mitema ane ane'i ta Iutaia uasi ne, vote'i sou su'uli
sou uleene'i ne a noxi'a ta Iutaiasi ne. La sou anu laixe sou ane'i mikolinu
sou misu'uline'i no anu mimii sou vasimenge. 28 La sou eni alailixu su'uli
'o, mo lexe melo alai a'italonu noxi'a ukalu xe ili'i lexe eni alai ne Sipeini,
la sou eni apolo une'e loxo noxinge mo amaisinge tei o, xe ukalu la sou
eni alai. 29 [c]La eni elavusou lexe eni ane'e noxinge, la alualu e noxou
Kalisito muxolu noxilo 'o ne u'ana'ana noxinge manina.
30 [d]La sou vaikala pekia'u noxilo ulai noxinge ngingi ta vivilo aloxo 'o,
ngasu'ulileli mo nenge'a tapita sou takilaka pekia'u silo ulai noxou Lataua
sou usu'ulileli. Xo nenge temuxaxu tanenge noxou Tila noxinge Iesu Kalisito
mo Uleenu Tavuna muxalixu 'ilixo sou tanengexa'a ta menexinge muxolu
no nano no oponenge. 31 Ngakilakasilo mo sou eni alai ne Ielusalemu, la
ta mitema noxou Lataua ane mixolu ne i'osa sou ino'u su'uli ma'ia noxilo.
Mo ngakilakasilo sou Lataua u'umeleli no avo'a ta Iutaia mose'i e ilavusou
imuxaxu tane'i noxou Lataua uasi. 32 Mo lexe masaxa noxou Lataua, la eni
a'osa manina no mine eni ane'e amaisinge, la nenge'a taxolu sevile mo
ama'ila mo ano'u xavi la. 33 Eni akilaka lexe opo se'isisi noxou Lataua uxolu
noxinge latala ukalusi utotomu mo kaluxu uasi. Manina.

Paulo Musovanu Aso Laixe Mulai Noxi'a ta Mitema Tavu'alo

16 1 Eni emasaxa lexe ngingi nga'oxonu laixe noxie vivinge Vipi.
Ane sema ne utotomu la ixaxai sou isu'ulinu lalotu no nano no

---

[y] **15:22** Rom 1:13 [z] **15:25-26** 1Ko 16:1-4 [a] **15:26** Apo 24:17; 1Ko 16:1; 2Ko 8:1; 9:2, 12
[b] **15:27** 1Ko 9:11 [c] **15:29** Rom 1:11 [d] **15:30** 2Ko 1:11; Kol 4:3; 2Te 3:1

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

tuala tila ne Senikilia. 2 La sou lexe ane ilai ixali noxinge, la eni emasaxa
lexe ngano'e ine'e ngongi'a ngaxolu loxo nenge nenge'a noxou Tila, mo
ngasexelaxe no anu 'ilixo noxinge nenge ta mitema noxou Lataua. Mo
lexe tu'umaxu vile noxie, la ngingi ngasu'uline, xo ane misu'usu'uline'i ta
mitema tavu'alo mo misu'ulileli kalumo.
3 [e]Eni emasaxa lexe ngasovanu aso laixe noxilo ulai noxie Pilisila xe
mulue Akuila. Ane'i ta menexilo e nexi noxi'a texaxai tepita no anu
xaixai noxou Kalisito Iesu. 4 Ane'i ilou misu'ulileli laixe, xe ta mitema
i'oxo lexe ive'axu su'uli ne, la ane'i ilou i'ume uasi. La sou eni amasaxa
lexe alemolu laixe noxi'a ilou, ia enisisi uasi, ane'i ta temanu lalotu no
tuatuala noxi'a ta mitema ane ane'i ta Iutaia uasi ne, opone'i kalumo
aloxo ne. 5 Mo ngasovanu aso laixe noxilo ulai noxi'a ta temanu lalotu e
ilavusou ipita no tani noxi'a ilou kalumo. Mo ngasovanu aso laixe noxilo
kalumo ulai noxou vivilo e Epainetusi e eni emasaxau musuku. Anu
anusisi muxiunu maulixu mo mumuxaxu tanu noxou Kalisito tei noxi'a ta
mitema mukalusi no xalee lia tila ne Asia. 6 Mo ngasovanu aso laixe tatila
noxilo ulai noxie Malia kalumo. Xo ane mi'oxonu xaixai tatila manina sou
misu'ulingengi. 7 Mo ngasovanu aso laixe noxilo ulai noxi'a Anitolonikusi
ilou Iuniasi kalumo. Ta tulaleli ta tamei ne nexi noxi'a tekei texolu no
nano no taasou navunavu. Ane'i ilou ualaisi'a muuliuli noxi'a ta mitema
sou xaixai noxou Lataua. Mo ane'i ilou mimuxaxu tane'i noxou Kalisito
tei noxilo. 8 Mo ngasovanu aso laixe noxilo ulai noxou Amipiliatusi anu
menexilo no anu 'ilixo noxou Kalisito. 9 Mo ngasovanu aso laixe noxilo
ulai noxou Ulivanusi anu nenge menexinge no anu xaixai noxou Kalisito.
Mo ngasovanu aso laixe noxilo kalumo ulai noxou Sitakisi anu menexilo
eni emasaxau manina. 10 Mo ngasovanu aso laixe noxilo ulai noxou
Apelisi kalumo. Anu itema vile e ta mitema ilemolu lexe anu itema sou
umulimulinu Kalisito laixe. Mo ngasovanu aso laixe noxilo ulai noxi'a
Alisitovulusi ilo'a ane'i ane ixoxolu no tani noxou. 11 Mo ngasovanu aso
laixe noxilo ulai noxou tulaleli Elotioni, mo ngasovanu aso laixe noxilo
ulai noxi'a ane'i ane ixoxolu no tani noxou Nasisusi kalumo. Ane'i ta
mitema noxou Tila. 12 Mo ngasovanu aso laixe noxilo ulai noxi'a Tilipina
ilee Tiliposa, ane'i ta sema ta tamei ilavusou ixaxai xavine'i manina no
anu xaixai noxou Tila. Mo ngasovanu aso laixe noxilo ulai noxie Pesisi,
ane sema vile ilavusou ixaxai xaviine no anu xaixai noxou Tila kalumo.
13 [f]Mo ngasovanu aso laixe noxilo ulai noxou Luvusi, anu itema laixe no
anu xaixai noxou Tila, mo ulai noxie nenu, e ane loxo nenilo kalumo.
14 Mo ngasovanu aso laixe noxilo ulai noxou Asinikilitusi mo Pelexoni
mo Elemesi mo Patalovaisi mo Elemasi, xe ulai noxi'a ta vivilo e ane'i
ilo'a ixoxolu. 15 Mo ngasovanu aso laixe noxilo ulai noxou Piloloxusi mo

---

[e] **16:3** Apo 18:2 [f] **16:13** Mak 15:21

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Iulia mo Neliusi ilee vimou mo Olinipasi xe ta mitema noxou Lataua
e ane'i ilo'a ixoxolu ipita ne. **16** [g]Mo ta temanu lalotu noxou Kalisito
lai 'o misovanu aso laixe kalumo ulai noxinge. Mo ngingi ukalusi ne
ngasexelangenge ngatongato'o no anu 'ilixo noxinge nenge ta mitema
noxou Lataua.
17 [h]Ioxe, eni peletoto pekia'u noxilo ulai noxinge ta vivilo ne aloxo 'o,
ngalaxa'ingengi laixe noxi'a ta mitema se'i no taingengi. Ane'i maasi la
ipupuiou vaikala e ngingi ngeno'u ne, la ixalixu mamulo xe valavala.
La sou ngaxolu va'axu noxi'a ta mitema aloxo ne. **18** [i]Xo ta mitema
ane i'oxo'oxonu 'ili'ilixo aloxo ne, ilavusou i'oxonu xaixai noxou Tila
noxinge Kalisito uasi, ane'i ilavusou imulinu masaxa no anu vasime'asi.
Mo ane'i ilavusou i'oxonu vaikala soxu e lailaixe manina, mo i'oxonu
vaikala tu'atu'axu la i'oxonu loloxa'a ane'i ane ilavu laixe malaxo uasi.
19 [j]Xo ngingi ngalavusou ngamulimulinu vaikala noxou Lataua laixe,
la a'alosinge muiaveiave mulai no tuatuala mukalu mo ta mitema
milomusou, la mu'oxoleli eni e'osa manina noxinge. Ia eni emasaxa
lexe ngingi ngalavu laixe no anu 'ilixo laixe xe 'ilixo masua la nga'ume
no anu. **20** [k]Mo anu voxo 'alaisi sou Lataua opo se'isisi u'oxongengi
ngataxapalisou Satani uxolu no laangenge. Alauna noxou Tila noxinge
Iesu uxolu noxinge.
21 [l]Eni tangaxo Timoti e noxou texaxai tepita musovanu aso laixe ulai
noxinge kalumo. Mo ta tulaleli Lukiosi mo Iasoni xe Sosipatele, ane'i
kalumo misovanu aso laixe ulai noxinge. **22** Mo eni Tetiusi e ekaukavunu
vaivaikala noxou Paulo 'o, esovanu aso laixe ulai noxinge kalumo no
nano no anu ualasou Tila. **23** [m]Mo Xaiosi kalumo musovanu aso laixe
ulai noxinge. Anu itema ne eni axoxolu no taasou, nexi noxi'a ta temanu
lalotu mukalusi. Mo Elasito, anu itema sou usaxila'u lamoli noxou kisou
tuala tila ne xe vivinge Kuatosi, ane'i ilou kalumo misovanu aso laixe ulai
noxinge. **24** Alauna noxou Tila noxinge Iesu Kalisito uxolu noxinge ukalusi
utotomu. Manina.
25 [n]Ioxe, nenge ta'itinu Lataua ualasou, xo Anusisi mumomomo sou
u'oxongengi ngatulu pekia'inge, mo ngamuxaxu tangengi manina no anu
a'alo laixe sou Iesu Kalisito e eni ea'alomengixu. Xo vaikala ne mutalume
tatei ia vaimomo 'o ne a muxali lamana ne. **26** Mo vaimomo 'o ne anu
mulamana avile, mo no anu vaivaikala noxi'a ta mitema sou palomatana
e mikaukavunu ne, sou Lataua e kaluxu uasi ne mivikalanexi lexe nexi
talai taa'aloi'a ta mitema no anu vaivaikala noxi'a ne. Mo sou ta mitema
no tuatuala ukalusi ilavusou xe ilamana, la imuxaxu tane'i noxou Lataua

---

[g] **16:16** 1Ko 16:20; 1Pi 5:14 [h] **16:17** Mat 7:15; Tit 3:10 [i] **16:18** Pil 3:19; 2Pi 2:3 [j] **16:19** Rom 1:8; 1Ko 14:20 [k] **16:20** Tav 3:15 [l] **16:21** Apo 16:1-2; 19:22; 20:4 [m] **16:23** Apo 19:22; 1Ko 1:14 [n] **16:25** Rom 1:5; Ep 1:9; 3:5, 9; Kol 1:26

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

xe imulinu 'ili'ilixo e Anu umasaxau. [27]Manina misevile, Lataua laixe
Anusisi lavulavu noxou mutila manina. La sou laixe lexe nenge taxolu mo
tanenge umulinu mimii ta tatila e Anu mu'oxonu no avolu Iesu Kalisito
ne. Lexe nenge tanenge umulinu laixe, la nenge ta'itinu Lataua ualasou
utotomu mo kaluxu uasi. Manina.

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

UOLI VOLOXU VILE ANE PAULO MUKAUKAVU MULAI NOXI'A

TA KOLINITO

Vaikala lamana

No anu voxo noxou Paulo, la anu mulai mua'aloxu a'alo laixe sou Iesu Kalisito no tuala tila ne Kolinito. Tuala tila ne Kolinito ne muxolu no xalee lia tila ne Akaia no xalee noxi'a ta Xiliki. Anu Paulo musokou lalotu xe mutounu lalotu no nano no tuala tila ne Kolinito ne. Ia no mine anu mu'umesi'a sou mulai muxaxai no xalexalee leviani, la tu'utu'umaxu muxali noxi'a ta temanu lalotu ne Kolinito. Tava'u aloxo ne la sou anu mukaukauvunu uoli voloxu ane 'o sou ulai umomosi'a no anu tu'utu'umaxu noxi'a ne.

Paulo tanuxa'a ta temanu lalotu ne Kolinito ne, xo loxo 'o io tu'utu'umaxu ne utaloxolixu muxamuxaxu tane'i, xe loxo 'o io u'oxone'i la imuinu 'ili'ilixo lailaixe la ua'a. Mo mulamanalixu talitali'i mose'i no anu 'ilixo sou taula'i lexe ane'i ane mitautaula'i imulinu 'ilixo sou taula'i laixe mo muvikala lexe tu'utu'umaxu uxali ne xo Uleenu Tavuna uulaxune'i no anu xavutalai'a sou ulosi'a xavutala laixe uasi. Mo muvikala no anu 'ili'ilixo no anu lalotu, mo xaixai iouiou e Uleenu Tavuna ulosi'a ta mitema vilevilesi, xe muvikalane'i lamana lexe ta mitema misoisoli ne, ili'i la itulu imauli la. Tu'utu'umaxu noxi'a ta Kolinito ne mu'oxonu Paulo opo tu'umaxu manina, la sou anu mulamanalixa'a no anu masaxa noxou Lataua la mua'aloxu a'alo laixe ne, sou ane'i ilavu laixe lexe vaikala noxou Lataua muvikala no anu tu'utu'umaxu ne aloxo ua.

No nano no anu mautunu 13, la mupala'alixu lamana lexe 'ilixo sou tamasaxai'a ta menexinge manina ne, ane mii lailaixe Lataua mulosi'a ta mitema noxou. 'Ilixo ane ne, anu mua'ulixo 'ili'ilixo leviani.

A'alo muai no nano aloxo 'o

Vaikala lamana 1:1-9
Kalikalipala muxali no nano no anu lalotu 1:10–4:21
'Ilixo sou vote'i 5–6
Vaikala sou taula'i 7
La'ilali i'elaxu ulai noxi'a ta lataua kalakalavoi 8:1–11:1

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

'Ili'ilixo sou lalotu maniasou 11:2–14:40
Iesu ilo'a ane'i ane mimuxaxu tane'i itulu imauli la 15
Vaikala lamana sou su'uli xe muamua'i noxou Paulo 16

1 1 Eni Paulo itema e Kalisito Iesu mupalusilo no anu masaxa noxou
Lataua la mu'avalilo mo vivinge Sosutenisi, 2 tekaukavu uoli voloxu
ano 'o ulai noxinge ta mitema sou lalotu noxou Lataua lai ne Kolinito.
Kalisito Iesu mu'avalinge mo ngexolu va'axu loxo ta mitema noxou
Lataua, mo ta mitema ukalusi no tuatuala ipita mo ilinga no ualasou Tila
noxinge Iesu Kalisito, anu Tila noxi'a mo Tila noxinge kalumo. 3 Alauna
mo opo se'isisi molu noxou Lataua Maminge mo Tila Iesu Kalisito ulai
noxinge.

Vaikala sou 'Osa

4 Eni utotomu ne alemo laixe ulai noxou Latauamenge xo noxou
Iesu Kalisito la Lataua mualaunangenge ngingi ta Kolinito misevile.
5 Xo noxousi la Lataua mu'ana'analinenge no anu mimii lailaixe sou
Uleenu. Mimii lailaixe ane ne anu vaivaikalamengi mukalusi xe no anu
lavulavumengi mukalusi. 6 Xo tava'u loxo a'alo laixe sou Kalisito ane
nexi tea'aloxu ne muxali pekia'u no nano noxinge. 7 Aloxo ne la sou
ngingi ngaxoo va'axu no anu mimii lailaixe vile noxou Lataua Uleenu
ne uasi, no mine ngingi ngaloopala sou ngaxoxomaiou Tila noxinge Iesu
Kalisito ulivu une'e. 8 [a]Anu Tila u'oxo peki'ainge ulai utalo no anu voxo
kaluxusou mo sou susu vile uxolu noxinge uasi no anu voxo noxou Tila
noxinge Iesu Kalisito. 9 [b]Lataua uvikala maninasi ne mu'avalinge nge'una
no anu pitapita sou mauli noxou 'Olu Iesu Kalisito anu Tila noxinge mo
Anu umulinu vaikala aloxo 'o.

Kalikalipalaa no Nano no Anu Lalotu

10 [c]Ioxe ta vivilo no anu ualasou Tila noxinge Iesu Kalisito, la eni
atali'isinge pekia'u ulai noxinge lexe ngingi latala ukalusi ne opongengi
vilesisi noxinge ngatongato'o mo sou kalikalipalaa uxali nonixingengi
mamu. Ngingi ngaxolu ngapita laixe manina no anu xavuxavutala
noxinge mo masaxa noxinge ne uxali vilesisi. 11 Xo ta vivilo, Kuloe ta
tulatulanu mose'i mivikalaleli lexe vaikala sou 'oto'oto a uxolu noxinge
ne. 12 [d]Ma'ia ane eni elemo noxinge ne aloxo 'o, ngingi vile na'oxe,
"Eni amulinu Paulo,"
xe vile la,
"Eni amulinu Apolosi,"
xe vile la,

[a] **1:8** 1Te 3:13; 5:23 [b] **1:9** 1Te 5:24; 1Ioa 1:3 [c] **1:10** Pil 2:2 [d] **1:12** Apo 18:24-28; 1Ko 3:4

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

"Eni amulinu Kepasi,"
xe vile la,
"Eni amulinu Kalisito."
13 Loxovaa, Kalisito ne muvalavala? Loxovaa, Paulo ane musoli no anu
ovu valautusinge? Loxovaa, ngingi nge'ulo no anu ualasou Paulo? 14 [e]Eni
a'osa musuku lexe eni a'ulosine nini vile uasi, ia Kulisipasi ilou Xaiosi
ane'isisi. 15 La sou mamu sou itema vile uvikala lexe ngingi nge'ulo no
anu ualasilo. 16 [f]Ia maninasi eni e'ulosi'a Sutepano tatulatulaanu kalumo.
Xe ili'i no anu ne eni axavutalanu lexe eni a'ulosou evile la uasi. 17 Xo
Kalisito mupalusilo sou lexe a'ulosi'a ta mitema uasi, ia sou a'aloxu a'alo
lailaixe noxou Iesu Kalisito. Anu mupalusilo sou a'aloxu Lataua vaikalau
no anu lavulavu noxou itema uasi, xo mamu sou eni a'oxo ovu valautu
noxou Kalisito uxali loxo mii vitanisi.

Kalisito ne Anu Xavutala Lailaixe Mo Xavi Noxou Lataua

18 [g]Xo vaikala sou ovu valautu ne anu laixe uasi no anu lolomu noxi'a
ta mitema ane'i ane ixoxolu ia uleene'i ne ulai usoli, ia noxinge nenge ane
Lataua upamaulinenge mo ulosinge mauli, vaikala ane ne anu xavi noxou
Lataua. 19 [h]Xo kaukavu sou muai no anu Lavuku Tavuna teinu aloxo 'o,
"Eni amamulonu xavutalai'a ta mitemasou xavutala lailaixe
mo a'oxo lavulavui'a ta mitema sou lavulavu tatila uxali mii
vitanisi."
20 [i]Itema sou xavutala laixe ne anu ava? Mo itema sou lavulavu no
anu lapuloto ne ava? Mo itema sou lavulavu sou 'oto'oto no anu vaikala
sou mimii no lia 'o ne ava? Lataua mu'oxonu lavulavu sou lia 'o ne uxali
laixe uasi. 21 [j]Xo no anu xavutala laixe noxou Lataua la anu mu'oxonu
pekia'u noxi'a ta mitema no 'a lialia sou me'a ilavusou no anu lavulavu
noxi'a uasi. Ane'i ixavutala lexe vaikala noxou Lataua laixe uasi. Ia
Lataua mu'osasi no anu vaikala ane nexi tea'aloxu sou upamauline'i ane'i
ane imuxaxu tane'i no anu. 22 Ta Iutaia imasaxau sosovo iouiou xe ta
Xiliki ikamuli xavutala laixe. 23 [k]Ia nexi taa'aloxu Kalisito solixu no anu
ovu valautu. A'alo ane ne anu loxo mii sou kuluke noxi'a ta mitema ne
Iutaia, xe ta mitema ane'i ane ta Iutaia uasi la ane'i i'oxe a'alo ne a'alo
vulaulausi. 24 [l]Ia ta Iutaia ilo'a ta Xiliki ane Lataua mu'avali'a ne mi'oxe
Kalisito anu xavi mo xavutala laixe noxou Lataua. 25 [m]Xo mii ma'ia noxou
Lataua ane ta mitema i'oxo lexe anu laixe uasi. Ne anu tila mo muuaulixu
lavulavu noxi'a ta mitema. Xe mii ma'ia noxou Lataua ane ta mitema
i'oxo lexe anu mamalaxusi ne mii pekia'u muuaulixu xavi noxou itema.

---

[e] **1:14** Apo 18:8; Rom 16:23 [f] **1:16** 1Ko 16:15 [g] **1:18** Rom 1:16 [h] **1:19** Ais 29:14
[i] **1:20** Iop 12:17; Ais 19:12; 33:18; 44:25 [j] **1:21** Mat 11:25 [k] **1:23** Rom 9:32; 1Ko 2:14
[l] **1:24** Kol 2:3 [m] **1:25** 2Ko 13:4

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

26 [n]Ioxe ta vivilo, ngaxavutalangengi tei no voxo mine Lataua
mu'avalinge. La ta peina noxinge ne lavulavumengi tila no ie'i ta mitema
sou lialia 'o uasi. Mo ta piena noxinge ne ngano'u xavi uasi. Xe ta
piena noxinge ne sou uala ta tatila uasi. 27 Ia Lataua muilou mii ane ta
mitema i'oxe laixe uasi ne sou mupamaelane'i ta mitema sou lavulavu
ta tatila no anu. Xe Lataua muilou mii ane mamalaxu no lialia 'o ne sou
mupamaelane'i ta mitema pekipekia'a no anu. 28 Mo anu muiloi'a ane'i
ane ualasi'a kitu'a no anu lialia mo ta mitema i'oxe ane'i mii vitanisi. Xe
mii vitanisi no ie'i ta mitema ne sou umamulonu mimii ane ta mitema
sou lialia ixavutala lexe anu mii tila. 29 [o]Aloxo ne mo sou itema vile
umomomo sou utooxu no iou Lataua uasi. 30 [p]Xo loxo noxousi la sou
ngingi ngexolu noxou Kalisito Iesu e muxali loxo lavulavu laixe noxinge
molu noxou Lataua. Xo noxou Iesu anu aloxo 'o 'ilixo sou tamuamua'i
ulapusi mo taxolu loxo ta mitema noxou Lataua ane anu mulivulinenge.
31 [q]Anu aloxo ne loxo Lavuku Tavuna teinu muvikala lexe,
"'Ena 'ei ane molu utooxu la anu utooxu Tila anusisi."

A'alo sou Soli noxou Kalisito no Anu Ovu Valautu

2 1 Ta vivilo, no mine eni ene'e noxinge ea'alomengi lamana no
anu vaikala noxou Lataua, la eni ea'alomengi no anu vaikala
pekipekia'u mo lavulavu tatila uasi. 2 Xo eni emasaxa lexe no mine eni
exolu lai noxinge ne la axavutala no anu mii vile la uasi, ia Iesu Kalisito
anusisi mo soli noxou no anu ovu valautu. 3 [r]Eni ene'e noxinge ne eni
mamalaxosi mo e'olo'olo mu'oki xe e'ume. 4 [s]Vaivaikala noxilo mo a'alo
noxilo ne ulaa no anu lavulavu tatila mo vaikala pekia'u uasi. Ia no anu
vaikala ane sou umaxa'u xavi no anu Uleenu Tavuna. 5 Mo sou ngingi
ngamuxaxu tangengi no anu lavulavu laixe noxi'a ta mitema uasi, ia no
anu xavi noxou Lataua.
6 Manina, nexi tevivikala no anu a'alo sou xavutala laixe ulai noxi'a ta
mitema ane lingamoxa'a. Ia xavutala laixe ane ne anu sou lialia 'o mo
noxi'a ta kisokisou sou lialia 'o uasi xo ane'i ne ulai la tasiauxa'asi. 7 Uasi,
nexi tevivikala no anu xavutala talume laixe noxou Lataua. Xavutala
laixe e mutalume ne Lataua muitinexe lumamo no mine ukoinu lialia'o
uao. 8 Ta kisokisou vile sou lialia 'o ne ulavusou uasi, xo lexe ane'i
milavusou, la umomomo sou ane'i ivau Tila sou mimii laixe 'o usoli no
anu ovu valautu uasi. 9 [t]Ia uasi xo kaukavu muai no Lavuku Tavuna teinu
aloxo 'o,
"Mii ane itema vile umaisou uasi
mo sangalou ulomusou uasi

---

[n] **1:26** Mat 11:25; Iak 2:5 [o] **1:29** Ep 2:9 [p] **1:30** Iel 23:5-6 [q] **1:31** Iel 9:24 [r] **2:3** Apo 18:9; 2Ko 10:1 [s] **2:4** 1Te 1:5 [t] **2:9** Ais 64:4

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

xe uxali no anu xavutalau uasi ne.
Lataua muloosi'a ane'i ane imasaxau Lataua Uleenu no tane'i
manina."

10 Ia Lataua mupala'alixu noxinge no anu Uleenu. Uleenu ne ukakamulinu
mimii ukalusi, mo loxo mimii utalume no nano noxou Lataua ne anu
mulavusou. 11 Xo itema vile ulavusou xavutalau itema vile uasi ia mitema
ne anu uleenusi ane molu mulavusou anu aloxo itema vile ulavusou
xavuxavutala noxou Lataua uasi, ia anu Lataua Uleenusi molu mulavusou.
12 Nenge tano'u Uleenu ane sou lialia 'o uasi. Ia teno'u Uleenu ane molu
noxou Lataua. Sou lexe nenge talavusou mii ma'ia ane Lataua mulosingesi.
13 La sou mii ma'ia e nenge tavivikala no anu ne itema ulosoiengixu uasi. Ia
no anu vaivaikala e Uleenu Tavuva mulosiexixu. La sou nenge talamananixu
mimii no anu Uleenu manina no nano no anu vaivaikala noxou Uleenu. 14 Ia
ta mitema ane Uleenu noxou Lataua uxolu noxi'a uasi ne imomomo sou ino'u
mii ane une'e no anu Uleenu noxou uasi. Xo vaikala noxou Uleenu uxali
mii vitanisi noxi'a mo anu ulavusi'a uasi. Ia ane'i milavusou mii ma'ia ane
Uleenu ulemolu noxi'a ne. 15 Itema ane mu'ana'ana no anu Uleenu Tavuna ne,
la anu ulevinu mimii ukalusi, ia evile umomomo sou ulevinu uasi. 16 [u]Xo
"'Ena'ei mulavusou xavutala noxou Tila mo ulosou xavutala?"
Ia nenge telavusou xavutala noxou Kalisitosi.

Kalikalipalaa no Nano no Anu Lalotu

3 1 Ta vivilo, eni evikalangengi ne loxo avikalane'i ta mitema ane'i
ane mi'ana'ana no anu Uleenu Tavuna uasi. Ia eni evikalangengi
loxo ta mitema ane'i ane mixolu no anu 'ilixo sou lialia 'o si. Mo 'ilixoi'a
loxo ta molomolosi no nano noxou Kalisito. 2 [v]Eni uao elosinge susuisi 'o
ia alosinge la'ilali pekia'u uasi, xo ngingi ngamomomo sou nga'ou uao.
Manina xo ngingi ne ngamomomo uao. 3 [w]Ngingi ne uao ngaxolu loxo
ta mitema sou lialiasi 'o. Xo 'ilixo sou sangalako ilou 'oto'oto a muxolu
noxinge ia ngingi ne xavutala lexe ngingi ne ta mitema sou lialia uasi?
Mo ngingi ngalavusou lexe 'ilixomengi ne loxo ta mitema sou lialia 'o si
uasi? 4 [x]Xo no mine ngingi vile uvikala lexe,
"Eni amulinu Paulo,"
xe vile u'oxe,
"Eni amulinu Apolosi."
La sou loxovaa, 'ilixomengi ne mumaxa'inge lexe ngingi ta mitema sou
lialia 'o si uasi?
5 [y]Ioxe, Apolosi ne anu mii ma'ia? Xe eni Paulo ne eni mii ma'ia? Ia nexi
noxou ne ta mitema sou xaixai vitanisi sou lexe ngingi ngamuxaxu tangengi

---

[u] **2:16** Ais 40:13 [v] **3:2** Eva 5:12-13; 1Pi 2:2 [w] **3:3** 1Ko 1:10-11 [x] **3:4** 1Ko 1:12
[y] **3:5-6** Apo 18:4, 11, 27-28

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

noxou Tila. Xo Tila mulosixe xaixai vilevilesi sou taxaxaisou. 6 Eni sou
atotounu ovu ngiaxu xe Apolosi sou unixi'u lexasou ia Latauasi anu u'oxonu
uleme. 7 Aloxo ne la sou anu ane mutotounu ne mo anu ane munixi'u lexasou
ne ualasi'a uasi. Ia Latauasi xo Anu u'oxonu mii uleme. 8 [z]La sou itema ane
utounu ovu ngiaxu mo itema ane unixi'u lexasou ne ane'i ilou mi'oxonu
xaixai iou vilesisi. Mo sou ulai la anu ulotone'i umomomo no anu xaixaii'a
ilou vilevilesi. 9 Xo nexi noxou ne tanganexesi sou xaixai noxou Lataua. Xe
ngingi ne aloxo Lataua xaixu mo Lataua taasou.

10 No anu alauna ane Lataua mulosilo la eni sou etulusou tani tava'u
aloxo itema ane muno'u lavulavu tatila sou utulusou tani laixe. Io mose'i
ane'i itulusou tani teitexi no anu, ia ane vilevilesi ne ilaxa'i laixe sou
itulusou a loxovaa. 11 [a]Xo evile umomomo sou utulusou lavo'o sou tani
tava'u vile la va'axu no anu ane mutulu tei ne uasi. Tani tava'u ane tei
ne anu Iesu Kalisito. 12 Mo lexe mose'i itulusou tani teitexi no anu tani
tava'u ne no anu mimii loxo xoulu ilou siliva mo lavo'o lailaixe e lapeisou
tila musuku xe ovu mo ia'eia'e ainu ilou uiti ainu, 13 [b]la sou xaixaiou
ne umaxa'u mii ma'ia ane lailaixe no anu. Xo no voxo ane ne mimii
e mutalume ne uxali no lamana. Anu upala'alixu no anu navu ne sou
utovonu xaixai maninasou noxi'a ta mitema vilevilesi. 14 Lexe tani ane
itema vile utulusou ne uela uasi, la sou moosou ne uno'u ulusou xaixaiou
ne. 15 Ia lexe tani ne uela ukalusi la xaixaiou ne usu'a vitanisi, la anu
moosou ne u'ume uxexee no anu navu mo umauli.

16 [c]Loxovaa ngingi ngalavu lexe ngingi ne taasou lalotu noxou Lataua
mo Lataua Uleenu a uxolu noxinge ne uasi? 17 Ia lexe itema vile u'oxo
masuanu taasou lalotu noxou Lataua la Lataua u'oxo masuanu kalumo.
Xo taasou lalotu noxou Lataua ane ne anu tavuna noxou mo ngingi nesi
ane taasou lalotu noxou.

18 La sou mamu sou opongengi molu ukalavoingengi la. Xo lexe vile noxinge
ne uxavutala lexe anu itema sou lavulavu no anu mimii sou lialia 'o, la laixe
lexe anu uxali loxo itema sou uxovulaulau mo sou ili'i la anu uxali loxo itema
sou lavulavu. 19 [d]Xo xavutala laixe sou lialia 'o ne anu loxo xavutala vulaulausi
noxou Lataua iou. Xo Lavuku Tavuna teinu muvikala aloxo 'o,

> "Anu uavoixa'a ta mitema sou xavutala laixe ne no anu lavulavu
> tatila sou lialia 'o."

20 [e]Mo Lavuku Tavuna teinu muvikala aloxo 'o la,

> "Tila mulavusou lexe xavuxavutala noxi'a ta mitema sou lavulavu ne
> anu mii vitanisi."

21 Aloxo ne la sou mamu sou ngingi ngatooxa'a ta mitema la. Xo mimii
ukalusi ne ngingi ngaangingisi. 22 Loxo Paulo ilou Apolosi mo Kepasi

---

[z] **3:8-9** Mat 16:27; Ep 2:20-22 [a] **3:11** Ais 28:16; 1Pi 2:4-6 [b] **3:13** 1Ko 4:5 [c] **3:16** 1Ko 6:19; 2Ko 6:16 [d] **3:19** Iop 5:13 [e] **3:20** Lex 94:11

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

xe lialia 'o ilou mauli xe soli mo mimii ane muxolu vaimomo 'o xe ili'i
kalumo ne mimii ane ne ngingi ngaangingi ukalusi. 23 Mo ngingi ne
noxou Kalisito xe Kalisito ne anu noxou Lataua.

Ta Mitema sou Xaixai Noxou Kalisito Vitanisi

4 1 Aloxo ne, la sou ngingi ta mitema ngalavusixe lexe nexi ta mitema
sou xaixai noxou Kalisito vitanisi, mo loxo nexi ta mitema sou
tasaxila'u mii ma'ia ane Lataua mutalumeiou. 2 [f]La sou laixe lexe ta
mitema ane isaxila'u xaixai ne ane'i ixaxai sou laixe manina imulinu
masaxa noxou Tilasi'asi. 3 Lexe ngingimenge xe uasi la ta mitema sou
ivelunu vaivaikala ne ngailevinu 'ilixoxeni la eni taleli papaxexu uasi.
Manina xo eni melo ne alevinu 'ilixoxeni la uasi. 4 Aloxo ne la sou
xavutalaxeni laixe ne anu mulamanasi. Ia xavutalaxeni umomomo sou
ulevileli uasi. Ia Tilasi anu molu ulevileli no anu. 5 [g]La sou mamu sou
ngingi ngailevingengi vitavitanisi tei no mine voxo uao uasi ngaxomaiou
Tilasi molu une'e. La mii ma'ia ane mutalume tei ne Anu uvulaxu
uai lamana xe mii ma'ia uxolu utalume no xavutalai'a ta mitema, la
anu uxali lamana. La sou no voxo ane ne la ta mitema vilevilesi ino'u
'osailai'a molu noxou Lataua. 6 [h]Ioxe ta vivilo eni emasaxa lexe alingainge
sou ngano'u mimii noxixe noxou Apolosi sou usu'ulingengi mo sou
ngingi iengi umulinexi noxou no anu laaxu mimii e nexi talelemolu e
mikaukavu aloxo 'o,

> "Mamu sou ngalai nga'oki la ngapolopepeenu mimii e
> mikaukavunu."

La sou ngaitinu itema vile ngatelaixu xe ngataloxolixu vile ulu'elai
uasi. 7 [i]Xo 'ena'ei mu'oxongengi la ngexali iouvilemo noxi'a se'i ne?
Mii ma'ia ane ngingi ngeno'u, ia Lataua ulosinge uasi? Ia lexe ngingi
ngeno'u mii ne molu noxou Lataua mukalu, la sou loxovaa la ngingi
ngatoongenge. 8 Xo mimii e ngemasaxau ne a ngeno'u mukalu ne mo
ngingi ngexali loxo ta mitema sou lavuluti mukalu. Mo ngingimenge
ngexali loxo ta tatananu tuala io nexi uasi. Laixe musuku sou ngingi
ngexali loxo ta tatananu tuala manina mo sou nexi kalumo taxali ta
tatananu tuala loxo ngingi. 9 Xo eni emaisou aloxo Lataua mumulanexe
ta aposeli ne mutulusixe ili'i noxi'a ta mitema laoluxa'a teexu loxo ta
mitema ane sou ive'a isoli no tatexa'a. La ta mitema no anu lialia ukalusi
mimatakisixe mo ta angelo mimatakisixe kalumo.
10 Nexi ne loxo ta mitema e xavutalai'a laixe uasi sou Kalisito, ia ngingi
ngexali loxo ta mitema sou lavulavu musuku no nano noxou Kalisito
mo nexi mamalanexesi ia ngingi pekia'inge. Ngingi ualasinge tatila
ia nexi ualasixe ne kitu'asi. 11 [j]Xo tatei mo muxali vaimomo 'o ne nexi

---

[f] **4:2** Luk 12:42 [g] **4:5** 1Ko 3:8 [h] **4:6** Rom 12:3 [i] **4:7** Rom 12:6 [j] **4:11** 2Ko 11:23-27

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

tasosolinexesi mo limilanexe 'esi'esi xe tokolomonexe xasixasixusi xe
ivevexe kalumo la nexi sixe tani sou taxolu no anu uasi. 12 [k]Aloxo ne la
sou nexi mexe te'oxo xaixai ialuxu no avoxe, no mine ta mitema isa'isixe
la nexi taalusi'a xe ane'i i'oxo masuanexi la nexi tatuluxusi, 13 no mine
nexi talomusou vaikala masumasua e ane'i ilavinexe no anu ne la nexi
takolinu no anu vaikala laixe mo opo se'isisi. Musoko ne mune'e muxali
vaimomo 'o la nexi texali loxo mosomoso e tasusuanu no ie'i ta mitema
ukalusi no lialia 'o.
14 Eni ekaukavunu vaikala ane 'o mulai noxinge sou apamaelangengi
uasi, ia sou apeletotosinge loxo ngingi ta 'alixeni e talelingenge misevile.
15 [l]Mo lexe ngingi mengi ta mitema loxo 10,000 sou isaxila'inge no
nano noxou Kalisito, ia ngingi ta maminge ta piena uasi. Xo no nano
noxou Kalisito Iesu la eni exali loxo maminge no anu a'alo laixe noxou.
16 [m]Aloxo ne la sou eni alingainge sou ngamulinu tava'ilo tanixu.
17 [n]Tava'u aloxo ne la sou eni apalusou 'alixeni Timoti ne ulai noxinge.
Anu ne eni talelixu misevile xo mumulaxu taanu mulolutu noxou Tila.
Sou lexe ulosoiengixu vote'i sou maulixu Kalisito Iesu e muxolu noxilo
'o. Ioxe eni elosinge lavulavu noxi'a ta mitema ilotu noxou Iesu no anu
tuatuala vilevilesi ukalusi. 18 Xo se'i noxinge ne uao ixolaxolasi 'o. Xo
ane'i ixavuxavutala lexe eni maasi amomomo sou ane'e noxinge uasi. 19 Ia
uasi xo eni ane'e noxinge paleasi lexe Tila umasaxa aloxo ne. No mine
eni ane'e la eni ataxunu mo alomusou vaikalai'a ta mitema sou xolaxola
e ivivikala ne uasi. Ia xavi ma'ia ane ane'i mino'u ne. 20 [o]Xo saxisaxila'u
noxou Lataua ne anu mii sou vaivaikalasi uasi, anu mii sou xavi. 21 La sou
mii ma'ia ane ngingi ngemasaxau mukalu? Xo loxovaa eni ane'e noxinge
ne la ane'e ano'u vuate, uasi ane'e noxinge no nano no anu talelingenge
mo uleenu sou opo se'isisi?

Ngaxexeenu Vivinge Ane U'oxonu 'Ilixo sou Vote'i

5 1 [p]Eni elomusi'a ta mitema mia'aloxeni lexe 'ilixo sou vote'i a muxolu
no nano noxinge ne. 'Ilixo ane ne anu masua manina xo ta mitema
ane'i ane imulaxu tane'i noxou Iesu uasi ne i'oxonu uasi, ia no nano
noxinge ne la itema vile mu'oxo 'ilixo sou vote'i noxie momu semau. 2 La
ngingi ne ngetoongenge mo nge'oxo muitinu! Ia loxovaa la xavutalamengi
navuxu mo utama la sou ngaxexeenu itema ane mu'oxonu 'ilixo masua
loxo ne mo uxexesinge no taingengi ne uasi? 3 [q]Manina lexe eni a axolu
noxinge no vasimelo uasi ne ia no a uleleli la eni a exolu noxinge ne.
Mo eni eilevinu itema e mu'oxo 'ilixo ne loxo eni a exolu lai ne. 4 No
mine ngingi ngapita no nano no ualasou Tilasinge Iesu, la eni a exolu

---

[k] **4:12** Mat 5:44; 2Te 3:8 [l] **4:15** Xal 4:19 [m] **4:16** Pil 3:17 [n] **4:17** Apo 19:22 [o] **4:20** 1Ko 2:4 [p] **5:1** Liv 18:7-8; Lap 22:30 [q] **5:3** Kol 2:5

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

noxinge ne no 'a uleleli, mo xavi noxou Tilasinge Iesu a muxolu ne, 5 [r]la
sou nenge ta'italonu itema ane ne ulai noxou Satani mo sou vasimolu
sou 'ilixo masua ne umamulo usu'a ia uleenu umauli no voxo noxou
Tila. 6 [s]'Ilixomengi sou ngatotoongenge ne anu laixe uasi. Loxovaa ngingi
ngalavusou lexe iisi sevile kitu'a ne tamulaxu no 'a veleti latotopesou
lololi la usoxolixu uxali tatila uasi? 7 [t]La sou ngaxexeenu iisi teinu, mo
ngingi ngaxali loxo veleti latotopesou alavua e iisi sou uasi. Mo sou
ngingi ngaxali laixe aloxo ne. Xo Kalisito Sipsip 'Olu noxinge sou voxo
ane Lataua mupolopepeene'i ta Isilaeli no anu ne anu a miiamanu mukalu
ne. 8 [u]Aloxo ne la sou nenge tasolonu 'osa'ila sou voxo tila aloxo ta Isilaeli
mi'oxo no 'a voxo ane ne no anu iisi teinu uasi mo iisi ane sou susu xe
masaxa masumasua uasi, ia no anu veleti ane iisi no anu uasi anu veleti e
malemalenga mo maninasi.

9 Tei la eni ekaukavumengi no nano no anu uoli voloxu noxilo lexe
sou ngingi ngaxolu ngapita noxi'a ta mitema sou i'oxonu 'ilixo sou
vote'i ne uasi. 10 Uasi ne laaxu lexe ngaxexesi'a ta mitema sou lialia 'o
e i'oxonu 'ilixo sou vote'i mo iisu la ipulumasi'a xe itangatulu sou ilotu
noxi'a ta lataua kalakalavoi ne uasi. Xo lexe ngingi nga'oxo aloxo ne
la umomomo sou ngingi ngaxexee sou lialia 'o avile. 11 [v]Ia vaimomo 'o
eni akaukavumengi lexe mamu sou ngingi ngaxolu ngapita noxi'a ta
mitema ane'i ane me'a ileme'a lexe ane'i ne ta vivinge noxou Kalisito ia
ane'i milavusou 'ilixo sou vote'i mo valamoa[w] xe itangatulu ulai noxi'a
ta lataua kalakalavoi mo ane'i ane ivikala masumasua noxi'a ta mitema
xe iiexu lexa pekia'u u'oki mo iisu la ipulumasi'a. Ta mitema ane loxo ne
ngongi'a ngaxolu ngapita mo nga'ani mamu. 12 Xaixai ma'i ane noxilo sou
eni ailevinu 'ilixoi'a ta mitema ane ixolu no ale no 'a lalotu? Ia loxovaa
ngingi ne umomomo sou ngailevinu 'ilixoi'a ane'i ane ixolu no nano no
'a lalotu uasi? 13 [x]Xe ta mitema ane ilavusou ilotu uasi ne Lataua molu
uilevinu 'ilixoi'a.

"Ngaxexene'i ta mitema ane sou masaxa masumasua ne ixexee no
taingengi."

'Ilixo sou ta Mitema Noxou Lataua Itulu no 'a Vaivaikala

6 1 Ia lexe ngingi vile utelo vaikala noxou menexu sou mii vile, la
loxovaa anu uavuti sou ulaixu no laxune'i ta mitema ane iisalili
uasi sou iilevinu ia ulaixu noxi'a ta mitema noxou Lataua uasi? 2 [y]Mo
ngingi ngalavusou lexe Lataua ta mitemau ne ulai la iilevine'i ta mitema
sou lialia 'o? Mo lexe aloxo ne la loxovaa la ngingi ngailevinu vaikala
kitukitu'a e muxolu no taingengi ne uasi? 3 Mo loxovaa ngingi ngalavu

---

[r] **5:5** 1Ti 1:20 [s] **5:6** Xal 5:9 [t] **5:7** Ais 53:7; 1Pi 1:19 [u] **5:8** Lap 16:3 [v] **5:11** 2Te 3:6; Tit 3:10 [w] **5:11** valamoa ne laaxu lexe matea. [x] **5:13** Lap 13:5; 17:7 [y] **6:2** Pal 20:4

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

lexe nenge tamomomo sou tailevinu 'ilixoi'a ta angelo. Loxovaa ngingi
ngalavusou aloxo ne uasi? La mimii sou lialia 'o ne nenge tailevinu
laixe sou mauli! 4 Aloxo ne la sou lexe vaivaikala ane loxo ne uxali no
taingengi la ngalaixu noxi'a ta mitema e ualasi'a uasi no nano no 'a
lalotu ne mo ngatulu no ie'i sou iilevinu vaivaikalamengi! 5 Eni elemolu
mii ane 'o sou apamaelangengi, xo loxovaa anu se'isisi lexe vile no
taingengi noxinge ne anu lavulavuu umomomo sou uiilevinu vaivaikala
ane loxo ne no taine'i ane mimulaxu tane'i ne uasi? 6 Ia uasi xo ngingi
vile ne ulai utulusou vimou no ie'i ta mitema ane imuxaxu tane'i noxou
Lataua uasi ne sou itelo vaikala noxou! 7 Manina musuku lexe 'ilixo
sou ngatulusinge ngatongato'o no 'a vaivaikala ne laaxu lexe ngingi
ngauauli uasi ngelapau mukalu. Ia loxovaa la sou ngingi ngamalalixa'a
sou i'oxo masuangengi ua? Xe loxovaa la sou ngingi ngamalanixi'a mo
i'oxonu 'ilixo sou ipulumau mimemimengi ua? 8 Ia uasi xo ngingi menge
la ne ngekalavoi sou ngepuluma sou nge'oxo susu, ngingi nge'oxo mii
aloxo ne noxi'a ta vivinge ne la. 9 [z]Ngalavu uasi lexe ta mitema ane
i'oxonu 'ilixo masumasua la umomomo sou ualasi'a utelo sou mimii no
'a saxisaxila'u noxou Lataua uasi? Mamu sou opongengi ukalavoingengi
la. Ta mitema sou i'oxo 'ilixo sou vote'i mo ta mitema ane ilotu noxou
lataua kalakalavoi mo ane'i ane i'oxo 'ilixo sou vote'i noxi'a ta sema ane
mitautaula'i xe ta mulu ane ixiui'a ngatongato'o xe ta mulu ane 'ilixoi'a
sou i'oxo 'ilixosou vote'i, 10 mo ta mitema sou pulumasi'a xe ta mitema
sou valamoa[a] mo ane'i sou iiexu lexa pekia'u u'oki mo imunumunu xe
ane'i ane iisu la ipulumasi'a la ane'i ane imomomo sou i'unalai no 'a
saxisaxila'u noxou Lataua uasi. 11 [b]Mose'i noxinge ne tei la 'ilixomengi
aloxo ne. Ia vaimomo 'o la Lataua mu'ulosinge mo ngexali laixe loxo anu
ta na'u muisalili ne no anu ualasou Tila Iesu Kalisto mo no anu Uleenu
Lataua.

Vasimenge ne Anu Taasou Uleenu Tavuna

12 [c]Mimii to se'i ne eni emomomo sou a'oxonu. Ia mimii tavu'alo ne
umomomo sou usu'ulileli uasi. Mii tavu'alo ne eni emomomo sou a'oxonu
ia umomomo sou eni amalalixu mii vile usaxila'ilo mo usakisakileli
uasi. 13 [d]La'ilali ne sou oponenge xe oponenge ne sou la'ilali ia Lataua
umamulone'i ilou ukei. Mo vosimenge ne mii sou vote'i uasi, ia anu mii
noxou Tila, xe Tila a muxolu no vasimenge. 14 [e]Xe no 'a xaviinu la Lataua
mutulusou Tila no 'a soli mo anu utulusinge kalumo. 15 [f]La sou loxovaa,
ngingi ngalavusou lexe vasimenge ne Kalisito vasimolu ane uasi? Loxovaa

---

[z] **6:9-10** Xal 5:19-21; Ep 5:5; Pal 22:15 [a] **6:10** valamoa ne laaxu lexe matea. [b] **6:11** Tit 3:3-7 [c] **6:12** 1Ko 10:23 [d] **6:13** 1Te 4:3-5 [e] **6:14** Rom 8:11; 1Ko 15:20; 2Ko 4:14 [f] **6:15** Ep 5:30

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

umomomo sou eni ano'u Kalisito vasimolu ka apitanu ilou sema sou vote'i
vasimele? Umomomo uasi ane. 16 [g]Loxovaa ngingi ngalavu lexe 'ei ane
upitanu vasimolu noxie sema sou vote'i ne la ane'i ilou mixali vasime'a
vilesisi. Xo vaikalasou muai aloxo 'o,
"ta tamei ipita la ane'i vasime'a vilesisi."
17 [h]Ia anu ane ilou Tila ipita, la ane'i ilou ixali vilesisi no nano no anu
Uleenu. 18 Ngaxexee no anu 'ilixo sou vote'i xo susu ane se'i i'oxonu ne no
ale no vasimolusi, ia anu ane u'oxonu susu sou vote'i la anu molu ususu
no vasimolu la. 19 Loxovaa ngalavu lexe vasimenge ne taasou lalotu noxou
Uleenu Tavuna e Lataua mulosinge mo anu uxolu no nano noxinge ne
uasi? Ngingi ne ngingisisi la uasi. 20 [i]Xo ngingi ne Lataua muno'u 'ulu
tatilasinge misevile. Aloxo ne la sou ngatoxonu Lataua no anu vasimenge
ne.

Vaikala sou Taula'i

7 1 Ioxe vaimomo 'o eni akolinu vaivaikala ane ngingi ngekau-kavunu.
Lexe itema utaula'i uasi ne anu laixe. 2 Ia tava'u aloxo 'ilixo sou
vote'i muxali mu'oki, la sou laixe sou ta mulu vilevilesi ne itaula'ixa'a ta
semai'a uisalilisi. Xe ta sema vilevilesi ne kalumo itaulaixa'a ta mului'a
uisa'ilisi. 3 Mo sou mulue umomosou u'oxo 'ilixo sou taula'i ne ulai noxie
semau xe semau i'oxo aloxo ne kalumo ulai noxou mulue. 4 Mo semau
vasimele ne anesisi naesi uasi, ia mulue nau kalumo. Iouvilesisi aloxo
ne, mulue vasimolu ne anusisi nausi uasi ia semau na'e kalumo. 5 Io
mamu sou nga'apisou vasimenge ngato'o noxinge la. Ia laixe lexe ngingi
ngongou nga'oxonu aloxo ne no voxo se'i mo sou opo se'isisi sou ngingi
ngasaxila'inge va'axu sou lakilakasi xe ukalu la ngane'e ngapita la mo
sou Satani utovongengi xo loxo ngingi ngamomomo sou ngasaxila'inge la
uasi ne mamu. 6 Vaikala ane eni elemolu 'o ne anu loxo vaikala manina
sou ngamulinu uasi. Vaikala ane 'o sou usaxila'ingesi. 7 Eni amasaxa lexe
ta mitema ukalusi ne ixolu si aloxo eni ataula'i uasi. Ia uasi xo ta mitema
vilevilesi ne Lataua mualusi'a iouiou. Vile na'u aloxo 'o xe vile na'u aloxo
'olele.
8 Ano 'o eni avikala ulai noxi'a ta samula mo ta vaalu aloxo 'o. Anu
laixe sou lexe ane'i ixolu samulaxa'a aloxo eni 'osi. 9 [j]Ia lexe ane'i me'a
imomomo sou isaxila'a uasi, la ane'i itaula'isi mo laixe, xo loxo 'o io
tane'i ialuxu sou taula'ixa'a. 10 [k]Eni a'italonu vaikala pekia'u ano 'o ulai
noxi'a ane'i ane mitautaula'i, eni avikala uasi anu Tila muvikala lexe
mamu sou sema i'umesou mulue io ixolu va'axu. 11 Ia lexe ane i'oxonu
aloxo ne, la ane ixolusi io itaula'i la uasi xe uasi la ane ilivu sou itaula'ixu

---

[g] **6:16** Mat 19:5 [h] **6:17** Ioa 17:21-23; Rom 8:9-11 [i] **6:20** 1Ko 7:23; 1Pi 1:18-19 [j] **7:9** 1Ti 5:14 [k] **7:10** Mat 5:32

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mulue la. Xe mamu sou mulu ukusaie semau ixexee. 12 Eni avikala ulai
noxinge ngingi ane leviani ne aloxo, eni avikala ia Tila uasi. Lexe vivinge
vile u'uluxe semau ne imulaxu tane uasi ia imasaxa lexe ixolu noxousi
la anu umomomo sou ukusaie ixexee mamu. 13 Mo lexe sema vile iuluxu
mulue vile ne umulaxu tanu uasi, ia anu umasaxa lexe uxolu noxiesi ne la
ane imomomo sou ikusau uxexee mamu. 14 Xo sema mulue ane ulavusou
umulaxu tanu uasi ne muxali va'axu loxo Lataua na'u ne a noxie semau
nesi, xe mulu semau ane ilavusou imulaxu tane uasi ne, mixali va'axu
loxo Lataua na'u ne a noxou mulue nesi. Lexe aloxo ne uasi, la ta 'ili'a ne
ixali nunii'a, ia anu aloxo ne la sou ane'i ne mixali loxo Lataua ta na'u.
15 [l]Ia lexe ane'i ane imulaxu tane'i uasi ia imasaxa lexe i'ume ixexee la
ngamalalixa'a i'oxonu aloxo ne. Mulu mo sema ane mimulaxu tane'i ne
mii vile usakine'i uasi, Lataua mu'avalinge ne sou taxolu no anu opo
se'isisi. 16 [m]Xo nini semau, nelavu a loxovaa, lexe nini nemomomo sou
napamaulinu mulumeni uasi? Xe nini mulue nelavu a loxovaa, lexe nini
nemomomo sou napamauline semameni uasi? Nexi talavusou uasi.

Utetelisou Mauli Iou Aloxo Lataua Mulosou no Mine Anu Mu'avalou

17 Anu aloxo ne la sou itema vilevilesi ne anu utetelisou mauli iou aloxo
Lataua mulosou no mine anu mu'avalou. Vaikala ane ne eni alosinge ulai
no anu lalolalotu noxinge ukalusi. 18 Loxovaa itema vile xooxoo mungasou
tei mukalu ia Lataua mu'avalou? La mamu sou anu uxexeenu xooxoo
anaxu tanixu ne. Xe loxovaa itema vile xooxoo ungasou uasi ia Lataua
mu'avalou? La mamu sou anu umalanixu sou xooxoo ungasou la. 19 [n]Xo
xooxoo ungasinge ne anu mii vitanisi mo xooxoo ungasinge uasi ne anu
mii vitanisi kalumo. Ia mii ane maninasi a lexe tamulinu lapuloto noxou
Lataua. 20 Itema vilevilesi ne uxolu no nano no anu mauli e anu muxolu
no anu io Lataua mu'avalou. 21 Loxovaa nini nexolu loxo itema sou uxaxai
vitanisi no mine Lataua mu'avaline? La mamu sou mii ane ne u'oxo
oponeni tu'umaxu. Ia lexe umomomo sou nini mene naululusine la sou tila
anu ululusine no anu sakisaki, la na'oxonu aloxo ne. 22 [o]Xo anu ane muxolu
loxo itema sou ipalupalusousi, ia Tila mu'avalou ne la anu uxali loxo itema
noxou Tila ane mululu no anu sakisaki mo vasimolu papaxe. Xe iouvilesisi
aloxo ne la itema ane vasimolu papaxe, ia Tila mu'avalou, la anu uxali loxo
itema noxou Kalisito sou upalupalusousi. 23 Ngingi ne Lataua muno'u 'ulu
tilasinge la sou ngaxali loxo ngamitema sou ta mitema ipalupalusingesi
mamu. 24 Ta vivilo, nenge vilevilesi ne taxolu noxou Lataua no anu mauli
aloxo texolu no anu tei no mine anu mu'avalinge.
25 Ano 'o vaikalasi'a ta samula. Eni ano'u vaikala pekia'u molu noxou
Tila uasi. Ia eni avelunu vaikala ano 'o aloxo eni Paulo ane no anu alauna

---

[l] **7:15** Rom 14:19 [m] **7:16** 1Pi 3:1 [n] **7:19** Rom 2:25; Xal 5:6; 6:15 [o] **7:22** Plm 16; 1Pi 2:16

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

noxou Tila la Anu uvikala ne maninasi. 26 Xo tava'u loxo tu'utu'umaxu
vaimomo 'o la eni exavutala lexe anu laixe noxinge sou ngaxolu aloxo
ngexolu ne. 27 Loxovaa nini netaula'i? Ia ngakamuli vote'i sou naxexeene
semameni mamu. Xe loxovaa nini nataula'i uasi? La nakamuli ne sema
sou nauluxe mamu. 28 Ia lexe nini netaula'i la nini na'oxonu susu uasi. Xe
lexe vuanga vile itaula'i la ane i'oxonu susu uasi. Ia ane'i ane itaula'i la
ane'i ixalisou tu'utu'umaxu tapiena no anu maulixa'a. Mo eni emasaxa
sou aumengengi no anu mii ane ne. 29 Ta vivilo, vaikala noxilo ne laaxu
aloxo 'o. Voxo anu a ataxu ne. Mo usoko 'o ulai la ta mulu ane mi'uluxa'a
ta semai'a ne ixolu aloxo ane'i ia sema uasi, 30 xe ane'i ane itatama ne
ixolu loxo ilavusou itatama uasi, xe ane'i ane i'osa'osa ne ixolu loxo
ilavusou 'osa'osa uasi. Mo ane'i ane ilavusou ilotonu mimii ne ixolu loxo
ta mitema ane'i i'a mimii sou imulaxu uasi. 31 [p]Xe ane'i ane ilavusou
ixaxai no anu mimii sou lialia 'o ne uxali loxo 'au'au tatila no anu
maulixa'a uasi. Xo lialia 'o ne ilou mimii no anu ne anu aso ukalu. 32 Eni
amasaxa lexe masaxa sou tangengi utulu mimii sou lialia 'o mamu. Itema
ane utaula'i uasi ne anu tanu utulu xaixai noxou. Tila anu umasaxa sou
u'oxonu mimii ane Tila umasaxau mo u'osasou. 33 Ia itema ane mutaula'i
ne xavutalau u'au'au no anu mimii ane sou lialia 'osi. Anu umasaxa
sou u'oxonu mimii ane semau imasaxau mo i'osasou. 34 La masaxa mo
xavutala noxou ne mukalipala. Sema ane itaula'i uasi mo vuangasi ne
ane ixavutala u'oki no anu xaixai noxou Tila. Masaxa tatila noxie ne
lexe iitine ikalusi ilai noxou Tila no anu vasimele mo uleene kalumo,
ia sema ane mitaula'i ne ixavuxavutala no anu mimii ane sou lialia
'osi. Ane imasaxa sou i'oxonu mimii ane mulue umasaxau mo u'osasou.
35 Eni avivikala no anu vaikala ano 'o ne sou u'oxongengi ngaxolu
laixe, ia loxo eni akakapingenge uasi. Eni emasaxainge sou ngaxolu la
ngamulinu 'ili'ilixo uisalili mo sou nga'oxonu xaixai noxou Tila laixe io
xavutalamengi ukalikalipala mamu.

36 Lexe itema vile uxavutala lexe anu mu'oxonu 'ilixo laixe uasi ulai
noxie vuanga e misosovosiesi lexe anu u'uluxe ne uasi, mo ane mixolu
tauu lele'e piena mukalu io anu uxamulinu masaxa sou taula'i, la anu
u'oxonu axo mumasaxaie ne. La anu ususu uasi. Ane'i ilou itaula'i. 37 Ia
itema ane molu mu'oxonu xavutalau io evile upalusou sou utaula'i uasi,
mo umomomo sou usaxila'u masaxa noxou la, xe xavutalau muxali
pekia'u lexe anu u'uluxe vuanga ne uasi. La itema ane ne mu'oxonu mii
laixe kalumo. 38 La sou anu ane mu'uluxe vuanga ne mu'oxonu mii laixe.
Ia anu ane u'uluxe uasi ne, mu'oxonu mii laixe musuku.

39 [q]Sema ne ixolu no 'a sakisaki sou taula'i noxou mulue no voxo ane
anu uxolu umauli. Ia lexe mulue usoli la ane ilulu no anu sakisaki ane

---

[p] **7:31** 1Ioa 2:17 [q] **7:39** Rom 7:2-3

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ne, mo ane imomomo sou itaula'ixu itema 'ena'ei e ane imasaxau ia laixe
lexe itema ne anu noxou Tila. 40 Ia noxilo la eni exavutala lexe loxo ane
ixolu aloxo nesi la ane i'osa manina. Mo eni exavutala lexe Lataua Uleenu
a muxolu noxilo 'o.

La'ilali Ane I'elaxu Ulai Noxi'a ta Lataua Kalakalavoi

8 1 [r]Ioxe ano 'o ne vaivaikala sou la'ilali ane mi'elaxu mulai noxi'a
ta lataua kalakalavoi. Nenge telavu lexe nenge mukalusi ne teno'u
lavulavu. Ia lavulavu vitanisi ne uxalixu 'osa'osa kalakalavoi mo
nenge ta'itinenge. Ia tanengexa'a ta menexinge nesi u'oxonenge taxali
peki'ainge. 2 [s]Itema ane uxavutala lexe anu mulavusou mii mose'i ne, anu
ulavusou mii ma'ia ane laixe lexe sou anu ulavusou ne uasi. 3 Ia itema
ane tanuxu Lataua no tanu ne, Lataua mulavusou. 4 [t]Ano 'o vaikala sou
ta'ou mii xiasinu ane mi'elaxu ulai noxi'a ta lataua kalakalavoi. Nenge
telavu lexe lataua kalakalavoi ne anu mii vitanisi manina no 'a lialia
'o. Mo telavu lexe ta lataua mose'i la uasi, ia Lataua vilesisi. 5 Mo loxo
umomomo sou mimii ta piena ane ileme'a lexe ta lataua loxo teitexi no
opo loxotolo mo no 'a lialia 'o ne anu manina ta lataua ne tapiena mo
ta tatila ne tapiena, 6 [u]ia noxinge la Latauamenge anu a uxolu mo Anu
vilesisi. Anu Maminge e Anusi tava'u mimii mukalusi mo maulinenge
sou taxaxai noxou. Mo Tila noxinge ne Anu a uxolu ia Anu vilesisi.
Anu Iesu Kalisito e tava'u mimii mukalusi xe tava'u maulinenge. 7 Ia ta
mitema mukalusi ne ilavusou mii ane 'o ne uasi. Ta mitema se'i a uao
ixavutalasou ilotu no 'a lataua kalakalavoisi o la sou no mine ane'i i'ou
mii xiasinu la ane'i ixavutalanu lexe mii ane ne ane'i mi'elaxu mulai
noxi'a ta lataua kalakalavoi, mo loxo xavutalai'a mamalaxusi la ane'i
ixamulinu loxo ane'i nuni'a. 8 La sou la'ilali ne umomomo sou une'e
nenge 'alai noxou Lataua uasi. Mo lexe nenge ta'ou uasi la umomomo sou
nenge taxali masua no iou Lataua uasi, xe lexe nenge ta'ou la umomomo
sou nenge taxali laixe no iou Lataua uasi. 9 [v]Ngingi ngasaxilainge laixe
xo loxo 'o io ngingi nga'oxonu aloxo ne umulinu vasimenge manamana'u
ne la u'oxone'i ane'i ane mamalaxa'a ne ikuluke mo ilapau no anu uasi.
10 Xo lexe itema vile ane xavutalau mamalaxusi ne umaisinge ngingi
ane ngeno'u lavulavu ane loxo ne nga'ani'ani no nano no taasou lalotu
noxou lataua kalakalavoi, la masaxa uxali noxou sou u'ou mii ma'ia
ane mi'elaxu mulai noxi'a ta lataua kalakalavoi ne. 11 [w]Aloxo ne la
sou vivinge soxu ane xavutalau mamalaxusi e Kalisito musolisou ne,
ngingi ngavila'isou no anu xavutalamengi ane ne. 12 Mo lexe ngingi
ngasusulixa'a ta vivinge aloxo ne mo ngamamulonu xavutalai'a se

---

[r] **8:1** Apo 15:29 [s] **8:2** Xal 6:3 [t] **8:4** Lap 4:39; 6:4; Xal 4:8 [u] **8:6** Ep 4:5-6 [v] **8:9** Rom 14:13-15; Xal 5:13 [w] **8:11** Rom 14:15, 20

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mamalaxu ne la ngingi ngesusu noxou Kalisito. 13 [x]Aloxo ne la sou lexe
mii ma'ia ane eni a'ou ne u'oxonu vivilo sou ulapau no 'a susu, la eni
umomomo sou a'ou mii xiasinu ane ne la mamu. Mo sou eni a'oxonu sou
ulapau uasi.

Xaixai Muisalili Noxou Mitema Ane Iesu mupalusou

9 1 [y]Loxovaa eni vasimelo manamana'u uasi? Loxovaa eni itema ane
aposeli uasi? Loxovaa eni amaisou Iesu anu Tila noxinge uasi? Ia
loxovaa ngingi ne loxo neneaxu xaixaixeni noxou Tila uasi? 2 [z]Mo lexe
se'i i'oxe eni amitema ane Iesu mupalusilo uasi ia ngingi nga'oxo lexe eni
itema ane Iesu mupalusilo noxinge. Xo ngingi ne aloxo sosovo sou xaixai
noxilo noxou Tila.
3 Anu vaikalaxeni 'o sou latolosilo ulai noxi'a ta mitema ane ixolu sou
iilevinu xaixaixeni. 4 [a]Loxovaa anu muisalili sou nexi tano'u la'ilalinexe
xe lexanexe kalumo uasi? 5 Mo loxovaa anu uisalili sou nexi tano'a ta
semamexi ane mimulamulaxu tane'i sou noxi'a taxixaoxao loxo ta aposeli
mo Tila ta vimovimou xe Kepasi kalumo uasi? 6 Loxovaa nexi noxou
Valunavasi nexisisi ta'oxonu xaixai no avoxe sou usu'ulinu xoluxolu
nexesi? 7 Itema ane uxaxai loxo itema sou 'oto'otoi'a, la anu molu
umoloxou 'ani la? Xe 'ena'ei ane utou xai sou uaini vile la anu umomomo
sou u'ani no anu uasi? Xe 'ena'ei ane utuvu'a ta sipsip uiexu susune'i
lexaxu la uasi? 8 Loxovaa ngingi ngaxavutala lexe eni amulimulinu
xavutalai'a ta mitemasi'a e'oxonu vaikala ane 'o? Lapuloto muvikala
aloxo ne. 9 [b]Xo mikaukavunu no anu lapuloto noxou Mosesi aloxo 'o,

> "Mamu sou ngasamalinu ta bulumakau anaxa'a no mine ane'i uao
> i'uve'uve'u la'ilali sosousou no alesi 'o."

Loxovaa? Lataua muvivikala ne si'a ta bulumakau? Uasi. 10 [c]Anu aloxo
'o vaikala tovola'i ane ne singe. Xo anu umasaxa lexe nenge ta'oxo
loxo itema ane umamulonu lialia no xai. Xe itema ane uxexeenu la'ilali
sosou. Ane'i ilou mi'oxo aloxo ne xo ane'i ilou iloopala lexe ulai la ane'i
ino'u 'ulusou neneaxu xaixaii'a ilou ne. 11 [d]Anu aloxo nexi tetounu mii
sou Uleenu nonixi noxinge 'o. Ia ngingi ngalosixe mii ane sou usu'uli
vasimenge la loxovaa? Anu uisalili? Ia uasi. Xo nexi tano'u mii e nexi
tetounu nesi temanu. 12 [e]Ia lexe se'i ino'u mimii lailaixe mose'i aloxo
ne noxinge la male nexi ne tano'u tavu'alo manina. Ia xo mimii lailaixe
mose'i e lexe nexi tano'u noxinge ne nexi talinga sou tano'u uasi. Aloxo
ne la sou nexi tatavulenu tu'umaxu ne xo tamasaxa sou tano'u uasi xo
maasi la utaluxu vote'i sou a'alo laixe sou Kalisito. 13 [f]Ngaxavutala lexe

---

[x] **8:13** Rom 14:21 [y] **9:1** Apo 22:17-18; 26:16; 1Ko 15:8-9 [z] **9:2** 2Ko 3:2-3 [a] **9:4** Luk 10:8
[b] **9:9** Lap 25:4; 1Ti 5:18 [c] **9:10** 2Ti 2:6 [d] **9:11** Rom 15:27 [e] **9:12** Apo 20:34; 2Ko 11:9
[f] **9:13** Lap 18:1-3

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ane'i ane ixaxai no nano no 'a taasou lalotu tatila noxou Lataua ane'i
ino'u la'ilali no nano no 'a taasou lalotu tatila noxou Lataua ne. Xe ane'i
ane isu'uli no 'a xaixai no nano no 'a valovalo la ane'i i'ani no anu mii
ane ane'i mi'elaxu mulai mimulaxu no valovalo ne. **14** [g]Anu iouvilesisi
aloxo Tila muvikala pekia'u lexe ane'i ane ia'aloxu a'alo laixe la ane'i
ino'u xoluxolu lailaixe no lialia 'o sou a'alo laixe ane ne. **15** Ia eni ano'u
mii vile uasi. Mo eni akaukavunu mimii mose'i sou ano'u noxinge uasi.
Eni asoli ne mii vitanisi, ia eni a'osasou a'aloxu a'alo laixe mo ano'u mii
vile uasi ne anu tila. **16** [h]Aloxo ne la sou no mine eni a'aloxu a'alo laixe
la amomomo sou a'itileli sou uasi xo eni a'aloxu a'alo laixe ane 'o no anu
masaxa ane muavutilixo sou a'alo. Masua manina noxilo lexe eni a'aloxu
a'alo laixe uasi. **17** La sou eni umomomo sou ano'u 'uluxeni sou xaixai
ane 'o uasi. Xo eni melo a'oxonu no 'a masaxa noxilo uasi. Eni e'oxonu
umulinu masaxa noxou. **18** Ioxe la sou eni ano'u 'uluxeni ane loxovaa? Xo
mimii e lexe eni ano'u loxo 'uluxeni noxi'a ta mitema 'o ane eni ano'u
mimii uasi 'o. Ia 'ulu vilesisi e lexe eni ano'u ne ane eni a'aloxu a'alo
laixe ulai noxi'a ta mitema.

19 La sou eni amasaxa lexe axolu vasimelo papaxesi. Ia axali loxo itema
sou xaixai vitanisi noxou itema vile uasi. Eni melosi a'oxoleli axali loxo
itema sou xaixai vitanisi noxi'a ta mitema ukalusi. **20** [i]Aloxo ne la sou no
mine eni axolu no nixi noxi'a ta Iutaia la eni axali loxo ane'i ta Iutaia.
Mo sou ano a ine'e. Xe no mine eni axolu no nixi noxi'a ane'i ane imulinu
lapuloto la eni axali loxo eni amitema sou amulinu lapuloto ia eni
axolu no anu lapuloto uasi. Eni a'oxo aloxo ne la sou eni amomomo sou
alapune'i ane'e ne'i noxou Kalisito. **21** Ioxe no mine eni ane'e noxi'a ane'i
ane ilavusou lapuloto uasi la eni axali loxo itema e ulavusou lapuloto
uasi. Ia eni asusu no anu lapuloto noxou Lataua uasi. Eni emulinu
lapuloto noxou Kalisito. Eni a'oxo aloxo ne mo sou alapune'i ane'i ane
ilavusou lapuloto uasi ne ine'e noxou Kalisito. **22** [j]La sou no ie'i ane'i ane
imulamulaxu tane'i pekia'u uasi la eni kalumo axali loxo ane'i ne sou
alapune'i. Eni amasaxa lexe amulinu 'ilixoi'a ta mitema ukalusi mo sou
no 'a 'ili'ilixoi'a nesi la asu'uline'i sou ino'u maulixu Kalisito. **23** No 'a
'ilixo ane eni a'oxonu ne sou eni a'osa sou a'aloxu a'alo laixe noxi'a ne mo
nene'axu uxali la eni a'osa misevile.

24 Ngingi ngalavu laixe xo no 'a voxo sou saisale la ta mitema tavu'alo
iiave no 'a saisale ia vilesisi noxi'asi anu uno'u 'ulu. Ngalavusou uasi
ngaiave xavingengi mo sou ngano'u 'ulu ukalusi. **25** [k]Xo ta mitema
ukalusi ane i'oxonu vilavila'i sou saisale no lia 'o ane'i tane'i utulu
pekia'u manina no anu. Xo ane'i imasaxa lexe i'oxo aloxo ne mo sou

---

[g] **9:14** Mat 10:10; Xal 6:6 [h] **9:16** Iel 20:9 [i] **9:20** Apo 21:20-26 [j] **9:22** 2Ko 11:29
[k] **9:25** Pil 3:14; 2Ti 2:4-5; 4:7-8

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ino'u kisivalui'a. Kisivalu ane ane'i ino'u ne ulai la ukalu. Ia ane nenge
ta'oxonu 'o sou tano'u kisivalu ane kaluxusou uasi. 26 Aloxo ne la sou eni
umomomo sou aiave loxo itema e uiave masumasua mo utotosa uasi. Mo
eni umomomo sou a'oto la asuanu avolo vitavitanisi loxo itema e usu'anu
avolu vitavitanisi no nixi uasi. 27 [l]Eni ava'u vasimelo uisalili mo sou
a'oxonu vasimelo ne umulinu masaxa noxilo mo sou ulai xe eni a'aloi'a ta
mitema la eni kalumo ano'u uuluxeni xo loxo 'o io ano'u uasi.

A'alosi'a ta Isilaeli Usu'ulingengi Xo loxo 'o Io Ngalapau no 'a Tovotovo

10 1 [m]Ta vivilo, eni emasaxa lexe ngingi ngalavu laixe lexe tatei ne
ta 'ilu'ilusunenge mixolu no laaxu sauma e maminge mulosi'a sou
mupamuxane'i no 'a vote'i. La sou ane'i mimulinu sou mixisa'i sou luaki.
2 La sou ane'i mi'ulo no 'a sauma xe no 'a luaki ne sou mixali ta mitemau
Mosesi. 3 [n]Xo ane'i mukalusi ne mi'ani no 'a la'ilali sou Uleenu iouvilesisi.
4 [o]Mo miie no anu Uleenu iouvilesisi ne munixi loxo lexa no 'a lavo'o
tatila mo anu a ilo'a imuamua'i ne. Lavo'o tatila ane ne anu Kalisito.
5 [p]Ia Lataua u'osasou tavu'alo noxi'a ne 'ilixoi'a uasi. La sou misoisoli
mole vasime'a mutautaolu no xalee lia vitanisi. 6 [q]Ioxe la sou mii ane
ne anu uxali loxo sosovo vile e sou nenge tamaisou la usu'ulinenge sou
tapoloxalonu 'ilixo masumasua ane ane'i mi'oxonu. 7 [r]La sou mamu sou
ngingi ngalotu noxi'a ta lataua kalakalavoi loxo ane'i se'i noxi'a mi'oxonu.
Xo mikaukavunu no 'a Lavuku Tavuna teinu aloxo 'o,

> "Ane'i ixolu sou i'ani xe iie ukalu la ane'i ilai sou imolovila'isi'a ta
> sema."

8 [s]Mo nenge kalumo mamu sou ta'oxonu 'ilixo sou vote'i loxo ane'i
se'i mi'oxonu. Xo no voxo ane ne la ta mitema 23,000 misoisoli no
voxo vilesisi sou susu noxi'a. 9 [t]Xe mamu sou nenge tatovonu Tila
loxo ane'i se'i noxi'a mi'oxonu xo ane'i mi'oxo aloxo ne la ta sinana
veveeni mingangasi'a la misoisoli. 10 [u]La sou ngingi ngavikala masua
noxou Lataua loxo se'i noxi'a mi'oxonu mamu. Xo ane'i mi'oxonu
aloxo ne la angelo sou uve'a ta mitema isoli mune'e muve'a misoisoli.
11 Mii ane muxali noxi'a ne anu loxo sosovo la sou ane'i mikaukavunu
muxolu mo sou nenge tamaisou la taumolu xo nenge taxolu no mine
voxo kalukaluxusou. 12 La sou ngingi ngexavutala lexe ngingi ngetulu
peki'ainge la ngalaxa'i laixe xo loxo 'o io ngalapau. 13 Tovotovo iouvilemo
a muxali noxinge ne uasi ia iouvilesisi loxo uxaxali noxi'a ta mitema 'o
si. Mo Lataua ne umulinu vaikalausi, la sou Anu umalanixu tovotovo ane
umomomo sou ngingi ngauaulixu uasi ne uxali noxinge uasi. Ia no mine

---

[l] **9:27** Rom 8:13; 13:14 [m] **10:1** Mul 13:21-22; 14:22-29 [n] **10:3** Mul 16:35 [o] **10:4** Mul 17:6; Iti 20:11 [p] **10:5** Iti 14:29-30 [q] **10:6** Iti 11:4, 34; 1Ko 10:11 [r] **10:7** Mul 32:6 [s] **10:8** Iti 25:1-9 [t] **10:9** Iti 21:5-6 [u] **10:10** Iti 16:41-49

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

tovotovo uxalisinge la Anu kalumo ne upolonu vote'isinge la sou ngingi
ngamomomo sou ngalapau uasi.

Lavilelu Noxou Lataua Kalakalavoi Xe 'Ani Noxou Tila

14 Aloxo ne la sou ta menexilo emasaxainge, lexe nga'ume ngaxexee
no anu 'ilixo sou lalotu noxi'a ta lataua kalakalavoi. 15 Eni avikala ulai
noxi'a ta mitema ane sou lavulavu, lexe ngingimenge ngailevinu mii
ma'ia ane eni elemolu noxinge ne. 16 [v]Paku sou tavikala laixe musuku no
anu ne upitanenge no nano no anu sialuxu Kalisito. Mo veleti ane nenge
tase'ise'nu ne upitanenge no nano no anu vasimolu Kalisito. 17 [w]Tava'u
lexe veleti vilesi ne la sou nenge tavu'alo ne taxali vasimolu vilesisi. Xo
nenge ukalusi ne tavaisuxu veleti vilesisi ne. 18 [x]Xavutalamengi umuline'i
ta mitema ne Isilaeli. Ane'i ane i'ou mii e mi'elaxu ne la loxovaa ipita no
'a valovalo noxou Lataua. 19 [y]Loxovaa vaikalaxeni ne laaxu lexe mii ane
mi'elaxu mulai noxou lataua kalavoi ne anu mii vile manina mo lataua
kalavoi ne anu mii vile manina? 20 [z]Uasisi ane. Mii ane ta mitema ane'i
ane ta Iutaia uasi i'elaxu ne ane'i i'elaxu ulai noxi'a ta uleenu masumasua
ia ulai noxou Lataua uasi. Mo eni amasaxa sou ngingi ngapita noxi'a
ta uleenu masumasua mamu. 21 [a]Mo umomomo sou ngingi ngaie no
'a pakuxu Tila xe pakuxa'a ta uleenu masumasua kalumo uasi. Xe
umomomo sou ngingi nga'ani no 'a valovalo sou 'ani noxou Tila xe no 'a
valovalo sou 'ani noxi'a ta uleenu masumasua kalumo uasi. 22 [b]Loxovaa,
nenge tatovo sou ta'oxonu Tila la'iaxu mo ulavinenge? Loxovaa, nenge
peki'ainge muaulixu anu xaviinu?

Ane'i Ane Imulaxu Tane'i ne Vasime'a Papaxesi

23 [c]La sou mimii ta piena ne anu laixe sou nenge ta'oxonu ia anu mimii
ta piena ne umomomo sou usu'ulinu xoluxolunenge uasi. Mo mimii ta
piena ne anu laixe sou nenge ta'oxonu ia anu mimii tapiena ne umomomo
sou u'oxo maulixa'a ta menexinge ne uleme pekia'u uasi. 24 [d]Mo
mamu sou nenge ta'oxo lexe tasu'ulinengesi uasi. Nenge tasu'uline'i ta
menexinge kalumo. 25 La sou mimii ane xiasinu e ta mitema itaolunu la
ngano'u noxi'a mo nga'ousi. Ia mamu sou ngaxavutala piena no anu mo
ngatali'isou. 26 [e]Xo,

> "Lialia mo mimii ta piena e muxolu no anu 'o ne anu mii noxou
> Tilasi."

27 Mo ane'i leviani e ilavusou imulaxu tane'i uasi i'avalinge io
ngamasaxa lexe ngalai xe nga'ani la nga'ou mii ma'ia ane mimulaxu no

---

[v] **10:16** Mat 26:26-28 [w] **10:17** Rom 12:5 [x] **10:18** Liv 7:6 [y] **10:19** 1Ko 8:4 [z] **10:20** Lap 32:17; Pal 9:20 [a] **10:21** 2Ko 6:15-16 [b] **10:22** Lap 32:21 [c] **10:23** 1Ko 6:12 [d] **10:24** Rom 15:1-2 [e] **10:26** Lex 24:1

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

talangenge ne. Io ngaxavutala piena no anu mo ngatali'isou uasi. **28** [f]Ia
lexe vile uvikalangengi aloxo 'o,
“Mii ane ne milaixu sou mi'elaxu ulai noxi'a ta lataua kalakalvoi.”
La mamu sou ngingi nga'ou. Ngaxavutala laixe xo itema ne
muvikalangengi io maasi xe ngingi nga'ou la ngingi ngasusu noxou
itema ne. **29** La sou ngaxavutala laixe noxou itema xavutalau. Ia ngingi
ngaxavutala ngaangingi uasi. Ia tava'u loxovaa la sou xavutalau itema
vile mo ne usakingengi mo ulevingengi ne? **30** [g]Ia lexe eni a'ou mii ane eni
evikala laixe musuku no anu. La sou loxovaa la itema vile mo ne uvikala
masua noxilo no anu? Eni elavusou lexe eni evikala laixe musuku noxou
Lataua mukalu la sou eni e'ou. **31** [h]La sou mii ma'ia mukalusi ane ngingi
nga'ou xe ngaiexu mo nga'oxonu ne sou ngaitinu Lataua ualasou no anu.
32 [i]Mamu sou ngasusulixa'a se'i noxi'a ta Iutaia xe ta Xiliki xe lalotu
noxou Lataua sou ilapau no anu. **33** [j]Xo eni kalumo atovonu sou alosi'a
ta mitema ukalusi 'osa'osa no 'a vote'i mose'i. Xo eni melo amomomo
sou axalisou xeli xoluxolu laixe mo uasi. Xo xoluxolu laixe ne noxi'a ta
mitema ukalusi sou ane'i ino'u mauli no anu.

11

1 [k]Ngamuli 'ili'ilixo noxilo aloxo eni emulinu 'ili'ilixo noxou
Kalisito.

'Ili'ilixo sou Umaxa'u Lalotu Maninasou

2 Eni a'osasinge sou ngaxavutalaleli mo mimii tapiena e eni
epotongengi no anu la ngetetelisou pekia'u loxo eni evikalangengi no
anu. **3** [l]Ia vaimomo 'o eni emasaxainge sou ngalavu lexe ngingi ta mulu
ukalusi kisinge 'a Kalisito, xe ngingi ta sema kisinge 'a ta mulumengi, xe
Kalisito kisou 'a Lataua. **4** Xo ta mulu ukalusi ane'i ane ilavusou ilinga mo
ipalomatana io isuasou kisi'a la ane'i itaxaanu kisi'a uasi. **5** Xe ta sema
ukalusi ane'i ane ilavusou ilinga mo ipalomatana io isuasou kisi'a uasi
la ane'i itaxa anu kisi'a uasi. Anu aloxo ane'i ane milui kisi'a. La sou anu
laixe lexe ta sema isuasou kisi'a. **6** Ia lexe sema ne ilavusou isuasou kisie
uasi la ane ixotosou laxusie mo uxali ataxusi. Xe lexe ane imaela sou
ixotosou laxusie, la ane isuasou kisie. **7** [m]Mamu sou itema usu'asou kisou.
Xo anu loxo tovola'isou Lataua mo tokolomo noxou Lataua mo u'itinu
Lataua. Ia sema ne ane tokolomo laixe noxou mulue. **8** [n]Xo mulu muxali
noxie sema uasi. Sema mixali noxou mulu. **9** Aloxo ne la sou anu ukoinu
mulu ie sema uasi, mukoine sema iu mulu. **10** Tava'u aloxo ne la sou sema
isuasou kisie sou sosovosou xavi ane ne sou ta angelo imaisou. **11** Tila la
sema ixolu va'axu mo xe mulu uxolu va'axu mo uasi, xo mulu ne anu sou
usu'uline sema xe sema ne sou isu'ulinu mulu. **12** Aloxo ne xo sema mixali

---

[f] **10:28** 1Ko 8:7 [g] **10:30** 1Ti 4:4 [h] **10:31** Kol 3:17 [i] **10:32** Rom 14:13 [j] **10:33** 1Ko 9:20-22 [k] **11:1** 1Ko 4:16 [l] **11:3** Tav 3:16; Ep 5:23 [m] **11:7** Tav 1:26-27 [n] **11:8-9** Tav 2:18-23

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

noxou mulu, la sou mulu muxali noxie sema. Ia mimii ukalusi ne molu
noxou Lataua. 13 La sou ngingi menge ngailevingengi la. Xo lexe sema ane
isuasou kisie uasi io ilinga noxou Lataua la ane mi'oxonu 'ilixo laixe ane?
14 'Ilixomenge nenge ta mitemasi ulosienge lexe itema ane kisou laxusou
veveenu la anu mu'oxo 'ilixo masua sou maela. 15 Ia lexe sema e laxusie
veveenu ne, la ane tokolomoxe? Xo laxusie veveenu ne sou usu'asou kisie.
16 Ia lexe itema vile umasaxa lexe uvikala tumalou no anu mimii ane
nenge tevikala no anu 'o, ia nexi tamulinu 'ilixo vile la uasi mo ta tema
lalotu noxou Lataua i'oxo aloxo 'o.

La'ilali Noxou Tila

17 Ioxe vaimomo 'o eni emasaxa lexe avikalangengi no 'a 'ilixomengi
se'i e eni a'osasinge no anu uasi. Xo no anu pitapita noxinge sou
vaivaikala la, 'ilixo laixe vile uxali no anu uasi. 18 [o]Xo tei la eni elomu
lexe no mine ngingi ngane'e ngapita loxo ta mitema no 'a lalotu, la
kalikalipala uxolu no nixi noxinge ne noxi'a se'i. Eni elavusou manina.
19 Male lexe kalipala uxali no nixi noxinge aloxo ne la sou ngingi
ngatongongengi laixe sou ngalavusi'a ane'i ane masaxa noxou Lataua
muxolu noxi'a manina. 20 La sou no mine ngingi ngapita loxo ne la la'ilali
ane ngingi ngao'ou ne anu loxo la'ilali noxou Tila uasi. 21 Xo loxo ngingi
vile ne u'ou, la vile no nixi noxinge ne, uavuti ka u'ou ukalu avile mole
utapaxa'a se'i. La sou vile uxamuli lexe musolixu xe vile ulai uie mo
u'oxovulaulau. 22 Loxovaa taasinge sou nga'ani mo ngaie no anu uasi?
Mo loxovaa ngexavutala lexe ta mitema e ilotu noxou Lataua ne anu mii
vitanisi la sou ngingi nge'oxone'i ta vivinge ane'i ane xa'a la'ilali uasi
mimaela no nano no anu ne? Mii ma'ia ane sou eni alemolu noxinge?
Male nge'oxo lexe eni e'osasinge no 'a 'ilixo ane ne? Uasi manina.
23 Xo vaikala ane eni eno'u mune'e noxou Tila ne eni kalumo elosinge.
No 'olovoxo la Tila Iesu e mixiu tumali'a noxou ne muno'u veleti. 24 Xe
no mine lexe sou use'inu, la muvikala laixe musuku no anu la muvikala
aloxo 'o, "Ane 'o ne eni vasimelo e alosinge mo ngingi ukalusi nga'ou mo
sou ngaxavutalaleli no anu." 25 [p]Mo iouvilesisi aloxo nesi no mine mio'u
la'ilali mukalu la anu mutetelisou paku io muvikalasou la, "Paku ane
'o anu sosovo sou vaikala alavua ane misakiinu. Anu 'o ne eni sialuxo.
Nga'oxo aloxo ne, ngingi ukalusi ngaie no anu mo sou ngaxavutalaleli."
26 Aloxo ne la sou lexe ngingi vile uo'u veleti ane ne xe uie no 'a paku ane
ne la utotomu ne anu uxavutala soli noxou Tila ne ulai utalo no mine anu
ulivu une'e.
27 [q]La sou lexe 'ena'ei ane mu'ou veleti ane ne xe muie no 'a paku noxou
Tila ne ia anu uxavutala laixe uasi no anu la anu mu'oxo susu no anu Tila

---

[o] **11:18** 1Ko 1:10-12 [p] **11:25** Mul 24:6-8; Eva 8:8-13 [q] **11:27** Eva 10:29

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

vasimolu ilou sialuxu ne. 28 La sou itema molu uxavutala tei 'o xe ili'i la
anu u'ou veleti ne xe uie no 'a paku ane ne. 29 Xo lexe se'i i'ani xe iie ia
itaxa Tila vasimolu ne uasi la vasimolu ne utulusi'a no 'a vaivaikalasou.
30 Anu aloxo ne la sou tavu'alo noxinge ne, pekia'a uasi xe se'i mipipiena
xe tavu'alo ne misoisoli a vile. 31 Ia lexe nenge menge tailevi maulinenge
laixe tei 'o la sou nenge tatulu no 'a vaivaikala uasi. 32 [r]Ioxe no mine
nenge tatulu no 'a vaivaikala noxou Tila, la anu loxo nenge texolu no
laaxu tu'umaxu sou 'ilixo masua noxinge sou taxali u'isalili mo sou
nenge tatulu no 'a vaivaikala uasi loxo ta mitema sou lialia itulu no anu
vaivaikala. 33 La sou ta vivilo no mine ngingi ngane'e ukalusi sou nga'ani
la laixe sou ngaxomaie'i ta menexinge se'i 'o. 34 Ia lexe vile noxinge ne
usolixu la laixe sou u'ani no taasou xo loxo 'o io pitapita noxinge ne
uxalixu 'ilixo sou itelo vaikala noxinge. No mine eni ane'e la sou eni
aisalilinoxu vaikala pa'usou noxinge.

Xaixai Iouiou Noxou Uleenu Tavuna

12 1 Ta vivilo eni emasaxa lexe ngingi ngalavusou xavi iouiou
sou i'oxo xaixai noxou Uleenu Tavuna. 2 [s]La sou ngingi
ngalavu lexe no mine ngingi ngexolu loxo ta mitema ane imulaxu
tane'i noxou Iesu uasi, la mii vile ulapungengi ngalai noxi'a ta lataua
kalakalavoi ane ivivikala uasi ne la ngingi ngalaisi. 3 [t]Aloxo ne la sou
eni avikalangengi lexe vile noxinge ne Uleenu Lataua uxolu noxou
la umomomo sou ulevetesou Iesu uasi. Mo lexe vile noxinge Uleenu
Tavuna uxolu noxou la umomomosou uvikala lexe, “Iesu ne Anu Tila,”
uasi.
4 [u]Uleenu Tavuna ulosou xavi iouiou sou u'oxonu xaixai, ia anu
Uleenu Vilesisi. 5 Mo xaixai iouiou kalumo, ia anu Tila vilesisi. 6 Lataua
anusisi mulosi 'a ta mitema ukalusi xaixai iouiou, ia anu molu ulosi'a
xavi sou i'oxonu. 7 No 'a xaixai vilevilesi la Uleenu Tavuna ulosi'a ta
mitema xavi mo sou isu'uline'i se'i. 8 Io Uleenu Tavuna iouvilesisi nesi a
ulosou itema vile xavi sou uvivikala no 'a xavutala laixe xe noxou itema
vile la ulosou xavi sou uvivikala no 'a lavulavu laixe. 9 Uleenu iouvilesisi
nesi ulosou itema xavi sou ulavusou umulamulaxu tanu noxou Iesu, mo
ulosou vile xavi sou ukilakasi'a ta mitema la imauli la. 10 Xe vile sou
umaxa'u sosovo sou xavi, mo vile sou ua'alo palomatana, xe vile sou
uilevine'i ta uleenu, mo vile sou uvikala no anu vaikala iouiou xe vile
sou uxiunu vaikalau ane uvivikala no anu vaikala iouiou. 11 [v]Xe xaixai
mukalusi ne anu xaixaiou Uleenu iouvilesisi. Ia Anu mulosi'a vilevilesi
loxo no anu masaxa noxousi.

---

[r] **11:32** Eva 12:5-6 [s] **12:2** Ava 2:18-19 [t] **12:3** 1Ioa 4:2-3 [u] **12:4** Rom 12:6 [v] **12:11** 1Ko 7:7

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Vasimolu Vile ne Anu Lololisi Ia Vilevilesi ne Mixali Piena no Anu

12 [w]Vasimolu vile ne anu lololisi ia piena muxali no anu. Mo vilevilesi
ne piena ia ane'i ixalixu vasimolu vilesisi. La sou noxou Kalisito ne anu
aloxo nesi. 13 [x]Xo nenge mukalusi ne te'ulo no anu Uleenu vilesisi sou
te'una no anu vasimolu vilesisi. Nenge ta Iutaia mo nenge ta Xiliki xe
nenge ta mitema sou ipalupalusinge mo ta mitema ane evile usakisaki
uasi. La sou nenge mukalusi ne teno'u Uleenu vilesisi sou taiexu.
14 Ioxe la sou vasimolu vile ne piena ia uxalixu vilesisi uasi. 15 Lexe
tava'u uvikala lexe, "Eni avolu uasi, la sou eni noxou vasimolu ne uasi,"
la anu umomomo sou tava'u ne utolosou sou uxolu loxo vile no anu
vasimolu ne kalumo. 16 Mo lexe sangalou uvikala lexe, "Eni iou uasi
la sou eni noxou vasimolu ne uasi," la anu umomomo sou sangalou ne
utolosou sou uxolu loxo vile no anu vasimolu ne kalumo. 17 La sou lexe
vasimolu lololi ne iousi la sou anu ulomu a loxovaa? Lexe vasimolu lololi
ne anu sangalousi la sou anu utuma a loxovaa? 18 Ia maninasou. Lataua
mumuxaxu vasimolu vilevilesi ne no nano no anu vasimolu vile aloxo anu
mumasaxau sou uxali. 19 Lexe ane'i ukalusi ne ixali loxo iouvilesisi la sou
vasimolu ne uxolu a ne'ei? 20 Anu aloxo ne la sou pa'upa'usou ne piena ia
vasimolu ne vilesisi.
21 Mo iou ne umomomo sou uvikala ulai noxou avolu lexe, "Eni
emomomo io amasaxaine uasi," uasi. Xe kisou ne umomomo sou uvikala
ulai noxou tava'u lexe, "Eni emomomo io a masaxaine uasi," uasi. 22 Xo
anu aloxo 'o, vasimolu pa'upa'usou ane loxo mamalaxa'a si ne anu
umomomo sou ane'i ixexee uasi. 23 Xe pa'upa'usinge ane nenge taxavutala
lexe tatoxone'i malaxo uasi ne nenge tatoxone'i laixe. Xe vasimenge
pa'upa'usou ane laixe umomomo sou tamaxa'u uasi ne nenge tatalumeu
laixe, 24 io pa'upa'usinge ane'i ipala'a ne tatalumeiei laixe uasi. Ia Lataua
mupitanu vasimolu pa'upa'usou la muitalonu sou tatoxonu tatila mulai no
anu pa'upa'usou ane uxolu vitanisi. 25 Anu aloxo ne mo sou kalikalipalaa
uxali no nano no 'a vasimolu ne mamu, ia lexe pa'upa'usou ne
xavutalane'i ne umomomo sou usaxila'a ngatongato'osi. 26 Lexe pa'usou
vile uno'u navunavu, la pa'upa'usou ukalusi ne ilo'a ino'u navunavu. Mo
lexe pa'usou vile uno'u tooxu, la pa'upa'usou ukalusi ne ilo'a i'osa.
27 [y]Ioxe ngingi ne vasimolu Kalisito, mo ngingi vilevilesi ne anu
vasimolu pa'upa'usou. 28 [z]Xe no nano no anu ta mitema ilotu noxou Iesu
la Lataua musosovosi'a ta mitema ane Iesu mupalusi'a, xe tameisou ane
ta mitema sou palomatana, xe tatalusou ane ta mitema sou ilosinge
lavulavu, xe ta mitema sou i'oxonu sosovo iouiou, xe ane'i ane ino'u xavi
sou i'oxone'i ta mitema ixali laixe, xe ane'i ane sou su'uli, xe ane'i ane

---

[w] **12:12** 1Ko 10:17 [x] **12:13** Xal 3:28 [y] **12:27** Rom 12:5 [z] **12:28** Ep 4:11-12

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ino'u xavi sou iulaxunu xaixai, xe kaluxusou ane'i ane ivikala no anu
vaikala iouvilemo. 29 Loxovaa, ane'i mukalusi ne ane'i ta mitema ane
Iesu mupalusi'a? Ane'i mukalusi ne ta mitema sou palomatana? Mo ane'i
mukalusi ne ta mitema sou ilosinge lavulavu? Loxovaa ane'i mukalusi
ne i'oxonu sosovo iouiou? 30 Mo loxovaa, ane'i mukalusi ne mino'u xavi
sou pamauli i'oxone'i ta mitema ixali laixe? Loxovaa, ane'i mukalusi ne
ivikala no anu vaikala iouiou? Loxovaa ane'i mukalusi ne ixiunu vaikala
iouvilemo ne? Uasi Lataua musosovosi'a vilevilesi sou i'oxo xaixai ane ne.
31 [a]Ia ngingi ngamasaxau xavi sou xaixai lailaixe vaimomo 'o ne u'oki.

Tanutanuxu

La sou Eni Alosiengixu Vote'i Ane Laixe Manina

13 1 Lexe eni avivikala no anu vaikala iouvilemo noxi'a ta mitema
mo noxi'a ta angelo kalumo, ia tanutanuxu uxolu no nano noxilo
uasi, la eni ne aloxo xolalau utama piena xe xalamo e mitixitixinu
vitanisi. 2 [b]Lexe eni eno'u xavi sou palomatana mo elavulavu no anu
xavutalae'u talume ukalusi mo lavulavu laixe ukalusi no 'a muxamuxaxu
taleli ne tatila mo pekia'u umomomo sou usukunu alaele ulai va'axu. Ia
tanutanuxu uxolu no nano noxilo uasi, la eni ne a mii vitanisi. 3 Lexe eni
alosi'a mimii noxilo ukalusi ne ulai noxi'a ta mitema ane i'a mimii uasi
mo a'italonu vasimelo ulai noxi'a ta mitema sou i'elaxu no navu ia lexe
tanutanuxu uxolu no nano noxilo uasi, la eni amomomo sou ano'u mii
vile uasi.

4 Itema e tanuxa'a ta menexu ne anu uxolu se'isisi mo umasaxai'a
maninasou. Anu uiisuiisu uasi mo utooxu mo uitinu uasi. 5 Mo anu
u'oxo 'ilixo masua uasi xe anu loxo tanuxusi uasi mo anu loxo opoo
lai'a palea uasi xe anu loxo kalapusou susu ane mi'oxonu noxou ne uasi.
6 [c]Tanutanuxu ne loxo sou 'osa'osa no anu 'ilixo masua uasi ia 'osa'osa no
nano no anu 'ilixo umuli vaikala laixe maninasou. 7 [d]Xo anu usaxilainge
utotomu, anu loxo sou umulaxu tanu utotomu anu loxo uloopala utotomu
mo anu utulu pekia'u utotomu.

8 Tanutanuxu ne umomomo sou utalo uasi ia vaivaikala sou palomatana
anu a uxolu ne ia ulai la utalo mo vaivaikala iouiou ne ulai la tasiau
ukalu xe lavulavu ne ulai la uxexee avile. 9 Xo nenge telavusou mimii
pa'upa'usousi mo nenge taa'alo no 'a a'alosou palomatana pa'upa'usousi.
10 Ia no voxo mine mii ane lololinu ne uxali la mimii ane pa'upa'usou 'o
ne ukalu avile. 11 No voxo mine eni molomoloxo sio, la vaivaikalaxeni
mo xavuxavutalaxeni mo xamuxamuli noxilo ne anu iouvilesisi aloxo ta
molomolo nesi. Xe no mine exali loxo itema tila 'o la eni e'italonu 'ili'ilixo

---

[a] **12:31** 1Ko 14:1 [b] **13:2** Mat 17:20 [c] **13:6** Rom 12:9 [d] **13:7** 1Pi 4:8

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

noxi'a ta molomolo ne mulai ili'i no tumalilo. 12 Vaimomo 'o nenge
tamaisou mimii xalexusi loxo no anu titilo, ia ili'i la nenge tamaisou
Lataua 'alaiou no ienge. Vaimomo 'o eni alavusou Lataua ne maninasou
uasi ia ili'i la eni alavusou maninasou loxo Anu mulavusilo manina.
13 [e]Xo vaimomo 'o mii tatalu anu a muxolu. 'Ilixo sou tamuxamuxaxu
tanenge mo taloopala sou tano'u mimii ane lailaixe ili'i xe tanutanuxu. Ia
anu tila mo muuli noxi'a manina ane tanutanuxu.

Xavi sou Palomatana Mo Vaikala Iouvilemo

14 1 [f]La sou ngamulinu vote'i sou tanutanuxu mo ngamasaxau xavi
iouiou sou i'oxonu xaixai noxou Uleenu Tavuna ne u'oki. Laixe
lexe ngano'u xavi sou palomatana. 2 Xo itema ane uvivikala no anu
vaikala iouvilemo ne uvivikala noxi'a ta mitema uasi ia noxou Latauasi.
Xo itema vile ulavusou mii e anu ulelemolu ne uasi. Anu ua'aloxu
mimii mutalume ne no anu uleenusi. 3 Ia ta mitema ane'i palomatana ne
ivivikala ulai noxi'a ta mitema sou ane'i ileme pekia'a mo ipeletotone'i xe
i'oxonu opone'i uai laixe. 4 Anu ane uvivikala no anu vaikala iouvilemo
ne anu usu'ulinu anusisi. Ia anu ane upalomatana ne anu usu'uline'i ta
mitema ilotu noxou Iesu sou ileme. 5 Eni emasaxainge vilevilesi ukalusi
lexe ngavivikala no anu vaikala iouvilemo ia emasaxa mu'oki lexe ngingi
ngapalomatana. Anu ane upalomatana ne anu tila mo muaulixu anu ane
uvivikala no anu vaikala iouvilemo. Ia laixe lexe anu uxiunu vaikala ne
mo sou ta mitema ilotu noxou Iesu ukalusi ne ino'u su'uli no anu la ileme.
6 Ioxe ta vivilo noxou Iesu, lexe eni ane'e noxinge ia avivikala no anu
vaikala iouvilemo la eni asu'ulingengi laixe a loxovaa? Mo lexe eni
a'alomengi no 'a mii ma'ia mutalume ia apala'alixu mo lavulavu laixe xe
vaikala palomatana la alosinge vaikala sou usu'ulinu. 7 Mo loxo mimii
ane mauli no anu uasi ia tamaxusi, loxo kita xe susapu ne ta mitema
imomomo sou ilavusou lexe ma'ia ane ilelexe no anu ne a loxovaa no
mine mimii ne tamaxu vitanisi. 8 Mo aloxo ne la lexe xolalau utama
lamana uasi, la 'ena'ei ane uloo sou 'oto'oto? 9 La sou anu aloxo nesi
noxinge, lexe ngingi ngavivikala no anu vaikala ane ta mitema ilavusou
uasi. La ane'i ilavusou mii ane ngingi ngalelemolu ne a loxovaa? Anu
aloxo ngingi ngevivikala ne mulai no nixi vitanisi. 10 Manina vaikala
tapiena iouiou anu a uxolu no anu lialia 'o, ia vile noxi'a ne laaxu uasisi,
uasi. 11 Ia lexe eni alavusou vaikala ane itema vile uvikala no anu ne
laaxu uasi, la eni ne aloxo aasila noxou itema ane uvivikala ne xe anu
ne aloxo aasila noxilo. 12 La sou anu aloxo nesi noxinge. Xo loxo ngingi
ngemasaxa mu'oki sou ngano'u xavi iouiou sou i'oxonu xaixai noxou
Uleenu Tavuna. La ngatovo ngaxaxai pekia'inge sou ngano'u xavi ane

---

[e] **13:13** 1Te 1:3 [f] **14:1** 1Ko 12:31; 14:39

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

usu'uline'i ta mitema ilotu noxou Iesu sou itulu pekia'a mo ileme. **13** Mo
tava'u aloxo ne la sou itema ane uvivikala no anu vaikala iouvilemo ne
ukilaka lexe anu umomomo sou uxiunu vaikalasou mii ma'ia ane anu
mulemolu ne. **14** La sou lexe eni akilaka no anu vaikala iouvilemo la
uleelelisi a ukilaka io xavutalaxeni ne umaxa'u nene'axu lakilakaxeni
ne uasi. **15** Ioxe la sou eni a'oxonu mii ma'ia? Eni akilaka no anu uleeleli
mo no anu xavutalaxeni kalumo xe eni alexe lexe no anu uleeleli la
no anu xavutalaxeni kalumo. **16** Ia lexe nini naitinu ualasou Lataua no
anu uleenenisi mo navikala laixe musuku la sou itema vile vitanisi ane
uxolu no nixingengi ne ulavusou uvikala lexe manina a loxovaa? Xo anu
ulavusou mii ma'ia ane nini nalelemolu ne uasi. **17** Male nini navivikala
laixe noxou Lataua ne anu laixe ia itema ane vile 'olele ne anu uno'u
su'uli vile uasi manina. **18** Eni avikala laixe noxou Lataua xo euaulingenge
mukalusi sou avivikala no anu vaikala iouvilemo. **19** Ia no mine ta mitema
ilotu noxou Iesu ipita la laixe lexe eni avikala no anu vaikala mautunu
ta'uvesi ane ulamana xe eni avikala sou ane'i ino'u lavulavu no anu, io
anu tila no anu vaikala 10,000 mautunu vaikala iouvilemo.

20 [g]Ioxe ta vivilo mamu sou xavutala-mengi loxo ta molomolo ta
kitukitu'a. Ia ixavutala no anu 'ilixo masumasua la ane'i loxo ta
keakea. Xo ta keakea ne ilavusou i'oxonu 'ilixo masua uasi. Io no anu
xavutalamengi la nga'oxo aloxo ta mitema ta tatila. **21** [h]Xo kaukavu muai
no anu lapuloto aloxo 'o,

> " 'Noxi'a ta mitema sou vaivaikala iouvilemo mo no anu anaxa'a
> taasila,
> la eni avivikala noxi'a ta mitema ane ne, eni a'oxonu aloxo ne.
> Ia ane'i imomomo sou ilomu noxilo uasi.' Tila muvikala aloxo
> ne."

22 La sou vaikala iouvilemo ane loxo sosovo ne anu noxi'a ane'i ane
imulaxu tane'i uasi, ia noxi'a ane'i ane imulaxu tane'i uasi. Xe vaikala
palomatana ne noxi'a ane'i mimulaxu tane'i. Ia ane'i ane mimulaxu tane'i
uasi ne ane'i uasi. **23** [i]Ioxe lexe ta mitema ilotu noxou Iesu ipita io ane
ukalusi ne ivivikala no anu vaivaikala iouvilemo, ia ta mitema mose'i
ane ilavusou vaivaikala ne uasi xe imulaxu tane'i uasi ne ilomusinge
la ixavutala lexe ngingi xavutalamengi mu'oxo vulusi. **24** [j]Ia lexe ngingi
ngavikala palomatana io itema vile ane umuxaxu tanu uasi xe vile ane
ulavulavu uasi ne u'una, la vaivaikalamengi ne uxiu opoonu xe ulavu
lexe anu itema sou susu la ngingi ta piena ukalusi ne ngailevinu 'ilixou
ne, **25** la sou mii ane mutalume no nano no tanu ne anu a uai no tatexa
ne. La anu utaloxo ulu'e sou ulotu noxou Lataua, la uvikala tama lexe,
"Manina, Lataua anu a uxolu no nixingengi 'o."

---

[g] **14:20** Ep 4:14 [h] **14:21** Ais 28:11-12 [i] **14:23** Apo 2:13 [j] **14:24** Ioa 16:8

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Vote'i sou Muamua'ixu Lalotu

26 [k]Ioxe ta vivilo nenge tavikala a loxovaa? No mine ngingi ngane'e
ngapita sou ngalotu la vilevilesi ne ino'u xaixai loxo lexe, xe vaikala
sou lavulavu, mo mii mose'i ane Lataua mumaxa'u no iengi xe vaikala
iouvilemo. Mo ane sou uxiunu vaikala iouvilemo. Mimii ane ne sou u'oxo
lalotu utulu pekia'u mo uleme. 27 Lexe mose'i ivivikala no anu vaikala
iouvilemo, xe tamei uasi la tatalusi ane'i ivikala, io ivikala ukeikei uasi,
vile uvikala ukalu la vile uvikala. Xe laixe lexe itema vile sou uxiunu
vaikalai'a ne anu a uxolu kalumo. 28 Ia lexe itema vile sou uxiunu vaikala
ne uasi, la itema ane uvivikala no anu vaikala iouvilemo ne, uxolu tani
ukisi no anu pita sou lalotu ne. Io uvivikala noxousi xe noxou Latauasi.
29 [l]Mo sou ta mitema sou palomatana tamei, uasi la tatalusi ane ivikala,
io ane'i ane ixolu ne ilomulangiou mo iilevinu vaikalai'a ne laixe manina.
30 Ia lexe Lataua ulosou itema vile e uxoxolu no lia ne mii vile la itema
ane muvivikala tei ne anu utalo. 31 Xo ngingi ukalusi ne ngemomomo
sou ngapolomatana vilevilesi mo sou ta mitema ukalusi ne ilamana mo
pekia'a. 32 Ta uleenu sou vaikala palomatana ne ane'i imulinu vaikala
noxi'a ta mitema sou ipalomatana nesi. 33 Xo Lataua ne loxo anu Lataua
sou u'oxonu mimii vitavitanisi uasi, ia anu Lataua sou opo se'isisi.

Loxo no anu la'ola'oluxu noxi'a ta mitema ilotu noxou Iesu, 34 [m]mo
ta sema ne ixolu tani ukisi no nano no a lalotu. Ane'i ne imomomo
sou ivivikala uasi ia ilu'ene'i sou imulinu loxo lapuloto noxou Mosesi
mulemolu. 35 Lexe ane'i imasaxa sou ilavusou mii vile, la ane'i itali'isi'a
ta mului'asi no taasi'a, xo ta sema ivikala no nano no 'a lalotu ne anu mii
sou maela manina. 36 Loxovaa vaikala noxou Lataua ne tava'u musoko a
noxinge ne? Uasi, loxovaa ngingi ta mitema ane nesi ane ngeno'u vaikala
noxou Lataua ne? Ia evile ino'u vaikalau uasi.

37 [n]Mo lexe itema vile uxavutala lexe anu ne itema sou palomatana, xe uasi
la muno'u xavi iouiou sou i'oxonu xaixai noxou Uleenu Tavuna ilavusou lexe
mii ma'ia ane eni akaukavunu ulai noxinge 'o ne anu loxo vaikala pekia'u
noxou Tila. 38 Ia lexe anu umulaxu xavutalau no anu uasi, la anu kalumo ne
ngamulaxu xavutalamengi no anu vaikalau ne mamu. 39 Anu aloxo ne la sou
ta vivilo nga'oxo masaxa noxinge pekia'u sou ngapalomatanasi, io vaikala
iouvilemo ne ngatavuna sou mamu. 40 Ia nga'oxonu mii ukalusi ne umomomo
laixe no anu vote'i sou muamua'ixu lalotu.

Kalisito Mumauli La

15 1 Ioxe, ta vivilo, eni emasaxa sou alivunoxu xavutalamengi
sou a'alo laixe noxou Iesu Kalisito ane eni ea'aloxu noxinge

---

[k] **14:26** 1Ko 12:8-10 [l] **14:29** 1Te 5:21 [m] **14:34** 1Ko 11:3; 1Ti 2:12 [n] **14:37** 1Ioa 4:6

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mo ngingi ngeno'u mo sou ngingi ngatulu pekia'inge no anu ne. 2 No
anu a'alo ane nesi ane Lataua mupamaulingengi no anu ne lexe ngingi
ngateteli pekia'u no anu vaikala ane eni ea'aloxu noxinge ne xo lexe uasi
la ngingi ne ngamuxamuxaxu tangengi vitanisi. 3 [o]Xo mii ma'ia ane eni
eno'u ne ane eni akalanu une'e noxinge, aloxo anu mii tatila manina lexe
Kalisito musoli sou susu noxinge aloxo vaikalasou muai no anu Lavuku
Tavuna teinu ne, 4 [p]la sou mi'asixu xe mumauli mutulu la no anu voxo
tatalusou loxo vaikalasou muai no anu Lavuku Tavuna teinu. 5 [q]Mo anu
mupala'a noxou Pita xe mukalu la noxi'a ta molomolo noxou mavulovexa
mo mulu'e no lia tamei. 6 Xe ili'i no anu la anu mupala'a alaxu vilesisi
noxi'a ta vimovimou mose'i noxou sosovosi'a loxo itemaxu itemaxu vile
mo itemaxu ta'uve (500). Piena mose'i noxi'a ne uao imaumaulisio, ia
mose'i a misoisoli mukalu ne. 7 [r]Mukalu la anu mupala'a noxou Iakavo xe
mukalu la mupala'a noxi'a ta aposeli ne mukalusi, 8 [s]mo kaluxusou la anu
mupala'a noxilo kalumo. Eni ne aloxo itema ane nenu mivo'o lalaanu.
9 [t]La sou eni ne akitu'a noxi'a ta aposeli ne mo lexe eni laixe sou ilemelo
lexe aposeli uasi. Xo eni e'oxo masuane'i ta mitema sou lalotu noxou
Lataua. 10 [u]Ia no anu alauna noxou Latauasi la sou eni exali amitema
iou aloxo 'o. Mo alauna noxou ane mune'e noxilo ne loxo mii vitanisi
uasi. Eni exaxai pekia'ilo mo euaulixa'a ta aposeli mukalusi ne. Io loxo
eni uasi, ia alauna noxou Latauasi ane muxolu noxilo sou e'oxonu xaixai
ne. 11 Mo lexe eni a'alomengi xe ta menexilo ia'alomengi, la nexi noxi'a
taa'aloxu vaikala iouvilesisi la sou ngingi ngamulaxu tangengi no anu.

Ta Mitema Ane'i Ane Misoisoli ne Imauli La

12 Ia lexe nexi tea'alo lexe Kalisito mutulu mumauli la no anu soli, la
sou loxovaa mose'i noxinge ne itali'i lexe ta mitema imomomo sou itulu
la no 'a soli uasi? 13 Mo lexe mauli la noxi'a ta mitema ane misoisoli ne
uasi la Kalisito ne anu mutulu mumauli la uasi kalumo. 14 Ia lexe Kalisito
ne utulu umauli la uasi la a'alo noxixe mo loopala noxinge ne anu mii
vitanisi. 15 La sou aloxo ne la nexi loxo ta mitema sou a'alo kalakalavoi
no anu mii ane Lataua mu'oxonu, xo nexi tea'aloxu Lataua lexe anu
mutulusou Kalisito mumauli la no anu soli. Ia manina lexe anu utulusou
Kalisito umauli la uasi aloxo ne la sou lexe ane'i ane misoisoli ne itulu
imauli la uasi. 16 Xo lexe ane'i ane misoisoli ne itulu imauli la uasi la
sou lexe Kalisito ne anu utulu umauli la uasi avile. 17 Mo lexe Kalisito
ne utulu umauli la uasi, la loopala noxinge ne anu mii vitanisi. Mo susu
noxinge ne anu a uao uxolusinge ne sio. 18 La sou ane'i ane mimuxaxu
tane'i kalumo noxou Kalisito ka misoisoli ne ane'i misuasua mukalu.

---

[o] **15:3** Ais 53:5-12 [p] **15:4** Mat 12:40; Apo 2:24-32 [q] **15:5** Mat 28:16-17; Luk 24:34
[r] **15:7** Apo 1:3-4 [s] **15:8** Apo 9:3-6 [t] **15:9** Ep 3:8; 1Ti 1:15 [u] **15:10** 2Ko 11:23

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

19 Mo sou lexe loopala noxinge noxou Kalisito ne sou mauli no anu lialia
'osi la loopalasinge ne uaulixu masuanenge avile mo ta mitema ukalusi
no anu lialia 'o.
20 Ia manina Kalisito ne mutulu mo mumauli la no anu soli. Anu aloxo
Anu mutulu tei ne sou ane'i ane misoisoli la imauli la. 21 [v]Xo loxo soli
mune'e noxou itema vile la mauli la noxi'a ane'i ane misoisoli ne une'e
noxou itema vile kalumo. 22 Xo anu aloxo 'o noxou Adamu la ta mitema
ukalusi isoli. Xe noxou Kalisito la ta mitema ukalusi ne ino'u mauli. 23 [w]Ia
vilevilesi ne na'a voxo mo, xe Kalisito, Anu loxo itema ane mutulu tei xe
no mine Anu ulivu une'e, la ane'i ane ta noxou ne itulu imauli. 24 Voxo
kaluxusou uxali la Anu uitalonu saxisaxila'u ulai noxou Momu Lataua.
No mine anu Kalisito umamulonu mo ukalusi'a ta kisikisi'a ta uleenu
masumasua e pekipekia'a mo xavine'i mulolutu. 25 [x]Xo anu uulaxunu sou
saxisaxila'u ulai utalo no mine Kalisito utaolune'i ta uluau ukalusi ne no
lia no laaxu xavi noxou. 26 [y]Uluau ukalusou sou umamulonu mo ukalusou
ane soli ne. 27 [z]Xo "Lataua mu'italonu mimii mukalusi ne no lia no laaxu
xavi noxou Kalisito."
Io vaikala lexe mimii mukalusi ne mu'italonu no laaxu ne anu
mulamanasi lexe Lataua e mu'italonu mimii mukalusi no tava'u Kalisito
ne. Ia Lataua anu molusi uxolu no laaxu uasi. 28 Ia no mine anu u'oxonu
mimii aloxo ne ukalu la sou 'Olu molu mumulinu Lataua e mu'italonu
mimii mukalusi no laaxu ne, mo sou Lataua umomomo sou uxolu no anu
mimii ukalusi.
29 Ioxe lexe mauli la uasi la sou mii ma'ia ane ane'i e mi'ulosi'a sou
isu'uline'i ta mitema e misoisoli ne i'oxonu? Lexe ane'i e misoisoli ne
umomomo sou itulu imauli la uasi avile la sou loxovaa no anu 'ulo'ulo
ane mi'ulosi'a ta mitema sou isu'uline'i ne? 30 [a]Xe loxovaa noxixe, la sou
nexi ta'italongengi no anu tu'utu'umaxu utotomu 'o? 31 Eni atavulenu soli
no voxo utotomu evikala manina aloxo ne xo ta vivilo loxo eni e'osasinge
sou ngexolu no nano noxou Iesu Kalisito anu tila noxinge. 32 [b]Lexe eni
e'otoxa'a ta mimii ta vova ne Epeso sou mii masaxa noxilosi la mii ma'ia
ane eni eno'u? Lexe ane'i ane misoisoli ne itulu imauli la uasi, la, "Nenge
ta'ani mo taie xo ne'iela la nenge tasoisoli." 33 Mamu sou ngamulinu
kalakalavoi noxi'a ta mitema. "Xo ta mitema ta masumasua ne ivila'isou
'ilixo laixe ne."
34 La sou ngatulu no anu lavulavu ane muxolu noxou itema vile lailaixe
lexe ngingi ngamulinu, io ngataluxu no anu 'ilixo sou nga'oxonu susu.
Mo se'i noxinge ne ilavusou Lataua uasi ne eni avikala aloxo ne sou
apamaelangengi.

---

[v] **15:21** Rom 5:12 [w] **15:23** 1Te 4:16; Pal 20:5 [x] **15:25** Mat 22:44 [y] **15:26** Pal 20:14
[z] **15:27** Lex 8:6 [a] **15:30** Rom 8:36 [b] **15:32** Ais 22:13

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Vasimenge Ane Umauli La

35 Ia male itema vile utali'i lexe, “Ta mitema ane misoisoli ne ulai la
itulu imauli la a loxovaa 'o? Vasime'a ne uxali iou a loxovaa?”
36 [c]Xovulaulau! Mii ma'ia ane nini natounu ne anu usoli tei 'o la sou
anu upau sou uleme. 37 La sou no mine nini natounu la loxo natounu ovu
lololi e uxali ili'i ne uasi, ia ngiaxu vitanisi. Male uiti ngiaxu, uasi, la mii
vilemo ngiaxu. 38 Ia Lataua ulosi'a vasime'a loxo anu molu mumasaxau.
Mo ngiaxu iouiou vilevilesi ne anu ulosi'a ainu vilevilesi mo. 39 Xe mimii
no lia 'o ne anu iouvilesisi uasi. Nenge vasimenge mo xe ta mimii ane
imuamua'i no 'a lialia ne vasime'a mo xe ta ngiala ne vasime'a mo ia ta
sinana ne vasime'a iouvilemo. 40 Anu aloxo ne la sou mimii sou loxotolo
ne na'u vasimolu mo xe mimii sou lialia ne na'u vasimolu mo. Ia mimii
sou loxotolo e lailaixe ne anu vasimolu iouvilesisi mo mimii lailaixe sou
lialia 'o ne vasimolu iouvilemo. 41 Mo aso ne anu na'u kaaxu lailaixe mo
xe so'io ne anu na'u kaaxu lailaixe mo. Ia ta oto ne na'a kaaxa'a mo. Io ta
oto kaaxa'a ne uxali iouiou mo lailaixe manina.
42 Anu iou aloxo nesi no anu mauli la noxi'a ane'i ane misoisoli.
Vasimolu ane mi'asixu ne anu umasua ia vasimolu ane utulu umauli la ne
anu umomomo sou uui la uasi. 43 [d]No mine mi'asixu la vasimolu ne laixe
uasi ia mutulu mumauli la no anu mimii lailaixe. Mi'asixu la mamalaxusi
ia mutulu mumauli la no anu xavi tatila. 44 Vasimolu e miasixu ne anu
sou lialia 'o si ia anu mumauli la, la vasimolu ne sou uleenu. La sou
vasimolu sou lialia 'o xe vasimolu sou uleenu kalumo ne. 45 [e]La sou
kaukavusou muai lexe, “Adamu anu tei ne muxali loxo itema mumaulisi,”
ia Adamu ane ili'i ne muxali loxo Uleenu sou ulosi'a ta mitema mauli.
46 Xo uleenu ne ulu'e tei uasi. Vasimolu mulu'e tei ka sou uleenu. 47 La
sou itema ane tei ne anu molu no anu lomulo sou lialia 'o, xe itema ane
tameisou ne anu molu no opo loxotolo. 48 Anu aloxo ta mitema sou lialia
'o ne ane'i loxo itema sou lialia. Xe aloxo ta mitema sou opo loxotolo ne
la sou ane'i loxo itema sou opo loxotolo. 49 Mo anu iouvilesisi aloxo nenge
texali loxo ta mitema ane sou lialia 'o ia ili'i la nenge taxali loxo itema
ane sou opo loxotolo.
50 Ioxe eni avikalangengi, ta vivilo lexe mii ane vasimenge lialia 'o ne
umomomo sou uxolu kalumo no nano no 'a saxisaxila'u noxou Lataua
uasi. Mo mii ane ukalu ne umomomo sou upita ilou mii ane lailaixe mo
kaluxu uasi, uasi. 51 [f]Ngalomu, eni avikala ngengixu vaikala utalume
vile aloxo 'o. Nenge mose'i ne tasoli uasi, ia nenge ukalusi ne taxiu
vasimenge, 52 no mine ane ne uxali loxo ienge u'amo no anu xoolau

---

[c] **15:36** Ioa 12:24 [d] **15:43** Pil 3:20-21 [e] **15:45** Tav 2:7 [f] **15:51-52** Mat 24:31; 1Te 4:15-17

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

utama kaluxusou. Xo no mine xoolau utama la ane'i ane misoisoli ne
itulu imauli la, ia isoli la uasi, mo nenge ne vasimenge uxiu ukalusi.
53 [g]La sou vasimolu ane umamulo ne utokolomo no anu mimii lailaixe
ane umamulo uasi. Mo vasimolu ane musoli ne utokolomo no anu mimii
ane sou umauli mo kaluxu uasi. 54 [h]No mine vasimolu ane umamulo ne
utokolomoxu no anu mimii lailaixe ane umamulo uasi. Xe vasimolu ane
sou soli ne utokolomoxu no anu mimii ane sou umauli mo kaluxu uasi.
Lexe mimii ane ne uxali la vaikala e mikaukuvunu ne uxali maninasou
aloxo ne. "Soli ne mumamulo avile mo Lataua muuaulixu."
55 [i] "Soli, xavineni ava? Soli, tavimeni ava?"
56 [j]Xe tavi sou soli ne anu a 'ilixo masumasua mo xavi sou 'ilixo
masua ne anu ane lapuloto. 57 Ia talemolu laixe ulai noxou Lataua! Anu
mulosinge xavi sou tauauli no anu mune'e noxou Tila noxinge Iesu
Kalisito. 58 Anu aloxo ne la sou ta vivilo e emasaxainge manina, ngatulu
pekia'inge io ngasasalo no anu mii vile uasi. Utotomu ne ngalosinge
ukalusi ulai no anu xaixai noxou Tila. Xo ngingi ngelavu lexe xaixai
noxinge no nano noxou Tila ne anu vitanisi uasi.

Mipitanu Lamolii'a ta Mitema Noxou Lataua

16 1 [k]Ioxe ano 'o vaikala sou lamoli ane mipitai'a ta mitema noxou
Lataua. Nga'oxonu mii ma'ia e evikalane'i ta mitema e ilotu
noxou Iesu no tuatuala no nano ne Xalatia sou i'oxonu. 2 No anu voxo
usoko sou voxosou lalotu utotomu, la ngingi vilevilesi ne ngamulaxu
lamoli mose'i no pa'umolu. Pa'usou no nano no anu lamoliu e unono'u.
Ngapitanu uai, mo sou eni ane'e la ataxusou la uasi. 3 Xe no mine eni
axali la alosi'a ta mitema ane ngingi ngesosovosi'a ne uoli voloxu sou
vaikala lamana ilou lolovolo noxinge ne sou ilaixu ne Ielusalemu. 4 Lexe
anu laixe sou eni alai kalumo la ane'i ivaitaoleli.

Kilaka Noxou Paulo

5 [l]Eni Apolo alai ne Makedonia xe ili'i la sou ane'e noxinge. Xo eni
Apolo alai aloxo ne Makedonia tei ne. 6 [m]Male eni axolu maxuveeni sevile
noxinge male no 'a voxosou sivo mo tani lelemesou ne ukalu avile, mo
sou ngingi ngasu'ulileli no anu muamua'i xo lexe sou alai ne'ei. 7 Eni
amasaxa sou amaisingesi vaimomo ne loxo exixaosingesi ka alai uasi, eni
eloopala lexe axolu maxuveeni sevile noxinge, lexe Tila umasaxa aloxo
ne. 8 Ia eni axolu lai ne Epeso ne ulai utalo no 'a voxosou Pentikosi. 9 [n]Xo
aitenga tatila sou xaixai ane lexe eni axaxaisou ne anu mukisi noxilo, xe
ta mitema tapiena ane sou ivikala no tumalilo ne ane'i a ixoxolu.

---

[g] **15:53** 2Ko 5:4 [h] **15:54** Ais 25:8 [i] **15:55** Ose 13:14 [j] **15:56** Rom 7:13 [k] **16:1** Rom 15:25-26; 2Ko 8:1-9 [l] **16:5** Apo 19:21 [m] **16:6** Rom 15:24 [n] **16:9** Apo 19:8-10; 2Ko 2:12

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

10 [o]Io, lexe Timoti une'e la ngasaxila'u laixe lexe mii vile u'oxonu u'ume
no mine anu uxoxolu noxinge ne mamu. Xo anu uxaxaisou xaixai noxou
Tila, iou aloxo eni 'osi. 11 [p]Evile no voxo ane ne umomomo sou ngaitalonu
ngalomuxu mo nga'osasou mamu. Ia no anu muamua'ixu sou ulivu une'e
noxilo la nga'italonu no 'a opo se'isisi. Eni autiti'a ilo'a ta vimovimou.
12 [q]Ano 'o ne vaikalasou vivinge Apolosi. Eni epeletotosi'a pekia'u sou
lexe ulai noxinge ilo'a ta vivinge. Anu umasaxa sou ulai palea vaimomo
'o uasi, ia anu ulai no mine anu uxamulinu loxo voxo laixe noxou sou
ulai.
13 Ngatulu mo ngaloosinge, mo xavingengi voxovoxo no anu
muxamuxaxu tangengi la sou ngaxali loxo ta mitema sou ngatulu
peki'ainge mo nga'ume uasi. 14 Nga'oxonu mimii ukalusi ne mo
tanengexa'a ta menexine no anu alauna.
15 [r]Ngingi ngelavu lexe ta temanu tani noxou Sutepano ne ane'i mixiu
tei milai noxou Iesu no nano ne Akaia mo ane'i miitine'i milai no anu
xaixai noxi'a ta mitema noxou Lataua. Ia ta vivilo eni apeletotosinge
pekia'u, 16 sou ngalu'engengi no laaxa'a ta mitema ane'i iou aloxo ne mo
ane'i ukalusi e imuline'i sou isu'uli no anu xaixai ne. 17 Eni e'osa no mine
Sutepano ilou Potunatasi xe Akaikusi mixali xo ane'i mimomomosou
mi'oxonu mii ane ne ngingi ta Kolinito nga'oxonu uasi. 18 Xo ane'i
mi'oxonu opoleli muai laixe mo noxinge kalumo. Ta mitema ane loxo ne
umomomo sou talavusi'a laixe.

'Osa'ila Kaluxusou

19 [s]Ta mitema ilotu noxou Iesu no xalee lia tila ne Asia mi'italonu
'osa'ila noxi'a mune'e noxinge. Akuila mo Pilisila miiongengi no nano
no ualasou Tila, mo ane'i ta mitema e ilotu noxou Iesu ane ilavusou
ipita no tani noxi'a ne kalumo. 20 Ta vivinge mukalusi ane mixolu lai 'o
mi'italonu 'osa'ila noxi'a mune'e noxinge. Ngasexelangenge ngatongato'o
mo ngatimunu xalengengi no 'a 'osa'ila noxou Lataua.
21 Eni Paulo melo akaukavunu 'osa'ila ane 'o no avolo. 22 [t]Lexe itema
vile tanuxu Tila uasi, la uno'u tu'umaxu no voxo mine Tila ulivu une'e.
Nini nane'e, Tila. 23 Alauna noxou Tila Iesu uxolu noxinge. 24 Tanutanuxu
noxilo ulai noxinge ukalusi no nano noxou Kalisito Iesu. Manina.

---

[o] **16:10** 1Ko 4:17 [p] **16:11** 1Ti 4:12 [q] **16:12** 1Ko 3:6 [r] **16:15** 1Ko 1:16 [s] **16:19** Apo 18:2, 18, 26 [t] **16:22** Xal 1:8-9; Pal 22:20

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

UOLI VOLOXU TAMEISOU ANE PAULO MUKAUKAVU MULAI NOXI'A

TA KOLINITO

Vaikala lamana

No anu uoli voloxu ane 'o ne Paulo mukaukavunu mulai noxi'a ta Kolinito, xo ta mitema mose'i no nano no tuala tila ne Kolinito mi'oxonu vaikala masumasua mose'i mulai noxou. Aloxo ne la sou anu mukaukavunu uoli voloxu ane 'o mulai noxi'a sou lexe uxalixu opo vilesisi no taine'i la.

No nano no anu vaivaikala noxou Paulo, la anu muvikala lamana no anu vaikala pekipekia'u e anu muvikalane'i no anu tei. Anu umasaxa lexe ulamanalixa'a no anu tava'u a loxovaa la sou anu mu'oxonu vaikala tu'utu'umaxu ne. Anu mu'oxonu aloxo ne, xe leviani noxi'a ilomu uasi, la misu'anu vaikala masumasua mulai noxou. Xe mupala'alixu 'osa'ila noxou, xo mulomusou lexe ta mitema milomu la mixiunu maulixa'a.

Xe mukalusou vaivaikala noxou la muvikalane'i ta Kolinito sou isu'uline'i ta mitema noxou Lataua ane xa'a mimii uasi no xalee lia tila ne Iutaia. Xe kaluxusou manina, la Paulo mulamanalixa'a lexe ta aposeli kalakalavoi mose'i 'a ixoxolu ne, la sou ane'i itovonu sou i'oxonu masuanu xe ipupuiou xaixai noxou.

A'alo muai no nano aloxo 'o

Paulo mulamanalixu 'ili'ilixonu xe xaixai noxou 1:1-7
Ipitanu su'uli ulai noxi'a ta mitema ne Ielusalemu 8–9
Paulo mulamanalixu no anu xaixai noxou 10:1–13:10
Vaikala kaluxusou ilou vaikala sou sexela 13:11-14

---

1 1 Eni Paulo itema e Kalisito Iesu mupalusilo no anu masaxa noxou
Lataua mo musosovosilo. Nexi noxou vivilo Timoti takaukavu uoli
voloxu ano 'o ulai noxinge ta mitema ilotu noxou Iesu ne Kolinito, mo
noxi'a ta mitema ane'i imulaxu tane'i noxou Lataua no 'a tuatuala ukalusi

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

no lia tila ne Akaia. 2 Alauna mo opo se'isisi ulai noxinge molu noxou
Lataua Maminge mo anu Tila Iesu Kalisito

Anu Lataua sou Mamaatola Tapiena Ukalusi

3 [a]Ta'itinu Lataua e Tila noxinge Iesu Kalisito Momu, anu tanutanuxu
Momu anu Lataua sou mamaatola piena ukalusi. 4 Anu e mamaatolanenge
no anu tu'utu'umaxu noxinge ukalusi, mo sou nexi tamomomo sou
mamaatolane'i ane'i ane tu'utu'umaxu se'i uxalisi'a no anu vaikalau
Lataua ane Anu mulosienge. 5 [b]Xo anu aloxo tu'utu'umaxu noxou Kalisito
unixi u'una no anu maulinenge 'o ne la mamaatola molu noxou Kalisito
ne iouvilesisi unixi une'e u'ana'ana kalumo. 6 Lexe oponexi tu'umaxu,
la anu ne sou umamaatolanenge no 'a mauli noxixe, lexe nexi tano'u
vaikala la anu ne sou umamaatolanenge ane uxalixu 'ilixo sou ngaxolu
se'isisi mo ngatavulenu tu'utu'umaxu ane loxo nexi tatavulenu 'o.
7 Mo loopala noxixesinge ne anu pumuxu, xo nexi telavu lexe aloxo
tu'utu'umaxu noxixe ne ngingi ngatavulenu kalumo la mamaatola noxixe
ne ulai noxinge kalumo. 8 [c]Ta vivixe, nexi tamasaxa manina lexe ngingi
ngelavusou, sou tu'utu'umaxu ane nexi tetavulenu no anu xalee lia tila
ne Asia. Tu'utu'umaxu ane ne anu tatila manina mo umomomo sou nexi
tataloxolixu la uasi mole nexi ne lexe tasoli avile. 9 Manina, no nano
no tanexi la nexi taxamulinu tu'umaxu sou soli. Ia anu muxali ne sou
lexe nexi tamomomo sou tasoa noxixe mamu ia noxou Latauasi, Anu
e utulusi'a ta mitema no 'a soli. 10 [d]Anu mupamulinexi no anu masua
sou soli ane loxo ne, mo Anu upamaulinexi. Nexi teloopalanu lexe Anu
usolonu sou upamaulinexisi. 11 Xo aloxo ngingi ngesu'ulinexi no anu
lakilaka noxinge. La sou tapiena imomomo sou ivikala laixe noxou
Latauamenge sou alauna laixe mune'e noxixe loxo lakolisou lakilaka
noxi'a tapiena.

Paulo Muxiunu Xavutala E Anu Muloonu

12 Ioxe nexi ta'itinexi aloxo, xavutalamexi laixe noxi'a ta mitema ne
mumaxa'ixe lamana lexe no anu xoluxolunenge nenge'a no anu lialia 'o
ne la nexi texolu no anu 'ilixo vilemo mo malemalenga ane molu noxou
Lataua. Nexi te'oxonu aloxo ne loxo no anu xavuxavutala e talavusou
lexe mii ane laixe xe mii ane masua sou lialia 'o uasi ia loxo no anu
alauna noxou Latauasi. 13 Xo nexi takaukavumengixu mii vile ane ngingi
ngamomomo sou ngaitisou mo ngalavu sou uasi ne uasi. Eni eloopala lexe
ngingi ngalavusou mimii lamana ukalusi. Mo eni eloopala lexe, 14 [e]aloxo
ngingi ngelavusixe sevilesi ia ngingi ngalavusixe ukalusi, la ngingi

---

[a] **1:3** Rom 15:5 [b] **1:5** Lex 34:19 [c] **1:8** Apo 19:23; 1Ko 15:32 [d] **1:10** 2Ti 4:18 [e] **1:14** 2Ko 5:12; Pil 2:16

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ngamomomo sou nga'osasixe ne aloxo nexi ta'osasinge kalumo no anu
voxo noxou Tila Iesu.
15 Anu aloxo ne xo eni exavutala pekia'u no anu mii ane 'o, eni
emulaxu xavutala sou akilisinge tei o mo sou ngingi ngamomomo
sou ngano'u su'uli alaxu tamei. 16 [f]Eni emulaxu xavutalaxeni lexe sou
akilisinge no mine alai ne Makedonia xe melo ne Makedonia ane'e la
alivu ane'e noxinge, xe ili'i la sou ngingi ngasu'ulileli sou ngasaxaleli
sou alai ne Iutaia. 17 No mine eni emulaxu xavutalaxeni sou mii ane ne
la, loxovaa eni e'oxonu papaxesi? Uasi loxovaa eni e'oxonu sou emulaxu
xavutalaxeni loxo ane'i ta mitema no lia 'o ixavutala 'o si mo sou eni
avikala ukeikei lexe "Ee, la ee" no mine "Uasi, la uasi?" Aloxo ne uasi.
18 Ia manina sou aloxo Lataua anu umulinu vaikalausi, la sou a'alo noxixe
ulai noxinge ne anu loxo "Ee," xe "Uasi," la uasi. 19 [g]Xo Lataua 'Olu Iesu
Kalisito e nexi noxi'a Sailasi mo Timoti telaanu vaikalasou nonixi noxinge
ne anu loxo "Ee," no mine "Uasi," ne uasi ia noxou ne la anu utotomu ne
"Ee," si. 20 [h]Xo mii vile uasi mii tapiena anu Lataua musakiinu vaikalasou
ne anu muxali "Ee," noxou Kalisito. Anu aloxo ne la sou noxousi ne la
"manina" ne nenge ta'itinu Lataua ualasou. 21 Ioxe la sou anu Lataua
e mupitanenge no anu mauli noxou Kalisito anu molu musosovosinge
la sou nenge'a tatulu peki'ainge. 22 [i]Mo mu'italonu sosovo noxou mo
mutomusinge lexe nenge ta na'u ne muxolu noxinge. Mo mumulaxu
Uleenu no nano no tanenge aloxo sosovo sou mii mai'a ane Anu ulosinge
ili'i.
23 Eni alemolu la Lataua mulavusou xavutalaxeni aloxo ne mo eni
talelingenge sou lexe alivu alai ne Kolinito uasi. 24 [j]Anu loxo nexi tauli
sou taulaxu tangengi uasi. Ia nenge nenge'a taxaxai ne sou 'osa'osamengi.
Xo tava'u aloxo, ngingi ngamulaxu tangengi la ngatulu peki'ainge.
2 1 [k]Aloxo ne la sou eni exavutala pekia'u lexe mamu sou eni a'oxonu
navunavu vile la sou alai akilisinge. 2 Xo lexe eni a'oxonu opongengi
tu'umaxu, la sou 'ena'ei la ane uxolu sou u'oxoleli a'osa? Ngingisi. 3 Eni
ekaukavu aloxo ne mo sou loxo eni ane'e la mamu sou taleli utama
noxi'a ta mitema ia sou i'oxoleli a'osa ne. Eni eloopala pekia'u noxinge
mukalusi lexe 'osa noxilo ne uxolu ulai noxinge ukalusi kalumo. 4 [l]Xo
eni ekaukavumengi 'o no anu taleli utamasinge mo uxoto toxoxa'a xe
ieli lexaxu piena, sou lexe a'oxongengi ngatama uasi, ia sou loxo u'oxo
oponengi ngalavusou manina tanutanuxu noxilo singe no anu 'ilixo sou
talulusou susu noxi'a ta mitema sou susu.
5 Ioxe lexe itema vile muxalixu opo tu'umaxu, la anu u'oxonu opoleli
tu'umaxu uasi. Ia anu mu'oxongengi latala mukalusi ne opongengi

---

[f] **1:16** 1Ko 16:5-6 [g] **1:19** Apo 18:5 [h] **1:20** Pal 3:14 [i] **1:22** 2Ko 5:5; Ep 1:13-14
[j] **1:24** 1Pi 5:3 [k] **2:1** 1Ko 4:21 [l] **2:4** Apo 20:31

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

tu'umaxu, la laixe lexe ta'oxonu uxali masua u'oki mamu. 6 Navunavu ane
ta piena noxinge mitelonu noxou ne anu mumomomo noxou. 7 Ia aloxo ne
uasi, umomomo sou ngingi ngalulusou susu noxou mo ngamamaatolanu,
mo sou anu umomomo sou opo tu'umaxu toxoxu ulu'elaixu a vile mamu.
8 Eni apela'inge aloxo ne mo sou ngingi nga'oxo pekia'unu tanutanuxu
noxinge sou ne la, mo sou anu ulavusou lexe ngingi tangengixu. 9 Tava'u
a loxovaa la sou eni ekaukavumengi ne sou amaisinge lexe ngingi
ngamomomo sou ngatulu peki'ainge no anu tovotovo mo ngalomu sou
ngamulinu mimii ukalusi ne. 10 Lexe ngingi ngalulusou susu noxou itema
vile la eni kalumo alulusou susu noxou. Mo mii ma'ia ane eni elulusou
ne mo lexe mii vile sou alulusou la eni alulusou no iou Kalisito ne singe.
11 [m]Mo sou Satani ne umomomo sou utaloxolinenge mamu xo loxo nenge
talavusou xavuxavutala talume noxou ne.

Ta Mitema Ane sou Ixaxaisou Vaikala Ane Musakii Alavua

12 [n]Ioxe no mine eni elutu elai ne Toloasi sou alaanu vaikala sou a'alo
laixe sou Kalisito la exalisou lexe Tila mukisiinu aitengasilo lai ne.
13 [o]Ia xavutalaxeni ne uai se'isisi uao, xo tava'u lexe eni axalisou vivilo
Tito lai ne uasi. La sou eni eione'i io elai avile ne Makedonia. 14 Ia laixe
musuku noxou Lataua e uulaxunexi utotomu no anu uauli noxou Kalisito
mo taxavutalanu vaikala sou mii ane loxo tumaulixu sou lavulavu laixe
noxou ne tasukunu ulai no xalexalee tani ukalusi no mine nenge talai.
15 Xo nexi ne loxo noxou Lataua la nexi aloxo lomolomo tuma'u lailaixe
ulai noxou Lataua sou Kalisito nonixine'i ta mitema ane'i ane mimulaxu
tane'i noxou Iesu mino'u pamauli xe ane'i ane mimulaxu tane'i noxou
Iesu uasi ane sou isoisoli. 16 [p]Ane'i ane imulaxu tane'i noxou Iesu uasi la
ane'i ne tuma'a masua sou soli, xe ane'i ane imulaxu tane'i noxou Iesu
la ane'i tuma'a uliulixu sou mauli. Ioxe, mo 'ena'ei ane mumomomo sou
xaixai ane loxo ne? 17 Xo nexi ne loxo tapiena e i'oxonu sou ixixaolixu
vaikalau Lataua sou loxo ino'u mii no anu uasi. Anu aloxo ne uasi.
Noxou Kalisito la nexi tavivikala no iou Lataua ne laixe maninasi, loxo ta
mitema ane Lataua mupalusi'a mine'e.

3 1 [q]Ioxe mo loxovaa nexi a tasokou sou ta'itinu ualasixe la? Uasi
loxovaa nexi loxo ta mitema mose'i sou tamasaxau uoli voloxu
sou u'itinu ualasixe ulai noxinge, uasi molu noxinge? 2 [r]Ngingi nesi ne
ane uoli voloxu noxixe e tekaukavunu no nano no tanexi la ta mitema
mukalusi milavusou mo miitisou. 3 [s]Ngingi ngamaxa'u lexe ngingi ne uoli
voloxu molu noxou Kalisito, nene'axu xaixai mexi kaukavusou ne no anu
su'i uasi. Ia no anu Uleenu Lataua e muxolu umauli mo no anu lavo'o

---

[m] **2:11** Luk 22:31 [n] **2:12** Apo 14:27; 1Ko 16:9 [o] **2:13** Apo 20:1 [p] **2:16** Luk 2:34; 2Ko 3:5-6 [q] **3:1** Apo 18:27; 2Ko 5:12 [r] **3:2** 1Ko 9:2 [s] **3:3** Mul 24:12; Iel 31:33; Ese 36:26-27

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

alelaxu uasi ia no nano noxi'a ta mitema tane'i. 4 Nexi tanexi mutulu
pekia'u mo tevau tu'umanexe noxou Lataua xo nexi noxou Kalisito.
5 Anu loxo nexi mexe a ne temomomo sou te'oxonu mimii ane ne uasi,
ia lavulavu noxixe sou xaixai ne molu noxou Lataua. 6 [t]Anu mu'oxonexi
temomomo sou taxali loxo ta mitema sou isaxila'u vaikala ane musakii
alavua ne loxo no anu vaikala sou lapuloto e mikaukavu uasi ia no anu
Uleenu, xo vaikala sou lapuloto ne uvenge tasoli ia Uleenu ne ulosinge
mauli.

Lamanaxu Vaikala Ane Musakii Alavua

7 [u]Ioxe lexe xaixai ne muxalixu soli ne muxotonu kaukavusou no 'a
lavo'o ia muxali ilou lamanaxu mo ta Isilaeli imomomo sou imataki
uisalili ulai noxou Mosesi alaiou uasi xo anu lamanaxu ia ili'i la anu
tasiauxu la, 8 la sou loxovaa? Xaixai ane no anu Uleenu 'o lamanaxu
u'oki manina. 9 [v]Mo lexe xaixai ane utulusi'a ta mitema 'ilixoi'a no 'a susu
noxi'a lamana sou ne, anu lamanaxu musuku la lamanaxu xaixai ane
uxalixu 'ilixo muisalili ne anu lamanaxu toxoxa'a manina. 10 Xo mii ane
lamanaxu loxo ne tei e Mosesi mukaukavu, ia tamomosou ilou lamana
ane lapuloto alavua noxou Lataua ne toxoxa'a ane vaimomo 'o la anu
lamanaxu la uasi. 11 Mo lexe mii ane uxolu lavuu uasi ne lamanaxu aloxo
ne, la mii ane uxolu lavuu ne lamanaxu toxoxa'a manina.
12 La sou no mine nexi taloopala aloxo ne la nexi pumunenge manina.
13 [w]Nexi ne loxo Mosesi e muvausou alaiou sou utaluxa'a ta Isilaeli mo
sou imataki sou no mine lamanaxu tasiauxu ne uasi. 14 Ia xavutalai'a ne
muxo lololi xo mune muxali vaimomo 'o ne pupuni ane ne uxolu no mine
iitisou vaikala ane musakii tei. Anu uxexee uasi xo loxo noxou Kalisitosi
la sou anu uxexee. 15 Mo loxo no anu voxo ane vaimomo 'o ne no mine
iitisou lapuloto noxou Mosesi la pupuni ne utaluxu tane'i. 16 [x]Ia no mine
itema 'ena'ei ane uxiu ulai noxou Tila, la pupuni ane ne uxexesou.
17 [y]Ioxe Tila ne Anu a Uleenu ne mo ne'ei e Tila Uleenu uxolu la sakisaki
vile usakinenge uasi vasimenge manamana'u. 18 Mo nenge ukalusi ane
tava'uva'usou alaienge uasi ne nenge loxo titilo sou tamaisou lamana
noxou Tila, mo taxiu taxali loxo Anu ne la no anu lamana 'uieii utatila
voxovoxo ne sou ane molu noxou Lataua e anu Uleenu ne.

Mimii Lailaixe Musuku Uxolu no Anu Vexavexasou no 'a Lialia 'o

4 1 Anu aloxo ne la sou loxo no anu alauna noxou Lataua la Anu
mulosixe xaixai ane 'o. La sou nexi ta'olevalele uasi. 2 [z]Mo nexi
taxexeenu 'ili'ilixo ane tavuna mo ane tamaela no anu ne. Nexi ta'oxonu

---

[t] **3:6** Iel 31:31; Ioa 6:63; 1Ko 11:25 [u] **3:7** Mul 34:29 [v] **3:9** Lap 27:26; Rom 1:17
[w] **3:13** Mul 34:33 [x] **3:16** Mul 34:34 [y] **3:17** Ioa 8:36; Rom 8:2 [z] **4:2** 2Ko 2:17; 1Te 2:5

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

'ilixo sou kalakalavoi uasi mo tapolo vile vaikala noxou Lataua uasi. Anu
aloxo ne uasi. Ia nexi taa'aloxu vaikala manina ne ulamanasi. Aloxo ne
ta mitema itoxonexi mo ta mitema xavutalai'a ulamana la sou ulai no
anu xavutala laixe ne mumaxai'xe lamana noxi'a ta mitema ukalusi ne
no iou Lataua. 3 Mo lexe a'alo laixe noxou Iesu Kalisito ane nexi tea'aloxu
ne pupuni mutaluxu, la pupuni mutaluxu ne noxi'a ane'i ane sou isoisoli.
4 [a]Xo anu Satani lataua sou lialia 'o ne mutatusou xavutalai'a ta mitema
ane imulaxu tane'i noxou Kalisito uasi ne mo sou mamu sou ane'i imaisou
lamana no anu a'alo laixe sou lamanaxu Kalisito e Anu sosovo maninasou
noxou Lataua nesi. 5 Xo nexi talaa vaikalasixe la uasi, ia Iesu Kalisito ne,
lexe anu Tila, mo nexi mexe la ne aloxo ta mitema sou xaixai noxou sou
Iesu nesi. 6 [b]Xo Lataua anu e muvikala lexe, "Lamana uiei molu no nano
no 'a isivoxo uuatu," ne mu'oxonu lamanaxu muiei no nano no tanexi sou
ulosinge lamana sou talavusou laixe sou lamanaxu Lataua no 'a alaiou
Kalisito ne.

7 [c]Ia nexi teno'u mii ane laixe musuku ne aloxo no anu vexavexasou no
lialia 'o sou tamaxa'u lexe xavi toxotoxoxa'a ukalusi ne anu molu noxou
Latauasi ia nexi mexe takoiinu uasi. 8 [d]Nexi ne texamuli tu'utu'umaxu
muxaliliexi mukalusi, ia umamulonexi uasi, mo tanexi lili ia tanexi
utaloxo uasi. 9 Mo i'oxo masuanexi ia nexisisi taxolu uasi, xe ipuasixe
ia ikalusixe uasi. 10 [e]Utotomu ne nexi taxixaolixu solixu Iesu no anu
vasimexe mo sou mauli noxou Iesu ne umomomo sou upala'a no anu
vasimexe kalumo. 11 [f]Xo nexi e tamauli ne ane tatavulenu soli sou Iesu
mo sou maulixu umomomo sou upala'a no anu vasimexe e sou soli 'o.
12 Aloxo ne la sou soli anu a uxaxai no nano noxixe, ia mauli anu a
uxaxai no nano noxinge ta Kolinito.

13 [g]Aloxo kaukavu muai no nano no anu Lavuku Tavuna teinu muvikala
aloxo 'o, "Eni emulaxu taleli, aloxo ne la sou eni evikala ne." No anu
Uleenu ane nesi sou mulamulaxu tanenge ne la sou nenge kalumo
tamulaxu tanenge mo sou tavikala aloxo ne. 14 [h]Anu aloxo ne xo nenge
telavu lexe Anu ane mutulusou Tila Iesu no anu soli ne utulusixe kalumo
nenge'a Iesu mo upitanenge nenge'a sou upamotoninenge no talaxu.
15 Mimii ukalusi ane 'o ne sou umomomosinge, mo sou alauna ane
u'ana'analinenge ta mitema tavu'avu'alo ne umomomo sou uuavutinoxu
vaikala 'osa laixe sou ane'i iiti Lataua no 'a lamanaxu musuku ne.

16 [i]Anu aloxo ne la sou nexi ta'olevalele uasi. Manina loxo vasimexe no
ale anu a sou usoli ne ia tanexi no nano ne uxaxali alavua no voxovoxo
utotomu. 17 [j]Xo tu'utu'umaxu noxixe ne uxolu maxuveeni uasi, uxolu voxo

---

[a] **4:4** Ep 2:2; Kol 1:15; Eva 1:3 [b] **4:6** Tav 1:3; Ais 9:2; 2Ko 3:18 [c] **4:7** 2Ko 5:1 [d] **4:8** 2Ko 1:8; 7:5 [e] **4:10** 1Ko 15:31 [f] **4:11** Rom 8:36 [g] **4:13** Lex 116:10 [h] **4:14** 1Ko 6:14
[i] **4:16** Ep 3:16 [j] **4:17** Rom 8:17-18

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ataxusi. Ia Lataua ukolinexi no 'a lamana ane uxolavu ane muuaulixu
tu'utu'umaxu mukalusi ne mu'oki manina mo ukalu uasi. 18 [k]La sou nexi
tautitisou mii ma'ia ane no texa 'o uasi ia mii ma'ia ane no anu. Xo mii
ma'ia ane no texa ne anu ulai la ukalu, ia mii ma'ia ane no anu ne anu
tamaisou uasi ne. Anu uxolu utotomu mo ukalu uasi.

Taasinge no Anu Opo Loxotolo

5 1 [l]Ioxe nenge talavu lexe taasinge sou taxolu no anu no lia 'o ne
umamulo, ia Lataua mutulusou taasinge vile. Anu taasinge lavu'u ne
a uxolu teitexi no opo loxotolo. Tani ane ne ta mitema itulusou no avo'a
uasi. 2 [m]Aloxo ne la sou nenge tanenge utulu mo temasaxa lexe tano'u
taasinge teitexi no opo loxotolo ne la sou usu'asinge loxo tokolomomenge.
3 No mine loxo nenge ta tokolomo ne, la nenge vasimenge vitanisi uasi.
4 Xo no mine nenge a uao taxoxolu no anu tani e uxolu umamulosi ane
'o sio, la nenge tanenge utulu mo tatavule tu'utu'umaxu ne. Xo nenge
tamasaxa sou taxexeenu tani ane 'o uasi, ia lexe tatokolomo no anu
tasinge sou opo loxotolo. Aloxo ne mo sou mii ma'ia ane sou usoli ne
umomomo sou uxalixu mauli. 5 Ioxe, anu Latauasi ane mukoinenge sou
tava'u aloxo ne. Mo mulosinge Uleenu aloxo sosovo sou mii ma'ia ane anu
muloonusinge ili'i.
6 [n]Anu aloxo ne la sou utotomu ne nenge taloopala pekia'u mo talavu
lexe loxo no mine nenge taxolu no 'a tuala no vasimenge la nenge taxolu
vaaxu noxou Tila. 7 Nenge taxolu 'o ne tamulaxu tanengesi ia loxo
tamaisou mii no ienge uasi. 8 [o]Nenge ne taloopala pekia'u, eni avikala
mo emasaxa mu'oki lexe taxexesou vasimenge 'o ia talai nenge'a Tila
taxolu no tuala noxou Lataua. 9 [p]La sou nenge xavinenge mo sou ta'oxonu
u'osasinge no mine loxo nenge taxoxolu no tuala no 'a vasimenge no lia
'o mo taxexee no anu vasimenge kalumo. 10 Xo nenge ukalusi ne taxali no
tatexa no laxunu Kalisito sou ulosinge nenge vilevilesi ne lakolisou mii
ma'ia laixe xe masua ane nenge te'oxonu no mine texolu no 'a vasimenge
no lia 'o.

Xaixai sou Ulivunoxu Xolu Pita Noxinge Nenge'a Lataua

11 Ioxe anu aloxo ne, mo nexi telavu lexe ta'umolu Tila ne a loxovaa
la sou nexi tatovonu sou tavikalane'i ta mitema pekia'u sou. Mii ane
lexe nexi ta'oxonu ne Lataua mulavusou. Mo eni eloopala lexe anu
mulamana no 'a xavutalamengi laixe kalumo. 12 Nexi a tatovo sou
ta'itinexi noxinge la ne uasi. Ia takaukavu ano 'o sou ngingi nga'osasou
'ilixonexi. Mo sou ngingi ngamomomo sou ngakolinu vaikalai'a ane'i

---

[k] **4:18** Kol 1:16 [l] **5:1** 2Ko 4:7 [m] **5:2** Rom 8:23 [n] **5:6** Eva 11:13-16 [o] **5:8** Pil 1:23
[p] **5:9** Kol 1:10; 1Te 4:1

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ane i'osa sou mii ane imaisou no alesi ia no nano no tane'i ne uasi.
13 Mo lexe nexi xavutalamexi uxovulaulau, la anu noxou Lataua, xe lexe
nexi xavutalamexi ne muisalili, la anu loxo sou usu'ulingengi. 14 Xo
tanutanuxu noxou Kalisito ne muavutilinexe xo nexi ne telamana laixe
lexe itema vilesisi musoli si'a ta mitema mukalusi, la sou anu aloxo ta
mitema mukalusi ne misoli. 15 [q]Mo Anu musolisinge mukalusi sou lexe
ane'i ane ixolu imauli ne ixolu no 'a masaxa na'a la uasi ia imulinu
masaxa noxou anu Kalisito e musolisi'a ka mutulu mumauli la nesi.
16 La sou usoko vaimomo 'o mo ulai ili'i ne nenge tatilovosou itema vile
no 'a lavulavu sou lialia 'o uasi. Mo loxo tei la nenge tetilovosou Kalisito
no anu vote'i ane loxo ne, ia nenge ta'oxonu la uasi ne. 17 [r]Anu aloxo ne,
la sou lexe itema vile uxolu noxou Kalisito la anu uxali alavua, ane tei
ne a mulai ne io alavua a muxali! 18 [s]Mimii ane 'o ne anu molu noxou
Lataua e mumomomosinge sou opo vilesisi la ne a noxou Kalisito nesi
mo mulosinge xaixai sou ta'oxo opo vilesisi noxi'a ta mitema kalumo la.
19 [t]Mo a'alomexi ne lexe Lataua mu'oxonu opo vilesisi noxi'a ta mitema
no lialia 'o noxou Kalisito. La sou Anu iou si'isou susu noxi'a ta mitema.
Mo Anu mu'italonu a'alo sou opo vilesisi la a mune'e noxixe mo taa'aloxu
noxi'a ta mitema. 20 Anu aloxo ne la sou nexi ne tasosovosou Kalisito sou
taa'aloxu, aloxo Lataua anu a uxolu noxixe ia u'ava'ava ne. Nexi tasolonu
Kalisito anaxu sou tatalitali'isinge lexe opo vilesisi noxou Lataua uxolu
noxixe la. 21 [u]Xo Lataua mu'oxonu anu e u'oxonu susu vile uasi ne sou
muxali loxo mususu ne singe, sou lexe nenge taxolu noxou la nenge taxali
ta'isalili noxou Lataua.

6 1 Ioxe loxo Lataua ta menexu sou taxaxai la nexi talingainge lexe sou
ngano'u alauna noxou Lataua ia ngapaipalunu vitanisi mamu. 2 [v]Xo
anu uvivikala no nano no Lavuku Tavuna teinu aloxo 'o,

"No anu voxo sou a'oxo laixe noxinge,
la eni elomusinge.
Mo no 'a voxo sou pamauli la eni esu'ulingengi."

Eni avikalangengi, io vaimomo 'o ne anu voxo sou alauna noxou Lataua
mo vaimomo 'o ne anu voxo sou pamauli.

Paulo Muxamulinu Ialuxu Masua

3 Nexi tamulaxu mii vile sou utaluxu vote'isi'a ta mitema uasi, mo
sou ipupuiou xaixaimexi uasi. 4 Ia no anu votevote'i ukalusi ne la nexi
ta'itinexi lexe nexi ta mitema sou xaixai noxou Lataua ne. Mo nexi tetulu
pekia'ixe xe tetavulenu tu'utu'umaxu mo tanexi utama piena. 5 [w]Xe ane'i
ipuapuasixe mo imulanexe no nano no 'a taasou navunavu xe ta mitema

---

[q] **5:15** Rom 14:7-8 [r] **5:17** Rom 8:1; Xal 6:15 [s] **5:18** Rom 5:10 [t] **5:19** Rom 3:23-25
[u] **5:21** Eva 4:15 [v] **6:2** Ais 49:8 [w] **6:5** 2Ko 11:23-27

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

lai'aixe la ilosixe navunavu tatila manina. Mo taxaxai pekia'u xe 'olovoxo
utotomu ne la taai laixe uasi. Xe tano'u 'ani laixe uasi. 6 [x]Mo no anu 'ilixo
malemalenga xe lavulavu laixe mo tataloxolinenge mo 'ilixo laixe noxi'a
ta mitema ne no anu Uleenu Tavuna mo no anu 'ilixo sou tanexixa'a ta
mitema manina. 7 Vaivaikalamexi ne maninasi mo no anu xavi noxou
Lataua, la nexi tano'u 'ilixo mu'isalilisi aloxo mii sou 'oto'oto no anu
avoxe tema xe ae. 8 Mo no anu 'ilixo sou toxo xe 'ilixo sou pamaela mo
ikalapuunexi xe i'iti ualasixe, mimii ne anu manina ia mimaisou aloxo
nexi ta mitema sou kalavoi. Ia mii vile uasi, nexi tavikala maninasi.
9 [y]Ta mitema i'oxe ilavusixe uasi ia milavusixe, mo lexe tasoisoli ia nexi
tamaumaulisio, xe mivexe ia ivexe tasoli uasi. 10 Mo tanexi utama u'oki
ia utotomu ne ta'osa'osasi xe nexi mexi lavuluti uasi ia ta'oxone'i tapiena
ixali ta mitema sou lavuluti, nexi texolu vitanisi ia nexi tamaisou lexe
nexi mexi mimii tavu'alo manina.
11 Nexi tevikala lamana mulai noxinge ta Kolinito, mo tanexi
muxavutalangengi. 12 Nexi ne a ta'apisou tanexi noxinge ne uasi, ia
ngingisi ane nga'api'apisou tangengi noxixe ne. 13 [z]Ia eni avikalangengi
loxo ngingi eni ta 'alixeni, ngingi kalumo ne tangengi uxavutalanexi.

Mamu Sou Ngapita Noxi'a ta Mitema Ane Imulaxu Tane'i Noxou Iesu Uasi

14 [a]Mamu sou ngapita noxi'a ta mitema ane imulaxu tane'i noxou
Iesu uasi. Xo 'ili'ilixo lailaixe xe 'ili'ilixo masumasua ne imomomo sou
ipita a loxovaa? Mo loxovaa, ma'ia ane lamana ilou isivoxo ipita ne?
15 Xe Kalisito ilou satani ne isakii vaikala a loxovaa? Mo mii ma'ia ane
mumomomo sou itema ane umulaxu tanu noxou Kalisito xe ane umulaxu
tanu uasi ne ivelusi'a ngato'o? 16 [b]Mo vaikala masaxa ma'ia ane uxolu
nonixine'i taasou lalotu noxou Lataua xe ta lataua kalakalavoi? Xo nenge
ne taasou lalotu noxou Lataua ane uxolu umaumauli. Aloxo Lataua
muvikalane'i ta mitema noxou lexe,

"Eni axolu noxi'a mo amuamua'i nonixine'i,
mo eni ne axali Lataua noxi'a,
xe ane'i ne ixali ta mitemaxeni."

17 [c]"Anu aloxo ne la sou ngalaa ngaxexesi'a
mo ngaxolu va'axu anu Tila mulemolu.
Ngalaisou mii vile nuni'u mamu
mo sou eni a'osa sou ano'inge ngane'e."

18 [d]"La sou eni axali loxo Maminge
xe ngingi ngaxali loxo ta 'alixeni ta mulu mo ta sema

---

[x] **6:6** 1Ti 4:12 [y] **6:9** 2Ko 4:10 [z] **6:13** 1Ko 4:14 [a] **6:14** Ep 5:11 [b] **6:16** Liv 26:12; 1Ko 3:16 [c] **6:17** Ais 52:11; Pal 18:4 [d] **6:18** 2Sa 7:14; Iel 31:9

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tila xaviinu sou u'oxonu mimii ukalusi Anu mulemolu."

7 1 Loxo nenge teno'u mii ane Lataua musakiinu vaikalasou ne la
sou ta menexilo e eni emasaxainge misevile, menge ta'oxonu sou
ta'umenenge no anu mimii ukalusi ane u'oxonu vasimenge mo uleenenge
nuni'u, io nenge'a xavinexeu ane laixe xo tamama'u noxou Lataua mo
taxali laixe no voxo utotomu.

'Osa'osa Noxou Paulo

2 Ngakisii tangengi. Nexi tasusunoxu evile uasi, nexi ta'oxo masuanu
evile sou utaloxo no 'a tanutanuxu noxou uasi, mo nexi ta'oxo loloxu evile
sou tano'u miiumiiu uasi. 3 Eni alemolu mii ane 'o loxo sou apupuiengi
uasi. Eni elemolu tei lexe masaxasinge no nano no tanexi ne umomo loxo
nenge'a utotomu taxolu tapita xo mo tasoli. 4 Eni avikalangengi mo a'ume
uasi. Mo a'osasinge mu'oki. Ngingi e mamaatolanenge toxoxa'a mo no
anu tu'utu'umaxu mukalusi noxixe ne la 'osa'osa noxilo ne mu'oki avile.
5 [e]Xo no mine nexi tene'e ne Makedonia, la vasimexe 'o ne uma'ila uasi,
ia tu'utu'umaxu iouiou muxali. No paumexe la 'oto'oto no 'a vasimexe
mo tanexi ne kalaua. 6 Ia Lataua anu e ulavusou umamaatolane'i ane
tane'i utaloxo ne mumamaatolanexi no anu xali noxou Tito. 7 Mo loxo
no anu xali noxou nesi uasi, ia anu muvikalaleli sou su'uli ane ngingi
ngelosou xe ngemamaatolanu kalumo, anu mumamaatolaleli kalumo.
Anu muvikalanexixu masaxa noxingesixe sou lexe ngamaisixe, mo
tangengi uxoto mo tangengi ialuxu sou ngaxavutalaleli la sou 'osa'osa
noxilo ne mu'oki avile. 8 [f]Manina lexe eni e'oxo tangengi mutama
no anu uoli voloxu noxilo ia eni taleli u'oxongenge uasi. Mo loxo eni
taleli u'oxongengesou la eni emaisou lexe uoli voloxu noxilo ne mu'oxo
navungenge ia anu loxo sou voxo va'utunusi. 9 Ia vaimomo 'o eni a'osa,
ne tava'u loxo sou tangengi mutama ne uasi, ia tama no tangengi ne
muulilaxungengi sou ngaxiu ulai noxou Lataua. Xo tama no tangengi
ne anu mumulinu masaxa noxou Lataua la sou anu loxo nexi a ta'oxonu
masuangengi ne uasi. 10 [g]Tama no tanenge ane noxou Lataua ne sou
uxalixu ulai noxou Lataua ane uulaxunenge ulai no anu pamauli mo
tanenge utama la uasi, ia tama no tanenge ane sou misomisou ne lialia
'o ne uxalixu soli. 11 Ngamaisou lexe tama no tanenge ane noxou Lataua
ne muxalixu mimii noxinge aloxo 'o ngavasivasinangenge no anu 'ilixo
masua. Xe ngano'u la'iasou sou ngamasaxa lexe nga'oxonu 'ilixo muisalili
mo la'iangengeu susu xe ngaungaunga no mine ngamaisou itema u'oxonu
susu mo xavutalamengi muavuti sou nga'oxonu 'ilixo laixesi. Mo tangegni
utamasi'a ta mitema ane i'oxo'oxonu 'ili'ilixo masumasua xe ngakaitolonu
itema e umulinu 'ilixo mulapu uasi.

---

[e] **7:5** 2Ko 2:13 [f] **7:8** 2Ko 2:4 [g] **7:10** Mat 27:3-5; Eva 12:16-17

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

12 Mo loxo eni ekaukavunu mulai noxinge ne, anu loxo sou mitema
vile ane mu'oxonu susu, mo mitema ane mususunoxu ne uasi, ia sou lexe
no laaxunu Lataua la ngingi ngamomomo sou menge ngamaisinge lexe
ngeitingengi ngene'e noxixe ne a loxovaa. 13 No anu mamaatola ne la, la nexi
temasaxa sio sou temaisou Tito lexe mu'osa a loxovaa, xo ngingi mukalusi
ne ngesu'ulinu la sou anu muxolu mu'osa. 14 Eni etoongenge noxou, xo
ngapamaelaleli uasi. Ia anu aloxo mimii mukalusi ane nexi telemolu mulai
noxinge ne maninasi, la sou nexi tatoongengesi noxou Tito ne mumaxa'usi
lexe anu manina kalumo. 15 Mo tanungenge toxoxa'a sio no mine anu
uxavutalangengi lexe ngingi ukalusi ne ngalolomu mo ngelooxu no anu
'ume xe ngetoxonu. 16 Eni a'osa lexe mumomomo sou eni aloopala pekia'u
ukalusi noxinge sou ngingi nga'oxonu mii ma'ia anu Lataua umasaxau.

Mamaatola sou Iaiama Toxoxa'a

8 1 [h]Mo vaimomo 'o ta vivixe, nexi tamasaxainge sou ngalavusou
alauna ane Lataua mulosi'a ta mitema e ilotu noxou Iesu no tuatuala
ukalusi no xalee lia tila ne Makedonia. 2 Ane'i ixolu no 'a tovotovo ane
ialuxu musuku xe ane'i i'a mimii uasisi manina ia 'osa'osa noxi'a ne
mu'ana'ana mutelo mu'oki manina no anu iaiama toxoxa'a. 3 Xo eni aa'alo
lamana lexe ane'i miitiu tapiena musuku loxo ane'i mimomomo sou iitiu,
mo mu'oki musuku sio muaulixu sosovo sou iitiu. Ane ne loxo ane'i me'a
mi'oxonu no anu masaxana'asi. 4 Ane'i mitalisixe pekia'u sou lexe i'una no
anu alauna mo xaixai noxou ane ne ulai noxi'a ta mitema noxou Lataua
ne Ielusalemu. 5 Mo ane'i mi'oxonu loxo nexi teutitiou nesi uasi, ia tei
la ane'i me'a milosi'a milai noxou Tila xe ili'i la sou ane'i me'a milosi'a
mine'e noxixe ne mimulinu masaxa noxou Latauasi. 6 La sou nexi tevikala
pekia'u noxou Tito, xo anu musokou xaixai ne tei, la sou lexe anu usolonu
mo ukalusou xaixai sou alauna ne singe.[i] 7 [j]Ia lexe ngingi ngexali laixe
manina no anu mimii latala mukalusi loxo ngamulamulaxu tangengi
mo vaivaikalamengi xe lavulavumengi mo tangengi sou su'uli xe no anu
masaxasixe la ngamaisinge lexe ngingi ngaxali laixe manina kalumo no
anu alauna ane 'o sou ngaitinu mii.
8 Eni avikala pekia'u noxinge uasi ia amasaxa sou atovonu laixenu
tanutanuxu noxinge ne lexe tatila no mine atilovosou lexe masaxa sou
su'uli noxi'a va'axu ne uxali manina no tangengi maninasou. 9 [k]Xo
ngingi ngelavusou alauna noxou Tila noxinge Iesu Kalisito ne lexe Anu
ne loxo itema sou lavuluti ia loxo mu'oxosinge la sou muxali loxo itema
sou lavuluti uasi mo sou no anu 'ilixo sou mimii noxou ne la ngingi
ngamomomo sou ngaxali loxo ta mitema sou lavuluti.

---

[h] **8:1** Rom 15:26; 2Ko 9:1-2 [i] **8:6** Tito anu mutaxusou lamoli. [j] **8:7** 1Ko 16:1-2
[k] **8:9** Mat 8:20; Pil 2:6-7

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

10 Mo eni apela'inge laixe no 'a iaiama e ngingi ngaavuti sou nga'oxonu.
Tau lele'e ane mukalu 'o la ngingi ngeuli no 'a iaiama ne sou ngeitiu, xo
ngingi ngemasaxa sou nga'oxonu aloxo ne. 11 Aloxo ne la sou vaimomo 'o
ngakalusou xaixai ane ne mo sou masaxa sou pekia'u sou lexe nga'oxonu
ne, laixe sou ngakalusou no anu ne. 12 [l]Xo lexe masaxa sou ngaitiu mii
anu a uxolu noxinge ne, la sou mii ane ngaitiu ne anu loxo mii laixe e
anu u'osasou. Lexe ane'i vilevilesi imasaxa imomomo sou ilosou la ane'i
ilosou, xe ane'i i'a uasi la anu mii vile uasi.
13 Masaxa noxixe ne sou lexe ane'i mose'i ixexee tu'umaxu io i'italonu
tu'umaxu noxingesi uasi ia lexe ngingi ngongi'a ngaxamuli ialuxu ukei,
la mimii ne umomomo laixesi. 14 No anu voxo vaimomo 'o la ngingi
mimemimengi piena ne ngaitiu sou umomomo sou mii ma'ia ane ane'i
imasaxau, mo sou ili'i xe mii ma'ia piena la iitiu sou umomomo sou mii
ma'ia ane ngingi ngamasaxau. Aloxo ne la sou mimii umomomo laixe.
15 [m]Aloxo Lavuku Tavuna teinu mikaukavusou lexe,

"Anu ane mupitanu piena ne na'u tapiena musuku uasi,
xe anu mupitanu tata'eisisi ne na'u tata'eisisi avile uasi."

Mipalusou Tito Mulai ne Kolinito

16 Eni alemolu laixe noxou Lataua, e mumulaxu masaxasinge
iouvilesisi loxo ane uxolu noxilo no nano noxou Tito tanu kalumo sou
tasu'ulingengi. 17 Xo nexi tetali'isou lexe ulai noxinge la anu u'osasi
uasi, ia anu a unene'e noxinge ne no anu masaxa maninasou xe no anu
xavutalasi. 18 Mo nexi a tapalusou vivixe e ta temanu lalolalotu mukalusi
mi'itinu sou xaixai laixe noxou sou mua'aloxu a'alo laixe noxou Iesu ne a
ilou ilai. 19 Mii anenesi uasi, ia anu ne ta temanu lalolalotu misosovosou
sou muvaitaonexi no mine nexi tetavulenu iaiama e nexi te'oxonu sou
tatoxonu anu Tila no anu mo, sou tamaxa'u masaxa maninasou noxixe
sou su'uli. 20 Nexi tamasaxa sou xavutalamengi masua lexe nexi noxou
tapolo xalonu iaiama no anu vote'i vile uasi. No anu vote'i ane nexi
taxaxai sou iaiama tatila o no anu laixesi. 21 Xo nexi tamasaxa sou
ta'oxonu mii ma'ia e muisalilisi ne loxo no iou Latauasi uasi, ia no ie'i ta
mitema kalumo.
22 Mo vivixe vile la, nexi tapalusou ilo'a ilai ne anu vivixe e tetovonu
alaxu tavu'alo no anu vote'i piena mo temaisou lexe anu ne masaxa
noxou mu'oki. Xo anu muloopala pekia'u toxoxa'a mune'e noxinge
vaimomo 'o sou usu'ulingengi u'oki manina. 23 Xe Tito ne, anu loxo
menexilo sou noxou taxaixai nonixi noxinge, io ta vivixe ne ane'i loxo
ta mitema sou a'alo noxou Iesu no anu lalolalotu xe sou uala tila noxou
Kalisito. 24 [n]Aloxo ne la sou ngamaxa'u lamanaxu tanutanuxu noxinge ne

---

[l] **8:12** Mak 12:43-44 [m] **8:15** Mul 16:18 [n] **8:24** 2Ko 7:13-14

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ulai noxi'a ta mitema ane ne mo taitingengi no 'a xaixai noxixesi, mo sou
ta tema lalolalotu ukalusi ne imomomo sou imaisou lexe manina.
9 1 [o]Manina lexe eni umomomo sou akaukavu ulai noxinge sou iaiama
ne mulai noxi'a ta mitema noxou Lataua ne Ielusalemu ne uasi. 2 Xo
eni elavusou masaxa pekia'u noxinge sou su'uli ne mo eni etoongenge
mulai noxi'a ta Makedonia, ea'aloi'a lexe no anu tauu lele'e ane mukalu
'o, ngingi ne Akaia ne ngeloo sou ngaitinu su'uli. Tangengi ialuxu ne
muavutinoxu xavutalai'a tapiena sou i'oxonu. 3 Ia eni apalusi'a ta vivixe mo
sou iitingengi noxixe singe sou mii ane 'o ne uxali xalusousi mamu, ia laixe
sou ngingi ngaloo sou nga'oxo iaiama, loxo eni evikalane'i ta Makedonia
sou lexe ngingi nga'oxonu. 4 Xo lexe ta mitema se'i ne Makedonia noxi'a
tane'e xe ixalisinge no mine ngaxolu ngaloo sou nga'oxo iaiama uasi, la
nexi tavikala vilesinge uasi nexi tamaela xe ngingi kalumo ngamaela
xo nexi teloopala pekia'u mu'oki noxinge. 5 La sou eni exavutala pekia'u
sou apalusi'a ta vivilo 'o mo sou ilai imaisinge tei mo ikalusou xaixai sou
imomomo sou iaiama ane ngingi ngesakii vaikalasou. La sou ngaitiu no 'a
masaxa noxinge maninasou ia ngaitiu no 'a masaxa noxi'a ta mitema uasi.

Toutou Maninasou

6 [p]Ngaxavutalanu mii ano 'o. 'Ena'ei ane utotou kitu'asi la ukokoli
kitu'asi kalumo, xe 'ena'ei ane utotou u'oki la ukokoli tapiena kalumo.
7 Mitema vilevilesi ne laixe lexe uitiu mii ma'ia ane tanu muvikala
lexe sou uitiu, ia loxo no anu masaxa mo 'ilixo sou opo manina ia no
'a xavutala tamei uasi, mo no 'a masaxa noxou itema uasi. Xo Lataua
umasaxau mitema ane u'osa sou uitiu mii. 8 Mo Lataua ne mumomomo
sou u'oxonu alauna ukalusi ne u'ana'ana noxinge, mo sou no anu mimii
ukalusi utotomu ne nganono'u mimii ukalusi ane ngingi ngaxaliliou, mo
sou nga'ana'ana no anu xaixai ane lailaixe. 9 [q]Aloxo mikaukavusou muai
no nano no anu Lavuku Tavuna teinu lexe,

"Anu muvelunu iaiama noxou mu'oki mulai noxi'a ta mitema ane'i
i'a lavuluti uasi.
Xe 'ilixo muisalili noxou ne uxolu utotomu mo ukalu uasi."

10 [r]Mo Lataua anu e uveluvelunu mii ngiangiaxu ulai noxou mitema sou
utounu xe veleti sou ta'ou ne uvelunu mo u'oxo tilanu tanixu mii ngiaxu
noxinge mo u'ana'ananixu kokoli sou 'ilixo muisalili noxinge ne kalumo
utelai u'oki. 11 [s]Ngingi ne u'oxongengi ngaxali loxo ta mitema sou lavuluti
no anu vote'i piena ukalusi la sou ngingi ngamomomo sou ngaiaiama
u'oki no anu mimii ukalusi, xe loxo nexi talaixu iaiamamengi maninasou
ne la sou ta mitema tavu'alo ilemolu laixe ulai noxou Lataua.

---

[o] **9:1** 2Ko 8:1-7 [p] **9:6** Xav 11:24-25 [q] **9:9** Lex 112:9 [r] **9:10** Ais 55:10 [s] **9:11** 2Ko 1:11; 4:15

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

12 Xo xaixai sou iaiama ane ngingi nga'oxonu 'o ne, anu loxo ngaiti'a
sou umomomo sou mii ma'ia ane'i i'a uasi, ia anu uxali uatu no anu
vaikala piena sou vaikala laixe ulai noxou Lataua kalumo. 13 Xo tava'u no
anu xaixai sou iaiama noxou Lataua ane 'o e ngingi ngemaxaingexu loxo
ngingi ngamulinu vaikala lamana sou a'alo laixe sou Kalisito, mo sou
iaiama maninasou noxinge no anu lavilelu noxinge ngongi'a mo noxi'a
ta mitema ukalusi. La ta mitema i'itinu Lataua no anu su'uli la'oluxu
noxinge ne.
14 Xe no anu lakilaka noxi'a singe la tane'i ulai noxinge, xo tava'u no
anu alauna tatila manina ane Lataua mulosinge ne. 15 Vaikala 'osa'osa
laixe ne ulai noxou Lataua sou iaiama noxou ane vaikala umomomo sou
tavikala vile no anu la uasi ne.

Vaikala Pekia'u Noxou Paulo sou Xaixaiou Noxou Lataua

10 1 [t]Eni alinga ulai noxinge sou ngaxavutala 'ilixo ane ne noxou
Kalisito, la sou eni Paulo e nenge taxolu se'isisi mo talu'enenge
noxou Kalisito. Eni e no mine axolu noxinge la amitema sou axolu
tasiau ia eni amitema sou avikala pekia'u no mine axolu va'axu. 2 [u]Eni
alingainge lexe no mine eni ane'e la mamu sou avikala pekia'u loxo.
No mine eni ane'e noxinge la eni umomomo sou avikala ulai noxi'a ta
mitema mose'i ane ixavutala mo ivikala ikalavoi lexe nexi taxolu tamauli
no anu 'ili'ilixo sou lialia 'osi uasi. 3 Manina nexi taxolu no anu lialia 'o,
ia nexi ta'oxonu 'oto'oto noxixe loxo ta mitema sou lialia 'o i'oxonu uasi.
4 [v]Mimii sou 'oto'oto ane nexi ta'oto'oto no anu ne anu mimii sou 'oto'oto
sou lialia 'o uasi. Ia anu xavi noxou Lataua sou umamulonu vimelu
pekipekia'u ne ulu'e. 5 Nexi tamamulonu vaikala 'oto'oto mo ta mitema
mose'i me'a iavuti itooxa'a sou ioxe italuxu xavutala sou ilavusou Lataua.
Mo nexi talokilokisou xavutalai'a ta mitema ukalusi sou ta'oxonu ilomu
ulai noxou Kalisito. 6 Lexe ngingi ngalolomu laixe ukalu, la nexi ne taloo
sou ta'italonu tu'umaxu utelo noxi'a ta mitema ukalusi ane ilavusou
ilolomu uasi.
7 Ngingi ne ngamaisixe no anu mimii vasimolu no alesi. Ia lexe mitema
vile xavutalau pekia'u lexe anu noxou Kalisito, la anu uxavutalanexi
laixe la lexe nexi noxou Kalisito aloxo anu nesi. 8 [w]Xo lexe eni atooxu
xavi e Tila mulosixe mu'oki sevile la, sou tatulusinge ngatelo io loxo sou
talapungengi ngalu'e uasi. La eni umomomo sou amaela sou atooxu sevile
la uasi. 9 Eni amasaxa lexe eni avasi ieli sou a'oxongengi nga'ume no anu
uoli voloxu noxilo mamu. 10 Xo mose'i ivikala lexe, uoli voloxu noxou
tu'umaxu mo pekia'u musuku, ia anu mitema uxolu la anu mamalaxusi
mo vaivaikalau ne mii vitanisi. 11 Ta mitema ane loxo ne laixe sou

---

[t] **10:1** 1Ko 2:3 [u] **10:2** 1Ko 4:21 [v] **10:4** Ep 6:13-17 [w] **10:8** 2Ko 13:10

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ilamana lexe nexi a loxovaa ane no anu uoli voloxu noxixe no mine nexi
taxolu va'axu mo nexi pekia'ixe la, nexi taxolu iouvilesisi noxinge mo
nexi pekia'ixe.
12 Nexi ta'oxonu loxo sou tano'u sosovo xe tamomosinge noxi'a mose'i
ane i'itinu ualasi'a mamu. Ia no mine ane'i me'a itilovosi'a noxi'a la
aloxo ne, mo me'a imomosi'a no tane'i la aloxo ne, la ane'i ne ilavusou
mii ma'ia ne uasi. 13 [x]Nexi ne, a loxovaa la, nexi tatoonexe uauli musuku
uasi, ia nexi tasolonu tooxu noxixe ulai no anu xaixai ane Lataua
mulosixe sou taxaxai sou, xaixai ne ane mune'e muxali noxinge kalumo
ne. 14 Nexi ne talai taalasou xaixai texu noxixe uasi, xo anu aloxo ne la
lexe nexi tane'e taxali noxinge uasi. Ia nexi ne teuli sou tene'enu a'alo
laixe sou Kalisito noxinge. 15 La sou loxo nexi taalasou tou noxixe sou
tatotou xai texu ane ane'i va'axu mixaxaisou ne uasi. Nexi taloopala
lexe, no mine mulamulaxu tangengi noxou Kalisito uleme ulalai, la xai
noxixe nonixi noxinge ne usuku u'oki manina. 16 Anu aloxo ne la sou
nexi tamomomo sou talaanu a'alo laixe sou Kalisito no xalexalee lia uuli
no laxungengi xo nexi tamasaxa sou taitinexi sou xaixai ane muxali
mukalu no anu xai noxou itema vile uasi. 17 [y]Ia, "'Ena'ei ane lexe uitinu,
la uitinu mii ane Tila mu'oxonu." 18 [z]Xo anu loxo mitema ane molu
u'iti'itinu la ne, anu uxali laixe no iou Lataua uasi, ia mitema anu ane
Tila molu u'itinusi.

Paulo Xe ta Mitema sou Xaixai Kalakalavoi

11 1 Eni aloopala lexe ngingi ngamomomo sou ngamalalixo no anu
vaikala kalakalavoi noxilo uasi. Ia ngingi ne a nge'oxo'oxonu
loxo ne mukalu. 2 [a]Eni talelingenge aloxo Lataua anu tanungenge. Eni
esakiinu vaikala noxinge sou mulumengi vilesisi e Kalisito mo sou eni
amomomo sou alaixinge noxou aloxo lasove malemalenga ilai noxousi.
3 [b]Ia eni taleli kalaua xo loxo Iva mikatululu no anu looloo noxou iaulu
io xavuxavutalamenge ne u'oxo vile la umomomo sou uxexeenu xolu
noxinge e laixe mo muisalili mulai noxou Kalisito ne, la u'oxongengi
ngalai va'axu. 4 [c]Xo lexe ta mitema mose'i ine'e ilaa vaikala sou Iesu ane
va'axu noxou Iesu ane nexi tea'aloxu vaikala sou, xe lexe ngingi ngano'u
uleenu vilemo no anu ane ngingi ngeno'u tei, mo a'alo laixe ane vile mo
no anu ane ngingi ngeno'u tei 'o, la ngingi ngalooxu mo ngalomusousi ia
ngamuline'i uasi. 5 [d]Ia eni axavutala lexe eni akitu'a sevile no laaxa'a ta
mitema sou xaixai iou ane mi'uli loxo ne uasi. 6 [e]Eni melo loxo amitema
sou vaivaikala laixe uasi, ia lavulavuxeni ne mu'oki. Nexi te'oxonu mii
ane 'o lamana laixe mulai noxinge no anu votevote'i piena mukalusi.

---

[x] **10:13** Rom 12:3 [y] **10:17** Iel 9:24; 1Ko 1:31 [z] **10:18** 1Ko 4:4 [a] **11:2** Ep 5:26-27
[b] **11:3** Tav 3:4, 13 [c] **11:4** Xal 1:8-9 [d] **11:5** 1Ko 15:10; 2Ko 12:11 [e] **11:6** 1Ko 2:1, 13

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

7 [f]Loxovaa anu susu sou eni alu'eleli la io atelainixinge sou alaanu
a'alo laixe noxou Lataua ulai noxinge vitanisi io uulusilo uasi? 8 [g]Eni
exaxaisinge ne io eno'u su'uli noxi'a lalolalotu mose'i la sou no anu
'ilixo ne loxo eni epakaline'i. 9 Mo no mine eni exolu noxinge ne io
emasaxau mii vile, la eni elosinge ngingi vile ne tu'umaxu uasi, xo ta
vivixe ane me'a ne Makedonia mine'e ne misaxila'ilo no anu mii ane
eni no anu uasi. Eni melo eutulululeli la sou alosinge tu'umaxu no anu
vote'i vile uasi, mo eni asolonu 'ilixo aloxo ne sio. 10 Maninasou, loxo
vaikala manina noxou Kalisito anu a uxolu noxilo 'o, la itema vile no
nano no xalee lia tila ne Akaia umomomo sou utalosou tooxu noxilo
ne uasi manina. 11 Sou tava'u a loxovaa ne? Xo eni amasaxainge uasi?
Lataua mulavusou lexe eni emasaxainge manina. 12 Mo eni asolonu sou
a'oxo'oxonu mii ma'ia ane eni a'oxo'oxonu ne lakolisou uasi. Mo sou a'oxo
latoloxa'a ane'i ane imasaxa sou ino'u taiinu ane sou lexe ta mitema
imaisi'a lexe ane'i mimomomo aloxo nexi 'osi no anu xaixai ane ane'i
itooxa'a sou ne.
13 Xo ta mitema ane loxo ne, ane'i ta mitema sou xaixai manina uasi, ta
mitema sou xaixai kalakalavoi, ixiuxiuneisi loxo ta mitema ane Kalisito
mupalusi'a. 14 Mo tanenge liliu uasi, xo Satani ne molu uxixiunu sou uxali
loxo anu angelo vile sou lamana. 15 Anu mi sou kuluke uasi kalumo, lexe
ta mitema sou xaixai noxou Satani ne ixiune'i sou ixali loxo ta mitema
sou xaixai sou 'ilixo muisalilisi. Ia kaluxu noxi'a ne umomomo no anu
'ilixo noxi'a lakolisousi.

Paulo Mutooxu sou Tu'utu'umaxu Noxou

16 Eni avikala la, ngamalanixu itema vile uno'ilo sou xovulaulau uasi.
Ia lexe ngingi ngaxavutala aloxo ne, ioxe la ngano'ilo aloxo ngano'u
mitema ane u'oxo vuluvulusi ne, mo sou eni amomomo sou atooxo sevile
kitu'a. 17 Mo eni melo avau tu'umaxo no anu 'ilixo sou e etooxo no anu ne,
eni avivikala loxo Tila mumasaxa uasi, ia aloxo mitema ane uxovulaulau
uvivikala. 18 Xo loxo ta mitema tapiena ane'i a itootooxa'a loxo ta mitema
sou lialia i'oxo'oxonu 'o, la eni kalumo ne atooxo. 19 Ngingi nga'osa sou
ngalomu se'isisi noxi'a ta mitema ane i'oxo vuluvulusi xo loxo ngingi ne
xavutalamengi laixe musuku! 20 Manina musuku, xo ngingi ne ngalomu
se'isisi noxi'a ta mitema ane ipalupalusingesi mo ikalusou mimemimengi
mo ikalakalavoingengi mo i'itine'i iuli noxinge mo isavalinge no alaiengi
ne kalumo. 21 [h]Eni amaela sou avikala lamana lexe nexi ne mamalanexe
musuku sou ta'oxonu aloxo ne. Ma'ia ane itema vile pekia'u sou uitinu,
eni avivikala loxo itema ane u'oxo vuluvulusi, lexe eni kalumo pekia'ilo
sou a'itileli no anu.

---

[f] **11:7** 1Ko 9:18 [g] **11:8-9** 2Ko 12:13; Pil 4:15-16 [h] **11:21-22** Pil 3:5

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

22 Loxovaa, ane'i ta Evalaio? La eni kalumo. Loxovaa ane'i ta Isilaeli?
La eni kalumo. Loxovaa ane'i Avalaamu ta xaixasou? La eni kalumo.
23 [i]Loxovaa ane'i ta mitema sou xaixai noxou Kalisito? Eni avikala loxo
xavutalaxeni laixe uasi. Eni euli noxi'a sio. Eni exaxai xavileli mu'oki
musuku, exolu no nano no anu taasou navunavu alaxu piena musuku,
mo mivelo mu'oki alaxu piena musuku, mo male asoli lalalaxu. 24 [j]Alaxu
ta'uve la eni eno'u vuate noxi'a ta Iutaia mavulovexa tatalu mo muxatele
tami'a. 25 [k]Alaxu tatalu la mivelo no anu maxei, alaxu vile la mi'otoxo no
anu kulu, alaxu tatalu la uaxa tila mumamulosilo, la epaipalunu voxo vile
xe 'olovoxo vile no luaki loxousi. 26 [l]Eni emuamua'i mutotomu. Eni male
apuati no anu lexa mu'ani'ani mo aulua no avo'a ta mitema sou pakali no
votevote'i, eno'u masua noxi'a ta tema tualasilo ta Iutaia la, eno'u masua
noxi'a ta mitema ane ane'i ta Iutaia uasi, eno'u masua no nano no tuala
tila, eno'u masua no sasila, eno'u masua no luaki, mo masua noxi'a ta
vivilo e ilosi'a lavulavu kalakalavoi noxi'a ta mitema. 27 Eni exaxaisou
xaixai ialuxu musuku mo no 'olovoxo piena la aai uasi. Eni esolixo xe
limilaxo 'esi'esi sou lexa mo voxo piena la a'ani uasi. Enixeni mimii sou
utaluxu vasimelo uasi mo sivevelo la poluvuvu muvelo. 28 No pa'umolu
mimii latala ane ne, la no voxo utotomu ne eni taleli ialuxu sou asaxila'a
ta temanu lalolalotu ne ukalusi. 29 'Ena'ei ane mamalaxu io eni axamuli
mamalaxo uasi? Uasi eni kalumo mamalaxo. Xe 'ena'ei ane mu'oxo susu
io eni taleli u'elau uasi? Uasi eni kalumo taleli u'elau. 30 Lexe eni aitileli
la laixe lexe eni aitileli sou mimii ane umaxailo lexe eni mamalaxosi.
31 Anu Lataua e Tila Iesu Momu, Anu e laixe sou ta'itinu ualasou utotomu
mo kaluxu uasi ne, mulavusou lexe eni akalakalavoi uasi. 32 [m]Ne
Temasukasi la tatananu tuala Aletasi muvikalanu mitema sou usaxila'u
xalee lia ane ne sou miloo sou aiaitenga sou tuala tila ne Temasukasi
sou lexe itetelisilo. 33 Ia uasi xo eni ne mitaaleli no nano no lakela io
mikalaleli elu'e no anu aitenga sou sivo no vainu vimelu sou milu'elalixo
mole e'ume exexee no avolu.

Mii Loxo Aipiepiena Xe Palapala'anixu Palanga Noxou Paulo

12 1 Eni aitileli, mo loxo mii vile uxali uasi ne, ia eni asuku alai no
anu mii loxo aipiepiena 'o mo palapala'anixu palanga molu noxou
Tila Lataua. 2 Eni elavusou mitema vile noxou Kalisito ane tauu lele'e
mavulovexa mo mulu'e no lia tami'a mulai mukalu 'o la Uleenu Lataua
mutelaixu no anu opo loxotolo tatalusou. Male loxovaa no anu vasimolu,
xe uasi la no anu uleenu, eni alavusou uasi Latauasi mulavusou. 3 Male
loxovaa no anu vasimolu, xe uasi la no anu uleenu, eni alavusou uasi

---

[i] **11:23** Apo 16:23 [j] **11:24** Lap 25:3 [k] **11:25** Apo 14:19; 16:22 [l] **11:26** Apo 9:23; 14:5
[m] **11:32-33** Apo 9:23-25

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Latauasi mulavusou. 4 Mutelai no anu tuala laixe noxou Lataua la anu
mulomusou mimii ane umomomo sou mitema vile molu no anu vaikalau
uasi. Mimii ane ne tavuna sou mitema ua'aloxu. 5 Eni amasaxa sou aitinu
mitema ane loxo ne, ia amasaxa sou a'itileli la uasi. Eni a'itileli ne loxo
sou mamalaxo nesi. 6 Mo lexe eni amasaxa sou a'itileli la, eni ne loxo
itema ane u'oxo vuluvulusi uasi, xo loxo eni ne avivikala no anu vaikala
maninasi. Ia eni a'oxonu a'itileli loxo ne uasi mo sou itema vile uxavutala
u'oki noxilo uaulixu malemalei mo lolomu noxilo mamu.
7 [n]Sou loxo uutulululeli mo sou mamu sou eni melo a'osasilo u'oki
la sou xaixai tatila sou palanga ane eni emamaisou upala'a 'o. La sou
Lataua mumalanixu mii anaanaxu 'o ne no nano no 'a xiasileli ne
sou ulosilo navunavu. Mii ane ne anu loxo mitemau Satani sou u'oxo
masualeli. 8 Alaxu tatalu la eni elinga noxou Tila sou lexe uxexeenu sou
uxexesilo. 9 [o]Ia Anu muvikala mulu'e noxilo aloxo, “Alauna noxilo ne
anu umomomosine ukalusi, xo xavi noxilo ne anu uxali lololi no mine
nini mamalaxene.” Aloxo ne la sou eni a'itileli mo a'osa no 'a mamalaxo
noxilo ne. La sou ane'i ilavusou lexe xavi noxou Kalisito a uxolu noxilo.
10 Anu tava'u aloxo ne, la sou loxo noxou Kalisito la eni a'osa manina no
anu mamalaxosi ne mo no nano no anu vaikala sou italoxolixo ne mo no
nano no anu ialuialuxu ne mo i'oxo masualeli mo no anu tu'umaxu. Xo
no mine eni mamalaxosi ne la eni axali peki'ailo.

Xavutalau Paulosi'a ta Kolinito

11 [p]Eni e'oxoleli exali loxo mitema vile e e'oxo vuluvulusi, ia ngingisi
ane ngeulaxuleli sou nge'oxoleli loxo ne. Eni ne lexe ngingi nga'itinu
ualasilo, xo eni ne loxo a kitu'a sevile no laaxa'a ta aposeli ia eni axolu
no laaxa'a ta aposeli tei ne uasi. Ia uasi eni amitema vitanisi. 12 [q]Mimii
ane mumaxa'u mitema sou xaixai noxou ne aloxo sosovo iouiou xe mii
ane tanenge liliou la mii ane xaviinu mo ane muxali nonixingengi ne no
anu 'ilixo sou etavule tu'utu'umaxu mu'oki. 13 [r]Eni a'oxongengi 'ilixo vile
mo noxi'a ta temanu lalolalotu va'ava'axu uasi. Ia mii ane 'osi, lexe eni ne
alosinge tu'umaxu uasi. Ngaxiu tumalingeu susu noxilo ane ne.
14 Eni a elalaxii sou axixaosinge sou iave tatalusou mo eni amomomo
sou alosinge tu'umaxu uasi. Xo mii ane eni emasaxau ne anu a
mimemimengi ne uasi, ia ngingi nesi xo anu aloxo ta 'ili'a ne umomomo
ixaxai sou isu'uline'i ta mami'a ilo'a ta neni'a uasi, ia ta mami'a ilo'a ta
neni'a ane ixaxai sou isu'uline'i ta 'ili'a. 15 Aloxo ne la sou eni ne a'osa
manina sou apaipalunu mimii ukalusi noxilo ne singe no 'a uleengengi
mo apaipalunu maulixo. Ia lexe eni amasaxainge u'oki, la loxovaa ngingi

---

[n] **12:7** Iop 2:6 [o] **12:9** Pil 4:11-13 [p] **12:11** 2Ko 11:5 [q] **12:12** Rom 15:19 [r] **12:13** 2Ko 11:9

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ngamasaxailo sevile kitu'a? 16 Lexe ngingi aloxo ne, la eni ne alosinge
tu'umaxu uasi. Mo eni loxo mitema sou kalakalavoi sou ano'u lamoli
uasi. Ia mose'i noxinge ne mi'oxo lexe eni amitema aloxo ne. 17 Loxovaa
eni ekalusou mimemimengi noxi'a ta mitema ane epalusi'a milai noxinge
ne? 18 [s]Eni etali'isou Tito sou ulai noxinge mo epalusou vivinge vile a sou
ilou Tito ilai ne ukalavoi sou ukalusou mimemimengi uasi, loxovaa, anu
mukalusou? Loxovaa nexi noxou taxaxai no anu xavutala iouvilesisi mo
tamulinu vote'i iouvilesisi uasi?

19 Loxovaa ngingi ngexavuxavutala lexe nexi ta'oxo latolosixe ulai
noxinge? Nexi ne tevivikala no iou Lataua aloxo ane'i ane noxou Kalisito,
mo ta vivixe e tamasaxainge manina, mimii ukalusi ane nexi te'oxonu
ne, anu sou u'oxongengi ngatulu peki'ainge. 20 Xo eni a'ume lexe no
mine eni ane'e la umomomo sou axalisinge loxo eni emasaxainge lexe
ngingi ngaxali aloxo ne uasi. Mo umomomo sou ngingi ngaxalisilo loxo
ngingi ngemasaxailo lexe axali aloxo ne uasi. Eni a'ume sou 'oto'oto
mo sangalako mo opo la'ila'iaxa'a xe matea sou mii mo vaikala sou
taloxolixa'a ta mitema xe munumunu mo totopaxa xe xovulaulau male a
uxolu noxinge ne. 21 [t]Eni a'ume lexe no mine eni ane'e la, la Lataua noxilo
ulu'eleli no laxungengi. La eni atamasi'a ta piena ane'i ane misusu tei io
ixiu tumali'a no 'a 'ilixo nuninuni'u ne uasi xe 'ilixo sou vote'i xe masaxa
masumasua ane ane'i mi'oxonu ne.

Vaikala sou Tololovo Kaluxusou Noxou Paulo

13 1 [u]Ano 'o ne, xixao noxilo ulai uoxinge tatalusou. "Mimii ukalusi
ne uxali manina loxo ta mitema ta tamei uasi ia tatalu imaisou
mo mia'aloxu," loxo Lavuku Tavuna teinu mulemolu. 2 Vaikala sou
tololovo ano 'o ne eni elosinge no mine eni exixao elai noxinge alaxu
tameisou ne. Vaimomo 'o eni axolu va'axu 'o ia avikala la. Xo no anu
lai noxilo la atalosi'a ane'i ane misusu tei ne mo mose'i la, 3 xo loxo
ngamasaxa sou apala'alixu Kalisito lexe Anu molu uvikala noxilo. Anu ne
loxo mamalaxu sou uxaxaisinge uasi, ia anu ne pekia'u misevile noxinge
ne. 4 [v]Xo loxo sou talavusou manina la anu ne mivau musoli no anu ovu
valautu ne no mine Anu mamalaxusi. Ia Anu uxolu mauli no anu xavi
tatila noxou Lataua. Aloxo nesi la nexi ne mamalanexe noxou, ia no anu
xavi tatila noxou Lataua la nexi taxolu tamauli noxou sou taxaxaisinge.

5 [w]Ioxe iengi umulingengi la sou ngamaisinge lexe loxovaa ngingi
ngexolu no anu mulamulaxu tangengi, menge ngatovongengi la. Loxovaa
ngingi ngalavu lexe Kalisito Iesu anu a uxolu noxinge ne uasi? Ia lexe,
manina uasi la ngingi ngapolopepee pamauli ne. 6 Mo eni emulaxu taleli

---

[s] **12:18** 2Ko 8:6, 16-18 [t] **12:21** 2Ko 13:2 [u] **13:1** Lap 19:15; Mat 18:16; 1Ti 5:19
[v] **13:4** Pil 2:7-8 [w] **13:5** 1Ko 11:28

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

lexe ngingi ne ngalavusou lexe nexi tapolopepee pamauli ne uasi. 7 Ioxe
vaimomo 'o nexi takilaka noxou Lataua lexe ngingi nga'oxonu mii vile
ususu mamu. Anu sou loxo ta mitema imaisou lexe nexi teno'u pamauli
nesi uasi. Mo ane'i imaisixe la nexi loxo tapolopepee pamauli ne ia
ngingi ne nga'oxonu mii ma'ia ane mu'isalilisi. 8 Nexi taxaxai sou vaikala
maninasi, ia tamomomo sou ta'oxonu mii vile sou utaluxu uasi. 9 Nexi
ne ta'osa no voxovoxo ane nexi mamalanexe ia ngingi ne pekia'inge. Mo
lakilaka noxixe ne singe sou lingamongenge noxou Kalisito. 10 [x] Anu tava'u
aloxo ne la sou eni exolu va'axu ia ekaukavunu mimii ano'o ulai noxinge,
mo sou no mine eni ane'e la umomomo sou a'oxonu su'u nonginge no anu
xavi 'o mamu. Xavi ane Tila mulosilo ne sou umamulongengi ngalu'e uasi
ia utulusinge pekia'u.

Sexesexela Kalukalusou

11 Kaluxusou la ta vivilo, 'osa'osa ulai noxinge lexe xavingengi
sou lingamongenge noxou Kalisito. Ngalomu no anu peletoto noxilo,
nga'oxonu xavutalamengi uxali vilesisi, mo ngaxolu no anu opo se'isisi.
Mo sou tanutanuxu noxou Lataua mo opo se'isisi noxou umomomo sou
uxolu noxinge.
12 Ngasexelangenge ngatongato'o mo ngatimunu xalengengi no 'a
'osa'ila noxou Lataua. Ta mitema noxou Lataua ukalusi isovanu sexela
noxi'a une'e noxinge. 13-14 Eni akilaka lexe umomomo sou alauna noxou
Tila Iesu Kalisito mo tanutanuxu noxou Lataua, xe noxou Uleenu Tavuna
uxolu noxinge ukalusi.

---

[x] **13:10** 2Ko 10:8

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

UOLI VOLOXU ANE PAULO MUKAUKAVU MULAI NOXI'A

TA XALATIA

Vaikala lamana

No nano no anu uoli voloxu noxou Paulo mulai noxi'a ta Xalatia 'o, la anu muvivikala no anu tu'tu'umaxu e muxali noxi'a ta Xalatia no mine ane'i ta mitema ane ta Iutaia uasi milomusou a'alo laixe la mimuxaxu tane'i noxou Iesu Kalisito. Xo tei la ane'i ta Iutaia maninasousi mimulinu Iesu. Ia no mine Paulo mune'e mua'aloxu a'alo laixe sou Iesu Kalisito, la ane'i ta mitema ane ta Iutaia uasi mixali ta molomolo noxou Iesu. La sou ane'i ta Iutaia maninasou mi'oxo lexe anu laixe sou ta mitema ane ta Iutaia uasi ne imulinu lapuloto noxou Mosesi loxo ane'i ta Iutaia mimulinu, la sou ane'i ixali ta mitema noxou Iesu. La sou Paulo muavuti la muvikalane'i lamana lexe no anu 'ilixo sou imulinu lapuloto laixe la ixali ta mitema mulapu uasi. Anu muvikalane'i lexe ta mitema ixali ta mitema mulapu no iou Lataua no anu vote'i sou imuxaxu tane'i noxou Iesusi.

Xo ta Iutaia mose'i milutu milai no xalee lia tila ne Xalatia la mivikalane'i ta mitema e mixali ta mitema noxou Iesu ne lexe ane'i imulinu lapluloto noxou Mosesi. No mine Paulo mulomusou aloxo ne la sou mukaukavu uoli voloxu 'o, sou muxamuxaxu tane'i xe mumomosou 'ilixo noxi'a e ta mitema ne misusunoxu no anu lavulavu kalakalavoi noxi'a ne. Paulo musokou la mu'oxo latolo sou xaixai noxou, la muvikala lexe xaixai noxilo 'o ne, Lataua molu musosovosilo. Mo muvikala lexe eni amulinu masaxa noxilo xe itema vile upalusilo sou a'oxonu xaixai ane 'o uasi. Lataua molu mu'avalilo sou exali aposeli, mo mulosilo xaixai ane 'o sou alai a'aloxu a'alo laixe sou Iesu Kalisito ulai noxi'a ta mitema ane imuxaxu tane'i noxou Iesu Kalisito, la ane'i ixali ta mitema mulapu no iou Lataua.

Paulo mukalusou vaivaikala noxou aloxo 'o, no mine nenge tamuxaxu tanenge noxou Kalisito, la Uleenu Tavuna ulaxunenge no anu 'ilixo sou tamasaxai'a ta menexinge. No anu muxamuxaxu tanenge nesi la sou anu uxalixu nene'axu ane sou tamsasaxai'a ta menexinge.

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

A'alo muai no nano aloxo 'o

Vaikala lamana 1:1-10
Paulo mulamanalixu xaixai noxou loxo aposeli xe 'ilixo sou muxamuxaxu tanenge 1:11–2:21
'Ilixo sou tamulinu lapuloto la taxali itema mulapu uasi no anu 'ilixo sou tamuxaxu tanenge noxou Iesusi 3:1–4:31
Noxou Kalisitosi la nenge taxali telapu 5:1–6:10
No anu soli noxou Iesu la nenge taxali alavua, ia no anu 'ilixo sou xooxoo ungasinge uasi 6:11-18

---

1 1 Eni aposeli Paulo. Ta mitema ipalusilo mo itema vile ulosilo xaixai
ane 'o uasi. Ia Iesu Kalisito mulosilo xaixai ane 'o xe Momu Lataua
e mutulusou no anu soli. 2 Nexi noxi'a ta vivilo noxou Iesu e texoxolu 'o
tekaukavunu uoli voloxo ane 'o ulai noxinge ta temanu lalotu ukalusi no
xalee lia tila ne Xalatia. 3 Nexi takilaka lexe alauna mo opo se'isisi noxou
Maminge Lataua mo Tila Iesu Kalisito uxolu noxinge. 4 [a]Anu Kalisito
mumulinu masaxa noxou Lataua Maminge la muitalonu maulixu sou
muxexeenu susu noxinge. Anu mu'oxonu aloxo ne, la sou musu'ulinenge
sou muxexenenge no anu mauli masumasua sou lialia vaimomo 'o. 5 Anu
aloxo ne la sou laixe lexe nenge ta'itinu Lataua ualasou utotomu mo
kaluxu uasi. Manina.

A'alo Laixe Vilesisi

6 Eni ekuluke manina no anu 'ilixo ngingi nge'oxonu ne. Xo no anu alauna
noxou Kalisito la Lataua mu'avalinge sou ngexali ta mitema noxou, ia
ngepalea alaxu vilesisi nge'ume la ngelai ngemulinu a'alo vilemo ane mupolo
va'axu manina no anu a'alo laixe. 7 [b]Ta mitema mose'i no taingengi itovonu
sou ixovulaulaulingenge la ixiuxiunu a'alo laixe sou Kalisito ne. Ia a'alo laixe
sou Kalisito ne anu vilesisi mo uxiuxiu uasi. Mo a'alo vile la uasisi manina.
8 [c]A'alo laixe ne, nexi tea'alomengixu tei. Ia lexe nexi, uasi la angelo vile molu
teitexi no opo loxotolo ulu'e ua'alomengi no anu a'alo iouvilemo loxo ane nexi
tea'alomengixu tei ne, la itema ane loxo ne, anu uulua no navu kaluxu uasi.
9 Nexi tevikalangengixu tei mo vaimomo 'o eni avikalangengixu la. Ia
lexe evile ua'alomengi no anu a'alo laixe iouvilemo no anu ane ngingi
ngeno'u tei, la anu laixe lexe itema ne uulua no navu kaluxu uasi. 10 [d]Mo
vaimomo 'o ngingi ngexavutala a loxovaa. No anu vaivaikala noxilo
'o? Eni a'oxonu sou ta mitema i'osasilo no anu, uasi ia eni a'oxonu sou
Lataua u'osasilo. Lexe eni a'oxonusi sou ta mitema i'osasilo no anu la eni
amitema sou xaixai noxou Kalisito uasi.

---

[a] **1:4** Xal 2:20 [b] **1:7** Apo 15:1, 24 [c] **1:8** 1Ko 16:22 [d] **1:10** 1Te 2:4

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

A'alo sou Paulo Mine Lataua Mu'avalou

11 [e]Ta vivilo, eni emasaxa lexe ngingi ngalavusou laixe lexe a'alo laixe
e eni ea'aloxu noxinge tei ne, itema vile ukoinu vitanisi uasi. 12 Mo
itema vile ulosilo mo itema vile ulosielixu uasi. Ia Iesu Kalisito molu
mupala'alixu lamana noxilo.
13 [f]Ngingi ngelomusou a'alosou mimii eni e'oxo'oxonu tei no mine
emulimulinu 'ili'ilixo sou lalotu noxi'a ta Iutaia, la e'oxoo masuane'i ta
mitema noxou Lataua manina xe etovo sou lexe amamulonu lalotu ne
ukalusi. 14 [g]Xo eni taleli utulu pekia'u manina sou amulimulinu 'ili'ilixo
noxi'a ta 'ilu'ilusunexi. No anu 'ilixo ane ne la eni e'oxoleli euliuli noxi'a
ta maulu ta Iutaia ane lasililinexe vilesisi. 15 [h]Ia no mine atie ivo'oleli
uao, la Lataua musosovosilo xe no anu alauna noxou la mu'avalilo. Eni
exolu mulai muxali no anu voxo anu molu musosovosou la sou, 16 Anu
mupala'alixu 'Olu lamana noxilo. Anu mu'oxonu aloxo ne mo sou eni
amomomo sou a'aloxu a'alo laixe sou 'Olu ulai noxi'a ta mitema ane'i
ane ta Iutaia uasi. No mine Anu mupala'alixu ne, la atali'isou itema vile
uasi. 17 Mo atelai ne Ielusalemu sou amaisi'a ane'i ane mixali ta aposeli
tei noxilo uasi. Ia eni elutu alaxu vilesisi 'o la elai exolu no xalee lia
vitanisi ne Alevia. Xe ili'i la sou elivu ene'e no tuala tila ne Temasukasi.
18 [i]Xe tauu lele'e tatalu mukalu, la sou eni etelai ne Ielusalemu sou eno'u
lavulavu se'i noxou Pita. La nexi noxou texolu ne voxo mavulovexa mo
mulu'e lia ta'uve (15). 19 No voxo mine eni elai exolu ne la amaisi'a ta
aposeli mose'i uasi, ia emaisou Iakovo e Tila vimou kokope. 20 Vaivaikala
noxilo e akaukavunu ulai noxinge 'o ne akalavoi uasi, evikala manina no
iou Lataua. 21 [j]Xe ili'i la exixaoxao no xalee lia tila ne Silia xe ne Kilikia.
22 Ia ta mitema noxou Kalisito mixolu no 'a ta taasou lalotu no xalee lia
tila ne Iutaia ne imaisou ieli tei uasi. 23 Ane'i milomusou a'alosilosi lexe,
“Itema e tei la mu'oxo masuanenge, anu a vaimomo 'o muxiu mo ua'aloxo
a'alo laixe no anu 'ilixo sou muxamuxaxu tanenge e tei la mu'oxoo
masuanu.” 24 Ane'i milomusou a'alosilo aloxo ne, la mi'itinu Lataua
ualasou.

Ta Aposeli Mi'osa sou Ilo'a Paulo Ipita

2 1 [k]Ioxe tauu ie mavulovexa mo mulu'e lia tami'a mukalu la nexi
noxou Valunavasi tetelai ne Ielusalemu la. Nexi noxou telai la teno'u
Tito noxi'a tekei tetelai. 2 Eni elai xo Lataua molu mupalusilo sou lexe
alai. Xe no mine exolu ne la noxi'a ta kisokisou no 'a lalotusi tevivikala,
mo ea'aloi'axu a'alo laixe ane eni ea'aloxu mulai noxi'a ta mitema ane

---

[e] **1:11** Mat 16:17 [f] **1:13** Apo 8:3 [g] **1:14** Apo 22:3 [h] **1:15** Ais 49:1; Xal 2:7 [i] **1:18** Apo 9:26-27 [j] **1:21** Apo 9:30 [k] **2:1** Apo 15:2

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ane'i ta Iutaia uasi. Eni e'oxonu aloxo ne la evikala noxi'asi ane'i ane
mi'oxo lexe ane'i ta kisokisou. Xo loxo 'o io ipupuiou xaixai noxilo e
e'oxonu tei xe ane e'oxonu vaimomo 'o la uxali mii vitanisi. 3 Ia uasi,
xo Tito e nexi noxi'a telai ne anu Xiliki, ia ipalusixe lexe tapasipaa sou
noxou talai mo xooxoo ungasou uasi. 4 [l]Mimii ane ne muxali xo se'i ne
ikalavoi lexe ane'i ta vivinge kalumo la mipakisi mi'una mixolu no anu
pita noxixe. Ane'i mine'e mixolu no tainexi imamalei pakali sou ilomusou
a'alosou mauli ma'ia Kalisito Iesu mu'oxonu noxinge no mine mululusinge
no anu sakisaki sou temulimulinu lapuloto, la texolu vasimenge
manamana'u. Ia ane'i imasaxa lexe i'oxonexi taxali ta mitema sou xaixai
vitanisi. 5 Aloxo ne, la sou nexi talomuxa'a uasi, texolu maxuveeni
sevile, xo nexi temasaxa lexe a'alo laixe maninasou ne uxolu no anu
maulingenge utotomu.

6 Ta mitema mose'i mixolu loxo ta tatila sou lalotu. Ia no anu xavutala
noxilosi la ane'i ane mino'u uala tila xe ane'i ane ino'u uala tila uasi ne,
anu mii vitanisi no iou Lataua. Xo Lataua ulavusou uxavutala no anu
uala noxi'a ta mitema uasi. No anu vaivaikala noxilo la ta kisokisou
e mino'u uala tila ne, ilemolu mii vile la uasi. 7 [m]Ane'i mimaisou lexe
Lataua mulosilo xaixai sou a'aloxu a'alo laixe ulai noxi'a ta mitema
ane'i ane ta Iutaia uasi. Xe iouvilesisi aloxo mulosou Pita xaixai sou
ua'aloxu a'alo laixe ulai noxi'a ta Iutaia. 8 Lataua mulosou Pita xavi
sou uxaxai loxo aposeli noxi'a ta Iutaia, la sou anu iouvilesisi aloxo ne.
Anu mulosilo xavi sou axaxai loxo aposeli noxi'a ta mitema ane'i ane ta
Iutaia uasi. 9 Ta mitema mimaisi'a Iakovo ilo'a Pita ilou Ioanesi mixali
loxo ta tatila no anu lalotu, ia ane'i mimaisou lexe no anu alauna noxou
Lataua la mulosilo xaixai ane 'o, la sou milapu avoxe noxou Valunavasi
sou misexelanexe sou texali loxo ta vimovimo'a maninasou. La sou
nexi noxi'a tesakiinu vaikala lexe maasi la nexi noxou taxaxai noxi'a
ta mitema ane ane'i ta Iutaia uasi ia ane'i la ixaxai ulai noxi'a ta Iutaia
ulovo. 10 [n]Xe mivikalanexi noxou no anu mii vilesisi lexe no anu xaixai
noxixe la taxavutalane'i ane'i ane i'a mii uasi mixolu no nano no lalotu
noxi'a mo tasu'uline'i. Mii ane ne muxolu no anu xavutala noxilo tei sou
lexe eni a'oxonu.

Paulo Muxililiu Pita

11 Ia ili'i no mine Pita mune'e ne Antioki, la eni elavixu no iou, xo anu
mu'oxonu 'ilixo laixe uasi. 12-13 [o]Susu noxou ne aloxo 'o, no mine Iakovo
ilo'a ane'i mose'i ixali uao, la Pita ilo'a ta mitema ane ane'i ta Iutaia uasi
ilavusou i'ani'ani. Ia no mine ane'i mine'e mixalixali, la Pita mu'ume la
muxolu va'axu noxi'a ta mitema ane'i ane ta Iutaia uasi ne. Xo mu'ume

---

[l] **2:4** Xal 1:7; 5:1, 13 [m] **2:7** Apo 22:21 [n] **2:10** Apo 11:29-30 [o] **2:12-13** Apo 11:3

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

noxi'a ane'i xulumuxa'a ane ilavusou imulinu 'ilixo sou xooxoo ungasi'a
pekia'u 'ole. Mo ta Iutaia mose'i mimulinu mi'una no anu kalavoi noxou
ne, la sou no anu kalavoi ne mu'oxonu Valunavasi la mususunoxu. 14 No
mine eni emaisou lexe ane'i imulinu vaikala manina sou a'alo laixe
uasi, la sou eavuti la elavixu Pita no ie'i ane'i latala ne aloxo 'o, "Nini
ne Iutaia, ia nini xoluxoluxene loxo ane'i ta mitema ane'i ane ta Iutaia
uasi. Ia tava'u a loxovaa la sou nini natovo sou lexe na'oxone'i imulinu
xoluxolu noxi'a ta Iutaia ne?

15 Nenge texali no anu mata noxou Iutaia no mine mivo'onenge, ia
nenge taxali no anu mata noxi'a ane'i ta mitema ane'i ane ta Iutaia uasi
e ilavusou i'oxo'oxonu susu uasi. 16 [p]Mo nenge talavusou lexe Lataua
umoxo'u itema vile lexe anu itema mulapu no anu vote'i sou umulinu
lapuloto laixe uasi. Ia Anu umoxo'u lexe itema mulapu no anu vote'i
sou umuxaxu tanu noxou Kalisito Iesu. Aloxo ne, la sou anu laixe lexe
nenge tamuxaxu tanenge noxou Kalisito Iesu. No anu vote'i ane nesi la
sou Lataua umoxo'inge lexe nenge ta mitema telapu, ia no anu vote'i sou
tamulimulinu lapuloto laixe uasi. Xo no anu vote'i sou tamulimulinu
'ili'ilixo sou lapuloto laixe ne umomomo sou u'oxonu itema vile uxali
itema mulapu no iou Lataua uasi. 17 No mine nenge temulinu vote'i sou
tamuxaxu tanenge noxou Kalisito la sou nenge texali ta mitema telapu
no iou Lataua. La sou anu muai lamana lexe nenge ta Iutaia ne nenge
kalumo ta mitema sou susu iouvilesisi aloxo ane'i ane ta Iutaia uasi 'ole.
La sou laxovaa Kalisito umasaxa lexe u'oxonu susu uxali utila? Uasisi
manina! 18 Lexe eni atulusou ulivu mii ma'ia e eni emamulonu, la anu
mumaxa'u lexe eni amitema sou amulinu lapuloto uasi. 19 Ia no anu 'ilixo
sou amulinu lapuloto la mulailixo no anu vote'i sou soli. La sou no anu
lapuloto la mu'oxoleli esoli, mo sou lexe no anu vote'i anenesi la eni
amomomo sou noxou Lataua taxolu. 20 [q]Mo no mine mililinu Kalisito
teitexi no ovu valautu, la eni kalumo. La sou mauli ane muxolu noxilo
'o ne, eni maulixo uasi, mauli noxou Kalisito ane uxolu noxilo 'o. Mauli
ane muxolu noxilo vaimomo 'o ne, eni emauli no anu muxamuxaxu taleli
noxilo noxou Lataua 'Olu e Anu tanuxo la sou muitalonu maulixusilo.
21 Eni amasaxa sou avila'isou alauna noxou Lataua vitanisi uasi. Xo lexe
no anu vote'i sou tamulimulinu 'ili'ilixo sou lapuloto laixe u'oxonu itema
uxali ulapu no iou Lataua, la soli noxou Iesu ne anu uxali mii vitanisi."

Vote'i sou Lapuloto Xe Vote'i sou Muxamuxaxu Tanenge

3 1 Ngingi ta Xalatia ne ngexovulaulau misevile! Nexi telosiengixu
Iesu Kalisito ne, mo ngingi ngemaisou mulili no ovu valautu no
iengi ne. Ia loxovaa, maasi evile mu'oxo lolongenge sou xavutalamengi

---

[p] **2:16** Apo 15:10-11; Rom 3:20-28; Xal 3:11 [q] **2:20** Xal 1:4

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

muxovulaulau ne? 2 Eni amasaxa lexe atali'isinge no anu tali'i vile aloxo
'o, Ngingi ngeno'u Uleenu Tavuna no anu vote'i ma'ia manina? No anu
vote'i sou ngamulinu lapuloto laixe? Uasi, no anu vote'i sou ngelomusou
a'alo laixe noxou Iesu xe ngemuxaxu tangengi no anu? 3 Loxovaa ngingi
ngexovulaulau avile io? Ngamaisou, tei la ngingi ngesokou muamua'i
noxinge no anu xaviinu Uleenu Tavuna, ia loxovaa ngingi ngatovo sou
ngakalusou no anu xavingengi io? 4 Loxovaa tu'utu'umaxu e muxali
noxinge tei ne, ngingi ngetavulenu vitanisi, ne? Ia noxilo la eni emaisou
lexe ngingi ngatavulenu vitanisi uasi. 5 Lataua mulosinge Uleenu Tavuna
noxou mo mu'oxonu sosovo se'i no taingengi mo ngemaisou ne. Ia tava'u
a loxovaa la sou Anu mu'oxonu loxo ne? Xo ngingi ngemulinu lapuloto
laixe, ne? Uasi, no anu vote'i sou ngelomusou a'alo laixe xe ngemuxaxu
tangengi no anu, ne?

6 [r]Ngaxavutalanu maulixu Avalaamu loxo Lavuku Tavuna teinu
muvikala aloxo 'o, "Anu mumuxaxu tanu noxou Lataua, la sou Lataua
mumoxo'u lexe anu itema mulapu." 7 Aloxo ne la sou ngingi ngalavusou
laixe lexe ane'i ane imuxaxu tane'i, la ane'i Avalaamu ta 'olu ane.
8 [s]Tei manina la Lataua mulavusou lexe ili'i la ane'i ane ta Iutaia uasi
imuxaxu tane'i la Anu umoxo'a lexe ta mitema milapu. Aloxo ne la sou
Anu muvikalanu Avalaamu muai no nano no anu Lavuku Tavuna teinu
aloxo 'o, "Noxinesi la Lataua ualusi'a ta mitema ukalusi." 9 Avalaamu
mumuxaxu tanu la sou Lataua mualusou. Anu iouvilesisi aloxo ne noxi'a
ane'i ane imuxaxu tane'i la Lataua ualusi'a.

10 [t]Ia Lataua u'oxonu masuane'i ane'i ane ixavutala lexe no anu vote'i
sou imulinu lapuloto laixe la ixali ta mitema ulapu no iou Lataua. Xo
vaikala muai no nano no anu Lavuku noxou Lataua muvikala aloxo 'o,
"Lexe ta mitema ane imulinu vaivaikala muai no nano no anu lavuku
sou lapuloto laixe utotomu uasi, la Lataua u'oxo masuane'i." 11 [u]La sou
anu muai lamana lexe Lataua umomomo sou umoxo'u itema vile lexe anu
itema mulapu no anu vote'i sou umulinu lapuloto laixe uasi. Xo vaikala
muai no nano no anu Lavuku noxou Lataua muvikala aloxo 'o, Ta mitema
ane mimuxaxu tane'isi ane Lataua umoxo'a lexe ane'i ta mitema milapu
mo ane'i ino'u mauli. 12 [v]La sou vote'i sou tamulimulinu lapuloto laixe ne
anu mii sou muxamuxaxu tanenge uasi. Xo vaikala muai no nano no anu
Lavuku noxou Lataua muvikala aloxo 'o, "Itama e umulimulinu lapuloto
laixe ukalusi la anu uxalisou mauli no anu." 13 [w]Ioxe, no anu lapuloto
la muvikala lexe, itema umulinu lapuloto uasi la anu uulua. Ia Kalisito
musu'ulinenge la muno'u taninenge la muulua, la muxali loxo itema sou
uulua, la mulivulinenge. Sou umomomo sou vaikala muai no nano no anu

---

[r] **3:6** Tav 15:6 [s] **3:8** Tav 12:3; Rom 4:3, 16 [t] **3:10** Lap 27:26 [u] **3:11** Ava 2:4; Xal 2:16
[v] **3:12** Liv 18:5 [w] **3:13** Lap 21:23; Rom 8:3

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Lavuku Tavuna teinu muvikala aloxo 'o, “Ta mitema ta'ei e ilili no ovu ne
Lataua umaisi'a lexe ane'i iuuluasi.” 14 Aloxo tei no mine Lataua mualusou
Avalaamu la muvikalanu lexe ualusi'a ta mitema ane ta Iutaia uasi. Mo
no anu xaixai noxou Iesu Kalisitosi la mulivulinenge, la sou alualu ane ne
muxali maninasou mukalu. Aloxo ne la sou lexe nenge tamuxaxu tanenge
la tano'u Uleenu Tavuna loxo Lataua musakiinu vaikalasou tei.

Lapuloto Umomosou Uxexeenu Mii Ma'ia Lataua Musakiinu Vaikalasou Tei Uasi

15 Ta vivilo eni a'oxonu vaikala tovola'i vile no anu maulinenge ta
mitema aloxo 'o. Loxo itema vile sexasisi sou usoli, la ilou vile isakiinu
vaikala sou lexe anu uno'u tanixu, la anu loxo vaikala ne anu musakii. Ia
umomomo sou itema vile uxexeenu xe umuxaxu vaikala vile no latanu
la uasi. 16 [x]Anu aloxo tei la Lataua musakiinu vaikala noxou Avalaamu
xe noxou 'ilusunu. Vaikala vile muai no nano no anu Lavuku Tavuna
teinu muvikala lexe, “Noxou 'ilusunu,” laaxu lexe ta mitema tavu'alo
uasi, ia muvikala lexe, “Noxou 'ilusuneni,” laaxu lexe vilesisi. Anu
muvivikalasou 'ilusunu vilesisi ne, ane Kalisito. 17 [y]Vaikala noxilo ne
laaxu aloxo 'o, Lataua musakiinu vaikala noxou Avalaamu tei, xe tauu ie
itemaxu mavulovexa tami'a mo mavulovexa tatalu (430) mulai mukalu
xe ili'i la lapuloto muxali. Lapuloto ne anu muxali ili'i manina, la sou
anu umomomo sou uxexeenu xe ukalusou mii ma'ia Lataua musakiinu
vaikalasou tei uasi. 18 [z]La sou loxo nenge tamulimulinu lapuloto laixe
sou tano'u mimii lailaixe e Lataua mulalaxiinu sou ulosinge, la anu loxo
nenge tano'u no anu vote'i sou ane musakii tei uasi. Ia no anu alauna
noxou Lataua mulosou Avalaamu no anu vaikala e anu musakiinu.
19 [a]Lexe anu aloxo ne, la sou tava'u a loxovaa la sou lapuloto anu
muxolu? Lapuloto anu muxali xo Lataua mumasaxa lexe susu tava'u uxali
uatu lamana ulai uxali no mine Avalaamu 'ilusunu e Anu musakiinu
vaikalasou tei 'ole uxali. Lataua mulosi'a ta angelo lapuloto ne la
ane'i mipala'alixu noxou itema sou utulu no nixi la sou anu itema ne
mupala'alixu noxinge. 20 Ia lexe Lataua ne Anu vilesisi la umomomo sou
itema sou utulu nonixi ne uxolu uasi. 21 [b]Lexe anu aloxo ne, la sou anu a
loxovaa, lapuloto ne mupupuiou vaikala e Lataua musakiinu tei? Uasisi
manina! Xo lexe Lataua mulosinge lapuloto vile la e umomomo sou tano'u
mauli no anu la anu laixe lexe nenge talomuxu mo tamulinu laixe la sou
nenge latala taxali ta mitema mulapu. 22 Ia vaikala muai no nano no
anu Lavuku Tavuna teinu muvikala lexe, susu musakisakine'i ta mitema
mukalusi, Lataua mu'oxonu aloxo ne mo sou nenge tamuxaxu tanenge

---

[x] **3:16** Tav 12:7 [y] **3:17** Mul 12:40 [z] **3:18** Rom 4:14 [a] **3:19** Apo 7:38; Rom 5:20
[b] **3:21** Rom 8:2-4

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

noxou Iesu Kalisito, la nenge tamomomo sou tano'u mii ma'ia ane Lataua
musakii vaikalasou tei lexe ulosi'a ane'i ane mimuxaxu tane'i.
23 [c]Tei no mine 'ilixo sou tamuxaxu tanenge uxali uao, la nenge texolu
no anu sakisaki sou tamulimulinu lapuloto mulai mutalo no mine 'ilixo
sou tamuxaxu tanenge muxali lamana noxinge 24 [d]La sou lapuloto ne anu
loxo itema sou upelainge sou usaxilaingesi sou uolenenge talai noxou
Kalisito, aloxo ne mo sou lexe nenge tamuxaxu tanenge la taxali ta
mitema mulapu. 25 Mo vaimomo 'o 'ilixo sou tamuxaxu tanenge a muxali,
la sou lapuloto e tamulimulinu loxo upelainge ne usaxilainge la uasi.

No Anu Vote'i sou Tamuxaxu Tanengesi La sou Nenge Taxali Lataua ta 'Olu

26 [e]Ngingi ngemuxaxu tangeni xe ngexolu noxou Kalisito Iesu la sou
ngexali Lataua ta 'olu. 27 [f]Mo ngingi mukalusi e nge'ulo no nano no
ualasou Kalisito ne ngeno'u mo ngingi ngetokolomoxu Kalisito loxo
ngetaanu tokolomo veveeni. 28 [g]Mo ngingi ngexali loxo Kalisito ta na'u la
sou kalipala uxolu no taingengi loxo ta Iutaia, mo ta Xiliki, mo ta mitema
sou xaixai vitanisi, mo ta mitema ixolu no anu masaxa noxi'a mo ta
mulu xe ta sema uasi. Xo noxou Kalisito la kalikalipala uasi ngingi latala
ne ngexali vilesisi manina. 29 [h]Mo lexe ngingi noxou Kalisito, la ngingi
Avalaamu ta 'ilu'ilusunu xe ngingisi sou ngano'u mii ma'ia e Lataua
musakiinu vaikalasou tei lexe ulosi'a Avalaamu ta minuminu ili'i.

4 1 Vaikala noxilo ne aloxo 'o. Lexe itema vile 'olu vilesisi ne ili'i la
uno'u miumiu momu ne, la uxali loxo anu miumiu muisalili. Ia tei
no mine anu mauluxu la anu muxolu loxo itema sou xaixai vitanisi. 2 Anu
uxolu no laxa'a ane'i ane misaxila'u ilo'a ane'i ane mitulu muuli ulai
utalo no anu voxo e momu musosovosou mulovo. 3 [i]Mo nenge kalumo
aloxo ne. No mine nenge uao ta molomolo la nenge texolu no laxa'a ta
uleenu e misaxila'u loxotolo xe lialia 'o. La mi'oxonenge texali ta mitema
sou xaixai vitanisi noxi'a. 4 [j]Ia no anu voxo e Lataua musosovosou muxali
manina la mupalusou 'Olu maninasou mulu'e. Nenu mivo'onu muxali
loxo itema la muxolu no laaxu lapuloto. 5 Anu mu'oxonu aloxo ne mo sou
uno'u ulusinge ta mitema texolu no laaxu lapuloto, xe u'oxonenge taxali
Lataua ta 'olu.
6 [k]Xo ngingi ngexali lataua ta 'olu, la sou Anu mupalusou Uleenu 'Olu
ne mune'e muxolu no nano noxinge. Uleenu ne uxolu noxinge la sou
uavutilinenge sou ta'ava lexe, “Aba, Mamixe.” 7 La sou ngingi ngaxolu
loxo ta mitema sou xaixai vitanisi la uasi, ia ngexali loxo Lataua 'olu.
Xe no mine nini naxolu loxo Lataua 'olu la nini nalavusou lexe nini

---

[c] **3:23** Xal 4:3 [d] **3:24** Rom 10:4 [e] **3:26** Ioa 1:12 [f] **3:27** Rom 6:3 [g] **3:28** Rom 10:12
[h] **3:29** Rom 4:13 [i] **4:3** Kol 2:20 [j] **4:4-5** Ioa 1:14; Rom 1:3 [k] **4:6-7** Rom 8:15-17

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

namomomo sou nano'u mimii lailaixe noxou e Anu mulalaxiinu sou
ulosi'a ta 'olu.

Paulo Tanuxa'a ta Xalatia

8 Tei manina la ngingi ngalavusou Lataua uasi, ngingi ngexolu loxo
ta mitema sou xaixai vitanisi noxi'a ta mimii e ane'i Lataua uasi.
9 Ia vaimomo 'o ngingi ngelavusou Lataua, uasi avikala lexe Lataua
mulavusinge. Ia tava'u loxovaa la sou ngingi ngaxiu ngalivu ulai
noxi'a ta uleenu ta masumasua mo sou e xavine'i uasi ne. Loxovaa
ngingi ngemasaxa lexe ngalivu ngalai ngaxolu no laxa'a mo ngaxali ta
mitema sou xaixai vitanisi noxi'a la? 10 [1]Ngingi utotomu ne ngalavusou
ngasosovosou voxo ta tatila sou lalotu mo so'io alavua xe lalotu ta tatila
sou tauu ie alavua. 11 Eni taleli umulinu 'ilixomengi la emama'u, xo loxo
'o io xaixai noxilo e epulipulileli sou e'oxonu ne uxali mii vitanisi.
12 Ta vivilo, eni linga noxilo toxoxa'a ulai noxinge lexe laixe sou ngaxali
aloxo eni 'o. Xo eni ne exali aloxo ngingi ne. Mo ngingi nga'oxonu
susu vile une'e noxilo uasi. 13 Ngingi ngexavutalanu, tava'u a loxovaa
la sou eni ene'e ea'alomengi no anu a'alo laixe tei ne? Xo pipiena vile
mu'oxoleli. 14 No mine pipiena ne mu'oxoleli la vasimelo mamalaxu la
mulosinge tu'umaxu, la ngingi ngamatapialeli mo ngalevetesilo uasi. Ia
ngingi nge'osasi sou ngeno'ilo e'una exolu noxinge loxo angelo noxou
Lataua vile xe loxo Kalisito Iesu. 15 No anu voxo ane ne ngingi nge'osasilo
misevile. Ia 'osa'ila noxinge ne mulai 'ava? Eni avikalangengi lexe no
anu voxo ane ne ngingi nge'oxonu aloxo ne, anu mumomomo loxo
ngingi ngaluvunu iengi lavo'onu la ngalosilo. 16 Ia loxovaa, eni elaanu
vaikala manina mulai noxinge la sou mu'oxongengi ngemaisilo exali loxo
uluamengi, ne?
17 Ngalomu, ane'i ta mitema ne iitine'i itulu noxingesi sou inoinge,
ia ixavutala sou isu'ulingengi uasi. Ane'i masaxa noxi'a ne sou
ikalipalanenge nenge'asi, mo sou ngingi tangengi utulu noxi'asi sou
ngasu'uline'i. 18 Lexe tanenge utulu manina sou ta'oxonu 'ilixo laixe
noxi'a ane'i mose'i la anu laixe. La nga'oxonu utotomu, no mine nenge
nenge'a taxoxolu mo no mine nenge nenge'a taxolu uasi kalumo. 19 Ta
'alixeni, eni examulinu navunavu iouvilesisi loxo sema ixamulinu
navunavu sou ivo'o. Eni examulinu navunavu ane 'o singe, xo eni
emasaxa lexe maulixu Kalisito lololinu uxolu noxinge. 20 Eni talelingenge
manina, xo vaimomo 'o nenge'a taxolu uasi, ia lexe nenge nenge'a taxolu
la eni amomomo sou asu'ulingengi no anu vaikala lailaixe mose'i. Ia
eni talelingenge manina, xo alavusou lexe asu'ulingengi no anu vote'i a
loxovaa uasi.

---

[1] **4:10** Rom 14:5; Kol 2:16

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Axali Ilee Sala

21 Ioxe, ngingi ta mitema e ngamasaxa lexe ngaxolu no laaxu lapuloto
vaimomo 'o ngavikalaleli. Male ngingi ngalavusou vaivaikala sou
lapuloto uasi? 22 [m]Vaikala muai no nano no anu Lavuku Tavuna teinu
mua'aloxu Avalaamu lexe anu muxalixa'a ta 'olu ta tamei. 'Olu vile
muxalixu noxie sema e ane sema sou xaixai vitanisi xe 'olu vile muxalixu
noxie semau mu'isalili. 23 [n]'Olu ane muxali noxie sema sou xaixai
vitanisi ne mupaa no anu vote'i sou taxalixa'a ta 'ilinge 'o. Ia 'olu ane
mupaa noxie semau mu'isalili ne muxali no anu vaikala noxou Lataua
e musakiinu tei. 24 A'alo ane ne anu tovola'isi, xo ta sema ta tamei ne
misosovosou opo vilesisi e Lataua musakiinu vaikalasou ta tamei. Axali
misosovosou opo vilesisi e Lataua musakiinu vaikalasou tei no laxa'ilu
ne Sioni, mo ta 'ilie ne ixali ta mitema sou xaixai vitanisi. 25 Axali ane
misosovosou laxa'ilu ne Sioni muxolu no xalee lia tila ne Alevia, xe
musosovo sou Ielusalemu vaimomo 'o. Xo ane ilo'a ta 'ilie mixali ta
mitema sou xaixai vitanisi. 26 [o]Ia Ielusalemu ane vile muxolu teitexi no
opo loxotolo ne anu Sala ne anu neninge maninasou ane. 27 [p]Xo vaikala
vile muai no nano no anu vaikala noxou Lataua teinu muvikala aloxo 'o.

"Nini sema e nalavusou napalaa uasi
mo naxamulinu navunavu sou lavulo'o uasi ne na'osa,
mo nalexe lexe sou 'osa'ila xe na'ava'ava toxotoxoxa'a sou
namaxa'u 'osa'ila noxine.
Xo maasi la ta 'iline ixali tavu'alo, ua'ulixe sema e ipapalaa."

28 [q]Ta vivilo, vaimomo 'o ngingi aloxo Aisaki xo ngingi ngexali Lataua
ta 'olu no anu vote'i e anu musakiinu tei. 29 [r]No anu voxo ne la molomolo
e mupaa no anu vote'isou ixalixa'a ta molomolo ne muxiu la mu'oxonu
masuanu molomolo ane mupaa no anu xaviinu Uleenu Tavuna. 30 Ia
vaikala noxou Lataua muvikala a loxovaa? Anu muvikala lexe, Ngaxexene
sema sou xaixai vitanisi ne ilou 'ilie. Xo 'ilie ne umomomo sou ukalipala
mimii noxou molomolo e momu muxalixu noxie semau maninasou ne
uasi. 31 Aloxo ne la sou ta vivilo nenge telavusou lexe nenge texali noxie
sema sou xaixai vitanisi uasi, nenge texali noxie sema e ane tilasie sema
sou xaixai vitanisi.

Noxou Kalisitosi La sou Anu Mululusinge

5 1 Kalisito mululusinge no anu sakisaki sou lapuloto mo nenge
vasimenge manamana'u. La sou laixe lexe ngatulu pakia'inge, mo
iengi uvaxai'a ta mitema i'oxongengi ngaxali ta mitema sou xaixai vitanisi

---

[m] **4:22** Tav 16:15; 21:2 [n] **4:23** Rom 9:7-9 [o] **4:26** Eva 12:22; Pal 21:2, 10 [p] **4:27** Ais 54:1
[q] **4:28** Tav 15:4-5; Rom 9:7 [r] **4:29-30** Tav 21:9-10; Ioa 8:35

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

la mamu. 2 Ae, ngalomu, eni Paulo avikalangengi aloxo 'o, lexe ngingi
ngamalalingenge sou xooxoo ungasinge, la xaixai noxou Kalisito ne uxali
mii vitanisi noxinge. 3 Ngingi ta mitema ukalusi e ngamalalingenge ulai
sou xooxoo ungasinge eni avikalangengi lamana la aloxo 'o, lexe ngingi
nga'oxonu aloxo ne la anu laixe lexe ngamulinu lapuloto ukalusi. 4 Ngingi
ta'ei e nga'oxo lexe ngamulinu lapuloto laixe mo sou ngaxali ngalapu no
iou Lataua, la ngingi ngexolu va'axu noxou Kalisito. Mo ngexolu no nano
no anu alauna noxou Lataua la uasi. 5 Ia no anu xaviinu Uleenu Tavuna
la nenge temuxaxu tanenge noxou Lataua mo taxolu taloopalasi noxou
sou umoxo'inge lexe nenge ta mitema mulapu. 6 [s]Xo lexe itema uxolu
noxou Kalisito, la xooxoo ungasou xe ane xooxoo ungasou uasi ne anu
mii vitanisi. Ia 'ilixo sou itema umuxaxu tanu la uavutinoxu opoonu sou
umasaxai'a ane'i mose'i, la anu 'ilixo ane ne anu mii maninasou.
7 Ngingi ngeiave no anu saisale ne la ngeiave laixesi. Ia 'ena'ei
utalutaluxu vote'isinge la sou mu'oxongengi ngamulinu vaikala manina
ua, ne? 8 Xavutala ane loxo ne, anu molu noxou, Anu ane mu'avalinge ne
uasi. 9 [t]Ngamaisou isi kitu'asi, ia u'oxonu veleti la usoxo toxoxa'a. 10 [u]Eni
emuxaxu taleli manina noxou Tila lexe Anu usu'ulingengi la ngamulinu
xavutala vile uasi, 'ei ane mu'oxo aloxo ne, uno'u 'ulusou susu noxou
ne. 11 Ta vivilo, lexe eni a a'alo no anu 'ilixo sou xooxoo ungasinge
ulalaisio ia tava'u loxovaa la sou ane'i i'oxo'oxonu masualeli sio 'o? Ia
lexe eni avikala lexe xooxoo ungasi'a ta mulu, la vaikala sou ovu valautu
ne umomomo sou u'oxoo masuanu xavutalamengi uasi. 12 Ta mitema
e ixovulaulaulixu xavutalamengi ne, xavine'i lexe xooxoo ungasinge
ukalusi. Ia lexe ane'i imasaxa aloxo ne, la anu laixe lexe ane'i ixotosou
vasivasime'a uxexee avile.
13 [v]Ioxe ta vivilo, Lataua mu'avalinge sou ngaxolu vasimenge
manamana'u. Ia no mine ngexolu vasimenge manamana'u aloxo ne, la
mamu sou ngaxavutala lexe, nexi texolu laixenenge, mo nexi tamomomo
sou tamulinu masaxa noxinge sou vasimenge. Ngingi nga'oxonu aloxo ne
uasi, ia laixe lexe ngamasaxainge ngatongato'o xe ngaxali ta mitema sou
xaixai noxinge ngatongato'o. 14 [w]Vaikala sou lapuloto mukalusi ne mupita
muxolu no nano no anu lapuloto vilesisi ane lexe, Nini namasaxai'a
ta menexine aloxo nini nemasaxaine. 15 Ia lexe ngingi ngalavilavi xe
nga'oto'oto ngatongato'o, la ngalaxa'i xo maasi la ngingi ngaulua ukei.

Mauli no Anu Uleenu Tavuna Xe Mauli sou Masaxa sou Vasimenge

16 Ioxe, la sou eni avikalangengi aloxo 'o, laixe lexe Uleenu Tavuna
uulaxungengi no anu muamua'ingenge. Lexe ngingi nga'oxonu aloxo ne,

---

[s] **5:6** 1Ko 7:19; Xal 6:15 [t] **5:9** 1Ko 5:6 [u] **5:10** 2Ko 11:15; Xal 1:7 [v] **5:13** 1Pi 2:16
[w] **5:14** Liv 19:18; Rom 13:9

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

la ngingi ngamomomo sou ngamulinu masaxa sou vasimenge uasi. 17 [x]Xo
nenge telavusou aloxo 'o, masaxa sou vasimenge ne utovo sou utaloxolixu
Uleenu Tavuna xe Uleenu Tavuna ne utovo sou utaloxolixu masaxa sou
vasimenge. Ane'i ilou i'oto noxi'a ngatongato'o, la mii ma'ia e ngingi
ngamasaxa lexe nga'oxonu ne, ngamomomo sou nga'oxonu uasi. 18 Ia lexe
Uleenu Tavuna uulaxungengi, la ngingi ngamomomo sou ngaxolu no
laaxu lapuloto uasi.

19 [y]Ngingi ngelavusou masaxa sou vasimenge 'ili'ilixo sou ne aloxo 'o,
'ili'ilixo sou vote'i mo 'ilixo e nuni'u manina, xe opo uavuti sou 'ilixo
masumasua. 20 Mo 'ilixo sou lalotu noxi'a ta lataua kalakalavoi mo 'ilixo
sou i'oxonu ta'uluxu masua, mo 'ilixo sou molomolosilane'i mo 'oto'oto
xe lavilavi, mo opo masumasua, mo iisuiisu, mo 'ilixo sou tatoonenge
mo sangalako mo 'ilixo sou la'ia xe 'ilixo sou kalikalipala. 21 Xe opone'i
masuai'a ta menexi'a e mi'ami'a tavu'alo mo iiexu lexa pekia'u ulolutu
la i'itine'i xe ipulipuli anaxa'a. Eni evikalangengixu tei, ia vaimomo 'o
avikalangengixu la. Ta mitema ane ilavusou i'oxo'oxonu 'ili'ilixo aloxo ne,
umomomo sou i'unalai no anu saxisaxila'u noxou Lataua uasi.

22 Ia xaixai no anu Uleenu Tavuna uxalixu nene'axu aloxo 'o, 'ilixo
sou tamasaxai'a ta menexinge manina, 'ilixo sou 'osa'ila, 'ilixo sou opo
se'isisi, 'ilixo sou la'ianenge palepalea uasi, 'ilixo sou ta'oxonu 'ilixo
laixesi noxi'a mose'i mo 'ilixo sou tamuamua'i ulapusi xe 'ilixo sou
ta'oxonu xaixai la ta'oxonu maninasousi. 23 Mo 'ilixo sou xolu se'isisi
xe 'ilixo sou tataloxolinenge. Vaikala no anu lapuloto vile uapinenge
sou tamulinu 'ili'ilixo ane ne uasi. 24 [z]Ane'i ane noxou Kalisito Iesu
mipilixinu vasime'a ilou masaxa masua sou vasime'a ne, la mililinu no
ovu valautu mo musoli ne. 25 Aloxo ne, la sou lexe nenge teno'u mauli
laixe no anu Uleenu Tavuna, la anu laixe lexe Anu molu uulaxunenge
no anu muamua'i noxinge. 26 [a]La sou anu laixe sou ta'iti'itinenge mo
taavuavutinoxu oponenge ngatongato'o xe taiisuiisu nenge ngatongato'o
mamu.

Ta'oxonu 'Ilixo Laixesi

6 1 [b]Ta vivilo noxou Iesu, lexe ngingi ngelavusou vile noxinge
mulapau no anu susu, la anu laixe lexe ngingi ane Uleenu
Tavuna musaxila'inge ngalai ngasu'ulinu se'isisi sou ngalivunoxu. Ia
ngalaxa'ingengi, loxo 'o io tovotovo uxali noxinge la ngalapau kalumo.
2 [c]Mo anu laixe lexe ngatavulenu tu'umaxu noxinge ngatongato'o, xo no
anu vote'i ane ne, la ngingi ngamulinu lapuloto noxou Kalisito laixe. 3 Ia
lexe itema vile uxavutala lexe anu muuliuli ia anu uuliuli uasi, la molu

---

[x] **5:17** Rom 7:15-23 [y] **5:19-21** 1Ko 6:9-10 [z] **5:24** Rom 6:6; Kol 3:5 [a] **5:26** Pil 2:3
[b] **6:1** Mat 18:15 [c] **6:2** Rom 15:1

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mu'oxo loloxu ane. 4 Itema vilevilesi ne laixe lexe utilovosou xaixai noxou
lexe mu'oxonu xaixai laixe xe u'oxonu laixe uasi. Lexe anu utilovosou
xaixai noxou xe mu'oxo laixe, la sou anu umomomo sou utooxu no anu, ia
utilovosou 'ilixo noxou noxi'a ane ane'i mose'i uasi. 5 [d]Xo itema vilevilesi
utavulenu tu'utu'umaxu sou xaixai noxou ulovo.
6 [e]Aloxo 'o, lexe itema vile uno'u lavulavu no anu vaikala noxou Lataua,
la laixe sou umila'anu mimii mose'i lailaixe noxou ne ulai noxou tisa
noxou.
7 [f]Ngingi menge nga'oxo lolongenge mamu. Evile umomomo sou u'oxo
loloxu Lataua uasisi mania. Itema vile utounu mii ma'ia no xaixu ne, la
anu uno'u temanu mii ne u'isalili. 8 Lexe itema vile umulimulinu masaxa
sou vasimolu, la anu loxo anu utotou ane. Ia uxalixu nene'axu sou anu
uno'u ne mamulosi. Ia lexe umulimulinu 'ili'ilixo no anu Uleenu Tavuna
la loxo anu utotou ane. Xe ili'i sou uno'u temanu, la nene'axu ane Uleenu
Tavuna ulosou mauli lailaixe utotomu mo kaluxu uasi. 9 La sou anu laixe
lexe nenge'a tatotosa sou ta'oxo'oxonu 'ili'ilixo lailaixe mamu. Xo loxo
nenge tapaupauxe uasi la nenge tano'u temanu xai ne no anu voxo sou
mu'isalili. 10 Aloxo ne la sou lexe nenge texalisou taiinu sou ta'oxonu
'ilixo laixe noxi'a ta mitema ukalusi, la laixe sou ta'oxonu. Mo laixe lexe
ta'oxonu maninasou ulai noxi'a ta mitema ane mimuxaxu tane'i noxou
Tila.

Vaikala Vateteli Xe Vaikala sou 'Osa'ila

11 Ngamaisou kaukavu toxotoxoxa'a no anu uoli voloxu 'o ne, eni melo
ekaukavunu no avolo. 12 Ngalomu, ta mitema e xavine'i, la ipalusinge sou
lexe xooxoo ungasinge ne i'oxo lexe i'oxonu aloxo ne, xo imasaxa lexe ino'u
uala tila no ie'i ta mitema. Ane'i i'oxonu aloxo ne xo tava'u aloxo 'o. Loxo
'o io ane'i imuxaxu tane'i no anu ovu valautu noxou Kalisito la ta mitema
i'oxonu masuane'i. 13 Ane'i e xooxoo mungasi'a ne ilavusou imulinu vote'i
sou lapuloto laixe uasi, ia ane'i xavine'i sou lexe xooxoo ungasinge. Mo sou
ane'i ino'u uala tila no anu mii ma'ia mi'oxonu noxinge ne. 14 Ia eni a'itinu
ualasilo xe itema vile ualasou uasi, ia laixe lexe a'itinu ovu valautu noxou
Tila noxinge Iesu Kalisitosi. Xo no anu soli noxou no anu ovu valautu la
'ili'ilixo sou lialia 'o musoli no anu xavutalaxeni. Mo anu loxo eni kalumo
a esoli no ovu valautu ne, la eni amomomo sou amulimulinu 'ili'ilixo no
lialia 'o uasi. 15 [g]La sou vaimomo 'o 'ilixo sou xooxoo ungasinge ne anu
mii vitanisi xe xooxoo ungasinge uasi ne anu mii vitanisi kalumo. Ia mii
mutila ane lexe nenge texali alavua. 16 Eni akilaka lexe alauna mo opo
se'isisi noxou Lataua uxolu noxi'a ane'i ta'ei e ilavusou imulinu lapuloto
ane 'o. Ane'i ta mitema ane ne ane'i ta Isilaeli maninasou noxou Lataua.

---

[d] **6:5** Rom 14:12 [e] **6:6** 1Ko 9:11, 14 [f] **6:7-8** Rom 8:13 [g] **6:15** Xal 5:6; 2Ko 5:17

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

17 *h*Ioxe sou akalusou vaivaikala noxilo la avikala aloxo 'o. Eni amasaxa
sou itema vile ulosilo tu'umaxu la uasi. Ta mitema mivelo mo kulue
tanitanixu a muxolu no vasimelo 'o, xo anu mumaxa'u lexe eni itema sou
xaixai maninasou noxou Iesu. **18** Ta vivilo noxou Iesu, eni akilaka lexe
alauna noxou Tila noxinge Iesu Kalisito uxolu no anu ulengengi. Manina.

---

[h] **6:17** 2Ko 4:10

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

UOLI VOLOXU ANE PAULO MUKAUKAVU MULAI NOXI'A

TA EPESO

Vaikala lamana

Paulo mukaukavu uoli voloxu ane 'o mulai noxi'a ta Epeso, xo umasaxa sou ulamanalixa'a aloxo 'o. Xavutala noxou Lataua ne lexe upitanu mimii teitexi no opo loxotolo mo mimii no lialia 'o ne uxolu no laaxu Kalisito mo Anu uxolu kisou mimii ne ukalusi (1:10). La sou Lataua mumasaxa lexe uavutinoxu ta mitema noxou sou ipita ixolu noxou Kalisito mo ixali vilesisi.

Paulo musokou vaivaikala noxou la mulamanalixu vaikala kisou lexe Lataua musosovosi'a ta mitema noxou la mupitane'i no anu vote'i a loxovaa. Anu mulamanalixu lexe no anu tanutanuxu noxou Lataua, la mu'oxone'i mixali vilesisi. No anu xaixai noxou Iesu la Lataua mululusou susu noxi'a, xe mulivulixa'a no anu sakisaki sou susu. Mo Anu mulosi'a Uleenu Tavuna loxo Anu sosovo noxou sou u'oxonu mimii lalaixe loxo Anu musakiinu vaikalasou tei (1:14). Xe tameisou la Paulo muvikala lexe ta mitema ane ilo'a Kalisito mipita ne ipita ixali vilesisi no anu maulixa'a. No anu viavaikala noxou Paulo la anu mu'oxonu vaikala tovola'i mose'i sou ulamanalixa'a ta mitema noxou Lataua lexe ane'i mipita noxou Iesu la ane'i mixali vilesisi. Anu mu'oxo lexe ta temanu lalotu ne loxo itema vasimolu ia Kalisito anu muxali kisou (4:1). Mo mutovola'inu vile lexe aloxo tani, ia Iesu anu loxo atolaxu tani (2:19-22). Xe aloxo sema ilou mulu mitaula'i, la Iesu aloxo sema mulue (5:22-32). No anu uoli voloxu ane 'o la nenge tamomomo sou tamaisou lamana mii ma'ia lailaixe Lataua mu'oxonu mulai noxi'a ta mitema noxou.

A'alo muai no nano aloxo 'o

Vaikala lamana 1:1-2
Kalisito anu kisou mimii mukalusi 1:3-14
Lakilaka noxou Paulo 1:15-23
Noxou Kalisitosi la nenge temauli 2:1–3:21
'Ilixo sou lalotu maninasou 4:1–6:20
Vaikala sou sexela xe lakilaka 6:21-24

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

1 1 [a]Eni Paulo aposeli noxou Kalisito Iesu no anu masaxa noxou Lataua
mupalusilo sou akaukavunu vaivaikala ane 'o ulai noxinge ngingi ta
mitema noxou Lataua, mo ngingi ane ngemuxaxu tangengi noxou Kalisito
Iesu ne Epeso. 2 Eni akilaka lexe alauna mo opo se'isisi noxou Lataua
Maminge mo Tila Iesu Kalisito uxolu noxinge.

Alualu Noxou Kalisito Mune'e Noxinge

3[b]Ta'itinu Lataua ualasou anu Tila noxinge Iesu Kalisito Momu. Noxou Kalisito
la sou Anu mualusinge no anu mii lailaixe teitexi no opo loxotolo sou usu'uli
uleenenge. 4[c]Xo no mine Anu ukoinu mimii uao la, Anu musosovosinge. Mo
no iou Lataua la nenge malemalenga mo ta noxou la, ta mitema ixalisou susu
vile noxinge uasi. 5[d]No anu tanutanuxu noxou Lataua la Anu xavutalau lexe,
noxou Iesu Kalisito la Anu umoxo'inge lexe nenge taxali loxo anu ta 'olu. Anu
tanu mo masaxa tatila noxou aloxo ne. 6 La sou nenge ta'itinu Lataua ualasou no
anu alauna lailaixe ane Anu mulosinge vitanisi muxolu noxou Iesu anu ane Anu
tanuxu musuku. 7[e]Alauna tatila mu'ana'ana noxou Lataua la muno'u 'ulusinge
no anu sialuxu Iesu. La sou Anu mululusou susu noxinge no anu alauna noxou.
8 No anu alauna noxou la Anu mu'ana'analinenge no anu xavutala laixe mo
lavulavu lailaixe. 9[f]Mo Anu mumolo tanuou mii mai'a ane lexe Anu u'oxonu no
anu xaixai naxou Kalisito. Ia xavutalau ne tei la mutalume, ia vaimomo 'o Anu
mulosiengexu xavutala noxou ne. Anu u'oxonu manina sou ne. 10[g]Xavutala ne
aloxo 'o, xavutalau ne. Mo voxo ulai ukalu la Anu mupitanu mimii latala teitexi
no opo loxotolo mo no lia 'o mukalusi ne muxolu loxo kisi'a Kalisito.
11[h]Mo noxou Kalisito la sou Anu xavutala mo masaxa noxou anu ane
mu'oxonu mimii latala mukalusi ne musosovosixe lexe nexi ta na'u maninasou.
12 Anu musosovosixe ta Iutaiasi tei, xo nexi teloopala noxou Kalisito. La sou
nexi ta'itinu Lataua no anu alauna lailaixe noxou ne. 13 Mo ngingi kalumo
ngelomusou vaikala manina noxou Kalisito. La sou ngexali ngexolu noxou la
anu a'alo lailaixe sou Lataua mupamaulingengi. Mo ngemuxaxu tangengi noxou
Kalisito la sou mumomomo sou vaikala noxou Lataua e musakii tei lexe umulaxu
sosovo vile noxinge. Sosovo noxou ne ane Uleenu Tavuna noxou. 14[i]Nenge teno'u
Uleenu Tavuna la sou nenge tamomomo sou tano'u mimii lailaixe teitexi no
opo loxotolo ane Lataua mulalaxiinu sou ulosi'a tamitema noxou. La sou nenge
ta'itinu ualasou no anu alauna noxou singe.

Lakilaka Noxou Paulo

15 Aloxo ne la sou no mine eni elomusinge lexe ngingi ngemuxaxu
tangengi noxou Tila Iesu mo ngingi tangengixa'a ta mitema noxou

---

[a] **1:1** Apo 18:19-21; 19:1 [b] **1:3** Ep 2:6 [c] **1:4** Ioa 15:16 [d] **1:5** Ioa 1:12 [e] **1:7** Ep 2:7; Kol 1:14 [f] **1:9** Rom 16:25 [g] **1:10** Kol 1:16, 20 [h] **1:11** Rom 8:28-29 [i] **1:14** 2Ko 1:22

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Lataua. 16 La sou eni axavutalangengi no anu lakilaka noxilo mo alemolu
laixe noxou Lataua utotomu. 17 [j]Mo utotomu ne eni akilaka ulai noxou
Lataua e Tila noxinge Iesu Kalisito. Anu Maminge xavi musuku lexe
ulosinge Uleenu sou ulosinge xavutala lailaixe, mo ngalavusou Lataua
laixe, xe upalapala'alixu laaxu vaivaikala noxou ane mutalume. 18 Mo
eni akilaka kalumo lexe ukisiinu xavutalamengi mo sou xavutalamengi
ulamana no anu mii ma'ia ane anu mu'avalinge la ngingi ngeloopala
no anu, mo ngalavusou laixe lexe lavuluti lailaixe ne Lataua ulosi'a ta
mitema noxou. 19 [k]Mo eni akilaka lexe nenge ta mitema ane tamuxaxu
tanenge noxou ne, talavusou xavi noxou Lataua a uxolu noxinge. Xavi
noxou Lataua e uxaxai noxinge ne anu uxaxai la xavi musuku umomomo
sou tatilovo sou uasi. 20 [l]Xe no mine musoli la no anu xavi noxou Latauasi
la mutulusou. No anu xavi ano 'o la Lataua mulaixu sou muxolu no avolu
tema teitexi no opo loxotolo. 21 [m]La Anu muxolu kisi'a ta uleenu ane
mixolu teitexi no opo loxotolo, mo muxolu kisi'a ta mitema e iulaxune'i
ta mitema no lia 'o mo ta tatila no lia ukalusi 'o xe ta uleenu ane xavine'i
musuku kalumo. Anu muno'u uala tila manina. Uala tila ne sou vaimomo
'osi uasi, sou 'ili'i kalumo. 22 [n]Mo Lataua mumuxaxu mimii latala muxolu
no laaxu mo musosovo sou lexe Anu uxolu kisou mimii latala ukalusi, mo
uxolu kisou noxi'a ta mitema ilotu noxou Iesu. 23 [o]Lalotu ne anu Kalisito
vasimolu. Anu muxolu mo mu'ana'ana no anu mimii latala mukalusi mo
mu'ana'ana no anu lalotu noxou.

Nenge Tesoisoli Ia Kalisito Mutulusinge

2 1 [p]Ngingi tei la nge'oxo'oxonu 'ili'ilixo masumasua mo susu la muvau
ulengengi musoisoli. 2 [q]No mine ngingi ngemulimulinu xoluxolu mo
muamua'i masumasua sou lialia 'o, mo ngemulinu 'ilixo noxou kisi'a ta
uleenu ta masumasua e musaxila'u la va'a vitanisi teitexi no loxotolo.
Anu uleenu ne ane uxolu uxaxai no nano no anu maulixa'a ta mitema
ane mose'i ilolomu uasi vaimomo 'o. 3 [r]Nenge nenge'a tei la texolu no
taine'i mo xavutalamenge muavuti la temulimulinu masaxa masua
sou vasimenge sou umomomo sou masaxa no anu vasimenge. Nenge
te'oxonu aloxo ne, la nenge kalumo texo no nano no anu la'ia noxou
Lataua ane Anu mulalaxiinu sou ulosi'a ta mitema ukalusi ane mose'i
imulimulinu 'ili'ilixo ane ne. 4-5 [s]Manina susu noxinge te'oxo'oxonu la
muvau uleenenge musoisoli, ia xo no anu alauna mo tanu tanuxu lailaixe
noxou Lataua mu'ana'ana no anu alauna misevile la sou mutulusinge
temauli noxou Kalisito. Ani no anu alauna tatila noxou Latauasi la

---

[j] **1:17** Kol 1:9 [k] **1:19** Kol 1:11 [l] **1:20** Lex 110:1; 2Ko 13:4; Kol 2:12 [m] **1:21** Kol 1:16; 2:10
[n] **1:22** Lex 8:6 [o] **1:23** Rom 12:5; Ep 4:10, 15; Kol 1:18 [p] **2:1-5** Kol 1:21; 2:13 [q] **2:2** Kol
3:7; Tit 3:3 [r] **2:3** Kol 3:6 [s] **2:4-5** Rom 6:11-13

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

sou Anu mupamaulingengi. 6 [t]Mo Anu mutulusinge nenge'a Kalisito la
mupalupexasinge no pa'umolu teitexi no opo loxotolo mo nenge'a Iesu
Kalisito texolu tepita. 7 Anu mu'oxonu aloxo ne noxinge mo u'oxonu
kalumo noxi'a ane'i ane ili'i. Anu mu'oxonu aloxo ne sou umaxa'u alauna
tatila noxou singe noxou Kalisito Iesu. Alauna tatila noxou ne umomomo
sou tatilovo sou uasisi manina. 8-9 [u]La sou no anu alauna noxou la,
Anu mupamaulingengi xo ngingi ngemuxaxu tangengi noxou. Mii ane
'o, nga'itinu ualasinge lexe ngingi nge'oxonu muxali no anu xaixai
noxinge, mo lakolisou xaixai noxinge uasi. Anu Lataua molusi mulosinge
vitanisi. 10 [v]Lataua anu mukoinenge, la sou Anu mupuinenge. Sou nenge
tamuamua'i no anu vote'i sou 'ilixo laixe ane Anu mulalaxiinu tei lexe
nenge tamulinu.

Noxou Kalisito La Nenge Taxali Vilesisi

11 Aloxo ne la sou ngingi ane ngaxali no anu mata noxi'a ta Iutaia uasi
ngaxavutala ulivu. Ta Iutaia ilemenge lexe ngingi xooxoo ungasinge uasi,
ia ane'isisi xooxoo mungasi'a. 'Ilixo ane ne i'oxo noxi'a ta mulusi vasime'a
mo ixaxaisou no 'a avo'a. 12 [w]Mo ngaxavutala ulivu, tei no mine ngingi
ngamuxaxu tangengi noxou Kalisito uao, la ngingi ngexolu va'axu noxou.
Mo ngaxavutalanu laixe, tei la ngingi ngexolu loxo ta asila mo ngexali no
anu mata noxi'a ta Isilaeli uasi. Lataua musakiinu vaikala mo mulosi'a
ta Isilaeli lapuloto, la ngingi ngexolu va'axu noxi'a. Mo no mine ngingi
ngexoxolu no lia 'o la ngaloopala sou ngano'u mii vile laixe ili'i uasi mo
ngalavusou Lataua uasi. 13 [x]Mo tei la ngingi ngexolu no paxa manina. Ia
vaimomo 'o, no anu sialuxu Kalisito la muno'inge ngelivu mune'e 'alai
noxou mo ngexolu ngepita noxou Kalisito Iesu.
14 [y]Xo noxou Kalisitosi la mulosinge opo se'isisi mo mu'oxonu
xoluxolungenge muxali laixe. Tei la ta Iutaia mimolosilangengi mo
mikalipalangengi. Ia noxou Kalisito la mumamulonu vimelu e muxolu
no taingengi la ngingi ngexali vilesisi. 15 [z]Mo anu soli noxou la Anu
mumamulonu lapuloto noxou Mosesi mo vaivaikala maumautunu ilou
lapuloto sou. Anu mu'oxonu aloxo ne sou mupitane'i ta mitema la'oluxa'a
ta tamei ne, mixali alavua mo vilesisi. No anu 'ilixo ane ne la sou Anu
muxalilixu opo se'isisi no tainenge. 16 [a]Mo no anu soli noxou no ovu
valautu la Anu mupitane'i ta mitema la'oluxa'a ta tamei ne mixali vilesisi
mune'e noxou Lataua. No anu ovu valautu ne la Anu mukalusou 'ilixo
sou imolomolosilangengi ne. 17 [b]Mo Anu mune'e la mua'aloxu a'alo laixe
sou opo se'isisi. Anu mua'aloxu noxi'a ane'i ane mixolu 'alai xe noxi'a

---

[t] **2:6** Kol 2:12 [u] **2:8-9** 1Ko 1:29-31; 2Ti 1:9 [v] **2:10** Tit 2:14 [w] **2:12** Rom 9:4; Kol 1:21 [x] **2:13** Kol 1:20 [y] **2:14** 1Ko 12:13 [z] **2:15** Kol 2:14 [a] **2:16** Sek 9:10; Kol 1:20, 22 [b] **2:17** Ais 57:19

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ane'i ane mixolu no paxa kalumo. 18 La sou no anu mii ma'ia ane Kalisito
mu'oxonu ne mukisiinu vote'isinge ta Iutaia xe ane'i ane ta Iutaia uasi.
Mo no anu Uleenu vilesisi muxolu noxinge la sou nenge tamomomo sou
talai noxou Maminge.
19 [c]Ngingi nge'oxonu aloxo ne la sou ngingi ngexolu loxo ta asila la ua,
ngingi ngexali loxo ane'i mo ngexali ta mitema noxou Lataua xe ngexali
Lataua ta 'olu. 20 [d]Mo ngingi ngexali loxo tani Lataua mutulusou. Nexi ta
mitema ane Iesu mupalusixe, mo ta mitema sou palomatana, nexi aloxo
lavo'o sou tani tava'u. Ia Kalisito Iesu Anu loxo lavo'o mutila manina
sou tani tava'u ne. 21 [e]Noxousi, xe nenge nenge'a tapita la tani lololinu
ne utulu. Anu utulu la uxali taasou lalotu tatila noxou Tila sou talotu
ulai noxou Lataua no anu. 22 [f]Mo noxousi la Anu mutulusinge kalumo la
ngexali taasou Uleenu Lataua sou uxoxolu no anu.

Paulo Mua'aloxu A'alo Laixe sou Iesu Mulai Noxi'a Ane'i Ane ta Iutaia Uasi

3 1 [g]Tava'u xo eni Paulo itema sou xaixai noxou Kalisito Iesu
esu'ulingengi ta mitema ane'i ane ta Iutaia uasi, la sou exolu no
nano no taasou navunavu. 2 [h]Eni elavu sou lexe ngingi ngelomu sou lexe
no anu alauna noxou Latauamenge, la Anu musosovosilo sou a'oxonu
xaixaisinge noxou. 3 [i]Mo mii ma'ia ane mutalume tei ne mupala'a noxilo
la sou eni ekaukavu sevile no anu tei ne. 4 No mine ngingi ngaitisou la
sou ngingi ngamomomosou, ngalavusou lexe eni elavu manina no anu
mii ma'ia mutalume noxou Kalisito. 5 Mii ma'ia ane mutalume noxi'a ta
mitema ane tatei, vaimomo 'o Uleenu mupala'alixu noxixe ta mitema
sou ane Iesu mupalusi'a mo ta mitema sou palomatana noxou. 6 [j]Mii
ma'ia ane mutalume ne aloxo 'o, no anu a'alo laixe sou Iesu Kalisito la
mu'oxongengi ta mitema ane'i ane ta Iutaia uasi nenge'a taxali vilesisi.
Mo ngingi ta mitema ane'i ane ta Iutaia uasi ngano'u mii ma'ia ane
Lataua musakiinu vaikala sou tei noxou Iesu lexe ta Isilaeli ino'u ne. No
anu xaixai noxou Kalisito Iesusi la ngingi ngano'u kalumo.
7 [k]Lataua mu'oxoleli exali amitema sou xaixai noxou. Mo no anu alauna
noxou la Anu mulosilo xavi noxou la sou eni exali itema sou xaixai
noxou. Sou a'aloxu a'alo laixe sou Iesu. 8 [l]Mo ta mitema noxou Lataua ne
miua'ulixo, ia eni ne uasisi manina mo amii vitanisi. Ia Anu mualaunasilo
laixe la mulosilo xaixai sou aa'aloxu a'alo sou mimii laixe sou Kalisito e
tatilovo sou uasi ulai noxi'a ta mitema ane'i ane ta Iutaia uasi. 9 La sou
vaimomo 'o eni a'oxonu ulamana noxinge aloxo 'o. Lataua mukoinu mimii

---

[c] **2:19** Ep 3:6 [d] **2:20** 1Ko 3:11 [e] **2:21** 1Ko 3:16 [f] **2:22** 1Pi 2:5 [g] **3:1** Pil 1:7, 13
[h] **3:2** Kol 1:25 [i] **3:3** Ep 1:9-10; Kol 1:26 [j] **3:6** Ep 2:13, 16-19 [k] **3:7** Kol 1:25 [l] **3:8** 1Ko 15:9-10

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

latala mukalusi la mimii latala anu mutalume iou noxi'a ane'i tatei. Ia vaimomo 'o Anu mulosilo xaixai sou a a'aloxu mimii ma'ia ane mutalume ne. Anu u'oxonu uxali maninasou. 10 Tei la Anu mutalume iou ia vaimomo 'o la Anu mu'oxonu lalotu noxou muxali. Mo anu mumasaxa lexe no anu lalotu noxou la ane'i ane mixolu teitexi no loxotolo mo ta tatila noxi'a ta uleenu e misaxila'u loxotolo ilavusou mo imaisou xavutala lailaixe iouiou noxou ne uxali lamana noxi'a. 11 Tatei manina la Lataua muxavutala lexe u'oxonu mii ane kaluxu uasi ne uxali, ia vaimomo 'o no anu xaixai noxou Kalisito Iesu Tila noxinge, la sou Anu mu'oxonu mimii ne muxali manina. 12 [m]Xo nenge noxou Kalisito, mo nenge temuxaxu tanenge noxou Kalisito la sou nenge tamama'u sou talai noxou Lataua uasi.

13 La sou eni avikalangengi aloxo, ngaxavutala malaxo no anu tu'umaxu ane noxilo singe 'o uasi xo eni a'itingengi.

Lakilaka Noxou Paulo Si'a ta Epeso

14 Tava'u aloxo 'o, la sou eni axolau tava'ilo vo'uxu ulu'elai no talaxu la akilaka ulai noxou Maminge. 15 Ane'i ane mixolu teitexi no opo loxotolo xe ane'i ane ixoxolu no lia 'a. Mo Anu molu mumoxo'u ualaualasi'a, mo ane'i loxo ta mata noxou. 16 Eni akilaka ulai noxou Maminge lexe, no anu mimii tavu'alo lailaixe iouiou noxou, la Anu u'ana'analingenge no anu xavi Uleenu noxou mo uxolu no nano noxinge, la u'oxonu pekia'inge. 17 [n]La sou Kalisito umomomo sou uxolu noxinge xo ngingi ngemuxaxu tangengi. Mo eni akilaka lexe 'ilixo sou tangengi noxou Lataua tanengingenge ngatongato'o uxali utila no anu maulingenge. Mo usiatoto loxo ovu uli'u ulu'elai no lia. 18 Mo ngingi ngongi'a ta mitema noxou Lataua ngano'u xavi, mo ngalavu sou manina 'ilixo noxou Kalisito sou tanuxa'a ta mitema. Masaxa noxou ne mutila manina mo veveeni manina mo mulai teitexi manina xe mulu'elai no lia manina. 19 La sou ngingi ngelavusou 'ilixo noxou Kalisito sou tanungenge ne anu mutila manina mo muaulixu lavulavu. Ia ngingi ngelavusou, la sou mimii ane noxou Lataua ne anu u'ana'analingenge no anu.

20 Ia noxou la Anu umomomo sou u'oxonu mimii tavu'alo. Mimii ane ne mua'ulixu mimii ane nenge texavutalanu mo tekilaka. Ia no anu xavi noxou ane uxolu uxaxai noxinge ne, mua'ulixu mimii ane ne. 21 La sou no voxovoxo utotomu ta mitema ukalusi e ilotu noxou Iesu ta'itinu ualasou Lataua no ualasou Kalisito Iesu utotomu mo kaluxu uasi. Manina.

Nenge Texali Vilesisi Noxou Kalisito

4 1 [o]Eni Paulo exolu no nano no taasou navunavu xo eni e'oxonu xaixai noxou Tila aloxo ne la sou, eni avikalangengi pekia'u aloxo

---

[m] **3:12** Ioa 14:6; Rom 5:2 [n] **3:17** Ioa 14:23; Kol 1:23; 2:7 [o] **4:1** Kol 1:10

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

'o. Lataua mu'avalinge sou ngataxanu 'ava noxou mo ngamulinu manina.
Mo ngamulinu 'ili'ilixo mulapu noxou. 2 [p]Mo ngataloxolingenge manina
noxi'a ta menexinge mo opongengi uai se'isisi noxi'a. Mo la'iangengei'a
paleai'a uasi. Ngingi ngamulinu 'ili'ilixo mulapusi. Mo tanengingenge
ngatongato'o. 3 [q]Mo xavingengiu 'ilixo sou ngaxolu ngapita. No anu xavi
Uleenu la Anu ulosinge opo se'isisi, la sou usakingengi la ngaxolu ngapita
mo ngaxali vilesisi. 4 Nenge texali vasimenge vilesisi mo Uleenu Tavuna
vilesisi uxoo noxinge. Aloxo Lataua mu'avalinge la sou ngingi ngaloopala
no anu mii vilesisi. Mii vilesisi ne lexe Lataua umomomosou vaikala
noxou la ulosinge mimii lailaixe ane Anu mu'avalingexu ne. 5 Tila anu
vilesisi mo muxamuxaxu tanenge ne vilesisi xe 'ilixo sou ta'ulo ne anu
vilesisi. 6 [r]Mo Lataua vilesisi anu Maminge nenge latala mukalusi. Anu
usaxila'a ta mitema mukalusi mo Anu uxaxai noxi'a ta mitema mukalusi
xe Anu uxolu no nano noxi'a ta mitema mukalusi.
7 [s]Ia noxinge vilevilesi la Anu mualaunasinge laixe la sou Kalisito
mumila'anu mimii lailaixe noxou ne sou mulosinge. 8 [t]Tava'u aloxo ne
la sou vaikala mikaukavunu muai no nano no anu Lavuku Tavuna teinu
muvikala aloxo 'o.

"No voxo ane Anu mutelai teitexi
la muno'a ta mitema tavu'alo mitilitili'usi'a milai kalumo
la mumila'anu mimii lailaixe noxi'a ta mitema."

9 [u]Ia Anu mutelai teitexi laaxu a loxovaa? Anu laaxu lexe Anu mulu'e no
lia 'o mo mulu'elai no lia manina. 10 Anu ane mulu'e no lia 'osi ane mutelai
teitexi no loxotolo mo mua'ulixu loxotolo ne ia mulai teitexi manina. Anu
mu'oxonu aloxo ne mo sou Anu uxolu no anu mimii latala no lia 'o mo opo
loxotolo ukalusi la sou Kalisito uxali usaxila'u mii mukalusi. 11 [v]Anusisi ane
mulosi'a ta mitema xaixai sou ixaxaisou. Se'i mulosi'a xaixai sou mixali ta
mitema ane Iesu mupalusi'a. Mose'i mulosi'a xaixai sou mixali ta mitema
sou palomatana, mose'i mixali ta mitema sou ia'aloxu a'alo laixe sou Iesu
ulai noxi'a ta mitema mose'i mixali ta mitema sou isaxila'a ta mitema mo
ilosi'a ta mitema lavulavu sou imulinu 'ili'ilixo ma'ia Lataua umasaxau.
12 Kalisito mulosi'a ta mitema xaixai ane ne sou mulalaxine'i ta mitema
noxou Lataua sou i'oxonu xaixai laixe noxou. Aloxo ne la sou lalotu noxou
Kalisito uleme xe utulu pekia'u. 13 [w]Anu usolonu ulai uxali no mine nenge
taxali vilesisi no anu muxamuxaxu tanenge, mo no anu lavulavu noxinge
noxou Lataua 'Olu. Mo lalotumenge uleme uxali utila ulai uxali no mine
nenge maulinenge umomomo loxo Kalisito noxou.
14 La sou nenge tamomomo sou taxolu loxo ta molomolo la uasi.
Mo mamu sou ngalomuxu vaivaikala noxi'a ta mitema sou isuisu mo

---

[p] **4:2** Kol 3:12-13 [q] **4:3** Kol 3:14-15 [r] **4:6** 1Ko 12:6 [s] **4:7** Rom 12:3, 6 [t] **4:8** Lex 68:18
[u] **4:9** Ioa 3:13 [v] **4:11** 1Ko 12:28 [w] **4:13** Kol 1:28

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

kalakalavoi. Xo anu u'oxongenge la xavutalamenge ulai une'e loxo
lasipi xasi mo atume utavutavulenu. 15 [x]Ia tanengexa'a ta menexinge mo
tavikala maninasi noxi'a. La sou Anu u'oxonenge taleme noxou Kalisito e
Anu kisinge. 16 No anu saxisaxila'u noxou la Anu mu'oxonu mineminenge
iouiou no vasimenge ne mupitanu mo mutoxotoxo vaxa la sou muxali
itema vasimolu. La sou no anu mineminenge iouiou no vasimenge ne
uxaxaisou xaixai na'u vilevilesi la uxali tatila mo uleme loxo Kalisito
tanunenge.

Ngaxolu loxo Lamana ta 'Olu

17 [y]La sou eni avikalangengixu mimii 'o mo apeletotosinge no ualasou
Tila lexe, mamu sou ngaxolu loxo ta mitema ane'i ane ta Iutaia uasi.
Ane'i xavutalai'a ne uxovulaulau vitanisi. 18 Mo xavutalai'a ne lamana
uasi mo ie'i isivoxo xe mitatusou opone'i pekia'u la sou mu'oxone'i mixolu
va'axu no anu mauli ane noxou Lataua. 19 Mo xavutala laixe ne musu'a la
sou mu'oxone'i la imaela no anu 'ili'ilixo masumasua ane i'oxo'oxonu ne
uasi manina. Mo mi'unalai manina no anu 'ili'ilixo masumasua utotomu
misevile.
20 Ia ngingi ngene'e sou ngalavusou Kalisito no anu vote'i aloxo ne uasi.
21 Mo eni elavusou lexe ngingi ngelomusou a'alosou, mo Anu mulosiengi
mukalu. Sou ngamulinu vaikala manina ane muxolu noxou Iesu. 22 [z]Mo
mulosiengi sou ngamulinu mauli ane ngemulimulinu tei ne uasi. Mo
ngaxexeenu itema ane teinu e uxolu noxinge la u'oxonu masuangengi la
sou uavutilixu xavutala masumasua la sou u'oxongengi ngaulua ne usu'a.
23 [a]Mo xavutalamengi ne uxiu mo uxali alavua manina. 24 [b]Mo ngingi
ngemulinu mauli alavua la ngexali itema ane alavua, loxo ta mitema
Lataua mukoine'i sou ixali loxo Anu, sou ngemulinu 'ili'ilixo mulapu mo
malemalenga manina mo ngexolu va'axu no anu 'ili'ilixo masumasua
manina.
25 [c]Aloxo ne la sou ngasu'anu 'ilixo sou ngakalakalovoine'i ta
mingemingengi ia ngavikalane'i maninasi. Xo nenge vilevilesi 'o tapita no
anu Kalisito vasimolu. 26 [d]Lexe ngingi la'iangenge la mamu sou u'oxongengi
ngasusu. Mo mamu sou la'iangenge uxoxolu ulai uxali no aso ulu'elai. 27 Mo
mamu sou ngalosou Satani taiinu vile. 28 La sou 'ei ane upakapakali ne
mamu sou upakapakali. Ia laixe lexe anu uxaxai mo ususunu avolu ulu'elai
no lia mo sou umolo mimii la usu'uline'i ane'i ane xa'a mimii uasi.
29 [e]Mo ngavivikala la mamu sou vaikala masumasua ulaa no
anangenge. Ia ngaleanu vaivaikala lailaixesi sou u'oxonu pekia'a

---

[x] **4:15-16** Kol 1:18; 2:19 [y] **4:17** Rom 1:21; 1Pi 1:14 [z] **4:22** Rom 8:13; Kol 3:9 [a] **4:23** Rom 12:2 [b] **4:24** Tav 1:26; Kol 3:10 [c] **4:25** Sek 8:16; Kol 3:8-9 [d] **4:26** Lex 4:4; Iak 1:19-20 [e] **4:29** Kol 4:6

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ane'i ane imasaxau su'uli xe usu'uline'i no anu alauna ane'i ane
ilolomu kalumo. 30 [f]Xo voxo a une'e la sou Lataua mululusinge mo
musosovosinge no anu Uleenu Tavuna noxou sou ulotongengi ngalivu.
La sou mamu sou ngalosou Uleenu Tavuna noxou Lataua tu'umaxu.
31 [g]La sou laixe lexe ngaxexeenu 'ilixo sou opo masumasua mo 'ilixo
sou la'iangenge mo 'ilixo sou ngakaikaitolo la ngaleanu vaikala
masumasua noxi'a ta mitema. 32 [h]Ia tangengixa'a mo nga'oxonu 'ilixo
sou opo se'isisi noxi'a ta menexinge ngatongato'o. Mo ngaxiunu
tumalingeu 'ilixo ma'ia ane'i mi'oxonu mune'e noxinge. Aloxo noxou
Kalisito la Lataua muxiunu tumalouu 'ili'ilixo masumasua noxinge.

5 1 [i]Lataua tanungenge misevile loxo anu ta 'olu, la sou laixe lexe
ngingi ngamulimulinu 'ili'ilixo loxo Anu u'oxo'oxonu. 2 [j]Mo no
anu xoluxolungenge la ngamasaxainge ngatongato'o. Aloxo Kalisito
mumasaxainge la mulosou maulixusinge loxo mii tuma'u lailaixe mo
iaiama lailaixe manina uela ulai noxou Lataua.

3 La sou mamu sou nga'oxonu 'ili'ilixo sou vote'i mo 'ili'ilixo
masumasua iouiou xe ngaisuisuxu ta menexinge mi'ami'a la
ngavivikala sou. Xo ngingi ngexali ta mitema noxou Lataua la
'ili'ilixo ane ne nga'oxonu uasi. 4 Mo a'alo masumasua mo a'alo ane
laixe uasi xe suku masumasua nga'oxonu uasi, ngasu'anu mo usu'a.
Vaivaikala aloxo ne anu laixe sou ngingi nga'oxo'oxonu uasi, ia laixe
lexe ngingi ngavikala laixe noxou Latauasi. 5 [k]Xo ngingi ngelavusou
laixe lexe ta mitema ane i'oxo'oxonu 'ilixo sou vote'i mo 'ili'ilixo
masumasua iouiou mo isuisu ne ane'i umomomo sou i'unalai no anu
saxisaxila'u noxou Kalisito mo Lataua e no anu opo loxotolo uasi. Ta
mitema ane aloxo ne, 'ili'ilixo ane ne muxali loxo lataua noxi'a.

Tamuamua'i no Anu Lamana

6 [l]La sou mamu sou itema vile u'oxonu lolongenge no anu
vaivaikala ane tematemanu uasi la ngamulinu. Xo la'ia noxou Lataua
uxolu noxi'a ane'i ane imulinu 'ili'ilixo ane ne xe ilolomu uasi.
7 Aloxo ne la sou mamu sou ngingi ngongi'a ngaxolu ngapita.

8 [m]Xo tei la ngingi ngexolu no isivoxo, ia vaimomo 'o Tila
mu'oxongengi la ngingi ngexolu no lamana. La sou ngamuamua'i loxo
lamana ta 'olu. 9 Xo ngingi lamana ta 'olu la sou 'ili'ilixo lailaixe mo
'ili'ilixo mulapu xe 'ilixo sou vaikala manina uxolu noxinge, la anu
umaxa'u nene'axu lamana anesi. 10 Mo ngingi ngatovo ngatilovosou
'ili'ilixo ma'ia manina ane ngingi nga'oxonu la Tila u'osa no anu.

---

[f] **4:30** Ais 63:10; Ep 1:13-14; 1Te 5:19 [g] **4:31** Kol 3:8 [h] **4:32** Mat 6:14; 18:22-35; Kol 3:12-13 [i] **5:1** Mat 5:48 [j] **5:2** Mul 29:18; Eva 10:10 [k] **5:5** 1Ko 6:9-10; Kol 3:5 [l] **5:6** Rom 1:18; Kol 2:4, 8 [m] **5:8** Ioa 12:36; Ep 2:13; Kol 1:13; 1Pi 2:9

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

11 Ngaxolu va'axu no anu 'ili'ilixo masumasua sou isivoxo ne xo anu
uxalilixu nene'axu vile laixe uasi. Ia ngano'u 'ili'ilixo masumasua ne
uatu mo ngamulaxu lamana. 12 Xo tamaela sou talemolu 'ili'ilixo ma'ia
ane mi'oxo'oxonu mutalume ne. 13 [n]Ia lamana uxalilixu mii ma'ia ane
mutalume ne uxali lamana. 14 [o]Xo no anu lamanasi la sou mimii latala
e mutalume ne muxali lamana. La sou umomomo sou vaikala aloxo
'o.

"Nini 'ena'ei neai, ne natulu.
Natulu no anu soli.
Mo Kalisito lamanaxu uieisine."

15 [p]Mo ngasaxila'u muamua'ingenge laixe ia mamu sou ngamuamua'i
loxo itema xavutalau laixe uasi, uasi. Ngamuamua'i loxo itema xavutalau
laixe. 16 Mo vaimomo 'o anu voxo nga'angingi sou nga'oxonu 'ili'ilixo
lailaixe xo vaimomo 'o anu voxo masumasua. Xo itema sou isivoxo
u'oxonu lolongenge. 17 Aloxo ne la sou ngaxolu ngaxovulaulau uasi, ia
ngalavu sou masaxa noxou Tila a loxovaa. 18 [q]Mo ngaiexu lexa pekia'u
mamu xo anu sou uxovulaulaulingenge la ngasu'a avile. Ia laixe lexe
nga'ana'ana no anu Uleenu Tavuna. 19 [r]Mo lexe ngavivikalangengi
ngatongato'o la laixe lexe ngavivikala no anu lexe e muai no nano no anu
Lavuku sou lexe, mo ngalexe la ngalexe lexe sou lalotu. Xe lexe ma'ia
Uleenu uxalilixu no tangengi sou ngalexenu. Mo ngalexe no anangenge
mo ngalexe no nano no tangengi ulai noxou Tila. 20 [s]Mo utotomu la
ngavikala laixe ulai noxou Lataua anu Maminge no anu mimii tavu'alo
ukalusi no ualasou Tila noxinge Iesu Kalisito.

Vaikala Ulai Noxi'a ta Mulu Ilo'a ta Semasemai'a

21 [t]Ngingi ngaxolu no laangenge ngatongato'o xo ngingi nga'ume mo
ngatoxonu Kalisito. 22 [u]Ta sema ngaxolu no laaxa'a ta mulumulumengi
mo ngalomuxa'a loxo ngingi ngexolu no laaxu Kalisito mo ngelomuxu.
23 [v]Xo mulu anu muxolu kisie semau loxo Kalisito anu muxolu kisou
lalotu. Xo lalotu anu Kalisito vasimolu mo Anu mupamaulinu. 24 Ia aloxo
lalotu uxolu no laaxu Kalisito la ngingi ta sema kalumo ngaxolu no
laaxa'a ta mulumulumengi no anu mimii latala ukalusi. 25 [w]Mo ngingi ta
mulu kalumo ngamasaxi'a ta semasemamengi misevile. Aloxo Kalisito
mumasaxau lalotu misevile la mulosou maulixu sou. 26 [x]Mo mu'ulosou
lalotu mo muxali malemalenga manina mo muxali ta na'u no anu lexa
xe no anu vaikala noxou. 27 [y]Mo umasaxa lexe ulalaxiinu lalotu noxou ne
uxali laixe mo uleleme manina no iou. Mo nuni vile mo xoxoa mo mimii

---

[n] **5:13** Ioa 3:20-21 [o] **5:14** Ais 26:19; Rom 13:11 [p] **5:15-16** Kol 4:5 [q] **5:18** Luk 21:34
[r] **5:19** Kol 3:16 [s] **5:20** Kol 3:17 [t] **5:21** 1Pi 5:5 [u] **5:22** Kol 3:18; 1Pi 3:1 [v] **5:23** 1Ko 11:3; Ep 1:22 [w] **5:25** Kol 3:19; 1Pi 3:7 [x] **5:26** Tit 3:5 [y] **5:27** 2Ko 11:2; Kol 1:22

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

iouiou uxolu no anu lalotu noxou ne uasi. Anu umasaxa lexe lalotu noxou
ne uxolu va'axu no anu 'ili'ilixo masumasua mo ixalisou susu vile no anu
uasi. 28 Anu iouvilesisi aloxo ta mulu ngamasaxai'a ta semasemamengi
manina aloxo ngamasaxainge manina. 'Ena'ei ane umasaxaie semau la
anu mumasaxau kalumo. 29 Xo itema vile ulavusou u'oxonu masuanu
vasimolu uasi, ia anu ua'anu xe usaxila'u laixesi. Anu iouvilesisi aloxo
Kalisito u'oxonu no anu lalotu. 30 Xo nenge vilevilesi tepita la sou
texalilixu lalotu ne vasimolu muxali. 31 [z]La sou vaikala muai no nano no
anu Lavuku Tavuna teinu muvikala aloxo 'o,

"Tava'u aloxo ne la sou mulu u'umesi'a momu ilee nenu la ulai ilee
semau ixolu ipita sou ixali vilesisi."

32 [a]Vaikala ane 'o ne laaxu tatila manina mo mutalume ia eni elavusou
lexe anu mulemo Kalisito ilou lalotu noxou. 33 Ia anu aloxo ne ulai
noxinge ngingi ngamulu vilevilesi lexe ngamasaxaie semameni manina
aloxo ngingi ngamasaxainge manina ne. Xe ngingi ngasema kalumo
ngatoxonu mulumengi.

Vaikala Ulai Noxi'a ta Molomolo Mo ta Mami'a Ilo'a ta Neni'a

6 1 [b]Ta molomolo, ngatoxone'i ta maminge ilo'a ta neninge. Xo ngingi
noxou Tila. Xo anu 'ilixo laixe sou ngamulinu ane. 2 [c]Vaikala muai
no nano no anu Lavuku Tavuna teinu noxou Lataua mikaukavunu aloxo
'o, "Ngatoxone'i ta maminge ilo'a ta neninge."

Xo anu lapuloto muai tei aloxo ne mo misakiinu vaikalasou aloxo 'o,
3 "Lexe ngingi nga'oxonu aloxo ne la sou mimii ma'ia ane ngingi na'oxonu
ne uxali laixesi la nga'osa mo ngaxolu maxuveeni no lia 'o."

4 [d]Mo vaikala ulai noxi'a ta molomolo ta mami'a aloxo 'o. Mamu
sou nga'oxone'i ta 'ilinge la'iaxa'a. Ia ngingi nga'oxonu 'ilixo laixe mo
ngamomosi'a xe ngapotone'i no anu vaikala noxou Tila.

Vaikala Ulai Noxi'a ta Mitema sou Ixaxai Vitanisi Ilo'a ta Tatilasi'a

5 [e]Mo ngingi ta mitema sou ixaxai vitanisi ngalomuxa'a ta tatilasinge
no lia 'o mo ngatoxone'i. Mo nga'ume noxi'a la nga'oxonu xaixai laixe
manina no ie'i. Aloxo ngingi nga'oxonu ulai noxou Kalisito. 6 Loxo 'o
io ngingi nga'oxo lexe nga'oxonu xaixai laixesi no mine ane'i ixoxolu
imamaisingesi la i'osasingexu. Ia aloxo ne uasi, ngingi nga'oxonu xaixai
loxo ngingi ta mitema sou xaixai vitanisi noxou Kalisito mo opongengi
u'osa sou ngamulinu masaxa noxou Lataua. 7 La sou ngaxaxai no
opongengi maninasou. Xo xaixai e ngingi nga'oxonu ne nga'oxonu ulai
noxi'a ta mitema uasi. Ngingi nga'oxonu loxo nga'oxonu ulai noxou Tila.

---

[z] **5:31** Tav 2:24; Mat 19:5 [a] **5:32** Pal 19:7 [b] **6:1** Kol 3:20 [c] **6:2-3** Lap 5:16 [d] **6:4** Lex 78:4; Xav 22:6; Kol 3:21 [e] **6:5** Kol 3:22-23; Tit 2:9-10; 1Pi 2:18

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

8 [f]Xo ngingi ngelavusou lexe ta mitema sou ixaxai vitanisi mo ane'i ane
ixaxai vitanisi uasi ne Tila ulosi'a 'ulu sou xaixai laixe noxi'a ukalusi.
9 [g]Mo ngingi ta tatilasi'a ta mitema sou ixaxai vitanisi kalumo
nga'oxonu 'ilixo laixe noxi'a mo nga'oxone'i i'umenge mamu. Xo ngingi
ngelavusou lexe ngingi ngongi'a ne Tila noxinge a uxolu teitexi no opo
loxotolo mo ili'i la u'oxonu tulatula noxou evile uasi.

Ngatelonu Tokolomo sou 'Oto'oto Noxou Lataua

10 Ioxe, vaimomo 'o eni amasaxa akalusou vaivaikala noxilo ulai noxinge
aloxo 'o. Ngingi ngongi'a Tila ngepita, mo no anu xavi musuku noxou la
u'oxongengi ngatulu pekia'inge. 11 [h]La sou ngatelonu tokolomo sou 'oto'oto
noxou Lataua utelo no vasimenge. Mo sou utalungenge xe u'oxongengi
ngatulu pekia'inge sou ngalooxu xavutala kalakalavoi noxou Satani e
lexe u'oxonu noxinge. 12 [i]Xo 'oto'oto ane 'o ne sou nenge ta'oto noxi'a ta
mitema e vasime'a loxo nenge 'o uasi. Nenge ta'oto noxi'a ta uleenu ane
mixolu teitexi mo ta'oto noxi'a ta uleenu ane iulaxune'i ta uleenu, mo noxi'a
ta mimii ane xavine'i musuku e misaxila'u isivoxo no lialia 'o. Xe ta'oto
noxi'a ta uleenu ta masumasua e muxolu teitexi no loxotolo. 13 Aloxo ne la
sou ngatelonu tokolomo sou 'oto'oto noxou Lataua ne ukalusi mo uxoo no
vasimenge. Mo sou no anu voxo masua la ngingi nga'oto ulivu pekia'inge.
Xe ili'i no anu 'oto'oto ne ukalu la ngingi ngatulu peki'ainge mo ngalapau
uasi. 14 [j]Lexe ngingi ngamasaxa ngatulu pekia'inge la ngasakiinu vaikala
manina loxo sini sou ngautupokolixu no vaimenge, mo 'ili'ilixo mulapu loxo
siovexu lutungengi. 15 [k]Mo ngalalaxii sou ngalai nga'aloxu a'alo laixe sou
opo se'isisi noxou Lataua loxo siove sou tava'inge ngataanu no tava'inge.
16 Mo mii vile mutila no anu tokolomo sou 'oto'oto ne sou ngano'u utotomu
ane muxamuxaxu tangengi loxo xaliau. Xo no anu xaliau ne la ngingi
ngamomomo sou ngataluxu lalumiso axexexaxu noxou itema masua e lexe
uto'omenge no anu. 17 [l]Mo ngaxavutalanu 'ilixo sou Lataua mupamaulingengi
uxolu no kisinge ngataanu loxo siove sou utaluxu kisinge. Xe ngano'u vaikala
noxou Lataua ngatetelisou loxo lavisou Uleenu Tavuna. 18 [m]Mo utotomu la
nga'oxonu lakilaka iouiou ulai noxou Lataua no anu xavi no anu Uleenu
Tavuna, sou usu'ulingengi no anu taitaiinu a loxovaa. Mo ngatetelisou 'ilixo
ane ne uxolu no anu xavutalamengi pekia'u. Mo ngaloo xe ngakilakasi'a ta
mitema noxou Lataua utotomu.
19 [n]Mo ngakilakasilo kalumo lexe no mine eni avivikala la Lataua
ulosilo vaivaikala sou alemolu, mo sou eni a'ume uasi la a'aloxu a'alo
laixe noxou Iesu ma'ia mutalume ne. 20 [o]Xo eni itema sou a'aloxu a'alo

---

[f] **6:8** 2Ko 5:10; Kol 3:24-25 [g] **6:9** Rom 2:11; Kol 4:1 [h] **6:11** Rom 13:12; 2Ko 10:4
[i] **6:12** 1Pi 5:8-9 [j] **6:14** Ais 11:5; 59:17; 1Te 5:8 [k] **6:15** Rom 10:15 [l] **6:17** Eva 4:12
[m] **6:18** Luk 18:1; Kol 4:2; 1Te 5:17 [n] **6:19** Kol 4:3-4; 2Te 3:1 [o] **6:20** 2Ko 5:20; Plm 9

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

laixe noxou Iesu e Lataua mupalusilo la sou eni misakileli no nano no taasou navunavu 'o. La sou ngakilakasilo mo sou eni a'alo la a'ume uasi mo a'alo no anu mii ma'ia ane lexe a'aloxu.

Vaikala Kaluxusou

21 [p]Ia eni amasaxa lexe ngalavu laixe no anu xoluxoluxo mo mimii ma'ia ane eni a'oxo'oxonu 'o la sou Tukikosi anu vivilo e eni emasaxau musuku xe itema sou xaixai manina noxou Tila molu ua'alomengi no anu mimii ukalusi. **22** Anu tava'u aloxo ne la sou eni epalusou mulai noxinge mo sou ngingi ngalavusou lexe nexi texolu a loxovaa xe umamaatolasinge.

23 Mo eni akilaka lexe opo se'isisi noxou Lataua Maminge mo Tila Iesu Kalisito uxoo noxinge ta vivilo ngamasaxainge misevile ngatongato'o mo ngamuxaxu tangengi. **24** Xe akilaka lexe alauna uxolu noxinge ukalusi e tangengi noxou Tila noxinge Iesu Kalisito utotomu mo kaluxu uasi. Manina.

---

[p] **6:21** Apo 20:4; Kol 4:7-8; 2Ti 4:12

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

UOLI VOLOXU ANE PAULO MUKAUKAVU MULAI NOXI'A

TA PILIPAI

Vaikala lamana

No mine Paulo musokou xaixai noxou la anu mulai ne Pilipai tei sou mua'aloxu a'alo laixe sou Iesu Kalisito. Pilipai ne anu tuala tila ne Iuropu no xalee lia tila ne Makedonia (Aposeli 16:8-15). Paulo mukaukavu uoli voloxu ane 'o no mine anu muxolu no nano no taasou navunavu ne Romu. No mine anu muxolu no taasou navunavu ne, la mulomusou a'alosi'a ta Pilipai lexe ta mitema mose'i mine'e mia'aloi'a no anu a'alo kalakalavoi mose'i, la muxovulauvaulixa'a. Ia no mine nenge taitiiti no nano no anu uoli voloxu 'o, la tamaisou mimii e mu'oxonu Paulo opo tu'umaxu no anu ne uasi. Mimii ne mutalume ia tamaisou lexe Paulo mumuxaxu tanu noxou Iesu pekia'u manina xe 'osa'ilasi mu'ana'ana noxou.

Paulo mukaukavunu uoli voloxu ane 'o mulai noxi'a ta Pilipai ne sou ulemolu laixe noxi'a. Xo tei no mine anu mumasaxau su'uli, la ane'i misu'ulinu laixe. Mo anu umusaxa lexe u'oxonu pekia'a. Xo loxo 'o io ane'i ixavutalanu no anu tu'umaxu noxou xe tu'utu'umaxu noxi'a, la ulosi'a tu'umaxu la. La sou anu muvikalane'i lexe mii tatila Lataua mulosinge ane mauli. Mauli ne ngeno'u noxou Kalisito Iesu. La musolonu la lexe mauli e ngeno'u ne, ngeno'u no anu 'ilixo sou ngemulimulinu lapuloto noxi'a ta Iutaia uasi. Anu muvikalane'i lamana lexe mauli alavua e ane'i mino'u ne, xo ane'i mimuxaxu tane'i noxou Kalisito. Mo muvikalane'i lexe laixe lexe ane'i imulinu masaxa noxi'a mo i'itine'i mamu, ia imulinu 'ilixo noxou Kalisito. Anu u'itinu mo uxavutala lexe anu itema tila xe umulinu masaxa noxou uasi. Anu mutaloxolixu sou mu'oxonu xaixai e Lataua mupalusou sou u'oxonu. Mo muvikala lexe ta mitema e mixolu noxou Kalisito ne opo se'isisi noxou Lataua xe 'osa'ila u'ana'ana no anu mauilixa'a utotomu.

No anu uoli voloxu ane 'o la tamaisou lexe muvikala pekia'u no anu 'ili'ilixo sou 'osa'ila, tatulu pekia'inge, tapita xe xavinenge no anu mauli ane teno'u no mine temuxaxu tanenge noxou Kalisito. Xe tamaisou lexe no nano no anu uoli voloxu 'o, la nenge tamaisou lexe Paulo tanuxa'a ta temanu lalotu ne Pilipai manina.

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

A'alo muai no nano aloxo 'o

Vaikala lamana 1:1-2
Paulo mukilakasi'a ta Pilipai 1:3-11
Misakisakiinu Paulo la musu'ulinu a'alo laixe 1:12-26
Vateteli noxou Paulo 1:27–2:18
Tito ilou Epapulotitosi 2:19-30
Ngalaxa'i noxi'a ta uluamengi 3:1–4:1
Vateteli kaluxusou mo vaikala sou sexela xe kaluxusou 4:2-23

---

1 1 [a]Eni Paulo, nexi noxou Timoti ta mitema sou xaixai noxou Kalisito
Iesu, tekaukavunu vaivaikala ane 'o ulai noxinge ngingi ta mitema
ane Kalisito Iesu ta na'u mo ta tatila sou isaxila'inge ilo'a ta mitema sou
xaixai no 'a lalotu ne Pilipai.
2 Nexi noxou takilaka lexe alauna mo opo se'isisi noxou Lataua
Maminge mo Tila Iesu Kalisito uxolu noxinge.

Lakilaka Noxou Paulo

3 Eni alemo laixe musuku ulai noxou Lataua utotomu, no mine eni
axavutalangengi. 4 No mine eni akilakasinge ngingi latala, la no voxovoxo
ne eni a'osa manina. 5 Xo musoko no mine nenge nenge'a tea'aloxu a'alo
laixe sou Iesu mo mune'e muxali vaimomo 'o la nenge nenge'a texaxai
tepita. 6 [b]Xo eni elavusou manina aloxo 'o. Lataua musokou xaixai laixe
noxinge mo Anu a usosolonu sio xe ukalusou manina no voxo ane Kalisito
Iesu ulivu une'e la.
7 La sou anu laixe manina lexe eni axamulinu aloxo ne singe ukalusi lexe
Lataua usolonu xaixai noxou. Xo ngingi latala ne, nenge nenge'a texaxai
tepita no anu xaixai laixe ane Lataua mualaunasilo la mulosinge. Mo eni
a'osa sou axavutalangengi utotomu no mine ane'i misakisakileli, xe no
mine utotomu eni a'oxo latolosou xe a'oxo pekia'usou a'alo laixe noxou Iesu.
8 Lataua mulavusou manina lexe no nano no anu masaxa noxou Kalisito Iesu
la eni emasaxainge ngingi latala no nano no taleli manina sou amaisinge.
9 La sou eni akilakasinge aloxo 'o. Ngingi ngalavusou vaikala
maninasou musuku mo ngalavusou mii ma'ia ane laixe xe masua, la sou
'ilixo sou tangengingenge ngatongato'o uxali pekia'u musuku. 10 [c]Mo eni
akilakasinge la aloxo 'o. Ngingi umomomo sou ngatongonu mii ma'ia ane
maninasou mo ngaxolu va'axu no anu 'ili'ilixo masumasua xe ixalisou
susu vile noxinge uasi ulai uxali no voxo ane Kalisito ulivu une'e. 11 Mo
maulingenge u'ana'ana no anu 'ili'ilixo ane mulapu molu noxou Iesu
Kalisito sou ngingi ngalosou uala tila mo nga'itinu ualasou Lataua.

---

[a] **1:1** Apo 16:12-40 [b] **1:6** 1Ko 1:8 [c] **1:10** 1Te 5:23

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Misakii Paulo La Anu Musu'ulinu A'alo Laixe sou Iesu

12 Ioxe, ta vivilo noxou Iesu. Eni emasaxa lexe ngingi ngalavusou lexe
mii ma'ia ane muxali noxilo 'o ne, musu'ulinu a'alo laixe sou musuku
mulai no tuatuala. 13 [d]Anu aloxo ne, la sou ta mitema sou 'oto'oto
isaxila'a ta tatila sie Romu mukalusi ilo'a ta mitema latala mose'i
milavusou lexe eni exolu no anu sakisaki xo eni amitema sou xaixai
noxou Kalisito. 14 Tava'u xo eni exolu no anu sakisaki, la sou mii ane ne
mu'oxonu pekia'a ta vivilo latala noxou Tila sou mia'aloxu vaikala noxou
Lataua. Ane'i mia'alo la i'ume uasi, ia mitulu pekia'a.
15 Ia anu manina xo se'i ia'aloxu Kalisito ualasou ia ane'i opone'i
masuailo, mo i'oxonu sou lexe iuaulixo no anu, xe se'i ia'alo no anu
xavutala laixe. 16 Ane'i ane ia'alo no anu xavutala laixe i'oxo aloxo ne
xo ane'i tane'ixo mo milavusou lexe Lataua mumulaxo lexe sou a'oxonu
latolosou a'alo laixe noxou Iesu. 17 Ia ane'i ane ia'aloxu Kalisito ualasou
no anu opo masua ne, i'oxo aloxo xo ane'i mimasaxa lexe ualasi'a uxali
tila noxilo la i'oxonu xaixai laixe uasi. Mo mimasaxa lexe ane'i i'oxonu
tu'utu'umaxu une'e noxilo no mine eni axoxolu no anu sakisaki 'o. 18 Ta
mitema ia'aloxu Kalisito ualasou no anu xavutala iouiou. Se'i ia'alo no
anu xavutala masua xe se'i no anu xavutala laixe. Ia anu mii vile uasi! Ia
mii tila noxilo ne aloxo 'o. Eni emasaxa lexe ta mitema ilomusou a'alosou
Kalisito 'osi. Tava'u aloxo ne, la eni a'osa. Ani, eni a'osa'osa utotomu
aloxo ne.
19 [e]Xo eni elavu lexe no anu lakilaka noxinge mo su'uli noxou Uleenu
Tavuna noxou Iesu Kalisito, la anu usu'uli sou upamaulileli. 20 La sou
eni emasaxa manina mo eloopala lexe eni umomomo sou amaela no
anu mii vile uasi. Ia axolu pekia'ilo mo sou eni a'itinu Kalisito ualasou
vaimomo 'o mo utotomu no anu mii ma'ia ane eni a'oxonu mo alemolu.
Mo eni a'itinu ualasou no mine eni amauli xe no mine eni asoli. 21 [f]Xo
eni maulixo ne, noxou Kalisito 'osi xe eni asoli la anu mii laixe manina.
22 Ia lexe eni amauli no lia 'o, la eni amomomo sou asolonu xaixai noxilo
mo asu'uline'i ta mitema tavu'alo ino'u Kalisito no anu maulixa'a. Ia eni
asosovosou vote'i anevaa? Eni alavusou uasi! 23 [g]La sou mii ta tamei ne
muatasilo manina. Ia masaxa tila noxilo ne lexe eni alaisi mo axolu noxou
Kalisito. La mii ane ne, anu laixe manina musuku. 24 Ia, xo noxingesi la
anu mii tatila lexe eni amauli no lia 'o. 25 Eni elavu manina aloxo ne, la
sou eni elavusou lexe eni axolu mo nenge nenge'a taxolu mo tasolonu
xaixai mo sou ngingi ngamulaxu tangengi pekia'u musuku noxou Iesu
mo nga'osa manina. 26 No mine eni ane'e noxinge la, la ngingi ngatoxoleli
manina noxou Kalisito Iesu.

---

[d] **1:13** Apo 28:30 [e] **1:19** 2Ko 1:11 [f] **1:21** Xal 2:20 [g] **1:23** 2Ko 5:8

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

27 [h]Ioxe, eni avikalangengixu mii vile tatila aloxo 'o. Ngamomosou
muamua'ingenge mo maulingenge umomomo no anu a'alo laixe noxou
Kalisito. Xe no mine eni ane'e mo amaisinge, mo no mine eni axolu
va'axu ia alomusou a'alosinge, la eni alavusou lexe ngingi opongengi
vilesisi. Mo ngetulu pekia'inge xe xavutalamengi vilesisi mo ngetulu
ngepita sou ngexaxaisou a'alo laixe sou Iesu sou ta mitema imulaxu tane'i
no anu. 28 Mo eni elavusou lexe ngingi nga'ume'a ane'i ane ilea anaxa'a
une'e noxinge uasi. Ngingi ngamaisou aloxo ne, la anu sosovo lexe Lataua
ukalusi'a, ia Anu upamaulingengi. Mii ane ne anu molu noxousi. 29 [i]Xo
Anu mualaunasinge mo mupelemasaxangengi lexe ngingi ngamuxaxu
tangengi noxou Kalisito la ngano'u navunavusou kalumo. 30 La sou
vaimomo 'o, ngingi ngexalisou tu'utu'umaxu iouvilesisi aloxo ngingi
ngemaisou muxali noxilo tei mo ngelomusilo lexe mii ane ne 'a uxoxolu
noxilo sio.

Iesu Mutaloxolixu La sou Laixe Lexe Nenge Kalumo Tataloxolinenge

2 1 Aloxo ne, la sou eni atali'isinge aloxo 'o. Maulingenge noxou
Kalisito ne, mu'oxonu xavutalamengi pekia'u? Mo tanutanuxu noxou
muxolixolingengi? Mo ngingi ngongi'a Uleenu Tavuna ngexolu ngepita?
Xe ngingi ngamasaxai'a mo tangengixa'a ta menexinge? 2 Lexe ngingi
ngakolileli laixe, la eni avikalangengi aloxo 'o. Ngingi xavutalamengi
vilesisi mo ngingi tangengixa'a ta menexinge no 'a opo ilou xavutala
vilesisi. Ngingi nga'oxonu aloxo ne, la eni a'osa manina. 3 [j]Mo eni
avikalangengi la aloxo 'o. Lexe ngingi nga'oxonu mii ma'ia, la mamu
sou ngaxavutalangengisi mo nga'oxonu sou ane'i i'itinu ualasingesi, ia
ngataloxolingenge mo ngamaisi'a ta menexinge loxo ane'i teitexi noxinge.
4 [k]Mamu sou ngingi ngaxavutalanu mimemimengisi mo maulignengesi. Ia
ngaxavutalanu ta menexinge mi'ami'a mo maulixa'a kalumo.
5 La sou ngingi ngano'u xavutala laixe aloxo noxou Kalisito Iesu.
6 [l]Anu Lataua manina, ia uxavutala lexe Anu Lataua mo utetelisou xavi
noxou Lataua uasi.
7 [m]Ia Anu muxolu vitanisi loxo itema sou xaixaisi noxou Lataua mo
muxali loxo nenge ta mitema 'osi.
8 [n]Mo ta mitema mimaisou loxo itema. Ia Anu mutaloxolixu mo
mumulinu masaxa nouxou Momu mulai mutalo no anu soli noxou no
mine mililixu teitexi no ovu valautu.
9 [o]Xo Anu mu'oxonu aloxo ne la sou Lataua mutelailixu muxolu teitexi
manina, mo mulosou uala ane mutila no anu uala tavu'alo mukalusi,

---

[h] **1:27** Ep 4:1; 1Te 2:12 [i] **1:29** Apo 16:19-40 [j] **2:3** Xal 5:26 [k] **2:4** 1Ko 10:24 [l] **2:6** Ioa 1:1-2; 17:5 [m] **2:7** Ioa 1:14; 2Ko 8:9 [n] **2:8** Eva 5:8; 12:2 [o] **2:9** Apo 2:33; Ep 1:20-21; Eva 1:3-4

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

10 [p]mo sou no anu uala noxou Iesu ne, la ta mitema xe ta mimii latala
ukalusi teitexi no opo loxotolo, mo no lia 'o, mo no tuala noxi'a ane'i ane
misoisoli ixola'u tava'a sou ilotu noxou.
11 [q]Mo ta mitema latala ukalusi ipala'alixu Iesu Kalisito lamana no 'a
anaxa'a lexe, “Anu Tila.” La sou ane'i i'itinu Lataua Maminge ualasou.

Ngakaakaa loxo ta Oto

12 La sou ta menexilo e eni emasaxainge misevile. Aloxo ngelomuxo
utotomu no mine nenge nenge'a texolu mo ngalomuxo lailaixe no mine
eni e'umesinge 'o, ngasolonu ngaxaxaisou mauli ane kaluxu uasi e
ngeno'u mukalu. Ngaxaxaisou mauli ane ne, la nga'ume mo ngamama'u.
13 Xo Lataua anu muxolu noxinge mo uxaxaisinge sou nga'osasou
ngamulinu masaxa noxou mo nga'oxonu xaixai ane anu mumasaxa lexe
ngingi nga'oxonu.
14 Mo nga'oxonu xaixai mii ma'ia, la mamu sou ngakalakalapu piena mo
nga'otosou anangengesou. 15 [r]Mo sou ngingi ngaxali ta mitema ane imaisou
susu vile noxinge la ivikala piena no anu uasi. Mo ngaxali Lataua ta 'olu
ane susu vile uxolu noxinge uasi no taiine'i ta mitema ane ta masumasua
mo xavutalane'i masumasua. Ngaxolu no taiine'i, la ngakaakaa loxo ta
oto. 16 Mo ngatetelisou vaikala sou mauli pekia'u. Nga'oxo aloxo ne, la
eni a'itinu ualasinge no voxo ane Kalisito ulivu une'e. Xo anu umaxa'u
lexe xavileli mo xaixai noxilo ne, mii vitanisi uasi. 17 Ngingi ngemulaxu
tangengi noxou Iesu, la sou nga'oxo'oxonu xaixai ulai noxou Lataua. Ia lexe
eni asoli mo sialuxo unixi no anu xaixai ne la loxo ane'i inixi'u uaini loxo
iaiama noxilo ulai noxou Lataua, la eni a'osa mo nenge nenge'a ta'osasi.
18 [s]La sou laixe lexe ngingi kalumo ne, nenge nenge'a ta'osa.

Timoti Ilou Epapulotitosi

19 Ia eni emasaxa manina lexe eni 'ala'alai sou apalusou Timoti ulai
noxinge lexe Tila Iesu uvikalaleli, la sou eni kalumo a'osa no mine
alomusou a'alosinge noxou. 20 Xo eni axalisou itema vile ane mulavusou
masaxa noxilo loxo anu Timoti 'o uasi. Anu uxavutalangengi loxo eni
axavutalangengi. 21 [t]Xo ta mitema ukalusi ne ixavutalanu mii noxi'asi
ia ixavutalanu mii noxou Iesu Kalisito uasi. 22 Ia ngingi ngelavusou lexe
Timoti mu'oxonu xaixai laixe noxou. Mo nexi noxou tapita taxaxaisou
a'alo laixe noxou Iesu loxo itema vile ilou 'olu. 23 La sou eni emasaxa
manina lexe eni apasipaa apalusou no voxo ane eni elavusou lexe mii
ma'ia uxali noxilo. 24 Mo elavusou manina lexe eni kalumo 'ala'alai sou
ane'e noxinge lexe Tila uvikalaleli.

---

[p] **2:10** Rom 14:11 [q] **2:11** Rom 10:9 [r] **2:15-16** Tan 12:3; Pil 1:10; 1Te 2:19 [s] **2:18** Pil 3:1; 4:4 [t] **2:21** 2Ti 4:10

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

25 [u]Ia eni exavutala lexe eni apalusou Epapulotitosi ulivu ulai noxinge.
Anu vivilo noxou Iesu, mo noxou texaxai tepita, xe anu mutulu no
pa'umelo loxo itema sou 'oto'oto. Mo anu kalumo itema sou uno'u vaikala
ulai noxinge ane ngepalusou mune'e sou usu'ulileli no anu mii ma'ia ane
eni emasaxau. 26 Eni apalusou ulivu, xo anu tanu u'oxongenge ngingi
latala mo umasaxa umaisinge la, la opo tu'umaxu. Xo ngingi ngelomusou
lexe anu pipiena mu'oxonu. 27 Anu mupipiena ne, manina mo sexasisi sou
usoli, ia uasi. Xo Lataua mualaunasou. Ia Anu ualaunasousi uasi, Anu
mualaunasilo kalumo sou musu'ulileli la eni axamulinu tu'utu'umaxu
malaxo loxo tei uasi. 28 Aloxo ne, la sou eni apasipaa mo apalusou ulai
noxinge. Mo sou ngingi ngamaisou la, la nga'osa. Xe eni kalumo opoleli
uai se'isisi sevile. 29 Anu ulai uxali noxinge, la ngingi ngasexelaxu mo
nga'osasou manina loxo ta mitema noxou Tila i'osasi'a mo ngataxane'i ta
mitema aloxo anu ne. 30 Xo 'ala'alaisi, la anu usoli no anu xaixai noxou
Kalisito ia uxavutalanu maulixu uasi. Ia anu mu'oxonu aloxo ne noxilo
sou muno'u taningenge. Xo ngingi nga'oxonu noxilo uasi.

'Ilixo Mulapu Maninasou

3 1 Ioxe, ta vivilo noxou Iesu. Eni avikalangengi aloxo 'o. Nga'osa
noxou Tila! Vaivaikala ano 'o, ngingi ngelomusou ia eni atotosa sou
akaukavunu la uasi, xo anu sou usu'ulingengi.
2 Ngingi ngasaxila'inge laixe noxi'a ta mitema loxo ta a'aa mo
ngasaxila'inge noxi'a ane'i ane i'oxo'oxonu 'ili'ilixo masumasua ilo'a
ane'i ane ikalavoi sou ixotoxotosou vasime'asi. 3 [v]Ia nengesi xooxoo
mungaasinge manina. Xo nenge talotu noxou Lataua no anu Uleenu, mo
nenge ta'itinu Kalisito Iesu ualasou xe nenge tamulaxu tanenge no anu
mii ma'ia ane nenge ta'oxonu uasi. 4 [w]Ia eni amulaxu taleli no anu mii
ma'ia ane eni a'oxonu. Ia mimii tavu'alo no lia 'o a uxolu sou amulaxu
taleli no anu.
Ia lexe evile uxavutala lexe mimii se'i a uxolu sou anu umulaxu tanu
no anu, la anu umomomo noxilo uasi. Xo noxilo ne, tavu'alo manina.
5 [x]Vile aloxo 'o. Nenilo mivo'oleli xe voxo muxatele tatalusou, la xooxoo
mungaasilo. Mo tameisou aloxo 'o. Eni itema Isilaeli no anu mata
Beniamini xe eni Evalaio maninasou. Eni Palisaio vile mo emulimulinu
lapuloto noxou Mosesi mukalusi. 6 [y]Xe eni emasaxau Lataua misevile la
exaxai pekia'u, sou e'oxo masuane'i ta mitema ilalotu noxou Iesu mo
evile uxalisou susu vile noxilo no anu lapuloto noxou Mosesi uasisi.
7 [z]Ia eni ekalavoi lexe mimii ane ne toxoxa'a musuku noxilo, ia uasi.
Vaimomo 'o eni elavu lexe mimii ne anu mii vitanisi noxou Kalisito.

---

[u] **2:25** Pil 4:18 [v] **3:3** Rom 2:29 [w] **3:4** Apo 22:3 [x] **3:5** Luk 1:59; Apo 23:6; 2Ko 11:22
[y] **3:6** Apo 8:3 [z] **3:7** Mat 13:44-46

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

8 Mimii ane nesi uasi ia mimii latala mukalusi ne, eni elavusou lexe anu
kalumo mii vitanisi. Xo eni elavusou mii ma'ia ane toxoxa'a musuku
no mine eni elavusou lexe Kalisito Iesu anu Tila noxilo. Noxousi, la eni
esu'anu mimii ane ne mukalu. Xo eni elavusou lexe mimii ane ne mii
vitanisi loxo mosomoso. La sou eni esu'anu, mo sou ano'u Kalisito, 9 [a]mo
sou nexi noxou taxolu tapita. La Lataua umoxo'ilo lexe eni itema mulapu,
xo xavileli sou emulimulinu lapuloto noxou Mosesi uasi, ia eni emulaxu
taleli noxou Kalisito la sou Lataua mumoxo'ilo lexe eni itema mulapu.
10 [b]Mo eni emasaxa lexe alavusou Kalisito mo xavi no anu tulu noxou no
anu soli xe nexi noxou tapita tano'u tu'utu'umaxu vilesisi mo eni asoli
loxo Anu musoli. 11 Mo eni eloopala manina lexe eni kalumo atulu no anu
soli.

Paulo Xaviinu sou Ukalusou Saisale Noxou

12 [c]Ia eni avikala lexe ano'u mii ane ne uao. Mo eni axali itema laixe
manina uao. Ia eni xavileli sou ano'u mii ane ne ane Kalisito Iesu
musosovosilo lexe eni ano'u. 13 La sou ta vivilo noxou Iesu. Eni ne,
melo axavutala lexe ano'u ukalusi uasi, ia mii vilesisi eni a'oxonu. Eni
talelivulusiou mii ma'ia ane ili'i no tumalilo ia ieli uuli mo a'atusilo sou
ano'u mii ma'ia ane uai no talaxosi. 14 [d]Mo eni xavileli sou alai axali no
anu sou ano'u lakolisou iave. Lakolisou iave ne, Lataua musosovosilo sou
nexi noxou taxolu teitexi loxo Kalisito Iesu muxolu noxilo.
15 [e]La sou nenge latala ane xavutalamenge muxali pekia'u manina, la
taxavutala loxo eni elemolu ne. Mo lexe se'i xavutalai'a vilemo la Lataua
ulamanalixu no anu xavutalai'a. 16 Ia mii tila manina ne aloxo 'o. No anu
xoluxolu ilou muamua'inenge, la tamuli xoluxolu aloxo nenge teno'u tei
ne.
17 [f]Ta vivilo noxou Iesu, ngingi ngapita mo ngamulileli no anu mii ma'ia
ane eni a'oxo'oxonu. Mo ngamalei laixe noxi'a ane'i ane imulimulinexi.
18 Xo ta mitema tavu'alo iulua no anu soli noxou Kalisito no ovu valautu
loxo eni evikalangengixu lalalaxu tei. Mo vaimomo 'o kalumo atamasi'a,
la avikalangengixu la. 19 [g]Ane'i ta mitema ane loxo ne, ili'i la iulua no
'a navu. Mo masaxa sou vasime'a ne muxali tila noxi'a. Mo ane'i i'itinu
ualasi'a no anu mii ma'ia ane ane'i i'oxo'oxonu. Ia ili'i la imaela. Xo
xavutalai'a ne, mu'ana'ana no anu mimii sou no lia 'osi. 20 [h]Ia nenge
ne tualasinge no lia 'o uasi, tualasinge manina 'a uxolu teitexi no opo
loxotolo. Nenge taxolu taxomaiou itema sou pamauli teitexi molu no
opo loxotolo une'e, Anu Tila Iesu Kalisito. 21 [i]Anu ne, xaviinu musuku la

---

[a] **3:9** Rom 3:21-22 [b] **3:10** Rom 6:3-5; 8:17 [c] **3:12** 1Ti 6:12, 19 [d] **3:14** 1Ko 9:24
[e] **3:15** 1Ko 2:6 [f] **3:17** 1Ko 4:16 [g] **3:19** Rom 16:18 [h] **3:20** Ep 2:6, 19 [i] **3:21** 1Ko 15:28, 42-53

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

umomomo sou usaxila'u mimii latala ukalusi. La sou no anu xavi ane ne,
Anu uxiunu vasimenge ane usoli xe u'ui la uxali lailaixe manina loxo anu
noxou.

4 1 [j]La sou ta vivilo noxou Iesu e emasaxainge musuku. Ngingi ngatulu
pekia'inge noxou Tila aloxo eni evikalangengixu. Eni talelingenge
mo amasaxainge lexe amaisinge la. Xo ngingi nge'oxoleli e'osa. Ngingi
ta menexilo ane amasaxainge misevile! Noxingesi la anu loxo kisivalu
noxilo.

Peletoto Noxou Paulo

2 Ioxe, eni avikala pekia'u ulai noxi'a Euotia ilee Suntoke lexe opone'i
uxali vilesisi noxou Tila. 3 [k]Ani, eni alingaine nini menexilo manina e
nengei texaxai tepita lexe nini nasu'uline'i ta sema ta tamei ne. Xo ane'i
ilou ilo'a Kulemeni mo ta menexilo mukalusi mitulu no pa'umelo sou
noxi'a tea'aloxu a'alo laixe noxou Iesu. Ane'i ualasi'a ne, mikaukavunu
mo muai no lavuku sou mauli.

4 Ngingi nga'osa noxou Tila no voxovoxo utotomu. Mo eni avika-
langengi la lexe nga'osa.

5 [l]Ngaxolu se'isisi mo ta mitema imaisou 'ilixo ane laixe noxi'a. Xo
anu 'ala'alai sou Tila ulivu une'e. 6 [m]Xavutalamengi utulu no anu mimii
tavu'alo mamu. Ia ngaxolu se'isisi mo ngakilaka xe ngalingau mimii
latala e ngingi ngemasaxau noxou Lataua. Mo utotomu ne ngalemo
laixe noxou. 7 [n]Xo opo se'isisi noxou Lataua anu tatila musuku. Nenge
umomomo sou talamana no anu uasi. Xo tamulaxu tanenge ilou
xavutalamenge ulai noxou Kalisito Iesusi.

8 Ta vivilo noxou Iesu, vaikala kaluxusou noxilo aloxo 'o.
Ngaxavutalanu mimii ane maninasou. Mo 'ili'ilixo ane laixesi noxou
Lataua. Mo ngaxavutalanu mimii ane mulapu, mo ane malemalenga,
mo mimii ane i'osasingexu, xe ane itaxangengi no anu mo i'itingengi
no anu mo mii ane'i imasaxau musuku. 9 [o]Nga'oxonu mii ma'ia ane
ngeno'u lavulavu no anu mo ngeno'u noxilo mo ma'ia ngelomusou eni
evikalangengixu, xe ma'ia ane ngemaisilo e'oxonu. La nga'oxonu 'ilixo
ane ne maninasou. Mo sou Lataua e mulosinge opo se'isisi ne uxolu
noxinge.

Paulo Mulemolu Laixe no Anu Su'uli

10 Eni a'osa misevile noxou Tila xo ngingi ngemaxa'u tanengi mune'e
noxilo. Mo ngingi ngesolonu sou ngesaxilailo. Ia vote'i vile sou ngamaxa'u
uasi tei. 11 Eni avikalangengixu mii ma'ia ne xo anu loxo eni no nano no

---

[j] **4:1** 1Te 2:19-20 [k] **4:3** Luk 10:20 [l] **4:5** Eva 10:25; Iak 5:8-9 [m] **4:6** Mat 6:25-34; Kol 4:2
[n] **4:7** Ais 26:3; Ioa 14:27; Kol 3:15 [o] **4:9** Rom 16:20

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

'a ane ne uasi. Eni eno'u lavulavu sou no anu mimii ane noxilo mo mimii
tavu'alo ane muxali. 12 Eni elavusou lexe axolu a loxovaa no voxo ane eni
xeni mimii uasi. Mo elavusou lexe axolu a loxovaa no mine xeni mimii
tavu'alo. Mo elavusou lexe axolu a loxovaa no mine xenixo 'ani tavu'alo
xe no mine asolixo. Xe elavusou lexe axolu a loxovaa no voxo sou eni xeni
mimii mu'oki xe eni xeni mimii uasisi manina. La eni eno'u lavulavu no
anu mii ane uxali no anu maulixo ne. 13 [p]Xo eni amomomo sou a'oxonu
mimii latala no anu xavi noxou Kalisito ane Anu mulosilo.
14 Ia anu laixe lexe ngingi ngasu'ulileli no anu tu'utu'umaxu noxilo.
15 [q]Ngingi ta Pilipai, ngaxavutalanu voxo ane eni esokou sou ea'aloxu
a'alo laixe noxou Iesu. No voxo ane eni e'umesie Makedonia la ngingisi
ta mitema ilotu noxou Iesu ne, ane ngesu'ulileli mo ngekolileli. Ia
lalotu ukalusi isu'ulileli sou ukolileli uasi. 16 No voxo ane eni exolu ne
Tesalonika, la ngingi ngesovanu mimii ane eni emasaxau mune'e noxilo
alaxu mose'i mo. 17 Anu manina, ia eni amasaxa sou ano'u mimii ane lexe
ngalosilo ne uasi. Ia amasaxainge lexe nga'oxonu lakolisou noxou Lataua
utelo no latanu 'ili'ilixo laixe. 18 La sou vaimomo 'o eni eno'u mimii latala
mose'i la. Ia vaimomo 'o eni eno'u mimii latala ane eni emasaxau. Xo
Epapulotitosi musaxanu mii ma'ia lexe ngalosilo ne anu muno'u mune'e
noxilo. Anu aloxo iaiama ane tuma'u lailaixe mielaxu mulai noxou
Lataua. Anu mumasaxau mo opoo mu'osasou. 19 Lataua noxilo uxaxai no
anu lavuluti lailaixe noxou Kalisito Iesu sou ulosinge ta mitema noxou
mimii latala umomosinge ane ngingi ngamasaxau. 20 Ta'itinu Lataua
Maminge ualasou utotomu mo kaluxu uasi. Manina.

Vaikala sou Sexela Noxou Paulo Kaluxusou

21 Ngasexelaxa'a ta mitema latala noxou Lataua no ualasou Kalisito
Iesu. Ia ane'i ta vivinge noxou Iesu ane nexi noxi'a texolu 'o misovanu
sexela noxi'a ulai noxinge kalumo. 22 Mo ta mitema latala noxou Lataua
mo ane'i ane mixolu no nano no tani tila noxou Kaisari[r] lai 'o misova
sexela mu'oki noxi'a ulai noxinge. 23 Alauna mo saxisaxila'u noxou Tila
Iesu Kalisito uxolu noxinge. Manina.

---

[p] **4:13** 2Ko 12:10 [q] **4:15** 2Ko 11:9 [r] **4:22** Namaisou ualauala laalaaxu.

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

UOLI VOLOXU ANE PAULO MUKAUKAVU MULAI NOXI'A

TA KOLOSI

Vaikala lamana

Tuala tila ne Kolosi ne muxolu no xalee lia tila ne Asia. Anu muxolu 'alai ne Epeso. Paulo usokou lalotu ne Kolosi uasi. Anu muxolu ne Epeso, ia no mine mupalusi'a ta mitema sou milai mia'aloxu a'alo laixe sou Iesu Kalisito la mose'i milai ne Kolosi ne.

Ta mitema mose'i no nano no anu lalotu ne Kolosi ne miavuti la mivikalane'i ta mitema lexe, itema umasaxa lexe Lataua upamulinu, la anu ulotu noxi'a "ta maliava ilo'a ta lele'e," mo umulinu 'ilixo mose'i noxi'a ta xaixasi'a loxo xooxoo ungasou xe umulinu lapuloto sou la'ilali laixe xe mimii mose'i la. No mine Paulo mulomusou aloxo ne, la sou anu mukaukavunu uoli voloxu ane 'o mulai noxi'a sou u'oxonu pekia'u xavutalai'a no anu a'alo laixe. Xo ta mitema ne mi'unanu lavulavu kalakalavoi ne sou utaloxolixu 'ilixo sou lalotu xe muxamuxaxu tane'isi. Aloxo ne la sou Paulo muvikalane'i lexe vote'i ane ne sou u'oxonenge talai va'axu noxou Kalisito. La muvikalane'i lexe Kalisito anusisi Anu muxolu kisou mimii latala mukalusi mo Anu anusisi muno'inge telivu ia vote'i ane ne umomomo sou usu'ulinenge uasi. Noxou Kalisitosi la Lataua mukoinu mimii latala no xalexalee lialia mukalusi, mo no anu xaixai noxou Kalisitosi, la Lataua milivulixu mimii latala mukalusi. Kalisito muxolu noxinge la nenge texali alavua xe temulinu 'ilixo noxou muisalili.

No mine Paulo mukaukavunu uoli voloxu 'o mukalu la mulosou Tukikosi sou muno'u mulailixu noxi'a ta Kolosi la Onisimasi muvaitaonu sou ilou milai. Onisimasi ne anu itema sou xaixai vitanisi noxou Pilimoni. No anu uoli voloxu noxou Paulo mulai noxou Pilimoni la Paulo muvivikalasou anu Onisimasi ne noxou tilasou ne.

A'alo muai no nano aloxo 'o

Vaikala lamana 1:1-14
Kalisito anu tila no anu mimii ukalusi 1:15-23
Paulo muxaxaisou lalotu 1:24–2:7

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Taxolu noxou Kalisito la tano'u mauli lololinu 2:8-23
Muamua'i sou mauli alavua 3:1–4:6
Vaikala sou sexela 4:7-18

---

1 1-2 Eni Paulo, eni aposeli noxou Kalisito Iesu. No anu masaxa
noxou Lataua la eni exali aposeli. Nexi noxou vivinge Timoti
tekaukavunu vaikala ane 'o ulai noxinge ngingi ta mitema noxou Lataua
e ngemulimulinu no tuala ne Kolosi, ngingi ta vivixe ta mulu xe ta sema
ane ngexolu va'axu no anu 'ilixo masumasua xe ngemuxaxu tangingi
pekia'u noxou Kalisito. Nexi takilaka lexe alauna mo opo se'isisi noxou
Lataua uxolu noxinge.

Vaikala Laixe Ilou Lakilaka Noxi'a Paulo Ilou Timoti

3 [a]No anu lakilaka noxixe noxou utotomu ne nexi taxavutalangengi sou
takilakasinge, la tavikala laixe musuku ulai noxou Lataua anu Tilasinge
Iesu Kalisito Momu. 4 Xo nexi telomusou lexe ngingi ngemuxamuxaxu
tangengi noxou Kalisito Iesu mo tangengixa'a ta mitema noxou Lataua
mukalusi. 5 [b]Ngingi ngemulimulinu 'ili'ilixo ane ne, xo ngingi ngemolo
tangengi lexe ngexomaiou mii ma'ia ane Lataua mumuxaxu muai teitexi
no opo loxotolo sou ulosinge ili'i. Mo ngingi ngelavusou mii ane ne no
mine ngingi ngelomusou vaikala manina no anu a'alo laixe noxou Iesu
e mune'e muxali noxinge. 6 A'alo laixe noxou Iesu ne, ta mitema noxou
Lataua mia'aloxu mulai noxi'a ta mitema no xalexalee tuatuala mukalusi
no lia 'o, la ta mitema tavu'alo mimulaxu tane'i no anu mo usukusuku
ulai noxi'a ta mitema tavu'alo la. Anu aloxo musoko sou muxaxai noxinge
no taiingengi no voxo ane ngingi ngelomusou xe ngelavusou alauna
noxou Lataua no anu vaikala manina sou a'alo laixe noxou Iesu. 7 [c]A'alo
laixe ane ne, Epapalasi mua'alomengixu mo ngelomusou. Epapalasi ne,
anu itema vile laixe sou xaixai noxou Kalisito ane. Anu menexixe mo
nexi tamasaxau misevile, mo anu u'oxonu xaixai laixe sou usu'ulinexi
no anu xaixai e nexi tamomomo sou ta'oxonu uasi. 8 Mo anu kalumo anu
muvikalanexi no anu 'ilixo sou ngamasaxai'a ta mitema noxou Lataua
mamina xo Uleenu Tavuna muxolu noxinge.
9 [d]Tava'u aloxo ne, la sou musoko no mine nexi telomusou a'alo sou
'ili'ilixo laixe noxinge ne, la nexi tama'ila sou takilakasinge uasi. Mo
utotomu no anu lakilaka noxixe, la nexi takilaka ulai noxou Lataua
lexe Uleenu usu'ulingengi mo ulosinge no anu lavulavu no anu mii
ma'ia ane anu umasaxainge sou ngingi nga'oxonu. 10 Mo nexi takilaka
lexe xoluxolungenge uxali laixe loxo Tila mumasaxau. Mo utotomu
ne Anu u'osasinge no anu mii ma'ia ane ngingi nga'oxonu mo xaixai

---

[a] **1:3-4** Ep 1:15-16 [b] **1:5-6** Ep 1:13; 1Pi 1:4 [c] **1:7-8** Kol 4:12; Plm 23 [d] **1:9** Ep 1:16-17

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

tavu'alo ne nga'oxo laixe ukalusi xe ngingi lavulavumengi sou Lataua ne
usuku ulai aloxo ne. 11 [e]Mo nexi noxou takilaka lexe, no anu xavi tatila
noxou Lataua, la Anu u'oxongengi xavingengi manina mo sou ngingi
ngamomomo sou ngatulu pekia'inge sou ngatavulenu tu'utu'umaxu mo
ngaxolu se'isisi ulai uxali no mine tu'utu'umaxu ukalu. 12 [f]Xe nga'osasou
mo ngalemolu laixe musuku ulai noxou Maminge ane Anu mulavusinge
lexe ngingi ngamomomo sou ngano'u mimii lailaixe e Anu mulalaxiinu
muai sou ulosi'a ta mitema noxou. Ta mitema noxou ne mixolu no anu
lamanaxu. 13 [g]Xo nenge texolu no nano no isivoxo, la isivoxo muvausinge,
ia Anu mulaanenge no anu xavi no anu isivoxo ne, la mumulanenge no
anu saxisaxila'u noxou 'Olu e Anu mumasaxau misevile. 14 [h]Noxou 'Olu
nesi, la Lataua mulotonenge telivu xe mululusou susu noxinge.

Kalisito Anu Tila no Anu Mimii Mukalusi

15 [i]Ia Lataua 'Olu ne, Anu aloxo Lataua e nenge ta mitema tamomomo
sou tamaisou uasi. Mo Anu mupaa tei no anu mimii latala mukalusi e
Lataua mukoinu. 16 Xo noxou 'Olu nesi la sou Lataua mukoinu mimii
latala muxolu teitexi no opo loxotolo xe no lia 'o. Mo Anu mukoinu
mimii ane nenge tamaisou xe ane nenge tamomomo sou tamaisou uasi
mo tatananu tuala mo ta uleenu ane ane'i xavine'i mu'oki, xe ta mitema
mitulu kisi'a ta mitema xe ane'i ta tatila ane mino'u xavi sou isaxila'a ta
mitema. Ta mitema latala ne anu Lataua 'Olusi mukoine'i, la sou ane'i
ixolu loxo anu miumiu muisalili. 17 [j]Anu muxolu tei no anu mimii latala
mukalusi la sou Lataua mupitane'i noxou sou Anu usaxila'a. 18 [k]Mo Anu
kisou lalotu xe lalotu ne anu vasimolu. Anusi anu tava'u mauli mo Anusi
musoli ka mutulu tei noxi'a ane'i ane misoisoli, la sou Anusi tila no anu
mimii latala mukalusi. 19 [l]Xo Lataua mumasaxa lexe maulixu lololi ne
uxolu noxou 'Olu. 20 [m]Mo Lataua umasaxa lexe noxou 'Olusi la ta mimii
latala teitexi xe no lia 'o ne ilo'a ipita ixali vilesisi. Aloxo ne la sou
sialuxu 'Olu munixisinge no ovu valautu sou mulosinge opo se'isisi.
21 [n]Xo ngingi tei la nge'oxo'oxonu 'ili'ilixo masumasua la ngexolu
va'axu la ngexavutala lexe uluamengi ane Lataua. 22 [o]Ia vaimomo 'o, no
anu solixu Kalisito teitexi no ovu valautu, la sou mupitangengi ngongi'a
ngexali vilesisi. Anu mu'oxonu aloxo ne sou ngingi ngaxali malemalenga
no mine ngalai ngatulu no iou. Mo susu vile uxolu noxinge uasi xe
ngatulu no anu vaivaikala uasi. 23 Ia ngingi ngemuxamuxaxu tangengi
pekia'u manina. Loxo 'o io mii vile une'e ulapungengi la uxexengengi
no anu a'alo laixe noxou Iesu e ngingi ngelomusou la ngemuxaxu

---

[e] **1:11** Ep 1:19; 3:16 [f] **1:12** Ep 1:11, 18 [g] **1:13** Luk 22:53; Ep 2:2 [h] **1:14** Ep 1:7
[i] **1:15** Ioa 1:18; 2Ko 4:4 [j] **1:17** Ioa 1:1; 8:58 [k] **1:18** Apo 26:23; Ep 1:22-23; Pal 1:5
[l] **1:19** Kol 2:9 [m] **1:20** Ep 1:10 [n] **1:21** Rom 5:10; Ep 2:12 [o] **1:22** Rom 5:10; Ep 5:27

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

tangengi pekia'u no anu ne, mo xavutalamengi usasalo no anu mii ma'ia ngeloopalanu mamu. La sou eni Paulo exali itema sou a'aloxu a'alo laixe ne, la sou nexi tea'aloxu a'alo laixe ne mulai noxi'a ta mitema mukalusi no lia 'o.

Paulo Muxaxaisi'a ta Mitema Noxou Lataua

24 La sou vaimomo 'o, eni a'osa sou atavulenu tu'utu'umaxu sou
asu'ulingengi. Mo eni emasaxa lexe asu'uline'i ta mitema noxou Lataua.
Xo ta tema lalotu ne anu Kalisito vasimolu ane ane'i. Xo navunavu ane
Kalisito mutavulenu sou usu'uline'i ta mitema noxou Lataua ne, anu
ukalu uao. La sou eni emasaxa lexe navunavu noxou Kalisito ne, eni
melo atavulenu mo akalusou. 25 [p]Lataua molu musosovosilo la sou eni
exali itema sou axaixaisi'a ta mitema noxou Lataua mo asu'uline'i. Mo
mu'italonu xaixai noxilo xe mupalusilo sou alosinge vaikala noxou Lataua
ukalusi, ia pa'usou uxolu uasi. 26 [q]Vaikala noxou ne, mutalume noxi'a
ta mitema mukalusi ane mixolu tatei mo mune'e muxali vaimomo 'o. Ia
vaimomo 'o ne anu mupala'a lamana noxi'a ta mitema noxou. 27 Lataua
mu'oxonu aloxo ne, xo Anu mumasaxa lexe ane'i ane ta Iutaia uasi
kalumo ilavusou mii ma'ia lailaixe mu'ana'ana noxou e mutalume ne
uxali lamana. Mii ma'ia e mutalume ne, ane lexe Kalisito anu muxolu
noxinge, mo ngaloopala noxousi sou ulosinge mii ma'ia lailaixe noxou.
28 Nexi taa'aloxu Kalisito ulai noxi'a ta mitema, la tapela'axu laixe
mo talosie'i ta mitema vilevilesi no anu lavulavu laixe ukalusi. Mo sou
lexe ane'i ilo'a Kalisito ilai itulu no iou Lataua, la anu Lataua umomomo
sou umaisou susu vile noxi'a uasi. 29 [r]Aloxo ne, la sou no anu xavi noxou
Kalisito e Anu mulosilo ne eni axaxai xavileli misevile xe atoxavisilo sou
mii nesi.

2 1 Eni emasaxa lexe ngingi ngalavusou lexe eni axaxai xavileli
manina mo atoxavisilo sou asu'ulingengi xe ta mitema ta temanu
lalotu no tuala tila ne Laodekia xe ta mitema ane imaisilo xe ilavusilo
uasi. 2 Eni a'oxonu aloxo ne mo sou lexe aavutilingenge mo a'oxonu
pekia'inge no anu 'ilixo sou ngamasaxainge manina mo tanengingenge
ngatongato'o mo opongengi vilesisi, mo sou eni emasaxa lexe ngingi
ngano'u xavutala laixe la u'oxonu muxamuxaxu tangengi pekia'u, mo
ngalavusou vaikala noxou Lataua e mutalume ne. Vaikala noxou Lataua e
mutalume ne ane Kalisito nesi. 3 [s]Xavutala mo lavulavu lailaixe mukalusi
e mutalume ne mu'ana'ana noxou. 4 [t]La sou eni avikalangengi lexe mamu
sou itema vile une'e usiasia'u vaivaikala lailaixe sou ukalavoingengi la
u'oxo lolongenge. 5 [u]Manina no vasimenge la nenge'a taxolu tapita uasi, ia

---

[p] **1:25** Ep 3:2, 7-8 [q] **1:26** Rom 16:25-26; Ep 3:5, 9 [r] **1:29** Ep 3:7, 20; Pil 4:13 [s] **2:3** 1Ko 1:24, 30 [t] **2:4** Rom 16:18 [u] **2:5** 1Ko 5:3

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

no anu xavutalaxeni la anu loxo eni a nenge'a taxoxolu ne, mo e'osa sou
emaisinge ngexaxai laixe xe ngemuxaxu tangengi pekia'u noxou Kalisito.

Nenge Taxolu Noxou Iesu La Tano'u Mauli Lololinu

6 Ngingi ngeno'u Kalisito Iesu loxo Tila noxinge la sou anu laixe lexe
ngamulinu utotomu. 7 [v]Mo ngasiatoto noxou loxo ovu uli'u muleme
mulai musiatoto no lia, mo loxo tani mutulu no anu atolaxu pekia'u. Xe
ngamuxaxu tangengi pekia'u no anu a'alo laixe e nexi taa'aloxu ne, la
ngelemo laixe.
8 Ngasaxila'inge laixe loxo 'o io itema vile une'e u'oxo lolongenge no
anu a'alo kalakalavoi mose'i la u'oxongengi ngamulinu lavulavu noxi'a ta
mitema. Ta mitema aloxo ne mimulinu xavutala noxi'a ta xaixasinge tatei
xe ta uleenu e ilavusou isaxila'u mimii teitexi xe no lialia 'o, ia imulinu
xavutala noxou Kalisito uasi.
9 [w]Nenge telavusou lexe Kalisito anu muxali itema loxo nenge 'o ia
Anu muno'u maulixu lololi noxou Lataua. 10 [x]La sou Anu muxolu kisi'a ta
mimii mukalusi e xavine'i mo ane'i ane mino'u xavi sou ixaxai. Ia ngingi
ne noxou Kalisito la sou Lataua mulosinge mauli lololinu e mu'ana'ana
manina. 11 [y]Ngingi ngexolu noxou la ngingi kalumo xooxoo mungasinge.
Xooxoo mungasinge ne no anu 'ilixo noxi'a ta mitema i'oxonu no
vasimenge uasi. Noxou Kalisito la nenge texexeenu 'ili'ilixo masumasua
sou opo teinu. La sou no anu 'ilixo ane nesi la sou anu muxali loxo
vote'i maninasou sou xooxoo ungasinge. 12 [z]Mo no mine ngekelele sou
mi'ulosinge la anu loxo mi'asingenge ngongi'a Kalisito mukei. Xe no
mine ngingi ngemuxaxu tangengi no anu tulu noxou Kalisito xe ngelai
ngekelele sou mi'ulosinge, la no anu xavi noxou Lataua e mutulusou
Kalisito la anu loxo ngingi ngongi'a Kalisito ngetulu ngekei.
13 [a]Tei no mine ngemulinu masaxa masumasua sou vasimenge la
nge'oxo'oxonu 'ili'ilixo masumasua xe xooxoo ungasinge uao, la anu
mu'oxongengi ngesoisoli. Ia Lataua mulosinge ngongi'a Kalisito mauli xe
mululusou susu noxinge mukalusi. 14 [b]Mo nenge tamulinu lapuloto noxou
Mosesi laixe uasi la anu muxalixu muatu lamana lexe nenge tesusu xo
nenge tamulinu muamua'ixu xe vote'isou uasi, la sou nenge tatulu no
anu vaivaikalasou. Ia Lataua muxexeenu vaikala sou lexe tatulu no anu
vaivaikala ne mo muxexeenu xaviinu lapuloto ne la mulilinu teiteixi no
ovu valautu noxou Kalisito. 15 No anu xavi no anu ovu valautu ne Lataua
mukalusou xavi noxi'a ta uleenu ilo'a ta mimii ane xavine'i mu'oki, la
muai lamana no ie'i ta mitema lexe Anu mua'ulixa'a xe ane'i xavine'i
uasisi manina.

---

[v] **2:7** Ep 3:17 [w] **2:9** Ioa 1:14, 16 [x] **2:10** Ep 1:21-22 [y] **2:11** Rom 2:29 [z] **2:12** Rom 6:4
[a] **2:13** Ep 2:1, 4-5 [b] **2:14** Ep 2:14-16; 1Pi 2:24

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

16 [c]Aloxo ne la sou mamu sou itema vile une'e upela'inge lexe la'ilali
ane 'o nga'ou xe ngaiexu lexa ane 'o xo lapuloto muvikala aloxo ne.
Mo upela'ingexu voxo tavuna sou lalotu mo pitapita ta tatila sou so'io
alavua xe voxo sou lalotu no anu voxo muxatele ta tamei. 17 [d]Xo mimii
mukalusi ne, anu tovola'isou mii ma'ia ane sou uxali ili'isi. Ia Kalisito
anu mii maninasou. 18 Mo lexe itema vile ua'alomengi no anu mii vile
anu mumaisou no anu aipiepiena noxou mo uvikalangengi lexe ngingi
ngataloxolingenge mo ngalotu noxi'a ta angelo, la mamu sou ngalomuxu
xo utaloxolingenge. Xo itema ane loxo ne xavutalau ne mu'ana'ana no
anu masaxa sou opo teinusi, la utovonu lexe anu itema sou lavulavu
manina. 19 [e]Itema ane loxo ne, anu utoxo noxou Kalisito anu muxali
kisinge uasi. Xo nenge tetoxo no anu kisinge ne la vasivasimenge uno'u
'ani ane, la sou u'oxonu toxotoxo no xinexinenge ilou le'ele'esinenge no
vasimenge ne uxali laixe. La sou vasimenge uleme uxali tatila no anu
xavi noxou Lataua.
20 [f]Tei la ngingi ngongi'a Kalisito ngesoli mo ngaxolu no laaxa'a ta
uleenu e misaxila'u mimii e teitexi no loxotolo xe no lia 'o uasi. Ia tava'u
loxovaa la sou ngingi ngamulimulinu lapuloto loxo ta mitema no lia
'o? Lapuloto e ngamulimulinu ne aloxo 'o, 21 "Natetelisou mamu, mo
na'ou mamu, xe nakasou mamu." 22 [g]Lapuloto ilou lavulavu e ta mitema
milosiengixu ane loxo ne molu noxi'a ta mitemasi sou mimii e tano'u xe
taxaxai no anu la umamulo alaxu vilesisi. 23 Lapuloto ane loxo ne anu
muxali no anu xavutala laixe, xo anu sou uavutilinenge no anu lalotu mo
u'oxonenge tataloxolinenge xe ulosou vasimenge navunavu toxoxa'a. Ia
lapuloto ne umomomo sou usu'ulinenge sou ukalusou masaxa masua sou
opo teinu uasi.

Muamua'i no Anu Mauli Alavua

3 1 [h]Tei la ngingi ngesoli ia Lataua mutulusinge ngongi'a Kalisito, la
sou laixe lexe tangengi utuluu mimii ane teitexi e Kalisito mulai
muxolu no anu puloulou laixe no pa'umolu Lataua no avolu tema.
2 [i]Mo xavutalamengi utuluu mimii teitexi la tangengi utuluu mimii no
lialia 'o uasi. 3 Xo ngingi ngesoli mo maulingenge maninasou ngongi'a
Kalisito muxolu mutalume no nano noxou Lataua. 4 Kalisito anu tava'u
maulingenge, la sou no mine Anu une'e upala'alixu lamana la sou ngingi
kalumo ngongi'a anu Kalisito ngakei ngapala'a no anu lamanaxu tatila.
5 [j]Aloxo ne la sou anu laixe lexe 'ili'ilixo sou lialia e muxolu no nano no
anu maulingenge ne, ngavau mo usoli. 'Ili'ilixo ne anu aloxo 'o, 'ili'ilixo

---

[c] **2:16** Rom 14:1-13 [d] **2:17** Eva 8:5 [e] **2:19** Ep 2:21; 4:16 [f] **2:20-21** Xal 4:3, 9; 1Ti 4:3
[g] **2:22** Mat 15:9 [h] **3:1** Mak 12:36; 16:19; Ep 1:20 [i] **3:2** Mat 6:33 [j] **3:5-6** Rom 6:6, 11; Ep 4:19; 5:3-6

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

sou vote'i, mo 'ili'ilixo ane nuni'u manina, mo masaxa tatila sou 'ilixo sou
vote'i, mo masaxa masua sou 'ilixo masumasua, xe 'ilixo sou matea. Xo
'ilixo sou matea ne anu aloxo 'ilixo sou lalotu no anu lataua kalakalavoi.
6 Ta mitema ane ilomu uasi i'oxo'oxonu 'ili'ilixo ane loxo ne, ili'i la ino'u
la'ia noxou Lataua. 7 Tei no anu maulingenge la ngingi ngemulimulinu
'ili'ilixo ane. 8 [k]Ia vaimomo 'o anu laixe lexe ngaxexeenu 'ili'ilixo ane
'o ukalusi no anu maulingenge. 'Ili'ilixo ne aloxo 'o, la'ia, lavilavi, opo
masumasua xe sa'isa'i masumasua e ulaa no anu anangenge. 9 [l]Aloxo
ne la sou ngakalavoingengi ngatongato'o mamu, xo ngingi ngexexeenu
'ili'ilixo sou opo teinu ne, 10 [m]mo ngingi ngexali ta mitema ta alavua
ne. Lataua e mukoinu mimii ne Anu mu'oxongengi ngexali alavua, mo
mulosinge lavulavu, xe mu'oxongengi ngexali loxo Anu. 11 [n]La sou nenge
texali ta mitema ta alavua mo nenge texali ta mitema iouvilesisi. Mo
mamu sou taxavutala lexe nenge ta Xiliki mo ngenge ta Iutaia mo nenge
ane xooxoo mungasinge xe ane xooxoo ungasinge uasi, mo ta asila xe
nenge ane texolu no tuala no paxapaxa, mo nenge texolu ta mitema sou
xaixai vitanisi xe nenge ane texolusi. Xo Kalisito anu Anusisi, mo Anusisi
muxolu no nano noxinge.
12 [o]Lataua mumasaxainge misevile mo musosovosinge la ngexali ta
mitema noxou mukalusi. Aloxo ne la sou anu laixe lexe ngatokolomongengi
no anu 'ili'ilixo aloxo 'o, ngamasaxai'a ta menexinge mo tangengixa'a.
Mo ngataloxolingenge xe nga'oxonu 'ilixo laixesi noxi'a ta mitema xe ta
menexinge isusulingenge la la'iangenge palepalea mamu. 13 [p]Ngavalangenge
ngatongato'o mo lexe vile no taingengi ulosinge tu'umaxu la laixe lexe
ngatavulenusi mo ngalulusou susu noxou loxo Tila mululusou susu noxinge.
14 [q]Mo ngamasaxainge ngatongato'o mo tangegningenge manina. Xo 'ilixo
ane ne mua'ulixu 'ili'ilixo latala mukalusi, mo ulavusou upitanu 'ili'ilixo
mose'i ane lailaixe ne upita uxali vilesisi.
15 [r]Ngingi vilevilesi ngexalixu Kalisito vasimolu xo Lataua mu'avalinge
sou nga'oxonu aloxo ne, mo opo se'isisi noxou ne anu molu mulosinge
sou uxolu no nano no tangengi, la sou anu umomomo sou uxalixu laixe
ulai noxou Lataua. 16 [s]Laixe lexe vaikala noxou Kalisito uxolu u'ana'ana
no nano no tangengi. Mo laixe lexe ngalosie'ixu mose'i, mo ngalosie'i no
anu xavutala laixe xe lavulavu laixe la sou ane'i imomomo sou i'oxonu
'ilixo laixesi. La sou ngingi ngalemolu laixe ulai noxou Lataua no nano
no tangengi, mo ngalexe lexe muxolu no nano no lavuku sou lexe no
nano no tangengi, mo lexe sou lalotu xe lexe e Uleenu Tavuna uxalixu no
nano no opongengi. 17 [t]Mo no anu vaivaikala noxinge mo no anu xaixai

---

[k] **3:8** Ep 4:25-29; 5:4 [l] **3:9** Ep 4:22, 25 [m] **3:10** Ep 4:24 [n] **3:11** Xal 3:28 [o] **3:12** 1Pi 2:9
[p] **3:13** Ep 4:2, 32 [q] **3:14** Rom 13:8-10 [r] **3:15** 1Ko 12:27; Ep 4:4; Pil 4:7 [s] **3:16** Ep 5:19
[t] **3:17** 1Ko 10:31; Ep 5:20

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

noxinge mo no anu mimii latala nga'oxonu, la nga'oxonu no anu ualasou
Kalisito anu Tila noxinge. Mo ngalemolu laixe ulai noxou Lataua anu
Maminge no nano no ualasou.

'Ili'ilixo sou ta Mitema Noxou Lataua Ixolu no Nano no Tani Vile Imulinu

18 [u]Ngingi ta sema ane ngetautaula'i ne, anu laixe lexe ngingi ngaxolu
no laaxa'a ta mulumulumengi xo 'ilixo ane ne anu mulovo no iou Lataua.
19 [v]Mo vaikala ulai noxinge ngingi ta mulu ngetaula'i kalumo aloxo 'o.
Anu laixe lexe ngamasaxai'a ta semasemamengi manina, mo nga'oxo
masuane'i mamu.
20 [w]Mo ngingi ta molomolo kalumo, anu laixe lexe ngalomuxa'a ta
maminge ilo'a ta neninge no anu mimii latala ukalusi. Xo Tila umasaxau
'ilixo aloxo ne. 21 [x]Mo ngingi ta mami'a kalumo nga'oxone'i lai'axa'a
mamu, xo maasi la ane'i ixamuli lexe ane'i imomomo sou i'oxonu mii vile
laixe uasi.
22 [y]Mo ngingi ta mitema sou xaixai vitanisi, anu laixe lexe ngalomuxa'a
ta tatilasinge no lia 'o no anu mimii latala ukalusi. Loxo 'o io ngingi
nga'oxo lexe nga'oxone'i i'osasinge la nga'oxo xaixai laixe no mine ane'i
ixoxolu imamaisinge. Ia nga'oxonu no nano no opongengi maninasou
loxo nga'oxonu ulai sou ngatoxonu Tila la nga'oxonu xaixai laixesi. 23 No
anu mimii ma'ia nga'oxonu ne, la ngaxaxaisou no nano no opongengi
maninasou loxo ngingi nga'oxonu ulai noxou Tila ia nga'oxonu ulai noxi'a
ta mitema uasi. 24 Ngingi ngelavusou lexe ili'i la Tila ulosinge mimii ane
anu mulalaxiinu muai sou ulosi'a ta mitema noxou loxo 'ulusou xaixai
noxinge. La sou anu loxo ngingi ngexolu ta mitema sou xaixai vitanisi
noxou Kalisito, mo Anusisi anu Tilasinge. 25 [z]La sou itema 'ena'ei ane
u'oxonu susu ne anu uno'u lakolisou susu noxou ne, xo Lataua utilovosou
'ilixoi'a ta mitema no anu 'ilixo iouvilesisi.

4 1 [a]Aloxo ne la sou ngingi ta tatilasi'a ta mitema ane ixaxai vitanisi
noxinge ne, laixe lexe nga'oxonu 'ilixo laixesi mo mulapu ulai noxi'a.
Xo ngingi ngelavusou lexe ngingi Tilasinge vile a uxoxolu teitexi no opo
loxotolo.

'Ilixo sou Lakilaka Xe 'Ilixo sou Muamua'i Laixe

2 [b]Ngapilixinu maulingenge lololinu no anu 'ilixo sou lakilaka. Xe
no mine ngakilaka la ngalaxa'ingengi laixe mo ngalemolu laixe ulai
noxou Lataua. 3 [c]Mo ngakilakasixe kalumo, mo sou Lataua ukisiinu
aitengasou a'alo laixe noxou e nexi taa'aloxu. A'alo laixe noxou Kalisito

---

[u] **3:18** Ep 5:22 [v] **3:19** Ep 5:25 [w] **3:20** Ep 6:1 [x] **3:21** Ep 6:4 [y] **3:22** Ep 6:5-8
[z] **3:25** Rom 2:11 [a] **4:1** Ep 6:9 [b] **4:2** Ep 6:18; Pil 4:6 [c] **4:3** Rom 15:30; Ep 6:19

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ne tei la mutalume ia vaimomo 'o anu muxali lamana mukalu. Ia ta
mitema imasaxa lexe ilomusou a'alo laixe ne uasi, la sou mi'italoleli no
nano no taasou navunavu. 4 Mo ngakilaka lexe no mine eni aa'aloxu
a'alo laixe ne la ulamana xe umulinu masaxa noxou Lataua. 5 [d]Mo
no mine ngingi ngongi'a ane'i ane imulaxu tane'i noxou Iesu uasi, la
utotomu ne ngatovonu sou ngalalaxiinu mo nga'oxonu 'ilixo laixesi
ulai noxi'a. 6 [e]Utotomu no anu vaivaikalamengi la nga'oxonu vaikala
laixesi umomomo sou tu'axu no anu lolomu noxi'a ta mitema. Xe no
mine itali'isinge no anu tali'i mose'i la anu laixe lexe ngakolinu no anu
xavutala laixesi.

Vaikala sou Sexela Noxou Paulo Kaluxusou

7 [f]Tukikosi anu vivinge e tamasaxau manina mo nexi noxou taxaxai
laixe utotomu noxou Tila, anu molu ua'alomengixu xaixai e eni
a'oxo'oxonu 'o. 8 [g]Eni epalusou mulai noxinge xo tava'u aloxo 'o. Anu
ulai mo sou ua'alomengixu xoluxolunexe lai 'o a loxovaa xe u'oxonu
pekia'inge no anu xoluxolungenge. 9 [h]Eni epalusou Onisimasi a ilou ikei
ilai noxinge. Xo Onisimasi ne anu vivinge maninasou e nenge tangengixu
mo anu u'oxo laixe noxingesi. Ane'i ilou la sou ia'alomengixu mimii latala
e muxali lai 'o.

10 [i]Alisitaluko, anu menexilo nexi noxou texolu no nano no taasou
navunavu mo musovanu aso laixe noxou mulai noxinge mo Maluko e
anu Valunavasi iau musovanu aso laixe noxou kalumo mulai noxinge.
Lexe anu ulai noxinge la anu laixe sou ngasexelaxu mo ngano'u, aloxo
evikalangengixu mukalu ne. 11 Mo Iesu, ualasou vile ilemolu lexe Iasitusi,
musovanu aso laixe noxou kalumo ulai noxinge. Ane'i tatalu ne ane'i
ta Iutaia e imulaxu tane'i noxou Iesu nexi noxi'a e taxaxai tapita, mo
misu'ulileli laixe manina sou nexi noxi'a taa'aloxu saxisaxila'u noxou
Lataua. 12 [j]Mo temanu tualasinge Epapalasi musovanu aso laixe noxou
ulai noxinge kalumo. Anu itema vile sou xaixai noxou Kalisito Iesu.
Utotomu ne anu ukilakasinge pekia'u lexe ngingi ngatulu pekia'inge mo
ngamulinu masaxa noxou Lataua xe nga'oxonu loxo ngingi totoxongengi
no anu mo ngamulaxu tangengi no anu mimii ukalusi. 13 Eni amasaxa
lexe avikalangengixu aloxo 'o. Anu uxaxai xaviinu manina sou
usu'ulingengi ngongi'a ta temanu lalotu ne Laodekia xe tuala tila ne
Ielapolisi. 14 Mo Luka anu dokuta e nexi temasaxau musuku ilou Temasi
misovanu aso laixe noxi'a ulai noxinge kalumo. 15 Mo eni emasaxa
lexe ngingi ngasovanu aso laixe noxilo ulai noxi'a ta vivinge no tuala
tila ne Laodekia mo ulai noxie Nimpasi ilo'a ta temanu lalotu ixoxolu

---

[d] **4:5** Ep 5:15-16 [e] **4:6** Ep 4:29; 1Pi 3:15 [f] **4:7** Ep 6:21 [g] **4:8** Ep 6:22 [h] **4:9** Plm 10-12
[i] **4:10** Apo 12:12; 13:13; 15:37-39; 2Ti 4:11 [j] **4:12-14** Kol 1:7; Plm 23-24

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

no taasie. **16** No mine ngingi ngaitisou uoli voloxu noxilo 'o ukalu la
laixe lexe ngalosi'a ta temanu lalotu ne Laodekia sou iitisou kalumo, xe
ngingi la ngano'u uoli voloxu ane noxi'a ta Laodekia la ngaitisou. **17** *k*Mo
ngavikalanu Akipasi lexe, "Naxaxaisou xaixai noxou Tila e mulosine laixe
mo nakalusou." **18** *l*Vaivaikala ane 'o eni Paulo melo ekaukavunu no avolo
sou asova aso laixe ulai noxinge. Ngaxavutalaleli xo eni a axoxolu no
taasou navunavu 'o. Eni akilaka lexe alauna noxou Lataua uxolu noxinge.
Utotomu mo kaluxu uasi. Manina.

---

[k] **4:17** Plm 2 [l] **4:18** 1Ko 16:21

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

UOLI VOLOXU VILE ANE PAULO MUKAUKAVU MULAI NOXI'A

TA TESALONIKA

Vaikala lamana

Tuala tila ne Tesalonika ne anu tuala tila sou xalee lia tila ne Makedonia. No voxo mine Paulo mulutu ne Pilipai la anu mulai musokou lalotu ane no tuala tila ne. (Aposeli 17:1-9) No mine Paulo mulai mua'aloxu a'alo laixe sou Iesu Kalisito ne la ta mitema tavu'alo mimulinu vaikala noxou la mixali ta mitema noxou Kalisito. Ia no mine ta Iutaia mimaisou aloxo ne la opone'i masuau Paulo, la mikusau ne Tesalonika.

Ioxe ili'i no mine anu mulai muxolu ne Kolinito, la vaitamiou Timoti mune'e mua'alou sou mimii e muxali ne Tesalonika ne. Xe anu muavuti la ilou Timoti mikaukavu uoli voloxu mulai noxi'a sou u'oxonu xavutalai'a pekia'u. Mo muvikala laixe noxi'a sou mulomusi'a lexe ane'i mimuxaxu tane'i pekia'u noxou Iesu xe 'ili'ilixo lailaixe mi'oxonu sou mimasaxai'a ngatongato'o. Mo muvikalane'i lexe imulinu 'ilixo e ane'i mi'oxo'oxonu no mine ane'i ilo'a mixoxolu tei la ane'i mi'oxo'oxonu. Xe ta temanu lalotu mose'i male ilamana laixe uasi, la mi'oxonu talitali'i mose'i la sou Paulo mukolinu talitali'i noxi'a ne. Tali'i noxi'a ne lexe no mine Kalisito ulivu une'e, la Anu ulivu une'e a loxovaa? Mo ta mitema e mimuxaxu tane'i ia misoisoli tei no mine Kalisito ulivu une'e uao 'o, loxova, no mine Anu ulivu une'e la ane'i ino'u mauli kaluxu uasi kalumo? Xe Anu ulivu une'e no anu voxo ma'ia manina? Paulo mukolinu talitali'i noxi'a la muvikalane'i lexe imulimulinu 'ili'ilixo lailaixesi mo ixaxai tasiausi xe ixolu se'isisi mo ilalaxine'i sou ixomaiou voxo mine Kalisito ulivu une'e.

A'alo muai no nano aloxo 'o

Vaikala sou 'osa'ila 1
Paulo mulamanalixa'a ta Tesalonika no anu xaixai noxi'a 2-3
Mauli ane Lataua u'osasou 4:1–5:22
Vaikala kaluxusou ilou lakilaka xe vaikala sou sexela 5:23-28

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

1 1 [a]Eni Paulo, nexi noxi'a Sailasi ilou Timoti tekaukavunu vaikala
ane 'o mulai noxinge ngingi ta mitemau Lataua ne Tesalonika
e ngingi ngongi'a Lataua Maminge mo Tila Iesu Kalisito ngepita
vilesisi.

Nexi talinga lexe alauna mo opo se'isisi noxou Lataua umomomo
sou uxolu noxinge.

Ane'i Milemo Laixe sou Xaixai Noxi'a ta Tesalonika

2 Nexi taxavutalangengi ngingi latala mo talemo laixe musuku ulai
noxou Lataua no voxovoxo utotomu no 'a lakilaka noxixe. 3 [b]Mo nexi
taxavutalangengi utotomu no iou Lataua Maminge no anu 'ili'ilixo
laixe e ngingi ngemuxaxu tangengi noxou la sou nge'oxonu, mo
xaixai toxoxa'a e ngingi tangengixa'a ta mitema la sou nge'oxonu
sou ngesu'uline'i. Xe taxavutalanu tulungenge pekia'u no anu
tu'utu'umaxu xo nga'osasou ngaloopala Tilasinge Iesu Kalisito mine
ulivu une'e.

4 Ngingi nge'oxo 'ilixo aloxo ne, xo ngingi ta vivixe e Lataua
tanunenge misevile. Nexi telavu lexe anu musosovosinge lexe
ngingi ta na'u. 5 [c]Xo nexi tea'alomengixu a'alo laixe noxou Iesu,
la tavikalangengixu no anu ananexesi uasi. Ia tevikalangengixu
no anu xavi mo no anu Uleenu Tavuna, la ngelavu lexe temulaxu
tanexi pekia'u no anu ane. Mo ngingi ngelavusou 'ili'ilixo e nexi
te'oxonu sou usu'ulingengi no anu voxo ane nexi texolu noxinge ne.
6 [d]No voxo ane ngingi nge'osasou vaikala noxou Lataua sou ngeno'u
xo Uleenu Tavuna muxaxai noxinge, no mine ngingi ngexalisou
tu'utu'umaxu tavu'alo ne. La ngingi ngemulimulinu 'ili'ilixo noxixe
mo noxou Tilasinge. 7 La sou ngingi ngemaxa'u 'ili'ilixo laixe sou ta
mitema latala ane imuxamuxaxu tane'i noxou Iesu no xalee lia tila
ne Makedonia mo ne Akaia imaisou la imulinu. 8 Xe vaikala noxou
Tila e ngingi ngea'aloxu ne, ulai noxi'a ta mitema ne Makedonia xe
ne Akaiasi uasi, mulai noxi'a ta mitema no tuatuala ukalusi loxo
xalamo tamaxu ulai noxi'a ta mitema. Mo ane'i milomusou a'alosinge
lexe ngingi ngamuxamuxaxu tangengi noxou Lataua. La sou nexi
umomomosou tavikalane'i no 'a vaikala vile la uasi. 9 Xo ta mitema
me'a ia'alongenge sou mimii ane muxali no mine nexi tene'e noxinge
la nge'osasixe. Mo mia'alongenge lexe ngingi nge'ume'a ta lataua
sou kalakalavoi mo ngelivu ngene'e noxou Lataua maninasou umauli
utotomu sou lexe ngingi ngaxaxai noxou, 10 mo ngingi ngaxomaiou
'Olu Iesu ane musoli ia Lataua mutulusou xe ili'i la molu no opo
loxotolo ulu'e mo upamaulinenge no anu la'ia noxou Lataua e unene'e.

---

[a] **1:1** Apo 17:1-9 [b] **1:3** 1Ko 13:13; Kol 1:4-6 [c] **1:5** 1Ko 2:4-5 [d] **1:6** Apo 17:5-9

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Paulo Ena Mivikala no Anu Xaixai Noxou ne Tesalonika

2 1 Ioxe, ta vivixe. Ngingi menge ngelavusou xaixai ane nexi te'oxonu
no voxo ane nexi texolu noxinge ne, anu munene'a. 2 [e]Xe ngingi
ngelavusou kalumo lexe no voxo ane nexi tane'e noxinge uao, la nexi texolu
ne Pilipai la nexi teno'u navunavu mo mipamaelanexi. Ia no voxo ane nexi
tene'e texali noxinge, la Lataua noxinge musu'uilinexi sou lexe nexi tetulu
pekia'ixe noxi'a ta uluamexi mo tea'aloxu vaikala noxou mulai noxinge.
3 Xo no voxo ane nexi telingainge sou lexe ngamuxaxu tangengi noxou Iesu,
la vaivaikalamexi ne upolo va'axu no anu vaikala manina noxou Lataua
mo uxali vitanisi sou xavutala masumasua xe takalavoingengi uasi. 4 [f]Nexi
vaikalamexi ne sou u'oxone'i ta mitema i'osa uasi, ia anu sou u'oxonu
Lataua u'osa, xo Anu mulavusou oponexi. Nexi tavikala aloxo ne, xo Lataua
mulosixe xaixai sou lexe nexi taa'aloxu a'alo laixe noxou Iesu. 5 Mo ngingi
ngelavusou lexe nexi ta'oxonu vaivaikala se'i sou taxolixolingengi mo
tavikalangengi sou ta'umenu mii ma'ia ane noxinge ne uasi. Lataua kalumo
Anu mulavusixe aloxo ne. 6 Mo nexi taxaxai sou tano'u uala tila noxi'a
ta mitema xe noxinge uasi. 7 Nexi ta mitema sou xaixai noxou Kalisito,
la nexi umomomosou tavikalangengi sou nasu'ulinexi. Ia nexi texolu no
taiingengi, la nexi texolu se'isisi loxo ta molomolo ta neni'a isaxila'a sou
ilosi'a susu. 8 Nexi temasaxainge misevile, la sou nexi te'osa sou talosinge
a'alo laixe noxou Lataua. Ia a'alo laixe noxou Lataua nesi uasi, talosinge
maulinexe kalumo. Xo ngingi ngexali loxo nexi tanexingenge manina. 9 [g]Mo
ngingi ta vivixe, ngelavu manina no anu xaixai toxoxa'a e nexi te'oxonu
mo tu'utu'umaxu e muxali noxixe no voxo ane nenge'a texolu. Mo ngingi
ngelavu lexe nexi tea'aloxu a'alo laixe noxou Lataua mulai noxinge, la nexi
texaxai no aso xe no 'olovoxo sou talosinge tu'utu'umaxu noxou evile uasi.
10 Mo ngingi ngongi'a Lataua ngemaisou lexe nexi texolu no taiingengi
ane ngemuxaxu tangengi noxou Iesu, la texolu va'axu no anu 'ili'ilixo
masumasua loxo Lataua mumasaxau, mo temulinu 'ili'ilixo mu'isalili
xe ta'oxonu susu vile no iengi sou ngavikala masua une'e noxixe uasi.
11 [h]Xe ngingi ngelavu lexe nexi te'oxonu 'ili'ilixo mulai noxinge aloxo
ta molomolo ta mami'a i'oxonu ulai noxi'a ta 'ili'a. 12 Ia nexi telosinge
vaivaikala sou teavutilixu xavutalamengi mo tepeletotosinge xe
texolixolingengi sou lexe ngingi ngaxolu la maulingenge ne umomomo
no anu masaxa noxou Lataua e mu'avalinge sou nga'unalai no anu
saxisaxila'u noxou mo ngano'u mimii lailaixe ane Anu ulosinge.
13 [i]La nexi talemo laixe musuku ulai noxou Lataua no voxovoxo utotomu.
Xo no mine ngingi ngelomusou vaikala noxou Lataua e nexi tea'aloxu

---

[e] **2:2** Apo 16:19-24; 17:1-9 [f] **2:4** Xal 1:10 [g] **2:9** Apo 20:34 [h] **2:11-12** Apo 20:31
[i] **2:13** 2Te 2:13

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

noxinge, la ngingi ngeno'u vaikala ane ne loxo vaikala noxou itema vile
uasi, ia ngeno'u loxo anu vaikala noxou Lataua ane anu uxaxai noxinge
ngingi ta mitema ane ngemuxamuxaxu tangengi noxou Iesu. **14** [j]Ta vivixe,
ngingi ngexali loxo ta mitema noxou Lataua ne Iutaia. Ane'i ta mitema ane
ne, ilo'a Kalisito Iesu mipita vilesisi. Ngingi ngeno'u navunavu ne no avo'a
ta mitema sou tualasinge, la anu aloxo ta mitema noxou Lataua ne Iutaia ne
mino'u navunavu no avo'a ta Iutaia. **15** [k]Ane'i ta Iutaiasi ane mivau Tila Iesu
musoli mo mive'ave'a ta mitema sou palomatana kalumo, xe mikusaixe.
Ane'i mi'oxonu 'ili'ilixo aloxo ne, la sou Lataua u'osasi'a uasi mo ane'i
mixali loxo ta uluai'a ta mitema tavu'alo mukalusi. **16** Ane'i italutaluxu
vote'i sou lexe nexi tamomomo sou taa'aloxu a'alo laixe ulai noxi'a ta
mitema ta tematana ane'i mata noxi'a ta Iutaia uasi xo ane'i imasaxa lexe
Lataua upamauline'i ta mitema ane ne uasi. Anu aloxo ne, la sou ane'i
i'oxo'oxonu 'ili'ilixo masumasua mu'oki'oki tani misevile. La sou opo la'ia
noxou Lataua a mune'e muxolu noxi'a mukalu ne.

Paulo Ena Mimasaxa Misevile sou Lexe Imaisi'a ta Tesalonika La

17 Ioxe, ta vivixe. Nenge nenge'a tekalipala mo texolu va'axu mo
tamaisou ienge maxuveeni malaxu uasi, ia tanexi a uxoxolu noxinge
ne sio. Anu aloxo ne, la nexi masaxa noxixe mutila musuku sou lexe
tamaisinge la, la sou tepulili lexe tane'e noxinge. **18** Nexi tetovonu sou
lexe tane'e noxinge. Eni Paulosi, la etovo lexe alai ka alai la, ia Satani
utalutalunexe. **19** [l]Tava'u xo nexi temasaxa lexe tamaisinge la, xo no
iou Tila Iesu no mine Anu lailivuxu sou ulivu une'e la, la mii ma'ia ane
u'oxonexi sou taloopala mo ta'osa xe tano'u kisivalu ane usosovosou lexe
nexi te'oxonu xaixai laixe? No anu xaixai noxingesi ane. **20** Ani, manina
musuku. Nexi ta'osasinge mo ta'itinu ualasinge.

3 **1** [m]Nexi texavutala lexe sou tane'e noxinge ne maxuveeni mukalu,
la sou nexi texavutala lexe nexi noxou Sailasi a taxolu ne Atenai,
2 [n]ia nexi tepalusou Timoti sou mulai noxinge. Timoti ne, anu vivixe no
anu ualasou Iesu mo itema sou xaixai noxou Lataua sou ua'aloxu a'alo
laixe noxou Kalisito. Nexi noxou tepalusou mulai noxinge sou ngatulu
pekia'inge mo tapeletotosinge no anu muxamuxaxu tangengi noxou
Iesu, **3** [o]mo sou se'i noxinge ne ixolu ukalipala no anu tu'utu'umaxu ane
ngingi ngeno'u uasi. Tu'utu'umaxu ane ne, ngingi ngelavu manina lexe
Lataua musosovosinge lexe nenge tatavulenu. **4** Xo no voxo ane nenge
nenge'a texoxolu 'o, la tevivikalangengi lexe nenge tano'u tu'utu'umaxu
iouiou. La ngingi ngelavu lexe mii ane ne, anu muxali manina loxo nexi
tevikalangengixu tei. **5** Tava'u aloxo ne, la sou eni axomaiou vote'i sou

---

[j] **2:14** Apo 17:5 [k] **2:15** Apo 9:23, 29; 13:45, 50; 14:2, 5, 19 [l] **2:19** Pil 2:15-16; 4:1; 2Te 1:4
[m] **3:1** Apo 17:15 [n] **3:2** Apo 16:1-3 [o] **3:3** 2Ti 3:12

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

lexe ane'e noxinge ne maxuveeni mukalu, la sou eni epalusou sou alavu
lexe ngingi ngamuxamuxaxu tangengi noxou Iesu a loxovaa? Xo eni
exavutala lexe itema sou tovotovo utovongengi muxamuxaxu tangengi
noxou Iesu, la xaixai noxixe ne, anu uxali mii vitanisi.

Timoti Mua'alo A'alo Laixe Si'a ta Tesalonika
Mulai Noxou Paulo La Anu Mu'osa

6 [p]Ia Timoti mu'umesinge, la vaimomo 'osi anu mulivu mune'e
noxixe. Muxali noxixe, la mua'alomexixu a'alo laixe singe lexe ngingi
ngemuxamuxaxu tangengi manina noxou Iesu mo ngemasaxainge
ngatongato'o. Mo muvikalanexi lexe utotomu ne ngingi ngaxavutalanexi
laixe mo ngingi ngemasaxa manina sou lexe ngamaisixe loxo nexi
temasaxa manina sou tamaisinge. 7 [q]Ta vivixe, nexi telavusinge
aloxo ne, xo ngingi ngemulaxu tangengi noxou Lataua la sou ngingi
ngepeletotosixe sou tatulu pekia'ixe no anu tu'utu'umaxu ilou
navunavu. 8 Nexi telavu lexe ngingi ngetulu pekia'inge noxou Tila, la
sou vaimomo 'o nexi texamuli lexe vasimexe papaxe mo te'osa. 9 Nexi
texavutalangengi, la nexi ta'osa misevile no iou Lataua. La talemo
vaikala laixe musuku anevaa ulai noxou Lataua sou lakolisou 'osa ane
ngingi ngelosixe ne? 10 No voxo utotomu no aso xe no 'olovoxo ne, nexi
talavusou telinga pekia'u ulai noxou Lataua lexe nexi tane'e tamaisinge
la, sou lexe muxamuxaxu tangengi noxou Iesu ne mamalaxu, la nexi
tasu'ulingengi sou ngatulu pekia'inge.
11 [r]Nexi talinga lexe Lataua Maminge molu ilou Tila Iesu noxinge
i'oxonu vote'isixe sou nexi talai noxinge. 12 Mo nexi talinga lexe
Tila usu'ulingengi sou ngamasaxainge ngatongato'o manina mo
ngamasaxai'a ta mitema va'ava'axa'a ukalusi loxo nexi temasaxainge
manina. 13 Xe nexi talinga lexe Lataua u'oxonu opongengi pekia'u, mo
sou ta mitema imaisou 'ili'ilixomengi, la ito'omenge no anu vaivaikala
uasi mo ngaxolu malemalenga no iou Lataua Maminge no mine Tila
noxinge Iesu Kalisito ulivu une'e ilo'a Lataua ta na'u ane malemalenga
ukalusi.

Ta Tesalonika Imulinu 'Ili'ilixo Ane sou U'oxonu Lataua U'osa

4 1 Ta vivixe, vaivaikala noxixe kaluxusou ne aloxo 'o. Nexi
telosiengixu 'ili'ilixo ane sou lexe ngingi ngamulinu sou u'oxonu
Lataua u'osa, la ngingi ngemulinu mukalu ne. Ia nexi noxi'a Tila Iesu
tavikalangengi pekia'u la lexe ngamulinu utotomu utotomu aloxo ne la.
2 Xo ngingi ngelavusou vaivaikala e nexi telosinge. Ia vaivaikala ane ne,
anu molu noxou Tila Iesu.

---

[p] **3:6** Apo 18:5 [q] **3:7** 2Te 1:4 [r] **3:11** 2Te 2:16-17

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

3 [s]Mo ngelavu aloxo 'o. Lataua mumasaxa lexe ngingi ngaxolu va'axu
no anu 'ili'ilixo masumasua. Mo ngaxiu tumalingeu 'ili'ilixo sou vote'i,
4 [t]mo ngingi vilevilesi ngalavu lexe ngasaxila'u vasimenge la nga'oxo
'ili'ilixo ane Lataua mumasaxau mo ngataxaanu loxo mii ane Lataua
mulosinge, 5 ia ngamulinu masaxa tatila sou 'ili'ilixo sou vote'i uasi
loxo ta mitema ane ilavusou Lataua uasi ilavusou i'oxo'oxonu. 6 Mo
nga'oxonu susu noxi'a ta vivinge xe ngakalavoine'i sou nga'umenu mii
ma'ia ane na'a uasi. Xo Tila anu ulosi'a ta mitema ane i'oxonu 'ili'ilixo
ane ne navunavusou. Anu aloxo nexi tevikalangengixu pekia'u tei lexe
mamu sou nga'oxonu. 7 [u]Xo Lataua mu'avalinge sou lexe ta'oxonu 'ili'ilixo
masumasua uasi, ia ta'oxonu 'ili'ilixo ane Anu mumasaxau. 8 [v]La sou anu
ane uxiu tumalouu vaivaikala ane ne, la anu uxiu tumalouu vaivaikala
noxi'a ta mitema uasi, ia anu uxiu tumalouu vaivaikala noxou Lataua e
ulosinge Uleenu Tavuna.
9 [w]Ia nexi tamomomo sou takaukavu vaikala se'i sou 'ilixo sou
tanengingenge ngatongato'o uasi, xo Lataua anu mulosiengixu mukalu ne.
10 Mo ngingi a ngelavusou ngamasaxai'a ta vivinge latala ne Makedonia.
Ia nexi tavikala pekia'u lexe ulai noxinge ngingi ta vivixe lexe ngingi
nga'oxonu utotomu utotomu aloxo ne la.
11 [x]Mo ngingi ngaxolu se'isisi mo nga'oxonu xaixai sou usu'uli
maulinenge mo ngaxavutalanu xaixaimengi mo ngaxaxaisou no avongesi
loxo nexi tevikalangengi. 12 Mo sou ta mitema ane ilavusou Lataua uasi
imaisinge, la itoxongengi mo i'osasou 'ili'ilixo noxinge ne, xe ngingi
ngalingau la'ilali noxi'a ta mitema se'i uasi.

Lailivuxu Tila Iesu Kalisito

13 Ta vivixe, nexi temasaxa lexe ngingi umomomo sou ngalavu noxi'a
ta mitema ane misoisoli, mo sou ngatamasi'a mamu loxo ta mitema
tavu'alo e imolo tane'i noxou Lataua mo ixomaiou voxo ane Iesu ulivu
une'e uasi, itatamasi. 14 [y]Nenge tamuxamuxaxu tanenge noxou Iesu lexe
Anu musoli ka mumauli la. La sou nenge tamuxamuxaxu tanenge lexe
Lataua ilou Iesu ilo'a ane'i ane mino'u Iesu no anu maulixa'a ia misoli,
ine'ene'e. 15 [z]No anu vaivaikala noxou Tila, la nexi tavikalangengi aloxo
'o. Nenge ane tamauli vaimomo 'o mo ulai utalo no voxo ane Tila ulivu
une'e, la nenge umomomo sou tauli noxi'a ane'i ane misoisoli tei uasi.
16 Xo no voxo ane Lataua uvikala toxoxa'a mo ta angelo i'ava xe xoolau
noxou Lataua utama, la Tila anu molu no opo loxotolo sou ulu'e no lia. La
sou ane'i ane mino'u Kalisito no anu maulixa'a ia misoisoli ne, ane'i itulu

---

[s] **4:3** 1Te 5:23; 1Pi 1:16 [t] **4:4-5** 1Ko 6:13 [u] **4:7** Eva 12:14; 1Pi 1:15-16 [v] **4:8** Luk 10:16; 2Ko 1:22 [w] **4:9** Ioa 13:34 [x] **4:11** Ep 4:28 [y] **4:14** Rom 14:9; 1Ko 15:3-4, 12 [z] **4:15-16** 1Ko 15:51-52

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

sou imauli la. 17 Xe ili'i, la nenge ane tamauli mo a taxoxolu 'o ne, Lataua
utokinenge nenge'a ane'i ane misoisoli sou talai teiteixi no umuumu
mo tamaisou Iesu. La sou nenge nenge'a Tila taxolu tapita utotomu
mo kaluxu uasi. 18 Tava'u aloxo ne, la sou ngingi ngapeletotosinge
ngatongato'o no anu vaivaikala ane nexi telemolu ne, mo sou uavutilixu
opongengi sou ngatulu pekia'inge noxou Iesu.

5 1 Ioxe, ta vivixe. Nexi umomomo sou takaukavu mo
tavikalangengixu voxo noxou Tila Iesu lexe Anu ulivu une'e talu
uasi, 2 [a]xo ngingi ngelavu laixe lexe voxo ane ne uxali ukulukengengi
loxo itema sou pakali uxali no 'olovoxo lixinu. 3 [b]Xe no mine ta mitema
ivikala lexe, "Nenge texolu laixesi mo ta'umolu mii vile uasi," la mii sou
u'oxo masuane'i ne uxali ukulukene'i loxo navunavu uxali noxie sema sou
ivo'onu 'ilie. Ia ane'i imomomo sou imaxalexu mii ane ne uasi.
4 Io, ta vivixe. Ngingi ngaxolu no isivoxo uasi, la sou voxo ane ne
uxali ukulukengengi loxo itema sou pakali uxali no anu uasi. 5 [c]Ngingi
latala ne, ngexali loxo aso xe lamana ta 'olu, ia nenge no anu 'olovoxo
xe isivoxo la uasi. 6 La sou nenge taxolu loxo ta mitema sou iai uasi,
ia ienge lamanasi mo tautitiiou xe nenge menge tasaxila'inge no anu.
7 Xo ane'i ane iai ne, iai no 'olovoxosi xe ane'i ane iiexu lexa pekia'u
mo ixovulaulau ne, iiexu no 'olovoxosi. 8 [d]Ia nenge ta mitema ane
texolu no anu lamana, la sou nenge menge tasaxila'inge laixe mo nenge
tamuxamuxaxu tanenge noxou Lataua mo tamasaxau manina aloxo
itema sou 'oto'oto utaanu tokolomo pekia'u sou utaluxu lutunu xe tamolo
tanenge mo taloopala Lataua sou upamaulinenge aloxo itema sou 'oto'oto
utaanu kisivalu e pekia'u sou utaluxu kisou. 9 Xo Lataua musosovosinge
sou lexe taxolu no anu la'ia noxou uasi, ia upamaulinenge noxou Tilasinge
Iesu Kalisito. 10 [e]Anu musolisinge sou lexe nenge nenge'a anu Iesu taxolu
tapita no voxo ane Anu ulivu une'e. Ia lexe nenge tamauli uasi ia tasoli,
la anu mii vile uasi, nenge nenge'a tamauli mo taxolu tapitasi. 11 La sou
ngingi ngapeletotosinge ngatongato'o mo ngasu'ulingengi ngatongato'o
aloxo ngingi nga'oxo'oxo vaimomo 'o.

Vaikala Kaluxusou

12 Ta vivixe, nexi talingainge aloxo 'o. Ngingi ngatoxone'i ane'i ane
ixaxai pekia'u no taiingengi. Xo Tila musosovosi'a lexe ane'i iulaxungengi
mo imomosou xavutalamengi. 13 I'oxonu xaixai aloxo ne, la sou ngingi
ngatoxone'i xe tanengixa'a mo ngamasaxai'a manina. Mo ngingi ngongi'a
ngaxolu, la opongengi uai se'isisi. 14 [f]Mo ta vivixe. Nexi tapeletotosinge
lexe ngingi ngamomosi'a ane'i ane itotosa mo ixaxai uasi. Mo ngingi

---

[a] **5:2** Mat 24:42-43; 2Pi 3:10; Pal 3:3 [b] **5:3** Mat 24:39; Luk 21:34-35 [c] **5:5** Rom 13:12
[d] **5:8** Ais 59:17; Ep 6:14, 17 [e] **5:10** Rom 14:8-9; 1Te 4:14 [f] **5:14** 2Te 3:6, 11

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

nga'oxo pekia'a ane'i ane imama'u mo ngasu'uline'i ane'i ane uao
mamalaxa'a. Xe ngingi nga'oxo se'isisi noxi'a ta mitema. **15** [g]Ia mamu
sou ngakolinu 'ili'ilixo masumasua e ta mitema i'oxo une'e noxinge. Ia
no voxovoxo utotomu ne, ngatovo sou nga'oxonu 'ili'ilixo laixe noxinge
ngatongato'o mo ulai noxi'a ta mitema ukalusi.
16 [h]Utotomu ne, nga'osa'osa,
17 mo ngakilaka no voxovoxo utotomu.
18 [i]Mo ngalemo laixe musuku ulai noxou Lataua no anu mimii tavu'alo
ukalusi. Xo ngingi ta mitema ane noxou Kalisito Iesu, la sou Lataua
mumasaxainge lexe nga'oxonu 'ili'ilixo ane ne.
19 [j]Ia mamu sou ngasitanoxu ulee noxou Lataua loxo nenge tasitanoxu
navu. **20** Mo mamu sou ngaxiu tumalingeu vaikala palomatana noxou
Lataua. **21** [k]Ia ngatilovosou laixe vaikala tavu'alo ukalusi, mo sou
ngalavu lexe ane laixe manina la ngatetelisou, **22** xe ane masua la ngaxiu
tumalingeusi.
23 [l]Nexi talinga lexe Lataua ane itema sou opo se'isisi u'oxongengi
ngaxali loxo ngingi ta na'u. Mo talinga lexe Anu molu usaxila'u tanenge
ilou uleenenge mo vasimenge, mo sou Tila Iesu Kalisito ulivu une'e la
uvikala masua une'e noxinge uasi. **24** Lataua ane mu'avalinge ne, nenge
telavu lexe Anu umulinu vaikala noxou, la u'oxonu loxo Anu mulemolu.
25 [m]Ta vivixe. Ngalingasixe kalumo. **26** Xe ngasexelaxa'a ta vivinge
ukalusi loxo ngingi ta mitema noxou Lataua. **27** Mo eni avikalangengi loxo
Tila uvikalangengi lexe ngingi ngaitisou kaukavu ane 'o ulai noxi'a ta
vivixe ukalusi.
28 Nexi talinga lexe alauna noxou Tila noxinge Iesu Kalisito uxolu
noxinge.

---

[g] **5:15** Rom 12:17; 1Pi 3:9 [h] **5:16** Pil 4:4 [i] **5:18** Ep 5:20 [j] **5:19** Ep 4:30 [k] **5:21-22** 1Ioa 4:1 [l] **5:23** 2Te 3:3 [m] **5:25** Kol 4:3; 2Te 3:1

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

UOLI VOLOXU TAMEISOU ANE PAULO MUKAUKAVU MULAI NOXI'A

TA TESALONIKA

Vaikala lamana

Ta mitema no tuala tila ne Tesalonika ne, no mine Paulo ilou Timoti mikaukavu mulai noxi'a tei sou lailivuxu Kalisito ne, la ane'i xavutalai'a uai laixe uasi. Xo leviani mi'oxo lexe voxo sou Kalisito ulivu une'e ne, anu muxali. La sou Paulo ilou Timoti mikaukavunu uoli voloxu ta tameisou 'o la, sou imomosou xavutalai'a la.

Paulo mulamanalixa'a lexe voxo ne uxali uao. Anu muvikala lexe tei sou Kalisito ulivu une'e, la 'ilixo sou lolomu lailaixe ne usu'a, xe 'ili'ilixo masumasua ne utila manina. Mo ta mitema ixolu no laaxu itema vile ualasou lexe "'ilixo nuni'u manina" sou uulaxune'i. Mo itema ne uvikala masumasua noxou Kalisito.

Paulo muvikalane'i lexe itulu pekia'a no anu muxamuxaxu tane'i noxi'a mo itavulenu tu'utu'umaxu. Anu muvikalane'i lexe ixaxai xavine'i mo isaxila'a ngatongato'o laixe loxo anu Paulo ilo'a tavaitamiou i'oxo'oxonu.

A'alo muai no nano aloxo 'o

Vaikala lamana 1
Pateteli noxou Paulo 2
Tali'i sou su'uli no anu lakilaka 3

---

1 1 Eni Paulo, nexi noxi'a Sailasi ilou Timoti tekaukavu vaikala ane
'o mulai noxinge ngingi ta mitemau Lataua ne Tesalonika e ngingi
ngongi'a Lataua Maminge mo Tila Iesu Kalisito ngepita vilesisi.
2 [a]Nexi talinga lexe alauna mo opo se'isisi noxou Lataua Maminge ilou
Tila Iesu Kalisito umomomo sou uxolu noxinge.

---

[a] **1:2** Rom 1:7

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Vaikala Laixe Musuku Ilou Linga Noxi'a Paulo Ena Mulai Noxou Lataua

3 Ta vivixe, utotomu ne nexi talavusou talemolu laixe musukusi
singe ulai noxou Lataua mo anu laixe sou nexi ta'oxonu aloxo ne. Xo
muxamuxaxu tangengi ne, anu muxali pekia'u maninasou mo 'ilixo
sou ngingi vilevilesi tanengingenge ngatongato'o ne, anu muxali
laixe. 4 [b]Anu aloxo ne, la sou ane nexi ta'itinu ualasinge no taiine'i ta
mitema sou lalolalotu noxou Lataua. Xo ngingi ngetulu pekia'inge mo
ngemuxamuxaxu tangengi noxou Lataua, la no anu tu'utu'umaxu tavu'alo
xe tovotovo iouiou muxali noxinge ne, ngingi ngetavulenusi.
5 La mimii latala ane muxali noxinge ne, anu sosovo sou lexe Lataua
uiloinge no anu xavutala noxou ane mulapu. Xo tu'utu'umaxu ilou
tovotovo ane ngingi ngetatavule ne, anu mu'oxongengi sou ngingi ngaxolu
no nano no anu saxisaxila'u noxou Lataua. 6 [c]Lataua anu mulapu, la sou
Anu molu ukolinu tu'utu'umaxu noxi'a ane'i ane milosinge, 7 [d]mo Anu
umasaxa lexe uxexeenu tu'utu'umaxu ane ngingi ngetavule ne, la ulosinge
nenge'a ma'ila. Anu u'oxonu mii ane ne uxali no voxo ane Tila Iesu ilo'a
ta angelo noxou xavine'i i'umesou opo loxotolo, ia ilu'e ixali lamana no
anu navu lamixu. 8 [e]No voxo ane ne, la sou ane'i ane ilavusou Lataua mo
ilomuxu a'alo laixe noxou Tila noxinge Iesu uasi ne, Anu ulosi'a navunavu.
9 [f]Ta mitema ane ne, Lataua ulosi'a navunavu sou 'ili'ilixo noxi'a mo
usu'ane'i avilesi ilai ixolu va'axu manina noxou Tila mo imaisou xavi laixe
noxou la uasi. 10 [g]No mine Tila Iesu ulivu une'e, la ta mitema noxou Lataua
i'itinu ualasou mo ta mitema ane'i ane mimuxaxu tane'i noxou i'osasou
misevile. Mo ngingi kalumo nga'oxonu aloxo ne, xo ngingi ngemuxaxu
tangengi no anu a'alo laixe noxou Iesu e nexi tea'aloxu noxinge.
11 [h]Xe nexi texavutalanu mii ane ne mo 'ava noxou Lataua noxinge la
sou utotomu ne nexi talinga lexe Lataua noxinge usu'ulingengi sou ngingi
namulinu 'ili'ilixo ane umomomo no iou. Mo nexi talinga lexe no anu
xavi noxou ne, la Anu usu'ulingengi no anu vote'i mulapu mo nga'oxonu
'ili'ilixo laixe mo xaixai tavu'alo e ngingi ngemuxaxu tangengi noxou Iesu
sou lexe nga'oxonu. 12 La sou no mine ngingi nga'oxonu aloxo ne, la nexi
talinga sou lexe ngingisi ane nga'itinu ualasou Tila noxinge Iesu xe Anu
u'itinu ualasinge kalumo no anu alauna noxou Lataua noxinge xe Tila
Iesu Kalisito.

Sosovo Se'i Uxali Tei, Ka sou Kalisito Une'e

2 1 Ioxe, ta vivixe, nexi talingainge aloxo 'o. No anu lailivuxu Tilasinge
Iesu Kalisito ane une'e la utokinenge no anu sou nenge nenge'a

---

[b] **1:4** 2Ko 7:4; 1Te 2:19 [c] **1:6** Rom 12:19 [d] **1:7** 1Te 3:13 [e] **1:8** Ais 66:15 [f] **1:9** Ais 2:10
[g] **1:10** Kol 3:4 [h] **1:11** Kol 1:9; 1Te 1:2-3

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Iesu taxolu tapita, la nexi talinga lexe ngalomusou vaikala ane 'o laixe.
2 Nexi texavutala lexe ta mitema se'i mivikalangengi lexe voxo noxou
Tila a muxali mukalu ne. Male, vile noxi'a mukalavoingengi no anu
vaikala e ulee vile sou kalavoi mulosou. Xe vile noxi'a mua'alomengixu
mo vile noxi'a mukalavoingengi lexe nexi tekaukavu aloxo ne. Ia ngingi
ngelomusi'a mivikala aloxo ne, la mamu sou ngakuluke mo nga'olo'olo.
3 [i]Mo mamu sou ngalomuxu itema vile va'axu ukalavoingengi no anu
vote'i iouiou mo vaivaikala noxou vitanisi. Xo voxo noxou Tila uxali uao,
la ta mitema tavu'alo ixiu tumali'au Lataua xe itema e umasaxa umulinu
lapuloto noxou Lataua uasi uxali upala'a tei. Ia ili'i, la itema ane ne,
Lataua ukalusou no tualasi'a ta mitema misoisoli. 4 [j]Anu uxiu tumalou
Lataua mo uxiu tumaloui'a ta mimii ane ta mitema ilavusou ilotu noxi'a.
Ia anu molu u'itinu ualasou sou uxali tila noxi'a mo uxolu teitexi no tani
tila noxou Lataua sou uvikala lamana lexe, "Enisi eni Lataua."
5 Nenge nenge'a texoxolu, la ngaxavu-talanu mimii ane
evikalangengixu 'ole uasi? 6 Mo ngingi ngelauvusou ma'ia ane mutaluxu
vote'isou itema ne, la sou anu uxali upala'a lamana vaimomo uasi, ia anu
uxali upala'a lamana no voxo ane Lataua ulemolu lexe anu uxali. 7 Xo anu
ane mutaluxu vote'isou mo utetelisou ne, ulai utalo no anu voxo ane sou
anu u'italonu ulai. Ia vaimomo 'o, la uxaxai xaviinu, la Lataua uno'u mo
sou ulailixu va'axu. 8 [k]La no voxo ane itema e umasaxa umulinu lapuloto
noxou Lataua uasi ne uxali upala'a lamana, xe Tila Iesu uvau usoli no
anu anaxu tauuxu ilou lamanaxu no mine anu ulivu une'e. 9 [l]Ia itema
ane umasaxa umulinu lapuloto noxou Lataua uasi ne, uxali la u'oxonu
xaixai noxou Satani. Anu u'oxonu xaixai sou kalakalavoi ane ta mitema
imaisou la tane'i liliiou xe u'oxonu sosovo iouiou kalumo. 10 Mo anu
u'oxonu 'ili'ilixo masumasua iouiou sou ukalavoine'i ane'i ane imuamua'i
no vote'i ane ne sou ilai iulua. Xo Lataua mulosi'a vaikala manina sou
lexe upamauline'i no anu, ia ane'i mixiu tumali'au mo imasaxau sou ino'u
uasi. 11 Tava'u aloxo ne, la sou Lataua musovanu xavi sou xovulaulau
mulai noxi'a, mo sou ane'i imuxaxu tane'i no anu mimii sou kalakalavoi.
12 Tava'u sou ta mitema tavu'alo ane imuxaxu tane'i no anu vaikala
manina uasi, ia i'osasou 'ili'ilixo masumasua sou i'oxonu ne, Lataua
utulusi'a no anu vaivaikala.

Ngatulu Pekia'inge

13 [m]Ia, ta vivixe e Tila ulavusou umasaxainge misevile. Utotomu
ne, nexi talavusou talemolu laixe musuku ulai noxou Latauasinge. Xo
tatei no mine Lataua ukoinu mimii uao, la Anu musosovosinge sou

---

[i] **2:3** 1Ti 4:1; 1Ioa 2:18; 4:3 [j] **2:4** Ese 28:2; Tan 11:36 [k] **2:8** Ais 11:4; Pal 19:15 [l] **2:9** Pal 13:11-13 [m] **2:13** Ep 1:4; 2Te 1:3

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

lexe upamaulingengi. Uleenu Tavuana uxaxai noxinge mo u'oxongengi
ngaxali ta mitema noxou Latauasi xe ngamuxaxu tangengi no anu vaikala
manina noxou. 14 La Anu mu'avalinge no anu a'alo laixe noxou Tila Iesu
Kalisito noxinge e nexi tea'aloxu sou lexe ngingi ngano'u mimii lailaixe
ane Anu ulosinge. 15 La sou ta vivixe, ngatulu pekia'inge mo ngatetelisou
vaivaikala e nexi telosiengixu xe tekaukavu mo telelemolu no ananexe la
tesova mulai noxinge.

16 Tila noxinge Iesu Kalisito anusi ilou Lataua Maminge mimasaxainge,
la sou mi'oxonu alaunasinge mo utotomu ne mipeletotosinge sou tatulu
pekia'inge mo mi'xonenge tamolo tanenge sou taloopala Iesu ulivu une'e.
17 La nexi talinga lexe ane'i ilou iavutilixu opongengi mo i'oxongengi
pakia'inge sou ngamulinu 'ili'ilixo lailaixe ukalusi mo ngavikala la
ngavikala laixesi.

Ngalinga Noxou Lataua sou Usu'ulinexi

3 1 Ioxe, ta vivixe. Vaikala kaluxusou aloxo 'o. Nexi tatali'isinge lexe
ngingi ngalinga noxou Lataua sou usu'ulinexi, mo sou nexi taa'aloxu
vaikala noxou Tila la ulai upalea noxi'a ta mitema no tuatuala ukalusi
mo itoxonusi loxo mulai noxinge la ngingi ngetoxonu. 2 Mo ngalinga
noxou Latauasi lexe Anu uxexenexi no avo'a ta mitema ta masua ilou
'ilixoi'a masua, xo ngingi ngelavusou lexe ta mitema tavu'alo ne imuxaxu
tane'i noxou Kalisito uasi. 3 Ia Tila ne, Anu itema sou uvikala lexe
u'oxonu mii vile, la Anu u'oxonusi. La sou Anu u'oxongengi pakia'inge
mo uvimelusinge noxou itema masua. 4 [n]Nexi noxi'a Tila telavu manina
lexe ngingi a nga'oxo'oxonu mo ngamulimulinu 'ili'ilixo ane nexi
tevikalangengixu lexe ngingi nga'oxonusi utotomu. 5 Xe nexi talinga lexe
Tila uulaxungengi, mo sou ngingi ngamulinu manina 'ilixo noxou Lataua
sou umasaxai'a ta mitema mo 'ilixo noxou Kalisito sou mutulu pekia'u no
anu tu'utu'umaxu.

Vaikala Peletotosi'a Ane'i Ane Ixaxai Uasi

6 [o]Ioxe, ta vivixe. Nexi tavikalangengi pekia'u no anu ualasou Tila Iesu
Kalisito uvikalangengi lexe ngingi ngaxolu va'axu noxi'a ta vivinge latala
e ixolu vitanisi mo ixaxai uasi xe imulinu vaivaikala e nexi telosiengixu
ne uasi. 7 [p]Xo ngingi menge ngelavusou lexe ngingi ngamulinu
'ili'ilixomexi a loxovaa? Nenge nenge'a texoxolu, la nexi taxolu vitanisi
uasi, 8 [q]mo nexi tano'u la'ilalixa'a ta mitema vitanisi uasi. Ia nexi texaxai
xavinexi no aso xe no 'olovoxo, mo sou nexi talosinge tu'utu'umaxu no
anu xoluxolungenge uasi. 9 [r]Nexi umomomo sou tavika-langengi lexe

---

[n] **3:4** 2Ko 7:16; Xal 5:10 [o] **3:6** Rom 16:17 [p] **3:7** Pil 3:17 [q] **3:8** 1Te 2:9 [r] **3:9** 1Ko 9:4; 1Te 1:6

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ngalosixe mii loxo la'ilali, ia nexi ta'oxo aloxo ne uasi. Xo nexi temasaxa
lexe tamaxa'u 'ili'ilixo ane laixe ulai noxinge sou ngamuli 'ilixonexi. 10 Xo
nenge nenge'a texoxolu, la nexi telosinge lapuloto vile aloxo 'o, "'Ei ane
uxaxai uasi, la umomomo sou uno'u la'ilali vitanisi uasi."
11 [s]Ia nexi telomusi'a xo mose'i no taiingengi ne lexe ixolu vitanisi mo
ixaxai uasi ia i'au'ausou ivivikalasou xaixai noxi'a ta mitemasi. 12 [t]Nexi
noxi'a Tila Iesu Kalisito tavikalane'i ta mitema ane ne pekia'u lexe ane'i
ixolu laixe mo i'oxonu xaixai sou usu'uline'i no anu la'ilalixa'a. 13 [u]Ia ta
vivixe. Ngingi ne, mamu sou ngatotosa sou ngamulinu 'ili'ilixo ane laixe.
14 Ia lexe itema vile noxinge ne umulinu vaivaikala e nexi tekau-
kavu xe telosiengixu uasi, la ngingi ngasaxila'inge noxou itema ne mo
ngaxolu va'axu noxou. La sou anu umaela no anu 'ili'ilixo anu mu'oxonu
ne. 15 [v]Ia ngingi ngamaisou itema ane ne loxo anu uluamenge ne uasi,
ia ngapeletotosou pekia'u sou ngapaipounu xavutalau loxo anu vivinge
manina noxou Iesu.

Vaikala Kaluxusou

16 Ioxe, nexi talinga lexe Tila anu itema sou tava'u opo se'isisi molu
u'oxongengi ngaxolu no anu opo se'isisi no voxovoxo utotomu e no voxo
laixe xe no voxo ane tu'utu'umaxu uxalisinge kalumo. Tila umomomo sou
uxolu noxinge ngingi latala ne ukalusi.
17 Eni Paulo, ia eni ekaukavunu vaivaikala no avolo sou esova aso laixe
mulai noxinge ne. Ia no mine eni akaukavunu vaivaikala noxilo sou
asova ulai noxi'a ta mitema, la eni alavusou akaukavunu no anu avolosi,
mo sou ane'i ilavusou lexe sosovo noxilo ane.
18 Eni alinga lexe alauna noxou Tila noxinge Iesu Kalisito umomomo
sou uxolu noxinge ngingi latala ukalusi.

---

[s] **3:11** 1Ti 5:13 [t] **3:12** 1Te 4:11 [u] **3:13** Xal 6:9 [v] **3:15** 1Te 5:14

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

UOLI VOLOXU VILE ANE PAULO MUKAUKAVU MULAI NOXOU

TIMOTI

Vaikala lamana

Timoti anu maulu vile mumuxaxu tanu noxou Iesu, la muxali itema noxou Iesu. Anu sou tuala tila ne Lisita no xalee lia tila ne Xalatia. Nenu ne ane sema Iutaia xe momu ne anu Xiliki. No mine Paulo muxixaoxao no tuatuala sou mulai mua'aloxu a'alo laixe sou Kalisito, la Timoti mumulinu (Aposeli 16:1-3). No mine ilou mine'e mixali ne Epeso la Paulo muitalonu Timoti muxolu ne sou usaxila'u lalotu ne, ia anu mulai ne Makedonia (1:3). Ia no mine anu mulavusou lexe ulivu une'e palea uasi, la sou anu mukaukavu uoli voloxu ane 'o mulai noxou (3:14-15).

Mii tei Paulo mupela'u Timoti no anu ane lexe anu usaxila'a ta temanu lalotu laixe noxi'a ta mitema mose'i e itovo sou italoxolixu muxamuxaxu tane'i noxi'a noxou Iesu. Ta mitema ixavutala lexe mimii no lialia 'o ne anu masua mukalusi. La sou lexe itema vile umasaxa lexe uno'u mauli kaluxu uasi, la laixe lexe anu u'ou lailali mose'i mamu xe utaula'i mamu (1:3-7; 4:1-8; 6:3-5, 20-21). Mii ta tameisou Paulo mupela'u Timoti no anu ane lexe usaxila'u lalotu xe uxaxaisou laixe. Xe mupela'uxu sou 'ili'ilixo ma'ia ta kisokisou lalotu ilo'a ta mitema sou xaixai no anu lalotu imulinu xe uxolu no anu maulixa'a (3:1-13, 5:17-25), la sou ane'i imomomo sou ino'u xaixai no 'a lalotu.

Vaikala kaluxusou la mupela'u Timoti no anu 'ilixo ma'ia anu umulinu la sou anu uxali itema sou xaixai laixe noxou Iesu Kalisito. Xe mupela'u no anu xaixai noxou sou uxaxaisi'a ta mitema e mimuxaxu tane'i la'uluxa'a iouiou.

A'alo muai no nano aloxo 'o

Vaikala lamana 1:1-2
Pateteli no anu lalotu xe xaixaisou lalotu 1:3–3:16
Paulo mupatetelinu Timoti no anu xaixai noxou 4:1–6:21

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

1 1-2 [a]Eni Paulo, ekaukavunu vaikala ane 'o mulai noxine, nini Timoti.
Nini loxo 'alixeni manina, xo nemulaxu taneni noxou Kalisito Iesu.
Eni ne, Lataua anu itema sou pamauli ilou Kalisito Iesu, mipalusilo lexe
eni itema sou xaixai noxou Kalisito Iesu e nenge tamolo tanenge sou
taxomaiou ulivu une'e.

Eni alinga lexe alauna mo tanutanuxu mo opo se'isisi noxou Lataua
Maminge nenge'a mo Tila noxinge Kalisito Iesu umomomo sou uxolu
noxine.

Nasaxila'ine Noxi'a ta Mitema sou Kalakalavoi

3 Tei no mine eni elutu sou elai ne Makedonia, la eni elinga'ine pekia'u
lexe nini naxolu ne Epeso ne sio. Mo sou navikalane'i ta mitema se'i
pekia'u lexe ane'i ilosieixa'a ta mitema lavulavu ane iouvilemo ne uasi.
4 [b]Mo lexe ane'i ixiu tumali'au a'alo vitavitanisi ne mo nana veveeni noxi'a
ta 'ilu'ilusune'i ilo'a ta xaixasi'a ne. Mimii ane loxo ne, uxovulaulaulixu
xavutalai'a, xe anu ulavusou usu'uline'i ta mitema sou imuxaxu tane'i
noxou Lataua mo i'oxonu xaixai noxou uasi. 5 Ia, tava'u vaikala pekia'u ane
eni elosine 'o ne, xo eni emasaxa lexe ane'i itetelisou 'ilixo sou imasaxai'a
ta mitema. Lexe ane'i opone'i ne, malemalengasi mo maninasou xe ane'i
imuxamuxaxu tane'i maninasou noxou Iesu, la sou mii tatalu ne, uxalixu
'ilixo ane sou imasaxai'a ta mitema. 6 Se'i noxi'a mipolo va'axu no anu
'ili'ilixo ane ne, la sou milai no anu vaikala vitavitanisi ne. 7 Ane'i imasaxa
lexe ilosieixu ta mitema no anu lapuloto noxou Lataua, ia ilavusou mii
ma'ia ane ane'i ilelemolu ne mo ilavusou vaikalai'a tava'u ne uasi.

8 [c]Nenge latala telavusou lexe lapuloto noxou Lataua ne, anu mii laixe
lexe nenge tamulinu laixe. 9 Lapuloto ne, anu sou si'a ta mitema mulapu
uasi. Anu sou usu'uline'i ta mitema ta masua aloxo 'o. Ta mitema ane
ixiu tumali'au mo imulinu lapuloto uasi. Mo ane'i ane mixiu tumali'a
noxou Lataua xe ilavusou i'oxo 'ili'ilixo masumasua. Mo ta mitema ane
ilavusou imasaxau 'ilixo noxou Lataua uasi, ia imulinu 'ilixo sou lialia.
Mo ta mitema e ilavusou ive'a ta mami'a ilo'a ta neni'a mo ta mitema
isoisoli. 10 Mo ta mitema ane ilavusou i'oxo'oxonu 'ilixo sou vote'i, mo ta
mulu ane ilavusou i'oxo 'ilixo masua noxi'a ta mulu la, mo ta mitema ane
ilavusou ipakaline'i ta mitema sou ilotone'i, mo ta mitema sou kalavoi xe
ta mitema e i'oxonu pekia'u sou kalavoi noxi'a, la ilemolu manina teitexi.
Lapuloto ne, sou usu'uline'i ta mitema aloxo ne, mo usu'uline'i ane'i
ane ixiunu tumali'a no anu 'ili'ilixo se'i laixe ane vaikala manina noxou
Lataua ulemo kalumo. 11 Lavulavu manina ne, anu muxolu no anu a'alo
laixe noxou Lataua e Anu itema sou ualusinge. Anu mu'italonu mune'e
noxilo sou lexe eni aa'aloxu.

---

[a] **1:1-2** Apo 16:1-3; Tit 1:4 [b] **1:4** 1Ti 4:7; Tit 1:14 [c] **1:8** Rom 7:12, 16

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Alauna Noxou Tila Mune'e Noxou Paulo

12 [d]Eni alemolu laixe musuku ulai noxou Kalisito Iesu, Tila noxinge ane
Anu mulosilo xavi. Xo musosovosilo mo mulavusilo lexe eni emomomo
sou a'oxonu xaixai noxou. 13 [e]Tei, la eni evikala masua mulai noxou
Kalisito Iesu mo eni e'oxo masuane'i ta mitema e imulimulinu, mo eni
eve'a ta mitema. Ia Lataua tanuxo, xo eni alavusou a'alo laixe noxou uao
mo amuxaxu taleli noxou uao. 14 La sou Tila noxinge mu'ana'analixo no
anu alauna noxou xe musu'ulileli sou emuxamuxaxu taleli noxou Kalisito
Iesu, la sou eni emasaxai'a ta mitema kalumo.
15 [f]Eni amitema vile sou 'ilixo masua ano, 'ilixo masua noxilo muuli
noxi'a ta mitema sou 'ilixo masua mukalusi. Ia Kalisito Iesu mulu'e no
lia 'o sou umapaulinenge ta mitema sou 'ilixo masua. Vaikala ane ne,
manina misevile, mo anu umomomo sou ta mitema tavu'alo ilomusou
mo imuxamuxaxu tane'i no anu. 16 Eni amitema sou 'ilixo masua manina,
ia Anu tanuxo tei sou ulosieixu ta mitema lexe Anu itema sou la'iaxui'a
palepalea uasisi manina. Ane'i ta mitema ilavusou aloxo ne, la sou ane'i
kalumo imuxaxu tane'i noxou sou ino'u mauli ane kaluxu uasi. 17 Anu
tatananu tuala sou usaxila'inge no voxovoxo utotomu. Anu umomomo
sou usoli uasi, mo itema vile umomomo sou umaisou uasi. Anu Anusisi
Lataua manina. Nenge tatoxonu mo ta'itinu ualasou no voxovoxo utotomu
mo kaluxu uasi. Manina.
18 Timoti, nini loxo 'alixeni. Eni apeletotosine no anu vaikala e ta
mitema sou palomatana mivikalanenixu no anu tei. Lexe nini namulinu
vaikala ane ne, la na'oto'oto pekia'u. 19 Nini na'oto'oto, la namuxamuxaxu
taneni mo oponeni manina. Xo ta mitema se'i ne, mixiu tumali'a no anu
mii tamei ne. La sou ane'i misusu no anu muxamuxaxu tane'i. 20 [g]Tamei
noxi'a ne, ualasi'a aloxo 'o Amenio ilou Alekisanda. La eni emuxaxa'a
ilou no avolu Satani, mo sou ane'i ilou ilavusou lexe ilea vaikala masua
ulai noxou Lataua la uasi.

Vote'i sou Lalotu

2 1 La sou eni alingaine pekia'u tei aloxo 'o. Nini nakilakasi'a ta
mitema ukalusi. Lexe nini nakilakasi'a, la nalinga ulai noxou Lataua
no anu mii ma'ia ane ane'i mimasaxau mo nakilakasi'a sou Lataua
usu'uline'i mo navikala laixe ulai noxou Lataua no anu mii ma'ia ane anu
mu'oxonu mulai noxi'a ta mitema. 2 Mo nakilakasi'a ta tatananu tuatuala
ilo'a ta tatila sou tuatuala kalumo. Mo sou nenge oponenge uai se'isisi
la taxolu laixe. Taxolu la tamulinu 'ili'ilixo ane Lataua mumasaxau mo

---

[d] **1:12** Apo 9:15; 1Ko 15:9-10; Xal 1:15-16 [e] **1:13** Apo 8:3; 9:1-5 [f] **1:15** Luk 19:10
[g] **1:20** 1Ko 5:5; 2Ti 4:14-15

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

tatoxone'i ta mitema kalumo. 3 'Ilixo sou lakilaka ane loxo ne, anu laixe
misevile no iou Lataua, Anu itema sou pamauli. 4 Anu umasaxai'a ta
mitema tavu'alo ukalusi sou lexe imauli mo ilavu laixe no anu vaikala
manina. 5 Xo nenge telavu lexe Lataua anu vilesisi, mo aili'i vilesisi a
muxolu sou upitane'i ta mitema ilo'a Lataua vilesisi, aili'i ane ne, Anu
ane Kalisito Iesu. 6 [h]Anu mu'italo maulixu sou ulosi'a ta mitema latala.
Mii ane ne, muxali no voxo ane Lataua musosovosou. 7 [i]Tava'u aloxo ne,
la sou anu Lataua musosovosilo sou aa'aloxu Iesu mo exali amitema sou
xaixai noxou Iesu Kalisito mo itema sou alosieixu ta asila sou imuxaxu
tane'i mo ilavusou vaikala manina. Eni akalavoi uasi. Eni evikala
maninasi.

8 Eni emasaxa lexe nini nalosie'ixa'a ta mulu no tuatuala ukalusi
sou lexe ane'i itolosou avo'a ulai teitexi sou ilinga. Lexe ane'i ilinga, la
la'iaxa'ai'a ta mitema mo opone'i tamei uasi.

9 [j]Mo eni emasaxa lexe nini nalosie'i ta sema no anu vote'isou
tokolomoi'a. Itokolomo, la ixavutala laixe, ka sou itokolomo laixe no
ie'i ta mitema. Ia itokolomo no anu tokolomo ane sou u'oxonu ta mulu
xavutalai'a masua uasi. Ixiunu laxusi'a uxali iouiou uasi mo i'ai xapo
iouiou uasi mo itokolomoxu mimii ane lamolisou toxotoxoxa'a uasi. 10 [k]Ia
ane'i ivikala lexe itoxonu Lataua, la anu laixe lexe i'oxonu xaixai laixe.
Ane'i i'oxonu aloxo ne, la anu tokolomoxa'a maninasou ane.

11 Eni emasaxa lexe ane'i ta sema ne ilavu aloxo 'o. Ane'i ixolu se'isisi
mo ilomuxu vaikala noxi'a ta mulu. 12-14 [l]Anu aloxo 'o Lataua mukoinu
Adamu tei xe ili'i, la sou mukoine Iva. Mo Adamu ulomuxu vaikala
noxou Satani uasi, ia semasi ane milomuxu vaikala noxou Satani mo ane
mi'oxonu 'ilixo masua. La sou eni emasaxa lexe ta sema ilosieixa'a ta
mulu mo ixolu tila noxi'a ta mulu sou isaxila'a uasi. Ane'i ixolu se'isisisi.
15 Lexe imuxamuxaxu tane'i noxou Lataua xe imasaxai'a ta mitema mo
itetelisou 'ilixo laixe noxou Lataua no anu xavutalai'a laixe, la sou no
voxo ane sou ane'i ivo'one'i ta 'ili'a, la anu Lataua usu'ulene'i.

Tila sou Usaxila'u Xaixai Noxi'a ta Mitema Noxou Lataua

3 1 [m]Ioxe, itema vile umasaxa lexe uxali tila vile sou usaxila'u xaixai
noxi'a ta mitema noxou Lataua, la anu umasaxa lexe u'oxonu xaixai
laixe manina. Vaikala ane ne, anu manina musuku. 2 [n]Lexe anu umasaxa
aloxo ne, la ususu no ie'i ta mitema uasisi manina. Anu umasaxa lexe
utaula'i, la u'uluxe sema vilesisi. Xavutalau lamana mo anu molu usaxila'u
muamua'ixu. Xe ta mitema imaisou, la itoxonu. Xe anu umaisi'a ta mitema,

---

[h] **2:6** Rom 3:29-30; Xal 1:4 [i] **2:7** Apo 9:15; Xal 2:7-8; 2Ti 1:11 [j] **2:9** 1Pi 3:3-5 [k] **2:10** 1Ti 5:10 [l] **2:12-14** Apo 8:3; 9:1-5; 1Ko 14:34; 2Ko 11:3; Xal 3:1-6 [m] **3:1** Apo 20:28
[n] **3:2-6** Tit 1:6-9

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

la usexelaxa'a mo usu'uline'i. Anu ulaixe no anu xaixai sou ulosieixu ta
mitema lavulavu. 3 Mo anu uiexu uaini, la uiexu tavu'alo malaxo uasi. Mo
u'oto'oto uasi. Ia u'oxo se'isisi noxi'a ta mitema mo ilo'a ta mitema i'oto sou
anaxa'a uasi. Mo umasaxau lamoli malaxo uasi. 4 Anu itema sou usaxila'e
semau ilo'a ta 'olu mo ta mitema ane ixolu no taasou laixe, mo ta 'olu
ilomuxu vaikalau mo itoxonu laixe. 5 Lexe anu ulavusou usaxila'a laixe uasi,
la anu umomomo sou usaxila'a ta mitema noxou Lataua uasisi manina.
6 Itema vile muxiunu opoonu alavua, la umomomo sou uno'u xaixai ane ne
uasi. Xo anu uxali tila, la u'itinu ualasou. Anu u'oxonu aloxo ne, la Lataua
ulosou navunavu loxo ulosou Satani. 7 [o]Xe ta mitema ane'i ilavusou Lataua
uasi, imaisou la ane'i kalumo ivikala laixesi no anu xaixai noxou, mo sou
ane'i ivikala masua ulai noxou mo anu u'amo no anu uoi noxou Satani uasi.

Ta Mitema sou Xaixai Noxi'a ta Mitema Noxou Lataua

8 Ioxe, ta mitema se'i imasaxa lexe ixali ta mitema sou xaixai noxi'a ta
mitema noxou Lataua sou isu'uline'i, la ane'i kalumo xoluxoluxa'a laixesi,
mo sou ta mitema imaisi'a, la ivikala masua ulai noxi'a uasi, itoxone'isi.
Ane'i levexa'a utatanga uasi mo iiexu uaini tavu'alo uasi. Mo ikalavoine'i
ta mitema sou i'umenu lamoli'a ilou mi'ami'a uasi. 9 Ia ane'i ixavutala
laixe mo itetelisou vaikala manina ane Lataua mulosienge nenge ta
mitema ane temulaxu tanenge no anu. 10 Xe ngingi ngatovone'i tei mo
lexe ngaxalisou susu vile noxi'a uasi, la ane'i ixali ta mitema sou xaixai
noxi'a ta mitema noxou Lataua.
11 [p]Xe ta semasemai'a kalumo xoluxoluxa'a laixesi mo ta mitema
imaisi'a la ivikala masua ulai noxi'a uasi, itoxone'isi. Ane'i ilavixa'a ta
mitema uasi mo iiexu uaini tavu'alo uasi. Ane'i ivikala lexe i'oxonu mii
vile, la imulinu vaikalai'a mo i'oxonusi.
12 Ioxe, nenge talivu une'e noxi'a ta mitema sou xaixai noxi'a ta
mitema noxou Lataua. Ane'i itaula'i, la i'uluxe sema vilesisi mo isaxila'a
ta 'ili'a laixe mo ta mitema ane ixolu no taasi'a. 13 Ane'i i'oxonu xaixai
noxou Lataua laixe, la ta mitema i'itinu ualasi'a. Mo ane'i i'ume noxi'a ta
mitema uasi. Ane'i itulusi mo ivikala lamana no anu muxamuxaxu tane'i
noxou Kalisito Iesu.
14-15 Eni emasaxa lexe ane'e noxine, ia mii vile utetelisilo mo axali
palea noxine uasi, la laixe lexe nini namalei no anu vaikala e eni
ekaukavunu 'o. Anu sou ulosienixu mii ma'ia nini na'oxonu ulai noxi'a ta
mitema noxou Lataua. Ane'i ne, lalotu noxou Lataua ane usoli uasi. Ane'i
loxo loe xe vuluvulu sou vaikala manina noxou Lataua. 16 [q]Nenge tavikala
manina lexe mii ane utalume ne, anu mutila musuku. Mii ane ne, anu no
anu 'ilixo ane Lataua mumasaxau.

---

[o] **3:7** 2Ko 8:21 [p] **3:11** Tit 2:3 [q] **3:16** Mak 16:19; Ioa 1:14; Kol 1:23

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

"Mii ane mutalume ne, muxali mupala'a itema manina,
mo Uleenu Tavuna mupala'alixu lexe Anu itema mulapu.
Ane'i ta angelo mimaisou,
mo ta mitema mia'aloxu ualasou noxi'a ta mitema no xalexalee
tuatuala mukalusi.
La sou ta mitema no lia mimuxamuxaxu tane'i noxou.
Lataua muno'u mulivunoxu mulai no opo loxotolo."

Vaikala Peletoto Ulai Noxou Timoti

4 1 Uleenu Tavuna muvikala lamana aloxo 'o. Ili'i, la ta mitema
se'i ixiu tumali'a mo imuxamuxaxu tane'i noxou Lataua uasi. Ia
ilomuxa'a ta uleenu sou ixovulaulaulixa'a mo imulinu lavulavu noxi'a ta
uleenu masua. 2 Lavulavu ane ne, molu noxi'a ta mitema sou kalakalavoi.
Ane'i ilavusou i'oxonu susu utotomu, ia ixamuli lexe ane'i isusu uasi.
3 [r]Ane'i ivikala lexe ta mitema itaula'i uasi mo i'ou la'ilali se'i uasi. Ia
Lataua mukoinu la'ilali sou nenge ta mitema e tamuxamuxaxu tanenge xe
telavusou vaikala manina, ta'ou. Ta'ou, la nenge tavikala laixe ulai noxou
Lataua. 4 Lexe nenge tavikala laixe ulai noxou Lataua, la nenge telavu
lexe mimii tavu'alo e Lataua mukoinu ne, laixe mukalusi. Mamu sou
nenge tasu'anu. 5 Xo vaikala noxou Lataua mo lakilaka noxinge mu'oxonu
la'ilali ne, muxali loxo noxou Lataua.

6 Lexe nini nalosi'a ta mitema noxou Lataua vaikala ane ne, la nini
naxali loxo itema sou xaixai laixe noxou Kalisito Iesu. La sou nini
na'ana'analixene no anu vaivaikala manina e nenge tamuxamuxaxu
tanenge no anu mo no anu lavulavu laixe e nini nemulinu. 7 [s]Xe nini
naxiu tumalineu a'alo vitavitanisi sou no lia mo a'alo vitavitanisi e ta
sema ta tatila ilavusou ia'aloxu. Ia nini naxaxaisine pakia'u, mo sou nini
namulinu 'ilixo ane Lataua mumasaxau. 8 Nini na'ilii vasimene, la anu
laixe noxine sevile. Ia namulinu 'ilixo ane Lataua mumasaxau, la anu
laixe noxine manina. Anu ulosine mauli sou vaimomo mo mauli ane sou
ili'i.

9 Vaikala ane ne, manina musuku, mo anu umomomo sou ta mitema
tavu'alo ilomusou mo imuxamuxaxu tane'i no anu. 10 [t]Nexi taxaxai
xavinexi mo ta'oto'oto pekia'u. Xo nexi tamolo tanexi noxou Lataua,
anu umauli mo kaluxu uasi. La sou anu Lataua upamauline'i ta mitema
ukalusi, mo umasaxa manina lexe upamauline'i ane'i ane imuxamuxaxu
tane'i noxou.

11 Eni emasaxa lexe nini nasolonu nalosieixu ta mitema lavulavu ane
ne mo navikalane'i pekia'u lexe ane'i imulinu. 12 [u]Nini uao namaulu
'o. Ia eni emasaxa lexe nini natulu pekia'ine, mo sou ane'i imaisine

---

[r] **4:3** Tav 9:3; Rom 14:6; 1Ko 10:30-31 [s] **4:7** 1Ti 1:4 [t] **4:10** 1Ti 2:3-4 [u] **4:12** Tit 2:15

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

la ilevetesine uasi. Nini na'oxonu 'ili'ilixo laixe, mo sou ta mitema
imaisou 'ili'ilixoneni, la ane'i imulinu. Nini na'oxonu 'ilixo laixe no anu
vaikalameni, mo no anu muamua'ixene, mo no anu 'ilixo sou namasaxai'a
ta mitema, mo no anu 'ilixo sou muxamuxaxu taneni noxou Lataua, mo
no anu 'ilixo sou naxolu va'axu no anu 'ili'ilixo masumasua. 13 Lexe eni
umomomo sou ane'e palea uasi, la nini nalailixu maulixene no anu mii
tatalu aloxo 'o. Naitisou vaikala noxou Lataua ulai noxi'a ta mitema,
mo naa'aloi'a laixe, xe nalosie'i ta mitema no anu vaikala noxou Lataua.
14 [v]No voxo ane ta tatila noxi'a ta mitema noxou Lataua mimuxaxu avo'a
no kisine sou mialusine lexe nini na'oxonu xaixai noxou Lataua, la ta
mitema sou palomatana mivikalaneni sou Lataua mulosine xavi, mo sou
na'oxonu xaixai noxine laixesi. Xavi ane Lataua mulosine muxolu noxine
ne, naxiu tumalineu uasi.

15 Utotomu ne, nini natovotovonu mii tatalu e eni evikalanenixu mo
nalailixu maulixene manina no anu. La sou ta mitema imaisine, la
ilavu lexe xaixai noxine muxalixu temanu. 16 Nini nasaxisaxila'ine laixe
mo nasaxisaxila'u vaikalameni sou nalosieixu ta mitema no anu. Nini
na'oxonu aloxo ne utotomu, la anu usu'ulineni xe usu'uline'i ta mitema
ane ilomusou vaikalameni.

Vaikala Peletoto Ulai Noxi'a ta Mitema Se'i

5 1 Eni emasaxa lexe nini nakaitolonu aululu mamu. Napela'u se'isisisi
loxo mamine. Na'oxo aloxo ne ulai noxi'a ta maulusine loxo ta
vivine. 2 Mo na'oxo aloxo ne ulai noxi'a ta sema ta aululu loxo ta nenine
xe ta vuangasine loxo ta vivine ta sema, ia namaisi'a ta vuangasine la
naxavutala masua noxi'a mamu.

3 Eni emasaxa lexe nini natoxone'i ta sema ta vaalu ane ane'isisi
ixoxolu, mo evile sou usaxila'a uasi. La nini nasu'uline'i. 4 Ia lexe sema
vaalu vile ane ta 'ilie mo ta xaixasie a ilo'a ixoxolu, la nini nasu'uline'i
mo ilavu laixe no anu xaixai ane muuli no anu xaixai tavu'alo. Xaixai
ane ne aloxo 'o. Ane'i imaxa'u 'ili'ilixo ane Lataua mumasaxau ulai
noxi'a ta mitema ane ilo'a ixoxolu no taasi'a mo ikolinu xaixai toxoxa'a
e ta mami'a ilo'a ta neni'a mo ta xaixasi'a mi'oxonu sou misaxila'a
no mine ane'i ta molomoloxa'a. Xo Lataua mumasaxau 'ilixo ane ne
misevile. 5 Sema vaalu ane anesisi ixoxolu ne, ane imolo tane sou
ixomaiou Lataua sou usu'uline mo ilavusou ilinga noxou Lataua no
voxovoxo. 6-7 Navikalane'i ta sema ta vaalu pekia'u lexe ane'i i'oxonu
aloxo ne. Mo sou ta mitema va'axu imaisi'a, la ivikala masua noxi'a
uasi. Ia sema vaalu vile i'oxo'oxonu 'ili'ilixo sou vote'i, la ane mixiu
tumalie noxou Lataua, mo ane loxo misoli mukalu. 8 Xe lexe itema vile

---

[v] **4:14** 2Ti 1:6

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ulavusou usaxila'a ta tulanu ilo'a ta 'olu xe semau uasi, la anu musu'anu
muxamuxaxu tanu noxou Lataua. Anu u'oxonu aloxo ne, la anu muxali
masua manina noxi'a ta mitema ane ilavusou imuxamuxaxu tane'i noxou
Lataua uasi.
9 Nasosovosi'a ta sema ta vaalu ane lexe ane'i ixali ta sema sou xaixai
noxi'a ta mitema noxou Lataua, la nasovosi'a e tauu iexa'a muuaulixu
tauu ie itemaxu tatalu xe mi'uluxu mulu vilesisi. 10 Mo ane'i ualasi'a
muxali mupala'a lexe ane'i ta sema sou i'oxo'oxonu xaixai lailaixesi.
Xaixai loxo isaxila'a ta 'ili'a laixe mo isaxila'a ta mitema ane me'a no
tuala va'axu mo imulaxa'a no laaxa'a ta mitema, la i'oxonu xaixai sou
isu'uline'i ta mitema noxou Lataua loxo i'uinu tava'a. Mo isu'uline'i ta
mitema no anu tu'utu'umaxu noxi'a xe ane'i ilailixu maulixa'a no anu
xaixai laixe ukalusi.
11 Ia ta sema ta vaalu ane ta aululu uao ne, nasosovosi'a sou lexe ixali
ta sema sou xaixai noxi'a ta mitema noxou Lataua mamu. Xo xavutalai'a
sou taula'i uavuti, la sou ane'i ixiunu tumali'a noxou Kalisito sou imasaxa
itaula'i la. 12 Ane'i mixiunu tumali'au vaikala e mivikala tei lexe imulinu
Kalisito. La sou ta mitema ilavu lexe ane'i mixiunu tumali'au, la ivikala
lexe ane'i misusu. 13 [w]Ane'i i'oxonu aloxo ne, ia ane'i ilavusou ixaxai
kalumo uasi. Ane'i ilavusou ixixaoxao vitanisi mo i'una no tatani sou
imunumunuxa'a ta menexi'a mo ipupuie'i. Ane'i ipupuie'i ta menexi'a,
la ane'i ilemolu vaikala se'i laixe no anu lolomu noxi'a uasi. 14 [x]La sou
eni emasaxa lexe ta sema ta vaalu ane ta aululu uao ne, itaula'i. Mo
ipalaane'i ta 'ili'a mo isaxila'u taasi'a. Ane'i i'oxonu xaixai aloxo ne, la
evile umomomo sou uvikala masua ulai noxi'a uasi. 15 Xo eni elavu lexe
se'i noxi'a ne, mixiu mo mimulinu Satani.
16 Lexe sema vile imuxamuxaxu tane noxou Iesu, ia no tani noxie ne,
sema vile vaalu ilo'a ixoxolu, la laixe lexe ane isaxila'e. Mo sou ta mitema
noxou Lataua itavule tu'umaxu uasi. Xo ane'i sou isaxila'a ta sema ta
vaalu ane ane'isisi ixoxolu mo evile usaxila'a uasi.
17 Ta tatila e isaxila'u xaixai noxi'a ta mitema noxou Lataua laixe ne,
laixe lexe ta mitema ilotone'i laixe. Xe laixe manina lexe ilotone'i ane'i
ane ia'alo xe ilosie'i ta mitema no anu vaikala noxou Lataua tei. 18 [y]Xo
vaikala noxou Lataua muvikala aloxo 'o, “Ta bulumakau ixaxai sou
imalamalaxo'u uiti ngiaxu sou sosou uxexee, la umomomo sou isamali
anaxa'a uasi, mo sou ane'i isolixa'a la i'ani uiti temanu se'i.” Xe anu aloxo
'o, “Ta mitema sou xaixai noxi'a ta mitema noxou Lataua ixaxai, la ta
mitema noxou Lataua ilotone'i kalumo.” 19 [z]Mamu sou nalomusou susu
noxou tila vile noxi'a ta mitema noxou Lataua. Ia lexe ta mitema tamei,
uasi la tatalu imaisou mo ilavusou susu ane ne, la sou nini nalomusou.

---

[w] **5:13** 2Te 3:11 [x] **5:14** 1Ko 7:9 [y] **5:18** Lap 25:4; Mat 10:10; 1Ko 9:9 [z] **5:19** 2Ko 13:1

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

20 [a]Ane'i ane ilavusou i'oxonu susu, la natulusi'a uuli no ie'i ta mitema.
Mo nakaitolone'i, mo sou ta menexi'a imaisi'a, la imama'u.
21 No iou Lataua mo Kalisito Iesu xe ta angelo musosovosi'a, la eni
avikalaneni pekia'u lexe nini namulinu vaikala e eni elosine ne. Mamu
sou namasaxai'a ta mitema se'isi, ia namasaxai'a ta mitema tavu'alo
ukalusi.
22-23 Naiexu lexasi mamu. Naiexu uaini sevile sou usu'ulinu oponeni xe
uxexeenu pipiena e ulavusou uxali noxine utotomu. Lexe nini namulaxu
avone noxou itema kisou sou nasovosou lexe uxali itema vile sou xaixai
noxi'a ta mitema noxou Lataua, la naxavutala mo namalei laixe. La sou
namulaxu avone vaxa no kisou. Mo namulinu 'ili'ilixo masua noxi'a ta
mitema uasi. Nini naxolu va'axu no anu.
24 Xo ta mitema se'i mi'oxonu 'ili'ilixo masumasua mo itulu no anu
vaivaikala uao, ia 'ili'ilixo masumasua noxi'a muxali mupala'a lamana. Ia
'ili'ilixo masumasua noxi'a ta mitema se'i ne, utalume xe ili'i la sou anu
uxali upala'a lamana. **25** Anu aloxo ne, xaixai laixe noxi'a ta mitema se'i
muxali mupala'a lamana, ia xaixai laixe ane mutalume, ili'i la sou uxali
upala'a lamana.

6 **1** [b]Ioxe, ta mitema noxou Lataua ane ixolu loxo ta mitema sou
ipalupalusi'a vitanisi xe itavule tu'utu'umaxu, la laixe lexe ane'i
itoxone'i ta tatilasi'a manina mo ilomuxa'a laixe. Ane'i i'oxonu aloxo
ne, mo sou evile uvikala masua ulai noxou Lataua mo vaikala noxou
e mulosiengexu 'ili'ilixo noxou uasi. **2** [c]Lexe vile noxi'a ta tatilasi'a
umuxamuxaxu tanu noxou Iesu, la itema sou upalupalusou vitanisi ne
uvikala lexe anu kalumo itema noxou Lataua loxo eni. Tava'u aloxo
ne, la sou anu utaloxolixu tila noxou ne. Ia eni avikala pekia'u lexe
anu utaloxolixu tila noxou mamu. Anu uxaxai laixe loxo itema sou
upalupalusousi. Xo ane'i ane ino'u mimii laixe no anu xaixai noxou
itema sou upalupalusi'a ne, ane'i ta mitema noxou Lataua mo ta mitema
e Lataua mumasaxai'a manina. Nalosieixu ta mitema vaikala ane 'o mo
napala'alixu sou imulinu.

Masaxa sou Lamoli

3 [d]Lexe itema vile ulosieixu vaikala vilemo, ia ulomuxu vaikala manina
noxou Tila noxinge Iesu Kalisito mo vaikala e ulosiengexu 'ili'ilixo noxou
Lataua uasi, **4** la nenge telavu lexe anu itema vile sou u'itinu ualasou mo
ulavusou mii vile uasi. Ia utalitali'i no anu mimii tavu'alo, ia talitali'i
noxou ne usu'uline'i ta mitema uasi, mo anu ilo'a i'otosou anaxa'a no
anu vaikala manina noxou Lataua. Anu u'oxo aloxo ne, la u'oxone'i ta
mitema ixali aloxo 'o. Iisuiisuxa'a ngatongato'o mo i'oto'oto sou anaxa'a

---

[a] **5:20** Ep 5:11 [b] **6:1** Ep 6:5 [c] **6:2** Plm 16 [d] **6:3** Xal 1:6-9

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ngatongato'o xe ikalavoisi'a ta mitema ngatongato'o, ia imuxamuxaxu
tane'i ngatongato'o noxi'a uasisi manina 5 [e]mo i'oto'oto sou anaxa'a
utotomu. Xe ane'i xavutalai'a muxovulaulau mo tane'i vulusiu vaikala
manina noxou Lataua. Xe ane'i ixavutala lexe 'ili'ilixo noxou Lataua ne,
anu vote'i vile sou ikamuli lamoli no anu ane.
6-8 [f]Ia nenge telavu lexe tepaa no lia 'o, la texali pangapangaingesi.
Tatavule mii vile sou tane'enu uasi. Ia vaimomo nenge texolu no lia
'o, la teno'u la'ilali ilou tokolomo xe tani. Io nenge tasoli, la tano'u
mii vile no lia 'o sou tauatulailixu uasi, talai vitanisi. La sou 'ilixo sou
tamuxamuxaxu tanenge noxou Lataua, la anu usu'ulinenge misevile
lexe nenge ta'osasou mii ma'ia ane nenge tatetelisou vaimomo 'o. 9 Ia
ta mitema se'i ne, imasaxa lexe ixali ta mitema sou lavuluti. Ta mitema
ane aloxo ne, la ane'i ilapau no anu tovotovo xe i'amo no anu uoi noxou
Satani. Mo imulinu masaxa masua sou lialia 'o mo masaxa ane sou
u'oxone'i masua. La sou ili'i, la ane'i iulua manina. 10 [g]Xo masaxa sou
lamoli ne, anu tava'u vile sou uxalixu 'ili'ilixo masumasua tavu'alo ane.
Ta mitema se'i, masaxa noxi'a no anu lamoli, la sou ane'i mixovulaulau
no anu muxamuxaxu tane'i noxou Iesu mo mixamulinu tu'utu'umaxu
tavu'alo ngatongato'o noxi'a.

Xavineni no Anu 'Oto'oto Laixe

11 [h]Ia nini 'o, nini namitema sou xaixai noxou Lataua. Nini naxolu
va'axu no anu 'ili'ilixo masumasua ane ne ukalusi. Ia naxaxai xavineni
sou namulinu 'ili'ilixo ane mulapu mo 'ili'ilixo ane Lataua mumasaxau.
Namuxamuxaxu taneni noxou Iesu mo namasaxai'a ta mitema mo
naxolu se'isisi sou natavule tu'utu'umaxu xe oponeni se'isisi noxi'a ta
mitema. 12 [i]Nini namuxamuxaxu taneni noxou Lataua mo na'oto'oto no
anu 'oto'oto ane laixe. Natetelisou mauli ane kaluxu uasi ane Lataua
mu'avaline sou naxaxaisou, no mine nini nepala'alixu taneni lexe Iesu
anu Kalisito no ie'i ta mitema. 13 [j]No iou Lataua e ulailixu mauli no anu
mimii latala, xe Kalisito Iesu e mupala'alixu laixe lexe Anu 'ei, mulai
noxou Pontio Pilato, la eni avikalaneni pekia'u 14 lexe namulinu vaikala
e eni elosine mo nasusu uasi, mo sou vaikala vile masua une'e noxine
uasi. Nini naxaxai laixe aloxo ne, mole ulai utalo no voxo ane sou Tila
noxinge Iesu Kalisito ulivu une'e no anu. 15 [k]No voxo ane Lataua molu
musosovosou, la Anu ukalanu Iesu Kalisito ulivu une'e. Lataua anu itema
sou ualusinge mo Anusisi usaxila'inge. Anu tatananu tuala noxi'a ta
tatananu tuatuala no lia 'o ukalusi mo anu Tila noxi'a ta tatila ukalusi.
16 Anu anusisi ulavusou usoli uasi mo uxoxolu no anu lamanaxu, ia evile

---

[e] **6:5** 2Ti 3:8; 4:4; Tit 1:14 [f] **6:6-8** Iop 1:21; Pil 4:11-12; 1Ti 4:8; Eva 13:5 [g] **6:10** Ep 5:5
[h] **6:11** 2Ti 2:22 [i] **6:12** 1Ko 9:25-26; 2Ti 4:7 [j] **6:13** Ioa 18:36-37 [k] **6:15** Pal 17:14

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

umomomo sou ulai 'alai noxou uasi manina. Tatei mo mune'e muxali vaimomo 'o, itema vile umaisou uasi xe nenge tamomomo sou tamaisou uasi. Tatoxonu mo xavi noxou uxoxolu kaluxu uasi. Manina.

17-19 [l]Nenge telavu lexe Lataua ulosinge mimii tavu'alo sou u'oxonenge ta'osa. Tava'u aloxo ne, la sou ta mitema sou lavuluti ne, i'itinu ualasi'a mamu. Mo imolo tane'i no anu mimii ane umaxoa palea ne uasi, ia imolo tane'i noxou Latauasi. Mo lexe ane'i imasaxa ino'u mauli ane kaluxu uasi, la laixe lexe ane'i ta mitema sou lavuluti ne, i'oxonu 'ili'ilixo aloxo 'o sou usu'uline'i ili'i. I'oxonu xaixai laixe sou usu'ulune'i ta mitema mo imaxa'u alauna noxi'a mo ivelu mimii noxi'a. Eni emasaxa lexe nini navikalane'i ta mitema sou lavuluti pekia'u lexe ane'i i'oxonu aloxo ne.

20-21 [m]Ioxe Timoti, nini naxiu tumalineu vaivaikala sou lialia e temanu uasi mo vaikala ane vilemo no anu vaikala noxou Lataua e ta mitema ilemo lexe lavulavu manina. Ta mitema se'i mimulinu vaikala ane ne, la tane'i musauxalo no anu muxamuxaxu tane'i mukalu. La sou nini nasaxila'u vaivaikala ane eni elosine ne. Ioxe, vaikala noxilo utalo aloxo ne.

Ia eni alinga lexe alauna noxou Lataua uxolu noxinge.

---

[l] **6:17-20** Mat 6:20; Luk 12:20-21 [m] **6:20-21** 1Ti 1:6; 2Ti 2:18

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

UOLI VOLOXU TAMEISOU ANE PAULO MUKAUKAVU MULAI NOXOU

TIMOTI

Vaikala lamana

Timoti ne anu muxaxai iouvilesisi aloxo Paulo. La sou anu Paulo mukaukavu mulai noxou sou mupela'u sou umulimulinu 'ili'ilixo lailaixesi. Mo umulinu vaikala noxou Lataua laixe xe ua'aloxu a'alo laixe sou Iesu Kalisito ulai noxi'a ta mitema la u'oxo maninasou. Mo no mine ta mitema ilosou tu'utu'umaxu, la anu utulu pekia'u mo uxaxaisou xaixai noxou e Lataua mulosou sou uxaxaisou ne.

Paulo mupela'u Timoti lexe ulomuxa'a ta mitema ilavusou mii vile uasi ne mamu. Xo vaikala ane loxo ne, anu umomomo sou uxalixu mii vile laixe uasi, ia uxalixu mamulosi no anu lolomu noxi'a ta mitema. Xe muvikalanu Timoti lexe anu umulinu 'ilixo noxou anu Paulo. Laixe sou umuxaxu tanu pekia'u mo opo se'isisi u'ana'ana noxou, mo umasaxai'a ta mitema mose'i maninasou xe tu'utu'umaxu iouiou uxali noxou, la anu laixe lexe anu utavulenusi.

A'alo muai no nano aloxo 'o

Vaikala lamana 1:1-2
Vaikala 'osa'ila ilou peletoto noxou Paulo 1:3–2:26
Tu'utu'umaxu uxali no anu voxo kalukaluxusou 3:1-9
Paulo mua'aloxu xaixai noxou 3:10–4:18
Vaikala kaluxusou xe vaikala sou sexela 4:19-22

---

1 **1-2** [a]Eni Paulo, ekaukavunu vaikala ano 'o mulai noxine nini Timoti. Eni emasaxaine loxo nini 'alixeni maninasou. Lataua musakiinu vaikala noxou lexe 'ei ane umuxaxu tanu noxou Kalisito Iesu, la uno'u mauli ane kaluxu uasi. La sou Lataua mupalusilo loxo

---

[a] **1:1-2** Apo 16:1; 1Ti 1:2

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

itema sou xaixai noxou Kalisito Iesu sou aa'aloi'a ta mitema no anu
a'alo laixe ane ne.
Eni alinga lexe alauna mo tanutanuxu mo opo se'isisi noxou Lataua
Maminge nenge'a mo Tila noxinge Kalisito Iesu, umomomosou uxolu
noxine.

Vaikala Peletoto

3 [b]Eni avikala laixe ulai noxou Lataua e eni a'oxo'oxonu xaixai noxou,
la alavusou axavutalaneni utotomu no anu linga noxilo. Lataua ane eni
alavusou axaxai noxou loxo ta xaixasilo ilo'a ta 'ilu'ilusuleli mixaxai
tei no anu opone'i maninasou. 4 Eni axavutalanu tama noxine, la eni
emasaxa lexe eni amaisine la. Lexe eni amaisine, la eni a'osa manina.
5 [c]Eni axavutalaneni no anu muxamuxaxu taneni manina noxou Kalisito
Iesu. Xo tei, la xasine ualasie lexe Loi ilee nenine Onike, ane'i mimuxaxu
tane'i noxou, la sou eni elavu lexe nini kalumo namuxamuxaxu taneni
noxou loxo ane'i ilou ne. 6 [d]Tava'u aloxo ne, la sou eni avikalaneni la lexe
nini naavutilixu mii laixe ane Lataua mulosine no voxo ane eni emulaxu
avolo no kisine. 7 [e]Uleenu ane Lataua mulosine ne, anu sou u'oxonenge
ta'ume uasi. Anu sou ulosinge xavi mo, sou u'oxonenge tamasaxai'a ta
mitema xe, sou usu'ulinenge sou tasaxila'u muamua'inenge.
8 La sou mamu nini namaela sou naa'aloxu Tilasinge ualasou, mo
mamu namaela noxilo e eni axoxolu no taasou navunavu, xo eni
exaxai noxou Iesu. Ia eni emasaxa lexe no anu xavi noxou Lataua, la
nini natavulenu tu'utu'umaxu sou a'alo laixe loxo eni atatavulenu 'o.
9 [f]Lataua mupamaulinenge mo mu'avalinge, sou lexe nenge taxolu va'axu
no anu 'ili'ilixo masumasua. Nenge te'oxonu 'ili'ilixo laixe, la sou Anu
upamaulinenge mo u'avalinge uasi, Anu mu'oxonu aloxo ne, no anu
xavutala ilou alauna noxousi. Alauna ne, Anu mumaxa'u noxou Kalisito
Iesu tatei no mine Lataua ukoinu mimii uao. 10 [g]Ia vaimomo 'o, alauna
ne muxali mupala'a lamana noxou Kalisito Iesu, Anu itema sou pamauli.
Anu mutaloxolixu soli, ia no anu a'alo laixe noxou, la mulosinge mauli
ane kaluxu uasi. 11 [h]Lataua musosovosilo lexe eni aa'aloxu a'alo laixe
xe amitema sou xaixai noxou Iesu mo amitema sou alosieixu ta mitema
lavulavu. 12 Anu aloxo ne, la sou eni atavule tu'utu'umaxu 'o. Ia eni
amaela no anu uasi. Xo eni elavusou 'ei ane eni emulaxu taleli noxou mo
elavusou manina lexe Anu usaxila'u mii ane eni e'italonu mulai noxou
mole ulai utalo no voxo ane Anu ulivu une'e la.
13 Mii ma'ia ane nini nelomusou noxilo, la nelavu lexe anu vaikala
noxou Lataua mo nalosieixu ta mitema no anu. Mo namuxamuxaxu

---

[b] **1:3** Apo 23:1 [c] **1:5** Apo 16:1 [d] **1:6** 1Ti 4:14 [e] **1:7** Rom 8:15 [f] **1:9** Ep 2:8-9; Tit 3:5
[g] **1:10** Eva 2:14 [h] **1:11** 1Ti 2:7

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

taneni noxou Kalisito Iesu mo namasaxai'a ta mitema loxo Kalisito Iesu
mumasaxaine. 14 [i]Eni emasaxa lexe nini nasaxila'u mii laixe ane Lataua
mu'italonu noxine laixe no anu xavi noxou Uleenu Tavuna e uxolu
noxinge.
15 Nini nelavusou aloxo 'o. Ta mitema noxou Lataua latala no xalee lia
tila ne Asia ne, ane'i mixiu tumali'a mune'e noxilo mukalu ne. Ta tamei
noxi'a ualasi'a lexe Pixelo ilou Emoxenesi.
16 Ia eni alinga lexe Tila tanuxu Onesipolo ilo'a ta tema tani noxou. Xo
anu mu'oxonu opoleli mu'osa alaxu tavu'alo misevile mo umaela noxilo
sou ane'i misakileli 'o uasi, 17 ia anu molu mune'e no tuala tila ne Romu,
la anu ukakamulileli misevile xoo mole muxalisilo. 18 Eni alinga lexe Tila
tanuxu no voxo ane Iesu ulivu une'e la. Xo nelavu laixe lexe no tuala tila
ne Epeso ne, la anu musu'ulileli laixe no anu mimii tavu'alo misevile.

2 1 Ioxe, nini Timoti loxo 'alixeni, nini natulu pekia'ine no anu alauna
noxou Kalisito Iesu. 2 Vaivaikala e nini nelomusou noxilo no ie'i ta
mitema tavu'alo ne, nini na'italonu vaikala ane ne ulai noxi'a ta mitema
e nini nemaisi'a lexe ane'i imomomo sou ilosieixu ta mitema no anu
kalumo. 3 [j]Nini natavule tu'utu'umaxu loxo itema sou 'oto'oto laixe noxou
Kalisito Iesu aloxo eni atatavulenu 'o. 4 Lexe itema vile uxali loxo itema
sou 'oto'oto, la anu u'oxonu xaixai sou 'oto'oto nesi, mo sou tila noxou
u'osasou. Ia umomomo sou u'oxonu xaixai se'i e anu ulavusou u'oxonu no
tualasou uasi. 5 [k]Xe itema vile sou uiave no anu iaveiave sou uuaulixa'a ta
menexu, la anu umulinu lapuloto sou uauli, xe uasi la anu umomomo sou
uuaulixa'a mo uno'u kisivalu sou uuli no anu iaveiave noxou uasi. 6 [l]Xe
itema vile uxaxai no xai xaviinu misevile, la anu itema sou uno'u temanu
tei. 7 Naxavutala laixe no anu vaivaikala eni elosine ne. Nini naxavutala
laixe, la Tila ulosine xavutala lamana sou nalavu no anu mimii latala.
8 [m]Mo naxavutalanu Iesu Kalisito. Anu 'ilusunu ane Deviti e tatananu
tuala ne Isilaeli, mo Lataua mutulusou no anu soli. Anu a'alo laixe eni
aa'aloxu noxi'a ta mitema ane. 9 [n]Eni aa'aloxu a'alo laixe noxou Iesu, la
sou eni atatavule tu'utu'umaxu mo ane'i misakileli loxo itema ane sou
mu'oxonu susu. Ia vaikala noxou Lataua ne, umomomo sou ane'i isakiinu
uasi. 10 Anu aloxo ne, la sou eni a'osasou tu'utu'umaxu e muxalisilo sou
asu'uline'i ta mitema ane Lataua musosovosi'a sou ane'i ino'u mauli
noxou Kalisito Iesu mo ixolu noxou utotomu no tuala ane lamanaxusi.
11-13 [o]"Lexe nenge tasoli loxo Anu musoli,
la nenge tamauli loxo Anu mumauli.
Xe lexe nenge ta'osasou tu'utu'umaxu e uxalisinge no lia 'o,
la nenge nenge'a taxolu sou tasaxila'u tuala teitexi.

---

[i] **1:14** 1Ti 6:20 [j] **2:3** 2Ti 1:8 [k] **2:5** 2Ti 4:8 [l] **2:6** 1Ko 9:7 [m] **2:8** Rom 1:3; 1Ko 15:4
[n] **2:9** Ep 3:1, 13; Pil 1:12-14 [o] **2:11-13** Mat 10:33; Rom 3:3-4; 2Ko 4:11; Tit 1:2

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Xe lexe nenge tasingisou,
la Anu usingisinge kalumo.
Xe voxo se'i, la nenge taxiu tumalingeu Iesu,
ia Anu ulavusou uxiunu tumalouinge uasi.
Xo Anu molu usingisou uasi."
Vaikala ane ne, anu umomomo sou nenge tamuxaxu tanenge no anu.

Itema sou Xaixai Noxou Lataua E Anu Musosovosou

14 [p]Eni emasaxa lexe nini naavutilixu xavutalai'a ta mitema no anu
vaivaikala e eni alosine ne. Mo navikalane'i pekia'u no iou Lataua aloxo
'o. Mamu sou i'oto'otosou anaxa'a no anu vaivaikala. Xo i'oto'otosou
anaxa'a, la usu'uline'i ta menexi'a uasi. Ia u'oxo masuane'i ane'i ane
ilomusi'a. **15** [q]Nini pekia'ine sou nalailixu maulixene ulai noxou Lataua
loxo Anu musosovosine loxo nini itema sou xaixai noxou. Nini namaela
mamu, ia nalosieixu ta mitema laixe no anu vaikala manina. **16** [r]Naxiu
tumalineu vaivaikala vitavitanisi sou lia 'o. Xo ane'i ane ivikala no anu
vaikala vitavitanisi ne, ane'i ixolu va'axu noxou Lataua, **17** [s]mo vaivaikala
noxi'a ne, uve'a ta menexi'a loxo vovolea vila masua manina. Tamei
noxi'a ualasi'a lexe Amenaio ilou Piletusi. **18** Ane'i ilou mipolo vilenu
vaikala manina. La ane'i ivikala lexe Lataua mutulusi'a ta mitema
misoisoli mukalu ne. La sou ane'i mixovulaulaulixa'a ta mitema se'i no
anu muxamuxaxu tane'i noxi'a. **19** [t]Ta mitema se'i mi'oxonu aloxo ne,
ia Lataua mutulusou mii vile pekia'u manina loxo vuluvulu sou tani.
Kaukavu muxolu no anu aloxo 'o. Vile lexe, "Tila mulavusi'a ta mitema
ane ane'i ta na'u manina." Xe vile aloxo 'o, "Ta 'ei ane ipala'alixu lexe
Iesu anu Tila, la ane'i ixiu tumali'au 'ili'ilixo masumasua."
20 No nano no tani tatila, la mimii se'i sou ta'ani no anu loxo paku ilou
latotope mo lakupapa a uai. Ioxe, se'i ne, mi'oxonu no anu xoulu ilou
siliva sou voxo tilasi xe se'i, la mi'oxonu no anu ovu ilou lialia, anu sou
voxovoxo vitanisi. **21** La sou lexe itema vile uxolu va'axu no anu 'ili'ilixo
masumasua, la anu uxali itema sou xaixai noxou Tila, loxo paku ilou
latotope ane sou voxo tilasi. Anu uxolu va'axusi sou u'oxonu xaixai noxou
tatananu tani tila ne xe uloosi sou xaixai laixe ukalusi.
22 [u]La sou nini naxiu tumalineu 'ilixo sou vote'i ane ta maulu ilavusou
i'oxo'oxonu. Ia ngingi ngongi'a ane'i ane ilinga noxou Tila no anu opone'i
maninasou, ngamulinu 'ili'ilixo ane laixe mo ngamuxamuxaxu tangengi
noxou Kalisito mo ngamasaxai'a ta mitema la opongengi uai se'isisi.
23 [v]Namuxaxu xaleeneniu vaivaikala vulaulau. Xo nini nelavu lexe mii
ane ne, uxalixu 'oto'oto sou anaxa'a. **24** Mamu sou itema sou xaixai

---

[p] **2:14** 1Ti 6:4; Tit 3:9 [q] **2:15** 1Ti 4:6 [r] **2:16** 1Ti 4:7 [s] **2:17** 1Ti 1:20 [t] **2:19** Iti 16:5; Ais 52:11; Ioa 10:14; 1Ko 8:3 [u] **2:22** 1Ti 6:11 [v] **2:23** 1Ti 4:7

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

noxou Tila ilo'a ta menexu i'oto'otosou anaxa'a. Ia anu u'oxo laixe noxi'a
ta mitema ukalusi, mo anu ulosieixu ta mitema no anu vaikala noxou
Lataua laixe xe anu itema sou la'iaxui'a ta mitema palea uasi. 25 Mo anu
itema sou upela'a ta mitema se'isisi ane ane'i imasaxau uasi. Anu upela'a
ta mitema, la male Lataua upelemasaxane'i lexe ixiunu xavutalai'a mo
ilavusou vaikala manina. 26 Mo ane'i xavutalai'a lamana, la i'ume no anu
uoi noxou Satani e mutetelisi'a sou i'oxonu xaixai noxou.

Voxo Kaluxu

3 1 [w]Ia eni emasaxa lexe nini nalavu aloxo 'o. No voxo ane voxo
kaluxusou uxali, la tu'utu'umaxu tavu'alo uxali. 2 Tu'utu'umaxu
uxali, la ta mitema ne, taneixa'asi mo imasaxau lamolisi. Mo ane'i
imasaxa ixali tila mo i'itinu ualasi'a. Ilea vaikala masumasua mo
ilomuxa'a ta neni'a ilo'a ta mami'a uasi mo ivikala laixe ulai noxi'a
kalumo uasi. Ane'i imulinu 'ili'ilixo ane Lataua umasaxau uasi. 3 Mo
ane'i taneixa'a ta mitema uasi, mo ixiunu tumali'au 'ili'ilixo masumasua
une'e noxi'a uasi. Mo ikalavoisi'a ta mitema. Mo ane'i ilavusou isaxila'u
muamua'ixa'a laixe uasi. Mo ane'i i'oto, la ivea ta mitema. Mo ane'i
imasaxau 'ili'ilixo ane laixe uasi. 4 Ane'i ixiu tumali'ai'a ta menexi'a mo
ane'i iavuti palea sou imulinu xavutala masua noxi'a. Xe ane'i ixavutala
lexe ane'isi ta laixe manina. Ane'i imasaxau Lataua uasi, ia ane'i
imasaxau mimii no anu vasime'a sou 'osa'osasi. 5 [x]Naxolu va'axu noxi'a
ta mitema ane ne. Xo ane'i ikalavoi lexe mimulinu 'ili'ilixo ane Lataua
mumasaxau. Ia uasi, no anu vasime'asi. Ane'i mixolu va'axu no anu xavi
sou 'ili'ilixo ane Lataua mumasaxau.
6 Se'i noxi'a ne, i'unalai no tanitani sou ivikala se'isisi ulai noxi'a ta
sema ane xavutalai'a mamalaxu sou ta sema imulinu vaikalai'a. Ane'i
ta sema ne, milavu lexe misusu tavu'alo, ia opone'i uavuti sou i'oxonu
'ili'ilixo masumasua tavu'alo la. 7 Ane'i ta sema imasaxa lexe ino'u
lavulavu no anu vaikala noxou Lataua utotomu, ia imomomo sou ilavu no
anu vaikala manina ne uasi. 8 [y]Ta mitema ane ne, ane'i mitelo anaxa'au
vaikala manina noxou Lataua, loxo Ianesi ilou Iamulesi mixiu tumali'au
Mosesi. Ane'i ixavutala no anu mii masumasuasi, la sou milapalapau
no anu muxamuxaxu tane'i noxou Lataua. 9 Ia ane'i isolonu i'oxonu
'ili'ilixo ane ne uasi, xo ta mitema latala imaisou mo ilavu lexe 'ilixoi'a ne
masumasua mukalu loxo ta mitema tamei, Ianesi ilou Iamulesi.

Vaikala Peletoto Ulai Noxou Timoti

10 Ia nini nelavu manina no anu vaivaikala eni elosine, mo muamua'ixo
mo mii ane eni exavutala sou a'oxonu, mo muxamuxaxu taleli noxou

---

[w] **3:1** 1Ti 4:1 [x] **3:5** Mat 7:15, 21; Tit 1:16 [y] **3:8** Mul 7:11

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Lataua mo la'iaxo palepalea uasi, mo talelixa'a ta mitema xe etavule
tu'utu'umaxu ia e'oxonu xaixai noxou Lataua. **11** [z]Mo nini nelavu
manina lexe ta mitema ne Antioki mo Ikonia mo Lisita ne, ane'i milosilo
tu'utu'umaxu mo mivelo masualeli loxo 'o. Eni exalisou tu'utu'umaxu
tavu'alo, ia e'oxonu xaixai noxou Latauasi. Voxovoxo ne, eni exalisou
tu'utu'umaxu ne, ia Tila mu'umeleli no anu. **12** [a]Anu manina musuku lexe
itema vile umuxaxu tanu noxou Kalisito Iesu mo umasaxa lexe umulinu
'ili'ilixo ane Lataua mumasaxau, la anu uxalisou tu'utu'umaxu. **13** Ia ta
mitema ta masua ilo'a ta mitema ane sou ikalakalavoine'i ta mitema
lexe ane'i ta mitema sou ilosieixu vaikala noxou Lataua, la ane'i ilo'a
ikalavoine'i ngatongato'o. La sou ane'i ilo'a ixali masua avile. **14** Ia nini
natetelisou vaikala e nelomusou noxilo mo nelavusou. Xo nini nelavusou
lexe 'ei ane mulosine lavulavu, **15** mo nelavusou Lavuku Tavuna no mine
nini molomoloxene. Lavuku Tavuna ne, ulosine lavulavu, mo sou nini
namuxaxu taneni ulai noxou Kalisito Iesu, la Lataua upamaulineni.
16 [b]Vaivaikala latala e muxolu no nano no Lavuku Tavuna 'o ne, Lataua
mutausou. Anu usu'ulinenge sou talavu no anu vaikala manina noxou
Lataua xe upela'ingexu susu ma'ia nenge te'oxonu sou umomosinge mo
ulosiengexu 'ili'ilixo ane mulapu. **17** Mo sou itema sou xaixai noxou Lataua
ne, ulaxalaxa'i no anu laixe manina sou umomomo sou u'oxonu xaixai
laixe ukalusi.

4 **1** No iou Lataua ilou Kalisito Iesu e Anu utulusi'a ta mitema ane'i ane
imamauli xe ane'i ane misoisoli no anu vaivaikala mo Anu ulivu
une'e no lia 'o sou usaxila'inge, eni avikalaneni pekia'u manina aloxo
'o. **2** Nini xavineni sou naa'aloxu vaikala noxou Iesu Kalisito ulai noxi'a
ta mitema. Voxo se'i, la ane'i ilomuxene xe voxo se'i, la ane'i imasaxa
lexe ilomuxene uasi, ia nini naxaxaisi sou naa'aloi'axu utotomu. Napela'a
ta mitema sou susu noxi'a mo nakaitolone'ixu, ia naavutilixa'a lexe sou
imulinu 'ili'ilixo noxou Lataua. Nini nalosi'a ta mitema lavulavu aloxo
ne, la nini na'oxo se'isisi noxi'a mo la'iaxene palea uasi. **3** [c]Xo ili'i, la ta
mitema ilomuxu vaikala noxou Lataua uasi. Ia sangali'a uavuavuti sou
ilomusou vaikala ane ane'i imasaxau, la sou ane'i i'avali'a ta mitema
tavu'alo sou ilosieixu ta mitema lavulavu, sou ine'e ilosieixu vaikala ane
ane'i imasaxa lexe ilomusou. **4** Ane'i ixiunu tumali'au vaikala manina
noxou Lataua, ia imulinu a'alo vitavitanisi. **5** Ia eni avikalaneni pekia'u
aloxo 'o la. Nini naxavutala laixe utotomu mo natulu pekia'ine mo
natavule tu'utu'umaxu ane uxali noxine xe naxaxai sou naa'aloi'axu ta
mitema a'alo laixe noxou Kalisito Iesu. Nini na'oxonu xaixai noxou Tila
noxine, la na'oxonu maninasousi.

---

[z] **3:11** Apo 13:14-52; 14:5, 8-20 [a] **3:12** Mat 16:24; Ioa 15:20; Apo 14:22 [b] **3:16** Rom 15:4
[c] **4:3** 1Ti 4:1

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

6 [d]Xo eni ne, voxo sou soli noxilo ne a mune'e 'alai mukalu. Lexe eni
asoli, la sialuxo unixi loxo uaini ulai noxou Lataua. 7 [e]Eni e'oto'oto laixe
no anu 'oto'oto loxo amitema sou 'oto'oto vile laixe. Mo eni eiave no
anu iaveiave noxilo mukalu, loxo amitema sou aiave no anu saisale. Xe
eni etetelisou muxamuxaxu taleli noxou Iesu laixe mo mune'e mutalo
vaimomo 'o. 8 [f]La sou Lataua mulalaxiinu kisivalu vile noxilo. Kisivalu ne,
eni ano'u sou euli no anu saisale no voxo ane Tila ulosilo. Anu ulosilosi
uasi, ulosi'a ane'i ane Lataua mumoxo'a lexe ane'i ta mitema mulapu no
voxo ane Anu utulusi'a ta mitema no anu vaivaikala. No voxo ane ne,
la anu ulosi'a ta mitema latala e ixomaiou Iesu manina sou ulivu une'e
kalumo.

Paulo Mumasaxa Lexe Timoti Upalea Ulai Noxou

9 Eni alingai'ine lexe nini napulili sou napalea une'e noxilo. 10 [g]Xo
Temasi muxolu noxilo tei, ia anu mumasaxau 'ili'ilixo sou lialia 'o
misevile, la sou anu mu'umesilo mo mulai ne Tesalonika. Xe Kulesikesi
kalumo mulai no xalee lia tila ne Xalatia. Mo Tito kalumo mulai no xalee
lia tila ne Talematia. 11 Ane'i mi'umesilo mukalu, ia nexi noxou Lukasi a
taxoxolu 'o. Lexe nini nane'e noxilo, la ngingi ngongou Maluko ngane'e.
Xo anu usu'ulileli no anu xaixai noxilo. 12 Eni epalusou Tukiko sou mulai
no tuala ne Epeso. 13 [h]Nini nane'e noxilo, la nano'u tokolomoxeni veveeni
a muai no taasou Kalipo no tuala ne Toloasi. Xe nano'u lavukuxeni. Ia
taneni vulusi uasi, nano'u lavuku se'i ane mi'oxonu no anu sipsip sosou
kalumo.
14 [i]Ia itema sou u'oxonu mimii no anu kopa, ualasou lexe Alekisanda
ne, anu mulosilo tu'utu'umaxu tavu'alo misevile. Eni alingau Tila
noxilo lexe anu ukolinu 'ili'ilixo ane anu mu'oxonu mune'e noxilo 'o.
15 Anu aloxo ne, la sou nini kalumo nasaxila'ine noxou. Xo anu ne, anu
mutautalo ananexe no voxo ane nexi tea'aloxu a'alo laixe noxou Kalisito
Iesu.
16 Xe no voxo ane ane'i mitulusilo no anu vaivaikala tei, la eni e'oxo
laixesousi. Ia itema vile utulu no pa'umelo sou usu'ulileli uasi, ta
menexilo mi'umesilo sou milailai mukalu. Ia eni alinga ulai noxou Lataua
lexe Anu ukolinu 'ilixo e ane'i mi'oxonu mune'e noxilo ne uasi. 17 Ane'i
mi'umesilo, ia Tila noxilo ne u'umesilo uasi. Anu mutulu no pa'umelo sou
mulosilo xavi sou eni ea'aloxu a'alo laixe ukalusi ulai noxi'a ta mitema,
mo sou ta mitema no xalexalee tuatuala ukalusi ne ilomusou. Anu Tila
noxilo ne, mu'umeleli mulivunoxilo no anu tu'utu'umaxu ane ne, loxo
anu mu'umeleli no anaxu mii vile ilemolu lexe laeoni. 18 La sou eni elavu

---

[d] **4:6** Pil 2:17 [e] **4:7** 1Ti 6:12 [f] **4:8** 1Ko 9:24-25 [g] **4:10-11** Apo 15:37-39; 2Ko 8:23; Kol 4:14 [h] **4:13** Apo 20:6 [i] **4:14** Ais 59:18; Rom 2:6

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

manina lexe ili'i, la Tila noxilo u'umeleli no anu 'ili'ilixo masumasua e ta mitema i'oxo une'e noxilo mo ulailixo laixesi no tuala noxou teitexi no opo loxotolo. Eni alinga lexe nenge ta'itinu Tila noxinge ualasou utotomu mo ukalu uasi. Manina.

Vaikala Kaluxu

19 *j*Nasova aso laixe noxilo ulai noxie Pilisila ilou mulue Akuila mo Onesipolo ilee semau ilo'a ta 'olu. **20** *k*Elasito muxolu no tuala ne Kolinito, ia Tolopimosi ne, eni e'umesou no tuala ne Mileto, xo pipiena mu'oxonu ne. **21** Eni emasaxa lexe voxo sou la'iua usoko uao, ia nini napulili sou nane'e noxilo. Uvuloi mo Puteni mo Lino ilo'a Kalautia xe ta mitema noxou Lataua tavu'alo misova aso laixe mulai noxine.

22 Eni alinga lexe Tila uxolu noxine mo alauna noxou uxolu noxinge kalumo.

---

[j] **4:19** Apo 18:2; 2Ti 1:16-17 [k] **4:20** Apo 19:22; 20:4; Rom 16:23

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

UOLI VOLOXU ANE PAULO MUKAUKAVU MULAI NOXOU

TITO

Vaikala lamana

Tito ne anu itema Iutaia uasi. Ia no mine Paulo mua'aloxu a'alo laixe sou Iesu Kalisito, la muxiunu opoonu mo mumuxaxu tanu, la muxali itema noxou Kalisito. Anu mumulinu Paulo mo musu'ulinu no anu xaixai noxou. La sou male Paulo muitalonu Tito muxolu no la'olu ne Kuleta sou usaxila'u lalotu lai ne. Aloxo ne la sou Paulo mukaukavu uoli voloxu ane 'o mulai sou mupelau lexe ta Kuleta ne 'ilixone'i laixe malaxo uasi. La sou lexe itema vile umasaxa uxali kisou vile no anu lalotu, la anu umulinu 'ili'ilixo lailaixesi. Xe ili'i la Paulo muvikalanu Tito lexe usu'uline'i ta mitema xulumuxa'a iouiou ne mo ulosi'a lavulavu no 'a xoluxoluxa'a. Ta mitema e la'oluxa'a ne ane, ane'i ta mulu ilo'a ta sema ta auaululu mo ta maulu ilo'a ta vuanga xe ta mitema sou xaixai vitanisi.

Xe sou mukalusou vaivaikala noxou la muvikalanu Tito lexe ulosie'i ta mitema 'ilixo sou imasaxai'a ngatongato'o mo opo vilesisi uxolu no taine'i. Ia ilavixa'a mo i'oto'oto xe ixalixu kalikalipala no anu lalotu mamu.

A'alo muai no nano aloxo 'o

Vaikala lamana 1:1-4
'Ilixonu itema umomomo sou uxali kisou vile no anu lalotu 1:5-16
Xaixai noxi'a ane'i xulumuxa'a vilevilesi 2:1-15
Pelepeletoto noxou Paulo 3:1-11
Vaikala kaluxusou 3:12-15

---

1 1 Eni Paulo, eni ekaukavu vaikala ane 'o mulai noxine Tito.
Eni aposeli noxou Lataua mo amitema sou xaixai noxou
Iesu Kalisito. Xo Lataua musosovosilo lexe a'oxonu pakia'usou
muxamuxaxu tane'i noxi'a ta mitema e anu musosovosi'a lexe ta
na'u, mo asu'uline'i sou ilavusou vaikala manina noxou Lataua,

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mo sou imulinu 'ili'iloxo ane Lataua mumasaxau. 2 [a]Eni a'oxonu
xaixai ane ne, sou lexe ane'i imolo tane'i no anu mauli ane
kaluxu uasi. Mauli ane ne, Lataua e ulavusou ukalavoi uasi,
musakii vaikala noxou tatei no mine Anu ukoinu mimii latala
'o uxali uao lexe Anu ulosi'a. 3 Ia ili'i no anu, la vaikala noxou
muxali lamana no voxo ane Anu musosovosou. Anu musosovosi'a
ta mitema se'i sou mia'aloxu vaikala noxou. No anu vote'i ane
ne, la Anu mu'oxonu vaikala noxou muxali mupala'a noxilo. La
sou Lataua, Anu itema sou mapauli, muvikala pekia'u mune'e
noxilo sou lexe eni aa'aloxu vaikala noxou.
4 [b]Anu aloxo ne, la sou ane eni ekaukavu vaikala ane 'o mulai noxine
Tito. Xo nini nemuxaxu taneni noxou Iesu Kalisito, la sou nini nexali
loxo eni 'alixeni maninasou mo muxamuxaxu tanenge noxinge nengei
ne, anu muxali vilesisi.
Eni alinga ulai noxou Lataua Maminge ilou Kalisito Iesu, Anu itema
sou pamauli lexe ane'i i'ana'analixene no anu alauna mo i'oxonu
oponeni uai se'isisi.

Xaixai Noxou Tito

5 Tava'u xo eni e'italoneni nexolu no la'olu ne Kuleta ne, sou lexe
nini namomosou xaixai pa'upa'usou e ukalu uao mo nasosovosi'a ta
tatila noxi'a ta mitema noxou Lataua no tuatuala ukalusi ne Kuleta loxo
eni evikalanenixu tei. 6 [c]Nasosovosi'a, la nasosovosi'a ane'i e ilavusou
i'oxonu susu no ie'i ta mitema uasi xe ta semai'a vilesisi. Mo ta 'ili'a
ne, imuxamuxaxu tane'i noxou Kalisito, mo sou ane'i umomomo sou
i'oxonu 'ili'ilixo sou vote'i mo itelo anaxa'ai'a ta neni'a ilo'a ta mami'a
uasi. 7 Xo nelavusou lexe tila sou usaxila'u xaixai noxi'a ta mitema
noxou Lataua ne, anu u'oxonu xaixai noxou Lataua. La sou mamu
sou ususu no ie'i ta mitema mo u'itinu ualasou mo opo ialuxu palea
mo uiexu uaini tavu'alo mo ulavusou u'oto'oto xe ukalavoine'i ta
mitema sou u'umenu lamoli'a ilou mi'ami'a. 8 Ia laixe lexe anu itema
sou usexelaxa'a ta mitema mo usu'uline'i mo umasaxau 'ili'ilixo laixe
tavu'alo ukalusi mo anu molu usaxila'u muamua'ixu laixe. Anu itema
sou umulinu 'ili'ilixo ane mulapu mo uxolu va'axu no anu 'ili'ilixo
masumasua, 9 mo anu utetelisou pekia'u vaikala manina e ane'i
milosiouxu mo anu umuxamuxaxu tanu no anu. La sou anu umomomo
sou uavutilixu opone'i ta mitema no anu vaikala manina sou lexe ane'i
itulu pekia'u noxou Kalisito, mo sou umomosi'a ta mitema e imasaxa
lexe imulinu vaikala manina uasi, la sou ane'i ilavu lexe ane'i mipolo
va'axu.

---

[a] **1:2** Kol 1:27 [b] **1:4** Rom 1:7; 2Ko 8:23; Xal 2:3 [c] **1:6-9** 1Ti 3:2-7; 2Ti 2:24-26

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

10 [d]Xo ta mitema tavu'alo ane mipolo va'axu ne. Ane'i imasaxa lexe
ilomuxu vaikala manina noxou Lataua uasi, mo ivivikala vitavitanisi
xe ixovulaulaulixa'a ta mitema no anu vaikala noxi'a. Tavu'alo noxi'a
ne, ane'i xooxoo mungaasi'a ne. 11 [e]Ane'i i'oxo aloxo ne, sou lexe
ikalavoine'i ta mitema sou i'umenu lamoli'a ilou mi'ami'a. Ane'i
ixovulaulaulixu xavutalai'a ta mitema latala no tani vilevilesi. La sou
navikalane'i pekia'u lexe mamu sou ane'i ivivikala aloxo ne. 12 Itema
sou palomatana vile noxi'a ane anu muvikala aloxo 'o, "Ta mitema
ne Kuletasi ane ane'i ilavusou ikalakalavoi utotomu, ane'i ta mitema
ta masua loxo ta mimii ta vova mo ta pauxee." 13 [f]Vaikala noxou ne,
anu manina. La sou nini navikala pekia'u ulai noxi'a sou namomosou
muxamuxaxu tane'i noxi'a noxou Lataua uxali manina, 14 [g]mo mamu
sou ilomusou a'alo vitavitanisi noxi'a ta Iutaia mo lapuloto iouiou
noxi'a ta mitema ane ilavusou ixiu tumali'au vaikala manina. 15 'Ei ane
mumulaxu tanu noxou Lataua, la mimii latala ne anu masua no anu
uasi. Ia 'ei ane mususu manina mo umuxamuxaxu tanu noxou Kalisito
uasi, la mii vile laixe noxou uasi. Xo xavutalau mo tanu ne, masua
mukalu. 16 [h]Ane'i ivikala lexe ane'i milavusou Lataua, ia 'ili'ilixone'isi
mumaxa'u lexe ane'i mixiu tumali'a noxou Lataua. La sou anu
umasaxai'a uasisi manina, xo ane'i imulinu uasi mo ane'i umomomo
sou i'oxonu xaixai vile laixe uasisi manina.

Vaikala Peletoto Ulai Noxi'a ta Mitema Se'i

2 1 Ia nini nalosieixu ta mitema lavulavu no anu vaikala manina
noxou Lataua. 2 Nini nalosieixu ta mulu ta aululu, la navikalane'i
aloxo 'o. Imuxamuxaxu tane'i noxou Lataua mo tane'ixa'a ta mitema mo
ixolu se'isisi sou itavule tu'utu'umaxu. Mamu sou iiexu uaini tavu'alo
mo ta mitema imaisou 'il'ilixo laixe noxi'a la itoxone'isi xe ane'i me'a
isaxila'u muamua'ixa'a laixe.
3 [i]Navikalane'i ta sema ta aululu kalumo lexe ane'i imulinu 'ili'ilixo
ane Lataua mumasaxau loxo itema sou xaixai noxou Lataua umulinu,
mo ivikala masua ulai noxi'a ta mitema uasi, mo iiexu uaini tavu'alo
malaxo uasi, ia ixolu loxo ta sema sou ilosi'a ta mitema lavulavu no
anu mii ma'ia ane laixe. 4 Mo sou ane'i imomomo sou ilosieixu ta sema
lexe ane'i imasaxai'a ta mulumului'a ilo'a ta 'ili'ili'a mo 5 [j]me'a isaxala'u
muamua'ixa'a laixe mo ilai noxi'a ta mulu va'axu uasi mo isaxila'u tani
mo i'oxo se'isisi noxi'a ta mulumului'a ilo'a ta 'ili'ili'a xe ilomuxa'a ta
mului'a laixe. La sou ta mitema ivikala masua no anu vaikala noxou
Lataua uasi.

---

[d] **1:10** 1Ti 4:7 [e] **1:11** 2Ti 3:5-6; 1Pi 5:2 [f] **1:13** 2Ti 4:2 [g] **1:14** 1Ti 4:7 [h] **1:16** 1Ioa 1:6; 2:4 [i] **2:3** 1Ti 3:11 [j] **2:5** Ep 5:22

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

6 Navikalane'i ta maulu kalumo lexe me'a isaxila'u muamuaixa'a laixe.
7 [k]Ia mii ma'ia ane nini na'oxonu, la anu upala'alixene no ie'i ta mitema
lexe nini namitema sou xaixai laixe noxou Lataua, la sou ane'i imulineni.
Nini nalosie'ixa'a ta mitema, la nalosieixu laixe mo namolovila'i no anu
uasi, 8 [l]mo navivikala la navikala ulapusi mo sou ta mitema ixalisou
susu vile no anu uasi xe ta uluameni ivikala masua une'e noxine uasi, ia
imaela xo ane'i vaikala vile sou ilea noxinge nengei uasi.
9 [m]Navikalane'i ta mitema sou ipalupalusi'a kalumo lexe ane'i ixolu
no laaxa'a ta tatilasi'a no anu mimii tavu'alo ukalusi mo i'oxonu xaixai
laixe sou ane'i i'osasi'a no anu, ia mamu sou itelo anaxa'a. 10 Mo mamu
sou ipakali mimii noxi'a, ia ilomuxa'a ta tatilasi'a laixe. Ane'i ta tatilasi'a
imaisou mii ma'ia ane ane'i i'oxonu, la imulaxu tane'i noxi'a manina mo
iisuxu vaikala noxou Lataua, Anu itema sou pamauli.
11 Xo alauna noxou Lataua, anu muxali lamana sou upamauline'i ta
mitema latala. 12-13 [n]No voxo ane nenge tamolo tanenge sou taxomaiou
mii ane lailaixe – anu lailivu noxou Iesu Kalisito uxali no anu lamana
noxou, anu Lataua noxinge tila, Anu itema sou pamauli, – la alauna
noxou ne, anu ulosienge lexe no voxo ane vaimomo, nenge taxiu
tumalingeu 'ili'iloxo masua e Lataua umasaxa uasi mo masaxa sou mimii
tavu'alo sou no lia 'o, ia tasaxila'u muamua'inenge laixe mo tamuamua'i
ulapu mo tamulinu 'ili'ilixo ane Lataua mumasaxau. 14 [o]Iesu Kalisito
mu'italonu maulixu singe sou Anu muno'inge mulivulinenge no anu
'ili'ilixo masumasua mo mukalipalanenge loxo anu ta na'u manina, sou
lexe nenge tamasaxa lexe ta'oxonu xaixai ane laixesi.
15 [p]Vaikala ane eni elosine ne, nini navikalane'i ta mitema no anu mo
naavutilixa'a sou imulinu xe namomosi'a no anu susu noxi'a, xo Lataua
musosovosine lexe nini itema sou xaixai noxou. Naxaxai laixe aloxo ne,
mo sou evile sou uvikala masua ulai noxine uasi.

'Ili'ilixo Laixe Ane Tito Umulinu

3 1 [q]Nini naavutilixu xavutalai'a ta mitema noxine, sou lexe ixolu
no laaxa'a ta mitema ane isaxila'a ilo'a ta tatilasi'a mo ilomuxu
vaikalai'a laixe mo ixolu iloo sou i'oxonu xaixai lailaixesi. 2 Ipela'a se'isisi
mo i'oxonu 'ilixo lailaixe ulai noxi'a ta mitema tavu'alo ukalusi. Ia mamu
sou ivikala masua noxou itema vile mo i'oto'otosou anaxa'a.
3 [r]Xo tei, la nenge kalumo ne, xavutalemenge laixe uasi la talomuxu
vaikala noxou Lataua uasi mo ane'i mikalavoinenge. Mo temulinu masaxa
masua iouiou mo 'ili'iloxo sou vote'i, la anu musakinenge la umomomo

---

[k] **2:7** 1Ti 4:12 [l] **2:8** 1Pi 2:15 [m] **2:9** 1Ti 6:1 [n] **2:12-13** 1Ioa 2:16 [o] **2:14** Mul 19:5; Lap 7:6; Ese 37:23; Xal 1:4; 1Pi 2:9 [p] **2:15** 1Ti 4:12 [q] **3:1** Rom 13:1-7; 1Pi 2:13-14 [r] **3:3** 1Ko 6:9-11; Ep 2:1-2; 5:8

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

sou talulusou uasi mo texolu no anu 'ili'ilixo masua sou oponenge
masuai'a ta mitema mo teisunenge ngatongato'o, la sou ane'i imasaxainge
xe nenge tamasaxai'a uasi. 4 Ia, no mine tanutanuxu ilou alauna noxu
Lataua, Anu itema sou pamauli muxali mupala'a lamana noxinge, 5 [s]la
Anu upamaulinenge no anu 'ili'ilixo laixe e nenge te'oxonu uasi. Anu
mupamaulinenge no anu alauna noxousi, la mu'ulosinge no anu Uleenu
Tavuna sou texali alavua la. 6 [t]Lataua munixi'u Uleenu Tavuna mulu'e
mu'ana'ana noxinge no anu xaixai noxou Iesu Kalisito, Anu itema sou
pamauli. 7 No anu alauna noxousi, la sou anu Lataua umoxo'inge lexe
nenge taxali ta 'olu ane mulapu no iou sou tano'u mauli ane kaluxu uasi
e nenge tamolo tanenge no anu. 8 Vaikala ane ne, anu manina misevile.
Mo umomomo sou nenge tamuxaxu tanenge no anu. La sou eni emasaxa
lexe nini navikala pakia'u ulai noxi'a ta mitema no anu mimii latala e eni
elemolu, mo sou ane'i ane imuxamuxaxu tane'i noxou Lataua ne, ixavutala
laixe ka sou ilailixu maulixa'a no anu 'ili'ilixo laixesi. Mii ane eni elemolu
tei ne lexe ane'i imulinu, la anu mii laixe sou usu'uline'i ta mitema.
9 [u]Ia naxiu tumalineu talitali'i vitavitanisi mo nanasi'a ta 'ilu'ilusune'i
ilo'a ta xasixasi'a mo 'oto'otosou anaxa'a vitavitanisi xe 'oto'oto no anu
lapuloto noxou Mosesi. Xo mimii ane ne, umomomo sou usu'ulineni uasi
mo anu mii vitanisi. 10 [v]Ia lexe vile uxolu sou ukalipalane'i ta mitema
noxou Lataua, la navikalanu sou namomosou xavutalau. Lexe na'oxonu
aloxo ne alaxu vile xe tamei, ia ulomuxu vaikalameni uasi, la naxexeenu.
11 Nini nelavusou lexe itema ane loxo ne, anu mupolo va'axu avile mo
u'oxo'oxo susu. Mii ane ne, mumaxa'u lexe anu mususu manina.

Vaikala Kaluxusou

12 [w]No voxo ane lexe eni apalusou Atemasi, ia uasi la apalusou Tukiko
ulai noxine, la nini napulili sou nane'e noxilo ne Nikopoli. Xo eni emasaxa
lexe no voxo sou la'iua, la eni axoxolu 'ole. 13 [x]Xe eni emasaxa manina lexe
nini xavineni sou napalusi'a Sena ilou Apolosi. Sena ne, anu itema sou
lapuloto ane. Nasu'uline'i ilou no anu mimii sou muamua'ixa'a, mo sou ane'i
imuamua'i la ixamuli tu'umaxu no anu mii vile uasi. 14 [y]Ta mitema noxinge
kalumo ino'u lavulavu sou ilailixu maulixa'a no anu xaixai laixe sou ixalixu
mii ma'ia ane sou usu'ulinu xoluxoluxa'a no anu. Ia ipaupauxee mamu.
15 Ta mitema latala ane noxi'a texolu 'o, ane'i misova aso laixe
mulai noxine. Mo milemo aso laixe noxixe ulai noxi'a ta mitema ane
imuxamuxaxu tane'i noxou Iesu mo ane imasaxaixe.
Eni alinga lexe alauna noxou Lataua uxolu noxinge ngingi latala ne
ukalusi.

---

[s] **3:5** 2Ti 1:9; Eva 10:22 [t] **3:6** Apo 2:17-18 [u] **3:9** 2Ti 2:14, 16 [v] **3:10** Mat 18:15-17
[w] **3:12** Ep 6:21-22; Kol 4:7-8 [x] **3:13** Apo 18:24; 1Ko 3:5-6 [y] **3:14** Ep 4:28

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

UOLI VOLOXU ANE PAULO MUKAUKAVU MULAI NOXOU

PILIMONI

Vaikala lamana

Pilimoni ne anu itema tila vile. Male anu temanu lalotu vile ne Kolosi. Itema sou xaixai vitanisi vile noxou ualasou lexe Onesimosi mu'ume la mulai muxolu to tuala tila vile. Ia no mine anu mu'ume mulai muxolu ne la muxalisou Paulo. Xe Paulo musu'ulinu la anu muno'u Kalisito no anu maulixu, la muxali itema vile noxou Kalisito.

No voxo ane ne, anu Paulo muxolu no anu sakisaki, la umomomo sou ulai umaisou Pilimoni ne uasi. Ia anu mukakavunu uoli voloxu 'o, la mulosou anu Onesimosi sou muno'u mulailixu noxou tilasou ne. No nano no anu uoli voloxu ne, la anu muvikalanu Pilimoni ne lexe ulavixu itema sou xaixai vitanisi ne mamu. Xo anu Onesimosi ne muxali itema vile noxou Kalisito ne. La sou laixe lexe anu usexelaxu mo uno'u ulivu loxo anu vimou maninasou.

A'alo muai no nano aloxo 'o

Vaikala lamana 1-3
Vaikala sou 'osa'ila xe lakilaka 4-7
Linga noxou Paulo mulai noxou Pilimoni sou Onesimosi 8-22
Vaikala kaluxusou 23-25

---

1 Eni Paulo, ane'i misakisakileli mo eni a axoxolu no taasou navunavu,
xo eni amitema sou xaixai noxou Kalisito Iesu.

Nexi noxou Timoti, anu loxo vivinge noxou Iesu Kalisito, tekaukavu
kaukavu ane 'o mulai noxine Pilimoni, nini menexixe maninasou ane
nexi temasaxau xe nini itema sou xaixai noxixe vile. 2 [a]Eni ekaukavu
mulai noxine Apia kalumo, nini loxo vivixe sema xe mulai noxine Akipasi
kalumo, nini loxo itema sou 'oto'oto noxixe, xo nini nexaxai noxou

---

[a] **2** Kol 4:17; 2Ti 2:3

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Kalisito Iesu loxo itema sou 'oto'oto loxo nenge nengei texaxai no anu.
Mo eni ekaukavu mulai noxi'a ta mitema noxou Lataua kalumo ane ane'i
ilavusou ipipita no tani noxine.
3 Nexi talinga lexe alauna mo opo se'isisi noxou Lataua Maminge ilou
Tila noxinge Iesu Kalisito uxolu noxinge.

Linga Noxou Paulo

4 No mine eni alinga ulai noxou Lataua noxilo, la eni axavutalaneni
mo avikala laixe ulai noxou uto-tomu. 5 Xo eni elomu lexe nini
namuxamuxaxu taneni noxou Tila noxine Iesu mo namasaxai'a ta mitema
noxou Lataua ukalusi. 6 Nenge nenge'a tamuxamuxaxu tanenge noxou
Lataua, la sou eni alinga lexe nini namaxa'u no anu maulixene loxo nini
nemuxaxu taneni noxou Lataua manina. La sou nini nalavu manina
no anu mimii latala laixe ane nenge teno'u noxou Kalisito. 7 [b]Nini loxo
vivilo, nini nemasaxai'a mo nesu'uline'i ta mitema noxou Lataua sou
imuxamuxaxu tane'i pekia'u ulai noxou Kalisito, la sou eni e'osasine
misevile mo nini neavutilixo sou opoleli muai se'isisi.

Lingasou Onesimosi

8 Eni amomomo sou avikalaneni pekia'u no anu mii vile sou lexe nini
na'oxonu, xo nini loxo vivilo noxou Kalisito. 9 Ia, eni atali'isinexu aloxo
ne uasi. Atali'isine se'isisi xo eni elavu lexe nini itema sou namasaxai'a
ta mitema noxou Lataua. Eni aululu mukalu, ia ane'i misakisakileli mo
a axoxolu no taasou navunavu. 10 [c]Ia eni Paulo atali'isinexu Onesimosi,
anu muxali loxo 'alixeni. Xo anu mumulaxu tanu noxou Iesu no mine eni
exoxolu no taasou navunavu. 11 Tei, la anu ulavusou u'oxonu xaixai laixe
sou usu'ulineni uasi, ia vaimomo anu mumomomo sou u'oxonu xaixai
laixe sou usu'ulinenge nengei.
12 La sou eni apalusou ulivu ulai noxine. Anu ne, e'eleli manina ane. 13 No
mine eni exoxolu no taasou navunavu, la emasaxa lexe anu uxolu noxilo sou
uno'u tanixene mo usu'ulileli sou aa'aloi'a ta mitema a'alo laixe noxou Iesu
Kalisito. 14 Ia lexe nini napelemasaxaleli uasi, la eni umomomo sou amulinu
masaxa noxilo uasi. Lexe nini nasu'ulileli sou nalivunoxu Onesimosi
ulivu noxine, la nini na'oxonu mii ane ne, no anu masaxa noxinesi. Eni
avikala pekia'u noxine, la sou nini na'oxonu aloxo ne uasi. 15 Tava'u xo anu
Onesimosi mu'umesine se kitu'a ne, male nini nalivulixu une'e noxine mo
sou uxolu noxine utotomu. 16 [d]Anu ulivu une'e uxolu noxine, la anu loxo
itema vitanisi sou napalupalusou uasi. Anu muxiu mo muxali loxo vivine e
nenge temasaxau. Eni emasaxau, ia nini kalumo nemasaxau misevile, loxo
itema sou ipalupalusou mo nenge vivinge noxou tila, ia anu noxine kalumo.

---

[b] **7** 2Ko 7:4 [c] **10** 1Ko 4:15; Kol 4:9 [d] **16** 1Ti 6:2

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

17 La sou lexe nini menexilo sou nengei ta'oxonu xaixai noxou Tilasinge,
la na'avalou Onesimosi une'e noxine loxo nini na'avalilo. 18 Xe lexe anu
mususu noxine mo ukolinu lamolimeni uasi, la eni akolinu. 19 Xo eni
Paulo melo ekaukavu ano 'o. La sou eni melo akolinu lamolimeni. Ia
eni avikalaneni lexe nini nakolinu xaixai e eni e'oxo mulai noxine sou
nemuxaxu taneni noxou Kalisito 'ole, uasi. 20 Vivilo. Eni emasaxa manina
lexe nini nasu'ulileli, xo nenge nengei tamuxamuxaxu tanenge noxou
Tila noxinge. Nini na'avalou Onesimosi une'e sou uxolu noxine, la eni
opoleli u'osasou Kalisito. 21 Eni ekaukavu aloxo ne, xo eni elavu lexe nini
nalomuxu linga noxilo mo nini na'oxonu xaixai se'i e eni atali'isinexu
uasi.

22 [e]Avikalangengi no anu mii vile la. Eni alingainge sou ngingi
ngakilakasilo ulai noxou Lataua, mo sou eni alai noxinge. La sou eni
emasaxa lexe nini napaipounu tani kapiutuxu vile sou lexe eni ane'e, la
aai no anu.

23 [f]Epapalasi musova aso laixe mulai noxine. Anu kalumo ne, ane'i
misakisakiinu mo nexi noxou texolu no taasou navunavu, xo anu kalumo
mua'aloxu Kalisito Iesu ualasou. 24 [g]Mo ane'i ane nexi noxi'a taxaxai
tapita no anu xaixai noxou Lataua, ualasi'a lexe Maluko mo Alisitaluko
mo Temasi ilou Luka, ane'i kalumo misova aso laixe mulai noxine.

25 Eni alinga lexe alauna noxou Tila Iesu Kalisito uxolu noxine.

---

[e] **22** Pil 1:25; 2:24 [f] **23** Kol 1:7 [g] **24** Kol 4:10-14

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

UOLI VOLOXU ANE MULAI NOXI'A

TA EVALAIO

Vaikala lamana

Uoli voloxu ane 'o mikaukavunu mulai noxi'a ta mitema xulumuxa'a ane mixali ta mitema noxou Kalisito. Ia ta mitema mose'i mi'oxo masuane'i xe milosi'a tu'utu'umaxu mose'i la mutaloxolixa'a no anu muxamuxaxu tane'i noxi'a. La anu muvikalane'i lamana lexe Iesu Kalisito anusisi umomomo sou ulosiengexu 'ilixo maninasou noxou Lataua.

Anu mulemolu mii tatalu: (1) Iesu anu Lataua 'Olu maniasou. Anu muxolu no lia 'o la mutavulenu tu'utu'umaxu tavu'alo. Mo anu muuliuli noxi'a ta mitema sou palomatana tatei ilo'a ta angelo xe Mosesi. (2) Iesu anu muuliuli noxi'a ta aili'i tatei. Lataua muvikalasou lexe Anu uxolu aili'i utotomu mo kaluxu uasi. (3) Iesu anu muxolu loxo kisi'a ta aili'i teitexi no opo loxotolo mo Anu umomomo sou ulivulixa'a ta mitema ane imuxaxu tane'i noxou. 'Ili'ilixo sou lalotu e Mosesi mulemolu ne, anu tovola'i sou xaixai noxou Iesusi ane.

Uoli voloxu ane 'o no anu mautunu 11 xe 12 la mua'aloxa'a ta mitema e mimuxaxu tane'i manina sou tatei. Sou ulosie'i ta mitema no anu 'ilixo sou tamuxaxu tanenge maninasou ulai utalo no anu voxo kaluxusou. Xe muvikala lexe no voxo tu'utu'umaxu uxalisi'a la imuxaxu tane'i noxou Iesu pekia'u. Mo ie'i ulai noxou Iesusi no voxo sou tu'utu'umaxu iouiou uxalisi'a.

A'alo muai no nano aloxo 'o

Vaikala lamana 1:1-3
Kalisito anu muuliuli noxi'a ta angelo ilo'a ta aili'i xe Mosesi 1:4–7:28
Iesu anu muxali kisi'a ta aili'i teitexi no opo loxotolo 8–10
Tava'u 'ilixo sou muxamuxaxu tanenge 11–12
Vaikala kaluxusou ilou pelepletoto 13

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Lataua Muvikalanu No 'a Anaxu 'Olu

1 1 Tatei la Lataua muvikalane'i ta xaixasinge alaxu tavu'alo no anu
vote'i iouiou no anaxa'a ta mitema sou palomatana. 2 [a]Ia vaimomo
no anu voxo kalukaluxusou 'o, la Lataua muvikalanenge no anaxu 'Olu.
Anu musosovosou 'Olu ne sou usaxila'u mimii latala ukalusi sou uxali
ta na'u, mo no avolu 'Olu nesi la Lataua mukoinu mimii latala no lialia
'o mukalusi. 3 [b]Mo anu 'Olu ne mupala'alixu lamanaxu Lataua la iaaxu
muieisinge mukalusi. Mo anu iouvilesisi loxo Lataua muisalili, mo no anu
xavi no anu vaikala noxou la mutetelisou mimii latala mukalusi muxolu
pekia'u. Xe ili'i no mine Anu mukalusou xaixai noxou sou mukalusou
susu xe mu'oxone'i ta mitema mixali malemalenga mukalu, la mulai
mutalupexa no paumolu Tatananu tuala ane tatila manina teitexi no opo
loxotolo, la muxolu no avolu tema. 4 [c]Anu mulai muxolu ne la, Lataua
mulosou uala ne tatila manina muuliuli manina noxi'a ta angelo, la sou
Anu muxali tatila noxi'a ta angelo.

5 [d]Xo Lataua umoxo'u angelo vile lexe,
"Nini, eni 'alixeni mo vaimomo 'o eni axali Maminesi."
Mo muvikala kalumo lexe,
"Eni axali loxo Anu Momu. Xe Anu uxali loxo 'alixeni."
Ne, Lataua muvikalanu angelo vile aloxo ne? Uasi.

6 [e]Mo no mine Lataua mupalusou 'Olu laposalaxu mulu'e no lialia 'o la
Anu muvikala aloxo 'o,
"Ta angelo noxou Lataua ukalusi ine'e ilotu noxou."

7 [f]Xe noxi'a ta angelo la Lataua muvikalasi'a aloxo 'o,
"Anu Lataua u'oxone'i ta angelo noxou ixali loxo atumesi
xe u'oxone'i ta mitema sou xaixai noxou ixali loxo navu lamixu."

8 [g]Xe Anu muvikalasou 'Olu aloxo 'o,
"Lataua, nini nexolu no anu puloulousine sou Tatananu tuala
utotomu mo kaluxu uasi.
Mo nini nasaxila'a ta mitema noxine la naulaxune'i no anu 'ilixo
mulapusi.
9 Nini namasaxau 'ili'ilixo ane mulapusi ia namasaxau 'ili'ilixo ane
masumasua uasi.
Aloxo ne la sou Lataua noxine munixi'u ueli sou 'osa'ila
mu'ana'ana noxine
sou musosovosine lexe nini neuliuli noxi'a ta menexine."

10 [h]Mo Lataua muvikalasou 'Olu la aloxo 'o,
"Tila, tatei manina no mine nekoinu mimii latala no lialia 'o,

---

[a] **1:2** Ioa 1:3 [b] **1:3** Ioa 14:9; Kol 1:20; Eva 8:1 [c] **1:4** Pil 2:9 [d] **1:5** 2Sa 7:14; 1A'a 17:13; Lex 2:7; Apo 13:33 [e] **1:6** Lap 32:43; Rom 8:29 [f] **1:7** Lex 104:4 [g] **1:8-9** Lex 45:6-7 [h] **1:10-12** Lex 102:25-27

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

la nemuxaxu tavatava'u laixe sou mu'oxonu pekia'u.
Mo nekoinu loxotolo ilou mimii iouiou teitexi ne anu
nene'axu xaixai noxinesi.
11 Mimii ukalusi ne ulai la umamulosi
ia nini la naxolu aloxo nesi.
Mo lialia ilou loxotolo ne umanaunu loxo tokolomo
mamuxanu.
12 Mo ulai la napipinu loxo itema upipinu mo'e,
xe nakolinu alavua aloxo itema uxexeenu tokolomo teinu
ia ukalanu tokolomo alavua.
Ia nini ne naxolu aloxo nesi,
mo tauu iexene ne kaluxusou uasisi manina."
13 [i]Tei la Lataua muvikalanu 'Olu lexe,
"'Alixeni nane'e mo natalupexa no pa'umelo no avolo tema ulai
umomomo
no mine eni amulaxa'a ta uluameni no laaxene sou
namalomaloxo'a no tava'ine."
Ia Anu muvikalanu angelo noxou vile aloxo ne a talu? Uasi.
14 [j]Ta angelo ukalusi ne ane'i ta uleenusi sou i'oxonu xaixai
noxou Latauasi, sou upalusi'a ilai isu'uline'i ane'i ane ulai la ino'u
mauli.

Pamauli Noxou Lataua ne Anu Mii Tatila Manina

2 1 Ioxe aloxo nenge telomusou tei lexe Lataua 'Olu muuliuli, la
sou anu laixe sou nenge tatetelisou vaikala laixe ne pekia'u.
Mo talaxa'i laixe, loxo 'o io tasasalo la taxexesou. 2 [k]Tatei la vaikala
ane mulaa no anaxa'a ta angelo sou mivikalane'i ta xaixasinge ne
mupala'a lexe anu manina, xo ta mitema mixola'u mo imulinu laixe
uasi la mixalisou tu'umaxu umomomo no anu 'ilixoi'a. 3 [l]Ane ne
tatei ia vaimomo 'o vote'i sou pamauli lailaixe a mupala'a. La sou
lexe nenge taxiunu tumalingeu xaixai tatila noxou Lataua ne, la sou
nenge ta'ume mo tapolopepeenu la'ia noxou Lataua ne a loxovaa? Tei
la Tatila molu mupala'alixu vote'i sou pamauli noxi'a ane'i tatei, xe
ane'i ta 'ei ane milomusou, la mia'aloxu noxinge vaimomo 'o lexe
vaikala ne anu manina. 4 [m]Mo Lataua kalumo muvalaxu vaikalai'a
lexe vaikala ne anu manina, la mu'oxonu sosovo iouiou mo xaixai
pekipekia'u mose'i, xe mumila'anu lavulavu sou xaixai iouiou no
anu Uleenu Tavuna mulai noxi'a ta mitema vilevilesi no anu masaxa
noxousi.

---

[i] **1:13** Lex 110:1 [j] **1:14** Lex 34:7; 91:11 [k] **2:2** Xal 3:19 [l] **2:3** Eva 10:29; 12:25
[m] **2:4** Mak 16:20; 1Ko 12:4, 11

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Iesu Anusisi Anu Itema sou Pamauli

5 Aloxo ne, la sou no anu lialia alavua ane uxali ili'i e tevivikalasou 'o,
la Lataua usosovosi'a ta angelo sou iulaxunu uasi. 6 [n]Xo aloxo itema vile
muvikala muai no nano no anu Lavuku Tavuna teinu muvikala aloxo 'o,
"Itema 'o anu ne mii ma'ia manina 'o,
la sou nini taneni u'oxoxu malaxo 'o?
Anu mii vitanisi,
ia tava'u loxovaa la sou nini nasaxila'u itema 'Olu laixe 'o?
7 Nini ne'oxonu muxolu,
no laaxa'a ta angelo no anu voxo ataxusesi.
Mo nemulaxu no anu tanixene lailaixe ne mo ne'itinu ualasou
xe nelosou uala tila.
8 Xe nemulaxu sou mimii latala ukalusi e nekoinu ne
uxolu no anu saxisaxila'u noxou xe uxolu no laaxu."
No mine Lataua muitalonu mimii mukalusi mulai no anu saxisaxila'u
noxou la mii vile uxolu vitanisi uasi. Ia vaimomo 'o nenge tamaisou itema
usaxila'u mo ulaxunu mii vile uasi. 9 [o]Ia nenge tamaisou Iesu la Anu
muno'u uala tatila manina, xo tei la Anu muxolu no laaxa'a ta angelo voxo
ataxusi sou muno'u tanixa'a ta mitema sou musoli. La ane ne anu vote'i sou
alauna noxou Lataua sou usu'uline'i ta mitema. Xo Iesu mutaloxolixu mo
mutavulenu tu'utu'umaxu mumomomo no anu soli, aloxo ne la sou Lataua
mu'itinu ualasou xe mulosou uala tila xe mimii latala muxolu no laaxu.
10 Lataua anusisi Anu tava'u mimii latala mukalusi mo Anu molu
mukoinu mimii latala mukalusi. La sou Anu mumasaxa lexe ta 'olu
tavu'alo ne i'unalai ixolu no nano no anu xoluxolu laixe noxou Lataua
teitexi no loxotolo. Lataua muxalixu vote'i sou pamauli ne ane noxou
Iesusi nesi, la sou mu'oxonu mutavulenu navunavu. No anu navunavu
ne la Anu mu'oxonu Iesu muuliuli manina sou mutulu moosou pamauli
noxi'a Lataua ta 'olu. La sou 'ilixo e Lataua mu'oxonu ne anu lailaixe
manina. 11 [p]La sou anu Iesu mukalipalane'i ta mitema milapu la mixali
Lataua ta 'olu xe ane'i ta mitema e Anu mukalipalane'i ne, ane'i mami'a
vilesisi, la sou Anu umaela sou umoxo'a lexe Anu ta vimovimou uasi.
12 [q]La muvikalanu Lataua aloxo 'o,
"Eni amoxomoxo'u ulasine mo apala'alixu noxi'a ta vivilo.
Xe no mine nexi tapita sou talotu,
la eni alexenu lexe sou a'itinu ualasine."
13 [r]Mo muvikala la aloxo 'o,
"Eni axolu aloopala noxou Latauasi sou u'oxonu mii ma'ia Anu
mulemolu."

---

[n] **2:6-8** Lex 8:4-6 [o] **2:9** Pil 2:8-9 [p] **2:11** Mat 25:40 [q] **2:12** Lex 22:22 [r] **2:13** Ais 8:17-18

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Xe muvikala la aloxo 'o,
"Namalei, eni exolu no taine'i Lataua ta 'olu e Anu mulosilo."
14 [s]Lataua ta 'olu e Iesu muleme'a ne, ane ane'i ta mitema imaumauli.
La sou Iesu muxali itema aloxo ane'i ne sou ulai no anu soli. Anu
mu'oxonu aloxo ne sou mutaloxolixu Satani anu itema e xaviinu
sou u'oxone'i ta mitema isoisoli. 15 Mo 'ume sou soli musakisakiinu
maulixa'a ta mitema no anu xoluxoluxa'a, la sou Iesu musoli sou
mululusi'a no anu sakisaki no anu 'ume sou soli ne. 16 Manina misevile,
Iesu mune'e mu'oxonu xaixai tatila ne sou usu'uline'i ta angelo uasi,
ia Anu mu'oxonu xaixai ne sou musu'uline'i Avalaamu ta xaixasou.
17 Xo Anu anusisi sou usu'uline'i ta vimovimou la anu vote'i vilesisi ane
Anu uxali uisalili aloxo ane'i nesi. Mo sou aloxo ne la Anu uxali kisi'a
ta aili'i e mu'ana'ana no anu 'ilixo sou alauna manina mo umulinu
vaivaikala noxou Lataua la u'oxonu xaixai noxou laixesi. Xaixai ne ane
sou uxexeenu susu noxi'a ta mitema. 18 Xe no mine tovotovo uxalisi'a la
Anu umomomo sou usu'uline'i xo Anu muxamulinu navunavu no anu
tovotovo iouvilesisi aloxo ane'i ixamulinu ne.

Iesu Muno'u Uala Tila Mua'ulixu Mosesi

3 1 [t]Ioxe ta vivilo, noxou Iesu Lataua muxolu teitexi no opo loxotolo
mu'avalinge mo mukalipalangengi lexe ngingi ta noxou muisalili
ngaxolu. Mo ngaxavutala Iesu. Anu aposeli noxou Lataua mo kisi'a ta
aili'i e nenge temuxaxu tanenge noxou xe taa'aloxu ualasou lamana.
2 Anu mumulinu vaikala noxou Lataua mo muxaxaisou xaixai ane
Lataua musosovosou sou uxaxaisou ne laixe. Xaixai noxou ne anu
iouvilesisi aloxo Mosesi mu'oxonu, sou muxaxaisi'a ta mitema laixe
loxo ane'i Lataua taasou. 3 Ia Lataua mulosou Iesu uala tila manina
mua'ulixu Mosesi. Aloxo nenge telavusou itema vile utulusou tani vile
lailaixe manina la. Nenge tavikalasou tani ne malaxo uasi, ia talosou
uala tila manina noxou moosou e mutulusou ne. 4 Aloxo tanitani ne
itema vilevilesi mutulusou, ia Lataua anu molu muxalixu mimii latala
mukalusi. 5 [u]Mosesi ne anu itema sou xaixai noxou Lataua mo mumulinu
vaikala noxou Lataua la mu'oxonu xaixai laixesi sou musaxila'u tani
noxou. Mo anu muvikala lamana no anu mii ma'ia ane sou Lataua
ulemolu ili'i. 6 Ia Kalisito ne Anu Lataua 'Olu la sou anu xaixai noxou
ne sou musaxila'a ta mitema mukalusi loxo ane'i tani noxou Lataua. La
mumulinu vaikala noxou Lataua la, mu'oxonu maninasou xaixai noxou
ne. La sou nenge ane tanenge utulu pekia'u mo ta'osa'osa sou tano'u mii
ma'ia nenge texolu teloloopalanu sou tano'u, la nenge kalumo ne texolu
loxo Lataua taasou.

---

[s] **2:14** 1Ioa 3:8; Pal 12:10 [t] **3:1-2** Iti 12:7; Eva 4:14; 7:26 [u] **3:5** Iti 12:7; Lap 18:15-19

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ta Mitema Ilomuxu Lataua Uasi ne Ilaxa'i Laixe

7 [v]La sou anu aloxo Uleenu Tavuna mulemolu, Anu muvikala aloxo 'o,
"Vaimomo 'o lexe ngalomusou Lataua xolinu
la mamu sou ngatatusou opongengi pekia'u
8 [w]loxo ta 'ili'ilisungengi mi'oxonu tatei.
Xo no voxo loxo mixolu no xalee lia 'esi'esi
la mixiunu tumali'a noxilo xe mitovoleli.
9 La mimaisou mimii ta tatila e'oxonu muxali noxi'a
mumomomo no anu tauu ie itemaxu ta tamei (40).
10 Xo ta mitema no anu taunu ane ne mi'oxonu la'iaxo la eni evikala lexe,
'Ta mitema ane 'o ne, opone'i muxolu va'axu noxilo manina,
mo ilavusou imulinu vote'i noxilo e lexe imulinu ne la uasisi.'
11 [x]La mi'oxoleli la'iaxo la eni evikalane'i aloxo 'o,
'Manina teitexi, ane'i imomomo sou i'unalai no nano no tualasou ma'ila
noxilo uasisi manina.' "
12 Ta vivilo noxou Iesu, ngalaxa'ingengi laixe, loxo 'o io vivinge vile no taingengi ne opo masumasua muxolu no anu xavutalau la umomomosou umuxaxu tanu uasi la uxiunu tumalou noxou Lataua e Anu umauli. 13 La sou anu laixe sou ngapatetelingengi ngatongato'o no voxovoxo utotomu. Xo nenge tamaisou voxo vilevilesi uxaxai la nenge tavikala lexe anu voxo ane vaimomo 'o si, ia talavusou telexu uasi. Aloxo ne la sou anu laixe sou ngasu'ulingengi ngatongato'o mo ngaavutinoxu xavutalamengi, loxo 'o io 'ilixo sou susu u'oxo loloxa'a se'i noxinge la itatusou tane'i pekia'u. 14 No mine nenge temuxaxu tanenge noxou Lataua pekia'u, la loopala noxinge ne pekia'u manina. Lexe nenge tatulu peka'inge aloxo ne ulai utalo no telexu, la nenge nenge'a Kalisito taxolu tapita. 15 [y]Aloxo Lavuku Tavuna teinu, muvikala aloxo 'o,
"Vaimomo 'o, lexe ngalomusou xolinu,
la mamu sou ngatatusou opongengi pekia'u loxo ta
'ilu'ilusungengi mi'oxonu tatei.
Xo ta 'iluilusungengi mi'oxonu tatei aloxo ne
la mixiunu tumali'a noxilo xe mitovoleli."
16 [z]Ane'i ta 'ei ane miavutinoxu Lataua opoonu la la'iaxui'a no mine milomusou vaikala noxou la mixiunu tumali'aou ne? Ane'i ta mitema mukalusi ane Mosesi muulaxune'i milaa ne Aixiputo. 17 [a]Mo anu la'iaxui'a ta 'ei mumomomo no anu tauu ie itemaxu ta tamei? Anu la'iaxui'a

---

[v] **3:7-11** Lex 95:7-11 [w] **3:8** Mul 17:7; Iti 20:2-5 [x] **3:11** Iti 14:21-23 [y] **3:15** Eva 3:7-8
[z] **3:16** Iti 14:1-35 [a] **3:17** 1Ko 10:10

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ane'i ta mitema e misusu xe misoisoli la vasime'a muta'ota'olu no xalee
lia 'esi'esi ne. 18 Xe noxi'a ta 'ei e Lataua muvikalane'i pekia'u lexe
umomomo sou i'unalai no nano no tualasou ma'ila noxou uasi ne? Anu
muleleme'a ta mitema e imulinu vaikala noxou uasi. 19 La sou nenge
tamaisou lexe ane'i imomomo sou i'unalai no tuala sou ma'ila uasi, xo
tava'u vilesisi aloxo 'o imulaxu tane'i uasi.

Ta Mitema Noxou Lataua Ixolu Ima'ila

4 1 Vaikala e Lataua musakiinu tei lexe ta mitema ane'i ane
miloopalasi ane i'unalai no tuala sou ma'ila noxou ne anu a mukisi
sio mo a ututulu sio. La sou nenge'a talaxa'i loxo 'o io se'i noxinge maasi
la i'unalai no tuala ne uasi. 2 Nenge kalumo telomusou a'alo laixe noxou
Iesu e ane'i milomusou ne usu'uline'i uasi xo ane'i milomusou ia imuxaxu
tane'i no anu uasi. 3 [b]Aloxo ne la sou vaimomo 'o nenge ane temuxaxu
tanengesi ane tamomomo sou ta'unalai no tuala sou ma'ila ne, aloxo
Lataua mulemolu. Anu muvikala aloxo 'o,

"Aloxo ne la sou eni la'iaxo, la evikalane'i lexe,
'Manina teitexi, ane'i imomomo sou i'unalai no tuala sou ma'ila
noxilo uasisi manina.' "

Lataua muvikala aloxo ne la anu manina, xo tatei no mine Anu
mukoinu mimii latala mukalusi, la Anu mulalaxiinu tuala sou ma'ila
kalumo ne a muxolu. 4 [c]Aloxo vaikala vile muai no nano no anu vaikala
noxou Lataua sou voxo muxatele tamei muvikala aloxo 'o "Lataua
mukalusou xaixai noxou xe no anu voxo muxatele tameisou la Anu
muma'ila." 5 [d]Mo aloxo no anu vaikala mautunu e nenge telomusou tei la
muvikala lexe, "Ane'i imomomo sou i'unalai no nano no tuala sou ma'ila
noxilo uasisi manina."

6 La sou anu mumaxa'u lexe tuala sou ma'ila ne anu a uxoxolusio
sou ta mitema mose'i i'unalai no anu, xo ane'i ane tatei milomusou
a'alo laixe noxou Iesu ia imulinu uasi la i'unalai uasi. 7 [e]Aloxo ne la sou
Lataua musosovosou voxo vile la, la sou voxo ne ane vaimomo 'o. Anu
muvikalane'i ta mitema tatei no anu vaikala aloxo telomusou tei ne. Mo
tauu ie tavu'alo mulai mukalu xe ili'i la Anu mulemolu no anaxu Deviti
la. La Anu muvikala aloxo 'o,

"Vaimomo 'o lexe ngalomusou xolinu
la ngatatusou opongengi pekia'u mamu."

8 [f]Lexe Iesua mulosi'a ta mitema ma'ila, la Lataua usosovosou voxo vile
la sou ma'ila la uasi. 9 Aloxo ne la sou nenge talavusou laixe lexe voxo
vile sou ma'ila noxi'a ta mitema noxou Lataua a uxoxolusio. Ma'ila ne

---

[b] **4:3** Lex 95:11; Eva 3:11 [c] **4:4** Tav 2:2 [d] **4:5** Lex 95:11 [e] **4:7** Lex 95:7-8 [f] **4:8** Lap 31:7; Ies 22:4

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

iouvilesisi aloxo voxo manina sou ma'ila. 10 [g]Mo nenge telavusou lexe
itema ane mukalusou xaixai noxousi la anu u'unalai no tuala sou ma'ila
noxou Lataua. Anu iouvilesisi aloxo Lataua mukalusou xaixai noxou
mukalu, la sou anu muma'ila. 11 Aloxo ne la sou anu laixe lexe nenge'a
xavinenge mo sou ta'unalai no tuala sou ma'ila ne. Loxo 'o io se'i noxinge
imulinu 'ilixo noxi'a ane'i taatei sou ilomu uasi la u'oxone'i ilapau la
umomomo sou i'unalai uasi.

12 [h]Xo vaikala noxou Lataua ne anu mauli mo anu xaviinu mo anaxu
manina mua'ulixu laviso e anaxu tatamei. Vaikala ne uto'omolu itema
la u'unalai no nano manina no anu uleenu ilou tanu upita xe ukalipala
toxotoxo no anu itema xinuxinu mo xinuxinu taxutaxulunu. Xe utilovosou
xavutalanu mo masaxa muxolu no nano no tanu. 13 Mimii e Lataua
mukoinu mukalusi 'o ne mii vile umomomo sou utalume no iou uasi.
Mimii latala e Lataua mukoinu ne muxolu lamana no iou mukalusi,
upala'a xe uai no tani keakea. Mo Anusisi utilovosou 'ili'ilixomenge
ukalusi.

Iesu Anu Muxali Tatila Kisi'a ta Aili'i Tatila Noxinge

14 [i]Ioxe kisi'a ta aili'i tatila noxinge mu'unalai mo a muxolu teitexi
no opo loxotolo. Anu Iesu e Lataua 'Olu. La sou muxamuxaxu tanenge
noxou e telemolu ne, anu laixe sou nenge'a tatetelisou pekia'u. 15 Xo
nenge tovotovo uxali noxinge la nenge xavinenge sou tataloxolixu uasi
la u'oxonenge pelesinge. Ia loxo 'o io nenge xavutalamenge uvikala lexe
kisi'a ta aili'i noxinge ne loxo 'o io tanunenge uasi. Uasi Anu tanunenge,
xo tovotovo iouiou e uxali noxinge vaimomo 'o ne anu muxali noxou sou
mutovonu tei kalumo, ia Anu ususu uasi. 16 [j]La sou laixe lexe nenge talai
alai no 'a xoluxolu laixe noxou Lataua ia ta'ume uasi. Ta'unalai no nano
no anu alauna noxou. Lexe nenge talai noxou la sou tamaisou alauna
noxou xe tanutanuxu noxou noxinge. Mo lexe tu'umaxu uxalisinge la Anu
usu'ulinenge.

5 1 Ioxe, vote'isou itema uxali kisi'a ta aili'i ne aloxo 'o. Lataua ulosou
xaixai sou usosovosou itema vile no taine'i ta menexu la utulusou
xe ulosou xaixai sou usosovosi'a ta mitema no anu mii ma'ia i'oxonu
ulai noxou Lataua. Xe ta mitema ino'u mimii mose'i sou ine'e ilosou
aili'i la u'elaxu mo uvau ukalu la u'elaxu sou uxexeenu susu noxi'a.
2 Xe ta mitema ane lavulavui'a uasi mo ane milai va'axu ine'e noxou
sou uxaxaisi'a la umalalixa'asi xo anu kalumo ne pekia'u sou uxaxaisi'a
uasi. 3 [k]La sou no mine ane'i ino'a ta mimii ine'e sou lexe anu u'elaxu sou
uxexeenu susu noxi'a la anu u'oxonu sou uxexeenu susu noxou kalumo.

---

[g] **4:10** Eva 4:4 [h] **4:12** Ep 6:17; Pal 1:16; 19:13-15 [i] **4:14** Eva 3:1; 10:23 [j] **4:16** Eva 10:19
[k] **5:3** Liv 9:7; 16:6

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

4 [l]Itema uxali kisi'a ta aili'i ne anu uno'u uala tatila manina, la sou
itema vile umomomo sou ukelelixu u'una no anu xaixai 'o no anu masaxa
noxousi uasi. Xo Lataua anusisi u'avalou itema ne la sou ulosou xaixai
sou uxaxaisou loxo anu mu'oxonu noxou Aloni taatei. 5 [m]Mo Iesu kalumo
ne Anu aloxo ne, Anu molu mune'esi ka molu mulosou uala tila sou
mu'oxonu muxali kisi'a ta aili'i uasi. Ia Lataua molu musosovosou sou
u'oxonu xaixai ane. Xo loxo Anu mulemolu, la muvikalanu lexe,

"Nini ne, eni 'alixeni, mo vaimomo 'o eni exali Mamine."

6 [n]Mo no anu kaukavu vile muai no anu vaikala noxou Lataua la Lataua
muvikala la aloxo 'o,

"Nini naxolu loxo aili'i vaimomo 'o mo kaluxu uasi,
mo neno'u tanixu Melikisateki."

7[o]No anu voxo e Iesu muxolu mo mumauli loxo itema no lia 'o, la Anu
mukilaka mutotomu mulai noxou Lataua, xe muvikalanu sou usu'ulinu. Anu
mukilaka toxotoxoxa'a xe mutama iou lexaxu munixi mulai noxou Lataua, xo
mulavusou lexe Lataua anusisi umomomo sou usu'ulinu no anu soli. Lataua
mulomuxu la mukolinu lakilaka noxou xo Anu mutaloxolixu. 8 Manina
anu Lataua 'Olu, ia Anu mutavulenu tu'utu'umaxu. Aloxo ne, la sou no anu
tu'utu'umaxu ne mulosou lavulavu lexe no anu 'ilixo sou umulinu masaxa
noxou Latauasi, xe ulolomuxusi, la utavulenu tu'utu'umaxu. 9 Xo Anu mumulinu
masaxa noxou Momu laixe, la sou Anu muxali kisi'a ta aili'i laixe manina mo
tava'u pamauli noxi'a ta mitema mukalusi ane imulinu masaxa noxou, xe ulosi'a
mauli ane kaluxu uasi. 10 Xo Anu mu'oxonu aloxo ne la sou Lataua musosovosou
sou muxali kisi'a ta aili'i tatila manina la muno'u tanixu Melikisateki.

Mamu sou Taxolu Tatovava loxo ta Molomolo ta Kitukitu'a

11 No anu ngiou ane Iesu muxali kisi'a ta aili'i loxo Melikisateki ne, nexi
tamomomo sou taa'alomengixu tavu'alo. Ia nexi tamomomo sou talamanalixu
ukalusi uasi, xo ngalomusou laixe ia xavutalamengi ne utovava sio. 12[p]Ngingi
ngexolu no nano no anu lalotu mo ngexali ta mitema noxou Kalisito maxuveni.
Mo vaimomo 'o ne ngingi ngamomomo sou ngaxali ta tisa sou ngalosi'a mose'i
lavulavu. Ia uasi ngingi ngatovavasi la sou ngamasaxa lexe ngaxolusi ia ta mitema
se'i ine'e sou ia'alomengi no anu lavulavu se ngeno'u tei noxou Lataua no anu
vaikala la. Xo ngingi ngamomomo sou menge ngano'u la'ilali pekia'u mo nga'ou
uasi. Ngingi uao ngaiexu susu loxo ta keakea sio. 13 Nenge telavusou lexe ta
mitema e iiexu susu sio ne ane'i uao ta keakea sio, mo ilavusou 'ilixo mii ma'ia
laixe xe masua uasi. 14 Ia la'ilali pekia'u ne ta mitema ta tatila na'a. Ane'i ta mitema
ane loxo ne ane'i milavusou vote'i sou itilovosou mii ma'ia ane masua xe mii ma'ia
ane laixe. Xo ane'i mitotovonu sou mi'oxo'oxonu mutotomu no anu maulixa'a.

---

[l] **5:4** Mul 28:1 [m] **5:5** Lex 2:7 [n] **5:6** Lex 110:4; Eva 6:20; 7:1 [o] **5:7** Mat 26:36-46; Pil 2:6-8 [p] **5:12** 1Ko 3:1-3

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Taxiu no Anu Xaixai sou Soli

6 1 Aloxo ne la sou anu laixe lexe nenge tasuku talai mo tano'u lavulavu
noxi'a ta tatila, ia taxolu taninenge vilesisi mo talivulivuxu lavulavu se
teno'u tei no anu vaikala noxou Kalisito uasi. Xo nenge talivulivuxu lavulavu
se teno'u tei ne, la anu aloxo nenge talalaanu savana sou tani utotomu ia
tani utulu uao. Aloxo ne la sou mamu sou tasolonu vaivaikala no anu 'ilixo
sou taxiunu tumalinge no anu 'ilixo masumausa e mauli no anu uasi xe no
anu 'ilixo sou tamuxaxu tanenge noxou Lataua. 2 Mo mamu sou talivu talai
taa'aloxu 'ilixo sou 'ulo'ulo iouiou e nenge te'ulo no anu mo no anu 'ilixo sou
tamuxaxu avonge no kisi'a ta mitema, mo taa'aloxa'a ta mitema misoisoli
itulu mo tu'umaxu ane kaluxu uasi e ili'i la tano'u lakolisou susu noxinge no
mine tatulu no anu vaivaikala no iou Lataua. La sou anu laixe lexe taxoxolu
no anu a'alo aloxo ne uasi tasuku mo tano'u a'alo e noxi'a ta tatila. 3 Ia lexe
Lataua upelemasaxanenge lexe nenge ta'oxonu aloxo ne, la nenge ta'oxonu.
4 Lexe ta mitema mose'i ne Lataua mulamanalixa'a mo mutovone'i
xe mixamulinu mii ma'ia lailaixe e Lataua mulosi'a molu teitexi no opo
loxotolo ne, mo Uleenu Tavuna muxolu noxi'a. 5 Mo milomusou a'alo laixe
no anu vaikala noxou Lataua la lailaixe xe mixamulinu xavi noxou Lataua
e sou uxali no anu voxo vile ili'i. 6 [q]Ia lexe ane'i ilapau la ane'i imomomo
sou ilivu ine'e sou ixiunu opone'i uasi. Xo ane'i mi'oxonu aloxo ne la
anu loxo mivau Lataua 'Olu mo mililixu no ovu valautu alaxu vile la xe
mipamaelanu no ie'i ta mitema tavu'alo.
7 Voxo tavu'alo la'iua usili ulu'e no lialia, la lialia uiexu. Mo lexe ta
mitema itotou la'ilali no anu lialia ne xe lialia ne uxalixu 'ani'ani tavu'alo
sou usu'uline'i ta mitema ne, la Lataua ualusou lialia ne. 8 [r]Ia lexe lialia
ane lamota 'ana'anaxu ilou ia'eia'e masumasuasi uleme no anu, la lialia
ne, anu masua. Anu aloxo ne la tatananu xai ne uvikalasou lexe anu lialia
masua mo ulai ili'i sou kaluxusou la u'ela no navu.
9 Ta vivixe maninasou noxou Iesu, nexi tavivikala aloxo 'o ulai noxinge,
ia nexi temuxaxu tanexi lexe mamulo ne uxali noxinge uasi. Xo no
nano no tanexi la nexi temaisou xoluxolungenge ne laixe umomomo sou
Lataua upamaulingengi. 10 [s]Xo Lataua ne Anu ulavusou utilovosinge laixe
ia ususunoxu uasi. La sou umomomo sou tanu vulusiou xaixai noxinge
e nge'oxonu sou ngemaxa'u tanutanuxu noxinge mulai noxou ne uasi.
Tanutanuxu noxinge mulai noxou ne, mupala'a muatu no anu su'uli
noxinge mulai noxi'a ta mitemaou. Mo 'ilixo sou alauna ne 'a ngasosolonu
ulalai sio. 11 La sou nexi temasaxa lexe ngingi vilevilesi ne xavingengi mo
nga'oxonu xaixai iouvilesisi aloxo ne no anu maulingenge ulai avile uxali

---

[q] **6:6** Mat 10:22; Eva 10:26-27; 1Ioa 5:16 [r] **6:8** Tav 3:17-18; Mat 13:7, 22 [s] **6:10** Eva 10:32-34

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

no anu voxo sou ngano'u mii ma'ia e ngexolu mo ngelolopalanu. 12 Nexi
temasaxa lexe ngatotosa mamu. Ia ngatovo sou ngatovotovola'inu 'ilixo
noxi'a ane'i mimuxaxu tane'i maninasou mo mitaloxolixa'a xe mixolu
se'isisi la mino'u mii ma'ia e Lataua musakiinu vaikalasou tei lexe ino'u.

Mii Ma'ia E Lataua Musakiinu Vaikalasou Tei ne Uxali Maninasou

13 [t]Tatei no mine Lataua ilou Avalaamu misakiinu vaikala, la itema vile
ualasou tila ua'ulixu Lataua uasi. La sou Lataua umomomo sou u'oxonu
pakia'usou vaikalau la uvikala lexe manina teitexi no ualasou. Aloxo ne la
sou Lataua muvikala lexe manina teitexi no ualasilo la. 14 La sou muvikala
aloxo 'o, "Manina teitexi, eni aalusine mo a'oxone'i ta 'ili'iline ilo'a ta
xaixasine ixali tapiena manina." 15 La Avalaamu utotosa uasi muxolu se'isisi
maxuveeni xe ili'i la sou anu muno'u mii e Lataua musakiinu vaikalasou
tei lexe ulosou ne. 16 Lexe ta mitema ivikala lexe manina teitexi no ualasou
itema vile, la anu laaxu lexe itema ne anu ualasou tatila mua'ulixu noxi'a.
Xe loxo ta mitema ixililiou itema vile la anu vote'i sou u'oxonu pekia'usou
vaikala noxou aloxo. Anu uvikala lexe manina teitexi no ualasou itema
vile tatila manina mua'ulixu la utomunoxu anaxa'a ane'i ane itovo sou lexe
italoxolixu ne. 17 Xo tei la Lataua musakiinu vaikala lexe Anu mumasaxa
lexe u'oxonu laixe noxi'a ane'i ane ino'u mimii laixe e Lataua musakiinu
vaikalasou ili'i. La sou anu mu'oxonu pekia'usou vaikala noxou ne xe anu
umomomo sou uxiunu xavutalau uasi la sou muvikala lexe manina teitexi.
18 [u]Aloxo ne la sou vaimomo 'o vaikala ta tamei anu a muxolu. Lataua
musakiinu vaikala xe muvikala lexe manina teitexi. No anu mii ta tamei
ne umomomo sou uxiu uasi. Xo no mine Lataua usakiinu vaikala sou mii
vile la ulavusou ukalavoi uasi, xe uvikala lexe manina teitexi la ukalavoi
uasi. Aloxo ne la sou mu'oxonu pekia'inge nenge ta mitema ane te'ume
telai texolu 'alai noxou Lataua taxavutalanu mii ma'ia ane Anu musakiinu
vaikalasou lexe tano'u, la sou u'oxonenge tatulu pekia'inge mo taxolu
se'isisi xe taloopalanu mii ma'ia sou tano'u. 19 [v]Aloxo ne la sou mii e nenge
teloopalanu ne anu muxolu loxo axa e pumuxu manina no anu ulenenge. Xo
loopala ane ne mu'unalai no nano manina no anu taasou lalotu tatila noxou
Lataua, la mu'unalai no nano manina no anu kaveutu e tavuna manina no
tumalou lavalava tatila e mulili no nano ne. 20 Iesu muulaxunenge mulai no
nano no kaveutu ne sou musu'ulinenge xo Anu muxali kisi'a ta aili'i uno'u
tanixu Melikisateki, ka uxolu utotomu mo kaluxu uasi.

Aili'i Melikisateki ne Anu Ualasou Tatila Manina

7 1 [w]Ioxe, Melikisateki anu tatananu tuala ne Salemu mo anu aili'i
noxou Lataua e Anu muxolu teitexi manina. No mine Avalaamu

---

[t] **6:13-14** Tav 22:16-17 [u] **6:18** Iti 23:19 [v] **6:19-20** Liv 16:2-3 [w] **7:1-3** Tav 14:17-20

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ulai ilo'a ta tatananu tuala mi'oto xe anu mua'ulixa'a no anu 'oto'oto ne
mukalu la mulivu mune'e xe Melikisateki muxalisou Avalaamu la anu
mualusou. 2 Xe Avalaamu muavuti la muvelunu mimii e muno'u no anu
'oto'oto ne la'oluxu mavulovexa, la mulosou Melikisateki la'oluxu ane
mavulovexasou pa'usou. Uala Melikisateki ne loxo taxiunu, la anu laaxu
lexe anu tatananu tuala e u'oxonu 'ili'ilixo mulapusi. Mo anu tatananu
tuala ne Salemu kalumo, la lexe taxiunu kalumo, la anu laaxu lexe,
tatananu tuala sou opo se'isisi. 3 Melikisateki ne no nano no anu vaikala
noxou Lataua 'o ulamanalinenge uasi. La sou anu mulamana lexe momu
mo nenu xe nanasou uasi. Mo voxo sou nenu mivo'onu xe voxo sou usoli
uasi loxo Lataua 'Olu, xe muxolu loxo aili'i utotomu mo kaluxu uasi.
4 Loxo xavutalamenge umulinu la anu muno'u uala tila manina. Xo
loxo mutu'u ovunenge Avalaamu ne anu itema tila kalumo ia mutongonu
Melikisateki lexe anu mutila noxou, la sou muvelunu mimii e muno'u no
anu 'oto'oto ne la mulosou mavulovexasou pa'usou. 5 [x]Xo lapuloto noxou
Mosesi muvikala lexe ta mitema ukalusi ixexeenu mavulovexasou pa'usou la
ilosi'a ta aili'i e ane'i mixali noxou Levi. Manina ane'i mukalusi ne tamutu'u
ovuxu Avalaamu mo ane'i ta vimovimo'a ne, ia ane'i ta Levisi imomomo sou
itaxusou mavulovexasou pa'usou noxi'a ta vimovimo'a ne. 6 Ia Malikisateki
ne anu uxali no anu mata noxou Levisi uasi, ia anu muno'u mavulovexasou
pa'usou no anu mimii e Avalaamu muno'u no anu 'oto'oto. La mualusou
Avalaamu anu itema e Lataua musakiinu vaikala noxou. 7 Aloxo ne la sou
nenge telavusou lexe itema e ualusou vile ne anu tila noxou xe anu ane
muno'u alualu ne anu kokope noxou anu ane mualusou. 8 Noxi'a ta Isilaeli la
ta Levi e inono'u mavulovexasou pa'usou ne ilavusou isoisoli, ia Melikisateki
ne anu mua'ulixa'a mo nenge telavusou lexe anu usoli uasi. 9 Mo asolonu
vaikala noxilo, la nenge tavikala lexe Avalaamu mulosou Melikisateki mimii
mavulovexasou pa'usou ne, la anu aloxo Levi utaxusou mavulovexasou
pa'usou ne anu kalumo mulosou. 10 Xo no mine Avalaamu muxalisou
Melikisateki no vote'i xe mulosou mavulovexasou pa'usou ne, la Levi upaa
uao, ia anu a muxolu no nano no vasimolu mutu'u ovuxu Avalaamu ne.

Iesu Anu Aloxo Melikisateki

11 Ioxe, lexe Lapuloto muvikala lexe ane'i ane ixali no anu mata noxou
Levisi ane ixali ta aili'i, mo noxi'asi la ta mitema ixali laixe. La sou aili'i vile
la umomomosou uno'u tanixu loxo Melikisateki ilou Aloni uasi. 12 Ia xaixai
alavua noxou la anu laixe lexe lapuloto kalumo uxiu uxali alavua. 13 Xo
aili'i alavua e Lataua mulelemolu lexe anu uxolu aili'i utotomu mo kaluxu
uasi ne, anu no anu mata vilemo itema vile no anu mata noxou uxaxai loxo
aili'i no anu valovalo sou u'elaxu mimii tatei uasi. 14 [y]Ia nenge telavusou

---

[x] **7:5** Iti 18:21 [y] **7:14** Ais 11:1; Mat 2:6; Pal 5:5

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

lamana lexe Tila noxinge ne anu muxali no anu mata noxou Iuda. Mo
Mosesi u'oxonu vaikala vile si'a ane'i mata ane ne lexe ixali ta aili'i uasi.
15 Ioxe nenge tamaisou lexe vaikala sou aili'i alavua vilemo iouvilesisi
loxo Melikisateki uxali, la anu muxali lamana. La mua'ulixa'a ta aili'i e
ta Levi ne. 16 Xo ta Levi ne mixali ta aili'i loxo lapuloto muvikala, ia Anu
ne uasi. Anu muxali aili'i ne no anu xavi no anu mauli ane uxolu utotomu
mo kaluxu uasi. 17 [z]Xo vaikala vile muai no nano no anu Lavuku Tavuna
teinu muvikala aloxo 'o,

"Nini naxolu loxo aili'i utotomu mo kaluxu uasi, aloxo Melikisateki."

18 La sou vaikala ane loxo ne, mumaxa'u lexe Lataua muxexeenu
lapuloto ane teinu ne, xo anu xaviinu sou usu'ulinenge la uasi, la muxali
mii vitanisi. 19 [a]Xo 'ilixo sou tamulimulinu lapuloto noxou Mosesi ne
u'oxonu mii vile lailaixe uasi ia mii mua'ulixu lapuloto ne ane no anu
'ilixo sou loopalasi, la sou vaimomo 'o nenge tamomomosou tane'e 'alai
noxou Lataua.
20 Lataua musosovosou Iesu sou muxali aili'i la Anu muvikala lexe
manina teitexi tei la mose'i e mixali ta aili'i tei ne Anu u'oxonu aloxo
ne noxi'a uasi. 21 [b]Ia noxou Iesusi la vaikala vile muai no nano no anu
Lavuku Tavuna noxou Lataua teinu muvikala sou aloxo 'o,

"Tatila muvikala lexe, manina teitexi tei lexe,
'nini naxolu loxo aili'i utotomu,' mo kaluxu uasi,
la umomomo sou uxiunu xavutalau uasi."

22 [c]Xo Lataua muvikala aloxo ne, la sou anu laaxu lexe Iesu anu
muxalixu muuatu lamana opo vilesisi e Lataua musakiinu vaikalasou
mune'e noxi'a ta mitema.
23 Tatei la ta mitema tavu'alo mixaxai loxo ta aili'i, ia vaimomo 'o
misoisoli la ixolu isolonu xaixai noxi'a la uasi. 24 Ia Iesu anu umauli
utotomu mo kaluxu uasi. Xo aloxo ne, la Anu uxolu uxaxai aili'i kaluxu
uasi. 25 [d]Aloxo ne la sou Anu umomomo sou upamauline'i manina ane'i
ane ine'e 'alai noxou Lataua no anu ualasou. Xo Anu uxolu ukikilakasi'a
utotomu.
26 Anu kisi'a ta aili'i e nenge temasaxau ane, xo Anu malemalenga
manina, mo mulapu no iou Lataua, xe mii vile nuni'u uxolu noxou uasi.
La sou Lataua mukalipalanu muxexee noxi'a ta mitema sou susu la mulai
mutalupexasou va'axu teitexi no opo loxotolo. 27 [e]Anu ulavusou u'elaxu
mimii no voxovoxo utotomu loxo ta kisikisi'a ta aili'i tatei uasi. Xo ta aili'i
tatei ne i'elaxu mimii sou susu noxi'a xe ukalu, la sou i'elaxu sou susu
noxi'a ta mitema. Ia Iesu ne Anu u'oxonu aloxo ne uasi, Anu mu'italonu
maulixu teitexi no ovu valautu alaxu vilesisi ne la anu ane si. 28 Lapuloto

---

[z] **7:17** Eva 5:6 [a] **7:19** Eva 10:22; Iak 4:8 [b] **7:21** Eva 5:6 [c] **7:22** Eva 8:6; 12:24
[d] **7:25** Rom 8:34 [e] **7:27** Eva 5:3

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

usosovosou kisi'a ta aili'i ne, ane'i ta mitemasi ne mamalaxa'asi. Ia ili'i no anu lapuloto la Lataua musosovosou 'Olu, la sou mu'oxonu vaikala e manina teitexi ne sou. Mo Anu musosovosou 'Olu ne Anu muxali kisi'a ta aili'i lailaixe manina uxolu utotomu mo kaluxu uasi.

Iesu Anu Muxali Kisi'a ta Aili'i Noxinge Teitexi no Opo Loxotolo

8 1 Ioxe, vaikala e nenge talelemolu ne laaxu maninasou aloxo 'o.
Nenge menge kisi'a ta aili'i vile lailaixe a uxoxolu. Anu muxolu
mutalupexa no anu puloulou noxou tatananu tuala ane tatila manina
uxolu teitexi no opo loxotolo, la mulai muxolu no pa'umolu no avolu
tema. 2 Anu muxolu uxaxai loxo aili'i no taasou Lataua teitexi no loxotolo.
Tani ne anu tani alelaxu tavuna noxou Lataua e Anu Lataua molu
mutulusou, ia ta mitema itulusou no avo'a uasi.
3 Xo kisi'a ta aili'i ne xaixai sou ino'u mimii sou ilai ilosou Lataua loxo
anu na'u xe i'elaxu mimii ulai noxou, la anu Iesu kalumo u'oxonu xaixai
iouvilesisi aloxo ane'i mi'oxonu ne. 4 Lexe Anu uxolu no lia 'o la Anu
umomomo sou uxali loxo aili'i uasi, xo ta aili'i a mixolu tei 'o sou ino'u
mimii ulai noxou Lataua loxo anu na'u loxo lapuloto muvikala ne. 5 [f]Ane'i
mixolu mixaxaisou xaixai noxi'a loxo ta aili'i no nano no anu taasou
lalotu no lialia 'o. Taasou lalotu no lia 'o ne anu musosovosou xe tovola'i
sou taasou lalotu maninasou uxolu teitexi no opo loxotolo. Tava'u aloxo
ne la sou no mine Lataua muvikalanu Mosesi sou tani alelaxu tavuna
noxou Lataua la Anu mupeletotosou la muvikala aloxo 'o, "No mine nini
natulusou taasou lalotu ne, la anu laixe lexe nini natulusou umomomo
aloxo eni elosienixu teitexi no laxa'ilu ne, ia natulusou no anu masaxa
noxine mamu." 6 [g]Ia xaixai noxi'a ta aili'i mose'i. Xo anu Iesu muxali
loxo itema utulu nonixi sou u'oxonu pekia'usou opo vilesisi alavua ne
mua'ulixu ane mu'oxonu tei ne. Mo mimii e Lataua muxalixu opo vilesisi
la musakiinu vaikala sou tano'u ne mua'ulixu mimii e muxalixu opo
vilesisi la musakiinu vaivaikala noxi'a ane'i tatei lexe ino'u ne.
7 Xo lexe susu vile uxali no anu opo vilesisi e Lataua musakiinu tei uasi,
la umomomo sou opo vilesisi alavua uxali la uasi. 8 [h]Ia Lataua muxalisou
susu noxi'a ta mitema la muvikala aloxo 'o,

"Tila muvikala lexe, 'Ngalomu, eni esosovosou voxo vile a unene'e sou
eni axalixu opo vilesisi alavua no tani noxi'a ta Isilaeli xe no tani
noxi'a ta Iuta.

9 Opo vilesisi nexi noxi'a tesakinu ne
iou loxo ane eni e'oxonu noxi'a ta 'ilusu'ilusune'i tatei ne,
no mine eni etila'a no avo'a sou elaalixa'a ne Aixiputo mine'e 'o
uasi.

---

[f] **8:5** Mul 25:40; Kol 2:17; Eva 9:23 [g] **8:6** Eva 7:22 [h] **8:8-12** Iel 31:31-34

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Xo ane'i imulinu vaikala e nexi noxi'a tesakiinu sou opo vilesisi ne uasi,
la sou eni Tila exiunu tumalilo noxi'a.'
10 Eni Tila avikala aloxo 'o,
No anu voxo ane ne, axalixu opo vilesisi no nixine'i ta Isilaeli ne aloxo 'o.
Eni amuxaxu lapuloto noxilo uxolu no anu xavutalai'a
mo akaukavunu vaikala noxilo uxolu no nano no tane'i.
Mo eni axolu loxo ane'i Latauai'a xe ane'i ixali loxo eni ta mitemaxeni.
11 Mo anu voxo ane ne la umomomo sou vile la uvikalane'i
xe ulosiouxu menexu vile mo vimou vile,
la uvikalane'i lexe, 'Ngingi laixe lexe ngalavusou Lataua,' la uasi.
Xo ane'i tavu'alo musoko noxi'a ta kitukitu'a moso 'o ne
mulai muxali noxi'a ta kisokisou ta tatila ne milavusilo mukalusi,
12 Xo ane'i milavusilo, la sou eni alulusou susu noxi'a e mi'oxonu ne la axavutalanu la uasi."
13 Aloxo ne la sou no anu vaikala sou muxalixu opo vilesisi alavua la ne, la anu mumaxa'u opo vilesisi ane Anu musakiinu tei ne anu teinu. Xe mii ane muxali teinu ne anu umomomo sou uxolu maxuveeni uasi, xo anu mamuxanu xe u'ui la ukalu vitanisi.

'Ilixo sou Lalotu no Taasou Lalotu Ane no Lia 'o

9 1 [i]Ioxe, aloxo Lataua ilo'a ta Isilaeli misakiinu opo vilesisi tei no anu 'ilixo sou ilotu ulai noxou, la Anu mulosi'a lapulotosou sou imulinu. Mo tani alelaxu noxou Lataua kalumo 'a muxolu no lia 'o. 2 No nano no tani alelaxu noxou Lataua ne mutulusou aloxo 'o, no anu kaveutu ane i'una no anu tei ne la telu tanixu sou itulusou no anu xe valovalo sou veleti. Veleti e imulaxu no anu valovolo ne, anu Lataua na'u muisalili. Kaveutu ne ilemolu lexe, "Kaveutu Tavuna." 3 [j]Xe kaveutu ta tameisou e mukaveutunu mutulu no tumalou ane tei ne la mililixu lavalava sou muxixotonu. Kaveutu ane ta tameisou ne. Kaveutu ane ne ilemolu lexe, "Kaveutu Tavuna Manina." 4 [k]No nano no anu Kaveutu ane ne la valovalo sou i'elaxu mii tuma'u lailaixe sou ia'uxuxu ulai noxou Lataua mi'oxonu no anu xoulu a mutulu no nano. Mo kesi sou opo vilesisi noxou Lataua misu'asou pa'upa'umolu no anu xoulu. No nano no anu kesi ne la lisi xoulu vile mana muai no nano no anu xe Aloni vilaxoxu malusou muleme no anu xe lavo'o alelaxu sou lapuloto noxou Lataua ta tamei a muai no nano. 5 [l]Xe no latanu kesi ne mipuine'i ta angelo ta tamei mitulu miialanu vivisi'a teitexi no tanixu sialu e inixi'u sou uxexeenu susu noxi'a ta

---

[i] **9:1-2** Mul 25:23–26:30 [j] **9:3** Mul 26:31-33 [k] **9:4** Mul 16:33; 25:10-16; 30:1-6; Iti 17:8-11; Lap 10:3-5 [l] **9:5** Mul 25:18-22

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mitema. Ta angelo ta tamei e mitulu miialanu vivisi'a musu'asou kesi anaxu
ne misosovosou Lataua lexe Anu a muxolu no nano no anu kaveutu ne. Ia
vaimomo 'o nenge tamomomo sou tasisimulinu mimii ukalusi uasi.
6 [m]Ioxe ilalaxiinu aloxo ne ukalu, la sou ta aili'i i'unalai no nano no
anu kaveutu ane tavuna no ale sou i'oxonu xaixaii'a no voxovoxo ne. 7 [n]Ia
kisi'a ta aili'i anusisi alaxu vilevilesi no anu tauu ie vile u'unalai no nano
no anu kaveutu ta tameisou e Tavuna Manina 'ole. No mine u'unalai ne,
la u'unalai vitanisi uasi, anu uno'u sialu la u'unalailixu. Sialu ne anu ulai
upeipeinu no nano ne sou uxexeenu susu noxou xe uxexeenu susu noxi'a
ta mitema ane i'oxonu ia ilavusou uasi kalumo. 8 No anu 'ilixo ane ne la
Uleenu Tavuna mulosienge aloxo 'o. Vote'i sou ta'unalai no nano no anu
Kaveutu Tavuna Manina no anu tani alelaxu noxou Lataua no lia 'o ne
ulamana noxinge uasi. 9 [o]Anu tani ne anu loxo sosovo sou ulosienge sou
mimii ane uxali no anu voxo vaimomo 'o no anu tani alelaxu sou lalotu
noxou Lataua. Ane'i ino'u mimii ine'enu sou ilosou Lataua mo i'elaxu ulai
noxou kalumo. Ia mimii latala ne umomomo sou u'isalilinoxu xavutalai'a
uasi. 10 La sou mimii e mi'oxo'oxonu ne anu loxo mii sou 'ani'anisi xe mii
sou iiexusi xe mii sou 'ulo'ulosi. Lapuloto ane ne anu sou vasimengesi, ia
Lataua mulosi'a lapuloto sou imulinu aloxo ne ulai uxali no anu voxo ane
anu Lataua u'oxonu mimii uxali alavua.

Iesu Munixi'u Sialuxu

11 Ia vaimomo 'o Kalisoto mune'e la muxolu loxo kisi'a ta aili'i sou mimii
lailaixe ane muxali. Anu mu'unalai no nano no anu tani sou lalotu alelaxu
tavuna noxou Lataua e lailaixe manina mua'ulixu tani sou lalotu alelaxu
tavuna noxou Lataua ane tatei. Tani alelaxu tavuna noxou Lataua e Anu
mune'e muxolu uxaxai no anu ne anu lailaixe manina, mua'ulixu ane ta
mitema mitulusou no avo'a. Xo anu mii sou lialia 'o uasi. 12 Mo no mine
Anu mu'unalai no nano no anu Kaveutu Tavuna Manina no tani alelaxu
sou lalotu noxou Lataua ne, la uno'u sialuxu xoutu mo bulumakau mulu
uasi. No mine mu'unalai no nano no anu Kaveutu Tavuna Manina ne, la
muno'u sialuxu mu'isalili ane mulai munixi'u ne. Anu mulai mu'oxonu
aloxo ne lalalaaxu uasi, mu'oxonu alaxu vilesisi mo anesi. Anu mu'oxonu
aloxo ne sou mulotonenge telivu sou tano'u mauli ane kaluxu uasi.
13 [p]Ia no anu ane tei, lexe ta mitema ixali nuni'a no iou Lataua la ta aili'i
ino'u sialuxu xoutu xe bulumakau mulu ilou lomuloxe bulumakau sema
e mi'elaxe la ipeipeinu utelo noxi'a ta mitema sou i'ulosi'a no anu sou
ixali malemalenga. No anu 'ilixo ane ne la sou ane'i ixali malemalenga
no iou Lataua xe sosovo lexe Anu ta na'u muisalili. 14 [q]Ia sialuxu Kalisito

---

[m] **9:6** Iti 18:2-6 [n] **9:7** Liv 16:2-34 [o] **9:9** Eva 10:1-2 [p] **9:13** Liv 16:15-16; Iti 19:9, 17-19; Eva 10:4 [q] **9:14** 1Pi 1:18-19

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mua'ulixu ane ne, mo Anu susu vile uxolu noxou uasisi manina. Mo no anu
xavinu Uleenu e mumauli utotomu kaluxu uasi, la Anu mu'italonu maulixu
mulai noxou Lataua loxo mii sou u'ela ulai noxou. La sou no anu sialuxu ne
la u'uinu vasimengesi uxali malemalengasi uasi. Anu uiasou susu noxinge
la xavutalamenge uxali malemalenga no iou Lataua. La sou taxavutalanu
lexe no anu 'ilixo sou tamulinu xaixai sou lapuloto tei e tano'u mauli no
anu uasi ne tamulinu la uasi. La sou nenge tamomomo sou ta'oxonu xaixai
noxou Lataua e mumauli utotomu mo kaluxu uasi. 15 Tava'u xo Kalisito
mu'oxonu aloxo ne, la sou Anu muxali loxo itema utulu nonixi sou u'oxonu
pekia'u vote'i sou opo vilesisi ane alavua ne. Anu musoli ne sou mulotone'i
no anu susu noxi'a no mine mixolu mimulimulinu 'ilixo sou ixalixu opo
vilesisi tei ne. Aloxo ne la sou ta mitema ane milomusou 'ava noxou Lataua
xe imulinu, la ino'u mauli ane kaluxu uasi e Lataua musakiinu vaikalasou
tatei lexe ulosi'a ta 'olu muisalili ne.

16 Anu aloxo ne, la sou anu aloxo 'o, lexe itema vile usoli ia umasaxa
lexe 'olu uno'u tanixu no anu miumiu la ukaukavunu lapepa vile loxo sou
uxalixu opo vilesisi sou 'olu uno'u tanixu. Ia anu umomomo sou uno'u
vitanisi uasi, lexe momu usoli la sou anu umomomo sou uno'u. 17 Xo
lexe itema ne umaumauli sio la mimii ne uaisi. Ia lexe anu usoli la sou
nene'axu kaukavu no anu lapepa e musakiinu ne uxali manina. 18 La sou
anu iouvilesisi aloxo vote'i sou ixalixu opo vilesisi tei xe i'oxo pekia'usou
la ino'u sialuxu bulumakau mulu xe xoutu sou ilai inixi'u. I'oxonu aloxo
ne la uxalixu nene'axu vile laixe uasi. Xo i'oxonu xe ukalu la i'oxonu la.
19 [r]Mo tei la Mosesi mu'oxonu aloxo, no mine mupelapela'a ta mitema
mukalusi no anu lapuloto noxou Lataua sou imulinu mukalu, la muno'u
sialuxu bulumakau mulu xe xoutu sialuxu la muxiunu ilou lexa. Xe
mukalu la muno'u sipsip lauolauoinu laxusou la musakiinu muvaxa no
anu ovu isopu avolu telexu. Xe mukalu la muvolivolinu no anu sialu ilou
lexa la mumuainu mupeipeisou lavuku sou lapuloto xe mupeipeisi'a ta
mitema kalumo. 20 No mine mumuainu la muvikalane'i ta mitema aloxo
'o, "Sialu ane 'o ne anu mu'oxonu pekia'usou vaikala e Lataua musakiinu
noxinge sou ngamulinu." 21 [s]Anu mu'oxonu aloxo ne mukalu, la mu'oxonu
iouvilesisi aloxo ne no tani alelaxu tavuna noxou Lataua, xe no anu mimii
iouiou e muai no nano no tani tanu e ino'u sou ixaxaisou no anu lalotu no
voxovoxo ne. 22 [t]Aloxo ne, la sou anu aloxo 'o, no anu 'ilixo sou lapuloto,
la sialusi anu umomomo sou u'uinu mimii latala uxali malemalenga. Mo
lexe sialuxu mii vile unixi uasi, la umomomo sou Lataua uxexeenu susu
noxi'a ta mitema uasi.

23 [u]Mimii ane no anu tani alelaxu sou lalotu noxou Lataua no lia 'o
ne anu tovola'i sou mii ma'ia ane uxoxolu teitexi no opo loxotolo ane.

---

[r] **9:19-20** Mul 24:6-8 [s] **9:21** Liv 8:15, 19 [t] **9:22** Liv 17:11 [u] **9:23** Eva 8:5; 10:1

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

No lia 'o la sialuxa'a ta mimii u'uinu mimii uxali malemalenga no iou
Lataua. Ia maninasou teitexi no opo loxotolo la 'ilixo sou mimii uxali
malemalenga ne no anu sialu ane lailaixe manina. 24 Nenge telavusou
lexe Kalisito u'unalai no nano no anu Kaveutu Tavuna noxou Lataua ane
ta mitema mitulusou no avo'a uasi. Tani alelaxu ne anu musosovosou
tani alelaxu sou lalotu noxou Lataua manina sou ane Anu mu'unalai no
anu ne. Anu mu'unalai no nano no opo loxotolo muisalili. Mo vaimomo
'o Anu a uxoxolu no pa'umolu Lataua sou usosovosinge no iou. 25 Anu
mu'unalai teitexi no opo loxotolo lalalaxu sou u'italonu maulixu noxou
Lataua uasi. Loxo kisi'a ta aili'i u'oxo'oxonu utotomu no anu tauu ie
vilevilesi. Anu uno'u sialuxa'a ta mimii la u'unalailixu no anu Kaveutu
Tavuna Manina sou unixi'u ulai noxou Lataua. Sialu e anu ulai unixi'u
ne anu na'u u'isalili uasi. 26 [v]Lexe Anu u'oxonu lalalaxu, la Anu uno'u
tu'umaxu alaxu tavu'alo manina. Usoko no mine Lataua musoko mukoinu
mimii latala no lia 'o mukalusi mo une'e uxali vaimomo 'o. Ia uasi. Anu
mupala'a mune'e la mu'italonu maulixu alaxu vilesisi manina. Xo voxo
kalukaluxusou la sou Anu mu'unalai mu'italonu maulixu loxo mii sou
i'elaxu ulai noxou Lataua. Anu mu'oxonu aloxo ne sou uxexeenu susu.
27 Anu aloxo ta mitema ne isoli alaxu vilesisi, xe ili'i la ixali itulu no anu
vaivaikala noxou Lataua. 28 Anu aloxo Kalisito mu'italonu maulixu alaxu
vilesisi sou muxexeenu susu noxi'a ta mitema latala mukalusi. Xe ili'i la
anu une'e upala'alixu la. Ia no mine une'e la ne, la une'e sou utavulenu
tu'utu'umaxu no anu susu la uasi. Anu une'esi sou uno'a ane'i ane mixolu
mixoxomaiou sou ulivunoxa'a.

Kalisito Mu'italonu Maulixu Alaxu Vilesisi

10 1 Lapuloto noxou Mosesi tei ne anu tovola'i sou mii ma'ia lailaixe
sou uxali ili'isi. Ia anu mii maninasou uasi. Xo no anu lapuloto
la ine'enu mii iouvilesisi utotomu no anu tauu ie vilesisi sou i'elaxu ulai
noxou Lataua lalalaxu. Ia no anu vote'i ane ne umomomo sou u'oxone'i
ta mitema e mine'e milotu ne ixali malemalenga vile uasi. 2 Ia lexe ane'i
ine'enu mimii sou i'elaxu ulai noxou Lataua xe mixamuline'i lexe ane'i
mixali laixe mukalu, la umomomo sou ine'e i'oxonu lalalaxu la uasi. Xo
ane'i mi'oxonu alaxu vilesisi ne, anu mumomomo. 3 Ia uasi, ane'i i'elaxa'a
ta mimii ulai noxou Lataua utotomu no anu tauu ie vilevilesi, la sou anu
u'oxone'i ixavutalanu susu noxi'a la. 4 [w]Xo sialuxa'a ta bulumakau ta mulu
xe ta xoutu umomomo sou ukalusou susu avile uasi manina.
5 [x]Aloxo ne la sou no mine Kalisito sou une'e no lia 'o, la muvikalanu
Lataua aloxo 'o,
"Nini namasaxau mo taneni utulu no anu mimii e ine'e ilosine

---

[v] **9:26** Eva 10:10 [w] **10:4** Eva 9:13 [x] **10:5-7** Lex 40:6-8

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

xe mimii i'elaxu ulai noxine uasi.
Ia nelalaxinusilo vasimelo vile sou axolu no anu.
6 Mimii e ine'e i'elaxu no navu ulai noxine mo ane i'elaxu sou
uxexeenu susu ne,
nini namasaxau kalumo uasi.
7 La sou eni evikala aloxo 'o,
'Lataua, eni ano 'o, sou amulinu masaxa noxine
loxo mikaukavunu vaikalasilo muai no anu Lavuku
Tavuna.' "
8 Tei la Anu muvikala no anu 'ilixo sou mimii i'elaxu mo ine'enu
mimii noxine loxo nini na'anini mo i'elaxu sou uxexeenu susu, la
nini namasaxau mo taneni utulu no anu uasi. Manina loxo ane'i
mimulinu lapuloto sou mi'oxonu, ia nini namasaxau uasi. 9 Xe ili'i
la, la Anu muvikalanu Lataua aloxo 'o, "Eni a en'e 'o sou amulinu
masaxa noxine." La sou Lataua muxexeenu 'ilixo sou i'elaxa'a ta
mimii tatei ia muxalixu ane alavua sou uno'u tanixu ane tatei.
10 [y]Xo Iesu Kalisito mumulinu masaxa noxou Momu mo mu'italonu
vasimolu alaxu vilesisi sou muxexeenu susu noxinge, la sou nenge
texali ta mitema ta malemalenga manina.
11 [z]Mo aloxo ta aili'i vilevilesi ilavusou i'oxo'oxonu utotomu sou
i'oxonu xaixai noxi'a. Ane'i itutulu ixaxai sou i'elaxu mimii ulai
noxou Lataua, lalalaaxu xe iouvilesisi. Ia umomomo sou uxexeenu
susu uasisi manina. 12 Ia noxou Kalisito la mu'italonu maulixu
alaxu vilesisi mulai noxou Lataua sou uxexeenu susu. Mo mii ane
ne anu umomomo sou ukalu uasi, uxolu utotomu. Anu mu'oxonu
aloxo ne mukalu, la mutalupexa noxou Lataua pa'umolu no avolu
tema. 13 [a]Mo Anu a uxoxomaiou voxo ane sou umalaxo'a ta uluau
no tava'u. 14 Xo no anu mii e Kalisito mu'oxonu alaxu vilesisi
mauli noxou Lataua ne, la mu'oxone'i ane'i ane ta na'u mi'isalili
mixali malemalenga manina kaluxu uasi. 15 Mo Uleenu Tavuna
muvikalanengexu mii ne kalumo. Tei la Anu muvikala aloxo 'o,
16 [b] "Tila muvikala aloxo 'o,
'Eni axalixu 'ilixo sou opo vilesisi
mo amomosou vaikala noxi'a no anu voxo ne aloxo 'o.
Eni amulaxu lapuloto noxilo no opone'i
xe akaukavunu uxolu no anu xavutalai'a.'
17 [c]Xe mukalu la musolonu aloxo 'o,
'Susu noxi'a mo 'ili'ilixo masumasua e mi'oxo'oxonu ne,
maasi la eni amomomo sou axavutalanu la uasi.' "

---

[y] **10:10** Eva 9:12 [z] **10:11** Mul 29:38 [a] **10:13** Lex 110:1 [b] **10:16** Iel 31:33; Eva 8:10
[c] **10:17** Iel 31:34

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

18 La sou lexe Lataua tanu vulusiu susu ne la tane'enu mii vile la
sou uxexeenu susu la uasi.

Tamuxaxu Tanenge Mo Tatulu Pekia'inge

19 [d]Aloxo ne la sou ta vivilo noxou Iesu nenge telavusou manina lexe
no anu sialuxu Iesusi la sou nenge tamomomo sou ta'unalai no anu
Kaveutu ane Tavuna Manina. Ia ta'ume uasi. 20 [e]Nenge tamomomo sou
ta'unalai no anu vote'i alavua e mauli no anu. Vote'i alavua ne Anu molu
mukisiinu sou ta'unalai no anu. Ta'unalai la tapolo no anu lavalava tatila
loxo aitenga. Xo lavalava ne anu musosovosou vasimolu. 21 Mo nenge
menge aili'i tatila a uxolu sou usaxila'a ta temanu tani noxou Lataua.
22 [f]La sou laixe lexe nenge tamuxaxu tanenge maninasou mo talai 'alai
noxou Lataua no anu opo laixe maninasou. Xo Anu mupeipeisinge no
anu sialuxu sou mu'uiinu tanenge sou muxexeenu susu muxolu no anu
mo mukalusou susu masumasua te'oxo'oxonu no anu xavutalamenge.
Xe mu'uinu vasimenge no anu lexa ane malemalenga manina. 23 Mo mii
ma'ia nenge tepala'alixu lamana xe teloopala no anu, la anu laixe lexe
nenge tatetelisou pekia'u, mo tamuxaxu tanenge no anu. Xo Anu ane
musakiinu vaikalasou tei ne, uvikala la, u'oxonu maninasou vaikalau.
24 Xe anu laixe lexe nenge taxavutalane'i ta menexinge. Mo takamuli
vote'i sou ta tasu'uline'i mo taavutilixa'a no anu 'ilixo sou tane'ixa'a
ngatongato'o xe imulinu 'ili'ilixo lailaixesi. 25 [g]La sou anu laixe
lexe nenge'a tatotosa no anu 'ilixo sou tapitapita mamu, loxo ane'i
mose'i i'oxo'oxonu. Ia tapitapita utotomu la nenge tamomomo sou
tapeletotosinge mo ta'oxonu pekia'inge ngatongato'o. Xo ngamaisou voxo
noxou Tila sou ulivu une'e a 'ala'alai mukalu.
26 [h]Mo lexe nenge teno'u lavulavusou vaikala e manina ia ili'i xe
taxiunu tumalinge no anu mo tamulinu masaxa noxinge sou ta'oxonu
sususi, la mii vile la ta'elaxu sou uxexeenu susu noxinge ne uasisi
manina. 27 [i]Ia ta'ume manina, mo taxomaiou voxo tila sou tatulu no anu
vaivaikala noxou Lataua. Mo navu tatila a mulalaxii sou u'elaxa'a ta
uluau Lataua. 28 [j]Mo nenge telavusou lapuloto noxou Mosesi muvikala tei
aloxo 'o. Lexe itema vile umulinu lapuloto noxou Mosesi uasi xe ususu, ia
ta mitema ta tamei xe tatalu milavusou xe ia'aloxu la itema ne umomomo
sou tane'ixu mo imoxotalosou uasi, ivau usoli avile. 29 [k]La sou ngingi
ngexavutala a loxovaa noxou itema e umaapitasou Lataua 'Olu? Itema
ne uno'u tu'umaxu tatila manina. Xo no anu sialuxu Kalisitosi la uxalixu
opo vilesisi. La u'uinu itema ne la uxali loxo Lataua na'u mu'isalili. Ia

---

[d] **10:19** Eva 4:16 [e] **10:20** Mat 27:51 [f] **10:22** Liv 8:30; Ese 36:25; Ep 5:26 [g] **10:25** Eva 3:13 [h] **10:26** Eva 6:4-8 [i] **10:27** Ais 26:11 [j] **10:28** Lap 17:6; 19:15 [k] **10:29** Mat 12:30-32; 1Ko 11:27-29

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

itema ne u'oxonu sialu ne uxali loxo mii vitanisi manina, xe upupuiou
Uleenu Tavuna sou alauna. 30 [l]Nenge telavusou lexe Lataua muvikala
aloxo 'o, "'Ilixo sou lakoli ne eni na'axeni, eni melo akolinu susu noxi'a."
Mo muvikala la aloxo 'o, "Tatila molu utulusi'a ta mitema noxou no
anu vaivaikala." 31 Ae, manina misevile, lexe itema vile uxomaiou voxo
sou Lataua e umauli utotomu ukolinu susu noxou, la anu u'ume xe tanu
kalaua manina.

32 Tangengi ulivu mo ngaxavutalanu voxo tatei no mine vaikala lamana
noxou Lataua muxali noxinge. No anu voxo ane ne la tu'utu'umaxu ta
tatila muxali noxinge mo ngetavulenu tu'utu'umaxu, ia ngingi ngetulu
pekia'inge. 33 Mo alaxu mose'i la mitulusinge no ie'i ta mitema tavu'alo
la mito'oto'omenge no anu vaivaikala mose'i xe mixililiengi. Xe no
mine mi'oxo masuane'i se'i la ngingi ngongi'a ngeno'u tu'umaxu mukei.
34 [m]Mo no mine mimulaxa se'i noxinge no taasou navunavu la ngigni
tangengixa'a la nge'oxo laixe noxi'a. Mo no mine mine'e mi'umenu
mimemimengi la ngingi nge'osasi. Xo ngingi ngelavusou lexe mimii
lailaixe noxinge maninasou e kaluxusou uasi a mulalaxii muaai.

35 La sou lexe ngingi ngetulu pekia'inge mo ngaxolu se'isisi tei aloxo
ne la mamu sou ngasu'anu 'ili'ilixo ane ne. Xo ili'i la ngano'u lakolisou
lailaixe manina. 36 Laixe lexe ngatulu pekia'inge aloxo ne. Mo sou lexe
ngamulinu masaxa noxou Lataua laixe, la ngano'u mii ma'ia ane Anu
musakiinu vaivaikalasou lexe ngingi ngano'u.

37 [n] "Xo maxuveeni uasi. Voxo sou Anu une'e a 'ala'alai mukalu.
La une'e ne. Mii vile utaluxu uasi, une'e ne upasipaasi.
38 Ia anu ane mulapu no anu muxamuxaxu tanu noxou la anu uxolu,
ia anu ane usukusuku ulivu la eni a'osasou uasi."

39 Ia nenge ta mitema sou tasukusuku talivu mo ta ulua avile uasi.
Nenge ta mitema sou temuxaxu tanenge mo ta mitema sou tano'u
mauli.

Tava'u 'Ilixo sou Muxamuxaxu Tanenge

11 1 [o]Tava'u tamuxamuxaxu tanenge ne aloxo 'o. Mii ma'ia ane
nenge teloloopalanu sou tano'u ne, nenge tano'u. Mo tamaisou
no ienge uasi ne, ia nenge tano'u manina. 2 Ta mitema sou tatei
mimuxaxu tane'i la Lataua mu'osasi'axu.

3 [p]Nenge temuxaxu tanenge la telavusou lexe loxotolo ilou lialia muxali
no anu vaikala noxou Latauasi. Aloxo ne la sou mimii e nenge temaisou
'o ne, Lataua mukoinu no anu mimii e nenge tamomomosou tamaisou no
ienge uasi.

---

[l] **10:30** Lap 32:35-36; Lex 135:14 [m] **10:34** Mat 5:11-12; 6:20 [n] **10:37-38** Ava 2:3-4
[o] **11:1** 2Ko 5:7 [p] **11:3** Tav 1:1; Lex 33:6; Ioa 1:3

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

4 [q]Aveli mumuxaxu tanu noxou Lataua xe mu'elaxu mimii mulai noxou
Lataua, la Anu mu'osasouxu. La mumasaxau mimii e anu mu'elaxu ne, ia
u'osasou ane noxou Kaini uasi. Xo Aveli mumuxaxu tanu la sou Lataua
mu'osasouxu no anu mimii e anu mu'elaxu mulai noxou ne. La mumoxo'u
lexe anu itema mulapu. La sou Aveli musoli, ia vaimomo 'o no anu
muxamuxaxu tanu noxou ne, a ua'alomenge sio.
5 [r]Enoko mumuxaxu tanu noxou Lataua, la Lataua muno'u mulailixu
teitexi no opo loxotolo ia usoli uasi. Ta mitema ikakamulinu, la ixalisou
uasi, xo Lataua muno'u. Lavuku Tavuna teinu muvikala lexe, tei no mine
Lataua uno'u Enoko uao, la anu 'ilixonu ne lailaixe manina no iou Lataua.
6 Ia itema e umuxaxu tanu noxou Lataua uasi la umomomo sou Lataua
u'osasou uasi. Xo itema ane une'e 'alai noxou ne anu laixe lexe umuxaxu
tanu lexe Lataua anu a uxolu. Mo umuxaxu tanu lexe Anu ulosi'a ane'i
ane ikakamulinu ului'a.
7 [s]Noa kalumo mumuxaxu tanu noxou Lataua la sou Lataua muvikalanu
lamana no anu mii ma'ia sou uxali ili'i e Noa umaisou no iou uao. La sou
anu mulomuxu vaikala noxou Lataua la mu'oxonu lasipi vile. La anu ilee
semau mo ta 'olu mi'unalai mixolu no nano no anu lasipi la mimauli ia
isoisoli uasi. No anu muxamuxaxu tanu noxou Noa la anu mupala'alixu
susu noxi'a ta mitema no lialia 'o mukalusi. Xo anu mumuxaxu tanu
noxou Lataua la sou Lataua mu'osasou la mumoxo'u lexe anu vile noxi'a
ane'i ane Lataua mumoxo'a lexe ane'i milapu.
8 [t]Mo Avalaamu kalumo mumuxaxu tanu noxou Lataua, la sou no
mine Lataua mu'avalou sou ulai no xalee lia vile e Lataua mulosou lexe
anu na'u muisalili, la anu mulomuxu vaikala noxou Latauasi. Ia anu
ulavusou lexe no 'a xalee anevaa uasi, la anu mumuxaxu tanusi la mulai.
9 [u]Anu mumuxaxu tanu la mulai muxolu no anu lia xalenu e Lataua
muvikalanuxu tei lexe ulosou. La mutulusou tani alelaxu sou muxolu no
anu loxo aasila molu no tuala vile mune'e muxolu. Mo Aisaki ilou Iakovo
kalumo ane'i ilo'a mixolu no anu tani alelaxu ne sou mixomaiou tuala
tatila. 10 Xo anu tanu u'oxoxu tuala tatila e Lataua molu muxavutalanu
sou utulusou a loxovaa, xe mukalu la Anu molu mutulusou. Tuala tatila
ne anu tava'u pumuxu manina.
11 [v]Xo Avalaamu mumuxaxu tanu noxou Lataua la semau Sala kalumo
mimuxaxu tane lexe ane sema tila mo ilavusou ipalaa uasi, xo ane
miua'ulixu tauu ie sou ipalaa. Ane mimuxaxu tane noxou Latauasi lexe
Anu umomomo sou u'oxonu mii ma'ia musakiinu vaikalasou lexe u'oxonu
ne uxali maninasou. La sou mu'oxone la sou ane imomomosou ipalaa, la
mivo'onu 'ilie. 12 [w]Mo noxou itema vilesisi nesi Avalaamu anu itema tila mo

---

[q] **11:4** Tav 4:3-10 [r] **11:5** Tav 5:21-24 [s] **11:7** Tav 6:13–7:1 [t] **11:8** Tav 12:1-5 [u] **11:9** Tav 35:12 [v] **11:11** Tav 18:11-14; 21:2; Rom 4:19 [w] **11:12** Tav 15:5; 22:17

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

vasimolu musoisoli mo xaviinu sou upalaa la uasi. Ia anu mumomomo sou
muxalixa'a ta xaixasou ilo'a ta 'ilusu'ilusunu mixali tavu'alo manina loxo ta
oto teitexi no loxotolo xe io'iio'i no tasi'i e taitisou la takalasou uasi.
13 [x]Ane'i ta mitema ane ne mimuxaxu tane'i noxou Lataua mulai no anu
soli noxi'a. No mine mixoxolu no lia 'o la ino'u mimii e Lataua musakiinu
vaikalasou lexe ulosi'a ne uasi. Ane'i mitulu la mimaisou mimii ne
muxolu la'ala'a manina noxi'a la misexelaxusi. La mivikala lamana lexe
ane'i ta asilasi mo ixolu maxuveeni uasi. 14 Ta mitema ane ivikala loxo ne,
la anu mumaxa'u lexe ane'i ikakamulinu tualasi'a maninasou a uao. 15 Mo
lexe ane'i ixavutala no anu tualasi'a e ane'i mi'umesou ia mine'e ane'i
imomomo sou ilivu. 16 Ia uasi, ane'i xavutalai'a ututulu no anu tuala e
lailaixe manina. Tuala ne a teitexi no opo loxotolo. Aloxo ne la sou Lataua
umomomo sou umaela uasi no mine imoxo'u lexe Anu Lataua noxi'a. Xo
Anu mulalaxiinu tuala vile tatila si'a sou ilai ixolu no anu.
17-18 [y]Lataua muvikalanu Avalaamu aloxo 'o, "Noxou 'iline Aisakisi la
ta xaixaisine ilo'a ta 'ilu'iulusuneni ixali tavu'alo." Ia no mine Lataua
mutovonu Avalaamu lexe uvau 'olu vilesisi ne mo u'elaxu ulai noxou, la
anu mu'oxonusi xo anu mumuxaxu tanu noxou Lataua. 19 [z]Xo Avalaamu
muxavutala aloxo 'o, lexe Aisaki usoli la Lataua umomomo sou utulusou
la. La sou anu loxo Avalaamu mulivunoxu 'olu no anu soli.
20 [a]Mo Aisaki mumuxaxu tanu noxou Lataua la mualusi'a Iakovo ilou
Esau sou xoluxoluxa'a ili'i. 21 [b]Mo Iakovo mumuxaxu tanu noxou Lataua,
la sou 'ala'alai sou usoli la anu mualusi'a Iosepu ta 'olu. Anu muteteli
telixu no anu vilaxoxu sou mulotu mulai noxou Lataua.
22 [c]Iosepu mumuxaxu tanu noxou Lataua kalumo, la sou no mine
'ala'alai sou usoli, la anu muvikalane'i lexe ili'i la ane'i i'umesie Aixiputo.
Mo mupela'axu vasimolu sou i'oxonu a loxovaa.
23 [d]Mo Mosesi nenu ilou momu mimuxaxu tane'i noxou Lataua la
no mine nenu mivo'onu mukalu la mutalumeiou so'io tatalu. Xo ane'i
mimaisou keakea ne loxo ta keakea mose'i uasi mo anu iou lailaixe. Mo
ane'i ilou i'ume sou imamulonu lapuloto noxou tatananu tuala ne uasi.
24 Mo Mosesi mumuxaxu tanu noxou Lataua, la sou no mine anu muxali
tila, la anu umasaxa lexe ane'i ilemolu lexe anu Palao 'olu 'ilie uasi. 25 Mo
anu muxavutala lexe laixe sou uno'u tu'utu'umaxu iouvilesisi aloxo ta
mitema noxou Lataua inono'u ne. Anu umasaxa umulinu 'ili'ilixo sou susu
mo uxamulinu 'osa'ila ane ataxu ne uasi. 26 Anu muxavutala lexe no mine
ipamaelanu xo anu noxou Kalisito, la anu mii tatila mo muuliuli manina.
Mua'ulixu lavuluti iouiou ne Aixiputo. Xo anu xavutalau utulu no anu

---

[x] **11:13** Tav 23:4; 1A'a 29:15; Lex 39:12; 1Pi 2:11 [y] **11:17-18** Tav 21:12; 22:1-14
[z] **11:19** Rom 4:17 [a] **11:20** Tav 27:27-29, 39-40 [b] **11:21** Tav 47:31–48:20 [c] **11:22** Tav
50:24-25; Mul 13:19 [d] **11:23** Mul 1:22; 2:2

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mii ma'ia lailaixe e sou anu uno'u loxo 'ulu noxou ili'i. **27** Anu mumuxaxu
tanu noxou Lataua la sou anu Mosesi mu'ume mulaa ne Aixiputo. Mo
tatananu tuala la'iaxuu ia anu u'umolu uasi. Mo anu mutulu pekia'u xo
anu mumaisou Lataua e ta mitema imamaisou uasi no iou. **28** [e]Mo anu
mumuxaxu tanu noxou Lataua la muvikalane'i ta Isilaeli sou imulinu
la'ilali sou Lataua mupolopepene'i ta Isilaeli laixe la mi'ou no anu voxo
e Lataua iou muvaxai'a la mixolu laixe. Mo muvikalane'i la milutu sialu
no aiaitengasi'a mo sou angelo sou uve'a ta 'ili'a ta laposalaxa'a une'e xe
umaisou la upolopepeene'i.
29 [f]Ta Isilaeli mimuxaxu tane'i noxou Lataua la mixisa'isou luaki
laolaoinu ne aloxo mimuamua'i no lia esisi. Ia ta Aixiputo itovo sou lexe
imuline'i la mi'uo'uo la misoisoli.
30 [g]Mo ta mitema mimuxaxu tane'i noxou Lataua. La vimelu sou tuala
tila ne Ieriko mumamumamulo no mine ta mitema mimuamua'i mixixao
alaxu muxatele ta tamei.
31 [h]Mo sema sou vote'i Le'evu mimuxaxu tane noxou Lataua kalumo, la
misu'uline'i ta mitema ta tamei e mitalume mine'e mimaisou tuala tila ne
tanu. La ta mitema e ilavusou imuxaxu tane'i noxou Lataua uasi iulua ia
ane iulua uasi.
32 [i]Xe eni maasi la amomomo sou a'aloxa'a Xitioni mo Valaka mo
Samusoni mo Ieputa mo Deviti mo Samueli xe ta palomatana uasi.
Xo taiinu sou a'aloxa'a uasi. **33** [j]Ane'i ta mitema ne mimuxaxu tane'i
noxou Lataua la mitaloxolixa'a ta tatananu 'oto'oto la mia'ulixa'a. Ane'i
mi'oxonu 'ilixo mulapu la sou mino'u mii ma'ia e Lataua musakiinu
vaikalasou tei lexe ulosi'a ne. Xe mitomunoxu ta laeoni anaxa'a. **34** [k]Mo
misitanoxu navu toxotoxoxa'a, mo mi'ume la laviso umomomo sou
uto'ome'a isoli uasi. Mo pelepelesi'asi ia ane'i mixali xavine'i. Ia ili'i la
ane'i xavine'i manina no anu 'oto'oto, la milelemuline'i ta mitema sou
'oto'oto no tuala va'ava'axu.
35 [l]Xe mose'i misoisoli, ia mitulu mimauli la, la milivu mulai noxi'a
ta neni'a la. Xe mose'i ne ta uluai'a mitatuxa'a no taasou navunavu mo
mi'oxoo masuanu vasime'a manina mo 'ala'ala'i sou isoli. Sou itovone'i
lexe ixiunu tumali'a noxou Lataua, ia uasi, xo ane'i tane'i mutuluu voxo
lailaixe sou Lataua utulusi'a no anu soli la imauli la. Ane'i milavusou
lexe ane'i isoli la Lataua utulusi'a la sou ino'u mauli lailaixe manina.
36 [m]Mose'i noxi'a la misukune'i mo mimolovila'isi'a mo mipuapuasi'a xe
misakisakine'i la mimulaxa'a no taasou navunavu. **37** [n]Mo mive'ave'a

---

[e] **11:28** Mul 12:21-30 [f] **11:29** Mul 14:21-31 [g] **11:30** Ies 6:12-21 [h] **11:31** Ies 2:1-21; 6:21-25; Iak 2:25 [i] **11:32** Kis 4:6–5:31; 6:11–8:32; 11:1–12:7; 13:2–16:31; 1Sa 1:1–25:1; 16:1; 1Ta 2:11 [j] **11:33** Tan 6:1-27 [k] **11:34** Tan 3:23-27 [l] **11:35** 1Ta 17:17-24; 2Ta 4:25-37 [m] **11:36** 1Ta 22:26-27; Iel 20:2; 37:15; 38:6 [n] **11:37** 2A'a 24:21

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

no anu kulu mo mixotosou vasime'a no anu lasoo la mautunu ta
tamei. Mose'i la mive'ave'a misoisoli no anu laviso e i'oto'oto no anu.
Mose'i noxi'a i'a lavalava uasi, misakiinu sipsip ilou xoutu laxusousi la
mixixaoxao, mo pa'usi'a no anu mimii tavu'alo sou vasime'a manina mo
milosi'a tu'utu'umaxu xe mi'oxo masuane'i manina. 38 La sou mi'ume
milai va'ava'axu sou mitalume. Se'i mi'ume milai mixolu no xalee lia
'esi'esi mose'i no laxalaxa'ilu mose'i no kulu taxataxanu xe se'i milai
mixolu no lia taxataxanu. 'Ilixo noxi'a ne iouvilemo manina, mua'ulixu
'ilixo noxi'a ta mitema no lialia 'o mukalusi e ane'i mixolu no taine'i ne.
39 Ane'i ta mitema mukalusi ne Lataua mu'itinu ualasi'a xo ane'i
mimuxaxu tane'i noxou. Ia vile noxi'a ne uno'u mii ma'ia e Lataua
musakiinu vaikalasou lexe ulosi'a ne uasi. 40 Xo tei manina la Lataua
mulalaxiinu mii vile lailaixe manina sou nenge latala tano'u. Ia Anu
uxalixu noxi'a ane'i ane mixali tei palea uasi, xo Anu mumasaxa lexe
nenge kalumo taxali laixe manina loxo ane'i.

Lataua Ulavusou Umomosi'a ta 'Olu

12 1 [o]Ta mitema tatei latala ne milosienge no anu vote'i sou
tamuxaxu tanenge mo ane'i mitulu mixalilinenge loxo tamuxala
toxoxa'a. Aloxo ne la sou laixe lexe nenge tasu'anu mimii iouiou e
tu'utu'umaxu xe susu iouiou e usakisakinenge la u'oxonenge taiave
xavinenge uasi ne mo usu'a. Ia tatulu pekia'inge mo taiave no anu
iaveiave sou uauli e Lataua musosovosinge sou taiave no anu. 2 La sou
laixe lexe ienge ulai noxou Iesusi, Anu tava'u muxamuxaxu tanenge, mo
ili'i la Anusi ulosinge nene'axu mii e temuxaxu tanenge no anu. Mo Anu
mulavusou lexe umulinu masaxa noxou Latauasi, la ili'i la u'osa xe uxolu
laixe manina. No mine Anu muxavutalanu la mutavulenu tu'umaxu la
musoli no ovu valautu. Anu mutavulenu maela teitexi no ovu valautu, ia
Anu uxavutala no anu uasi. Ia vaimomo 'o Anu muxolu no anu puloulou
no pa'umolu Lataua no avolu tema 3 Loxo ngaxavutalanu maulixu Iesu
la ngamaisou lexe ta mitema sou susu mixililiou, ia Anu mutulu pekia'u.
Anu mu'oxonu aloxo ne la sou laixe lexe ngingi kalumo ngatotosa mo
opongengi usalulu mamu, ngatulu pekia'inge. 4 Manina ngigni nge'oto
xavingengi sou ngataloxolixu susu, ia no anu 'oto'oto ne la sialungenge
unixi uao. 5 [p]La sou loxovaa tangengi vulusiu peletoto noxou Lataua sou
mu'oxonu pekia'inge loxo Anu ta 'olu. La anu kaukavu muai no nano no
anu Lavuku Tavuna teinu muvikala aloxo 'o,

"'Alixeni, no mine Tila u'oxonu mii vile noxine,
la namaisou lexe mii vitanisi mamu,
mo no mine umomosine la oponeni tu'umaxu mamu.

---

[o] **12:1** 1Ko 9:24-25 [p] **12:5-6** Iop 5:17; Xav 3:11-12; Pal 3:19

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

6 Xo Lataua ulavusou umomosi'a ane'i ane Anu tanuxa'a,
mo no mine Anu uno'u itema vile xe umoxo'u lexe 'olu,
la Anu ulavusou upuasou kalumo."
7 [q]Aloxo ne la sou ngatulu pekia'inge no mine ngano'u tu'umaxu mo
iengi uvaxa'u Lataua umomosinge loxo Anu ta 'olu. Loxovaa itema vile
ulavusou upuasi'a ta 'olu no mine isusu uasi? Uasi anu umomosi'a.
8 Lataua ulavusou umomosi'a ta 'olu ukalusi. Ia lexe Anu umomosinge
uasi, la anu laaxu lexe ngingi ta 'olu manina uasi. Ngigni ta 'olo vote'i.
9 Mo loxo ngamaisou, nenge ta maminge no lia 'o ilavusou imomosinge,
la sou nenge tatoxone'i. Lexe nenge tataxane'i ta maminge no lia 'o
laixe, la anu laixe sou nenge tamulinu maminge sou ulenenge, la sou
nenge tamauli. 10 Ta maminge no lia 'o ne imomosinge maxuveeni
uasi umomomo no anu masaxa noxi'asi. Ia Lataua umomosinge ne sou
usu'ulinenge manina sou nenge tano'u 'ilixo malemalenga noxou. 11 [r]No
mine maminge ulosinge tu'umaxu sou umomosinge, la nenge ta'osasou
uasi. Anu navunavu, ia ili'i la nenge tano'u lavulavu no anu, la taxolu
se'isisi sou tamulinu 'ili'ilixo mulapusi la tano'u neneaxu ne anu ane opo
se'isisi. 12 [s]Aloxo ne, la sou lexe avonge musoisoli mo ulilili vitanisi la
ngaavutinoxu utelo mo ngaxaxai no anu. Mo lexe tava'inge musoisoli la
ngaavutinoxu mo ngatulu. 13 [t]Mo ngamuamua'i no anu vote'i mulapu. Mo
sou tava'inge e musoisoli ne usoisoli la uasi, anu uxali laixe la.

Loxo Taxiunu Tumalinge Noxou Lataua, La Tu'utu'umaxu Uxali Noxinge

14 Xavingengi sou ngatovo ngaxalixu xoluxolu laixe mo opo se'isisi
noxi'a ta mitema ukalusi. Mo xavingengi sou ngamulinu 'ili'ilixo mulapu
noxou Lataua, xo ta mitema ane imulinu 'ili'ilixo noxou Lataua, la
imaisou Tila iou. 15 Ngalaxa'ingengi laixe, loxo 'o io se'i noxinge ine'e
'alai no anu alauna noxou Lataua si ka i'ume ilivu. Mo loxo 'o io vile
noxinge uxali loxo ovu vile la uliu e masua ulu'elai no lia ne muxali
no taingengi, la uxalixu tu'utu'umaxu noxinge la u'oxongengi ngaxali
masua no iou Lataua. 16 [u]Ngalaxa'ingengi laixe mo sou vile noxinge
u'oxonu 'ili'ilixo sou vote'i mo uxiunu tumalou noxou Lataua loxo Esau
mu'oxonu mamu. Anu muxavutala no anu la'ilali se kitu'asi, la mulotonu
no anu tanixu loxo anu laposalaxu. 17 [v]Ngingi ngelavusou lexe ili'i xe anu
xavutalau muxiu sou uno'u alualu laixe noxou momu la umomomo uasi
mo momu umasaxau uasi. Anu mutama sou lexe uno'u alualusou ia vote'i
vile sou anu uxiunu opoonu sou u'isalilinoxu uasi.
18 [w]Ioxe, loxo ngingi la ngaxali no anu laxa'ilu mo ngakasou uao. Ia
ane'i ta Isilaeli tatei mixali no laxa'ilu ne Sinai e ane'i mimomomo sou

---

[q] **12:7** Lap 8:5 [r] **12:11** Iak 3:17-18 [s] **12:12** Ais 35:3 [t] **12:13** Xav 4:26 [u] **12:16** Tav 25:29-34 [v] **12:17** Tav 27:30-40 [w] **12:18** Mul 19:16-20; Lap 4:11-12

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mixamulinu la mimaisou navu ilou isivoxo toxoxa'a xe la'ave. 19 [x]Mo
milomusou xolau mutama xe milomusou itema xolinu tila muvivikalane'i,
la mi'ume manina. Ane'i milomusou aloxo ne la sou milinga pekia'u
noxou Mosesi lexe, ane'i imasaxa lexe ilomu la uasi. 20 [y]Xo ane'i
mimama'u no anu vaikala ne. Vaikala ne aloxo 'o, "Lexe itema vile xe ta
mimemimengi ta temene ilo'a ta vova mose'i ine'e ilaisou laxa'ilu 'o, la
ngave'a no anu kulu mo isoisoli." 21 [z]Ane'i mimaisou la mi'olo'olo manina
mo Mosesi kalumo. La muvikala lexe, "Eni e'ume xe e'olo'olo."
22 Ia ngingi ne ngalai no anu mii vile aloxo ne uasi. Ngingi
ngexali no laxa'ilu ne Sioni mo ngexali ne Ielusalemu teitexi
no opo loxotolo no anu tuala tila noxou Lataua e uxolu umauli
utotomu. Ngigni ngelai ngexali noxi'a ta angelo tavu'alo e tavu'alo
manina ixoxolu ipita sou i'osa'osa no anu. 23 Mo ngexali no anu pita
noxi'a ta laposalaxa'a e ualasi'a mikaukavunu muai teitexi no opo
loxotolo. Ngingi ngexali noxou Lataua e utulusi'a ta mitema no anu
vaivaikala, mo ngexali noxi'a ta ulene'i ta mitema misoisoli tatei
e 'ilixone'i mulapu xe mixali laixe manina. 24 [a]Mo ngexali noxou
Iesu anu itema utulu nonixi sou u'oxonu pekia'usou 'ilixo sou opo
vilesisi alavua, mo no anu sialuxu e mupeinusinge. Sialuxu ne
muxalixu a'alo laixe mua'ulixu sialuxu Aveli.
25 [b]La sou ngalaxa'i laixe, mamu sou ngaxiunu tumalinge noxou
Lataua e uvikala. Tatei no lialia 'o la Mosesi mulosi'a ta mitema
vaikala pekia'u la ane'i imasaxa ilomusou mo imulinu uasi, la vote'i
vile sou i'ume no anu lakolisou uasi. Ia Lataua muxolu teitexi no
opo loxotolo mupeletotosinge ia nenge talomuxu vaikala uasi la
texiunu tumalinge noxou. La sou loxovaa, nenge tamomomo sou
ta'ume la tapoloxalonu 'ulusou susu noxinge ne? Uasisi manina.
26 [c]Xo tatei xe muvivikala la xolinu mu'umu'umunu lialia. Ia
vaimomo 'o Anu musakiinu vaikalasou aloxo 'o, "Alaxu vile la
eni akunoxu lialia la, ia lialiasi uasi loxotolo kalumo." 27 Lataua
mulemolu lexe alaxu vile la Anu ukunoxu lialia ilou loxotolo la
mimii e Anu mukoinu ne uxexee, ia mii ane ukunikuni uasi la anu
uxolu.
28 La sou laixe lexe nenge talemolu laixe noxou Lataua mo talotu
noxou no anu 'ilixo ane Anu mumasaxau mo ta'itinu ualasou mo
tamama'usou la taxolu no laaxu. Xo nenge telavusou lexe nenge
texolu no anu saxisaxila'u noxou, la saxisaxila'u noxou ne anu
pumuxu manina. 29 [d]Xo Lataua noxinge ne anu loxo navu ialuxu
manina e u'elaxu mimii la u'ela avile.

---

[x] **12:19** Mul 20:18-21; Lap 5:22-27 [y] **12:20** Mul 19:12-13 [z] **12:21** Lap 9:19 [a] **12:24** Tav 4:10; Eva 8:6 [b] **12:25** Eva 2:1-3; 10:26-29 [c] **12:26** Axa 2:6 [d] **12:29** Lap 4:24; 9:3

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Vaikala sou Peletoto Kaluxusou

13 1 Ioxe, laixe lexe ngingi utotomu ne tangengixa'a ta vivinge noxou
Iesu. 2 [e]Mo no mine ta asila me'a no tuala vile ine'e no tualasinge
la iengi uvaxai'a mamu nga'avali'a ine'e no tani. Tangengi vulusi mamu,
xo no anu 'ilixo ane ne, la ta mitema mose'i mi'oxonu noxi'a ta angelo ia
ilavusou uasi. 3 Mo ngaxavutalane'i ane'i ane mixolu no taasou navunavu
loxo ngingi kalumo 'a ngongi'a ngexolu ne. Mo ngaxavutalane'i ane'i ane
mino'u tu'umaxu loxo ngingi kalumo ngano'u tu'umaxu.
4 [f]Xe ngiou no anu taula'i la ngataxanu laixe mo ngasaxila'u
taula'ingenge ne laixe. Ia ngailanu 'ilixo masumasua sou vote'i no anu
uasi. Xo ngingi ngelavusou lexe Lataua utulusi'a no anu vaikala ane'i
ane itaxanu taula'i uasi xe i'oxonu 'ilixo sou vote'i. 5 [g]Mo mamu sou
masaxa sou lamoli utila no anu maulingenge. Mii ma'ia ngeno'u ne la
anu mumomomo ane. Xo Lataua muvikala aloxo 'o, "Eni amomomo sou
a'umesinge mo ieli uvaxainge ngaxolu vitanisi uasi." 6 [h]La sou nenge
ta'oxo pekia'inge no anu vaikala ne aloxo 'o,

"Tila anu ulavusou usu'ulileli,
la sou eni a'ume uasi.
Ta mitema i'oxonu mii ma'ia noxilo?"

7 [i]Ngaxavutalane'i ta kisokisou no anu lalotu e miulaxungenge xe
mia'aloxu vaikala noxou Lataua tatei mune'e noxinge. Ngaxavutalanu
maulixa'a mimuamua'i no anu xe 'ilixo sou mimuxaxu tane'i a loxovaa
la ngatovosou ngamulinu. 8 Iesu Kalisito ne muxolu iouvilesisi tatei
mo vaimomo 'o xe ili'i mo kaluxu uasi. 9 [j]Aloxo ne la sou, ngalomusou
potopoto iouvilemo io ngamulinu mo ulapungengi ngalai va'axu mamu.
Anu laixe lexe opongengi utulu no anu alauna noxou Latauasi, xo
anusi u'oxonu pekia'inge. Ia tangengi utulu no anu lapuloto iouiou sou
la'ilali vitanisi uasi. Xo 'ilixo ane loxo ne umomomo sou usu'uline'i ta
mitema sou imulinu uasi. 10 Nenge valovalo vile noxinge 'a uxoxolu no
tani alelaxu sou lalotu noxou Lataua. Mo ta mitema e ilavusou ixaxai
no nano no taasou lalotu noxi'a ta Iutaia ne ilavusou ino'u 'ani no anu
uasi. 11 [k]Kisi'a ta aili'i utavulenu ta mimii sialuxa'a la uno'u u'unalailixu
no anu Kaveutu ane Tavuna Manina sou unixi'u loxo mii sou uxexeenu
susu. Ia ta mimii vasime'a ne ixutuxa'a no ale no tanixu pita noxi'a ta
Isilaeli tei. 12 [l]Mo aloxo Iesu kalumo ne muno'u navunavu no ale no anu
aitengaxu vimelusou tuala tila, sou sialuxu unixisi'a ta mitema la ixali
malemalenga.

---

[e] **13:2** Tav 18:1-8; 19:1-3; Rom 12:13 [f] **13:4** Ep 5:5 [g] **13:5** Lap 31:6, 8; Ies 1:5
[h] **13:6** Lex 118:6 [i] **13:7** 1Ko 4:16 [j] **13:9** Rom 14:17 [k] **13:11** Liv 16:27 [l] **13:12** Ioa 19:17

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

13 [m]La sou laixe lexe nenge kalumo talai noxou no ale no anu tanixu
pitapita ne, mo sou nenge'a tatavulenu maela ukei. 14 [n]Xo no lialia 'o
nenge tualasinge tatila vile ulavusou uxoxolu avile uasi. Ia nenge tanenge
u'oxoxu tuala tila ane ili'i sou uxali.
15 [o]Aloxo ne la sou anu laixe sou nenge ta'itinu Lataua ualasou utotomu no
ualasou Iesu, la 'ilixo ne anu uxolu loxo mii nenge ta'oxonu ulai noxou sou
u'elaxu sou uxexeenu susu noxinge. Xe tavikala laixe sou ulaa no ananenge la
Anu u'osasou. 16 [p]Mo nga'oxonu 'ilixo laixe noxi'a ta menexinge mo ngaitixa'a xe
ngaiti'a mimii. Tangengi vulusiou 'ilixo ne sou nga'oxonu uasi. Xo 'ilixo ne anu
loxo mii nge'oxonu mulai noxou Lataua. 'Ilixo ane ne Anu u'osasou manina.
17 [q]Ngaxolu no laaxa'a ta tatilasinge mo ngalomuxa'a xo ane'i ilavusou
isu'ulingengi xe isaxila'inge. Xe ili'i la ia'aloxu noxou Lataua no 'a xaixai
noxi'a mi'oxonu. No mine ngingi nga'oxonu aloxo ne, la ane'i i'osa sou
i'oxonu xaixai noxi'a laixe, ia opone'i tu'umaxu uasi. Ia lexe ngingi
ngalosi'a opo tu'umaxu la ane'i imomomo sou isu'ulingengi laixe uasi.
18 [r]La sou ngakilakasixe xo nexi temasaxa manina lexe tamulinu
'ili'ilixo lailaixe utotomu, xe nexi telavusou lexe tanexi muxolu
malemalenga manina. 19 Eni linga pekia'u noxilo ulai noxinge lexe
ngakilakasilo pekia'u mo sou eni apalea ane'e noxinge.
20 [s]Tila noxinge Iesu, Anu itema xaviinu sou usaxila'a ta sipsip, mo
sialuxu mu'oxo pekia'usou opo vilesisi sou xoluxolu laixe mo kaluxu uasi.
Lataua mutulusou no anu soli mo Lataua anu tava'u opo se'isisi. 21 Anu
molusi u'oxonu pekia'u 'ili'ilixo lailaixe e muxolu no anu maulingenge
umomomo sou ngamulinu masaxa noxou laixe. No anu xaixai noxou Iesu
Kalisito la sou u'oxonenge latala ta'oxonu 'ili'ilixo e Anu mumasaxau. Xe
ta'itinu ualasou utotomu mo kaluxu uasi. Manina.
22 Ta vivilo noxou Iesu, eni emasaxa lexe ngalomusou vaivaikala
peletoto noxilo 'o laixe manina. Xo uoli voloxu e eni ekaukavunu 'o ne
veveeni uasi. 23 Mo emasaxa a'alomengi lexe vivinge Timoti 'a milulusou
mo mulaa no taasou navunavu. Ia lexe anu une'e uxali noxilo palea, la
nexi noxou takei tane'e sou tamaisinge.
24 Ngasovanu aso laixe noxixe ulai noxi'a ta kisokisou no anu lalotu
ilo'a ta mitema latala noxou Lataua ukalusi. Mo ta mitema ne Itali e
mine'e mixolu 'o, misovanu aso laixe noxi'a mulai noxinge kalumo. 25 Eni
akilaka lexe alauna noxou Lataua uxolu noxinge latala ukalusi utotomu.

---

[m] **13:13** Eva 12:2 [n] **13:14** Eva 11:10, 16; 12:22 [o] **13:15** Lex 50:14, 23 [p] **13:16** Pil 4:18
[q] **13:17** 1Te 5:12 [r] **13:18** Apo 24:16; 2Ko 1:12 [s] **13:20** Iel 32:40; Ese 37:26; 1Pi 2:25

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

UOLI VOLOXU ANE

IAKOVO

MUKAUKAVU MULAI NOXI'A TA ISILAELI

Vaikala lamana

Uoli voloxu noxou Iakovo 'o ne, anu mukaukavunu vaikala lailaixe tavu'alo no nano sou usu'uline'i ta mitema sou imulinu no anu maulixa'a. Anu mukakavunu vaikala tovola'i tavu'alo sou usu'uline'i ta mitema xavutalai'a mo ilavusou xe ixavutalanu vaivaikala noxou laixe.

Anu muvikala lexe itema e umuxaxu tanu noxou Iesu ne anu umomomo sou uxolu vitanisi uasi. Anu u'oxonu 'ilixo laixe noxi'a ane'i mose'i, la sou anu umaxa'u lexe itema ne mumuxaxu tanu maninasou.

A'alo muai no nano aloxo 'o

Vaikala lamana 1:1
Tovotovo iouiou 1:2-18
Talomusou la ta'oxonu 1:19-27
Ngaixengengi mamu 2:1-13
Muxamuxaxu tanenge xe u'oxonu 'ilixo laixe maninasou 2:14-26
Tasaxila'u ananenge 3:1-12
Lavulavu iou ta tamei 3:13-18
Ngataloxolingenge noxou Lataua 4
Peletoto ulai noxi'a ta mitema sou lavuluti 5:1-6
Tu'utu'umaxu uxalisinge la ngaxolu se'isisi 5:7-12
Ngakilaka la ngamuxaxu tangengisi 5:13-20

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

1 1 [a]Eni Iakovo, amitema sou xaixai vitanisi noxou Lataua mo
noxou Tila Iesu Kalisito. Eni ekaukavunu vaivaikala ane
'o ulai noxinge ngingi ta Isilaeli mata mulelia tamei e ngelai
ngexolu no xalexalee tuatuala mukalusi no lia 'o. Eni asova aso
laixe ulai noxinge.

Tovotovo Iouiou

2 [b]Ngingi ta vivilo ta mitema noxou Lataua, no mine tovotovo iouiou
uxalisinge, la nga'osasou manina! 3 [c]Xo ngingi ngelavu lexe tovotovo ane
ne utovonu muxamuxaxu tangengi noxou Lataua ia utaloxolingengi uasi
la Anu umaxa'u lexe ngingi xavingengi sou ngatulu pekia'inge no anu.
4 Ia lexe ngingi nga'oxonu aloxo ne utotomu, la 'ili'ilixomengi uxali laixe
la. La sou ngingi ngaxali pekia'inge manina mo ngaxali laixe, ia 'ilixo
vile pa'usinge no anu uasi. 5 [d]Ia lexe vile noxinge iu lavulavu laixe uasi, la
anu ulinga ulai noxou Latauasi. Xo Anu u'osasou ulosiouxusi, ia ulavusou
uapisou uasi. 6 Ia no mine anu ulinga, la anu umuxaxu tanu noxou
Latauasi. Ia mamu sou anu uxavutala tapiena, xo anu ane uxavutala
piena la anu loxo xasi no luaki ane sivo utausou la ulai une'e. 7 Itema ane
loxo ne, la mamu sou anu uxavutala lexe Tila ulosou mii ma'ia ane anu
mumasaxau. 8 Xo anu itema sou xavutala tamei mo nenge umomomo sou
tamulaxu tanenge no anu mii ma'ia ane anu u'oxonu uasi.
9 Aloxo ne, la sou itema vile noxou Lataua ane iu mimii uasi ne, laixe
lexe anu u'osa. Xo anu mumulaxu tanu noxou la anu mu'itinu ualasou.
10 [e]Mo laixe lexe itema sou lavuluti kalumo u'osa no mine Lataua
uxexeenu lavulutiu la mutaloxolixu ualasou. Xo itema loxo ne, ukalu
vitanisi loxo ia'eia'e seseenu. 11 Aso utelo xe atume utavule ialuxu, la
uxutuxu ia'eia'e seseenu. La sou ia'eia'e seseenu lailaixe ne, uxali masua
mo uxalo la ulapau. Aloxo ne, la sou itema sou lavuluti kalumo ukalu
vitanisi no mine anu uxaxaisou lavulutiu ne.
12 Ia Lataua ualusou anu ane utulu pekia'u no anu tovotovo, xo no mine
anu muaulixu ne la Lataua ulosou kisivalu sou mauli aloxo anu musakii
vaikala tei lexe ulosi'a ane'i ane mimasaxau.
13 Lexe tovotovo uxali noxou itema vile, la mamu sou uvikala lexe
tovotovo ane ne molu noxou Lataua. Xo evile umomomo sou utovonu
Lataua, mo sou u'oxonu 'ilixo masua uasi. Mo Lataua kalumo utovonu
evile sou u'oxonu 'ilixo masua uasi. 14 Ia vote'i sou tovotovo u'oxonenge
vilevilesi ne aloxo 'o. Masaxa masua sou visimenge muxolu tei, la sou
anu molu ulapunenge sou nenge ta'oxonu 'ili'ilixo masumasua. 15 Xe ili'i,
la masaxa masua mumauli no oponenge. Xe ili'i, la anu muxali muuatu

---

[a] **1:1** Mat 13:55; Apo 15:13; Xal 1:19; 1Pi 1:1 [b] **1:2** Rom 5:3-5 [c] **1:3** 1Pi 1:7 [d] **1:5** Xav 2:3-6 [e] **1:10** Ais 40:6-7

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

sou ta'oxonu 'ili'ilixo masumasua. La sou 'ili'ilixo masumasua ne, muxali
mu'oki, la sou neneaxu ane soli ne si.
16 Ta mitema noxou Lataua e eni emasaxainge! Mamu sou ta mitema
i'oxoo lolongenge. 17 Xo mimii latala molu teitexi noxou Lataua ne lailaixe
manina, ia mii vile masua uasi molu teitexi noxou Maminge e anu
mukoinu lamana no opo loxotolo. Ia anu uxiuxiu loxo xaleenenge uasi.
18 [f] Anu musosovosinge lexe nenge texali ta 'olu no mine nenge temulinu
vaikala manina. La sou Lataua uno'inge tei no anu mimii latala e anu
mukoinu mukalusi.

Talomusou La Ta'oxonu

19 La sou ta mitema noxou Lataua e eni emasaxainge, ngingi
ngaxavutalanu vaivaikala ane 'o laixe. Eni emasaxa lexe ngingi ngavikala
tapiena uasi, ia ngalomungenge ngatongato'o. Mo emasaxa lexe ngingi
ngaxavutala laixe tei ka sou ngavikala, ia mamu sou la'iangenge palea.
20 [g] Xo ngingi la'iangenge ngatongato'o, la 'ilixo ane ne umomomo sou
usu'ulingengi sou nga'oxonu 'ili'ilixo ane Lataua mumasaxau uasi.
21 [h] La sou ngaxiu tumalingeu 'ili'ilixo masumasua mo 'ili'ilixo ane u'oxo
masuane'i ta mitema, ia nga'osa sou ngano'u vaikala noxou Lataua mo
ngaxaxaisou no anu maulingenge. Vaikala noxou ne, Lataua mutounu no
opongengi loxo ta mitema mitounu ovu ngiaxu no xai sou upamaulingengi.
22 [i] Ia ngalomusou vaikalasi uasi, ngamulinu mii ma'ia ane anu
mulemolu. Ia ngamulinu uasi, la ngingi menge ngakalavoingengi. 23 Xo
vaikala ane ne manina, anu ane ulomusousi ia umulinu uasi, la anu loxo
itema e mumaisou xaleexu no anu titilo. 24 Ia anu mumaisou mukalu,
xe mulai ia alaxu vilesisi la iou si'isou lexe anu iou a lovoxaa. 25 [j] Ia lexe
itema vile umalei lailaixe no anu lapuloto ane mululusi'a ta mitema
muxali maninasou noxou Iesu mo u'oxonu aloxo ne utotomu, la anu
umomomo sou tanu vulusiou mii ma'ia ane anu mulomusou ne uasi, ia
anu u'oxonusi. La sou itema ane loxo ne, Lataua ualusou no anu mii ma'ia
ane anu u'oxonu.
26 [k] Lexe itema vile uvikala lexe anu itema sou lalotu ia anu usaxila'u
vaivaikalau laixe uasi, la anu molu mukalavoinu. No anu 'ilixo noxou ane
ne, la lalotu noxou ne mii vitanisi. 27 Lalotu ane Lataua Maminge u'osasou
ne, anu lalotu maninasou mo kalavoi vile no anu uasi. Lexe itema vile
uvikala lexe anu itema sou lalotu maninasou, la anu usaxila'a ta oloxola
ilo'a ta sema ta vaalu no anu tu'utu'umaxu noxi'a. Mo anu usaxila'u no
anu 'ili'ilixo masumasua noxi'a ta mitema ane ilavusou Lataua uasi, mo
sou 'ili'ilixo masumasua noxi'a ne uxoo masua uasi.

---

[f] **1:18** Ioa 1:13 [g] **1:20** Liv 7:9 [h] **1:21** Kol 3:8; 1Pi 2:1 [i] **1:22** Mat 7:26; Rom 2:13
[j] **1:25** Rom 8:2; Iak 2:12 [k] **1:26** Lex 141:3

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mamu sou Ngailoinge

2 1 [l]Ta vivilo ta mitema noxou Lataua! Ngingi ngemulaxu tangengi
noxou Tila noxinge Iesu Kalisito ane nenge ta'iti'iti ualasou utotomu,
la sou mamu sou ngailoinge. 2 Ioxe, no mine ngingi ngapita no taasou
lalotu noxinge, la ta mitema tamei mi'una. Ilou mi'una, la vile noxi'a ilou
mutaataa tokolomo iouiou lailaixe no vasimolu, ia tokolomo ne lamolisou
toxotoxoxa'a. Ia vile noxi'a ilou ne, mutaa tokolomo masumasuasi.
3 Ngamaisi'a aloxo ne, la ngataxanu ane mutokolomo lailaixe. La
ngavikalanu lexe, "Nane'e mo naxolu no anu luu laixe 'o." Ia ngavikalanu
soxu e mutokolomo masumasuasi ne lexe, "Nalai natulu 'ole." Xe uasi la,
"Nane'e naxolu no lia no tava'ilo." 4 Lexe ngingi nga'oxo 'ili'ilixo aloxo
ne, la ngingi ngailoinge manina ane mo ngailevine'i manina, xo xavutala
masua muxolu noxinge.
5 [m]Ta vivilo ta mitema noxou Lataua e eni emasaxainge, ngalomusou
vaikala noxilo aloxo 'o. Ngingi ngelavusou manina lexe Lataua
musosovosi'a ta mitema ane'i ane i'a lavuluti uasi no lia 'o sou lexe ane'i
ixali ta mitema sou lavuluti no iou Lataua, xo ane'i mimuxaxu tane'i
noxou. Mo musosovosi'a sou i'unalai no anu saxisaxila'u noxou, xo
anu musakii vaikala tei lexe anu upelemasaxane'i ane'i ane mimasaxa
i'unalai. 6 Ia ngingisi ngepamaelanu itema e iu lavuluti uasi. Ia 'ena'ei
ane mi'oxo masuangengi? Mo 'ena'ei mimasaxa sou itulusinge no anu
vaivaikala? Ane'i ane ta mitema sou lavuluti. 7 Mo ane'i ivikala masua
sou uala lailaixe noxou itema ane ngingi noxou.
8 [n]Lexe ngingi ngamulinu lapuloto toxoxa'a muxolu no nano no
anu Lavuku Tavuna teinu, la ngingi ngemu-linu 'ilixo laixe. Lapuloto
toxoxa'a ne, mikaukavu aloxo 'o, "Ngamasaxai'a ta mitema aloxo ngingi
ngemasaxainge." 9 [o]Ia lexe ngingi ngeixexa'a ta mitema, la ngingi nge'oxo
'ilixo masua. Xo ngingi ngamulinu lapuloto ane Lataua muvikalangengi
lexe ngamulinu uasi. 10 [p]Vaikala ane ne, manina. Xo anu ane umulinu
lapuloto noxou Lataua latala ukalusi, ia ususu no anu mii vile la anu
uno'u navunavusou xo anu mumamulonu lapuloto latala mukalu
ne. 11 [q]Xo anu ane muvikala lexe, "Mamu sou ngalai noxi'a ane'i ane
mitautaula'i." ne muvikala kalumo aloxo 'o, "Mamu sou ngavau itema
usoli." Lexe ngingi ngalai noxi'a ane'i ane mitaula'i uasi, ia ngevau itema
musoli la ngingi ngemamulonu lapuloto mukalu.
12 [r]La sou ngingi ngavikala mo nga'oxonu ma'ia, la ngaxavutala laixe.
Xo Lataua utulusinge no anu vaivaikala sou lapuloto noxou ane anu

---

[l] **2:1** Apo 10:34; Iak 2:9 [m] **2:5** 1Ko 1:26-28 [n] **2:8** Mat 19:19; Xal 5:14 [o] **2:9** Lap 1:17
[p] **2:10** Liv 19:37; Iti 20:7-12, 24; Mat 5:19 [q] **2:11** Mul 20:13-14; Rom 13:9 [r] **2:12** Xal 6:2;
Iak 1:25; 1Pi 2:16

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ngapamaulinenge sou ngano'u navunavu uasi. 13 [s]Xo lexe itema vile u'oxo
alauna sou menexu vile uasi, la Lataua u'oxo alaunasou kalumo uasi.
Ia itema vile u'oxo alaunasou menexu vile, la Lataua kalumo u'oxonu
alaunasou no mine Lataua utulusou no anu vaivaikala.

Muxamuxaxu Tanenge Noxou Lataua ne, Uxalixu 'Ili'ilixo Lailaixe

14 Ta vivilo ta mitema noxou Lataua! Lexe itema vile uvikala lexe
anu umuxamuxaxu tanu noxou Lataua ia 'ili'ilixo ne laixe uasi, la sou
muxamuxaxu tanu noxou Lataua ne upamaulinu a loxovaa? Uasisi
manina. Anu umomomo sou upamaulinu uasi. 15 [t]Ioxe, eni atovola'i
sou ulamanalingenge aloxo 'o. Lexe vile noxinge noxou la'ilali mo iu
tokolomo uasi, 16 ia vile noxinge uvikalanu lexe, "Lataua ualusine. Nalai
na'ani laixe mo nataa tokolomomeni sou u'oxo vasimene ialuxu." Ia
ulosou mii vile sou usu'ulinu vasimolu uasi, la vaikala ne usu'ulinu a
loxovaa? Uasisi manina. 17 Aloxo ne, la sou muxamuxaxu tanenge noxou
Latauasi ia menexu 'ili'ilixo laixe uasi, la muxamuxaxu tanenge ne musoli
loxo itema.

18 [u]Xe itema vile muvikala lexe, "Ta mitema mose'i imuxamuxaxu
tane'i noxou Lataua xe se'i i'oxo 'ili'ilixo laixe."

Ia eni avikalanu aloxo 'o, "Nini natovo namaxa'u loopalasi noxine
noxou Lataua ia menexu 'ili'ilixo laixe uasi une'e noxilo. Ia eni, la
amaxa'u loopala noxilo noxou Lataua no anu 'ili'ilixo laixe noxilo ulai
noxine. La sou ta mitema imaisou." 19 Ngingi ngemuxaxu tangengi lexe
Lataua vilesisi a uxoxolu. La anu mii vile uasi. Ia ta ulee ta masumasua
kalumo mimulaxu tane'i aloxo ne la i'olo'olo.

20 Ngingi ngexovulaulau misevile. Muxamuxaxu tangengi noxou
Latauasi ia menexu 'ili'ilixomengi laixe uasi, la muxamuxaxu tangengi
ne, mii vitanisi. Ia ngingi ngamasaxa ngalavu laixe no anu? 21 [v]Tatei, la
mutu'u ovunenge Avalaamu muaisou 'olu Aisaki no valovalo sou ulosou
Lataua. Xe no mine anu mu'oxonu aloxo ne, la Lataua mumoxo'u lexe
anu itema mulapu. 22 [w]Ngingi ngelavu lexe anu umuxaxu tanu noxou
Latauasi uasi, anu mumulinu vaikala noxou Lataua mo mu'oxonu. La
sou 'ilixo ma'ia ane anu mu'oxonu ne, anu mumaxa'u lexe Avalaamu
mumuxaxu tanu noxou Lataua manina. 23 [x]La kaukavu vile no nano no
Lavuku Tavuna teinu ne muxali manina. Kaukavu ne aloxo 'o, "Avalaamu
mumuxaxu tanu noxou Lataua, la sou Lataua mumoxo'u lexe anu itema
mulapu." La sou ane'i mimoxo'u lexe anu Lataua menexu. 24 La sou ngingi
ngelavu aloxo 'o. Itema vile umuxaxu tanu noxou Latauasi uasi, ia anu
u'oxo'oxonu 'ili'ilixo laixe, la Lataua umoxo'u lexe anu itema mulapu.

---

[s] **2:13** Mat 5:7; 18:32-35 [t] **2:15** 1Ioa 3:17 [u] **2:18** Xal 5:6 [v] **2:21** Tav 22:9-12
[w] **2:22** Eva 11:17-18 [x] **2:23** Tav 15:6; 2A'a 20:7; Ais 41:8

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

25 [y]Anu aloxo noxou Avalaamu, Lataua mumoxo'e Reebu ane sema
sou vote'i kalumo lexe ane sema milapu? Xo ane misu'uline'i ta mitema
e Iosua mupalusi'a la mi'ume milai no vote'i vileli. 26 La sou nenge
telavusou aloxo 'o. Itema vile umuxaxu tanu noxou Lataua ia u'oxonu
'ili'ilixo laixe uasi, la muxamuxaxu tanu ne anu musoli loxo itema uleenu
uxolu noxou uasi.

Tasaxila'u Ananenge

3 1 Ta vivilo ta mitema noxou Lataua! Ngingi ngelavusou aloxo ne, la
sou mamu sou ngingi tavu'alo ngaxali ta mitema sou ngelosieixa'a
ta mitema noxou Lataua lavulavu. Xo ngingi ngelavusou lexe nenge ta
mitema ane loxo ne, la Lataua utulusinge no anu vaivaikala tapiena. Ia
anu utulusi'a ta mitema vitavitanisi no anu vaivaikala tapiena uasi. 2 Xo
nenge latala ne, tasusu no anu 'ili'ilixo iouiou. Lexe itema vile ususu no
anu vaivaikalau uasi, la anu itema lailaixe, mo umomomo sou usaxila'u
no anu 'ili'ilixo iouiou.
3 Ioxe, eni atovola'i sou ulamanalingenge aloxo 'o. No mine nenge
tamasaxa lexe oosi ulomunenge, la tasamali anaxu. La sou nenge
tasaxila'u sou ulai a loxovaa no anu masaxa noxingesi. 4 Xe vile la
aloxo 'o. Lasipi ne, anu mii toxoxa'a ia lavolesou e uxolu ili'i no ta'u ne
isusu'a nesi. Ia no mine atume utavulenu, la itema sou uulaxunu lasipi
ne usaxila'u lavole ne sou lasipi ulai a loxovaa no anu masaxa noxousi.
5 Anu aloxo samalisou oosi anaxu xe lavolesou lasipi, ananenge ne
anu mii isusu'a no vasimenge kalumo. Ia nenge tavivikala no anu, la
anu u'iti ualasinge lexe nenge tamomomo sou ta'oxonu mii toxoxa'a.
Ngaxavutalanu navu latoxonu. Anu mii kitu'asi, ia u'ani la lokoma
toxoxa'a ne u'elasi. 6 [z]Ananenge ne, anu kalumo loxo navu mo anu loxo
tuala vile e ta mitema sou i'oxo'oxonu 'ili'ilixo masumasua. Anu muxolu
no vasimenge, ia anu u'oxonu masua vasimenge latala ukalusi. Xe anu
u'elaxu muamua'i noxinge no anu maulinenge loxo navu. La sou anu u'ela
no anu navu ane u'ani'ani mo kaluxu uasi.
7 Ta mitema imomomo sou isaxila'a ta mimii ta vova iouiou mo ta
ngiala mo ta mimii ane ixalaxala no lia xe ta mimii iouiou no luaki.
Tei mo mune'e muxali vaimomo 'o. 8 [a]Ia evile umomomo sou usaxila'u
anaxu uasi. Anaxu ne, uma'ila sou ulemolu vaikala masumasua uasi loxo
lamotaxu uve'a ta mitema isoisoli.
9 No anu ananenge ne, la nenge ta'itinu Tila noxinge mo Maminge
ualasou xe no anu ananenge ne, la nenge tameletalone'i ta mitema ane
Lataua mukoine'i loxo anu. 10 No anu ananenge vilesisi, la nenge ta'itinu
ualasou Lataua xe tameletalone'i ta mitema. Ia ta mitema noxou Lataua,

---

[y] **2:25** Ies 2:1-21; Eva 11:31 [z] **3:6** Mat 12:36-37; 15:11, 18-19 [a] **3:8** Rom 3:13

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mamu sou nga'oxo aloxo ne. 11 Loxovaa? Umomomo sou lexa laixe xe
lexa sixula ilou ikei iuatu no lexa iouvilesisi? Uasisi manina. 12 Ta vivilo
ta mitema noxou Lataua! Loxovaa? Umomomo sou ovu lovo unene'a
la uxalixu ovu olivu temanu? Mo umomomo sou ovu uaini unene'a la
uxalixu lovo temanu? Uasisi manina. Anu aloxo lexa sixula umomomo
sou uxalixu lexa laixe uasi.

Lavulavu no Lia 'o Xe Lavulavu Molu Teitexi

13 Mo vile no taiingengi uvikala lexe anu mulavusou 'ilixo ma'ia ane
laixe xe masua sou umulinu mo anu mulavusou lexe anu umuamua'i
laixe no lia 'o a loxovaa. Anu uvikala aloxo ne, la laixe lexe anu u'oxonu
'ili'ilixo laixe sou umaxa'u lavulavu noxou mo utaloxolixu no anu
maulixu. 14 Ia lexe ngingi ngaxavutala masua noxi'a ta menexinge mo
ngaxavutalangengisi ngemasaxau manina mii ma'ia ane'i mino'u, la
mamu sou ngingi nga'iti ualasingesi. Lexe ngingi nga'oxo aloxo ne, la
ngingi ngexiu tumalingeu vaikala manina noxou Lataua. 15 Lavulavu
ane loxo ne, anu molu noxou Lataua ulu'e uasi. Ia anu mii sou no lia
'osi mo anu noxou Uleenu Tavuna uasi, ia anu molu noxou uleenu
masua. 16 Xo no mine ngingi ngaxavutala masua noxi'a ta menexinge
mo ngaxavutalangengisi xe ngemasaxau manina mii ma'ia ane'i mino'u,
la ngingi ngakalikalipala no anu xoluxolungenge mo nga'oxonu 'ili'ilixo
masumasua.
17 Ia itema ane uno'u lavulavu molu noxou Lataua, la anu umulinu
'ili'ilixo ane Lataua mumasaxau tei. Mo anu opo se'isisi noxi'a ta menexu,
mo umasaxa sou ulomusi'a mo ane'i ilemolu ma'ia la anu ulomuxa'a
mo anu itema sou alauna manina mo anu u'oxonu 'ili'ilixo laixe sou
usu'uline'i ta mitema mo anu uixexa'a ta mitema uasi xe anu ukalavoi
lexe anu mulavusou uasi. 18 [b]La sou itema vile u'oxo opo se'isisi noxi'a
ta menexu la anu loxo itema utounu la'ilali ngiaxu no xai mo usu'uline'i
sou i'oxo opo se'isisi ngatongato'o, la tavu'alo noxi'a imulinu 'ili'ilixo sou
isu'uline'i ngatongato'o aloxo Lataua mumasaxai'a sou lexe i'oxonu.

Nga'italonu Maulingenge Ulai Noxou Lataua

4 1 [c]Ia mose'i noxinge i'oxonu opo se'isisi noxi'a ta menexi'a uasi.
Tava'u loxovaa la sou ngingi nga'oto'oto mo nga'oto'otosou
anangenge ngatongato'o? Eni akoli aloxo 'o. Masaxa masua ane muxolu
no opongengi mo u'oto'oto no anu xavutalamengi laixe ne, anu tava'u
'oto'oto no taiingengi ane. 2 Ngingi ngemasaxau mii vile manina, ia
ngano'u uasi. Mo ngingi ngeisuxu ta menexinge mi'ami'a la ngave'a
isoisoli, ia umomomo sou ngano'u mii ma'ia ane ngingi ngemasaxau uasi.

---

[b] **3:18** Mat 5:9; Eva 12:11 [c] **4:1** Rom 7:23

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

La sou ngingi nga'otosou anangenge mo nga'oto'oto. Ia ngingi umomomo
sou ngano'u uasi, xo ngingi ngalinga ulai noxou Lataua uasi. 3 No mine
ngingi ngalinga ulai noxou Lataua, la ngano'u uasi. Xo xavutalamengi sou
mii ma'ia ane ngingi ngelingau ne, laixe uasi. Ngingi ngelingau ne sou
u'oxongengi nga'osa no anusi.
4 [d]Ngingi ta mitema sou ngexiu tumalingeu Lataua! Ngingi ngalavusou
mii ane 'o uasi? Anu manina lexe ngingi ngemasaxau 'ili'ilixo masumasua
no lia 'o, la ngingi ngamasaxa ngamulinu 'ilixo noxou Lataua uasi. Mo 'ei
ane umasaxau 'ili'ilixo no lia 'o, la anu uxali uluau Lataua.
5 Mo ngingi ngaxavutala lexe vaikala noxou Lataua ane 'o ne, mii
vitanisi? anu muvikala aloxo 'o, "Lataua muisuxu uleenenge manina
ane anu mu'italo noxinge." 6 [e]Ia anu uisuxu uleenengesi uasi. Anu
mualaunasinge tatila manina. La sou vaikala noxou muvikala lexe,
"Lataua uxiu tumaloui'a ane'i ane i'iti ualasi'a, ia anu ualaunasi'a ane'i
ane mitaloxolixa'a."
7 [f]La sou eni akaitolongengi pekia'u aloxo 'o. Ngingi ngaxolu no
laaxu Lataua mo ngatulu pekia'inge mo sou ngakusa'u Satani, la anu
u'ume. 8 [g]Mo ngingi ngalivu ngane'e 'alai noxou Lataua, mo sou Anu
kalumo une'e 'alai noxinge. Ngingi nga'ui avonge xo ngingi ta mitema
sou 'ili'ilixo masumasua. Mo ngaxavutalanu Latauasi, xo ngingi
xavutalamengi mukalipala no anu 'ilixo sou lia xe 'ilixo noxou Lataua.
9 La sou laixe lexe opongengi tu'umaxu mo tangengingenge mo ngatama
ngaelieli. Mo laixe lexe ngakeke uasi ia ngatama, xe nga'osa uasi ia
ngalokungengi. 10 [h]Ngingi nga'oxo aloxo ne mo ngataloxolingenge no iou
Lataua, la Anu u'itinu ualasinge.
11 Ta vivilo ta mitema noxou Lataua, mamu sou ngalea anangenge
noxinge ngatongato'o. Lexe vile noxinge uvikala masua noxou vimou mo
utulusou no anu vaivaikala, la anu uvikala masua no anu lapuloto noxou
Lataua mo muilevinu. No mine ngingi ngailevinu lapuloto noxou Lataua,
la ngingi ngamulinu uasi ia ngeno'u tanixu lapuloto mo ngexolu sou
ngailevine'i ta mitema. 12 [i]Ia itema vilesisi Anu mulosinge lapuloto mo
Anu sou uilevingesi Anu a uxoxolu. Anu umomomo sou upamaulinenge xe
ukalusinge. Ia ngingi ne, ngingi 'ei sou ngailevine'i ta menexinge? Uasi.

Mamu sou Nga'itingengi

13 [j]Ioxe, ngalomu noxilo. Ngingi ane ngavikala lexe, "Maasi uasi ne'iela,
la nenge talai no tuala vile se 'ole, uasi. Talai la taxolu tauu ie vile mo
ta'oxonu xaixai sou tano'u lamoli no anu." 14 [k]Ngingi ngavikala aloxo

---

[d] **4:4** Rom 8:7; 1Ioa 2:15 [e] **4:6** Xav 3:34; 1Pi 5:5 [f] **4:7** Ep 6:12 [g] **4:8** Ais 1:16; Sek 1:3; Mal 3:7 [h] **4:10** Iop 5:11; 1Pi 5:6 [i] **4:12** Rom 2:1; 14:4 [j] **4:13** Luk 12:18-20 [k] **4:14** Lex 39:5, 11; Xav 27:1

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ne, ia ngingi ngalavusou mii ma'ia ane uxali ne'iela uasi manina. Ia eni
atovola'i maulingenge a loxovaa ane? Maulingenge ne aloxo umuumu
ane uxalisi ka tasiauxu. 15 Ngingi ngavikala aloxo ne uasi, ia laixe lexe
ngavikala aloxo 'o, “Lexe masaxa noxou Tila, la sou nenge taxolu mo
ta'oxo'oxonu mimii ma'ia ane nenge temasaxau.” 16 Ngingi ngalavusou
ngavikala aloxo ne uasi. Ia ngingi nga'itinu ualasinge lexe ngingi
ngamomomo sou ngasaxila'u mimii ukalusi. 'Ilixo ane ne, anu masua.
17 [l]La sou anu ane mulavusou mii ma'ia ane laixe lexe u'oxonu la u'oxonu.
Ia anu mulavusou ia u'oxonu uasi, la anu mususu.

Peletoto Ulai Noxi'a ta Mitema sou Lavuluti

5 1 Ioxe, ta mitema sou lavuluti. Ngingi ngatama mo ngaelielisou
tu'utu'umaxu ane 'ala'alaisou uxalisinge. 2 [m]Tu'utu'umaxu ane
ne, uxali noxinge manina. Lavulutimengi ne umamulo vitanisi mo
tokolomomengi ne ta su'uve itotokolonu. 3 Xe lamolimengi kalumo ne
ukukakuka. No mine ngamaisou lamolimengi ukukakuka, la mii ane
ne anu usosovosou lexe Lataua utulusinge no anu vaivaikala ka sou
uleangengi ngalai no navu. La sou ngatama, xo ngingi ngesua la'oluxu
lavulutimengi no anu voxo kaluxusou. 4 [n]Ngamaisou! Ta mitema e
miluvunu xai temanu noxinge ia ngingi ngamomosi'a uasi ne, ane'i
ikakatu lexe ngingi ngamomosi'a. La katu noxi'a ne, Tila xaviinu musuku
mulomusou. 5 [o]Ngingi ngexolu no lia 'o la xoluxolungenge laixe manina mo
ngekalusou masaxa noxinge no anu mimii iouiou sou musu'ulingengisi.
Ngingi aloxo ta memee e i'ani'ani xoo mole ixali totongotongolixu la
ive'ave'a. 6 Mo ngingi ngetulusi'a ta mitema ta lailaixe no anu vaivaikala
mo ngeve'ave'a misoisoli. Ia ane'i ilea anaxa'a une'e noxinge uasi.

Ngatuluxu Tu'utu'umaxu

7 [p]La sou ta vivilo ta mitema noxou Lataua, ngingi ngatulu pekia'inge
ulai utalo no mine Tila ulivu une'e la. Ngaxavutalanu tatananu xai. Anu
utotou la'ilali no xaixu, la anu uxomaiou voxo sou la'ilali uleme laixe
ulai utalo no voxo sou la'iua usokou. 8 [q]Ngingi kalumo ngaxomaiou mo
ngamulaxu tangengi pekia'u. xo voxo sou Tila ulivu une'e ne 'alai. 9 Mo
ta vivilo ta mitema noxou Lataua, mamu sou ngalea anangenge noxinge
ngatongato'o. Ia ngingi nga'oxo aloxo ne, la Lataua utulusinge no anu
vaivaikala. Itema sou utulusinge no anu vaivaikala, anu a utulu 'alai no
aitenga.
10 Ta mitema noxou Lataua, ngingi ngamulinu 'ilixo aloxo ta mitema
sou palomatana mi'oxonu. Ane'i mituluxu tu'utu'umaxu no mine ane'i

---

[l] **4:17** Luk 12:47 [m] **5:2** Mat 6:19 [n] **5:4** Lap 24:14-15 [o] **5:5** Luk 16:25 [p] **5:7** Lap 11:14; Iel 5:24 [q] **5:8** Rom 13:11-12; 1Pi 4:7

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mia'aloxu Tila ualasou. 11 [r]Ngamaisou! Nenge telavu lexe Lataua ualusi'a
ane'i ane mituluxu tu'utu'umaxu. Ngingi ngelomusou a'alosou Iopu lexe
anu mutuluxu tu'utu'umaxu kalumo mo ngemaisou mii ma'ia ane Tila
muxalixu noxou. No anu ane ne, la nenge telavusou lexe Tila anu itema
sou tanutanunenge mo ualaunasinge manina.
12 [s]Ioxe, ta vivilo ta mitema noxou Lataua, mii tila no anu vaivaikala
noxilo vile la aloxo 'o. Mamu sou ngavikala lexe manina teitexi mo
manina no lia 'o xe manina ne'ei ne'ei la. Mo no mine ngavikala lexe
"Ani," la vaikalamengi uxali manina loxo ngingi ngelemolu xe ngavikala
lexe "Uasi," la vaikalamengi uxali manina loxo ngingi ngelemolu la. Ia
lexe nga'oxo aloxo ne uasi, la Lataua utulusinge no anu vaivaikala.

Ngakilaka La Ngamulaxu Tangengi Noxou Lataua Manina

13 Lexe vile noxinge utavule tu'utu'umaxu, la laixe lexe anu ukilaka.
Mo lexe vile noxinge u'osa, la laixe lexe anu ulexe mo u'itinu Lataua
ualasou. 14 [t]Xe vile noxinge pipiena u'oxonu, la laixe lexe anu u'avali'a
ta tatilasou lalotu ine'e ikilakasou mo i'ulosou no anu ueli. Ane'i i'oxonu
aloxo ne no anu ualasou Tila. 15 [u]Xo itema vile umulaxu tanu noxou
Lataua manina, ia ukilakasou itema e pipiena mu'oxonu, la itema ne
umauli mo Tila utulusou. Lexe anu mu'oxonu 'ili'ilixo masua mose'i,
la Lataua uxiu tumalouu. 16 La sou ngapala'alixu 'ili'ilixo masumasua
noxinge ulai noxi'a ta menexinge ngatongato'o mo ngakilakasinge
ngatongato'o. Nga'oxo aloxo ne, la Lataua upamaulingengi. Xo lakilaka
noxou itema mulapu ne, uxaxai la xaviinu musuku.
17 [v]Aloxo Eliasi. Anu itema loxo nenge 'osi. Ia anu mukilaka xaviinu
lexe la'iua umomomo sou usili uasi, la la'iua usili uasi no xalee ane ne
no tauu ie tatalu mo so'io muxatele vile. 18 [w]Xe anu mukilaka la, la la'iua
musili. La sou musilisou lialia, la la'ilali no xai muleme.
19 [x]Ta vivilo ta mitema noxou Lataua! Lexe vile no taiingengi mupolo
va'axu no anu vaikala noxou Lataua, la laixe lexe vile noxinge ulivunoxu
une'e. 20 [y]Ngaxavutala vaivaikala ane 'o. 'Ei ane usu'ulinu itema sou
'ili'ilixo masua xe ulivunoxu no anu xoluxolu masumasua, la Lataua
upamaulinu no anu soli mo usu'asou 'ili'ilixo masumasua tavu'alo noxou.

---

[r] **5:11** Mul 34:6; Iop 1:21-22; 2:10; Lex 103:8 [s] **5:12** Mat 5:34-37 [t] **5:14** Mak 6:13
[u] **5:15** Mat 17:18-20 [v] **5:17** 1Ta 17:1; 18:1 [w] **5:18** 1Ta 18:42-45 [x] **5:19** Xal 6:1
[y] **5:20** Xav 10:12; 1Pi 4:8

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

UOLI VOLOXU VILE ANE

PITA

MUKAUKAVU MULAI NOXI'A TA MITEMA NOXOU LATAUA

Vaikala lamana

Uoli voloxu noxou Pita 'o ne, mukaukavu sou u'oxonu pekia'a ta mitema no 'a lalotu e mimuxaxu tane'i noxou Iesu, ia mitavulenu tu'utu'umaxu toxotoxoxa'a. Anu muvikala lexe laixe sou ane'i xavutalanu a'alo laixe sou Iesu Kalisito la. A'alo ne aloxo 'o. Iesu musoli xe ili'i la mutulu la mo musakiinu vaikala lexe ili'i la Anu ulivu une'e la. La sou anu laixe lexe ane'i ixolu se'isisi sou ixomaiou.

Anu muvikala lexe tu'utu'umaxu e muxali noxi'a ne sou utovonu muxamuxaxu tane'i noxi'a. Aloxo ne, la anu laixe lexe ane'i itulu pekia'a ulai uxali no voxo ane Iesu Kalisito ulivu une'e la, la sou Anu ulosi'a 'ulusou.

A'alo muai no nano aloxo 'o

Vaikala lamana 1:1-2
Ta'itinu Lataua ualasou so alauna xe vote'i sou pamauli noxou 1:3-12
Ngaxolu va'axu no anu 'ilixo masumasua 1:13–5:11
Tava'u kaukavu ane 'o 5:12
Vaikala sou sexela kaluxusou 5:13-14

Pita ne Anu Itema sou Xaixai Noxou Iesu Kalisito

1 1 Eni Pita, eni aposeli noxou Iesu Kalisito, eni ekaukavunu vaivaikala
ane 'o mulai noxinge ngingi ta asila noxou Lataua ane ngelongolau
tani la ngelai ngexolu no xalexalee lia ta tatila ne Pontosi, mo ne
Xalatia, mo ne Kapodosia, mo ne Asia, xe ne Bitinia. 2 [a]Lataua Maminge

---

[a] **1:2** Rom 8:29; 2Te 2:13

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mulavusinge mo musosovosinge xo nenge texali malemalengainge no 'a
xaixai noxou Uleenu, mo ngalomuxu Iesu Kalisito la sou Anu u'ulosinge
no anu sialuxu. Eni akilaka lexe alauna mo opo se'isisi noxou Lataua
u'ana'ana mo uxolu noxinge.

Ta'osasou Lataua sou Loopala Ane Kaluxu Uasi

3-4 [b]Mo nenge ta'osasou Latauamenge anu Iesu Kalisito Tila noxinge
Momu, xo Anu mutulusou Iesu no anu soli, ilou tulu noxou la nenge
teno'u mauli alavua, xo Anu mualaunasinge. No anu mauli ane ne u'oxo
pekia'inge sou taloopala no anu mauli ane kaluxu uasi ane uai teitexi
no opo loxotolo. Mimii ane ne umomosou umamulo mo nuninuni'u
mo ukalu vitanisi uasi. 5 [c]Ngingi ngemulaxu tangengi noxou Iesu la
ngano'u mauli ane kaluxu uasi e Lataua mulalaxiinu sou ngano'u uxali
manina sou no voxo kaluxusou, xo Anu usaxilainge no anu xavi noxou.
6 [d]Aloxo ne la sou ngingi nga'osa manina xo tu'utu'umaxu ane muxali
noxinge la mu'oxongengi ngetama ne umomomo sou uxolu maxuveeni
uasi. 7 [e]La sou tu'utu'umaxu ne sou utovonu muxamuxaxu tangengi
lexe ngingi ngamuxaxu tangengi maninasou. Aloxo xoulu e i'elaxu sou
mosomoso uxexee ia xoulu maninasousi uxali, anu iouvilesisi aloxo
muxamuxaxu tangengi ne, la muxamuxaxu tangengi ne mua'ulixu
xoulu, xo xoulu ne anu ukalu vitanisi. Lexe ngingi ngatulu pekia'inge
no anu muxamuxaxu tangengi ulai uxali no voxo ane Iesu Kalisito uxali
lamana la Lataua u'osasinge mo uitinu ualasinge. 8 [f]Ia ngingi ngamaisou
Iesu Kalisito uasi ia tangengixu, mo vaimomo 'o ngingi ngamaisou
uasi. Ngingi ngamuxaxu tangengi noxou la nga'osa manina, 'osa'ila ane
ne umomomo sou ngaa'aloxu la ngakamuli vaikala lexe ngaa'aloxu a
loxovaa. Uasisi manina. Xo 'osa'ila ane ne sou teitexi no opo loxotolo.
9 Ngingi nga'osa aloxo ne xo neneaxu muxamuxaxu tangengi ane lexe
ngingi ngano'u mauli ane kaluxu uasi noxou Lataua. 10 [g]No anu mauli
ane kaluxu uasi ne, la ta mitema sou palomatana mikakamuli laixe mo
tali'i tavu'alo no anu, ia mipalomatana no anu lexe mauli ane kaluxu uasi
ne ngingi nga'angingi. 11 [h]Mo Uleenu Kalisito muxolu noxi'a ta mitema
sou palomatana la anu muvikalane'ixu mo mupala'alixu navunavu
ane uxali noxou Kalisito xe ili'i no anu la Anu uno'u uala tila. Uleenu
muvikalane'ixu tei loxo ne la sou ane'i mikakamuli xe mixavuxavutala
lexe itema 'ena'ei manina xe imamaanu ma'ia manina ane anu une'e.
12 Mo muvikalane'i lamana lexe mimii ane ane'i mia'aloxu ne umomomo
sou uxali no imamaa noxi'a uasi, ia anu muxali no anu imamaa noxinge.

---

[b] **1:3-4** Kol 1:12 [c] **1:5** Ioa 10:28; 17:11 [d] **1:6** Iak 1:2; 1Pi 5:10 [e] **1:7** Xav 17:3; Sek 13:9; Mal 3:3; Iak 1:3 [f] **1:8** Ioa 20:29; 2Ko 5:7 [g] **1:10** Mat 13:16-17 [h] **1:11** Lex 22; Ais 53; Luk 24:26-27

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ia vaimomo 'o Lataua mupalusou Uleenu Tavuna molu teitexi no opo loxotolo mulu'e mo no anu xavi no 'a Uleenu Tavuna, la ta mitema sou a'alo mia'aloxu a'alo laixe mulai noxinge. Mo no anu a'alo laixe ne la ta angelo iisu mo imasaxa lexe imaisou kalumo.

Ngaxolu Va'axu no Anu 'Ilixo Masumasua

13 Ioxe, aloxo ne la sou, ngaxavutala laixe mo xavutalamengi uloo, mo ngaxolu se'isisi, mo ngaloopala manina no anu alauna noxou Lataua e no anu voxo sou Iesu Kalisito ulivu une'e la ulosinge. **14** [i]Xo tei ngingi ngalavu uasi, la nge'oxonu 'ili'ilixo masumasua, ia vaimomo 'o la ngingi ngelavusou aloxo ne la sou mamu sou nga'oxonu la. Ngalolomu aloxo ta molomolo ilolomu. **15** Ia ngingi ngaxolu va'axu no anu 'ili'ilixo masumasua aloxo Anu ane mu'avalinge ne Anu tavuna. **16** [j]Xo kaukavu muai no nano no anu Lavuku Tavuna teinu muvikala aloxo 'o, "Ngaxolu va'axu no anu 'ili'ilixo masumasua, xo eni exolu va'axu no anu 'ili'ilixo masumasua."

17 [k]No mine ngingi ngavivikala ulai noxou Lataua, la ngingi ngamoxo'u lexe Mamixe, xo Anu utilovosou xaixai noxinge vilevilesi ane ngingi nge'oxo'oxonu, mo no anu tilovo noxou ne la Anu utilovosou laixe manina umomomo sou u'oxonu tulatula vile no anu uasi. Aloxo ne la ngingi ngaxolu se'isi'si mo ngamama'u noxou Lataua xo tuala ane ngingi ngaxoxolu no anu no voxovoxo 'o ne anu tualasinge manina uasi. Ngingi ngaxolu loxo ta asilasi. **18** Mo ngingi ngelavusou lexe tei la ngingi ngemaisou 'ili'ilixo ane mauli no anu uasi noxi'a ta 'ilu'ilusungengi la ngemulinu la sou Lataua mulotongengi ngelivu no anu mimii ane anu ukalu vitanisi loxo siliva mo xoulu uasi, **19** [l]Anu mulotongengi ngelivu no anu sialuxu Kalisito ne lailaixe misevile loxo sipsip 'olu e mii vile loxo xalevi mo vuvuli u'oxonu vasimolu uasi. **20** [m]Anu Lataua mulavusou Kalisito tei no mine ukoinu mimii latala no lia 'o uao. Ia no voxo kaluxusou la Anu muxali lamana sou usu'ulingengi. **21** [n]La sou no anu xaixai noxou Kalisito, la ngingi ngemuxaxu tangengi mo ngaloopala noxou Lataua. Xo Anu mutulusou Kalisito no lulu la mulosou uala tila. **22** [o]La sou ngingi vaimomo 'o ngelomusou a'alo laixe mo ngamulinu xo Anu mu'oxongengi ngexali malemalenga. Mo sou ngingi tangengixa'a ta vivinge noxou Iesu ngatongato'o no tangengi manina. **23** Ngingi ngelolomusou a'alo laixe ane ne vaikala noxou Lataua ane kaluxusou uasi mo ngemulimulinu la Anu mu'oxongengi ngexali alavua. Mauli alavua e ngingi ngeno'u ne

---

[i] **1:14** Rom 12:2; Ep 2:3; 4:17-18 [j] **1:16** Liv 11:44-45; Mat 5:48 [k] **1:17** Rom 2:11; Pal 2:23
[l] **1:19** Apo 20:28; Eva 9:12-14 [m] **1:20** Ep 1:4; 2Ti 1:9-10 [n] **1:21** Ioa 14:6; Rom 5:1-2
[o] **1:22** Ioa 13:34; Rom 12:10

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

aloxo ovu ngiaxu e ulapau la u'ui vitanisi uasi, ia anu aloxo ane ulapau
la uleme. 24 [p]Xo,
"Ta mitema tavu'alo ne aloxo ia'eia'e
mo tokolomoxa'a ne lailaixe aloxo ia'eia'e seseenu.
Mo ia'eia'e uxalo la sesenu ulapau.
25 Ia vaikala noxou Tatila aloxo ne uasi.
Anu umauli utotomu mo kaluxusou uasi."
Vaikala ne ane a'alo laixe e mia'alomengi no anu.

2 1 [q]Aloxo ne, la sou ngasu'anu 'ili'ilixo sou ngalea anangenge ulali
noxi'a ta vivinge ngatongato'o, mo ngakalakalavoi mo ngavivikala
la vaikalamengi temanu uasi, mo ngaiisuiisu, xe saisa'i masumasua ulaa
no anangenge uasi. 2 Aloxo ta keakea ipaa alavua la imasaxa lexe iiexu
susu noxi'a ta neni'a, la sou ngingi kalumo ngasoliu mo ngamasaxau
susu ane lailaixe manina. Susu lailaixe ne ane vaikala noxou Lataua lexe
ngingi ngano'u la u'oxongengi ngaleme mo ngano'u mauli ane kaluxu
uasi. 3 [r]La sou ngingi ngatovo nga'oxonu aloxo ne la ngamaisou alauna
noxou Tila.

Lavo'o sou Mauli Xe ta Mitema Ane Lataua Musosovosi'a

4 Ta mitema mipianu lavo'o sou mauli ne, ia ngingi ngane'e noxou
xo lavo'o sou mauli ne Lataua musosovosou mo no iou la Anu lailaixe
manina. 5 [s]Mo ngingi kalumo aloxo lavo'o sou mauli e Lataua Uleenu
utulusou taasou no anu, aloxo ne la ngingi ngaxali ta aili'i noxou
Lataua manina. Xo no anu xaixai noxou Iesu Kalisito la ngingi ngelosou
maulingenge mulai noxou Lataua loxo mii ma'ia ane lailaixe anu
mumasaxau manina. 6 [t]Xo vaikala muai no nano no 'a Lavuku Tavuna
teinu muvikala aloxo 'o,
"Ngamaisou, eni Lataua amuxaxu lavo'o
sou tani tava'u uai ne Sioni.
Lavo'o sou tani tava'u ne eni esosovosou
xo Anu lailaixe misevile.
Lexe Anu ane umuxaxu tanu noxou
la anu umomomo sou umaela uasisi manina."
7 [u]La sou Iesu muxali loxo lavo'o lailaixe sou tani tava'u noxinge ngingi
ane ngemuxaxu tangengi noxou, ia ane'i ane imaxaxu tane'i uasi aloxo
kaukavu muai no nano no anu Lavuku Tavuna teinu. Vaikala ane ne
muvikala aloxo 'o,
"Ta mitema sou itulusou tani mipianu lavo'o ne,
ia lavo'o ane ne muxali lavo'o sou tani tava'u maninasou."

---

[p] **1:24-25** Ais 40:6-8 [q] **2:1** Ep 4:22; Iak 1:21 [r] **2:3** Lex 34:8 [s] **2:5** Ep 2:21-22; Pal 1:6
[t] **2:6** Ais 28:16; Ep 2:20 [u] **2:7** Lex 118:22

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

8 [v]Mo, vaikala vile la muai no nano no anu Lavuku Tavuna teinu
muvikala aloxo 'o,
"Lavo'o ane ne ta mitema itulakisou la ilapau,
mo kulu toxoxa'a utaluxa'a,"
xo ane'i ilomuxu mo imulinu vaikala noxou Lataua uasi. La sou ane'i
itulaki, loxo Lataua muxavutalanu lexe ane'i i'oxo aloxo ne. 9 [w]Ia ngingi
ne Lataua musosovosinge mo mukalipalangengi ngexali ta mitema noxou
manina, mo mu'oxongengi ngexali loxo ta aili'i sou ngaxaxai no nano no
tani noxou tatananu tuala. Anu mu'oxonu mo musosovosinge aloxo ne
sou lexe ngingi nga'aloxu mii ma'ia lailaixe ane Lataua mu'oxonu noxinge
sou mulivulingenge no isivoxo ngeuatu no anu lamana lailaixe misevile
noxou. 10 [x]Tei ne ngingi ta mitema noxou Lataua uasi, ia vaimomo 'o
la ngingi ta mitema noxou Lataua. Xo tei la ngingi ngalavusou alauna
noxou Lataua uasi, ia vaimomo 'o ne ngingi ngelavusou. 11 [y]Ta menexilo
e eni emasaxainge misevile, ngingi aloxo ta asila e me'a no tuala vile
ine'e ixolu maxuveeni uasi ne avikalangengi pekia'u aloxo 'o. Ngaxolu
va'axu no anu masaxa masua sou vasimenge ane u'oto'oto no anu
xavutalamenge. 12 [z]Mo nga'oxonu 'ili'ilixo lailaixesi no ie'i ta mitema ane
imuxaxu tane'i noxou Lataua uasi. Mo sou ane'i ivikala masua noxinge
lexe, "Ngingi ta mitema sou 'ili'ilixo masumasua," ia ane'i imaisou
'ili'ilixo lailaixe noxinge la i'itinu Lataua ualasou no voxo ane Anu ulivu
une'e.

Ngalomuxa'a ta Tatilasinge no Tuala Mo Tatananu Tuala

13 [a]La sou ngaxolu no laxa'a ta tatilasinge no tuala mo lapuloto ane
ane'i mi'oxonu loxo ngingi noxou Tila Iesu Kalisito. Mo ngalomuxu
tatananu tuala ane anu mutila manina, 14 mo ta kisi'a ta mitema no 'a
tuala sou ane'i ilosi'a ta mitema sou susu tu'utu'umaxu xe iiti ualasi'a ta
mitema ane i'oxonu 'ili'ilixo lailaixesi. 15 [b]Xo anu masaxa noxou Lataua
lexe ngingi nga'oxonu aloxo ne la vaikala vile umomomo sou ulaa uasisi
manina no anaxa'a ta mitema e ivikala lailaixe uasi xe ilavu uasi. 16 Mo
ngingi ngamuamua'i aloxo ta mitema e Iesu Kalisito mululusinge, ia
ngingi ngaxavutala lexe Kalisito mululusinge la ngingi ngamomomo
sou ngatalumeiou 'ilixo masumasua noxinge. Uasi, ia ngamuamua'i
aloxo ta mitema sou xaixai noxou Lataua. 17 [c]Xe ngataxane'i ta mitema
latala mo tangengixa'a ta vivinge noxou Lataua, mo ngamama'u noxou
Lataua, la ngataxanu tatananu tuala tila. 18 [d]Ngingi ta mitema sou xaixai
ane ngaxaxai no nano no tani, ngaxolu no laxa'a mo nga'ume noxi'a ta

---

[v] **2:8** Ais 8:14 [w] **2:9** Lap 7:6; 14:2; Ais 9:2; Apo 26:18; Ep 5:8 [x] **2:10** Ose 2:23 [y] **2:11** Xal 5:17, 24 [z] **2:12** Mat 5:16 [a] **2:13** Tit 3:1 [b] **2:15** 1Pi 3:16 [c] **2:17** Rom 12:10 [d] **2:18** Ep 6:5

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

tatilasinge. Ngalomuxa'a mo ngatoxone'i ane'i ane ipaipoungengisi, ia
ngalomuxa'a mo nga'ume noxi'a ane'i ane ipaipoungengi uasi kalumo.
19 Lexe 'ena'ei ane uno'u navunavu, ia u'oxonu susu vile uasi mo tamaxu
uxolu no nano no opoonusi ia uxolu se'isisi la anu mumulinu masaxa
noxou Lataua manina. Xo 'ena'ei ane anu u'oxonu aloxo ne la Lataua
u'osasou. 20 [e]Ia lexe 'ena'ei ane ivauxu susu noxou ia uxolu se'isisi, la sou
anu uxali a loxovaa? Anu uno'u sou susu noxou lexe ngingi nga'oxonu
'ili'ilixo lailaixesi ia ngano'u navunavu vitanisi mo ngaxolu se'isisi la anu
'ilixo ane ne Lataua u'osasinge no anu. 21 [f]Xo aloxo Lataua mu'avalinge xo
Kalisito muno'u navunavusinge mo musolisinge. No anu vote'i ane ne la
Anu mulosiengexu lexe ngingi ngamulinu xua'u.

22 [g]"Kalisito u'oxonu susu vile uasi,
mo vaikala masua vile ulaa no anaxu uasi."

23 [h]Ta mitema mivivikalasou masumasua ia anu ukoline'i uasi mo ane'i
mitetelisou xe mivau la Anu ulivuxa'a mo u'ume uasi. Ia Anu mu'italonu
maulixusi mulai noxou Lataua e Anu utilovosou 'ili'ilixo noxi'a ta
mitema la utilovosou laixesi. 24 [i]Anu mutavule susu noxinge no vasimolu
teitexi no ovu valautu. Anu mu'oxonu aloxo ne la sou nenge taxolu
va'axu no anu susu mo tamulinu 'ili'ilixo mulapu. No anu navunavu mo
vovomasou ane ne la Anu mupamaulingengi. 25 [j]Xo ngingi aloxo ta sipsip
e mixovulaulau la milai va'axu, ia vaimomo 'o ngingi ngelivu ngene'e
noxou itema sou usaxila'a ta sipsip mo tila sou usaxila'u tangenge.

Vaikala Ulai Noxi'a ta Mulu Ilo'a ta Semasemai'a

3 1-2 [k]Aloxo ne la sou ngingi ta sema ane ngetaula'i ngaxolu no laxa'a
ta mulumulumengi, mo sou lexe ta mulumulumengi ane'i ilomuxu
vaikala noxou Lataua uasi ixiunu maulixa'a. Ane'i ixiunu maulixa'a no
anu vaivaikala noxinge uasi, ia lexe imaisinge nga'umolu Lataua xe no
anu 'ili'ilixo lailaixe noxingesi la sou ane'i ixiunu maulixa'a. 3 [l]Mo no anu
tokolomomengi la, ngingi ngasakisakiinu laxusinge mo ngatokolomoxu
tokolomo ane mi'oxonu no anu xoulu xe tokolomo ane lailaixe musuku
sou vasimengesi uasi. 4 Ia ngatokolomonu tangengi no nano no anu
'ili'ilixo lailaixe ane umomomo sou ukalu vitanisi uasi, loxo 'ilixo sou
ngaxolu no laxa'a mo 'ilixo sou ngaxolu se'isisi no anu uleengengi xo anu
'ili'ilixo ane ne anu lailaixe manina no iou Lataua. 5 Xo ta sema ta tatila
taatei mimulinu 'ili'ilixo ane ne, la ane'i mimulaxu tane'i xe miloopala
noxou Lataua. Ane'i mi'oxonu aloxo ne, la sou tokolomoxa'a ne lailaixe
manina mo ixolu no laxa'a ta mulumului'a. 6 [m]Aloxo Sala milomuxu

---

[e] **2:20** 1Pi 3:14, 17 [f] **2:21** Mat 16:24; Ioa 13:15 [g] **2:22** Ais 53:9 [h] **2:23** Ais 53:7; 1Pi 3:9 [i] **2:24** Ais 53:5-6; Rom 6:11 [j] **2:25** Ese 34:5-6; Mat 9:36; Ioa 10:14; Eva 13:20-21 [k] **3:1-2** Ep 5:22 [l] **3:3** 1Ti 2:9 [m] **3:6** Tav 18:12

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mulue Avalaamu xe i'avalou lexe tila, lexe ngingi kalumo nga'oxonu
'ili'ilixo lailaixesi mo nga'ume no anu mii vile uasi, la ngingi ngexali loxo
Sala ta 'ili'ilie. 7 [n]Aloxo ne la sou ngingi ta sema ta mulumului'a kalumo
ngaxavutala laixe no mine ngingi ngongi'a ngaxoxolu la ngapaipoune'i xe
ngataxane'i xo ane'i vasime'a pekia'u uasi. Xo ane'i kalumo ino'u mauli
ane lailaixe noxou Lataua, ngingi nga'oxonu aloxo ne la sou mii vile
umomomo sou utaluxu lakilaka noxinge uasi.

Tatavulenu Tu'utu'umaxu sou 'Ilixo Laixe

8 Ioxe vaikala kaluxusou aloxo 'o ngingi latala ne xavutalamengi
mo opongengi uxali vilesisi mo tangengixa'a ta vivinge noxou Iesu mo
nga'oxonu 'ilixo lailaixesi ulai noxi'a ta vivinge xe ngaxolu no laxa'a. 9 Mo
lexe ta mitema i'oxo masuangengi mo ivikalasinge masumasua la mamu
sou ngakolinu no anu 'ilixo masua xe vaikala masua, ia ngakilakasi'a sou
Lataua ualusi'a utotomu. Xo Lataua mu'avalinge lexe ngingi nga'oxonu
aloxo ne la sou anu ualusinge. 10 [o]Xo Lavuku Tavuna teinu noxou Lataua
muvikala aloxo 'o,

"Anu ane umasaxa lexe maulixu uxolu maxuveeni
mo umaisou aso ulai u'una,
la usaxila'u anaxu no anu vaikala masumasua
xe vaikala kalakalavoi.
11 Mo anu uxiunu tumalou no anu 'ili'ilixo masumasua
ia u'oxonu 'ili'ilixo lailaixesi mo opo se'isisi noxi'a ta mitema.
Anu laixe lexe u'oxonu aloxo ne utotomu.
12 Xo Tila umaisi'a mo usaxila'a ane'i ane i'oxo'oxonu 'ili'ilixo mulapu
mo ikilaka la anu ulomuxa'a.
Ia Anu uxiu tumaloui'a
ane'i ane i'oxo'oxonu 'ili'ilixo masumasuasi."

13 Lexe ngingi nga'oxo'oxonu 'ili'ilixo lailaixesi, la sou 'ena'ei umomomo
sou u'oxonu masuangengi? 14 [p]Xo lexe ngingi ane nga'oxo'oxonu 'ili'ilixo
lailaixesi ia ngano'u tu'utu'umaxu no anu la ngaxavutala tapiena mo
nga'ume uasi xo Lataua ualusinge. 15 Ia ngamulaxu Kalisito Tila no nano
no tangengi mo ngaxoxolu la ngalalaxii utotomu xo ta mitema ine'e la
itali'isinge lexe loopala noxinge ne laaxu a loxovaa, la ngakoline'i laixesi.
16 [q]Ngatoxone'i mo ngakoline'i se'isisi la ngakoline'i no anu vaikala
xati uasi, ngataloxolingenge mo ngataxane'i mo ngamulinu xavutala
lailaixesi. Mo sou ta mitema imoxo'inge mo ivikalasinge masumasua ia
imaisinge nga'oxo'oxonu 'ili'ilixo lailaixesi loxo ngingi noxou Kalisito la
ane'i me'a ixiu imaela no anu vaivaikalai'a la. 17 Xo lexe masaxa noxou

---

[n] **3:7** Ep 5:25 [o] **3:10-12** Lex 34:12-16 [p] **3:14** Ais 8:12-13; Mat 5:10; 1Pi 2:20; 4:14
[q] **3:16** 1Pi 2:12

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Lataua lexe ngingi ngano'u navunavu no anu 'ili'ilixo lailaixe la anu
laixe, ia lexe ngingi ngano'u navunavu no anu 'ili'ilixo masumasua la anu
lakolisou 'ilixo masua noxinge. 18 Xo Kalisito musoli sou susu noxinge
alaxu vilesisi. Anu susu vile noxou uasi, ia musoli sou susu noxinge sou
ulivulinenge talai noxou Lataua. Anu muxali itema la ta mitema mivau
musoli ia Lataua mutulusou no anu Uleenu. 19 No mine Anu musoli la
Uleenu mulai mua'aloxu vaikala noxou Lataua mulai noxi'a ta mitema
ane misoisoli la uleene'i mulai muxolu no taasou navunavu. 20 [r]Ta mitema
ne tatei no anu voxo noxou Noa no mine anu mu'oxonu lasipi, la Lataua
muxomaie'i lexe ixiunu maulixa'a ia ilomu uasisi manina. Ane'i ilomu
uasi la sou ta mitema muxatele tatalusi mimauli no anu lexa toxoxa'a.
21 La sou lexa ne anu sosovosou nga'ulo no anu la Lataua upamaulingengi
vaimomo 'o. Ngingi nga'ulo ne sou ngaxexeenu nuni no vasimenge uasi
ia anu loxo ngingi ngasakiinu vaikala ulai noxou Lataua lexe ngingi
nga'oxonu 'ili'ilixo lailaixesi no iou. Xo no anu soli ilou tuluxu Iesu
Kalisito la sou Lataua mupamaulingengi. 22 Mo vaimomo 'o Anu mulai
muxolu teitexi no opo loxotolo no avolu Momu tema xe ane'i ane xavine'i
mu'oki ilomuxu la ilo'a ta angelo ixolu no laaxu.

Xoluxolu Laixe Noxou Lataua

4 1 [s]Aloxo Kalisito muxamulinu navunavu no vasimolu la sou ngingi
kalumo ngano'u xavutala laixe aloxo ne. Xo anu ane muno'u
navunavu no vasimolu la anu susu vile noxou la uasi. 2 La sou no mine
ngingi ngamauli ngaxoxolu no voxovoxo no lia 'o la ngamulinu masaxa
masua sou vasimenge uasi, ia ngamulinu masaxa noxou Latauasi. 3 [t]Xo
ngingi ngepaipalunu voxo latala mukalu la ngemulinu 'ili'ilixo masumasua
ane ta mitema e imulaxu tane'i noxou Lataua uasi i'oxo'oxnu. 'Ili'ilixo
masumasua ne anu aloxo 'o, 'ilixo sou vote'i, mo ngemulinu masaxa
masua sou vasimenge, mo 'ilixo sou ngeiexu lexa pekia'u utotomu, mo
'ilixo sou lavilelu utotomu xe ngamulinu lapuloto noxou Lataua uasi la
ngelotu noxi'a ta lataua kalakalavoi. 4 Ta mitema ane imulaxu tane'i
noxou Lataua uasi ikuluke manina mine ngingi ngamuline'i no anu 'ilixo
masumasua noxi'a uasi, la ane'i ivikalasinge masumasua manina. 5 [u]Ane'i
me'a imomosou vaikala ulai noxou Lataua e Anu ulalaxii sou utilovosou
'ili'ilixo noxi'a ta mitema ane imaumauli xe ane'i ane misoisoli. 6 Anu
a'alo laixe ne mia'aloxu kalumo mulai noxi'a ane'i ane misoisoli. No anu
solixa'a ne ane ta mitema anu Lataua utulusi'a no 'a vaivaikala. Ia anu
a'alo laixe ne anu mia'aloxu noxi'a aloxo ne la sou ane'i imauli no 'a ulene'i
aloxo Lataua umasaxai'a sou imauli. 7 [v]Xo voxo sou mimii latala no lia 'o
'ala'alai sou ukalu. La sou ngaxolu se'isisi mo ngasaxila'u xavutalamengi

---

[r] **3:20** Tav 6–7 [s] **4:1** Rom 6:2, 7 [t] **4:3** Ep 2:2-3 [u] **4:5** Apo 10:42 [v] **4:7** Rom 13:11-12

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

laixe mo ngaloo no anu lakilaka. 8 [w]La sou tangengixa'a ta vivinge manina
xo 'ilixo ane ne anu mutila no anu 'ili'ilixo latala mukalusi mo anu
usu'asou susu latala manina. 9 [x]Mo ta vivinge ine'e no taasinge la ngongi'a
ngasexelangenge ngatongato'o mo ngasaxila'a laixe, ia ngavivikalasi'a ili'i
la uasi. 10 [y]Lataua mualaunasinge laixe la mulosinge xaixai iouiou vilevilesi
la sou ngingi ngaxaxaisou. La sou ngingi ngaxaxaisou xaixai iou ma'ia
noxinge vilevilesi ne sou ngasu'uline'i ta vivinge no nano no anu tangengi
manina. 11 Lexe vile noxinge uno'u xaixai sou ua'aloxu vaikala noxou
Latauasi la anu ua'alo, xe vile noxinge uno'u xaixai sou usu'uline'i ta
mitema la anu u'oxonu aloxo ne no anu xavi ane Lataua mulosou. Aloxo ne
la sou Lataua uno'u uala utila no anu mimii latala ane nenge ta'oxonu. Xo
no anu xaixai noxou Iesu Kalisito la nenge ta'oxonu aloxo ne la sou Lataua
uno'u uala utila mo xavi utotomu mo kaluxu uasi. Manina.

Tatavulenu Tu'utu'umaxu sou Taxali Loxo ta Mitema Noxou Kalisito

12 Ta menexilo e eni emasaxainge misevile, navunavu mo tu'utu'umaxu
uxali sou utovongengi ia mamu sou ngakuluke no anu lexe mii vilemo
a uxali ne. 13 [z]Ia nga'osa lexe ngingi ngano'u navunavu loxo Kalisito
muno'u, la sou no voxo ane Anu ulivu une'e ilou xavi la ngingi nga'osa
manina mo ngaili'eli'e. 14 [a]Lexe ngingi ngamulinu Kalisito, ia ta mitema
ivikalasinge masumasua la Lataua Uleenu e xavi musuku uxolu noxinge
mo ualusinge. 15 Ia mamu sou vile noxinge uno'u navunavu loxo itema
uvau itema usoli, mo itema sou pakali, mo itema sou u'oxo 'ili'ilixo
masumasua xe loxo itema sou usaxou ta mitema mi'ami'a. 16 Ia lexe
ngingi ngano'u tu'utu'umaxu loxo ta mitema imulaxu tane'i noxou
Kalisito la mamu sou ngamaela, ia ngaxolu loxo itemau Lataua xo
Anu uno'u tu'utu'umaxu ane ne. 17 Ioxe, xo voxo a muxali sou Lataua
utilovosou 'ili'ilixo noxi'a ta mitema. Lexe anu usokou noxinge nenge ta
mitema e temulaxu tanenge noxou Kalisito, la sou loxovaa noxi'a ane'i
ane imulinu vaikala noxou Lataua uasi ili'i? 18 [b]Mo sou vaikala vile muai
no anu Lavuku Tavuna teinu muvikala aloxo 'o,

"Lexe anu mii pekia'u noxou Lataua sou usu'uline'i
ta mitema ane'i ane milapu,
ia anu pekia'u musuku noxou sou usu'uline'i
ane'i ta mitema ane mixiunu tumali'a noxou Lataua
la i'oxonu 'ili'ilixo masumasua."

19 La sou ane'i ane Lataua umasaxa lexe ino'u tu'utu'umaxu no anu
'ili'ilixo i'oxonu laixe mo i'italonu maulixa'a ulai noxou Lataua anu
mukoinu mimii latala mo Anu usaxila'a laixe loxo Anu muvikala.

---

[w] **4:8** 1Pi 1:22 [x] **4:9** Eva 13:2 [y] **4:10-11** Rom 12:6-8 [z] **4:13** Apo 5:41; Iak 1:2; 1Pi 1:6-7
[a] **4:14** 1Pi 2:20 [b] **4:18** Xav 11:31

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ta Tatila sou Lalotu Ilo'a ta Maulu

5 1 Ioxe vaikala ane 'o ulai noxi'a ta tatila sou lalotu ane mixolu no
taingengi. Eni apeletoto loxo tatila vile no anu lalotu kalumo mo
eni emaisou Kalisito muno'u navunavu manina no ieli la no anu voxo ane
Anu ulivu une'e no 'a lamanaxu. 2 [c]Vaikala ane 'o aloxo 'o. Ngasaxila'a ta
mitema noxou Lataua mixolu no taingengi laixe loxo itema sou usaxila'a
ta sipsip mo ngamaisi'a mo ngaulaxune'i laixe. Mo ngaxaxai loxo ta
mitema ivikalangengi sou nga'oxonusi uasi mo ngaxaxaisi sou lamolisi
uasi, ia ngaxaxai loxo ngingi ngamasaxa mo nga'osa sou nga'oxonu
manina loxo Lataua umasaxainge lexe nga'oxonu. 3 [d]Mo ngingi nga'oxonu
tilasinge noxi'a ta mitema uasi ia ngaulaxune'i loxo ta sipsip imulinu
tatanane'i. 4 Ngingi nga'oxonu aloxo ne, xe Tila noxi'a ta mitema e
usaxila'a ta sipsip ulivu une'e la ngingi ngano'u kisivalu lailaixe. Kisivalu
ane ne anu umomomo sou kaluxu uasi.
5 [e]Ioxe peletoto ane 'o ulai noxinge, ngingi ta maulu kalumo aloxo 'o.
Ngalomuxa'a ta tatilasinge mo ngalu'engengi no laaxa'a ta tatilasinge xo,
"Lataua uxiu tumaloui'a ane'i ane italoxolixa'a mo ixolu se'isisi uasi,
ia Anu uualusi'a ane'i ane ilu'ene'i."
6 [f]La sou ngataloxolingenge mo ngaxolu se'isisi no laaxu Lataua anu
xaviinu sou usaxila'inge, xe ili'i no anu voxo ane Lataua musosovosou
uxali, la Anu uitinu ualasinge. 7 [g]Aloxo ne la sou ngalosou tu'utu'umaxu
ma'ia muxolu no anu xavutalamengi, xo Anu tanungenge. 8 [h]Ngaxolu
se'isisi mo ngaloo laixe xo uluamengi satani uxixaoxao mo ungiulele
loxo laeoni ukakamuli itema sou u'ou. 9 [i]La sou ngatulu pekia'inge
no anu muxamuxaxu tangengi mo nga'apixu la ngakusa'u, xo ngingi
ngalavusou lexe ta vivinge no xalexalee tuatuala no lia 'o ukalusi
kalumo ino'u navunavu iouvilesisi. 10 Ia Lataua itema sou alauna
tatila Anu mu'avalinge xo no anu xaixai noxou Kalisito, la sou Lataua
mu'avalinge ta'unalai no anu lamana noxou ane kaluxu uasi. Aloxo ne la
sou navunavu ngingi ngano'u ne umomomo sou uxolu maxuveeni uasi.
Navunavu ane ne sou u'oxongengi ngaxali lailaixe manina mo Lataua
ulosinge xavi sou ngatulu pekia'inge xe u'oxonu pekia'u muxamuxaxu
tangengi. 11 Xavi noxou Lataua uxolu mo kaluxu uasi, manina.

Vaikala sou 'Osa Kaluxusou

12 [j]No anu su'uli noxou Sailasi eni emaisou anu loxo vivilo manina.
Eni ekaukavunu vaikala pelepeletoto ataxu se 'o ulai noxinge ne anu

---

[c] **5:2** Ioa 21:15-17; Apo 20:28 [d] **5:3** 2Ko 1:24; Pil 3:17; Tit 2:7 [e] **5:5** Xav 3:34; Ep 5:21; Iak 4:6 [f] **5:6** Mat 23:12; Luk 14:11; Iak 4:10 [g] **5:7** Mat 6:25-30 [h] **5:8** 1Te 5:6 [i] **5:9** Ep 6:11-13; Iak 4:7 [j] **5:12** Apo 12:2, 25; 13:13; 15:22, 37-40

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

alauna noxou Lataua maninasou ane eni apala'alixu ulai noxinge la sou
no anu alauna ne ngatulu pekia'inge. **13** *k*Ta mitema sou lalotu noxou
Lataua mixolu ne Vaviloni misova vaikala sou 'osa mulai noxinge mo
Maluko e loxo 'alixeni musovanu aso laixe ulai noxinge kalumo. **14** Mo
ngasexelaxa'a ta menexinge ngatongato'o la ngasexelaxa'a loxo ngingi
ngemasaxai'a maninasou. Eni akilaka lexe opo se'isisi uxolu noxinge
ngingi latala ane noxou Kalisito.

---

[k] **5:13** Apo 12:2; 2Ti 4:11

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

UOLI VOLOXU TAMEISOU ANE

PITA

MUKAUKAVU MULAI NOXI'A TA MITEMA NOXOU LATAUA

Vaikala lamana

Uoli voloxu ta tameisou noxou Pita 'o ne, mukaukavunu mulai noxi'a ta mitema e mixali ta mitema noxou Kalisito tatei. Anu mukaukavu mulai noxi'a xo ta tisa kalakalavoi mose'i i'oxo loloxa'a no anu lavulavu kalakalavoi la u'oxonu muxamuxaxu tane'i noxi'a utaloxo xe u'oxone'i la imulinu 'ili'ilixo lailaixe la uasi. Mo muvikalane'i lexe itetelisou vaikala noxi'a ta aposeli e milosi'a pekia'u. No anu vote'i ane ne la sou ane'i imomomo sou ilavusou Lataua xe Tila Iesu Kalisito maninasou. Xo ane'i ta aposeli ne mimaisou Iesu no ie'i xe milomusou lapuloto noxou.

Ta mitema mose'i mivikala lexe Iesu umomomo sou ulivu une'e la uasi. La sou anu muvikalane'i lexe Iesu ne ulivu une'e manina. Ia Anu ulive une'e palea uasi ne, xo Lataua "umasaxa lexe itema vile uulua uasi, ia Anu mumasaxa lexe ta mitema ukalusi ixiunu opone'i la sou Anu uxolu se'isisi sou uxomaie'i" (3:9).

A'alo muai no nano aloxo 'o

Vaikala lamana 1:1-2
Sosovo xe 'ava noxou Lataua 1:3-21
Ta tisa kalakalavoi 2:1-22
Voxo noxou Tila 3:1-16
Nenge tasaxila'inge mo taxomaiou Tila 3:17-18

---

1 1 Eni Saimoni Pita itema sou xaixai noxou Iesu Kalisito mo eni
Aposeli, ekaukavunu vaivaikala ane 'o mo esovanu mulai noxi'a
ane'i ane no anu 'ili'ilixo mulapu noxou Lataua noxinge mo Anu itema
sou pamauli Iesu Kalisito mulosie'i la sou ane'i mimuxaxu tane'i kalumo

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

iouvilesisi laixe aloxo nexi 'o. 2 Xo ngingi ngelavusou Lataua mo Iesu
anu Tila noxinge, la sou eni akilaka lexe alauna mo opo se'isisi noxou
u'ana'ana noxinge manina.

Lataua Musosovosinge Mo Mu'avalinge

3 Aloxo nenge telavusou lexe Tila Iesu anu Lataua e no anu uala tila
Anu muno'u mo 'ili'ilixo lailaxe noxou Anu mu'avalinge, la no anu
xavi noxou mo Anu mulosinge mimii tavu'alo nenge temasaxau sou
usu'ulinu maulinenge mo tamuamua'i no anu 'ili'ilixo noxou Lataua.
4 No anu 'ili'ilixo ne la sou Anu ulosinge mimii ta tatila xe lailaixe ane
Anu musakiinu vaivaikalasou tei lexe ulosinge, la sou no anu mimii
e Anu ulosinge ne, usu'ulingengi sou ngamulinu 'ilixo noxou Lataua,
mo usu'ulingengi la ngaxolu va'axu no anu 'ilixo masumasua noxi'a
ta mitema e imulinu masaxa masumasua sou vasime'a iulua mo ino'u
navunavu. 5 Xe tava'u aloxo ne, la sou ngatovonu xavingengi sou
ngamuxaxu tangengi manina sou menexu 'ilixo lailaixe ne, la sou ngingi
ngalavusou Lataua. 6 [a]Mo lexe ngingi ngalavusou Lataua la sou ngingi
ngamomomo sou ngamulinu masaxa sou vasimenge uasi, mo lexe ngingi
ngamulinu masaxa sou vasimenge uasi, la ngingi ngamomomo sou
ngatulu pekia'inge no voxo sou tu'utu'umaxu uxalisinge, mo lexe ngingi
ngamomomo sou ngatulu pekia'inge la sou ngamuamua'i no anu 'ili'ilixo
noxou Lataua, 7 mo lexe ngamuamua'i no anu 'ili'ilixo noxou Lataua la sou
ngingi tangengixa'a ta vivinge ngatongato'o, xe lexe ngingi tangengixa'a
ta vivinge ngatongato'o la tangengixa'a no nano no tanengi maninasou.
8 Xo lexe 'ili'ilixo ane ne uxolu no nano no anu maulingenge la anu uleme
mo uxali tatila, la ngingi ngalavusou Tila noxinge Iesu Kalisito la ngingi
ngaxali loxo mii vitanisi mo unene'a mo ngiangiaxu uasi, uasi. 9 Ia lexe
'ei ane 'ili'ilixo ane ne uxolu no anu maulixu uasi la anu loxo itema
iou seleveenu mo umalei ulai no paxa uasi, anu ulavusou lexe 'ili'ilixo
masumasua e anu mu'oxonu tei 'olele ne Lataua uxexee uasi. 10 La sou
ta vivilo, ngatovonu xavingengi manina mo nga'oxonu 'ava mo sosovo
noxou Lataua noxinge uxali maninasou. Xo lexe ngingi nga'oxonu aloxo
ne, la mivile umomomo sou utaloxolingenge uasi manina. 11 Lexe ngingi
ngamulinu vote'i ane ne la aitenga ukisi noxinge la ngingi nga'unalai no
tuala saxisaxila'u noxou Tila noxinge mo itema sou pamauli Iesu Kalisito
teitexi no opo loxotolo e kaluxu uasi.

Palomatana sou Vaikala Noxou Lataua

12 La sou ngingi ngalavusou mimii ane ne mo ngatulu pekia'inge no
anu vaikala manina ane ngingi ngeno'u vaimomo, ia eni amomomo

---

[a] **1:6** Xal 5:22-23

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

sou axiu tumaliloinge uasi mo aavuavutilixu xavutalamengi utotomu
no anu mimii ne. 13 Eni axavutala lexe anu laixe sou eni aavuavutilixu
xavutalamengi no mine eni uao axoxolu loxo tani alelaxu noxou Lataua.
14 [b]Xo aloxo Tila noxinge Iesu Kalisito muvikalaleli lamana mo eni
elavusou lexe sexasisi sou tasaxanu vasimelo ulai no lia. 15 Mo eni atovo
xavileli manina sou aavuavutilixu xavutalamengi utotomu mo sou ili'i no
anu soli noxilo la ngingi umomomo sou ngaxavutalanu mimii ne.
16 [c]Nexi taa'alomengi no anu a'alosou lailivuxu Tila noxinge Iesu
Kalisito mo xavi noxou 'o ne, xo nexi temaisou manina no iexi, ia loxo
tamulinu a'alo vitanisi mo xavutala noxi'a ta mitema uasi. 17-18 [d]Xo no
mine nexi noxou Iesu texolu teitexi no alaele tavuna, la nexi temaisou
Lataua anu Momu mutoxonu mo mulosou uala tila. Mo nexisisi telomusou
xolinu Lataua mulaa no anu lamanaxu e xaviinu musuku ne molu teitexi
no opo loxotolo muvikala aloxo 'o,

"Anu 'alixeni ane, e eni talelixu misevile mo opoleli u'osasou
misevile."

19 La sou nexi temaisou mo telavusou manina lexe vaivaikala noxi'a
ta mitema sou palomatana ne anu muxali sou, la sou anu laixe lexe
ngingi kalumo ngamuxaxu no tangengi, xo anu Iesu loxo telu ukaakaa
no isivoxo mo ulai utalo no mine lamana ukea loxo xuae sou lamana
ukaa no nano no opongengi.[e] 20 Mo mii mutila lexe ngingi ngalavusou
ne aloxo 'o, vaivaikala noxi'a ta mitema sou palomatana e mikaukavunu
muai no nano no anu Lavuku Tavuna noxou Lataua ne i'oxonu no anu
xavutalai'asi uasi. 21 [f]Xo vaivaikala noxou Lataua uxali no anu masaxa
noxou itema vile uasisi manina. Ia Lataua anusisi molu ulosi'a ta mitema
sou palomatana vaivaikala la sou ane'i ivivikala no anu xavi Uleenu
Tavuna.

Ta Mitema sou Ilosieixa'a Lavulavu Kalakalavoi

2 1 [g]Ia, tatei la ta mitema sou palomatana kalakalavoi mixolu no
taine'i ta Isilaeli. La sou anu iouvilesisi aloxo ta mitema sou ilosinge
lavulavu kalakalavoi kalumo ixolu no taingengi. Ane'i itoke i'una la
ilosiengi lavulavu kalakalavoi la ixovulaulaulinenge mo ngapolo vaaxu.
La ane'i mixiunu tumali'a noxou Tila noxi'a e mulotone'i milivu. Ane'i
mi'oxonu aloxo ne, ia sexasisi sou iuluamulinu. 2 No anu kalakalavoi
noxi'a ne, la ta mitema tavu'alo imulinu 'ilixo masumasua no anu masaxa
masumasua sou vasime'a sou imaela no anu, la sou u'oxone'i ta mitema
la ivikala masumasua no anu vote'i manina sou. 3 Xo no anu masaxa

---

[b] **1:14** Ioa 21:18-19; 2Ko 5:1 [c] **1:16** Mat 17:1-5 [d] **1:17-18** Mat 17:5 [e] **1:19** Ulai utalo no mine lamana ukea ne anu voxo sou ta mitema itulu no anu vaivaikala. [f] **1:21** 2Ti 3:16; 1Pi 1:11-12 [g] **2:1** Mat 24:11; Iud 4

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

noxi'a ta mitema sou ilosinge lavulavu kalakalavoi ne iisuxu mimii
tavu'alo la i'oxo vaivaikala kalakalavoi mose'i no anu xavutalai'asi sou
i'oxo lolongenge la ino'u lamolimengi. Xo Lataua e Anu utulusi'a no anu
vaivaikala mo u'oxo masuane'i muloo tatei mo sou ukalusi'a ne uai uasi
anu 'a uxoxolu.

4 *h*Xe ngingi ngelavusou lexe ta angelo mi'oxonu susu la Lataua
utatalosi'a uasi, ia mupeine'i mulu'elai no taxa e isivoxo toxoxa'a mo
tuala sou navunavu sou ixomaiou voxo sou itulu no anu vaivaikala. 5 *i*Xo
ta mitema tatei mi'oxo susu la Anu utatalosi'a uasi, Anu mu'oxonu alipaa
toxoxa'a la mukalusi'a ta mitema e imulinu 'ili'ilixo noxou Lataua uasi.
Ia Anu musaxila'u Noa anusisi itema sou a'alo no anu 'ili'ilixo mulapu
noxou Lataua ilo'a ta mitema muxatele ta tameisi mimauli. 6 *j*Mo anu
mu'oxonu masuanu sou mu'elaxu tuala tatila tamei ne Sodomu xe ne
Xomola la muxali lomulosi. Anu mu'oxonu aloxo ne sou mumaxa'u mii
ma'ia ane sou uxali ili'i no 'a maulixa'a ta mitema e imulinu 'ili'ilixo
lailaixe noxou Lataua uasi. 7-8 *k*Mo Loti anusisi Lataua mu'umenu xo
anu muxolu no taine'i ta mitema e i'oxonu 'ili'ilixo masumasua manina.
No voxovoxo utotomu la anu mulolomusi'a xe mumaisi'a mi'oxo'oxonu
'ili'ilixo ne la tanu mutamasi'a manina, xo ane'i imulinu 'ilixo mulapu
uasi. 9 Anu aloxo ne la sou ta mitema e imulimulinu 'ili'ilixo lailaixe
noxou Lataua, tovotovo uxalisi'a la Tila mulavusou vote'i anevaa sou
u'umene'i, la usolonu sou ulosi'a navunavu ane'i ane imulinu 'ili'ilixo
mulapu uasi ulai utalo no voxo ane sou ane'i itulu no anu vaivaikala.
10 *l*Mii ane 'o ne uxali manina noxi'a ane'i ane xavutalai'a uavuti sou
imulinu masaxa masua sou vasime'a la mixiu tumaliau vaikala noxi'a ta
tatilasi'a. Ta mitema ne mi'oxonu tilasi'a la i'ume uasi la mivikala masua
noxi'a ane'i ane ta lailaixe ixoxolu teitexi. 11 *m*La sou ane'i ta angelo e
ixoxolu teitexi ne xavine'i musuku muaulixa'a ta mitema ne, ia ilavusou
i'otosou anaxa'a no iou Tila uasi. 12 *n*Xo ta mitema ne ane'i aloxo ta mimii
e Lataua mukoine'i mixolu no lia 'o imulimulinu masaxa sou vasime'asi,
ia ilavusou ixavutala uasi mo ane'i loxo ta mimii e mixali mixolu no lia
'o sou ta mitema ive'ave'a la isoisolisi. Ia ta mitema ne ivikala masua no
anu mii ma'ia e ane'i ilavusou uasi. Ane'i iulua kalumo aloxo ta mimii e
Lataua mukoine'i.

13 Ane'i ino'u lakolisou navunavu ma'ia ane ane'i mi'oxonu mulai noxi'a
ta mitema. Mo ane'i ixavutala lexe no anu 'ilixo sou ngingi ngongi'a
nga'ani ngapita la anu mauli ane. Ane'i i'oxonu mimii no aso uieiei sou
umomomo sou masaxa sou vasime'a, xe ane'i i'oxonu aloxo ne la imaa
nunisinge mo ipamaelangengi no anu 'ilixo masumasua noxi'a. 14 Ane'i

---

[h] **2:4** Iud 6 [i] **2:5** Tav 6–8; 2Pi 3:6 [j] **2:6** Tav 19:24; Iud 7 [k] **2:7-8** Tav 19:1-16 [l] **2:10** Iud 7-8, 16 [m] **2:11** Iud 9 [n] **2:12** Iud 10

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

masaxa lexe imuline'i ta sema sou vote'isi mo masaxa tatila noxi'a sou
i'oxonu 'ili'ilixo sou vote'i ia i'oxonu aloxo ne la ukalusou masaxa noxi'a
uasi, sisixa'a sio. Mo ane'i ilapune'i ta mitema e xavutalai'a pekia'u uasi
la i'oxonu 'ili'ilixo ne kalumo. Mo ane'i milavu manina no anu 'ilixo sou
isuisu. Ane'i mi'oxonu aloxo ne la ane'i mixolu no laaxu tu'utu'umaxu
noxou Lataua. 15 [o]Ane'i mi'oxonu aloxo ne, la imulinu vote'i noxou laixe
uasi mipolopepeenu mo milai va'axu, mimulinu vote'i noxou Balamu anu
Beori 'olu. Anu mumasaxau lamoli la mu'oxonu susu. 16 [p]Ia Lataua la'iaxu
xo anu mu'oxonu susu sou umasaxau lamoli noxou tatananu tuala la
sou donki anu mii vile ulavusou uvivikala uasi ne, muxiunu xolinu loxo
itema mo mutaluxu xavutala noxou itema sou palomatana ne no anu susu
noxou.

17 [q]Ta mitema ne ane'i aloxo pupulu e lexa no anu uasi mo aloxo
tamuxalaxu uali e la'avexu uali une'e la utavulenu ulai. Ane'i ta mitema
ne Lataua mulalaxiinu tualasi'a sou ilai ixolu no anu ne isivoxo manina
mo kaluxu uasi. 18 Ane'i ipulipulinu anaxa'a vitanisi mo itooxa'a no
anu susu noxi'a ne. Mo i'oxonu 'ilixo masua no anu masaxa masua sou
vasime'a sou itovo ilapune'i ta mitema ane itovo i'ume noxi'a ta mitema
e imulimulinu vote'i mukilikalu ne. 19 Mo ane'i ivikalane'i ta mitema
lexe imuline'i la ane'i ilulusi'a, ia ane'i ta mitema ne susu musakisakine'i
la ilulu uasi. Ane'i mixali loxo itema sou xaixai vitanisi, xo loxo itema
vile umulaxu mii vile uuli no anu maulixu la anu uxali loxo itema sou
ipalupalusou no anu mii ne. 20 [r]Xo no anu lavulavu noxi'a noxou Tila
noxinge mo itema sou pamauli Iesu Kalisito, la ta mitema mi'ume no anu
'ili'ilixo masumasua noxi'a ta mitema e sou i'oxonu masuane'i. Xe ili'i
la ane'i milivuu 'ili'ilixo ne la mixali masua avile, xo tei la anu masua
ia ane 'o la anu masua a vile. 21 [s]La sou anu laixe lexe mamu sou ane'i
ino'u lavulavu no anu vote'i sou 'ilixo mulapu ne. Xo ane'i milavusou xe
mukalu la mixiunu tumali'a no anu lapuloto noxou Lataua e Anu molu
mulosie'ixu. 22 [t]La sou ane'i mi'oxonu aloxo ne la anu mumomomo sou
vaikala vile sou peletotosinge aloxo 'o, "A'aa uexi xe ukalu la ulivu ulai
u'ou la." Mo aloxo, "Memee u'ulo no lexa xe ukalu la ulai umalinga no
pita la."

Voxo sou Tila Ulivu Une'e

3 1 Ta menexilo e eni amasaxaine misevile, kaukavu ta tamei sou 'o
eni akaukavunu ulai noxinge la. No nano no anu kaukavu ta tamei
la anu vaivaikala sou aavuavutilixu xavutalamengi mo u'oxongengi
sou ngaxavutalanu vaivaikala ane laixesi. 2 [u]Eni amasaxa lexe ngingi

---

[o] **2:15** Iti 22:7; Iud 11; Pal 2:14 [p] **2:16** Iti 22:28-35 [q] **2:17** Iud 12-13 [r] **2:20** Mat 12:45
[s] **2:21** Luk 12:47-48 [t] **2:22** Xav 26:11 [u] **3:2** Iud 17

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ngaxavutalanu vaivaikala noxi'a ta mitema sou palomatana noxou Lataua
tatei mo lapuloto noxou Tila noxinge mo itema sou pamauli e ta aposeli
noxou Lataua mia'alomengixu. 3 [v]Mii mutila laixe lexe ngingi ngalavusou
tei aloxo 'o, no anu voxo kalukaluxu sou la ta mitema e imulimulinu
masaxa masua sou vasime'a imolovila'isou lalotu noxinge. 4 [w]La ane'i
ivikala imolovila'i lexe, "Anu musakiinu vaikala tei lexe Kalisito ulivu
une'e, la ava'a? Ta 'ilusulusunenge misoisoli mukalu no musoko no mine
Lataua musokou mimii mune'e muxali vaimomo 'o la mimii uxiu uasi a
uxolu no tanixu 'o si." 5 [x]Ia ane'i ixavutala laixe uasi tane'i vulusi lexe tatei
manina no mine Lataua musokou sou mukoinu mimii la mukoinu loxotolo
mo lia muxali muatu no anu lexa. Mimii ne anu mukoinu muxali no anu
vaikalasi. 6 [y]Mo no anu lexa ne kalumo la anipaa toxoxa'a mukalusi'a
ta mitema no lia 'o tatei. 7 Ia loxotolo ilou lia e uxoxolu vaimomo 'o ne
imulinu vaikala noxou Lataua, mo ixolu iloo sou navu uasi. Ane'i ixoxolu
aloxo ne ulai utalo no anu voxo ane Lataua utulusi'a ta mitema e imulinu
'ili'ilixo noxou Lataua uasi itulu no anu vaivaikala mo iulua.

8 [z]La sou ta menexilo e eni amasaxainge misevile, mamu sou tangengi
vulusiou mii ane 'o aloxo 'o. Voxo vile noxou Tila ne anu aloxo tauu ie itemaxu
mavulovexa ta'uve (1,000) mo tauu ie itemaxu mavolovexa ta'uve (1,000) ne
aloxo voxo vilesisi. 9 [a]Mo ta mitema mose'i milavusou lexe Tila u'oxoo se'isisi
sou u'oxonu mimii uxali loxo anu musakiinu vaikala sou tatei. Ia aloxo ne uasi,
anu uxolu se'isisi mo uxomaiengi, xo umasaxa lexe itema vile noxinge uulua
uasi. Anu umasaxa lexe ta mitema latala ixiunu opone'i ukalusi

Loxotolo Alavua Mo Lia Alavua.

10 [b]Tila uxolu se'isisi mo uxomaiengi ia voxo sou Tila ulivu une'e ne aloxo
itema sou pakali. Mo no voxo ane ne la loxotolo upau la luluxu tatila loxo lele'e
xe alaxu vilesisi la tasiauxu avile mo ta mimii iouiou mixolu teitexi no loxotolo
mo no lia 'o mo lia ilou xaixai iouiou e ta mitema i'oxo'oxonu no lia 'o ne
umamulo mo u'ela ukalusi. 11 Ioxe lexe no anu vote'i anenesi la mimii latala ne
ukalu, la sou ngingi ngamauli a loxovaa? Lexe ngingi ngamasaxa lexe ngamauli
la, ngaxolu va'axu no anu 'ili'ilixo masumasua mo ngamulinu 'ili'ilixo noxou
Lataua. 12 Mo ngingi ngaxolu ngaloloopalasi lexe voxo noxou Lataua ne uvoovoxo
uasi uxali upasipaasi. Ia no anu voxo ane ne la loxotolo u'ela ukalusi mo ta mimii
iouiou mixolu no anu mo ta mimii ane mixolu no lia 'o kalumo ne navu uieine'i
la isiali vitanisi. 13 [c]Mo sou nenge taxolu taloloopalasi no anu mii ma'ia e Anu
musakiinu vaikala sou tatei. Anu ane loxotolo alavua mo lia alavua mo 'ili'ilixo
mulapusi u'ana'ana no anu.

---

[v] **3:3** 1Ti 4:1; Iud 18 [w] **3:4** Mat 24:48 [x] **3:5** Tav 1:6-9 [y] **3:6** Tav 7:11; 2Pi 2:5 [z] **3:8** Lex 90:4 [a] **3:9** Ava 2:3; 1Ti 2:4 [b] **3:10** Mat 24:29, 35; Luk 12:39; 1Te 5:2 [c] **3:13** Ais 65:17; 66:22; Pal 21:1, 27

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

14 La sou ta menexilo e eni amasaxainge misevile, lexe ngingi
ngaxoxolu sou ngaxomaiou voxo ne uxali la ngatovonu xavingengi
manina sou nga'oxonu susu vile mo ixalisou susu vile mo vuvuli vile
uxolu noxinge uasi. Ngingi nga'oxonu aloxo ne xe no mine Anu une'e la
opongengi uai se'isisi xo ngingi ngongi'a ngaxolu. **15** [d]Nenge'a talavusou
laixe lexe Tila anu uxolu se'isisi mo uxoxomaienge ne xo Anu umasaxa
lexe nenge latala tamauli ukalusi. Aloxo vivinge nenge'a Paulo e nenge
temasaxau misevile, Lataua mulosou lavulavu la Anu mukaukavu mulai
noxinge la mulelemolu kalumo. **16** No anu kaukavu noxou mukalusi ne
la Anu muvivikala no anu mimii iouvilesisi ane. Mo no nano no anu
kaukavu noxou ne la Anu muvivikala no anu mimii mose'i pekia'u sou
nenge talavusou. La sou ta mitema mose'i ilavusou uasi mo xavutalai'a
pekia'u uasi, itovo lexe ilulusou laaxu la ikalakalavoi no anu. Ane'i
mi'oxonu no anu a'alo mose'i muai no nano no anu Lavuku Tavuna noxou
Lataua kalumo. Ane'i mi'oxonu aloxo ne la iuluasi. **17** [e]Aloxo ne la sou ta
menexilo e eni amasaxainge misevile, ngingi ngelavusou mimii ne, la
sou ngasaxila'inge laixe. Loxo 'o io ngamulinu 'ili'ilixo noxi'a ta mitema e
imulinu lapuloto noxou Lataua uasi la u'oxongengi ngalai va'axu. Ngingi
nga'oxonu aloxo ne mamu, xo ngingi nga'oxonu aloxo ne la u'oxongengi
ngalapau no anu muxamuxaxu tangengi. **18** La ngingi ngaleme no nano
no anu alauna mo lavulavu noxinge noxou Tila noxinge mo itema sou
pamauli Iesu Kalisito. Eni akilaka lexe ta'itinu Tila noxinge ualasou
vaimomo 'o mo utotomu mo kaluxu uasi. Manina.

---

[d] **3:15** Rom 2:4 [e] **3:17** Mak 13:33; 1Ko 10:12

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

KAUKAVU VILE ANE

IOANESI

MUKAUKAVU MULAI NOXI'A TA MITEMA NOXOU LATAUA VAIKALA SOU MAULI

Vaikala lamana

Uoli voloxu noxou Ioanesi ane mukaukavunu tei 'o ne tava'u ta tamei. Anu umasaxa lexe usu'uline'i ta mitema sou ilo'a Lataua ilou 'Olu Iesu Kalisito ixolu ipita utotomu. Xe mupeletotosi'a lexe ilaxaine'i noxi'a ta tisa kalakalavoi. Xo maasi la i'oxonu loloxa'a la ilai va'axu noxou Lataua. Ta tisa kalakalavoi i'oxo lexe mimii no lialia 'o ne, anu masua. Mo Iesu anu Lataua 'Olu kalumo. Xo Anu mune'e muxolu no lialia 'o la muxali itema loxo nenge ta mitema 'o si, mo mu'oxonu 'ili'ilixo loxo nenge ta mitema no lia 'o ta'oxo'oxonu 'o. Ane'i mivikala aloxo 'o lexe itema vile umasaxa ilou Lataua ixolu, la anu laixe lexe anu uxavutalanu mimii no lialia 'o uasi. 'Ilixo lailaixe xe 'ilixo sou tamasaxai'a ta menexinge ne anu mii sou lialia 'o uasi. La sou ngaxavutala sou ngamulinu 'ili'ilixo ane ne.

Ioanesi muvikala lamana lexe, ilomuxa'a sou imulinu lavulavu ane ne uasi. Anu muvikala lexe Iesu anu muxali itema maninasou. La sou ta mitema e mimuxaxu tane'i noxou Iesu ne imasaxau Lataua xe imasaxai'a ngatongato'o.

A'alo muai no nano aloxo 'o

Vaikala lamana 1:1-4
'Ili'ilixo sou lamana xe isivoxo 1:5–2:27
Lataua ta 'olu xe Satani ta 'olu 2:28–4:6
Tamulinu 'ilixo noxou Lataua 4:7–5:12
Vaikala kaluxusou 5:13-21

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

1 1 [a]Mii ane muxolu tatei no mine Lataua ukoinu mimii uao ne, nexi
telomusou mo temaisou no iexi mo temaisou laixe manina mo
tekasou. Anu vaikala sou mauli ane nexi taa'aloxu 'o.
2 [b]Mauli ane ne muxali, la nexi temaisou. La sou nexi tavikala lamana
no anu 'o, xe taa'aloxu mauli ane ukalu uasi ulai noxinge. Mauli ane
kaluxu uasi ne, Anu ilou Momu Lataua mixolu mipita, ia Anu muxali
noxixe. 3 Tava'u xo nexi taa'alomengixu mii ane nexi temaisou mo
telomusou ne, nexi temasaxa lexe nenge nenge'a taxali vilesisi. Taxali
vilesisi, la nenge tapita noxou Maminge ilou 'Olu, Iesu Kalisito. 4 [c]Nexi
tekaukavunu vaivaikala ane 'o, sou lexe nenge taxali vilesisi, la nexi
ta'osa manina.

Tamulimulinu 'Ilixo sou Lamana

5 [d]Lataua anu lamana, ia 'ilixo sou isivoxo vile uxolu noxou uasisi
manina. Anu a'alo ane ne, nexi telo-musou noxou Iesu Kalisito, la sou
nexi taa'alomengixu. 6 [e]Lexe nenge tavikala lamana lexe nenge noxou
Lataua texali vilesisi, ia nenge tamuli-mulinu 'ili'ilixo sou isivoxo, la
nenge tekalavoi mo tamulinu vaikala manina noxou Lataua uasi. 7 Ia lexe
nenge tamulimulinu 'ili'ilixo sou lamana loxo anu umulimulinu, la nenge
nenge'a taxolu tapita mo sialuxu 'Olu Iesu munixisinge la sou nenge
noxou Lataua taxali laixe no anu 'ilixo masumasua ukalusi.
8 [f]Lexe nenge tavikala lexe nenge ta'oxonu 'ilixo vile masua uasi, la
nenge xavutalamenge ukalavoinenge, mo vaikala manina noxou Lataua
uxolu noxinge uasi. 9 Ia lexe nenge tapala'alixu 'ili'ilixo masumasua
noxinge, la Lataua uxiu tumalouu 'ili'ilixo ne, mo ukalipalanenge no
anu 'ili'ilixo masumasua, xo Lataua uvikala lexe u'oxonu mii ma'ia, la
umulinu vaikala noxou, la u'oxonu mii laixesi. 10 Lexe nenge tavikala lexe
nenge ta'oxonu 'ili'ilixo masumasua uasi, la nenge tavikala lexe Lataua
anu itema sou kalavoi. Mo vaikala manina noxou Lataua uxolu no nano
no maulinenge uasi.
2 1 [g]Ta molomoloxeni e eni amasa-xainge, ngalomu. Tava'u xo eni
ekaukavu vaivaikala ane ne, xo eni emasaxa lexe ngingi nga'oxonu
'ilixo vile masua uasi. Ia lexe evile u'oxonu susu vile, la anu mii vile
uasi. Xo nenge telavusou lexe itema vile sou utulu no pa'umenge sou
usu'ulinenge, la uvivikala ulai noxou Maminge, Anu a muxolu. Itema
ane anu mulapu manina, anu Iesu Kalisito. 2 [h]Anu mulosou maulixu sou
muno'inge mulivulivunenge no anu 'ili'ilixo masumasua noxinge. Anu
mu'oxonu aloxo ne singesi uasi, sou si'a ta mitema no xalee xalee tuatuala
ukalusi kalumo.

---

[a] **1:1** Ioa 1:1 [b] **1:2** Ioa 1:14 [c] **1:4** Ioa 16:24 [d] **1:5** 1Ti 6:16; Iak 1:17 [e] **1:6** 1Ioa 2:4
[f] **1:8-9** Lex 32:5; Xav 28:13 [g] **2:1** Eva 7:25-26 [h] **2:2** Ioa 1:29; Kol 1:20; 1Ioa 4:10

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

3 Lexe nenge tamulimulinu lapuloto noxou Lataua, la telavu lexe nenge
telavusou Lataua. 4 Itema vile uvikala lexe anu mulavusou Lataua, ia
umulinu lapuloto noxou Lataua uasi, la anu itema sou kalavoi mo vaikala
manina noxou Lataua uxolu noxou uasi. 5 [i]Ia lexe itema vile umulinu
vaikala manina noxou Lataua, la anu tanuxu menexu manina loxo Lataua
tanuxu. 'Ilixo ane ne, uxolu noxinge, la nenge telavu lexe nenge texolu
noxou. 6 Evile uvikala lexe uxolu noxou Lataua, la laixe lexe anu umulinu
Iesu xua'u.
7 [j]Ta menexilo e eni amasaxainge, ngalomu. Eni akaukavunu lapuloto
vile alavua ulai noxinge uasi, eni akaukavu lapuloto ane teinu e ngingi
ngelomusou no mine ngemuxaxu tangengi noxou Kalisito. Lapuloto
ane teinu ne, anu a'alo ane ngingi ngelomusou. 8 [k]Ia eni akaukavunu
lapuloto ano o loxo lapuloto alavua ulai noxinge. 'Ilixo noxou Iesu mo
'ilixo noxinge mumaxa'u lexe lapuloto ane ne, anu manina. Xo 'ilixo sou
isivoxo, anu asou ukalu, ia lamana maninasou mukaasinge mukalu.
9 [l]Itema vile ane anu uvikala lexe anu muxolu no anu lamana, ia
tanuxu vimou uasisi, la anu a uxoxolu no isivoxo sio. 10 [m]Ia anu ane
tanuxu vimou, la anu muxolu no anu lamana. La sou anu ususu no anu
'ilixo vile masua uasi. 11 [n]Ia anu ane tanuxu vimou uasi, la anu muxolu
no isivoxo mo uxixaoxao no isivoxo. La ulavusou lexe anu ulai ne'ei uasi,
xo isivoxo la anu umalei uasi. 12 Ta molomoloxeni e amasaxainge, eni
akaukavumengi, xo Lataua muxiu tumalouu 'ili'ilixo masumasua noxinge
no anu ualasou Tila Iesu. 13 Mo kaukavu kalumo ulai noxi'a ta mami'a, xo
ngingi ngelavusou Iesu ane muxolu tatei no mine Lataua ukoinu mimii
uao. Mo kaukavu kalumo ulai noxi'a ta maulu, xo ngingi ngetaloxolixu
itema masua. 14 Mo kaukavu kalumo ulai noxi'a ta molomoloxeni e
amasaxai'a la, xo ngingi ngelavusou Maminge Lataua. Mo ulai noxi'a ta
mami'a la, xo ngingi ngelavusou Iesu ane muxolu tatei no mine Lataua
ukoinu mimii uao. Xe ulai noxi'a ta maulu la, xo ngingi xavingengi mo
vaikala noxou Lataua mumauli noxinge, la ngetaloxolixu itema masua.

Mamu sou Tangengixu Mimii sou Lia 'O

15 [o]Mamu sou tangengixu lia xe mimii sou lia 'o uasi. Lexe itema vile
tanuxu mimii sou lia 'o, la tanutanuxu noxou Maminge Lataua uxolu
noxou uasi. 16 [p]Xo mimii latala sou lia 'o ne, anu molu noxou Maminge
Lataua uasi, ia anu molu no lia 'osi. Mimii sou lia 'o ne, aloxo 'o. Masaxa
sou vasimenge loxo ta mitema imasaxau lamoli mo 'ilixo sou vote'i
mose'i la. Mo ta mitema iisuiisu, xe i'itinu ualasi'a no anu mii ma'ia ane
itetelisou mo no anu mii ma'ia ane ane'i mi'oxonu. 17 [q]Mimii latala sou lia

---

[i] **2:5-6** Ioa 14:21, 23 [j] **2:7** Ioa 13:34; 2Ioa 5-6 [k] **2:8** Ioa 1:9; Rom 13:12 [l] **2:9** 1Ioa 4:20
[m] **2:10** Rom 14:13 [n] **2:11** Ioa 12:35 [o] **2:15** Rom 8:7 [p] **2:16** Rom 13:14 [q] **2:17** Mat 7:21

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

'o mo masaxa noxi'a ta mitema sou mimii no lia 'o, ulai la ukalu. Ia itema
ane anu umulinu masaxa noxou Lataua, la anu umauli no voxovoxo, ia
usoli uasi.

Ngasaxila'inge Noxi'a ta Uluau Kalisito

18 [r]Ta molomoloxeni e amasaxainge, ngalomu. Nenge 'a sou taxali
'alai no anu voxo sou kaluxu. Ngingi ngelomusou lexe uluau Kalisito
a unene'e. Ia vaimomo 'o, ane'i ta uluau Kalisito tavu'alo a mixalixali.
Ane'i mixalixali, la sou telavu lexe nenge asou taxali 'alai no anu voxo
sou kaluxu. 19 [s]Ane'i mi'umesinge mo milai, la mumaxa'u lexe ane'i
ta noxinge uasi. Manina lexe ane'i ta noxinge, la ane'i ixolu mo nenge
nenge'a taxolu, ia uasi.
20 [t]Ia ngingi, Uleenu Tavuna anu a muxolu noxinge. Mo ngingi latala
ngelavusou vaikala manina noxou Lataua. 21 Eni akaukavu aloxo 'o, xo
ngingi ngelavusou vaikala manina noxou Lataua e kalavoi vile uxolu no
anu uasi. La lexe ngingi ngalavusou uasi, la eni amomomo sou akaukavu
aloxo ne uasi. 22 [u]'Ei ane anu itema sou kalavoi? Anu ane uvikala lexe
Iesu Kalisito ane e itemasou ulivulinenge uasi, la anu itema sou kalavoi
ane. Itema ane loxo ne, anu uluau Kalisito mo uvikala lexe Maminge
Lataua mo 'Olu Iesu ixolu uasi. 23 [v]Itema ane uvikala lexe 'Olu Iesu ne
uxolu uasi, la Maminge Lataua uxolu noxou uasi. Ia itema ane mulavusou
'Olu Iesu, la Maminge Lataua muxolu noxou.
24 Ngatetelisou mii ane ngingi ngelo-musou tei no mine ngingi
ngemuxaxu tangengi noxou Kalisito. Lexe anu a uxolu, la ngingi kalumo
ngaxolu noxou 'Olu Iesu mo.

Maminge Lataua

25 Lexe nenge tatetelisou mii ane ne, la Kalisito musakii vaikala sou
lexe ulosinge mauli ane ukalu uasi.
26 Eni ekaukavumengi ne, si'a ta mitema ane ine'e sou itovo
ixolulaulaulingenge. 27 [w]Ngingi ne, ngeno'u Uleenu Tavuana mo Anu a
muxolu noxinge, la sou itema vile une'e sou ulosinge lavulavu la uasi. Xo
Uleenu Tavuna ulosiengixu mimii latala mo Anu manina, ia Anu kalavoi
uasi. Ngingi ngaxolu noxou Kalisito loxo Uleenu Tavuna anu mulosiengixu.

Lataua ta 'Olu

28 La sou, ta molomoloxeni e amasa-xainge, ngalomu. Ngaxoxolu noxou
Kalisito, mo sou Anu ulivu une'e, la ngingi nga'olo'olo mo ngamaela
noxou uasi.

---

[r] **2:18** Mat 24:5; 2Ioa 7 [s] **2:19** Apo 20:30 [t] **2:20** 1Ko 2:15; 2Ko 1:21; 2Ioa 2 [u] **2:22** 1Ioa 4:3; 2Ioa 7 [v] **2:23** Ioa 5:23; 1Ioa 4:15; 5:1 [w] **2:27** Ioa 16:13

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

29 [x]Ngingi ngelavu lexe Lataua anu itema sou mulapu, la ngingi ngelavu
lexe ane'i ane imulinu 'ilixo ane mulapu ne, Lataua ta 'olu.
3 1 [y]Ngamaisou! Tanutanuxu noxou Lataua Maminge noxinge, Anu
mutila musuku, la sou Anu mumoxo'inge lexe nenge ta 'olu mo
vaimomo 'o nenge taxolu loxo anu ta 'olu manina. Tava'u xo ta mitema
no lia 'o ilavusinge uasi, xo ane'i ilavusou Lataua uasi. 2 [z]Ta menexilo
e amasaxainge, ngalomu. Nenge telavusou lexe nenge Lataua ta 'olu,
ia nenge talavusou lexe ili'i, la nenge taxali a loxovaa la, uasi. Ia nenge
telavu lexe ili'i no mine Kalisito ulivu une'e, la nenge taxali loxo Anu, xo
nenge tamaisou loxo anu Lataua. 3 'Ei ane anu umolo tanu no anu xali
noxou Kalisito ne, anu uxolu va'axu no anu 'ili'ilixo masumasua loxo Anu.
4 Ane'i ane i'oxonu 'ili'ilixo masumasua ne, imulinu lapuloto noxou
Lataua uasi. Xe ane'i ane i'oxonu 'ili'ilixo masumasua ne, mixiu tumali'au
Lataua mo lapuloto noxou ne, mii vitanisi no maulixa'a. 5 [a]Ia ngingi
ngelavusou lexe Kalisito mulu'e no lia 'o sou uxexee 'ili'ilixo masumasua
noxinge. Xo Anu 'ilixo vile masua uxolu noxou uasi. 6 Itema ane uxolu
noxou Kalisito uasi, la anu u'oxo'oxonu 'ili'ilixo masumasua uasi. Anu
ane usolonu sou u'oxo'oxonu 'ili'ilixo masumasua, la anu mutongonu mo
mulavusou Kalisito uasi.
7 Ta molomoloxeni e amasaxainge. Ngalomu. Ngasaxila'inge laixe noxi'a
ta mitema sou kalavoi, xo isusulingenge. Anu u'oxonu 'ilixo laixe no iou
Lataua, la anu itema vile mulapu no iou Lataua loxo anu Kalisito mulapu.
8 [b]Anu ane u'oxonu 'ili'ilixo masumasua ne, anu noxou Satani, xo Satani
musokou 'ilixo masumasua no mine Lataua musokou sou mukoinu mimii
latala mo mune'e muxali vaimomo 'o. Tava'u aloxo ne, la sou Lataua 'Olu
mulu'e no lia 'o sou ukalusou xaixai noxou Satani. 9 [c]La sou anu ane molu
noxou Lataua ne, anu usolonu sou u'oxonu 'ilixo vile masua uasi, manina
musuku lexe anu umomomo sou usolonu la uasi. Xo Lataua maulixu
muxolu noxou. 10 No anu 'ilixo ane ne, la sou talavu lexe ta 'ei ane Lataua
ta 'olu xe ta 'ei ane Satani ta 'olu. Xe ane'i ane i'oxonu 'ili'ilixo masua, la
ane'i Lataua ta 'olu uasi. Mo ane'i ane imasaxai'a ta vimovimo'a noxou
Lataua uasi, la ane'i kalumo aloxo ne.

Ngamasaxainge Ngatongato'o

11 [d]Lapuloto ane ngingi ngelomusou tei no mine ngingi ngemulaxu
tangengi noxou Iesu ne, aloxo 'o. Ngingi ngamasaxainge ngatongato'o.
12 [e]Ia mamu sou ngamulinu 'ilixo noxou Kaini. Anu noxou Satani, la
sou muvau vimou la musoli. Tava'u a lovoxaa, la sou anu muvau? Anu
muvau, xo mumaisou lexe mii ma'ia ane anu mu'oxonu ne, laixe uasi,

---

[x] **2:29** 1Ioa 3:10 [y] **3:1** Ioa 1:12-13; 16:3 [z] **3:2** 2Ko 3:18 [a] **3:5** Ioa 1:29; 1Pi 2:22-24; 1Ioa 2:2 [b] **3:8** Ioa 8:44 [c] **3:9** 1Ioa 5:18 [d] **3:11** Ioa 13:34 [e] **3:12** Tav 4:8

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ia mii ma'ia ane anu vimou mu'oxonu ne, laixesi no iou Lataua. 13 [f]Ia,
ngingi ta mitema noxou Lataua, io ta mitema sou lia 'o imasaxainge uasi,
la ngakuluke mamu. 14 [g]Nenge telavusou lexe nenge texolu va'axu noxou
Lataua la nenge loxo tesoli, ia nenge telivu noxou la nenge loxo temauli.
Nenge telavu aloxo ne xo nenge temasaxainge ngatongato'o. 'Ei ane
umasaxai'a ta vimovimou uasi, la anu ulavusou Iesu uasi mo anu uxolu
loxo anu musoli. 15 [h]Anu ane umasaxai'a ta vimovimou uasi, anu itema
sou uve'a ta mitema isoisoli. Mo nenge telavusou lexe itema loxo ne,
umomomo sou uno'u mauli ane ukalu uasi, uasi.

16 [i]Iesu Kalisito mu'italonu maulixusinge, la no anu soli noxou ne,
nenge telavusou 'ilixo sou tamasa-xainge ngatongato'o. La sou eni
evikalangengi pekia'u lexe nenge kalumo ta'italonu maulinenge si'a
ta vivinge. 17 [j]Ia lexe itema vile iu lavuluti tavu'alo, mumaisou vimou
vile iu lavuluti uasi, la tanuxu uasi, la anu tanutanuxu noxou Lataua
uxolu noxou a loxovaa? 18 [k]Ta molomoloxeni e amasaxainge, ngalomu.
Tanengexa'a no anu ananenge ilou vaikalasi mamu. Lexe nenge
tanengexa'a manina, la tasu'uline'i maninasou. 19-20 Ta'oxonu aloxo ne,
la nenge telavu lexe vaikala manina noxou Lataua muxolu noxinge mo
telavu lexe xavutalamenge uvikala lexe nenge tesusu, ia oponenge uai
se'isisi no iou Lataua. Xo xavutala noxou Lataua ne, anu iouvilemo mo
mulavusou 'ilixo latala mukalusi.

21 [l]Ta menexilo e amasaxainge. Ngalomu. Lexe xavutalamenge uvikala
lexe nenge tasusu uasi, la tanenge lili no iou Lataua uasi. 22 Mo tano'u mii
ma'ia e nenge temasaxa lexe Anu ulosinge. Xo nenge temulinu lapuloto
noxou Lataua mo te'oxonu xaixai lailaixe, la Anu u'osasinge. 23 [m]Lapuloto
noxou Lataua e anu muvikala pekia'u lexe nenge tamulinu ne aloxo 'o.
Ngamuxamuxaxu tangengi no anu ualasou noxou Iesu Kalisito, Lataua
'Olu mo ngamasaxainge ngatongato'o. 24 [n]Ane'i ane imulinu lapuloto
noxou Lataua ne, ane'i ixolu noxou Lataua xe Anu uxolu noxi'a kalumo.
Nenge telavusou no anu Uleenu Tavuna ane anu Lataua mulosinge lexe
Lataua uxolu noxinge.

Ngamaisi'a ta Uleenu Laixe

4 1 [o]Ta menexilo e amasaxainge, ngalomu. Mamu sou ngamuxaxu
tangengi noxi'a ta uleenu ukalusi. Ngamaisi'a laixe lexe ane'i me'a
noxou Lataua, uasi me'a vilemo. Xo ta mitema sou palomatana kalavoi
tavu'alo milaa milu'e no lia 'o mukalu. 2 [p]Ta uleenu ane ivikala manina
lexe Iesu Kalisito anu muxali itema manina, la ane'i ta uleenu ane ne

---

[f] **3:13** Ioa 5:18-19 [g] **3:14** Ioa 5:24 [h] **3:15** Pal 21:8 [i] **3:16** Ioa 13:1; Xal 1:4 [j] **3:17** Lap 15:7 [k] **3:18** Iak 2:15-16 [l] **3:21** Eva 4:16 [m] **3:23** Ioa 6:29; 13:34 [n] **3:24** 1Ioa 4:13
[o] **4:1** Mat 7:15; 1Te 5:21; 1Ioa 2:18; 2Ioa 7 [p] **4:2** 1Ko 12:3

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

me'a noxou Lataua. No anu palapala'alixu noxi'a, la ngingi ngalavusou
lexe uleenu ane ne, Anu noxou Lataua manina. 3 [q]Ia ta uleenu ane
ipala'alixu lexe Iesu Kalisito ane uxali itema manina uasi, la ane'i me'a
noxou Lataua uasi. Anu uleenu noxou uluau Kalisito e ngingi ngelomusou
lexe anu unene'e. Ia vaimomo 'o, anu muxali.
4 [r]Ngingi ta molomoloxeni e amasaxainge. Ngalomu. Ngingi noxou
Lataua e Anu muxolu noxinge ne la sou xavi e mulosinge ne, muaulixu
anu ane muxolu no lia 'o. La sou ngingi ngetaloxolixa'a ta uluau Kalisito
mukalu. 5 [s]Ane'i sou no lia 'osi mo mii ma'ia ane ane'i ilemolu ne, sou no
lia 'osi kalumo. La sou ta mitema no lia 'o, ilomuxa'a. 6 Ia nenge noxou
Lataua mo 'ei ane mulavusou Lataua, la anu ulomu noxinge, ia 'ei ane
noxou Lataua uasi, la anu ulomu noxinge uasi. No anu 'ilixo ane nesi, la
sou nenge tatongonu uleenu ane manina xe ane sou kalavoi.

'Ilixo Noxou Lataua sou Tamulinu

7-8 Ta menexilo e amasaxainge, ngalomu. Nenge telavusou lexe
'ilixo sou tamasaxai'a ta mitema ne molu noxou Latauasi. La sou 'ei
ane umasaxai'a ta menexu, la anu Lataua 'olu mo mulavusou Lataua.
Ia 'ei ane umasaxai'a ta menexu uasi, la anu Lataua 'olu mo ulavusou
Lataua uasi. Io, nenge telavusou Lataua mo telavusou lexe anu itema
sou umasaxai'a ta mitema, la sou laixe lexe nenge kalumo tamasaxainge
ngatongato'o. 9 [t]Lataua mupalusou 'Olu anu vilesisi mulu'e no lia 'o, sou
mulosinge, la sou nenge temauli. No anu soli noxou 'Olu Iesu, la Anu
mumaxa'u tanutanuxu singe. 10 [u]Nenge tanengexu Lataua tei uasi, ia
Anusi tanunenge la sou mupalusou 'Olu Iesu mulu'e sou mulosou maulixu
singe sou muno'inge mulivulivunenge no anu 'ili'ilixo masumasua
noxinge. Anu mulosou maulixu singe sou uxolixolinu Lataua no anu
la'ia noxou. Mii ane Lataua mu'oxonu singe ne, Anu 'ilixo manina sou
umasaxai'a ta mitema. 11 Ta menexilo e amasaxainge, ngalomu. Lataua
mumasaxainge misevile, la sou eni avikalangengi pekia'u lexe nenge
kalumo tamasaxainge ngatongato'o. 12 [v]Io, itema vile umaisou Lataua iou
uasi tatei mo mune'e muxali vaimomo 'o. Ia lexe nenge tamasaxainge
ngatongato'o, la Lataua uxolu noxinge mo 'ilixo noxou Lataua sou
umasaxai'a ta mitema umauli noxinge no anu maulingenge.
13 [w]Lataua mulosinge Uleenu, la sou nenge telavusou lexe nenge texolu
noxou xe Anu muxolu noxinge. 14 La sou nenge temaisou lexe Maminge
Lataua mupalusou 'Olu mulu'e no lia 'o sou upamauline'i ta mitema.
La nenge taa'a'aloi'a ta mitema no anu. 15 Lexe 'ei ane upala'alixu lexe
Iesu anu Lataua 'Olu, la Lataua uxolu noxou xe anu uxolu noxou Lataua.

---

[q] **4:3** 1Ioa 2:18 [r] **4:4** Mat 12:29; 1Ioa 5:4-5 [s] **4:5-6** Ioa 8:47; 15:19 [t] **4:9** Ioa 3:16
[u] **4:10** Rom 5:8-10; 1Ioa 2:2 [v] **4:12** Ioa 1:18 [w] **4:13** 2Ko 1:22; 1Ioa 3:24

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

16 La sou nenge telavusou lexe Lataua umasaxainge mo tamuxamuxaxu
tanenge no anu.
Lataua anu itema sou umasaxai'a ta mitema. La sou 'ei ane utetelisou
'ilixo ane ne, la anu uxolu noxou Lataua xe Lataua uxolu noxou. 17 Nenge
taxolu noxou Lataua xe Lataua uxolu noxinge, la 'ilixo sou tamasaxai'a
ta mitema umauli noxinge no anu maulingenge. La sou nenge ta'olo'olo
no voxo sou tatulu no anu vaivaikala uasi. Xo nenge temulinu 'ilixo sou
tamasaxai'a ta mitema loxo Anu mu'oxonu no lia 'o. 18 'Ei ane ulavusou
umasaxai'a ta menexu, la no voxo sou utulu no anu vaivaikala la anu
u'ume uasi. Xe 'ilixo sou umasaxai'a ta menexu umauli manina noxou,
la anu u'ume uasisi manina. Ia 'ei ane anu mulavu lexe umasaxai'a ta
menexu uasi, la anu u'ume xo mulavusou lexe Lataua ulosou navunavu.
Anu ane u'ume, la 'ilixo sou umasaxai'a ta menexu umauli noxou uasi.
19 Nenge tamasaxainge ngatongato'o xo Lataua mumasaxainge tei. 20 'Ei
ane uvikala lexe umasaxau Lataua, ia umasaxai'a ta vimovimou uasi, la
anu itema sou kalavoi. Mo anu ane umaisi'a ta vimovimou, ia umasaxai'a
uasi, la anu umomomo sou umasaxau Lataua ane anu umaisou uasi ne,
uasi. 21 [x]'Ei ane umasaxau Lataua, la eni avikalanu pekia'u lexe anu
umasaxai'a ta vimovimou kalumo. Lapuloto ane ne, Lataua mulosinge.

Tamuxamuxaxu Tanenge Noxou Lataua 'Olu

5 1 [y]Mo 'ei ane anu umuxamuxaxu tanu vaikala lexe Iesu anu Kalisito,
la anu Lataua 'olu manina. Ia 'ei ane anu umasaxau Maminge
Lataua, la anu umasaxau 'Olu Iesu kalumo. 2 Lexe nenge tamulinu
lapuloto noxou Lataua xo tamasaxau Lataua, la nenge telavu lexe nenge
temasaxai'a Lataua ta 'olu. 3 [z]Lexe nenge tamasaxau Lataua, la tamulinu
lapuloto noxou. Ia tamulinu, la pekia'u uasi, se'isisisi. 4 Xo nenge
temuxaxu tanenge noxou Iesu, la tetaloxolixu xavi sou lia 'o. Xe 'ei ane
anu muxali Lataua 'olu, la anu utalotaloxolixu 'ili'ilixo masumasua no
lia 'o. 5 Anu ane umuxamuxaxu tanu lexe Iesu anu Lataua 'Olu, la anu
utalotaloxolixu 'ili'ilixo masumasua sou no lia 'o.
6 [a]Iesu Kalisito anu mulu'e no lia 'o, la Anu mu'ulo no anu lexa xe
musoli la sialuxu musiali. Anu mune'e, la u'ulo no lexasi uasi, Anu mu'ulo
no anu lexa xe musoli la sialuxu musiali kalumo. Uleenu Tavuna anu
ukalavoi uasi, ia Anu kalumo uvivikala lamana lexe Iesu anu Lataua 'Olu.
7 Ia Uleenu Tavunasi uasi, mii tamei kalumo mivikala lamana aloxo ne.
8 [b]Ane'i lexa xe sialu. La sou ane'i tatalu ivikalasou Iesu, la vaikalai'a
vilesisi. 9 [c]Nenge tamulaxu tanenge no anu vaikala noxi'a ta mitema,
la manina lexe nenge tamulamulaxu tanenge no anu vaikala manina

---

[x] **4:21** Mak 12:29-31 [y] **5:1** 1Ioa 4:15 [z] **5:3** Ioa 14:15, 23-24 [a] **5:6** Ioa 1:29-34 [b] **5:8** Ioa 15:26 [c] **5:9** Ioa 5:32-37

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

noxou Latauasi. Ia Anu muvikala lexe Iesu anu Lataua 'Olu. 10 [d]'Ei ane
umuxamuxaxu tanu noxou Lataua 'Olu, la utetelisou vaikala lexe Iesu
anu Lataua 'Olu no anu maulixu. 'Ei ane umuxaxu tanu noxou Lataua
uasi, la anu mu'oxonu Lataua muxali loxo itema sou kalavoi. Xo anu
umulaxu tanu no anu vaikala noxou Lataua lexe Iesu anu Lataua 'Olu,
uasi. 11 Lataua muvikala lexe ulosinge mauli ane ukalu uasi. Xe mauliu
ane ne, muxolu noxou 'Olu Iesu. 12 [e]'Ei ane anu uno'u 'Olu, la anu uno'u
mauli. Ia 'ei ane anu uno'u Lataua 'Olu uasi, la anu uno'u mauli uasi.

Vaikala sou Kaluxu

13 [f]Ioxe, eni ekaukavunu vaivaikala ane ne ulai noxinge ngingi e
ngamuxamuxaxu tangengi noxou Lataua 'Olu, mo sou ngingi ngalavu
laixe lexe ngingi ngeno'u mauli ane ukalu uasi. 14 [g]Nenge telavusou
Lataua manina lexe mii ma'ia ane nenge talinga no anu masaxa noxou,
la Anu ulomunengesi. 15 Lexe nenge telavu lexe Anu ulomunenge, la mii
ma'ia ane nenge telingau ne, telavu lexe nenge teno'u mukalu.
16 [h]Ioxe, 'ei ane anu mumaisou itema vile noxou Lataua u'oxonu 'ilixo
vile masua sou u'oxonu usoli uasi, ia anu ukilakasou, la Lataua ulosou
mauli. Eni avivikalasi'a ane'i ane i'oxonu 'ilixo vile masua sou u'oxone'i
isoli uasi. Ia 'ilixo vile masua u'oxone'i ta mitema, la isoisoli. Ia eni
avikalane'i lexe ikilakasou uasi. 17 'Ili'ilixo masumasua, anu masua no iou
Lataua. Ia se'i anu u'oxone'i ta mitema isoisoli uasi.
18 [i]Nenge telavu lexe 'ei ane muxali Lataua 'Olu, la umomomo sou
usolonu 'ili'ilixo masumasua uasi. Anu usaxila'u, la sou Satani umomomo
sou u'oxonu mii vile masua noxou uasi. 19 Mo nenge telavu lexe nenge
kalumo Lataua ta 'olu mo telavu lexe Satani usaxila'u lia 'o mukalusi.
20 Mo nenge telavu kalumo lexe Lataua 'Olu mulu'e no lia 'o sou
mulosinge lavulavu, la sou nenge talavusou lexe 'ei Anu Lataua manina.
La sou nenge texolu noxou Lataua mo noxou 'Olu Iesu Kalisito kalumo.
Anu Lataua manina mo Anu mauli ane ukalu uasi.
21 La sou, ta molomoloxeni e amasaxainge, ngalomu. Ngasaxila'inge
laixe noxi'a ta maliava sou kalavoi.

---

[d] **5:10** Ioa 5:36-40 [e] **5:12** Ioa 3:36 [f] **5:13** Ioa 20:31 [g] **5:14** Ioa 14:13-14; 1Ioa 3:21-22
[h] **5:16** Mat 12:31 [i] **5:18** 1Ioa 3:9

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

KAUKAVU TAMEISOU ANE

IOANESI

MUKAUKAVU MULAI NOXIE SEMA VILE

Vaikala lamana

Uoli voloxu ane 'o ne, tila vile no anu lalotu mukaukavunu mulai noxie sema vile e anu mumasaxaie mulolutu ilo'a ta 'ilie. Ta mitema tavu'alo mi'oxo lexe vaikala ne laaxu lexe ta temanu lalotu no anu taasou lalotu vile. Anu muvikalane'i lexe imasaxai'a ngatongato'o xe ilaxaine'i noxi'a ta mitema sou kalakalavoi no anu kalakalavoi noxi'a.

A'alo muai no nano aloxo 'o

Vaikala lamana 1-3
Tamulinu 'ilixo sou tamasaxainge maninasou 4-6
Ngalaxa'ingengi noxi'a ta mitema sou kalakalavoi 7-11
Vaikala kaluxusou 12-13

1-2 Eni atatila. Akaukavunu vaivaikala ane 'o ulai noxine nini
sema ngongi'a ta 'iline e Lataua musosovosine. Tava'u xo vaikala
manina noxou Lataua mumauli noxinge mo muxolu noxinge
no voxovoxo utotomu, la sou eni e'osa manina. Ia enisisi a'osa
uasi, ane'i ane milavusou vaikala manina noxou Lataua kalumo
mi'osasinge.
3 Nenge telavusou vaikala manina noxou Lataua mo temasaxainge
ngatongato'o, la sou eni emasaxa lexe alauna mo tanutanuxu mo
opo se'isisi noxou Lataua Maminge ilou 'Olu Iesu Kalisito uxolu
noxinge.

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

4 [a]Eni emaisi'a ta 'iline se'i mimulinu vaikala manina noxou
Lataua loxo anu Maminge muvikala pekia'u lexe nenge tamulinu.
Eni emaisi'a aloxo ne, la sou e'osa manina misevile. 5 [b]La sou
vaimomo 'o, eni akaukavunu lapuloto vile alavua noxine nini
sema uasi. Ia ekaukavunu lapuloto e Lataua mulosinge tei no mine
nenge temuxaxu tanenge noxou Iesu. Lapuloto ne muvikala pekia'u
lexe tamasaxainge ngatongato'o. 6 Tamasaxainge ngatongato'o, la
nenge tamulimulinu lapulapuloto noxou. Aloxo ngingi ngelomusou
tei lexe Lataua muvikala pekia'u lexe ngingi ngemulinu 'ilixo sou
ngamasaxai'a ta mitema.

7 [c]Ngingi ngamulinu lapuloto noxou Lataua lexe ngamasaxainge
ngatongato'o, xo ta mitema tavu'alo ilavusou ikalavoine'i ta mitema a
milaa milu'e no lia 'o mukalu. No anu vaivaikala noxi'a, la ivikala lexe
Iesu Kalisito anu uxali itema manina uasi. Ta mitema e ivikala aloxo
ne ne, ane'i ikalavoine'i ta mitema xo ane'i ta ulua Kalisito. 8 La sou
ngasaxila'inge laixe noxi'a, loxo 'o io ngaxovulaunu lakolisou xaixai laixe
e nge'oxonu no lia 'o uasi. Ia ngano'u lakolisou umomomo no anu xaixai
e nge'oxonu. 9 'Ei ane upolopepeenu mii ane Kalisito mulosiengexu mo
utetelisou uasi, la Lataua uxolu noxou uasi. Ia 'ei ane utetelisou mii ane
ne, la Maminge ilou 'Olu ixolu noxou. 10 Xe lexe itema vile une'e no tani
noxine, ia une'enu mii ane Kalisito ulosiengixu uasi, la na'osasou mo
na'avalou ulai no tani noxine uasi. 11 Ia 'ei ane u'osasou mo u'avalou ulai
no tani noxou, la anu u'oxonu 'ili'ilixo masua loxo anu u'oxo'oxonu ne.

12 Eni vaivaikala tavu'alo lexe akaukavumengixu a uxolu. Ia eni
amasaxa lexe akaukavunu no anu su'i uasi. Emasaxa lexe alai noxinge mo
nenge'a taxolu tapita sou tavivikala. Lexe nenge'a taxolu tapita, la nenge
ta'osa manina.

13 Vaivaikala noxilo asenesi. Ia vivine ane 'o Lataua musosovosie ta 'ilie
misovanu aso laixe ulai noxinge.

---

[a] **4** 3Ioa 3 [b] **5** 1Ioa 2:7 [c] **7** 1Ioa 4:1-3

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

KAUKAVU TATALUSOU ANE

IOANESI

MUKAUKAVU

Vaikala lamana

Uoli voloxu noxou Ioanesi tatalusou 'o ne, tila vile no anu lalotu mukaukavunu mulai noxou tila vile no anu lalotu ualasou lexe Xaiosi. Anu mu'osasou Xaiosi xo anu usu'uline'i ta mitema noxou Lataua laixe. Xe muvikalanu lexe ulaxa'inu laixe noxou itema vile ualasou lexe Diotelepasi.

A'alo muai no nano aloxo 'o

Vaikala lamana 1-4
Vaikala sou 'osa'ila muai noxou Xaiosi 5-8
Diotelepasi mu'oxonu 'ilixo laixe uasi 9-10
Demeteliusi mu'oxonu 'ilixo laixe 11-12
Vaikala kaluxusou 13-15

---

1 [a]Eni atatila. Eni akaukavunu vaivaikala ane 'o ulai noxine, nini Xaiosi
e eni emasaxaine misevile.
2 Menexilo e eni emasaxaine. Eni alinga ulai noxou Lataua lexe mii
ma'ia ane nini na'oxonu la uxali laixesi, mo maulixene uxali laixesi loxo
uleeneni muxolu laixe. 3 [b]Ta mitema noxou Lataua se'i mine'e mia'aloxene
lexe nini namulimulinu vaikala manina noxou Lataua no anu maulixene,
la eni e'osa misevile. 4 Xo eni alavusou a'osasi no mine eni alomu lexe ta
mitema e imulimulileli ne imulimulinu vaikala manina noxou Lataua.
5 Menexilo e eni emasaxaine. Eni alomusou lexe no mine ta mitema
sou xaixai noxou Lataua muxali noxine, la nini netoxone'i mo nesu'uline'i
laixe. Ia ieni uvaxai'a loxo ane'i ta asila uasi. 6 [c]Ane'i mia'aloi'a ta

---

[a] **1** Apo 19:29; Rom 16:23 [b] **3** 2Ioa 4 [c] **6** Tit 3:13

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mitema noxou Lataua no anu mii ma'ia ane nini ne'oxonu noxi'a xo nini
tanenixa'a. Nini napalusi'a ta mitema aloxo ne la, la na'oxonu laixe ulai
noxi'a kalumo no anu 'ilixo ane Lataua mumasaxau. **7** [d]Ane'i milai sou
mia'aloi'a ta mitema e ilavusou Lataua uasi sou Iesu ualasou. Ia ane'i
ino'u su'uli vile noxi'a uasi. **8** La sou eni avikala pekia'u lexe nenge
tamaxa'u alauna noxinge mo su'uli noxinge ulai noxi'a ta mitema aloxo
ne. Mo sou nenge nenge'a taxaxaisou vaikala manina noxou Lataua.
9 Eni ekaukavu mulai noxinge ta mitema noxou Lataua, ia Diotelepasi
anu umasaxa lexe uuli no anu xaixai noxou Lataua. La anu ulomunenge
uasi. **10** La sou lexe eni ane'e mo aa'alomengixu 'ili'ilixonu. Anu itema sou
umunumununenge mo u'oxonu a'alo se'i kalakalavoisinge. Anu u'oxonu
aloxo nesi uasi. Anu umaisi'a ta mitema sou xaixai noxou Lataua inene'e,
la u'osasi'a mo u'avali'a sou ine'e uasi. Mo anu u'apixa'a ta mitema ane
i'osasi'a mo i'avali'a ta mitema sou xaixai noxou Lataua lexe ine'e. Mo
ilo'a ixolu ipita uasi, ukusai'a ilai va'axu no 'a lalotu. **11** [e]Menexilo e
amasaxaine. Mamu sou namulinu 'ilixo masua, ia namulinu 'ilixo laixe.
'Ei ane u'oxonu 'ilixo laixe, la anu itema vile noxou Lataua. Ia 'ei ane
u'oxonu 'ilixo masua, la anu umaisou Lataua uasi. **12** Io, Demeteliusi ne,
ta mitema latala mukalusi mivikala laixesou. Xe 'ili'ilixo noxou molu
uvikala lexe anu itema laixe. La sou nenge kalumo tavikala laixesou mo
nini nelavusou lexe a'alo noxixesou ne manina.
13 [f]Eni vaivaikala tavu'alo lexe akaukavumengixu a uxolu. Ia eni
amasaxa lexe akaukavunu no anu su'i uasi. **14** Emasaxa lexe alai noxine
palea mo nenge taxolu tapita sou tavivikala.
15 Vaikala noxilo asenesi. Ia emasaxa lexe opo se'isisi uxolu noxine. Mo
ta menexine 'o isovanu aso laixe ulai noxine. Xe nini nasovanu aso laixe
kalumo noxilo ulai noxi'a ta menexilo ne vilevilesi.

---

[d] **7** 1Ko 9:11-12 [e] **11** 1Ioa 3:6-10 [f] **13** 2Ioa 12

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

UOLI VOLOXU ANE

IUDASI

MUKAUKAVU MULAI NOXI'A TA MITEMA NOXOU LATAUA

Vaikala lamana

Uoli voloxu noxou Iudasi 'o ne anu iouvilesisi loxo uoli voloxu noxou Pita ta tameisou. Anu mupelea'a lexe ilaxa'ine'i noxi'a ta tisa kalakalavoi e i'oxo lexe ane'i mimuxaxu tane'i noxou Iesu kalumo. Anu muvikalane'i lamana lexe itulu pekia'a no anu muxamuxaxu tane'i noxou Iesu e mino'u tei ne. Ia itema vile umomomo sou uxiunu vikalasou mii ane temuxaxu tanenge no anu tei ne uasi (3).

A'alo muai no nano aloxo 'o

Vaikala lamana 1-2
Tava'u loxova la sou Iudasi mukaukavu 'o 3-4
Ngalaxa'ingengi noxi'a ta tisa kalakalavoi 5-16
Ngamuxaxu tangengi maninasou xe ngatulu pekia'inge 17-23
Vaikala kaluxusou 24-25

---

1 [a]Eni Iudasi, eni ekaukavunu vaivai-kala ane 'o ulai noxinge ngingi
ane Lataua Maminge mu'avalinge. Anu mumasaxainge xe ngingi ngaxolu
no anu saxisaxila'u noxou Iesu Kalisito. Eni amitema sou xaixai vitanisi
noxou mo eni Iakovo vimou.
2 Eni alinga lexe 'ili'ilixo sou alauna mo opo se'isisi xe 'ilixo sou
ngamasaxainge ngatongato'o uleme no anu maulingenge.

---

[a] **1** Mat 13:55

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ta Mitema Mose'i Ilosiengixu A'alo Vilemo

3 Ta menexilo e eni emasaxainge. Eni emasaxa manina lexe apasipaa
mo akaukavu ulai noxinge sou ngapamauli ane nenge nenge'a teno'u,
ia eni akaukavu aloxo ne uasi, elavusou lexe eni akaukavunusi
mo avikalangengi pekia'u lexe ngingi ngatulu pekia'inge no anu
muxamuxaxu tangengi ane Lataua mu'italonu mulai noxi'a ta mitema
noxou tei. 4 [b]Xo ta mitema mose'i mitalume mo mi'una mixolu no
taiingengi. Ia ta mitema aloxo ne, Lavuku Tavuna muvikala tatei
lexe Lataua utulusi'a no anu vaivaikala, xo ane'i mixiu tumali'au mo
ane'i mixiunu vaikala sou alauna noxou Lataua sou imulinu 'ili'ilixo
masumasua xe misingisou Iesu Kalisito ane Anusisi usaxila'inge mo Tila
noxinge.
5 [c]Ngingi ngelavusou mii ane 'o mukalu ne. Ia eni emasaxa lexe
avikalangengi la. Tila mulaane'i ta mitema noxou ne Aixiputo, ia ili'i
la anu mukalusi'a ane'i ane imulaxu tane'i noxou uasi. 6 [d]Mo ta angelo
ane Lataua mulosi'a xaixai ne, ia mialasou pilixasou xaixai noxi'a la
anu musakisakine'i no anu lamota ane umomomo sou uxoto uasi mo
mitatuxa'a no isivoxo ulai utalo no voxo tila ane itulu no anu vaivaikala.
7 [e]Mo anu aloxo ta Sodomu ilo'a ta Xomola mo ane'i ane mixolu 'alai
noxi'a. Ane'i milosou maulixa'a no anu 'ili'ilixo sou vote'i mo masaxa
masua noxi'a ne mu'oxone'i la ixiui'a la. Ta mitema aloxo ne mitovola'inu
lexe ane'i ta mitema loxo ne ino'u navunavu no anu navu ane kaluxu
uasi.
8 Ia ta mitema ane mitalume mo mixolu no taiingengi ne, ane'i
imulimulinu 'ili'ilixo masumasua aloxo ane'i ne. Ane'i ta mitema sou
aipiepiena mo ane'i me'a i'oxo masua vasime'a mo mixiu tumali'au xavi
noxou Lataua la mivikala masua noxi'a ane'i ane ta lailaixe ixoxolu
teitexi. 9 [f]Ia no mine tila noxi'a ta angelo Mikaeli ilou Satani mi'otosou
anaxa'asou Mosesi vasimolu, la anu ulea vaikala vile masua noxou Satani
uasi ia anu muvikala lexe, “Tila ukaitoloneni!” 10 [g]Ia ane'i ne, ivikala
masua no anu mii ma'ia ane ilavusou uasi. Ia mii ma'ia ane milavusou no
mine mipaa no lia 'o ne, anu aloxo lavulavu noxi'a ta a'aa e xavutalai'a
uasi. Lavulavu aloxo ne, anu molu u'oxo masuane'i.
11 [h]Ane'i ixalisou tu'utu'umaxu tatila! Xo ane'i imulinu 'ili'ilixo noxou
Kaini mo ane'i mimasaxau lamoli la mimulinu kalavoi noxou Balamu.
Xe ane'i mixiu tumali'ai'a ta mitema ane Lataua musosovosi'a loxo Kora
mu'oxonu. 12 [i]Xe ngingi ngemasaxainge ngatongato'o ia ngapita sou

---

[b] **4** Xal 2:4; 2Pi 2:1 [c] **5** Mul 12:51; Iti 14:29-30 [d] **6** 2Pi 2:4 [e] **7** Tav 19:1-25; 2Pi 2:6, 10
[f] **9** Tan 10:13, 21; 12:1; Sek 3:2; 2Pi 2:11; Pal 12:7 [g] **10** 2Pi 2:12 [h] **11** Tav 4:7-8; Iti 16:1-35; 2Pi 2:15; 1Ioa 3:12 [i] **12** 2Pi 2:13, 17

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

nga'ani, la ane'i itaxa uasi ine'e ixolu i'ani ulu'esi. La 'ilixo noxi'a ne, anu loxo nuni vile muxolu no anu lavalava kea. Mo ane'i me'a isaxila'asi, la sou ane'i loxo tamuxala vitanisi e atume utavutavulenu ia la'iua uxali no anu uasi. Mo ane'i loxo ovu ane voxosou sou unene'a ia temanu uasi muxalo la miluvunu. Ta mitema ane loxo ne, isoli alaxu tamei aloxo ovu ne. 13 Mo ane'i 'ili'ilixone'i ne, imaelamulinu loxo xasi no luaki une'e upei la livilivixu. Mo ane'i aloxo ta oto ane ixolu tanixa'a vilesisi uasi, la Lataua umulaxa'a no isivoxo manina ane ukalu uasi.

14 [j]Adamu 'ilusunu, anu Enoko mupalomatanangengisi'a ta mitema ne aloxo 'o, "Ngamaisou, Tila unene'e ilo'a ane'i ane noxousi. Itiitisi'a ne tavu'alo tavu'alo manina. 15 Anu une'e sou utulusi'a ta mitema ukalusi no anu vaivaikala mo ulosi'a ta mitema latala ane mixiunu tumali'au noxou Lataua navunavu. Xo ane'i mi'oxonu 'ili'ilixo masumasua ane umomomo no iou Lataua uasi, mo ane'i itaxaanu uasi la ane'i milea anaxa'a noxou." 16 Ta mitema ane ne, ikaalapu utotomu mo ikamuli susu noxi'a ta mitema mo imulimulinu masaxa masua sou vasime'a. La i'itinu ualasi'a xe i'itinu ta mitema ualasi'a vitanisi sou ino'u mi'ami'a.

Ngasaxila'ixe Laixe

17 Ia ta menexilo e eni emasaxainge. Ngaxavutalanu vaivaikala ane ta mitema ane Tilasinge Iesu Kalisito mupalusi'a mitotokalasou. 18 [k]La ane'i mivikalangengi aloxo 'o, "No anu voxo kaluxusou, la ta mitema imolovila'isou a'alo laixe xe imulinu masaxa masua noxi'a ane Lataua u'osasou uasi. 19 Ta mitema ane ne, mo Uleenu Tavuna uxolu noxi'a uasi, ane'i sou ikalipalangengi la sou ane'i imulinu masaxa ane muxolu noxi'a no mine mipaa no lia 'o.

20 [l]Ia ngingi ta menexilo e eni emasaxainge. Ngingi ngamulaxu tangengi noxou Lataua anusisi mo ngasu'ulingengi mo nga'oxonu pakia'inge ngatongato'o loxo ngingi ngapita sou ngatulusou tani vile mo ngakilaka no anu xavi noxou Uleenu Tavuna. 21 La ngaxolu loxo Lataua mumasaxainge mo ngaxomaiou voxo ane Tilasinge Iesu Kalisito mualaunasinge sou ulosinge mauli ane kaluxu uasi.

22 Nga'oxo alaunasi'a ane'i ane ixavutala piena 23 [m]Mo ngapamauline'i ane'i ane sou i'ela no navu mo nga'oxo alaunasi'a ta mitema mose'i la ngasaxila'inge laixe. Mo ngaxolu va'axu no anu 'ili'ilixo masumasua e i'oxo'oxonu loxo nga'umolu lavalava e pita muteiteisou.

Ta'itinu Lataua Ualasou

24 Nenge ta'itinu ualasou anu ane umomomo sou usaxila'inge la ngalapau uasi mo ngasusu uasi la uno'inge ngalai ngaxolu no

---

[j] **14** Tav 5:18, 21-24 [k] **18** 2Pi 3:3 [l] **20** Kol 2:7 [m] **23** Sek 3:2; Pal 3:4

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

pa'umolu ane lailaixe. Ngaxolu la nga'osa'osasi. **25** [n]Anu Lataua anusisi
mupamaulinenge noxou Iesu Kalisito anu Tila noxinge. La sou nenge
ta'itinu ualasou mo tataxanu mo ta'osasou saxisaxila'u mo xavi noxou
musoko tatei no mine anu mukoinu mimii mo mune'e mutalo vaimomo 'o
xe ili'i la mo kaluxu uasi. Manina.

---

[n] **25** Rom 16:27; 2Pi 3:18

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

PALAPALA'ALIXU NOXOU

IOANESI

VAIKALA LAMANA

Vaikala lamana

Palapala'alixu noxou Ioanesi 'o ne mukaukavunu no mine ta mitema mi'oxonu masuane'i ta mitema noxou Lataua, xo ane'i mimuxaxu tane'i lexe Iesu Kalisito anu Tila noxi'a. Anu umasaxa lexe u'oxonu pekia'a ta mitema noxou Lataua no anu muxamuxaxu tane'i noxi'a mo sou itulu pekia'a no anu voxo sou tu'utu'umaxu.

Lavuku ane 'o mua'aloxu mimii ane uxali ili'i. Ta mitema noxou Lataua male milamana no anu mimii ane 'o ia ane'i ane ilolotu uasi ne ilamana uasi. Laaxu vaikala tovotovola'i no nano 'o aloxo 'o. Iesu Kalisito anu Tila mo no avolu la Lataua umamulone'i ta uluau ilo'a Satani. No mine Iesu ukalusou xaixai noxou la Lataua u'itinu ualasi'a ta mitema ane mimuxaxu tane'i pekia'u xe mitulu pekia'a. La ilo'a Lataua ixolu mo tu'umaxu vile uxalisi'a la uasi. Xo Lataua ulosi'a 'ulusou xaixai laixe noxi'a mo Anu u'oxonu mimii uxali alavua.

A'alo muai no nano aloxo 'o

Vaikala lamana 1:1-8
Malemalei noxou Ioanesi xe uoli voloxu mulai no 'a taasou lalotu muxatele tamei 1:9–3:22
Puloulou teitexi no opo loxotolo 4-5
Sakisaki muxatele tamei 6:1–8:1
Xoolau muxatele tamei 8:2–11:19
Ta mitema misosovosou mimii iou xe mii ma'ia muxali 12-14
Ta angelo muxatele tamei mo tu'utu'umaxu muxatele tamei 15-16
Vaviloni ane loxo sema sou vote'i 17:1–19:5
Sipsip 'Olu utaula'i 19:6-10
Iesu Kalisito ulivu une'e 19:11-21
Misakisakiinu Satani muxolu tauu ie itemaxu mavulovexa ta'uve 20:1-6
Mikalusou Satani avile 20:7-10

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Voxo sou ta mitema itulu no anu vaivaikala 20:11-15
Loxotolo ilou lia xe Ielusalemu alavua 21:1–22:5
Vaikala kaluxusou 22:6-21

---

1 1[a]Vaivaikala ane 'o, Lataua mulosou Iesu Kalisito tei lexe upala'alixu
noxi'a ta mitema sou xaixai vitanisi noxou sou ilavusou mii ma'ia ane
'ala'alasi sou uxali maninasou. La sou anu Iesu muavuti, la mupalusou angelo
vile noxou sou mune'e mulosielixu eni itema sou xaixai vitanisi noxou, ualasilo
lexe Ioanesi. 2 Angelo mulosielixu mimii mukalu, la eni ekaukavunu mimii
latala e eni emaisou. No anu kaukavu noxilo ne, eni ea'aloxu vaivaikala manina
noxou Lataua mo vaivaikala manina noxou e anu Iesu mupala'alixu. 3[b]Ia Lataua
ualusou 'ei ane uitisou vaivaikala e anu mutotokalasou, mo anu ualusi'a ane'i ane
ilomusou mii ma'ia ane eni ekaukavunu mo imulaxu no tane'i. Xo 'ala'alaisi sesi
sou mimii e eni emaisou ne, uxali manina.

Vaivaikala Noxou Lataua Ulai Noxi'a ta Mitema Noxou ne Asia

4[c]Eni alinga lexe alauna mo opo se'isisi noxou Lataua uxolu noxinge ngingi
ta mitema noxou no tuala muxatele tamei no xalee lia tila ne Asia. Ia enisisi
alinga aloxo ne uasi. Anu ane muxolu tatei mo muxolu vaimomo 'o mo ili'i la anu
une'e ilo'a ta uleenu muxatele tamei e ixoxolu 'alai no pa'umolu, 5[d]mo alauna
mo opo se'isisi noxou Iesu Kalisito uxolu noxinge. Anu mu'oxonu xaixai laixe
sou mua'aloxu a'alo laixe noxou Lataua mo Anu mumauli tei noxi'a ta mitema e
misoisoli, xe Anu usaxila'a ta tatanaanu tuatuala no lia 'o kalumo.

Iesu tanunenge, la sou musolisinge mo sialuxu munixi sou mululusinge no anu
sakisaki sou 'ili'ilixo masumasua. 6[e]No anu soli noxou ne, la Anu mu'una-lailinenge
no anu saxisaxila'u noxou Lataua mo nenge texali loxo ta aili'i sou taxaxai noxou
Lataua, anu Maminge. La sou nenge ta'itinu ualasou mo Anu molu usaxila'inge no
anu xavi mo lamana noxou no voxovoxo utotomu mo kaluxu uasi! Manina.

7[f]Ngamaisou! Anu a unene'e no anu tamuxala, la ta mitema latala
imaisou mine unene'e. Mo ane'i ane mito'omolu kalumo imasiou. La ta
mitema latala no lia 'o ne, itama. Ani, mii ne, uxali manina.

8 [g]Lataua anu Tila mo xaviinu musuku misevile, muxolu tatei mo
muxolu vaimomo 'o mo ili'i la Anu une'e, muvikala lexe, “Eni exolu tatei
mo, mo ili'i la eni axolu.”

Eni Emaisou Kalisito

9 Eni Ioanesi, ea'aloxu vaikala manina noxou Lataua mo eni apala'alixu
vaikala noxou Iesu Kalisito, la sou ane'i mikusailo elai exolu no la'olu vile

---

[a] **1:1** Pal 22:6 [b] **1:3** Pal 22:7, 10 [c] **1:4** Mul 3:14-15; Pal 3:1; 4:5 [d] **1:5** Lex 89:27; Kol 1:18 [e] **1:6** 1Pi 2:9; Pal 5:10; 20:6 [f] **1:7** Tan 7:13; Sek 12:10; Mat 24:30; Ioa 19:34-37; 1Te 4:17 [g] **1:8** Pal 21:6; 22:13

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ilemo lexe Patomosi. Eni vivinge, xo nenge nenge'a tamulinu Iesu, la sou
nenge taxaxamulinu navunavu, ia taxolu se'isisi mo tatulu pekia'inge no
anu tu'utu'umaxu, mo nenge taxomaiou voxo ane Lataua usaxila'inge.
10 Ia no voxo sou lalotu, la Uleenu Tavuna mu'ana'ana noxilo, la elomusou
'ava tatila no tumalilo loxo itema vile mutaunu xoolau. 11 La muvikala
aloxo 'o, "Nakaukavunu no anu mipipinu mii ma'ia ane nini namaisou
mo nasova ulai noxi'a ta mitema noxou Lataua no tuala muxatele tamei
ano, tuala ne Epeso mo ne Sumuna mo ne Peluxamo mo ne Tiatila mo ne
Saludesi mo ne Piladelupia xe ne Laodekia."

12 Eni elomusou aloxo ne, la exiu sou lexe amaisou 'ei ane muvikalaleli
ne. La emaisou mii sou itulusou telu xoulu no anu muxatele tamei, ia
mulalami manina. 13 *h*Ia no taiinu, la emaisou itema vile loxo Itema 'Olu
mutaa tokolomo veveeni molu teitexi la mulai muxali no lia no tava'u. Mo
emaisou utupoko xoulu vile mulamilami no lutunu. 14 *i*Mo emaisou kisou
laxusou ne mukea manina loxo sipsip laxusou xe loxo tamuxala mo iou ne
uvaxa loxo navu lamixu. 15 Mo tava'u ne loxo barasi ulamilami e mixutu
la mosomoso vile uxolu no anu uasisi. Mo xolunu ne loxo lexa utaloxo
no kisou ulu. 16 *j*Mo utetelisi'a ta oto muxatele tamei no avolu tema, mo
lavisou vile anaxu tamei ne anaxu misevile mulaa muuatu no anaxu. Xe
iou ne loxo aso e ukaa lailaixe.

17 *k*Eni emaisou aloxo ne, la elapau loxo itema musoli mulu'e no tava'u.
La sou Anu mumulaxu avolu tema noxilo, la muvikalaleli lexe, "Na'ume
mamu, xo eni exolu tei mo ili'i la eni axolu, 18 mo eni tava'u mauli, la sou
eni esoli. Ia namaisou, eni emauli mo umomomo sou asoli la uasi. Mo eni
amomomo sou atulusou itema vile musoli mo alaane'i ane'i ane mixolu
no tualasi'a ta mitema misoisoli.

19 Ioxe, nini nakaukavunu mii ma'ia ane nini nemaisou mo mii ma'ia
ane nini namaisou vaimomo 'o mo mii ma'ia ane sou uxali ili'i. 20 Ia,
laaxu ta oto muxatele tamei e nini nemaisi'a etetelisi'a no avolo tema mo
mii sou itulusou telu xoulu no anu muxatele tamei ne, aloxo 'o. Ta oto
muxatele tamei ne, musosovosi'a ta angelosi'a ta mitema noxou Lataua no
tuala muxatele tamei, xe mii sou itulusou telu no anu muxatele tamei ne,
musosovosi'a ta mitema noxou Lataua no tuala muxatele tamei."

Vaikala Ane 'o Ulai Noxi'a ta Epeso

2 1 *l* "Nini nakaukavu vaivaikala ane 'o ulai noxou angelo noxi'a ta
mitema noxou Lataua ne Epeso. Itema e utetelisi'a ta oto muxatele
tamei no avolu tema xe umuamua'i no taiinu mii sou itulusou telu xoulu no
anu muxatele tamei ane mulamilami ne, uvikala aloxo 'o, 2 *m*'Eni elavusou

---

h **1:13** Tan 7:13; 10:5 i **1:14** Ese 43:2; Tan 7:9; 10:6; Pal 2:18; 19:12 j **1:16** Eva 4:12; Pal 2:12; 19:15 k **1:17-18** Ais 44:6; 48:12; Pal 2:8; 22:13 l **2:1** Pal 1:16 m **2:2** 1Ioa 4:1

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

'ili'ilixomengi mo xaixai tatila e ngingi nge'oxonu. Mo eni elavu lexe ngingi
ngatulu pekia'inge no anu tu'utu'umaxu mo ngingi ngamomomo sou ngatulu
noxi'a ta mitema ta masua la uasi. Mo eni elavusou lexe ngingi ngetovone'i
ane'i ane mikalavoingengi lexe ane'i ta mitema noxou Iesu sou upalupalusi'a
la ngelavusi'a lexe ane'i ta mitema sou kalakalavoisi. 3 Mo ngingi ngetulu
pekia'inge mo ngexolu se'isisi no anu tu'utu'umaxu xo ngingi ngemulileli no
ualasilo ia ngingi ngatotosa uasi.
4 Ia eni akalapuusinge. Xo ngingi tei la ngemasaxailo, ia vaimomo 'o
la ngamasaxailo uasi. 5 [n]La sou ngingi ngaxavutalanu 'ilixo laixe ngingi
ngemulinu tei. Ia vaimomo 'o ngingi ngelapau! La sou ngingi ngaxiu mo
ngamulinu 'ili'ilixo ane ngingi nge'oxo'oxo tei sou ngamasaxailo. Lexe
ngingi ngaxiu uasi, la eni ane'e axexeenu mii sou itulusou telu no anu
noxinge no tanixu ne asukunu ulai va'axu. 6 Ia eni a'iti ualasinge, xo
ngingi ngamasaxau 'ili'ilixo noxi'a ane'i ane mimulinu xavutala noxou
Nikolasi uasi manina aloxo eni kalumo.'
7 [o]'Ei ane sangalou, la ulomusou vaikala ane Uleenu Tavuna
muvikalane'i ta mitema noxou Lataua no anu laixe. Xe anu ane ualulixu
'oto'oto, la eni apelemasaxanu sou u'ou ovu sou mauli ngiaxu. Ovu ne,
mutulu no nano no tuala laixe noxou Lataua."

Vaikala Ane 'o Ulai Noxi'a ta Sumuna

8 "Nini nakaukavu vaivaikala ane 'o ulai noxou angelo noxi'a ta mitema ne
Sumuna. Itema e soko'u mo kaluxu xe musoli ia mumauli la ne, Anu uvikala
aloxo 'o, 9 [p]'Eni elavusou lexe ngingi ngaxamulinu navunavu mo mengi mimii
uasi, ia noxou Iesu Kalisito la ngingi mengi mimii tavu'alo. Mo eni elavu lexe ta
mitema ane ane'i ikalavoi lexe ane'i ta Iutaia ne, ivikala masuasinge. Ia ane'i ta
Iutaia manina uasi, ane'i ta mitema noxou Satani. 10 [q]Ia mamu sou nga'ume no
anu navunavu e 'ala'alai sou ngingi ngaxalisou. Eni avikalangengi lexe itema
masua anu Satani umulaxa'a se'i noxinge no nano no taasou navunavu sou
utovongengi mo ngingi ngaxolu no anu navunavu ane ne voxo mavulovexa. Ia
ngingi ngatulu pekia'inge ulai utalo no voxo ane ngingi ngasoli, la eni alosinge
mauli ane kaluxu uasi loxo eni alosou itema e muuli no anu saisale kisivalu.'
11 [r]'Ei ane sangalou, la ulomusou vaikala ane Uleenu Tavuna muvika-
lane'i ta mitema noxou Lataua no anu laixe. Xe anu ane uaulixu 'oto'oto,
la anu umomomo sou uulua no anu soli tameisou uasi."

Vaikala Ane 'o Ulai Noxi'a ta Peluxamo.

12 "Nini nakaukavu vaivaikala ane 'o ulai noxou angelo noxi'a ta
mitema ne Peluxamo. Itema e utetelisou laviso anaxu tamei ia laviso

---

[n] **2:5** Pal 3:3 [o] **2:7** Tav 2:9; Pal 22:2, 19 [p] **2:9** 2Ko 11:14-15; Pal 3:9 [q] **2:10** 2Ti 4:8; Iak 1:12 [r] **2:11** Pal 20:14; 21:8

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ne anaxu misevile ne, uvikala aloxo 'o, 13 ‘Eni elavusou lexe ngingi
ngaxoxolu no tani ane ne Satani musaxila'u. Ia ngingi ngamulimulileli
kalumo. Xe no voxo ane ta mitema no tualasinge e Satani muxolu no anu
ne mivau Antipasi sou musoli, la ngingi ngaxiu tumalingeilo uasi. Io anu
ne, anu mu'oxonu xaixai laixe sou mua'aloxu ualasilo.
14 [s]Ia eni akalapuusinge no anu mimii mose'i, xo ta mitema se'i no
taiingengi ne mimulinu vaivaikala e Balamu mulosie'ixu. Tatei, la anu
mulosiouxu Balaki sou mu'oxone'i ta Isilaeli sou misusu la mi'ou la'ilali
e milosi'a ta Maliava sou kalakalavoi. Xe mi'oxonu 'ili'ilixo masumasua
sou vote'i. 15 Aloxo ta mitema mose'i no taiingengi kalumo mimulinu
vaivaikala e Nikolasi mulosie'ixu. 16 La sou ngaxiu. Ia lexe ngingi ngaxiu
uasi, la eni 'ala'alai sou alivu ane'e noxinge. Ane'e la a'otoxa'a no anu
laviso no anaxo.’
17 [t]'Ei ane sangalou, la ulomusou vaikala ane Uleenu Tavuna muvika-
lane'i ta mitema noxou Lataua no anu laixe. Xe anu ane ualulixu 'oto'oto,
la eni aitiu la'ilali ilemo lexe mana e mitalumeu. Mo eni alosou lavo'o kea
vile. No anu lavo'o kea ne, la mikau-kavunu uala vile alavua no anu, ia
anu ane uno'u lavo'o ane nesi ulavusou.”

Vaivaikala Ane 'o Ulai Noxi'a ta Tiatila

18 [u] “Nini nakaukavu vaivaikala ane 'o ulai noxou angelo noxi'a ta
mitema noxou Lataua ne Tiatila. Lataua 'Olu e iou loxo navu lamixu
xe tava'u loxo barasi ulamilami ne, uvikala aloxo 'o, 19 ‘Eni elavusou
'ili'ilixomengi mo 'ilixo sou ngemasaxau Kalisito mo muxamuxaxu
tangengi noxou mo xaixai e ngingi nga'oxo'oxonu ulai noxi'a ta
menexinge mo elavu lexe ngingi ngetulu pekia'inge no anu tu'utu'umaxu.
Mo elavu lexe 'ili'ilixo e ngingi nga'oxo'oxonu ne muaulixu 'ilixo ane
ngingi nge'oxo tei.
20 [v]Ia eni akalapuusinge, xo ngingi iengi muvaxaie sema to ne ualasie
lexe Iseveli. Ane mele milemele lexe ane sema palomatana vile. Ane
milosie'ixa'a ta mitema sou xaixai noxilo vitanisi sou mi'oxonu 'ili'ilixo
masumasua sou vote'i mo mi'ou la'ilali ane milosi'a ta Maliava sou
kalakalavoi. 21 Eni elosie voxo mose'i sou lexe ixiu no anu 'ili'ilixoie sou
vote'i ne, ai ane imasaxa uasi. 22 La sou eni alosie pipiena mo ixamuli
navunavu tatila mo iailixu no luusie. Mo eni alosi'a ane'i ane mitaula'i
ia milai noxie navunavu toxoxa'a lexe ane'i ixiu tumali'au 'ili'ilixo noxie
uasi. 23 [w]Mo eni ave'ave'a ane'i ane mimulimuline isoisoli. La sou ta
mitema noxou Lataua ukalusi ne, ilavu lexe eni elavusou manina ta
mitema tane'i ilou xavutalai'a mo eni akoli ulai noxinge no anu mii ma'ia

---

[s] **2:14** Iti 22:1–25:2; 31:16; 2Pi 2:15 [t] **2:17** Mul 16:4, 14-15, 33-34; Ais 62:2; Ioa 6:48-50
[u] **2:18** Pal 1:14-15 [v] **2:20** 1Ta 16:31; 2Ta 9:22 [w] **2:23** Lex 7:9; Iel 17:10; Pal 20:12-13

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ngingi vilevilesi nga'oxonu. 24 Ia eni avikalangengi ngingi ta mitema
pa'usou ne Tiatila e ngingi ngamulinu vaivaikalaie mo ngalavusou
mii noxou Satani ane mutalume uasi. Eni amomomo sou alosinge
tu'utu'umaxu se'i uasi. 25 [x]Ia ngatetelisou mii ma'ia ane ngingi ngeno'u
ulai utalo no mine eni alivu ane'e.'
26 [y]'Ei ane uuaulixu 'oto'oto mo u'oxonu mii ma'ia ane eni emasaxau
ulai utalo no anu voxo ane anu usoli ne, la eni alosou xavi sou usaxila'a
ta mitema no xalexalee tuatuala ukalusi.
27 'Anu usaxila'a no anu vilaxoxu aeni ane xaviinu musuku sou
umamulone'i ta mitema loxo latotope ane mi'oxonu no anu lia utuxusi
aloxo eni eno'u xavi noxou Mamilo. 28 [z]Mo eni alosou xuae sou lamana
ukea.'
29 'Ei ane sangalou, la ulomusou vaikala ane Uleenu Tavuna
muvikalane'i ta mitema noxou Lataua no anu laixe."

Vaivaikala Ane 'o Ulai Noxi'a ta Saludesi

3 1 [a] "Nini nakaukavu vaivaikala ane 'o ulai noxou angelo noxi'a ta
mitema noxou Lataua ne Saludesi. Itema ane mutetelisi'a ta ulee
muxatele tamei noxou Lataua mo ta oto muxatele tamei uvikala aloxo 'o,
'Eni elavusou 'ili'ilixomengi. Ta mitema ivikala lexe ngingi loxo ngemauli,
ia uasi to ngingi loxo ngesoisoli. 2 Ngingi ngatulu mo ngaavutunoxou
mii ma'ia ane uxoxolu noxinge sio ia 'ala'alaisou ukalu. Xo eni amaisou
'ili'ilixomenge uxali laixe mo umomomo no iou Lataua noxilo uasi. 3 [b]La
sou ngaxavutalanu mii ma'ia ane ngingi ngelomusou mo ngeno'u. La sou
ngamulinu mo ngaxiu tumalingeu 'ili'ilixo masumasua. Ia lexe ngingi
ngatulu uasi, la eni ane'e akulukengengi loxo itema sou pakali une'e. Ia
ngingi ngalavusou aso iou ane eni ene'e no anu uasisi manina.
4 [c]Ia ta mitema mose'i no taiingengi ne Saludesi ne, ane'i mitaanu
tokolomo nuni'u uasi. Nexi noxi'a tatokolomoxu tokolomo kea mo noxi'a
tamuamua'i takei, xo ane'i mimomomo. 5 [d]Anu ane muuaulixu 'oto'oto ne, la
anu utokolomoxu tokolomo kea loxo ane'i. La sou eni umomomo sou aiasou
ualasou no anu lavuku sou mauli uasisi manina. Ia eni amoxo'u ualasou no
iou Mamilo ilo'a ta angelo noxou.' 6 'Ei ane sangalou, la ulomusou vaikala
ane Uleenu Tavuna muvikalane'i ta mitema noxou Lataua no anu laixe."

Vaivaikala Ane 'o Ulai Noxi'a ta Piladelupia

7 [e] "Nini nakaukavunu vaivaikala ane 'o ulai noxou angelo noxi'a
ta mitema noxou Lataua ne Piladelupia. Vaivaikala ane 'o ne, noxou

---

[x] **2:25** Pal 3:11 [y] **2:26** Lex 2:8-9 [z] **2:28** Pal 22:16 [a] **3:1** Pal 1:4, 16 [b] **3:3** Mat 24:43-44; 1Te 5:2; Pal 2:5; 16:15 [c] **3:4** Iud 23 [d] **3:5** Mul 32:32-33; Mat 10:32; Luk 12:8 [e] **3:7** Ais 22:22

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ane noxou Lataua mo uvikala lexe u'oxonu ma'ia la Anu umulinu. Anu
utetelisou xavi sou usaxila'u siliko sou aitenga. Loxo Deviti la sou
Anu ukisiinu aitenga, la umomomo sou evile utatusou uasi. Xe Anu
utatusou aitenga, la umomomo sou evile ukisiinu uasi. 8 [f]Eni elavusou
'ili'ilixomengi, la sou ngamaisou eni ekisiinu aitengasinge mo a ututulu
no laxungengi. Aitengasinge ne, umomomosou evile utatusou uasi. Mo
eni elavusou lexe ngingi xavi sevile a uxoxolu, la ngingi ngemulinu
vaivaikala noxilo mo ngatalume noxilo uasi. 9 [g]Ia ngamaisou, ta mitema
ane ipita noxou Satani ane'i me'a imoxo'a lexe ane'i ta Iutaia ia uasi,
ane'i ta mitema sou kalakalavoi. La eni a'oxone'i ine'e itangatulu no
tavainge mo ilavusou lexe eni emasaxainge. 10 [h]Ngingi ngemulinu
vaivaikala noxilo mo tu'utu'umaxu muxalisinge la ngexolu se'isisi, la sou
eni asaxila'inge no anu voxo sou tovotovo. Voxo sou tovotovo ne, anu
'ala'alai sou uxali no xalexalee tuatuala no lia 'o ukalusi sou utovone'i
ane'i ane mixolu no lia 'o.
11 Eni 'ala'alai sou alivu ane'e, la sou ngingi ngatetelisou pekia'u mii
ma'ia ane ngingi ngeno'u, mo sou evile umomomo sou u'umenu kisivalu
no kisinge muxamuxaxu uasi. 12 [i]Anu ane muaulixu 'oto'oto ne, la eni
a'oxonu loxo atulusou tani tila noxou Lataua noxilo. Anu umomomo sou
uxexee uasi mo eni akaukavunu ualasou Lataua noxilo no anu. Mo eni
akaukavunu ualasou tuala noxou Lataua noxilo, anu Ielusalemu alavua.
Ielusalemu alavua ne, anu molu teitexi noxou Lataua noxilo ulu'e. Mo
eni akaukavunu ualasilo alavua no anu kalumo. 13 'Ei ane sangalou, la
ulomusou vaikala ane Uleenu Tavuna muvikalane'i ta mitema noxou
Lataua no anu laixe."

Vaivaikala Ane 'o Ulai Noxi'a ta Laodekia

14 "Nini nakaukavunu vaivaikala ane 'o ulai noxou angelo noxi'a
ta mitema noxou Lataua ne Laodekia. Vaivaikala ane 'o ne, noxou
itemasou Manina, Anu uvikala lexe u'oxonu mii ma'ia la Anu umulinu
vaikala noxou mo Anu mua'aloxu a'alo laixe noxou Lataua mo Anu
usaxila'u mimii latala ane Lataua mukoinu mukalusi. 15 [j]Ia eni elavusou
'ili'ilixomengi. Ngingi xavingengi malaxo uasi sou ngamulinu vaivaikala
noxilo loxo lexa lelemesou xe ialuxu uasi. La sou eni emasaxa lexe ngingi
ngaxali loxo lexa ialuxu, xe uasi la ngaxali loxo lexa lelemesou. 16 Tava'u
xo ngingi loxo lexa ialuxu mo lexa lelemesou uasi, ia ngingi loxo lexa
ialuxu malaxo uasi, la eni 'ala'alai sou aexingengi uuatu no anaxo. 17 [k]Ia
ngingi ngavikala lexe. 'Eni amitema sou lavuluti. Eni eno'u mimii iouiou
mukalu, la sou eni emasaxau mii vile la uasi.' Ia ngingi ngalavusou lexe

---

[f] **3:8** 1Ko 16:9 [g] **3:9** Ais 45:14; 49:23; 60:14; Pal 2:9 [h] **3:10** Luk 21:19; 2Ti 2:12
[i] **3:12** Ais 62:2; 65:15; Pal 14:1; 21:2 [j] **3:15** Rom 12:11 [k] **3:17** Luk 12:21; 1Ko 4:8

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

xoluxolungengi ne masumasua uasi. Ta maula moso ngalavusou lexe
ngingi ngexolu vitanisi mo iengi seleveenu xe paxapaxainge uasi. 18 [l]La
sou eni apeletotosinge lexe ngingi ngalotonu xoulu noxilo ane mielaxu
no navu mo muxali alavua la sou ngingi ngaxali itema sou lavuluti, la
sou ngingi ngalotonu tokolomo kea noxilo mo ngataanu sou utaluxu
vasimenge e paxapaxa'u, la ngamaela uasi. Mo ngalotonu lamalasile
noxilo sou iengi, mo sou ngamalei. 19 [m]Ane'i ane eni emasaxai'a, la eni
akaitolone'i mo apuasi'a. La sou xavingengi mo ngaxiu 'ili'ilixomengi.
20 [n]Ngamaisou! Eni a atutulu no aitenga mo apolopolo. Lexe 'ei ane
ulomusilo mo ukisiinu aitenga, la eni a'unalai mo nexi noxou ta'ani
tapita.
21 Noxou anu ane muaulixu 'oto'oto ane ne, la eni apamatolanu sou
nexi noxou taxolu no xavi muxolu no anu, loxo eni euaulixu 'oto'oto ne
la nexi noxou mamilo texolu no luusou. 22 'Ei ane sangalou, la ulomusou
vaikala ane Uleenu Tavuna muvikalane'i ta mitema noxou Lataua no anu
laixe."

Luusou no Opo Loxotolo

4 1 [o]Anu mulosilo vaivaikala ne mukalu xe eni emalei, la emaisou
aitenga vile mukisi no opo loxotolo. La eni elomusou itema xolinu
loxo xoolau e muvikalaleli tei muvikala aloxo 'o, "Natelo mo alosienixu
mii ma'ia ane uxali manina ili'i no vaivaikala ane elosine." 2 [p]Eni
elomusou vaivaikala ne mukalusi ka Uleenu Tavuna mu'ana'ana noxilo,
la emaisou itema vile uxoxolu no luu no opo loxotolo. 3 [q]La vasimolu
ne kaukavuxu loxo lavo'o vevesinu xe lauolauoinu. Xe muloxu lele'e
kaukavuxu vevesinu muxixaonu luu ne. 4 [r]Mo no anu luu itemaxu vile
mo tami'a ne ta tatila itemaxu vile mo tami'a a mixolu mixixaonu ne la
ta tatila itemaxu vile mo tami'a ixoxolu no anu. Mo ane'i mitokolomo
no anu tokolomo kea xe mitaanu kisivalu mi'oxo no anu xoulu. 5 [s]Ia no
luu ane no nixi, la lele'e ulamilami xe upaupau la luluxu uvalivalixumu.
Xe no talaxu, la telu muxatele tamei ukaakaa. Anu ta ulee noxou Lataua
muxatele tamei. 6 [t]Mo no talaxu, la emaisou mii vile loxo laxalasi
toxoxa'a loxo luaki mulamilami. Mo no nixi no luu ne, la eni emaisi'a ta
mii tami'a mitulu mixixaonu luu ne. Ia ane'i ta mitema, ne ie'i tavu'alo
misevile mutaasou vasime'a, ili'i xe u'uli. 7 Vile noxi'a ne, anu iou
loxo laeoni. Tameisou ne, iou loxo bulumakau mulu. Tatalusou ne iou
loxo itema xe tami'asou ne, iou loxo nenusuluvi uvavava teitexi. 8 [u]Ta
mii tami'a ne, ane'i vilevilesi vivisi'a muxatele vile, mo ie'i tavu'alo

---

[l] **3:18** Ais 55:1 [m] **3:19** 1Ko 11:32; Eva 12:6; Pal 2:5 [n] **3:20** Ioa 14:23 [o] **4:1** Pal 1:1, 10
[p] **4:2** Ais 6:1 [q] **4:3** Ese 1:28 [r] **4:4** Pal 3:18 [s] **4:5** Ese 1:13; Sek 4:2; Pal 1:4; 8:5; 11:19;
16:18 [t] **4:6** Ese 1:5-10, 22; 10:14 [u] **4:8** Ais 6:2-3; Ese 1:18; 10:12

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mutaataasou mukalusi, mo mutaasou vivisi'a laalaaxu kalumo. Ia no aso
xe no 'olovoxo, la ane'i ima'ilasou ivikala aloxo 'o uasi. Ivikala lexe,
"Lataua malemalenga mo malemalenga mo malemalenga.
Anu Tila mo xaviinu musuku misevile.
Anu muxolu tei mo vaimomo 'o xe ili'i la ulivu une'e."
9 No mine ta mii ne i'itinu ualasou mo itaxaanu xe ilemo laixe noxou
anu ane muxolu no luu mo umauli no voxovoxo utotomu mo kaluxu uasi,
10 [v]la ta tatila itemaxu vile mo tami'a italoxo ulu'elai no talaxu itema e
uxolu no luu sou ilotu noxou ane umauli no voxovoxo utotomu mo kaluxu
uasi. Ane'i miluvusou kisivalui'a mo mimulaxu no talaxu, la mivikala
aloxo 'o.
11 "Nini Tilasixe xe Lataua noxixe,
nini umomomo sou i'itinu ualasine mo itaxaneni,
xe i'osasine sou xavi noxine. Xo nini nekoinu mimii latala
mukalusi
mo no anu masaxa noxine la ane'i mixali mo mixolu."

Kaukavu Ane Mipipinu Xe Sipsip 'Olu

5 1 [w]Mo itema uxolu no luu ne ia no avo tema, la eni emaisou kaukavu
vile mipipinu muai. Kaukavu ne, mikaukavunu xalee vile xe xalee
vile mo misakiinu no anu sakisaki muxatele tamei. 2 Mo eni emaisou
angelo vile xavi misevile mu'ava tatila aloxo 'o, "'Ei umomomosou
ululusou sakisaki mo uxavulalanu kaukavu ne?" 3 Ia evile uxolu teitexi no
opo loxotolo mo no lia 'o xe no nano no lia umomomo sou uxavulalanu
kaukavu ne mo umaisou uasi. 4 Eni atatama xo ixalisou evile umomomo
sou uxavulalanu kaukavu ne mo umaisou uasi. 5 [x]La vile noxi'a ta tatila
muavuti la muvikalaleli aloxo 'o, "Natama uasi. Namaisou! Laeoni
molu no anu mata Iudasi mo Anu Deviti uli'u muaulixu Satani. La sou
Anu mumomomosou ululusou sakisaki muxatele tamei xe uxavulalanu
kaukavu ne."
6 [y]Anu muvikalaleli mukalu, la eni emaisou Sipsip 'Olu ututulu no nixi
no luu. La ta mii tami'a ilo'a ta tatila mixixaonu. Sipsip 'Olu ne, anu loxo
mivau mo sikilinu muxatele tamei xe iou muxatele tamei. Iou muxatele
tamei ne, anu ta ulee noxou Lataua muxatele tamei ane mipalusi'a milu'e
no lia 'o mukalusi. 7 Anu muavuti la mune'e noxou itema e uxoxolu no luu
ne sou muno'u kaukavu ane mipipinu muai no avolu tema. 8 [z]Anu muno'u
mukalu, la ta mii tami'a ilo'a ta tatila itemaxu vile mo tami'a mixola'u
tava'u sou milotu noxou. Ane'i vilevilesi mitetelisou susapu xe paku
mi'oxo no anu xoulu ia mii i'elaxu la tuma'u lailaixe mu'ana'ana no anu.

---

[v] **4:10** Pal 19:4 [w] **5:1** Ais 29:11; Ese 2:9-10 [x] **5:5** Tav 49:9; Ais 11:1, 10; Pal 22:16
[y] **5:6** Sek 4:10; Ioa 1:36; Pal 13:8 [z] **5:8** Lex 141:2; Pal 8:3-4

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tuma'u lailaixe ne, anu lakilaka noxi'a ta mitema noxou Lataua. 9 [a]La
ane'i milexe lexe vile alavua aloxo 'o,
"Nini nemomomo sou nano'u kaukavu ne mo nalulusou sakisaki,
xo nini neuluasi'a mo no anu sialuxene,
la nini neno'u ulusi'a ta mitema noxou Lataua ane mata noxi'a iouiou
mo vaikalai'a iouiou mo vasime'a kaukavunu iouiou no xalee xalee tuatuala mukalusi.
10 [b]Mo nini nesosovosi'a mo mixali ta tatanaanu tuala
xe ta aili'i sou ixaxai noxou Lataua noxinge.
La sou ane'i isaxila'a ta mitema latala no lia 'o ukalusi."
11 [c]Milexe mukalu, la emaisi'a ta angelo tavu'alo mo elomusou xoline'i.
Ia itiitisi'a tavu'alo musuku mo umomomosou ta'itisi'a uasi. Ane'i
mixixaonu luu ilo'a ta mii tami'a xe ta tatila. 12 La milexe tatila manina
aloxo 'o,
"Sipsip 'Olu anu muulua ne,
umomomosou uno'u xavi mo lavuluti mo lavulavu noxou Lataua
xo Anu xaviinu.
Xe nenge tataxaanu mo ta'iti ualasou mo ta'osasou."
13 Mo elomusi'a ta mimii latala mukalusi no opo loxotolo mo no lia 'o
mo no laaxu lia mo no luaki milexe. Ane'i latala mukalusi mixolu no anu
ne, milexe aloxo 'o.
"Itema ane muxolu no luu mo Sipsip 'Olu ne,
nenge ta'osasi'a mo ta tataxane'i
xe ta'itinu ualasi'a no voxovoxo utotomu mo kaluxu uasi,
xo ane'i xavine'i sou isaxila'u mimii latala ukalusi."
14 Ane'i milexe mukalu, la ta mii tami'a mivikala lexe "Manina," xe ta
tatila mixola'u tava'a sou milotu noxi'a.

Sakisaki

6 1 [d]Mo eni emaisou Sipsip 'Olu mululusou sakisaki vile no anu
sakisaki muxatele tamei. La eni elomusou vile noxi'a ta mii tami'a
ne muvikalaleli la xolinu loxo lele'e upau la luluxu. Muvikala aloxo 'o,
"Nane'e." 2 [e]Eni emalei la oosi kea vile a ututulu no talaxo. Itema ane
muxolu no oosi lataanu ne, mutetelisou pasiko mo milosou kisivalu. La
anu muiave mulai loxo itema muuliuli no anu 'oto'oto.
3 Xe no mine anu mululusou sakisaki tameisou, la eni elomusou
tameisou noxi'a ta mii tami'a ne muvikala aloxo, "Nane'e." 4 La oosi
vile ane lauolauoinu loxo navu ututulu no talaxo. La itema muxolu no

---

[a] **5:9** Lex 33:3; 40:3; 96:1; 98:1 [b] **5:10** Mul 19:6; Ais 61:6; Pal 1:6; 20:6 [c] **5:11** Tan 7:10; Eva 12:22 [d] **6:1** Pal 4:6; 5:1 [e] **6:2-5** Sek 1:8; 6:1-6

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

latanu oosi ne, ane'i milosou xavi sou uxexeenu opo se'isisi noxi'a ta
mitema no lia 'o ukalusi mo sou ane'i ive'a ngatongato'o isoisoli. Ane'i
milosou viso vile tatila.
5 Xe no mine anu mululusou sakisaki tatalusou la eni elomusou
tatalu sou noxi'a ta mii tami'a ne muvikala aloxo 'o, "Nane'e." Eni
emalei, la oosi vile ane muxusi a ututulu no talaxo. Itema ane muxolu
no oosi latanu ne, mutetelisou mii sou itilovosou no avolu. 6 La eni
elomusou mii vile xolinu loxo itema no taiine'i ta mii tami'a ne.
La anu muvikala aloxo 'o, "Uiti ngiaxu Lita vile[f] umomomo no anu
Denalia[g] vile. Xe bali ngiaxu Lita tatalu umomomo no anu Denalia
vile. Ia nga'oxo masuanu ueli ilou uaini uasi. Ia ngasaxila'u uulusou
laixe."
7 Xe no mine anu mululusou sakisaki tami'asou, la eni elomusou
kaluxusou noxi'a ta mii tami'a ne muvikala aloxo 'o, "Nane'e." 8 [h]Eni
emalei, la oosi vile ane kuakuala a ututulu no talaxo. Itema ane
muxolu no oosi latanu ne, ualasou lexe soli. La tualasi'a ta mitema
misoisoli muxolu 'alai noxou. Ia Lataua mulosi'a xavi sou ive'ave'a ta
mitema no lia 'o no xalee tami'asou. Ive'ave'a no anu viso mo kaetoto
xe pipiena masumasua. Mo ta mimii ta vova no lia 'o ive'ave'a.
9 Xe no mine anu mululusou sakisaki ta'uvesou, la eni emaisi'a ta
mitema e mive'ave'a uleene'i no valovalo laaxu. Ane'i mive'ave'a xo
ane'i mimulinu vaivaikala noxou Lataua xe mimuxamuxaxu tane'i
noxou Iesu mulai mutalo no mine misoisoli. 10 La ane'i mi'ava tatila
aloxo 'o, "Nini Tila e usaxilaixe mo ninisisi Lataua noxixe xe nini
itema sou kalavoi uasi. Nexi taxolu voxo ta'ei, la sou nini natulusi'a ta
mitema ixolu no lia no anu vaivaikala mo nakolinu sialunexe?" 11 [i]La
anu mulosi'a tokolomo kea vilevilesi mo muvikalane'i lexe, "Ngaxolu
maxuvee sevile 'o, mo ngaxomaie'i ta mitema sou xaixai vitanisi noxilo
ane ane'i ta vivinge noxou Iesu mo ive'a isoisoli 'o loxo ane'i mi'oxonu
noxinge. Lexe itiitisi'a umomomo ukalu, la sou eni akolinu."
12 [j]Xe no mine anu mululusou sakisaki muxatelevilesou xe eni
emalei, laliua toxoxa'a muxali. La aso muxali suinu loxo tokolomo vile
muximuxi mi'oxonu no anu mee laxusou mo so'io muxali lauolauoinu
loxo sialu. 13 [k]Mo ta oto teitexi no loxotolo milapalapau milu'e no lia
loxo atume toxoxa'a u'elesou ovu lovo ngangingangisou la ulapalapau
ulai no lia. 14 [l]Xe loxotolo tasiauxu loxo mipipinu kaukavu, la
laxalaxa'ilu ilou la'ola'olu no luaki mivulasou tanixa'a.

---

[f] **6:6a** Lita vile ne loxo Kilo vile no 'a lalaisi. [g] **6:6b** Denalia vile noxi'a ta Romu ane anu uulu sou itema vile uno'u sou muxaxai no anu no voxo vile lololi no xai ane lingamo. [h] **6:8** Iel 15:1-3; Ese 5:12, 17; 14:21 [i] **6:11** Pal 7:9, 13; 19:14 [j] **6:12** Mat 24:29; Apo 2:20; Pal 8:12; 11:13; 16:18 [k] **6:13** Ais 34:4 [l] **6:14** Pal 16:20

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

15 [m]Mimii ne muxali, la ta tatanaanu tuatuala mukalusi ilo'a ta 'ili'ili'a
mo ta tatila sou xaixai noxi'a ta mitema sou 'oto'oto mo ta mitema sou
lavuluti mo ta mitema xavixavine'i mo ta mitema sou xaixai vitanisi
ilo'a ta mitema ane ane'i me'a isaxila'a mukalusi no lia 'o ne, milai
mitalume no taxataxa mo no lavo'o laalaaxu. 16 [n]La ane'i mi'ava mulai
no laxalaxa'ilu mo lavolavo'o lexe, "Ngalapau ulu'e mo ngatalumeiou
iexi noxou ane ane muxolu no luu mo sou umaisixe uasi mo no anu la'ia
noxou Sipsip 'Olu. 17 [o]Xo voxo toxoxa'a sou la'ia noxi'a ilou a muxali 'o la
'ei umomomo sou utuluxu?"

Lataua Musosovosi'a ta Isilaeli 144,000

7 1 [p]Anu mululusou sakisaki muxatele vile mukalu, la eni emaisi'a
ta angelo tami'a mitulutulu no xalee lia kusikusinou tami'a. Ane'i
mitulutulu sou mitaluxu atume iou tami'a, la uilisou lia mo luaki xe
ovuovu uasi. 2 Mo eni emaisou angelo vile molu no xalee ane aso utelo
no anu unene'e la mutetelisou sosovo noxou Lataua ane umauli. Anu
mune'e la mu'ava toxoxa'a mulai noxi'a ta angelo tami'a e Lataua mulosi'a
xavi sou i'oxo masuanu lia ilou luaki. 3 [q]Aloxo 'o, "Ngingi ngaxolu 'o, mo
nenge nenge'a tateinu sosovo no 'alaie'i ta mitema sou xaixai vitanisi
noxou Lataua noxinge tei 'o. Xe ukalu, la sou ngingi nga'oxo masuanu
lia ilou luaki mo ovuovu." 4 [r]Mu'ava aloxo ne mukalu, la eni elomusou
itiitisi'a ane'i ane mino'u sosovo ne muxali loxo 144,000 no anu mata
noxi'a ta Isilaeli mukalusi.
5 Mata noxou Iudasi mino'u sosovo itiitisi'a muxali loxo 12,000.
Mo mata noxou Lubeni 12,000 mo mata noxou Gado 12,000.
6 Mo mata noxou Aseli 12,000 mo mata noxou Napitali 12,000
mo mata noxou Manase 12,000
7 mo mata noxou Simeoni 12,000 mo mata noxou Levi 12,000
mo mata noxou Isikali 12,000
8 mo mata noxou Sevuloni 12,000 mo mata noxou Iosepu 12,000
xe mata noxou Beniamini 12,000.

Ta Mitema Tavu'alo Mitaanu Tokolomo Kea

9 Eni emaisou itiitisi'a ta Isilaeli mukalu xe emalei la, emaisi'a ta
mitema tavu'alo manina umomomo sou taitisi'a uasi ane mata noxi'a
iouiou mo vasime'a kaukavuxu iouiou mo vaikalai'a iouiou no xalexalee
tuatuala mukalusi. Ane'i mitutulu no talaxa'a itema muxolu no luu ne
ilou Sipsip 'Olu, la mitaanu tokolomo kea mulalusi xe mitetelisou xoolou
volovoloxu no avo'a. 10 [s]La ane'i mi'ava tatila aloxo 'o,

---

[m] **6:15** Ais 2:10, 19, 21 [n] **6:16** Luk 23:30 [o] **6:17** Ioe 2:11; Mal 3:2 [p] **7:1** Iel 49:36; Tan 7:2 [q] **7:3** Ese 9:4, 6; Pal 9:4 [r] **7:4** Pal 14:1, 3 [s] **7:10** Pal 5:6-7

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

"Lataua noxinge ane muxolu no luu ilou Sipsip 'Olu
upamaulinenge."
11 Ane'i mi'ava tatila aloxo ne, la ta angelo ane mitulu mixixaone'i
itema muxolu no luu ilo'a ta tatila mo ta mii tami'a milapau milu'elai
no talaxo itema muxolu no luu ne sou milotu noxou Lataua. 12 [t]Ia
mivikala aloxo 'o,
"Manina lexe nenge ta'osasou Lataua noxinge mo ta'itinu ualasou
mo talemolu laixe noxou xe ta taxanu no voxovoxo utotomu
mo kaluxu uasi.
Xo anu itema sou lavulavu mo xavi noxou ne xaviinu misevile.
Manina."
13 La vile noxi'a ta tatila mutali'isilo aloxo 'o, "Ane'i ta 'ei e
mitaanu tokolomo kea mo me'a ne'ei?" 14 [u]La ekolinu aloxo 'o, "Tila,
nini nelavusi'a." La anu muvikala lexe, "Ane'i ta mitema ne, ane'i
miuaulixu tu'utu'umaxu toxotoxoxa'a la mi'uinu tokolomoi'a no anu
sialuxu Sipsip 'Olu la muxali kea. 15 La sou ane'i milai mixolu no luu
talaxu Lataua sou ixaxai noxou no taasou no aso xe no 'olovoxo. La
itema ane muxolu no luu ne uxolu noxi'a. 16 [v]La ane'i isolixa'a mo
isoliu lexa la uasi. Mo aso umomomo sou uve'a mo ialuxa'a la uasi.
17 [w]Xo Sipsip 'Olu e muxolu no nixi no luu ne anu usaxila'a loxo itema
sou usaxila'a ta sipsip mo anu uolene'i ilai no lexa sou mauli iou. Xe
Lataua uiasou ie'i lexaxu."

Sakisaki Muxatele Tameisou

8 1 Xe no mine Sipsip 'Olu mululusou sakisaki muxatele tameisou,
la teitexi no opo loxotolo ne tani mukii maxuvee sevele.
2 La eni emaisi'a ta angelo muxatele tamei mitulu no talaxu Lataua.
Ane'i mitulu mukalu, la anu mulosi'a xoolau muxatele tamei.
3 [x]Xe eni emalei, la angelo vile la muno'u mii e tuma'u lailaixe
vexasou mi'oxo no anu xoulu mune'e mutulu no anu valovalo. La
Lataua mulosou mii tuma'u lailaixe tavu'alo manina sou u'elaxu
ulai noxou ilou lakilaka noxi'a ta mitema noxou no anu valovalo e
mi'oxonu no anu xoulu mutulu no talaxu itema muxolu no luu. 4 No
avolu angelo ne, la mii tuma'u lailaixe iauxuxu ilou lakilaka noxi'a
ta mitema noxou Lataua mutelai noxou Lataua. 5 [y]La angelo muno'u
navu no valovalo ne sou mutaa mu'una no anu mii tuma'u lailaixe
vexasou la mu'ana'ana. Mukalu, la anu muno'u sou muleanu mulu'e
no lia 'o. La lele'e ulamilami mo luluxu uvalivalixumu xe laliua
ukunikuni.

---

[t] **7:12** Pal 5:12 [u] **7:14** Tan 12:1; Mat 24:21 [v] **7:16** Ais 49:10 [w] **7:17** Lex 23:2; Ais 25:8; Pal 21:4 [x] **8:3** Mul 30:1-3; Pal 5:8 [y] **8:5** Mul 19:16-19; Liv 16:12; Pal 11:19; 16:18

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Xoolau

6 Angelo mu'oxonu mimii ne mukalu, la ta angelo muxatele tamei e
mite-telisou xoolau muxatele tamei ne 'alai sou itaunu. 7 [z]Angelo vile
noxi'a mutaunu xoolau noxou, la aesi lavolavonu mo navu mupita ilou
sialu muxali mulapalapau mulu'e no lia 'o. La sou ta mitema mo ovuovu
no anu xalee tatalusou lia 'o mo ia'eia'e latala mukalusi mu'ela.
8 Xe angelo tameisou noxi'a mutaunu xoolau noxou, la mii vile loxo
laxa'ilu toxoxa'a u'e'ela ia meleanu mulu'elai no luaki. La xalee tatalusou
luaki sialu mukalusi. 9 Mo ta mimii no luaki xalee tatalusi'a misoisoli xe
xalee tatalusi'a lasipi tavu'alo ne mumamumamulo mukalu.
10 Xe angelo tatalusou noxi'a mutaunu xoolau noxou, la oto tatila
vile u'e'ela loxo telu molu teitexi no loxotolo mulapau mulu'e no xalee
tatalusou lexalexa mo pupupulu. 11 [a]Oto ne ulasou lexe sixula. La sou
xalee tatalusou lexalexa ne muxali sixula mukalusi xe ta mitema tavu'alo
miiexu la misoisoli.
12 [b]Xe angelo tami'asou noxi'a mutaunu xoolau noxou, la xalee
tatalusou aso ilou so'io mo ta oto ne mivau la muxali isivoxo. La sou xalee
tatalusou aso ilou 'olovoxo ne lamanasou uasi.
13 [c]Xe eni emalei, la emaisou suluvi nenu vile uvavava teitexi nonixi
manina mo elomusou u'ava'ava tatila aloxo 'o, "Tu'utu'umaxu uxali
manina noxinge ngingi ane ngaxolu no lia ne. Xo 'ala'alaisou ta angelo
tatalu e itaunu xoolau noxi'a uao itaunu."

9 1 [d]Xe angelo ta'uvesou noxi'a mutaunu xoolau noxou, la eni emaisou
oto vile molu teitexi no loxotolo mulapau mulu'e no lia. Anu mulu'e,
la milosou siliko sou ukisiinu aitenga sou taxa e kaluxu uasi. 2 [e]Ia no
mine anu mukisiinu, la navu umuxu muuatu no anu loxo itauxu saavu
toxoxa'a. La umuxu isivoxoxu mutaasou aso ilou loxotolo. 3 La ta musia'e
ta taula mixali no anu navu umuxu ne, la xavine'i loxo ta tanga sou
milu'e no lia 'o. 4 [f]La mivikalane'i lexe umomomo sou i'oxo masuanu
ia'eia'e ilou sesesee mo ovuovu no lia 'o uasi, ia imaisi'a ta mitema ane
sosovo noxou Lataua uxolu no 'alaie'i uasi la ikasi'asi. 5 Ane'i milosi'a xavi
sou ive'ave'a isoisoli uasi, ia ilosi'a navunavusi so'io ta'uve. Xe navunavu
ane ane'i ixamulinu ne, anu loxo tanga uvenge la taxamulinu. 6 [g]No nano
no voxo ane ne, la ta mitema ikakamuli solixa'a, ia isoli a loxovaa? Mo
ane'i imasaxa lexe isoli, ia soli u'ume'a ulai.
7 [h]Ia ta taula ne, ie'i loxo ta oosi sou 'oto'oto. Mo no kisikisi'a, la
mitaataa loxo kisivalu mi'oxo no anu xoulu, xe ie'i loxo ta mitema.

---

[z] **8:7** Mul 9:23-26; Ese 38:22; Ioe 2:30 [a] **8:11** Iel 9:15 [b] **8:12** Ese 32:7; Pal 6:12-13 [c] **8:13** Pal 9:12; 11:14 [d] **9:1** Pal 20:1 [e] **9:2-3** Tav 19:28; Mul 10:12-15; Ioe 2:2, 10 [f] **9:4** Pal 7:3 [g] **9:6** Iop 3:21; Iel 8:3 [h] **9:7** Ioe 2:4

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

8 [i]Laxusi'a ne loxo ta sema laxusi'a xe anaxa'a loxo laeoni anaxu. 9 [j]Xe
no anu tokolomoi'a, la mii sou siovesou lutune'i mi'oxonu no anu aeni xe
vivisi'a luluxu loxo ta oosi mo karisi tavu'alo ipasipaa iiave sou ilai i'oto.
10 Xe ane'i xela'a loxo tanga e utuvanenge no anu, la xavi no anu xela'a ne
umomomo sou ulosi'a ta mitema navunavu uxolu so'io ta'uve. 11 Xe ane'i
tilasi'a kalumo, tila ne anu angelo sou taxa e kaluxu uasi. Ualasou no
anu Evalaio la ilemolu lexe Abadoni xe no anu vaikala noxi'a ta Xiliki la
ilemolu lexe Apolioni.[k]

12 La tu'utu'umaxu vile a mukalu ne. Ia ta tamei la a uxali uao.

13 Xe angelo muxatele vilesou noxi'a mitaunu xoolau noxou, la eni
elomusou 'ava vile muxali no anu sikilinu tami'a utulu no anu valovalo ia
mi'oxonu no anu xoulu no talaxu Lataua. 14 Anu muvikalanu angelo muxatele
vilesou noxi'a e utetelisou xoolau ne aloxo 'o, "Nalulusi'a ta angelo tami'a e
misakisakine'i mixolu no lexa tila ne ualasou lexe no anu si Iuplatesi." 15 La
sou ta angelo tami'a e mixolu miloo sou aso ngiou ilou voxo mo so'io xe tauu
ie ane Lataua musosovosou sou ilulusi'a. Lataua ululusi'a sou ilai ive'ave'a
xalee tatalusi'a ta mitema isoisoli. 16 La eni elomusou itiitisi'a ta mitema sou
'oto'oto mixolu no latane'i ta oosi mumomomo loxo 200 milioni.

17 Xe no malemalei noxilo loxo aipiepiena, la eni emaisi'a ta mitema
sou 'oto'oto mixolu no latane'i ta oosi aloxo 'o. Ane'i tokolomoi'a ne, mii
sou siovesou lutune'i vile vilesi muxolu no lutune'i. Ia mii sou siovesou
lutune'i ne, kaukavuxu lauolauoinu manina loxo navu mo 'ela'ela manina
xe kuakuala loxo taupea. Mo ta oosi ne, kisi'a loxo ta laeoni ia navu ilou
umuxu mo taupea ialuxu ulaa no anaanaxa'a. 18 La ane'i mive'ave'a xalee
tatalusi'a ta mitema no anu mii masumasua tatalu ane navu ilou umuxu
mo taupea ialuxu ulaa no anaanaxa'a. 19 Ta oosi ne, xavine'i muxolu
no anaxa'a ilou xela'a mo xela'a iaulu xe kisou a uxolu no anu. La ane'i
i'oxonu masuane'i ta mitema no anu.

20 [l]Ia ta mitema ane isoisoli no anu mii masumasua tatalu uasi ne, ixiunu
tumali'a no anu mii ma'ia ane ane'i mi'oxonu no avo'a uasi. Ane'i ikalu no
anu 'ilixo sou ilolotu noxi'a ta ulee masumasua sou kalakalavoi ilo'a ta mimii
ane mipuine'i no anu xoulu ilou siliva mo barasi xe lavo'o ilou ovu uasi. Ane'i
ta mimii ne, ilavusou imamalei mo ilolomu xe imuamua'i uasi. 21 Mo ane'i
ixiunu tumali'a no anu 'ilixo sou ive'a ta mitema isoisoli mo 'ilixo sou saasaa
iouiou mo 'ili'ilixo masumasua iouiou sou vote'i xe 'ilixo sou pakali uasi.

Angelo Xe Kaukavu Vile Kitu'a Mipipinu

10 1 Mo eni emaisou angelo vile la xaviinu musuku molu teitexi no
opo loxotolo mulu'e. Anu mulu'e la tamuxala mutaasou vasimolu

---

[i] **9:8** Ioe 1:6 [j] **9:9** Ioe 2:5 [k] **9:11** Ualasou laaxu ne lexe itema sou umamulo mimii.
[l] **9:20** Lex 115:4-7; 135:15-18; Tan 5:23; Pal 16:9, 11

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mukalusi mo muloxu lele'e muxolu no kisou mo iou loxo aso xe tava'u
loxo atola navu u'ani'ani no anu. 2 Mo anu mutetelisou kaukavu vile
kitu'a mipipinu muxavutala muai no avolu. Anu mutulusou tava'u tema
no luaki xe tava'u ae mutulusou no lia. 3 Anu mutulu mukalu, la muunga
toxoxa'a loxo laeoni. No mine anu muunga, la lele'e muxatele tamei
mukululu sou muvikala. 4 [m]Xe no mine lele'e muxatele tamei muvikala, la
eni sou lexe asoko'u akaukavunu mii ma'ia ane eni elomusou ne. La ua,
eni elomusou 'ava vile molu teitexi no opo loxotolo mulu'e noxilo aloxo
'o, "Napala'alixu mo nakaukavunu vaikala ane lele'e muxatele tamei
mulemolu uasi."
5 [n]La angelo e eni emaisou tava'u vile mutulu no luaki xe vile no lia
mutolosou avolu tema mulai teitexi no opo loxotolo, 6 sou musosovo
lexe manina teitexi noxou anu ane umauli utotomu mo kaluxu uasi mo
mukoinu loxotolo ilou lia mo luaki ilo'a ta mimii mixolu no anu. Xe
mukalu, la muvikala lexe, "Lataua uvoovoxo la uasi! 7 [o]Ia no mine angelo
muxatele tameisou noxi'a utaunu xoolau noxou, la mii ma'ia noxou
Lataua e mutalume ne, uxali lamana ukalusi aloxo anu muvikalane'i ta
mitema sou xaixai vitanisi noxou ane ta mitema sou palomatana."
8 Anu muvikala aloxo ne mukalu, la 'ava e eni elomusou tei molu
teitexi no opo loxotolo mulu'e noxilo la muvikalaleli la aloxo 'o "Nalai mo
nano'u kaukavu mipipinu ane muxavulala uai no avolu angelo e tava'u
vile mutulu no luaki xe vile no lia 'ole."
9 [p]La sou eni elai noxou angelo ne sou lexe ulosilo kaukavu kitu'a ane
mipipinu. La anu muvikalaleli aloxo 'o "Nano'u mo na'ou. Na'ou, la
tu'axu no anaxene loxo unuxu ia sixula no oponeni." 10 La eni elai eno'u
kaukavu kitu'a mipipinu noxou angelo avolu la e'ou. La tu'axu no anaxo
loxo unuxu ia sixula no opoleli. 11 La anu muvikalaleli lexe, "Nini nalai
mo napalomatane'i no anu mii ma'ia uxali ili'i noxi'a ta mitema tavu'alo
ane mixolu no tuatuala mo, vaivaikalai'a iouiou xe ta tatanaanu tuala."

Ta Mitema Tamei Mipalomatananu

11 1 [q]Angelo muvikalaleli aloxo ne mukalu, la milosilo lukae
mautunu vile loxo vilaxo sou itilovosou mimii no anu. La
mivikalaleli lexe, "Nalai mo natilovosou tani tila noxou Lataua mo
valovalosou xe naitisi'a ta mitema ane ilotu no anu. 2 [r]Ia ieni uvaxau
mo natilovosou taiinu ane muxolu no ale no tani tila noxou Lataua
uasi, xo taiinu ane ne milosi'a ta asila. La ane'i imaapitasou tuala tila
noxou Lataua so'io itemaxu tamei mo tamei. 3 Ia eni apelemasaxane'i ta
mitema tamei sou ipalomatana no anu vaikala noxilo voxo 1260. Ane'i

---

[m] **10:4** Tan 12:4, 9 [n] **10:5** Lap 32:40; Tan 12:7 [o] **10:7** Amo 3:7 [p] **10:9** Ese 2:8–3:3
[q] **11:1** Ese 40:3; Sek 2:1-2 [r] **11:2** Luk 21:24; Pal 13:5

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ilou itokolomoxu tokolomosou tama.” 4 [s]Ane'i ilou ane ovu olivu tamei
xe mii sou itulusou telu no anu tamei e ututulu no talaxu. Lataua anu
tila sou usaxila'a ta mitema no lia 'o mukalusi. 5 [t]Ia lexe evile utovosou
u'oxo masuane'i, la navu ulaa no anaxa'a sou u'elaxa'a ta uluai'a. La sou
'ei ane umasaxa u'oxo masuane'i, la anu usolisi. 6 [u]La sou ane'i ta mitema
tamei ne Lataua ulosi'a xavi sou itatusou loxotolo la la'iua usili uasi no
mine ane'i ilou ipalomatana no anu vaikala noxou. Mo ulosi'a xavi sou
ixiunu lexa uxali sialu xe ipuapuasi'a ta mitema no lia 'o ukalusi no anu
tu'utu'umaxu iouiou alaxu tavu'alo no 'a masaxa noxi'a.
7 [v]Xe no mine ane'i ilou ipalomatana no anu vaikala noxou Lataua
ukalu, la mii vova e uxolu no taxa ane kaluxu uasi ne ulaa uuatusou
ilo'a i'oto. Ilo'a i'oto la anu xaviinu musuku la uve'a ilou isoisoli.
8 [w]La vasime'a ilou usu'anu uai no vote'i no tuala tila itovola'inu
lexe Sodomu ilee Aixiputo. No anu tuala tila ane ne, la ane'i
mililixu Tila noxi'a ilou no ovu valautu ane. 9 La ta mitema ane
vasime'a kaukavunu iouiou mo mata iouiou mo vaivaikalai'a iouiou
no xalexalee tuatuala mukalusi ine'e imamaisou vasime'asi voxo
tatalu mo pa'usou, ia imasaxa sou ino'u mo i'asixu uasi. 10 Mo ane'i
ane ixoxolu no lia 'o i'osasi'a la isovai'a mimii ngatongato'o. Xo ta
mitema sou palomatana tamei milosi'a tu'utu'umaxu ne misoisoli.
11 [x]Ia voxo tatalu xe pa'usou mukalu, la tauuxu Lataua sou mauli
mu'una noxi'a ilou, la ilou mitulu. Ane'i mimaisi'a ilou aloxo ne,
la mimama'u manina misevile. 12 [y]Ane'i ilou mitulu mukalu, la
milomusou 'ava toxoxa'a molu teitexi no opo loxotolo mulu'e noxi'a
ilou aloxo 'o, “Ngongou ngatelo.” La ane'i ilou mitelai no anu
tamuxala, ia ta uluai'a mitulu mimaisi'a ilousi.
13 [z]No mine ane'i ilou mitelaisi ka laliua toxoxa'a manina
mukunikuni, la xalee mavulovexasou tuala tila ne mumamulo. Xe
ta mitema itiitisi'a muxali loxo 7,000 misoisoli no anu. Ia ane'i ane
isoisoli uasi ne mimama'u la mi'itinu Lataua uxolu no opo loxotolo
ualasou.
14 [a]La tu'utu'umaxu tameisou a mukalu ne. Ia tatalusou a
'ala'alaisi sou uxali.

Xoolau Muxatele Tameisou

15 [b]Xe angelo muxatele tameisou noxi'a mutaunu xoolau noxou, la 'ava
tavu'alo toxotoxoxa'a molu teitexi no opo loxotolo mivikala aloxo 'o,

---

[s] **11:4** Sek 4:3, 11-14 [t] **11:5** 2Sa 22:9; Lex 97:3 [u] **11:6** Mul 7:17-20; 1Sa 4:8; 1Ta 17:1
[v] **11:7** Tan 7:21; Pal 12:17; 13:7; 17:8 [w] **11:8** Luk 13:34 [x] **11:11** Ese 37:5, 10 [y] **11:12** 2Ta 2:11 [z] **11:13** Pal 6:12; 16:18 [a] **11:14** Pal 9:12 [b] **11:15** Mul 15:18; Lex 10:16; Tan 2:44; 7:14

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

"Ta mitema no tuatuala mukalusi no lia 'o ne,
mixali Tilasinge ta na'u mo Kalisito noxou.
La Anu usaxila'a no voxovoxo utotomu mo kaluxu uasi."
16 La ta tatila itemaxu vile mo tami'a e mixolu no luusi'a no talaxu
Lataua ne, mitangatulu mulu'elai no lia sou milotu noxou, 17 ia mivikala
aloxo 'o,
"Nini Tila mo Lataua xavineni musuku misevile nemauli tei
mo nemauli vaimomo 'o.
Nexi talemolu laixe ulai noxine, xo nini xavineni musuku
la sou nini nasaxila'a ta mitema no lia 'o.
18 [c]La ane'i ta mitema no lia 'o la'iaxa'a.
Ia voxosou la'ia noxine a muxali.
La nini natulusi'a ta mitema misoisoli no anu vaivaikala
sou nalosi'a lakolisou xaixai noxi'a ane'i ane ta mitema sou xaixai
vitanisi
ane mipalomatana no anu vaikala noxine ilo'a ta mitema noxine
mo ane'i ane ino'u uala tila uasi xe ane'i ane mino'u uala tila la
mitoxoneni.
Mo nakalusi'a ane'i ane mi'oxo masuane'i ta mitema."
19 [d]Ane'i mivikala aloxo ne mukalu, la tani tila noxou Lataua teitexi
no opo loxotolo mukisi. La eni emaisou lavokisi sou vaikala noxou
Lataua ane musakii no anu no nano no taasou lalotu noxou Lataua. Mo
emaisou lele'e ulamilami mo upaupau la luluxu uvalivalixumu. Mo laliua
ukunikuni xe aesi lavolavo'o toxotoxoxa'a ulapalapau.

Sema Ilou Iaulu Toxoxa'a

12 1 Mo sosovo vile toxoxa'a muxali no opo loxotolo ne aloxo 'o.
Sema vile mitokolomo no anu aso xe so'io no laaxu tava'e mo
kisivalu xe ta oto mavulovexa mo mulelia tamei mixolu no anu kisie.
2 [e]Ane opoone mo voxo sou lavulo'o mune'e 'alai, la miungaunga xo
mixamuli navunavu toxoxa'a. 3 [f]Mo sosovo vile la muxali no opo loxotolo
la aloxo 'o. Iaulu vile toxoxa'a ia lauolauoinu mo kisou muxatele tamei
mo sikilisou mavulovexa xe kisivaluxu muxatele tamei muxolu no kisou.
4 [g]La anu muvali xela'u, la xalee tatalusi'a ta oto no loxotolo milapalapau
milu'e no lia. Ia anu muavuti la mulai mutulu no talaxe sema 'ala'alai sou
ivo'o sou lexe ane ivo'onu keakea ne la anu u'ou. 5 [h]Ia sema ne mivo'o, la
'ilie mulu. Anu sou usaxila'a ta mitema no lia ukalusi no anu vilaxoxu
mi'oxonu no anu aeni. La no mine ane mivo'onusi ka mitokinu mulai
noxou Lataua sou muxolu no luusou. 6 Ia sema ne, mi'ume milai mixolu

---

[c] **11:18** Lex 110:5; 115:13; Rom 2:5; Pal 20:11-13 [d] **11:19** Eva 9:4; Pal 8:5; 15:5; 16:21
[e] **12:2** Mai 4:10 [f] **12:3** Tan 7:7 [g] **12:4** Tan 8:10 [h] **12:5** Lex 2:9; Ais 7:14; 66:7; Pal 19:15

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

no xalee lia vitanisi. Xalee lia ane ne, Lataua mulalaxiinu sou ane ilai
ixolu no anu mo anu usaxila'e voxo 1,260.
7 [i]Ia teitexi no opo loxotolo, la 'oto'oto toxoxa'a muxali no taiine'i
Mikaeli ilo'a ta angelo noxou xe iaulu toxoxa'a ilo'a ta angelo noxou. 8 Ia
anu xaviinu uasi, la mi'umesou tualasi'a teitexi no opo loxotolo. 9 [j]La
iaulu toxoxa'a ilo'a ta angelo noxou ne, mileane'i milu'e no lia 'o. La sou
anu uxovulaulaulixa'a ta mitema latala mukalusi no lia 'o. Anu sinana
veveeni muxolu tatei ne ilemolu lexe ulee masua xe Satani.
10 [k]La eni elomusou 'ava toxoxa'a molu teitexi no opo loxotolo aloxo
'o,
"vaimomo 'o, voxo sou pamauli mo xavi mo saxisaxila'u noxou
Lataua noxinge.
Xe xavi noxou Kalisito noxou a muxali.
Xo itema sou ukaitolone'i ta vivinge noxou Iesu no iou Lataua
no aso xe no 'olovoxo ne, mileanu mulu'e.
11 Ia ane'i mitaloxolixu no anu sialuxu Sipsip 'Olu
mo no anu vaikala noxou Lataua ane ane'i mia'aloxu.
Mo ane'i ixavutala no anu maulixa'a malaxo uasi
mo i'ume uasi ulai utalo no mine soli uxalisi'a.
12 [l]Aloxo ne, la sou ngingi ane ngexolu no opo loxotolo ne nga'osa!
Ia tu'umaxu ulai noxi'a ane'i ane mixolu no lia mo no luaki,
xo ulee masua mulu'elai noxinge.
Anu maasi, la la'iaxu misevile xo anu mulavusou lexe voxo noxou
asou ukalu."
13 La sou no mine anu mulavusou lexe ane'i mileanu mulu'e no lia,
la anu mumulimuline sema e mivo'onu keakea mulu sou lexe uvee.
14 [m]Ia sema ne, milosie suluvi nenu toxoxa'a vivisou tamei sou lexe ane
ivava no anu la ilai ixolu no xalee lia vitanisi ane Lataua mulalaxiinu.
Ane ilai ixolu ne no Anu usaxilae, umomomo loxo tauu ie tatalu mo
so'io muxatele vilesi, mo sou ane ixolu va'axu noxou sinana veveeni
ne. 15 Ioxe anu iaulu toxoxa'a ne muavuti la mu'exinu lexa mulaa no
anaxu loxo lexa mu'ani sou lexe utavulene sema ne ulailixe. 16 Ia lialia
musu'uline sema ne la mu'a'a sou mumalukusou lexa e iaulu toxoxa'a
mu'exinu ne mu'una no lia tanu mukalusi. 17-18 [n]Anu mumaisou aloxo ne
la la'iaxuie sema ne misevile la sou anu muavuti la mulutu sou mulai
u'oto noxie sema ne ta 'ili'ilie ilo'a ta minemine. Ane'i ane milomuxu
mo mimulimulinu lapuloto noxou Lataua mo mimuxaxu tane'i no anu
vaikala manina noxou Iesu. La anu iaulu toxoxa'a mulai mutulu no
tasi'i.

---

[i] **12:7** Iud 9 [j] **12:9** Tav 3:1, 14; Luk 10:18; 22:31; Pal 20:2 [k] **12:10** Iop 1:9-11; Sek 3:1
[l] **12:12** Ais 44:23; 49:13 [m] **12:14** Tan 7:25; 12:7 [n] **12:17** Pal 11:7

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ta Mimii ta Vova Tamei

13 1 [o]Ioxe, eni emaisou mimii ne mukalu xe emalei, la emaisou mi
vova vile muxali muatu no luaki. Anu kisou muxatele ta tamei
mo sikilinu mavulovexa xe kisivalu mavulovexa muxolu teitexi no anu
sikiliu 'ole. Mo kaukavu muxolu no kisou vilevilesi. Kaukavu ne anu
vaivaikala masumasua sou Latauasi. 2 [p]Mo eni emaisou mi vova ne,
iou loxo pusi vova toxoxa'a (ta mii kea ilemolu lexe leopard) mo tava'u
loxo mii vile ilemolu lexe bea xe anaxu loxo laeoni. Anu muatu la iaulu
toxoxa'a ne mulosou xavi mo mulosou puloulou noxou xe xavi tatila sou
anu uxaxai loxo anu. 3 [q]No anu kisou muxatele tamei 'ole la vile iou loxo
mivau musoli mo xavaxavanu xe velavelamolusi ia muvesa. Xe ta mitema
tavu'alo mimaisou aloxo ne la mikuluke, la mimulinu mukalusi. 4 Mo
ane'i tavu'alo milotu noxou iaulu toxoxa'a ne xo anu mulosou mii vova ne
xavi tatila, la ta mitema milotu noxou kalumo, la ivivikala lexe, "'Ena'ei
anu aloxo mii vova ne? Mo 'ena'ei umomomo sou u'oto noxou?"
5 [r]La anu mii vova ne mipelemasaxanu sou utilatila anaxu mo uvivikala
sou Lataua masumasua. Anu muno'u xavi ne sou uxaxai umomomo loxo
so'io itemaxu ta tamei mo ta tamei (42). 6 Aloxo ne la sou anu utilatila
anaxu mo uvivikala sou Lataua masumasua mo ualasou mo taasou e
anu uxoxolu no anu xe ane'i mixolu teitexi no opo loxotolo kalumo. 7 [s]Mo
anu mipelemasaxanu kalumo sou u'oto noxi'a ta mitema noxou Lataua
la ua'ulixa'a. Mo anu muno'u xavi sou usaxila'a ta mitema vasime'a
kaukavuxunu iouiou mo matamata iouiou mo vaikalai'a iouiou xe
xalexalee tuatuala no lia 'o ukalusi. 8 [t]La ta mitema tavu'alo e mixolu
mimauli no lia 'o ukalusi e tei no mine Lataua musokou mukoinu mimii
la, ukaukavunu ualasi'a uai uasi no nano no anu lavuku sou mauli noxou
Sipsip 'Olu e mivau ne ane'i ilotu noxou mii vova ne. 9 'Ei ane sangalou
la ulomusou vaikala ane 'o laixe. 10 [u]Lexe 'ei ane sou imulaxu no taasou
navunavu, la anu umulaxu ulaisi, mo 'ei ane sou ivau usoli no anu laviso
la anu ivau usoli no anu laviso. La sou lexe mimii ane 'o uxali la ta
mitema noxou Lataua itulu pekia'u no anu muxamuxaxu tane'i.
11 Ioxe eni emaisou mimii ane ne mukalu la emaisou mii vova vile la muxali
mutelo no lia. Mii vova ne sikilinu ta tamei mutulu no kisou loxo Sipsip 'Olu mo
uvivikala loxo iaulu toxoxa'a. 12 Anu mii vova ne muxali la muno'u tanixu mii
vova tei sou muxaxai no anu xavi noxou. La mu'oxonu lia mo ta mimii mixolu
no lia 'o milotu noxou mii vova e iou loxo mivau musoli mo xavaxavanu xe
velavelamolusi ia muvesa ne. 13 [v]La mu'oxonu sosovo se'i toxotoxoxa'a no ie'i ta

---

[o] **13:1** Pal 12:3; 17:3, 7-12 [p] **13:2** Tan 7:4-6 [q] **13:3** Pal 17:8 [r] **13:5** Tan 7:8, 25; 11:36; Pal 11:2 [s] **13:7** Pal 11:7 [t] **13:8** Lex 69:28; Pal 17:8; 20:12, 15; 21:27 [u] **13:10** Iel 15:2; 43:11; Pal 14:12 [v] **13:13-14** 1Ta 18:24-39; Mat 24:24; Pal 19:20

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mitema. Sosovo vile toxoxa'a mu'oxonu no ie'i ta mitema ane mu'oxonu navu
molu teitexi no loxotolo mulu'e no lia 'o. 14 Xo no anu xavi anu muno'u ne, la
mu'oxonu sosovo toxotoxoxa'a no anu sou muno'u tanixu mii vova ane tei. La
mu'oxo loloxa'a ta mitema e mixoxolu no lia 'o. Anu muavuti la muvikalane'i
lexe ipuinu mii vile iouvilesisi aloxo mii vova tei ne mo itulusou. Anu mii vova
ne mivau no anu laviso la xavaxavanu xe velavelamolu mo muvesa ia usoli uasi.
15 Mo anu milosou xavi sou mutaunu tauuxu mulai no anu mii e mipuinu iou
loxo mii vova tei mo sou u'oxonu uvivikala, mo sou lexe ane'i ane imasaxa sou
ilotu no anu mii ne uasi, la ive'ave'a isoisoli. 16 [w]Mo anu muavuti la muvikalane'i
ta mitema tavu'alo sou imulaxu sosovo vile no avo'a tema xe no 'alaie'i. Ane'i
ta mitema ane ualasi'a uasi mo ane'i ane ualasi'a mo ane'i anei'a lavuluti xe
ane'i anei'a lavuluti uasi mo ta mitema ixoxolusi ia mivile usakisakine'i uasi xe
ta mitema sou ipalupalusi'a tavu'alo ne ino'u ukalusi. 17 Mo sou anu ane uno'u
sosovo sou ualasou mii vova ne xe itiiti noxou uasi la umomomo sou ulotoloto
xe usovanu mimii uasi. 18 La sou lexe 'ei ane mulavu manina la utovo uxaxaisou
itiiti ne anu musosovo sou itema itiiti noxou. Anu itiiti noxou itema ne aloxo 'o
itemaxu mavulovexa tatalu mo itemaxu tatalu xe muxatele vile (666).

Ta Mitema Noxou Sipsip 'Olu Ilexenu Lexe Alavua

14 1 Ioxe eni emaisou mimii ne mukalu xe emalei la, emaisou Sipsip 'Olu
mutulu teitexi no alaele ne Sioni. Anu ilo'a ta mitema e mikaukavunu
Sipsip 'Olu xe Momu Lataua ualasi'a no 'alaie'i. Ane'i ta mitema ne itiitisi'a
mumomomo loxo 144,000. 2 [x]Xe elomusou mii vile luluxu teitexi no loxotolo
luluxu loxo lexa utaloxo no kisou matala mo loxo lele'e upau la luluxu. Mo eni
elomusou mii ne luluxu loxo tamaxu susapu e ta mitema mipita xe mivau la
mutatama. 3 [y]La emaisi'a ta mitema itiitisi'a loxo 144,000 mitulu talaxa'a mulai
no anu puloulou noxou Lataua mo noxi'a ta mimii tami'a e mimauli xe noxi'a
ta tatila. Ane'i mitulu no talaxa'a ne la ilelexenu lexe vile alavua. Lexe ne ane'i
ta mitema e Lataua mupamauline'i e itiitisi'a loxo 144,000 ane'isisi milavusou.
4 Ane'i ta mitema ne misaxila'u maulixa'a la malemalenga mo i'oxonu
masuane'i no anu 'ilixo sou ilai noxi'a ta sema uasi, mo ilavu sou 'ilixo ane ne
uasisi manina. Mo ane'i imulimulinu Sipsip 'Olu utotomu mo lexe anu ulai a
loxovaa la ane'i imulinusi. Xo ane'i Lataua mupamauline'i no taine'i ta mitema
mo loxo xai iou vile temanu lingamo tei la anu Lataua mo Sipsip 'Olu na'a. 5 Mo
vaikala kalavoi vile ulaa no anaxa'a uasi, xo ixalisou susu vile no anu maulixa'a
uasisi manina.

Vaivaikala Noxi'a ta Angelo Tatalu

6 Mo emalei la, la emaisou angelo vile muvava teitexi no nixi manina.
Anu mune'e sou ua'aloxu a'alo laixe ane kaluxu uasi noxi'a ane'i ane

---

[w] **13:16-17** Pal 14:9-11; 16:2; 20:4 [x] **14:2** Pal 1:15; 19:6 [y] **14:3** Ais 42:10; Pal 5:9; 7:4

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mixolu no lia 'o no xalexalee tuatuala no lia 'o ukalusi mo matamata
iouiou mo vaikalai'a iouiou xe ta mitema vasime'a kaukavuxu iouiou.
7 Anu mu'ava tatila aloxo 'o, "Nga'ume noxou Lataua mo ngaitinu
ualasou xo voxo noxou Lataua a muxali sou utulusi'a ta mitema no anu
vaivaikala. La sou ngalotu noxou Lataua e Anu mukoinu loxotolo ilou lia
mo luaki xe pupupulu sou lexa."
8 [z]Ioxe angelo ta tameisou muvava mumulinu ane tei la mu'ava kalumo
lexe, "Tuala tatila ne Vaviloni a mumamumamulo mukalu. Ani, anu
mumamulo mukalu ne xo anu loxo sema sou vote'i e mi'oxone'i ta mitema
no xalexaleenu tuatuala no lia 'o la mi'una no nano no anu 'ili'ilixo
masumasua sou vote'i noxie. Anu aloxo ane milosi'a uaini pekia'u la ane'i
miiexu."
9 [a]Ioxe angelo tatalusou muvava mumuline'i ta angelo ta tamei tei la
mu'ava ta tatila aloxo 'o, "Lexe 'ena'ei ane mulotu noxou mii vova ne mo
mulotu no anu mii e mipuinu iou loxo anu ne xe muno'u sosovo noxou
muxolu no 'alaiou xe uasi la no avolu, 10 [b]la anu kalumo uiexu uaini
noxou Lataua. Anu uaini noxou Lataua ne anu la'ia noxou e loxo uaini
pekia'u e Anu munixi'u no anu paku ia mii vile u'unalaxu uasi. Itema ane
ne, ne uela no navu mo taupea no ie'i ta angelo noxou Lataua mo no iou
Sipsip 'Olu. 11 [c]La navu e i'elaxa'a no anu ne mo uto'ito'isi'a ne umuxu ne
ulai teitexi mo kaluxu uasi. 'Ena'ei ane ulotu noxou mii vova mo no anu
mii e mipuinu iou loxo mii vova ne xe uno'u sosovo sou ualasou la uno'u
uma'ila no anu navu ne no aso xe no 'olovoxo uasi. 12 [d]Lexe mimii ne
uxali la ta mitema noxou Lataua e imulinu lapuloto noxou mo imuxaxu
tane'i noxou Iesu itulu pekia'a."
13 Ioxe angelo tatalusou ne muvivikala mukalu, la elomusou vaikala
molu teitexi no loxotolo muvikala aloxo 'o, "Nakaukavunu vaikala ane 'o
lexe, 'Usoko vaimomo 'o, ane'i ane imuxaxu tane'i noxou Tila ia isoisoli
la i'osa xo Lataua ualusi'a' Angelo muvikala aloxo ne mukalu la Uleenu
Tavuna muvikala kalumo aloxo 'o, 'Ani manina ane'i ima'ila no anu
xaixai ane ane'i mi'oxo'oxonu xo ane'i ino'u lakoli sou xaixai lailaixe ane
ane'i mi'oxo'oxonu.' "

La'ilali no Lia 'o Lingamo sou Kokoli

14 [e]Ioxe eni emaisou mimii ne mukalu, xe emalei la, la emaisou itema
vile loxo itema 'olu muxolu no anu tamuxala kea ne anu mutaanu
kisivalu mi'oxonu no anu xoulu, xe no avolu la mutetelisou laviso vile
anaxu manina. 15 Xe ieli mulai la emaisou angelo vile molu no nano no

---

[z] **14:8** Ais 21:9; Iel 51:7-8; Pal 17:2; 18:2-3 [a] **14:9** Pal 13:12-17 [b] **14:10** Tav 19:24; Lex 75:8; Ais 51:17, 22; Iel 25:15-16; Ese 38:22; Pal 16:19; 20:10 [c] **14:11** Ais 34:10
[d] **14:12** Pal 13:10 [e] **14:14** Tan 7:13

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

vimelu sou taasou noxou Lataua mulaa muatu la mu'ava ta tatila mulai
noxou itema e muxolu no anu tamuxala aloxo 'o, “Nano'u lavisomeni mo
nakokoli. Xo la'ilali no lia 'o anu lingamo mukalu xe anu voxo sou kokoli
anu muxali.” 16 La sou itema e muxolu no anu tamuxala ne mutangatulu
mulu'e no lia xo la'ilali tavu'alo no lia 'o ne lingamo mukalusi la sou anu
muvalitusou.
17 Mo ieli mulai la emaisou angelo vile la mulaa muatu no opo loxotolo.
Anu muatu la mutetelisou laviso vile anaxu manina kalumo no avolu.
18 [f]Xe emaisou angelo vile e musaxila'u valovalo sou navu no taasou
Lataua muatu la mu'ava tatila mulai noxou angelo e mutetelisou laviso
anaxu ne aloxo 'o, “Nano'u lavisomeni anaxu misevile ne mo navalitusou
uaini kolekolesou no lia mo napitanu xo anu momoxo mukalu.” 19 Angelo
ne mulomusou vaivaikala ne mukalu la mutangatulu mulu'e no lia 'o
sou muvalitusou uaini kolekolesou no lia mupitanu, mukalu la mulea
mulai. Anu lavo'o alela sou umutanu uaini kolekolesou ne anu sosovo
sou la'ia noxou Lataua manina ane. 20 [g]Anu muta'olunu uaini kolekolesou
ne no lavo'o alela mukalu la ta mitema mimalamalaxo'u no tava'a sou
lexaxu ulai uxali uaini. Ane'i mi'oxonu aloxo ne no ale no tuala tatila,
la sialu munixi muatu no anu lavo'o alela ne la musiali mulai muxali
loxo kilomita itemaxu mavulovexa mo itemaxu ta'uve (300 kilomita) xe
kupaxu mutelo muxali no anu samalisou sou oosi anaxu. (Mita vile mo
pa'usou).

Ta Angelo Muxatele Tamei Mo Tu'utu'umaxu Muxatele Tamei

15 1 Eni emaisou mimii ne mukalu xe ieli mulai teitexi no loxotolo
la, la emaisou sosovo vile tatila manina mo iouvilemo. Eni
emaisi'a ta angelo muxatele tamei xe tu'utu'umaxu kaluxusou muxatele
tamei. Xo anu la'ia masua manina noxou Lataua kaluxusou ane la ukalu.
2 Mo ieli mulai la emaisou mii vile loxo laxalasi toxoxa'a loxo luaki ilou
navu kalumo. Mo emaisi'a ane'i ane miuaulixu mii vova ne mo no anu
mii e mupuinu iou loxo anu ne xe no anu itiiti sou ualasou ne itutulu no
anu luaki ne pa'umolu. Ane'i mino'u susapu noxou Lataua anu mulosi'a.
3 [h]La ane'i milexenu lexe vile noxou Mosesi anu itema sou xaixai noxou
Lataua mo lexe noxou Sipsip 'Olu. Lexe ne aloxo 'o,

“Lataua Tila xaviinu musuku misevile.
Nini nalavusou na'oxonu mimii ta tatila xe lailaixe manina.
Nini itema mulapu mo navikala maninasi.
Nini tatanaanu tuala noxi'a ta mitema no lia 'o ukalusi.

4 [i]Ninisisi nexolu va'axu no anu 'ili'ilixo masumasua.

---

[f] **14:18** Ioe 3:13 [g] **14:20** Ais 63:3; Pal 19:15 [h] **15:3** Mul 15:1; Lex 139:14; 145:17
[i] **15:4** Lex 86:9; Iel 10:6-7

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

La sou 'ena'ei umomomo sou u'umene Tila mo u'itinu ualasine
uasi?
Tuatuala no xalexalee lia ukalusi ne ine'e ipita la ilotu noxinesi.
Xo 'ili'ilixo mulapu noxine ne muxali manina."
5 [j]Mo eni emaisi'a milexe mukalu xe ieli mulai teitexi no loxotolo
la, la emaisou taasou lalotu anu tani alelaxu noxou Lataua sou a'alo
manina mukisi. 6 Mo ieli mulai la emaisi'a ta angelo muxatele ta tamei
ne mitokolomo no anu lavalava kea. Lavalavai'a ne maenaxu misevile mo
misakiinu utupoko vile mi'oxonu no anu xoulu la ulamilami miutupokoxu
no lutune'i. Ane'i miuatu la miuatu ilou tu'utu'umaxu muxatele tamei
ne. 7 Ane'i miuatu mukalu la vile noxi'a ta mii tami'a e mimauli ne
muno'u latotope xoulu muxatele tamei la mulosi'a. Latotope muxatele
tamei ne mu'ana'ana no anu la'ia masua manina noxou Lataua. Anu
Lataua e umauli utotomu mo kaluxu uasi. 8 [k]Xe ieli mulai la navu umuxu
ilou lamanaxu Lataua mo xavi noxou mutaasou taasou lalotu noxou
ne la umomomo sou evile u'unalai no anu taasou lalotu noxou ne uasi.
Mulai muxali no mine ta angelo muxatele tamei mino'u latotope sou
tu'utu'umaxu muxatele tamei noxou Lataua mukalu.

Tavulu sou La'ia Masua Manina Noxou Lataua Muxatele Tamei

16 1 Eni emaisou aloxo ne mukalu, la elomusou 'ava vile tatila molu
no taasou lalotu noxou Lataua mu'ava muatu noxi'a ta angelo
muxatele tamei ne aloxo 'o, "Ngalai mo nganixi'u tavulu muxatele tamei
sou la'ia masua manina noxou Lataua ne ulu'e lai no lia." 2 [l]Ane'i ta
angelo ne milomu aloxo ne mukalu, la angelo ane muuli mulai munixi'u
tavulu noxou no anu latotope ne mulai no lia. Anu munixi'u tavulu ne
mulu'e la xalevi toxotoxoxa'a ilou navunavu sou toxotoxoxa'a muxali no
vasime'a ta mitema e mino'u sosovo noxou mii vova ne xe milotu no anu
mii e mipuinu iou loxo mii vova ne. 3 [m]Ioxe angelo ta tameisou muavuti
la mulai munixi'u tavulu noxou ne no luaki. La luaki muxiu muxali sialu.
Sialu ne loxo ivau itema usoli la sialuxu, la mu'oxone'i ta mimii iouiou
e mixolu no luaki tanu ne misoisoli mukalusi. 4 Xe angelo tatalusou ne
munixi'u tavulu noxou mulu'e no lexa xe no pupupulu sou lexa ne la
muxiu muxali sialu mukalusi. 5 Xe eni elomusou angelo e musaxila'u
lexalexa ne muvikala aloxo 'o,
"Lataua nini nexolu vaimomo 'o mo nexolu tei.
Nini nexolu va'axu no anu 'ili'ilixo masumasua
mo natulusi'a ta mitema no anu vaivaikala la nini na'oxonu 'ilixo
ulapu.

---

[j] **15:5** Mul 38:21 [k] **15:8** 1Ta 8:10-11; 2A'a 5:13-14; Ais 6:4 [l] **16:2** Mul 9:10; Pal 13:12-17
[m] **16:3-4** Mul 7:17-21

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Xo nini nevikala la ane'i itulu no anu vaivaikala loxo nini
nelemolu ne.
6 Xo ane'i mive'ave'a ta mitema ilo'a ta mitema sou palomatana
noxine misoisoli.
La sou nini nelosi'a sialu sou iiexu mumomomo sou 'ilixo ma'ia
ane'i mi'oxonu."
7 [n]Mo elomu la, la elomusou 'ava molu no anu valovalo muatu kalumo
aloxo 'o,
"Manina, Tila Lataua anu xaviinu musuku misevile,
nini nevikala lexe natulusi'a ta mitema no anu vaivaikala
la nini na'oxonu manina sou vaikalameni la na'oxo 'ilixo ulapu
la natulusi'a no anu vaivaikala."
8 Xe angelo tami'asou mulai munixi'u tavulu noxou no aso iou, sou
u'oxonu aso uiei xaviinu la uieisi'a ta mitema loxo navu. 9 [o]Xo no anu
aso ialuxu e uto'ito'isi'a ta mitema ne la ane'i ivivikala masumasua no
ualasou Lataua. Anu Lataua ne Anusisi xavi sou usaxila'u tu'utu'umaxu
ne, la ane'i ixiunu opone'i mo i'itinu ualasou uasi.
10 [p]Xe angelo ta'uvesou mulai la munixi'u tavulu noxou no anu puloulou
noxou mii vova e muxali muatu no luaki ne la tuala e anu musaxila'u
ne isivoxo mutomu. Xe mu'oxone'i ta mitema mixolu ne mixamulinu
navunavu toxoxa'a la mingangasou levexa'a. 11 Mo mino'u navunavu ilou
xalevi toxotoxoxa'a la imasaxa ixiunu opone'i no anu 'ili'ilixo masumasua
noxi'a e mi'oxonu ne uasi. Ia ivikala masumasua noxou Lataua sou teitexi.
12 [q]Xe angelo muxatele vilesou munixi'u tavulu noxou no lexa tila ne
Iupulatesi. Anu munixi'u la mu'oxonu lexa tatila ne musii sou ulalaxiinu
vote'isi'a ta tatanaanu tuala no aso uxali sou ine'e. 13 Mo eni emalei la
emaisi'a ta uleenu ta masumasua tatalu ie'i loxo ta va'e milaa muatu. Vile
mulaa muatu no anaxu iaulu toxoxa'a ne mo vile mulaa no anaxu mii
vova ne xe vile mulaa muatu no anaxu itema sou palomatana kalakalavoi
ne. 14 [r]Ane'i ta uleenu masumasua manina ne ilavusou i'oxonu sosovo se'i
uxali. La sou ilai itaxusi'a ta tatanaanu tuatuala no xalexalee lia ukalusi
mo ine'e ipita sou i'oto no anu voxo tatila noxou Lataua e xavi musuku.
15 [s]"La sou ngalomu laixe, eni ane'e loxo itema sou pakali. Anu ane uxolu
ulalaxii mo ulosou tokolomou laixe la anu u'osa xo Lataua ualusou.
Xo umomomo sou anu umuamua'i pangapanga'u mo umaela no ie'i ta
mitema uasi." 16 [t]La sou ane'i ta uleenu ta masumasua ne milai mipitane'i
ta tatanaanu tuatuala ne no xaleenu lia vile ilemolu no anu vaikala noxi'a
ta Evalaio lexe Aamaxetoni.[u]

---

[n] **16:7** Lex 19:9; Pal 15:3 [o] **16:9** Pal 9:20-21 [p] **16:10** Mul 10:22; Ais 8:21-22
[q] **16:12** Ais 11:15 [r] **16:14** Pal 19:19 [s] **16:15** Mat 24:43-44; Pal 3:3 [t] **16:16** Sek 12:11
[u] **16:16** Aamaxetoni ne ilemolu no anu vaikala ngiala la lexe Armagedon.

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

17 Xe angelo muxatele tameisou muavuti la mulai munixi'u tavulu
noxou mutelo teitexi no va'a vitanisi. Xe no nano no taasou lalotu
noxou Lataua, la vaikala vile mu'ava ta tatila muatu no puloulou noxou
Lataua aloxo. “Anu a mukalu.” 18 [v]La lele'e lamixu mukelekelele mo
luluxu muvalivalixumu xe laliua mukunikuni toxoxa'a manina. Laliua
ne toxoxa'a manina xo no mine ta mitema mixolu no lia 'o la laliua vile
toxoxa'a aloxo ne uxali uasi ia ane 'o ne tatila e tatila manina. 19 [w]Laliua
toxoxa'a ne mukuni la tuala tatila ne Vaviloni muse'ise'i muxali alelaxu
tatalu. Mo tuala tatila no xalexalee tuatuala no lia 'o mumamumamulo
mukalusi. Lataua muxavutalane'i tuala tatila ne Vaviloni no 'ili'ilixo
noxi'a la mu'oxone'i miiexu paku sou uaini noxou. Paku sou uaini e
ane miiexu ne mu'ana'ana no anu la'ia masua manina noxou Lataua.
20 [x]Laliua ne mukuni la mu'oxonu la'ola'olu no luaki ne tasiauxu mo
laxalaxa'ilu ne tasiauxu ia uxolu la uasi. 21 [y]Xe mu'oxonu la'iua tava'u
toxotoxoxa'a loxo aesi lavo'o molu teitexi no loxotolo mulu'e noxi'a ta
mitema. La'iua e tava'u toxotoxoxa'a loxo lavo'o ne tu'umaxu mumomomo
loxo kiloxelemu itemaxu ta tamei mo ta'uve (45kg). Xo anu mu'oxonu
la'iua tava'u loxo lavo'o ne mulu'e mu'oxo masuane'i manina la sou ane'i
mivivikala sou Lataua masumasua.

Sema sou Vote'i Ilou Mii Vova

17 1 [z]Ioxe eni emaisou tu'utu'umaxu e muxali noxi'a ta mitema ne
mukalu la, emaisou angelo vile noxi'a ta angelo muxatele tamei e
muno'u tavulu no anu latotope muxatele tamei ne mune'e la muvikalaleli
aloxo 'o, “Nane'e mo alosienixu tu'utu'umaxu e sema sou vote'i ino'u.
Ane mixolu no lexa tavu'alo pa'umolu. 2 [a]Ta tatanaanu tuatuala no lia
'o mi'oxonu 'ilixo sou vote'i noxie mo ta mitema e mixolu no lia 'o milai
mi'oxonu 'ilixo sou vote'i noxie kalumo. Ane'i mi'una no anu 'ilixo masua
sou vote'i noxie ne la mu'oxone'i mixovulaulau loxo miiexu uaini.”
3 [b]Mo Uleenu Tavuna mu'ana'ana noxilo manina la elai no anu Uleenu,
la angelo vile muno'ilo noxou telai no xalee lia vitanisi. Xe nexi noxou
telai texali la emaisie sema vile ixoxolu no latanu mii vova vile. Mii
vova ne lauolauoinu ia kisou muxatele tamei mo sikilinu mavulovexa
xe kaukavu ne mikaukavunu vaivaikala masumasua sou Lataua. 4 [c]Mo
emaisie sema ne mitokolomo no anu tokolomo kaukavuxu malivololoonu
xe lauo-lauoinu mo xoulu ulamilami mo lasala manina xe xapo iouiou
mi'ainu no xolane. Mo no avole la mitetelisou paku vile mi'oxonu no anu
xoulu, ia no nano no anu paku ne la 'ili'ilixo mu'ui e tuma'u masumasua

---

[v] **16:18** Pal 4:5; 8:5 [w] **16:19** Pal 14:10 [x] **16:20** Pal 6:14 [y] **16:21** Mul 9:23-24; Pal 11:19
[z] **17:1** Iel 51:12-13 [a] **17:2** Ais 23:17; Iel 51:7; Pal 14:8 [b] **17:3** Pal 13:1 [c] **17:4** Iel 51:7; Pal 18:16

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mo 'ili'ilixo sou vote'i nuninuni'u no iou Lataua mu'ana'ana no anu. 5 Xe
ualasie mikaukavunu muxolu no 'alaiei ne laaxu mutalume. Ualasie ne
laaxu aloxo 'o, “Tuala tatila ne Vaviloni ane neni'a ta sema sou vote'i mo
'ili'ilixo iouiou e tuma'u masumasua no lia 'o.” 6 [d]Eni emaisie sema ne la
ekuluke manina, xo ane mive'ave'a ta mitema noxou Lataua ilo'a ane'i
ane mia'aloxu a'alo laixe noxou Iesu misoisoli la miiexu sialuxa'a. Ane
miiexu sialuxa'a la mu'oxone mixovulaulau loxo miiexu uaini.
7 [e]La angelo muvikalaleli aloxo 'o, “Nini nemaisou mimii ne la
nekuluke? Nini naxolu mo eni avikalanenixe sema ne xe mii vova e ane
mixolu no latanu e kisou muxatele tamei xe sikiliu mavulovexa ne laaxu.
Xo laaxu ne mutalume ia vaimomo 'o la eni avikalanenixu. 8 [f]Mii vova e
nemaisou ne tei la anu muxolu ia vaimomo 'o la anu uxolu uasi. Xe ili'i
la anu uxali utelo no anu taxa e mulai no lia manina ne la ulai uulua a
vile. La sou ta mitema e ixoxolu no lia 'o e ualasi'a uai no nano no anu
lavuku sou mauli uasi no mine Lataua usokou ukoinu mimii uao imaisou
mii vova ne la ikuluke manina. Xo tei la anu muxolu ia vaimomo 'o la
anu uxolu uasi xe ili'i la anu uxali. 9 La sou itema e mulavu manina la
anu ulavusou laaxu. Anu laaxu aloxo 'o, mii vova kisou muxatele tamei
ne musosovo sou laxa'ilu muxatele tamei e sema mixolu no anu mo
musosovosi'a ta tatanaanu tuatuala muxatele tamei. 10 Ta tatanaanu
tuala ta'uve a mikalukalu ia muxatele vilesi'a uxoxolu vaimomo 'o xe ili'i
la muxatele tameisi'a uxali, ia anu uxali la uxolu maxuveeni uasi. 11 Xe
mii vova e tei la anu muxolu xe vaimomo 'o la anu uxolu uasi, ia ili'i la
anu uxali tatanaanu tuala muxatele tatalusi'a. Anu vile noxi'a ane'i ta
tatanaanu tuatuala muxatele tamei ne ane e ulai la uulua avile. 12 [g]Mo
mii vova sikilinu mavulovexa e nini nemaisou no kisou ne musosovosi'a
ta tatanaanu tuatuala mavulovexa, ia ane'i ixali uao. Lexe ixali, la ane'i
ino'u xavi sou ilo'a mii vova ne ixaxai aso iou maxuvee uasi. 13 Ane'i ta
tatanaanu tuatuala mavulovexa ne xavutalai'a vilesisi manina sou ilosou
mii vova ne xavi mo xaixai noxi'a sou anu uxaxaisou. 14 Mo ane'i ipita la
ilo'a Sipsip 'Olu i'oto, la anu Sipsip 'Olu ilo'a ane'i ta mitema noxou e anu
mu'avali'a mo musosovosi'a lexe anu ta na'u xe ane'i ane mimulimulinu
vaikala noxou iua'ulixa'a no anu 'oto'oto ne. Xo anu Sipsip 'Olu ne anu
Tila noxi'a ta tatila xe tatanaanu tuala noxi'a ta tatanaanu tuatuala.”
15 Mo angelo muvikalaleli la aloxo 'o, “Lexa tavu'alo e nini nemaisie
sema sou vote'i mixolu no anu ne anu musosovosi'a ta mitema vasime'a
kaukavuxu iouiou mo tuatuala ta tatila no xalexalee lia 'o mukalusi
xe vaivaikalai'a iouiou no lia 'o ukalusi. 16 [h]Mo mii vova xe sikilinu
mavulovexa e nini nemaisou ne ulai la i'oxo masuane sema sou vote'i

---

[d] **17:6** Pal 18:24; 19:2 [e] **17:7** Pal 13:1 [f] **17:8** Tan 12:1; Pal 11:7; 13:7 [g] **17:12** Tan 7:7, 24
[h] **17:16** Pal 18:8

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ne. Ane'i iavuti la i'oxonu masuane manina mo ikalanu tokolomoxe la
ixolu pangapanga'esi mo ii'eu xiaxiasine xe i'elaxe no navu ukalusi. 17 Xo
Lataua mulosi'a ne'i ta tatanaanu tuatuala xavutala sou i'oxonu mimii
ne uxali manina sou umomomosou mii ma'ia Anu mulemolu tei. Ane'i
xavutalai'a vilesisi sou milosou mii vova ne xavi sou Anu usaxila'a ulai
uxali no mine Lataua u'oxonu maninasou vaikala noxou. 18 Xe sema e nini
nemaisie ne misosovo sou tuala ta tila manina e musaxila'a ta tatanaanu
tuatuala no lia 'o."

Tuala Tatila ne Vaviloni Mimamulo

18 1 Ioxe eni emaisou mimii ne mukalu xe ili'i no anu la angelo vile
molu teitexi no loxotolo mulu'e. Anu xaviinu manina xe mulu'e la
lamanaxu muieisou lia 'o mukalusi. 2 [i]Anu mu'ava tatila aloxo,

"Tuala tatila ne Vaviloni a mimamulo mukalu.
Mo ane ixali tualasi'a ta uleenu ta masumasua.
Ane'i ta molosila mo ta ngiala ta masumasua
ilo'a ta ngiala ta la'ila'ia manina ixolu no anu.
3 Xo ta mitema tavu'alo milai noxie la ilo'a mi'oxonu 'ili'ilixo
masumasua sou vote'i,
la mi'oxone'i mixovulaulau loxo milosi'a uaini noxie la miiexu.
Mo ta tatanaanu no lia 'o mi'oxonu 'ilixo sou vote'i ne kalumo
noxie.
Mo ta mitema sou isovanu mimii iouiou
la ta mitema ilotonu no lia 'o mino'u lamoli toxotoxoxa'a manina
no anu 'ili'ilixo masumasua noxie ne."

4 [j]Mo eni elomu la, la elomusou 'ava vile la molu teitexi no loxotolo
mulu'e aloxo 'o,

"Ta mitema noxilo ngongi'a ngavaitami malaxo no anu susu noxie
mamu,
nga'ume mo ngaxexesie mo sou umomomo sou
nga'una no anu tu'utu'umaxu e sou uxali noxie uasi.
5 [k]Xo Lataua uxavutalanu 'ili'ilixo masumasua e ane mi'oxo'oxonu ne
misu'anu la'oluxu xo mole mutelo muxali teitexi no loxotolo.
6 [l]La sou 'ili'ilixo ma'ia ane mi'oxonu mune'e noxinge
la ngakolinu ulivu noxie aloxo ne alaxu ta tamei.
Mo milosinge uaini ngeiexu la ngakolinu ulivu ulai noxie,
aloxo ne alaxu ta tamei xe ukalu la ngalosie iiexu.
7 [m]Mo ngalosie navunavu manina mo itama,

---

[i] **18:2-3** Ais 13:21; 34:11-14; Iel 50:39; Pal 14:8 [j] **18:4** Ais 48:20; Iel 50:8; 51:6, 45; 2Ko 6:17 [k] **18:5** Tav 18:20-21; Iel 51:9 [l] **18:6** Lex 137:8; Iel 50:15, 29; 2Te 1:6 [m] **18:7** Ais 47:7-9

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

xo ane i'itinu ualasie la mivikala lexe ane mixolu laixe manina.
Mo tane uvikala lexe ane mixolu loxo sema tatila la i'itinu ualasie
mo ivikala lexe,
'Eni loxo sema valu uasi xe umomomo sou mii vile u'oxoleli atama
uasi.'
8 [n]Aloxo ne la sou tu'utu'umaxu masumasua uxali noxie no voxo
vilesisi.
Tu'utu'umaxu ne soli mo tama xe kaetoto toxoxa'a
mo ane i'ela no navu xo Tila anu Lataua xaviinu musuku
mulavusou 'ili'ilixo ma'ia ane mi'oxonu la muvikala lexe anu
ukalusie.
9 [o]Mo ta tatanaanu tuatuala e mine'e ilo'a mi'oxo'oxonu 'ili'ilixo iouiou
sou vote'i la ilo'a mixolu laixe manina imaisou navu umuxu sou i'ela la
itama mo ielielisie. 10 Mo imaisou navunavu e muxali noxie ne la i'ume xe
itulu va'axu 'olesi ia itama. Ane'i itama la ivikala lexe,
'Maulamenge Vaviloni,
nini tuala manina mo xavineni musuku,
ia alaxu vilesisi la nini nakalu avile.'
11 [p]Mo ta mitema sou isovanu mimii no lia 'o ukalusi kalumo itama mo
ielielisie xo evile umomomo sou ulotonu mi'ami'a ilou mixamixa'a la uasi.
12 [q]Mi'ami'a ilou mixamixa'a loxo xoulu mo siliva mo xapoxapo mo lasala
mo lavalava keakea mo malivololoonu mo xalexalexu xe lauolauoinu, mo
ovuovu tuma'u lailaixe mo mimii iouiou mi'oxonu no anu elepani anaxu
mo ovuovu iouiou ilotonu la lamoli sou toxoxa'a mo balasi mo aeni mo kulu
lailaixe toxoxa'a. 13 Mo mimii tuma'u lailaixe loxo maiau sosou mo misou
ielaxu la tuma'u lailaixe mo ueli mo mii tuma'u lailaixe mo uaini ilou
olivu lexaxu mo palaua mo uiti mo kau mo sipsip mo oosi mo mii e oosi
ulapulapunu sou utavulene'i ta mitema no anu mo isovane'i ta mitema sou
ta mitema ilotone'i xe ta mitema imaumauli ne evile ulotonu la uasi.
14 Ta mitema lavuluti la ivikala lexe, mimii e ngiangiaxu nini
nemasaxau sou na'ou mo lavuluti iouiou mo tokolomo e lailaixe lamoli
sou toxotoxoxa'a ne ukalu avile. La umomomo sou naxalisou la uasi.
15 [r]La ta mitema sou isovanu mimii ne misovanu mimii no nano noxie
la mino'u lamoli toxoxa'a ne mimaisou navunavu noxie ne la mi'ume
manina la umomomo sou ilai 'alai uasi. Mitulu va'axusi. Ane'i mitama
mo mielieli manina, 16 [s]mo mitama mi'ava'ava aloxo 'o,
'Maulamenge tuala tatila manina,
tatei la tokolomoxe ne lavulavu keakea mo lailaixe manina
mo kaukavuxu iouiou manina.

---

[n] **18:8** Pal 17:16 [o] **18:9-10** Ese 26:17; 27:30-35 [p] **18:11** Ese 27:36 [q] **18:12** Ese 27:12-13, 22 [r] **18:15** Ese 27:31, 36 [s] **18:16** Pal 17:4

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Anu kaukavuxu malivololoonu mo lauolauoinu mo lasala
mo xoulu xe xapo iouiou ulamilami no anu vasimele.
17 [t]Xo alaxu vilesisi la tokolomoie ilou lamolie ne tasiauxu.'
La ta mitema e itatavulenu lasipi tavu'alo mo ane'i e iaveiave no lasipi ilai no tuala xalexalee mose'i ne mo ane'i ane ixaxai no nano no lasipi mo ane'i ane maulixa'a muxolu no luaki ne itulu va'axusi la ie'i ukaasi.
18 [u]Ane'i itulu ia ie'i ulai no navu umuxu e u'ie ukalu la i'ava ulai lexe,
'Tuala tatila vile umomomo aloxo tuala tatila ane 'o uasi manina.' 19 La sou ane'i mi'uloxu lomulo no kisi'a xe mitama mo mielieli manina la mi'ava aloxo 'o,
'Maulamenge tuala tatila manina,
no mine nexolu la ta mousou lasipi no luaki mixali
ta mitema sou lavuluti no anu lamoli noxiesi.
Ia alaxu vilesisi la ane tasiauxe avile.'
20 [v]Aloxo ne la sou nini loxotolo mo ta mitema noxou Lataua
mo ta mitema sou xaixai noxou xe ta mitema sou palomatana.
Nga'osa manina xo Lataua mukolinu
la mulosie navunavu iouvilesisi aloxo ane mi'oxonu mune'e nixinge."
21 [w]Xe vaivaikala ne mukalu la emaisou angelo vile xaviinu musuku mu'itinu lavo'o kulu vile toxoxa'a la muleanu mulai no luaki. La mu'ava aloxo 'o,
"Tuala tatila ne Vaviloni ne ileanu ulai no luaki aloxo ne
mo umomomo sou ixalisou la uasi.
22 [x]Mo umomomo sou ilomusou susapu mo vei
xe xoolau ta mitema i'oxonu utama no nano ne la uasi,
mo ta mitema sou xaixai iouiou umomomo sou ixaxai no nano ne la uasi,
xe umomomo sou ilomusou lavo'o sou uxiunu uiti luuxu la uasi.
23 [y]Mo telu ukakaa no nano ne la uasi,
mo umomomo sou vaivaikala sou taula'i ilomusou no nano ne la uasi.
Ta mitema sou isovanu mimii mixali ta mitema sou lavuluti
mo xavine'i no ie'i ta mitema no lia 'o mukalusi.
Xo no anu saa kalakalavoi noxine la ne'oxone'i ta mitema
no xalexalee tuatuala no lia 'o milai va'axu mukalusi.
24 [z]Xe no nano la ta mitema sou palomatana ilo'a ta mitema noxou Lataua

---

[t] **18:17** Ais 23:14; Ese 27:27-29 [u] **18:18** Ese 27:32 [v] **18:20** Lap 32:43; Ais 44:23; Iel 51:48
[w] **18:21** Iel 51:63-64; Ese 26:21 [x] **18:22** Ais 24:8; Ese 26:13 [y] **18:23** Iel 7:34; 16:9; 25:10
[z] **18:24** Iel 51:49; Pal 17:6

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

xe ane'i ane mive'a misoisoli sialuxa'a munixi,
la sou Lataua mumaisou aloxo ne la mukalusie tuala tatila ne avile."

Ta Mitema Noxou Lataua Mi'osa Xo Vaviloni Mimamulo

19 1 Ioxe mimii ne mukalu la eni elomusou mivile luluxu toxoxa'a loxo ta mitema xulumu toxoxa'a ipita teitexi no loxotolo la mi'ava'ava aloxo 'o,
"Ta'itinu IAUE ualasou.
Anusisi mulivulinenge mo Anu xaviinu musuku
la taitinu ualasou Lataua, noxinge.
2 [a]Xo vaikala noxou manina mo mulapu
mo Anu utulusi'a ta mitema no anu vaivaikala noxou
la Anu utilovosou 'ili'ilixo noxie sema sou vote'i
la mulosie tu'utu'umaxu sou lakolisou 'ili'ilixo masumasua noxie sou vote'i e
mi'oxonu masuane'i ta mitema no anu mo sialuxa'a ta mitema sou xaixai noxou e
ane mive'ave'a misoisoli."
3 Mo ane'i mi'ava la aloxo 'o,
"Ta'itinu IAUE ualasou.
Mo navusie mielaxe no ano ne umuxu muavuti
la mulai teitexi e teitexi avile."
4 La ta tatila itemaxu vile mo tami'a ilo'a ta mii tami'a e imaumauli milapau milu'e mo mixola'u tava'u vo'uxu sou milotu mulai noxou Lataua e muxolu no puloulou noxou 'ole. La mi'ava aloxo 'o,
"Manina. Ta'itinu ualasou IAUE."
5 Mo 'ava vile molu no puloulou noxou Lataua muatu aloxo 'o,
"Ngingi ta mitema sou xaixai noxou Lataua
mo ngingi ane nga'ume noxi'a
ta mitema ualasi'a uasi xe ta tatila nga'itinu Lataua noxinge ualasou."
6 [b]Xe elomu la elomusou mii vile luluxu loxo ta mitema xulumu toxoxa'a xolune'i mo aloxo lexa luluxu xe aloxo lele'e upaupau la luluxu toxoxa'a mo uvalivalixumu mi'ava aloxo 'o,
"Ta'itinu IAUE ualasou xo anu Lataua Tila noxinge xaviinu musuku.
Anu usaxila'u mimii ukalusi.
7 [c]Mo nenge'a ta'osa manina mo ta'itinu Lataua ualasou.
Xo voxo sou Sipsip 'Olu utaula'i a muxali vaimomo 'o.
Mo semau a mixolu sou ixoxomaiou.

---

[a] **19:2** Lap 32:43; Pal 6:10 [b] **19:6** Pal 14:2 [c] **19:7-8** Ais 61:10; Pal 21:2

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

8 Lataua mulosie tokolomo ne mukea manina mo ulamilami
la ane mitokolomo no anu.”
[Tokolomo kea manina ne musosovo sou 'ili'ilixo mulapu noxi'a ta
mitema noxou Lataua.]
9 [d]Mo angelo muvikalaleli la aloxo 'o, “Nakaukavunu vaivaikala ane
'o aloxo 'o, ane'i ane Lataua mu'avali'a mine'e no anu la'ilali sou taula'i
noxou Sipsip 'Olu la ane'i i'osa xo Lataua ualusi'a.” Mo anu musolonu
vaivaikala noxou manina la aloxo 'o, “Vaivaikala ane 'o ne anu vaivaikala
manina noxou Lataua.” 10 [e]Eni emaisou aloxo ne la elapau mulu'e no
tava'u sou lexe alotu noxou, ia anu muavuti la muvikalaleli aloxo 'o.
“Mamu nalotu noxilo uasi xo eni amitema sou xaixai noxou Lataua aloxo
nini ne mo ta vivine e mimuxaxu tane'i no anu vaivaikala manina noxou
Iesu. La sou nalotu noxou Lataua anusisi xo a'alo manina noxou Iesu ne
anu Uleenu Tavuna muxalilixu noxi'a ta mitema sou palomatana la ane'i
milemolu.”

Itema Muxolu no Latanu Oosi Vile Kea

11 [f]Mo eni emalei la emaisou loxotolo mukisi mo emaisou oosi kea vile,
xe itema e muxolu no latanu ne ualasou lexe, itema sou umulimulinu
vaikala noxou Lataua laixe xe itema mulapu manina. Mo utulusi'a ta
mitema no anu vaivaikala mo u'oto la umulinu 'ilixo laixe. 12 [g]Anu iou
loxo navu lamixu mo kisivalu tavu'alo muxolu no kisou xe mikaukavunu
uala vile noxou. Ualasou ne Anusisi mulavusou ia evile la uasisi manina.
13 [h]Mo tokolomoxu veveeni e mutaanu ne sialu mutomu no anu. Mo
ualasou ilemo lexe Vaikala noxou Lataua. 14 Mo ta mitema sou 'oto'oto
teitexi no loxotolo kalumo ne mixolu no latane'i ta oosi ta kea la miiave
mimulinu. Ane'i mitokolomoxu tokolomo ne malemalenga mo mukea
manina. 15 [i]Mo no anaxu itema e mulaxune'i ne la Anu mualavevenu
laviso vile anaxu manina e sou ukalusi'a ta mitema no xalexalee
tuatuala ukalusi no anu mo usaxila'a no anu vilaxoxu aeni. Mo Anu
umalamalaxo'u uaini no nano no lavo'o taxaanu sou imalamalaxo'u
uaini no anu ne musosovo sou la'ia masua manina noxou Lataua e Anu
xaviinu musuku. 16 [j]Xe no anu tokolomoxu veveeni ne mo no poxo'u la
mikaukavunu uala aloxo 'o, Tatanaanu tuala noxi'a ta tatanaanu tuatuala
mo tila noxi'a ta tatila.
17 [k]Mo ieli mulai la emaisou angelo vile mutulu no nano no aso iou
la mu'ava toxoxa'a mulai noxi'a ta ngiangiala iouiou mukalusi ivavava
teitexi no va'a vitanisi aloxo 'o, “Ngane'e ngapita mo ngaxomaiou la'ilali

---

[d] **19:9** Mat 22:2 [e] **19:10** Apo 10:25-26; Pal 22:8-9 [f] **19:11** Lex 96:13; Ais 11:4; Pal 1:5; 6:2 [g] **19:12** Tan 10:6; Pal 1:14; 2:17 [h] **19:13** Ais 63:1-3; Ioa 1:1, 14 [i] **19:15** Lex 2:9; Pal 1:16; 14:20 [j] **19:16** Pal 17:14 [k] **19:17** Ese 39:17-20

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

toxoxa'a noxou Lataua, 18 mo sou ngingi nga'ou xiasine'i ta tatanaanu
tuatuala mo ta mitema e iulaxune'i ta mitema sou 'oto'oto mo ta mitema
e xavine'i musuku mo ta oosi ilo'a ta mitema e ixolu no latane'i ta oosi
ne xe nga'ou xiasine'i ta mitema no lia 'o ukalusi. Ane'i ane mixolu laixe
mo mii vile usakisakine'i uasi mo ane'i ane ipalupalusi'a mo ane'i ane
ualasi'a uasi xe ane'i ta mitema ta tatila."
19 Xe emalei la, la mii vova ilo'a ta tatanaanu tuatuala mo ta mitema
sou 'oto'oto no lia 'o mukalusi mipita la itema uxolu no latanu oosi
ilo'a ta mitema noxou sou 'oto'oto i'oto. 20 [l]Ia no anu 'oto'oto ne la ane'i
mitetelisi'a mii vova ne ilou itema sou palomatana sosovo iouiou noxou
ne la ane'i imauli la mileane'i ilou milu'e no anu kupaxu navu mo taupea.
Xo anu mu'oxonu sosovo iouiou la mu'oxonu loloxa'a ta mitema sou
mino'u sosovo noxou mii vova ne mo milotu no anu mii e mipuinu iou
loxo mii vova ne. 21 Ia ane'i latala ne mive'ave'a misoisoli mukalusi no
anu laviso e itema muiave no anu oosi kea mualavevenu 'ole. La ta ngiala
iouiou mukalusi mine'e mi'ou xiasine'i xo mole mi'ana'ana manina.

Misakisakii Satani Muxolu Tauu Ie Itemaxu Mavolovexa Ta'uve (1,000)

20 1 [m]Ioxe eni emaisou mimii ne mukalu xe emalei la, la emaisou
angelo vile molu teitexi no loxotolo mulu'e. Anu mulu'e
la mutetelisou siliko sou aitenga sou taxa veveeni xe lamota aeni
toxoxa'a. 2 [n]Anu muavuti la mutetelisou iaulu toxoxa'a ne xe mukalu la
musakisakiinu muxolu tauu ie itemaxu mavulovexa ta'uve (1,000). Anu
iaulu toxoxa'a ne anu iaulu sou tatei mo ulee masua xe Satani. 3 Angelo ne
muavuti la muleanu mulu'e no anu taxa e mulai no lia manina xe mukalu
la musilikonu aitenga xe musakisakiinu mo sou umomomo sou ukisiinu
la utelo sou u'oxonu loloxa'a ta mitema no tuatuala no xalexalee lia 'o la
uasi. Anu uxolu ne ulai uxali no mine tauu ie itemaxu mavulovexa ta'uve
ukalu la ilulusou ia umomomo sou uxolu maxuveeni uasi.
4 [o]Mo eni emaisou pulousi'a ta tatanaanu tuatuala tavu'alo
muta'olu mo ane'i ane mixolu no puloulou ne mino'u xavi sou ixaxai
sou itulusi'a ta mitema no anu vaivaikala. Mo eni emaisou uleene'i
ta mitema e mixotosou xolane'i la misoisoli xo mia'aloxu vaikala
manina noxou Iesu mo noxou Lataua. Ane'i ane no ilotu noxou mii
vova mo no anu mii e mipuinu iou loxo anu ne uasi. Xe ino'u sosovo
noxou mii vova no 'ala'alaie'i mo avo'a uasi. Eni emaisi'a ta mitema
ne mixolu mimauli la mo ilo'a Kalisito mixaxai loxo ta tatanaanu
tuatuala mumomomo loxo tauu ie itemaxu mavulovexa ta'uve (1,000).
5 Anu voxo sou ta mitema misoisoli itulu vile ane. Ia ta mitema latala

---

[l] **19:20** Pal 13:12-17; 20:10 [m] **20:1** Pal 9:1 [n] **20:2** Tav 3:1; Pal 12:9 [o] **20:4** Tan 7:9, 22, 27; 1Ko 6:2; Pal 13:17

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

e misoisoli ne itulu uasi miainesi xo mole tauu ie itemaxu mavulovexa
ta'uve ne mukalu. 6 [p]La sou ane'i ane misoisoli ia mitulu no anu voxo
sou itulu ne la, ane'i i'osa xo Lataua musosovosi'a lexe anu ta na'u
mo ualusi'a la soli ta tameisou umomomo sou utaloxolixa'a la uasi. La
ane'i ixali ta aili'i noxou Lataua mo Kalisito mo ilo'a Kalisito ixaxai
ipita loxo ta tatanaanu tuatuala ulai uxali tauu ie itemaxu mavulovexa
ta'uve ukalu.

Mikalusou Satani a Vile

7 Ioxe no anu tauu ie itemaxu mavulovexa ta'uve ukalu la ilulusou
Satani no anu taasou navunavu ne. 8 [q]La ulai u'oxonu loloxa'a ta
mitema no xalexalee tuatuala no anu atume iou tami'a no lia 'o
ukalusi. Ane'i ta mitema ne Xoxu ilou Maxoxu mipitane'i sou lexe i'oto
la itiitisi'a mumomomo loxo io'i no luaki pa'umolu. 9 [r]Ane'i miavuti
la milutu no xalexalee no lia la mine'e mipita sou milutu milai
mixoxosou tuala tatila noxou Lataua e anu mumasaxau misevile ilo'a
ta mitema noxou. Ia navu molu teitexi no loxotolo mulu'e la mu'elaxa'a
mukalusi. 10 [s]Ia anu ulee masua e mu'oxonu loloxa'a ta mitema ne
mileanu mulai no anu kupaxu navu mo taupea e mileane'i mii vova
ilou itema sou palomatana kalakalavoi milu'e no anu tei. La ane'i
tatalu ne ixolu mo ino'u navunavu no aso mo no 'olovoxo xe utotomu
mo kaluxu uasi.

Voxo sou ta Mitema Itulu no Anu Vaivaikala

11 Xe eni emalei la, la emaisou puloulou kea vile toxoxa'a muxolu,
mo emaisou itema e muxolu no anu ne. Anu muxolu la lia ilou loxotolo
mu'ume mulai tasiauxu avile. 12 [t]Mo eni emaisi'a ta mitema ta tatila
ilo'a ta mitema e ualasi'a uasi misoisoli mine'e mipita no talaxu itema
e muxolu no puloulou ne. La emaisou mixavulalanu lavuku se'i vile sou
mauli xe se'i sou mikaukavunu 'ili'ilixo noxi'a ta mitema no anu. La
sou itema e muxolu no puloulou ne umaisou 'ilixo ma'ia muai no nano
no lavuku ne la sou anu utulusi'a no anu vaivaikala la ino'u 'ulusou.
13 [u]Luaki mulivulixa'a ane'i ane misoisoli mo mixolu no anu milai xe
soli ilou tuala sou soli mulivulixa'a ane'i ane misoisoli la mixolu noxi'a
mulai sou ane'i vilevilesi itulu no anu vaivaikala la ino'u lakolisou
mii ma'ia anu mu'oxonu. 14 Xe mukalu la emaisi'a soli ilou tuala sou
soli ne mileane'i ilou milu'e no anu navu kupaxu. Anu navu kupaxu
ne anu soli ta tameisou ane. 15 La sou lexe anu ane imaisou ualasou

---

[p] **20:6** Pal 1:6 [q] **20:8** Ese 38:2, 9, 15-16 [r] **20:9** 2Ta 1:10 [s] **20:10** Lex 11:6; Pal 19:20; 21:8 [t] **20:12** Tan 7:9-10; Mat 25:31-46; Apo 17:31; 2Ko 5:10; Pal 13:8 [u] **20:13** Rom 2:6; 1Pi 1:17; Pal 2:23; 22:12

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ikaukavunu uai no nano no anu lavuku sou mauli uasi la ileanu ulai no navu kupaxu ne.

Loxotolo Ilou Lia Alavua

21 1 [v]Ioxe eni emaisou mimii ne mukalu la emaisou loxotolo ilou lia alavua. Loxotolo ilou lia tei ne tasiauxu avile mo luaki kalumo uxolu la uasi. 2 [w]Mo emaisou tuala Tavuna tatila noxou Lataua anu Ielusalemu alavua molu noxou Lataua teitexi no loxotolo ululu'e. Anu tokolomoxu ne lailaixe manina loxo sema itokolomo no anu tokolomo lailaixe sou taula'i mo ixolu ilooxu mulue sou une'e. 3 [x]Mo elomusou 'ava vile tatila molu no anu puloulou noxou Lataua mu'ava aloxo 'o, "Namaisou, tani alelaxu noxou Lataua a mune'e muxolu no taine'i ta mitema no lia 'o mo ilo'a ixolu. Mo ane'i ixali ta mitema noxou xe Anu uxali Lataua noxi'a. 4 [y]Anu uiasou ie'i lexaxu mo soli ilou opo tu'utu'umaxu mo tama xe navunavu la uasi, xo anu mimii sou tei ne anu mukalu avile."

5 [z]Mo itema e muxolu no puloulou ne muvikala aloxo 'o, "Namaisou, eni a'oxonu mimii alavua mukalusi." Xe mukalu la muvikalaleli la lexe, "Nakaukavunu vaivaikala ane 'o xo vaivaikala ane 'o ne maninasou mo umomomo sou itema umuxaxu tanu no anu." 6 [a]Mo Anu muvikalaleli la aloxo 'o "Eni ekalusou xaixai noxilo, xo eni tei mo kaluxusou. Mo eni soko'u mimii xe eni kaluxusou mimii. La sou anu ane usoliu lexa sou uiexu la eni alosou lexa no anu pupulu sou mauli la anu uiexu la ulotonu uasi. 7 [b]La sou lexe anu ane ua'ulixu 'oto'oto la anu uno'u mimii ane 'o mo eni axali Lataua noxou xe anu uxali 'alixeni. 8 [c]Ia ane'i ane i'umekea ilo'a ane'i ane imuxaxu tane'i uasi mo ane'i ane i'oxonu 'ili'ilixo e masumasua manina mo ane'i ane ive'a ta mitema isoli ilou i'oxonu 'ili'ilixo masumasua sou vote'i mo ane'i ane i'oxo'oxonu saa masumasua iouiou mo ane'i ilotu noxi'a ta mimii vulaulau mo ane'i ane ivikala la ikalakalavoi ne tualasi'a ane navu kupaxu e navu u'ani'ani mo taupea. Anu soli ta tameisou ane."

Ielusalemu Alavua

9 Ioxe vile noxi'a ta angelo muxatele tamei e mino'u tavulu sou tu'utu'umaxu noxou Lataua kaluxusou muxatele tamei ne mune'e la muvikalaleli aloxo 'o, "Nane'e mo alosienixe Sipsip 'Olu semau sou u'uluxe." 10 [d]Eni e'ana'ana no anu xaviinu Uleenu Tavuna la elai no anu Uleenu la angelo ne mukasi noxilo la noxou telai no laxa'ilu tatila vile

---

[v] **21:1** Ais 65:17; 2Pi 3:13 [w] **21:2** Ais 52:1; 61:10; Eva 11:16; 12:22; Pal 3:12 [x] **21:3** Liv 26:11-12; Ese 37:27; Sek 2:10; 2Ko 6:16 [y] **21:4** Ais 35:10; 65:19; Pal 7:17 [z] **21:5** 2Ko 5:17 [a] **21:6** Ais 55:1; Iel 2:13; Ioa 7:37; Pal 1:8, 17; 22:17 [b] **21:7** 2Sa 7:14; 1A'a 17:13; Lex 89:26-27 [c] **21:8** Mat 25:41; Pal 20:15; 22:15 [d] **21:10** Ese 40:2

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

kisou teitexi. La mulosielixu Ielusalemu Tuala Tavuna tatila molu noxou
Lataua teitexi no loxotolo ululu'e. 11 [e]La lamanaxu Lataua mukakaa no
tuala tatila ne la lamanaxu e uieiei ne iouvilemo manina loxo lavo'o
vile lailaixe manina mo ilotonu la lamolisou toxoxa'a mo loxo lavo'o
vile lailaixe ilemo lexe iasupa malemalenga xe ulamilami loxo 'o latitilo.
12 [f]Mo vimelu toxoxa'a mo veveeni mulai teitexi muxoxosou tuala tatila
ne mo aitengaxu mavulovexa mo mulu'e no lia tamei xe ta angelo
vilevilesi mitulu mimomoxu aiaitenga ne. Mo mikaukavunu ualasi'a
ta matamata mavulovexa mo mulu'e no lia tamei noxi'a ta Isilaeli no
anu aitenga ne. 13 No xalee vimelu telo 'ole la aitengaxu tatalu mo lu'e
'ole aitengaxu tatalu mo no xaleenu to'o 'ole la aitengaxu tatalu xe no
xaleenu vaxa 'ole la aitengaxu tatalu kalumo. 14 Mo mimuxaxu lavo'o
kulu sou vimelu tava'u mavulovexa mo mulu'e no lia tamei sou vimelu
sou tuala tatila ne uai utelo la usiatoto no anu. Lavo'o kulu mavulovexa
mo mulu'e no lia tamei ne ualaualasi'a ta mitema sou xaixai noxou
Sipsip 'Olu mavulovexa mo mulu'e no lia tamei muxolu no anu. 15 [g]Mo
angelo e uvivikalaleli ne muno'u tilovo vile mi'oxonu no anu xoulu sou
utilovosou tuala tatila ne no anu ilou aiaitengaxu mo vimelusou. 16 Mo
no anu tuala tatila ne la no xalee tami'a mo ne mitilovosou la lovaxu
iouvilesisi. Veveeninu mo toxoxa'a no anu ne mo veveeni utelai teitexi
ne anu mulovaxu la itiitisou lova ne iouvilesisi mumomomo loxo lova
2,220 (kilomita). 17 Mo mulovaxu komuko no anu vimelu ne la lovaxu
mumomomo loxo mita itemaxu tatalu mo ta'uve (65 mita). Angelo
muno'u lova ne loxo noxi'a ta mitema inono'u sou ilovaxu mimii no anu.
18 [h]Vimelu ne mi'oxonu no anu lavo'o vile lailaixe ilemolu lexe iasupa xe
tuala tatila ne mi'oxonu no anu xoulu la ulamilami loxo latitilo. 19 Mo
no tava'u vimelu ne la mitokolomonu no anu lavo'o se'i lailaixe manina.
Lavo'o ane mimuxaxu tei manina ane ilemolu lexe iasupa mo ta tameisou
ne lavo'o vile 'ela'ela ilemolu lexe sapaia mo lavo'o tatalusou ilemolu
lexe xalukedoni mo lavo'o tami'asou ne kaukavuxu vevesinu ilemolu lexe
emeralu. 20 Mo lavo'o ta'uvesou ne lavo'o kaukavuxu lauolauoinu xe kea
mu'umu'unalaxu ilemolu lexe saludoni mo muxatele vilesou anu lavo'o
lauolauoinu ilemolu lexe koniliani mo muxatele tameisou ne lavo'o vile
poonu ilemolu lexe kulisolite mo muxatele tatalusou ne anu lavo'o vile
la kaukavuxu vevesinu ilemolu lexe velili mo muxatele tami'asou ne anu
lavo'o vile poonu la ilemolu lexe topasi mo mavulovexasou ne anu lavo'o
vevesinu ne ilemolu lexe kulisopulasi mo mavulovexa mo mulu'e no lia
vile ne lavo'o 'ela'ela ilemolu lexe aiasine xe mavulovexa mo mulu'e no
lia ta tameisou ne anu lavo'o malivololoonu ilemolu lexe ametisi. 21 Mo

---

[e] **21:11** Ais 60:1-2, 19 [f] **21:12-13** Ese 48:30-35 [g] **21:15** Ese 40:3; Pal 11:1
[h] **21:18-21** Ais 54:11-12

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

aitenga mavulovexa mo mulu'e no lia tamei ne mi'oxo no anu lasala
mukalusi mo vote'i sou tuala tatila ne mi'oxonu no anu xoulu e mivile
u'unalaxu uasi la ulamilami mo tamalei ulai xalee vile loxo atitilo. 22 Xe
eni amaisou taasou lalotu vile uxolu no nano no tuala tatila ne uasi xo
taasou lalotu ane anu Tila Lataua xaviinu musuku ilou Sipsip 'Olu nesi.
23 [i]Mo no nano no tuala tatila ne la umomomo sou aso ilou so'io ukaa
la uasi xo lamanaxu Lataua ukakaa no anu mo Sipsip 'Olu anu telusou.
24 [j]Ta mitema tavu'alo no xalexalee tuatuala ukalusi 'o imuamua'i no
anu lamanaxu ne mo ta tatanaanu tuatuala no lia 'o ino'u mimii lailaixe
noxi'a la ino'u ine'enu. 25 [k]Mo aitengaxu tuala tatila ne voxo vile utatu
uasi ukisi uxoxolu aloxo ne xo 'olovoxo la uasi aso uulualesi. 26 Mo
tokolomo iouiou ilou lamoli noxi'a ta mitema no xalexalee tuatuala no
lia 'o ukalusi ne ino'u u'unalai no anu. 27 [l]Mo susu vile uxolu no nano ne
uasi ilo'a ta mitema e i'oxo'oxonu 'ilixo sou maela loxo pakali mo 'ilixo
sou vote'i mo to se'i la xe ane'i ane i'oxo'oxonu vaikala kalakalavoi ne
umomomo sou i'unalai uasisi manina. Ia ane'i ane ualasi'a uai no nano
no anu lavuku sou mauli noxou Sipsip 'Olu ane'isisi i'unalai.

Lexa sou Mauli

22 1 [m]Ioxe angelo ne muavuti la mulosielixu lexa sou mauli ia anu
ulamilami loxo latitilo mo luuxu no laaxu puloulou noxi'a Lataua
ilou Sipsip 'Olu la musiali muuatu. 2 [n]La muiave mulai nonixi no vote'i
toxoxa'a sou tuala tatila ne, xe no pa'umolu xalee vile xe xalee vile la ovu
sou mauli mutulutulu. Ovu ne ulavusou unene'a alaxu mavulovexa mo
mulu'e no lia tamei no anu tauu ie vile momoxu so'iso'io xe voloxu ne
sou u'oxone'i ta mitema no xalexaleenu lia ukalusi 'o ino'u mauli no anu.
3 Mo mimii e Lataua umasaxau uasi manina mo ulevetesou lexe uxexee
umomomo sou uxolu no nano ne la uasi. Mo puloulou noxou Lataua mo
Sipsip 'Olu uxolu no nano no tuala tatila ne la ta mitema sou xaixai noxou
ixaxai noxou. 4 [o]La ane'i imaisou iou xe ikaukavunu ualasou no 'alaie'i. 5 [p]La
'olovoxo uasi. Xo anu tila Lataua ulosi'a lamana, la sou ane'i imomomo sou
ixolu no anu lamanaxu telu mo lamanaxu aso uasi. Ane'i ixali ta tatanaanu
tuala no voxovoxo mo kaluxu uasi. 6 [q]Mo angelo ne muvikalaleli aloxo 'o,
"Vaivaikala ane 'o ne manina misevile umomomo sou ta mitema imuxaxu
tane'i no anu. Tila anu Lataua no anu Uleenu la muavutilixa'a ta mitema
sou palomatana la mia'alo no anu vaivaikala noxou. Anu mupalusi'a ta
angelo noxou sou ine'e ilosie'i ta mitema sou xaixai noxou no anu mimii e
'ala'alai sou uxali."

---

[i] **21:23** Ais 60:19-20; Pal 22:5 [j] **21:24** Ais 60:3, 5 [k] **21:25** Ais 60:11 [l] **21:27** Ais 52:1; Ese 44:9; 1Ko 6:9-10 [m] **22:1** Ese 47:1 [n] **22:2** Tav 2:9; Ese 47:12; Ioe 3:18; Sek 14:8 [o] **22:4** Mat 5:8; Pal 3:12 [p] **22:5** Tan 7:18, 27; Pal 5:10; 20:6; 21:23, 25 [q] **22:6** Pal 1:1

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Lailivuxu Iesu

7 [r]Mo angelo ne musolonu vaivaikala noxou la aloxo 'o, “Ngalomu,
eni 'ala'alai sou alivu ane'e. La sou 'ena'ei ane'i umulinu vaivaikala
palopalomatana uai no nano no anu uoli voloxu e misakii 'o, anu u'osa xo
Lataua ualusou.” 8 [s]Eni Ioanesi, enisisi ane emaisou mimii ne xe elomusou
vaivaikala ne. Ia no mine eni elomusou xe elomusou mukalu la elapau
mulu'e no tava'u angelo e ulolosielixu mimii ne sou lexe alotu noxou.
9 Ia anu muavuti la muvikalaleli aloxo 'o, “Mamu, nalotu noxilo uasi,
nalotu noxou Lataua anusisi. Xo eni amitema sou xaixai noxou Lataua
aloxo nininesi mo ta vivine ta mitema sou palomatana xe ane'i ane
imulinu vaivaikala no anu uoli voloxu e misakii 'o. Nalotu Lataua!” 10 Mo
muavuti la muvikalaleli la aloxo 'o, “Mamu sou natatusou vaivaikala
palopalomatana muai no nano no anu uoli voloxu e misakii 'o xo voxo
a 'ala'alai ukalu. 11 [t]La sou 'ena'ei u'oxo'oxonu susu la anu laixe lexe anu
ulai mo usolonu u'oxo'oxonu susu mo 'ena'ei ane u'oxo'oxonu 'ili'ilixo
e iou maemaela no anu la anu laixe lexe ulai mo usolonu u'oxo'oxonu
'ili'ilixo ane ne. Mo 'ena'ei ane umulimulinu 'ili'ilixo mulapu la laixe
lexe anu usolonu u'oxonu 'ilixo mulapu xe 'ena'ei ane umasaxa lexe
uxolu va'axu no anu 'ili'ilixo masumasua la anu laixe lexe anu usolonu
sou uxolu va'axu no anu 'ili'ilixo masumasua ne.” 12 [u] “Ngalomu, eni
'ala'alai sou alivu ane'e la alosi'a ta mitema latala lakolisou 'ili'ilixo
ma'ia ane'i vilevilesi mi'oxonu. 13 [v]Eni tei xe eni kaluxu mo eni soko'u
mimii xe eni kaluxusou mimii.” 14 [w]Ane'i ane mi'uinu tokolomoi'a la i'osa
xo Lataua ualusi'a la ane'i umomomo sou i'ani no anu ovu sou mauli
mo u'unalai no aitenga no tuala tatila ne. 15 Ia ane'i ane umomomo sou
i'una no tuala tatila ne uasi ane ta a'aa mo ane'i ane i'oxo'oxonu sasaa
kalakalavoi mo 'ili'ilixo sou vote'i mo ane'i mive'a ta mitema misoisoli
mo ilotu no anu mimii vulaulau xe ane'i latala e imasaxa i'oxo'oxonu
vaikala kalakalavoisi. Ane'i ta mitema ne ixolu no ale no tuala tatila
noxou Lataua ne. 16 [x] “Eni Iesu epalusou angelo noxilo sou mulu'e
mua'aloxu vaivaikala manina noxilo mulai nixi'a ta mitema sou lalotu.
Xo eni 'ilusuleli ane Deviti mo eni Deviti uli'u vile ane mo eni loxo xuae
sou lamana ukea.” 17 [y]Uleenu Tavuna ilee Sipsip 'Olu semau ivikala lexe,
“Nane'e.” Mo anu ane ulomusou la anu uvikala lexe, “Nane'e.” 'Ena'ei ane
usoliu lexa la anu une'e mo 'ena'ei ane umasaxa manina lexe uie no anu
lexa sou mauli ne la anu laixe lexe anu une'e mo uie vitanisi ia ulotonu
uasi.

---

[r] **22:7** Pal 1:3 [s] **22:8-9** Pal 19:10 [t] **22:11** Tan 12:10 [u] **22:12** Ais 40:10; Iel 17:10; Pal 2:23 [v] **22:13** Ais 44:6; Pal 1:8, 17; 21:6 [w] **22:14** Tav 2:9; 3:22 [x] **22:16** Iti 24:17; Ais 11:1, 10; Rom 1:3; Pal 2:28; 5:5 [y] **22:17** Ais 55:1; Pal 21:6

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Vaikala Peletoto Pekia'u Noxou Ioanesi

18 [z]La sou eni apeletoto aloxo 'o lexe 'ena'ei ane mulomusou vaikala
palomatana muai no nano no lavuku 'o ia umuxaxu vaikala se'i utelo no
latanu la, la Lataua umuxaxu tu'utu'umaxu utelo no lataanu noxou. 19 Xe
anu ane uxexeenu vaivaikala palomatana e muai no nano no lavuku 'o, la
anu umomomo sou u'ani no anu ovu sou mauli uasi, mo umomomo sou
u'unalai no anu Tuala Tavuna Tatila noxou Lataua e mulemolu no anu
lavuku noxou uasi. Lataua uxexeenu mimii ane ne noxou. 20 [a]Mo itema e
mua'alo lamana no anu mimii ane ne uvikala lexe, “Ani, Eni 'ala'alai sou
alivu ane'e.” Manina. Tila Iesu, nane'e. 21 Eni alinga lexe alauna noxou
Tila Iesu uxolu noxi'a ta mitema noxou Lataua. Manina.

---

[z] **22:18-19** Lap 4:2; 12:32 [a] **22:20** Mat 24:30-31; 1Ko 16:22

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ualauala laalaaxu

Aili'i — Ta aili'i ne ane'i ta mitema iouvilemo manina. Xo ane'i Lataua musosovosi'a sou itulu nonixi sou isosovosi'a ta mitema sou i'elaxu mimii ulai noxou. No voxo mine Iesu muxaxai la ane'i ta aili'i mixaxai kalumo sou i'elaxa'a ta mimii ulai noxou Lataua no nano no anu tani tatila noxou. Ta aili'i ne umomomo sou isosovosi'a va'ava'axu uasi, utotomu ne ino'a ane mixali noxou Aloni no anu mata noxou Levi.

Kisi'a ta aili'i anu tatila manina noxi'a ta aili'i. No voxou mine isosovosou aili'i vile sou uxali loxo anu kisi'a, la uxolu uxaxai umomomo loxo tauu ie vilesisi xe ukalu la isosovosou vile sou uno'u tanixu la. Anu anusisi ane ulavusou u'unalai no anu kaveutu ane tavuna manina sou unixi'u sialu ulai noxou Lataua sou uxexeenu susu noxou xe noxi'a ta mitema kalumo.

Ta aili'i mose'i kalumo ileme'a lexe kisi'a ta aili'i. Ta aili'i ane ne ane'i ta tatila manina noxi'a leviani, ilo'a ane'i ane mixaxai loxo kisi'a ta aili'i tei xe kisi'a ta aili'i ane misosovosou sou uxaxai kalumo.

Aixiputo — Aixiputo ne anu xalee lia tila vile 'alai ne Isilaeli. Ta Isilaeli milai mixolu ne la mixali ta mitema sou xaixai vitanisi noxi'a ta Aixiputo mumomomo loxo tauu ie itemaxu mavulovexa ta tamei (400yrs) (Apo 7:34-38).

Aleluia — No mine ta Iutaia imasaxa lexe i'itinu Lataua ualasou la ilavusou i'ava lexe "Aleluia." Vaikala aleluia ne laaxu lexe, "Ta'itinu Iaue ualasou," anu loxo ta'itinu Lataua ualasou (Pal 19:1-6).

Angelo — Ta angelo ne ane'i ilo'a Lataua ixoxolu teitexi no opo loxotolo. Mo ane'i ta mitema sou ino'u vaikala noxou Lataua ulai noxi'a ta mitema. Ane'i ta angelo ne ta mitema uasi, ane'i ta uleenu, mo umomomo sou tamaisi'a uasi, ia ane'i me'a imasaxa lexe ipala'a noxi'a ta mitema, la sou ane'i ixali. Lataua mupalusi'a sou i'oxonu xaixai noxou. Xaixai noxi'a ne

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

sou isaxila'a ta mitema noxou Lataua (Apo 12:6-11, 27:23; Eva 1:14).

Xe voxo mose'i la Lataua upalusi'a sou ilai ivikalane'i ta mitema mose'i no anu a'alo mose'i iouvilemo manina.

Kisi'a ta angelo ne ualasou lexe Mikaeli (Iud 9). Xe vile ualasou lexe Xavulieli (Luk 1:19, 26).

Aposeli — Tei la Iesu musosovosi'a ta mitema mavulovexa mo mulu'e lia ta tamei sou mixali ta aposeli noxou (Mat 10:1-4; Mak 3:13-19; Luk 6:12-16). Ta mitema ne ilo'a Iesu ixoxolu utotomu, xe ulosi'a vaivaikala. No mine Anu musoli xe mutulu la ane'i mimaisou no ie'i. La sou Anu mupalusi'a milai mia'aloi'a ta mitema no anu mii ma'ia ane'i mimaisou no ie'i xe mia'aloxu a'alo laixe. Ane'i mixali kisi'a ta mitema e mimuxaxu tane'i noxou Iesu. No nano no anu lavuku sou a'alo sou xaixai noxi'a ta aposeli la Paulo ilou Valunavasi mo ta mitema mose'i la ne, imoxo'a lexe ane'i ta aposeli. Xo ane'i kalumo ne Iesu Kalisito musosovosi'a xe mupalusi'a sou i'oxonu xaixai noxou.

Dorexoni — Dorexoni ne anu mii vile masua manina. Namaisou no anu Palapala'alixu 12:3, 13:4. Ta mitema mose'i mi'oxo lexe anu loxo tuxemana vile toxoxa'a manina. Xe se'i mi'oxo lexe anu loxo iaulu toxoxa'a. Dorexoni ne anu xaviinu musuku. Anu musosovo sou Satani e anu tila noxi'a ta uleenu ta masumasua.

Elodesi — No nano no anu Lavuku Tavuna alavua la ta mitema tami'a mileme'a lexe Elodesi.

1) Tatananu tuala Elodesi, ilemolu lexe tatananu tuala anu tatila manina, xe kisi'a ta Iutaia no voxo mine Iesu nenu mivo'onu. Anu itema nesi ane u'oxo lexe uvau Iesu usoli no mine Anu keakeaxu (Mat 2:1-22; Luk 1:5).
2) No mine Iesu mua'aloxu a'alo laixe xe mu'oxonu sosovo iouiou la Elodesi Antipasi anu muxolu musaxila'u xalee lia tila ne Xalilaia. Anu itema nesi ane mu'uluxe Elodiasi, ane vimou semau, mo muxotonu Ioanesi anu itema sou u'ulosi'a ta mitema xolanu. Mo no mine mitetelisou Iesu sou ivau usoli la mino'u milailixu noxou Elodesi sou mutalitali'isou kalumo (Mak 6:14-29; Luk 23:6-12).
3) Tatananu tuala Elodesi Axulipa (1) tei anu mu'oxonu masuane'i ane'i ane mimuxaxu tane'i noxou Iesu Kalisito tatei. Mo anu muvau Iakovo e Ioanesi vimou musoli kalumo (Apo 12:1-23).
4) Tatananu tuala Elodesi Axulipa (2) ta tameisou anu muxolu no anu voxo noxou Paulo. No mine Paulo mutulu no anu vaivaikala la anu mulomusou mukalu, la sou mupalusou mulai

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ne Romu sou mutulu no iou Kaisari (Apo 25:13–26:2, 26:19, 27-32).

Evalaio — Evalaio ne laaxu iouvilesisi loxo Iutaia. Ta mitema e ileme'a lexe ta Evalaio ne Avalaamu ta 'ilu'ilusunu. Uala ne mulaa noxou mutu'u ovuxa'a vile ilemolu lexe Eveli.

Iesu — Uala Iesu ne laaxu lexe "Itema sou Pamauli" xe laaxu vile lexe "Lataua anu itema sou pamauli noxinge". Uala mose'i la mimoxo'u Iesu no anu kalumo aloxo 'o Iesu Kalisito, Itema 'Olu, xe Deviti 'Olu.

Iosepu — No nano no anu Lavuku Tavuna, la tamaisou mikaukavunu ta mitema tavu'alo ualasi'a lexe Iosepu.

1) Iakovo ta 'olu mavulovexa mo mulu'e lia tamei. Vile noxi'a ane Iosepu, xe vimou ane Beniamini. Ane'i mata mavulovexa mo mulu'e lia tamei noxi'a ta Isilaeli ane (Apo 7:9-14; Ioa 4:5; Eva 1:11, 21-22; Pal 7:8).
2) Iosepu vile la, anu Malia mulue.
3) Iosepu vile anu Iesu vimou vile (Mat 13:55; Mak 6:13).
4) Iosepu vile la, Iakovo kokope vimou (Mat 27:56; Mak 15:40, 47).
5) Iosepu vile ne anu sie Alimatia. Anu itema sou lavuluti, xe anu vile noxi'a ta kisokisou noxi'a ta Iutaia. Mo anu itema laixe vile e ulavusou umulimulinu Iesu Kalisito laixe (Mat 27:57-60; Mak 15:42-46; Luk 23:50-53; Ioa 19:38-42).
6) Iosepu Valusavasi (Apo 1:23) anu itema vile ilou Kalisito mixoxolu xe mumulimulinu. No mine ta aposeli mipita sou lexe isosovosi'a ta mitema ta tamei. Vile ane Iosepu xe Matiasi. Ia no mine mi'oxonu vila'i vile sou lexe ixalisou 'ena'ei uno'u tanixu Iudasi, la misosovosou Matiasi.
7) Valunavasi ne ane'i imoxo'u lexe Iosepu kalumo (Apo 4:36).

Isi — Isi ne anu mii vile ilavusou i'oxonu veleti no anu. Anu mii sou u'oxonu veleti la uxali tatila. No mine ane'i sou ixutuxu veleti, la ino'u palaua xe ipaxele isi sevile kitu'a uvaxa no anu la sou anu u'oxonu veleti usoxo la uxali tatila manina (Mat 13:33, 16:6, 12; 1Ko 5:6-8; Xal 5:9).

Isilaeli — Uala Isilaeli ne anu Iakovo ualasou vile ane. Iakovo ne anu Aisaki 'olu vile noxie semau Liveka e mivo'one'i ilou vimou mikei. Ta 'ilu'ilusunu Isilaeli ne ilemolu ualasi'a iouiou manina. Ane'i ilema'a vile lexe "ta Iutaia" xe ileme'a lexe "ta Evalaio" kalumo.

Itema sou palomatana — Itema sou palomatana ne anu itema sou ua'aloxu mii ma'ia Lataua muvikalanuxu sou uvikalane'i ta mitema no anu. Anu utulu usosovosou Lataua ulai noxi'a ta mitema.

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tei manina la Lataua mupalusi'a ta mitema sou palomatana tavu'alo, loxo Samueli mo Aisaia xe Ielemia. Noxi'a ta mitema nesi la Lataua muvikalane'ixu tei. Ane'i mia'aloxu lexe Anu uxali a loxovaa, mo uxaxai a loxovaa xe mii ma'ia ta mitema i'oxonu no anu soli noxou. Mo ane'i mivivikala no anu mimii tavu'alo ane sou uxali ili'i no anu voxo kaluxusou no lialia 'o ukalusi. Mimii ane ne uxali tei no mine Iesu ulivu ulu'e sou utulusi'a ta mitema no lialia 'o ukalusi no anu vaivaikala.

Kaisari — Kaisari ne anu uala ta Romu ilavusou ilemolu tila vile xe tatananu tuala ne Romu no anu. Anu uala sou itaxanu tila vile la umomomo sou imoxo'u ualasou ulovo uasi, imoxo'u ualasou aloxo ne. No mine ta Romu mi'oto sou mino'u xalee lia ta tatila mose'i, la Kaisari anu muxolu kisi'a ta Romu ne imoxo'u lexe Kaisari.

Kalisito — Kalisito ne no anu vaikala noxi'a ta mii kea, la ilemolu vile lexe Mesaia. Uala Kalisito ne no anu vaikala Xiliki xe Mesaia ne no anu vaikala noxi'a ta Iutaia.

Vaikala ne laaxu lexe, “itema e minixi'u ueli no kisou sou uxali itema tila vile” xo taatei ne, no mine Lataua usosovosou itema vile sou uxali tatananu tuala la ane'i inixi'u ueli no kisou itema ne sou sosovo lexe anu tatananu tuala.

Kanani — Kanani ne anu ualasou lia xalenu e Lataua musakiinu vaikalasou lexe ulosi'a ta Isilaeli sou ixolu no anu. Vaimomo 'o la ilemolu lexe Isilaeli. Xe voxo mose'i la ilemolu lexe Palesutaeni.

Kesi sou opo vilesisi noxou Lataua — Kesi sou opo vilesisi noxou Lataua ne mi'oxonu no anu ovu ia mimulaxu xoulu no ale sou musu'asou ovu. No nano no anu kesi ne la mimulaxu kulu alelaxu ta tamei e Lataua mukaukavunu lapuloto mavulovexa no anu (Eva 9:4, 5). Ta Isilaeli itavulenu kesi ne utotomu no mine ane'i imuamua'i no tani vitanisi xe no nano noula. Mo kesi ne utotomu imulaxu uai no nano no anu tani sou lalotu noxou Lataua. Kesi ne xe mimii e muai no nano no anu ne Lataua na'u muisalili. Xo anu musosovosou opo vilesisi e Lataua mu'oxonu mulai noxi'a ta mitema ne Isilaeli.

Opo vilesisi Lataua musakinu vaikalasou tei — Ta mitema ta tamei isakiinu vaikala vile pumuxu no taine'i ilou mo ilou opone'i vilesisi no anu. Loxo itema vile u'oxonu opo vilesisi vile, la anu musakiinu vaikala sou u'oxonu lexe u'oxonu xaixai noxou menexu ne. Xe anu menexu ne ukolinu la u'oxonu xaixai noxou. Lataua musakiinu vaikalasou opo vilesisi, la Anu molu muxalixu opo vilesisi noxou, la musakiinu vaikala lexe Anu uxali manina mo Tila noxi'a ta mitema noxou, lexe ane'i imulinu.

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Lataua musakiinu vaikalasou opo vilesisi ta tamei Lataua mu'oxonu. Opo vilesisi Lataua musakiinu vaikalasou teinu ne Lataua mu'oxonu noxou Mosesi. Anu aloxo 'o, Lataua muvikala lexe ta mitema ta'ei ane imulinu xe imuxaxu lapuloto no tane'i, la Anu uno'a loxo ane'i ta mitema noxou. Ia itema vile umulinu lapuloto ane tei ne ukalusi uasi, mo no anu opo vilesisi Lataua musakiinu tei ne u'oxonu itema vile uxali ulapu no iou Lataua uasi. Lataua musakiinu vaikalasou opo vilesisi ta tameisou, la Lataua muvikala aloxo, lexe itema vile umuxaxu tanu noxou Iesu Kalisito la Anu uno'u mo umoxo'u lexe anu itema mulapu. Xo anu ususu no anu mii vile xe umamulonu lapuloto noxou ne uasi (Luk 1:72; Apo 3:25, 7:8; Xal 3:17; Eva 9:1). Lataua musakiinu vaikala sou opo vilesisi tameisou, Mat 26:28; Mak 14:24; Luk 22:20; Rom 11:27; 1Ko 11:25; 2Ko 3:6; Eva 7:22, 8:6-13, 9:15, 10:16, 29, 12:24, 13:20.

Lapuloto — Lapuloto noxou Lataua 'a mikaukavunu muai no nano no anu lavuku ta'uve e mikaukavunu tei no anu Lavuku Tavuna teinu. Lavuku ta'uve ne ane, Tava'u, Lataua mulivulixa'a, Itiiti, Levi, Lapuloto. No nano no anu lavuku ta'uve ne la lapuloto noxou Lataua e mulosou Mosesi sou ta mitema imulinu ne mulemolu lamana, xe mikaukavunu muai no nano ne (Eva 7:5, 9-10; Pal 7:7).

La'ilali sou Lataua mupolopepene'i ta Isilaeli — La'ilai sou Lataua mupolopepene'i ta Isilaeli ne anu mii tatila manina noxi'a ta Iutaia. Lataua mupolopepene'i ta Isilaeli ne laaxu aloxo 'o. Taatei manina no mine ane'i mixali ta mitema sou xaixai vitanisi ne Aixiputo la Lataua musu'uline'i sou mu'umene'i la mulaane'i. Tava'u aloxo ne, la sou utotomu ane'i isosovosou voxo ne sou ixavutalanu. No voxo ane ne la Lataua mupalusou angelo noxou mulai sou muve'ave'a ta Aixiputo ta 'ili'ili'a e ta laposalaxa'a misoisoli. Ia Anu muvikalane'i ta Iutaia lexe tani vilevilesi ivau sipsip 'olu ia ino'u sialuxu la ilutunu no aitengasi'a pa'upa'umolu. Mo sou no mine angelo une'e xe umaisou sialu, la anu upolopepeenu tani ne, ia u'unalai sou uvau molomolo vile uasi (Mat 26:2, 5, 17-19).

La'ilali sou Pentikosi — La'ilali sou Pentikosi ne anu voxo vile tatila manina noxi'a ta Iutaia. Vaikala “Pentikosi” ne laaxu lexe “mavulovexa ta'uve (50)” ta Iutaia ilavusou isosovosou voxo mavulovexa ta'uve ili'i no voxo sou Lataua mupolopepene'i.

No anu voxo sou Pentikosi ne ta Iutaia ilavusou isosovosou voxo sou xai sou uiti lingamo sou imolou. Mo ane'i kalumo ixavutalanu voxo e Lataua mulosou Mosesi lapuloto mavulovexa noxou taatei no laxa'ilu ne Sinai.

Ia vaimomo 'o ta temanu lalotu noxou Kalisito isosovosou voxo sou Pentikosi ne, sou ixavutalanu voxo sou Uleenu Tavuna mulu'e muxolu

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

noxi'a ta mitema e mimuxaxu tane'i noxou Iesu Kalisito. (Apo 2:1-4, 20:16; 1Ko 16:8).

Levi — Levi ne anu vile noxi'a Iakovo ta 'olu mavulovexa mo mulu'e lia tamei ane. Mo anu mata vile noxi'a ta Isilaeli mavulovexa mo mulu'e lia tamei. Mata Levi ne ane'i mikalitotone'i mixolu va'axu noxi'a mata leviani 'ole. Xo xaixai noxi'a ne sou i'oxonu xaixai noxou Latauasi no nano no taasou lalotu tatila noxou Lataua.

Aloni ne anu no anu mata noxou Levi la sou ane'i misosovosi'a la'oluxa'a noxou Aloni nesi sou ixaxai loxo ta 'aili'i.

Mo ta molomolo noxou Iesu e mavulovexa mo mulu'e lia tamei ne, vile noxi'a ualasou lexe Levi. Anu ualasou vile lexe Mataio. (Eva 7:5, 9-10; Pal 7:7; Mat 9:9-13; Mak 2:14; Luk 5:27-29).

Mana — Taatei no mine ta Isilaeli mi'ume ne Aixiputo, la mine'e mixixaoxao no xalee lia vitanisi mumomomo loxo tauu ie itemaxu ta tamei (40yrs). No voxo ane ne la Lataua mulosi'a la'ilali. La'ilali ne ilemolu lexe "mana." Anu ulapau no voxovoxo utotomu molu teitexi no loxotolo ulu'e. Ia no anu voxo tavuna sou lalotu la anu ulapau uasi. A'alosou la'ilali ne a mikaukavunu muai no nano no anu a'alosi'a ta Isilaeli (Mul 16:13-36; Ioa 6:31, 49; Eva 9:4; Pal 2:17).

Masitati — Masitati ne anu ovu vile ualasou aloxo ne. Ngiaxu ne kitukitu manina. Ia no mine uleme la uxali ovu toxoxa'a. Talamana lexe ovu ne a loxovaa uasi, ia anu ovu soxu vile kitu'a (Mat 13:31-32, 17:20; Mak 4:31-32; Luk 13:19, 17:6).

Melikisateki — Nexi talavusou itema e Melikisateki 'o laixe malaxo uasi. Ia lexe naitiiti no nano no anu lavuku Evulaio mautunu 5 ulai uxali no anu mautunu 7, la a'alosou 'a muxolu ne. No nano no anu Tava'u 14:17-20, la mikaukavunu a'alosou lexe no voxo vile la ta mitema sou 'oto'oto mine'e mi'oto la mino'u Avalaamu iau Loti la ilo'a semau mo ta 'olu xe mino'u miumiu, la mino'u mulai. Avalaamu mulai mu'otoxa'a la mutaloxolixa'a, la mulivunoxu Loti ilo'a semau mo ta 'olu xe miumiu la mulivulixa'a. Ia no mine Avalaamu ulilivu unene'e no vote'i la muxalisou Melikisateki.

Xe Melikisateki muavuti la muitixu Avalaamu veleti ilou uaini xe mukalu la mualusou. La mukilaka mulai noxou Lataua lexe, Lataua usaxila'u mo u'oxo laixe noxou utotomu. Xe Avalaamu muavuti la muvelunu mimii e anu muno'u no anu 'oto'oto ne la musu'a la'oluxu mavulovexa, ia mavulovexasou, la mulosou Melikisateki. Anu aloxo ne, la sou ta Isilaeli ilavusou imulinu sou ilosi'a ta aili'i mavulovexasou mi'ami'a. La sou Lavuku Evalaio muvikala lexe utotomu imasaxa lexe isosovoi'a ta aili'i, la isosovosi'a no anu mata noxou Levisi. Ia no anu voxo ane

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Melikisateki mune'e muxalisou Avalaamu ne la Levi anu 'ilusunu Avalaamu ne upaa uao. Tava'u aloxo ne, la sou vaikala muai no nano no anu uoli voloxu Evalaio muvikala lexe, no mine Avalaamu mulosou Melikisateki mavulovexasou no anu miumiu, la anu aloxo ane'i ta aili'i ukalusi no anu mata noxou Levi ne i'oxonu aloxo ne ukalusi. Xo ili'i la ane'i ixali noxou Avalaamu (Eva 5-7).

Mosesi — Taatei no mine ta Isilaeli mixali ta mitema sou xaixai vitanisi noxi'a ta Aixiputo, la Lataua musosovosou Mosesi sou u'umene'i noxi'a ta Aixiputo sou ilaa ilivu ilai no xalee lia e Anu mu'oxo lexe ulosi'a.

No voxo ane ne la Mosesi muxali itema tila manina noxi'a ta Isilaeli sou muulaxune'i. Lataua mu'avalou Mosesi sou xaixai ne no anu vote'i iouvilemo manina. Anu muxali noxou no anu vote'i aloxo, Mosesi mumaisou navu mu'ani no anu ovu vile la uvelevelemu ia navu ne u'ou ovu ne uasi. La Mosesi mulavusou lexe Lataua a uxoxolu ne. Ia anu mulutu mulai 'alai sou lexe umaisou mii ne, la Lataua muvikalanu lexe Anu musosovosou sou uulaxune'i ta Isilaeli ilivu ilai no tualasi'a.

Osana — Vaikala "Osana" ne, anu vaikala sou sexela. No mine itema tila vile uxali, la ta mitema i'avasou aloxo ne. Anu laaxu lexe "Lataua upamaulinu," xe "Taitinu ualasou."

Olivu — Olivu ne anu ovu vile unene'a la tematemanu. Temanu ne namaisou la iouvilesisi aloxo ovu noxinge e ilemolu lexe tila (Rom 11:17, 24; Iak 3:12; Pal 11:4).

Ovu valautu — No anu 'ilixo noxi'a ta Romu, lexe itema vile u'oxonu 'ilixo vile masua manina loxo uvau itema vile usoli xe upakali menexu vile miu vile, la ane'i ilosou navunavu la ililixu no ovu valautu mo ivau usoli.

No anu ovu valautu ne ane'i i'oxonu aloxo, ane'i ino'u ovu ta tamei la ipitanu xe ukalu la sou ino'u itema la ililinu avoavolu ilou tavatava'u xe ukalu, la sou i'itinu ovu valautu ne utulu la itema ne ulilili no anu mole usoli. Itema e ulili ne, maulamenge uxamulinu navunavu tatila manina ka sou usoli. Anu mii sou maela toxoxa'a.

Palisaio — Ta Palisaio ne ane'i ta mitema xulumuxa'a mose'i no nano noxi'a ta Iutaia. Ane'i ta mitema ta tatila manina. Ane'i ta mitema sou ixaxai no anu xaixai noxou Lataua, ilo'a ta tisa sou lapuloto. Ane'i milavu laixe no anu lapuloto noxou Lataua e mulosou Mosesi. Ia ane'i mimulaxu mose'i mutelo no latanu la, xe milavu no anu 'ili'ilixo mose'i noxi'a taxaixasi'a kalumo, la miilanu ilou. Ane'i utotomu ne itooxa'a, xo ane'i i'oxo lexe ane'i ta mitema ta laixe manina noxi'a ta mitema leviani. Ia ane'i voxo mose'i la

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ilavusou ivikala masumasua, xe ikalavoi i'oxonu xaixai laixe no ie'i ta mitemasi. Ia uasi xavutalai'a ne masumasua manina. La sou ane'isi ane mipupuiou Iesu la mikamuli vote'i sou mivau musoli.

Romu — Romu ne anu tuala tatila sou xalee lia tila ilemolu lexe Itali. No voxo noxou Iesu la ta Romu mi'oto la mino'u tuatuala tavu'alo no lialia 'o, la misaxila'a mixolu no laxa'a. Mo mi'oto noxi'a ta Isilaeli kalumo la mi'oxone'i mixolu no laxa'a kalumo. Tava'u aloxo ne la sou ta Isilaeli la'iaxa'a xo imasaxa ixolu no anu saxisaxila'u noxi'a ta Romu uasi. La sou ane'i i'oxo lexe ikusai'a mo ixexesi'a.

Sadukaio — Ta Sadukaio ne ane'i ta mitema ta tatila la'oluxa'a mose'i mixolu no taine'i ta Isilaeli. Ane'i ilavusou ilosieixa'a ta mitema no anu lapuloto noxou Lataua e mulosou Mosesi. Mo imasaxa lexe ta mitema imulinu laixe, ilou 'ili'ilixo noxi'a ta xaixasi'a ta Isilaeli manina. Ane'i ixaxai iouvilesisi aloxo ta Palisaio nesi. Ia ane'i voxo mose'i la ilo'a ta Palisaio ilavusou i'oto sou anaxa'a. Xo ta Palisaio imuxaxu tane'i lexe itema usoli ia ili'i la anu utulu la, ia ane'i ne uasi.

Samalia — Samalia ne anu ualasou xalee lia vile. Ta mitema no xalee ane ne, ane'i ta Iutaia maninasou uasi. Xo taatei manina la ane'i mi'uluxa'a ta sema ne ta Iutaia uasi. La sou ane'i ta Iutaia maninasou ne imolosilane'i.

Sioni — Sioni ne ualasou laxa'ilu vile ane mitulusou tuala ne Ielusalemu no anu ne. Mo mitulusou tani tatila sou lalotu noxou Lataua no anu, la sou no nano no tuala tila ne, la laxa'ilu ne anu muxali mii tatila manina mo Lataua na'u mu'isalili. Voxo leviani la Ielusalemu ne ilemolu lexe Sioni (Mat 21:5; Ioa 12:15; Rom 9:33, 11:26; 1Pi 2:6).

Sipsip 'Olu noxou Lataua — Ioanesi itema sou u'ulosi'a ta mitema mumoxo'u Iesu lexe “Sipsip 'Olu noxou Lataua” Ioa 1:29, 36. No anu 'ilixo noxi'a ta Iutaia la ilavusou ivau sipsip 'olu la i'elaxu ulai noxou Lataua sou uxexeenu susu noxi'a. Mo sialuxu sipsip 'olu ne, anu u'uine'i la ixali malemalenga no iou Lataua. La sou ane'i imoxo'u Iesu lexe Sipsip 'Olu noxou Lataua xo Anu mu'italonu maulixu loxo sipsip 'olu mi'elaxu mulai noxou Lataua sou uxexeenu susu noxinge.

Ta Iutaia — Ta mitema xulumuxa'a e ileme'a lexe ta Iutaia ne ane'i mutu'u ovuxa'a ane Avalaamu.

Uala ta Iutaia ne laaxu lexe, “ta mitema ane mixolu no xalee lia ne Iutaia.” Ane'i ta mitema ane ne, mixali no anu mata noxou Iuta. Anu Iuta ne anu mata vile no anu mata mavulovexa mo mulu'e lia ta tamei noxi'a ta Isilaeli. Ia ili'i la uala Iutaia ne ileme'a ta Isilaeli ukalusi no anu.

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

No anu a'alo laixe sou Iesu Kalisito e Ioanesi mukaukavunu, la anu mumoxo'a ta mitema xulumuxa'a se'i lexe ta Iutaia. Ta mitema e anu mumoxo'a ne, ane ane'i ta kisokisou noxi'a ta Iutaia ne.

Ta mitema ta Iutaia uasi — Ta mitema ta Iutaia uasi no anu vaikala noxi'a ta mii kea la ilemolu lexe "Gentiles." Laaxu lexe ta mitema no xalee lia ta tatila no lialia 'o mukalusi ia ta Iutaia ane'isisi uasi. Aloxo ne la sou ta Iutaia itooxa'a xo ane'isisi Lataua musosovosi'a lexe anu ta na'u, la sou ane'i i'oxonu masuane'i ane'i leviani.

Ta molomolou Iesu — No nano no anu vaikala noxi'a ta mii kea la ileme'a ta molomolo noxou Iesu lexe disaipel. Ta mitema ane imulimulinu mo imuxaxu tane'i noxou mo ilolomusou vaivaikala noxou xe imulimulinu vaivaikala ne ane'i ta molomolo noxou Iesu ane. No nano no anu a'alo sou xaixai noxi'a ta aposeli la uala ne muxiu. La ngamaisou imuxaxu lexe ta molomolo noxou Iesu uasi, mipotongalelene'i lexe, "ane'i ane mimuxaxu tane'i noxou Iesu xe ta vivilo."

Mo alaxu mose'i no anu lavuku noxi'a Mataio, Maluko, Luka xe Ioanesi la, ileme'a lexe, "ta molomolo mavulovexa mo mulu'e lia tamei." Ane'i ta molomolo mavulovexa mo mulu'e lia tamei e Iesu musosovosi'a xe mu'avali'a sou ilo'a ixoxolu. Anu upalusi'a ilai no tuatuala loxo ta aposeli xe ta mitema sou ino'u vaivaikala noxou ilailixu. Loxo anu mulemolu muai no nano no anu lavuku noxou (Mat 10:1-4).

Tani alelaxu tavuna noxou Lataua — Taatei manina no mine ta Isilaeli mixixaoxao no xalee lia vitanisi, la Lataua muvikalanu Mosesi lexe utulusou tani alelaxu vile Anu mupela'uxu laixe sou utulusou a loxovaa. Mo muvikalanu lexe utulusou, la uno'u lavalava laixe manina, ilou ta mimii laxusi'a la ukapi no anu. Tani alelaxu ne mitulusou sou imuxaxu kesi sou opo vilesisi noxou Lataua no anu, ilou lavo'o ta tamei e Lataua mukaukavunu lapuloto mavulovexa no anu ilou mimii mose'i la noxou Lataua.

La sou ta Iutaia ilavusou ilolotu no anu xe i'elaxu mimii ulai noxou Lataua ane utotomu mulai muxali no mine Solomoni mutulusou tani tavuna toxoxa'a sou lalotu.

Taasou lalotu — No tuala ta tatila mo no tuatuala vilevilesi no xalee lia tila noxi'a ta Isilaeli ne, ane'i i'a taasou lalotu vilevilesi. Tani ne anu tani sou ipita no anu no voxo tavuna utotomu. No anu tani ane ne ane'i ilavusou iitisou vaikala noxou Lataua mo ilosie'i ta mitema lapuloto noxou Lataua no anu. Mo ikilaka no anu xe ilolotu no anu. Voxo leviani la ilavusou imomosou susu no nano ne kalumo.

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Vaalu, lataua kalakalavoi — Lataua kalakalavoi ne anu ta mitema mipuinu xe mi'oxonu no avo'a la anu masua xe u'oxonu 'ili'ilixo masumasua sou vote'i. Taatei manina la ta Isilaeli milutu mine'e mixolu no xalee liaxa'a ta Isilaeli, la ta mitema ane mixoxolu no xalee lia ne ilavusou ilolotu noxou lataua kalakalavoi. Ia no voxo mose'i la ta Isilaeli kalumo ilavusou ilotu noxou Lataua uasi, ia imuline'i sou ilai ilolotu noxou lataua kalakalavoi ne (Rom 11:4).

Valaka — Valaka ne anu itema vile tila noxi'a ta Isilaeli. Anu ulavusou uulaxune'i no anu 'oto'oto la ane'i italoxolixa'a ta uluai'a tavu'alo. Namaisou a'alosou a muxolu noxou Iud 4-5 (Eva 11:32).

Valovalo — Ta Isilaeli i'oxo'oxonu sou i'elaxa'a ta mimii no anu ulai noxou Lataua. Ane'i ive'a ta mimii loxo ta sipsip mo ta xoutu xe ta kau sou i'elaxa'a ulai noxou.

Valovalo ne ane'i i'oxonu no anu lavolavo'o, ita'olunu lavolavo'o utelai xe teitexi la sou anu tanixu mimii sou i'elaxu.

Vaviloni — Vaviloni ne anu ualasou tuala tila vile. Taatei manina, la ta mitema sie Vaviloni mine'e mi'oto noxi'a ta Isilaeli la miualixa'a no anu 'oto'oto ne la mitaloxolixa'a. La sou mino'a ta mitema ne Isilaeli tavu'alo milailixa'a sou mi'oxone'i mixali loxo ta mitema sou xaixai vitanisi noxi'a no tualasi'a. La sou ane'i mixolu ne tauu ie itemaxu tatalu mo mavulovexa (70) (Mat 1:11-12, 17; Apo 7:43).

No nano no anu Palapala'alixu 14:8, 17:5 xe musolonu mulai no anu mautunu mavolovexa mulu'e lia ta'uve mo muvaxa simi tatalu (18), la tuala tila ilemolu lexe Vaviloni a milemolu no nano ne. Ane vaivaikala muai no nano no uoli voloxu noxou Pita 5:13, la Vaviloni ne anu kalumo male musosovosou tuala tila ne Romu.

Velesevulu — Velesevulu ne anu uleenu vile ualasou aloxo ne. Anu uleenu sou u'oxo'oxonu 'ili'ilixo masumasua sou vote'i. Mata mose'i noxi'a ta Isilaeli ilavusou ilolotu ulai noxou. Tei manina la ualasou lexe Vaalu-sevuvu. Anu ualasou vile lexe Satani. Anu kisi'a ta uleenu ta masumasua.

Voxo tavuna — Voxo tavuna ne anu voxo vile toxoxa'a manina. No nano no anu Tava'u la mikaukavunu a'alo muai lexe, no mine Lataua musoko'u sou mukoinu mimii latala mukalusi no lialia 'o, la Anu muxaxai voxo muxatele vile ia voxo muxatele tameisou la Anu muma'ila. Xo xaixai noxou mukalu. Aloxo ne la sou Lataua muvikala lexe ta mitema ixaxai voxo muxatele vile, ia no anu voxo muxatele tameisou, la anu laixe lexe ane'i ima'ila mo ilotu ulai noxou Lataua.

Noxi'a ta Isilaeli, la ane'i mi'oxonu lapuloto tavu'alo mose'i la sou voxo ne. Ane'i mivikala lexe no anu voxo ne, umomomo sou ta mitema i'oxonu xaixai vile uasisi manina. Mo la'iaxa'a sou voxo

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ne misevile no mine itema vile umulinu uasi. Tava'u aloxo ne la sou no mine Iesu mupamaulinu itema e pipiena mu'oxonu xe ta molomolo noxou mimolo uiti sou mi'ou no voxo tavuna ne, la ane'i mi'oxo lexe ane'i mixaxai ane.

Xiliki — Xiliki ne anu ualasi'a ta mitema xulumuxa'a no anu xalee lia tila ilemolu lexe Xiliki (Greek). Namaisou no anu mepu la tuala ta tatila sou xalee lia tila ne Xiliki ne ane Atenaisi. Mo tuala tila ne Kolinito ne anu muxolu no nano no xalenu lia tatila ane ne kalumo.

Ta mitema sou xalee lia tila ne Xiliki ne lavulavu muve'a, la ta mitema itaxane'i no anu lavulavu noxi'a ne. Ta mitema tavu'alo ilavusou ivivikala no anu vaikala Xiliki. Aloxo ne la sou no mine Iesu mune'e muxaxai no lialia 'o, la ta mitema latala e mino'u lavulavu ne imomomo sou ivikala no anu vaikala Xiliki. No anu vaikala noxou Lataua alavua ne tei la mikaukavunu no anu vaikala Xiliki.

Xooxoo ungasi'a ta molomolo — No anu 'ilixo noxi'a ta Iutaia, la ta 'ili'a ta mulu no mine ta neni'a ivo'one'i ukalu xe voxo muxatele tatalu ukalu, la sou ino'a ulai sou xooxoo ungasi'a. Xo Lataua muvikalanu Avalaamu lexe ane'i i'oxonu aloxo ne. Ngamaisou a'alosou muxolu no anu Tava'u 17:9-14.

Lexe xooxoo ungasou itema vile la anu sosovo lexe anu itema Iutaia maninasou. La sou ane'i ilavusou ileme'a ta Iutaia lexe ane'i ane xooxoo mungasi'a. Tei no mine ta mitema misokou sou mia'aloxu a'alo laixe, la ta Iutaia mose'i ne mivikala lexe, itema e Iutaia uasi ia umasaxa sou uxali itema mulapu la anu laixe lexe xooxoo ungasou vasimolu tei 'o. Lexe anu u'oxonu aloxo ne la anu musosovosou lexe anu itema Iutaia vile. Xe ili'i la sou anu uxali itema noxou Kalisito maninasou. No anu vote'i ane ne, la Paulo u'osasou uasi. La sou no mine anu mukaukavunu uoli voloxu mulai noxi'a ta Xalatia mo mulai no tuatuala mose'i la anu muvivikala tavu'alo no anu mii ane ne.

'Ulo'ulo — No nano no anu Lavuku Tavuna, la mikaukavunu a'alosou Ioanesi mu'ulosi'a ta mitema tavu'alo no lexa ne Ioridani. Anu muvikalane'i lexe ixiu no anu 'ili'ilixo masumasua noxi'a mo anu u'ulosi'a, mo sou ane'i latala ilavusou lexe ane'i mixiunu maulixa'a. Ta mitema tavu'alo mimuxaxu tane'i noxou Iesu Kalisito, ia mose'i no taine'i i'ulo la anu umaxa'u lamana noxi'a ta mitema lexe itema ne muxali itema mulapu.

Laaxu 'ulo'ulo ne aloxo 'o,

1) Itema 'ena'ei ane mu'ulo ne anu muxiunu opoonu no anu 'ili'ilixo masumasua noxou e mu'oxo'oxonu tei.

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

2) Anu mumuxaxu tanu noxou Iesu Kalisito lexe anu musakiinu vaikala lexe anu umomomo sou uxexeenu susu noxou 'ena'ei ane umuxaxu tanu noxou.
3) Anu umasaxa lexe umulinu Iesu Kalisito xe ulomuxusi.

The Scriptures in Pele-Ata of Papua New Guinea; 1st ed. 2009; web version, © 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.